

GOÃMÛ YARE WERERIPÛ

El Nuevo Testamento
en desano

El Nuevo Testamento en el idioma desano de Colombia

Primera edición
© 1984, Sociedad Biblica Internacional

Segunda edición
© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons (Atribución - No Comercial- No Derivadas 3.0)
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

ÍNDICE

El Nuevo Testamento en el idioma desano de Colombia

San Mateo.....	Mt	1
San Marcos	Mr	79
San Lucas.....	Lc	127
San Juan.....	Jn.....	206
Hechos.....	Hc	263
Romanos.....	Ro	330
1 Corintios	1Co.....	362
2 Corintios	2Co	394
Gálatas.....	Ga	414
Efesios.....	Ef	427
Filipenses.....	Fp.....	438
Colosenses	Col	445
1 Tesalonicenses	1Tes.....	452
2 Tesalonicenses	2Tes	459
1 Timoteo	1Tim.....	463
2 Timoteo	2Tim	472
Tito	Tit	478
Filemón.....	Fil.....	482
Hebreos.....	Heb	484
Santiago.....	San.....	509
1 San Pedro	1 Pedro	517
2 San Pedro	2 Pedro	526
1 San Juan.....	1 Juan.....	532
2 San Juan.....	2 Juan.....	540
3 San Juan.....	3 Juan.....	542
Judas.....	Jud.....	544
Apocalipsis	Ap	547
Mapas		582

San Mateo

Jesucristo Goãmũ magũ ãgu acawererã iribojegue
majarã erã waĩre were gojamũhtañumi Mateo

1 ¹Jesucristo ñecu sũmarã iribojegue majarã árĩñuma. Eropigũ ãgu ñecu mũrũ iribojegue majagũ Davi waĩcũgu árĩmũriñumi. ãgu árĩboro core erã ñecu Abrahã waĩcũgu árĩmũriñumi.

²Abrahã Isaa pagũ árĩñumi. Isaa Jacobo pagũ árĩñumi. Jacobo Judã sã pagũ árĩñumi. ³Judã porã Fares Zara sã árĩñuma. Erã pago Tamar waĩcũgo árĩñumo. Fares Esrom pagũ árĩñumi. Esrom Aram pagũ árĩñumi. ⁴Aram Aminadab pagũ árĩñumi. Aminadab Naasón pagũ árĩñumi. Naasón Salmón pagũ árĩñumi. ⁵Salmón Booz pagũ árĩñumi. ãgu pago Rahab árĩñumo. Booz Obed pagũ árĩñumi. ãgu pago Rut árĩñumo. Obed Isai pagũ árĩñumi. ⁶Isai Davi pagũ árĩñumi. Davipũ Israe majarã tauro opu árĩñumi. ãgu Uria waĩcũgu mũrũ marapore ãgu marapocũra pũhrũ Salomo waĩcũgũre porãcũñumo igo.

⁷Salomo Roboam pagũ árĩñumi. Roboam Abías pagũ árĩñumi. Abías Asa pagũ árĩñumi. ⁸Asa Josafat pagũ árĩñumi. Josafat Joram pagũ árĩñumi. Joram Uzías pagũ árĩñumi. ⁹Uzías Jotam pagũ árĩñumi. Jotam Acaz pagũ árĩñumi. Acaz Ezequia pagũ árĩñumi. ¹⁰Ezequia Manase pagũ árĩñumi. Manase Amón pagũ árĩñumi. Amón Josia pagũ árĩñumi. ¹¹Josia Jeconia sã pagũ árĩñumi. Erã árĩrisubure Israe yeba majarãre Babilonia majarãpũ ñeagãñuma erã ya yebague peresu iimorã.

¹²Eropi Babilonia yeba erã ejara pũhrũ, Jeconia marapo Salatiere porãcũñumo. Salatie Zorobabe pagũ árĩñumi. ¹³Zorobabe Abiud pagũ árĩñumi. Abiud Eliaquim pagũ árĩñumi. Eliaquim Azor pagũ árĩñumi. ¹⁴Azor Zadoc pagũ árĩñumi. Zadoc Aquim pagũ árĩñumi. Aquim Eliud pagũ árĩñumi. ¹⁵Eliud Eleazar pagũ árĩñumi. Eleazar Matán pagũ árĩñumi. Matán Jacobo pagũ árĩñumi. ¹⁶Jacobo José pagũ árĩñumi. José María marapũ árĩmũriñumi. Marĩapũ Jesu pago árĩmo. Jesupũ masare taubu árĩgu Cristo erã arĩ piyudigũ árĩmi.

¹⁷Eropirã Abrahãre mari queonũgacũ, ne Daviguere mari queotucũ, oã árĩpehrerã árĩrã catorce cururi gohra árĩñuma. Eropirã mari dipaturi Davire queocũ, ne Babiloniague Israe majarãre erã aĩgãboro core queotucũ catorce cururi gohra dipaturi árĩñuma. Eropiituhaja

Babiloniague erã ejara pũhrũ mari queonũgacũ ne Cristo ïgu masa dehyoacũgue mari queotucũ catorce cururi gohra árĩũuma daja.

Jesucristo ïgu masa dehyoarare wereñumi Mateo

Lc 2.1-7

¹⁸Eropigu Jesucristo õpa masa dehyoapũ. ïgu pago Marĩapũ José mera mojoto diribo árĩpo. Eropigo igo ïgu mera marapũcũboro core Espĩritu Santo ïgu turari mera majigu bocapo. Eropigo igo basi majigu opawahgũriñere masipo igo.

¹⁹Eropigu José igore mojoto diribodigu irire masigu, diaye árĩrĩre ïgu iigu árĩgu igore cõabu iiripũ. Igore gũhyasĩuro iidiabigu, masa erã masibiricũ ta igore cõabu iiripũ. ²⁰Irire ïgu pepirisubu Goãmũ anyupũ quẽrogue Josere dehyoagu, õpa arĩpũ.

—José, Davi mũrũ pãrami, Marĩa mera gũhyasĩriro mariro mojoto dirique. Igo Espĩritu Santo ïgu turari mera ne nijipo árĩ wahgãrigo àhrimo. Eropigu gũhyasĩriro mariro igore mojoto dirique. ²¹Igo porãcũgocumo. ïgu igo magu ta ïgu ya maca majarãre erã ñeri iira dipuwajare taubu árĩgũcumi. ïgu eropa taubu árĩcũ Jesu waĩyegũca mũhũ ïgũgãre, arĩpũ anyu Josere.

²²I árĩpehreri eropa wayoro iribojegue majagu Goãmũ ya weremũhtadigu ïgu arĩ gojadiro dopa ta. Irire ïgũre Goãmũ gojadoreñumi. Õpa arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare:

²³Nómeo mũmũ mera árĩbigo, majigũgãre bocago porãcũgocumo igo magũgãre. Eropigu Emanuel waĩcũgũcumi ïgũgã, arĩ gojañumi Goãmũ yare gojayudigũgue.

Emanuel arĩdiaro “Goãmũ mari mera ta àhrimi,” arĩdiaro iiaa.

²⁴Goãmũ yagu anyu Josere eropa arĩ werera pũhrũ Joserpũ wahgã anyu ïgu dorediro dopa ta Marĩa mera mojoto diripũ. ²⁵Igo magũgãre igo porãcũboro core Joserpũ igo mera árĩnibiripũ. Igorũ porãcũpo pare. Eropigu ïgũpũ igo magũgãre Jesu waĩyepũ.

Abe mũririro majarã õaro masirã Jesure ïarã ejañuma

2 ¹Judea yeba árĩri maca Belén waĩcũri maca Jesu masa dehyoapũ. Irisubu Herode Judea yeba majarã erã tauro opũ árĩpũ. ïgu eropa masa dehyoara pũhrũ necãre buherã necãre õaro masirã abe mũririropũ majarã ahri, Jerusalengue erañorã. ²Eropa erarã, masare ero majarãre serẽpiñorã: —¿Judio masa erã tauro opũ árĩbu dohpaguere nohogue masa dehyoayuri ïgu? Abe ïgu mũririro majarãgue árĩrã, ne necãmũ dehyoacũ ïabũ. Eropa ïgu dehyoacũ ïha “Opũ masa dehyoagu iicumĩ,” arĩ masiabũ gũa. Eropa ïgu ne dehyoacũ ïarã gũa yũjuro mera ïgũre umupeorã arirã iiabũ õgue, arĩ wereñorã necãre buheri masa masare.

³Erã eroparicũ pee erã opũre Herodere irire wererã wañorã. Eropigu gajigu opũ masa dehyoarare erã werecũ peegu Herodepũ guñaricũpũ. Eropirã árĩpehrerã Jerusalén majarã sã ïgu iro dopa ta guñaricũñorã erã sã. ⁴Eropigu

Herodepũ árĩpehlerã pahia oparãre, judio masare buherã sãre sihupehocãpũ. Ìgu sihubeora pũhrũ erã gamenerepehrecũ ìha, erãre serẽpipũ ìgu:

—¿Nohogue masa dehyoagũcuri Goãmũ beyedigũ Cristorpũ mũa pepicũ? arĩ serẽpipũ ìgu erãre. ⁵ Òpa arĩ wereñorã erã ìgure:

—Belén, Judea yebague árĩri macague Cristo masa dehyoagũcumi. Òpa arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare weremũhtadigũ:

⁶ Belén waĩcũri macague yujugũ opũ dehyoagũcumi. Ìgu Goãmũ yarãre Israe majarãre dorebu árĩgũcumi. Eropiro Belén Judea yeba árĩri macari watope bu árĩri maca árĩquerero gaji macari tauro árĩroca, arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare gojayudigũgue, arĩ wereñorã erã Herodere.

⁷ Erã eropa arĩra pũhrũ Herode masa erã peebiogue abe mũririropũ arinirãre sihubeopũ. Ìgu pohrogue erã ejara pũhrũ, erãre ìgu serẽpira pũhrũ, erã necãmũre erã ìaranũre wereñorã erã ìgure. ⁸ Erã eropa werera pũhrũ Herodepũ erãre Beléngue obeogu òpa arĩpũ erãre:

—Ìgugãre òaro amaque. Ìgugãre mũa bocajara pũhrũ yũ sãre wererã arique mũa. Ìgugãre umupeogu wabu iiaa yũ sã, arĩ were obeoripũ erãre Herodepũ.

⁹ Ìgu eropa arĩra pũhrũ, erã waha wañorã. Erã eropa wacũ abe mũririropũ erã ìadiru necãmũpũ erã core wamũhtanigũicãyoro. Eropiro majigũgã ìgu árĩro weca dujanũgaja wayoro iriru necãmũ. ¹⁰ Eropirã necãmũ dujanũgajacũ ìarã, bũrigã mucubiriñorã erã. ¹¹ Majigũgã ìgu árĩri wihigue eja, ñaja wañorã erã. Eropa ñajajarã majigũgãre ìgu pago mera árĩgure ìañorã erã. Eropirã erã mereja, ìgure umupeoñorã. Umupeotuhaja, erã ya comorire aĩbeo, pãgũñorã erã ìgugãre aĩgãrirare omorã. Eropirã orore, buirire, poresuri sãre aĩwiu, ìgugãre waja mariro oñorã. ¹² Irire otuhara pũhrũ carĩa wañorã erã. Erã eropa caricũ quẽrogue Goãmũ werepũ erãre: “Herode pohro dujabiricãque,” arĩ werepũ Goãmũ erãre quẽroguere. Ìgu eropa arĩ werera pũhrũ, erãpũ wahgãñorã. Erã eropa wahgãra pũhrũ gaji mague erã ya yebague dujarã dujaa wañorã.

José sã Jesugãre aĩ duhrigã wañuma Egiptogue

¹³ Erã eropa wara pũhrũ Goãmũ yagũ anyu quẽrogue Josére dehyoagũ, òpa arĩ werepũ:

—Wahgãque. Herodepũ majigũgãre wejẽbu amagũcumi dohpaguere. Eropigũ majigũ sãre ìgu pago sãre Egiptogue duru aĩ duhrigãque. Eroguere yũ dipaturi mũre werecũgue dujarique, arĩ werepũ anyu Josére.

¹⁴ Ìgu eroparicũ peegu, Josépũ ñami ta wahgã, majigũ sãre ìgu pago sãre Egiptogue aĩ duhrigã wapũ. ¹⁵ Egiptogue eja, Herode ìgu ojocarioropẽ ta eroguere árĩñorã erã. Eropa wayoro iribojegue majagũ Goãmũ ya weremũhtadigũ ìgu arĩ gojadiro dopa ta. Irire ìgure Goãmũ gojadoreñumi. Òpa arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare gojayudigũgue: “Egiptogue árĩgure yũ magure sihubeobũ,” arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare weremũhtadigũgue.

Herode majiräre wejêdoreñumi

¹⁶Eropigu necã buherã erã duhri dujaacũ peegu Herodepu guatariacãpu. Eropigu Belén majaräre, iri maca pohro majarã säre erã poräre ume porãgäre wejêpehocãdorepu igu. Ne dehyoaräre wejênuğadore pe bojori oparäre wejêtudorepu igu. Nere necäre buheri masa necãmure erã ïaranure wereñorã Herodere. Erã eroparicũ peegu igu Jesu masa dehyoarinure masigu, “I nucu bojori ta igu opacumi,” arigu majiräre pe bojori oparäre wejêtudorepu. ¹⁷Ïgu eropiicũ iribojegue majagu Jeremia Goãmu yare weremũhtadigu igu arı gojadiro dopa ta eropa wayoro. Õpa wereyu gojañumi igu:

¹⁸“Ramã waicurogue busuro carabu. Burigã bujawereri mera orerã carama. Raquel acawererã Israe masa marasã nome erã poräre burigã orerãcoma. Erã porã siricũ ïarã ne bujawere duhosome,” arı gojañumi iribojeguere Herode majiräre wejêdoreboro core.

¹⁹Eropi Herode igu sirira puhru Egiptogue arıdigure Josere Goãmu yagu anyu querogue dehyoapu daja. Eropa dehyoagu opa arıpu Josere:

²⁰—Majigugäre wejêdianirã mura siria wahãma. Eropigu igu majigure, igu pago säre Israe yebague aı dujaaque mhu, arı werepu anyu Josere.

²¹Ïgu eropa arıra puhru wahgã, majigugäre igu pago mera ta Israe yebague aı dujaa wapu. ²²Arquelao Herode magu igu pagure gohrotodigu igu arıcũ pee, Josepu Judea yeba arıgu guıpu. Eropigu dipaturi ta Goãmu querogue igure werenemopu. Igure Judeague dipaturi dujadorebirıpu. Igü eropa werera puhru erã Galilea yebague waha wañorã. ²³Iri yebaguere Nazare waicuri macague eja arıñorã erã. Eropa iñorã erã Goãmu yare weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta. Õpa arı wereyumariñuma: “Cristo Goãmu beyedigu Nazare majagu ta ahrimi, arıracoma masa,” arı gojamariñuma iribojegue majarã.

Ñu waıyegu masare wereñumi

Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28

3 ¹Eropi irisubure Ñu Goãmu yaräre waıyeri masu arıpu. Judea yeba masa marirogue igu Goãmu yare werenugapu. ²Õpa arı werepu masare igu pohro ejaräre.

—Mua ñero iirare bujawere duhucãque. Umaro majagu Goãmu mua opu igu arıboro merogã duhyaa, arı werepu igu Ñu.

³Iribojegue majagu Isaia Goãmu yare weremũhtadigu Ñu eropa waburire opa arı gojauñumi:

Masa marirogue werenigui gaguiniguigu opa arı buhegucumi igu: “Mari Opu igu arıburi mare amuro dopa ta igu arıboro core ñarã arıyucue mua igure peemorã,” arı wereniguigucumi, arı gojañumi Isaia.

⁴Ihı Ñu camello ya gasirire suhri sañagu, waıbugu ya gasirodare tuadiudigu arıpu. Eropigu poreroare bamurıpu. Eroparicũ nugu majarã momere bapu. ⁵Jerusalén maca majarã, arıpehrero Judea yeba arıñã, dia

Jordán waĩcũriya pohro árĩrã sã ïgũre peerã wañorã. ⁶Erã eropa pee, erã ñero iirare bujawere, Goãmũre irire weretarimũriñorã erã. Erã eropa werecũ peegu dia Jordán waĩcũriyague Ñu erãre waĩyepũ.

⁷Eropigu bajarã fariseo masa, saduceo masa sã ïgũre waĩyedorerã ejacũ ïagu Ñu werepũ erãre:

—Mũa ñero iiricũrã áhrra mũa. “Goãmũre gua ñeri dipuwaja moabiricãporo,” arĩrã, ¿mũa yũre waĩyedorerã ahriri? ⁸Ïgũ mũa ñero iira dipuwajare moabiricũ õpa iique mũa. Diaye ta mũa ñeri iirare bujowererã árĩrã, õarire gohrotoã árĩrã, õarire iique mũa. ⁹Õpa arĩ pepibiricãque: “Abrahã mari ñecũ mũrũ árimũripũ. Eropirã Goãmũ mera õhaa,” arĩ pepibiricãque mũa. Mũare arĩgu tiiaa. Abrahã pãramerã mũa árĩri duhpiburi árĩbeaa. Goãmũ gamegũ i utãyeri mera gajirãre iimasimi Abrahã acawererãre. Eropirã Abrahã pãramerã mũa árĩri bu gohra ta áhrra. ¹⁰Õpa áhrra: Mari masa yucũ iro dopa áhrra. Goãmũrũ come opagũ iro dopa áhrimi. Eropigu ñeri dũcasũri yucũre pa cohã, iri nuguri sãre tabetagũcumĩ. Tabetatuhaja, peamegue cõagũcumĩ ïgũ iri yucũre, iri nuguri sãre. Eropa ta iigũcumĩ mũa sãre ïgũre gamebirãre. ¹¹Yũ pũhrũ yũ tauro turagũ arigũcumĩ. Õatariagũ áhrimi. Ïgũ iro dopa õagũ árĩbeaa yũrũ. Eropigu ïgũre pepigu “Yũ tamera bu gohra arĩgu áhrra,” arĩ pepia yũhũ. Mũa ñero iirare bujawerera pũhrũ, yũrũ deco mera waĩyera. Yũ pũhrũ arigũrũ yũhũ tauro iigũcumĩ. Espĩritu Santore oũcumĩ masa mera árĩnigũibure. Eropigu peamegue ïgũ ñerire soewearo dopa ta ïgũrũ mũa ñero iirire coegũcumĩ. ¹²Yũ pũhrũ arĩgu trigo gasirire cõãgũ iro dopa áhrimi. Gasirire cõãgũ ïgũ sihburu mera árĩpehreri trigo yeri gasirire sũha weami. Ïgũ eropa sũha weara pũhrũ trigo gohra yeripũre ïgũ diburi wihigue dibugũcumĩ. Ïgũ sũha weara gasiripũre ïgũ soegũcumĩ. Õpa ii beyegũcumĩ yũ pũhrũ arigũrũ. Õarire gohrotonirãpũre ïgũ mera árĩnigũicũ iigũcumĩ. Erã ñerire bujawerebirãpũre peamegue yaribiri peamegue cõãgũcumĩ, arĩ werepũ Ñu.

Ñu Jesure waĩyeñumi

Mr 1.9-11; Lc 3.21-22

¹³Pũhrũ Jesu Galileague árĩdigũ warũ. Jordán waĩcũriyague ejarũ Ñure “Yũre waĩyeque,” arĩgu. ¹⁴Negohraguere Ñu ïgũre waĩyediabiriripũ.

—Cue, mũrũ yũ tauro turagũpũre yũre mũ waĩyecũ õaboaya. Mũre waĩyebu árĩbeaa yũhũ, arĩ yũhrĩpũ Ñu Jesure.

¹⁵Jesupũ yũhrĩpũ ïgũre:

—Yũre waĩyeque. Mari õpa iirã Goãmũ ïgũ dorediro dopa ta iirã iiaa, arĩpũ Jesu. Ïgũ eroparĩcũ peegũ,

—Áũ, arĩ yũhrĩpũ Ñu. ¹⁶Eropa arĩtuhaja Jesure waĩyepũ. Waĩyetuhajacũ Jesu diague niguidigũ majanũgajapũ. Ïgũ majanũgajacũ ta, mũmũsi ïgũre pãrima wayoro. Eropigu Goãmũ yagũ Espĩritu Santo buja iro dopa bejagũ ïgũ weca ïgũ dijariçũ ïapũ ïgũ basi. ¹⁷Eropiro mũmarogue werenigũiro cariyoro:

—Ihĩ yũ magũ yũ mahigu áhrimi. Ïgũ mera bũrigã mucubiria, arĩro cariyoro mũmaroguere.

Watí ñerire iidoreriñumi Jesure

Mr 1.12-13; Lc 4.1-13

4 ¹Eropi Espiritu Santopu Jesure masa marirogue wadorepu erogue watí ñgure ñerire iidoreboro dopa.

²Erogue ejagu, cuarenta nuri gohra baro mariro áripu Jesu. Eropiro puhruquere ñgure oa púriyoro pare. ³Ñgu oaboacũ ñagu watipu ñgu pohrogue ejagu opa aripu:

—Mũhu Goãmu magu árigu opa ihmuque. Iyerire utãyerire bari poyacũ iique, ariripu ñgu Jesure.

⁴Ñgu eroparicũ peegu Jesu gamebiripu. Eropigu Jesu opa arí yuhripu:

—Goãmu yare erã gojarapũ opa ahraa: “Masare bari mera dihta ojocaribiro gahmea. Áriphehri Goãmu ñgu ya wereniguiuri mera áriro gahmea,” arimi Goãmu, arí yuhripu Jesu watire.

⁵Ñgu eropa arí yuhriura puhru watipu Jerusalén waicuri macague Jesure aigãpu. Erogue eja, Goãmu ya wihi wecague Jesure aĩ murijarpu ñgu. ⁶Aĩ murijatuha, ñgure opa ariripu:

—¿Diaye ta Goãmu magu gohra ta ahriuri mũhu? Goãmu yare erã gojarapũ opa ahraa:

“Goãmu ñgu yarã anyuare mure ihadibudoregucumi. Eropirã erãpu mure

ihadiburãcoma mugue utãye weca mehbejajari arirã,” arãa ñgu gojarapũ.

Erã mure eropa ihadibumorã áricũ mũhu Goãmu magu ta árigu õgue buhrima diha ihmuque yure. Mure erã itamucũ ihmuñata yure, ariripu watipu.

⁷Ñgu eroparicũ peegu gamebiripu Jesu. Opa arí yuhripu ñgure:

—Goãmu yare erã gojarapũ opa arãa: “Goãmu mũa Opu ñgu arirare ‘¿Diaye ta ahriuri?’ arí masidiarã Goãmure ii ihmudoremaabiricãque,” arãa Goãmu yare erã gojarapũ, aripu Jesu.

⁸Ñgu eropa arí yuhriura puhru umadigugue utãgugue Jesure aĩ muriaru daja. Irigu wecague muri bejaja, áriphehri macarire i mũmu majare ihmuru Jesure. Erã opari sãre ihmuru. ⁹Eropa ihmugu Jesure opa aripu:

—Yure mereja, “Mũhu yu opu ahraa,” arí umupeoque mũhu yure. Mũhu yure eropa iicũ mure áriphehri i macarire mure ogura, arí wereripu watí.

¹⁰Ñgu eroparicũ Jesu opa arí yuhripu daja:

—Satana, waque mũhu. Opa arãa Goãmu yare erã gojarapũ: “Mũ Opu Goãmu dihtare umupeoque. Ñgu ya doreri dihtare iique,” arãa Goãmu yare erã gojarapũ, aripu Jesu watire.

¹¹Ñgu eroparicũ peegu watí waha waru. Ñgu wara puhru anyuaru eja, Jesure itamuñorã. Ñgure barire õñorã.

Galilea yeba Jesu buhenugañumi

Mr 1.14-15; Lc 4.14-15

¹²Eropi Ñure peresu erā iicū peegu, waha wapɔ Jesu. Galilea yebague ejaɔ. ¹³Ero áriri macague Nazaregue waha, tarigā, Capernaum waicuri macague ejaɔ. Galilea waicuri ditaru pohro árību Capernaum. Iri maca Zabolón yeba pohro, Neftalí yeba pohro árību Capernaum. Erogue eja árípɔ Jesu. ¹⁴Eropa ta iipɔ Jesu iribojegue majagɔ Goāmɔ yare weremɔhtadigɔ Isaia igɔ arí gojadiro dopa ta. Ōpa arí gojayuñumi:

¹⁵Zabolón yeba pohro, Neftalí yeba pohro, ditaru waro, Jordán waicuriya gajipɔ masegue Galilea yeba āhraa. Iri yeba judio masa áribirā ya yeba āhraa. ¹⁶Ero majarā Goāmɔ yare ōaro masibeama. Eropa masibiriquerēa ta ōagɔre iarāgue masirācoma. Erāpɔ Goāmɔre ne masibeama. Eropirā peamegue wamorā ta áririma. Eropigɔ yujugɔ erāre Goāmɔ yare masicū iigɔcumi, arí gojañumi Isaia Jesu eraboro coregue.

¹⁷Erogue árīgɔ Goāmɔ yare werenɔgapɔ Jesu:

—Mɔa ñeri iirare bujawereque. Eropa iirā ōaripɔre gohrotoque. Ūmaro majagɔ Goāmɔ árípehrerā tauro igɔ opɔ áríboro merogā duhya, arí werenɔgapɔ igɔ.

Wapicurā wai wejērāre igɔ mera majarā árímorāre sihuñumi Jesu

Mr 1.16-20; Lc 5.1-11

¹⁸Eropi Galilea waicuri ditaru turogue ejaɔ, Simore, igɔ pagɔ magɔ Andre mera bocaɔpɔ Jesu. Simo ta Pedro erā arí piyugɔ árípɔ. Erā wai wejēri masa áríñorā. Erā ya wejēri yucure mehyurā iññorā iri ditaru wɔari ditarugue. ¹⁹Erāre boca ōpa arípɔ Jesu:

—Yɔ mera majarā árímorā arique mɔa. Yɔ mera mɔa aricū waire ñeha gameneorā mɔa áríro dopa ta, Goāmɔ yarā árímorāre masare sihu gameneomorā árícū iigɔra mɔare. Yɔ mera mɔa aricū eropa iimorāre amugɔra mɔare. Eropirā yɔ mera arique, arípɔ igɔ erāre.

²⁰Eropa igɔ arícū peerā ta erā ya wejēdi yucure apicāa, Jesu mera waha wañorā.

²¹Eropirā erā Jesu mera tarigā, Santiagore igɔ pagɔ magɔ Ñu säre bocañañorā daja. Erā Zebedeo porā áríñorā. Erā yaru dohodirugue erā pagɔ mera erā sã erā ya wejēdi yucure amurā iññorā. Erā perāre igɔ sihubeopɔ. ²²Igɔ eropa sihubeocū pee, erāpɔ erā pagɔre, dohodiru säre api Jesu mera waha wañorā.

Bajarā masare buheñumi Jesu

Lc 6.17-19

²³Eropi árípehrerogue Galilea yebare Jesu buhe curipɔ. Judio masa gɔa buheri wirigue ōari buherire, ũmaro majagɔ igɔ opɔ áríricurire buherɔ. Eropigɔ dorecurāre ōarā iigɔ árípehreri dorecurire cóāpɔ igɔ. ²⁴Igɔ eropa iicū peerā Siria yeba majarā árípehrerogue iri yeba árírā iigɔre masinugañorā. Eropa masirā, gajiropa áriri dore oparāre, watēa

ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre, sĩriri mũra dorecũrãre, dũpũ turabirã sãre aĩ ejañorã Jesu pohrogue. Eropigũ árĩpehrerãre erãre òarã wacũ iipũ Jesu.

²⁵ Ìgũ eropa iicũ ìarã, Galilea yeba majarã Decapoli yeba majarã, Jerusalén majarã, Judea yeba majarã, Jordán waicũriya gajipũ masepũ majarã, bajarã masa ìgũ mera wañorã.

Utãgũgue mũria, ero buheñumi Jesu masare

5 ¹ Masa bajarã ìgũ pohro erã ejacũ ìagũ Jesu utãgũgue mũriapũ. Mũrija, ero doajapũ. Ero ìgũ doacũ ìgũ buherã ìgũ pohrogue ejañorã. ² Erã ejacũ ìagũ òpa arĩ buhenũgarũ:

Òpa árĩrã àhrima mucubirirã, arĩ buheñumi Jesu

Lc 6.20-23

³—Erã ñerire bujawererã, Goãmũre gamerã mucubirirã àhrima. Ùmaro majagũ erã opũ árĩroguere warãcoma erã. Ùmaro maja erã ya àhraa. Eropirã burigã mucubirirãcoma.

⁴ “Orerã sã mucubirirã àhrima. Erãre mucubiricũ iimi mari Pagũ. Eropirã mucubirirã árĩrãcoma.

⁵ “Gajirãre tarinũgadiabirã eropa árĩca arĩbirã mucubirirã àhrima. Goãmũ “Ogũra,” ìgũ arĩrare oparãcoma. Eropirã erã sã mucubirirã árĩrãcoma.

⁶ “Goãmũ ìgũ dorero dopa iidiarã, òarire iidiarã mucubirirã àhrima. Goãmũ ìgũ itamucũ erã òarire ii ojogorocũrãcoma. Eropirã mucubirirã árĩrãcoma.

⁷ “Gajirãre mojomoro ìarã mucubirirã àhrima. Erã eropa mojomoro ìacũ Goãmũ erã sãre mojomoro ìagũcumi. Eropirã mucubirirãcoma.

⁸ “Erã ñerire cóãñirã, mucubirirã àhrima erã. Goãmũre ìarãcoma erã. Eropirã mucubirirãcoma.

⁹ “Gajirãre gamequeãcũ bosarã mucubirirã àhrima. Erãre “Yũ porã àhrima,” arĩgũcumi Goãmũ. Eropirã mucubirirãcoma.

¹⁰ “Goãmũ dorerire erã iira waja gajirã mera ñero tarinirãpũ ùmaro majagũ erã opũ árĩroguere ìgũ yare oparãcoma erã. Eropirã mucubirirãcoma.

¹¹ “Yahare mũa iira waja gajirã mũare erã turiquerecũ ta mucubirirã àhraa mũa. Mũare erã ñero iicũ mucubirirã àhraa mũa. Yaharã mũa árĩri waja mũare árĩpehreri ñeri quere goroweoquecũ ta mucubirirã àhraa mũa. ¹² Goãmũ yare weremũhtanirãre mũa core árĩnirãre erãguere ta ñero iimũhtañuma. Mũa sãre erãre iidiro dopa iicũ mucubirique. Òaro sĩporãcũque. Eropigũ ùmarogue mũa ejacũ wũaro òaro iigũcumi mũare Goãmũ. Eropirã mucubirique mũa, arĩ werepũ Jesu.

Moa iro dopa, boyoro iro dopa àhrima Jesu yarã, arĩ buheñumi

Mr 9.50; Lc 14.34-35

¹³ Eropi Jesu buhenemopũ:

—Moa waibũgu dihire iri ñero wabiricũ iiro dopa ta mũapũ yaharãpũ áripehrerã gajirãre ñerire erã iidiabiricũ iiaa. Moa ñeri wacũ dipaturĩ ñari iimasiya mara. Iri moa ne ñabeaa. Iri eropa wacũ iri moare cóãcãro gahmea. Irire cóãra pũhrũ weca ejama. Ne duhpiburi áribeaa iri erã cóãra. Iri duhpiburi áribiro dopa ta áribiricãque mũa. Goãmũ yapũre iiniguicãque, arĩ werepũ Jesu.

¹⁴Eropi ĩgu buhenemopũ:

—Boyoro marire ĩhamasicũ iiro dopa ta mũapũre yaharãpũre i yeba majarãre Goãmũ yare wererã erãre masicũ iiro gahmea. Utãgu weca áriĩ macare duhmasiya mara. ¹⁵Eropi sihãgodirure masa sihãgorã gajino docague dibubeama. Irure sihãgogũ umarogue duhpeomi iri wihi majarã áripehrerã erã ĩaboro dopa. ¹⁶Eropirã mũa sã mũa Goãmũre mũa umupeorire dibubiricãque. Ōaro wereque. Eropirã ñarire iique. Mũa eropa iicũ ĩarã masa erã mari Pagũ umaro majagũre umupeorãcoma. “Īgu turagũ, ōagũ áhrimi,” arĩrãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Goãmũ ĩgu dorerire ĩgu gojarare wereñumi Jesu

¹⁷Eropa arĩtuhaja, erãre werenemopũ:

—Ire mũa masicũ gahmea yũhũ. Goãmũ ĩgu dorerire Moiserẽ ĩgu apirare, ĩgu yare weremũhtanirã erã gojara sãre cóãgu arĩgu iibiribũ. Iri dorerire mũare ñaro were amugũ arĩgu iibũ. Goãmũ yare erã werediro dopa ta iĩgu aribũ. ¹⁸Diaye ta mũare arĩgu iiaa. I yeba umaro áriropẽ ta ĩgu doreri sã áriroca. Goãmũ ĩgu dorerare iipehogũcumĩ. ¹⁹Eropirã iri dorerire yujurãyeri tarĩnũgarã, gajirãre eropa ta iidorerã bu áriřã áriřãcoma. Umãro majagũ opũ ĩgu árirogue bu áriřã iro dopa áriřãcoma. Yujuñe doreriñe áriquerẽcũ ta erã tarĩnũgarã bu áriřã iro dopa áriřãcoma erã. Gajirãpũ ĩgu dorerire ñaro iirã, gajirãre erã iiro dopa iidorerã umãro majagũ ĩgu opũ árirogue oparã iro dopa áriřãcoma erã. ²⁰Mũare arĩgu tiiaa yũhũ. Masare buherã, fariseo masa sã Goãmũ gamerire queoro iibeama. Erã tauro Goãmũ gamerire iique mũa. Mũa eropa iibirã, ĩgu opũ áriroguere ne ejasome mũa, arĩ werepũ Jesu.

Papũrĩre wereniguirire wereñumi Jesu

Lc 12.57-59

²¹Eropa arĩtuhaja erãre werenemopũ:

—Iribojegue majarã ñpa arĩ wererare ta peenirã áriřibũ mũa: “Masare wejẽbiricãque. Masare wejẽdigũ erã dipuwaja moabu áhrimi,” erã arĩrare peenirã áriřibũ mũa. ²²I erã werera tauñarĩro mũapũre werenemogũra. Īgu acaweregũ mera papũridigũpũ masũre wejẽdigũ iro dopa ta áhrimi. Eropigu erã dipuwaja moabu áhrimi ĩgu sã. Īgu acaweregũre gameturigũ dipuwaja moadorerã pohro erã aĩgãbu ta áhrimi ĩgu sã. “Negũ pee masibigũ áhria mũhũ,” ĩgu acaweregũre arĩgũre peamegue wama guhyataria ĩgũre.

²³“Mũa acaweregũ mũare ĩgu ĩhaturicũ ĩgu mera amumũhtaque Goãmũre serẽboro core. Eropirã Goãmũ wihigue mũa Goãmũre umupeorã waboro core, waibũgũre mũa oboro core ñpa iique.

²⁴Goãmure mua oburire duhcãnique dohpa. Mua acaweregu pohrogue waha, “Dipaturi ìhaturibircãrã. Irire iripêta duhurã,” irire arîque ìgure. Mua eropa amura pũhrũ Goãmure umupeorã waque daja ìgu ya wihigue.

²⁵“Gajigu mũare weresãdiagu, dipuwaja moadoreri wihigue mũare ìgu aĩgãdiacũ, ìgu mera guaro mariro árîque. Dipuwaja moadoregu pohrogue ìgu aĩ ejaboro core ìgu mera ôaro ahmu wereniguique. Mua eropa icũ ìagu mũare weresãbiribocumi. Mua eropa ìbiricũ eroguerẽ mũare aĩ ejacũ ìgurũ dipuwaja moadoregure weresãgucumi. ìgu eropa weresãcũ, beyegurũ peresu iirãguere mũare ogucumi. Eropirã erã mũare peresu iirãcoma. ²⁶Erogue árîninguirãca mua. Ne erã wajayedorerare mua wajayepohocũgue wirirãca mua, arĩ wererũ Jesu.

Gajigu marapo mera ñero iirire wereñumi Jesu

²⁷Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue majarã õpa erã arĩ wererare peenirã árîribũ mua. “Gajigu marapo mera ñero iibiricãque,” erã arĩrare peenirã árîribũ mua. ²⁸I erã werera tauñariro mũare ipũre werenemogura: Nomeore ñeabiriqueregu ta yujugu ìgo mera árîdiagu ìgore ñero ñaribejagu ñero guña pepigu ñero iituhami ìgo mera.

²⁹“Eropirã mua cuirũ diayerũ árîdiru mera ñero iirã irirure mua gorawea cóãbodiro dopa ta iri ñerire duhcãque. Irire duhubirã peamegue warãca. Mua cuirure cóãcũ iri cuirũ dihta dederea. Mua ñerire duhubirãpũ peamegue waha ñetariaro tarirãca. Eropirã iri ñerire duhcãque. ³⁰Eropirã mua mojoto diayerũ maja mojoto mera ñero iirã iri mojotore tabeta cóãbodiro dopa ta iri ñerire duhcãque. Irire duhubirã peamegue warãca. Mua mojotore mua cóãcũ iri mojoto dihta dederea. Mua ñerire duhubirãpũ peamegue waha ñetariaro tarirãca. Eropirã iri ñerire duhcãque, arĩ wererũ Jesu.

Erã marasã nomere cóãrire wereñumi Jesu

Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

³¹Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue i sãre arĩñuma: “Ìgu marapore cóãdiagu ìgu cóãburire wereripũ mera ìgore cóãmasimi,” arĩñuma iribojeguere. ³²I erã werera tauñariro mũarũre ire weregura: Yujugu ìgu marapo mũmũ mera ñero iibiriquerecũ ta ìgore cóãbocumi. ìgu eropa cóãdigo gajigu mera marapũcũgo ñero iigo iicumo gajigu mera árigo. Eropigu ìgo marapũ ìgore cóãdigu ìgore gajigu mera ñero iicũ iimi. Eropigu ìgu cóãdigo mera marapocũgu ìgo mera ñero iigu iimi ìgu sã, arĩ wererũ Jesu.

Waĩpeo arĩrare wereñumi Jesu

³³Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue majarãre erã õpa arĩ wererare peenirã árîribũ mua: “Mua arĩdiro dopa ta eropa iique. ‘Goãmũ mera diaye ta eropa iigura,’ mua arĩdiro dopa ta iique,” erã arĩ wererare peenirã árîribũ mua. ³⁴I erã werera tauñariro mũare weregura. “Umaro mera diaye ta arĩgu iiaa,” arĩ umaro mera arĩ

waĩpeo arĩbiricãque. Ûmaropũ mari Opũ ãgu áriro áhrra. Bu áriro árĩbeaa. Ero eropa áriro árĩcũ ãarã eropa arĩmaabiricãque. ³⁵I yeba mera ne waĩpeo arĩbiricãque. I yeba sã Goãmũ ya yeba ta áhrra. Ero eropa áriro árĩcũ ãarã eropa arĩmaabiricãque. Jerusalén mera ne waĩpeobiricãque. Turagũ mari Opũ ya maca áhrra Jerusalén. Bu áriro árĩbeaa. Eropirã eropa arĩmaabiricãque. ³⁶“Yũ dipuru mera diaye arĩgu iiaa,” arĩ waĩpeobiricãque. Mũa poari borecũ iimasibea mũa. Iri ñiri wacũ sãre iimasibea mũa. Eropa iimasibirã árĩrã “Yũ dipuru mera diaye arĩgu iiaa,” arĩ waĩpeobiricãque. ³⁷“Iirãra,” arĩrã waĩpeoro mariro diaye ta irire arĩnigicãque. “Iisome,” arĩrã sã waĩpeoro mariro arĩnigicãque. Mũa waĩpeo arĩrã watĩ ñegũ ãgu dorero dopa ta iirã iica, arĩ wererũ Jesu.

Erã basi gamediarire wereñumi Jesu

Lc 6.29-30

³⁸Õpa arĩ werenemopũ daja Jesu:

—Iribojegue õpa erã arĩ wererare peenirã árĩribũ mũa. “Mũre gajigũ mũ cuirure ãgu patiadiro dopa ta mũ sã ãgure patĩa gameque. Mũ gũcũrĩrure ãgu panuadiro dopa ta mũ sã ãgure ãgu gũcũrĩrure panua gameque,” erã arĩ wererare peenirã árĩribũ mũa. ³⁹Erã werera tauñariro weregũra daja mũare. Mũare ñero iidigũre eropa ãacãque. Yujupũ mũ wayuporãre pacũ, “Gajipũ sãre padiagũ paque,” arĩque ãgure. ⁴⁰Gajigũ mũre dipuwaja moagũre ãgu weresãcũ, ãgu dipuwaja moagũpũ mũhũ camisa mera mũre weresãdigũre wajayedorebocumĩ. ãgu eropa wajayedorecũ ãgure oque. Iriñere otuhaja mũ weca majañe suhriro sãre onemoque ãgure. ⁴¹Yujugũ surara gajinore yuju kilómetro mũre aĩgãbasadorecũ, gaji kilómetro aĩgãnemobasaque daja ãgure. ⁴²Mũre serẽdigũre ãgu serẽropẽ ta oque ãgure. Eropigũ gajigũ mũre wayudorecũ wayuque ãgure ãgu wayudorerare, arĩ wererũ Jesu.

Mũare ãhaturirãre mahique, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.27-28, 32-36

⁴³Õpa arĩ werenemopũ daja Jesu:

—Masa õpa arĩmũrĩma: “Mũa mera majarãre mahique. Eropirã mũare ãhaturirãpũre ãhaturi gameque daja,” erã arĩrare peenirã árĩribũ mũa. ⁴⁴Erã werera tauñariro weregũra mũare daja: Mũare ãhaturirãre mahi umupeoque. Mũare ñero iirãre õaro árdoreque. Mũare ãhaturirãre õaro iique. Eropirã mũare ñero wereniguirãre mũare ñero iirã sãre “Erã sã õaro áriporo,” arĩrã Goãmũre serẽbasaque. ⁴⁵Mũa eropa iirã mari Pagũ umaro majagũ Goãmũ porã áhrra mũa. Goãmũpũ yujuropa ta iimi masare. Ñerãre, õarã sãre abere asicũ iimi ãgu. Eropigũ Goãmũ ãgu dorerire iirã sãre, iibirã sãre deco merecũ iimi ãgu. Masare yujuropa ãgu iiro dopa ta mũa sã masare iique. ⁴⁶Mũare umupeorã dihtare mũa umupeocũ ne duhpiburi árĩbeaa iri. Ñerã masa wajasea corerã sã eropa ta iima. Eropirã árĩpehrãre umupeoque. ⁴⁷Mũa acawererã dihtare mũa õaro bocatĩricũ ne duhpiburi árĩbeaa iri. Goãmũre masibirã sã eropa ta iima. Eropirã árĩpehrãre

õaro bocatĩrique. ⁴⁸Neri marirã áriique mua. Mari Pagu umaro majagu ãgu ñeri marigu ãgu árdiro dopa ta mua sã ñeri marirã áriique, arĩ werepu Jesu.

Õari iirire wereñumi Jesu

6 ¹Dipaturi ãgu werenemopu:
—Goãmũ ya áriburire õarire iirã árirã, “Goãmũ yare iipehorã áhrra gũa,” arĩ werebircãque gajirãre. Mua eropa arĩ wererã mua õaro iira ne duhpiburi áribea. Eropigu Goãmũ umaro majagu õarire mua iira wajare mũare osome.

²“Eropirã mojomorocũrãre itamurã, irire masare ii ãhmubircãque. Masa erã ãbiro itamuque erãre. Gajirã iro dopa iibircãque. Erã masa bajarã watope mojomorocũrãre itamura. Mague niguirã watope mari buheri wirigue árirã watope sãre ii ãhmuma. Erã eropa iiquererã erã mari pũpũpũre ñero iicorerã áhrrima. Eropa masa watope õarire ii ãhmurã erã, “Õarã áhrrima erã,” masare arĩdorerã iima. Erã eropa iirã masa umupeori mera wajatatuhama. Eropigu Goãmũ ne wajayesome erãre. ³Eropirã mojomorocũrãre itamurã, irire yayarogã iique. Mua wapi mera áriquererã ta ãgu ãbiro irire iique. ⁴Masa erã ãbirogu mojomorocũrãre itamuque. Masa ãbirogu mua itamuquerecũ Goãmũ ãhãmi. Eropigu mari Pagũ mũare wajayegũcumi, arĩ werepu Jesu.

Goãmũre serẽriñere buheñumi Jesu

Lc 11.2-4

⁵Dipaturi ãgu werenemopu:

—Goãmũre serẽrã, mari pũpũ ñero iicorerã iiro dopa iibircãque mua. Erã mari buheri wirigue nigui, mague sãre nigui, Goãmũre serẽ ãhmuma erã masare. Eropa serẽ ãhmurã diaye masa erãre umupeori mera erã mucubirituhama. Eropigu Goãmũ erãpũre umupeosome. ⁶Mũaru Goãmũre serẽmorã mua ya taribugue biha ñajaque. Biha ñaja mari Pagũ ãsũya marigũre serẽque. Mua eropa iicũ masa erã ãbiro áriquerecũ ta mari Pagũ mũare ãagũcumi. Eropa peegũ mũare õaro iigũcumi ãgu.

⁷“Eropirã Goãmũre serẽrã, pepiro mariro mua serẽrare ta dipaturi serẽ maji dujabircãque. Eropa ta iima Goãmũre masibirã. “Bajasuburi yuju disiro ta gũa serẽcũ gũare peegũcumi,” arĩ pepima erã. ⁸Erã iiro dopa iibircãque. Mua serẽboro core mari Pagũ mua gamerire masituhãmi. ⁹Eropirã õpa arĩ serẽro gahmea Goãmũre.

Gũa Pagũ umaro majagu mũ õagu áririre áripehrerã umupeoporo.

¹⁰Dohpaguere áripehrerã weca opu áriique. Umaroguere mũ dorero dopa ta erã iiro dopa ta i yeba majarã sã eropa iiporo. ¹¹Eropigu mũari nũcu gũa baburire oniguicãque gũare. ¹²Gajirã gũare erã ñero iirare gũa cãdijiro dopa ta mũ sã gũa ñero iirare cãdijique. ¹³Eropigu gũa ñero iiborare cãhmotaque. Eropigu gũare ñerire iibircãcũ iique. Mũhũ gũa Opu turagu eropa áriniguigũa. Áripehrerã mũre eropa umupeoniguicãrãcoma, arĩ serẽque Goãmũre, arĩ werepu Jesu.

¹⁴“Gajirãre mũare erã ñero iirare mua cãdijicũ ãagu, mari Pagũ umaro majagu mua ñero iira sãre cãdijigucumi. ¹⁵Gajirã mũare erã ñero iirare mua cãdijibiricũ mari Pagũ mua ñero iira sãre cãdijisome, arĩ wererũ Jesu.

Goãmure umupeomorã ba duhurire buheñumi Jesu

¹⁶Eropigũ ãgu erãre werenemorũ:

—Goãmure umupeomorã ba duhurã bujawererã iro dopa ii ãhmubiricãque. Eropa iima mari pũrũpũ ñero iicorerã. Erã erã diaporire bujawererã iro dopa ãhrima. Erã eropãricũ erã ba duhucũ ãha masima masa. Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Masa erãre umupeocũ gahmema erã. Eropirã erãre umupeocũ ãrã mucubirituhama. Eropigũ Goãmũpũ erãre òaro iisome. Eropirã erã iiro dopa ii ãhmubiricãque mua. ¹⁷Mua sã ba duhurã mua áriniguiro dopa ta árique. Mua ya dipure ãyũ mera sũcã òaro mũapocãque. Mua diapori sãre coecãque. ¹⁸Mua eropa iicũ mua ba duhucũ ãha masisome masarũ. Goãmũ dihta ãha masigucumi. Mua seyaro mua áricũ ãgũpũ mua mera ãhrimi. Eropa ãagu ãgu mũare òaro iigucumi, arĩ wererũ Jesu.

Umuro majare guñadoreñumi Jesu

Lc 12.33-34

¹⁹Jesu werenemorũ daja:

—I yeba majare aĩ gameneobiricãque. Ò maja boa waboca. Iri boabiricũ yajari masũ aĩbocumi irire. ãgu yajabiricũ mega tuabocoma. Eropiro i yeba maja dedereama guhya ãhraa. Eropirã i yeba majare burigã gamebiricãque. ²⁰Umuro majapũre turaro gameque mua. Umuro majare mega tuamasibeama. Erogue mua opaburi ne boabea. Eroguere yajari masũ ne aĩmasibeami. ²¹Erogue mua opaburi iri áricũ, umuro majare Goãmũ yare burigã guñarãca mua, arĩ wererũ Jesu.

Masa erã pepiro dopa ta iima, arĩ wereñumi Jesu

Lc 11.34-36

²²Eropi buhegu òpa arĩ werenemorũ erãre:

—Mua cuiri mua dũpũre sihãgodiru iro dopa ta ãhraa, arĩ werediacũ òpa ãhraa. Mua pepiro dopa ta iiaa. Mua òaro mera pepirã árirã òarire iiaa. ²³Mua ñerire pepirã árirã ñeri dihtare i mua. Umuro majare mega tuamiaa. Eropirã mua ñeri dihtare mua pepiniguicãcũ iri ñeripũ ñetariari ãhraa, arĩ wererũ Jesu.

Niyerure gamerã, Goãmũpũre gamebeama, arĩ wereñumi Jesu

Lc 16.13

²⁴Eropigũ ãgu erãre werenemorũ:

—Yujugũ Goãmũpũre guñagu niyerupũre guñabeami. Niyerupũre burigã guñagu Goãmũpũre guñabeami. Eropigũ niyeru dihtare gamegu árigũ Goãmũre mucubiricũ iibeami. Goãmũ sãre niyeru sãre peñere gametarimaja masiya mara mũare, arĩ wererũ Jesu.

Goãmũ ìgu porãre ìhadibumi, arĩ wereñumi Jesu

Lc 12.22-31

²⁵Eropigu erãre werenemopu:

—Eropigu mũare ire arĩgu iiaa. Mũa ářricũrire mũa barire, ihririre, suhri sãre wũaro guñaricũbircãque. Mũaare deyoro moagu bari dihtare bamorãre, suhri sañamorã dihtare Goãmũ iibiripu mũare. Mũa iri dihtare guñacũ gamebeami. ²⁶Mirimagu porãre Goãmũ ìgu ìhadiburire masique mũa. Erã poeri moorã àhrima. Eropiro erã bari dihburu wiri erãre mara. Mari Pagupũ erãre erã baburire ohomi. Mirimagũ porã tauro mũapũre mahimi Goãmũ. Eropigu mũa sãre ìhadibugũcumi ìgu. ²⁷Wũaro mũa pepiri mera iri mũare pagarã wacũ iibeaa. Eropiro mũa wũaro pepiri duhpiburi ářibeaa.

²⁸“¿Eropirã duhpirã mũa suhri sañaburire wũaro guña bũjawere pepicãri? Nũgu maja gori iri gorire pepique. Iri gori ne iiro mariro òari goricũa. Iri gori òari suhri iro dopa òari gori dehyoaa. ²⁹Salomo opu mũũũ òari suhri opagu ìgu ářiquerecũ ta iri goripu ìgu ya suhri tauro òari gori àhraa. ³⁰Iri gorire òari gori iimi Goãmũ. Iri gori bajamenũrigã ářira pũhrũ ñaidija pehrea waha. Mero àhri, gajinũ peamegue soe cóãcãma. Iri eropa mata pehrequerecũ ta iri gori iri òari gori ářicũ iimi Goãmũ. Eropigu Goãmũ iri gorire ìgu òari gori ìgu iidiro tauro mũa sãre òaro iigũcumi. Suhrire ogũcumi. Goãmũre daberogã umupeoa mũa. ³¹Eropirã mũa baburire, mũa ihriburire, mũa suhri sañaburire wũaro guñabircãque. ³²Goãmũre masibirãpũ irire eropa amaniguicãma. Mari Pagũ mũmaro majagu ářipehreri mũa gamerire masimi. ìgu eropa masicũ mũa ya ářiburire wũaro guñabircãque. ³³Goãmũ mũa Opu ìgu ářiborore gamemũhtaque mũa. Mũa eropa iira pũhrũ Goãmũpũ mũa gameri duhyacũ ogũcumi. ³⁴Eropirã ñamigãre mũa dohpa warocuri arĩ wũaro bũjawere ne pepibircãque. Dohpagãre mũa ñero tariboro ářituhãa. Eropirã dohpagã maja dihtare pepique. Gajinũ majare wũaro bũjawere pepinembircãque. Goãmũpũ mũare itamugũcumi, arĩ werepũ Jesu.

Gajirãre “Ñerã àhrima,” arĩbircãque, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.37-38,41-42

7 ¹Eropigu ìgu erãre werenemopu:

—Gajirãre “Ñerã àhrima,” arĩ erã iirare werewũabircãque mũa. Mũa eropa arĩ werewũabircũ Goãmũ mũa sãre “Ñerã àhrima,” arĩsome. ²Gajirãre “Òaro iibeama,” mũa arĩ pepidiro dopa ta Goãmũpũ mũa sãre eropa ta arĩ ìagũcumi. Mũa gajirãre beyero dopa Goãmũpũ mũa sãre eropa ta beyegũcumi. ³Mari werenigui queori mera buhecũ òpa iirã àhraa mũa. Mũa acaweregu ìgu cuiругue miri pogañegã mehñajacũ iri pogañegãre òaro ìhaa mũa. Mũa ya cuiřipũre wũarimiji ářiquerecũ ta irimijire ne pepibea mũa. Eropirã gajigũre miri pogañegãre mũa ìaro dopa ta mũa acaweregu ìgu ñero iiripũre òaro ìhaa mũa. Mũa basi turaro ñerire iiquererã ta irire eropa pepicã mũa. ¿Dohpa ářironore eropa àhriri mũa? ⁴Òpa arĩ wereniguia mũa acawererãre: “Acaweregu,

ñerire iigu iica mũhu. Eropigu irire duhcãque,” arĩ wereniguia mũa. Eropa ãgure ñerire iidorebiriquererã mũa sã ñerire duhubea. ¿Duhpirã irire ñerire iinirã áriquererã ta irire pee masibeari mũa? ⁵Eropa iirã masa erã pũrũpũre ñero iicorerã áhraa mũa. Mũa ñero iiripũre duhumũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ mũa acawererãre “Mũa ñero iirire duhcãque,” arĩ weremasia mũa.

⁶Diaye a iro dopa árirãre ñetariarãre Goãmũ ya òatariarire erã umupeobiririre werebiricãque erãre. “Erãgue ñero wereya ñero arĩri,” arĩrã werebiricãque erãre, arĩ werepũ Jesu.

Mari Pagure mari serẽre wereñumi Jesu

Lc 11.9-13; 6.31

⁷Eropigu ãgu erãre werenemopũ:

—Goãmũre mari Pagure serẽque mũa. Mũa eropa serẽrã mũa aĩrãca. Mũa serẽre bocarãca. Goãmũre eropa serẽniguicãque mũa. Mũa eropa iicũ ãgu mũare ogũcumi. ⁸Áripehrerã Goãmũre serẽrã aĩrãcoma. Eropirã erã serẽrare bocarãcoma. Eropigu áripehrerã Goãmũre eropa serẽniguicãrãre ãgu erãre ogũcumi.

⁹“¿Mũa porã barire mũare serẽcũ utãyepũre obocuri mũa erãre? Obiriboya. ¹⁰¿Mũa porã waire mũare serẽcũ añapũre obocuri mũa erãre? Obiriboya mũa. ¹¹Mũa ñerã áriquererã ta mũa porãre òarire omasia mũa. Eropigu mari Pagũ mũa tauro òarire ohomi mũare ãgu porãre ãgure mũa serẽre.

¹²“Gajirã mũare òaro iicũ gahmea mũa. Erãre mũa òaro iicũ gamero dopa ta òaro iique erã sãre. Erã òaro iibiriquerecũ ta mũapũ erãre òaro iique. Eropa ta iidorea Moise dorerigue, Goãmũ yare weremũhtanirã erã gojarague sã, arĩ werepũ Jesu.

Miri disiporogã queorire wereñumi Jesu

Lc 13.24

¹³Eropigu ãgu queorire werenemopũ erãre òpa arĩgu:

—Goãmũ pohrogue wadiarã ãgu yare iiro gahmea mũare. Eropirã ãgu yare eropa iimaabiricãro gahmea. Miri disiporogãgue mũa wadiacũ diasa áhraa. Eropiro diasa áhraa Goãmũ pohrogue mũa wadiacũ. Peamegue masa erã wacũ diasabea. Wũari disiporogue mari ñajacũ diasabea. Iri disiporogue ta masa erã ñajaboro dopa ta peamegue masa erã wacũ diasabea. Eropirã masa bajarã erogue warã iima. ¹⁴Goãmũ pohrogue wadiacũ diasa áhraa. Bajamerãgã masa erogue warãcoma. Erogue warã mũmri nũcũ Goãmũ mera áriniguirãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Yucũgu dũcare masirã dipagũ sãre masiro dopa ta masa erã iirire iarã erã áriřicũrĩre masia mari, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.43-44

¹⁵Eropigu ãgu werenemopũ erãre:

—Ōaro pee masique. “Goāmũ yare weremũhtarã ähraa,” arĩ gũyarãre peebiricãque mũa. Erã õarire iirã iro dopa aririma mũa pohrogue. Erã pepirigue ñerã ährima erã. ¹⁶Erã ñero iicũ ïarã ñerã erã áricũ masirãca mũa. Erã õaro iicũ ïarã, õarã erã áricũ masirãca mũa. Aña poragũ dipatõrire dũcacũbeaa. Poracũdigũ sã higuera dipure dũcacũbeaa. ¹⁷Ōadigũ yucũgũ õarire dũcacũa. Ñedigũpũ ñerire dũcacũa. ¹⁸Yucũgũ õadigũ ñerire ne dũcacũmasibirica. Eropiro ñedigũ sã õarire dũcacũmasibirica. ¹⁹Ōarire dũcacũbiriri yucũre pa cóãcã, peamegue soecãma. Eropa ta iigũcumi Goãmũ ïgũ gamerire iibirãre. ²⁰Eropirã “Goãmũ yare weremũhtarã ähraa,” arirã erã gũyacũ õpa masirãca. Erã iiricũrire ïaque. Erã õarire iirã áricũ ïha “Goãmũ ya wereniguirã ta ährima,” arĩ ïha masirãca. Erã ñerire iirã áricũ ïha “Goãmũ ya wereniguirã áribeama. Eropirã gũyarã ährima,” arĩ ïha masirãca, arĩ werepũ Jesu.

“Mũare ne masibeeaa,” arĩgũca yũhũ bajarã masare, arĩ wereñumi Jesu
Lc 13.25-27

²¹Eropigũ ïgũ erãre werenemopũ:

—Bajarã yũre “Yũ tĩgũ,” arirã áriquererã ta umaro majagũ Goãmũ ïgũ áriroguere wasome erã. Yũ Pagũ umaro majagũ ïgũ gamerire iirã dihta ïgũ opũ árirogue warãcoma. ²²Pehrerinũ áricũ bajarã masa õpa arirãcoma yũre: “Gũa tĩgũ, mũ yare gũa buheabũ. Mũ waĩ mera pũririre, watẽare cóãbũ. Eropirã mũ turari mera baja deyoro moarire iiabũ gũa,” yũre arirãcoma. ²³Erã eropa arĩquerecũ õpa arĩ yũhrigũca erãre: “Mũare ne masibeeaa. Ñerire iirã ähraa mũa. Yũ pohro aribiricãque,” arĩgũca yũhũ erãre. Eropirã Goãmũ gamerire iique yũ pohro aridiarã, arĩ werepũ Jesu.

Pe wihi iira queorire wereñumi Jesu

Lc 6.47-49; Mr 1.22

²⁴Eropigũ queori mera werepũ Jesu erãre buhegũ:

—Eropi áripehrerã i yũ wereniguirire peenirã yũ dorerire iirã, õaro pee masigũ wihi iidigũ iro dopa ährima erã. ïgũ ühcãri goberire seha, wihire nugunũgapũ. ²⁵ïgũ wihire ïgũ tuhajara pũhrũ deco bũrigã ahri, dia miritaria wayoro. Miruñe bũrigã weãyoro. Eropa waquerecũ ta iri wihi ühcãro ïgũ nugura wihi áriro ne mihrua dijabiriyoro. ²⁶Eropirã áripehrerã yũ wereniguirire peenirã áriquererã ta yũ dorerire iibirãpũ pee masibigũ ïgũ wihi iigũ iro dopa ährima. ïgũpũ ïgũ wihire dia tũro maja imiporo weca nugu, õaro iibiripũ. ²⁷ïgũ wihire tuhajara pũhrũ, deco bũrigã ahri, dia miritaria waha, miruñe bũrigã weãyoro. Eropa weãro iri wihire weã mehpicãyoro, arĩ werepũ Jesu.

²⁸⁻²⁹ïgũ eropa arĩ buhecũ peerã, peemaria wañorã masa. “ïgũ marire opũ ïgũ buhero dopa ta buhemi ïgũ. Marire buherã iro dopa buhebeamĩ,” arĩ pepiñorã erã.

Jesu cami boagure òagu wacū iĩnuni

Mr 1.40-45; Lc 5.12-16

8 ¹Jesu utāgugue buhe doadigu dijaa wapu. ²Īgu dijacū ĩarā masa bajarā ĩgure nurusiañorā. ³Ero ĩgu wadiro yujugu cami boagu mague ĩgure nurusiaja eja, mereja, ĩgure serēpu.

—Gua tĩgu, muhu yure òagu iidiagu iique, arĩpu.

³Īgu eroparĩcū peegu ĩgu mojoto mera Jesu ĩgure mohmepĩpu.

—Añ, mure òagu wacū iiaa, arĩpu Jesu ĩgure.

Īgu eroparĩcū ta iri cami boara yarima wayoro. ⁴Eropa iituhaja Jesu ĩgure arĩpu daja:

—Yũhu mure òpa iirare ne gajirāre werebircāque. Mu ya dũpũre òarare pahire ĩhmugũ waque, “Ōaro āhrimi,” arĩdoregu. Tuhajanugu Moise dorerire Goāmũ ĩgu apidiro dopa ta iique. Eropĩgu Goāmũ ya wihigue mirimagure asũ wahgā apique mu dore tarirare masa ārĩpehrerā erā masimaja òaro, arĩpu Jesu.

Surara opu ĩgu pohro majagu dorecũcũ Jesu òagu iĩnuni ĩgure

Lc 7.1-10

⁵Ero pũhrũ Jesu Capernaum waĩcũri macague ĩgu ejacū surara opu ĩgu pohro eja, ĩgure turaro òpa arĩ serēpu:

⁶—Gua tĩgu, yũ pohro majagu ne buhari mera dorecũgu wamasibirinijagu, ĩgure burigā pũricũ pepĩgu yaha wihigue oyacumi ĩgu, arĩpu ĩgu Jesure.

⁷Īgu eroparĩcū pee:

—Añ, arĩ, ĩgure ĩgu dorecũrĩre taugu wagũra, arĩpu Jesu.

Īgu eroparĩcū òpa arĩpu surara opu:

⁸⁻⁹—Opu, òaroca. Aribita. Ñegu āhraa yũhu. Yaha wihire mure ñajaridorebuno árĩbeaa yũhu. Yuju diaye ta mu turari mera dorebeoque. Mu eropa iicũ yũ pohro majagu òagu wagũcumi. Yũre yũ weca árĩrā gajirā oparā dorema. Yũ sã surarapũre dorea. Yujugure “Waque,” yũ arĩcũ ĩgu wahami. Gajigure “Arique,” yũ arĩcũ ahrimi. Yũ pohro majagure “Ire iique,” yũ arĩcũ irire iimi. Eropĩgu mu ĩgure mu dorero dopa ta ĩgu dorecũgu tarigũcumi, arĩpu ĩgu.

¹⁰Jesu ĩgu eroparĩcũ pee uca wa bajarā masa ĩgu mera nurusiarāre òpa arĩpu:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Ihĩ surara opu Israe masũ árĩbiriqueregu Goāmũre burigā umupeomi. Īgu pohro majagure yũ òagu wacū iiburire masituhami. Ne Israe masare ihĩ iro dopa umupeorāre ĩanibea. ¹¹Mũare arĩgu iiaa. Bajarā ihĩ iro dopa árĩrā árĩpehrero majarā mũmaro majagu ĩgu opu árĩrogue eja, erogue árĩrā mera barācoma. Mũa ñecũ sũmarā mũra Abrahā, Isaa, Jacobo mera barācoma erā. ¹²Masa gajirāpu “Opu ĩgu árĩrogue wamorā āhraa gua,” erā arĩquerecũ ta ñerogue naitĩarogue cóagāgũcumi erāre. Erogue ĩgu cóānirā burigā ore, bujawereri mera erā gũcũrĩre cũridihurācoma, arĩ werepu Jesu.

¹³Irire eropa arĩtuhaja surara opũre arĩpu:

—Dujaaque mũ ya wihigue. Mũ pohro majagu tarigũcumi. “Diaye ta tarigũcumi,” arĩ mũ pepidiro dopa ta tarigũcumi, arĩpũ Jesu.

Ĩgu eroparĩcũ ta ĩgu pohro majagu pũ õha wapũ.

Pedro mũñecore dorecũgore tauũumi Jesu

Mr 1.29-31; Lc 4.38-39

¹⁴Pũhrũ Jesu Pedro ya wihigue eja, Pedro mũñeco dorecũcũ ĩapũ ĩgu. Nĩmacũri áricũ oyapo ĩgo. ¹⁵Ĩgo eropa dorecũcũ ĩanijagu ĩgo mojotore mohmepĩpũ. ĩgu eropa mohmepicũ ta nĩmacũri taria wayoro. Taricũ pepigo ĩgorũ wahgã, erãre barire ejopo.

Jesu bajarã dorecũrãre tauũumi

Mr 1.32-34; Lc 4.40-41

¹⁶Eropi ñamicague bajarã watẽa ñajasũnirãre masa aĩ ejañorã Jesu pohrogue. Erã eropa aĩ ejacũ ĩagu mata ĩgu watẽare cõacũ masa õha wañorã. Eropigu áripehrerãre dorecũrãre erã aĩ ejanirãre taupehocãpũ Jesu. ¹⁷Eropa ta ĩpũ ĩgu iribojegue majagu Goãmũ yare weremũhtadigu Isaia ĩgu arĩdiro dopa ta. Õpa arĩ gojaũumi: “Mari dorecũrire taucãmi ĩgu. Marire pũririre cohãmi ĩgu,” arĩ gojaũumi Isaia Jesu ariboro coregue.

Yujurãyeri Jesu mera majarã árdĩdariũuma

Lc 9.57-62

¹⁸Jesu masa bajarã ĩgu pohro áricũ ĩagu,

—Wũariya gajipũ masegue ina taribujarã, arĩpũ ĩgu buherãre. ¹⁹Erã taribujaboro core judio masare buhegu Jesu pohrogue eja, õpa arĩpũ:

—Buhegu, mũ mera wadiaa noho mũ waro, arĩpũ.

²⁰Jesu õpa arĩ yũhrĩpũ:

—Yũ mera áricũ diasa ãhraa. Nũgu majarã diaye erã carĩburi toreri opama. Mirimagũ porã sã erã ya suhri opama. Yũpũre Goãmũ ĩgu obeodigũpũre ne yaha wihi mara. Eropirã yũ mera árirã ñero tarirãca mũa, arĩ yũhrĩpũ Jesu.

²¹Eropi gajigu Jesu buhegu õpa arĩpũ:

—Gũa opu, yũ pagũ ĩgu siricũ yaatuhajagu mũ mera wagura, arĩpũ ĩgu Jesure.

²²Jesu yũhrĩpũ:

—Yũre gamebirã sirinirã iro dopa ta ãhrima. Erãpũ sirinirãre yaaporo. Eropigu mũpũ yũ mera majagu áribu arique dohparagã, arĩpũ ĩgu.

Jesu mirũnere yusũdoreũumi

Mr 4.35-41; Lc 8.22-25

²³Eropa arĩtuhaja dohodirugue ñajapũ. Eropirã ĩgu buherã sã ĩgu mera waha ñajañorã. ²⁴Ero erã taribujarisubũ iriyague mirũne bũrigã ariyoro. Eropiro pãgũri dohodirure miucãriyoro. Eropa mirũne weãquerecũ ta Jesupũ carĩgu ĩpũ. ²⁵Eropa wacũ ĩarã erã ĩgure wahgũñorã. Wahgũ õpa arĩñorã:

—Opu, mirimorã iica mari. Miruñere tauque, arĩnorã.

²⁶Erã eroparĩcũ Jesu yuhripu:

—¿Duhpirã guĩmaacãri mua? Yũre merogã umupeorã ahraa mua, arĩpu Jesu erãre.

Eropa arĩgu ta wahgãnugaja miruñere pãgũri sãre “Yusũque,” arĩpu. Īgu eroparĩcũ miruñe, pãgũri sã yusũdijapehrea wayoro. ²⁷Īgu eropa iicũ ĩha uca, õpa arĩ wereniguiñorã erã basi.

—¿Ñehmũno masu ahriri ĩhĩ? I miruñe, pãgũri sã yuhrisũgu ahrimi, arĩnorã erã.

Watẽa ñajasũnirãre tauñumi Jesu

Mr 5.1-20; Lc 8.26-39

²⁸Erãre eropa wara puhru taribujaja, Gerasa majarã ya yebague ejaru. Eroque erã ejacũ perã uma Jesure bocatĩrĩnorã. Masa goberi watopegue arĩnirã arĩnorã. Erã watẽa ñajasũnirã arĩrã gorowererã guhyarã arĩnorã. Eropirã erogue masa ne wabirĩnorã. ²⁹Īgure bocatĩri õpa arĩ gaguiniguiñorã:

—¿Mũhu Goãmu magu duhpibu ahriri mũhu gua pohroguere? ¿Guare Goãmu dorero ejabiriquerecũ ta dipuwaja moagu ahriri mũhu? arĩ gaguiniguiñorã erã watẽa mera.

³⁰Ero pohro bajarã yesea ahma barã iĩnorã. ³¹Erãre ñanijarã, watẽapu õpa arĩ burigã serẽnorã Jesure:

—Guare oã umare cóagu soã yesea pohroque wadoreque guare. Erã mera guare arĩdoreque, arĩ serẽnorã erã Jesure.

³²—Áu, waque, arĩpu Jesu.

Īgu eroparĩcũ watẽa perã masa mera arĩnirã waha, yesea pohroque ejañorã. Erãre ñajacũ ta yesea gorowere, dipatrugue oma buha, wuariyague yuriñaja yuhria, miri sĩripehrea wañorã.

³³Erã eropa wacũ ĩarã yeseare ĩhadiburãpu gũi, omagã wañorã. Macague eja yesea erã mirirare weresiripehocãñorã erã. Watẽa erã ñajasũnirãre Jesu ĩgu cóara sãre werepehocãñorã erã. ³⁴Erã eropa weresirira puhru iri maca majarã arĩpeherrerã Jesure ĩarã ejañorã. Eropirã ĩgure ĩara puhru turaro mera wiriadoreñorã ĩgure erã ya yebare.

Dupu buhadigure õagu wacũ iĩnumi Jesu

Mr 2.1-12; Lc 5.17-26

9 ¹Erã eropa wadorera puhru Jesu dohodirugue ñaja, wuariyague taribujaa, ĩgu ya macague ejaru. ²Eroque gajirã dupu buhadigure pũgu mera coã aĩ wahgã erañorã Jesu pohro. “Jesu ĩre ĩgu dorecũrire taricũ iigucumi,” arĩ pepiñorã erã. Erã eropa arĩ pepicũ masigu Jesu dorecũgure õpa arĩpu:

—Mucubirique mũhu. Mũ ñero iirare cóãtuhabu yuhũ, arĩpu ĩgu.

³Īgu eroparĩcũ peerã yujurãyeri masare buherã õpa arĩ pepiriñorã erã basi: “Īhĩ eropa arĩ ĩgu wereniguiiri mera Goãmure ñero arĩgu iimi,” arĩ pepiñorã erã buherã. ⁴Erã eropa arĩ pepicũ masigu, õpa arĩpu Jesupu:

—¿Duhpirā eropa arĩ ñero pepiri mua? ⁵“Mu ñero iirare cóābũ,” yu arĩcũ “Gũyagu āhrimi,” arāa mua masibiriquererā ta. Īgure “Wahgānugajaque. Curique,” yu arĩcũ yu arĩra diaye áriri árĩcũ mata mua ĩha masirāca. ⁶Yũhu masu Goāmũ ĩgu obeodigu i yeba majarā erā ñero iirire cóāmasia yũhu. Mua ire masiborore ōpa ta ĩgu wahgānugacũ iigura, arĩpu Jesu.

Eropa arĩtuhaja dũpu buhadigure ōpa arĩpu:

—Wahgānugajaque. Mu pũgure aĩ, mu ya wihigue dujaaque, arĩpu ĩgure.

⁷Īgu eroparĩcũ ta peegu dũpu buhadigu wahgānugaja, ĩgu ya wihigue dujaa wapu. ⁸Masa ĩgu eropa wacũ ĩarā gũĩñorā. Eropirā Jesure Goāmũ ĩgu turarire opacũ ĩarā Goāmure umupeo, ōaro werenigũĩñorā.

Jesu Mateore sihuñumi

Mr 2.13-17; Lc 5.27-32

⁹Erā eropa iira pũhrũ Jesu erogue árĩdigu wiria, yure Mateore bocatĩrimi. Oparā ya árĩburire masare wajasea coregu árĩribũ. Eropigu irisubure yu mohmeri taribugue doabũ. Ero yu doacũ ĩagu, ōpa arĩmi yure: —Yu mera majagu árĩbu arique, arĩmi yure Jesu.

Īgu eroparĩcũ pee, wahgānugaja ĩgu mera wabũ.

¹⁰Pũhrũ yaha wihigue Jesu sã barā erama. Bajarā wajasea corerā “ñero iirā” erā arĩrā gua mera ta bama. ¹¹Erā mera gua bacũ ĩarā, fariseo masa Jesu buherāre ōpa arĩma:

—¿Duhpigu mũare buhegu wajasea corerā ñero iirā mera bahari? arĩma erā guare ĩgu buherāre.

¹²⁻¹³Erā eroparĩcũ peegu Jesupu ōpa queori mera yũhrimi:

—Dorecũbirā duhturure amabeama. Dorecũrā dihta duhturure ahmama. Dorecũrā duhturu amaro dopa ta “Ñerā āhraa,” arĩrā yure amarācoma. Eropigu “Ñerā āhraa,” arĩrā dihtare erā ñero iirare bujaweredore ōaripure gohrotocũ iigu arĩbu yũhu. Erā basi “Ōarā āhraa gua,” arĩ pepirāre itamugu arĩbirĩbũ. Goāmũ ĩgu arĩrare erā arĩ gojarare masique mua. “Waimurāre wejē soemujurā yure eropa umupeocũ ne gamebeaa. Gajirāre mua mojomoro ĩacũpũre gahmea,” arĩmi Goāmũ, arĩ gojañumi. I eropa arĩrire masique mua. Iirire ōaro buhenemorā waque, arĩmi Jesu fariseo masare.

Ba duhurire serēpiñuma Ñu buherā Jesure

Mr 2.18-22; Lc 5.33-39

¹⁴Pũhrũ Ñu waĩyegu ĩgu buherā gua pohro eja Jesure serēpima:

—Gua Ñu buherāpu bajasuburi Goāmũ ya árĩburire iirā ba duhua. Fariseo masa sã eropa ta ba duhuma. ¿Duhpirā mũ buherāpu ba duhubeari? arĩma erā Jesure.

¹⁵Jesu erāre ōpa arĩ yũhrimi:

—Ōpa āhraa iri: Mojoto diridigu ĩgu bosenu iicũ ĩgu mera majarā bujawererā ba duhurā árĩbeama. Īgu mera árĩrā mucubiri barā iima. Eropa ta yu buherā sã yu mera árĩrā ba duhumasibeama. Yujunũ yure

Goãmũ aĩcãgũcumi. Eropa ãgu yũre aĩra pũhrũ yũ buherã mera ársome yũhũ. Irisubugue ta yũ buherã ba duhurãcoma, arĩ yũhrimi Jesu.

¹⁶ Erã iribojegue maja buheri mama buheri mera erã peñe buhemorediacũ ãagu õpa arĩ werenemomi Jesu erãre:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhrirore seretu masiya mara. Eropa seretura pũhrũ mama gasiro mari coecũ mũra suhriro áriro yehguea wa daja, tara gameneo, wũatariaro yehgueacũ iiaa. Eropa ta mũra buheri mama buheri mera wapi moa buhebiricãro gahmea.

¹⁷ Eropirã ne igui deco imisĩri decore waibũgu gasiro ajuro mũra ajuro mera diyebiricãro gahmea. Eropiicũ igui deco imisĩri pahmura pũhrũ mũra ajurore yeguedija waha. Iri ajuro yehguecũ igui deco sã, ajuro sã cohmoa waha. Eropirã igui deco waibũgu gasiro mama ajuro mera diyero gahmea. Eropiicũ igui deco pahmuro õaro iri ajuro sãraa. Eropa ta mama buheri mũra buheri mera buhebiricãro gahmea, arĩ weremi Jesu erãre.

Jairo magore õago ii, behreri opaniguigo sãre õago wacũ iĩñumi Jesu
Mr 5.21-43; Lc 8.40-56

¹⁸ ãgu eropa arĩ wererisubu gũa judio masa buheri wihi opu Jesu pohrogue erami. Eraa, mereja, õpa arĩmi:

—Yũ mago negãgue sĩria wahámo. Iгоре mũ mojotore duhpeogu arique. Mũ eropa iicũ masagocumo, arĩmi ãgu Jesure.

¹⁹ ãgu eroparĩcũ peegu Jesu wahgãnũgaja, ãgu mera wami. Gũa ãgu buherã sã ãgu mera wabu. ²⁰ Gũa erogue waniguicũ ero nomeo Jesu pũrũpũ eja, ãgu suhriro ojogorore mohmepiñamo. Doce bojori gohra mũmũri nũcũ behreniguigo áripo. ²¹ Õpa arĩ pepipo igo eropa iigo: “ãgu suhriro dihtare mohmepiñago õago dujagoca yũhũ,” arĩ pepipo igo. Eropigo igo mohmepicũ mata igo di wirira purumujuyoro. ²² Igo eropa iicũ masigu Jesu majinũgaja, igo arĩmi:

—Mucubirique mũhũ. Mũhũ yũre umupeori mera õago dujaa, arĩmi ãgu. ãgu eroparĩcũ ta õha wamo igo.

²³ Eropa iituhaja Jesu gũa mera opu ya wihigue ejami sĩridigo pohro. Najajagu bajarã masa i wihigue áriã turaro bũsũcũ ãami. Gajirã ñehamere oerãre gaguinũguirãre ãami. Gajirã igogãre yaaboro core tarisu iro dopa áririre purirãre ãami. ²⁴ Erã eropa iicũ ãagu masare õpa arĩmi:

—Wiriaque mũa. Sĩribeamo igo. Carĩgo iimo, arĩmi erãre.

ãgu eroparĩcũ peerã, “Eroparĩcãgu iimi ihĩ,” arĩã masa ãayema ãgure. ²⁵ ãgũpũ erãre disiporogue wiupehocãmi. Tuhajanugu sĩridigo pohrogue eja, igo mojotore ñeapũ. ãgu eropa ñeañacũ ta masa bejaja, wahgãnũgajapo igo. ²⁶ ãgu eropa iirare peerã, ero majarã masa áripehrerã masa werewũañorã.

Perã cuiri ihajabirãre iacũ iĩnumi Jesu

²⁷Ero árĩnirã gũa Jesu mera wacũ, perã cuiri ihajabirã ãgure piyu nurusiana:

—Opũ Davi pãrami masare taugũ, guare mojomoro ãaque mũhũ, arĩ gaguĩnguima erã.

²⁸Erã eroparĩcũ Jesu gaji wihigue ñajami. ãgu eropa ñajacũ masirã cuiri ihajabirã ãgu pohrogue ñaja wama. Erã eropa ñajacũ ãgu ãgũpũ erãre serẽpimi:

—¿Marire iacũ iigũcumi ãgu, arĩ pepiri mũa yũre? arĩmi ãgu.

—Opũ, eropa ta arĩ pepia gũa, arĩ yũhrima erã.

²⁹Erã eropa yũhricũ ta erã cuirire ñapeomi. Ñapeogũ, õpa arĩmi:

—Yũre “Eropa iigũcumi,” mũa arĩ pepidiro dopa ta eropa ta iigũra, arĩmi Jesu.

³⁰ãgu eroparĩcũ ta erã cuiri õha wabũ. Eropi Jesu õpa arĩmi erãre:

—I yũ õpa iirare gajirãre ne werebircãque, arĩrimi Jesu.

³¹ãgu eropa arĩquerecũ ta waha, i yeba majarãre weresirĩnirã árĩma ãgu eropa iirare erã.

Wereniguimasibigũre wereniguicũ iĩnumi Jesu

³²Iri wihire erã cuiri õha wanirã wiriarĩsubu gohra yujugũ wereniguimasibigũre aĩgãrĩma Jesu pohro masa. Watĩ ãgure ñajasũdigũ ãgure wereniguimasibiricũ iidi árĩmi. ³³Erã aĩ ejacũ ãgu watĩre Jesu cóãmi. ãgu eropa watĩre cóãcũ wereniguimasibiridigũpũ wereniguia wami. ãgu eropa iicũ ãarã árĩpehrerã ãhamaria wama.

—Ne i yeba Israe yebaguere õpa iirãre ãbirimũrabũ mari, arĩ wereniguima masa erã basi.

³⁴Fariseo masa gajiropa arĩ wereniguima:

—Watẽa opũ ãgu turari mera watẽare cohãmi ihĩ, arĩ wereniguima erã.

Masare mojomoro ãaĩnumi Jesu

³⁵Eropi árĩpehreri macari ero árĩri macarire, paga macari sãre buhe curigũ wami Jesu gũa mera. Õari buherire erã buheri wirigue buhegũ wami ãgu. Eropigũ Goãmũ ãgu opũ árĩborore weremi. Árĩpehreri dorecũri sãre ero majarãre taumi ãgu. ³⁶Erã masa bajarã ñero tarirã, itamuri moorã, oveja dibuya marirã iro dopa erã árĩcũ ãapũ Jesu erãre. Eropa ãgu Jesu erãre mojomoro ãami. ³⁷Eropigũ õpa arĩmi ãgu guare ãgu buherãre:

—Ojodũca baja iri bũgatuhaacũ baja árĩcũ mohmeri wũaro ãhraa.

Mohmeri masapũ bajamerãgã ãhrima. Eropa ta õari buherire peemorã bajarã árĩcũ wũaro ãhraa mari mohmeri. Iri eropa arĩquerecũ ta mari masare buhemorã bajamerãgã ãhraa. ³⁸Eropirã õari buherire buhemorãre gajirãre ãgu obeomorãre serẽque Goãmũre mũa, arĩmi Jesu guare.

Jesu doce gohra beyeñumi ĩgu buhedoregu obeomoräre

Mr 3.13-19; Lc 6.12-16

10 ¹Puħru doce guare ĩgu buheräre Jesu sihubeo, turarire omi guare. Watëare gwa cóamasiburire, áripeħreri dorere gwa taumasiburire omi guare.

²Ōpa waĩcũrã áriũbu gwa Jesu ĩgu apinirã: Simo áriĩmi. ĩgũre ta Pedro arĩ piyumi Jesu. Simo pagũ magũ Andre áriĩmi. Santiago ĩgu pagũ magũ Ñu mera áriĩmi. Erã pagũ Zebedeo waĩcũmi. ³Felipe, Bartolomé, Toma, yũħu Mateo áriũbu gwa. Yũpũ oparã ya áriũburire masare wajaseabasa coredigũ áriĩribũ. Gwa mera gajigũ Santiago áriĩmi. ĩgu Alfeo magũ áriĩmi. Eropigũ Lebéo sã áriĩmi. ĩgũpũ Tadeo erã arĩ piyudigũ áriĩmi ĩgu. ⁴Simo celote ya curu majagũ, Juda Iscariote sã áriĩma. Judapũ Jesure ĩhaturiräre ĩhmubu áriĩmi.

Jesu ĩgu buheräre buhedoregu obeoñumi

Mr 6.7-13; Lc 9.1-6

⁵Eropi guare ĩgu buheräre docere obeogu, “Ōpa iique,” arĩ wereseremi guare: —Judio masa áriĩbirã pohroguere wabiricãque. Ne Samaria yeba maja macarigue sãre wabiricãque. ⁶Israe yeba majarã pohroguerpũre waque. Goãmure masibirã áħrima erã. ⁷“Ūmaro majagũ opũ áriĩboro merogã duħyaa,” arĩ buheque eräre. ⁸Eropirã cami boaräre, gaji baja gajiropa áriĩri dore oparã sãre õarã wacũ iique. Sĩriniräre masuque. Watëa ñajasũniräre cohã wiuque erã watëare. Mũare iri turarire ogũ iiaa. Eropirã mũa sã yũ eropa odiro dopa ta masare wajasearo mariro õarã wacũ eropa iicãque.

⁹“Mũa warã ne niyerure aĩbiricãque. ¹⁰Ne mũa ajure, ne peñe camisare, ne peba zapatari sãre aĩgãbiricãque. Mũa buherogũere ero majarãpũ mũaare barire oporo.

¹¹“Iri macariguere ejarã, mũa carĩborore masa õaro umupeogu pohrogu amaque. Eropirã ĩgu ya wihi ta dujanique. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ¹²Eropirã wihigue ñajarã “Áħriri,” arĩque iri wihi majaräre. ¹³Mũaare erã gamecũ, “Goãmũ mera õaro áriĩque mũa,” arĩque eräre. Mũaare erã gamebiricũ, “Goãmũ mera õaro áriĩque,” mũa arĩbiricãque eräre. ¹⁴Eropirã mũaare erã gamebiricũ, erã mũa buherire peediabiricũ ĩarã iri wihire wiria waque. Eropa wiriarã, guburi maja nicure moje siripique erã ĩaro, erã ya dipuwajare ĩhmumorã. Iri maca majarã mũaare gamebiricũ eropa ta iique erã sãre. ¹⁵Diaye ta mũaare arĩgũ tiiaa. I ĩmũ peħrecũguere Sodoma majarã Gomorra majarã mũaare bũrigã dipuwajacũrãcoma. Erã eropa dipuwajacũro tauro mũaare gamebirãpũ dipuwajacũrãcoma. arĩ weremi Jesu guare.

Jesu yaräre gajirã erã ñero iiborore wereñumi Jesu

Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi guare ĩgu buheräre:

16—Yũre peeque mũa. Oveja iro dopa árĩrãre mũare yeea guarã iro dopa ta ñerã árĩrã watopegue obeogu iiaa. Eropirã mũapũ òaro pee masirã árĩque. Eropirã gariboro mariro òaro árĩque erã mera. 17Òaro iique mũa. Masa mũare erã oparãre orãcoma mũare dipuwaja moadorerã. Erã buheri wirigue sãre parãcoma mũare. 18Eropirã mũa yaharã mũa árĩri dipuwaja macari majarã oparã pohrogue erã tauro oparã pohrogue sãre aĩgãrãcoma mũare dipuwaja moadoremorã. Eropirã mũare erogue erã aĩgãcũ judio masa árĩbirã oparã sãre òari buherire wererãca mũa. 19-20Mũare oparã pohrogue erã aĩgãcũ erãre mũa wereniguburire wũaro pepibircãque. Mũare erã serẽpicũ ta mũa erãre yũhriburire masirãca Goãmũ mera. Eropa masirã mũa irire mũa gamero wereniguisome. Goãmũpũ mari Pagũ ĩgũ Espĩritu Santo mera mũare wereniguicũ iĩgũcumi.

21“Irisubure erã tĩrã erã pagũ porã Jesu yarã árĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. Erã pagũ sũmarã erã porã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. Erã porãpũ erã pagũ sũmarã erã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. 22Eropirã masa árĩpeherrerã yũre mũa umupeora dipuwaja ĩhaturirãcoma mũare. Erã mũare erã ñero iiquerecũ ta mũare erã ñero iirare yujuro bojerã yũre duhubircũ Goãmũ mũare taugũcumi. Eropĩgũ ĩgũ pohrogue mũare opagũcumi. 23Yuju maca mũare erã ñero iicũ gaji macague duhri wahgãque. Diaye ta mũare arĩgũ tĩiaa. Israe yeba árĩri macarire mũa buhepehoboro core, yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodĩgũ i yebague dujarĩgũra.

24“Buherã erãre buhegũre masi taribeama. Eropĩgũ pohro majagũ sã ĩgũ opũ weca árĩbeamĩ. 25Yujugũ buhegũre ĩgũre weredĩgũ iro dopa dujaro gahmemĩ ĩgũ. Pohro majagũ sãre ĩgũ opũ iro dopa ta dujami. Mũapũ yũ buherã àhraa. Eropirã yũre iidiro dopa ta mũa sãre iirãcoma. Eropirã yũre “Watĩ Beelzebú àhrimi,” arĩ weresãrã, mũa sãre yaharãre ñero arĩ wereniguirãcoma erã, arĩ weremi Jesu guare.

¿Nihinore gũicũ òhari? arĩ wereñumi Jesu

Lc 12.2-7

26Eropa arĩra pũhrũ Jesu òpa arĩnemomĩ guare:

—Eropirã mũare erã ñero iidiarãre gũibircãque. Masa erã yayasãrare pũhrũ gajirã masirãcoma. Erã dibura sãre gajirã masirãcoma. 27Eropirã mũare yayarogã yũ wererare bajarã masa watope wereturiaque mũapũ. 28Mũare wejẽrã mũa dũpũ dihtare wejẽmasima. Mũa sĩporãpũ sĩrĩbeaa. Eropirã mũare wejẽdiarãre gũibircãque. Goãmũpũre gũique. ĩgũ mũa dũpũ mũa sĩporãrĩ sãre peamegue dedeomasimĩ mũare. Eropirã ĩgũpũre gũique.

29“Perã mirua wajamarima. Erã eropa wajamariquerecũ ta Goãmũ òaro mahi ĩhadibumĩ erãgãre. Goãmũ dorebircũ ne sĩrĩbeamĩ yujugũgã. 30Eropĩgũ mũa poarire ne yuju poadagã duhyaro mariro masipehomĩ Goãmũ. Eropa ta mũa árĩricũrĩ sãre masipehomĩ Goãmũ. Eropa masĩgũ mũare ĩhadibuniguicãmĩ. 31Miruare ĩgũ ĩhadiburo tauro mũapũre ĩhadibumĩ Goãmũ. Eropirã wũaro bujawere guñaricũbircãque mũa, arĩ weremi Jesu.

Jesure mua umupeorire wereque masare, arĩ wereñumi

Lc 12.8-9

³²Eropigu gua sãre werenemomi:

—Yujugu “Jesucristo yagu āhraa,” masare ĩgu arĩ werecũ yu sã ĩgure “Yahagu āhrimi,” arĩ weregura yu Pagu umaro majagugure. ³³Yujugu masare güigu “Jesucristo yagu árĩbeaa,” masare ĩgu arĩ werecũ yu sã “Yahagu árĩbeami ĩgu,” arĩ weregura yu Pagugure umaro majagugure, arĩ weremi Jesu.

Jesu yu buhecũ masa erã basi game dũca warirãcoma, arĩ wereñumi

Lc 12.51-53; 14.26-27

³⁴Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi masare:

—¿Dohpa arĩ pepiri mua yũre? ¿Yũhu masare yu buhegu aricũ yu buheri mera masa ĩhaturisome, arĩ pepiri mua? Eropa árĩbeaa. Masa yu buherire peerã pe curu erã basi dũca warirãcoma. Yujurãyeri yu buherire peerãcoma. Gajirãpu irire gamebirã erãre ĩhaturirãcoma. Eropirã yujuro mera árĩsome masa. ³⁵Murã yu buherire erã peera dipuwaja erã porã erãre ĩhaturirãcoma. Murã nome erã yu buherire peera dipuwaja erã porã nome erãre ĩhaturirãcoma. Erã mũñecosã nome yu buherire erã peera dipuwaja erã beposã nome erãre ĩhaturirãcoma. ³⁶Eropirã masa erã acawererãre yu buherire peecũ ĩarã erãre ĩhaturirã árĩrãcoma.

³⁷“Yũre erã mahibodiro tauro erã pagu sumarãpũre mahitarinũgarã yaharã árĩsome erã. Yũre erã mahiborono tauro erã porãpũre mahitarinũgarã yaharã árĩsome erã. ³⁸Eropirã crusague yu siridiro dopa ta yaharã erã árĩra waja ñero tarirãcoma erã sã. Eropa ñero taridiabirã yaharã árĩsome. ³⁹Masa yũre guñaro mariro erã gamero iirã peamegue warãcoma erã. Yaha árĩburipũre erã guñarã árĩpehreinũri Goãmũ mera õaro árĩnigucãrãcoma, arĩ weremi Jesu.

Mari wajataburire wereñumi Jesu

Mr 9.41

⁴⁰Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi gua sãre:

—Mũare yaharãre yujugu õaro mera bocatĩrigu, yu sãre bocatĩrigu iimi ĩgu. Eropigu yũre õaro bocatĩrigu yũre obeodigu sãre bocatĩrigu iimi. ⁴¹Eropigu Goãmũ yare weredigu wajatagucumi. ĩgure õaro iigucumi Goãmũ. Eropigu ĩgu yahare ĩgu weregu árĩcũ ĩagu yujugu ĩgure õaro bocatĩrigu weredigu iro dopa ta wajatagucumi ĩgu sã. Eropi gajigu õaro iidigu wajatagucumi. Eropigu ĩgu õaro iigu ĩgu árĩcũ ĩagu yujugu ĩgure õaro bocatĩrigu õaro iidigu dopa wajatagucumi ĩgu sã. ⁴²“Jesu yagugã ta āhrimi,” mua arĩ ĩarã ĩgugãre itamudiarã deco yũsari mera dihta tĩaquerecũ, diaye ta mua sãre õaro iigucumi Goãmũ, arĩ weremi Jesu.

Ñu waiyegu iġu buheräre Jesure serēpidoregu obeoñumi

Lc 7.18-35

11 ¹Guare iġu buheräre iġu eropa arī werera pūhrū ero pohro áriri macarigue buhegu waha wami iġu.

²Eropiġu Ñu peresugue árġu Jesu iġu iiricūrire peebeopu. Eropa peegu Ñu iġu buheräre Jesure serēpidoregu obeopu. ³Eropirā gua pohrogue eja, Jesure serēpima erā Ñu buherā.

—Ñu ōpa arī serēpidoreami mure: “¿Yū pūhrū gajġu iġu arigūcumi, yū eropa aridġu ta āhriri mūhu? ¿O gajġure corerācuri gua?” arī serēpi doreami Ñu, arīma erā Jesure.

⁴Erā eroparicū peegu Jesu yāhrimi:

—Dohpaguere mūa peerare, mūa ĩarare Ñure wererā waque. ⁵Ōpa arīque: “Jesu mera cuiiri ĩhajibirā ĩhama. Curimasibirā cuhrima. Cami boanirā ōarā wahama. Peejabirinirā peea wahama. Sīrinirā masa wahama,” arī wereque. Eropirā mojomorocūräre ōari buherire yū wererare wereque iġure. Eropa arī weretuhaja ōpa arī wereque Ñure. ⁶“Yūre peegu ‘Diaye ta āhraa,’ arġu iġu mucubirġu āhrimi,” arāmi Jesu, arī, Ñure wererā waque, arīmi Jesu.

⁷Ñu buherā erā wara pūhrū, Jesu Ñu árīricūrire werenūgami masa bajaräre.

—Masa marirogue Ñu pohrogue warā ero majare taare miru weācū ĩarā ejabiribū mūa. ⁸Ōari suhricūgu sāre ĩabiribū mūa. Ōari suhricūrā oparā ya wirigue āhrima. ⁹Masa marirogue ejarā Goāmū yare weremūhtadigūpūre ĩarā ejabū mūa. Diaye ta Ñu Goāmū yare weremūhtagū āhrimi. Gajirā Goāmū yare weremūhtanirā tauro árġu āhrimi Ñupū. ¹⁰Iribojegue Goāmū yare erā gojarapū ōpa arī wereyuyoro Ñure.

Mari Pagū iġu magure ōpa arġu. “Mū core mūre wereyubure obeogu iiaa,” arīmi Goāmū, arī gojañuma Ñure.

¹¹Mūare diaye ta arġu iiaa. Masa árīpehrerā tauro āhrimi Ñu waiyegu. Irisubure iġu eropa árīquerecū ta ūmaroguere Goāmū iġu opu árīroguere árīpehrerā docanūgagūpū Ñu tauro árġucumi.

¹²⁻¹³“Ñu waiyegu iġu eraboro core Moiserē iġu apira doreri mera Goāmū marire doremi. Goāmū ya weremūhtanirā mūra erā gojara sā eropa ta árīribū marire dorera. Dohpaguerūre Ñu ōari buherire, Goāmū opu iġu árīrire buhemi. Iġu eropa buhecū pee masa erā ejatuharo erā turari mera Goāmū erā opu árīcū būrigā gahmema. ¹⁴“Elia arigūcumi,” iribojegue erā aridġu ta Ñupū āhrimi. “Iribojegue majarā erā arīrare diaye ta āhraa,” arīdiarā Ñu iġu erā eropa aridġu árīcū masirāca mūa. ¹⁵Ōaro peeque mūa ire, arīmi Jesu.

¹⁶Eropiġu ōpa arīnemomi masare:

—¿Mūa dohpague majarā masa ñehmarano iro dopa āhriri mūa pepicū? Mūa majirā iiro dopa ōpa āhraa. Doberi duarogue bira doarā, ōpa arī dūyasoma erāgā erā basi: ¹⁷“Mūa bayaburire tarisu purirabū gua. ¿Duhpirā mūa mucubiri bayarā aribirari? Eropirā gua būrigā ñehamere orerabū. ¿Mūaru duhpirā gua

mera orebirari?” arĩma d̄uyasorã. Erã majirã arĩ d̄uyasorã iro dopa ta iirã õpa iiaa m̄ua dohpague majarã. ¹⁸Ñu waĩyegu Goãm̄u ya árĩburire ba duhugu vinore ihribirimi. Īgu eropa ihribiricũ ĩarã “Pee masibigu ãhrimi,” arĩribu m̄ua ĩgure. ¹⁹Yur̄u masu Goãm̄u ĩgu obeodigu árĩgu yuh̄u baha, ihr̄ia. Yũ eropa iicũ ĩarã õpa arãa m̄ua yur̄ure. “Īaque. Ihĩ w̄uaro bagu, merericugu sã ãhrimi. Wajasea corerã ñero iirã erã wapicugu ãhrimi ĩgu,” arãa m̄ua yure. M̄ua gamero dopa ḡua iibiricũ ero wabeaa m̄uare. M̄ua masibiriquererã ta ḡua iirare ĩarã, Goãm̄u masirire ḡua opacũ masirãca m̄ua, arĩmi Jesu erãre.

Iri macari majarãre turiñumi Jesu erã ñerire bujawerebiricũ ĩagu

Lc 10.13-15

²⁰Pũhr̄u ero maja macari majarãre turip̄u Jesu. Iri macarire ḡaji macari sãre Goãm̄u turari mera tauro deyoro moarire ii ĩhmudi árĩrimi ĩgu. Īgu eropa ii ĩhm̄uquerecũ ta erã ñero iirire duhubirinirã árĩma erã. Eropigu erãre õpa arĩp̄u ĩgu.

²¹—Corazĩn maca majarã m̄ua ñero tarirãca. Betsaida majarã m̄ua sã ñero tarirãca. M̄ua ya macaguere yuh̄u Goãm̄u turari mera deyoro moarire iirabu. M̄ua peebirabu. Iribojegue Tiro waĩc̄uri macare, Sidõn waĩc̄uri maca sãre yũ deyoro moarire yũ iicũ ĩarã ero majarãp̄u erã ñerire bujawereboañuma. Eropa iirã õarip̄ure gohrotoboañuma. Bujawererã bujawereri suhrire saña, erã basi peame witũ mera mohsiripeoboañuma erã ñero iirare bujawere ĩhm̄umora. M̄uar̄u eropa iibea. ²²Eropigu m̄uare arĩgu tiiaa. Dipuwaja moarinũ árĩcũ, Goãm̄u Tiro majarã m̄ura, Sidõn majarã m̄ura tauro ñerã m̄ua árĩri waja m̄uare ñero gohra dipuwaja moaḡucumi ĩgu. ²³M̄ua Capernaum majarã, m̄ua ejatuharo Goãm̄u pohrogue wadiarabu. M̄ua Goãm̄u yare iidiabiricũ m̄uare Goãm̄u peamegue cõaḡucumi. M̄ua ya macague Goãm̄u turari mera deyoro moarire ii ĩhm̄urabu. M̄ua yure peebirabu. Iribojegue Sodoma waĩc̄uri macare deyoro moarire yũ eropa iicũ iri macar̄u dohpaguere árĩboca. ²⁴Eropigu m̄uare arĩgu tiiaa. Dipuwaja moarinũ árĩcũ Goãm̄u Sodoma maca majarã m̄ura tauro, m̄uar̄ure m̄ua ñeri dipuwaja dipuwaja moaḡucumi, arĩp̄u Jesu iri macari majarãre.

Yũ pohrogue soorã arique, arĩñumi Jesu

Lc 10.21-22

²⁵Irisubu ĩgu Paḡu mera wereniguigu õpa arĩmi Jesu.

—Ahũ, m̄uh̄u w̄maro majarã tauro op̄u, i yeba majarã tauro op̄u ãhraa. I m̄u buherire “Masituhaja ḡua,” arĩrãre masicũ iibea. M̄u yare masipehobirãp̄ure masicũ iibabu m̄uh̄u. M̄uh̄u eropa iicũ “Õhaa,” arãa yuh̄u m̄ure. ²⁶Eropa ta ãhraa, Ahũ. Erã masibirãp̄ure erã masicũ gahmeabu m̄uh̄u, arĩmi Jesu ĩgu Paḡure.

²⁷Eropigu masare ḡua sãre õpa arĩ werenemomi:

—Yũ Paḡu árĩpehreri yũ iilborore apimi yure. Īgu dihta yure õaro masimi. Yũ sã ĩgure masia. Yũ beyenirã sã ĩgure masima yũ ĩgure masidorerã árĩrã. Erã n̄ucu ta yũ Paḡure masia ḡua. ²⁸Goãm̄u mera õaro árĩdiarã baja dorerire iiraa m̄ua. Iri doreri n̄uc̄urire omaro iro dopa ta ãhraa. Eropirã gariborea wahaa m̄ua iri

dorerire iirã. Eropa gariborerã yũre serẽque. Mũare soocũ iigura. ²⁹Yũhũ pũriro mera doregũ áribeaa. Nijiyajaro doregũ áhrra. Eropirã yũ doreripũre iique. Eropa iirã dipuwaja marirã õaro árirãca mũa. ³⁰Eropiro yũ itamuri mera yahare iicũ diasabeaa. Eropirã yũ dorerire iirã nũcũrre pepiro mariro õaro árirãca, arĩmi Jesu.

Judio masa erã soorinũ áricũ trigo pororire turĩnũma Jesu buherã
Mr 2.23-28; Lc 6.1-5

12 ¹Merogã iigu eropa arĩ buhera pũhrũ Sabado áricũ gũa Jesu mera trigo otera pohegue iha tariabũ. Erogue tariarã gũa iigu buherã oaboarã, trigo pororire turĩ aĩ babũ gũa. ²Gũa eropa iicũ iarã, fariseo masa Jesure õpa arĩma: —Peenique gũare. ¿Duhpirã erã mari soorinũ áriquerẽcũ ta mohmeri? Mari dorerire tarinũgarã iima erã, arĩma erã.

³⁻⁴Erã eroparicũ peegũ Jesu “Yũ buherã tarinũgarã iibeama,” arĩgu õpa arĩmi erãre:

—Iribojegue Davi iigu mera majarã mera oaboagu Goãmũ ya wihigue ñaja, iri wihi áriiri panre bañumi iigu mera majarã mera. Iri pan pahia dihtare badorera áriyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyo. ¿Davi irire iigu iirare Goãmũ yare erã gojarapũgue buhebirari mũa? Davi iri panre bagũ Goãmũre tarinũgagũ iibiriñumi. Dohpagãre yũ buherã sã trigo yerire turĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama. ⁵Eropi Goãmũ ya wihi mohmerã pahia ne soobeama mari soorinũrre. Eropa soobiriquererã Goãmũ dorerire tarinũgarã áribeama. ¿Iri buhebirari mũa Goãmũ Moiserẽ iigu apirapũre? ⁶Mũare arĩgu tiiaa: Goãmũ wihire umupeorã iri wihi mohmerã erã soobiricũ iarã “Õhaa,” arãa mũa. Erã tauro yũpũre umupeoro gahmea. ⁷Goãmũ yare erã gojarapũ õpa áhrra: “Waimũrãre wejẽ soerã yũre mũa eropa umupeocũ gamebeaa. Gajirãpũre mũa mojomoro iacũ gahmea yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arãa iigu yare gojarapũre. Iigu eropa arĩrãre mũa õaro masirã, yũ buherãre erã dipuwaja mariquerẽcũ ta erãre weresãmasibiriboya mũa. ⁸Yũhũ masũ Goãmũ iigu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩmi Jesu fariseo masare.

Mojoto bũhadigu õaro wañumi
Mr 3.1-6; Lc 6.6-11

⁹Iigu eropa arĩra pũhrũ waha gũa judio masa buheri wihigue ejabũ gũa Jesu mera. ¹⁰Ero mojoto bũhagu arĩmi. Eropirã fariseo masapũ Jesure weresãmorã, iigũre serẽpima:

—Sabadonũ mari soorinũre masare õarã wacũ iidorebeamĩ Goãmũ. ¿Eropa ta áhriri mũ pepicũ? arĩ serẽpima erã.

¹¹Jesu yũhrimi erãre:

—Mũa yagu oveja mari soorinũ áriquerẽcũ gobegue iigu yuhriñajadigũre iigũre aĩ wiurãca mũa. ¹²Oveja tauro áhrimi masapũ Goãmũ iacũ. Eropiro mari soorinũ áricũ masũre taucũ õapũrica, arĩ yũhrimi Jesu erãre.

¹³Iigu eropa arĩra pũhrũ mojoto bũhagũre õpa arĩmi:

—Mu mojjotore sísirãbeoque, arími ïgu.

Ïgu eroparícũ mojjoto buhagupũ sísirãbeomi. Ïgu eropa sísirãbeora puhru ta ðari mojjoto dujaba. ¹⁴Erã soorinũ ïgu eropiicũ ïarã fariseo masa waha, erã basi ðpa aríñorã:

—¿Dohpa ii mari Jesure wejërãcuri? aríñorã erã erã basi.

Isaia Goãmũ yare weremũhtadigũ iribojegue majagu Jesure wereyuñumi

¹⁵Jesu erã eropa arírire masigu waha wami. Ïgu eropa wacũ bajarã masa ïgure nurusiama. Eropigu ïgupũ árípehrerã erã mera majarã dorecurãre ðarã wacũ iimi. ¹⁶Eropigu dorecunirãre erãre ïgu taurare gajirãre weredobirimi ïgu. ¹⁷Eropa dorecurãre ðarã wacũ iigu Goãmũ yare weremũhtadigũ Isaia iribojegue ïgu arí gojadiro dopa ta iigu iimi Jesu. Òpa arí gojañumi Isaia mũrũ:

¹⁸Òpa arími Goãmũ: “Thĩ yũ pohro majagu àhrimi. Ïgu yũ beyedigũ àhrimi. Ïgure mahia. Eropigu ïgu mera mucubiria. Yũ Espíriture ïgure ogũra. Eropigu yũ turari mera árípehrerã masare diaye iirire weregucumi ïgu. ¹⁹Eropigu ïgu ne game dũyasosome. Eropigu gaguiniguisme. Eropigu masa bajarã watope ïgu burigã gaguiniguí weresome. ²⁰Guaro mariro masare mojjomorocurãre itamugucumi ïgu. Daberogã ñjuri peamere yaubiro dopa ta masare turabirãre ðaro iigucumi ïgu. Siporã marirãre ðaro siporãcucũ iigucumi. Eropa ta iiniguigucumi ïgu watire ïgu tarinũgaboro core. ²¹Eropirã masa bajarã ïgure umupeorãcoma,” arími Goãmũ ïgu magũ iiburire, arí gojañumi Isaia.

Jesu watí turarire opami, arí weresãñuma masa

Mr 3.19-30; Lc 11.14-23; 12.10

²²Yujunũ watí ñajasũdigure masa aígãrima gua pohrogue Jesure taudorerã. Ïgupũ watí ñajasũdigũ wereniguimasibirimi. Eropigu cuiri ñhajabirimi. Erã ïgure eropa aĩ eracũ ïha ðagu wacũ iimi Jesu ïgure. Ïgu eropa iicũ ðaro ïha, wereniguimi pare. ²³Ïgu eropa wacũ ïarã, masa ïhamaria wama.

—¿Ihĩ Davi mũrũ pãrami masare taubu àhriri? aríma erã erã basi.

²⁴Erã eroparíquerẽcũ Jesu watẽare ïgu cóãrare peerã fariseo masapu ðpa arí pepiñorã:

—Beelzebú, watẽa opu, ïgu turari mera watẽare cohãmi Jesu, arí pepiñorã erã.

²⁵Erã eropa arí pepicũ masigu, Jesu ðpa arí weremi erãre wereniguí queori mera:

—Yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wabocoma. Yuju maca majarã erã basi gamequeãrã iri maca majarã pehrea wabocoma. Yuju wihi majarã sã gamequeãrã eropa ta wabocoma. ²⁶Eropigu Beelzebú watẽa opupũ yũre watẽare cóãdoregu ïgu basi ïgu yarãre cóãboñumi ïgu. Eropirã erã sã wapehrea waboñuma. ²⁷Òpa arí weresã mũa yũre: “Ïgu Beelzebú itamuri mera watẽare cohãmi,” arí weresã mũa yũre. Mũa mera majarã sã watẽare cohãma. Eropirã erã “Watí ïgu turari mera erãre cohãa

gũa,” arĩbeama. “Goãmũ ãgu turari mera watẽare cohãa,” arĩma. Eropirã mua yũre “Watĩ turari mera watẽare cohãmi,” mua arĩra diaye árĩbircũ mua mera majarã wererãcoma. ²⁸Eropigũ yũrũ watẽare cóãgu Goãmũ ãgu Espĩritu Santo turari mera cohãa. Yũ eropa cóácũ ãraã õpa arĩ masirãca mua: “Goãmũ ãgu opu arĩri i yebaguere árĩtuhajaa dohpaguere,” arĩrãca mua.

²⁹“Õpa ta ãhraa watĩ turagu tarinũgari werediacũ: Wihi opu turagure diribigu yajagu ãgu ya wihigue ñajaja yajamasibeami. ãgure ãgu dirira pũhrũ tamerare yajamasimi ãgure, arĩ weremi Jesu.

Eropa arĩ weremi watĩre ãgu tarinũgarare wereru. Watĩ turagu árĩquerecũ ta Jesu ãgure tarinũgami watẽare cóãgu.

Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werenemomi Jesu masare gũa sãre:

³⁰—Yujugu yũre gamebigũ, yũre ãhaturigu ãhrimi. Yujugu yũre itamubigu, yũre teboricucũ ãgu iimi.

³¹“Eropigũ mũare diaye arĩgu tĩiaa yũhũ. Áripheereri ñerire masa erã iicũ erã wereniguicũ sãre Goãmũ cãdijimasimi. Eropa cãdijiqueregu Espĩritu Santore erã ñero arĩ wereniguicũ Goãmũ iri tamerare ne cãdijisome. ³²Yũ masure Goãmũ ãgu obeodigure erã ñero arĩ wereniguicũ iri ñerire cãdijimasimi Goãmũ. Espĩritu Santopũre erã ñero arĩ wereniguicũ irire ne cãdijisome Goãmũ. Dohpaguere pẽhrerĩnũ pũhrũ sãre erã eropa arĩrare ne cãdijisome ãgu, arĩ buhemi Jesu erãre.

**Yucu dũcare masiro dopa ta masa erã wereniguirire peerã erã
árĩricũre masia mari, arĩ wereñumi Jesu**

Lc 6.43-45

³³Eropigũ õpa arĩ werenemomi erãre werenigui queori mera:

—Õadigu yucũgu õarire dũcacua. Ñedigu yucũgu ñerire dũcacua. Yucũgu dũcare masirã “Írigũ dũca ta ãhraa,” arĩ masia mari. Mari eropa masiro dopa ta masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũre masia mari. ³⁴Ãñaã iro dopa ñerã ãhraa mua. Mua ñerã árĩrã, õarire wereniguimasibeaã mua. Mari guñarigue mari pepidiro dopa ta mari wereniguia. ³⁵Õãgu õarire pepimi. Eropigũ õarire wereniguimi. Ñegu ñerire pepimi. Eropigũ ñerire wereniguimi. ³⁶Mũare arĩgu iiaa. Õaro pepi wereniguirã árĩque mua. Õaro wereniguibirĩnirã dipuwaja moarinũ árĩcũ, mũa eropa arĩmaacãrare Goãmũre wererãca. ³⁷Mũa queoro wereniguirare masigu, “Õarã ãhrima,” arĩ beyegucumi Goãmũ. Eropigũ mũa ñero wereniguirare masigu, “Ñerã ãhrima,” arĩ beyegucumi ãgu daja, arĩmi Jesu erãre.

Masa ñerã Jesure deyoro moarire iidoreñuma

Mr 8.12; Lc 11.29-32

³⁸Ãgu eropa arĩra pũhrũ masare buherã, fariseo masa sã ãgure õpa arĩma:

—Buhegu, Goãmũ ãgu obeodigu árĩgu Goãmũ turari mera ii ãhmuque gũare, arĩrima erã.

³⁹Jesu yũhrimi:

—Mua dohpague majarã ñerã, Goãmure gamebirã ãhraa. Yũhũ diaye arĩgu áricũ mua masidiarã Goãmũ turari mera deyoro moarire iidoreraa yũre. Mua eropa dorequerecũ Goãmũ yare weremũhtadigu Jona iribojegue majagu Goãmũ turari mera igũ iira dihtare ihmumi Goãmũ mũare. ⁴⁰Jona uhrenũ gohra waimũ wũagu paru pohecaguere áriñumi. Igũ iidiro dopa ta yũ sã masũ Goãmũ igũ obeodigu uhrenũ árigũca yeba pohecaguere. ⁴¹Iribojegue majarãpũ Nínive maca majarã Jona Goãmũ yare igũ wererare peerã, erã ñero iirare bujawereñuma. Ōarire gohrotoñuma. Dohpague mũa watopegue Jona tauro árigũ ãhraa yũhũ. Yũhũ Goãmũ yare mũare werequerecũ ta mua ñero iirare bujawerebeaa. Eropirã Nínive majarã mũrapũ erã ñero iirare bujawerenirãpũ dipuwaja moarinũ áricũ mua ñerire bujawerebirinirãre “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãrãcoma mũare. ⁴²Iribojegue majago, sur majago, opo bũro igo sã mua dohpague majarãre weresãgocumo dipuwaja moarinũ áricũ. Igo Salomo opũ igũ masirire peediago yoarogue aridigo Salomo opũre peego ejañumo. Eropigo ōaro iigo iinũmo dohpague majarã tauro. Mũare arĩgu tiiaa. Dohpague mũa watopegue Salomo tauro masigu ãhraa yũhũ. Yũhũ mua mera áriquerecũ mua yũ masirire peediabeaa. Mua eropa peediabirira waja igo opo bũro mũare “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãgocumo, arĩmi Jesu erãre.

Watĩ dipaturi masuguerẽ igũ ñajara queorire wereñumi Jesu

Lc 11.24-26

⁴³Eropigu dipaturi Jesu queori moa weremi masare.

—Yujugu watĩ masũ mera áridigu waha, igũ deco mariri yebague cuhri, igũ sooborore amariñumi. ⁴⁴Eropa bocabigu ōpa arĩ pepiñumi igũ. “Masũre yũ cóadigu mera ta dipaturi árigũ wagura,” arĩ pepiñumi igũ. Eropa arĩ pepigu igũ dujaa waha igũ cóadigure ta bocañumi daja. Igũ bocaboro core masũpũ ōagu áriñumi. ⁴⁵Eropigu watĩ gajirã siete watẽare igũ tauro ñerãre sihugu wañumi. Igũ eropa sihucũ erã áripehrerã igũ mera áriñuma. Masũpũ ero core yujugu watĩre opagu ñegu áriñumi. Pũhrũ bajarã watẽare opagu ñetariagu áriñumi. Eropa dohpague majarã Goãmure gamebirã, yũ buherire peediabirã ñetariarã ta warãcoma, arĩmi Jesu erãre.

Jesu acawererã igũ pohro erañuma

Mr 3.31-35; Lc 8.19-21

⁴⁶Masare igũ eropa arĩ wereniguirisubu igũ pago igũ pagũ porã mera disiporo nigui, igũre weretamudiañorã. ⁴⁷Eropigu yujugu Jesure weremi:

—Mũ pago mũ pagũ porã mera disiporo niguima mũre weretamudiarã, arĩmi.

⁴⁸Igũ eroparicũ peegu ero áriřãre ōpa arĩmi Jesu erãre buhebu:

—¿Noa ãhriri yũ pago gohra? ¿Noa ta yũ pagũ porã gohra ãhriri mua iacũ? arĩmi.

⁴⁹Eropa arĩgu, gũare igũ buherãre sĩpu, ōpa arĩmi:

—Oã áhřima yu pago yu pagu porã iro dopa árĩrã. ⁵⁰Erã yu Pagu umaro majagu ĩgu gamerire iima. Eropa iirã yu pagu magu, yu pagu mago, yu pago iro dopa ta áhřima, arĩmi Jesu erãre.

Jesu oteri masu ya queorire wereñumi

Mr 4.1-9; Lc 8.4-8

13 ¹Irinu ta Jesu wihigue árĩgu wiriami gua mera. Wiri, wuariyague waha, iriya turo pohro doami. ²Īgu eropa doacũ ĩarã bajarã masa ĩgu pohrogue gamenerema. Eropa cũhñacũ ĩagu dohodirugue ñajaa, irirugue doami ĩgu. Masapu imiporogue niguima. ³Eropigu baja queori mera weremi ĩgu erãre. Ōpa arĩmi:

—Oteri masu otegu wañumi. ⁴Īgu eropa otecũ gajiyeri ma turo yuri merejayoro. Ero mehmerejarayerire mirimagu porã ahri bacãñuma. ⁵Eropi gajiyeri utã watope yuri merejayoro. Ero utã watope nicu mariñariro árĩro mata puhřiriyoro. ⁶Eropa puhřira árĩquerero, abe ĩgu burigã asicũ, nuguri marinijaro ñañajaja sĩa wayoro. ⁷Gajiyeri pora watope yuri merejayoro. Porapu puhri iri tiataria wa, oterayeripure wejēcayoro. ⁸Gajiyeri ñari yebapu yurimerejayoro. Ōaro puhri ducacuyoro. Gajisari cien yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari treinta yeri ducacuyoro. ⁹Irire ñaro peeque mña, arĩmi Jesu.

Jesu werenigui queori mera ĩgu buherire wereñumi

Mr 4.10-12; Lc 8.9-10

¹⁰Īgu eropa arĩra puhru gua ĩgu buherã ĩgu pohro eja, serẽpibu ĩgure:

—¿Ne, duhpigu masare queori mera were buheri mñu? arĩ serẽpibu gua.

¹¹Jesu yuħřimi:

—Umaro majagu masa tauro opu ĩgu árĩřire iribojegue majarã erã masibirirare mñare masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropiibeami ĩgu. ¹²Eropigu masirãre masinemocũ iigucumi ĩgu. Eropirã erãpu ñaro masirãcoma. Masibirãpũre merogã erã masiquerecũ erãpũre masibiricũ iigucumi ĩgu. ¹³Eropigu queori mera buhea. Yu eropiicũ ña waha. Dohpague majarã ĩaquererã pee masisome. Eropirã peequererã masibeama. Irire peebirinirã iro dopa áhřima erã. ¹⁴Eropa árĩrã Isaia iribojegue majagu ĩgu arĩ gojadiro dopa ta iima erã. Ōpa arĩ gojañumi: Ōpa arĩmi Goãmũ: “Goãmũ yare peerãca mña. Eropa peequererã ne masisome mña. ¹⁵Mña dipuru buri áhřaa. Eropirã mña gamiro goberire bihaa peeri arĩrã. Mña cuirire cuumitĩa ĩhari arĩrã. Eropa iibirã ñaro ĩarã masiboaya mña. Eropirã peerã masiboaya mña. Mña guñarigue ñaro masiboaya. Eropirã yũre Goãmũre gameboaya mña. Mña eropa yũre gamecũ mña ñerire cãdiji, mñare tauboaya,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Jesu.

¹⁶Muapu peerã masia. Eropirã mucubirirã áhřaa mña. ¹⁷Mñare ta arĩgu iiaa. Dohpague mña ĩarire mña peerire iribojegue majarã Goãmũ yarã burigã ĩadiariñorã. Goãmũ yare weremũhtanirã sã irire burigã

ĩadiariñorã. Ne ĩabiriñorã. Dohpague mua peeri sãre burigã peediarĩnorã erã. Ne peebiriñorã. Erã eropa masidiaquerecũ ta Goãmũ erãre masidorebiripũ irisubuguerẽ, arĩ weremi Jesu guare ĩgu buherãre.

Jesu oteri masũ queorire were amuñumi ĩgu buherãre

Mr 4.13-20; Lc 8.11-15

¹⁸Pũhrũ Jesu guare werenemomi:

—Peeque mua. Oteri masũ queorare mũare were amugũra. Yũre peerã õaro masique. ¹⁹Oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropiro ma tũro mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã ta ne masibeama. Eropigũ masa õari buherire erã peecũ ĩagũ ñegũpũ watĩ ahri, iri buherire õari buherire masidorebeama masare. Mirimagũ porã iriyerire erã dote aĩ badiro dopa ta iimi. ²⁰Eropi utã watope yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aĩma. ²¹Eropa pee aĩquererã utã watope áriiri yucũ nuguri mariri yucũ iro dopa ta oã masa sã turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera dipuwaja gajirã erãre ñero iicũ yahare duhucãma. Gajirã erãre erã ñero iicũ irire yujuro bojebiri, yahare duhucãma. ²²Eropi pora watope yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã i yeba majare wũaro pepiri mera niyerure gametarima. Erã eropa iicũ iripũ õari buherire cãhmotaa. Iri cãhmotacũ masa Goãmũ gamerire iibeama. ²³Eropi õari yeba yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire peerã irire õaro masima. Eropa masirã áriirã, Goãmũ gamerire iima erã. Yujurãyeri wũaro õarire iima cien yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã erã docañariro õarire Goãmũ yare iima sesenta yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã merogã õarire iima treinta yeri dũcacũro dopa ta, arĩ weremi Jesu guare.

Trigo watopegue taa tiara queorire wereñumi

²⁴Eropi dipaturi gaji queorire gua sãre weremi Jesu.

—Umaro majagũ ĩgu opũ áriirire werediacũ õpa ãhraa: Pohe opũ ĩgu ya pohegue õariyerire ĩgu otediro dopa ta ãhraa umaro majagũ ĩgu opũ áriiri. ²⁵Pohe opũ trigo otera pũhrũ áripehrerã ĩgu mera majarã sã erã carĩrisubu ĩgure ĩhaturigũ arĩñumi. Eropa arigũ trigo yeri erã oterayeri watope ñeri taare oteñumi. Otetuhaja waha wañumi. ²⁶Pũhrũ trigo sari puhri iiriyoro. Eropiro iri dũcacũboro core áricũ iri ñeri taa sã puhri iri pohere tiha wacũ iiyoro. ²⁷Eropirã pohe opũre mohme corerã ĩgu pohrogue eja serẽpiñuma: “Opũ, ¿õariyeri dihtare mũ ya pohere otequerecũ duhpiro ñeri taa sã tiari iri pohere?” arĩñuma erã. ²⁸“Yũre ĩhaturigũ ãhrañumi iri taare otegnũ,” arĩñumi pohe opũ. “¿Taare gũa curacũ gahmeri mũhũ?” arĩriñuma ĩgure mohme corerã. ²⁹“Taare curabiricãque, taare curanijarã trigopũre curari,” arĩñumi. ³⁰“Trigo iri ñeri taa mera puhricãniporo. Iri ñairisubu dũca aĩrãre õpa arĩrã: ‘Iri ñeri taare cura gameneopimũhtaque irire soemorã. Pũhrũ trigore tũrique. Tũripeho, irire yũ diburi wihigue apique,’ arĩrã erãre,” arĩñumi pohe opũ, arĩmi Jesu queori mera weregnũ.

Mostazayegã queorire wereñumi Jesu

Mr 4.30-32; Lc 13.18-19

³¹Eropi gaji queori guare òpa arĩ buhemi daja.

—Umáro majagu ìgu opu árĩri werediacũ mostazayegã iro dopa àhraa. Iriyegã miriyegã gohra àhraa. Iriyegã yujugu oteri masu ìgu pohegue oteami. ³²Iriyegãre ìgu pohegue otera pũhrũ òaro puhria. Eropiro yucũgu wuatariadigu wahaa. Eropã wacũ mirimagũ porã bajarã irigu dũpurigũ suhri suama. Eropã ta umáro majagũre mari Opũre masirã bajamerãgã erã árĩmũhtaquerecũ ta pũhrũguere erã bajarã warãcoma, arĩ weremi Jesu

Pan bũgari queorire wereñumi Jesu

Lc 13.20-21

³³Eropi gaji queori mera guare òpa arĩ buhemi daja:

—Umáro majagu ìgu opu árĩri pan bũgacũ iiburi iro dopa àhraa. Yujugo nomeo panre iigo pan bũgacũ iiburi pohgare merogã moremo trigo pohga mera. Igo eropa iicũ pan bũgacũ iiburi pohga merogã árĩquerero ta trigo pohgare òaro seyapehrea wahaa. Eropã ta umáro majagũre mari Opũre bajarã masa árĩpehrero majarã masirãcoma, arĩmi Jesu.

Queori mera Jesu ìgu buherãre wereñumi

Mr 4.33-34

³⁴I árĩpehreri buherire queori mera weremi Jesu. Queori mariro weribirimi ìgu masare. ³⁵Eropã ta iimi ìgu Goãmũ yare weremũhtadigu ìgu arĩ gojadiro dopa ta. Òpa arĩ gojañumi iribojegue:

Queori mera weregũra. Goãmũre i yebare ìgu ìhacũnugura pũhrũ, ne masare ìgu weribirire weregũra, arĩ gojajuñumi Jesu iiborore.

Jesu trigo watopegue ñeri taa tiara queorire were amupehoñumi

³⁶Eropi masare goeriseregu, wihigue ñajaa wami Jesu. Eropirã gũa ìgu buherã ìgu pohrogue eja, serẽpibũ gũa:

—Trigo watopegue ñeri taa tiara queorire werepehoque guare, arĩbũ gũa ìgure.

³⁷Jesu yũhrimi guare:

—Pohe opu òariyerire otediro iro dopa ta àhraa yũhũ. Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu àhraa. ³⁸Pohepũ i yeba iro dopa ta àhraa. Òariyeri puhriro umáro majagu ìgu opu árĩrogue árĩmorã iro dopa ta àhrima. Ñeri taapũ watĩ yarã iro dopa ta àhrima. ³⁹Pohe opu òpũre ìhaturigũ ñeri taare otedigu watĩ iro dopa ta àhrimi. Iri ñairisubũ pehrerĩnũ iro dopa àhraa. Eropirã trigore airã anyua iro dopa ta àhrima. ⁴⁰Iri ñeri taare erã curarare soe peamegue cóãdiro dopa ta pehrerĩnũ árĩcũ watĩ yarãre peamegue cóãrãcoma. ⁴¹Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu yaharã anyuare obeogũra. Yũ obeocũ anyuapũ ñeri iidorenirãre, ñerire iinirãre yũ dorerogue gameneorãcoma. ⁴²Gameneotuhaja peamegue cóãrãcoma

erāre. Erogue erā buriḡā ore, bujawereri mera guḡuri cūridihurācoma. ⁴³Eropirā Goāmu yarā erā Paḡu erā Opu iḡu árĩrogue árĩrācoma. Ero árĩrā, ōaro mucubiriri mera árĩrācoma erā. Ire ōaro peeque m̄ua, arĩ weremi Jesu.

Niyeru w̄aro diburare iḡu bocara queorire wereñumi

⁴⁴Eropi gajĩ queori mera weremi daja:

—Ūmaro majagu iḡu opu árĩri niyeru w̄aro diburare bocadiro iro dopa āhraa. Eropiḡu yujugu masu curiḡu wagu iri niyerure guñaña mariro bocañumi yuju yebague. Eropa bocagu buriḡā mucubiriñumi iḡu. Bocatuhaja waha iri yebague dipaturi dujara irire ōaro dibunemoñumi. Eropiḡu iḡu bocarare aĩbu iri yebare asūdiañumi. Eropiḡu iḡu yare duapeho, iri yebare asūñumi. Ūmaro majagu opu iḡu árĩri iḡu bocadiro dopa ta āhraa. Iḡu bocarare iḡu buriḡā gamediro dopa ta ūmaro majagu masa weca opuere ōaro erā masira puhr̄u masa buriḡā gahmema iḡure, arĩ weremi Jesu.

Waja pagariyere asūra queorire wereñumi

⁴⁵Eropi gajĩ queori mera weremi daja:

—Ūmaro majagu iḡu opu árĩri waja pagariye perla waĩc̄uriyere asūdiḡu iro dopa āhraa. ⁴⁶Iriyere amagu ōataririyere bocañumi. Bocagu iriyere gametarigu árĩpehreri iḡu yare duapehogu wañumi. Eropa duatuhaja iriyere waja pagariyere asūñumi. Iriyerire buriḡā iḡu gamediro dopa ta ūmaro majagu masa weca opuere ōaro erā masira puhr̄u masa buriḡā gahmema iḡure, arĩmi Jesu.

Wejēdiḡu mehyura queorire wereñumi Jesu

⁴⁷Eropi gajĩ queori mera Jesu weremi daja ḡua s̄are:

—Ūmaro majagu iḡu opu árĩri wejēdiḡu erā mehyudiḡu iro dopa ta āhraa. Iriḡu wejēdiḡu mera bajarā waire gajiropa árĩrāre ñeama. ⁴⁸Iriḡu ujuturia wacū wai wejērāpu irigure wejēdiḡure imiporogue tara majaa ōarā waire beyema. Ōarāre erā puirigue beye s̄ama. Ñerā waire cóac̄ama. ⁴⁹Pehrerin̄u árĩcū ōpa ta árĩroca. Anyuapu masare beyerācoma. Ñerāre beye aĩ wiurācoma ōarā watope árĩrāre. ⁵⁰Aĩ wiu, erāre peamegue cóārācoma. Erogue erā ore, buriḡā bujawereri mera guḡuri cūridihurācoma ñerāpu, arĩ weremi Jesu.

M̄ura buherire, mama buheri s̄are wereñumi Jesu

⁵¹Iḡu eropa arĩ werera puhr̄u guare serēpimi iḡu:

—¿I árĩpehrerire peeri m̄ua? arĩ serēpimi iḡu.

—Pee ḡua, arĩ yuhr̄ibu.

⁵²Ḡua eropar̄icū iḡu weremi guare:

—Judio masare buherā watope yujugu ūmaro majagu iḡu opu árĩriri buhenugagu iri mama buherire buhegu iribojegue maja s̄are masigu weremi. Iḡu wihi opu iro dopa āhrimi. Iḡu iḡu ya wihi diburare ōarire aĩ wiugu, mamare, m̄ura s̄are aĩ wiumi iḡu, arĩmi Jesu guare.

Jesu Nazaregue ïgu ya macague wañumi

Mr 6.1-6; Lc 4.16-30

⁵³Iri queori bajare ïgu buhera pũhrũ ïgu mera gũa waha wabũ.

⁵⁴Waha, ïgu masara macague ejabũ. Eroque eja, gũa buheri wihigue buhemi ïgu. ïgu eropa buhecũ peerã, pee uca wama erã.

—¿Nohogue masiyuri ihĩ i buherire? ¿Dohpa ii ïgu i deyro moarire iimasiri? arĩ wereniguima erã erã basi. ⁵⁵Ihĩ taboa mohmeri masũ magũ ta ãhrimi ïgu. Eropi ïgu pago María ãhrimo. Eropi Santiago, José, Simo, Juda ïgu pagũ porã ãhrima. ⁵⁶Dohpaguere ïgu pagũ porã nome i maca ãhrima. Eropigu ïgu mari iro dopa ta árĩgu ãhrimi. ¿Eropa árĩqueregu ta nohogue peeyuri i buherire? arĩ wereniguima erã erã basi.

⁵⁷Eropirã erã ïgure umupeobirima. Erã eropa umupeobiricũ ïagu õpa arĩmi Jesu erãre:

—Árĩpehrerogue Goãmũ yare weremũhtagure gajirã umupeoma. ïgu ya maca majarã ïgu ya wihi árĩrã dihta ïgure umupeobeama. Eropirã yũre umupeobeaa mũa ohõ yũhũ masadigu árĩcũ, arĩmi ïgu erãre.

⁵⁸Eropigu erã ïgure umupeobiricũ, iri macare baja deyro moarire iibirimi Jesu.

Ñu waĩyegu sĩrirare werera

Mr 6.14-29; Lc 9.7-9

14 ¹Irisubure Herode Galilea majagu opũ Jesu ïgu iirare peebeopũ.

²Eropa peegu õpa arĩripũ:

—Ñu waĩyeri masũ sĩridigu dipaturi masa dehyoagu iicumi. Eropa masadigu árĩgu ïgu turarire opami ïgu deyro moarire iigu, arĩripũ Herode ïgu pohro majarãre. Jesure “Ñu mũrũ ta ãhrimi,” arĩ pepiripũ ïgu Ñure ïgu wejedorera pũhrũ.

³⁻⁵Eropigu Ñure ïgu wejẽdoreboro core Herode ïgu pagũ magũ Felipe marapore ehma igo mera marapocũrũ. ïgu eropa iicũ ïagu Ñu waĩyegu Herodepũre õpa arĩ wereniguipũ:

—Mũ pagũ magũ marapore marapocũgu Goãmũ dorerire tarinũgagu iiaa mũhũ, arĩripũ Ñu ïgure. ïgu eropa arĩra waja Herode ïgure wejẽdiaripũ.

“Ñu Goãmũ yare weremũhtagũ ãhrimi, arĩ pepima judio masa,” arĩgu erãpũre gũipũ Herode. “Ñure yũ wejẽcũ erã guabocoma,” arĩgu erãre gũipũ. Eropa gũigu Ñure wejẽdiabiriripũ. Eropa wejẽbiriqeregu ta ïgure ñeha diridore, peresu iipũ. ïgure eropa iicũ gamepo ïgu marapo Herodia.

⁶Eropi Herode ïgu masa dehyoaranũ árĩcũ bosenu iipũ ïgu. ïgu eropa bosenu iicũ ïgu marapo mago bosenu eranirã erã ïhuro baya ïhmupo igo. Igo eropa baya ïhmucũ Herode mucubiripũ. Eropa mucubirigu igore arĩpũ:

⁷—Goãmũ mera diaye ta arĩgu iiaa. Yũre mũ serẽropẽ ta ogura yũhũ mũre, arĩpũ pare Herodepũ ïgu marapo magore. ⁸ïgu eroparĩcũ ïgu

marapo igo magore igo serēburire werepo igure. Igo eropa werecū igo magorū ōpa arī serēpo Herodere.

—Ñu waiyegū dipurure tabetadoreque. Eropigū soropa mera iḡu dipurure yūre oque, arīpo igo.

⁹Igo eroparīcū peegu Herode burigā bujawerepū. Masa erā peero “Mū serēro mure ogūra,” arītuhapū iḡu. Eropigū iḡu iḡu eropa arīrare gūhyasīrigū “Mure osome,” arīmasibiripū igure. Eropigū igo iḡure dorero dopa ta Herodepū iḡu pohro majarāre Ñure wejēdorepū. ¹⁰Eropigū Ñu dipurure tabetadorecāpū pare peresugue árīgure. ¹¹Tabetatuhaja, soropa mera iḡu dipurure aīḡārīnorā erā. Iḡu marapo magore iḡu dipurure erā ocū, igopū igo pagoguere aī taupo.

¹²Erā eropa iira pūhrū Ñu iḡu buhenirā iḡu dūpū mūrarore aīḡā wañorā. Eropa yaatuhajarā, erā irire Jesure wererā arima.

Cinco mil masare bari oñumi Jesu

Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

¹³Ñu sīrirare peegu Jesu gūa mera dohodirugue ñaja, masa marirogue sihu wami. Jesu erogue wacū peerā, masa erā ya macarire wiri, marigue waha iḡu core ejatuhāñorā. ¹⁴Eropiro Jesu iḡu wadiru dohodiru tuhajara pūhrū iḡu bajarā masa árīcū iha, mojomoro iami erāre. Eropa mojomoro iagū erā mera bajarā dorecūrāre ōarā wacū iimi. ¹⁵Ñamicague gūa iḡu buherā ōpa arībū:

—Ñamicague āhraa. Ohō masa marirogue āhraa. Ōgā árīri macarigūe masare wadoreque. Erā baburire asūrā waporu, arīribū gūa iḡure.

¹⁶Jesu yūhrimi guare:

—Wabiricāporo erā. Mūa basi ta barire oque erāre, arīmi guare.

¹⁷—Cinco pan dipurure, perā ta wai sāre iripēta opaa gūa, arī yūhrībū gūa.

¹⁸—Irire yūre aīḡārīque mūa, arīmi guare.

¹⁹Gūa irire ora pūhrū, taa weca masare iḡu doadoremi pare. Erā eropa doaribusu cinco pan dipurure aī, perā wai sāre aī, ūmarogue ihamuju, iḡu Pagure “Ōhaa,” arīmi. Ōpa arītuhaja iri pan dipurure nuha, guare iḡu buherāre omi. Iḡu eropa ocū guapū iri barire masare guerebū. ²⁰Eropirā árīpehrerā ōaro baha yapia wama. Erā ba dūharare doce puiri gohra aī gameneo, ūjutu dobobū gūa. ²¹Ero irire banirā ūma dihtare queocū cinco mil ūma árīma. Nome, majirā sā árīma.

Jesu deco weca curiñumi

Mr 6.45-52; Jn 6.16-21

²²Pūhrū guare iḡu buherāre Jesu dohodirugue ñajadore wūariyague taribuja yuodoremi masare iḡu goerisereribusu. ²³Goeriseretuhaja, iḡu basi ūtāgūgue mūria, iḡu Pagū Goāmū mera serēgū wapū iḡu seyaro. ²⁴Irisubure wūariya deco gohra gūa taribujacū miruñe burigā ahri, pāgúri pagari wahgā, dohodirure deco paa ñajabu. ²⁵Eropa wacū boyomūririboro core cāreña wahgārisubu Jesu deco weca cūhrapi wahgārimi gūa pohrogue arigū. ²⁶Gūa pohrogue iḡu aricū iārā güibū gūa. Eropa güirā gaguiniguiribū.

—Sĩridi m̄rũ watĩ ãhrimi, arĩ gaguiniguibũ ḡua.

²⁷Ḡua eropa güicũ Jesu õpa arĩmi:

—Ne yũre ãha ucabiricãque. Yũhũ ta ãhraa. Güibita, arĩmi ḡuare.

²⁸Ïgũ eroparĩcũ peegu Pedro arĩmi ãgũre:

—Yũ tĩgũ, diaye ta m̄hũ ta árĩgũ, deco weca curi wahgãdoreque yũre m̄u pohrogue, arĩmi ãgũ.

²⁹—Arique, arĩ yũhrimi ãgũrũ.

Ïgũ eroparĩcũ Pedropũ dohodirugue árĩdigũ wiria, deco weca Jesu pohrogue nigũigãrimi. ³⁰Miruñe iri bũrigã aricũ ãagũ güimi. Eropa güigũ diha dija warimi.

—Yũre tauque, arĩ gaguiniguimi ãgũ Jesure.

³¹Ïgũ eroparĩcũ ta Jesu ãgũ mojtore ñeha,

—Merogã umupeoa m̄hũ yũre. ¿Duhpĩgũ yũre guñaturabeari m̄hũ? arĩmi ãgũ Pedroe.

³²Eropa arĩra pũhrũ dohodirugue ñajama erã. Erã eropa ñajara pũhrũ, miruñe taria wabũ. ³³Eropirã ḡua ãgũ buherã dohodirugue árĩrã Jesure umupeobũ.

—Diaye ta m̄hũ Goãmũ magũ ta ãhraa, arĩbũ ḡua ãgũre.

Genesare majarã dorecũrãre tauñumi Jesu

Mr 6.53-56

³⁴Eropi taribujaja, Genesare waĩcũri yebague ejabũ. ³⁵Ero majarã Jesure ãha masima. Eropa masirã erã pohro árĩrãre dorecũrãre aĩgãridorema. Eropirã erã dorecũrãre ãgũ pohrogue aĩ erama.

³⁶—Mũ suhriro tũro dihtare guare mohmepiñadoreque, arĩ serẽma erã Jesure. Eropirã árĩpehrerã dorecũrã ãgũ suhrirore mohmepiñanirã dihta õarã wama.

Masa ñerã wacũ iirire wereñumi Jesu

Mr 7.1-23

15 ¹Eropi Jerusalén majarã, fariseo masa, masare buherã mera Jesu pohrogue erarã, serẽpima ãgũre:

²—¿Duhpirã mari ñecu sũmarã m̄ra erã dorediro dopa iibeari m̄u buherãpũ? Erã mari dorero dopa ta erã baboro core mojo coe ãhmubeama, arĩma erã Jesure.

³Jesu yũhrĩgũ serẽpimi erãpũre:

—¿Mũarũ duhpirã Goãmũ doreripũre iibeari? ¿Duhpirã m̄ua ya doreri dihtare iiri m̄uarũ? ⁴Õpa arĩmi Goãmũ: “M̄ua pagũ sũmarãre umupeoque,” arĩmi. Eropĩgũ “Ïgũ pagũ sũmarãre ñero werenigui coredigũre erã dipuwaja moarã wejẽbu árĩgũcumĩ,” arĩmi Goãmũ. ⁵Ïgũ eropa arĩquerecũ ta m̄uarũ õpa arĩdorea masare erã pagũ sũmarãre. “M̄uare itamumasibea. M̄uare yũ oborare Goãmũ ya árĩburire opehocãbũ,” arĩque m̄ua pagũ sũmarãre,” arĩ buheraa m̄ua. ⁶M̄ua eropa buherã erã pagũ sũmarãre erã umupeobiricũ iiaa m̄ua. M̄ua eropa iirã Goãmũ buherire tarinũgarã iiaa m̄ua m̄ua ya doreri

dihtare iirã. ⁷Masa erã ïabiropure ñero iicorerã ähraa mua. Goãmu ya weremühtadigugue Isaia müare diaye ta were gojamüriñumi iribojeguerë:

⁸ Oã masa yure ðaro wereniguiquererã yure ðaro umupeobeama. Erã ya sïporãripü gajipugue ähraa. ⁹Goãmu ya dorerire arïbodirore erã ya wereniguiuri dihtare buhema erã. Eropirã yure umupeo erã sïbuipeori duhpihuri árïbeaa, arï gojañumi Isaia, arïmi Jesu fariseo masare, masare buherã säre yujuropa ta.

¹⁰ Eropã arïtuhaja ïgu pohrogue masare sihubeo, ðpa arïmi:

¹¹—Peeque mua. Mua disirorire ñajaripü mua baripü masare ñerã masa wacü iibeaa. Mua wereniguiripü mua ya disiro wiriripü müare ñerã árïcü iiaa, arïmi Jesu.

¹² ïgu eropã arï buhera pührü gúa ïgu buherãpü ïgure werebü:

—Mü eroparïcü peerã fariseo masa guama, arï werebü gúa ïgure.

¹³ Irire pee ðpa arï yührimi güare:

—Erã otera iro dopa ährima. Yü Pagü ümaro majagu árïpehreri oterare ïgu otebirirare nuguri mera ta cura cóägücumi. ¹⁴ Erãre eropã ïacãque. Erã Goãmu yare masibirã masa cuiuri ïhajibirã iro dopa ährima. Cuiuri ïhajibirã seyaro erã basi game tãagã erã perãgue ta mehtua yuhridijarãcoma gobegue. Eropã erã Goãmu yare masibiriquererã ta gajirãre masibirãre buhediarima. Eropirã erã erã buherã sã peamegue warãcoma, arïmi Jesu.

¹⁵ ïgu eroparïcü peegu Pedro arïmi:

—Ïne queoriñere erã disiro wiriri queorire werenemoque güare daja, arïmi ïgu Jesure.

¹⁶ Jesu yührimi:

—¿Ne, peenibeari mua? ¹⁷ Masa erã barire bacü erã ya disiro ñajaa. Eropiro erã parugue ñajaja, pührü erã düpüpü ñerire cohãa. Ibu gohra ähraa. Mari bari marire ñerã wacü iibeaa. ¿Ire masibeari mua? ¹⁸ Masa ya disiro wiriri, erã wereniguiripü erã pepiri ähraa. Erã ya pepiripü ñeri árïro masare ñerã árïcü iiaa. ¹⁹ Erã pepirigue ðpa ñeri nüгаа: Ñeri pepiri, masare wejëri, gajigü marapo mera ñero iiri, ñero iirã nome mera ñero iiri, yajari, güyari, masare ñero quere iiri, masa erã pepirigue nüгаа. ²⁰ Iri ñeripü masare ñerã árïcü iiaa. Masa erã dorerire mürague erã iimüridiro dopa ta mojoto coebiriquererã ta erã bacü iri masare ñerã masa árïcü iibeaa, arïmi Jesu.

Judio maso árïbigo Jesure umupeoñumo

Mr 7.24-30

²¹ Eropã arï buhetuhaja güare sihu waha wami daja. Tiro waïcüri maca pohrogue Sidón waïcüri maca pohrogue ejabü gúa. ²² Gúa erogue ejaçü Canaa yeba majago ero árïgo Jesu pohrogue eja, turaro mera wereniguimo:

—Opü Davi pãrami, masare taugü yure mojomoro ïaque müñü. Yü mago watï ñajasüdigü ñetariaro tarimo igo, arïmo.

²³ Igo eropa arĩquerecũ ta Jesu igore yũhribirimi. Īgũ eropa iicũ ĩarã gũa ĩgũ buherãpũ ĩgũre õpa arĩribũ:

—Wadoreque igore. Ñe gariboro busucumo, arĩribũ gũa.

²⁴ Gũa eroparĩcũ peegũ ĩgũ yũhrimi igore:

—Israe majarã oveja dederenirã iro dopa árĩrã dihtare itamudoregu obeomi yũ Pagũ yũre, arĩmi ĩgũ.

²⁵ Īgũ eroparĩcũ ta Jesu guburi pohro merejamo igo.

—Mũhũ eropa arĩqueregũ itamuque yũre, arĩmo igo.

²⁶ Jesu yũhrimi igore:

—Wihi opũ porã ya barire diayeare ocũ õabeaa. Eropa arĩgũ, Israe masa yare gaji yeba majarãre yũ ocũ õabeaa, arĩ weremi Jesu igore.

²⁷—Eropa ta ähraa, Opũ. Eropa arĩquerecũ barisubũ dijarire diayea sã bacohrema. Gaji yeba majago yũ árĩquerecũ ta yũ sãre itamuque mũhũ, arĩ yũhrimo igo.

²⁸ Igo eroparĩcũ ĩgũ yũhrimi:

—Mũhũ nomeo, yũre bũrigã umupeoa. Mũ gamero dopa ta eropa waroca, arĩmi Jesu igore.

Īgũ eroparĩcũ ta igo mago mata õago wapo.

Bajarã dorecũrãre õarã wacũ iĩnumi Jesu

²⁹ Eropa arĩtuhaja gũare sihu waha, Galilea waĩcũriya tũro pohrogue sihu ejami daja. Pũhrũ utãgũgue mũria, erogue doajami. ³⁰ Ero ĩgũ doacũ masa bajarã erama. Eropirã bajarã dorecũrãre aĩ erama. Curimasibirãre, cuiiri ĩhajabirãre, yujupũ ñero guburucũrãre, apayuriri árĩrãre, wereniguimasibirãre, bajarã gajirã dorecũrãre ĩgũ pohrogue aĩ erama masa. Eropa aĩ erarã Jesu guburi pohrogã apima erã. Erã eropa duhupira pũhrũ õarã wacũ iimi Jesu erãre. ³¹ Īgũ eropa iicũ ĩarã masa ĩhamaria wama. Wereniguimasibirinirã erã wereniguicũ ĩarã, apayuriri árĩnirã erã õarã wacũ ĩarã, curimasibirinirã erã curicũ ĩarã, cuiiri ĩhajabirinirã erã ĩacũ ĩarã, ĩhamaria wama erã. Eropirã õpa arĩma:

—Mari Israe majarã mari Opũ Goãmũ turagũ õagũ ährimi, arĩ umupeoma erã Goãmũre.

Cuatro mil gohrare masa bajarãre barire oñumi Jesu

Mr 8.1-10

³² Īgũ eropa iira pũhrũ Jesu gũare ĩgũ buherãre sihubeo arĩmi:

—Oã masa yũ mera uñrenũ gohra arĩtuhajama. Erãre bari pehrea waca. Eropigũ erãre mojomoro ĩhaa. Erã babiriquererã erã ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warã erã oaboarã turabiribocoma. Eropigũ erãre bari ejotudiaca, arĩmi ĩgũ.

³³ Īgũ eroparĩcũ gũa ĩgũ buherã ĩgũre serẽpibũ:

—¿Duhpii mari õguere masa mariroguere barire bocabocuri erã bajarã masare ejoburire? arĩbũ gũa ĩgũre.

³⁴—¿Dinũcũ dipuru pan dipurure opari mũa? arĩmi gũare.

—Siete pan dipuru, bajamerãgã waire opaa, arĩ yũhribũ gũa.

³⁵Gũa eroparĩcũ peegu ãgũ masare taa weca doadoremi. ³⁶Tuhajanugu siete pan dipurure, waigã sãre aĩ, ãgũ Pagũre “Õhaa,” arĩ serẽtuhaja, pan dipurure nuha, gũare ãgũ buherãre omi. Eropirã gũa ãgũ buherã iri barire masare guerebu. ³⁷Eropirã masa irire baha, yapia wama. Erã ba duharare siete puiri gohra aĩ gameneo uũtu dobobũ gũa. ³⁸Ero banirãre uma dihtare queocũ cuatro mil gohra árima. Nome, majirãgã sã árima. ³⁹Erã eropa batuhajacũ Jesu masare goerisere, dohodirugue ñaja, Magdala waĩcũri yebague gũare sihu ejami.

**Fariseo masa, saduceo masa sã Goãmũ turari mera deyoro moarire
Jesu iicũ ãdiariĩnuma
Mr 8.11-13; Lc 12.54-56**

16 ¹Eropi fariseo masa, saduceo masa mera Jesu pohrogue erama. “Ãgũ Goãmũ ãgũ obeodigũ áribeami,” arĩ ãdiariĩnuma. Eropirã ãgũre Goãmũ turari mera deyoro moarire ãgũ ii ãhmucũ gamerima. ãgũ ii ãhmmasibiricũ “Goãmũ obeodigũ áribeami,” arĩdiarima. ²Erã ãgũre deyoro moarire eropa iidorecũ Jesu yũhrimi erãre:

—Ñami wacũ necã õaro boyocũ ãarã “Õari ñami áriroca,” arãa mũa. ³Eropirã boyoropũre ñipicũ ãarã, “Deco ariroca,” arãa mũa. Umarore ãhamemujurã, “Õpa waroca,” arĩ masia mũa. Eropa õaro masiquererã ta dohpague Goãmũ turari mera mũare yũ ii ãhmuquerecũ ta ne irire õaro masibea mũa. ⁴Dohpague majarã ñetariarã Goãmũre gamebirã Goãmũ turari mera ii ãhmurire ãdiarima. Deyoro moarire ii ãhmusome yũhũ. Goãmũ yare weremũhtadigũ Jona mũarũ ãgũre wadirore masituhaa mũa. Iri dihtare ãhmugũra mũare, arĩ yũhrimi Jesu. Eropa arĩ weretuhaja gũare sihu waha wami daja.

**Fariseo masa saduceo masa erã ñeri buherire wereñumi Jesu
Mr 8.14-21**

⁵Wũari ditarugue gũa taribujarã panre cãdijicãnirã áriribũ. ⁶Eropigũ Jesu gũare weremi:

—Fariseo masa saduceo masa erã pan buãacũ iiburire õaro masique mũa. Gũhya áhrraa, arĩ weremi gũare:

⁷Ãgũ eroparĩcũ pee wisirã gũa basi irire wereniguibũ.

—Mari panre mari aĩgãribiricũ ãagũ eropa arĩcumĩ ãgũ, arĩ pepiribũ gũa.

⁸Gũa eropa arĩrãre masigũ, gũare serẽpimi:

—¿Duhpirã panre mũa cãdijirare guñari mũa? Merogã gohra yũre umupeoa mũa. ⁹¿Masinibeari mũa? ¿Cinco mil umare cinco pan dipurure yũ nuha orare guñabeari mũa? ¿Erã baha yapira pũhrũ doce puiri gohra mũa uũtu doborare guñabeari mũa? ¹⁰¿Eropirã daja siete pan dipurure nuha, cuatro mil umare yũ ora sãre guñabeari mũa? ¿Erã baha yapira pũhrũ dinũcũ puiri gohra mũa uũtu doborare guñabeari mũa? ¹¹¿Eropirã pan buãacũ iiburire yũ werecũ duhpirã õaro peebeari mũa? Eropa arĩgũ

pan gohrare arĩgu iibea. Fariseo masa, saduceo masa erã pan buğacũ iiburire õaro iique, arĩgu pan gohrare arĩgu iibea, arĩ weremi ĩgu guare.

12 ĩgu eropa arĩ werecũ gua masibũ. “Pan buğacũ iiburire,” arĩgu pan gohrare arĩgu iibirimi. Eropa arĩgu fariseo masa, saduceo masa erã buherire arĩgu iidi arĩrimi guare. “Erã ya buherire peebiricãque,” arĩgu iimi.

Jesu diaye ta Cristo ĩgu arĩrire wereñumi Pedro

Mr 8.27-30; Lc 9.18-21

13 Eropi Jesu mera warã Cesarea Filipino waĩcũri maca pohro arĩri macague ejabu gua. Eropigu iri macague gua ejara pũhrũ Jesu guare ĩgu buherãre serẽpiĩami:

—¿Nihino arĩcuri yũhũ masa erã pepicũ? arĩ serẽpimi ĩgu.

14—“Ñu waĩyeguã ãhrimi,” arĩma mũre gajirã. Gajirã “Elia ãhrimi,” arĩma. Gajirãpũ “Jeremia arĩbocumi o gajigu Goãmũ yare weremũtanirã mera majaguã arĩbocumi,” arĩma, arĩ yũhrĩbũ gua ĩguare.

15—¿Mũapũ pepicũ nihino arĩcuri yũhũ? arĩ serẽpimi ĩgu guare daja.

16 Simo Pedropũ yũhrimi:

—Mũhũ Cristo Goãmũ obeodiguã ãhraa. Goãmũ ojocariguã magũ ãhraa mũhũ, arĩ yũhrimi Simo Pedro.

17—Simo, Jona magũ, mũhũ mucubiriguã ãhraa. Őpa arĩ mũ yũre yũhrira masa erã werera arĩbea. Yũ Pagũ umaro majagupũ irire mũre masicũ iiami. 18 Mũre arĩgu tiiaa. Mũhũ Pedro waĩcũguã ãhraa. (Pedro arĩgu utãye arĩgu iipũ.) Iye utãye weca wũari wihire yũ iibodiro dopa ta yaharãpũre yuju curu wũari curu arĩcũ iigũca yũhũ. Eropigu watĩ ĩgu yarã mera yaharãre tarinũgasome. Eropirã yaharã ne peamegue wasome. 19 Umaro majaguã mari Opũ ĩgu arĩro maja sawire mũre ogũra. Eropigu i yebaguere mũ iidorebiricũ yũ sã umarogue arĩgu iidoresome. I yebaguere mũ iidorecũ umarogue yũ sã iidoregũra, arĩmi Jesu.

20 ĩgu eropa arĩra pũhrũ guare ĩgu buherãre weremi:

—Yũre “Cristo ãhrimi ĩgu,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩmi guare.

Jesu ĩgu siriburiñere, ĩgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27

21 Irisubure ta Jesu guare ĩgu buherãre õaro werepehonũgami:

—Jerusalẽngue yũre waro gahmea dohpaguere. Erogu majarã, mũrã, pahia oparã, mari masare buherã sã yũre ñero iirãcoma. Eropirã yũre wejẽrãcoma. Eropa ta ñero tariro gahmea yũre. Eropiguã uhrenũ pũhrũ ta masa mũriagũca, arĩ weremi guare ĩgu.

22 ĩgu eroparĩcũ peegu Pedropũ gajipũ ñarigã Jesure aĩgã, ĩguere õpa arĩmi:

—Opũ, eropa arĩbiricãque. Mũ arĩro dopa wabiricãporo. Mũre erã wejẽbiricãporo, arĩrimi ĩgu Jesure.

23 ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu majinũgaja, ĩguere õpa arĩmi:

—Satana iro dopa wereniguigu iiaa mũhu. Eropa arĩbircãque. Mũ pepiri masa ya pepiri ãhraa. Goãmu ya pepiri árĩbeaa. Eropigu yũ iiborore cãhmotadiaa mũhu, arĩmi Jesu Pedrore.

²⁴ Ñgu eropa arĩra pũhrũ guare weremi:

—Yujugu yũ mera majagu árĩdiagu, ñgu gamero iidiarire duhucãgucumi. Eropigu ñgu yũ mera majagu árĩri dipuwaja ñero tarigucumi. Eropa ñero tariqueregu ta yahare iiniguicãgu árĩgucumi. ²⁵ Yujugu masũ ñgu ya árĩburi dihtare pepigu ñgu dederea wagucumi. Eropigu yujugu masũ yaha árĩburi dihtare iigu árĩpehrerĩnũri yũ mera umarogue ðaro árĩgucumi ñgu. ²⁶ Yujugu masũ i yeba majare árĩpehrerire opaqueregu peamegue wagu ðarire wajatasome. Eropigu i yebague opaburi dihtare guñagu, ñgu sĩrigũ waburire guñabigu ñgu sĩporã mera peamegue dederegucumi. ²⁷ Yũhu masũ Goãmu obeodigu yaharã anyua mera i yebague dujarigũca. Yũ Pagũ ñgu gosesiriri mera dujarigu árĩpehrerã masare erã ñeri iira dipuwaja dipuwaja moagura. Erã ðaripũre erã iicũ ðaro iigura erãre. ²⁸ Diaye arĩgu tiiaa. Yujurãyeri mũa õguere árĩrã mũa sĩriboro core yũre yũ opu arigu árĩcũgue ñarãca, arĩ weremi Jesu.

Jesu ñgu dũpũre gohrotoũumi

Mr 9.2-13; Lc 9.28-36

17 ¹ Eropi seis nũri pũhrũ Jesu Pedrore, Santiagore, ñgu pagũ magũ Ñũ sãre umadigu utãgugue erã dihtare sihumariapu. ² Umarogue erã mũrijara pũhrũ erã ñhabeoro ñgu dũpũre gohrotopũ. Ñgu diapo abe umũ majagu iro dopa gohra gosesiriyoro. Eropiro ñgu suhri gosesiriri suhri ðaro borerĩne wayoro. ³ Mata iribojegue majarã Moise mũrũ Elia mũrũ sã dehyoãnorã. Eropirã Jesu, Moise, Elia mera ñgu weretamucũ ñãnorã erã urerã ñgu buherã. ⁴ Eropigu Pedro Jesure arĩpu:

—Opu, mari ohõ árĩcũ ðadiaa. Mũ gamecũ uũhre wihigã iirã. Mũ ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirã mari, arĩpu.

⁵ Ñgu eropa arĩ wereniguirisubu, imica curu ðaro gosesiriri curu erãre cãhmotacãyoro. Eropa wacũ imica curu pohecague Goãmu ñgu wereniguirĩ busũyoro:

—Ihĩ yũ magũ yũ mahigu ãhrimi. Ñgu mera mucubiria. Ñgũre peeque, arĩri busũyoro.

⁶ Eropa arĩro caricũ peerã ñgu buherã uca mehmereja wañorã. ⁷ Erã eropa wara pũhrũ Jesu erã pohroque eja, erãre buacare ñahpu:

—Wahgãnũgajaque mũa. Gũibircãque, arĩpu ñgu erãre.

⁸ Ñgu eroparĩcũ erã ñhabeo, Jesu dihtare ñãnorã. Gajirãre ñabiriñorã.

⁹ Eropirã utãgugue erã dijariũ Jesu erãre turaro mera arĩpu:

—Dohparagã yũre eropa warare gajirãre ne werebircãque. Yũhu masũ Goãmu ñgu obeodigu yũhu sĩri masa mũriara pũhrũ irire gajirãre wereque mũa, arĩpu Jesu.

¹⁰ Ñgu buherãpu ñgũre serẽpiñorã:

—“Cristo Goãmũ beyedigũ ãgu ariboro core Eliare arimũhtaro gahmea,” arĩma masare buherã. ¿Dohpa arĩronore eropa arĩri erã? arĩ serẽpiñorã erã ãgure:

¹¹ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta ãhraa. Eliare arimũhtadoremĩ Goãmũ árĩpehrerire amumũhtabure. ¹² Õpa arĩgu mũare arĩgu iiaa. Elia eratuhajami. ãgu eropa eraquerecũ ta erã ãgure ne ãha masibirima. Eropirã erã gamero dopa ñero iinirã árĩma ãgure. Eropa ta iirãcoma yũ masure Goãmũ ãgu obeodigũre. Erã eropa iicũ ñero tarĩguca yũhũ, arĩpũ Jesu.

¹³ ãgu eropa arĩ werecũ erã peeñorã. “Elia,” arĩgu, Ñu waiyegũre weregu iipũ. Irire masiñorã pare erã.

Jesu ñama sĩriri mũrare dorecũgũre tauñumi

Mr 9.14-29; Lc 9.37-43

¹⁴ Eropirã utãgũgue mũrijanirã erã urredã Jesu mera dijararã gũa pohrogue erama bajarã masa árĩrogue. Erã eracũ ãagu yujugũ mũma Jesu pohrogue eja, merejami.

¹⁵—Opũ, yũ magũre mojomoro ãaque. ãgu ñama sĩriri mũrare dorecũgu ãhrimi. Eropigu ãgu ñetariaro tarimi. Bajasuburi peamegue mehmerẽjamũrimi ãgu. Yujuyerisuburi diaguere yuri ñajamũrimi. ¹⁶ Eropigu mũ buherã pohrogue aĩ erarabũ. Erã ãgure õagu wacũ iimasibirama, arĩmi ãgu Jesure.

¹⁷ Jesu arĩmi ero árĩrãre:

—Dohpage majarã mũa ñerã ãhraa. ¿Yũre ne umupeobirigohracãri? Yoari boje mũare buherabũ yũhũ. ¿Dipẽ yoari boje yũre mũa garibori? ãgure aĩgãrique yũre, arĩmi Jesu.

¹⁸ ãgu majĩgũre erã aĩ eratuhajacũ ãha Jesu watĩre tuhri cõami. Eropigu mata õagu wami ãgu magũ.

¹⁹ Pũhrũ gũa ãgu buherã gũa seyaro árĩrã Jesure serẽpibũ:

—¿Duhpirã gũarũ ãgu magũre watĩre cõamasibirayuri? arĩ serẽpibũ gũa.

²⁰ Jesu yũhrimi:

—Yũre daberogã umupeoa mũa. Diaye ta mũare weregu iiaa. Goãmũre “Diaye ta iigu ãhrimi,” mũa arĩ umupeorã miriyegã mostazaye pegã mũa umupeoquererã irigu utãgũre “Sohõgue waque,” mũa arĩcũ, waha waroca. Goãmũre eropa umupeorã árĩpehrerire iimasia mũa. ²¹ Ino watĩre mũa cõadiarã Goãmũre bũrigã serẽro gahmea mũare. Eropirã ba duhuro gahmea Goãmũre serẽmorã, arĩmi Jesu gũare.

Dipaturi Jesu ãgu sĩriburiñere ãgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mr 9.30-32; Lc 9.43-45

²² Eropi Galilea yebague gũa curicũ, Jesu gũare weremi:

—Yũhũ masũ Goãmũ ãgu obeodigu ãhraa. Masa yũre ñeha, gajirãguere yũre wiarãcoma. ²³ Eropa yũre erã wiara pũhrũ wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽdigũ uhrenũ pũhrũ masagũca, arĩmi ãgu gũare.

Īgu eropa arī werēcū pee būrigā būjawerebū gua.

Goāmū wihi maja wajayeburire serēpiñuma gajirā

²⁴Eropirā Capernaum macague gua ejacū, Goāmū wihi maja wajayeburire wajasea corerā Pedro pohrogue eja, Īgure serēpiñama: —¿Muare buhegu Goāmū wihi maja árīburire wajayeri Īgu? arī serēpima erā.

²⁵—Wajayemi Īgu, arī yūhrimi Pedro.

Īgu eropa arīra pūhrū wihigū Īgu ñajacū ta Jesu Pedrore serēpimūhtami: —Simo, ¿dohpa arī pepiri mūhū? ¿I yeba majarā oparā ñehmarāpūre waja aīri mū pepicū? ¿Erā mera majarāre wajaseari? ¿O gaji yeba majarāpūre wajaseari? arī serēpimi Īgu Pedrore.

²⁶—Gaji yeba majarāpūre wajaseama, arī yūhrimi Pedro.

Īgu eroparīcū Jesu weremi:

—Eropigū opu Īgu ya yeba majarāre wajaseabirimūririmi. ²⁷Eropa árīquerecū ta wajasea corerāre guacū iidiabea mari. Eropirā wajayerāca. Ditarugue waque. Erogu eja wejericārore mehyuque. Eropigū waimū bamūhtadigūre tara suaque. Eropigū Īgu waimū disirogue niyerusere bocajagūca mūhū. Irise queoro wajacūroca. Yūre, mūa sāre Goāmū wihi maja árīburire erā wajaseacū ōaro queoro sihajaroca irise. Irisere bocajagū mari wajamoriñere wajayepohogu waque, arīmi Jesu Pedrore.

Jesu Īgu buherāre erā weca opu árībure wereñumi

Mr 9.33-37; Lc 9.46-48

18 ¹Irisubure gua Jesu buherā Īgu pohrogue eja serēpibū Īgure: —¿Umaro majagu Īgu opu árīroguere gua mera majagu nihino wabocuri árīpehrerā weca opu? arī serēpibū gua.

²Gua eroparīcū Jesu majigūgāre sihubeo, Īgūgāre gua watope duhudobomi. Duhudobotuhaja guare arīmi.

³—Diaye muare were purumujugara. Oā majirāgā Goāmūre erā opu gohra pepima. Eropirā mūa sā erā iro dopa ta pepirā, ōarire gohrotorā umaro majagu opu árīroguere warāca. Erā iro dopa pepibirā opu Īgu árīroguere wasome mūa. ⁴Eropigū umaro majagu Īgu opu árīroguere eropa pepicāgu, ihī majigūgā dopa pepigū ta gajirā tauro opu wahami. ⁵Eropirā yahare iimorā ōpa árīgūgāre gamerā, yū sāre gahmea mūa, arī weremi Jesu guare.

Ñerire iicū guhya āhraa arī wereñumi Jesu

Mr 9.42-48; Lc 17.1-2

⁶Eropigū ōpa werenemomi:

—Īgā dopa árīgu yūre ne umupeogūre weregura muare. Yūjugū Īgā iro dopa árīgūre ñerire iidoredigū Īgu ñetariaro tarigucumi. Gajigūre masa Īgu wūnūgūre wūariye utāye mera dirisiu, wūariyague Īgure cóacū ñero wabocumi Īgu. Eropigū Īgā dopa árīgūre ñerire iidoredigūpu wūariyague erā

cóädigu tauro ñero tarigucumi. Ìgu turaro dipuwaja moasügucumi. ⁷Masare ñerire iicü iiri áhraa. Irire iirã i yeba majarã ñero tarima. Gajirã ñerire iidorema gajirã masare. Erã ñerire iidorenirãpu erã tauro ñetariaro tarirãcoma.

⁸“Mũ mojoto mera ñero iigu iri mojotore mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ mojotore mũ cóãcü iri dũca dihta cohmoboya. Eropigu mũpu epasi áriqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera áriguca. Mũ pe mojoto mera árigure peamegue ìgu cóãcü ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque. Mũ guburu mera ñero iigu iri guburu sãre mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ guburure mũ cóãcü irisi dihta cohmoboya. Eropigu epasi áriqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera áriguca. Mũhu pe guburu mera árigure mũre peamegue cóãcü mũ ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque. ⁹Mũ cuiru mera ñero iigu irirure mũ gorawea cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ cuirure cóãcü iriru dihta cohmoboya. Yujupũ cuiru mariquerẽcũ ta pũhrũ Goãmũ mera áriguca. Mũre pe cuiru mera árigure peamegue mũre cóãcü, mũ ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhcãque, arĩmi Jesu.

Oveja dederedigu queorire wereñumi Jesu

Lc 15.3-7

¹⁰Eropigu gũa sãre werenemomi:

—Ne, oã majirãgãre doobiricãque. Mũare arĩgu tiiaa. Erãgãre ìhadiburã anyua umarogue yũ Pagũ pohrogue eropa áriniguima. ¹¹Yũhu masũ Goãmũ ìgu obeodigu i yebague dederebonirãre taugũ arigũ iibũ yũhu, arĩ weremi Jesu.

¹²Eropa arĩtuha òpa arĩ queorire ahmu wereniguimi.

—Ovejare ìhadibugũ cien ovejare opagũ yujugũ oveja dederea wacũ ìagũ òpa iigucumi erãre ìhadibugupũ. Gajirã ovejare noventa y nueve ovejare erã bari campogue duhudobo, dederedigure amagũ wagucumi. ¹³Diaye ta arĩgu iiaa mũare. Ìgure bocagũ bũrigã mucubirigucumi ìgu. Gajirã noventa y nueve duhyarã mera mucubiridigu áriqueregu erã tauro ìgu bocadigupũre mucubirigucumi. ¹⁴Eropa ta mari Pagũ umaro majagũ oãgã iro dopa arĩrã sãre erã dederecũ gamebeamĩ, arĩmi Jesu.

Mũ acaweregu mũre ñero iicũ òpa iique, arĩñumi Jesu

Lc 17.3

¹⁵Eropa arĩtuhaja òpa werenemomi Jesu:

—Mũ acaweregu mũre ñero iicũ ìgu mera weretamugũ waque. Mũa seyaro irire weretamuque. Mũ eropa iicũ ìgu mũre peebocumi. Ìgu peecũ “Mũre dipaturi ne òpa iisome yũhu,” ìgu arĩcũ mũ acaweregure dipaturi wapicũ iiguca mũhu. ¹⁶Mũre ìgu peediabiricũ tamerare yujugũ mera wadiagũ, o perã mera wadiagũ, erãre wapicũgã dipaturi ìgure wereniguiguũ waque daja “Erã sã peeporo,” arĩgu. ¹⁷Eropigu mũ mera majarã sãre ìgu peediabiricũ áripehrerã

Jesu yarã mera gamenere ïgure weresãque. Eropirã Jesu yarã gamenererã sãre ïgu peediabiricũ ïarã Goãmure masibigu ñegu áriro dopa iique ïgure.

¹⁸“Diaye ta mũare arĩgu iiaa. I yeba mua yaharã yaha dorerire oparãca. Eropirã mua i yebare iidorebirirare yu sã umarogue arĩgu iidoresome. I yeba mua iidorerare yu sã umarogue iidoregũca.

¹⁹“Dipaturi mũare ire weregura daja: Mũa perã Goãmure serẽrã, yujuro mera pepirã áricũ, yu Pagu umaro majagu irire mũare ogucumi. ²⁰Perã o urerã yaharã yahare iimorã erã gamenerecũ yu sã erã mera ahraa, arĩ weremi Jesu.

²¹Pũhrũ Pedro Jesu pohrogue eja serẽpimi:

—Opũ, ¿yu acaweregu mũ yagu ïgu dinucusuburi yure ñero iicũ ïagu irire cãdijitugucuri yũhũ? ¿O siete suburi ïgu iicũ cãdijitugucuri yũhũ? arĩ serẽpimi Pedro.

²²Jesu yũhrimi:

—Sietesuburi dihta mũre ïgu ñero iirare mũ cãdijicũ ero wabeaa. Bajasuburi ïgu mũre ñero iicũ sãre cãdijique, arĩmi ïgure.

Pohro majagu gajigu ïgu wajamorare ïgu cãdijidiabirira queorire wereñumi Jesu

²³Eropigu Jesu õpa werenemomi gũare:

—Umuro majagu opũ arĩri werediacũ õpa ahraa. Yujugu opũ ïgu pohro majarãre erã ïgure wajamorare wajayepheho dorediarĩñumi. ²⁴Erã wajamorare ïgu queonũgacũ, ïgure mohme corerãpu wũaro wajamogure ïgu pohrogue aĩgãriñuma. Wajamogũpu wũaro wajamoñumi opũre.

²⁵Eropigu ïgu wajayemasibiricũ ïagu ïgu opũ ïgure, ïgu marapore, ïgu porã sãre pohro majarã acu, erãre gajirãre duadiariñumi ïgu wajamoirere wajaseagu. ²⁶Ïgu eropa duadiacũ wũaro wajamogũpu mereja, ïgu opũre turaro serẽñumi: “Opũ, gũare gajirãre duabiricãque. Mojomoro ïagu corenique. Mũre wajayephehogũca,” arĩñumi ïgu ïgu opũre. ²⁷Ïgu eroparicũ peegu ïgure mojomoro ïagu, ïgu wajamorare eropa ta cãdijipehocãñumi.

²⁸“Ïgu eropa iira pũhrũ wajamodigũpu waha, gajigu pohro majagure bocajañumi. Ïgũpu merogã wajamoñumi ïgure wajamodigũpũre. Eropa bocajagu yojaro mera ñeañumi ïgure. “Yũre mũ wajamorare wajaye purumujuque duru,” arĩñumi ïgu ïgu mera majagure. ²⁹Ïgu eroparicũ gajigu pohro majagũpu mereja ïgure burigã serẽriñumi: “Yũre mojomoro ïaque. Merogã corenique. Mũre wajayephehogũra,” arĩriñumi gajigu pohro majagu ïgure. ³⁰Ïgu eropa arĩ serẽquerecũ ta ïgu yũhribiriñumi. Eropigu ïgu gajigu pohro majagũpũre peresu iidoreñumi ne ïgu wajayephehocũgue. ³¹Wũaro wajamodigu ïgure merogã wajamogũpũre ïgu eropa iicũ ïha papũri, gajirã pohro majarãpu erã opũre weresãrã wañuma. ³²Erã eropa arĩ weresãcũ peegu erã opũ erãre weresãdigure sihubeo õpa arĩñumi: “Mũhũ ñetariagu ahraa. Mũhũ yure burigã serẽcũ mũ wajamorare cãdijipehocãrabũgu yũhũ mũre. ³³Mũre yu eropa iiquerecũ ta mũpu merogã wajamogũpũre cãdijibirayoro mũhũ. Mũ wajamorare yu cãdijidiro dopa

ta ñgu sãre mũ cãdijicũ ðatariaboya. ¿Duhpigũ ñgũre mojomoro ñabirari ñgũre eropa ñgu mũhũ?” arĩñumi ñgu opu ñgũre. ³⁴Eropa arĩgu bũrigã guagu, peresu iĩñumi ñgu pohro majagũre ne ñgu wajayephocũgue, arĩ weremi Jesu.

³⁵Eropigũ ðpa arĩ i queorire weretumi:

—Eropa ta ñgũcumi yũ Pagũ umaro majagu mũare. Mũa árĩpehrerã mũa acawererã mũare ñero iirare ðaro mũa cãdijipehobiricũ ñgu mũare dipuwaja moagũcumi, arĩmi Jesu.

Erã marasã nomere erã cóacũ ðabeaa, arĩ wereñumi Jesu
Mr 10.1-12; Lc 16.18

19 ¹Irire ñgu eropa arĩ werera puhũ ñgu Galilea árĩdigũ Judea yebague guare sihu wami. Dia Jordán waĩcũriya gajipũ masegue ejabu. ²Erogue gũa wacũ bajarã masa guare nũrusiagãma. Erã mera majarãre dorecũrãre ðarã wacũ iimi ñgu.

³Eropi yujurãyeri fariseo masa gũa pohro erama. Jesure weresãdiarã, ñero ñgu werenigũicũ peediarã, ñgũre ðpa serẽpima:

—¿Mari marapore mari gamero cóacũ ðhari? ¿Mari doreripũ eropa ta iidoreri mũ pepicũ? arĩ serẽpima erã.

⁴Jesu yũhrimi.

—¿Goãmũ yare erã gojarapũgue ne ire buhebiriniari mũa? ðpa arĩ gojara ãhraa: “Negohraguere i yebare ñhacũnugudigũ umũ, nomeo sãre iipũ,” arĩ gojañumi Moise. ⁵ðpa ãhraa ñgu arĩ gojanemora: “Eropigũ umũ ñgu pagũ sumarãre cohã wiria, ñgu marapo mera árĩgũcumi. Eropirã erã perã árĩquererã ta yuju ðpũ iro dopa ta árĩrãcoma,” arĩ gojañumi. ⁶Eropirã erã perã iro dopa árĩbeama. Yuju ðpũ iro dopa ta árĩrã iima. Goãmũ doreri mera mojoto dirima. Eropirã duhubiricãro gahmea erãre, arĩmi Jesu erãre.

⁷Ñgu eroparicũ fariseo masa serẽpima daja:

—Mũhũ eropa werequerecũ ta ðpa arĩ gojañumi Moisepũ: “Mũ marapore cóadiagu paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagu iripũre mũ marapore mũ ora puhũre igore cóãmasia mũhũ,” arĩ gojañumi Moise. ¿Mũ arĩro dopa arĩquerecũ ta duhpigũ Moisepũ eropa arĩ gojayuri? arĩ yũhrima erã ñgũre.

⁸Jesu yũhri gamemi erãre:

—Goãmũ dorerire mũa ñecu sumarã erã iidiabiricũ ñagu “Eropa ta wacuraporo,” arĩgu, “Mũa marapore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise. Ñgu eropa arĩ gojara árĩquerecũ ta negohraguere mũa marasã nomere cóacũ gamebiripũ. ⁹Mũare arĩgu tiiaa: Masũ ñgu marapo igo gajigũ mera ñero iibiriquerecũ ta igore cóãgu, gajigo mera marapocũgu, ñgu gajigo mera ñero ñgu iimi. Eropigũ ihĩ cóãdigo mera marapocũgu sã igo mera ñero ñgu iimi, arĩmi Jesu.

¹⁰Ñgu eroparicũ peerã, gũa ñgu buherãpũ ðpa arĩbũ:

—Eropa umũ ñgu marapo mera erã game cóãbiricũ, maripũre ne marapo marirã árĩcũ ðaboca guare, arĩbũ gũa.

¹¹Jesu yũhrimi guare:

—Mũa arĩro dopa ta árĩpehrerã árĩmasibeama. Goãmũ marapocũdorebirinirã dihta eropa árĩmasima. ¹²Ūma marapocũmasibirã yujurãyeri àhrima. Yujurãyeri ũma ero ta poyari masa mata nomere gamebirã masa dehyoama. Gajirã masa erã àpiritõ diuri erã weanirãpũ marapocũmasibeama. Gajirã ũma ũmaro majagu erã Opũ yare itamudiarã marapocũbeama. Eropirã oã marapocũdiabirã eropa ta pepicãrã, eropa ta erã arĩ ojogorocũcũ õhaa, arĩmi Jesu guare.

Majirãgã ya árĩburire Goãmũre serẽbasañumi Jesu

Mr 10.13-16; Lc 18.15-17

¹³Eropi masa majirãgãre Jesure mohmepiñadoremorã Jesu pohrogue aĩ erama. Eropa aĩ erarã, erã Jesure ìgu mojtore erãgãre mohmepidorediama. Eropirã erãgãre erã õaro árĩburire Goãmũre serẽbasadorediama Jesure. Erã eropa iicũ ìarã gua ìgu buherã erãre turiribũ. ¹⁴Gua eropa turicũ ìagu, guare Jesu õpa arĩmi:

—Majirãgã yũ pohrogue ariporo. “Waque,” arĩbircãque erãgãre. Erãgã Goãmũre erã opũ pepima. Eropirã ìgu ũmaro majagu ìgu opũ árĩroguere oãgã iro dopa pepirã àhrima eroguerẽ, arĩmi Jesu.

¹⁵Eropa arĩtuhaja erã majirãgãre mohmepituhaja waha wami.

Doberi opagu Jesu mera weretamuñumi

Mr 10.17-31; Lc 18.18-30

¹⁶Ìgu eropa iira pũhrũ yujugu masũ mamũ Jesu pohrogue eraa, serẽpimi ìgure: —Ne mũhũ õagu buhegu àhraa. ¿Yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu, õarire iidiagu dinopũre iibocuri yũhũ? arĩmi ìgu.

¹⁷—¿Dohpa arĩronore yũre õagu arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ dihta õagu àhrimi. Árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu ìgu dorerire iique, arĩmi Jesu.

¹⁸—¿Di doreripũre arĩgu iiri? arĩ serẽpinemomi ìgu.

Jesu yũhrimi:

—Masare wejẽbircãque. Gajigu marapo mera arĩbita. Yajabita. Guyabita. ¹⁹Mũ pagũ sũmarãre umupeoque. Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro arĩgu sãre mahique. I dorerire iiro gahmea, arĩmi Jesu.

²⁰—I dorerire ne tarinũgabirimũrabũ yũhũ. ¿Ñeheno dũhyari yũ iinemoburi yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu? arĩmi ìgu Jesure.

²¹Ìgu eroparicũ peegu Jesu werenemomi:

—Mũhũ Goãmũ mera õaro árĩdiagu mũ yare árĩpehrerire duagu waque. Eropa duagu árĩpehreri niyerure mũ wajatarare mojomorocũrãre oque. Mũ eropa iicũ wũaro mũ ya ũmaroguere Goãmũ pohroguere árĩyuroca. Mũ eropa iira pũhrũ yũ mera majagu arĩbu arique, arĩ weremi Jesu.

²²Ìgu wũaro opagu arĩpũ. Eropigu Jesu ìgure eroparicũ peegu ìgu oparire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bũjawere sũabiri waha wami.

²³Ìgu eropa wacũ Jesu guare ìgu buherãre werenemomi:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Doberi oparã Goãmũre ìgu opũ árĩroguere erã wadiacũ diasã àhraa. ²⁴Mũare werenemogũra: Camellopũ

awiru gobegãgue ïgu ñajatariwereadiacũ masiya mara ïgũre. Eropa ta doberi opagu Goãmũ opu ïgu áríroguere wacũ diasataria, arĩmi ïgu.

²⁵ ïgu eroparĩcũ gũa ïhamaria wa gũa basi õpa arĩbu:

—Yaho. ïgu arĩro dopa ta diaye áricũ, ne yujugu masure Goãmũ taubiribocumi ïgu pohro waborore, arĩbu gũa gũa basi.

²⁶ Gũa eroparĩcũ Jesu gũare ïhabeo, õpa weremi:

—Masa erã bocatiuro erã õaro iira mera Goãmũ pohroguere wamasibeamã. Goãmũpũ masare peamegue wabonirãre taumasimi. ïgu áripehrerire õaro iimasipehocãmi, arĩmi ïgu gũare.

²⁷ ïgu eroparĩcũ Pedro ïgũre arĩmi:

—Peenique. Gũapũ gũa ya áripehrerire apipehocãbu mũ mera warã. ¿Gũa õpa iirã dohpa áririre wajatarãcuri gũa? arĩmi ïgu.

²⁸—Muare diaye arĩgu tĩaa: Pehrerinũ pũhrũ áripehreri mama gohrotoroca. Irisubuguere yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu yũ opu doaro gosesiro doagũca yũhũ. Yũhũ ero doacũ mũa sã doce gohra árinirã oparã áriiri mera doarãca. Eropirã Israe masare doce cururi majarãre beyerãca õarã sãre ñerã sãre. ²⁹ Eropirã mũa áripehrerã õari buherire yaha áriburire iimorã, mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagũ sũmarãre, mũa porãre, mũa poerire apicãnirã wũaro wajatarãca. Eropirã áripehrerinũri Goãmũ mera õaro árirãca. ³⁰ Dohpaguere bajarã oparã árinirã mũa irisubuguere bu árirã dujarãcoma. Eropirã dohpaguere bajarã bu árinirã mũa irisubure oparã gohrotorãcoma daja, arĩ weremi Jesu gũare ïgu buherãre.

Igui pohe mohmerã queorire wereñumi Jesu

20 ¹ Eropi dipaturi Jesu queorire weremi daja õpa arĩgu:

—Umaro majagu opu ïgu áriiri werediacũ pohe opu iro dopa ahraa.

ïgu pohe opu boyo pãri merejacũ ïgu pohere mohmemorãre sihugũ wañumi.

² “Yujuse niyerusere yujunũ mohmeri wajare wajayegura yujunũre,” arĩñumi.

“Áũ,” arĩñuma mohmemorã. Erã eroparĩcũ pohegue mohmedoregu obeoñumi ïgu erãre. ³ Eropigu mũngue nueve áricũ doberi duarogue wañumi daja. Erogue ejagu, gajirã mohmebirãre ïañumi. ⁴ Eropa ïagu erãre arĩñumi: “Mũa sã yaha pohere mohmerã waque. Óaro wajayegura,” arĩñumi ïgu. ⁵ Eropirã erã pohegue mohmerã wañuma. Eropi pohe opu goeri boje áricũ, ñamicague tres áricũ sãre gajirãre mohmedoreñumi daja. ⁶ Eropi ñamicague cinco áricũgue doberi duarogue ïgu wañumi daja. Erogue eja gajirã mohmeri moorãre ïañumi. Erãre arĩñumi: “¿Ne gajino iibiriquererã yujunũre ïaniguineacãri mũa?” arĩ serẽpiñumi erãre. ⁷ “Ne gũare mohmeri mara,” arĩ yũhriñuma erã. “Mũa sã yaha pohere mohmerã waque,” arĩñumi erãre. Eropirã ïgu arĩdiro dopa ta ïgu ya pohere mohmerã wañuma.

⁸ “Eropi ñamicague mohme duhurisubugue áricũ pohe opu ïgu mohmerãre coregũre õpa arĩñumi: “Mohmerãre sihuque. Erã eracũ erãre wajayeque. Erã pũhrũgue mohmedorenirãre wajayemũhtaque. Erãre wajayetuha, gajirã sãre wajayetuha, yũ mohmedoremũhtanirãre wajaye ojogorocũque,” arĩñumi

ĩgu. ⁹Eropigu cinco árĩcũ mohmenuganirãre yujuse niyeruse wajayeñumi. ¹⁰Ĩgu eropa wajayecũ ĩarã, “Guare tauñariro wajayegucumi,” arĩ pepirĩñuma ĩgu doremũhtanirãpũ. Erã sãre yujuropa ta wajayecãñumi. ¹¹Eropirã erãre niyerure ĩgu wajayetuhajacũ erã opu mera papũri ĩgure arĩñuma: ¹²“Oã gũa pũhrũgue mũ mohmedorenirãpũ yuju hora ta mohmeama. Guapũ yujunũ ðaro mohmeneacarabũ. Ñero abe asiama guare. Gũa eropa yoari boje mohmequerecũ ta gũa pũhrũgue mohmenuganirã sãre yujuropa wajayecãbũ mũhũ,” arĩ guañuma erã ĩgu mera. ¹³Erã eroparĩcũ peegu yujugũ erã mera majagũre pohe opu yũhriñumi: “Ne acaweregũ, yujuse niyeruserẽ wajayegũra, arĩrabũ mũare. Yũ eroparĩcũ yũhriabũ mũa. Eropigu yũ arĩdiro dopa ta mũare wajayeabũ yũhũ. Queoro wajayeabũ mũare. Ne yajabirabũ mũare. ¹⁴Eropigu yũ wajayerare aĩ wihigue dujaaque. ĩre pũhrũ yũ mohmedoredigu sãre mũare yũ wajayediropẽ ta wajayegũra. ¹⁵Yaha niyeru ãhraa i. Eropigu yũ gamero dopa ta i mera wajayegũra. ¿Gajirãre tauñariro yũ wajayecũ ĩhaturiri mũhũ?” arĩñumi ĩgu pohe opu, arĩ weremi iri queorire Jesu.

¹⁶Eropa arĩgu werenemomi ĩgu:

—I queori arĩro dopa ta yaharã árĩmũhtanirãre erã pũhrũ yaharã árĩnirã sãre yujuro mera ogucumi Goãmũ ĩgu ya ðarire. Eropirã árĩmũhtanirãpũ “Guare onemogucumi,” arĩmasibeama, arĩ weremi Jesu.

Dipaturi Jesu ĩgu sĩriburiñere ĩgu masa mũriaburiñere wereñumi

Mr 10.32-34; Lc 18.31-34

¹⁷Eropi Jerusalengue warã yujuro mera ta waniguirã, guare ĩgu buherãre sihubeotuha, gajipũgue guare gũa seyarore aĩgãmi Jesu. Gũa seyaro gũa árĩcũ weremi.

¹⁸—Peeque yũre. Dohpague Jerusalengue warã iiaa mari. Eroque yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigũre ñeha, gajirãre orãcoma. Pahia oparãre, masare buherã sãre yũre orãcoma. Eropirã yũre wejẽdorerãcoma erã. ¹⁹Eropa wejẽdorerã judio masa árĩbirãre yũre orãcoma. Erã eropa ora pũhrũ erãpũ yũre wereya, tãrarãcoma. Tuhaja, crusague pabiarãcoma yũre. Eropigu yũ sĩrira pũhrũre uñrenũ waboro gohra masa mũriagũca, arĩ weremi Jesu.

Santiago, Ñũ mera erã pago erãre serẽbasapo Jesure

Mr 10.35-45

²⁰Eropigo Zebedeo marapo Santiago, Ñũ igo porã mera Jesu pohrogue eja, merejapo ĩgure serẽbo arigo.

²¹—¿Dohpa yũ iicũ gahmeri mũhũ? arĩpũ Jesu igore.

—Mũhũ opu ñajagũ yũ porã sãre dorerã acunque. Eropa acugũ mũ pepũri erãre doboque, arĩ serẽpo igo igo porã mera.

²²Jesu ðpa arĩpũ:

—Múa ñero tariborore masibiriquererã ta eropa serëa mua. ¿Dohpaguere yu ñero tariboro dopa ta mua sã ñero tarirã yujuro bojobocuri mua? arĩpu Jesu igo porãre.

—Yujuro bojerãca, arĩ yuhriñorã Santiago Ñu mera.

²³—Diaye ta ãhraa. Yu ñero taridiro dopa ta ñero tarirãca mua sã. Eropa mua tarimorã áriquerecũ ta yu mera doremorãre muare yuhu beyemasibea. Yu Pagupũ amutuhami irire. Eropirã igu beyenirã dihta yu diayerũre, yu corũrũre doarãcoma, arĩpu Jesu erãre.

²⁴Eropirã gua gajirã diez igu buherãpu erã oparã áriburire Jesure serẽcũ Santiago, Ñu sã mera guabu gua. ²⁵Gua eropa guacũ ñagu Jesu áripehrerã igu buherãre sihu gameneo, õpa arĩ weremi guare:

—Goãmũre masibirã oparãpu masare dorerã, pũiro mera dorema. ²⁶Muarũ eropa iisome mua basi. Múa mera majagu opu áridiagu, áripehrerã igu mera majarãre itamugu áriporo. ²⁷Eropigu áripehrerãre doregu áridiagu pohro majagu iiro dopa ta áriporo. ²⁸Eropa árigu ta ãhraa yu sã. Masare dorebiragu arigu iibiribu. Yuhu masu Goãmũ igu obeodigu áriqueregu ta i yebaguere masare itamugu arigu iibu. Eropigu bajarã masa erã ñero iira dipuwajare siribasagu arigu iibu. Eropigu masa peamegue wabonirãre taugu arigu iibu, arĩmi Jesu guare.

Perã cuiiri ñhajabirãre ñacũ iĩnumi Jesu

Mr 10.46-52; Lc 18.35-43

²⁹Eropi Jericógue árinirã gua wacũ bajarã masa Jesure nurusiamã.

³⁰Eropi Jesu igu tarigãcũ perã cuiiri ñhajabirã ma tũro doanirã peema. Eropa peerã õpa arĩ gaguiniginemoma:

—Opu Davi murũ pãrami, masare taubu, guare mojomoro ñaque, arĩ gaguinima.

³¹Erã eropa gaguiniguicũ masapu erãre turima.

—Ejarimaricãque, arĩma masa erãre. Erã eropa ariquerẽcũ ta erã gaguiniguidiro tauro gaguiniginemoma daja.

—Opu Davi murũ pãrami, guare mojomoro ñaque, arĩ gaguiniguima daja.

³²Erã eroparicũ peegu Jesu nũgaja erãre sihubeo serẽpimi,

—¿Dohpa yu muare iicũ gahmeri? arĩ serẽpimi.

³³—Opu, guare ñacũ iique, arĩ yuhrima erã.

³⁴Erã eroparicũ Jesu erãre mojomoro ñami. Eropa mojomoro ñagu erã cuirire mohmepimi. Ñgu eropa mohmepicũ ta erã õaro ñha wama. Eropa ñanirã ñgure nurusia wahgãma.

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

21 ¹Eropi Jerusaléngue gua ejaboro core Betfagé waicuri macague ejamũhtanibu gua Jesu mera. Betfagé utãgu Olivo waicũdigu gubuye áribu. Erogue ejaqu, guare perãre ñgu buherã mera majarãre Jesu igu core obeomũhtami. ²Õpa doremi erãre:

—Si macague waque. Eroque ejarã, mata burrore ïgu magugã mera erã dirinugudigüre bocajarãca. Erãre boca, ïgüre diriradarire pãa aïgãribasaque yure. ³Mua eropa iicũ ïagu, burro opu “¿Duhpimorã burrore pãri mua?” ïgu aricũ peerã òpa arĩ yuhrique: “Mari tïgu burrore gamebeoniami dohpa. Eropigu dohparagã wiagucumi ïgu,” arĩ yuhrique ïgüre, aridore obeomi Jesu perã ïgu buherãre.

⁴Eropa iimi Goãmũ yare weremũhtadigu ïgu arĩ gojadiro dopa ta. Òpa arĩ gojañumi iribojegue:

⁵Jerusalén majarãre òpa arĩ wereque: “Ïaque mua. Mua Opu mua pohroque ahrimi. ïgu ta masare òaro iigu ahrimi. Burro magugã weca arigucumi,” arĩ wereque Jerusalén majarãre, arĩ gojañumi iribojegüere.

⁶Jesu ïgu obeonirã perã iri macague eja, ïgu iidorediro dopa ta iinorã erã. ⁷Burragore ïgo magugã sãre aïgãrima. Aïgãrituhaja gua weca maja suhrire tuwea aĩ, erã weca peobũ gua. Gua eropa iira pũhrũ Jesu ïgugã weca mũribejami wabu. ⁸Mũribejatuha, ïgugã weca Jerusaléngue wami. ïgu eropa aricũ ïarã masa bajarã ïgu warĩ maha deco erã ya weca maja suhrire tuwea aĩ, sēopi mũhtama Jesure umupeorã. Gajirãpũ pũricũri dũpũrire mare apimũhtama “Ïgu warĩ maha òari maha áriporo,” arĩrã.

⁹Eropirã ïgu core warã, ïgu pũhrũ nũrsiarã mera òpa arĩ gaguiniguima: —Davi mũrũ pãramire marire itamubure umupeorã. Ihĩ Goãmũ ïgu obeodigu òaro ariporo. Ūmaro majagüre “Turagu ahrimi,” arĩ umupeorã, arĩ gaguiniguima masa.

¹⁰Eropirã Jerusaléngue erã eropa ejacũ ero majarãpũ ïhamaria wama. —Cue, ïnihino ahriri ihĩ? arĩ game serēpima erã basi.

¹¹Gajirã masa yũhrima:

—Ihĩ Goãmũ yare weremũhtagu Nazare majagu Jesu waicũgu ahrimi, arĩ werema erã masare.

Goãmũ wihigue ejañumi Jesu

Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

¹²Pũhrũ Goãmũ wihigue ejami Jesu gua mera. Iri wihigue eja ñaja wami. Ñajaja masa duadoarã asürã sãre bocajagu erãre cohã wiucãmi iri wihigue. Eropigu niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju, aĩ majipi beomũrimi. Bujare duarã erã doari pērori sãre eropa ta iimi. ¹³Eropa iigu òpa arĩmi:

—Goãmũ yare erã gojarapũ òpa ahraa: Goãmũ arĩmi: “Yaha wihi Goãmũ mera werenigüiri wihi waicũroca,” arĩmi Goãmũ, ahraa ïgu gojarapũ. Mũrapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã game yajarã iiaa, arĩmi ïgu erãre.

¹⁴Ïgu eropa iira pũhrũ cuiri ïhajabirã, curimasibirã sã Goãmũ wihiguere ïgu pohroque erama. Erã eropa eracũ erãre òarã dujacũ iimi ïgu. ¹⁵Eropa òarire ïgu iicũ ïarã, pahia oparã, masare buherã sã guama ïgu mera. Eropirã majirãgã sã Jesure, “Davi mũrũ pãrami, masare itamubu, turagu ahraa mũhũ,” erã arĩ umupeocũ peerã guanemoma dipaturi erã. ¹⁶Eropa guarã òpa arĩma Jesure:

—¿Erã eroparicũ peebeari mũhu? Eropa arĩbiricãporo, arĩ dorema erã Jesure.
 —Erã eroparicũ peea. ¿Goãmũ yare erã gojarapũre ire ne buhebiriri mua?
 Majirãgãre Goãmũre òaro umupeocũ iibũ mũhu, àhraa Goãmũ yare
 erã gojarapũ, arĩmi Jesu erãre.

¹⁷Eropa arĩtuha erãre cóagã, Betania waicuri macague eja, iri ñamire ero arĩmi.

Jesu yucũgũre higuerağũre sĩridoreñumi

Mr 11.12-14,20-26

¹⁸Gajinũ boyorogue Jerusalengue gũa dujaacũ, oaboami Jesu. ¹⁹Eropa oaboagũ, ma tũro niguidigũ higuerağũre ñhanijagũ, irigũ dũcare omagũ warimi. Dũca maribũ irigũrũ. Pũri dihta arĩbũ. Dũca maricũ ñagũ Jesu òpa arĩmi:

—Irigũ yucũgũ ne dipaturi dũcacũsome, arĩmi ñgũ.

Ñgũ eroparicũ irigũrũ mata ñaidija wabũ. ²⁰Irigũ eropa wacũ ñarã, gũa ñgũ buherã ñhamaria wabũ.

—¿Duhpiro mata irigũ ñaidija wahãri? arĩ serẽpibũ Jesure.

²¹Jesu yũhrimi:

—Ire guñaque mũa. Goãmũre òaro guñatura umupeoque. “Diaye ta eropa ta iigũcumi ñgũ,” arĩrã, “Goãmũ iisome,” arĩbirã, yũhu irigũre iidiro dopa ta iimasirãca mũa sã. Eropirã irigũre yũ sĩridoreldiro dopa ta tauro diasarire doremasirãca mũa Goãmũre guñatura umupeorã. Irigũ utãgũ sãre “Dua aĩ, wũariyague cóadigũ arĩporo,” Goãmũre mũa aricũ irigũ utãgũ dija waroca. ²²Goãmũ irigũ diague dijacũ iigũcumi. Goãmũre mũa umupeocũ,” Yũ serẽro dopa ta eropa waroca,” mũa arĩ guñacũ, mũa serẽldiro dopa ta Goãmũ iigũcumi, arĩmi Jesu.

Jesure doredigũre serẽpiñuma pahia oparã, masare buherã, mũrã mera

Mr 11.27-33; Lc 20.1-8

²³Eropi Goãmũ wihigue dujaja buhemi ñgũ. Ñgũ eropa buhecũ pahia oparã, masare buherã, mũrã mera ñgũ pohrogue eraa serẽpima:

—¿Noa doreri mera ire eropa iigũ iiri mũhu? ¿Noa mũre Goãmũ wihigue arĩnirãre cóadoreari? arĩ serẽpima erã.

²⁴Erã eroparicũ Jesu yũhrimi:

—Muare yũhu sã serẽpigura. Òaro mũa yũre yũhricũ yũ sã mũare yũhri gameğura. ²⁵¿Ñũ masare ñgũ waĩyecũ noano ñgũre waĩyedoremũriyuri mũa pepicũ? ¿Goãmũ doreyuri? ¿O masapũ doremũriyuri mũa pepicũ? arĩ serẽpimi Jesu erãre.

Ñgũ eroparicũ erãpũ erã basi game wereniguima:

—¿Dohpa arĩ yũhrirãcuri mari? “Goãmũ Ñũre doreñumi,” mari aricũ, “¿Goãmũ Ñũre ñgũ dorequerecũ ta duhpirã ñgũ wererare peebirari mũa?” arĩbocumi Jesu marire. ²⁶Oã masapũ “Diaye ta Ñũ Goãmũ yare weremũhtadigũ arĩmi,” arĩ pepima erã. Erã eropa pepirã “Ñũ ñgũ waĩyecũ

Goãmũ ïgũre dorebiriñumi,” mari arĩcũ peerã masapũ guarãcoma mari mera, arĩma erã erã basi. ²⁷Erã eropa arĩ werenigui amura pũhrũ Jesure yũhrima erã.

—Ñure waĩyedoredigũre gũa masibea, arĩma erã.

Erã eroparĩcũ peegũ òpa arĩmi Jesu:

—Irisubu tamerare yũ sã mũa serẽpirare werebeaa mũare. Yũ iirire doregũre werebeaa mũare, arĩmi ïgũ erãre.

Yujugũ porã iira queorire wereñumi Jesu

²⁸Ïgũ eropa arĩra pũhrũ Jesu queori moa werenemomi erãre:

—¿Dohpa arĩ pepirãcuri yũ òpa arĩ werecũ? arĩmi Jesu erãre. Perã pagũ árĩñumi. Tĩgũpũre òpa arĩñumi erã pagũ: “Mahgũ, pohegue mohmegũ waque,” arĩñumi. ²⁹“Wabeaa,” arĩ yũhririñumi ïgũ magũ negohrare. Eropa arĩqueregũ ta pũhrũguere pohegue wadiariñe árĩyoro daja ïgũre. Eropigũ wañumi ïgũ. ³⁰Eropigũ erã pagũ ïgũ magũ dũhyagũ pohrogue eja, ïgũ tĩgũre ïgũ arĩdiro dopa ta pohegue wadoreriñumi. “Áũ,” arĩriñumi dũhyagũpũ. Eropa arĩqueregũ ta wabiriñumi ïgũ. ³¹¿Nihinopũ ïgũ pagũ ïgũ dorediro dopa ta iyuri? arĩ serẽpimi Jesu.

—Ïgũ tĩgũpũ iĩñumi, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ Jesu weremi:

—Mũare diaye arĩgũ tiiaa. “Ñetariarã àhrima,” mũa arĩnirãpũ Goãmũ opũ ïgũ árĩroguere mũa wabodiro árĩquerecũ ta erãpũ warãcoma. ³²Ñu waĩyeri masũ buhegũ arĩgũ mũare “Òaro iirã árĩque,” arĩ wererimi. Eropa ïgũ werequerecũ ta ïgũre peebiribũ mũa. Eropirã ïgũ dorerire yũhribiribũ. Erã ñerã árĩnirãpũ wajasea corerãpũ, nome ñero iiricũnirãpũ ïgũre peenirã árĩma. Erã eropa pee gohrotorare ïabũ mũa. Mũa eropa ïaquererã ta mũapũ ne gohrotodiabirabũ. Eropirã peebirabũ mũa, arĩmi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

Ñerã mohme corerã queorire wereñumi Jesu

Mr 12.1-12; Lc 20.9-19

³³Eropi Jesu dipaturi ïgũ pepiri mera òpa arĩ queorire moa erãre buhenemomi:

—Gajisubu mũare werenigui queoriñere yũ werecũ peeque daja, arĩmi. Yeba opũ árĩñumi. Ïgũ ya pohere iguidarire oteñumi. Otetuha, sãrirore nugu, iguire erã cũhra bujuburi gobere seañumi. Pohe decogue umari wihigã sãre iĩñumi ïhadibumaja òaro. Eropigũ gajirãre ïgũ ya pohe deco mera apiñumi erã mohme corera waja. Eropigũ iri pohere erãre mohme coredoretuhaja gaji yebague waha wañumi ïgũ. ³⁴Ïgui ñirisubu arĩcũ opũ ïgũ pohro majarãre ïgũ ya pohe mohme corerã pohrogue obeoñumi. Pohe maja ïgũ oteri dũcare ïgũ ya sero maja dũcare aĩdoregũ obeoriñumi. ³⁵Eropirã pohere mohme corerãpũ ïgũ pohro majarãre ñero iĩñuma. Yujugũre turaro paa, gajigũre wejẽ, gajigũre utã mera deañuma. ³⁶Pũhrũ pohe opũ dipaturi ïgũ pohro majarãre ïgũ obeomũhtanirã tauñariro árĩri curu majarãre obeoriñumi daja. Eropirã pohere mohme corerã mũraro ta iĩñuma erã sãre daja.

³⁷“Eropigu ïgu obeotudigu ïgu magu árĩñumi. “Yũ magũpũre umupeorãcoma,” arĩgu ïgũre obeoriñumi. ³⁸Ïgu eropa arĩ pepiquerecũ ta pohere mohme corerã ïgu magu ïgu aricũ ïarã, õpa arĩñuma: “Pohe opu magu ahrimi ïgu. Ïgũre wejẽ cóacãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩñuma erã basi. ³⁹Eropa arĩrã ïgũre ñeha pohe turogue aĩgã, wejẽcãñuma erã ïgũre, arĩmi Jesu erãre. Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpimi:

⁴⁰—¿Pohe opu arigu dohpa iigũcuri ïgu ya pohere mohme corerãre? arĩ serẽpimi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

⁴¹—Ïgu gajirãre pohere mohme coremorãre gohrotogũcumi. Árĩmũhtanirãre ñetarianirãre wejẽgũcumi. Ïgũre dũcare queoro wiamorãpũre mohmedoregũcumi, arĩ yũhrima erã.

⁴²Erã eroparicũ Jesu werenemomi erãre:

—¿Goãmũ yare erã gojarapũ ire yũre ïgu arĩ gojarare buhebiriri mũa?

Ihĩ Cristo mũtãye iro dopa ta ahrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriqerercũ Goãmũ ïgũre beye opu acumi. Goãmũpũ irire iimi.

Ïgu eropa iicũ ïarã “Õataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojañuma iribojeguere.

¿Iri ne buhebiriri mũa? ⁴³Eropigu mũare arigu tiiaa yũhũ. Goãmũ ïgu dorerire iirã ïgu õari orire opaboya mũa. Mũa iibiricũ ïha gajirãpũre ogũcumi Goãmũ. Gajirã masapũ ïgu dorero dopa ta iirãcoma. ⁴⁴Yũre gamebirãpũ yũ dipuwaja moamorã ñero tarirãcoma, arĩmi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

⁴⁵Iri pohe opu queorire ïgu aricũ peerã, “Ïgu iri queori mera ‘Ñerã mohme corerã iro dopa ahrima,’ marire arigu weresãgu iicumi ïgu,” arĩ pepiñorã erã. ⁴⁶Eropa arĩ pepirã, ïgũre ñeadiariñorã oparãpũ. Masapũ Jesure umupeo “Goãmũ yare weremũhtadigu ahrimi ïgu,” arĩmũriñorã erã. Erã eropa arĩrã árĩcũ pahia oparã sã masare giirã, Jesure ñeabiriñorã.

Wuari bosenu queorire wereñumi Jesu

22 ¹Eropi dipaturi gajĩ queori mera erãre buhenũgami Jesu:

²—Umaro majagu ïgu opu árĩri werediãcũ i queori iro dopa ahraa.

Yuju yeba majagu tauro opu árĩñumi. Eropigu ïgu magu ya árĩburi bosenu iĩñumi. Ïgu mojoto diriri bosenu árĩyoro. ³Eropigu opu ïgu pohro majarãre bosenu ïarã arimorãre sihudore obeoriñumi. Erãpũ aridiabiriñuma. ⁴Eropigu gajirãre sihudoregũ obeoriñumi daja ïgu pohro majarãre. “Yũ sihubeorãre õpa arĩ wereque. ‘Mari baburire iituhama. Wecũare, wecũagã õaro diicũrãre wejẽ amutuhajama. Eropiro árĩpehreri bosenu majare iituhajama. Eropirã bosenu majare barã arique,’ arĩ wereque erãre,” arĩ obeoriñumi ïgu opu ïgu pohro majarãre. ⁵Erã eropa werera pũhrũ ïgu sihubeonirã eropa pepicãñuma. Bosenũre ïarã wabiriñuma. Yujugu ïgu pohegue waha, wañumi. Gajigu ïgu mohmerire ïagu wañumi. ⁶Gajirãpũ ïgu pohro majarãre erãre wererã eranirãre ñeha, erãre ñero iĩñuma. Eropii wejẽcãñuma. ⁷Erã eropa iicũ peegũ, opuũ guañumi. Gua, erã eropa wejẽra dipuwaja dipuwaja moadoregu ïgu surarare obeoñumi. Eropirã surara erãre wejẽpehocã, erã ya macare soecãñuma. ⁸Erã eropa iira

pũhrũ, opu ïgu pohro majaräre öpa arĩñumi: “Bosenũ majare amutuharama. Yũ siumũhtanirã yũ bosenũre ïabonirã aribeama. Ñerã ährima erã. ⁹Eropirã macare wari marigue mũa bocajaräre bosenũre ïamoräre sihuque,” arĩñumi ïgu ïgu pohro majaräre. ¹⁰Ïgu eroparĩcũ ïgu pohro majarã marigue waha, áripehrerã erã bocajaräre, ñeräre, öaräre wereñuma. Erã eropa sihura pũhrũ ejañuma erã bajarã. Öaro bosenũ erã iiri taribure masa ƣjũturitaria wañuma.

¹¹“Ero erã doacũ opuũ yujugũre mojoto diririnũ majañe suhriro sañabigure ïañumi. ¹²“Ne, acaweregũ, ¿duhpigu mojoto diririnũ majañe suhrirore sañabiriqueregũ ñajarari mũhũ?” arĩ serẽpiñumi opu. Ïgu eropa serẽpicũ masũpũ werebirĩñumi. ¹³Ïgu eropa werebiricũ ïagu ïgu pohro majaräre öpa arĩñumi opuũ: “Ïre ñeha ïgu mojotorire dirique. Ïgu guburi sãre dirique. Dirituha aĩ wiria, disiporogue naĩfiarogue ïgũre cõaque. Erogue ïgu turaro ore, bujawereri mera gũcũri cüridihugũcumi,” arĩñumi opu, arĩ weremi Jesu.

¹⁴Ïgu eropa arĩra pũhrũ öpa arĩtumi ïgu:

—I queori wadiro dopa ta Goãmũ bajarã masa ïgu sihubeonirã áriquererã ta bajamerãgã ïgu mera dujarãcoma, arĩ weretumi Jesu.

Oparã ya wajare wajayeburire gajirã serẽpiñuma Jesure

Mr 12.13-17; Lc 20.20-26

¹⁵Ïgu eropa arĩra pũhrũ fariseo masa waha, ïgũre weresãburire erã basi weretamuñorã erã. Erã ïgũre baja serẽpiri mera eräre ïgu gajiropa yũhricũ weresãmorã iiriñorã. ¹⁶Eropirã erã mera majaräre, Herode ya curu majarã sãre, Jesure serẽpidorerã obeoñorã. Erãpũ gũa pohrogue eraa, Jesure serẽpima:

—Buhegũ, diaye wereniguigu gũyari marigu mũ áricũ masia gũa. Eropigu opu áricũ sãre bu árigũ ïgu áricũ sãre mũhũ yujuropa ïhaa. Eropigu Goãmũ yare diaye mũ werecũ sãre gũa masia. Masa suacũ sãre erã suabiricũ sãre queoro werea. ¹⁷Eropigu guare wereque. ¿Roma majarã áripehrerã tauro opu árigũre gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripu irire wajayedoreri? arĩ serẽpima Jesure.

¹⁸Jesupũ erã ïgũre ñero weresãdiarire masigu öpa arĩ yũhrimi:

—Gũyarcũrã ähraa mũa. ¿Duhpirã yũ ñero wereniguicũ peediari mũa? ¹⁹Dohparagã niyerusere oparã yare wajayeburisere aĩrique. Irisere ïarã, arĩmi ïgu.

Ïgu eroparĩcũ peerã niyerusere aĩgãrima erã. ²⁰Erã irisere aĩ eracũ ïagu ïgu serẽpimi eräre:

—¿Nihino gohra masũ waĩcũgu tuhyari irisere? ¿Noa waĩ tuhyari? arĩ serẽpimi ïgu.

²¹—César waĩcũgu masa tauro opu masũ ïgu waĩ sã tuhyami iriseguere, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ peegu Jesu weremi:

—Irisubu tamera masa tauro opu yare ïgũre oque. Goãmũ yare Goãmũpũre oque, arĩmi Jesu.

²²Ïgu eroparĩcũ peerã, pee uca wa, waha wama.

Saduceo masa Goãmu ïgu sîrînrâre masurire serêpiñuma Jesure
Mr 12.18-27; Lc 20.27-40

²³Eropi irinu ta yujurâyeri saduceo masa Jesure ïarã erarã gua pohrogue erama. Saduceo masa “Goãmu sîrînrâre masusome,” arî pepirã áríma. Eropirã òpa aríma erã ïgure:

²⁴—Buhegu, òpa arî gojañumi Moise: “Yujugu ïgu tîgu marapocugu porã mariqueregu ta ïgu sîricû ïgu pagu magure ïgu tîgu marapo áridigore marapocuro gahmea. Eropigu ïgu tîgu muru ïgu porâcubodiro dopa ta porâcuro gahmea ïgu pagu magure. Eropirã igo porã ïgu tîgu muru porã iro dopa ta áríracoma,” arî gojañumi Moise, aríma erã saduceo masa.

²⁵Irire eropa arî weretuha i queorire werenemoma erã Jesure:

—Yujugu porã siete gohra árínorã. Erã tîguru marapocu, porã marigu ta sîria wapu. Eropigu gajigu ïgu pagu magu sã ïgu tîgu marapo áridigore marapocuru. ²⁶Ïgu eropa marapocura puhru ïgu sã ïgu tîgu muru iro dopa ta porã mariqueregu ta sîria wapu. Eropigu ïgu pagu magu ïgu tîgu muru iro dopa ta porã mariqueregu ta sîria wapu. Eropi dihta wañorã yujugu porã gohra. Ne porã mariquererã ta sîripehrea wañorã erã. ²⁷Erã marapo sã erã puhru sîria wapo pare, arî òpa serêpima Jesure: ²⁸¿Ne, Goãmu áripeherrerã ïgu sîrînrâre masucû nihino marapo árigocuri igo? Erã siete áripeherrerã igore marapocunirã árínorã. ¿Eropigo nihino marapo gohra árigocuri igo? arî serêpima erã.

²⁹Jesu yuhrimi erãre:

—Goãmu yare erã gojarapû wereniguirire ne masibea mûa. Eropirã Goãmu ïgu turari sãre ne masibea mûa. Eropiro mûa pepiripu ne diaye áríbeaa.

³⁰Sîrînrã erã masa mûriara puhru erã anyua iro dopa áhrima. Erã uma nome mera marapocubeama eroguerẽ. ³¹Sîrînrã mûra erã masa mûriaboropure weregura. ¿Goãmu iribojegue ïgu arîrare ne buhebiriri mûa? Òpa arîñumi ïgu: ³²“Yuhu Abrahã, Isaa, Jacobo erã opu áhraa,” arî wereñumi Goãmu iribojegue. Erã sîrira puhrugue “Erã opu ta áhraa,” arî wereñumi Goãmu. Eropirã erã sîrînrã mûra ïgu masunirã árirã erã ojocarirã áhrima, arîmi Jesu.

³³Ïgu eropa arî buhecû peerã bajarã masa pee uca wama.

Ôatariariñere doreriñere wereñumi Jesu

Mr 12.28-34

³⁴Eropi saduceo masa Jesure erã yuhrimasibiricû peerã, fariseo masapu gua pohrogue gamenerema daja. ³⁵Eropigu erã mera majagu, masare buheguru Jesu ïgu ñero aricû peediagu guya serêpirimi ïgure.

³⁶—Buhegu, ¿Goãmu ya doreri ôatariaro doreripu diñe doreripu áhriri? arî serêpimi ïgu.

³⁷Jesu ïgure yuhrimi:

—“Burigã mûa siporã mera, mûa turari mera, mûa ôaro guñari mera Goãmure mûa Opure mahique,” arîmi Goãmu. ³⁸Iñe doreriñe ôatariariñe

ãhraa. ³⁹Iñe doreriñe pũhrũ gajiñe doreriñe sã õataria: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro áriřã sãre mahique,” arĩmi Goãmũ. ⁴⁰Iñe peñe doreriñere iirã áripehreri gaji dorerire iipehorã iiaa mari. Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue erã gojara sãre iirã iiaa mari eropa iirã, arĩ weremi Jesu.

¿Noano acaweregu ãhriri Cristo? arĩ serẽpi iañumi Jesu

Mr 12.35-37; Lc 20.41-44

- ⁴¹Eropi fariseo masa ero gamenererã erã áricũ Jesu erãre serẽpimi:
⁴²—“Cristo mari Pagũ ãgu obeodigu ãhrimi,” arãa mũa. ¿Nihino ãhriri ãgu ñecu iribojegue majagu, mũa pepicũ? arĩmi ãgu.
 —Cristo Davi mũrũ pãrami áriřucumi, arĩ yũhrima erã.
⁴³Jesu weremi:
 —¿Daviřũ Cristo ñecu áriřueregu ta duhpigu opũcuturiayuri Cristore? ¿Duhpigu eropa opũcudoreyuri Espĩritu Santo ãgure? Őpa arĩñumi Davi mũrũ:
⁴⁴Goãmũ yũ opũre õpa arĩmi: “Ohõ yũ diayerũ dorebu doaque. Eropigu mũre ãhaturirãre mũre tarinũgabasagũra yũhũ mũ pohro majarã dopa árimorãre,” arĩmi Goãmũ yũ opũre, arĩ gojañumi Davi mũrũ.
⁴⁵Eropa arĩ gojagu ta Davi mũrũ opũcũñumi Cristore. Cristo Davi mũrũ opũ ãhrimi. ¿Eropigu Davi mũrũ Cristo ñecu áriřueregu duhpigu opũcũyuri Cristore? arĩ weremi Jesu.
⁴⁶ãgu eropa arĩ werecũ erã ãgure ne yũhrimasibirima. Eropirã iripẽta serẽpi duhucãma erã ãgure. Eropirã ãgure giirã dipaturi serẽpi ãbirima ãgure pare.

Masare buherã, fariseo masa sã erã ñero iirire wereñumi Jesu

Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47

- 23** ¹Eropi masa bajarãre gua sãre Jesu weremi daja.
²—Masare buherã, fariseo masa sã Goãmũ doreri Moiserẽ ãgu apirare wererã ãhrima erã. ³Erã eropa wererã áricũ mũare erã dorerare iipehoque mũa. Eropa iiquererã ta erãre ãhacũbircãque mũa. Erã buhero dopa ta iibeama erã. ⁴Masare baja dorema erã bocatiubiririre. Eropa dorequererã ta erã dorero dopa ta masa erã iimasibiriquerecũ ãarã erãre itamubeama.
⁵Masa erã ãacũ dihta õaro ii ãhmuma erã. Goãmũ yare erã gojarapũri erã duhsãri comogãre pagañari comogãre erã diaporire dirituma masare erãre ãadorerã. Erã duca sãre dirituma iri comogãre. Eropirã erã suhri sãre gajirã ya tauro yoari áriřiñe ahmu sañama, “Gũa Goãmũre umupeotaria,” arĩ ãadorerã. ⁶Eropirã bosenuri áricũ oparã erã doarigue doadiama. Eropirã mari buheri wirigue sãre õari doari dihtare doadiama erã. ⁷Eropirã doberi duarogue gajirã õaro umupeori mera erãre bocatiři serẽcũ gahmema erã. Erãre “Buhegu,” arĩ piyucũ gahmema.
⁸“Mũarũre “Buhegu,” arĩ gajirã piyucũ iibircãque. Mũa áripehrerã yuju curu majarã ãhraa. Eropigu mũare buhegu yũhũ yujuřũ ta ãhraa. ⁹Eropirã i yeba majarãre “Mari pagũ,” arĩrã erãre umupeorã iica. Ne eropa arĩ iibircãque.

Umáro majagu dihta mari Pagu áhrimi. Īgu dihtare umupeoro gahmea marire. ¹⁰Eropirā masure “Opu,” arībircāque. Múa opu yuhu Cristo yujugu ta áhraa. ¹¹Pohro majagu iro dopa mūare itamugu ĩgu ta árīgucumi opu árību. ¹²Yujugu opu árīdiagu docanugaja árīcorecāro gahmea. Eropigu docanugagu “Bu árīgu áhraa yuhu,” arī pepigu ĩgu ta árīgucumi opu árību, arī weremi Jesu.

Judio masare buherā, fariseo masa mera erā guyarire wereñumi Jesu

¹³Īgu eropa arīra puhru erāre werenemomi:

—Múa masare buherā, fariseo masa sã ñero tarirāca. Guyaricurā áhraa múa. Gajiropa múa arī buhecū peerāpu Goāmū ĩgu opu árīroguere wasome. Múa sã eroguere wasome. Eropa arī buherā eroguere wadiarāre cāhmotaa múa.

¹⁴“Múa masare buherā, fariseo masa sã ñero tarirāca. Guyaricurā áhraa múa. Wapeweyarā nome erā wajamocū ĩha erā ya wirire emacāa múa erā nomere. Eropa erāre mojomoro ĩabiriquererā masa erā ĩhuro yoari boje Goāmure serē ĩhmuraa múa masare. Múa eropa iira dipuwaja gajirā tauro dipuwaja moagucumi mūare.

¹⁵“Múa masare buherā, fariseo masa sã ñero tarirāca. Guyaricurā áhraa múa. Wñariyague taribuja, yoaro maja macarigue waha múa múa dorerire iibure omarā. Múa dorerire iibure boca, ĩgure buhea. Múa eropa iicū ĩguru múa tauro ñero iinugagucumi. Eropirā ĩgure peamegue wabu árīcū iiaa múa.

¹⁶“Múa ñero tarirāca. Cuiiri ĩhajabirā erā ĩhajabiro dopa ta masibirā áhraa múa. Eropa árīquererā ta gajirāre buheraa múa. Ōpa arī buheraa múa: “Goāmū wihi mera iigura,’ arī waīpeogu ĩgu arīdiro dopa ta iibircū ōaroca,” arī buheraa múa. “Goāmū ya wihi maja oro mera iigura,’ arī waīpeodigupure ĩgu arīdiro dopa ta ii ojogorocuro gahmea,” arī iri säre buheraa múa. ¹⁷Cuiiri ĩhajabirā erā ĩhamasibiro dopa ta masibirā áhraa múa. Pee masibirā áhraa. ¿Dinopure umupeoro gahmeri? Oore umupeobircāro gahmea. Goāmuru iri oore ĩgu ya wihi árīcū ōari iimi irire. Eropirā ĩgu ya wihipure umupeoro gahmea mūare. Eropiro múa buheripu queoro wabeaa. ¹⁸I säre buheraa múa: “Goāmū wihi maja mesa mera iigura,’ arī waīpeodigu ĩgu arīdiro dopa ta ĩgu iibircū ōacāroca,” arī buheraa múa. “Iri mesa weca mari aigā apira ta mera iigura,’ arī waīpeodigupure ĩgu arīdiro dopa ta ii ojogorocuro gahmea,” arī buheraa múa queoro buhebirā. ¹⁹Cuiiri ĩhajabirā erā ĩhamasibiro dopa ta masibirā áhraa múa. ¿Dipu iri gohra áhriiri múa pepicū? Goāmure masu ĩgu ora mura iri gohra árībiriñaria. Iri mesa weca Goāmure ĩgu ocū, ōari waha iri mesa weca árīri. Eropiro iri mesa bu árīri mesa árībeaa. Goāmure erā ora weca tauro ōari mesa áhraa. ²⁰Eropigu “Goāmū wihi maja mesa mera iigura,” yujugu arī waīpeogu, iri mesa weca apira mera ĩgu eropa arīgu iicumi. Eropiro múa buheripu queoro wabeaa. ²¹Goāmū ĩgu ya wihi majagu áhrimi. Eropigu “Goāmū wihi mera eropa iigura,” arī waīpeogu diaye ta Goāmū waī mera eropa arīgu iicumi. ²²Goāmū umáro majagu áhrimi. Eropigu “Umáro mera iigura,” yujugu arī waīpeogu, Goāmū mera ta eropa arīgu iicumi. Eropiro múa buheripu queoro wabeaa.

23 “M̄na masare buherā, fariseo masa s̄a ñero tarirāca. Ḡȳaric̄urā āhraa m̄na. Bari s̄uric̄ū iirisarire menta, anis, comina waic̄urisarire aī deara p̄hru diez quēri iiaa. Eropa iira p̄hru yujuquē ta aīgā apia Goām̄u wihigue Goām̄u dorerire iimorā. M̄na eropa iri dorerire iiquererā ta tauro ōaro iirire guñabeaa m̄na. Diaye iirire, mojomoro ĩarire, Goām̄ure umupeorire ne guñabeaa m̄na. D̄care m̄na aĩrare merogā Goām̄u wihire apic̄ū ōhaa. Eropa iirā ōpa iinemoque: Diaye iirire, mojomoro ĩarire, Goām̄ure umupeorire iique. 24 Cuiirī ĩhajabirā erā ĩabiro dopa ta diaye majare masibirā āhraa m̄na. Ōpa iiaa m̄na. M̄na dorerire iidorerā ár̄ipehrerire ōaro iidiaa yujuñegā d̄hyaro mariro. M̄na eropa iiquererā ñerip̄ure duhubeaa.

25 “M̄na masare buherā, fariseo masa s̄a ñero tarirāca. Ḡȳaric̄urā āhraa m̄na. M̄na dorero dopa ta m̄na soroparire, m̄na ihriri parire m̄na coewea m̄na ōarire ii ĩhmurā. Eropa coequererā ta m̄na siporārip̄ure coebeaa. Eropirā m̄na ár̄ic̄urire m̄na pepirip̄ure ne ōarire gohrotobeaa. Gajirā yare yajadiarā, m̄na basi dihta pagarire aidiarā ár̄irā, eropa dihta pepia m̄na. 26 Cuiirī ĩhajabirā erā ĩhajabiro dopa ta masibirā āhraa m̄na fariseo masa. M̄na pepirire gohrotom̄htaque m̄na. Eropirā ōarip̄ure iique. M̄na eropa iirā masa erā ĩhuro s̄are ōarā gohra ár̄irāca pare m̄na.

27 “M̄na masare buherā, fariseo masa s̄a ñero tarirāca. Ḡȳaric̄urā āhraa m̄na. Masa comorore boreri mera erā s̄ūhuma. Eropirā masa iri comorore erā ĩac̄ū ōari comoro dehyoa. Iri comoro eropa ōaro deyoquerec̄ū ta, poheca majague ĩgu boara gōariguere ĩaya mara. 28 Eropa ta m̄na s̄a masa erā ĩhabeoro ōarā dehyoa m̄na. Eropa ōarā deyorā m̄na ár̄iquerec̄ū ta m̄na pepiriguere ñeri ḡȳaric̄urā ár̄itariac̄aa boanirā iro dopa, arī weremi Jesu.

Judio masare buherā, fariseo masa s̄are ĩgu dipuwaja moaborore wereñumi Jesu

Eropa ar̄ituhaja ōpa ar̄inemomi daja:

29 —M̄na masare buherā, fariseo masa s̄a ñero tarirāca. Ḡȳaric̄urā āhraa m̄na. Goām̄u yare werem̄htanirā iribojegue majarā erā masa goberire ōaro amuraa m̄na. Eropirā iribojegue majarāre ōaro iinirā m̄rare erā wéanugunirā m̄rare ōaro amuraa m̄na. 30 Eropa iirā ōpa arī wereniguiraa m̄na: “Iribojegue mari ñecu s̄marā m̄rague erā iidiro dopa ḡap̄u ĩbiriboya. Irisubugue ár̄inirāre Goām̄u yare werem̄htanirāre ḡap̄u wejēbiriboya,” arī wereniguiraa m̄na. 31 Eropa ar̄irā ár̄irā, m̄na ñecu s̄marā m̄ra Goām̄u yare werem̄htanirā m̄rare erā wejēnirā erā ár̄ic̄ū wererā iica. Erā wejēnirā p̄amerā m̄na ár̄iri s̄are m̄na basi weresārā iica m̄na. 32 M̄na ñecu s̄marā m̄ra iidiro dopa ta ii ojogoroc̄que.

33 “Añaa iro dopa ñerā āhraa m̄na. Añaa porā iro dopa āhraa m̄na. Goām̄u m̄na ñeri dipuwajare ĩgu peamegue ĩgu cóaboro core duhrimasibea m̄na. 34 Eropigu Goām̄u yare werem̄htarāre, gajirā masirāre, gajirā m̄are buhemorāre m̄na pohro obeoḡra. Ȳu eropa obeoc̄ū m̄ap̄u yujurāyeri erāre wejērāca. Gajirāre crusague pabiarāca. Gajirāre m̄na buheri wirigue t̄ararāca. Erāre macari ñecu ñer̄usiarāca. 35 M̄na eropa iirā ár̄ipehrerā ñeri marirāre

mua wejẽra dipuwaja dipuwajacurãca. Abel mure Abel Caín ïgu wejẽra dipuwajare dipuwajacurãca mupũ. Áripheerã ïgu puhru árinirãre ðarãre erã wejẽra dipuwaja sãre dipuwajacurãca mua sã. Eropirã Goãmu wihi pohro waimurãre mua soeburi mesa pohro Zacariare mua acawererã mura wejẽnorã. Ñgũpũ Berequias magu áripũ. Eropirã ïgu sãre erã wejẽra dipuwaja dipuwajacurãca mua. ³⁶Diaye mure weregu ta iiaa. Erã áripheerãre erã wejẽra dipuwaja dohpague majarã dipuwajacurãcoma, arĩ weremi Jesu.

Jerusalén majarãre burigã bujawereñumi Jesu

Lc 13.34-35

³⁷Eropa arituhaja ðpa werenemomi Jerusalén majarãre bujawere ïagu: —Mua Jerusalén majarã, mua acawererã mura Goãmu yare weremũhtanirãre wejẽmurinirã árima. Eropirã Goãmu obeonirãre, utã mera deamurinirã árima. Cãreña buro igo igo porãre igo quẽdũpuri mera igo coã oyaro dopa ta bajasuburi opadiarabũ mure. Mupũ irire ne yure gamebirabũ. ³⁸Dohpague mua árii maca cóara maca áriroca. ³⁹Diaye mure arigu tiiaa. Puhrgue dujarigũca daja yũhũ. Eropa yũ dujaricũ iarã mua yure “Goãmu turari mera arigu ðaro ariporo,” arĩrãca. Yure mua irire arĩboro core, dipaturi yure ïasome mua, arĩmi Jesu.

Goãmu wihi cóara wihi áriroca arĩñumi Jesu

Mr 13.1-2; Lc 21.5-6

24 ¹Eropi Goãmu wihire Jesu ïgu wiriara puhru gua ïgu buherã iri wihi maja wirire iarã,

—Ôatariari wiri ãhraa. Ñaque mu sã, arĩbu gua ïgure.

²Jesu yũhrimi:

—I wihi majare dohpague ïaraa mua. Mure weregu tiiaa. I wihi áripheerãre mua iarã i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome, arĩmi ïgu guare.

I umu pehreburiñere wereñumi Jesu

Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24

³Puhru Olivo waĩcũdigu utãgũgue eja, erogue doami Jesu. Ero ïgu doacũ gua ïgu buherã gua seyaro ïgu pohrogue eja serẽpibũ.

—Wereque guare. ¿Dohpãricũ eropa warocuri mu arĩdiro dopa waro? ¿Pehrerinũ coregã mu dujariboro coregã dohpa wanũgacũ ïarãcuri gua? arĩ serẽpibũ gua.

⁴Jesu yũhrimi:

—Ôaro iiyuque mua. Eropirã gajirã mure erã guyarire peebiricãque. ⁵Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ guyarã áriãcoma. Erã eropa guyacũ peerã bajarã masa Goãmu yare duhurãcoma. ⁶Mua pohrogã gajirã masa erã gamewejẽcũ peerãca mua. Eropirã yorogue majarã erã sã erã gamewejẽcũ peebeorãca. Eropa peequerã ta ne wũaro irire pepibiricãque. Eropa ta wamũhtaroca. Eropa

wacũ pehreburiñ duhyaniroca dohpa. 7 Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejêrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejêrãcoma. Eropirã masa bajarã oa mera sîrîrãcoma. Gajirã dorecũ ñero tarirãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. 8 Eropã ñero tariquererã i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro duhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

9 “Irisubure gajirã muare ñeha ñero iidorerã orãcoma muare gajirã oparãre. Erã eropa ocũ muare wejêrãcoma. Yaharã mua áriiri dipuwaja áripehrerã muare îhaturirãcoma. 10 Irisubure bajarã yaharã árinirã yũre cóarãcoma. Eropirã erã mera majarãre Jesu yarãre erã îhaturirãcoma. Eropirã erã mera majarã erã áriquerecũ ta îhaturirãcoma. Eropirã erã mera majarã erã áriquerecũ ta erãre ñero iimorãre erãre orãcoma. 11 Irisubure bajarã “Goãmũ yare weremũhtarã àhraa,” arĩ gũyarã árirãcoma. Eropirã bajarã masa erã gũyarire peerã árirãcoma. 12 Irisubure ñetariaro iirãcoma masa. Eropirã erã mera majarãre mahinemosome. 13 Eropirã muare erã ñero iiquerecũ ta muare erã ñero iirare yujuro bojerã yũre duhubiricũ Goãmũ muare taugũcumi. Eropigũ ìgũ pohrogue muare opagũcumi. 14 Eropiro i ôari buheri áripehreroguerẽ i yebaguerẽ erã weréburi buheri áriroca. Goãmũ ìgũ opũ áririre áripehrerãre wererãcoma áripehrerã iri buherire erã masiboro dopa. Eropã werera pũhrũ pehrerĩnũ ñugaroca.

15 “Ñetariagũ Goãmũ yare goroweogũ aribure weremũriñũmi iri bojegue Daniel mũrũ Goãmũ yare weremũhtadigũ. Irisubure ìgũ ñetariagũ Goãmũ wihigue ìgũ niguicũ ìarãca mua. (Irire buhegũ peeporo.) 16 Ero ìgũ niguicũ ìarã, Judea yeba árirãpũ ãtã yucũgue oma duhriporo. 17 Irisubure masa ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera duhrirã waporo. Irisubure erã wiri weca maja pũrĩgũ árirã wihĩ pohecague erã yare airã ñajabiricãporo. 18 Eropirã irisubure gajirã erã poerigũ árirã erã ya suhrire wihigue áriiri suhrire airã pihabiricãporo. 19 Irisubure nijiposã nome, erã porãre mihrirãre oparã nome sã mojomorocũrã nome dujarãcoma. 20 Eropirã Goãmũre ôpa arĩ serêque: “Puhiró áricũ gua judio masa soorĩnũ áricũ sãre gua oma duhriburinũ áribiricãporo,” arĩ serêque mua Goãmũre. 21 Irinũrĩre masa ñero tarirãcoma. I yebare ìgũ îhacũnugura pũhrũ masa ñero tarimũriñũma. Iri eropa áriquerecũ ta áripehreri pũriri erã ñero taridiro tauro ñetariaro tarirãcoma masa pehreburiñ coregãre. Eropã ñero erã tarira pũhrũ, dipaturi eropa ñero tarisome i yeba pare. 22 Eropigũ Goãmũ irinũrĩre bajamenũrigã áricũ iigũcumi. ìgũ eropa iibiricũ ne yujugũ masũ taribiribocumi. Eropigũ ìgũ beyenirã erã tariborore bajamenũrigã ñero tariburinũrĩre apigũcumi Goãmũ.

23 Irisubure gajirãre pee masi ìaque: “Ìaque. Ohõ àhrimi Cristo,” erã aricũ erãre peebiricãque. “Ero àhrimi Cristo,” erã aricũ sãre peebiricãque. 24 “Cristo àhraa,” arĩ gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã àhraa,” arĩ gũyarã árirãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ ìgũ beyenirãre gũyarã, erã deyorõ moarire ii ìhmurãcoma. Goãmũ yare erãre cóacũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa. 25 I áripehrerire weryumũhtaa muare iri eropa waboro core. Eropirã ôaro pee masiyuque mua. 26 Gajirã masa muare ôpa aricũ, “Masa marirogue àhrimi Cristo,” erã aricũ eroguerẽ ìarã wabiricãque. Eropirã erã “Ohõ iri wihigue àhrimi ìgũ,” erã aricũ sãre erãre

peebiricāque. ²⁷Yũhũ masũ Goãmhũ ãghũ obeodighũ guñaña mariro dujarigũra. Bupu ãghũ miacũ umarore, abe mũrĩrĩrogue, abe ñajarogue yojaro mera ãghũ miabeoro dopa ta eropa ta dujarigũra yũhũ. ²⁸Masa erã ñeri erã iiniguirogue erogue Goãmhũ erãre erã ñeri dipuwaja dipuwaja moagũcumi erãre, arĩ weremi Jesu.

Cristo i yebague ãghũ dujariborore wereñumi ãghũ

Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30,34-36

²⁹Eropighũ guare werenemomi:

—Masa ñero erã tariranũri pũhrũ abe umũ majagũ, ñami majagũ sã boyo duhurãcoma. Erã eropa wacũ necã dipu yuri دچاروفا. Eropiro umaro maja sã yeba sã burigã ñohmeroca. ³⁰Irisubu ta yũhũ masũ Goãmhũ ãghũ obeodighũ yũ dehyoacũ masa ãrãcoma. Eropirã árípehreri cururi majarã orerãcoma. Eropirã yũ turari mera, yũ gosesiriri mera, umaro maja imica curu weca i yebaguere yũ dujaricũ ãrãcoma masa. ³¹Corneta busũroca. Eropighũ yaharã anyuare árípehrero i yebaguere obeogũra. Eropirã árípehreroguerẽ yaharãre yũ beyenirãre erã aĩ gameneorãcoma.

³²“Higueragũ irighũ waricũrĩre masia mũa. Irighũ yucũghũ pũcũcũ ãrã, “Bojori merogã duhyaa,” arĩ masia mũa. ³³Eropa ta irighũ waro dopa ta masique mũa. I árípehreri yũ arĩra eropa wacũ ãrã, “Cristo dujariboro merogã duhyaa,” arĩ masique mũa. ³⁴Diaye arĩghũ tiaa mũare. Irisubu majarã erã sĩriboro core árípehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waroca. Umaro i yeba sã pehrea waroca. ³⁵Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Árípehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocũroca.

³⁶“Irinũre yũ dujariburinũre, iri hora sãre masibea yũhũ. Anyua sã irire masibeama. Masa sã ne masibeama. Yũ Pagũ dihta irire masimi.

³⁷“Noé ãghũ árirasubu majarã erã arĩdiro dopa ta i yeba majarã yũ dujariboro coregã eropa ta árirãcoma. ³⁸Yeba miriboro core masa baha, ihri, iĩũma. Eropirã mojoto diriũma. Noé sã erã wũadiru dohodirugue erã ñajaboro core mũraro ta iimũrĩriũma masa. ³⁹Mata turaro deco ahri, guñaña mariro yeba miria wayoro. Masa sã miripehrea waũma. Guñaña mariro ero miridiro dopa ta, yũhũ masũ Goãmhũ ãghũ obeodighũ i yebaguere guñaña mariro dujarigũca. ⁴⁰Irisubure yũre umupeorãre beye gameneodoregũca. Eropighũ poheguere perã mohmerã áricũ yujugũre aĩrãcoma yũ mera áribure. Eropighũ gajighũ ero dujagũcumi. ⁴¹Irisubure nome perã nome erã yujuro erã ojodũcare erã biurã áricũ yujugore aĩrãcoma. Eropigo gajigo ero ta dujagocumo.

⁴²“Óaro guñamasi coreque. Yũhũ mũa opũ yũ dujariburinũre ne masibea mũa. ⁴³Ire guñaque. Yajari masũ ãghũ wihigue ãghũ ñajaa ãghũ yajaborore wihi opũ masighũ, iri ñamire ãghũ carĩbiriboñumi yajari masũre coregũ. Eropighũ yajari masũre ãghũ ya wihire ñajaridorebiriboñumi.

⁴⁴Wihi opũ ãghũ ya wihire corero dopa ta mũa sã yũ ariburire core árique. Yũhũ masũ Goãmhũ ãghũ obeodighũ i yebare dujarighũ guñaña mariro arigũca. Eropirã yahare eropa iiniguirã yũre coreque, arĩmi Jesu.

Yujugu mohme coregu ïgu opure ðaro umupeorire, gajigu ïgu ðaro umupeobiriri säre wereñumi Jesu

Lc 12.41-48

⁴⁵Eropi Jesu ðpa arĩ queorire moami buhenemobu:

—Mohme coregu ïgu opure umupeogu pee masigu ðpa ta ährimi. Opu curigu wagu, mohme coregure ïgu wihire apimi. ïgu apigupu doregu árigucumi. Eropigu barisubu áricü mohme coregu gajirä mohmeri masare barire gueremi. ⁴⁶Eropigu opu ïgu ya wihi dujarami. ïgu dujaracü ïagu mohme coregu ïgu opu ïgu dorediro dopa ta iipohogu árigu, mucubirigu árigucumi. ⁴⁷Diaye mware arigu tiaa. ïgu eropa iicü ïagu ïgu opu áripehreri ïgu yare ihadibugu apigucumi ïgure. ⁴⁸⁻⁴⁹Ñegu mohme coregupu ðpa ta ährimi. “Yu opu yoja deyobeami,” arigu, gajirä mohme coreräre paa, wware baha, ihri, mererä mera meregucumi. ⁵⁰ïgu eropa iirisubu ïgu opu guñaña mariro dujaragucumi. ïgu dujararinure ne masibeami mohme coregu. ⁵¹Eropa dujaragu ñegu ïgu iirare pee ïgure turaro dipuwaja moagucumi. Eropigu guyaricurä erä warogue ïgure cóagucumi. Eroguere ïgu turaro ore, bujawereri mera ïgu gucuri cüridihugucumi, arimi Jesu.

Diez nome iira queori mera buheñumi Jesu

25 ¹Eropi Jesu dipaturi ðpa arĩ queorire weremi buhenemogu daja: —Umaro majagu ïgu opu áriri diez nome erä wadiro dopa ähraa: Diez nome áriñuma. Yuju ñami erä, erä sihãgori dipuru mera mojoto diridigure bocatirirä wañuma. ²Erä mera majarä nome cinco nome pee masibirä nome áriñuma. Gajirä nomepu cinco nome pee masirä nome áriñuma. ³Pee masibirä nomepu erä sihãgori dipurure yu dicuri dipurure aiquererä erä gohrotoburire aïabiriñuma. ⁴Pee masirä nomepu erä sihãgori dipurure dicuri dipurure ai gaji yu dipuru säre erä gohrotoburire aiañuma. ⁵Eropirä mojoto diridigu ïgu yoja deyobiricü erä nome wuja püricü caria wañuma. ⁶Eropiro ñami deco gaguinigu carinumi: “Peeque, mojoto diridigu arigu carimi. ïgure bocatirirä arique,” arĩ gaguinigu carinumi. ⁷ïgu eroparicü peerä erä nome wahgä, erä sihãgori dipurure amuñuma. ⁸Eropirä pee masibirä nomepu, gajirä nomere pee masirä nomere ðpa arinuma: “Gua sihãgori dipuru yariro iiaa. Eropirä merogä mwa ya yure oque guare,” arĩ sereriñuma erä nome. ⁹Erä eropa arĩ serequerecü ta pee masirä nomepu ðpa yuhriñuma: “Gua ya yu mware ocü áripehreräre sihajabiriboca. Eropirä yu duarä pohro mwa basi asürä waque,” arĩ yuhriñuma pee masirä nomepu. ¹⁰Eropirä pee masibirä nome asürä wañuma. Erä eropa wara puhru mojoto diridigu erañumi. ïgu eracü ïha, erä amutuhanirä nome pee masirä nome ïgure bocatiriñuma. ïgu mojoto diriri bosengue ïgu mera iarä wañuma. Eropirä erä bosenu erä iri wihigue ñajara puhru, disiporore biacñumi. ¹¹Puhrugue pee masibirä nomepu erariñuma. “Opu, guare pägüque,” aririñuma erä nome. ¹²“Diaye mware arigu tiaa. Mware masibea yuh,” arinumi ïgu erä nomere.

¹³Yũ dujariburinũre iri hora sãre ne masibea mũa. Eropirã pee masirã nome erã yare ðaro amutuha erã corediro dopa ta ðarã, ñeri marirã ãhri coreque mũa sã, arĩ weremi Jesu.

Niyeruseri oroseri queorire wereñumi Jesu

¹⁴Eropa arĩ weretuha òpa arĩ queorire moa buhenemomi daja gũa sãre: —Irisubu yũ dujariburinũ ìgu wihi opũ iidiro dopa áriroca. Wihi opũ áriñumi. Ìgu gajipũgue curigu wagũ, ìgũre mohme corerãre sihubeoñumi. Eropigu erãre ìgu yare coredoreñumi. ¹⁵Eropa coredoregu erã dibu masiropẽ erãre niyeruserire wajapagariserire oñumi. Yujugũre cinco mil seri oroserire oñumi. Gajigũre pe mil seri oñumi. Gajigũre yuju mil seri oñumi. Erãre otuha waha wañumi. ¹⁶Eropigu cinco mil seri ìgu odigu mata iriseri mera gajinore asũñumi. Ìgu asũra mera duagu gaji cinco mil seri wajatanemoñumi ìgu. Eropigu diez mil seri mera dujañumi. ¹⁷Eropigu pe mil seri ìgu odigu mata ìgu ora pũhrũ ta iriseri mera gajinore asũñumi. Ìgu asũra mera duagu gaji pe mil seri wajatanemoñumi. Eropigu wapicũri mil seri opañumi. ¹⁸Yuju mil seri ìgu odigupũ gobe seha, iri gobegue dibuñumi iriserire dibugũ.

¹⁹“Pũhrũ yoara pũhrũ erã opũ goerañumi. Eropa eragu ìgu niyeruseri mera erã wajatanemorare queobu ìgũre mohme corerãre sihubeoñumi. ²⁰Eropigu cinco mil seri ìgu odigu ìgu opũ pohrogue eja, diez mil seri wiañumi ìgũre. “Cinco mil seri yũre ohabũ mũhũ. Ìañatagu. Iriseri mera gaji cinco mil serire wajatanemoabũ,” arĩñumi ìgũre. ²¹“Òaro iiaya mũhũ. Mũhũ ðagu yũ dorediro dopa ta iidigu ãhraa. Eropigu dohpaguere wũaro mũ mohmeborore apigũra. Eropigu yũ mera mucubirique,” arĩñumi ìgu opũ ìgũre. ²²Eropigu pe mil serire aĩdigũ sã ìgu opũ pohrogue eja, wereñumi ìgũre: “Pe mil seri yũre ohabũ mũhũ. Ìañatagu. Iriseri mera gajiseri pe mil seri wajatanemoabũ,” arĩñumi ìgu. ²³“Òaro iiaya mũhũ. Mũhũ ðagu yũ dorediro dopa ta iigu ãhraa. Merogãre ðaro iiaya mũhũ. Eropigu dohpaguere wũaro mũ mohmeborore apigũra. Eropigu yũ mera mucubirique mũhũ,” arĩñumi ìgu opũ.

²⁴“Eropigu yuju mil serire aĩdigupũ, ìgu opũ pohrogue eja, wereñumi ìgũre: “Opũ, mũhũ turaro mohmedoregu ãhraa. Eropigu gajirãre mohmedorequeregu oteri moogu áriqueregu ta mũ dilta iri ðucare aĩa. ²⁵Mũhũ eropa áriũgũ áricũ mũre güiabũ. Eropa güiũgũ gobe seha, iri gobegue mũ niyeruserire dibucãbũ. Ìañatagu. Ohõ ãhraa mũ ya niyeruseri,” arĩñumi ìgu ìgũre. ²⁶“Mũhũ ñegũ butagu ãhraa. Yũre, ‘Mũhũ gajirãre mohmedorequeregu mũ dilta iri ðucare aĩa,’ arãa mũhũ yũre. ²⁷¿Mũhũ yũre eropa áriqueregu ta, duhpigu yũ óraserire niyeru diburi wihigue dihburirari mũhũ? Mũ erogue dibugũ iriseri mera wũaro wajatanemoboaya. Irire mũhũ iicũ dujaragu wajatanemoboaya yũhũ,” arĩñumi opũ ìgũre. ²⁸Eropa arĩgu gajirã ìgũre mohme corerãre doreñumi ìgu: “Niyeruserire emaque ìgũre. Diez mil seri opagupũre oque. ²⁹Áripehrerã baja oparãre onemogũra. Moorãpũre merogã erã opaquerecũ ta erãre emapehocãgũra. ³⁰Ihĩ mohme coregu

duhpihu árĩbeamĩ. Naitĩarogue ñerogue cóacãque ĩgũre. Erogu ĩgũ turaro ore, bujawereri mera ĩgũ gũcũri cũridihugũcumi,” arĩñũmi opũ, arĩ weremi Jesu.

Dipuwaja moaborore wereñumi Jesu

³¹ Eropi Jesu werenemomi:

—Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigu árĩpehrerã anyua mera doregu dujarigũca. Eropa dujarigu opũ doarogue yũ gosesiriri mera doagũca. ³² Eropã yũ doacũ, yaharã anyua i yeba majarãre árĩpehrerãre yũ pohro gameneorãcoma. Erãre gameneora pũhrũ pe curu dũca wagũra erãre. Oveja ĩhadibugũ ĩgũ iiro dopã ĩgũ cabrãre ĩgũ dũca waro dopã ta masare dũca wa dobogũra. ³³ Eropã dũca wagũ oveja dopã árĩrãre òarãre yũ diayerũ dobogũra. Eropĩgũ cabrã dopã árĩrãre, ñerãre yũ corũrũ dobogũra. ³⁴ Yũ eropã iira pũhrũ yũhũ árĩpehrerã tauro opũ yũ diayerũ doarãre òpã arĩ weregũra: “Yũ Pagũ mũare òaro iigũcumi. I yebare ĩhacũnugudigũgue ta mũa ya árĩburire ĩgũ opũ árĩrore amuyutuhãmi Goãmũ. Eropirã dohpagũre ĩgũ amuyudiroguere árĩrã arique. ³⁵ Yũ oaboacũ ĩarã mũa yũre barire obũ. Yũ ñemesibucũ mũa yũre tiãbũ. Mũa pohro yũ curicũ yũre ĩha masibiriquererã yũre òaro bocatĩribũ mũa. ³⁶ Suhri marĩgũ yũ árĩcũ ĩarã mũarũ yũre suhrire sãbũ. Dorecũcũ mũa yũre ĩarã arĩbũ. Peresu yũ árĩcũ sãre yũre ĩarã arĩbũ,” arĩgũra òarãre. ³⁷ Yũ eroparĩcũ peerã òarãrũ yũre serẽpirãcoma: “Opũ, ¿dohpãricũ mũ oaboacũ mũre barire ori gũa? ¿Dohpãricũ mũ ñemesibucũ mũre tiari gũa? ³⁸ ¿Dohpãricũ mũre ĩha masibiriquererã òaro bocatĩriri gũa? ¿Dohpãricũ mũ suhri marĩgũ mũ árĩcũ mũre suhri sãri gũa? ³⁹ ¿Dohpãricũ mũ dorecũcũ o peresugũ mũ árĩcũ sãre mũre ĩarã ejari gũa?” arĩrãcoma yũre. ⁴⁰ Erã eropã arĩ serẽpicũ peegu yũhũ òpã erãre yũhrĩgũca: “Diaye mũare arĩgũ tiiaa. Oã yaharã mera majagũ bu arĩgũ arĩquerecũ ta, mũa ĩgũre eropã ta òaro iibũ. Eropã arĩgũre eropã iirã, yũre iiro dopã iirã tiiaa mũa,” arĩ weregũra erãre.

⁴¹ “Òarãre yũ eropã arĩ werera pũhrũ, corũrũ árĩrãre ñerãre yũ árĩpehrerã tauro opũ òpã arĩgũra: “Goãmũ ĩgũ dipuwaja moamorã ãhraa mũa. Yũ mera dujabiricãque. Peamegue waque mũa. Iri peame ne yaribea. Watĩ, ĩgũ yarã anyua sã erã árĩborore iri peamere iimi Goãmũ. ⁴² Yũ oaboacũ mũa yũre barire obĩribũ. Yũ ñemesibucũ mũa yũre tiãbirĩbũ. ⁴³ Mũa pohro yũ curicũ yũre masibirã bocatĩribĩribũ. Eropã ĩacãbũ. Suhri marĩgũ yũ arĩquerecũ ta, yũre suhri sãbirĩbũ mũa. Dorecũgũ yũ árĩcũ, peresu yũ árĩcũ sãre eropã ĩacãbũ mũa yũre,” arĩ weregũra erãre ñerãre. ⁴⁴ Yũ eroparĩcũ peerã erã yũre serẽpirãcoma: “Opũ, ¿mũ oaboacũ, mũ ñemesibucũ, gũa masibigũ mũ árĩcũ, suhri marĩgũ mũ árĩcũ, dorecũgũ mũ árĩcũ, peresugũ mũ árĩcũ, dohpãricũ gũarũ mũre itamubiriri?” arĩ serẽpirãcoma yũre. ⁴⁵ Erã eropã arĩ serẽpicũ yũhũ erãre òpã arĩ weregũra: “Diaye mũare arĩgũ tiiaa. Oã yaharã mera majagũre bu arĩgũre mũa ne itamubirĩbũ. Eropã arĩgũre mũa itamubirã, yũre ta itamubeaa mũa,” arĩ weregũra erãre. ⁴⁶ Eropĩgũ erãre eropã dipuwaja moanigũicãgũcumi Goãmũ. Erã eropã dipuwajacũri ne pehresome. Eropirã òarãrũ mũmũri ñũcũ òaro árĩrãcoma, arĩ weremi Jesu.

Pahia oparã, murã mera Jesure wejêdiañuma

Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

26 ¹Iri árípeherrerire ïgu buhera puhru Jesu guare ïgu buherãre weremi:
²—Penũ puhru Pascua áríroca. Irire mua masia. Irisubure yũhũ masure Goãmũ ïgu obeodigure ñearãcoma. Ñeha yũre crusague wejêrãcoma, arĩmi ïgu guare.

³Irisubu ta pahia oparã, murã sã gamenereñorã. Caifa pahia opu ya wihi gamenereñorã erã. ⁴Ero gamenere, erã guyari mera Jesure ñeha erã wejêburire game weretamuraã iĩñorã.

⁵—Bosenũ árĩcũ ïgure ñeabiricãrã. Masa gua ïgure ñeacũ ïarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iĩñorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeopo

Mr 14.3-9; Jn 12.1-8

⁶Irisubure Simo cami boadigu ya wihi árĩmi Jesu. Gua sã árĩbũ. ïgu árĩri maca Betania waĩcũri maca árĩbũ. ⁷Iri wihi ïgu baro watope yujugo nomeo poresuri aĩgãri, Jesu dipuru weca pipeomo. Iri poresuri alabastro waĩcũdiru dicũri deco, igo pipeori deco wajapagari deco árĩbũ. ⁸Igo eropa pipeocũ ïarã gua Jesu buherã guarã õpa arĩnũgabũ:

—¿Duhpigo igo irire eropa iisirimaacãri? ⁹Iri poresurire duaboañumo. Eropa duago wũaro niyerure wajataboañumo. Eropa wajatago, mojomorocũrãre iri niyerure oboañumo, arĩbũ ïgu buherã.

¹⁰Gua eroparĩcũ ïagũ, Jesu guare weremi:

—¿Duhpirã eropa arĩri mua igore? Yũre õaro iigo iimo. ¹¹Mojomorocũrãpu mua mera eropa arĩniguirãcoma. Eropirã mua erãpũre omasia. Yũpũ i yebare mua mera eropa arĩniguisome. ¹²Yũre erã yaaboro core yũ dũpũre amuyugo, poresuri mera sũhumo yũre. ¹³Eropigu diaye ta muare arĩgu iiaa. Árípehrero i yebaguere õari buherire erã wererogue igo õpa iirare wererãcoma. Erã eropa werecũ peerã masa bajarã igore guñarãcoma, arĩ weremi Jesu guare.

Juda Iscariote Jesure ïhaturirãre ïgu ïhmuburire erã mera weretamuñumi

Mr 14.10-11; Lc 22.3-6

¹⁴Irisubure yujugu gua mera majagu Juda Iscariote pahia oparã pohrogue ejarũ. ¹⁵Eja, erãre serẽpipũ.

—¿Jesure muare yũ ïhmucũ dipẽ wajayerãcũri yũre mua? arĩ serẽpipũ erãre.

ïgu eroparĩcũ, erã ïgure treinta seri plataserire oñorã. ¹⁶Erã eropa ocũ Judapu Jesure ïgu ïhmuburinũre corenipũ.

Jesu igu buherã mera igu baturinu áriyoro
Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26

¹⁷Eropi bugabiriri panre erã baburinu bosenu árinugarinu áriũbu. Eropirã gña Jesu buherã igu pohrogue waha serẽpibu igure:

—¿Nohonogue bosenu mari baburire amudoregu obeori mũhu guare? arĩbu igure.

¹⁸Gña eroparĩcũ igu guare weremi:

—Jerusaléngue waque. Ero mua bocagure õpa arĩ wereque: “Marire buhegu mũre õpa arĩ weredoreami: ‘Yũ ñero tariboro merogã dũhyanijaa. Pascua áricũ yũhu, yũ buherã mera mũ ya wihi gña barãca,’ arĩ weredore obeomi guare,” õpa arĩ wereque iri wihi opũre, arĩ obeomi Jesu guare.

¹⁹Eropirã guare igu dorediro dopa ta iirã, Pascua áricũ gña baburire amubũ gña.

²⁰Eropi iri ñamire gña mera doce igu buherã mera bagũ arĩmi Jesu.

²¹Gña barisubu igu guare weremi:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Yujugũ mari mera majagu ta yũre ñhaturirãre ñmugũcumĩ yũre, arĩ weremi igu guare.

²²Igu eroparĩcũ peerã gũarũ bũrigã bũjawererã, igure serẽpinũgabũ gña yujurãyeri.

—Opũ, ¿yũ ãhriri mũre ñhmubu? arĩ serẽpibu.

²³Gña eropa arĩ serẽpicũ igu yũhrimi:

—Yũ baripare yũ mera yoso bagũ ta ãhrimi yũre ñhaturirãre ñhmubu.

²⁴Iribojegue erã yũre arĩ gojadiro dopa ta yũhu masũ Goãmũ igu obeodigu siringũca. Yũre ñhaturirãre ñhmudigũrũ ñetariaro tarigũcumĩ. Eropiro igũrũre igu masa dehyoabiricũ õaboya. Ñero taribiriboñumi, arĩmi Jesu.

²⁵Igu eroparĩcũ igure ñhaturirãre ñhmubu Juda igure serẽpimi:

—Buhegu, ¿mũre ñhmubu ãhriri yũhu? arĩ serẽpimi igu.

—Û ƚ. Mũhu ta ãhraa, arĩmi.

²⁶Eropa arĩ weretuhaja gña barisubu Jesu panre aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩmi. Eropa arĩtuha irire nuha guare igu buherãre gueremi.

—Ire aĩ, baque. I yũ dũrũ ãhraa, arĩmi igu.

²⁷Eropa arĩtuha igu ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ, guare omi.

—Mũa áripehrerã ire ihrigue. ²⁸I yũ di ãhraa. Bajarã ñero erã iirare cóãbu siringũca. Eropigu yũ di cóãguca. Eropa siringũ Goãmũ yũ Pagũ “Masare õaro iigũra,” igu arĩdiro ii ojogorocũguca. ²⁹Mũare arĩgu tiiaa. Yũ Pagũ igu opu árirogue mũa mera igui deco mama decore ihrigũca. Mari erogue ihriboro core i igui decore dipaturi ihrinemosome yũhu, arĩmi Jesu guare.

Pedro “Jesure masibeaã,” igu arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu

Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38

³⁰Eropirã yujuñe Goãmũre bayariñere bayatuhajarã wiriabu. Ûtãgu Olivo waicũdigũgue wabũ gña. ³¹Erogue gña ejacũ Jesurũ guare weremi:

—Dohpagã ñami mũa árípehrerã yũre cóãgãrãca. Mũa yũre cóãborore òpa ta arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũ: “Ovejare ìhadibugũre erã wejẽcũ iigũca. Yũ eropa iicũ oveja ìgũ yarã ìgũre cohãgã wasiria warãcoma,” arĩ gojañuma. ³²Eropìgũ Goãmũ yũre ìgũ masura pũhrũ mũa core Galileague wamũhtagũca, arĩmi ìgũ.

³³Ìgũ eroparĩcũ peegũ Pedro òpa arĩrimi:

—Yũ mera majarã árípehrerã erã mũre cóãgãquerecũ ta yũrũ mũre ne cóãsome, arĩmi ìgũ.

³⁴Jesu yũhrimi:

—Diaye arĩgũ tiiaa mũre. Dohpagã ñami cãreña ìgũ wereboro core ùhresubu “Yũhũ Jesure masibea,” arĩgũca mũhũ, arĩmi ìgũ Pedrore.

³⁵Ìgũ eropa arĩquerecũ ta Pedro òpa arĩ yũhrimi:

—Mũ mera yũre erã wejẽquerecũ ta, “Jesure masibea,” ne arĩsome yũhũ, arĩ yũhririmi Pedro.

Eropirã gũa sã gajirã ìgũ buherã Pedro ìgũ arĩro dopa ta arĩribũ gũa Jesure.

Getsemanígue Goãmũre serẽñumi Jesu

Mr 14.32-42; Lc 22.39-46

³⁶Eropi Getsemaní waĩcũri gorogue Jesu gũa ìgũ buherã mera waha, erogue eja, gũare arĩmi:

—Ohõ doayunque. Mũa ohõ doaropẽ sohõgue Goãmũ mera wereniguigũ wagu iiaa, arĩmi ìgũ gũare.

³⁷Eropa arĩtuha Pedrore, perã Zebedeo porãre, erã ùrerãre sihugãmi. Eropìgũ ìgũ turaro bũjawere, ñero siporãcũrũ. ³⁸Eropa bũjaweregũ ìgũ mera majarãre ìgũ sihugãnrãre arĩpũ:

—Bũrigã ñero siporãcũa yũhũ. Yũre turaro pũriro dopa ta pepìgũ iiaa. Sohõñari wanìgũ iiaa. Ohõ dujanique mũa. Eropirã yũ mera ta tũyũque mũa sã, arĩpũ ìgũ erãre.

³⁹Eropa arĩtuha ero core merogã wanemo, yeba mereja, Goãmũre arĩpũ:

—Ahũ, yũ ñero tariburire iidiabìgũ iibiricãque. Yũ eropa arĩquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũrũ masia. Mũ gamero dopa iique, arĩpũ ìgũ Goãmũre.

⁴⁰Eropa arĩtuha, ùrerã ìgũ buherã pohrogue eranijagũ erã carĩ oyarãre ìapũ. Erãre ìagũ Pedrore òpa arĩpũ:

—¿Yũju hora gohra yũ mera ta tũyũtamubirari? ⁴¹Õaro iique mũa. Mũa pepiri mera òarire iidiaraa mũa. Mũa seyaro irire iidiaquererã ta irire bocatũbeaa. Eropirã Goãmũre serẽnìguique ñero mũa iibiriboro dopa, arĩ werepũ Jesu.

⁴²Eropa arĩtuha dipaturi waha, Goãmũre serẽpũ daja:

—Ahũ, yũ ñero tariburire iidiagũ iique yũre. Mũ gamero dopa ta iique, arĩpũ ìgũ.

⁴³Ìgũ buherã pohrogue ùrerã pohrogue dipaturi erapũ daja. Eropa eragũ carĩ oyarãre ìapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. ⁴⁴Eropìgũ dipaturi erãre apicã dipaturi waha, Goãmũ mera wereniguipũ daja. ìgũ ero core ìgũ arĩdiro dopa ta arĩpũ. ⁴⁵Eropa arĩtuha ìgũ buherã pohrogue eraa, erãre arĩpũ:

—¿Múa carĩrã soorã iiri dohpa? arĩpu ïgu. Eropa arĩtuha masa erã aricũ ïagu õpa arĩpu:

—Iripẽta ãhraa. Dohparagã yu masure Goãmu ïgu obeodigure ñerãre orãcoma yure. ⁴⁶Wahgãque. Ina warã. Ìaque. Yure ïhaturirãre obu ohõ ahrimi, arĩpu ïgu.

Jesure ïhaturirã ïgure peresu iĩnuma

Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11

⁴⁷Ïgu eropa arĩ wereniguirisubu gua mera majagu mũrũpu Judapu erami. Eropirã masa bajarã ñoserimijiri yucu dũcari opanirã ïgu mera yujuro mera erama. Erã pahia oparã, erã mũrã sã erã obeonirã árĩma. ⁴⁸Negohrare Jesure ïhaturirãre wiabu õpa arĩ wereseretuhapu Juda: “Yũhu wayuporãre mimigu ïgu ta árĩgũcumi mua ñeabu. Ìgure yu mimira pũhrũ ñeaque,” arĩpu Juda erãre. ⁴⁹Eropigu eragu Jesu pohrogue mata wapurumujumi.

—Buhegu, ¿ãhriri mũhu? arĩ ïgure wayuporã mimimi.

⁵⁰Ïgu eropa mimicũ Jesu õpa arĩmi:

—Yu mera majagu, ¿duhpigu õguere ahriri mũhu? arĩmi ïgure.

Eropirã erã Jesure ñeama.

⁵¹Erã eropa iicũ ïagu Jesu mera majagu ïgu matamijire tuãwea aĩ, pahi opu pohro majagure ïgu gamirore tabe corodijucãmi. ⁵²Ïgu eropa iicũ ïagu Jesu ïgure weremi.

—Mũ matamijire dibuque. Gajirãre ñosenirã árĩrã, erã ñose gamecũ sĩrirãcoma. ⁵³Yu Pagure yu itamudorecũ igupu bajarã anyuare doce cururire yu pohro obeobocumi. ¿Irire masibeari mua? ⁵⁴Eropa itamubodiro árĩqueregũ ta ïgure yure itamudoresome yũhu. Yu eropa dorebircũ Goãmu yare erã gojarapũ arĩdiro dopa ta eropa waroca, arĩmi ïgu.

⁵⁵Eropa arĩtuha masare weremi ïgu:

—¿Múa ñoserimijiri mera, yucu dũcari mera arirã yajari masure iro dopa mua yure ñearã arirã iiri? Æmuri nũcu Goãmu wihigue yũhu mũare buhe doacũ, mua yure ne ñeabiribu. ⁵⁶Dohpaguere mua yure eropa iirã i árĩpehreri Goãmu yare weremũhtanirã erã arĩ gojadiro dopa ta iiaa mua, arĩmi Jesu erãre.

Ìgure eropa ñeacũ ïarã gua ïgu buherã árĩpehrerã ïgure cohã omagã wabu gua.

Judio masa oparã Jesure serẽpiĩnuma

Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24

⁵⁷Eropi ïgure ñeanirã pahi tauro opu Caifa waicũgu ya wihigue aĩ ejañorã ïgure. Iri wihi ta masare buherã, mũrã sã gamenereñorã. ⁵⁸Pedropu yoarogue erãre ïhanũrsiapũ. Eropa ïhanũrsiagu Caifa ya wihire cãhmotara sãrirore eja, iri sãriro pohecague ñajaa wapũ. Ñajaja, iri wihire corerã surara mera doapu. “Jesure duhpiicũ ïagũra,” arĩgu doapu Pedro.

⁵⁹Eropirã pahia oparã, gajirã oparã mera gamenererã Jesure wejẽdorediarã, gũyari mera erã ïgure ñero dipuwaja moaborore

guñamaariñorã. ⁶⁰Erã eropa weresãburire guñabocabiriñorã. Eropa guñabocabiriquererã ta masa bajarã ïgure eropa weresãmorã amañorã. Eropirã perã ïgure weresãmorã erañorã. Õpa arĩñorã:

⁶¹—Ihĩ õpa arĩmi: “Goãmu wihire cóãmasia. Eropa cóãgu ùhrenu pùhrũ iri wihire dipaturi iigura,” ïgu arĩcũ peebu gua, arĩ weresãmaacãñorã Jesure.

⁶²Erã eropa arĩra pùhrũ pahia tauro opu wahgãñugaja, Jesure serëpipu: —¿Oã mure weresãquerecũ ta erãre yuhri gamebeari mũhu? ¿Mure erã weresãrire dohpa arĩ yuhri gahmeri mũhu? arĩpu opu.

⁶³Ïgu eroparĩcũ peequeregu ta Jesu eropa pepicãpu. Ïgu eropa yuhribiricũ ïagu pahia tauro opu ïgure dipaturi serëpipu daja:

—Goãmu ojocariniguiçãgu mera diaye arĩque mũhu. Mũhu eropa arĩbiricũ mure ïgu dipuwaja moagũcumi. Wereque guare. ¿Cristo Goãmu magũ ta àhriri mũhu? arĩ serëpipu daja.

⁶⁴Ïgu eroparĩcũgue ta Jesu yuhripu:

—Ïgu ta àhraa. Muare diaye weregu tiaa. Pùhrũ yuhũ masũ Goãmu ïgu obeodigu Goãmu yũ Pagũ turagu pohro ïgu diayeru doacũ ïarãca mũa. Eropirã umaro maja imica weca yũ dujaricũ sãre ïarãca, arĩ yuhripu Jesu.

⁶⁵Ïgu eroparĩcũ peegu pahia opu, ïgu basi ïgu sañarañe suhrirore yeguecãpu gajirãre “Guatariacãmi,” arĩdoregu.

—Ïre weresãrãre gajirãre gamebeaa pare. Ïgu basi Goãmure ïgu ñero wereniguiçũ peea mari. Eropirã ïgu ñero iira dipuwajare masituhaa mari.

⁶⁶¿Eropirã dohpa iirãcuri mari dohpaguere ïre? arĩ serëpipu ïgu gajirã oparãre.

—Ïgu ñeri dipuwaja wejẽcãro gahmea, arĩ yuhriñorã erã.

⁶⁷Erã eropa arĩra pùhrũ ïgu diapore disico ehosũ, ïgure pañorã erã.

⁶⁸Gajirã ïgu cuirire diricãhmota õpa arĩ wereyañorã ïgure:

—¿Noa mure pari? Cristo Goãmu beyedigu árĩgu ïabiriqueregu ta wereque guare, arĩ pañorã erã.

—**Ïgure masibeeaa, arĩ guyañumi Pedro Jesure**

Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27

⁶⁹Eropi iri wihi pohro árĩri pũ õari pũ Pedropu doapu. Ïgu eropa doacũ ïago pahia opu pohro majago ïgu pohrogue erago õpa arĩpo:

—Mũ sã Jesu Galilea majagu mera àhrabu, arĩpo igo.

⁷⁰Ïgo eroparĩcũ peegu Pedro õpa arĩpu:

—¿Dohpa arĩmaacãgo iiri mũhu? Mũ arĩgure ne masibeeaa yuhũ, arĩpu Pedro arĩpehrerã erã peero.

⁷¹Ïgo eropa arĩra pùhrũ iri pũ maja sãriro disiporo pohrogue wapũ Pedro. Ero ïgu arĩcũ gajigo pohro majago ïgure ïago, ero arĩrãre õpa arĩpo igo sã:

—Jesu Nazare majagu mera àhrami ihĩ, arĩpo igo Pedroro daja.

⁷²Ïgo eroparĩcũ peegu Pedro yuhripu:

—Goãmu mera diaye arĩgu iiaa. Ïgu mũ arĩgure ne masibeeaa yuhũ, arĩ yuhripu Pedro.

⁷³Eropi merogã pũhrũ ta ero niguinirã Pedro pohrogue waha, ãgũre õpa arĩñorã. —Diaye ta ãhraa. Jesu mera majarã mera majagũ ta ãhraa mũ sã. Erã iro dopa ta wereniguia mũhu, arĩñorã erã Pedore.

⁷⁴Erã eroparĩcũ Pedro yũhripu:

—Diaye ta Goãmu mera arĩgu iiaa mũare. Yu diaye arĩbiricũ Goãmu yũre dipuwaja moaporo. Ìgu mua arĩgũre ne masibea yũhu, arĩ yũhripu ãgu erãre.

Ìgu eroparĩcũ ta cãreña wereru. ⁷⁵Ìgu werecũ peegu Jesu ãgũre arĩrare guũaru. “Cãreña ãgu wereboro core ‘Jesure masibea,’ arĩgũca mũhu. Ûhresubu eropa arĩgũca mũhu,” Jesu ãgũre arĩrare guũaru Pedro. Eropa guũagu iri sãirore wiria turaro orepu.

Pilato pohrogue Jesure aĩgãũuma

Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32

27 ¹Eropirã boyodi merero ta pahia oparã, mũrã sã Jesure erã wejẽdoreborore game weretamuñorã. ²Erã eropa weretamura pũhrũ ãgũre dihri, Pilato waĩcũgu opu pohrogue aĩgã, ãgũre oñorã Pilatore. Pilatorpu iri yeba majarã opu árĩmi.

Juda Iscariote sĩria waũumi

³Eropigu Jesure erã wejẽdorecũ ãagu Judaru Jesure ãgu ãhmurare guña turaro bujawerepu. Eropa bujaweregu treinta seri niyuserire ãgu ñearaserire wiagu wagu, pahia pohrogue, mũrã pohrogue eja, õpa arĩpu:

⁴—Jesu mũare yũ ãhmudigu ñeri marigu ãgu árĩquerecũ ta erã wejẽdoreama ãgũre. Eropigu mũare ãgũre ãhmugu ñero ãgu iiaa yũhu. Eropigu i niyuserire mũare wiagu iiaa, arĩpu Juda erãre.

Ìgu eropa arĩ werera pũhrũ erã yũhriñorã:

—Eropa ta iicuraporo. Mũ eropa arĩri guare duhpiburi árĩbeaa. Mũ dihta eropa arĩ pepia irire, arĩ yũhriñorã erã ãgũre.

⁵Erã eropa arĩ yũhriira pũhrũ erã árĩri wihi Goãmu wihigue Juda ãgu niyuserire mehsiripicãpu. Mehsirituha waha wapu. Waha, yuradare dirisiu, ãgu basi ãgu wũnũgu tuhbiu, buhrimadija, sĩria wapu pare.

⁶Eropirã pahia oparã niyuserire aĩrã õpa arĩñorã:

—I niyurure Goãmu wihi maja comorogue niyeru diburi comorogue mari apimasibea. I niyeru mera ta masũre wejẽdorema. Eropiro mari doreri marire eropa árĩri niyurure dibudorebeaa Goãmu wihigue, arĩñorã erã erã basi.

⁷Erã eropa arĩra pũhrũ, “Õpa iirã,” erã arĩ weretamura pũhrũ mátasorori mohmegũ ya yebare asũrã wañorã. Iriseri mera asũñorã. Gajipũ majarã iri macague eranirã sĩricũ erãre yaaburi yebare asũñorã. ⁸Eropirã iri yebare “Di cóari yeba,” arĩ waĩyema masa. Dohpague sãre eropa ta waĩcũ. ⁹I árĩpehreri eropa wayoro iribojegue majagu Jeremia ãgu “Eropa waroca,” ãgu arĩdiro dopa ta. Ìgu Goãmu ya weremũhtadigu árĩũumi. Õpa arĩ gojaũumi ãgu: “‘Treinta niyuserire plataserire iripẽta wajayerãra gũã ãgũre ñeaborore,’ arĩrãcoma

Israe masa. ¹⁰Eropirã iriseri mera mátasorori mohmegu ya yebare asũrãcoma erã. Õpa ta yũre iidoremi Goãmũ,” arĩ gojañumi Jeremia iribojegue.

Pilato Jesure serẽpiñumi

Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38

¹¹Eropi Pilatore erã Jesure ora puhru ãgu pu ãgure serẽpipu:

—¿Diaye ta judio masa erã opu ta ãhriri muhu? arĩ serẽpipu Jesure.

—Mu arĩro dopa ta ãgu ta ãhraa, arĩ yuhripu Jesu.

¹²Eropa arĩ yuhriqueregu ta, pahia oparã, murã sã erã weresãcũ yuhribiripu. ¹³Ïgu eropa yuhribiricũ ãagu Pilato serẽpipu:

—¿I arĩpehreri erã weresãrire peebeari muhu? arĩ serẽpipu ãgu Jesure.

¹⁴Ïgu eropa arĩ serẽpiquerecũ ta Jesu ne yuju disiro yuhribiripu. Ïgu eropa yuhribiricũ ãagu Pilato uca waru.

Jesure wejẽdoreñuma

Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

¹⁵Bojori nucu Pascua arĩcũ peresu arĩdigure yujugure masa “Ïgure wiuque,” erã arĩgure Pilato eropa wiubasamuripu. ¹⁶Irisubure Barrabã waicugu peresugue arĩpu. Ïgure masiñorã masa. ¹⁷Eropigu erã gamenerecũ Pilato serẽpipu erãre:

—¿Nihipure muare wiubasacuri yuhu? ¿O Barrabãre o Jesure “Cristo” erã arĩgure wiubasacuri yuhu? arĩ serẽpipu Pilato Jesure wiudianijagu.

¹⁸Jesure masa erã mahicũ ãarã judio masa oparã ãgure ãhaturirã iñorã. Eropa ãhaturirã ãgure oñorã Pilatore. Irire erã ãhaturirare masigu Pilato Jesure wiudiaripu.

¹⁹Eropi Pilato masare ãgu beyeri pẽro ãgu doacũ ãgu marapo ãgure quere obeopo: “Dohpagã ñamire Jesure quẽgo burigã ñero pepiabũ ãgure ñero iiburire. Eropigu ãgure ñeri marigure ne gajiropa iibiricãque muhu,” arĩ werebeopo ãgu marapo Pilatore.

²⁰Pilato Jesure eropa wiudiaquerecũ ta pahia oparã, murã sã masare õpa arĩdoreñorã: “Barrabãpũre wiudoreque. Jesupũre wejẽdoreque,” arĩdoreñorã masare. ²¹Eropigu Pilato masare serẽpipu daja:

—¿Oã perãre nihipure muare wiubasacuri yuhu? arĩ serẽpipu.

—Barrabãpũre wiubasaque guare, arĩ yuhriñorã.

²²—¿Ihĩ Jesu, “Cristo” erã arĩgupũre dohpa iigucuri yuhu? arĩ serẽpipu ãgu.

—Crusague pabia wejẽque ãgure, arĩ yuhriñorã masa arĩpehrerã.

²³—¿Ñehenore ñerire iiari ihĩ mua eroparĩcũ? arĩpu ãgu.

Ïgu eroparĩcũ peerã erã turaro mera gaguiniguñemoñorã:

—Crusague pabia wejẽque ãgure, arĩ gaguiniguñorã daja masa ãgure.

²⁴Erã eropa arĩ gaguiniguicũ peegu, ãgure erã peediabiricũ ãagu, “Masa gua gamequeãbocoma,” arĩgu, yuhrigu ta õpa iipu Pilato. Decore aĩgãridoretuhaja masa erã ãhuro ãgu mojo coepu. Eropa mojo coegu õpa arĩpu:

—Ïre wejêra dipuwaja, yaha dipuwaja árísome. Mña ya dipuwaja árïroca, arïgu mojo coepu.

²⁵Ïgu eroparïcû peerã árïpehrerã masa ôpa arïñorã:

—Ïre gña wejêdorera dipuwaja gña porã sã gña ya dipuwaja ta árïporo, arïñorã masa.

²⁶Erã eroparïcû peegu Pilato Barrabãre peresugue árïdigure wiudorepu masa erã gamegure. Eropã iituha Jesupure yuradari mera tãradore, ïgure crusague pabia wejêdoregu wiapu surarare.

²⁷Ïgu eropã wiacû Pilato ya wihigue ïgu surara aï ejañorã Jesure. Eropirã erã surara árïpehrerãre Jesu pohrogue gameneoñorã. ²⁸Eropirã ïgu suhrire tuwea aï, opu ya suhriro dopa bejariñere Jesure sãñorã. ²⁹Eropã sãtuha, pora berore iituha, ïgu dipuru weca duhpeoñorã. Eropã duhpeotuha, yucugure diayepu mohsuañorã. Mohsuatuha, ôpa arï wereyañorã erã ïgure ïgu pohro merejarã:

—Umupeorã arique. Judio masa opu ôaro árïporo, arï wereyañorã ïgure.

³⁰Eropirã ïgure disico ehosñorã. Erã mohsuadigure ïgure tuãwea aï, ïgu dipurure pañorã irigu mera. ³¹Ïgure eropã wereyara puhru erã sãra suhrirore tuwea aï ïgu ya suhriropure sãñorã daja. Eropirã crusague pabia wejêmorã ïgure aï wiria wañorã.

Erã Jesure crusague pabia wejêñuma

Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27

³²Ïgure aïgã, Simo waïcugure Cirene majagure bocatïri, ïgure Jesu ïgu coãra crusare coãtamudorema.

³³Coãgã Gólgota waïcurogue ejama. Gólgota arïro, mari ya mera “Dipu pero” arïro iiaa. ³⁴Eropirã vinore suïri deco mera erã morera decore Jesure orima erã. Iri decore ihriña, ihribirimi ïgu.

³⁵Eropirã ïgu suhrire tuwea aïra puhru ïgure crusague pabiama erã. Eropã pabiatuha ïgu suhri murare, “¿Noa yañe árïrocuri iñe?” arï masimorã erã basi game deamehtu birama. Eropã iirã Goãmu yare weremãhtadigu ïgu arïdiro dopa ta iirã iima erã. Ôpa arï gojañumi ïgu: “Yaha suhrire erã basi aïmorã, ‘¿Noa yañe árïrocuri iñe?’ arï masimorã erã basi game deamehtu birama erã,” arï gojañumi iribojeguerẽ. ³⁶Deabiratuha ïgure ihadoacurima erã. ³⁷Ïgu dipuru weca crusague ôpa arï gojarapure pabia tuma erã ïgure weresãra wererapure. “Ihï judio masa tauro opu àhrimi,” erã arï gojarapure pabia tuma.

³⁸Eropirã perã yajari murare Jesu pohro gajï crusarigue pabia tuma erã sãre. Yujugu ïgu diayepu, gajigure ïgu copu pabia tuma erã. ³⁹Crusari pohro tarigãrã Jesure ïha, erã dipure yurerã, ñero arï wereniguima ïgure:

⁴⁰—“Goãmu wihire cohã, uhrenu puhru iri wihire amugura daja,” arï wereniguidigu árïribu muhu. Goãmu magu árïgu mu basi dijaque. Eropigu mu basi itamuque. Eropigu tari wereguca muhu, arïma masa.

⁴¹Eropã ta pahia oparã, masare buherã sã eropã arï wereyama.

42—Īgu gajirāre taudigu árīqueregu ta ĩgu basi taumasibeami. “Israe masa opu āhraa,” arīrimi ĩgu. Eropirā ĩgu basi ĩgu دچارicū ĩarā ĩgure umupeorāca. 43 Īguru Goāmure umupeorimi. Eropigu “Goāmu magu āhraa,” arīrimi ĩgu. Īgu eropa arīgu árīcū Goāmuru ĩgure itamuporo, arī wereyama erā.

44 Yajari mura ĩgu pohro erā pabianirā eropa ta ĩgure wereya ñero wereniguima erā sā.

Jesu sīria wañumi

Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

45 Eropi goeri boje árīcū ũhre hora gohra árīpheerogue naitīa wabu.

46 Eropigu irisubu naitīa wari subure Jesu turaro gaguinimi:

—Elí, Elí, ¿lema sabactani? arīmi ĩgu. Eropa arīgu opa arīgu iimi mari ya mera: “Yū Goāmu, yū Goāmu, ¿duhpigu yure cohāri mūhu?” arīgu iimi.

47 Īgu eroparīcū peenirā yujurāyeri ero niguinirā opa arīrima:

—Goāmu ya weremūhtadigure Eliare sihugu iicumí, arīrima erā.

48 Eropigu yujugu erā mera majagu mimi airi yusu mera vino suirire yosotuha, aī omagā, yucugu ojogorore diritu, Jesure simujumi. 49 Īgu eropa iicū ĩarā gajirā simujugure opa arīma:

—Corenique. Elia ĩgure ĩgu itamucū ĩanirā dohpa mari, arīma erā.

50 Erā eropa arīra puhru dipaturi Jesu turaro gaguinigi sīria wami. 51 Īgu sīricū ta Goāmu wihí majañe suhriro ero erā cāhmotara suhriro deco mera yehguea wayoro. Eropiro yeba sā ñohmebu. Eropa ñohmecū utā sā pagayeri sā wahria wabu. 52 Eropirā masa goberi pāricū, bajarā Goāmu yarā árīnirā iribojegue sīrinirā mura masa wiriañorā. 53 Masa wiriarā iri goberire cóacā ōari macague Jerusaléngue wañorā erā. Erogue erā wacū masa bajarā erāre ĩañorā.

54 Eropirā yeba ñohmecū ĩarā, sīrinirā mura erā masa wiriacū ĩarā, surara opu ĩgu surara mera ũca wama. Erā Jesure crusague árīgure corerā árīma. ũca wa, opa arīma:

—Diaye ta āhraa. Ihī Goāmu magu ta āhrañumi, arīma erā.

55 Eropirā Galileague Jesu mera arinirā ĩgure itamunirā nome árīma. Yoarogue crusague tuyagure ĩhabeo niguibu gua erā mera. 56 Erā nome mera María Magdalena árīmo. Gajigo María waicugo sā árīmo. Igotu Santiago, José sā pago árīmo. Gajigo Zebedeo marapo árīmo.

Jesu dupure masa gobegue apiñumi José

Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

57 Eropi ñamicague José Arimatea majagu doberi opagu ero árīmi. Īgu Jesu buhegu árīmi. 58 Eropigu Pilato pohrogue eja, Jesu dupure serēpu. Īgu eropa serēcū peegu Jesu muru dupure odorepu Pilato. 59 Īgu eropa dorera puhru Josépu Jesu muru dupure aī, diju, ōari suhriro guhrari mariri suhriro mera ĩgu dupure omapu. 60 Omatuha, José ĩgu ya masa gobegue apipu ĩgu dupure. Iri gobe erā utāyegue erā seara gobe mama gobe árīyoro. Iri gobegue apituha,

wuariye utāyere taragāpū iriye mera bihabu. Bihatuha, waha warū. ⁶¹Eropirā María Magdalena, gajigo María mera iri gobeguere ihadoa coreñorā.

Jesure erā apira gobere surara coreñuma

⁶²Eropi gajinū, Pascua árīburire erā amuranū pūhrū Sabado árīcū pahia opará, fariseo masa sã Pilato pohro gamenereñorā.

⁶³Gameneretuha ōpa arīñorā erā Pilatore:

—Opū, irire guñaa gua. Īgu gūyaricūgu Jesu ojocariniḡū ōpa arīpū Īgu: “Ūhrenū pūhrū masa mūriagūca yūhū,” arīpū Īgu. ⁶⁴Īgu eropa arīdigu árīcū Īgu buherāpū Īgu dūpūre yajabocoma. Eropa yajarā masare ōpa arībocoma: “Jesu masa mūriami,” arībocoma erā. Īgu Jesupū masare gūyagu iimi. Īgu buherā sã “Īgu masa mūriami,” arīrā gūyarā iirācoma. Eropirā Jesu Īgu gūyadiro tauro erā gūyaripū ñetariaroca. Eropa yajari arīḡu ūhrenū gohra mū surarare coredoreque erā Īgu mūre apidirogue, arīñorā erā Pilatore.

⁶⁵Pilato yūhrīpū:

—Áu. Yaharā surara coreporo. Eropirā mūa bocatīuropē iri gobere ōaro coreque, arīpū Īgu erāre.

⁶⁶Īgu eroparīcū erā waha, iri gobere bihariye merague ta pihatuñorā masa erā ñajacū iha masimorā. Eropirā surarare iri gobere coredoreñorā.

Jesu masa mūriañumi

Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

28 ¹Eropi judio masa soorinūpū Sabadonūpū irinū taricū, Domingo árīcū ñamiñarigā árīcū María Magdalena gajigo María mera Jesu masa gobere ĩarā wañorā. ²Eropiro mata yeba turaro ñohme purumujuyoro. Eropa ñohmecū mari Opū Īgu anyu ūmarogue aridigu dijari, masa gobere bihariyere utāyere tarabeo iriye weca doarū. ³Īgu anyu bupu miaro dopa ōaro goesirigu, Īgu suhri yaji poari iro dopa ōaro boreri suhricūgu árīpū. ⁴Īgu eropa dehyoacū, surara iri gobere corerā, ūcateria wa, naragā, weca gohrare sīrinirā iro dopa wañorā. ⁵Eropigu anyupū erā nomere ōpa arīpū: —Ūre güibiricāque. Crusague erā pabiadigūre Jesure mūa amacū masia yūhū. ⁶Īgu dohpaguere ōre marimi. Īgu arīdiro dopa ta Īgu masa mūria wami. Erā Īgu dūpūre erā apidirore ĩarā arique. ⁷Tuhaja Īgu buherā pohrogue ūmūdiaro waha, ōpa arī wererā waque: “Ihī Jesu sīridigu masa mūriami. Eropigu mūa core Galileague Īgu wamūhtagūcumi. Eroque ĩgure ĩarāca mūa,” arī wererā waque mūa. I yū arīrare guñaque mūa, arīpū anyu erā nomere.

⁸Īgu eropa arīra pūhrū erā nome masa gobegue árīnirā nome yojaro mera wiria, erā ĩarare güiquererā ta, mucubiriri mera Jesu buherāre wererā warā, omañorā. ⁹Eropa warā nomere Jesu bocatīripū:

—¿Noho wahari mūa? arī serēripū Īgu. Īgure iha erāpū Īgu pohrogue eja, Īgu guburire ñeha ĩgure umupeñorā.

¹⁰—Güibiricãque mña. Yñ pagu porãre “Galileague waque,” arĩ wererisa. Erogue yũre ïarãcoma, arĩpũ Jesu erãre.

Masa gobere corerã surara erã ïarare wereñuma

¹¹Erã nome wererã warisubu surara watope yujurãyeri masa gobere corenirã surara Jerusaléngue pahia oparãre wererã wañorã. Jesu ïgu masa gobegue ïgu mũriarare werepehocãñorã. ¹²Erã eropa arĩ werecũ pahia oparã, mũrã mera gamenereñorã. Gamenere weretamuñorã. Eropirã surarare gnyadorerã niyerure wajayeñorã.

¹³—Ōpa arĩque mña masare: “Ñami gña carira pũhrũ, ïgu buherãpũ masa gobegue eraa, ïgu dũpũre aĩcãñirã ãhrama,” arĩ wereque masare. ¹⁴Mña eropa arĩ werecũ Pilatorũ mña carĩtariarare peecãbocumi. ïgu eropa peecũ, ïgure wererãra gña. “Erãre dipuwaja moabiricãque,” arĩ wererãra gña ïgure, arĩñorã erã surarare.

¹⁵Erã eropa arĩra pũhrũ surarapũ niyerure ñeha, erãre erã gnyadorediro dopa ta masare wererã wañorã erã. “Jesu buherã aĩcãñirã ãhrama ïgu mũrũ dũpũre,” arĩñorã erã. Eropirã eropa Jesu ïgu dũpũ aĩrare wereniguima judio masa. Dohpague sãre eropa ta arĩ werema erã.

Jesu ïgu buherãre ïgu yare ïgu iidorerã apiñumi

Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

¹⁶Eropi gña Jesu buherã once buherã Galileague waha ãtãgũgue Jesu ïgu wadoredigũgue wabũ gña. ¹⁷Erogue eja Jesure ïarã umupeobũ gña ïgure. Eropa umupeoquererã ta gña yujurãyeri “Ihĩ Goãmũ magũ áribiribocumi,” arĩ pepiribũ dohpa. ¹⁸Ïgũpũ òpa arĩmi gũare:

—I yebaguere, ãmaro sãre Goãmũ áripheererã tauro turarire omi yũre. ¹⁹Ïgu eropa ocũ mũare òpa iidorea: Áriphebrero majarãre yahare buherã waque erã yaharã erã waboro dopa. Eropirã mari Pagũ waĩ mera, yũ waĩ mera, Espĩritu Santo waĩ mera erãre waĩyeque. ²⁰Eropirã mũare yũ dorerare erã ipehoburire buheque erãre mña. Eropirã ire yũ arĩrare guñaque: Áripheeriniñri nũcũ mña mera árigũca ne i ãmũ pehrecũgue, arĩ weremi gũare Jesu.

San Marcos

Ñu waïyegu buhenugañumi

Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28

1 ¹Goãmũ magũ Jesucristo ïgu iirare, òari buherire wereri òpa árĩnũgayoro. ²Goãmũ yare weremũhtadigũ Isaia ïgu iribojegue gojadiro dopa ta i wereri ãhraa. Òpa arĩ gojañumi ïgu:

Goãmũ ïgu magũre òpa arĩpũ: “Mũ core mũre weryubure obeogu iiaa.

³Eropigũ ïgu masa marirogue árĩgũcumi. Ìgũre peerãre weregũ busũro mera arĩ wereniguigũcumi: ‘Mari Opũ ïgu ariburi mare amuro dopa ïgu ariboro core òarã árĩyũque ïgũre peemorã,’ arĩ wereniguigũcumi,” arĩpũ Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, Ñu waïyegu ïgu masa dehyoaboro coregue.

⁴Eropigũ Ñu waïyegu masa marirogue masare buhemũripũ. Òpa arĩpũ: —Mũa ñero iirire bũjawereque. Dohpagueere òarĩpũre gohrotoque. Eropirã waïyenirã árĩque. Mũa eropa gohrotocũ ïagu mũa ñero iirare Goãmũ cãdijigũcumi, arĩ buhemũripũ ïgu. ⁵Eropirã árĩpehrero Judea yeba majarã, Jerusalén majarã mera ïgu pohrogue peerã ejañorã. Eropigũ Ñu erãre waïyepũ Jordán waïcũriyague. Erã ñero iirare weretarituhacũ ïha ïgu erãre waïyemũripũ.

⁶Eropigũ Ñu camello ya gasiro suhrĩrore suhrĩcũpũ. Waibũgũ ya gasirore ta tuãdiuridacũgũ árĩpũ. Poreroa, mome sã ïgu bari árĩyoro.

⁷Eropigũ òpa arĩ buhemũripũ:

—Yũ pũhrũre yũ tauro turagũ arigũcumi. Òtariagũ ãhrimi ïgu. Ìgu iro dopa òagũ árĩbeaa yũpũ. Eropigũ ïgũre pepigũ, “Yũ tamera bu árĩgu ãhraa yũhũ,” arĩ pepia yũhũ. ⁸Masare waïyegu deco mera waïyeya yũpũ. Ìgũpũ yũ tauro iigũcumi. Mũare Goãmũ yarã iigũcumi ïgu. Espĩritu Santore masa mera árĩniguicũ iigũcumi, arĩ buherũ Ñu.

Ñu Jesure waïyeñumi

Mt 3.13-17; Lc 3.21-22

⁹Eropi irisubure Jesu Nazaregue, Galilea yeba árĩri maca árĩdigũ, dia Jordán waïcũriyague ejarũ. Ìgu eropa ejacũ Ñu waïyepũ ïgũre. ¹⁰Ìgu waïyetuhajacũ Jesu diague niguidigũ, majanũgaja mũmarogue ïhamujũpũ.

Um̄si p̄rimaa wayoro. Ero p̄rimaacū ta Esp̄ritu Santo buja iro dopa bejagū īgu weca dijibejap̄u. ¹¹Eropiro um̄arogue wereniguiiri busuyoro. —M̄h̄u yu maḡu yu mahiḡu āhraa. M̄u mera b̄rigā mucubiria, ar̄iro cariyoro um̄arogue.

Satana ñerire iidoreriñumi Jesure

Mt 4.1-11; Lc 4.1-13

¹²Irisubure Esp̄ritu Santo Jesure masa marirogue wadorep̄u. ¹³Erogue ejagū cuarenta n̄ri gohra ar̄ip̄u. Erogue īgu ar̄icū, Satanap̄u Jesu īgu ñero iirire iadiagū ñerire iidorerip̄u īgure. Eropigū Jesu waimurā n̄gu majarā watope ar̄ip̄u. Eropirā anyuap̄u īgure itamu īgure bari oñorā.

Jesu Galilea yebague buheñumi

Mt 4.12-17; Lc 4.14-15

¹⁴Eropi Ñure erā peresugue erā biha dohora p̄hru, Jesup̄u Galileague ñari buherire Goām̄u īgu op̄u ar̄irire weregū wap̄u. ¹⁵Ōpa ar̄i werep̄u: —Dohpaguere ōpa āhraa: Goām̄u īgu op̄u ar̄iboro merogā d̄hyaa. M̄ua ñeri iirire bujawereque. Eropirā ñarire gohrotoque. Ōari buherire peeque m̄ua, ar̄i buhem̄urip̄u Jesu.

Jesu wapicurā wai wejērāre īgu mera majarā ar̄imorāre sihuñumi

Mt 4.18-22; Lc 5.1-11

¹⁶Eropigū Galilea waic̄uriya t̄rogue ejagū, Simore īgu pagū magū mera bocajap̄u. Erā wai wejēdi masa ar̄iñorā. Erā wejēdi yucure mehyurā iñorā erā iri ditaru w̄ari ditarugue.

¹⁷Erāre ar̄ip̄u Jesu:

—Yu mera majarā ar̄imorā arique m̄ua. Yu mera m̄ua aricū m̄ua waire m̄ua ñeha gameneorā m̄ua iiro dopa ta, Goām̄u yarā ar̄imorāre sihu gameneomorāre iirā ar̄icū iigura m̄uare. Yu mera m̄ua aricū eropa iimorāre apigura m̄uare. Eropirā yu mera arique, ar̄ip̄u Jesu.

¹⁸Īgu eroparicū peerā, erā wejēdi yucure apicā īgu mera waha wañorā.

¹⁹Eropirā erā merogā tarigā Santiagore īgu pagū magū Ñu s̄are bocañañorā daja. Erāp̄u Zebedeo porā ar̄iñorā. Erā ya dohodirugue erā wejēdi yucure amurā iñorā. ²⁰Erā perāre īgu sihubeop̄u. Īgu sihubeocū pee erāp̄u erā pagure īgure itamurā mera dohodirugue apicā Jesu mera waha wañorā.

Watī ñajasūdigū Jesure bocatiriñumi

Lc 4.31-37

²¹Eropi erā Capernaum waic̄uri macague ejañorā. Eropigū Sabado ar̄icū judio masa erā buheri wihigue buhegū ñajap̄u. ²²Eropigū ñaro masipehogū buhegū, judio masare erā buherā iro dopa ar̄ibirip̄u īgu. Īgu

eropa buhecũ iri maca majarã pee uca wañorã. ²³Irisubure iri wihire yujugũ watĩ ñajasũdigu áripũ. Eropigũ òpa arĩ gaguiniguipũ Jesure:

²⁴—Mũhũ Jesu Nazare majagũ garibobiricãque guare watẽare. ¿Duhpibu òpa iiri guare? ¿Mũhũ guare dederecũ iibu iiri? Goãmũ magũ mũ òagũ áricũ gũa masia, arĩ gaguiniguipũ igũ Jesure.

²⁵Ígũ eroparicũ peegũ Jesu turipũ watĩre:

—Ejarimaricãque. Ígũre cohã wiria waque, arĩpũ Jesu.

²⁶Eropigũ watĩ masũre yeba mehmereja tũrucũ iipũ. Ígũ gaguiniguicũ ta wiriapũ ígũre. ²⁷Eropirã áripheerã iri wihi doanirã ígũ eropa wacũ ìha ucataria waha òpa arĩñorã:

—Yaho. ¿Ñehe buheri àhriri ii? ¿Mama buheri ta àhriri? Ígũ opũ iro dopa ta doremi watẽare. Ígũ dorecũ watẽapũ tarinũgabeama ígũre, arĩ wereniguĩñorã iri wihi doarã erã basi.

²⁸Eropirã bajamenũrigã pũhrũgã ta, áripheerã Galilea yeba majarã irire ígũ eropa iirare masipehrea wañorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore òago iĩnũmi

Mt 8.14-15; Lc 4.38-39

²⁹Eropi Jesu sã judio masa erã buheri wihigue árinirã wiria wañorã. Erã eropa wiriara pũhrũ Jesu, Santiago, Ñu mera, Simo ígũ pagũ magũ Andre sã ya wihigue ñajapũ. ³⁰Irisubure Simo mũñeco nimacũri dorecũgo camague igo oyacũ wereñorã Jesure. ³¹Erã eropa werecũ peegũ, ígũ igo pohrogue eja, igo mojotore ñeha, igore tara wahgũ doborũ. Ígũ tara wahgũ dohocũ ta igore nimacũri taria wayoro. Taricũ pepigo igopũ wahgã erãre bari ejopo.

Jesu bajarã dorecũrãre òarã iĩnũmi

Mt 8.16-17; Lc 4.40-41

³²Ñamicague abe ñajara pũhrũgue masa áripheerã dorecũrãre, gajirã watẽa ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã. ³³Eropirã áripheerã iri maca majarã gamenereñorã Jesu áriiri wihi disiporore. ³⁴Eropigũ Jesu bajarã dorecũrãre, baja dore oparãre òarã wacũ iipũ. Masa bajarãre watẽare wiupũ. Eropigũ watẽa Jesu Goãmũ magũ ígũ áriirire erã masicũ ìagũ Jesupũ erãre irire weredorebiripũ.

Galilea yebague Jesu buheñũmi

Lc 4.42-44

³⁵Eropigũ ñamiñarigã áricũ boyoboro core, ígũ wahgãra pũhrũ masa marirogue ígũ Pagũ Goãmũre serẽgũ wapũ. ³⁶Ígũ eropa wacũ ìarã Simo sã ígũre amarã ejañorã. ³⁷Eropirã ígũre bocatĩri òpa arĩñorã:

—Masa áripheerã mũre ahmama, arĩñorã erã ígũre.

³⁸Erã eroparicũ peegũ òpa arĩpũ Jesupũ.

—I macare buhegu ahrabu yuhu. Eropirã gaji macari sãre õgã maja macari sãre buherã warã mari. Yuhu iri macari sãre buhegura, arĩpu Jesu.

³⁹Eropigu arĩpehrero Galilea yebare buhecupũ. Eropigu macari nũcu erã ya buheri wirigue ñajaja buhepu. Pũriri dorecurã sãre pũririre cõãpu. Watẽare masare ñajanirãre cohã wiupu.

Jesu cami boagure õagu iĩnumi

Mt 8.1-4; Lc 5.12-16

⁴⁰Eropi gajigu cami boagu Jesu pohrogue eja, mereja serẽpu:

—Mũhu yũre õagu wacũ iidiagu, yũre õagu wacũ iimasia, arĩpu cami boagupu Jesure.

⁴¹ĩgu eroparicũ peegu Jesu ĩgure mojomoro ĩapu. Eropigu Jesu ĩgu mojoto mera mohmeripu. Mohmeripu ta õpa arĩpu:

—Irire iidiaca. Őagu arĩque mũhu, arĩpu Jesu.

⁴²ĩgu eroparicũ ta ĩgu cami boara yaria wayoro. Őagu wapũ ĩgu. ⁴³ĩgu eropa wacũ ĩagu Jesu ĩgure turaro mera werẽpu:

⁴⁴—Yuhu mũre õpa iirare gajirãre ne werebircãque. Eropa werebiquereregu ta mũ dũpũre õaro warare pahire ĩhmugũ waque, “Őagu ahrimi,” arĩdoregu. Goãmu doreri Moiseru ĩgu apidiro dopa ta iique. Eropigu mirimagũgãre oque pahire mũ õagu warare masare mũ ĩhmuburire, arĩpu Jesu ĩgure. Őpa arĩtuhaja waque, arĩpu ĩgure.

⁴⁵ĩgu eropa masare weredorebircãrecũ ta ĩgũpũ waha arĩpehreri macari majarãre Jesu ĩgure õagu wacũ iirare werẽpu. ĩgu eropa werera pũhrũ Jesu masa bajarã erã arĩroguere wamasibiripu. Eropigu ĩgu masa bajamerãgã arĩroguere arĩpu. Erogu ĩgu arĩcũ baja macari majarã ĩgu pohrogue ejañorã.

Jesu dũpu bũhadigure õagu wacũ iĩnumi

Mt 9.1-8; Lc 5.17-26

2 ¹Bajamenari pũhrũ Jesu Capernaungue dujaa wapũ. Wihigue ĩgu arĩcũ masa masiñorã. ²Eropirã masa ero bajarã gamenere iri wihire ujutũria waha disiporogue wirinũgajañorã. Eropigu Jesu erãre õari buherire werẽpu. ³Eropirã gajirã sã Jesu pohro ejariñorã. Erã wapicurã uma dũpu bũhadigure aĩ ejañorã. ⁴Eropa ejarã masa bajarã arĩcũ ĩarã Jesu pohrogue aĩ ñajamasibiriñorã. Eropirã erã dũpu bũhadigure aĩ muju wihi weca aĩ weasiri ñajaa Jesu ĩgu niguiro weca pihri dijuñorã. “Jesu ihĩ ĩgu dorecurire taricũ iigũcumi,” arĩ pepiñorã erã. ⁵Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupu dorecũgure õpa arĩ werẽpu: —Mahgu, mũ ñero iirare cõãtuhabu, arĩpu Jesu dũpu bũhadigure.

⁶ĩgu eroparicũ peerã erogue doarã judio masare buherãpũ erã basi õpa arĩ pepiñorã: ⁷“Ihĩ eropa arĩ wereniguibircãporo. Goãmũre ñero wereniguigu iimi ihĩ. ĩgu masũ mari iro dopa arĩgu ahrimi ĩgu sã. Eropigu ĩgu mari ñero iirare cõãmasibeami. Goãmũ dilta masa erã ñero iirire cõãmasimi,” arĩ pepiñorã erã.

⁸Erã eropa arĩ pepicũ ĩagu, Jesu erã pepirire masigu õpa arĩpu erãre:

—¿Duhpirā mña eropa arī pepiri? ⁹“Mñ ñero iirare cóātuhabu,” yñ arīcū pee “Gñyaricugñ āhrimi,” arāa mña yñre masibiriquerē ta. Ihī dñpñ buhadigñre “Wahgānugajaque,” yñ arīcū ñgñ wahgānugajacū ñarā yñ arīra ñiaye arīcū masirāca mña. ¹⁰Yñññ masñ Goāmñ ñgñ obeodigñ arīgñ ñ yebaguere masa erā ñero iirire cóāmasia yñññ. Mña irire masiboro dopa ñgñre wahgānugajacū ñgñra, arīpñ Jesu judio masare buherāre.

Eropa arītuhaja dñpñ buhadigñre ñpa arīpñ:

¹¹—Mñre arīgñ ñiaa: Wahgānugajaque. Curique. Mñ pñgñre añ waque mñ ya wihigñe, arīpñ ñgñre Jesu.

¹²Ñgñ eroparīcū peegñ dñpñ buhadigñpñ wahgānugaja, ñgñ pñgñre añ arīpehrerā masa erā ñhuro wiria waha wapñ. ñgñ eropiicū ñarā erā arīpehrerā ñhamaria wañorā.

—Goāmñ ñagñ turagñ āhrimi. Ne ñpa iirire ñabirimñrabñ mari, arīñorā erā basi.

Jesu Levíre ñgñ mera majagñ arībure sihuñumi

Mt 9.9-13; Lc 5.27-32

¹³Eropi dipaturi Jesu ditaru tñrogue wapñ. Eropigñ masa bajarā ñgñ pohrogue eja gamenerecū ñagñ ñgñ erāre buherñ. ¹⁴Eropa iituha, erogue arīdigñ wagñ, Levíre Alfeo magñre ñgñ mohmeri taribugue bocajapñ. Gajirā mera oparā ya arībure wajasea corerā mera arīpñ Leví. ñgñre bocajagñ ñpa arīpñ:

—Yñ mera majagñ arībñ arique mñññ, arīpñ Jesu Levíre.

Ñgñ eroparīcū peegñ Levípñ wahgānugaja Jesu mera waha wapñ.

¹⁵Pñhrñ ñgñ ñgñ buherā mera Leví ya wihire mesague ba doacū bajarā wajasea corerā “Ñero iirā āhrima,” masa erā arīrā erā mera ba doañorā. ¹⁶Erogue erā doara pñhrñ, gajirā judio masare buherā, fariseo masa sñ Jesu ñero iirā mera ñgñ bacū ñañorā. Eropa ñarā ñpa arīñorā:

—¿Duhpigñ ñero iirā wajasea corerā mera bahari Jesu? arī serēpiñorā judio masare buherā Jesu buherāre.

¹⁷Erā eroparīcū peegñ ñpa arī yñhrīpñ Jesupñ:

—Dorecñrā ñihta duhturure ahmama. Dorecñrā duhturure amaro dopa ta “Ñegñ āhraa yñññ,” arīrā yñre amarācoma. Eropigñ “Ñegñ āhraa,” arīrā ñihta erā ñero iirare bujaweredore ñarīpñre gohrotocū ñgñ arībñ yñññ. Erā basi “Ñarā āhraa gñ,” arī pepirāpñre ñtamugñ arībñ, arīpñ Jesu erāre.

Ba duhurire serēpiñuma gajirā Jesure

Mt 9.14-17; Lc 5.33-39

¹⁸Irisubure Ññ buherā, fariseo masa sñ Goāmñre umupeomorā ba duhumñriñorā. Eropirā masa Jesu pohro eraa ñgñre serēpiñorā.

—Erā Ññ buherā, fariseo masa buherā sñ Goāmñ ya arībure iirā, ba duhumñrama. ¿Duhpirā mñ buherāpñ ba duhubeari? arīñorā erā Jesure.

¹⁹Erā eroparīcū pee Jesu erāre ñpa arī yñhrīpñ:

—Ōpa āhraa iri: Mojoto diridigu ĩgu bosenure iicũ ĩgu mera majarã bujawererã ba duhurã iibeama. ĩgu mera árĩrã mucubiri barã iima. Eropa ta yu buherã sã yu mera árĩrã ba duhumasibeama. ²⁰Yujunũ Goãmũ yure aĩcãgũcumĩ. Eropa ĩgu aĩgãra pũhrũ yu buherã mera árĩsome yũhũ. Eropirã irisubugue tamerare yu buherã ba duhurãcoma, arĩpũ Jesu.

²¹Erã iribojegue maja buheri mera mama buheri mera erã buhe morediacũ ĩagu ōpa arĩ werenemopũ Jesu werenigui queori mera:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhriore seretu masiya mara. Eropiicũ mama gasiro mari coera pũhrũ mũrañere suhriore taragameneo, wũtariaro yehgucũ iiaa. Eropa ta mama buherire mũra buheri mera wapi moa buhebiricãro gahmea. ²²Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibũgu gasiro ajurore mũra ajurore pisãbiricãro gahmea. Eropiro igui deco pahmutarirogue mũra ajurore yehgue dija wahaa. Iri ajuro yehgucũ igui deco sã cohmo, ajuro sã cohmoa wahaa. Eropirã igui decore mama ajuro mera pisãro gahmea. Eropiicũ igui deco sã cohmoabea. Ajuro sã cohmoabea. Eropa ta mama buheri, mũra buheri mera more buhebiricãro gahmea, arĩ buhepũ Jesu erãre.

Sabado árĩcũ Jesu buherã trigo pororire turĩñuma

Mt 12.1-8; Lc 6.1-5

²³Gajinu Sabado árĩcũ Jesu sã trigo pohegue ĩha taria wañorã. Eroque tariarã ĩgu buherãpũ trigo pororire turĩ tari wahgãñorã. ²⁴Erã eropiicũ ĩarã ōpa arĩñorã fariseo masa Jesure:

—Peenique gũare. ¿Duhpirã mũ buherã Sabadonũ mari soorinũ árĩquerecũ Goãmũ ĩgu mohmedobiririnũre mohmeri erã? Mari dorerire tarinũgarã iima, arĩñorã erã Jesure.

²⁵⁻²⁶Erã eroparĩcũ peegu yu buherã tarinũgarã iibeama arĩgu ōpa arĩpũ erãre:

—Iribojegue Davi ĩgu mera majarã mera oaboagu Goãmũ wihigue ñaja iri wihi árĩri panre Goãmũ ya panre bañumi. Eropigu ĩgu mera majarã sãre badoregũ iri panre oñumi. Iri panre pahia dihtare badorera árĩyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyoro. Irisubure Abiata waĩcũgu pahia opũ árĩñumi. ¿Davi sã irire erã iirare Goãmũ yare erã gojarare buhebirari mũa? Davi iri panre bagu Goãmũre tarinũgagu iibiriñumi. Dohpagãre yu buherã sã i trigo yerire turĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama, arĩpũ Jesu.

²⁷Eropa arĩtuhaja ōpa arĩnemopũ:

—Goãmũ masare iituhajagu soorinũre doreñumi “Masa sooporo,” arĩgu. Eropa iigu masa inũre iiburire weregu āhrimi. Masapũ inũre erã iiburire wererã árĩbeama. ²⁸Eropigu yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpũ Jesu erãre.

Mojoto buhadigu ōaro wañumi

Mt 12.9-14; Lc 6.6-11

3 ¹Gaji Sabado áricū Jesu judio masa erā buheri wihigue eja ñajapu daja. Eropigu mojoto buhadigu sã ero áripu. Eropirã iri wihi árirã Jesure ihanruñorã igure weresãmorã. ²Sabado áricū Jesu mojoto buhadigure igu ōagu iicū iarã, “Mari soorinure Jesu mohmegu iimi,” arĩ weresãdiañorã Jesure. ³Eropigu ōpa arĩpu Jesu mojoto buhadigure:

—Wahgãnugajaque. Arique ōgue, arĩpu.

Ōpa arĩtuha iri wihi árirãre wereru:

⁴—¿Sabado áricū ōarire iicū ōabeari? ¿Ñerire iicũpũre ōhari mũa pepicũ? Sabado áricū masũre masucũ ōapũrica. Masũre wejẽcũpũre ōabeaa, arĩ wereru Jesu erãre.

Ígu eropa arĩquerecũ ta yũhribiriñorã. ⁵Erã eropa yũhribiricũ íagu Jesu erãre ihamehtu erã mera guapu. Erã igure peediabiricũ íagu Jesu erã mera bujawerupu. Eropigu mojoto buhadigure arĩpu:

—Mũ mojotore sisirãbeoque, arĩpu igure.

Ígu eroparicũ peegu igu mojotore sisirãbeoru ígu. Ígu eropiicũ ta ōari mojoto wayoro. ⁶Ígu ya mojoto ōari mojoto wacũ iarã fariseo masa wiria wañorã. Wiria Herode curu majarã mera gamenere, “¿Dohpa ii ihĩ Jesure wejẽracuri?” arĩ weretamuñorã erã erã basi.

Masa bajarã ditaru tũrogue áriñuma

⁷⁻⁸Eropi Jesu igu buherã mera ditaru tũrogue wapu. Erã erogue wacũ iarã Galilea majarã masa bajarã erã puhru nurusiañorã. Eropirã Judea yeba majarã, Jerusalén majarã, Idumea yeba majarã, Jordán waicuriya gajipu masegue majarã, Tiro majarã, Sidón majarã igure iarã wañorã igu iirare peenjarã. ⁹Eropirã bajarã áriñorã Jesu pohore. Tuucãhmota nũgajacãñorã. Eropigu Jesu igu buherãre gasirure amuyudorepu igu doaborore. ¹⁰Bajarã dorecurãre igu ōarã wacũ iicũ iarã gajirã dorecurã sã igure pẽhrediañorã. ¹¹Eropirã watẽa ñajasũnirã Jesure iarã igu pohro mereja arĩñorã:

—Mũhũ Goãmu magu ãhraa, arĩ gaguiniguñorã erã igure.

¹²Eropigu erãre Goãmu magu ígu áririre turaro mera gajirãre weredorebiripu Jesu.

Jesu igu buherãre doce gohra beyeñumi

Mt 10.1-4; Lc 6.12-16

¹³Eropigu Jesu utãgũgue mũria igu gamerãre sihupu. Ígu eropa sihubeocũ peerã igu pohrogue ejañorã. ¹⁴Eropigu doce umare igu mera majarãre, igu obeomorãre beyeru. Gaji macarigue igu yare buherã wamorãre beyedobopu Jesu. ¹⁵Eropigu watẽare erã cõãburire apipu erãre. ¹⁶⁻¹⁹Oã áriñorã doce gohra uma igu beyenirã. Simo, Santiago Zebedeo magu, igu pagu magu Ñũ,

Andre, Felipe, Bartolomé, Mateo, Toma, Santiago Alfeo magu, Tadeo, Simo celote ya curu majagu, Juda Iscariote, oã nũcure Jesu beyedobopu. Jesu Simore Pedro waĩyeru. Santiagore, Ñu mera Boanerges waĩyeru. Boanerges mari ya mera “bupu masa” waĩcuma. Juda Iscariote Jesure ihaturirãre ihmubu arĩpu. Erãre beyedobotuha Jesu dijaha wihigie ñaja wapu.

—Jesu watĩ turari opami, arĩ weresãñuma masa

Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10

²⁰Eropi ero dipaturi masa bajarã gamenereñorã daja erã pohro. Eropirã igu igu buherã sã ne bamasibiriñorã. ²¹Eropirã Jesu acawererã igu iirare peebeñorã. “Jesu goroweregũ wagũ iimi,” masa arĩcũ peeñorã. Eropirã igu pohrogue eja igure aĩgãridiariñorã.

²²Gajirãpu òpa arĩñorã:

—Beelzebú igure eropa iicũ iicumi. Igu watẽare cóagũ Beelzebú watẽa opu turari mera erãre cohãmi, arĩñorã Jerusaléngue arinirã judio masare buherãpu.

²³Erã eroparĩcũ peegũ Jesupu erãre sihubeo werenigui queoriñe mera werepu erãre.

—Watĩ ya turari mera watẽare cóagũ iibea. Watẽa erã basi cóãmasibeama.

²⁴Eropirã yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wacoma. ²⁵Eropirã yuju wihi majarã erã basi erã gamequeãrã iri wihi majarã pehrea wacoma. ²⁶Eropigu igu Satana watẽa opu watẽare yure cóãdoregũ, igu basi ta gamequeãgũ iibocumi. Eropigu igu pehrea wabocumi.

²⁷Òpa ta àhraa watĩ turagure tarinũgari werediãcũ: Wihi opu turagure diribigu, yajari masũ igu ya wihire ñajaja yajamasibeami. Igu igu dirira puhru tamerare ñajaja yajamasimi igure, arĩ werepu Jesu. Eropa arĩ werepu watĩre igu tarinũgarare weregũ. Watĩ turagu arĩquerecũ ta Jesu igure tarinũgami watẽare cohã wiugu.

²⁸Eropigu arĩnemopu Jesu:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Arĩpehreri masa erã ñeri iicũ sãre, erã wereniguiçũ sãre Goãmũ cãdijimasimi. ²⁹Eropa cãdijiqueregũ ta Espĩritu Santore erã ñero wereniguiçũ iri tamerare ne cãdijisome. Erã eropa arĩra waja eropa dipuwajacũniguiçãrã arĩrãcoma, arĩpu Jesu erãre.

³⁰Jesu Espĩritu Santo turari mera mohmequerecũ erãpu “Watĩ turari mera mohmemi,” arĩñorã. Erã eropa arĩra waja Jesu eropa arĩ werepu erãre.

Jesu acawererã igure sihurã erañuma

Mt 12.46-50; Lc 8.19-21

³¹Eropirã Jesu pagu porã igu pago mera erañorã. Eropa erarã disiporogue niguirã gajirãre sihudoreñorã igure. ³²Eropirã masa igu pohrogue doarã wereñorã igure.

—Mũ pago mũ pagu porã mera disiporogue sihuma mũre erã, arĩñorã.

³³Erã eroparĩcũ peegũ òpa arĩpu Jesu erãre buhebu:

—¿Noa áhriri yu pagu yu pagu porã sã mua íacũ? arĩpu.

³⁴Eropa arĩgu ïgu pohro doarãre ïagu õpa arĩpu:

—Oã áhrima yu pago, yu pagu porã dopa árirã. ³⁵Goãmu gamerire iima oã. Eropa ta iirã yu pagu magu, yu pagu mago, yu pago iro dopa áhrima, arĩ buhepu Jesu erãre.

Jesu oteri masu queoriñere buheñumi

Mt 13.1-9; Lc 8.4-8

4 ¹Eropi dipaturi ta daja Jesu ditaru tãroque buhenugapu. Eropa eroguere buhenugagu masa bajarã ïgu pohroque gamenerecũ ïagu Jesu dohodirugue ñaja buhe payapu. Eropirã masapu yebague ditaru tãroque niguiñorã ïgure peemorã. ²Eropigu Jesu baja werenigui queorire erãre buhepu.

³—I queoriñere peeque mua, arĩpu erãre.

—Oteri masu otegu wañumi. ⁴Ïgu eropa otecũ gajiyeri ma turo yurimerejayoro. Ero mehmerajarayerire mirimagu porã ahri bacãñuma. ⁵Eropi gajiyeri utãyeri watope yurimerejayoro. Ero utãyeri watope nicu mariñariro áriquerecũ ta, mata puhiririyoro. ⁶Eropa puhirã áriquerero, abe ïgu burigã asicũ, nuguri marinijaro ñaiñaja siria wayoro. ⁷Gajiyeri poracuroque yurimerejayoro. Porapu puhri tiataria waha oterayeripure wejēcãyoro. Eropiro iri dũca mariyoro. ⁸Gajiyeri õari yebapu yurimerejayoro. Óaro puhri dũcacuyoro, gajisari treinta yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari cien yeri dũcacuyoro, arĩ buhepu Jesu.

⁹—Irire óaro peeque mua, arĩnemopu Jesu.

Jesu ïgu werenigui queorare ïgu buherãre wereñumi

Mt 13.10-17; Lc 8.9-10

¹⁰Eropirã puhru erã seyaro árirã, doce buherã gajirã Jesu mera árirã iri queorañere masidiarã Jesure serẽpiñorã. ¹¹Erã eropa serẽpira puhru Jesu õpa arĩ werepu:

—Goãmu masa tauro opu ïgu áririre, iribojegue majarã erã masibirirare mũare yu buherãre masicũ iimi Goãmu. Gajirãpũre eropiibeami ïgu. Eropigu erãre werenigui queori mera buhea. ¹²Eropirã erã ïaquererã, pee masibeama. Eropirã peequererã ta masisome. Erã masirã õaripũre gohrotoboñuma. Erã eropa gohrotocũ ïagu erã ñero iirare cóãboñumi Goãmu. Eropa áriquerecũ ta erãpu ne peediabeama, arĩpu Jesu.

Jesu oteri masu queoriñere were amuñumi

Mt 13.18-23; Lc 8.11-15

¹³Ïgu eroparãra puhru, õpa arĩnemopu erãre:

—¿Iñe queoriñere peenibeari mua? ¿Mua iñe queoriñere peebirã dohpa gaji queorire peerãcuri mua? arĩpu Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werepu erãre.

¹⁴—Oteri masu ïgu oteriyeri òari buheri iro dopa àhraa. ¹⁵Eropiro ma turo mehmerejarayeri, òari buheri iro dopa ta àhraa. Eropigu masa erã òari buherire erã peecũ ïagu Satanapu iri òari buherire masidorebeami erãre. Mirimagu porã iriyerire erã dote aïdiro dopa ta iimi. ¹⁶Eropi utã watope mehmerejarayeri òari buheri iro dopa ta àhraa. Eropirã masa òari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aïma. ¹⁷Eropa pee aïquererã ta, utã watope árisari, nuguri marisari iro dopa ta oã masa turabeama. Eropa turabirã yaha òari buherire erã peera waja gajirã erãre ñero iicũ ïarã yahapure duhcãma. Gajirã erãre ñero iicũ irire bocatũbirã yahare duhcãma. ¹⁸Eropi pora watope yurimerejarayeri òari buheri iro dopa ta àhraa. ¹⁹Eropirã masa òari buherire peequererã, i yeba majare wuaro guñaricũrã niyerure mahima. Gajino sãre baja gamenemoma. Erã eropiicũ iripu òari buheripure cãhmotaa. Iri eropa cãhmotacũ masa Goãmũ gamerire iibeama. ²⁰Eropi òari yeba mehmerejarayeri òari buheri iro dopa ta àhraa. Eropirã masa òari buherire peerã irire masima. Eropa masirã árirã Goãmũ ïgu gamero dopa ta iima erã. Yujurãyeri merogã òarire iima treinta yeri ducacuro dopa ta. Gajirã wecañari òarire iima sesenta yeri iri ducacuro dopa ta. Gajirã wuaro òarire iima cien yeri ducacuro dopa ta, arĩ wereru Jesu erãre.

Jesu sihãgodiru queoriñere buheñumi

Lc 8.16-18

²¹Eropa arĩtuha òpa arĩnemoru:

—Ne, sihãgodirure masa sihãgorã máticasorobu docague buhapibeama. Irirure sehro doca apibeama. Irirure sihãgorã umarogue duhpeoma òaro boyoweadorerã. ²²Árĩpehrerã masa erã masibirirare puhru masirãcoma. Sihãgodiru boyocũ mari ïhamasiro dopa ta, iribojegue erã masibirirare masirãcoma masa. ²³Irire òaro peeque mña, arĩpu.

²⁴Eropigu erãre arĩnemoru daja:

—Merogã masidiarã merogã masirãca. Wuaro masidiarã wuaro masirãca. Eropirã peerã òaro peenuruque. ²⁵Òaro peenuruque òaro masigucumi. Peenurubigu “Merogã peea,” ïgu arĩquerecũ ta, iripu dederea waroca ïgure, arĩpu Jesu erãre.

Jesu coye puhri queoriñere buheñumi

²⁶Jesu erãre werenigui queori mera buheru daja:

—Goãmũ ïgu opu árirĩ werediacũ ojoducare otera iro dopa àhraa. Yujugu coyere ojoducayeri otemi. ²⁷Otetuhaja muraro ta carĩ wahgã ïagu wamuririmi. Irisubu ïgu oterayeri puhri wiriaca. “¿Dohpa puhri?” arĩ ïha masibeami irire otedigu ïgu basi. ²⁸Iri otera iri yeba mera iri gamero ducacua. Erapũgã deyomuhta, puhru dipa poro puhri wiria waha. ²⁹Duca bugatuhajacũ ïagu iri pororire pehami. “Pearisubuno ta àhraa,” arĩmi. ïgu otera iri bugarare ïgu masibiridiro dopa ta masa Goãmũ yarã erã dohpa wacũ sãre masibeama masa, arĩ buheru Jesu.

Mostazayegã queoriñere wereñumi Jesu

Mt 13.31-32; Lc 13.18-19

³⁰Eropa arĩtuha buhenemopu:

—¿Goãmũ ïgu opu árĩri werediacũ ñeheno iro dopa ãhriri mua pepicũ? Iri werenigui queoriñe mera irire weregũra. ³¹Mostazayegã iro dopa ãhraa Goãmũ ïgu opu árĩri. Iriyegã ïgu otecũ miriyegã gohra ãhraa. ³²Eropa árĩquerero iriyegã õaro puhri wiria. Eropiro yucũgu wuadigu wahaa. Eropirã irigu dũpũri paga dũpũri bugacũ ïarã mirimagũ porã iri dũpũrigue suhri suama. Mostazayegã wuatariadigu bugaro dopa ta umaro majagu mari Opũre masinũgarã bajamerãgã erã árĩquerecũ ta, pũhrũguere erã bajarã warãcoma, arĩpu Jesu.

Queori mera ïgu buherire wereñumi Jesu

Mt 13.34-35

³³Eropigu iri werenigui queori iro dopa baja queorire erã masiropẽ õari buherire buhepu erãre. ³⁴Queoriñe mariro werebirĩpu erãre. Pũhrũ erã seyaro árĩrãre õaro were amupehocãpu Jesu ïgu buherãre.

Jesu miruñere yusudoreñumi

Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

³⁵Eropi irinũ ñamica Jesu ïgu buherãre õpa arĩpu:

—Ina sipũ masegue, arĩpu erãre.

³⁶Ïgu eroparĩcũ peerã, yebague niguirãre goeriseretuhajarã dohodirugue ñajaa, Jesure aĩ taribuja wañorã. Eropirã gajirã gaji gasi mera erã pũhrũ taribujañorã. ³⁷Erã taribujacũ iriyague miruñe burigã weãyoro. Eropiro miruñe ariro pãgũri dohodirure miucãriyoro. Deco turaro ñajayoro. Merogã duhyayoro erã miriboro. ³⁸Eropa warisubu Jesu dohodiru auturogue suhri pore wecague carĩgu iipu. Eropirã erã ïgure wahgũñorã.

—Buhegu, ¿mũhũ ïabeari? Mirirari iiaa mari, arĩñorã erã Jesure.

³⁹Erã eroparĩcũ peegu Jesu wahgã miruñere, pãgũri sãre,

—Yusũque, arĩpu.

Ïgu eroparĩcũ ta miruñe pãgũri sã yusudija pehrea wayoro. Õaro dujayoro. ⁴⁰Eropigu Jesu arĩpu ïgu buherãre:

—¿Duhpirã gũimaacãri mua? ¿Mua yũre umupeobeari? arĩpu Jesu erãre.

⁴¹Eropa wacũ ïarã erã ïhamaria wañorã.

—¿Ñehmũno masũ ãhriri ihĩ miruñe, pãgũri sã yũhrisũgu? arĩñorã erã basi.

Watẽa ñajasũdigure õagu wacũ iĩnũmi Jesu

Mt 8.28-34; Lc 8.26-39

5

¹⁻²Eropi erã sipũ masegue Gerasa majarã ya yebague taribujajañorã.

Eropigu Jesupu dohodirugue sañadigu majanũgajaru. Ïgu majanũgajara

pũhrũ, watẽa ñajasũdigũ masa goberi utã goberi watopegue áridigũ wiriri ãgũ pohrogue arĩpũ. ³ Ñgũ watẽa mera goroweregũ masa goberi watope árigũ árimũripũ. Gajirãpũ ãgũre ñeha comeda wuarida mera dirimasibirimũriñorã. ⁴ Ñgũ bũrigã gorowerecũ ãha bajasuburi masa ãgũre guburi diriri berori mera comedari mera dirimũriñorã. Eropigũ ãgũpũ comedarire nuha tuãtasiricãmũripũ. Eropirã ãgũ turagũ áriro mera masapũ ãgũre ñeha dirirã bocatiũbiriñorã. ⁵ Eropigũ ñami áricũ, umũ sãre masa goberi watopegue, utã yucũgue sãre, eropa gaguinigui curicãmũripũ ãgũ. Eropigũ utã mera ãgũ basi dotemũripũ. ⁶ Eropigũ yoarogue Jesure ãhabeo ãgũ pohrogue omagãripũ. Era merejapũ Jesu core umupeobu.

⁷⁻⁸ —Watẽa, duhuque ãgũre, arĩpũ Jesu.

Ñgũ õpa aricũ peegũ, watẽa ñajasũdigũ õpa arĩ gaguiniguiũpũ:

—¿Jesu Goãmũ turagũ magũ, ñehenore iibu iiri mũhũ yũre? Goãmũ ãgũ ãaro serẽa yũhũ mũre. Yũre ñero iibiricãque, arĩ gaguiniguiũpũ watẽa ñajasũdigũ Jesure.

⁹ —¿Dohpa waicũri mũhũ? arĩpũ Jesu ãgũre.

—Gua bajarã áhrra. Eropirã “Bajarã watẽa” waicũa, arĩpũ Jesure.

¹⁰ Eropigũ Jesure turaro serẽpũ:

—I yeba árirãre gua watẽare gajirũgue wadobiricãque, arĩñorã watẽa masũ mera árinirã.

¹¹ Irisubure bajarã yesea árinorã erã pohrore. Utãgũ gubuye ahma barã iinorã. ¹² Ero erã banigucũ ãarã õpa arĩ serẽñorã watẽa:

—Soã yesea pohrogue wadoreque gũare. Erã mera áridoreque gũare, arĩ serẽñorã watẽa masure ñajanirã.

¹³ Erã eroparicũ peegũ yesea pohrogue wadorepũ Jesu erãre. Ñgũ eropa dorecũ watẽa masure duhu yesea dos mil gohra árirãpũre ñajañorã. Erã pohrogue erã ejara pũhrũ yeseapũ gorowere áripehrerã dipatũrugue oma buha, ditarugue yuriñajaa siripehrea wañorã.

¹⁴ Yesea erã eropa wacũ ãarã, erãre ãhadibunirãpũ giũ omagã wañorã. Macague eja, iri maca majarãre campo majarã sãre erã ãarare weresiripehocãñorã. Erã eropa werecũ peerã masapũ bajarã Jesu ãgũ iirare ãarã arĩñorã. ¹⁵ Eropirã Jesu pohrogue erarã, watẽa ñajasũdigũre, suhri saña, pee masigũ ãgũ ero õaro doacũ ãarã ãha uca wañorã erã. ¹⁶ Eropirã watẽa ñajasũdigũre, yesea sãre erã eropa warare ãanirã gajirãre werepehocãñorã. ¹⁷ Erã eropa werepehocũ peerã ero majarã Jesure turaro mera wadoreñorã.

¹⁸ Eropigũ Jesu ãgũ dohodirugue ãgũ ñajacũ ãagũ “Mũ mera wadiaca,” arĩ bũrigã serẽripũ watẽa ñajasũdigũpũ Jesure. ¹⁹ Ñgũ eropa arĩquerecũ Jesu ãgũre werepũ:

—Yũ mera aribita. Mũ ya wihigue waha, mũ pohro árirãre yũhũ mũ opũ mũre õaro iirare weregũ waque. Mũre yũmojomoro ãarare wereque erãre, arĩpũ Jesu ãgũre.

²⁰ Ñgũ eroparicũ pee watẽa ñajasũdigũpũ Decapoli waicũri macague Jesu ãgũre õaro iirare werenũgarũ. Ñgũ eropa arĩ werecũ peerã, masa áripehrerã pee uca wañorã.

Jairo magore òago ii, ne behrego sàre òago iinumi Jesu

Mt 9.18-26; Lc 8.40-56

²¹Eropi dipaturi ta Jesu gajipɛ masegue ĩɣu taribujacɛ masa bajarã ĩɣu pohrogue wɛariya tɛrogue gamenereñorã. ²²Eropiɣu judio masa erã buheri wihire ihadibugɛ Jairo waĩcɣu erapɛ. Jesure ĩha, ĩɣu guburi pohro mereja òpa arĩ serẽpɛ:

²³—Yɛ mago sĩrigo iiamo. Eropiɣu igore mɛ mojoto mera duhpeogɛ, igore dore taugɛ arique. Mɛhɛ eropiicɛ igo masagocumo, arĩpɛ ĩɣu Jesure.

²⁴Ĭɣu eroparĩcɛ pee Jesu ĩɣu mera wapɛ. Ĭɣu wacɛ masa bajarã nɛrusiagãñorã ĩɣure. ²⁵Eropigo nomeo doce bojori gohra eropa ɛmɛri nɛcɛ behreniguigo ero áriɓo. Ero core bajarã duhturuia igore ñero taricɛ iinorã igore ocoyerã. ²⁶Eropigo duhturuare igo niyeru áriɓherire wajayepituhapo igo ocoyedorego. Erã eropa ocoyequerecɛ igo mɛraro ta áriniguicãpo. Eropigo igo ero core igo árdiro tauro ñero wapɛ. ²⁷Igo eropa ñero taririsubɛ Jesu ĩɣu masare òarã iirire peerã gajirã wereñorã igore. Eropigo igo Jesu pɛhrɛ ta masa bajarã watope aripo. Ahri Jesu suhriore mohmepiñapo. ²⁸“Yɛhɛ ĩɣu suhriro dihtare mohmepiñago òago dujagoca,” arĩ pepipo igo. ²⁹Eropi igo mohmepicɛ mata igo di wirira purumujudija wayoro. Igo dɛpɛre òari dɛpɛ wacɛ pepipo. ³⁰Eropiɣu Jesu ĩɣu turari mera dorere ĩɣu taurare masiɣu, masa watope maji ĩapɛ.

—¿Noa yaha suhriore mohmepiari? arĩpɛ.

³¹Ĭɣu eroparĩcɛ peerã ĩɣu buherãpɛ òpa arĩñorã.

—Cũhña ãhraa. Eropirã masa bajarã mɛre pẽhregãma. “¿Noa yɛre mohmepiñari?” arĩɣu, ¿dohpa arĩɣu iiri mɛhɛ? arĩ serẽpiñorã ĩɣure.

³²Eropiɣu Jesu ĩɣure mohmepidigore amapɛ. ³³Ĭɣu amaro watope igopɛ igo dɛpɛ òaro wacɛ pepigo gũi, naragã merejapo ĩɣu pohro. ³⁴Eropigo igo diaye ta werepehopo ĩɣure. Igo eropa arĩ werera pɛhrɛ Jesu werepɛ igore:

—Mahgo, mɛhɛ yɛre umupeori mera òago dujaa dohpaguere.

Mucubiriri mera waque. Dore mariro árique, arĩpɛ Jesu igore.

³⁵Erã òpa arĩ wereniguero watope ta Jairo ya wihi majarã erañorã,

—Mɛ mago sĩria wahãmo. Eropiɣu buheɣure sihubita pare, arĩñorã.

³⁶Erã eropa arĩquerecɛ ta Jesu Jairore òpa arĩ werepɛ:

—Buɛawere pepibita. Yɛre guñaque. Umupeoque iri dihtare, arĩpɛ ĩɣure.

³⁷Eropa arĩtuha, Santiago, ĩɣu pagɛ magɛ Ñu, Pedro, erã dihtare “Yɛ mera arique,” arĩpɛ Jesu. ³⁸Eropiɣu Jairo ya wihigue eɓapɛ. Iri wihiguere masa bajarã burigã ñehamere orerã iinorã. Erã eropa orecɛ ĩha erãre arĩpɛ Jesu:

³⁹—¿Ñero arĩ ñehamere orebircãque mɛa. Igo majigo sĩribeamo.

Carĩgo iimo, arĩpɛ Jesu erãre.

⁴⁰Ĭɣu eroparĩcɛ peerã erã “Eroparĩcãɣu iimi ihĩ,” arĩrã ĩɣure ĩayeñorã. Ĭɣupɛ erãre disiporogue wiupehocãpɛ. Majigo pagɛ sɛmarã mera, Jesu ĩɣu mera majarã igo pohrogue sihuñajapɛ. ⁴¹Eropiɣu Jesu igo mojtore ñeha arĩpɛ igore:

—Talita cumi, arĩpũ ãgu. Talita cumi mari ya mera “Majigo wahgãaque,” arĩdiaro iiaa.

⁴² Ñgu eroparĩcũ ta igo majigo sĩridigo mũro wahgãnũgaja curipo. Doce bojori opago árĩpo igo. Iгоре ñgu eropa iicũ ãarã ãcataria wañorã. ⁴³ Eropigu Jesu irire ñgu iirare weresiridorebiripũ. Eropiituha igore bari ejodorepũ.

Jesu ya maca majarã Nazare majarã Jesure umupeobiriñuma

Mt 13.53-58; Lc 4.16-30

6 ¹ Eropigu ero árĩdigu waha wa, ñgu buherã mera ñgu ya yebague ejaꝑũ. ² Eropigu Jesu Sabado árĩcũ judio masa erã buheri wihigue buhenũgaꝑũ. Ñgu eropa buhecũ masa bajarã ñgure ãha masirã ñgure pee ãca wañorã. Õpa arĩñorã: —¿Dohpa ii masiyuri ihĩ i buherire? ¿Dohpa ii ñgu deyoro moarire ii masiri? ³ Ihĩ taboa mohmeri masũ María magũ ãhrimi. Santiago, José, Juda, Simo, erã tĩgu ãhrimi. Eropirã ñgu paꝑũ porã nome i maca ãhrima. Eropigu ñgu mari iro dopa árĩgu ãhrimi, arĩñorã erã Jesure peenjarã. Eropirã Jesure umupeobiriñorã. ⁴ Erã umupeobiricũ ñagu õpa arĩpũ Jesu: —Árĩpehrerogue Goãmũ yare weremũhtadigũre gajirã umupeoma. Erã eropa umupeoquerecũ ta ñgu ya maca majarã, ñgu acawererã, ñgu ya wihi árĩrã dihta umupeobeama ñgure. Eropirã yũre umupeobeaa mũa ohõ yũhũ masadigu árĩcũ ãarã, arĩpũ Jesu erãre.

⁵ Eropigu iri maca árĩgu Jesu Goãmũ turari mera baja deyoro moarire iimasibiripũ. Dorecũrã bajamerãgã dihtare ñgu mohmepi taupũ erã dorere. ⁶ Eropigu ero majarã Jesure erã umupeobiricũ ñagu, “¿Dohpa árĩrono mera yũre gamebeari erã?” arĩgu ãca warũ ñgu. Eropigu Jesu ero pohro árĩri macarigue buhegu waha warũ.

Jesu ñgu buherãre buhedore obeoñumi

Mt 10.5-15; Lc 9.1-6

⁷ Eropi Jesu doce ñgu buherãre sihubeo perãyeri dihta obeopũ erãre macariguere buhedoregu. Eropigu ñgu dorerire õpu erãre watẽare masa ñajanirãre erã cóãburire. ⁸ Erãre obeogu gajinore aĩadorebiripũ. Doberire, barire, niyerure aĩgãadorebiripũ erãre. Erã tuari yucũ dihtare aĩgãadorepũ erãre. ⁹ Eropigu gaji zapaturire aĩadorebiripũ erãre. Yujuñe ta suhriroro sañadorepũ. Peñe sañadorebiripũ erãre. ¹⁰ Eropigu õpa arĩ werepũ erãre: —Árĩpehreri macarigue erã mũare carĩro ocũ, iri wihi ta carĩque. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ¹¹ Eropirã gaji macari majarã mũare erã gamebiricũ, erã mũa buherire peediabiricũ ãha iri macare tari wahgã waque. Eropa warã, mũa guburi maja nicure moje siripique mũa erã ya dipuwajare masicũ iimorã erãre, arĩpũ Jesu erãre.

¹² Eropirã erã doce buherã waha masare buherã, erã ñero iirare bujaweredoreñorã. Õaripũre iidoreñorã erãre. ¹³ Eropirã bajarã watẽare masare ñajanirãre cóãñorã. Dorecũrãre yũũ mera sũrã õarã wacũ iĩñorã.

Ñu waïyegure gajirã wejẽnuma

Mt 14.1-12; Lc 9.7-9

¹⁴Eropirã Jesu ïgu õaro iirare masa bajarã masiñorã. Eropigũ opu Herode sã irire peebeopũ. Eropa peebeogu õpa arĩ guñapũ ïgu Jesure: —Ñu waïyemuridigu sïridigu murũ dipaturi masa dehyoagu iicumi daja ihĩ Jesu. Eropa masadigu árigũ ïgu turarire opami ïgu deyoro moarire iigu, arĩ pepiripũ Herode. Jesure “Ñu murũ ta áhrimi,” arĩ pepiripũ ïgu Ñure wejẽdorera pũhũ.

¹⁵Gajirã õpa arĩ pepiriñorã:

—Elia áhrimi, arĩ pepiriñorã. Gajirãpũ:

—Goãmũ yare weremũhtadigu iribojegue majarã dopa áhrimi ïgu, arĩ pepiñorã Jesure.

¹⁶Erã eropa arĩ pepiquerẽcũ, Herodepũ Jesu ïgu iirare peegu õpa arĩ pepipũ:

—Jesu Ñu murũ ta áricumi. Ñu dipurure yũ tabedigu masa dehyoagu iicumi daja, arĩ pepipũ.

¹⁷⁻¹⁸Ero core Herode ïgu pagũ magũ marapo Herodia waĩcũgore ehma igo mera marapocũpũ. ïgu eropa iicũ Ñu Herodepũre õpa arĩ wereniguiũpũ:

—Mũ pagũ magũ marapore marapocũgũ Goãmũ dorerire tarinũgagũ iiaa mũhũ, arĩpũ Ñu Herodere.

Ïgu eropa arĩra dipuwaja Herode Ñure ñeadore peresugue acumãripũ. Ïgure eropa iicũ gamepo ïgu marapo Herodia. ¹⁹Eropigo Herodiapũ Ñure ïhaturinijago ïgure wejẽdorediaripo. Eropiĩdiaquerego ta wejẽdoremasibiripo Herode opũpũ gamebiricũ. ²⁰Herodepũ “Ñu õarire iigu õagu áhrimi,” arĩ pepi Ñure güipũ. Eropigũ Herode Ñu wereniguirire ïgu peegu guñaturabiripũ. Eropa guñaturabiriquerẽgu ta mucubiriri mera ïgure peegu wejẽdorebiripũ ïgu Ñure. ²¹Irisubu ta Herodia igo ïgure wejẽdorera ejayoro. Irisubure Herode ïgu masa dehyoaranũ áricũ ïgu gobierno majarãre, ïgu surara oparãre, Galilea majarã oparã sãre sihu bosenu iipũ ïgu. ²²Eropigo ïgu marapo mago bosenu ïago erago erã ïhuro baya ïhmupo. Igo baya ïhmucũ ïarã Herode ïgu sihunirã mucubiriñorã. Erã eropa mucubiricũ ïagu õpa arĩpũ Herode igore:

—Mũ gamerire serẽque yũre. Eropigũ mũ serẽrire mũre ogura. ²³Goãmũ mera diaye arãa mũre. Mũ serẽropẽ yahare deco mera ogura mũre, arĩpũ ïgu igore.

²⁴Ïgu eropa arĩcũ peego igo pago pohrogue waha serẽpipo:

—¿Nehenore serẽgocuri yũhũ? arĩ serẽpipo igo pagore.

—Ñu waïyegu dipurure serẽque, arĩpo pagopũ.

²⁵Igo eroparicũ peego mũmũdiaro mera opu Herode pohrogue eja arĩpo:

—Dohparagã Ñu waïyegu dipurure tabetadoreque. Eropigũ soropa mera ïgu dipurure oque yũre, arĩpo igo.

²⁶Igo eroparicũ opu Herode burigã bujawerepũ. Ïgu masa erã peero, “Mũ serẽrire mũre ogura,” arĩtuhapũ ïgu. Eropigũ ïgu ïgu eropa arĩrare guhyasĩrigũ “Mũre osome,” arĩmasibiripũ igore. Ïgu sihunirã ïhuro “Ibeaa,” arĩmasibiripũ. ²⁷Eropigũ mata surarare peresu arĩrãre coregure

Ñu dipurure tabeta aĩgãridorepũ. ²⁸ Ìgũ eropa dorecũ peegũ surarapũ waha, ìgũ dipurure tabeta, soropa mera aĩgãripũ. Aĩgã nómeore ìgũ marapo magore ópũ. Eropigo igo iripare ñeha igo pagore o taupo daja.

²⁹ Eropirã Ñu buherã irire peenijarã erogue waha, ìgũ dũpũre aĩ masa gobegue aĩgã apiñorã.

Jesu cinco mil masare barire oñumi

Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

³⁰ Eropi Jesu ìgũ buhedore obeonirã ìgũ pohrogue dujajañorã daja. Erã iirare erã buherare wereñorã erã ìgũre. ³¹ Irisubure masa bajarã eropa majiniguirã erãre ne baro iibirinorã. Eropigũ òpa arĩpũ Jesu ìgũ buherãre:
—Masa marirogue mari seyaro soonirã warã, arĩpũ erãre.

³² Eropirã erã seyaro gasiru mera masa marirogue wariñorã. ³³ Erã eropa wacũ ìarã masa bajarã erãre masiñorã. Eropa masirã baja macari majarã mague waha, Jesu ìgũ ejaborogue omajatuhãnorã. ³⁴ Erã eropa ejacũ Jesu tuhajapa, gasirugue sañadigũ majanũgajagũ ìgũ bajarã masare ìapũ. Oveja ìhadibugũ moorã iro dopa áriñorã erã Jesu ìgũ ìacũ. Eropigũ erãre mojomoro ìagũ baja buherũ erãre. ³⁵ Ñamicague doce ìgũ buherã Jesu pohrogue eja òpa arĩñorã ìgũre:

—Ohõ maca marirogue ãhraa. Ñamicague ãhraa. ³⁶ Ògã áriiri macarigue masare wadoreque. Erã baburire asürã waporo, arĩriñorã erã Jesure.

³⁷—Mũa basĩ ta barire oque erãre, arĩpũ Jesu erãre.

Ìgũ eroparicũ peerã òpa arĩ yũhriñorã:

—¿Wũaro niyerupũri mera gũa dohpa ii asũbocuri panre masa bajarã erã baburire? arĩñorã erã Jesure.

³⁸—¿Di nũcũ pan ãhriri òguere? Ìarã waque, arĩpũ ìgũ erãre.

Ìgũ eroparicũ erãpũ barire boca òpa arĩñorã:

—Cinco dipuru ãhraa pan. Wai perã ãhrima, arĩñorã.

³⁹ Erã eroparicũ peegũ Jesu masare dipa cururi ero taa áriiro weca doadorepũ masare. ⁴⁰ Ìgũ eroparicũ peerã erã dipa cururi doañorã. Yuju curure cien gohra áriñorã. Gaji curure cincuenta gohra áriñorã. ⁴¹ Erã doapehrecũ ìha Jesu cinco dipuru pan dipurure aĩ, erã perã waire aĩ, ãmarogue ìhamemuju Goãmũre “Òhaa,” arĩpũ. Eropa arĩ serëtuhã iri pan dipurure nuha ìgũ buherãre ópũ masare gueredoregũ. Eropigũ wai perãre gueredorepũ arĩpeherrerãre. ⁴² Eropirã arĩpeherrerã baha yapia wañorã. ⁴³ Erã ba dũarare doce puiri gohra sea gameneo ƣjũtu doboñorã erã wai sãre eropa ta. ⁴⁴ Eropirã panre banirã ãma dihtare queocũ cinco mil gohra áriñorã.

Jesu deco weca curiñumi

Mt 14.22-27; Jn 6.16-21

⁴⁵ Irisubu ta Jesu ìgũ buherãre dohodirugue ñajajadore, gajipũ masegue Betsaida yebague ìgũ core taribuja yudorepũ. Eropigũ erã taribuja wara pũhru Jesupũ masare goeriserepũ. ⁴⁶ Goeriseretuhaja utãgũgue mũria ìgũ

seyaro Goãmure serēgũ waha warũ. ⁴⁷Pũhrũ ñamicague áricũ dohodirupũ ñgũ buherã wadiru ditaru deco áriyoro. Erã ero payacũ Jesu yujugũ ta erã taribujaridirogue áripũ. ⁴⁸Miruñe dũrũro weã dujuyoro erãre. Eropigũ erã ñero tari wejacũ ñhabeopũ Jesu erãre. Eropigũ boyo muririboro core cãreña wahgãrisubu erã pohro wagũ deco weca cũhrapi wahgã warũ. Erãre ñgũ tarigãripũ. ⁴⁹Ñgũ tarigãquerecũ ta, ñgũ deco weca aricũ ñarã ñha uca wañorã. “Sĩridigũ mũrũ watĩ ãhrimi,” arĩ pepi gaguiniguiñorã. ⁵⁰Erã áripheherã ñgũre ñarã ñha bũrigã uca wañorã. Erã eropa ñha ucacũ ñagũ Jesu werepũ erãre:

—Ne yũre ñha ucabiricãque. Yũhũ ta ãhraa. Gũibita, arĩpũ erãre.

⁵¹Eropa arĩtuha ñgũ erã mera dohodirugue ñaja warũ. Ñgũ ñajara pũhrũgã ta miruñe taria wayoro. Eropa wacũ erãpũ ucataria wañorã.

⁵²Ñgũ pan dipurure baja iirare guñabiriñorã erã. Ñgũre õaro masibiriniñorã.

Jesu Genesare majarãre dorecũrãre õarã wacũ iĩnumi

Mt 14.34-36

⁵³Eropi erã taribujaja, Genesare yebague eja, turogãgue payañorã. ⁵⁴Eropirã erã dohodirugue árinirã erã majacũ ta masapũ Jesure ñha masiñorã. ⁵⁵Eropa ñha masirã áripheherogue erã ya yebague omaja, dorecũrãre erã pũyucũ mera aĩgãriñorã. “Jesu erogue ãhrimi,” masa erã aricũ pee eroguerẽ aĩ ejañorã.

⁵⁶Eropirã áripheherero ñgũ waroguerẽ paga macariguere, mũta macarigãguere, campogue, erã wari mariguere erã masa dorecũrãre aĩ apiñorã Jesure coremorã. Eropirã Jesu erã pohro ñgũ ejacũ mohmepiñadيارã turaro serẽñorã ñgũre.

—Mũ suhriro ojogoro dihtare mohmepiñadoreque gũare, arĩ serẽñorã erã.

Eropirã ñgũ suhrirore mohmepinirã ñucũ õarã wañorã.

Masa ñerã wacũ iirire wereñumi Jesu

Mt 15.1-20

7 ¹Eropi Jerusaléngue arinirã judio masare buherã, fariseo masa mera Jesu pohrogue gamenereñorã. ²⁻⁴Fariseo masa áripheherã, gajirã gũa acawererã judio masa mera erã ñecũ sũmarã dorediro dopa ta erã mojotorire coero mariro babirimuriñorã. Eropirã doberi duarã pohrogue wanirã dujajarã erã dorerire iimorã, erã mojotorire coero mariro babirimuriñorã erã. Eropirã baja gaji erã dorerire erã ñecũ sũmarã iidorerire iimuriñorã erã. Tasa parire yujuropa coe, mátasorore coe, comesorore coe, erã iiguaro dopa ta iimuriñorã erã judio masa “Goãmũ eropa gahmemi,” arĩrã. Eropirã Jesu pohrogue gamenererã Jesu buherã erã ñecũ sũmarã dorediro dopa ta erã mojo coebiricũ ñañorã fariseo masa. ⁵Eropa ñatuhajarã Jesure serẽpiñorã:

—Mũ buherã mari ñecũ sũmarã mũra erã dorediro dopa ta erã baboro core erã mojo coebeama. ¿Duhpirã mari dorerire iibeari erã? arĩñorã erã Jesure.

⁶Erã eroparicũ peegũ werepũ Jesu erãre:

—Masa erã ñabiropure ñero iicorerã áhraa mua. Goãmũ yare weremũhtadigũ Isaia mũare iribojegue diaye ta weremũriĩnumi. Ōpa arĩ gojañumi Goãmũ ya wereniguirire:

Oã masa yũre ôaro wereniguiquererã ne yũre umupeobeama. Erã ya sĩporãripũ gajirũgue áhraa. Yũre ne mahibeama. ⁷Goãmũ ya doreri wereniguibodirore erã ya wereniguirire dihtare buhema erã. Eropirã yũre umupeo erã sĩbuipeori duhpiburi áríbeaa yũre, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia iribojegue.

⁸Iri diaye ta áhraa. Goãmũ dorerire iibeaa mua. Mũa ñecu sumará mũra áríricũri dihtare iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

⁹Eropigũ erãre wereniguinemopũ daja:

—Mũa ñecu sumará mũra áríricũrire iiduhubirã ta Goãmũ yapũre cohãa mua. ¹⁰Iribojegue ōpa arĩnumi Moise Goãmũ dorerire: “Mũa pagũ sumaráre umupeoque. Yujugũ ñgũ pagũ sumaráre ñero werenigui coredigũ ñgũ wejẽbu árigũcumĩ,” arĩnumi Moise. ¹¹Moise eropa arĩquerecũ ta, mũapũ masare ōpa arĩ weredorea erã pagũ sumaráre. “Mũare itamumasibeeaa. Mũare yũ oborare Goãmũ ya áriburire opehocãbũ,” arĩque mũa pagũ sumaráre,” arĩ weredorea mua. ¹²Eropa arĩ weredorerã erã pagũ sumaráre erã umupeobiricũ iiaa mua erãre. ¹³Eropirã Goãmũ ñgũ dorerire tarinũgarã iiaa mua mũa ñecu sumará ya doreri dihtare iirã. Gajirãre mũa buheri dihtare peedorea mua. Baja eropa áririre iiaa mua, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁴Eropa arĩtuha masare sihubeo ōpa arĩpũ daja:

—Mũa árípehrerã peeque yũre. Yũ arĩrĩre ôaro masique mua. ¹⁵Mũa disiro ñajaripũ mũa baripũ ñerã wacũ iibeaa. Mũa disiro wiriripũ, mũa wereniguiripũ mũare ñerã áricũ iiaa. ¹⁶Yũre ôaro peeque, arĩpũ Jesu.

¹⁷Eropa arĩtuha Jesu masa pohro áridigũ waha wihigue ñajaa warũ. ñgũ eropa ñajacũ ñarã ñgũ buherãpũ ñgũ wererare serẽpiñorã. Erã eropa serẽpicũ peegũ ōpa arĩpũ Jesu:

¹⁸—¿Ne peenibeari mũa sã? Mũa bari disiro ñajaripũ mũare ñerã masa wacũ iibeaa. ¿Irire masibeari? ¹⁹Iri mũa pepirigue ñajabeeaa. Mũa parugue ñajaja taria wahaa, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩgũ “Árípehreri bari ôari bari áhraa,” arĩgũ ipũ. ²⁰Ōpa arĩnemopũ:

—Mũa wereniguiripũ, mũa disiro wiriripũ mũa pepiri áhraa. Mũa pepiripũ mũare ñerã masa áricũ iiaa. ²¹Mũa pepirigue ōpa ñeri iinũgaa: Ñero pepiri, nomere gameri, yajari, masare wejẽri, ²²gajigũ marapo mera ñero iiri, gajirã yare turaro uaribejari, ñetariari iiri, gũyari, ñeri uaribejari, gajirã gajinore opacũ ñhaturiri, ñero quere wereri, gajirãre tarinũgadiari, pee masibiriri iinũgaa. ²³Árípehreri i ñeri mũa pepirigue árinũgari mũare ñerire iicũ ñerã áricũ iiaa, arĩpũ Jesu.

Judio maso árĭbigo Jesure umupeñoumo

Mt 15.21-28

²⁴Eropigũ Tiro waĩcũri maca pohroque, Sidón waĩcũri maca pohroque wapũ. Eroque ejagũ ero árĭri wihigue ñajaa wapũ. Eropigũ gajirãre ĩgũ árĭri wihire ne weredorebiripũ. ĩgũ eropa duhridiaqueregũ ta duhrimasibiripũ. ²⁵ĩgũ ejacũ pee mata yujugo nomeo ĩgũ pohro ejapo. Igo mago watĩ ñajasũdigo árĭpo. Gajirã Jesu iira querere peedigo árĭpo. Igo Jesu pohro eja ĩgũ guburi pohro merejapo. ²⁶Igo judio maso árĭbigo Grecia majago árĭpo. Siro Fenicia árĭyoro igo masa dehyoara maca. Jesu pohro mereja ĩgũre turaro serẽpo:

—Watĩre wiubasaque yũ magore, arĩ serẽpo igo Jesure.

²⁷Igo eroparĩcũ peegũ õpa arĩpũ Jesu igore:

—Negohrare wihi opũ porã bamũhtaporo. Erã porã ya barire diayeare ocũ ero wabeaa. Israe masa yare gaji yeba majarãre yũ omũhtacũ ero wabeaa, arĩpũ Jesu igore.

²⁸—Eropa ta ãhraa opũ. Eropa árĭquerecũ ta barisubũ árĭcũ erã diayeare sã yuhridijarire bacohrema. Gaji yeba majago yũ árĭquerecũ, yũ sãre ĩtamuque mũhũ, arĩpo igo ĩgũre.

²⁹—Mũhũ eropa õaro arĩ yuhricũ mũ magore watĩre wiubasatuhabũ. ĩago waque, arĩpũ Jesu igore.

³⁰ĩgũ eroparĩcũ peego waha, igo ya wihigue eja, igo magore camague oyagore watĩ moogoguere eja ĩapo.

Peebigure, wereniguimasibigure õagũ wacũ iĩnumi Jesu

³¹Irisubure Jesu sã Tiro waĩcũri maca pohroque árĭdigũ waha, Sidón waĩcũri macare eja tarigã, Decapoli waĩcũri macare eja tarigã, Galilea waĩcũri ditarugue ejañorã pare. ³²Eropirã peejabigure, wereniguibigure aĩgãriñorã gajirã Jesu pohrore.

—Mũ mojoto mera mohmepiñaque ĩgũre, arĩ serẽñorã erã ĩgũre.

³³Erã eroparĩcũ peegũ Jesupũ peejabigure aĩgã, masa mariroque aĩ ejapũ. Erã seyaro árĭñorã. Eropigũ Jesu ĩgũ mujusĩri mera ĩgũ gamĩrire pupũ. Eropigũ ĩgũ disico mera ĩgũ nerore mohmepiñapũ. ³⁴Eropiituhaja umaro ĩhamuju sĩ aĩ õpa arĩpũ:

—Efata, arĩpũ Jesu. Efata mari ya mera “Pãgũque,” arĩro iiaa. Eropa arĩgũ ĩgũre peedoregũ iipũ. Eropigũ wereniguĩdoregũ iipũ.

³⁵ĩgũ eroparĩcũ ta ĩgũ peejabigũ peepũ. ĩgũ nero nĩricũ pepigũ õaro wereniguĩnũgarũ. ³⁶Eropigũ Jesu irire ĩanirãre gajirãre weredorebiripũ. Eropa weredorebiriquerecũ, erãpũ gajirãre burigã werepehocãñorã.

³⁷Eropirã masa pee uca waha õpa arĩñorã:

—Árĩpehreri õaro iimi. Peejabirã sãre õaro peecũ iimi. Wereniguĩbirã sãre õaro wereniguĩcũ iimi Jesu, arĩñorã masa.

Cuatro mil masare bari oñumi Jesu

Mt 15.32-39

8 ¹Irisubure daja dipaturi masa bajarã erã gamenerera pũhrũ, bari moorã erã áricũ ñagũ Jesu ñgũ buherãre sihubeopũ:

2—Oã masa uhrenũ gohra yũ mera árituhajama. Erãre bari pehrea waca. Eropigũ erãre mojomoro ñhaa yũhũ. ³Gajirã erã mera majarã yoarogue arinirã áhrima. Erã babiriquererã erã ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warã erã oaboarã turabiribocoma. Eropigũ erãre barire odiaca, arĩpũ Jesu ñgũ buherãre.

⁴Ñgũ eroparĩcũ ñgũ buherã ñgũre arĩñorã:

—¿Duhpii mari õguere masa mariroguere barire bocabocuri erãre ejomorã? arĩñorã Jesu ñgũ buherãpũ.

⁵—¿Di nũcũ dipuru pan dipuru opari mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre:

—Siete pan dipuru áhrra, arĩñorã.

⁶Eropigũ ñgũ masare taa áriro weca doadorepũ. Tuhajanugu siete pan dipurure aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Eropã arĩ serẽtuhaja pan dipurure nuha ñgũ buherãre ópũ gueredoregũ. ⁷Eropirã waigã sãre bajamerãgã opañorã erã. Eropigũ waigãre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽ, ñgũ buherãre masare gueredorepũ. ⁸Masa irire barã yapia wañorã. Erã ba duharare siete puiri gohra aĩ gameneo ujutu doboñorã. Erã masa cuatro mil gohra áriñorã. ⁹⁻¹⁰Eropiituha Jesu masare goeriserẽpũ wagũ. Erãre goeriseretuhaja Dalmanuta waĩcũri maca pohrogue waha wapũ.

Fariseo masa deyoro moariñere ñadiariñuma

Mt 16.1-4; Lc 12.54-56

¹¹Ero pũhrũ fariseo masa Jesu mera duyasorã erañorã. Erã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moariñere iidoreriñorã. Ñgũ ii ñhmmasibiricũ ñadiariñorã. Ñgũ iimasibiricũ “Goãmũ ñgũ obeodigũ áribeami,” arĩdiariñorã. ¹²Erã õpa dorecũ peegũ Jesu turaro bujawere siñaja õpa arĩpũ:

—¿Mũa dohpague majarã duhpirã Goãmũ ñgũ turari mera deyoro moarire ñadiari? Diaye arãa mũare. Dohpague majarã mũare ne deyoro moarire ii ñhmsome yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

¹³Õpa arĩtuha waha dohodirugue ñaja gajipũ masegue waha wapũ ñgũ buherã mera.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã ñeri buherire wereñumi Jesu

Mt 16.5-12

¹⁴Eropa warã panre cãdijiñorã. Dohodirugue yujuru ta panrure opañorã erã. ¹⁵Eropigũ Jesu gũhyaro mera werepũ ñgũ buherãre:

—Õaro iique. Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã pan bugacũ iiburire õaro iique. Gũhya áhrra iri, arĩ werepũ erãre.

¹⁶Īḡu fariseo masa sã erã buherire eroparĩcũ pee, ĩḡu buherãpu peewisirã irire erã basi wereniguĩñorã.

—Mari panre mari aĩḡaribiricũ ĩḡu eropa arĩcumĩ ĩḡu, arĩñorã erã basi.

¹⁷Erã eropa arĩrare masiḡu òpa arĩpu Jesu erãre:

—¿Duhpirã mũa pan cãdijirare guñari mũa? ¿Mũa masibeari? ¿Peenibeari mũa dohpa? ¿Peediabeari mũa? ¹⁸¿Cuiricũrã áriquererã ĩabeari mũa? ¿Gamiricũquererã ta peebeari mũa? ¿Mũa yũ iirare guñabeari? ¹⁹¿Yũ cinco mil ãmare cinco dipuru panre yũ nuha orare guñabeari mũa? ¿Erã yapi weorare di nũcu puiri pan dipure mũa ãjutura puirire aĩari mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—Doce puiri, arĩñorã erã ĩḡure.

²⁰—¿Eropi yũhu siete pan dipurure cuatro mil masare yũ ora pũhrũ di nũcu puiri ãjutura puiri aĩari mũa? arĩpu Jesu erãre daja.

—Siete puiri, arĩ yũhriñorã erã.

²¹—¿Eropa irire ĩaquererã ta masibeari mũa dohpa? arĩpu Jesu erãre.

Jesu cuiri deyobigure ĩacũ iĩnumi

²²Eropi erã Betsaida waĩcuri macague erã ejaçũ ĩarã, masapũ cuiri deyobigure aĩḡariñorã.

—Īḡure mohmepique, arĩ turaro serẽñorã erã Jesure.

²³Eropiḡu Jesu cuiri deyobigure mojoto ñeha iri maha turogue ĩḡure taragãpu. Aĩ eja ĩḡu cuirire purimetupu disico mera. Eropiḡu ĩḡu mojoto mera ĩḡure mohmepipu.

—¿Mũhu ĩacũ dehyori? arĩ serẽpipũ Jesu ĩḡure.

²⁴Īḡu eroparĩcũ ĩḡupu ĩḡu òpa arĩpu:

—Masare ĩhaa. Erãre ĩaquerecũ erã curicũ yucu iro dopa dehyoma, arĩpu ĩḡu cuiri deyobipu.

²⁵Īḡu eroparĩcũ peegu Jesupu ĩḡu mojotori mera ĩḡu cuirire mohmepipu daja. Īḡu eropa mohmepira pũhrũ cuiri deyobigu ĩḡu turaro ĩacũ òaro deyoyoro pare. Eropiḡu áripehrerire òaro ĩapu ĩḡu. ²⁶Eropiḡu Jesu ĩḡure ĩḡu ya wihigue omedijugu òpa arĩpu:

—Macague tamerare wabiricãque. Eropiḡu maca majarãre i yũ iirare gajirãre weresiribiricãque, arĩpu Jesu ĩḡure.

Jesu ĩḡu diaye ta Cristo áriire wereñumi Pedro

Mt 16.13-20; Lc 9.18-21

²⁷Eropi Jesu ĩḡu buherã mera Cesarea Filipino waĩcuri maca pohro áriri macarigue wanemoñorã. Eroque waḡu Jesu serẽpiñapu ĩḡu buherãre:

—¿Nihino áricuri yũhu masa erã yũre pepicũ? arĩ serẽpiñapu ĩḡu.

²⁸Īḡu eropa arĩ serẽpiñacũ peerã ĩḡu buherã yũhriñorã:

—“Ñu waĩyegu ãhrimi,” arĩma mũre. Gajirã “Elia ãhrimi,” arĩma.

Gajirãpu “Goãmu yare weremuhtanirã mera majagu ãhrimi,” arĩma, arĩ yũhriñorã ĩḡu buherã ĩḡure.

²⁹ Erã eropa arĩra pũhrũ Jesu serẽpinemopũ erãre:

—¿Mũarũ mũa pepicũ nihino árĩcuri yũhũ? arĩ serẽpirũ.

Pedropũ yũhripũ ãgũre:

—Mũhũ Cristo Goãmũ ãgũ obeodigu ãhraa, arĩ yũhripũ Pedro.

³⁰ ãgũ eroparĩcũ peegu Jesu õpa arĩpũ:

—Yũre “Cristo ãhrimi ãgũ,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩpũ erãre.

Jesu ãgũ sĩriburiñere ãgũ masa mũriaburiñe sãre weremũhtañumi

Mt 16.21-28; Lc 9.22-27

³¹ Eropigu ãgũ erãre buhenũgarũ õpa arĩ weregu:

—Yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigu ãhraa. Eropigu burigã ñero tarigũca. Yũre eropa ta waro gahmea. Mũrã, pahia oparã, marire buherã sã yũre gamebirã yũre wejẽrãcoma. Erã yũre eropa wejẽquerecũ, ãhrene pũhrũ masa mũriagũca, arĩpũ Jesu erãre.

³² Eropa arĩgũ erã õaro peeboro dopa õaro weregu iipũ erãre. ãgũ eroparĩcũ peegu Pedropũ gajipũ ñarigã Jesure aigã ãgũre arĩpũ. “Eropa arĩbiricãque,” turaro mera arĩ werepũ. ³³ ãgũ eropa arĩdorebiricũ peegu Jesupũ ãgũ buherãre majinũgaja, turipũ Pedrore.

—Satana iro dopa wereniguigũ iiaa mũhũ. Eropa arĩbiricãque. Mũ pepiri masa ya ãhraa. Goãmũ ya árĩbeaa, arĩpũ ãgũ Pedrore.

³⁴ Eropa arĩtuha masare ãgũ buherã mera sihubeo õpa arĩpũ:

—Yũjugũ yũ mera majagũ árĩdiagũ ãgũ gamero iidarire duhucãgũcumi.

Eropigu ãgũ yũ mera majagũ ãgũ árĩri dipuwaja ñero tarigũcumi. Nero tariqueregu yahare iiniguicãgũcumi. ³⁵ Yũjugũ masũ ãgũ ya árĩburi dihtare pepigu ãgũ dederea wagũcumi. Eropigu gajigu yaha árĩburi dihtare iigu, õari buheri sãre iigu, árĩpehrerinũri yũ mera ãmarogue õaro árĩgũcumi.

³⁶ Yũjugũ masũ i yeba majare árĩpehrerire opaqueregu, peamegue wagũ õarire wajatasome. ³⁷ Eropigu i yebague opaburi dihtare guñagũ, ãgũ sĩrigũ waburire guñabigu ãgũ siporã mera peamegue dederegũcumi. ³⁸ Dohpaguere ñerã Goãmũre gamebirã erã ejatuharo iiri árĩro iiaa. Eropirã yujurãyeri yũre, yũ buheri sãre masiquerã “Masibea,” arĩbocoma guhyasĩrirã. Erã eroparĩcũ ãgũ yũ sã erãre guhyasĩrigũ “Erãre masibea,” arĩgũca. Yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigu õarã anyua mera yũ Pagũ gosesiriri mera dujarigũca. Yũ dujarigũ yũ waĩre arĩdia guhyasĩrisãnirãre guhyasĩrisãgũca yũ sã, arĩ werepũ Jesu.

9 ¹ Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopũ Jesu:

—Diaye arĩgũ tiiaa mũare. Yujurãyeri mũa õguere árĩrã, mũa sĩriboro core Goãmũ ãgũ opũ árĩroguere yũ ñajacũ ãarãca, arĩpũ Jesu.

Jesu ãgũ dũpũre gohrotoñumi

Mt 17.1-13; Lc 9.28-36

² Eropi seis ñuri pũhrũ Jesu Pedrore, Santiagore, ãgũ pagũ magũre Ñũre utãgũgue ãmadigũgue erã dihtare sihu mũriapũ. ãmarogue

erã m̄rijara p̄hr̄u erã ïhabeoro ïgu d̄p̄ure gohrotop̄. ³Eropiro ïgu suhri gosesiriri suhri ñaro boreriñe wayoro. I yeba majarã nome suhri coerã nome ne eropa borerire iimasibeama. ⁴Mata iribojegue majarã Moise m̄ru Elia m̄ru sã dehyoañorã. Eropirã Jesu, Elia, Moise mera weretamucũ ïañorã erã ırerã ïgu buherã. ⁵⁻⁶Eropirã erã burigã güiñorã. Eropa güigu dohpa arımasibirinijagu ñpa arıpu Pedro:

—Op̄u, mari ohõ árıcũ ñadiao. Ʋhre wihigã iirã. M̄u ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirã, arıpu ïgu Jesure.

⁷Eropiro erã weca erãre imica curu cãhmotayoro. Iri eropa cãhmotacũ ta imica curu pohecague Goãmu ïgu werenigüiri bus̄yoro:

—Ihı yu magu yu mahigu ãhrimi. Peeque ïgure, arıri bus̄uro cariyoro.

⁸Eroparıcũ peerã Pedro sã maji iarã Moisere, Eliare ïabiriñorã pare. Jesu dihtare ïañorã. ⁹Eropi ıtãgugue erã dijariçũ Jesu erãre werepu:

—Dohparagã yure eropa warare gajirãre ne werebiriçaque. Yuh̄u mas̄u Goãmu ïgu obeodigu yu siri masa m̄riara p̄hr̄u irire gajirãre wereque m̄u, arı werepu Jesu.

¹⁰Eropirã erã ïgu dorediro dopa werebiriñorã gajirãre. Eropirã erã, erã basi ñpa arı serẽpi werenigüiñorã:

—“Yuh̄u siridi masa m̄riara p̄hr̄u,” ïgu arıgu çduhpigu eropa arıri ïgu? arı werenigüiñorã erã.

¹¹Eropirã Jesure ñpa arı serẽpiñorã:

—Cristo Goãmu beyedigu ïgu ariboro core “Eliare arim̄htaro gahmea,” arıma masare buherã. ÇDohpa arıronore eropa arıri erã? arı serẽpiñorã Jesure ïgu buherã.

¹²⁻¹³Jesu yuh̄rip̄u:

—Diaye ta ãhraa. Eliare arim̄htadoremi Goãmu árıpehrerire amum̄htabure. ïgu eropa iiborore arı gojayura ãhraa Goãmu yare gojarapũgue. Yu sãre arı gojayuñuma. Yuh̄u mas̄u Goãmu ïgu obeodigu bajasuburi ñero tarıguca. Gajirã yure gamebirã yure ñero iirãcoma. ÇIri sãre masiri m̄u? Eropigu ñpa arıgura m̄uare: Elia eratuhami. ïgu eracũ erã ïgure erã gamero dopa ñero iima. Iribojegue erã arı gojayudiro dopa iima ïgure, arıpu Jesu.

Jesu majıgure ñagu iıñumi

Mt 17.14-21; Lc 9.37-43

¹⁴Eropi dijari ïgu buherã dujanirã pohrogue eja, bajarã masare ïaru. ïgu buherãpu judio masare buherã mera game d̄yasorã iıñorã. ¹⁵Masa Jesure iarã árıpehrerã ïhamaria wañorã. Eropirã ïgu pohrogue omagã ïgu pohrogue eja, “çAhrari?” arıñorã ïgure. ¹⁶“Ahrabu,” arıtuha erãre serẽpip̄u:

—çÑehenore game werenigüirã iiri m̄u eropa d̄yasorã? arı serẽpip̄u ïgu.

¹⁷ïgu serẽpicũ peegu masa watope niguidigu werepu ïgure:

—Buhegu, yu magure watı ñajasüdigure mure aıgãrirabu. Watıpu ïgure werenigüidorebeami. ¹⁸Yu magure ïgu ñajacũ yebague mehmereja

wahami. Īgu disirore sumutua, Īgu gūcūrire cūridihu buha wamūrami Īgu. Eropigu mū buherāre watīre yū magūre nājadigūre cōādorera. Erā cōāmasibirama, arī werepū Īgure.

19 Īgu eroparīcū peegu ōpa arīpū Jesu masare:

—¿Ne yūre umupeobirigohracāri mūa? Yoari boje mūare buherabū yūhū. ¿Dipa boje yūhū mūare yujuro bojebocuri? Īgure aīgārique, arīpū Jesu.

20 Īgu eroparīcū peerā watī nājasūdigūre Jesu pohro aīgāriñorā. Erā Jesu pohro aī ejačū ta watīpū Īgu majigūre mehmerejačū iipū. Īgu eropiicū Īgu yebague mehmereja wapū. Tūru, naragā, buhacū iipū. Eropii Īgu disiro sumutua wapū. Jesu Īgu pagūre serēpipū:

21 —¿Dipa boje eropa āhrari Īgu? arī serēpipū Jesu majigu pagūre.

—Majigugāgue ta Īgu eropa árīnūgami, arī yūhripū Īgu pagūpū. 22 Eropigu watīpū Īgure peamegue, diague sāre cōāmūririmi Īgure wejēdiagu. Eropigu mūhū itamumasigu mojomoro Īha itamuque guare, arīpū majigu pagūpū Jesure.

23 Īgu eroparīcū peegu ōpa arīpū Jesu Īgure:

—Mūhū yūre umupeocū Īagu Goāmū árīpehrerire iipehocāmasimi mū ya árīburire iigu, arīpū Jesu Īgure.

24 Īgu eroparīcū majigu pagū ōpa arī gaguiniguipū:

—Mūre umupeoa yūhū. Yū umupeobiricū Īagu itamuque yūre yūhū mūre umupeoboro dopa, arīpū Īgu.

25 Eropiicū masa bajarā erā pohro omagāriñorā. Erā gamenerecū Īagu Jesu watīre ōpa arī turipū:

—Mūhū wereniguimasibiricū iidigu, gamiri bihadigu Īre duhuque. Eropigu dipaturi Īgure garibobiricāque, arīpū Jesu.

26 Īgu eroparīcū peegu majigūre nājadigu watī gaguinigui, majigūre yebague mehmereja, tūru naragācū ii duhupū Īgure. Īgu eropiicū majigūpū sīrigū dopa wapū.

27 —Īgu sīria wami, arīñorā masa bajarā.

Erā eropa arīquerecū ta Jesupū Īgu mojtore nēha Īgure tara wahgū nugupū. Īgu tara wahgū nugucū wahgānūgajapū Īgupū.

28 Pūhrū Jesu wihigū nājajacū Īarā Īgu buherā erā seyaro serēpiñorā Jesure:

—¿Duhpirā guapū majigūre watī opagūre cōāmasibirayuri mū pepicū? arī serēpiñorā erā.

29 —Īno watīre cōādiarā burigā Goāmūre serēro gahmea. Eropirā Goāmūre serēmōrā ba duhuro gahmea mūare, arī yūhripū Jesu erāre.

Dipaturi ta Jesu Īgu sīriburiñere Īgu masa mūriaburiñe sāre wereñumi

Mt 17.22-23; Lc 9.43-45

30 Eropi erogue árīnirā waha Galilea yebague eja, tarigāñorā. Irisubū Jesu Īgu buherāre buhegu iipū. Eropigu erā warore gajirā masicū gamebiripū Jesu. 31 Erogue ejaqu Īgu buherāre buhepū. Ōpa arī buhepū:

—Yũhũ masũ Goãmũ ãgu obeodigu ãhraa. Masa yũre ñeha gajirãguere yũre wiarãcoma. Erã wiara pũhrũ yũre wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽra pũhrũ uhrẽnũ pũhrũ masa mũriaguca, arĩpũ Jesu.

³² ãgu õpa arĩcũ õaro peebiriñorã. Eropirã guirã ãguere irire serẽpibiriñorã.

Jesu ãgu buherãre erã yagu opu arĩbure wereñumi

Mt 18.1-5; Lc 9.46-48

³³ Eropi erã Capernaumgue ejara pũhrũ wihigue erã arĩcũ Jesupũ serẽpipũ erãre:

—¿Maguere arirã dohpa arĩ ðuyaso wereniguirã iiari mũa? arĩ serẽpipũ erãre.

³⁴ ãgu eroparĩcũ erã yũhribiriñorã. Mague arirã õpa arĩ ðuyaso wereniguiñorã erã basi:

—¿Nihi ãhriri mari arĩpehrerã wecague? arĩ ðuyaso wereniguiñorã erã. Eropirã erã eropa arĩrare Jesure werediabiriñorã. ³⁵ Erã eropa yũhribiricũ ãagu Jesu doaja ãgu buherãre sihubeo õpa arĩpũ:

—Arĩpehrerã wecague opu arĩdiagũ arĩpehrerã ojogoro majagu arĩro dopa ta erã pohro majagu arĩro gahmea mũare, arĩpũ Jesu erãre.

³⁶ Eropa arĩgu majigũgãre erã watope duhudobopũ. Duhudobotuha ãguãre aĩ coã õpa arĩ werẽpũ:

³⁷—Yahare iidiarã, ãguãre bu arĩguere gamerã yũ sãre gahmea mũa. Mũa eropiirã yũre gamerã, yũre obeodigu Goãmũ sãre gahmea mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Marire ãhaturibigu arĩgu mari mera majagu ãhrimi, arĩ wereñumi Jesu

Mt 10.42; Lc 9.49-50

³⁸ Ero pũhrũ ãgu buhegu Ñũ õpa arĩpũ Jesure:

—Buhegu, yujugu mũ waĩ mera watẽare cohã wiucũ gua ãhabũ. ãgu mari mera majagu ãgu arĩbiricũ ãarã, ãguere irire iidorebirimurabũ gua, arĩpũ ãgu.

³⁹ ãgu eroparĩcũ peegu Jesu erãre werẽpũ:

—Eropa arĩbita mũa ãguere. Yujugu yũ waĩ mera deyoro moarire iigu, pũhrũguere yũre ñero wereniguimasibeami. ⁴⁰ Marire ãhaturibigu arĩgu, ãgu mari mera majagu ãhrimi. ⁴¹ Mũare diaye ta arãa. Yaharã mũa arĩcũ ãarã gajirã mũare itamucũ ãagu Goãmũ erãre õaro itamugũcumi. Yuju coaru mera decore mũare erã tĩacũ merogã arĩquerecũ, erãre õaro iigũcumi Goãmũ erã õaro iira waja, arĩpũ Jesu.

Ñerire iicũ guhya ãhraa, arĩ buheñumi Jesu

Mt 18.6-9; Lc 17.1-2

⁴² Eropigu Jesu majigũgãre ãgu basi coã aĩ erãre werenemopũ:

—ãgã yũre umupeogũgãre weregũra mũare: Yujugu ãgã iro dopa arĩguere ñerire iidoredigu, ãgu ñetariaro tarigũcumi. Gajiguere masa ãguere wũnũguere wũariye

utāye mera dirisiu, wuariyague ĩgure cóăcũ ñero wabocumi ĩgu. Eropigu ĩgã dopa árĩgure ñerire iidoredigupũ wuariyague erã cóădigu tauro ñero tarigucumi. ĩgu burigã dipuwaja moasũgucumi. ⁴³⁻⁴⁴Mũ mojoto mera ñero iigu, iri mojotore mũ tabe cóăbodiropo dopa iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca sã ũjuquererã ne sĩribeama. Mũ mojotore mũ cóăcũ iri dũca dihta cohmoboya. Eropigu mũpũ epasi árĩqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũ pe mojoto mera árĩgure peamegue ĩgu cóăcũ ñetariaro tarigũca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque. ⁴⁵⁻⁴⁶Mũ guburu mera ñero iigu mũhũ iri guburu sãre mũ tabe cóăbodiropo dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca ne sĩribeama. Mũ guburure mũ cóăcũ irisi dihta cohmoboya. Eropigu epasi árĩqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũ pe guburu mera árĩgure mũre peamegue cóăcũ mũ ñetariaro tarigũca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque. ⁴⁷⁻⁴⁸Mũ cuiru mera ñero iigu irirure mũ gorawea cóăbodiropo dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca sã ne sĩribeama. Mũ cuirure cóăcũ iriru dihta cohmoboya. Yũjupũ cuiru mariqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũre pe cuiri mera árĩgure peamegue mũre cóăcũ mũ ñetariaro tarigũca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque.

⁴⁹“I yeba árĩrã ñero tarirãca mũa. Peamegue mari ũjucũ marire pũriropo dopa ta ñero tarirãca mũa. ⁵⁰Moa ðaro acaa. Moa acabiricũ usũriri iimasiya mara. Moa acabiro iri moa ne ðabeaa. Iri moa acabiricũ dohpagohra iimasiya mara. Eropirã moa ðaro acaro dopa mũa suarã árĩque. Eropirã gajirã mera ðaro mera árĩque.

Erã marasã nomere erã cóăcũ ðabeaa, arĩ wereñumi Jesu

Mt 19.1-12; Lc 16.18

10 ¹Eropigu ĩgu erogue árĩdigu waha, Judea yeba pohrogue eja, dia Jordán waicũriya gajipũ masegue ejapũ. Erogue ĩgu ejacũ ĩarã masa bajarã ĩgu pohrogue gamenereñorã daja. Erã gamenerecũ ĩagu ero core ĩgu buhediro dopa ta dipaturi buhepũ daja. ²ĩgu eropa buherisubũ fariseo masa erañorã. Jesure ĩgu ñero wereniguicũ peediañorã. Eropa peediarã erã Jesure ðpa arĩ serẽpiñorã: —¿Mari marapore cóăcũ ðhari? ¿Moise doreripũ eropa ta iidone ðabeaa. Iri moa acabiricũ reri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã.

³—¿Dohpa doreyuri Moise mũare? arĩ yũhripũ Jesu.

⁴—“Mũ marapore cóădiagu paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagu iripũre mũ marapore otuhajanijagũgue igore cóămasia,” arĩ gojañumi Moise, arĩ yũhriñorã fariseo masa.

⁵Erã eroparicũ peegu ðpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñecu sũmarã Goãmũ dorerire iidibiricũ ĩagu, “Eropa ta wacuraporo,” arĩgu, “Mũa marapore cóămasia,” arĩ gojañumi Moise. ⁶ĩgu eropa arĩ gojara árĩquerecũ ta, negohraguere Goãmũ mũa marasã nomere cóăcũ gamebiriñumi. I yebare ĩhacũnugugũ mũmũ, nomeo sãre iĩñumi. ⁷Eropigu mũmũ ĩgu pagũ sũmarãre cohã wiria ĩgu marapo mera árĩgucumi. ⁸Eropirã erã

perā áríquererā ta, yuju dũpũ iro dopa árírācoma. Eropirā erā perā iro dopa áríbeama. Yuju dũpũ iro dopa áhrima erā. ⁹Eropirā Goāmũ ĩgu doreri mera mojtodirima. Eropirā game cóābiricāro gahmea erāre, arĩpũ Jesu erāre.

¹⁰Eropa arĩtuha ĩgu buherā mera wihigue ñajaa wapũ. Wihigue ñajajarā erā marasā nomere cóārire serēpinemoñorā daja ĩgu buherā.

¹¹Erā eropa serēpiñacũ ĩgu yũhrĩpũ:

—Īgu marapore cóādigu gajigo mera marapocũgu, ĩgu igo gajigo mera ñero iigu iimi. ¹²Eropigo nomeo sã igo marapũre cóāgo, gajigu mera marapũcũgo, ĩgu gajigu mera ñero iigo áhrimo, arĩpũ Jesu erāre.

Majirāgā ya árĩburire Goāmũre serēbasañumi Jesu

Mt 19.13-15; Lc 18.15-17

¹³Eropi majirāgāre Jesure mohmepidoremorā erāgāre Jesu pohrogue añ erañorā. Erā eropiicũ ĩgu buherāpũ erāgāre aĩgārirāre bocatĩri turiñorā.

¹⁴Erā eropa turicũ ĩagu Jesu papũrigũ òpa arĩpũ erāre:

—Eropa ĩacāque. Majirā yũ pohrogue ariporo. Waque, arĩbiricāque erāgāre. Erā Goāmũre erā opũre masima. Eropirā Goāmũ ĩgu opũ arĩroguere oāgā iro dopa pepirā áhrima eroguerẽ. ¹⁵Diaye arĩgu iiaa mũare. Oāgā Goāmũre gamediro dopa ta mũa Goāmũre gamebirā ĩgu pohrogue wasome mũa. Mũa wabiricũ mũa opũ arĩsome ĩgu, arĩpũ Jesu.

¹⁶Eropa arĩtuha Jesu majirāgāre añ coāgu erāre mohmepi erā òaro árĩburire Goāmũre serēbasagu òpa arĩpũ:

—Oāgā òarā waporo, arĩ serēbasapũ Goāmũre.

Doberi opagu Jesu mera weretamuñumi

Mt 19.16-30; Lc 18.18-30

¹⁷Eropi Jesu ĩgu mague wacũ, yujugu masũ omagā wa ĩgu guburi pohro mereja Jesure serēpipũ.

—Mũhũ buhegu òagu áhraa. ¿Yũhũ árĩpehrerĩnũri Goāmũ mera árĩdiagu duhpigũcuri? arĩpũ ĩgu Jesure.

¹⁸Īgu eroparicũ Jesu ĩgure yũhrĩpũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Òagu” arĩ piyuri mũhũ? Goāmũ yujugu ta òagu áhrimi. ¹⁹Īgu Goāmũ dorerire masia mũhũ. “Masare wejēbiricāque. Gajigu marapo mera arĩbiricāque. Yajabita, gũyabita, gajirā yare gũya aĩbita, mũ pagũ sũmarāre umupeoque,” ire doremi Goāmũ. I dorerire iro gahmea mũre, arĩ werepũ Jesu ĩgure.

²⁰—Buhegu, irire árĩpehrerire majigugāgue ta tarinũgabirimũribũ yũa, arĩpũ ĩgu Jesure.

²¹Jesu ĩgure ĩhamehtu mahipũ. Eropigu òpa arĩpũ:

—Merogā duhyaa mũre mũ iipehoboro. Árĩpehrerire mũ yare duaque. Eropigu árĩpehrerĩ mũ wajatarare mojomorocũrāre oque. Mũhũ eropiicũ

baja ðari ɯmarogue Goãmu pohroguere áriyuroca. Tuhajanugu yu mera majagu áriɓu arique, ariɓu Jesu igure.

²²Wuaro opagu áriɓu igu. Eropigu Jesu igure eroparicũ peegu igu oparire mojomorocurãre odiabigu, turaro bujawere, suabiri waha waru.

²³Igu bujawere wacũ iagu Jesu majinugaja igu buherãre iha opa ariɓu: —Doberi oparã Goãmu igu opu áriroguere erã wadiacũ diasa ahraa, ariɓu erãre.

²⁴Igu eroparicũ peerã erãpu pee uca waha pee masibiriñorã. Eropa arituha Jesu dipaturi werepu erãre:

—Yu acawererã, áripehrerã “Yu gamero yu opari mera ta ðaro tariguca,” ari pepirã Goãmu igu opu áriroguere erã wacũ diasataria.

²⁵Camellopu awiru gobegãgue igu najatariwereadiacũ masiya mara igure. Eropa ta doberi opagu igu Goãmu mera ðaro árigu igu opu áriroguere igu wacũ diasa ahraa, ari werepu erãre.

²⁶Igu eroparicũ peenijarã ihamaria wanijarã, erã basi opa arĩñorã:

—Yaho. Igu ariro dopa ta diaye áricũ ne yujugu masure taubiribocumi Goãmu igu pohro wamorãre, arĩñorã erã erã basi.

²⁷Erã eroparicũ peegu Jesu erãre ihabeo opa ariɓu:

—Masa erã bocatiuro erã ðaro iiri mera tarimasibeama. Goãmu pohroguere wamasibeama. Goãmu dihta masare peamegue wabonirãre taumasimi igu pohro wamorãre. Igu áripehrerire ðaro iimasipehocãmi, ariɓu Jesu erãre.

²⁸Igu eroparicũ peegu Pedro igure opa ariɓu:

—Peenique. Guapu áripehreri gua yare apicãbu mu mera wamorã, ariɓu igu Jesure.

²⁹Igu eroparicũ Jesu opa ariɓu:

—Diaye arigu iiaa muare. Áripehrerã ðari buherire yaha áriɓurire iimorã mu wirire, mu pagu porãre, mu pagu sumarãre, mu porãre, mu poerire apirã wuaro wajatarãca mu dohpaguere. ³⁰Eropirã mu wirire, mu pagu porãre, mu pagosã nomere, mu porãre, mu poerire ero core mu opadiro tauro dohpaguere baja oparãca mu ñero tarirã áriquererã. Eropirã gajirã muare ñero iirãcoma. Eropirã puhruuguere áripehrerinari Goãmu mera áriřãca. ³¹Dohpaguere bajarã oparã árinirã irisubure bu áriřã dujacãrãcoma. Eropirã dohpaguere bajarã bu árinirãpu oparã dujarãcoma daja, ari werepu Jesu erãre.

Dipaturi Jesu igu siriburiñere, igu masa muriaburiñe sãre wereñumi

Mt 20.17-19; Lc 18.31-34

³²Eropi erã mague majaa, Jerusaléngue majarã iññorã. Jesu erã coregã muhtarpu. Igu eropa muhtacũ iarã igu buherã iha uca wañorã. Eropirã erã puhru nurusiarãpu guiro mera igure nurusiañorã. Eropigu Jesu doce igu buherã seyarore sihubeo, masa igure iiburire werenugapu daja erãre.

³³—Peeque yure. Dohpaguere Jerusaléngue warã iiaa mari. Erogu masa yu masure Goãmu igu obeodigure yure ñeha, pahia oparãre, judio masare buherã sãre yure orãcoma. Eropirã yure wejedorerãcoma erã.

Eropa wejêdorerã judio masa árîbirãre orãcoma yure. ³⁴Erã eropa ora pũhrũ erã yure wereya, disico ehosũ tãrarãcoma. Tuhaja yure wejêrãcoma. Eropigu yũ sîrira pũhrũ uhrenũ pũhrũ masa mũriaguca, arĩ werepũ Jesu.

Santiago, Ñu mera Jesure serẽnuma

Mt 20.20-28

³⁵Eropi Santiago, Ñu mera Jesu pohrogã ejarã erã gamerire serẽnorã ãgure. Erã Zebedeo porã árĩnorã. Eropirã õpa arĩnorã:

—Buhegu, gwa serẽro dopa ta gware iique mũhu, arĩnorã erã Jesure.

³⁶—¿Yũhu duhpiicũ gahmeri mua? arĩpũ Jesu erãre.

³⁷—Mũhu árĩpehrerã wecague opũ árĩgu gware mũ waĩ mera dorerã acuíque. Yujugũre mũ diayerũ, gajigũre copũ doboque gware. Mũ mera oparã gwa árĩboro dopa iique, arĩ serẽnorã erã Jesure.

³⁸Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñero tariborore masibiriquererã õpa arĩ serẽa mũa yure.

¿Dohpaguere yũ ñero tariboro dopa ta mũa sã ñero tarirã yujuro bojebocuri mũa? ¿Yũre erã ñero iiboro dopa mũa sãre ñero iicũ yujuro bojemasibocuri mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

³⁹—Yujuro bojerãca, arĩ yũhriñorã.

Erã eroparĩcũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Yũ ñero tariboro dopa ta mũa sã ñero tarirãca. ⁴⁰Eropa mũa tarimorã árĩquerecũ ta, yũ mera doremorãre beyemasibea yũhu. Irire yũhu Pagũ amutuhami. Eropirã ãgu beyenirã dihta yũ diayerũ yũ copũ doarãcoma, arĩpũ Jesu.

⁴¹Santiago, Ñu sã erã oparã árĩburire Jesure serẽcũ gajirã diez buherã peerã, erã mera guañorã. ⁴²Erã eropa guacũ ãagu, Jesu ãgu buherãre sihu gameneo õpa arĩpũ:

—Goãmũre masibirã oparãpũ erã masare dorerã, pũiro mera dorema. ⁴³Mũarũ ne eropa iisome mũa basi. Mũa mera majagu opũ árĩdiagu, árĩpehrerã ãgu mera majarãre itamugũ árĩporo. ⁴⁴Eropigu árĩpehrerãre doregu árĩdiagu, erã pohro majagu árĩro dopa ta árĩporo. ⁴⁵Eropa árĩgu tiiaa yũ sã. Masare dorebiragu arĩgu iibiribu. Yũhu masũ Goãmũ ãgu obeodigu árĩqueregu ta, i yebaguere masare itamugũ arĩgu iibũ. Eropigu masa bajarã erã ñero iira dipuwajare sĩribasagu arĩgu iibũ. Eropigu erã peamegue wabonirãre taugũ arĩgu iibũ, arĩpũ Jesu erãre.

Bartimeore, cuiiri ãhajabigure ãacũ iĩnumi Jesu

Mt 20.29-34; Lc 18.35-43

⁴⁶Eropi erã Jericógue ejañorã. Eropirã iri macague árĩnirã Jesu ãgu buherã masa bajarã mera wañorã. Jesu wari maha tũrogue yujugũ masũ cuiiri ãhajabigu doarũ. ãgu Bartimeo waĩcũgu Tĩmeo magũ arĩpũ. ãgu ma tũrogue doagu mũmũri nũcũ masare niyerure serẽmũripũ. ⁴⁷Eropigu ero doanijagu masa “Jesu Nazare majagu ahrimi,” erã arĩcũ peerũ. Eropa peenijagu õpa arĩ gaguiniguipũ:

—Jesu, opu Davi muru pãrami masare taubu mojomoro ãaque yure, arĩ gaguiniguipu Jesure.

⁴⁸ Ìgu eropa arĩ gaguiniguicũ peerã masa bajarã Bartimeore “Ejarimaricãque,” arĩ turiñorã. Erã eropa arĩ turiquerẽcũ, ìguru ìgu ero core ìgu gaguiniguidiro tauro gaguiniguipu daja.

—Jesu, opu Davi muru pãrami masare taubu mojomoro ãaque yure, arĩ gaguiniguipu daja.

⁴⁹ Ìgu eroparicũ peegu Jesupu dujanugaja:

—Sihubeoque ìgure, arĩpu. Ìgu eroparicũ peerã erãpu ìgu cuiri ìhajabigure sihugãñorã.

—Mucubirique. Wahgãnugajaque. Ìgu mure sihumi, arĩñorã erã ìgure Bartimeore.

⁵⁰ Erã eroparicũ peegu ìgu omasiariñere tuweapi, buhri tarimagã Jesu pohrogue ejanugajapu. ⁵¹ Eropigu Jesu serẽpiru ìgure:

—¿Dohpa yuhu mure iicũ gahmeri muhu? arĩ serẽpiru Jesu ìgure.

—Yu opu, yure cuiri ìacũ iique, arĩpu ìgu cuiri ìhajabiguru.

⁵² —Mu yure umupeonijagu òagu waha. Eropigu wanisa, arĩpu Jesu ìgure. Ìgu eroparicũ ta cuiri ìhajabigu òaro ìha wapu. Òagu wanijagu Jesu mera mague nãusia wahgã wapu.

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

11 ¹ Eropii erã Jerusaléngue ejaboro coregã, Betfagé maca pohrogã, Betania maca pohrogã ejamũhtañorã. Iri macari utãgu Olivo waicudigu gubuye arĩyoro. Eroque ejaçu perãre ìgu buherãre Jesu obeogu òpa arĩpu:

² —Si macague waque. Eroque ejarã mata burrogãre erã dirinugudigugãre bocajarãca. Gajirã erã peyaya marigu arĩcumi. Ìgure bocaça ìgure diriradarire pãa yure aigãribasaque. ³ Mũa eropiicũ ìagu burrogã opu “¿Duhpimorã burrogãre pãri?” ìgu aricũ peerã òpa arĩ yuhrique ìgure: “Mari tigu burrogãre gamebeoniami dohpa. Eropigu dohparagã wiagucumi ìgure,” arĩ wereque ìgure, arĩ weredore obeopu ìgu buherã perãre.

⁴ Ìgu dorebeonirã waha, wihi pohro arĩri mare burrogãre disiporo erã dirinugudigugãre bocaçañorã. Bocaça ìgure erã diriradarire pãñorã.

⁵ Eropirã ìgure erã pãcũ ìarã ero niguinirã serẽpiñorã:

—¿Duhpimorã mũa diriradarire pãri burrogãre? arĩ serẽpiñorã.

⁶ Erã eroparicũ peerã erãpu Jesu ìgu arĩdiro dopa ta wereñorã erãre serẽpirãre. Erã eropa arĩ werecũ peerã erã ero niguinirãpu “Aigãque,” arĩñorã erãre. ⁷ Eropirã erã burrogãre Jesu pohrogue aigã wañorã. Erã aĩ ejara puhru suhri ìgugã weca erã peotuhacũ ìagu Jesupu ìgugã wecague mũribejapu wabu. ⁸ Eropirã masa bajarã erã peyari suhrire tuwea aĩ ìgu wari maha deco seopi mũhtañorã Jesure umupeorã. Gajirãpu pũricuri dũpũrire poerigue erã aigãrira dũpũrire apimũhtañorã “Òari maha arĩporo,” arĩrã.

⁹Eropirã ïgu core warã, ïgu pũhrũ arirã sã òpa arĩ gaguiniñorã:
—Ïre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ïgu obeodigu òaro ariporo. ¹⁰Mari ñecu Davi mũru opu ïgu árĩdiro dopa ta òaro ariporo. “Ûmaro majagu turagu àhrimi,” arĩ umupeorã, arĩ gaguiniguñorã erã.

¹¹Eropigu Jesu Jerusaléngue ejarũ. Ejagu Goãmũ ya wihigue ñajajagu, iri wihi majare árĩpehrerire ïapehocãpũ. Ìatuhaja “Ñamicague àhraa. Ûmuñarigã ta àhraa. Ina warã,” arĩpũ Jesu. Ïgu buherã mera Betaniague waha wañorã.

Jesu higeragu waicudigure s̄iridoreñumi

Mt 21.18-19

¹²Eropi gajinũ erã Betaniague árĩnirã Jerusaléngue dujariñorã daja. Eropa dujaricũ Jesupũ oaboa warũ. Eropa oaboagu yoarogue niguidigure higeragure òaro p̄uricudigure ïanijagu irigu ðucare amagu waripũ.

¹³Ðuca mariyoro. Ðucacũrisubu árĩbiriya. P̄uri dihta opayoro. ¹⁴Eropigu ðuca maricũ ïagu òpa arĩpũ:

—Irigu ðucare masa ne dipaturi babiricãporo. Ne ðucacũbiricãporo, arĩpũ Jesu. Ïgu eroparicũ ïgu buherãpũ peeñorã.

Jesu Goãmũ wihire Goãmũ mera wereniguiiri wihire iidoreñumi

Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

¹⁵Ïgu eropiira pũhrũ erã Jerusaléngue erañorã. Eragu Jesu Goãmũ ya wihigue ñajapũ daja. Ñajajagu doberi duarãre, asũrãre boca jagu cohã wiucãpũ. Eropigu niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju aĩ mehpĩ behomũripũ. Bujare duarã erã doari p̄erori sãre eropa ta iipũ.

¹⁶Eropigu Jesu Goãmũ wihiguere gajinore aĩ ñajadorebiripũ masare.

¹⁷Eropigu Jesu òpa arĩ buhepũ erãre:

—Òpa àhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiiri wihi waicũroca. Eropiro árĩpehrero majarãgue yũ mera erã wereniguiiri wihi árĩroca,” arĩ gojañuma Goãmũ wereniguirire. Goãmũ eropa arĩquerecũ ta, mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã bu game yajarã iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁸Ïgu eropa arĩ buhecũ árĩpehrerã masapũ pee ucãpehrea wañorã. Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera ïgure güi árĩñorã. Eropirã erã ïgure wejẽburire guñamaañorã. ¹⁹Erã eropiicũ ñamicague Jesu ïgu buherã mera iri maca árĩnirã waha wañorã.

Higeragu s̄iria wayoro

Mt 21.20-22

²⁰Eropirã boyo dijaricũ mague majarirã higeragure ïañorã daja. Irigu nugurigue s̄irinũga s̄iriadigu árĩcũ ïañorã. ²¹Irigure ïagu Pedropũ òpa arĩpũ:

—Buhegu, ïaque. Irigu higeragupũ mũ s̄iridoredigupũ s̄iria waya, arĩpũ Pedro.

22 Ìgũ eroparĩcũ Jesu werepũ eräre:

—Goãmũre umupeoturaque mũa. 23 Diaye arĩgũ tiiaa mũare. Mũa Goãmũre ðaro umupeori mera irĩgũ utãgure “Dua aĩ wuariyague cõãdĩgũ áriþoro,” mũa Goãmũre arĩcũ, mũa arĩdiro dopa ta waroca. “Yũ serẽro dopa diaye ta eropa iĩgũcumi,” mũa arĩ guñacũ, “Goãmũ iisome,” arĩbiricũ, mũa serẽdiro dopa ta Goãmũ iĩgũcumi. 24 Eropĩgũ irire weregũra mũare. Goãmũ mera werenĩguirã, iĩgũre serẽrã, “Yũ serẽro dopa ta eropa waroca yũre,” arĩ guñaque. Mũa eropiicũ iãgũ Goãmũ mũa serẽrire ogũcumi. 25 Eropirã Goãmũre mũa serẽboro core gajirãre erã mũare erã ñero iirare cãdijique. Gajirã erã ñero iicũ mũa guarare duhuque. Mũa eropiicũ iãgũ mari Pagũ umaro majagũ mũa ñero iirare iĩgũ sã cãdijĩgũcumi. 26 Mũare ñero iirare mũa cãdijĩbiricũ iĩgũ sã mũa ñero iirare cãdijĩsome, arĩpũ Jesu eräre.

Jesure doredĩgũre iĩgũre serẽpiñuma pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera

Mt 21.23-27; Lc 20.1-8

27 Ìgũ eropa arĩra pũhũ erã Jerusaléngue wañorã daja. Eropirã Jesu Goãmũ wihĩgue iĩgũ curicũ iãrã, pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera iĩgũ pohrogue erarã iĩgũre serẽpiñorã:

28 —¿Noa doreri mera irinore iĩgũ iiri mũhũ? ¿Noa mũre Goãmũ wihi duanirãre cõãdoreari? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

29 Erã eroparĩcũ Jesu yũhriþũ:

—Mũapũre serẽpimũhtagũra. Óaro mũa yũhricũ yũ sã mũare yũhriũgũra. 30 ¿Ñũ masare iĩgũ waĩyecũ noano iĩgũre waĩyedoremũriyuri mũa pepicũ? ¿O Goãmũ doreyuri? ¿O masapũ doremũriyuri mũa pepicũ? Yũre wereque, arĩpũ Jesu eräre.

31 Ìgũ eroparĩcũ peerã erãpũ erã basi game òpa arĩ werenĩguĩñorã:

—¿Dohpa arĩ yũhriãcuri mari? “Goãmũ Ñure doredĩgũ áriñumi,” mari arĩcũ, “¿Goãmũ Ñure iĩgũ dorequerecũ ta duhpĩrã iĩgũ wererare peebirari mũapũ?” arĩbocumi Jesu marire. 32 Oã masapũ “Diaye ta Ñũ Goãmũ yare weremũhtadĩgũ áriñumi,” arĩ pepima erã. Erã eropa pepirã, “Ñũ iĩgũ waĩyecũ Goãmũpũ iĩgũre doredĩgũ áriñiriñumi,” mari arĩcũ, masapũ mari mera guarãcoma, arĩñorã erã basi.

33 Eropirã erã Jesure òpa arĩ yũhriñorã:

—Ñure waĩyedoredĩgũre gũa masibea, arĩñorã erã Jesure.

Erã eroparĩcũ òpa arĩpũ Jesu.

—Irisubu tamerare yũ sã mũa serẽpĩrãre werebea mũare. Yũ iirire iidoredĩgũre werebea mũare, arĩpũ Jesu eräre.

Ñerã mohme corerã iira queorire wereñumi Jesu buhebu

Mt 21.33-46; Lc 20.9-19

12 ¹Eropi Jesu queori mera buhenũgapũ daja eräre.

—Yeba opũ áriñumi. Iri yebare iĩgũ ya iguidarire oteñumi. Otetuha sãrĩrore nugu, iguire erã cũhra bujuburi gobere seañumi. Pohe decogue umari

wihigã sãre iĩnumi ìhadibuma ôaro. Eropigũ gajirãre ìgu ya pohe deco mera apĩnumi erã mohme corera waja. Eropigũ iri pohere erãre mohme coredoretuhaja gaji yebague waha wañumi ìgu. ²Pũhrũ igui ñirisubu áricũ pohe opũ ìgu pohro majagure ìgu ya pohe mohme corerã pohrogue obeoriĩnumi. Pohe maja ìgu ya oteri ðucare ìgu ya sero maja ðucare aĩdoregũ obeoriĩnumi ìgure. ³Eropirã pohere mohme corerãpũ ìgu pohro majagure ñeha pañuma. Eropiituha ìgu ya igui tõiire obiriquererã dujadoreñuma ìgure. ⁴Eropigũ pohe opũ gajigu ìgu pohro majagure obeoriĩnumi daja. Eropirã pohere mohme corerãpũ ìgure ìgu dipurure cami moa ñero iĩnuma ìgu sãre. ⁵Gajigu ìgu pohro majagure obeocũ ìgũpũre wejẽcãñuma. Gajirã sãre bajarãre eropa dihta iĩnuma. Gajirãre pa gajirãre wejẽñuma erã.

⁶Eropigũ pohe opũ magũ dihta ðuhyañumi. ìgu ta ìgu magũ ìgu mahigu áriĩnumi. Eropigũ ìgu magũre obeoñumi pare erã pohrogue, “Yũ magũpũre umupeorãcoma,” arĩgu. ⁷Ìgu ôpa arĩ pepiquerecũ, erã pohere corerãpũ ìgu magũ aricũ ìha, ôpa arĩ wereniguĩñuma: “Pohe opũ magũ àhrimi. ìgure wejẽcãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩ wereniguĩñuma erã erã basi. ⁸Eropa arĩrã ìgure ñeha wejẽ, pohe tũrogue aĩgã cóacãñuma erã ìgure, arĩpũ Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpĩpũ:

⁹—Ne, ¿pohe opũ dujarigũ dohpa iigũcuri ìgu ya pohere mohme corerãre? arĩpũ Jesu. Ôpa iigũcumĩ erãre, arĩpũ. ìgu erãre wejẽ gajirãpũre pohere mohmedoregũcumĩ, arĩpũ Jesu erãre. ¹⁰⁻¹¹¿Goãmũ yare erã gojarapũgue ôpa arĩrire irire buhebiriri mũa? Ôpa arĩ gojañuma:

Ìhĩ Cristo tũtaye iro dopa àhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriqerrecũ Goãmũ ìgure beye opũ acumi. Goãmũpũ ire iimi. ìgu eropa iicũ ìarã “Ôataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojañuma iribojegure.

¿Irire ne buhebiriri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

¹²Ìgu eroparĩcũ peerã pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera ôpa arĩ pepiñorã: “Jesu i queorire weregũ ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa àhrima,’ marire arĩ weresãgu iicumĩ,” arĩ pepiñorã. Eropa arĩ pepirã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadiaquererã, masapũ Jesure gamerã mari mera guari, arĩrã masare gũĩ áriñorã. Eropa gũirã ìgure cohãgã wañorã.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã mera gobierno maja wajayerire serẽpiñuma Jesure

Mt 22.15-22; Lc 20.20-26

¹³Waha, erã mera majarãre yujurãyerire fariseo masare, Herode ya curu majarã sãre Jesure serẽpiñadore obeoñorã daja. Erã Jesure baja serẽpiri mera ìgu gajiropa yũhricũ weresãmorã iiriñorã. ¹⁴Eropirã Jesu pohro eja ìgure serẽpiñorã:

—Buhegu, diaye mũ wereniguigu gũyari marigu mũ áricũ masia gũa. Eropigũ opũ áricũ sãre bu árigũ ìgu áricũ sãre mũhũ yujuropa ìhaa. Eropigũ Goãmũ yare diaye mũhũ werea. Masa suacũ sãre erã suabiricũ sãre queoro werea. Eropigũ guare wereque: ¿Roma majagu áripehrerã tauro opũ árigure,

gobierno majare marire wajayero gahmeri m̄u pepicū? ¿Mari dorerip̄u wajayedoreri m̄u pepicū? ar̄i serēpiñorā erā Jesure.

¹⁵Erā eropa ar̄i serēpicū peegu erā ḡuyarire erā ñero iidiarire masigu òpa ar̄i ȳhripi erāre:

—¿Duhpirā ȳu ñero wereniguicū peediar̄i m̄ua? Dohparagā niyerusere aīgārique irisere ñamorā, ar̄ip̄u Jesu erāre.

¹⁶Īgu eroparicū peerā yujuse niyerusere aīgāriñorā. Erā irisere aī eracū ĩagu Jesu serēpip̄u erāre:

—¿Nihino gohra mas̄u tuhyari isere? ¿Noa waī tuhyari isere? ar̄i serēpip̄u ĩgu.

—César waic̄uḡu masa tauro op̄u mas̄u ĩgu waī s̄a tuhyaa irisegue, ar̄i ȳhriñorā erā.

¹⁷Erā eroparicū Jesu werep̄u erāre:

—Irisubu tamerare masa tauro op̄u ár̄igu yare ĩḡure oque. Goām̄u yare Goām̄up̄ure oque, ar̄ip̄u Jesu. Īgu eroparicū pee ̄uca wañorā.

Saduceo masa Goām̄u ĩgu s̄ir̄inirā masurire serēpiñuma Jesure

Mt 22.23-33; Lc 20.27-40

¹⁸Eropi yujurāyeri Saduceo masa Jesu pohroguere erañorā. Saduceo masap̄u “Goām̄u s̄ir̄inirāre masusome,” ar̄i pepirā ár̄iñorā. ¹⁹Eropirā erā òpa ar̄iñorā Jesure:

—Buhegu, marire òpa ar̄i gojadigu ár̄imi Moise: “Yujuḡu ĩgu t̄igu marapoc̄uḡu porā mariqueregu ĩgu s̄ir̄icū ĩagu, ĩgu paḡu magure ĩgu t̄igu marapo ár̄idigore marapoc̄uro gahmea. Eropigu ĩgu t̄igu m̄uru ĩgu t̄igu ĩgu porāc̄ubodiro dopa ta porāc̄uro gahmea ĩgu paḡu magure. Eropirā ĩgu t̄igu m̄uru porā iro dopa ár̄irācoma,” ar̄idi ár̄imi Moise, ar̄iñorā.

²⁰Ire erā ar̄ituhaja i queorire werenemoñorā Jesure.

—Yujuḡu porā siete ár̄iñorā. Eropii erā t̄igup̄u marapoc̄u, porā mar̄igu ta s̄iria wap̄u. ²¹Eropigu gajigu ĩgu paḡu magu s̄a ĩgu t̄igu m̄uru marapo ár̄idigore marapoc̄up̄u. ĩgu eropa marapoc̄ura p̄uhr̄u ĩgu s̄a ĩgu t̄igu m̄uru iro dopa ta porā mariqueregu ta s̄iria wap̄u. Eropigu ĩgu paḡu magu ĩgu ĩgu m̄uru iro dopa porā mariqueregu ta s̄iria wap̄u. ²²Eropa dihta wañorā yujuḡu porā. Ne porā mariquererā s̄ir̄ipehrea wañorā. Erā marapo s̄a erā p̄uhr̄u s̄iria wapo pare, erā ar̄ituhaja Jesure serēpiñañorā. ²³¿Ne, Goām̄u ár̄ipehlerā s̄ir̄inirāre ĩgu masucū nihino marapo gohra ár̄igocuri igo? Erā ár̄ipehlerā igore marapoc̄unirā ár̄iñorā. ¿Eropigo nihino marapop̄u ár̄igocuri igo? ar̄i serēpiñorā erā Jesure.

²⁴Jesu ȳhripi erāre:

—Goām̄u yare erā gojarap̄u wereniguirire ne masibea m̄ua. Eropirā Goām̄u ĩgu turari s̄are ne masibea m̄ua, ar̄ip̄u Jesu. Eropi m̄ua pepirip̄u diaye ár̄ibea. ²⁵S̄ir̄inirā m̄ura erā masa m̄uriara p̄uhr̄u erā anyua iro dopa āhrama. Erā ̄uma nome mera marapoc̄ubeama eroguere. ²⁶S̄ir̄inirā erā masa m̄uriaborop̄ure m̄uare wereḡura, ar̄ip̄u Jesu. Irire Moise òaro werepehocāñumi. Iri yuc̄uḡuḡague ̄uj̄urisubu ár̄igu Goām̄u òpa wereñumi Moiser̄e: “Yah̄u Abrahā, Isaa, Jacobo, erā op̄u āhraa,” ar̄i wereñumi Goām̄u iribojegue. ²⁷Erā s̄ir̄ira

pũhrugue “Erã opu ta ãhraa,” arĩ wereñumi Goãmũ. Eropirã erã sĩrinirã mũra ãgu masunirã árirã erã ojocarirã áhrima. Eropirã “Sĩrinirã masasome,” arĩ pepirã diaye pepibeaa mũa, arĩpu Jesu erãre.

Õatariariñere doreriñere wereñumi Jesu

Mt 22.34-40

²⁸Eropigu yujugu judio masa erã buherã mera majagu erã pohrogue eraa, erã game wereniguicũ peepũ. Jesu ãgu ñaro yũhririre peegu serẽpirũ ãgure.

—¿Goãmũ ya doreri õatariaro doreripu diñe doreripu áhriri mũ pepicũre? arĩ serẽpirũ ãgu Jesure.

²⁹Jesu ãgure yũhrĩpũ:

—Iñe doreriñe õatariariñe õpa ãhraa. “Israe masa peeque. Goãmũ mari Opu yujugu ta áhrimi. ³⁰Burigã mũa sĩporã mera, mũa turari mera, mũa ñaro guñari mera Goãmũre mũa Opũre mahique,” arĩmi Goãmũ. ³¹Iñe doreriñe pũhru gajĩ doreriñe sã õataria. “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árirã sãre mahique,” arĩmi Goãmũ. Iri pe doreri ta áriphehri gajĩ doreri tauro ãhraa, arĩ werepũ Jesu ãgure.

³²Ãgu eroparĩcũ judio masare buhegu õpa arĩ yũhrĩpũ:

—Eropa ta ãhraa, buhegu. Diaye ta arãa mũhũ. Goãmũ yujugu ta áhrimi. Gajigu ãgu iro dopa árigũ marimi. Mũ arĩri diaye ta ãhraa. Goãmũre turaro mari sĩporã mera, mari turari mera, mari pepiri mera, mari ñaro guñari mera ãgure mahiro gahmea. Mari pohro árirãre mari basi mari mahiro dopa ta, erã sãre mahiro gahmea marire. ³³Mari Goãmũre umupeomorã waimũrã wejẽ soemujuccũ õapũrica. I tauro Goãmũre masa sãre mari mahicũ õataria, arĩpu ãgu Jesure.

³⁴Ãgu pee masiri mera yũhricũ ãha Jesu ãgure arĩpũ:

—Merogã duhyaa mũre Goãmũ mũ opũre mũ masiboro, arĩpu Jesu ãgure. ãgure eroparĩcũ gajirã peerã ãgure güirã serẽpinemodiabiriñorã pare.

¿Noano acaweregu áhriri Cristo? serẽpi ãañumi Jesu masare

Mt 22.41-46; Lc 20.41-44

³⁵Eropigu Goãmũ wihigue buhegu õpa arĩpu Jesu:

—“Cristo Davi mũru pãrami arigũcumĩ,” arĩ buhema marire buherã. ¿Duhpirã eropa arĩ buheri erã? Erã ñaro masiboro duhyania erãre dohpa.

³⁶Davi ãgu basi Espĩritu Santo ãgure dorero dopa ta õpa arĩ wereñumi:

Goãmũ yũ opũre õpa arãmi. “Ohõ yũ diayerũ yũ mera dorebu doaque. Eropigu mũre ãhaturirãre mũre tarinũgabasagũca yũhũ,” arĩmi Goãmũ yũ opũre, arĩ gojañumi Davi mũru.

³⁷Eropa arĩ gojagu Davi mũru opũcũpũ Cristore “Yũ opu,” arĩgu. Cristo Davi mũru opu áhrimi. Eropigu Davi mũru Cristo ñecu áriqueregu opũcũñumi Cristore, arĩ werepũ Jesu.

ãgu eropa arĩ buhecũ bajarã masa mucubiriri mera peeñorã ãgure.

Jesu masare buherã erã ñero iirire wereñumi

Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47

³⁸Eropigu ïgu buhenemogu òpa arĩpu:

—Masare buherã erã ñero iirire òaro ïaque. Eropirã erã iiro dopa iibiricãque. Erã yoari suhri saña erã masa erã ïhabeoro cuhrima. Doberi duarogue gajirã umupeori mera erãre bocafiri serẽcũ gahmema erã. ³⁹Eropirã mari buheri wiriguere òari doari dihtare doadiama. Eropirã bosenuri áricũ sãre oparã erã doari dihtare gahmema erã. ⁴⁰Eropirã erã wapeweyarã nome erã wajamocũ ïha erã ya wirire emacãma erã nomere. Eropa erãre mojomoro ïabiriquererã erã masa ïhurore yoari boje Goãmure serẽma, “Gua Goãmure òaro umupeoa,” arĩ guyarã. Erã eropa iira dipuwaja gajirã tauro dipuwaja moagucumi erãre, arĩpu Jesu erãre.

Wapeweyo Goãmure igo apirare wereñumi Jesu

Lc 21.1-4

⁴¹Eropigu Jesu Goãmũ wihi maja erã amuburi niyeru gameneori comoro pohro doapu. Ero masa erã niyeru sãcũ ïapu. Doberi oparã iri comorogue niyeru pagari sãa tari wahgãmuriñorã. ⁴²Eropigo wapeweyo buro iri comorogue ahri pesegã sãpo. Pese yuju centavo maja ãhrraa. ⁴³Iriserire igo apicũ ïagu Jesu ïgu buherãre sihubeo arĩpu:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Igo wapeweyo mojomorocugo niyeru sãri comorogue igo yare sãgo gajirã áripehrerã erã sãdiro tauro sãmo igo. ⁴⁴Gajirã doberi oparã erã wũaro oquerecũ ta erã ya wũaro duhyaa. Igorũ mojomorocugo áriquerigo ta, áripehreri igo bari asũborare Goãmũ ya áriburire opehocãmo, arĩpu Jesu.

Goãmũ wihi cóasũroca, arĩ yuñumi Jesu

Mt 24.1-2; Lc 21.5-6

13 ¹Eropigu Goãmũ wihiguere erã wiriacũ ïagu yujugu erã buherã mera majagu òpa arĩpu:

—Buhegu, ïaque. I wihi Goãmũ wihi maja wiri utã mera erã iira wiri òari wiri ãhrraa, arĩpu ïgu.

²Ïgu eroparicũ Jesu werepu erãre:

—I wihi maja wiri dohpaguere ïaraa mũa. I wihi áripehreri mari ïara i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome iri wiri maja, arĩpu Jesu.

I mũũ pehrebore wereñumi

Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24

³Eropi Jesu Olivo waicudigu utãgugue Goãmũ wihi diaye maja áridigugue ejarũ. Ero doapu. Ero Pedro, Santiago, Ñu, Andre mera erã seyaro árirã, erã ïgure serẽpiñorã:

⁴—Wereque guare. ¿Dohpáricũ eropa warocuri mũ arĩdiro dopa waro? ¿Pehburinu coregãre dohpa wanugacũ ïarãcuri gua? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

⁵Jesu yũhripũ:

—Ōaro ii yuque mũa. Eropirã gajirã erã gũyarire peebiricãque mũa.

⁶Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ gũyarã árirãcoma. Erã eropa gũyacũ peerã masa bajarã Goãmũ yare duhurãcoma.

⁷Mũa pohrogã gajirã masa erã gamewejẽcũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã erã sã erã gamewejẽcũ peebeorãca mũa. Eropa peequererã ta ne irire wũaro bujawere pepibiricãque. Eropa wamũhtaroca. Eropa wacũ pehreburiũ dũhyaniroca dohpa. ⁸Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejẽrãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã bajarã masa oa mera sĩrirãcoma. Eropa ñero tariquerecũ i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro dũhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

⁹Ōpa wacũ ãarã mũa basi ōaro iique. Gajirã mũare ñeha ñero iidorerã orãcoma gajirã oparãre. Eropirã mũa acawererã judio masa erã buheri wirigue sãre mũare parãcoma. Eropirã macari majarã oparã pohrogue, erã tauro oparã pohrogue sãre aĩgãrãcoma mũare mũare dipuwaja moamorã. Eropirã erã mũare erã pohrogue aĩgãcũ yaha buherire wererãca mũa erã sãre. ¹⁰Eropiro pehrerĩnũ áriboro core áripehrerãre ōari buherire weresũroca. ¹¹Eropirã mũare dipuwaja moadorerã erã oparã pohrogue erã aĩgãcũ, erã oparãre mũa wereniguiburire wũaro pepibiricãque. Mũare erã serẽpicũ mũa yũhriburire Goãmũ mera masirãca. Eropa masirã mũa gamero wereniguisme mũa. Espĩritu Santopũ mũare wereniguicũ iigucumi. ¹²Irisubure erã tirã erã pagũ porãre Jesu yarã erã áricũ ãha erãre wejẽdorerã oparãre wiarãcoma. Gajigupũ ãgu tĩgure wejẽdoregũ oparãre wiagucumi. Eropi erã pagũ sumarã erã porã Jesu yarã erã áricũ ãha erãre wejẽdoregũ oparãre wiarãcoma. Eropirã erã porãpũ erã pagũ sumarãre erã Jesu yarã áricũ ãha wejẽdorerã wiarãcoma erã oparãre. ¹³Yũre mũa umupeora dipuwaja mũare masa áripehrerã ãhaturirãcoma. Eropa mũare erã ñero iiquerecũ ta, mũare erã ñero iirare yujuro bojerã, yũre duhubiricũ Goãmũ mũare taugucumi. Eropigu ãgu pohrogue mũare opagucumi.

¹⁴“Eropirã ñetariagũre Goãmũ yare goroweogũre ãarãca mũa. Goãmũ wihigue ãgu niguicũ ãarãca. Ero ãgure áribiricãro gahmea. Iribojegue Goãmũ yare weremũhtayugũ Daniel ãgure were gojañumi. (Irire buhegũ peeporo). Ero ãgu niguicũ ãarã Judea yebague árirãpũ utã yucũgue oma duhrigã waporõ.

¹⁵Irisubure masa ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera waporõ. Irisubure erã wiri weca maja pũũrigue árirã wihi pohecaguere erã yare aĩrã wabiricãporõ.

¹⁶Eropirã irisubure gajirã erã poerigue árirã erã ya suhrire wihigue árirã suhrire aĩrã dujabiricãporõ. ¹⁷Irisubure nijiposã nome, erã porã mihrirãre oparã nome sã mojomorocũrã nome dujarãcoma. ¹⁸Eropirã ōpa serẽque Goãmũre:

“Puhirõ áricũ eropa wabiricãporõ,” arĩ serẽque ãgure. ¹⁹Irinũrire masa ñero tarirãcoma. I yebare ãgu ãhacũnugura pũhrũ masa erã ñero tariri árimũriyoro. Iri eropa áriquerecũ ta áripehreri pũriri erã ñero taridiro tauro masa ñetariaro tarirãcoma pehrerĩnũ coregãre. Eropa ñero erã tarira pũhrũ dipaturi eropa ñero

tarisome i yeba pare. ²⁰Eropigu Goãmũ i ñero taririnũre bajamenũrigã áricũ iigũcumi. Īgu eropiibiricũ ne yujugũ masũ taribiribocumi. Eropigu ĩgu beyenirã erã tariborore bajamenũrigã ñero taririre apigũcumi Goãmũ.

²¹Irisubure gajirãre pee masi ĩaque. “Ōho ãhrimi Cristo,” erã aricũ erãre peebiricãque. “Ero ãhrimi Cristo,” erã aricũ sãre peebiricãque. ²²“Cristo ãhraa,” arĩ gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arĩ gũyarã áricãrãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ ĩgu beyenirãre gũyarã erã deyoro moarire ii ĩhmurãcoma. Goãmũ yare erã cóãcũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa. ²³Ire áripehrerire weryumũhtaa mũare iri eropa waboro core. Eropirã ôaro pee masi yuque mũa, arĩpũ Jesu ĩgu buherãre.

Jesu i yebaguere ĩgu dujariborore wereñumi

Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36

²⁴Eropa arĩtuhagũ ôpa arĩ werepũ Jesu erãre:

—Irinũri erã ñero tarira pũhũ, abe umũ majagũ, ñami majagũ sã boyo duhurãcoma. ²⁵Erã eropa wacũ, necã dipuru yuhridijariroca. Eropiro umaro maja sã yeba sã bũrigã ñohmeroca. ²⁶Irisubu ta yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigũ arigũca. Eropiro umarogue yũ turari mera yũ goesisiriri mera umaro maja imica weca i yebaguere yũhũ dujaricũ ĩarãcoma masa. ²⁷Eropigu yaharã anyuare áripehrero i yebaguere obeogũra. Eropirã áripehrerogũre waha yaharãre yũ beyenirãre gameneorãcoma yũ pohrogue.

²⁸“Higueragũ irigũ waricũrre ĩarã masia mũa. Irigũ yucũgũ pũricũcũ ĩarã, “Bojori merogã duhyaa,” arĩ masia mũa. ²⁹Eropa ta irigũ waro dopa ta masique mũa. I áripehreri yũ arĩra iri eropa wacũ ĩarã, “Cristo dujariboro merogã duhyaa,” arĩ masique mũa. ³⁰Diaye ta arĩgũ iiaa mũare. Irisubu majarã erã siriboro core áripehreri yũ arĩdiro dopa waroca. ³¹Umaro i yeba sã pehrea waroca. Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Áripehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocũroca.

³²“Irinũre yũ dujariburinũre, iri hora sãre ne masibea yũhũ. Anyua sã irire ne masibeama. Masa sã ne masibeama. Yũ Pagũ dihta yũ dujariburinũre masimi.

³³“Mũa sã irinũre masibea. Eropirã ôaro guñatura coreque. Goãmũre serẽque. ³⁴Ōpa coreque mũa. I queoriñe mera irire mũare buhegũra. Wihi opũpũ yoarogue ĩgu curiro dopa ta ãhraa i. Īgu ĩgu waboro coregã ĩgu pohro majarãre ĩgu wihire coredoremi. Yujurãyerire ĩgu mohmerire apimi. Yujugũre wihi disiporo ĩhadibudoregũre ôaro coredoremi ĩgu dujariborore. ³⁵Eropigu wahãmi. Īgu pohro majarãpũ ĩgu dujariburinũre ne masibeama. Īgu ñamica o ñami deco, cãreña ĩgu wererisubu o boyoro ĩgu aribocumi. Erã ôaro ĩhacorebiricũ ĩgu guñaña mariro arigũ erãre carĩrãre bocabocumi. Wihi opũre erã ĩgu dujariburinũre erã masibiro dopa ta mũa sã yũ dujariburinũre masibea. Eropirã yũre ôaro guña coreque. ³⁶Guñaña mariro yũ eraborore masirã, ôaro guña coreque. Yũ dorerire yahare eropa iiniguirã árique. Eropirã yũre ôaro coreque. ³⁷Eropigu mũare yũ arĩro dopa ta áripehrerãre eropa arãa. Ôaro guña coreque, arĩpũ Jesu ĩgu buherãre.

Pahia opará, Judio masare buherá mera Jesure wejédiañuma

Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

14 ¹Eropi irisubure Pascua bosenu core, bugabiriri pan erã baburinu core penu duhyayoro. Irisubure pahia opará judio masare buherá mera, Jesure guyarí mera erã ñeha erã wejêburire game wereniguiñorã.

²—Bosenu áricũ igure ñehabiricãrã. Masa gua igure ñeacũ iarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iñorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeoñumo

Mt 26.6-13; Jn 12.1-8

³Eropi Jesu sã Betaniague Simo cami boadi ya wihigue áriñorã. Iri wihi erã baro watope, yujugo nomeopu alabastro mera iidirure poresuri nardo waĩcũri dicũdirure aĩrapo. Igo aĩrara wajacũri áriyoro. Eropigo igo irirure pãgũ Jesu dipuru weca pipeopo. ⁴Igo eropiiũ iarã gajirã ùrugã gua wañorã.

—¿Duhpigo igo eropa iisirimaacãri? ⁵Iri poresurire duaboañumo. Irire duago yuju bojori mohmeri waja wajataboañumo. Eropigo iri niyerure mojomorocũrãre oboañumo igo, arĩñorã erã erã basi. Eropirã igore turiñorã.

⁶Erã eroparicũ peegu Jesu erãre werepũ:

—¿Duhpirã eropa arĩri igore? Garibobiricãque igore. Igo yũre òaro iimo. ⁷Mojomorocũrã mũa mera eropa áriniguicãrãcoma. Eropirã mũa gamero erãre omasia. Yũpũ i yebare mũa mera eropa áriniguicãsome.

⁸Igo masiropẽ yũre iiamo. Yũre erã yaaboro core yũ dũpũre amuyugo poresuri mera sũhumo yũre. ⁹Eropigu diaye mũare arĩgu iiaa. Áripehrero i yebaguere, òari buherire erã wereroguere igo òpa iirare wererãcoma. Erã eropa arĩ werecũ peerã masa bajarã igo iirare guñarãcoma.

Juda Iscariote Jesure ñaturirãre igũ ñhmuburire erã mera weretamuñumi

Mt 26.14-16; Lc 22.3-6

¹⁰Irisubure Juda Iscariote doce buherã mera majagu pahia opará pohro waha òpa arĩpũ:

—Yũhũ mũare weregũra Jesu igũ árirore mũa igure ñeacũ, arĩpũ.

¹¹Eropirã pahia opará irire peerã mucubiriñorã.

—Mũre niyerure orãra, arĩñorã erã Judare. Eropigu Juda Jesure ñaturirãre igũ erãre ñhmuburire corenipũ.

Jesu igũ buherã mera igũ baturinu áriyoro

Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26

¹²Bugabiriri panre erã baburinu bosenu árinũgarinu áriyoro. Eropiro ovejare Pascua majagu áribure erã wejêrinu áriyoro. Irisubure igũ buherãpũ serẽpiñorã Jesure:

—¿Nohonogue Pascua bosenü mari baburire amudoregü obeori müñü gware? arĩñorã ïgure.

¹³Erã eroparicü Jesupü perã ïgü buherã mera majarãre obeopü.

—Jerusaléngue waque. Erogue müa ejacü deco sorobu tuhpeogü müare bocatirigücumí. ïgü bocatiricü ïgü mera waque. ¹⁴Eropa warã ïgü sihu ñajari wihigue ejarã, wihi opüre öpa arique: “¿Nohogue yññü, yñ buherã mera Pascua maja barire bagücuri?” arãmi gña opü,” arique wihi opüre. ¹⁵Müa eroparicü peegü ümaro maja taribure mari gameri árípehreri mera erã amura taribure ïhmugücumí wihi opü. Erogue mari baburire iique, arípü Jesu erãre.

¹⁶ïgü eroparicü erã perã ïgü buherã iri macague wañorã. Erã erogue erã ejacü ïgü arĩdiro dopa ta wayoro. Eropirã erã Pascua áricü baburire amuñorã.

¹⁷Eropi naidijariribusu Jesu doce ïgü buherã mera erã bari taribugue erogüere ejarü. ¹⁸Eropirã erã mesague erã ba doarisubu Jesu erãre werepü: —Diaye arĩgü iiaa müare. Yujugü müa mera majagü ta yñ mera bagü ta yñre ïhaturirãre ïhmugücumí, arí werepü Jesu erãre.

¹⁹ïgü eropa arí werecü peerã erãpü burigã bujawererã ïgure serëpinügañorã erã yujurãyeri.

—¿Yññü ta áribocuri müre ïhmubu? arĩñorã erã Jesure.

²⁰—Müa yñ doce buherã mera majagü ta ährimi ïgü. Yñ baripare yñ mera yoso bagü ährimi yñre ïhaturirãre ïhmubu. ²¹Iribojegue erã yñre arí gojadiro dopa ta yññü masü Goãmü ïgü obeodigü sirigüca. Eropigü yñre ïhaturirãre ïhmudigüpü ñero tarigücumí. ïgüpñre ïgü masa dehyoabiricü öapüricãboya. Nero taribiriboñumi, arípü Jesu erãre.

²²Eropigü Jesu erã mera barisubu panre aĩ Goãmñre “Öhaa,” arí serëpü. Eropa arĩgü ta irire nuha guerepü erãre öpa arĩgü:

—Ire aĩ baque. I yñ düpü ähraa, arípü Jesu erãre.

²³Eropa arítuha ïgü ihriripare aĩ, Goãmñre “Öhaa,” arí serëpü. Erãre ïgü ocü árípehrerã erã irire ihrĩñorã.

²⁴—I yñ di ähraa. Bajarã masa erã ñero iirare cóãbu sirigüca. Eropigü yñ dire cóãgüca. Eropa sirigü Goãmü yñ Pagü “Masare öaro iigüra,” ïgü arĩdiro ii ojogorocügüca. ²⁵Diaye arĩgü iiaa müare. Goãmü ïgü opü árírogue mama igüi decore yñ ihriboro core, öre igüi decore dipaturi ihrinemosome yññü, arípü Jesu erãre.

Pedro “Jesure masibea,” ïgü arí gñyaburĩñere wereñumi Jesu

Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38

²⁶Eropirã yujuñe erã Goãmü bayarĩñere bayatuha, ütãgü Olivo waicüdigügue wañorã. ²⁷Erogue sihu ejaçü Jesu erãre werepü:

—Dohpagã ñami müa árípehrerã yñre cóãrãca. Müa yñre cóãborore öpa ta arí gojamñhtañuma Goãmü yare erã gojarapügü: “Ovejare ïhadibugñre erã wejëcü waro dopa ta iigüca. Yñ eropa iicü oveja ïgü yarã ïgure cohãgã

warãcoma,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma. ²⁸Eropigu Goãmũ ïgu yũre sĩridigure masura pũhrũ, mũa core Galileague wamũhtagũca yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

²⁹Ïgu eroparĩcũ peegu Pedro õpa arĩripũ:

—Yũ mera majarã áripehrerã erã mũre cõãquerecũ yũpũ mũre ne cõãsome, arĩpũ Pedro ïgure.

³⁰Jesu yũhrĩpũ:

—Diaye arĩgu iiaa mũre. Dohpagã ñamire cãreña pesubu ïgu wereboro core, mũ ñhresubu “Yũhũ Jesure masibea,” arĩgũca mũhũ, arĩpũ Jesu ïgure.

³¹Ïgu eropa arĩquerecũ Pedro õpa arĩ turaro busũro yũhrĩpũ:

—Mũ mera yũre erã wejẽquerecũ ta ne mũre cõãsome yũhũ, arĩ yũhrĩpũ ïgu Jesure.

Pedro ïgu eroparĩcũ peerã ïgu mera majarã ïgu arĩro dopa ta arĩriñorã erã sã.

Getsemanígue Jesu Goãmũre serẽñumi

Mt 26.36-46; Lc 22.39-46

³²Eropii erã Getsemaní waĩcuri gorogue wañorã. Eroque ejagu õpa arĩpũ Jesu: —Ohõ doayuque. Mũa ohõ doaropẽ sohõgue Goãmũre serẽniũguigu wagu iiaa, arĩpũ ïgu buherãre.

³³Eropa arĩtuha Pedore, Santiagore, Ñure sihugãpũ. Eropigu ñero gũinũgarũ Jesu. Eropigu ñero siporãcũpũ. ³⁴Eropa ñero pepigu ïgu mera majarãre ïgu sihugãniãre arĩpũ:

—Bũrigã ñero yũ siporãcũca. Yũre turaro pũriro dopa pepica yũa. Sohõñari wanigu iiaa. Ohõ dujanique. Eropirã yũ mera ta tũyũque mũa sã, arĩpũ Jesu erãre.

³⁵⁻³⁶Eropa arĩtuha ïgu ero core mero wanemo, yebague mereja, Goãmũre arĩpũ:

—Ahũ, mũhũ áripehrerire iimasia. Eropigu yũ ñero tariburire iidiabigu iibiricãque. Yũ eropa arĩquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũ basi masia. Mũ gamero dopa iique, arĩ serẽpũ ïgu Goãmũre.

³⁷Eropa arĩtuha urredã ïgu buherã pohrogue eranijagu erã carĩ oyarãre ïapũ. Ìha Pedore arĩpũ:

—Simo, ¿carĩgu iiri mũhũ? ¿Yuju hora gohra yũ mera tũyũtamubirari?

³⁸Õaro iique mũa. Mũa pepiri mera õarire iidiaraa mũa. Mũa seyaro irire iidiaquererã ta irire bocatiubeaa. Eropirã Goãmũre serẽniũguicãque ñero mũa iibiriboro dopa, arĩpũ Jesu Pedore.

³⁹Eropa arĩ weretuha dipaturi waha, Goãmũre serẽpũ daja. Ïgu ero core ïgu arĩdiro dopa ta arĩ serẽpũ daja. ⁴⁰Serẽtuha dipaturi erã pohrogue dujaripũ daja. Eropa dujarigu carĩ oyarãre ïapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. Eropirã erã Jesu “¿Duhpirã carĩri mũa?” erãre arĩcũ yũhrimasibiriñorã.

⁴¹Eropigu dipaturi ïgu Goãmũre serẽra pũhrũ, erã pohro eraa erãre arĩpũ:

—¿Mũa carĩrã soorã iiri dohpa? Iripẽta ãhraa. Sihajagãriro iiaa. Dohparagã yũre masũre Goãmũ ïgu obeodigure ñerãre erã oburĩsubu sihajaa. ⁴²Wahgãque. Ina warã. Ìaque. Yũre ñhaturirãre ñhmubu ohõ ahrimi, arĩpũ Jesu erãre.

Jesure ìhatùrirã peresu ñeañuma
Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11

43 Ìgũ eropa arĩ wereniguirisubu Juda doce buherã mera majagu erapũ. Eropirã masa bajarã ñoserimijirire, yucũre opanirã ìgũ mera yujuro mera erañorã. Erã pahia oparã, judio masare buherã, murã sã erã obeonirã áriñorã. 44 Negohrare Jesure ìhatùrirãre obu, òpa arĩtuhapũ:

—Yũ ìgũ wayuporãre mimigũ ìgũ ta áriñgucumi mua ñeabu. Ìgũre yũ mimira pũhrũ ñeaque. Eropirã ìgũre òaro ñeaque ìgũ duhribiriboro dopa, arĩ wereserepũ Judapũ erãre.

45 Eropigũ Jesu pohroge eragu mata wa purumujupũ:

—Buhegũ, ÷ãhriri mũhũ? arĩ ìgũre wayuporãre mimipũ.

46 Ìgũ eropiicũ ìarã erã Jesure ñeañorã.

47 Erã eropiicũ ìagu ìgũ pohroge niguinirã mera majagu ìgũ matamijire tuãwea aĩ, pahia opũ pohro majagure ìgũ gamirore tabe corocãpũ.

48 Eropigũ Jesu òpa arĩpũ:

—÷Mua ñoserimijiri mera, yucu ðucari mera arirã, yajari masare iro dopa mua yũre ñearã arirã iiri? 49 Òmuri ñucu Goãmũ wihigue yũhũ mũare buhedoacũ, mua yũre ne ñeabiribũ. Dohpaguere mua yũre eropa iirã ì áriñehrerĩ Goãmũ yare weremũhtanirã erã arĩ gojadiro dopa ta mua yũre iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

50 Eropirã Jesu buherã áriñehrerã ìgũre cohã omagã wañorã.

51 Eropigũ yujugũ mamũ Jesu pũhrũ nũrusiaripũ. Omasiarĩñe dihta omadigũ áripũ. 52 Ìgũ sãre erã ñeadiacũ ìgũ ya omasiarĩñere cóacã suhri marigũ oma duhriã wapũ.

Judio masa oparã Jesure serẽpiñuma
Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24

53 Eropii pahia opũ pohroge Jesure aĩ ejañorã. Iri wihiguere áriñehrerã pahia oparã, murã, judio masare buherã sã gamenereñorã. 54 Eropigũ Pedropũ Jesu pũhrũ yoarogue ìha nũrusiapũ. Eropa nũrusiagu ìgũ pahia opũ Caifa waĩcũgũ ya wihire cãhmotara sãriro eja, iri sãriro pohecague ñajaa wapũ. Eropigũ ìgũ iri wihire corerã surara mera peame turo sòhma doapũ.

55 Eropirã pahia oparã, gajirã oparã mera gamenererã Jesure wejẽdoremorã, gũyari mera erã ìgũre dipuwaja moaborore guñamaariñorã. Erã eropa weresãburire guña bocabiriñorã. 56 Masa bajarã ìgũre erã gamero weresãmaacãquererã erã weresãri diaye áriñiriyoro. Gajigũ gajiropa arĩ, gajigũ sã gajiropa dihta arĩñorã. 57 Eropirã gajirã erogue eja, Jesure weresãñorã:

58 —Ìhĩ òpa arĩmi: “Yũhũ ì wihire masa iira wihire, Goãmũ wihire cóãgũra. Eropa cóãgũ ùhrene pũhrũ iri wihire dipaturi iigũra. Iri wihi masa erã iira wihi árisome,” ìgũ aricũ gũa peebũ, arĩ weresãñorã.

59 Erã eropa arĩ weresãquerecũ ta iri diaye áriñiriyoro. Gajigũ gajiropa arĩ gajigũ sã gajiropa arĩpũ.

⁶⁰Erã eropa arĩra pũhrũ pahia opũ erã watope wahgãũgaja Jesure serẽpirũ: —¿Oã mũre weresãquerecũ ta erãre yũhri gamebeari mũhu? ¿Mũre erã weresãrire duhpigu erãre yũhri gamebeari mũhu? arĩpũ ãgu Jesure.

⁶¹Ãgu eroparĩcũ peequeregu ta Jesu eropa pepicãpũ. ãgu eropa yũhribiricũ ãagu pahia opũ ãgũre dipaturi serẽpirũ daja:

—¿Cristo ta ãhriri mũhu? ¿Õagu Goãmũ magũ ta ãhriri mũhu? arĩ serẽpirũ daja ãgu Jesure.

⁶²Ãgu eropa arĩcũgue ta Jesu yũhriřũ:

—Ãgu ta ãhraa. Eropirã yũhũ masũ Goãmũ ãgu obeodigu yũ Pagũ turagu pohro, ãgu diayerũ yũ doacũ ãarãca mũa. Eropirã mũmaro maja imica watope yũ aricũ sãre ãarãca mũa, arĩpũ Jesu ãgũre.

⁶³Ãgu eroparĩcũ ta pahia opũpũ ãgu saũaraũe suhriřore ãgu basi yeguecãpũ gajirãre “Guataricãmi,” arĩdoregu.

—Ãre weresãrãre gajirãre mari gamebea pare. ⁶⁴Ãgu basi Goãmũre ãgu ñero wereniguicũ peea mari. Eropirã ãgu ñero iira dipuwajare masituhãa mari.

¿Eropirã dohpa iirãcuri mari ãre dohpaguere? arĩpũ pahia opũ gajirã oparãre.

—Ãgu ñeri dipuwaja wejẽcãro gahmea, arĩ yũhriřorã erã arĩpehřerã oparã.

⁶⁵Eropirã erã mera majarã Jesure disico ehosũ ãgu cuirire diricãhmotacã, ãgũre pañorã. Patuha õpa arĩñorã ãgũre:

—¿Noa mũre pari? ãbiriqueregu guare wereque, arĩ wereyañorã erã.

Eropirã opũ yarã surara Jesure pañorã.

Ãgũre masibea, arĩpũ Pedro Jesure

Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29

⁶⁶Eropigu Pedro iri wihi maja sãriřo pohecague ãgu arĩcũ pahia opũ pohro majago erapo. ⁶⁷Igo Pedro ãgu sũhmacũ ãago ãgu dihtare ãhaniguipo.

—Nazare majagu mera Jesu mera mũ sã ãhřabũ, arĩpo igo Pedrõre.

⁶⁸Igo eroparĩcũ peeegu Pedropũ õpa arĩpũ:

—¿Dohpa arĩmaacãgo iiri mũhu? Mũ arĩgũre ne masibea yũhũ, arĩpũ Pedro igore.

Igo eropa arĩra pũhrũ Pedro iri pũũ maja sãriřo disiporo pohroguẽ warũ. Eropigu ãgu ero niguicũ cãreña werepũ. ⁶⁹Ero ãgu arĩcũ ãago dipaturi werepo daja ero arĩrãre.

—Ihĩ Jesu buherã mera majagu ãhřimi, arĩpo igo.

⁷⁰Igo eroparĩcũ peeegu Pedro dipaturi arĩpũ daja.

—Ãgũre masibea yũhũ, arĩpũ daja.

Eropii merogã pũhrũ ta ero niguirã Pedrõre õpa arĩñorã daja:

—Diaye ta ãhraa. Mũhũ Galilea majagu ãhraa. Eropigu ãgu mera majagu ta ãhraa mũhũ, arĩñorã erã ãgũre.

⁷¹Erã eroparĩcũ peeegu ãgu erãre yũhriřũ:

—Diaye ta Goãmũ mera arĩgu iiaa mũare. Yũhũ diaye arĩbiricũ Goãmũ yũre dipuwaja moaporo. ãgũre mũa arĩgũre ne masibea yũhũ, arĩ yũhriřũ ãgu erãre.

⁷² Ñgu eroparícũ ta cãreña werepũ daja. Ñgu werecũ peegu Jesu ñgu arĩrare guñapũ. “Cãreña pesubu ñgu wereboro core mũhũ yũre ùhresubu ‘Jesure masibea, arĩgũca mũhũ,” Jesu ñgu eropa arĩrare guñapũ Pedro. Eropa guñagũ turaro orepũ.

Pilato Jesure serẽpiñumi

Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38

15 ¹Eropirã boyorogue mũrã, pahia oparã, judio masare buherã, árĩpehrerã gajirã oparã mera gamenere weretamuñorã erã Jesure iiburire masimorã. Erã basi wereniguituha, Jesure dihri aĩgã Pilato waĩcũgure opũre oñorã ñgure. ²Erã aĩ ejacũ ñagũ Pilato ñgure serẽpipũ: —¿Diaye ta judio masa opũ ãhriri mũhũ? arĩ serẽpipũ ñgu Jesure. —Mũ arĩro dopa ta ñgu ta ãhraa, arĩ yũhrĩpũ ñgure Jesu. ³Eropirã pahia oparã baja weresãñorã ñgure. ⁴Erã eropa arĩ weresãcũ peegu dipaturi serẽpipũ daja ñgure. —Oã mũre baja weresãrã iima. ¿Erã eropa arĩ weresãquerecũ yũhrĩbeari mũhũ? arĩpũ ñgu. ⁵Ñgu eroparícũ Jesu yũhrĩbirĩpũ. Eropigũ Pilato ñhamaria warũ.

Jesure wejẽdoreñuma

Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

⁶Bojori nũcũ Pascua bosenu árĩcũ peresu árĩdigũre yujugũre masa “Ñgure wiuque,” erã arĩgũre Pilato eropa wiubasamũripũ. ⁷Irisubure Barrabá waĩcũgũ peresugue árĩpũ. Ñgu oparãre cóãdiarã mera majagũ masare wejẽrã mera majagũ árĩpũ. ⁸Eropirã masa bajarã Pilato pohrogue eja, ñgure serẽñorã: —Bojori nũcũ mũ iidiro dopa ta iique daja gũare. Yujugũ peresugue arĩgũre gũare wiubasaque daja, arĩñorã erã. ⁹Erã eroparícũ Pilato erãre serẽpiñapũ: —¿Mũa yagũ opũre judio masa opũre wiucuri? arĩ serẽpipũ Pilato erãre Jesure wiudianijagũ. ¹⁰Jesure masa erã mahicũ ñarã pahia oparã Jesure ñhaturirã árĩñorã. Eropa ñhaturirã ñgure wejẽdorerã oñorã Pilatore. Erã ñhaturirire masigũ Pilato Jesure wiudiarĩpũ. ¹¹Ñgu eropa wiudiaquerecũ ta pahia oparã Jesu mera masare guacũ iñorã. Opa arĩdoreñorã erãre: “Barrabãre wiuque. Jesure wejẽdoreque,” Pilatore arĩdoreñorã masare. ¹²Eropigũ Pilatore Barrabãre erã wiudorera pũhrũ Pilato erãre serẽpipũ daja: —¿Ihĩ “judio masa opũ” mũa arĩgũpũre duhpigũcũri yũhũ? arĩ serẽpipũ ñgu. ¹³—Crusague pabia wejẽque ñgure, arĩ gaguiniguñorã masa. ¹⁴—¿Ñehenore ñerire iiari ihĩ mũa eropa arĩ gaguiniguicũ? arĩpũ ñgu. Ñgu eroparícũ peerã erã gaguiniguinemoñorã daja. —Crusague pabia wejẽque ñgure, arĩñorã daja.

¹⁵ Erã eropa arĩ gaguiniguicũ peegũ Pilato Barrabãre wiudorepũ masare mucubiricũ iidiagu. Eropigũ Jesure yuradari mera tãradore, crusague pabia wejẽdoregũ wiapũ surarare.

¹⁶ Eropi surara ãgũ opũ Pilato wihigue pretorio waĩcũri wihigue Jesure aĩ ejañorã. ãgũre aĩ ejatuha erã gajirã surara erã mera majarãre gameneremorã sihubeoñorã. ¹⁷ Eropirã erã opũ ya suhriro dopa bejariñere Jesure sãñorã. Eropa sãtuha pora berore ii ãgũ dipuru duhpeoñorã. ¹⁸ Eropiituha õpa arĩ weryeãñorã erã ãgũre:

—Umupeorã arique. Judio masa opũ õaro áriporo, arĩ weryeãñorã ãgũre.

¹⁹ Eropirã ãgũ dipurare yucũgũ mera padu, ãgũre disico ehosũ, gũhyadiaro ãaro dopa ta mereja ãgũre ii birañorã. ²⁰ Eropi ãgũre weryeã biratuha, erã sãra suhrirore tuwea aĩ, ãgũ ya suhriropũre ãgũre sãñorã daja. Eropirã ãgũre crusague pabia wejẽmorã aĩ wiria wañorã.

Erã Jesure crusague pabia wejẽñuma

Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27

²¹ ãgũre aĩgã, Simo Cirene majagu pohegue áridigu erã pohro ãgũ eracũ ãarã surarapũ ãgũre Jesu ãgũ coãra crusare coãgãbasadoreñorã. Alejandro, Rufo sã pagũ áriũ Simopũ.

²² Waha Gólgota waĩcũrogue ejañorã. Gólgota arĩro mari ya mera “dipuro” arĩro iiaa. ²³ Eropirã vinore suĩri deco mera erã morera decore Jesure oriñorã. Iri decore ihribiripũ ãgũ. ²⁴ Eropirã ãgũ suhriro tuwea aĩra pũhrũ crusague Jesure pabiañorã. Erã pabiatuhaja ãgũ suhri mũrare “¿Noa yañe árirocuri iñe?” arĩ game deabirañorã.

²⁵ Jesure erã pabiara pũhrũ uñre hora duhyayoro goeri boje ejaboro. ²⁶ Eropirã crusague õpa arĩ gojarapũre pabia duhtuñorã. “Ihĩ judio masa opũ aħrimi,” erã arĩ gojaturapũ áriyoro. Iri erã gojaturapũ Jesure erã weresãra áriyoro. ²⁷ Eropirã perã yajari mũrare Jesu pohro gajimijirigue crusarigue erã pabiatuñorã erã sãre. Yujugũ ãgũ diayepũ, gajigũre ãgũ copũ pabiatuñorã. ²⁸ Erã eropiicũ iribojegue Goãmũ yare weremũtanirã gojadiro dopa ta eropa wayoro. Õpa arĩ gojayuñuma: “‘Dorerire tarinũgarã mera majagu aħrimi,’ arĩ pepima masa ãgũre,” arĩ gojañuma iribojegure.

²⁹ Eropirã crusari pohro tarigãrã Jesure ãha, erã dipurare yurerã, ãgũre ñero arĩ wereniguñorã.

—Mũhũ ta “Goãmũ wihire cohã, uñrenũ pũhrũ iri wihire amugũra daja,” arĩdigũ áriribũ mũhũ. ³⁰ Mũ basi dijaque. Eropigũ mũ basi tarique. Eropigũ tari weregũca mũhũ, arĩ weryeãñorã erã.

³¹ Erã iro dopa ta pahia oparã sã judio masare buherã sã ãgũre eropa weryeãñorã. Eropa arĩ weryarã õpa arĩñorã erã basi:

—ãgũ gajirãre taudigu áriqueregũ ta ãgũ basi tarimasibeami. ³² “Israe masa opũ aħraa,” arĩrimi ãgũ. Eropirã ãgũ basi dijaricũ ãarã ãgũre umupeorãca, arĩ weryeãñorã.

Yajari mura sã ãgu pohro erã pabianirã eropa ta ãgure ñero arĩ wereyañorã.

Jesu s̄iria wañumi

Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

³³Eropi goeri boje áricũ ùhre hora gohra áripheerogue naitia wayoro.

³⁴Eropigu irisubure ero naitiarisubu Jesu turaro gaguiniguipũ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? arĩpũ ãgu. Ire arĩgu mari ya mera òpa arĩgu iipũ: “Yũ Goãmũ, yũ Goãmũ, ¿duhpigu yũre cohãri muhũ?” arĩgu iipũ ãgu Pagure.

³⁵Ãgu eroparĩcũ peenirã yujurãyeri ero niguinirã òpa arĩñorã:

—Goãmũ yare weremũhtadigure Eliare sihugu iicumi, arĩñorã erã.

³⁶Eropigu yujugu erã mera majagu mimi aĩri yũsu mera vino sũirire yosotuha aĩ omagã, yucũgu ojogoro diritu, Jesure simujuripũ. Eropa iigu òpa arĩpũ:

—Corenique. Elia ãgure itamucũ ñanirã dohpa mari, arĩpũ ãgu gajirãre.

³⁷Ãgu eropa arĩra pũhrũ dipaturi Jesu turaro gaguinigi s̄iria wapũ.

³⁸Ãgu s̄iricũ ta Goãmũ wihĩ majañe suhriro ero erã cãhmotara suhriro gasiro deco mera yehguea wayoro. ³⁹Ãgu eropa s̄iricũ ñagu surara opũ Jesu pohro niguidigu òpa arĩpũ:

—Diaye ta ãhraa. Ihĩ Goãmũ magũ ta ãhrañumi, arĩpũ ãgu.

⁴⁰Eropirã yoarogue ñhaniguinirã nome sã arĩñorã Jesure ñhaniguirã.

Erã nome mera María Magdalena arĩpo. Gajigo María waĩcũgo sã arĩpo.

Igorũ José ãgu pagũ magũ Santiago erã pago arĩpo. Gajigo Salomé

waĩcũgo arĩpo. ⁴¹Erã nome Jesu yare òaro peerã nome arĩñorã. Erã

Galilea yeba ãgu áricũ ãgure itamumũriñorã. Erã nome mera bajarã gajirã nome sã arĩñorã. Jerusalengue Jesu mera arinirã nome arĩñorã.

Jesu dũpũre masa gobegue apiñuma

Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

⁴²⁻⁴³Eropii irinũ ãgu s̄iriranũ Sabado core judio masa soorinũ core majanũ

arĩyoro. Eropiro Pascua maja arĩburire erã amurinũ arĩyoro. Irinũ ñamica

áricũ José Arimatea majagu güiro mariro Pilato pohroque ejarũ. Jesu dũpũre

serẽgu ejarũ. José oparã mera majagu oparã erã umupeodigu arĩpũ. Eropigu

Goãmũ ãgu opũ arĩburire coregu iipũ. ⁴⁴Eropigu José Jesu dũpũ mũrarore ãgu

Pilatore serẽcũ Pilatorũ peegu, pee uca wapũ. “¿Jesu s̄irituhayuri?” arĩ pepipũ.

Eropigu surara opũre sihu òpa arĩpũ ãgure:

—¿Jesu s̄iria wayuri? arĩ serẽpipũ ãgure.

⁴⁵Ãgu eroparĩcũ surara opũ yũhrĩpũ:

—S̄iria wami, arĩpũ.

Ãgu eroparĩcũ Pilato Josere odorepũ Jesu dũpũ mũrũre. ⁴⁶Ãgu odorera pũhrũ

José òariñe suhrirore asũpũ. Asũtuha, Jesu dũpũre aĩ diju, iri suhriro mera

omapũ. Omatuhaja erã utãyegue seara gobegue ãgu dũpũre apipũ. Apituha iri

gobe pohro arĩriye utãye wũariyere taragã tubiha nugucãpũ. ⁴⁷Eropirã María

Magdalena, María José pago Jesure ãgu apidirore ñañorã.

Jesu masa m̄riañumi
Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

16 ¹Eropirã erã soorinũ Sabadonũ taricũ Maríã Magdalena, Maríã Santiago pago, Salomé mera poresurire asũñorã Jesu d̄p̄ure sũmorã. ²Eropirã Domingo boyorogã Jesure erã yaara gobegue wañorã erã. ³Warã òpa arĩñorã: —¿Iri gobere erã biharayere noa marire p̄gũbasarãcuri mari ñajaborore? arĩñorã erã erã basi.

⁴Iri gobegue ejarã iri gobere biharayere ut̄ayerẽ erã p̄gũ nugurayere ñañorã. W̄hariye ut̄aye áriyoro. ⁵Eropa ñarã iri gobeguere ñañorã. Eropa ñajajarã mamure diayerũ doagure boreri suhricũgure ñañorã. Ñarã ñha uca wañorã. ⁶Erã ucacũ òpa arĩpũ ñgũ:

—Ucabiricãque. Crusague erã pabiadĩgure Jesu Nazare majagure amaraa m̄ña. Masa m̄riatuhami. Òre marimi. Erã ñgũ d̄p̄ure apidirore ñaque. Ñatuhaja ñgũ buherãre Pedro sãre òpa arĩ wererã waque. ⁷“Ñgũ m̄ña core Galileague wam̄htagũcumi. Eroque ñgure ñarãca m̄ña. Ero ñgũ arĩdiro dopa ta m̄ña ñgure ñarãca,” arĩ wererã waque, arĩ wererũ mamũ erãre.

⁸Ñgũ eroparicũ erã güi, naragã, masa gobe pohro árĩñirã omagã wiria wañorã. Eropa güirã gajirãre werebiriñorã.

Jesu Maríã Magdalenare dehyoañumi
Jn 20.11-18

⁹Eropii Domingo árĩcũ Jesu ñgũ masa m̄riara p̄hrũ Maríã Magdalenare dehyoam̄htarũ. Igo siete wat̄ea ñajasũdigo árĩpo. Jesu ñgũ s̄iriboro core igore wat̄eare cóãpũ. Eropigũ igopure dehyoam̄htarũ ñgũ ñgũ masa m̄riara p̄hrũre. ¹⁰Jesu igore dehyoara p̄hrũ igo ñgũ mera majarãre werego wapo. Erã ñgũ s̄irirare bujawererã orerã árĩñorã. ¹¹“Cristo ojocariami. Ñgure ñabũ,” igo arĩquerecũ peediabiriñorã.

Jesu ñgũ buherãre dehyoañumi
Lc 24.13-35

¹²P̄hrũ perã Jesu buherã mera majarã campogue wiri marirogue wañorã. Erã eropa waniguicũ Jesu gajiropa bejagũ gũhyaro dehyoapũ erãre. ¹³Ñgũ eropa dehyoara p̄hrũ, waha gajirã Jesu yarãre wereñorã. “Ḡña Jesure ñabũ,” erã arĩ wererũ erã peediabiriñorã daja.

Jesu ñgũ yare buhedoregũ obeoñumi ñgũ buherãre
Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

¹⁴P̄hrũ once ñgũ buherã mesa pohrogue erã doacũ erãre dehyoapũ ñgũ. Eropigũ ñgure ñañirã “Jesu masa m̄riapũ,” arĩ erã wererũ peediabirirare erãre turipũ Jesu. Ñgure òaro umupeobiriri dipuwaja erãre turipũ. ¹⁵Erãre turituha òpa arĩpũ:

—I yeba árîpehreroguerê masare árîpehrerãre õari buherire buherã waque. ¹⁶Yũre umupeorãre erã waïyenirãre erã peamegue wabonirãre taugucumi Goãmũ. Eropirã yũre umupeobirã Goãmũ ïgũ dipuwaja moamorã, peamegue wamorã árîrãcoma. ¹⁷Eropirã yũre umupeorã yũ turari mera õpa iirãcoma: Yũ turari mera watãa masare ñajasûnirãre cóãrãcoma. Eropirã mama disirore wereniguirãcoma. ¹⁸Eropirã añare ñeacũ, árîpehreri nimare erã ihricũ pûrisome erãre. Eropirã dorecurã weca erã mojotorire erã mohmepi ñeacũ õarã warãcoma, arîpũ Jesu ïgũ buherãre.

Jesu umarogue mûria wañumi

Lc 24.50-53

¹⁹Eropa arî weretuha mari Opũ Jesu umarogue mûria wapũ. Erogue ejagũ Goãmũ diayerũ doapũ ïgũ mera opũ árîgũ. ²⁰Eropirã ïgũ buherãpũ árîpehreroguerê õari buherire Goãmũ masare ïgũ tauburire buherã wañorã. Erã eropa buhecũ mari Opũ erãre itamupũ. Deyoro moarire ïgũ turari mera iimasicũ iipũ erãre masare ïgũ ya buherire peedoregũ. “Eropa ta árîporo,” arãa yũhũ. Iripãta ãhraa.

San Lucas

1 ¹⁻²Opɔ Teófilo, mure ipũre gojabeogu iiaa yɔhɔ. Jesu gɔa mera árinigu ĩgu iirare gajirã gojanɔgamuhtatuhanirã árima. Negohraguere Jesure ïanirã, ĩgu yare buhenirã erã arĩ werediro dopa ta gajirã irire gojanɔgamuhtatuhanirã árima. ³Eropigu i áripehrerire ôaro masipehodiagu yɔ sã erã arĩ wererare buhebɔ. Eropigu yɔ sã irire ôaro gojadiaa mɔa buheburi áriburire. ⁴Jesu yare buherã mure weretuhanirã árima. “Iri queoro áhraa,” ôaro mɔ arĩ masiborore ipũre mure gojabeogu iiaa.

Ñu waĩyeri masɔ ĩgu masa dehyoaburire anyu werepɔ Zacaríare Ñu pagɔ áribure

⁵Herode Judea yeba majarã opɔ ĩgu áricũ, Zacaríá waĩcɔgɔpɔ pahi áripɔ. Zacaríá ya curupɔ pahia curu Abías ya curu áriyoro. Zacaríá marapo sã pahi Aarón mɔrɔ pãrameo árituriagogue áripo. Igorɔ Elisabet waĩcɔgo áripo. ⁶Erã perã Goãmɔ dorerire iipehorã erã áricũ ĩagu, “Umɔri nɔcɔ ôarire iirã áhrima,” arĩ pepidi árimi Goãmɔ erãre. ⁷Elisabet ne porã marigo áripo. Eropigo igo Zacaríá mera porã mari muñucãpo.

⁸Pahia Goãmɔ wihigue Goãmɔ ya umupeoburire mohmerã umɔri nɔcɔ erã gohrotomuriñorã. “Zacaríá ya curu majarã dohpaguere iiporo,” erã arĩra pɔhrɔ ĩgu pahia erã iidiro dopa ta Goãmɔ ya umupeoburire mohmegɔ arigu iipɔ. ⁹Pahia erã iiguaro dopa ta inciensore soebure beyerã irisubure Zacaríare beyeñorã. Eropigu ĩgu Goãmɔ wihigue ñajaa wapɔ soegɔ wagɔ. ¹⁰Goãmɔ wihí pohecague ĩgu áriřisubu, inciensore ĩgu soerisubu áripehrerã masapɔ disiporogue Goãmɔ mera serënguiñorã. ¹¹Irisubure Goãmɔ yagɔ anyu incienso soero diayerɔ dehyoanɔgajapɔ Zacaríare. ¹²Ĩgu anyu eropɔ dehyoacũ ĩagu Zacaríá ĩgure ĩha, ɔca wa, güia wapɔ. ¹³Eropa ĩgu güicũ ĩagu anyu ĩgure werepɔ:

—Zacaríá, güibita. Goãmɔ mɔ serërare peeami. Eropigo mɔ marapo Elisabet porãcɔgocumo. Mɔ magɔ masa dehyoagɔcumí. ĩgu eropɔ dehyoacũ Ñu waĩyeque ĩgugãre. ¹⁴⁻¹⁷“Ĩgu ôagɔ áhrimi. Turagɔ áhrimi,” arĩ pepigɔcumí Goãmɔ mɔ magure. ĩgu masa dehyoara pɔhrɔ vinore, siburire ihrisome. Eropigu ĩgu, ĩgu masa dehyoara pɔhrɔ ta Espírítu Santo áriři mera ôaro turagɔ árigɔcumí ĩgu. Eropigu bajarã Israe masare Goãmɔ mari Opɔre ôaro gamecũ iigɔcumí ĩgu. Goãmɔ yare buhegu Elia Goãmɔ yare weremɔhtadigu

mari Opu ariborore ïgu buhediro dopa ta Goãmũ ïgu turari mera mũ magu sã buhegucumi. Eropa buhegu erã pagu sumarã erã porã mera erã ðaro game mahi áricũ iigucumi. Eropigu dorerire tarinũgarãre ðaro erã umupeori mera yũhricũ iigucumi. Eropa buhegu mari Opu ariboro core ïgu yarã ártimorãre amuyugucumi ïgu. Eropigu ïgu masa dehyoara pũhrũ mũhu mucubirigũca. Gajirã sã bajarã mucubirirãcoma, arĩpu anyu Zacariare.

18 ïgu eroparicũ peegu Zacariapu serẽpipũ anyure.

—Yũhũ, yũ marapo mera gũa mũrã áhrraa. ¿Eropigu mũ arĩra diaye áricũ dohpa masigũcuri yũhũ? arĩpu ïgu.

19 ïgu eroparicũ anyupũ ïgure werepũ:

—Yũhũ Gabrie waicũgu áhrraa. Goãmũ pohro árigũ áhrraa yũhũ. Goãmũ i ðari querere weredoregu, mũ pohro yũre obeoami. Yũ werediro dopa ta diaye waroca. 20 Yũ eropa arĩquerecũ ta yũre peediabea mũhũ. Eropigu mũhũ dohpaguere wereniguibigu dujagũca. Mũ magu ïgu masa dehyoara pũhrũ wereniguigũca daja, arĩpu anyu Zacariare.

21 Disiporogue masa Zacariare corerã iĩnorã. “¿Duhpigũ ïgu Goãmũ wihigue árigũ mata wiriribeari?” arĩ, corerã iĩnorã masa ïgure.

22 Eropigu ïgu i wihigue áridigu wiria, erã mera wereniguimasibiripũ. “Goãmũ ïgure dehyoacumi,” arĩ pepi, masiĩnorã erã. Eropigu ïgu wereniguimasibigu árigũ ïgu mojotori mera masare wereniguipũ.

23 Goãmũ wihi ïgu mohmeri pehrecũ, ïgu dujaa wapũ ïgu ya wihigue.

24 Pũhrũ ïgu marapo Elisabet majigure ne bocagãrigo iipo. Eropigo igo cinco aberi gohra masa pohro wabiripo. 25 Õpa arĩpo igo: “Dohpaguere yũre Goãmũ itamumi pare. Yũ porã marigo árigo gũhyasiuro taribũ yũhũ. Goãmũ yũ porã maririre cohãmi yũre,” arĩ pepipo igo.

Jesu ïgu masa dehyoaburire werepũ anyu Marĩare

26-27 Elisabet seis aberi igo nijipo arĩra pũhrũ, Goãmũpũ anyure Gabrie waicũgure nómeo ðago pohrogue obeopũ. Igo Nazare waicũri maca Galilea árii yeba arĩpo. Eropigo igo Marĩa waicũgo José mera mojoto diribo arĩpo. Josépu iribojegue majagu mũrũ Davi mũrũ pãrami arĩpu.

28 Marĩa pohrogue ejagu anyu werepũ:

—Marĩa, ¿áhriri mũhũ? Goãmũ mũ mera árigũ áhrimi. Eropigu mũre ðaro iigu iimi. Áripehrerã nome gajirã nome tauro ðaro iimi mũre, arĩpu anyu igore.

29 ïgu eroparicũ peego, igo turaro guña pepipo. Anyu ïgu wererare pepigo “¿Dohpa arĩgu yũre eropa arĩcuri?” arĩ guñapo igo. 30 Igo eropa arĩ guñacũ ïagu anyu werepũ igore:

—Marĩa, mũre Goãmũ turaro mahimi. Eropigo güibita. 31 Peeque. Majigure bocagoca mũhũ. Eropigu mũ magu masa dehyoagucumi. ïgure Jesu waĩyegoca. 32-33 ïgu turatariagu árigucumi. Eropirã ïgure “Goãmũ mũmaro majagu magu áhrimi,” arĩrãcoma masa. Eropigu mũ magu ñecũ mũrũgue Davi mũrũ Israe masa erã opu ïgu áridiro dopa ta mũ

magu sãre apigucumi Goãmũ. Eropigu áripehrerinũri ĩgu Israe masare doregucumi. Eropiro ĩgu opu áriřipu ne pehresome, arĩpu anyu.

³⁴ ĩgu eroparĩcũ Marĩapu serẽpipo:

—¿Duhpi umu mera áribiriquego ta porãcubocuri yũhu? arĩpo igo.

³⁵ ĩgo eroparĩcũ anyupu werepu:

—Espĩritu Santo mũre porãcucũ iigucumi. Eropiro Goãmũ ĩgu turari imica curu iro dopa ta cãhmotaroca mũre. Eropirã “Goãmũ magu, ñerire iibigu áhrimi,” arĩãcoma masa mũ magure. ³⁶⁻³⁷Goãmũ áripehrerire iimasimi.

Eropigo mũ acawerego Elisabet bũro áriquego ta majigure bocãmo igo sã. Igo porãcugocumo umũgãre. Masa igore “Porã marigo áhrimo,” erã aridigo bũro dohpaguere seis aberi wahaa igo majigure bocara pũhrũ, arĩpu anyu Marĩare.

³⁸ ĩgu eroparĩcũ Marĩa yũhripo:

—Yũre peeque. Mari Opu ĩgu pohro majago áhraa yũhu. Mũ arĩdiro dopa ta yũre eropa waporo, arĩpo igo.

Igo eropa arĩra pũhrũ anyu waha wapũ.

Marĩa Elisabere ĩago wapo

³⁹ Irinũrire Marĩa utã yucũ áriři yebague Judea yeba áriři macague umũdiaro waha wapo. ⁴⁰ Erogue ejago Zacarĩa ya wihi ñaja, “¿Áhriři?” arĩpo igo Elisabere. ⁴¹ Igo eroparĩcũ Elisabet igo peecũ ta, igo magupu niji suhrirogue áridigu ñohmerũ. Elisabet Espĩritu Santo áriři mera õaro pepigo wapo. ⁴² Eropigo turaro mucubiriri mera wereniguipo.

—Áripehrerã nome tauro õaro iimi Goãmũ mũre. Mũ magu sãre õaro iimi Goãmũ. ⁴³ Cue, yũ Opu pago yũ pohro aricũ õaro iimi yũre Goãmũ. ⁴⁴ Mũhu yũre “¿Áhriři?” aricũ, yũ magupu niji suhrirogue áriřu mucubiriri mera ñohmeacumi yũre. ⁴⁵ “Goãmũ ĩgu arĩdiro dopa ta iipehogucumi,” arĩgo mucubirigo áhraa mũhu, arĩpo Elisabet Marĩare.

⁴⁶ ĩgo eroparĩcũ Marĩa yũhripo:

Goãmũ õagu, turagu áhrimi, arãa. Yũhu õaro siporãcua. ⁴⁷ Goãmũ yũre peamegue wabodigore itamugu áhrimi. Eropigu dohpaguere yũre õaro mucubiriri mera áricũ iimi. ⁴⁸⁻⁴⁹ Yũre bu áriřore ĩgu ĩgu pohro majagore guñadi áhrami. Goãmũ turatariagu õari dihtare yũre itamumi. Eropirã “Icore Goãmũ õaro iimi,” áripehrerã masa dohpaguere eropa arĩ wereniguirãcoma yũre. Goãmũ ñeri marigu áhrimi. ⁵⁰ Áripehrerinũri áripehrerã ĩgure umupeorãre ĩgumojomoro ĩagu áhrimi. ⁵¹ Goãmũ ĩgu turari mera iigu áhrimi. “Gajirãre tarinũgaa yũhu,” arĩrãre tarinũgadi áriři ĩgu. ⁵² Oparãre erã dorero áriřare cóadi áriři ĩgu. Eropigu bu áriřãpũre ĩgu oparã iro dopa ta apidi áriři. ⁵³ Oboanirãre ĩgu õari barire ódi áriři. Eropigu baja opanirãpũre gajino moorã wacũ iidi áriři ĩgu. ⁵⁴⁻⁵⁵ Mari ñecu sumarã mũrãre “Masare õaro iigura,” ĩgu arĩ werediro dopa ta iipehodi áriři Goãmũ. Eropigu ĩgu pohro majarã Israe masare ĩgu itamudi áriři. Mari ñecu sumarã mũrãre, Abrahã mũrãre

árípehlerã ĩgu acawererã ĩgu pũhrũ árĩrã sãre Goãmu árípehlerĩnũri eropa mojomoro ĩaniguĩgu árĩmũridi árĩmi. “Masare õaro iigũca,” erãre ĩgu werepirare cãdijibiridi árĩmi Goãmu, arĩpo Marĩa.

⁵⁶Urerã abe gohra Elisabet mera àhri, igo ya macague goe dujaa wapo Marĩa.

Nũ masa dehyoapu

⁵⁷Elisabet igo niji wahgũra pũhrũ igo magũ masa dehyoapu. ⁵⁸Eropirã Goãmu igore ĩgu eropa õaro iicũ igo ya maca majarã igo acawererã sã igo mera mucubiriñorã. ⁵⁹Ocho nũri ĩgu masa dehyoara pũhrũ, ĩgu pagũ sũmarã ĩgũgãre gasiro merogã wiri aĩdorerã wañorã. Eropa erã iirisubu erã mera majarã Zacarĩa waiyediariñorã ĩgũgãre ĩgu pagũ waĩre. ⁶⁰Erã eropa waiyediaquerecũ ta ĩgu pagorũ õpa arĩpo:

—ĩgu pagũ waĩre waiyebeaa. Nũ waiyerãca ĩgũgãre, arĩpo igo.

⁶¹—Mũ acawererã ne yujugũ Nũ waĩcũgu marimi, arĩñorã erã igore.

⁶²Eropirã erã mojotori mera werenĩgui Zacarĩare serẽpiñorã erã.

—¿Mũca dohpa waiyediari mũ magũre? arĩ serẽpiñorã ĩgũre.

⁶³Erã eroparĩcũ ĩgu pagũ gojaburimijire serẽbeo, ñeha, gojapu: “Yũ magũ Nũ waĩcũmi,” arĩ gojapu Zacarĩa. ĩgu eropa arĩ gojacũ erãpu uca wañorã. ⁶⁴ĩgu eropa arĩ gojara pũhrũ ĩgũre werenĩguicũ iĩpu Goãmu. Eropigu ĩgu werenĩguimasĩpu daja.

—Goãmu turagu, õagu àhrimi, arĩpu ĩgu.

⁶⁵ĩgu eropa arĩ werenĩguicũ peerã ero majarã uca wañorã. Eropirã i árípehlerire Judea yeba majarãre utã yucu watope árĩrãre masa weresiriñorã. ⁶⁶Árípehlerã irire peerã guñãñorã. “Goãmu turarire ĩgũgã opami. ¿Eropigu ñehmũno árĩgũcuri ĩgũgã?” arĩ pepiñorã masa.

Zacarĩa Goãmũre umupeoru

⁶⁷Eropigu ĩgu pagũ Zacarĩa Espĩritu Santo árĩri mera õaro pepigu árĩgu Goãmu yare werepu:

⁶⁸Mari Israe masa Goãmũre umupeorã. ĩgu yarã àhraa mari. Eropigu mari pohrogue arĩgu, marire itamugũ õaro taumi. ⁶⁹Eropigu Goãmu turagũre marire peamegue wabonĩrãre õaro taubure obeomi. Marire õaro taubu ĩgu acaweregu Davi mũru àhrimi. Davĩpu Goãmu pohro majagu árĩmũriĩnumi. ⁷⁰Iribojegue ĩgu ya weremũhtanirã mera Goãmu ĩgu marire taubure obeoburire wereyumũripu. ⁷¹Marire ĩhaturirã marire ñero erã iidiacũ ĩagu “Mũare itamugũra,” arĩ apiĩnumi Goãmu marire. ⁷²Mari ñecu sũmarã mũrãre, “Mũare mojomoro ĩagu itamugũra. Mũare yũ wererare guñãgũra,” arĩ apiĩnumi Goãmu mari ñecu sũmarãre. Iribojegue ĩgu eropa arĩdiro dopa ta marire dohpagure iimi. ⁷³⁻⁷⁵Eropigu Abrahãre õpa arĩmũriĩnumi: “Mũ acawererã pũhrũ árĩrã erãre ĩhaturirã árĩcũ cóãgũra. Eropigu mũ acawererãre itamugũra. Eropirã erã gũĩbirã ta yũ dorerire iimasima. Eropigu erã ñerire yũ cóãcũ,

erã yu ìhuro umuri nucu òarã áriniguirãcoma,” arí werepimuríñumi iribojegue Goãmũ mari acaweregu Abrahãre, arípũ Zacaría.

Eropa arítuha ìgu magugãre òpa arípũ:

76-77—Mahgu, mũre òpa arĩrãcoma masa:

“Goãmũ turatariagu yare wereniguigu ahrimi,” arĩrãcoma mũre. Eropigu mũhũ mari Opũ core wayugũca. Eropa wagu òpa arí wereguca.

“Goãmũ mũa ñerire cóãgu, peamegue wabonirãre taugucumi mũare,” arí wereguca. Eropa arí weregu mari Opũ ìgu ariborore weremũhtayugu iigũca mũhũ. ⁷⁸Goãmũpũ marire turaro mojomoro ìagu marire òaro iigu árigũ, ìgu marire peamegue wabonirãre taudiami. Marire taugu arigu Cristo mari pohro arigucumi. ⁷⁹Árĩpehrerã mari peamegue wabonirãre taudiami ìgu. Eropigu Goãmũre mari masibirã áricũ ìagu marire masicũ iidiami ìgu. Eropigu mari òaro yujuro mera mari áriborore weregucumi marire, arípũ Zacaría.

⁸⁰Eropi Ñũ Zacaría magu òaro bugapũ. Eropigu Goãmũre turaro mahipũ. Eropigu yolari boje masa marirogue árimuripũ. Te Israe masare buhenugagu sã erogue ta árimuripũ.

Jesu masa dehyoapu

Mt 1.18-25

2 ¹Irisubure árĩpehreri yebari majarã tauro opu Augusto árĩpehrerãre queodorepũ. ²Oã masare erã ne queonugarisubu áricũ Cirenio waicugu Siria yeba majarã opu árĩpũ. ³Eropirã árĩpehrerã erã ñecu sumarã iribojegue majarã ya macarigue erã waire gojapeorã wañorã. ⁴José sã Nazaregue Galilea árĩri yeba árĩri macague árinirã waha, Judea yebague Belén waicuri macague ejañorã. Opu Davi iribojegue majagu ìgu masa dehyoadiro árĩyoro Belén. José Davi mũru pãrami árigũ Beléngue wapũ ìgu waire gojapeogũ wagu. ⁵Eropigu ìgu María ìgu mojoto diribo áricũ erogue igo mera ìgu waire gojapeodoregu wapũ. Igorũ majigũre bocatuhadigogue árĩpo. ⁶Eropigo Beléngue ejago igo niji wahgũpo. ⁷Erogue masa erã carĩri wihi ne sihajabiriyoro erãre. Eropirã erã wecua ya wihigue carĩrã wañorã. Eropigo igo ìgu ne dehyoagugãre porãcutuha ìgugãre suhriro mera oma, wecua erã bari coro weca ìgure pihripeopo.

Anyua ovejare ìhadiburãre dehyoãnorã

⁸Iri ñamire iri maca tũrogue campogue ovejare ìhadiburã erã yarã ovejare ìhadiburã iĩñorã. ⁹Eropigu Goãmũ ìgu obeodigu anyu erãre dehyoapu. ìgu eropa dehyoacũ Goãmũ ìgu gosesiriri erãre boyoweayoro. Eropa wacũ ìarã, ovejare ìhadiburã güia wañorã. ¹⁰Erã eropa wacũ anyu erãre werepũ:

—Òari querere mũare weregu ahraa. Árĩpehrerã masare mucubiricũ iiroca i quere. Eropirã güibiricãque mũa. ¹¹Dohpagã ñamire opu mũru Davi ya macague mũare peamegue wabonirãre taubu, Cristo Goãmũ ìgu obeodigu mari

Opɯ masa dehyoatuhami. ¹²Eropigɯ suhriro mera omadigɯ wecɯa bari coro weca erã pihripeodigɯ mɯa bocagɯ igɯ ta árigɯcumi, arĩ werepɯ anyu erãre.

¹³Igɯ eroparĩcũ ta bajarã ɯmaro majarã árimuhtadigɯ anyu mera bayapeoñorã. Ōpa arĩ bayapeoñorã erã:

¹⁴Goãmɯre ɯmaro majagɯre umupeorã. Eropirã Goãmɯ igɯ mahirã giuro mariro gamequeãro mariro ðaro áriporo, arĩ bayapeoñorã anyua.

¹⁵Eropa bayatuhaja ɯmarogue erã mɯriara pɯhrɯ ovejare ihadiburãpɯ erã basi game wereniguñorã:

—Ire Goãmɯ igɯ marire wererare Beléngue ina iarã warã, arĩñorã erã erã basi. ¹⁶Eropa arirã yojaro mera wañorã erã. Maríare, Josére bocaia, majigɯgãre wecɯa erã bari coro weca pihripeodigɯre iañorã erã. ¹⁷Ovejare ihadiburã igɯre iatuha anyu majigɯgãre igɯ wererare wereñorã gajirãre. ¹⁸Erã eropa arĩ werecũ ta áripehrerã erãre pee ɯca wañorã. ¹⁹I áripehrerire Maríapɯ guña pepipo. ²⁰Eropirã ovejare ihadiburãpɯ anyu igɯ werediro dopa áricũ iañorã. “Goãmɯ turagɯ áhrimi,” arĩ mucubiriñorã. Eropa arĩ mucubiri dujaa wañorã.

Goãmɯ wihigue Jesu pagɯ sɯmarã igɯre aigãñorã

²¹Yuju semana pɯhrɯ majigɯre gasiro merogã wiri aĩre erã iidoreranɯ áricũ erã igɯgãre Jesu waĩyeñorã. Jesure ne igo bocaboro core anyupɯ “Jesu waĩyeque igɯre,” arĩ werepipɯ. Eropirã igɯgãre Jesu waĩyeñorã.

²²Goãmɯ doreri Moise igɯ werediro dopa ta iimorã, José, María mera Jerusaléngue wañorã. Eroque María porãcɯra pɯhrɯ ðago igo ðapɯ árirore ihmurã wañorã. Eropa warã erã Jesure aigã wañorã. Igɯgãre Goãmɯre “Ígã mɯ yagɯ áriɯu áhrimi,” arĩ ihmurã warã iñorã. ²³Ōpa iñorã Goãmɯ yare erã gojarapũ dorero dopa ta. “Áripehrerã mɯa porãre ne dehyoarãre Goãmɯre ihmucque. ‘Ígã mɯ yagɯ áriɯu áhrimi,’ arĩ ihmucque,” arĩ doremuriñumi Goãmɯ igɯ yare gojarapũgue. ²⁴Eropa ihmutuha Goãmɯ igɯ dorediro dopa ta mirimagugãre erã asũtuhaja Goãmɯ wihigue apirã wañorã. Ōpa doreñumi Goãmɯ igɯ yare gojarapũgue: “Buja borerãre perã oque Goãmɯre. O erã maricũ buja borewijiãrãre oque yare umupeomorã,” arĩ doreñumi Goãmɯ. Eropirã igɯ dorediro dopa iñorã José María mera.

²⁵Jerusaléngue Simeón waĩcɯgɯ áripɯ. Igɯ ðagɯ, Goãmɯre umupeogɯ áripɯ. Goãmɯ Israe masare itamuburire coregɯ iipɯ. Eropigɯ Simeón Espiritu Santo igɯ mera áricũ ðaro pepigɯ áripɯ. ²⁶Eropigɯ “Mɯ sĩriboro core Goãmɯ igɯ obeobure Cristore iagɯca mɯhɯ,” arĩ weremuhtapɯ Espiritu Santo igɯre Simeore. ²⁷Eropigɯ Espiritu Santo igɯre dorecũ Goãmɯ wihigue ñajaa warɯ. Igɯ ñajara pɯhrɯ Jesu pagɯ sɯmarã igɯgãre aĩ ñajañorã Goãmɯ igɯ gojarapũ dorera dopa ta iirã. ²⁸Simeónpɯ igɯgãre coã aĩ, Goãmɯre umupeo, “Ōhaa,” arĩ igɯ mera wereniguipɯ. Ōpa arípɯ igɯ Goãmɯre:

²⁹⁻³²Opɯ, dohpague tamerare masare peamegue wabonirãre taubure obeoa mɯhɯ. Igɯ judio masa áribirãre buhegɯ mure ðaro masicũ iigɯcumi erãre. Masare taubure Israe masure mɯhɯ apiyoro. Mɯ eropa iirare

árípehrerã masirã, “Israe masare ôaro iimi Goãmũ,” arĩrãcoma masa. Ìgã marire taubu àhrimi. Eropigu mũ yũre arĩdiro dopa ìgãre ìatuhabu. Eropigu dohpaguere ôaro mucubirigu siringuca, arĩpũ Simeón.

³³Simeón ìgũgãre arĩrare peerã ìgu pagũ sumarãpũ pee uca wañorã. ³⁴Eropigu Simeón erãre “Ôaro árĩque mua,” arĩgu ìgu Jesu pago Marĩare wererũ:

—Goãmũ ìgãre beyedi árĩmi. Ìgu eropa beyedigu árĩcũ judio masa bajarã ìgũre tarinũgarãcoma. Eropa iirã erã peamegue warãcoma. Eropigu judio masare bajarãre taubure beyedi árĩmi Goãmũ ìgãre. Ìgu Goãmũ turarire ii ìhmugu ìgu árĩquerecũ masa bajarã ìgũre ñero arĩ wereniguirãcoma. ³⁵Erã eropa iicũ gajirã erã ñero guñarire masirãcoma. Eropigo mũhũ turaro bujaweregoca, arĩdocaritamupũ Simeón Marĩare.

³⁶Ero Goãmũ yare wereniguigo Ana waĩcũgo árĩpo. Igo Fanuel mago árĩpo. Aser mũrũ ya curu majago árĩpo. Bũro gohra árĩpo. Igo ero coregue siete bojori dihta igo marapũ mera árĩniripo. ³⁷Eropigo ochenta y cuatro bojori gohra wapeweyo árĩmũriipo igo. Eropigo mũmũre, ñami sãre Goãmũ ya árĩburire iibo, ba duhu, Goãmũ mera werenigui, Goãmũ wihire ne wiriabiripo. ³⁸Simeón ìgu wereniguiro watope igo erã pohro erago, mucubirigo Goãmũre, “Õhaa,” arĩpo. Eropigo Jerusalén majarãre taubure corerãre igo Jesu dehyoarare wererũ erã árĩpehrerãre.

José, María mera Jesu mera Nazaregue dujaañorã daja

³⁹Goãmũ ìgu dorero dopa ta iituhaja, erã ya macague Nazaregue dujaañorã. Galilea yeba árĩyoro iri maca. ⁴⁰Eropigu Jesu ôaro buga turagu warũ. Eropigu ìgu ôaro pee masigu árĩpũ. Eropigu ìgũre Goãmũ ôaro iipũ.

Jesu mama mahmũa wahgãrigũ Goãmũ wihigue buherũ

⁴¹Bojori nũcu Jesu pagũ sumarã Jerusaléngue Pascua bosenũre ìarã wamũriñorã. ⁴²Jesu doce bojori ìgu opacũ erã iidiro dopa ta erã árĩpehrerã Jerusaléngue wañorã. ⁴³Eropirã bosenu pehrecũ erã erã ya macague dujaa wañorã daja. Erã eropa dujaaquerecũ ta Jesupũ Jerusaléngue dujacãpũ. Ìgu pagũ sumarã ìgu erogue dujarare masibiriñorã. ⁴⁴“Ìgu mari mera majarã mera árĩcumĩ,” arĩ pepiriñorã erã. Eropirã erã yujunũ gohra Jesu mariro wañorã mague. Eropirã erã Jesure erã acawererã watope amariñorã. ⁴⁵Ne bocabiriñorã. Eropirã Jerusaléngue ìgũre amarã dujaañorã daja.

⁴⁶Uhrenũ pũhrũ ìgũre Goãmũ wihigue bocajañorã. Eropirã Jesure judio masare buherã watope bocañorã. Ìgu erãre pee serẽpi doapũ. ⁴⁷Erã árĩpehrerã Jesure peerã ôaro masigugã ìgu árĩcũ ìarã, erã ìhamaria wañorã. ⁴⁸Ìgu pagũ sumarã sã eroguere Jesure ìarã ìhamaria wañorã. Eropigo ìgu pago ìgũre ôpa arĩpo:

—Mahgu, ¿duhpigu eropa iiari mũhũ guare? Mũ pagũ, yũhũ, “Ìgu dederea wañumi,” arĩrã ahmaa gũa mũre, arĩpo igo igo magũre.

⁴⁹Igo eroparĩcũ ìgu ìgu pagũ sumarãre wererũ:

—¿Duhpirā yūre ahmari mūa? Yū Pagū yūre īgu dorediro dopa ta iigu iiaa. ¿Iirire masibeari mūa? arīpū īgu.

⁵⁰Īgu eropa arīquerecū erā peemasibiriñorā.

⁵¹I arīpehreri īgu iirare Mariapū ðaro guñapo. Eropigu Jesu Nazaregue dujaa wapū. Īgu pagū sūmarāre ðaro yuhriḡu árīmūripū. ⁵²Eropigu Jesu buḡa, ðaro pee masiḡu wapū. Eropirā Goāmū masa sā “Ōaḡu āhrimi,” arī iañorā īḡure.

Ñu waīyeri masū masare Goāmū yare werepū

Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28

3 ¹Irisubure erā tauro opū árīḡu Tiberio waīcūḡu īgu opū árīra pūhru quince bojori wayoro. Eropigu Poncio Pilato waīcūḡu Judea yeba majarā opū árīpū. Eropigu Herode waīcūḡu Galilea yeba majarā opū árīpū. Īgu pagū maḡu Felipe Iturea yeba majarā, Traconite majarā sā erā opū árīpū. Eropigu Lisania waīcūḡu Abilinia yeba majarā opū árīpū. ²Eropirā Ana, Caifa mera pahia oparā árīñorā. Oā árīpehrerā erā árīrisubure Ñu Zacaría maḡu masa marirogue árīḡure Goāmūpū īgu īgu yare weredorepū. ³Eropigu Jordán waīcūriya tūro árīri yeba árīpehrerogue Ñu ōpa arī wereḡu wapū:

—Mūa ñeri iirire bujawereque. Dohpaguere ðarire gohrotoque. Eropirā waīyenirā árīque. Mūa eropa iicū īaḡu Goāmū mūa ñerire cóaḡucumi, arī weremūripū īgu.

⁴Ñu eropa wereniguḡu Isaia iribojegue majagū Goāmū ya weremūhtadigu īḡu gojadiro dopa ta iigu iipū. Ōpa arī gojayuñumi Isaia Ñu iiburire:

Masa marirogue werenigui gaguiniguḡu ōpa arīḡucumi: “Mari Opū īgu ariburi mare amuro dopa ðarā árīyuque mūa īḡure peemorā. ⁵Dipa gobericūrore mari diaye maja maha iidiro dopa ta, mūa ñero iirire duhuque. ⁶Mūa eropa iicū Goāmū mūare peamegue wabonirāre īḡu taucū iārāca árīpehreri yeba majarā,” arīḡucumi īgu gaguinigui wereḡupū, arī gojamūriñumi Isaia iribojeguere Ñu īgu árīboro coregue.

⁷Masa bajarā Ñu pohro erarā īḡu erāre waīyecū gameñorā erā. Eropigu īḡu erāre werepū:

—Mūa ñero iiricūrā āhraa mūa. Goāmūre “Ḡua ñeri dipuwaja moabiricāporo,” arīrā ¿mūa yūre waīyedorerā ahriri? ⁸Īḡu mūa ñero iira dipuwaja moabiricū ōpa iique mūa. Diaye mūa ñero iirire bujawererā árīrā, ðarire gohrotorā árīrā, ðarire iique mūa. “Abrahā mari ñecū mūcū árīmūripū. Eropirā mari Goāmū mera ōatuhajaa,” arī pepibiricāque. Mūare arīḡu tiiaa. Abrahā pāramerā mūa árīri duhpihuri árībeaa. Goāmūpū gameḡu i utāyeri mera gajirāre iimasimi Abrahā acawererāre. Eropiro Abrahā acawererā mūa árīri bu gohra ta āhraa. ⁹Ōpa āhraa: Mari masa yucū iro dopa ta āhraa. Goāmūpū come opagū iro dopa ta āhrimi. Eropigu ñeri dūcacūri yucūre tabe cóā, iri nuguri sāre tabetagucumi. Tabetatuhaja, peamegue cóaḡucumi īḡu iri yucūre iri nuguri sāre. Eropa ta iigucumi mūa sāre īḡure gamebirāre, arīpū Ñu masare.

¹⁰Īḡu eroparĩcũ peerã masaru ĩḡure serẽpiñorã:

—¿Dohpa iirãcuri ḡua? arĩñorã erã Ñure.

¹¹—Peñe suhriro opagu suhriro moogũre yujuñe oque. Eropirã mua bari oparã gajirã sãre oque, arĩpu Ñu.

¹²Bajamerãgã oparã yare wajasea corerã sã waĩyedorerã erañorã. Eropirã Ñu pohro erarã ĩḡure serẽpiñorã:

—Buheḡu, ¿ḡuapu dohpa iirãcuri? arĩñorã.

¹³—Mua oparã erã doreropẽ ta masare niyerure wajaseaque. ḡuyari mera aĩnemobita, arĩ yũhripu Ñu erãre.

¹⁴Gajirã surara ĩḡure serẽpiñorã daja.

—¿ḡuapu dohpa iirãcuri? arĩñorã erã ĩḡure daja.

—Masare erã niyerure emabiricãque. Eropirã iri niyerure ḡuya emabiricãque. Mua wajatarire ĩarã mucubirique, arĩ yũhripu Ñu erãre.

¹⁵Masa Cristore Goãmu ĩḡu obeobure corerã iĩñorã. Eropirã õpa arĩ pepinũgañorã erã Ñure. “Ihĩ Ñupu Cristo áribocumi,” arĩ pepiriñorã erã.

¹⁶Erã eropa arĩ pepicũ peegũ Ñu áripehrerãre werẽpu:

—Yũ tauro turagu arigucumi. Ôatariagu áhrimi ĩḡu. Īḡu iro dopa áribeaa yũpu. Eropigu ĩḡure pepigu, “Yũ tamera bu áriḡu áhraa,” arĩ pepia yũhu.

Mua ñero iirare bujawerera puhrũ yũpu mũare deco mera waĩyeabu. Īḡupu yũ tauro iigucumi. Espĩritu Santore ogucumi masa mera áriñiguibure.

Eropigu ĩḡu ñerire soewearo dopa ta ĩḡu arigupu mua ñerire coeweagucumi.

¹⁷Yũ puhrũ arigu trigo gasirire cóãḡu iro dopa áhrimi. Gasiri cóãḡu ĩḡu ya sihburu mera áripehreri trigo yeri gasirire sũha weami. Eropa sũha weara puhrũ trigo yeri gohrapũre ĩḡu diburi wihigue apigucumi. Īḡu sũha weara gasiripũre ĩḡu soegucumi. Eropa ii beyegucumi yũ puhrũ arigu. Ôarire gohrotonirãpũre ĩḡu mera áriñiguicũ iigucumi. Erã ñero iirare bujawerebirãpũre peamegue yaribiriri peamegue cóãḡucumi, arĩ werẽpu Ñu.

¹⁸Bajarãre ĩḡu eropa arĩ wereri mera masare õari buherire werẽpu Ñu. ¹⁹Eropigu opu Herodepu ĩḡu pagu magu Felipe marapore ĩḡu emara waja, mũaro ñerire ĩḡu iira waja Ñu ĩḡu sãre wereripu. ²⁰Īḡu eropa arĩ werẽcũ Herodepu Ñure peresu iipu dipaturi ñerire iigu daja. Eropa iigu ĩḡu ñerire iira dipuwajacũgu áriñemopu.

Ñu Jesure waĩyepu

Mt 3.13-17; Mr 1.9-11

²¹Ñure erã peresu iiboro core gajirã masare Ñupu waĩyegu iipu. Erãre waĩyegu Jesu sãre waĩyepu. Eropigu Jesu diague niguigu Goãmure ĩḡu serẽrisubu mũmũ pãrimaa waya. ²²Eropa pãrimaara puhrũ Espĩritu Santo buja iro dopa bejagu Jesu weca دچارipu. Īḡu دچارicũ mũmarogue wereniguiro cariyoro:

—Mũhu yũ magu yũ mahigu áhraa. Mũ mera õaro mucubiria, arĩro cariyoro mũmarogue.

Jesu ñecũ sũmarã iribojegue majarã áriñorã

Mr 1.1-17

²³ Jesu ñgu buhenũgarasubure treinta bojori opapũ ñgu. “Ñgu Josẽ magũ áhrimi,” arĩ pepiriñorã masa. Josẽpũ Elĩ magũ áriñumi. ²⁴ Elĩ Matat magũ áriñumi. Matat Levĩ magũ áriñumi. Levĩ Melqui magũ áriñumi. Melqui Jana magũ áriñumi. Jana Josẽ magũ áriñumi. ²⁵ Josẽ Matatĩas magũ áriñumi. Matatĩas Amõs magũ áriñumi. Amõs Nahũm magũ áriñumi. Nahũm Esli magũ áriñumi. Esli Nagai magũ áriñumi. ²⁶ Nagai Maat magũ áriñumi. Maat Matatĩas magũ áriñumi. Matatĩas Semei magũ áriñumi. Semei Josec magũ áriñumi. Josec Judá magũ áriñumi. ²⁷ Judá Joanán magũ áriñumi. Joanán Resa magũ áriñumi. Resa Zorobabe magũ áriñumi. Zorobabe Salatĩe magũ áriñumi. Salatĩe Neri magũ áriñumi. ²⁸ Neri Melqui magũ áriñumi. Melqui Adi magũ áriñumi. Adi Cosam magũ áriñumi. Cosam Elmadam magũ áriñumi. Elmadam Er magũ áriñumi. ²⁹ Er Josuẽ magũ áriñumi. Josuẽ Eliezer magũ áriñumi. Eliezer Jorim magũ áriñumi. Jorim Matat magũ áriñumi. ³⁰ Matat Levĩ magũ áriñumi. Levĩ Simeõn magũ áriñumi. Simeõn Judá magũ áriñumi. Judá Josẽ magũ áriñumi. Josẽ Jonam magũ áriñumi. Jonam Eliaquim magũ áriñumi. ³¹ Eliaquim Melea magũ áriñumi. Melea Mena magũ áriñumi. Mena Matata magũ áriñumi. Matata Natán magũ áriñumi. ³² Natán Davi magũ áriñumi. Davi Isaĩ magũ áriñumi. Isaĩ Obed magũ áriñumi. Obed Booz magũ áriñumi. Booz Salmõn magũ áriñumi. Salmõn Naasõn magũ áriñumi. ³³ Naasõn Aminadab magũ áriñumi. Aminadab Admin magũ áriñumi. Admin Arni magũ áriñumi. Arni Esrom magũ áriñumi. Esrom Fares magũ áriñumi. Fares Judá magũ áriñumi. ³⁴ Judá Jacobo magũ áriñumi. Jacobo Isaa magũ áriñumi. Isaa Abrahã magũ áriñumi. Abrahã Tarẽ magũ áriñumi. Tarẽ Nacor magũ áriñumi. ³⁵ Nacor Serug magũ áriñumi. Serug Ragau magũ áriñumi. Ragau Peleg magũ áriñumi. Peleg Heber magũ áriñumi. Heber Sala magũ áriñumi. ³⁶ Sala Caina magũ áriñumi. Caina Arfaxad magũ áriñumi. Arfaxad Sem magũ áriñumi. Sem Noẽ magũ áriñumi. Noẽ Lame magũ áriñumi. ³⁷ Lame Matusalem magũ áriñumi. Matusalem Enoco magũ áriñumi. Enoco Jared magũ áriñumi. Jared Mahalaleel magũ áriñumi. Mahalaleel Caina magũ áriñumi. ³⁸ Caina Eno magũ áriñumi. Eno Sete magũ áriñumi. Sete Adán magũ áriñumi. Adán Goãmũ iidigu áriñumi.

Watĩ ñerire iidoreripũ Jesure

Mt 4.1-11; Mr 1.12-13

4 ¹ Jesu Espĩritu Santo ñgu dorero dopa ta iipehogũ árĩgu, ñgu Jordán waicũriyague buharapũ. Ñgu eropa buharacũ Espĩritu Santopũ ñgure masa marirogue wadorepũ. ² Erogue ejaquũ cuarenta ñuri gohra árĩpũ. Eropigu watĩpũ Jesure ñerire iicũ gameripũ. Eropigu ñerire iidoreripũ ñgure. Irinũrĩre ne Jesu babiripũ. Eropigu irinũri pehrero gohra ñgu oaboapũ. ³ Ñgu eropa oaboacũ ñagu watĩ õpa arĩpũ Jesure:

—Mũhu Goãmu magu árĩgu òpa ìhmuque. Iyere utãyere bari poyacũ iique, arĩripũ Jesure.

⁴Ìgu eroparĩcũ peegu Jesu gamebiripũ. Òpa arĩ yũhripũ:

—Goãmu yare erã gojarapũ òpa àhraa: “Masare bari mera dihta ojocaribiro gahmea. Árĩpehreri Goãmu ya ìgu ya wereniguiiri mera sãre árĩro gahmea,” arĩmi Goãmu, arĩpũ Jesu watĩre.

⁵Ìgu eropa arĩra pũhrũ watĩpũ ìgure utãgu wecague aĩ mũriagu merogã pũhrũ ìgu árĩpehreri macari majare Jesure ìhmu purumujuru.

⁶Eropa ìhmugu òpa Jesure arĩpũ:

—Árĩpehreri i macari ìgu yũre ora àhraa. Eropigu yũ gamegure omasia. Eropigu i macarire, i macari majarã doreri sãre, erã opari mera mũre ogura. ⁷Yũre “Mũhu yũ opu àhraa,” arĩ umupeoque. Mũ eroparĩcũ i macarire árĩpehreri macarire mũre ogura, arĩ wereripũ watĩ Jesure.

⁸Jesu òpa arĩ yũhripũ ìgure:

—Mũre umupeobea. Òpa àhraa Goãmu yare erã gojarapũ: “Mũ Opu Goãmu dihtare umupeoque. Ìgu ya doreri dihtare iique,” arĩ gojañuma Goãmu yare, arĩpũ Jesu watĩre.

⁹⁻¹¹Ìgu eropa arĩra pũhrũ Jerusaléngue watĩpũ ìgure aĩgãpũ. Erogu eja Goãmu wihi wecague aĩ mũrijaru ìgure. Aĩ ejatuhaja ìgure òpa arĩripũ:

—¿Diaye ta Goãmu magu gohra ta àhriri mũhu? Goãmu yare erã gojarapũ òpa àhraa:

Goãmu ìgu yarã anyuare mũre ìhadibudoregucumi. Eropirã erãpũ mũre ìhadiburãcoma mũgue utãyere weca mehbejajari arĩrã, arĩ gojañuma Goãmu yare erã gojarapũ.

Erã mũre eropa ìhadibumorã árĩcũ mũhu Goãmu magu ta árĩgu ògue buhrimaa dija ìhmuque yũre. Mũre erã itamucũ ìhmuñata yũre, arĩripũ watĩ Jesure.

¹²Ìgu eroparĩcũ peegu gamebiripũ Jesu. Òpa arĩ yũhripũ ìgure:

—Goãmu yare erã gojarapũ òpa àhraa: “Mũ opu Goãmu ìgu arĩrare, ‘¿Diaye ta àhriri?’ arĩ masidiarã, Goãmũre ii ìhmudoremaabiricãque,” àhraa Goãmu yare erã gojarapũ, arĩpũ Jesu watĩre.

¹³Eropigu watĩ árĩpehreri ñerire Jesure iidoreripũ. Jesu ìgu gamebiricũ ìagu ìgure merogã duhuru.

Galilea yeba Jesu buhenugaru

Mr 4.12-17; Mt 1.14-15

¹⁴Pũhrũ Jesu Galileague dujaa wapu. Eropigu ìgu Espĩritu Santo turari mera iipũ. Ìgu eropiicũ ìarã ero árĩpehrero majarã masa ìgu iira quere peeñorã. ¹⁵Judio masa buheri wiri Jesu sã buhemuripũ. Eropirã árĩpehrerã masa ìgure òaro wereniguiñorã.

Nazare majarā Jesure ne umupeobiriñorā

Mr 13.53-58; Mr 6.1-6

16-17 Puhru Nazaregue Jesu ĩgu bugadoirogue ta ejaru. Erogue eja, Sabado árıcũ ĩgu eropa iinigiuro dopa ta ĩgu judio masa erā buheri wihigue ñajajaru. Ero ĩgu Goãmu yare erā gojarapũre buhediagu niguiũ. ĩgu eropa niguicũ ĩarā ero majarãpu Goãmu yare weremuhtadigu Isaia ĩgu gojarapũre ĩgure oñorā. Iripũre Jesu i wererire bocagu buhepu:

18 Goãmu Espĩritu Santo yu mera árıgu yũre doremi. ĩgu mojomorocũrãre õari buherire weredoregu obeomi yũre. Eropigu ñero sĩporãcũrãre õaro mucubiricũ iidoregu yũre obeomi. Eropigu peresugue árırã sãre erãre ĩgu tauborore weredoregu obeomi yũre. Cuiiri ĩhajibirã erā õaro ĩhajiburire, gajirã erā ñero iibirarãre wiubure yũre obeomi. 19 “Mari Opũ ĩgu yarãre peamegue wabonirãre ĩgu tauburinũri ãhraa,” yũre weredoregu obeomi, arĩ buhepu Jesu.

20 Eropa buhetuha Jesu iripũre bihacã, wihi majarãre wiatuha, doaru. ĩgu doacũ ĩarã ero árıpehrerã ĩgure ĩhanũrũñorã. 21 Erã eropa iicũ ĩgu erãre werenũgaru: —I dohparagã ta yũ buhediro dopa Goãmu ĩgu arĩdiro dopa sihajaro iiaa, arıpu Jesu.

22 ĩgu eropa wereniguiicũ peerã “Ihĩ õagu ãhrimi,” arĩ pepiñorã. Eropirã erã ĩgu õaro wereniguirire peerã uca wañorã. Eropirã õpa arĩñorã erã erã basi: —Cuenã, ¿José magũ árıbeari ihĩ? arĩñorã erã erã basi.

23 Erã eroparicũ masigu Jesu werepu erãre:

—Iribojegue majarã erã eropa wereniguidiro dopa ta mũa sã yũre õpa arĩdiarã ãhraa: “Mũhu duhturu árıgu mu basi ocoyeque mũhu duhturu árırire ii ĩhmuboro dopa ta. Mũhu Goãmu ĩgu obeodigu árıgu mu basi ĩgu turari mera ii ĩhmuque guare. Capernaumguere Goãmu turari mera ii ĩhmuayoro mũhu. Ohõ mu ya macague sãre guare ii ĩhmuque. Diaye ta mu Goãmu ĩgu obeodigu árırire guã masiboro dopa ii ĩhmuque,” arĩdiaa mũa yũre. 24 Ire weregũra mũare. Goãmu ya weremuhtagũre ĩgu ya yeba majarã umupeobeama. Eropirã yũre umupeobeaa mũa ohõ yũ bugadigu árıquerecũ. 25 Eropigu diaye arıgu iiaa mũare. Iribojegue majarã sãre Goãmu ya weremuhtanirãre erã ya yeba majarã erãre umupeobiriñuma. Eropiro Elia Goãmu yare weremuhtadigu ĩgu árırasubure uñre bojori gaji bojori deco gohra ne deco arıbiriyoro. Eropiro árıpehrerogue sãre ne bari mariyoro. Irisubure ĩgu ya yeba majarã Israe majarã bajarã wapeweyarã árıquerecũ ta Goãmu erãre Eliare itamudoregu obeobiriñumi. 26 ĩgu ya yeba majarãre itamudorebiriqueregu gaji yeba Sidón yeba árıri maca Sarepta waicũri maca majagore itamudoregu Eliare obeoñumi Goãmu. 27 Puhru Goãmu ya weremuhtadigu Eliseo ĩgu ĩgu árırisubure Israe yebague bajarã cami boarã erã árıquerecũ ta ne yujugu Israe majagũre ĩgu ya yeba majagũre õagu iibirıñumi Eliseo. ĩgu ya yeba majagũre õaro iibigu ta gaji yeba majagu Naamán Siria

majagu dihtare òagu iĩnumi ĩgu. Eropigu judio masa erã umupeobirira waja, judio masa árĩbirã dihtare itamuĩnumi Goãmũ, arĩpu Jesu erãre.

²⁸Ĩgu eroparĩcũ peerã árĩpehrerã iri wihi árĩã guataria wañorã. ²⁹Eropirã erã wahgãñugaja Jesure tara wiria, iri maca turo árĩri tuhruague ĩgure tumedijudiariñorã. ³⁰Erã eropa iidiaquerecũ ta Jesu erã watope waha wapũ.

Watĩ ñajasũdigu Jesure bocatĩripũ

Mr 1.21-28

³¹Pũhrũ Jesu Galilea yeba árĩri macague Capernaum waĩcũri macague eja, Sabado árĩcũ masare buhepu. ³²Ĩgu opu iro dopa ta ĩgu buhecũ peerã masa uca wañorã. ³³Iri wihi watĩ ñajasũdigu árĩgu turaro gaguiniguipũ:

³⁴—Mũhũ Jesu Nazare majagu guare garibobita mũhũ. ¿Dohpa iibu iiri guare? ¿Mũhũ guare dederecũ iibu iiri? Yũhũ masia Goãmũ magu mũ òagu árĩrire, arĩ gaguiniguipũ Jesure.

³⁵Ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu turĩpu watĩre:

—Ejarimaricãque. Duhuque ĩgure, arĩpu Jesu.

Ĩgu eropa arĩra pũhrũ watĩpu masure yebague mehmereja tũrucũ iipu. ĩgu eropa iira pũhrũ wiria wapũ. ĩgu masupu òagu dujarũ. ³⁶Ero árĩã árĩpehrerã ĩgu eropa wacũ ĩha uca wañorã. Eropirã erã basi òpa arĩ wereniguĩñorã:

—¿Ñeheno buheri àhriri i òpa wacũ iiri? Turaro mera opu iro dopa ta ihĩ watĩ ñajasũdigure taumi. Eropirã erã watẽa ĩgu dorero dopa ta masare duhuma, arĩ wereniguĩñorã erã erã basi.

³⁷Ĩgu eropa iicũ ĩarã iri yeba árĩpehreroguerẽ masa Jesu ĩgu eropa iirare weresiriñorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore òago iipu

Mr 8.14-15; Mr 1.29-31

³⁸Judio masa buheri wihire wiria, Simo ya wihigue ñajajapu Jesu. Ero Simo mũñeco dorecũgo iipo. Turaro nimacũri árĩyoro. Eropirã erã igo dorecũcũ wereñorã Jesure. ³⁹Erã werera pũhrũ ĩgu igo pohro eja, nimacũrire taridorepu. ĩgu eropa taridorera pũhrũ igore nimacũri tahria wayoro. Mata òago wapo. Igo eropa wago wahgã doaja, igo ta erãre barire ejopo.

Bajarã dorecũrãre òarã iipu Jesu

Mr 8.16-17; Mr 1.32-34

⁴⁰Abe ñajara pũhrũ árĩpehrerã masa ĩgu pohro arirã dorecũrãre Jesu pohroguẽ aĩ ejañorã. Dorecũrã baja gajiropa árĩri dorere opañorã. Eropigu Jesu ĩgu mojotori mera erã weca ñapeo, árĩpehrerãre erã dorere òaro taricũ iipu. ⁴¹Watẽa ñajasũnirã sãre Jesu watẽare wiriadorepu. Erã wiricũ òpa arĩ gaguiniguĩñorã:

—Mũhũ diaye ta Goãmũ magu àhraa, arĩñorã erã Jesure.

Jesu Goãmũ ĩgu obeodigu ĩgu Cristo árĩcũ watẽa ĩgure masiñorã. Eropigu Jesu irire gajirãre werenidorebiripu.

Galilea yeba buheru Jesu

Mr 1.35-39

⁴² Boyomuriricū Jesu iri maca árīdigu waha, masa mariroque ejaru. Īgu eropiicū ĩarā masa ĩgure ahma, bocajarā, ōpa arĩnorā:

—Gua ya maca dujaque. Wabita, arĩriñorā erā Jesure.

⁴³ Erā eropa arĩquerecū ta ĩguru erāre ōpa yuhripu:

—Goāmu ĩgu opu árĩrire ōari buherire gaji macari sāre buhedīaa yuhū. Goāmu yure obeomi irire werebure, arĩpu Jesu erāre.

⁴⁴ Eropigu Galilea yeba maja wiri, judio masa buheri wirigūe ĩgu buhe curipu.

Jesu ĩgu buherāre bajarā waire bocacū iipu

Mt 4.18-22; Mr 1.16-20

5 ¹ Gajinu Jesu Genesare waĩcari ditaru turogue ejaru. Ero ĩgu árĩcū ĩarā bajarā masa Goāmu yare peediarā ĩgure nurusia ejañorā. Ōaro ujuturi nuğajañorā masa bajarā. ² Peeru gasiru imiporo payari gasire Jesu ĩaru. Iri gasi majarā wai wejēñirā majanugaja, erā wejēdi yucure coerā iñnorā. ³ Eropigu Jesu Simo yarugue ñajaru. Ñajatuha iriru dohodirure dia turo taramujupidorepu. Eropigu dohodirugue doa, masare buhebeo doaru. ⁴ Buhetuha, Jesu Simore ōpa arĩpu:

—Deco ñari siwiuque. Eropirā muhu, mu wapi mera mua wejēdi yucure mehyuque wai ñeamorā, arĩpu Jesu.

⁵ Īgu eroparicū peegu Simo Jesure yuhripu:

—Opu, wai wejēbutahmuarabu gua dohpagā ñamire. Eropiiquererā ta waire wejēbiraca gua. Eropa wejēbiriquererā ta mu dorero dopa ta mehyu ĩarāra, arĩ yuhripu Simo.

⁶ Eropa arĩtuha erā mehyuñorā. Erā eropa mehyucū irigu wejēdigure bajarā wai ñajañorā. Bajarā erā ñajacū wejēdigu yehguea wariyoro.

⁷ Eropa wacū ĩarā erā gajiru majarā erā mera majarāre sihubeoñorā.

—Mua sā itamuque guare, arĩ sihubeoñorā Simo sā.

Erā eropa itamura puhru peeru gasiru ōaro miriparo bocañorā waire.

⁸ Simo Pedro eropa wai bajarā ñajacū ĩagu, Jesu pohro mereja, ĩgure wereru:

—Yu opu, mu mera árĩbogū árĩbeaa yuhū. Ñegu āhrra. Eropigu yure duhuque, arĩpu Simo Jesure.

⁹ Īgu árĩpethererā ĩgu mera majarā sā wai bajarā ñajacū ĩarā, uca wañorā erā sā. ¹⁰ Perā Simo mera majarā Zebedeo porā Santiago ĩgu pagu magu Nu mera, erā sā ĩha uca wañorā. Eropa ucacū ĩagu Jesu Simo Pedrore wereru:

—Güibita. Dohpaguere waire ñeha gameneogu mu árĩro dopa ta Goāmu yarā árĩmorāre sihu gameneogu árĩguca muhu, arĩpu Jesu Simore.

¹¹ Īgu eropa arĩra puhru erā erā gasire imiporo taramujupicā, erā ya árĩpetherire ero ta apicā, Jesu mera waha wañorā.

Jesu cami boagure òagu wacũ iipũ

Mt 8.1-4; Mr 1.40-45

¹²Jesu gaji maca ìgu áricũ cami boagu ìgu pohrogue erapũ. Eropigu ìgu Jesure ìagu mereja turaro serẽpũ:

—Opũ, mũhu yure òagu iidiagu yure òagu iimasia mũhu, arĩ serẽpũ.

¹³Ìgu eropa arĩra pũhrũ Jesu ìgure mohmepiĩnagu òpa arĩpũ:

—Irĩre iidiaa. Dohpaguere òagu árique mũhu, arĩpũ.

Ìgu eroparĩcũ ta ìgu cami boara mũra yaria wayoro. ¹⁴Eropigu Jesu ìgure dorepũ:

—I yũ mũre òpa iirare gajirãre ne werebircãque. Mũ ya dũpũre òarare pahire ìhmũgu waque, “Óaro áhrimi,” arĩdoregũ. Tuhajanugu Moiserẽ Goãmũ ìgu apidiro dopa ta iique. Eropigu Goãmũ wihigue mirimagure asũwahgã apique mũ dore tarirare masa áripehrerã masimaja òaro, arĩpũ Jesu cami boadigũre.

¹⁵“Werebita,” ìgu arĩquerecũ ta áripehrerogue masa ìgu iirare weresiripehoĩorã. Erã eropa quere peerã masa bajarã Jesu pohrogue ejaĩorã. Dorecũrã òarã wadiarã erã sã ìgu pohrogue ejaĩorã. ¹⁶Erã eropa ejaquerecũ ta Jesu masa marirogue Goãmũ ìgu Pagũre serẽgũ waha warũ.

Jesu dũpũ bũhadigũre òagu wacũ iipũ

Mt 9.1-8; Mr 2.1-12

¹⁷Gajinũ Jesu ìgu buhecũ fariseo masa, judio masare buherã sã ero doaĩorã. Erã áripehrerã Galilea macari majarã, Judea macari majarã, Jerusalén majarã arĩĩorã. Eropigu Jesu Goãmũ turari mera dorecũrãre òarã iipũ. ¹⁸Irisubu bajamerãgã ƿma dũpũ bũhadigũre oyariĩne mera coã eraĩorã. Eropirã ìgure Jesu pohro apidiarã, wihigue aĩ ñajariĩorã erã ìgure. ¹⁹Eropa ñajadiaquererã masa bajarã áricũ erã ìgure aĩ ñaja masibiriĩorã. Eropirã ìgure wihi wecague aĩ mũrija, miri gobe aĩ wea iri gobegue dũpũ bũhadigũre oyariĩne mera pihri dijuĩorã Jesu pohro áriĩrã watope. ²⁰“Jesu ihĩ ìgu dorecũrĩre taricũ iigũcumĩ,” arĩ pepiĩorã erã. Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupũ dorecũgure òpa arĩ werepũ:

—Mahgu, mũ ñero iirare yũhũ cóãtuhabũ, arĩpũ dũpũ bũhadire Jesu.

²¹Ìgu eroparĩcũ peerã fariseo masa, judio masare buherã sã erã basi òpa arĩ pepiriĩorã: “Ihĩ eropa arĩ wereniguiĩri mera Goãmũre ñero arĩgũ iimi. Ìgu masũ mari iro dopa áriũgũ ìgu masa erã ñerire cóãmasibeami. Goãmũ dihta masa erã ñeri iirire cóãmasimi,” arĩ pepiriĩorã erã.

²²Jesu erã pepirire masigu òpa arĩpũ:

—¿Duhpirã eropa arĩ pepiri mũa? ²³“Mũ ñeri iirire yũ cóãtuha,” yũ arĩcũ, “Gũyagu áhrimi,” yũre arãa mũa masibiriquererã ta. “Wahgãnũgajaque. Curique,” yũ arĩcũ yũ arĩra diaye áriĩri áricũ mata masirãca mũa. ²⁴Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu i yeba majarã erã ñeri iirire cóãmasia yũhũ. Mũa ire masiboro dopa òpa ta ìgu wahgãnũgacũ iigũra, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha dũpũ bũhadigũre òpa arĩpũ:

—Mure arĩgu iiaa. Wahgãnuɗajaque. Mũ oyarañere aĩgãque. Mũ ya wihigue waque, arĩpu ïgure.

²⁵ ïgu eroparĩcũ ta mata árĩpehrerã erã ïhuro wahgãnuɗaja, ïgu oyarañere aĩ ïgu ya wihigue waha wapu. Eropa wagu ïgu Goãmure umupeogu mucubiriri mera ðaro wereniguipu. ²⁶ ïgu eropiicũ iarã masapu árĩpehrerã ïha uca wañorã. Goãmure umupeorã mucubiriri mera ðaro wereniguiñorã:
—Dohpagãre gajiropa árĩrire ïabu gũa, arĩñorã erã.

Jesu Levire sihupu

Mt 9.9-13; Mr 2.13-17

²⁷ Eropiituha waha, Levĩ waĩcugure ïgu mohmeri taribugue ïgu árĩgure bocajapu Jesu. Levĩpu oparã ya árĩburire masare wajasea coregu árĩpu. Eropa bocajagu ïgure ðpa arĩpu:

—Yũ mera majagu árĩbu arique, arĩpu ïgu Levire.

²⁸ ïgu eroparĩcũ Levĩpu árĩpehreri ïgu mohmerare duhucã, Jesu mera waha wapu.

²⁹ Pũhũ Levĩ ya wihi Jesu ya árĩburire bosenũ iirã iĩñorã. Ero bajarã wajasea corerã, gajirã Levĩ sã mera ba ðañorã. ³⁰ Erã mera Jesu ïgu ðocũ iarã bajamerãgã fariseo masa, judio masare buherã mera gua ïrugã Jesu buherãre arĩ ðuyasoñorã:

—¿Duhpirã ñero iirã wajasea corerã mera bahari mũa? arĩ turiñorã erã.

³¹ Erã eroparĩcũ peegu Jesu yũhripu erãre.

—Dorecũbirã duhturure amabeama. Dorecũrã dihta duhturure ahmama. Dorecũrã duhturu amaro dopa ta “Ñerã ãhraa,” arĩrã yũre amarãcoma. ³² Eropigu “Ñerã ãhraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore, ðarĩpũre gohrotocũ iigu arĩbu yũhũ. Erã basi “Õarã ãhraa gũa,” arĩ pepirãre itamugu arĩbirĩbu yũhũ, arĩpu Jesu.

Ba duhurire Jesure serẽpiñorã gajirã

Mt 9.14-17; Mr 2.18-22

³³ Eropirã bajamerã masa Jesure ðpa arĩ serẽpiñorã:

—Ñũ buherã bajasuburi Goãmũ ya árĩburire iimorã ba duhuma. Eropi erã bajasuburi Goãmũ mera wereniguima. Fariseo buherã sã erã iro dopa ta iima. ¿Duhpirã mũ buherãpu Goãmũ ya árĩburire ba duhubeari erã? arĩñorã erã Jesure.

³⁴ Erã eroparĩcũ Jesu erãre ðpa arĩ yũhripu.

—Õpa ãhraa iri: Mojoto diridigu ïgu bosenũ iicũ ïgu mera majarã bujawererã ba duhunirã árĩbeama. ïgu mera árĩrã mucubiriri mera barã iima. Eropa ta yũ buherã sã yũ mera árĩrã ba duhumasibeama. ³⁵ Yũjunũ yũre Goãmũ aĩcãgũcumi. Eropa ïgu aĩra pũhũ yũ buherã mera árĩsome yũhũ. Irisubugue ta yũ buherã ba duhurãcoma, arĩpu Jesu.

³⁶ Iribojegue maja buheri mama buheri mera erã buhemoresũdiacũ ïagu ðpa arĩ werenemopũ Jesu erãre.

—Ne mama suhrirore miri gasirogã yehgue aĩ, murañe suhrirore seretuma masiya mara. Mari eropa seretura pũhrũ mama gasirore mari coecũ, mura gasiro áriro tara gameneo yehgueacũ iiaa. Eropirã mura buheri mama buheri mera wapimoa buhebiricãro gahmea. ³⁷Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibũgu gasiro ajurore, mura ajurore diyebiricãro gahmea. Eropã iicũ igui deco pahmuro mura ajurore yehgue dija wahaa. Iri ajuro yehguecũ igui deco iri ajuro sã cohmoa wahaa. ³⁸Eropirã igui deco mama decore mama ajuro mera diyero gahmea. Eropã ta mama buheri mura buheri mera buhebiricãro gahmea. ³⁹Vino deco mura decore masa erã ihrira pũhrũ mama decore gamebeama erã. Ōpa arĩma masa. “Vino mura deco mama decore õatarinũgaa,” arĩma masa, arĩpũ Jesu erãre.

Sabado áricũ Jesu buherã trigo pororire turĩñorã

Mt 12.1-8; Mr 2.23-28

6 ¹Gajinũ Sabado áricũ Jesu igũ buherã sã trigo pohegue iha tariañorã. Eroque tariarã, igũ buherãpũ trigo pororire turĩ, gasiri cohro bañorã iriyerire. ²Erã eropa iicũ iarã bajamerãgã fariseo masa erãre serẽpiñorã:

—¿Duhpirã mura Sabado mari soorinũ áriquerẽcũ ta mohmeri? Mari dorerire tarinũgarã iiaa, arĩñorã fariseo masa.

Erã eroparicũ peegu Jesupũ “Yũ buherã iri dorerire tarinũgarã iibeama,” arĩgũ õpa arĩpũ erãre:

³⁻⁴—Iribojegue Davi igũ mera majarã mera oaboagũ Goãmũ wihigue ñaja, iri wihi áriri panre bapũ. Eropã bagũ igũ mera majarã sãre badoregũ iri panre ópũ. Iri pan pahia dihtare badorera áririyoro. Goãmũ doreri iri panre gajirãre badorebiriyoro. ¿Davi irire igũ eropa iirare Goãmũ yare erã gojarapũgue buhebirari mura? Davi i panre bagũ Goãmũre tarinũgagũ iibirĩñumi. Dohpagãre yũ buherã sã i trigo yerire turĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama. ⁵Yũhũ masũ Goãmũ igũ obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpũ Jesu.

Mojoto buhadigu õagu wapũ

Mt 12.9-14; Mr 3.1-6

⁶Gajinũ Sabado áricũ Jesu judio masa buheri wihigue ñaja buhepũ masare. Ero mojoto diayerũ buhadigu áripũ. ⁷Ero árirã sã bajamerãgã masare buherã, fariseo masa sã Jesure ihanũrũñorã igure weresãdiarã. Ōpa arĩ pepiñorã: “Sabadonũ áricũ ihĩ masure õagu iibocumi Jesu. Igũ eropiicũ ‘Mari soorinũ Jesu mohmegũ iimi,’ arĩ weresãrãra,” ari pepiñorã. ⁸Jesu erã pepirire masigu, mojoto buhadigũre õpa arĩpũ:

—Wahgãñũgajaque. Ohõ arique, arĩpũ igũre.

Igũ eropa arĩra pũhrũ mojoto buhadigũpũ wahgãñũgaja, ero niguiũpũ.

⁹Eropigu Jesu erãre serẽpipũ.

—Mũare serẽpigũra: ¿Mari soorinũ áricũ õarire iicũ õabeari? ¿Ñerire iicũpũre õhari? ¿Soorinũ áricũ masure masucũ õhari? ¿O soorinũ áricũre masure wejẽcũpũre õhari? arĩpũ Jesu erãre.

¹⁰Eropa arĩgu Jesu erãre ìhametupeho, mojoto buhadigũre òpa arĩpũ daja: —Mũ mojotore sīsirãbeoque, arĩpũ ìgu. Ìgu eroparicũ ta mojoto buhadigũpũ sīsirãbeo, òari mojoto wayoro. ¹¹Ìgu eropa iicũ ìarã erã ìgu mera turaro guañorã. —¿Dohpa iirãcuri mari ire? arĩñorã erã basi.

Jesu ìgu buherãre doce gohra ìgu apimorãre beyepũ

Mt 10.1-4; Mr 3.13-19

¹²Irinũire Jesu utãguue Goãmũre serẽgu muria wapũ. Eroque arĩgu, ñamire Goãmũ mera werenigui butahmua wapũ. ¹³Boyorogue ìgu buherãre ìgu pohro sihubeopũ. Sihubeotuha erã mera majarãre doce gohra ìgu apimorãre beyepũ. ¹⁴Oã arĩñorã Jesu ìgu beyenirã: Simore Jesu Pedro piyudigu, Simo pagũ magũ Andre, Santiago, Ñu, Felipe, Bartolomé, ¹⁵Mateo, Toma, Santiago arĩñorã. Santiagopũ Alfeo magũ arĩpũ. Eropirã Simo celote ya curu majagu arĩgu, ¹⁶Juda Santiago pagũ magũ sã, Juda Iscariote sã arĩñorã ìgu beyenirã. Juda Iscariotepũ Jesure ìhaturirãre ìhmubu arĩpũ.

Jesu bajarã masare buhepũ

Mr 4.23-25

¹⁷Eropii Jesu ìgu buherã mera utãgu weca arĩnirã dijariicũ, bajarã gajirã ìgu buherã mera òari pũguue niguiñorã erã. Gajirã masa sã bajarã arĩñorã. Erã arĩpehrero Judea yeba macari majarã, Jerusalén majarã, Tiro waicuri maca majarã, Sidón waicuri maca majarã, wũariya tũro arĩri macari majarã ìgu pohroque eranirã arĩñorã. ¹⁸Erã Jesu buherire peerã erarã, erã dorecurire taudorerã erarã arĩñorã. Watẽa ñajasunirã sã ìgu pohroque eraa, òarã wañorã. ¹⁹Jesu ìgu turari mera òarã wacũ iipũ erãre. Eropirã erã arĩpehrerã ìguere mohmepiñarã erañorã.

Jesu mucubirire, bujawereri sãre buhepũ

Mt 5.1-12

²⁰Pũhrũ Jesu ìgu buherãre ìha, werepũ: —Mũa mojomorocũrãpũ Goãmũ ìgu opũ arĩroguere warãca mũa. Eropirã mũa mucubirirãca.

²¹“Dohpaguere mũa oaboarãpũ yapirã arĩrãca. Eropirã mucubirirãca. “Mũa dohpaguere bujawere orerãpũ mucubirimorã ãhraa. Eropirã pũhrũguere ìayerãca. Eropirã mucubirirãca.

²²“Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu ãhraa. Eropirã yaha arĩburire mũa iiri dipuwaja gajirã mũare ìhaturicũ mũapũ mucubirirãca. Mũare erã cóacũ sãre mucubirirãca. Mũare erã ñero wereniguiquerecũ ta, “Ñerã ãhrima,” mũare arĩquerecũ ta mũapũ mucubirirãca. ²³Mũare erã eropa iinirãre ãmarogue mũa ejacũgue Goãmũ mũare wũaro òaro iigũcumĩ. Eropirã turaro mucubirirã arĩque. Òaro siporãcũrã arĩque. Mũare ìhaturirã ta erã acawererã mũra iribojegue majarã eropa ta ñero iimũriñuma Goãmũ yare weremũhtanirãre.

24 “Eropirã mua dohpaguere baja oparãpũ i yebaguere mua õaro árituhabu. Eropirã ñero tarirã árirãca mua.

25 “Dohpaguere yapirãpũ mua oaboarãca. Mua eropa árirã ñero tarirãca. “Dohpaguere mua mucubirirã árirãpũ pũhruaguere bujawere orerãca. Eropirã ñero tarirãca.

26 “Goãmũ yare weremuhtarã áhrra,” arĩ guyarãre “Õarã áhrrima,” arĩriñuma bajarã iribojegue majarã. Mua mera majarãre eropa ta “Õarã áhrrima,” arĩbocoma masa. Eropa arĩnirã árirãpũ ñero tarirãca mua sã, arĩ buhepũ Jesu.

Muare ihaturirã erã áriquerecũ erã sãre mahique

Mt 5.38-48; 7.12

27 Eropigũ õpa arĩ buhenemopũ Jesu:

—Yũre peediarãre, muare arĩgu tiiaa. Muare ihaturirã erã áriquerecũ erã sãre mahique. Muare ihaturirãre õaro iique. 28 Muare ñero árdorerã erã áriquerecũ ta õadoreque erãre. Muare ñero iirã erã áriquerecũ ta, “Erã sã õaro áriporo,” arĩ serẽbasaque Goãmũre. 29 Yujugũ mua wayuporã pacũ, “Gajirũ sãre padiagu paque,” arĩque igũre. Mua weca majañe suhrirore igũ emacũ mua camisa sãre ocãque igũre. 30 Muare serẽgũre igũ serẽropẽ ta oque igũre. Mua yare igũ aicũ igũre dipaturi serẽpibita irire. 31 Gajirã muare õaro iicũ gahmea mua. Erãre mua õaro iicũ gamero dopa ta õaro iique erã sãre. Erã õaro iibiriquerecũ ta muapũ erãre õaro iique.

32 “Muare umupeorã dihtare mua umupeocũ iri ne duhpiburi áribeaa. Ñerã sã eropa ta iima. 33 Eropirã muare õaro iinirã dihtare mua õaro iicũ iri sã ne duhpiburi áribeaa. Irire ñerã sã iima. 34 Eropiro gajirãre wayurã “Yũre wiaque,” arĩcũ mua wayuri sã ne iri duhpiburi áribeaa. Ñerã sã gajirãre wayurã ero pũhru wiapehodorerã ohoma. 35 Eropirã muapũ muare ihaturirãre mahi umupeoque. Eropirã erãre õaro iique. Eropirã mua yare mahibirã ta wayuque erãre. Mua eropa iicũ Goãmũ muare õaro iigũcumi. Goãmũpũ igũre umupeobirã sãre, ñerã sãre õaro iimi. Eropa ta iique mua sã. Mua eropa iirã wũaro wajatarãca. Eropirã Goãmũ turatarigũ umaro majagu porã árirãca. 36 Mari Pagũ umaro majagu igũmojomoro ñadiro dopa ta mua sã masaremojomoro ñaque.

Gajirãre “Ñerã áhrrima,” arĩbircãque, arĩpũ Jesu

Mt 7.1-5

37 Eropigũ erãre werenemopũ:

—Gajirãre “Ñerã áhrrima,” arĩrã erã iirare werewũabircãque. Mua eropa arĩ werewũabircũ Goãmũ mua sãre “Ñerã áhrrima,” arĩsome. Gajirã muare erã ñero iirare, erã ñero arĩra sãre cãdijique. Mua eropa cãdijicũ ñagu Goãmũ mua sãre mua ñero iirare cãdijigũcumi. 38 Gajinore oparã gajirãre oque. Mua eropa ocũ Goãmũ muare ogũcumi. Eropa ogũ muare õaro queoro wũaro ogũcumi. Óaro wajayegũcumi. Gajirãre mua orañepẽ ta mua sãre Goãmũ ogũcumi, arĩpũ Jesu erãre.

³⁹Eropa arĩtuha Jesu buhenemogu òpa arĩpũ werenigui queori mera: —Cuiiri ìhajibirã erã seyaro erã basi game tuagãrã erã perãgue ta mehtuha yuriñaja warãcoma gobegue. Eropa ta erã cuiiri ìhajibirã iro dopa ta Goãmũ yare masibirã sã gajirãre buhediarima. Eropirã erã erã buherã sã peamegue warãcoma. ⁴⁰Buherã erãre buhegure masitarinũgabeama. Eropirã árĩpehrerã buherã erãre òaro buhepehora pũhrũ erãre buhegu iro dopa ta masirãcoma. Eropirã erãre buherã masibirã árĩbircãporo, arĩpũ Jesu.

⁴¹Eropa arĩtuha gajĩ buheri mera buhepũ daja: —Mari werenigui queori mera buhecũ òpa iirã àhraa mũa: Mũa acaweregũ ìgu cuirugue miri pogañegã mehñajacũ iri pogañegãre òaro ìhaa mũa. Mũa yaru cuirupũre wũarimijiro árĩquerecũ irimijipũre ne pepibea mũa. Eropirã miri pogañegãre mũa ìaro dopa ta mũa acaweregũ ìgu ñero iiripũre òaro ìhaa mũa. Mũapũ mũa ñero iirire turaro iiquererã ta irire eropa pepicãa. ¿Dohpa árĩrono eropa àhriri mũa? ⁴²Òpa arĩ wereniguia mũa acawererãre: “Acaweregũ, mũa ñerire iigu iica. Eropigu iri ñerire duhcãque,” arĩ wereniguia mũa. Eropa ìgu ñerire duhudorequererã mũapũ iri ñerire iirã duhubeaa. ¿Duhpirã mũa ñerire iiquererã ta irire eropa pepicãri mũa? Masa erã pũrũpũre ñero ii corerã àhraa mũa eropa iirã. Mũa ñero iiripũre duhumũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ mũa acaweregũre “Mũa ñero iirire duhcãque,” arĩ weremasia, arĩ buhepũ Jesu.

Masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũrre masia mari, arĩ werepũ Jesu
Mt 7.17-20; 12.34-35

⁴³Eropigu buhenemogu òpa arĩ werenemopũ erãre werenigui queori mera: —Yucũgu òadigu ñerire dũcacũbeaa. Eropiro ñedigu sã òarire dũcacũbeaa. ⁴⁴Yucũgu dũcare masirã “Irigũ dũca ta àhraa,” arĩ masia mari. Poracũdigu higuera dipure dũcacũbeaa. Eropiro aña poragu igui tũrre dũcacũbeaa. ⁴⁵Eropa àhrima masa sã. Òagu ìgu pepiri òari àhraa. Eropigu ìgu òarire wereniguimi yucũgu òadigu irigu òarire dũcacũro dopa ta. Ñegure ìgu pepirigue ñeri àhraa. Eropigu ìgu ñerire wereniguimi yucũgu ñedigu irigu ñerire dũcacũro dopa ta. Mari pepirigue iri árĩro dopa ta wereniguia mari, arĩpũ Jesu.

Pe wihi iira queori werepũ Jesu
Mt 7.24-27

⁴⁶Eropigu erãre werenemopũ: —Mũa yũre “Opũ,” arãa. Eropa arĩquererã ta yũ dorerire iibea mũa. ¿Duhpirã eropa iibeari mũa? ⁴⁷Árĩpehrerã yũre gamerã yũ wereniguirire peema. Eropirã yũ dorerire tarinũgabeama. Òpa àhrima yũre tarinũgabitã: ⁴⁸Wihi òaro nugudi iro dopa ta àhrima erã. Ìgu ùhcãri goberire seha, wihire nugunũgami. Iri wihi òaro ìgu ùhcãro nugura wihi árĩro dia miricũ turaro deco turaquerecũ

iri wihi ñaro turanigua. ⁴⁹Eropirã yu wereniguirire peenirã áriquererã ta yu dorerire iibirãpu wihire ñaro nugubigu iro dopa áhrima. Iri wihire wecagã nugu, ñaro iinugabeami. Ìgu eropa iira wihi áriro dia miricũ deco turacũ iri wihi mata cohro yuhria wahaa. Eropiro iri wihi cohmopehrea wahaa, arĩpu Jesu.

Surara opu pohro majagure ìgu dorecucũ Jesu ñagu iipu ìgure

Mt 8.5-13

7 ¹Iri queori masare weretuha Jesu sã Capernaumgue ejañorã. ²Ero áriḡu cien surara opu áriḡu ìgu pohro majagure turaro mahipu. Ìgu pohro majagu dorecugũ áriḡu sĩriro pohrogue áripu. ³Eropigu Jesu ìgu iirare peegu, judio masa mũrãre sihu Jesu pohrogue obeopũ opu. —Yu pohro majagure dorecugure ñacũ iigu arique, arĩ weredoregu obeopũ opu mũrãre.

⁴Erã Jesu pohrogue ejarã, ñpa arĩ burigã serẽñorã ìgure:

—Surara opu guare mu pohro obeoami. “Yu pohro majagure dore taubasagu ariporo,” arĩ weredoregu obeoami. Ìgu opu ñagu áhrimi. Ìgu eropa áricũ itamuque ìgure. ⁵Mari ya maca majarãre ìgu mahimi. Eropigu ìgu gũa buheri wihire gũa iira waja wajayemi, arĩñorã mũrã Jesure wererã.

⁶Erã eropa arĩ wercũ peegu Jesupu erã mera wapũ. Surara opu ya wihi pohro ìgu ejabu iicũ gohra opu ìgu mera majarãre Jesure ñpa arĩ weredoregu obeopũ:

—Opu, ñaroca. Aribita. Ñagu áribeaa yuhũ. Yaha wihi mure

ñajaridorebuno áribeaa yuhũ. ⁷Eropigu mu pohro wabirabũ. Yuju diaye ta mu turari mera dorebeoque. Mu eropiicũ yu pohro majagu ñagu wagucumi.

⁸Yure yu weca áriãrã gajirã oparã dorema. Eropigu yu sã surarare dorea. Yujugure “Waque,” yu aricũ ìgu wahami. Gajigure “Arique,” yu aricũ ìgu áhrimi. Yu pohro majagure “Ire iique,” yu aricũ irire ìgu iimi. Eropigu mu sã mu dorero dopa ta ìgu dorecugũ tarigucumi, arĩ weredorepu surara opu.

⁹Jesu irire peegu, uca wa, bajarã masare ìgu mera nũrũsuarãre majinuga werepu:

—Diaye ta muare arĩgu iiaa. Ihĩ surara opu Israe masu áribiriqueregu Goãmure burigã umupeomi. Ìgu pohro majagure yu ñagu wacũ iiburire masituhami. Israe masare ne sihĩ iro dopa umupeorãre ñanibea, arĩpu Jesu.

¹⁰Ìgu eropa arĩra puhũ surara opu Jesu pohro ìgu obeonirã erã opu ya wihigue dujaa wañorã. Dujaja dorecudigure ñagu ìgu áricũ ñañorã erã.

Jesu wapeweyo magure masupu

¹¹Puhũ ñari Naĩn waicũri macague Jesu wapũ. Ìgu buherã bajarã masa sã ìgu mera wañorã. ¹²Iri macare ñajaro pohro ìgu ejacũ sĩridigure masa aĩ wiririñorã yaarã warã. Sĩridigu pago wapeweyo arĩpo. Yujugu ta áriḡu igo magũ sĩria wapũ. Eropirã ero majarã masa bajarã igo mera wañorã. ¹³Igo eropa wacũ ñagu Jesu igore mojomoro ñapu.

—Orebita, arĩpu Jesu igore.

¹⁴Eropa arĩgu sĩridigu ĩgu masa porere eja mohmepĩpũ. ĩgu eropa mohmepicũ ĩarã iri porere coãrãpũ nũgajañorã.

—Mahgu, yũhũ mũre õpa arãa. Wahgã dojaque, arĩpũ Jesu.

¹⁵ĩgu eroparicũ ta sĩridigu mũru wahgã doja, wereniguiũ. Eropigu Jesu ĩgure ĩgu pagore wiapũ. ¹⁶Eropirã erã áripehrerã giirã warã Goãmũre umupeo õpa arĩñorã:

—Goãmũ yare weremũhtagũ masitarigu dohpague tamerare mari watope ãhrimi, arĩñorã erã.

—Goãmũ marire ĩgu yarãre itamugu eratuhami, arĩñorã gajirã.

¹⁷Eropirã áripehrerã Judea yeba majarãre ero tũro áriiri macari majarãre Jesu ĩgu iirare masa weresiripehoñorã.

Ñu waĩyeri masũ ĩgu buherãre Jesure serẽpidorepũ

Mt 11.2-19

¹⁸Eropi Jesu ĩgu iirare ĩarã Ñure peresu áriũgure wereñorã ĩgu buherã. Europa erã werecũ peegu perãre ĩgu pohro sihubeo, ¹⁹Jesure serẽpidoregu obeopũ Ñu. Õpa arĩ serẽpidorepũ:

—“Yũ pũhrũ gajigu arigũcumi,” ãÑu ĩgu arĩdigũ ta ãhriri mũhũ? ãO gajigũre corerãcuri gũa? arĩ serẽpidorepũ Ñu perã ĩgu buherãre.

²⁰Eropi erã Jesu pohro eja, serẽpiñorã ĩgure:

—Ñu waĩyeri masũ mũre õpa serẽpidoregu obeoami gũare. “Yũ pũhrũ gajigu arigũcumi,” ãÑu arĩdigũ ta ãhriri mũhũ? ãO gajigũre corerãcuri gũa? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²¹Irisubu ta bajarã dorecũrãre, watẽa ñajasũnirãre, cuiri ĩhajabirãre õarã iipũ Jesu. ²²Eropigu Ñu ĩgu obeonirãre Jesu yũhrĩpũ:

—Dohpaguere mũa ĩarare mũa peerare Ñure wererã waque: Õpa arĩque: “Jesu mera cuiri ĩhajabirã ĩhama. Curimasibirã cuhrima. Cami boanirã õarã wahama. Peejabirinirã peea wahama. Sĩrinirã masa wahama,” arĩ wereque. Eropirã mojomorocũrãre õari buherire yũ wererare wereque ĩgure. ²³Eropa arĩ weretuhaja õpa arĩ wereque Ñure: “Yũre peegu ‘Diaye ta ãhraa,’ arĩgu ĩgu mucubirigu ãhrimi, arĩmi Jesu,” Ñure arĩ wererã waque, arĩpũ Jesu.

²⁴Ñu buherã erã wara pũhrũ Jesupũ Ñu áriĩcũrĩre werenũgapũ bajarã masare:

—Mũa masa marirogue Ñu pohrogue warã, ero majare taare miru weãcũ ĩarã ejabiribũ mũa. ²⁵Õari suhricũgu sãre ĩabiribũ mũa. Õari suhricũrã waja pagarire suhri sañarã oparã ya wirigue ãhrima. ²⁶Masa marirogue ejarã Goãmũ yare weremũhtadipũre ĩarã ejabũ. Diaye ta Ñu Goãmũ yare weremũhtagũ ãhrimi. Gajirã Goãmũ yare weremũhtanirã tauro áriũgu ãhrimi Ñupũ. ²⁷Iribojegue Goãmũ yare erã gojarapũ Ñure õpa arĩ wereyuyoro:

Mari pagũ ĩgu magũre õpa arĩpũ: “Mũ core mũre wereyubure obeogu ĩaa,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma iribojeguere Ñure.

28 “Diaye arĩgu iiaa. Masa árĩpehrerã tauro ãhrimi Ñu. Isubure ĩgu eropa árĩquerecũ ta umaroguere Goãmũ ĩgu opu árĩroguere árĩpehrerã docanugagupũ Ñu tauro árĩgucumi, arĩpu Jesu masare.

29 ĩgu eroparĩcũ peerã masa, wajasea corerã mera Ñu ĩgu waĩyenirã árĩrã òpa arĩ pepĩnorã Goãmũre: “Goãmũ diaye ĩgu ãhrimi,” arĩ pepĩnorã erã.

30 Fariseo masapu, judio masare buherã sã Ñu ĩgu waĩyenirã árĩdiabirinirã árĩnorã. Eropirã Goãmũ erãre ĩgu itamudiarire erã gamebiriñorã.

31 Eropigu Jesu dipaturi wereru:

—¿Dohpague majarã masa ñehmarano iro dopa ãhriri mua pepicũ? 32 Erã majirã iro dopa ãhrima. Erã majirã doberi duarogue bira doarã, òpa arĩ dũyasoma erãgã erã basi: “Mua bayaburire tarisu gua purirabu. ¿Duhpirã mua mucubiri bayarã aribirari? Eropirã gua burigã ñehamere orerabu. ¿Mua pu duhpirã gua mera orebirari?” arĩma dũyasorã. Erã majirã arĩ dũyasorã iro dopa ta iirã òpa arãa mua dohpague majarã. 33 Ñu waĩyeri masũ Goãmũ ya árĩburire ba duhugu, vinore ihribirimi. ĩgu eropa ihribircũ iarã “Pee masibigu ãhrimi,” arĩrabu mua ĩgure.

34 Yũpu masũ Goãmũ ĩgu obeodigu árĩgu yũhu baha ihria. Yũ eropa iicũ iarã òpa arãa mua yũpũre: “Ĩaque. Ihĩ wũaro bagu merericũgu sã ãhrimi. Wajasea corerã ñero iirã erã wapicũgu ãhrimi ĩgu,” arãa mua yũre. 35 Eropa masibiriquererã ta gua iirare iarã, Goãmũ masirire gua opacũ masirãca mua, arĩ wereru Jesu erãre.

Fariseo masũ Simo waĩcũgu ya wihi árĩpu Jesu

36 Fariseo masũ Simo waĩcũgu ĩgu ya wihigue badoregu sihupu Jesure. ĩgu eropa sihucũ Jesu ĩgu ya wihigue eja, erã bari mesague doajapu. 37-38 Iri macaguere ñeri iigo árĩpo. Jesu fariseo masũ ya wihigue ĩgu árĩcũ igo peepo. Eropa peego alabastro mera iidirure poresuri dicũdirure aĩ, Jesu pũrũpũ eranũgara pũhrũ orepo. Eropa orego, Jesu guburire igo codeco mera webo, igo poari mera niucóãpo. ĩgu guburi bojocũ ĩha igo ĩgu guburire mihmi, iri poresuri mera pipeopo. 39 Igo eropa iicũ ĩagu fariseo masũ Jesure sihudigu ĩgu basi òpa arĩ pepiripu: “Igo ĩgure mohmepiñago ñerire iigo ãhrimo. Ihĩ Jesu Goãmũ ya weremũhtagu árĩgu irire masiboñumi,” arĩ pepiripu. 40 ĩgu eropa arĩ pepirire masigu Jesu wereru ĩgure:

—Simo, dohpague tamerare mũre werediaa, arĩpu Jesu.

—Buhegu, ¿yũre dohpa arĩ werediari mũhu? arĩ yũhripu Simo.

41 ĩgu eroparĩcũ Jesupu òpa arĩ buhebu yũhripu:

—Opũre perã wajamorã árĩñuma. Yũjugũ wũaro wajamogu quinientos niyeruseri wajamoñumi. Gajigũpũ merogã cincuenta niyeruserire wajamoñumi. 42 Eropirã erã wajamorire erã wajayegohrubicũ ĩagu ĩgu erã wajamorire cãdijicãñumi. ¿Ĩgu eropiicũ dohpague tamerare nihipũ erã opũre mahitarinũgayuri mũ pepicũ? arĩ serẽpiru Jesu.

43 Simo yũhripu:

—Òbaa, wũaro wajamodigu merogã wajamodigu tauro ĩgu opũre mahibocumi, arĩpu Simo.

—Diaye yuhria mũhu yũre, arĩpũ Jesu.

⁴⁴Eropa arĩtuha ĩgure pipeodigore maji ĩha, Jesu Simore werenemopũ:

—Igre ĩaque mũhu. Mũ ya wihire yũhu ñajarara pũhrũ yũ guburi coeburi decore obirabũ mũhu. Igoꝑũ igo ya codeco mera yaha guburire coemo. Pũhrũ igo ya poari mera tucoeamo. ⁴⁵Mũpũ yũre bocatĩri mimibirabũ. Igoꝑũ ohũ yũ doaropẽ yũ guburire mihmimo. ⁴⁶Mũpũ yũ dipurure yũyũ mera pipeobirabũ. Igoꝑũ yũ guburire poresuri mera pipeoamo. ⁴⁷Eropa arĩgũ mũre weregũ ta iiaa. Igo igo ñero iira baja gohra āhraa. Eropigũ igo ñero iirare cādijjabũ. Yũ eropa iicũ igo turaro mahiamo yũre. Erã ñero iirare merogã bujawere guñarãpũ merogã yũre cādijidorema. Eropirã erã ñero iirare merogã cādijisũnirã merogã mahima yũre, arĩpũ Jesu Simore.

⁴⁸Eropa arĩtuha ĩgũ igore werepũ:

—Dohpague tamerare mũ ñero iirare cohãbũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁹Īgũ eroparĩcũ peerã Jesu mera doarã erã basi õpa arĩ wereniguiñorã:

—Ihĩ diaye ta “Ñerire cóãgũ iiaa,” arĩmi. ¿Dohpa árĩgũno āhriri ĩgũ ñero iirire cóãgũ? arĩñorã erã erã basi.

⁵⁰Eropigũ Jesu nomeore õpa arĩ werepũ:

—Yũre mũ umupeocũ mũre peamegue wabodigore taua. Güiro mariro waque, arĩpũ Jesu igore.

Nome Jesure itamuñorã

8 ¹Pũhrũ paga macarigue mũta macarigãgue sãre eja, Goãmũ ĩgũ opu árĩrĩre, õari buherire werepũ Jesu. Doce ĩgũ buherãpũ ĩgũ mera árĩñorã. ²Eropirã nome sã watẽa ñajasũnirã nome, dorecũnirã nome, Jesu õarã ĩgũ iinirã ĩgũ mera árĩñorã. María waĩcũgo Magdalena erã arĩ piyudigo Jesu mera curipo. Igo siete watẽare Jesu ĩgũ cóãdigo árĩpo. ³Juana sã Cuza waĩcũgũ Herodere itamudigũ marapo sã Jesu mera curipo. Susana waĩcũgo sã gajirã nome mera baja erã gajino opari mera ĩgure itamuñorã.

Jesu oteri masũ queorire werepũ

Mt 13.1-9; Mr 4.1-9

⁴Eropi baja macari majarã Jesu pohrogue gamenereñorã. Erã gamenerera pũhrũ Jesu ĩgũ werenigui queori mera erãre werepũ buhebu:

⁵—Oteri masũ otegu wañumi. Īgũ eropa otecũ gajiyeri ma tũro yuri merejayoro. Eropirã iriyerire masa cũradiuñuma. Eropirã mirimagũ porã bajarã ahri iriyerire bañuma. ⁶Eropi gajiyeri utã watope yuri merejayoro. Erote yeba deco mariyoro. Eropiro iriyeri puhri wiriri niguiñi ñañia wayoro. ⁷Gajiyeri pora yucũ watope yuri merejayoro. Pora yucũpũ puhri tiataria wa, oterayeripũre wejẽcãyoro. ⁸Gajiyeri õari yeba yuri merejayoro. Oaro puhri dũcacũyoro. Eropiro baja dũcacũyoro, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha õpa arĩnemopũ:

—Ire õaro peeque mũa, arĩpũ ĩgũ.

Jesu werenigui queori mera ĩgu buherire werepũ

Mt 13.10-17; Mr 4.10-12

⁹Pũhrũ ĩgu buherã iri werenigui queorire masidiarã, Jesure serẽpiñorã: —¿I queori mera dohpa arĩ buhegu iiri mũhu? arĩ serẽpiñorã erã. ¹⁰Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Goãmũ ĩgu opũ árĩrire iribojegue majarã erã masibirirare mũare masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropa iibeami ĩgu. Eropigu erãre werenigui queori mera buhea. Yũ eropa iicũ erã yũ buherire peequererã masisome, arĩpũ Jesu ĩgu buherãre.

Jesu oteri masũ queorire were amupũ ĩgu buherãre

Mt 13.18-23; Mr 4.13-20

¹¹Eropa arĩtuha erãre werenemopũ:

—Ōpa arĩ werea i werenigui queorire: Oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa.

¹²Eropiro ma tũro yuri merejariyeripũ õari buheri iro dopa ãhraa. Eropiro masa erã õari buherire peecũ ĩagu watĩpũ ahri, iri buherire masidorebeami masare. ĩgu eropa iibiricũ erã Goãmũre umupeoboñuma. Erã eropa umupeocũ ĩagu Goãmũpũ erãre peamegue wabonirãre tauboñumi. ¹³Utã weca yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera irire pee aĩma. Eropa pee aĩquererã ta utã weca árĩri yucũ nuguri mariri yucũ iro dopa ta oã masa sã turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera dipuwaja gajirã erãre ñero iicũ ĩarã yahapũre duhucãma.

¹⁴Eropi pora yucũ weca yurimerejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã ta, i yeba majare wũaro pepirã, niyerure gamerã, i yeba majare gahmema erã. Eropirã iripũ õari buherire cãhmotaa. Iri cãhmotacũ masa Goãmũ gameripũre iibeama. ¹⁵Eropi õari yeba yurimerejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire õaro mera pee peenũrucãma. Eropirã duhuro mariro Goãmũ ĩgu gamero dopa ta õarire iima, arĩpũ Jesu.

Jesu sihãgodiru queorire buhepũ

Mr 4.21-25

¹⁶Eropa arĩtuha gajĩ queori mera buhepũ Jesu.

—Ne sihãgodirure masa sihãgora pũhrũ máticasoro doca dibubeama. Eropirã irirure cama doca dibubeama. Ūmarogue irirure duhpeomi wihigue ñajarã erã õaro ĩha ñajama õaro. ¹⁷Mari iiraguere Goãmũre duhmasya mara. Pũhrũguere árĩpehreri masisũroca. Sihãgodiru ñamire boyoro dopa ta iribojegue erã masibirirare masirãcoma masa.

¹⁸Eropirã mũa peerã õaro peenũruque. Ōaro peenũrugũ, õaro masigũcumi. Peenũrubigu “Merogã peea,” ĩgu arĩquerecũ iripũ dederea waroca ĩgure, arĩpũ Jesu.

Jesu acawererā ĩgure sihuñorā*Mt 12.46-50; Mr 3.31-35*

¹⁹Pũhrũ Jesu pagũ porā erā pago mera ĩgũ pohrogue warā iiriñorā. Masa bajarā árĩcũ ĩgũ pohro ejabiriñorā. ²⁰Eropĩgũ yujugũ Jesure werepũ: —Mũ pago mũ pagũ porā mera disiporogue nĩguima. Mũre ĩarā ahrañorā, arĩpũ ĩgũ Jesure.

²¹Īgũ eroparĩcũ ōpa arĩ werepũ Jesu árĩpehrerāre buhebu: —Goãmũ buherire peerā, irire tarinũgabirā erā ta āhrima yũ pago yũ pagũ porā iro dopa árĩrā, arĩpũ Jesu erāre.

Jesu miruñere yũsudorepũ*Mt 8.23-27; Mr 4.35-41*

²²Gajinũ Jesu ĩgũ buherā mera dohodirugue ñaja —Ina, taribujarā, arĩ, erā árĩpehrerā iriru mera ditarugue taribuja wañorā.

²³Eropa taribujagũ carĩa wapũ ĩgũ. Erā eropa taribujarisubu turaro miruñe ariyoro. Miruñe aricũ pãgũri wahgā, erāre miucāriyoro. Eropa waro mirimaja gũhya árĩyoro erāre. ²⁴Eropa wacũ ĩha ũca wa, Jesu pohro waha, ĩgure wahgũñorā.

—Buhegũ, mari mirimorā iiaa, arĩñorā erā. Erā eroparĩcũ Jesupũ wahgā, miruñere “Iripēta weā duhuque,” arĩpũ. Eropa arĩgũ pãgũrire “Yũsuaque,” arĩpũ. Īgũ eroparĩcũ ta miruñe taria wayoro. Eropiro pãgũri sã yũsũ dija wayoro. ²⁵Eropa wara pũhrũ Jesu erāre ōpa arĩpũ:

—¿Mũa yũre umupeobeari?

Erāpũ gũii, ĩha ũca, ōpa arĩ werenĩguĩñorā erā basi:

—Cue, ¿ñehmũno masũ āhriri ihĩ? Miruñe, pãgũri sã ĩgũ dorecũ tarinũgabeara ĩgure, arĩñorā erā basi.

Watēa ñajasũdigure ōagũ iipũ Jesu*Mt 8.28-34; Mr 5.1-20*

²⁶Eropirā erā gajipũ masegue Gerasa majarā ya yebague taribujajañorā. Iri yeba Galilea yeba diaye árĩyoro. ²⁷Ero Jesu ĩgũ majajanũgarisubu ero majagũ watēa ñajasũdigũ ĩgũ pohrogue aripũ. Īgũ yoari boje goroweregũ suhri marĩgũ árĩgũ, ĩgũ wihiguere ne árĩbirimũripũ. Eropĩgũ masa goberi ũtā goberi watope árĩpũ ĩgũ. ²⁸⁻²⁹Eropirā bajasuburi watēa ĩgure ñearo mera ĩgũ bũrigā gorowerecũ ĩha masa ĩgure bihadoboriñorā. Eropĩgũ ĩgũ peresugue árĩgũ ĩgũ mojotorire guburire comedari mera erā diridigũ árĩqueregũ, ĩgũ iridarire nuapũ. Eropirā watēapũ ĩgure masa marirogue aĩgãñorā. Eropĩgũ ĩgũ Jesure ĩhametu turaro gaguinĩgui, Jesu pohro merejapũ. Īgũ eropa iicũ ĩagũ Jesupũ watēare dorepũ:

—Ihĩ mera árĩbircāque. Waque watēa, arĩpũ.

Īgũ eroparĩcũ peegũ watēa ñajasũdigũpũ turaro gaguinĩgui, serēpipũ Jesure:

—Jesu, ɯmaro majagu Goãmu magu, ññehenore iibu iiri mũhu yũre? Yũre ñero iibiricãque, arĩpu watẽa ñajasũdigupu.

³⁰ Ñĩgu eroparĩcũ Jesupu serẽripũ ñĩgure:

—ÑNehmũno waĩcũri mũhu? arĩpu.

Bajarã watẽa ñĩgu mera áriñorã. Eropigu õpa arĩpu erãre opagu.

—Watẽa bajarã waĩcũna gũa, arĩpu watẽa ñajasũdigupu.

³¹ —Ñhĩcãri gobegue gũare wadorebita, arĩ, turaro serẽñorã watẽapu.

³² Irisubure ero ɯtãgu gubuye bajarã yesea barã iññorã. Erã ero bacũ ñarã watẽa õpa arĩ serẽñorã Jesure:

—Soã yesea pohrogue wadoreque gũare. Erã mera áridoreque gũare, arĩ serẽñorã watẽa masũre ñajanirã.

Erã eropa arĩ serẽcũ peegu Jesu erãre yesea pohrogue wadorepu. ³³ Ñĩgu eropa wadorera pũhru watẽapu masũ mera árinirã waha, yesea pohrogue ejañorã. Erã pohrogue erã ejara pũhru yeseapu gorowere dipatũrugue omabuha, ditarugue yuriñaja miri siripehrea wañorã.

³⁴ Yeseare ñhadibunirãpu yesea eropa miricũ ñarã, gũi omagã wañorã. Eropa omagãrã macague eja, iri maca majarãre campo majarã sãre erã ñarare weresiripehocãñorã. ³⁵ Erã eropa werera pũhru masa ñarã wañorã. Eropirã Jesu pohro eja, watẽa ñajasũdigũ mũru ñĩgu suhri sañadigũ pee masigũ ñĩgu ero õaro doacũ ñañorã erã. Iri áripeherrerẽ ñarã erã gũi áriñorã. ³⁶ Watẽa ñajasũdigũ mũru ñĩgu õaro áricũ ñanirã gajirãre erã ñarare wereñorã. ³⁷ Eropa pee ero majarã Gerasa yeba majarã áripeherrerã burigã Jesure gũiñorã. Eropirã ñĩgure wadoreñorã. Erã eropa wadorecũ Jesu dohodirugue ñajapu wabu.

³⁸ Watẽa ñajasũdigũ mũrũpu Jesu ñĩgu waborore ñha turaro ñĩgure serẽripũ:

—Mũ mera wadiaca, arĩ serẽripũ.

³⁹ Ñĩgu eroparĩcũ Jesu ñĩgure yũhripũ:

—Mũ ya macague waque. Eropa wagu Goãmu mũre õaro iirare wereque gajirãre, arĩpu Jesu.

Ñĩgu eropa arĩra pũhru ñĩgu ya macague ejagu Jesu ñĩgure õaro iirare áripeherrerãre ñĩgu ya maca majarãre werepu.

Jairo magore õago iipu. Eropa áricũ ne behrego sãre õago iipu Jesu
Mt 9.18-26; Mr 5.21-43

⁴⁰ Sipũ masegue Jesu dipaturi ñĩgu taribujacũ ñarã masa bajarã ñĩgure coreñirã bocatĩri serẽñorã ñĩgure. ⁴¹⁻⁴² Ero buheri wihi opu Jairo waĩcũgu Jesu pohro eja, ñĩgu guburi pohro merejapu. Ñĩgu mago sirigo iipo. Igo yujugo ta áriño doce bojori opago áriño. Eropigu ñĩgu ñĩgu ya wihigue Jesure sihgũapu. “Áh,” arĩ, ñĩgu mera wapu Jesu sã.

Ñĩgu eropa wacũ masa bajarã ñĩgure nũrusiarã cũriro iññorã ñĩgure.

⁴³ Eropigo yujugo nomeo doce bojori gohra duhuro mariro eropa behrego ero áriño. Ero corere duhturuare igo ya niyeru mera áripeherrerẽ wajayeripo igo ocoyodorego. Erã eropa ocoyequerecũ ta mũraro ta di waniguicãyoro

igore. ⁴⁴Eropigo igo Jesu pũhrũ ahri, ĩgu suhriro ojogorore igo ñeacũ igore di wirinigucãra pehrea wayoro. ⁴⁵Igo eropa ñeañacũ Jesu pepigu serẽpirũ.

—¿Noa yũ suhrirore mohmepiari? arĩpũ ĩgu.

Árĩpehrerã “Mohmepibea,” arĩñorã. Eropirã Pedro sã õpa arĩ yũhriñorã:

—Buhegu, cũhña ãhraa. Eropirã masa bajarã mure pẽhrecãma.

¿Duhpigu eropa arĩ serẽpiri mũhũ? arĩñorã erã Jesure.

⁴⁶Erã eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—Dohparagã yũ turari mera yujugore dore yũhũ cóãrãre masia.

Eropigu yũre igo ñeãnarare masia, arĩpũ ĩgu.

⁴⁷Ĩgu eroparĩcũ peego igo duhrimasibigo, naragãgo Jesu pohro merejapo. Eropigo árĩpehrerã masa erã peero igo arĩpo Jesure:

—Yũhũ ñeãnabũ mure. “Ĩgure ñeãnacũ yũ dore taria waroca,” arĩgo mure ñeãnabũ. Yũ mure eropa ñeãnago mata õago wahabũ, arĩpo. ⁴⁸Igo eropa arĩtuhajacũ Jesu igore werẽpu:

—Mahgo, yũre mũ umupeori mera õago dujaa dohpaguere. Mucubiriri mera waque, arĩpũ igore.

⁴⁹Ĩgu eropa arĩrisubu Jairo ya wihi árĩgu werẽgu erapũ.

—Mũ mago sĩa wahãmo. Eropigu ihĩ buhegure sihubita pare, arĩpũ ĩgu.

⁵⁰Ĩgu eroparĩcũ peegu Jairore õpa arĩ werẽpu Jesu:

—Bũjawerebita. Yũre umupeoque. Iri dihtare iique. Mũ eropa iicũ õago wagocumo, arĩpũ Jesu.

⁵¹Eropa arĩtuha Jairo ya wihigue eja, Pedrore, Ñure, Santiagore, dorecũgo pagũ sumarãre aĩ ñajapũ. Gajirãpũre Jesu ñajadorebiripũ. ⁵²Ero árĩpehrerã masa erã ñehamere orerã iĩñorã. Jesu erãre arĩpũ:

—Orebircãque. Igogã sĩribeamõ. Carĩgo iimo, arĩpũ ĩgu.

⁵³Ĩgu eroparĩcũ erãpũ igo sĩridigo árĩcũ masirã “Eroparĩcãgu iimi ihĩ,” arĩrã Jesure ãayeñorã. ⁵⁴Eropigu Jesu igo mojtore ñeha, arĩpũ igore:

—Majigo, wahgãque, arĩpũ.

⁵⁵Ĩgu eropa arĩcũ igo sĩridigo árĩquerego igo sĩporã goecũ masa wapo.

Irisubu ta wahgãnũgajapo igo. Igo eropa wahgãra pũhrũ Jesu igore

barire odorepu. ⁵⁶Igore eropa ĩgu masacũ ãarã igo pagũ sumarã ãhamaria wañorã. Eropigu Jesu irire gajirãre weredorebiripũ.

Jesu doce ĩgu buherãre buhedoregu obeopũ

Mt 10.5-15; Mr 6.7-13

9 ¹Eropi Jesu doce ĩgu buherãre sihubeo, ĩgu turarire ópũ ĩgu erãre. Watẽare erã cóãburire, dorecurãre erã õarã iiburire ópũ ĩgu turarire erãre. ²Eropa iituha erãre Goãmũ ĩgu opũ árĩrĩre buhedoregu, dorecurãre õarã iidoregu obeopũ erãre. ³Õpa arĩ dorepu Jesu erãre:

—Mũa warã gajinore aĩbircãque. Tuadire, ajure, barire, niyerure aĩbircãque. Yujuñe suhriro ta sañaque. Peñe sañabita. ⁴Árĩpehrerogue mũare erã carĩro ocũ iri wihi ta dujanique. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ⁵Gaji macari majarã

mũare erã gamebircũ ïarã iri macare tarigã waque. Eropa warã mũa guburi maja nicure moje siripique mũa erãre erã ya dipuwajare ïhmumorã, arĩpũ Jesu.

⁶ Ñũ eropa arĩa pũhrũ ñũ buherãpũ waha, áripehreri macarigue masare õari buherire were curiñorã. Eropirã dorecurãre õarã wasũ iñorã.

Jesu ñũ iirare Herode peepeũ

Mt 14.1-12; Mr 6.14-29

⁷ Eropi Herode Galilea yeba majarã opũ Jesu ñũ iirare peebeopũ. “¿Noa ãhriri ñũ Jesu?” arĩqueregũ ne masibiripũ. Yujurãyeri õpa arĩñorã Jesure. “Ñu waiyedi mũrũ dipaturi masa deyogũ icumi. Eropigũ Jesu erã arĩgũ ñũ ta ãhrimi,” arĩñorã gajirã. Erã eroparicũ peepeũ Herode Jesure dohpa arĩ masibiripũ. ⁸ Eropirã gajirã “Ñũ Elia mũrũ dohpague dehyoagũ iimi,” arĩñorã. Gajirãpũ “Goãmũ ya weremũhtanirã mera majagũ áricumi daja masa mũrigũ,” arĩñorã Jesure. ⁹ Erã eropa arĩ wereniguiquerecũ ta õpa arĩ pepipũ Herode: “Ñu dipurure tabetadoregũ wejẽtuhabũ ñũpũre yũhũ. ¿Eropigũ masa erã werewũagũ nihino áribocuri ñũ?” arĩ pepi ñũ Jesure ïadiaripũ.

Jesu masa bajarãre barire ópũ

Mr 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14

¹⁰ Eropi Jesu ñũ obeonirã ñũ pohrogue dujaja, erã iirare wereñorã Jesure. Erã weretuhacũ Jesu erã dihtare Betsaidague sihu waripũ. ¹¹ Ñũ erã dihtare sihuquerecũ erã warare masirã, masa bajarã nũrsiagãñorã. Jesu ñũre erã nũrsiagacũ ñagũ ñũ bocatĩri serẽpũ erãre. Eropigũ ñũ Goãmũ ñũ opũ áriñire erãre were, dorecurãre õarã iipũ.

¹² Ñamicague doce ñũ buherã ñũ pohrogue eja, Jesure wereñorã: —Ohõ masa marirogue ãhraa. Õ majaro maja wirigue oã masare obeoque. Carĩmorã erã batuburire amadoreque erãre, arĩñorã erã Jesure.

¹³⁻¹⁴ Erã eroparicũ Jesu yũhripũ erãre:

—Mũa basi barire oque erãre, arĩpũ.

Ñũ eroparicũ peerã erã yũhriñorã:

—Cinco pan dipurure, perã ta wai sãre iripẽta opaa mari. Oã masa bajarã erã baburire asũmasiya mara marire, arĩñorã ñũ buherã.

Bajarã masa erã áricũ eropa arĩñorã ñũ buherã. Eroguere cinco mil mũa arĩñorã. Eropigũ Jesu werepũ ñũ buherãre:

—Yujurãyeri cururi cincuenta gohra doadoreque. Gaji curu sãre erã nũcũ ta doadoreque, arĩpũ Jesu ñũ buherãre.

¹⁵ Ñũ eroparicũ ñũ buherã ñũ dorero dopa ta iñorã. Áripehrerã masare doadoreñorã. ¹⁶ Doadoretuha Jesu cinco pan dipurure, perã wai mera aĩ, mũarogue ïhamemuju, Goãmũre “Õhaa,” arĩpũ. Ñũ eropa arĩa pũhrũ pan dipurure nuha, ñũ buherãre masare gueredoregũ ópũ. ¹⁷ Eropirã erã áripehrerã masa baha yapia wañorã. Erã ba dũharare doce puiri gohra aĩ gameneo mũjutudoboñorã ñũ buherã.

Mũhu Cristo Goãmu ïgu obeodigu ta ähraa, arĩpu Pedro

Mt 16.13-19; Mr 8.27-29

¹⁸Yujunu Jesu yujugu ta Goãmure serēgu iipu. ïgu wereniguirisubu ïgu buherã ïgu pohrogue arĩnorã. Eropigu Jesu serēpipu erãre:

—¿Nihino arĩcuri yũhu, masa erã pepicũ? arĩ serēpipu.

ïgu eroparicũ peerã ïgu buherã yũhriñorã:

¹⁹—“Ñu waĩyedigu mũru arĩbocumi,” arĩma mũre. Gajirã “Elia mũru arĩbocumi,” arĩma. Gajirã, “Goãmu ya weremũhtanirã mera majagu iribojegue majagu masa mũriadi arĩbocumi,” arĩma, arĩ yũhriñorã ïgu buherãpu ïgure.

²⁰Erã eropa arira pũhrũ Jesu erãre serēpipu daja:

—¿Mũaru pepicũ nihino arĩcuri yũhu? arĩ serēpipu daja.

—Mũhu Cristo Goãmu ïgu obeodigu ta ähraa, arĩ yũhripu Pedro.

Jesu ïgu sĩriburiñere werepu

Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1

²¹Eropi Pedro “Cristo ähraa mũhu,” ïgu arĩrare ne gajirãre Jesu weredorebiripu. ²²Eropa weredorebirituhagu òpa arĩpu:

—Yũhu masu Goãmu ïgu obeodigu burigã ñero tarigũca. Eropa ta tariro gahmea yũre. Eropirã pahia oparã, mũrã, judio masare buherã mera yũre gamebirã wejērãcoma. Erã wejera pũhrũ uhrenũ pũhrũ masa mũriaguca, arĩpu Jesu erãre.

²³Pũhrũ arĩpehrerãre òpa arĩ werepu Jesu:

—Yujugu yũ mera majagu arĩdiagu, ïgu gamero iidiarire duhucãgũcumi. Eropigu yahagu ïgu arĩri dipuwaja ñero tarigũcumi. Ñero tariqueregu ta yahare iiniguigu arĩgũcumi. ²⁴Yujugu masu ïgu ya arĩburi dihtare pepigu dederea wagũcumi. Eropigu yaha arĩburi yũ gameri dihtare iigu arĩpehrerinũri yũ mera umaroguere òaro arĩgũcumi. ²⁵Yujugu masu i yeba majare arĩpehrerire opaqueregu peamegue wagu òarire bocosome. ²⁶Yujurãyeri yũ buherire werediarã, “Jesu yagu ähraa,” arĩdiarã guhyasĩrĩrãcoma. Erã eropa iicũ ïagu yũ sã erãre eropa iirãre guhyasĩrisãguca. Yũhu Goãmu ïgu obeodigu òarã anyua erã gosesiriri mera, yũ Pagu ïgu gosesiriri mera dujarigu yũre guhyasĩrinirãre guhyasĩrisãguca yũ sã. ²⁷Diaye arĩgu tiiaa mũare. Dohpague yujurãyeri mũa ògue arĩrã mũa sĩriboro core Goãmu ïgu opu arĩcũgue ïarãca, arĩpu erãre.

Jesu dupure gohrotopu

Mr 17.1-8; Mr 9.2-8

²⁸Eropi ocho mũri irire ïgu werera pũhrũ Jesu Pedore, Ñure, Santiagore erã dihtare sihurũ. Eropi waha, Goãmu mera wereniguirã wañorã. Utãgũre mũria wañorã erã. ²⁹Goãmure ïgu serērisubu Jesu ïgu diapo gohrotoa wayoro. Eropiro ïgu suhri cuimijuri suhri òaro boreri suhri wayoro. ³⁰Eropa warisubu perã mũa ïgu pohro dehyoañorã. ïgu mera wereniguirã iinorã. Erã iribojegue majarã Elia mũru, Moise mũru sã arĩñorã. ³¹Erã mũmaro maja gosesiriri

mera dehyoanorã. Jesu merogã Jerusaléngue ïgu sîriborore erã Jesu mera wereniguirã iinorã. ³²Pedro ïgu mera majarã sã wuja meretaria carîrã iinorã. Eropa carîquererã ta uca wahgã, Jesu gosesiriri îha, perã ïgu mera wereniguirã sãre îanorã. ³³Moise Elia mera erã warisubu Pedro Jesure ôpa arîpu:

—Opu, mari ôre árîcû ôadiaa. Uhre wihigã gohra iirã. Mu ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirãca, arîpu Pedro.

Eropa arîqueregu ta ïgu arîrare ne masibiripu. ³⁴Ïgu eropa arî wereniguirisubu erãre imica curu cãhmotayoro. Eropa cãhmotacû îarã erã güia wañorã. ³⁵Eropiro imica curu pohecague Goãmü ïgu wereniguiri busuyoro:

—Ihî yu magu yu beyedigü ährimi. Ôaro peeque ïgure, arîri busuyoro imica pohecague.

³⁶Eropa arîra puhru Jesu dihtare îanorã erã. Puhru erã îarare gajirãre werebiriñorã. Ne yujugure werebiriñorã dohpa irisubure.

Jesu watî ñajasüdigure ôagu iipu

Mt 17.14-21; Mr 9.14-29

³⁷Gajinu erã utãgugue erã dijaricû bajarã masa Jesure bocatîriñorã. ³⁸Eropigu erã mera majagu Jesure piyupu:

—Buhegu, mure turaro ire serëdiaa yuhu. Yu magu yujugu ta ährimi. Eropigu ïgure îabasaque muhu. ³⁹Watî ñajasü gorowerenigucãmi. Iri watî ïgure ñeha, gaguiniguicû ii, tûru naragãcû ii, sumutua wacû iimura. Eropigu ihî watî yu magure ñero taricû ii, ne duhudiabeami ïgure. ⁴⁰Mu buherãre iri watîre cóãdoregu turaro serërabu. Yu eropa serëquerecû ta erã irire ne cóãmasibirama, arîpu ïgu Jesure.

⁴¹Ïgu eroparîcû Jesupu ôpa arîpu ero árîrãre:

—Dohpague majarã mua ñerã ähraa. ¿Yure ne umupeobirigohracãri? Yoari boje mure buherabu. ¿Dipë yoari boje yure garibori mua? arî turipu Jesu.

Eropa arîtuha watî ñajasüdigu pagure ôpa arîpu:

—Mu magure aigãrique, arîpu.

⁴²Ïgu eropa arîra puhru ïgu magu Jesu pohrogue ïgu aririsubu watî ïgure yebague mehmereja, tûru naragãcû iipu. Ïgu eropa iicû Jesu watîre cóãpu. Ïgu eropa cóãcû watî ñajasüdigu ôagu waru. Eropigu Jesupu ïgugãre wiaru ïgu pagure. ⁴³Árîpehrerã masa Goãmu turari mera ïgu ôagu wacû iirire îarã, uca wañorã.

Dipaturi Jesu ïgu sîriburiñere werepu

Mt 17.22-23; Mr 9.30-32

Masa Jesu ïgu iirare îha uca wacû Jesupu ïgu buherãre ôpa arî werepu:

⁴⁴—Dohparagã yu wereburire cãdijibiricãque mua. Yuhu masu Goãmü ïgu obeodigu ähraa. Masa yure ñeha, gajirãguere yure wiarãcoma, arîpu Jesu.

45 Ìgũ eropa arĩquerecũ ta erãpũ ìgũ wererire òaro peebiriñorã. Ìgũ wererare erãre masiya mariyoro. Irisubu ta Goãmũ erãre irire masidorebirinipũ. Eropirã erã güirã irire ìgũre serëpibiriñorã.

Jesu buherã erã mera majagũre opũ acudiarĩñorã

Mt 18.1-5; Mr 9.33-37

46 Pũhrũ Jesu buherã werenigui dũyasorã iĩñorã:

—¿Mari mera majagũ nihinopũ opũ ñajagũcuri? arĩ dũyasorã iĩñorã erã erã basi.

47 Erã eroparĩcũ Jesupũ erã pepirire masigũ, majigũre ìgũ pohro aĩunugu, ìgũ buherãre werepũ:

48 —Yaha árĩburire iimorã òpa árĩgũgãre bu árĩgũre gamerã yũ sãre gahmea mũa. Eropirã yũre gamerã, yũre obeodigũ sãre gahmea mũa. Mũa mera majagũ mũa pohro majagũ árĩgũ ìgũ sã opũ ta árĩgũcumĩ, arĩpũ Jesu.

Marire ìhaturibigu árĩgũ mari mera majagũ àhrimi, arĩ werepũ Jesu

Mr 9.38-40

49 Pũhrũ Ñũ Jesure òpa arĩ werepũ:

—Buhegũ, mũ waĩ mera watĩ ñajasũnirãre taricũ iiami yujugũ. Ìgũre gũa ìabũ. Ìgũ mari mera majagũ ìgũ árĩbircũ iarã ìgũre irire iidorebirimũrabũ gũa, arĩpũ Ñũ Jesure.

50 Ìgũ eroparĩcũ Jesu Ñure gajirã ìgũ buherã sãre òpa arĩ werepũ:

—Eropa arĩbircãque mũa ìgũre. Marire ìhaturibigu árĩgũ, ìgũ mari mera majagũ àhrimi, arĩpũ Jesu.

Jesu Santiagore, Ñũ sã erã wererire gamebiripũ

51 Irisubure Jesu ìgũ umũsigue ìgũ waboro coregã “Jerusaléngue wagũra,” arĩpũ ìgũ. Eropa arĩgũ wagũ iipũ. 52 Eropirã Jesu core ìgũ obeonirã waha, Samaria yeba maja macague eja, ero Jesu ìgũ ejaborore amuyudiarĩñorã. 53 Jesu Jerusaléngue wabu iipũ. Erogue ìgũ wabu árĩcũ peerã, iri maca majarã ìgũre gamebiriñorã. 54 Irire peerã Ñũ, Santiago mera wereñorã Jesure:

—Opũ, mũ gamecũ umaro maja peame mera mũre gamebirinirãre wejedorerãra Elia mũrũ ìgũ iidiro dopa ta, arĩñorã erã ìgũre.

55 Erã eroparĩcũ maji ìha turipũ erã perãre:

—Eropa arĩbircãque. Espíritu Santo yarã àhraa mũa. Dohpague mũa pepiro dopa ta ìgũpũ pepibeami. Yũhũ masũ Goãmũ ìgũ obeodigũ i yebaguere arigũ peamegue wabonirãre taugũ aribũ. Masare erã dederecũ iigũ aribiribũ, arĩ werepũ Jesu.

56 Eropa arĩ weretuha gajĩ macague Jesu sã carĩrã waha wañorã.

Gajirã Jesu mera wariñorã

Mt 8.19-22

57 Maha erã wacũ, yujugũ masũ Jesure werepũ:

—Mũ mera yũhũ wadiaa noho mũ wadiaro, arĩpũ ĩgu.

⁵⁸ ĩgu eropa arĩra pũhrũ Jesu yũhrĩpũ:

—Yũ mera aricũ diasa āhraa. Nũgu majarā diayea erā carĩburi toreri opama. Mirimagũ porā sã erā ya suhri opama. Yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigũpũre sooro mara. Ne yaha wihi mara. Eropirā yũ mera árĩrā ñero tarirāca mũa, arĩ yũhrĩpũ Jesu.

⁵⁹ Pũhrũ gajigũre Jesu sihupũ:

—Yũ mera majagũ árĩbu arique, arĩpũ.

Ĩgu eroparĩcũ ĩgu yũhrĩpũ Jesure:

—Opũ, yũhũ yũ pagũ sĩricũ yaanĩgu wagũra. Pũhrũ mũ mera wagũra, arĩpũ ĩgu.

⁶⁰ ĩgu eroparĩcũ Jesu werepũ:

—Yũre gamebirā sĩrinirā iro dopa ta āhrima. Erāpũ sĩrinirāre yaaporo. Eropigũ mũpũ Goãmũ ĩgu opũ árĩrire ōari buherire buhegu arique, arĩpũ Jesu ĩgũre.

⁶¹ Eropigũ gajigũ Jesure ōpa arĩpũ:

—Opũ, mũ mera wagũra. Yũ acawererāre goeriserenĩgu wanĩgũra dohra, arĩpũ ĩgu Jesure.

⁶² ĩgu eroparĩcũ werepũ Jesu ĩgũre:

—Mohmebu mohmediabĩgu ĩgu duhpihu árĩbeamĩ. ĩgu iro dopa árĩgu ōpa āhrimi: “Goãmũ yare iidiaa,” arĩqueregu irire ne iibeami. ĩgu Goãmũ yagũ árĩbodĩgu árĩbeamĩ, arĩpũ Jesu.

Jesu setenta buherāre buhedoregu obeopũ

10 ¹ Pũhrũ Jesu gajirā ĩgu buherāre setenta buherāre beye, macarĩgue ĩgu waboro core obeoyupũ. Yujuyeri macarire perā dihta obeopũ ĩgu. ² Eropa obeogu ōpa arĩ werepũ erāre werenĩgui queorire buhegu: —Ojodũca baja iri bugatuhajacũ baja árĩcũ baja mohmeri āhraa. Mohmeri masapũ bajamerāgā āhrima. Eropa ta ōari buherire peemorā bajarā árĩcũ wũaro āhraa mari mohmeri. Iri eropárĩquerecũ ta mari masare buhemorā bajamerāgā āhraa. Eropirā ōari buherire buhemorāre gajirāre ĩgu obeomorāre Goãmũre serēque mũa. ³ Waque mũa. Mũare yũ obeogu oveja iro dopa árĩrāre mũare yeea guarā iro dopa ta ñerā árĩrā watopegue obeogu iiaa. ⁴ Niyeru ajure, paga aju sãre, zapature aĩbircāque. Mũa mague curirā gajirāre bocajarā werenĩguibircāque. Diaye ta taria waque. ⁵ Árĩpehreri wirire mũa ñajari wirire i wihi majarāre, “¿Āhriri mũa?” arĩmũhtaque. ⁶ Iri wihi majarā ōaro mera árĩrā gamequeāro mariro erā árĩcũ ōadoreque erāre. Ōaro mera erā árĩbircũ iri wihi majarāre irire ōadorebita. ⁷ Yuju wihi ñajanũgarā erā ōaro árĩcũ iri wihi ta dujaque. Iri wihi majarā mũare erā ejorire baha ihrituque. Mohmegũre ĩgu wajatarire aĩro gahmea. Eropirā mũa erāre buhera waja erā bari orire aĩque mũa sã. Eropirā yuju wihi ta mũa ejara wihi ta ñajarā, iri macare gajirā ya wirĩgue árĩcuribircāque. ⁸ Macaguere mũa ejarā ero majarāpũ mũare gamerā árĩcũ erā bari ejori árĩcũ baque. ⁹ Ero majarā dorecũrāre ōarā iique. Eropirā ōpa arĩque

ero majarãre: “Goãmũ mari Opũ dohpaguere ïgu áriBORORE wererã iiaa mũare,” arĩque erãre. ¹⁰Gaji macague mũa ejacũ erãpũ mũare gamebiribocoma. Erã gamebiricũ ïarã iri maca decogue waha, õpa arĩque erãre. ¹¹“Gua nicu imicare guburi maja imicare wejẽsiri cõarã iiaa mũa guare gamebiriri dipuwaja ïhmurã,” arĩque. “Eropirã ire guña arĩque,” arĩque. “Goãmũ mari Opũ dohpaguere ïgu áriBORORE mũare wererã arirabũ,” arĩque erãre. ¹²Mũare diaye yũhũ arĩgu iiaa. I umũ pehrecũguere Sodoma majarã mũra bũrigã dipuwajacurãcoma. Erã eropa arĩquerecũ ta tauro mũare gamebirãpũ dipuwajacurã áriRãcoma, arĩpũ Jesu.

Gaji macari majarã Goãmũre tarinũgarã áriñorã

Mt 11.20-24

¹³Pũhrũ Jesu õpa arĩpũ macari majarãre:

—Corazĩn majarã, mũa ñero tarirãca. Betsaida maca majarã mũa sã ñero tarirãca. Mũa ya macaguere Goãmũ ïgu turari mera deyro moarire iirabũ yũhũ. Mũa peebirabũ. Iribojegue Tiro waĩcuri macare, Sidón waĩcuri maca sãre ïgu turari mera iri deyro moarire yũ ii ïhmucũ ïarã ero majarãpũ erã ñero iirire bũjawereboañuma. Eropa iirã õaripũre gohrotoboañuma. Mata erã bũjawererã erã bũjawereri suhrire saña, erã basi pea witũ mera mohsiripeoboañuma erã ñerire bũjawererire ïhmmorã. Mũapũ eropa iibeaa. ¹⁴Eropigũ mũare arĩgu tiiaa. Goãmũ ïgu dipuwaja moarinũ áricũ Tiro majarã mũra, Sidón majarã mũra tauro mũapũre mũa ñeri dipuwaja dipuwaja moagũcumĩ ïgu. ¹⁵Capernaum majarã, mũa ejatuharo mera Goãmũ pohrogue wadiaribũ. Eropirã mũa Goãmũ yapũre iidiabiricũ mũare Goãmũ peamegue cóãgũcumĩ, arĩpũ Jesu.

¹⁶Eropa arĩtuha ïgu buherãre werepũ:

—Mũare peerã yũ sãre peema. Mũare gamebirã yũ sãre gamebeama. Eropirã yũre gamebirã, erã yũre obeodigu sãre gamebeama, arĩpũ Jesu erãre.

Setenta buherã dujarañorã

¹⁷Pũhrũ setenta buherã mucubiriri mera dujarañorã:

—Opũ, mũ waĩ mera mũ turari mera watẽare masaguere gũa wiridorecũ erãpũ guare yũhriama, arĩñorã erã Jesure.

¹⁸Erã eroparicũ Jesu yũhripũ erãre:

—Umarogue miariñe دچارو dopa ta watĩ ïgu دچارicũ ïabu. ¹⁹Peeque. Mũare yũ turarire ohabũ yũhũ. Eropirã añare, corebare, watĩ marire ïhaturigũre áripehreri ïgu turari sãre mũa tarinũgaburire mũare ohabũ yũhũ. Eropirã erã mũare ñero iimasibeama. ²⁰Yũ eropa oquerecũ ta watẽa mũare erã tarinũgabiricũ ïarã iri dihtare mucubiribita. Ipũre mucubirique. Umarogue Goãmũ yarã erã waĩre ïgu gojaturipũgue mũa waĩre ïgu gojatura áricũ masirã, iripũre mucubirique mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Jesu mucubiripũ
Mt 11.25-27; 13.16-17

²¹Irisubure Espiritu Santo Jesure burigã mucubiricũ iipũ. Eropigu Jesu òpa arĩpũ ìgu Pagure:

—Ahũ, mũhũ umaro majarã tauro opũ, i yeba majarã tauro opũ àhraa. I mũ buherire “Masituhaja gũa,” arĩrãre masicũ iibeaa. Mũ yare masipehobirãpũre masicũ iabũ mũhũ. Mũ eropa iicũ ìagu “Òataria,” arãa yũhũ mũre. Eropa ta àhraa, ahũ. Erã masibirãpũre erã masicũ gahmeabũ mũhũ, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha gajirãre òpa arĩpũ:

²²—Yũ Pagũ áripeherrerire yũ iiburire apimi yũre. Yũ Pagũ dihta yũre masimi. Yũ dihta ìgũre masia. Yũ beyenirã sã ìgũre masima yũ masidorenirã árirã. Erã nũcũ ta yũ Pagũre masia gũa, arĩpũ Jesu.

²³Ìgu eropa arĩra pũhrũ erã seyaro erã áricũ Jesu ìgu buherãre òpa arĩpũ:
—I áripeherrerire ìarã mucubirirã àhraa mũa. ²⁴Diaye ta àhraa. Bajarã Goãmũ ya weremũhtanirã, yebari majarã oparã sã dohpague mũa ìarire ìadiariñorã erã sã. Eropirã mũa peeri sãre peediarĩnorã. Erã eropa masidiaquerecũ ta Goãmũ erãre masidorebiripũ irisubugũre, arĩpũ Jesu.

Òagu Samaria majagu queorire werepũ Jesu

²⁵Irisubu ta judio masare buhegu Jesu pohro eraa, Jesure ìgu ñero wereniguicũ iidaripũ:

—Buhegu, ñyũ áripeherrerinũri Goãmũ mera áridiagu dohpa iigũcuri yũhũ? arĩ serẽpĩpũ ìgu Jesure.

²⁶Ìgu eroparicũ Jesu yũhrĩpũ ìgũre:

—¿Dohpa arĩ irire wereri Goãmũ yare erã gojarapũgue? ¿Goãmũ ìgu arĩ gojarapũguere ìgu mera òaro áridiarire dohpa arĩri mũ pepicũ? arĩpũ Jesu ìgũre.

²⁷Ìgu eroparicũ ìgu yũhrĩpũ:

—Òpa arĩñũmi Goãmũ: “Turaro mũ siporã mera, mũ turari mera, mũ òaro guñari mera Goãmũre mahique. Eropigu mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árirã sãre mahique,” arĩ apĩñũmi Goãmũ marire, arĩpũ ìgu Jesure.

²⁸Ìgu eroparicũ Jesu yũhrĩpũ:

—Diaye ta arãbũ mũhũ. Irire iique. Eropigu áripeherrerinũri Goãmũ mera árigũca mũhũ, arĩpũ ìgũre.

²⁹Ìgu masare buheguũ “Ihĩ Goãmũ ya dorerire iipehogũ àhrimi,” masa ìgũre erã arĩ pepicũ gamepũ. Eropa gamegu ìgu Jesure òpa arĩ serẽpinemopũ:

—¿Noa àhriri Goãmũ yũre mahidoregu? arĩpũ ìgu.

³⁰Ìgu eroparicũ Jesupũ òpa arĩ yũhrĩpũ Samaria majagu ìgu iirare weregu:
—Yujunũ Jerusaléngue áridigu Jericógue wagũ maha ìgu curicũ yajari masa ìgũre ñeañorã. Eropa ñearã ìgu suhrirore tuwea aĩ, ìgũre turaro pañorã. Eropa parã sĩrimerejacũ gohra duhuñorã ìgũre. ³¹Irisubu ta pahi iri mague aripũ. Eropa arigu erã padigũre ìaqueregu ta maha gajipũ masepũ ìgũre ìhatarigã

wapũ. ³²Eropi Goãmũ wihi mohmegũ sã mojomorocũgu pohro eja ãgũre ãha gajipũ masepũ tarigã wapũ. ³³Erã eropiiquerecũ Samaria majagũpũ ero waha yoañarirogue ãha ãgũre mojomoro ãapũ. ³⁴Eropigũ ãgu mojomorocũgu pohro eja, igui deco vino uyu mera morera deco mera ãgu camire pisũpũ. Pisũtuhaja suhri gasiro mera diricãhmotapũ ãgu camire. Tuhaja, ãgũre ãgu yagu burro weca duhpeo, carĩri wihigue aĩ ejarũ ãgũre. Ero arĩgu ãgu Samaria majagu õaro ãhadibupũ ãgũre. ³⁵Gajinũ ãgu carĩri wihi opũre pese niyerusere oho, õpa arĩpũ: “Ïre ãhadibuque. Iseri sihajabiricũ dipaturĩ dujarigũ wajayerehogũra,” arĩpũ Samaria majagu wihi opũre, arĩpũ Jesu.

³⁶Eropa arĩtuha judio masare buhegũre serẽpipũ Jesu:

—¿Oã urerã ãma mojomorocũgu pohro tarianirã nihinopũ arĩyuri mojomorocũgũre mahigũ? arĩpũ Jesu.

³⁷Ïgu eroparĩcũ buhegũpũ Jesure yũhrĩpũ:

—Mojomorocũgũre itamudigũ arĩñumi ãgũre mahigũ, arĩpũ ãgu Jesure.

—Mũ sã masare eropa ta ãigu waque, arĩpũ Jesu buhegũre.

Marta, María sã pohro Jesu curipũ

³⁸Eropi Jesu ãgu buherã mera wacũ, gajĩ macague erã curicũ, Marta waĩcũgo erãre igo ya wihi ñajaridorepo. ³⁹Ïgu ñajara pũhũ igo pagũ mago María waĩcũgo ãgu guburi pohro doa ãgu buherire peepo. ⁴⁰Igo eropa iicũ ãago Marta igo mohmeri baja arĩcũ ãago guapo. Eropigo igo Jesure werepo:

—Opũ, ¿yũhũ yujugo ta mohmecũ yũre yũ pagũ mago igo itamubiricũ õhari mũ ãacũ? Igo yũre itamudoreque, arĩpo Marta Jesure.

⁴¹Igo eroparĩcũ Jesu yũhrĩpũ:

—Marta, baja mũre mohmeri arĩcũ wũaro pepia mũhũ. ⁴²Goãmũ ãgu yare peedoremi. María õarire iibo irire beyemo. Eropigũ yũre igo peecũ, “Mohmetamugo waque,” arĩbeaa igore, arĩpũ Jesu Martare.

Jesu Goãmũre serẽburire buhepũ

Mt 6.9-15; 7.7-11

11 ¹Yujunũ Jesu ãgu Pagure Goãmũre serẽgu iipũ. Ïgu serẽtuhacũ yujugũ ãgu buherã mera majagu õpa arĩpũ:

—Opũ, Ñũ ãgu buherãre ãgu buhediro dopa ta Goãmũre serẽre gũa sãre buheque mũhũ, arĩpũ ãgu Jesure.

²Ïgu eroparĩcũ peegũ Jesu erãre werepũ:

—Õpa arĩ Goãmũre serẽque: “Gũa Pagũ, ãmaro majagu mũhũ õagu ãhraa. Dohpaguere arĩpehrerã weca opũ ãhraa. Õmaroguere mũ dorero erã iiro dopa ta i yeba majarã sã iiporo. ³Eropigũ ãmũri nũcũ gũa baburire oniguicãque gũare. ⁴Gajirã erã gũare ñero iirare gũa cãdijiro dopa ta mũ sã gũa ñero iirare cãdijique. Eropigũ gũa ñeri iiborare cãhmotaque. Gũa ñeri iiborare tauque,” arĩ serẽque Goãmũre, arĩpũ Jesu erãre.

⁵Pũhrũguere ãgu buherãre õpa arĩ buhepũ werenigui queori mera:

—Yujugu ñami deco ïgu acaweregu wihigue waha, ïgure serẽpu: “Acaweregu, ureru pan dipure oque yure. ⁶Gajigu yu acaweregu curigu aridigu dohparagã yaha wihi erami. Eropiro ïgure yu uburi mara,” arĩpu ïgu ïgu acaweregure. ⁷Ïgu eroparĩcũ ïgu acaweregu wihi pohecague árigu yuhripu: “Yure garibobita. Disiporo bihadiro áhrra. Yuhu, yu porã mera carigu iiaa. Wahgãro bejabirica yure mure barire obudi,” arĩpu ïgu acaweregu. ⁸¿Dohpa warocuri serẽgure? Diaye arãa muare. Ïgu acaweregu áriquereru ta barire obudigu wahgãbiripu. Ïgu eropa wahgãdiabiriquerecũ ta bari serẽguru guhyasiribigu ïgu yoari boje serẽniguicũ áripehreri ïgu serẽro dopa ta puhru wahgã ogucumi. ⁹Eropigu ire muare weregu iiaa: Goãmure mari Pagure serẽque. Eropã serẽã mua serẽrire bocarãca. Goãmure eropa serẽniguicãque. Mua eropa iicũ ïgu ogucumi. ¹⁰Áripehrerã Goãmure serẽã airãcoma. Eropirã erã serẽrare bocarãcoma. Eropigu áripehrerã Goãmure eropa serẽniguirãre ïgu erãre ogucumi.

¹¹“¿Mua porã muare erã pan serẽcũ utãyerure obocuri mua? Obiriboya. ¿Erã muare erã waire serẽcũ añapure obocuri erãre? Obiriboya. ¹²¿Eropirã mua porã cãreña diuri serẽcũ corebarure obocuri mua? Obiriboya. ¹³Mua ñerã áriquererã ta mua porãre õarire omasia mua. Eropigu Goãmuru mua tauro õarire ohomi muare. Ïgu mari Pagu umaro majagu ïgu Espiritu Santore ogucumi ïgure serẽrãre, arĩpu Jesu ïgu buherãre.

Jesu watĩ turarire opami, arĩ weresãñorã masa

Mt 12.22-30; Mr 3.20-27

¹⁴Irisubure Jesu watĩre cóãgu iipu. Watĩpu wereniguimasibigu áricũ iipu masure. Eropigu watĩ masure Jesu cóãcũ masuru wereniguinugaru. Ïgu wereniguicũ peerã masa bajarã ñhamaria wañorã. ¹⁵Erã eropa ucaquerecũ ta gajirãpu õpa arĩñorã:

—Ihĩ Jesu watẽare cóãgu Beelzebũ waicugu watẽa opu ïgu turari mera cohãmi, arĩñorã gajirã.

¹⁶Gajirã “Muhu Goãmu ïgu obeodigu árigu Goãmu turari mera deyoro moarire ii ñhmuque guare,” arĩñorã. ¹⁷Erã eropa dorecũ peegu erã pepirire masigu, erãre õpa arĩ werenigui queori werepu Jesu:

—Watĩ ya turari mera watẽare cóãbea yuhu. Yuju maca majarã erã basi gamequeãrã, iri maca majarã pehrea wabocoma. Eropirã yuju wihi majarã erã basi gamequeãrã, iri wihi majarã pehrea wabocoma. ¹⁸Eropigu Beelzebũ watẽa opu ïgu turari mera ïgu watẽare yure cóãdoregu ïgu basi ïgu yarãre cóãbocumi. Eropirã erã sã wapehrea waboñuma. Mua yure õpa arãa. “Ïgu Beelzebũ turari mera watẽare cohãmi,” mua yure arĩ weresã. ¹⁹Mua mera majarã sã watẽare cohãma. Eropirã erã “Beelzebũ ïgu turari mera erãre cohãa,” arĩbeama. “Goãmu ïgu turari mera watẽare cohãa,” arĩma. Eropirã mua yure “Watĩ turari mera watẽare cohãmi,” mua arĩra diaye áribiricũ mua mera majarã wererãcoma. ²⁰Eropigu yuru watẽare cóãgu Goãmu ïgu

Espíritu Santo turari mera iiaa. Yu eropa cóacũ iarã õpa arĩ masirãca mua: “Goãmũ ãgu opu arĩri i yebaguere arĩtuhaja dohpaguere,” arĩrãca, arĩpu Jesu.

²¹—Watĩ turagu tarinũgari werediacũ õpa ãhrraa, arĩpu Jesu. — Wihi opu turagu ãgu mojo mera ãgu wihire ãhadibucũ ãgu yare gajirã aĩmasibeama. ²² ãgu eropa ãhadibuquerecũ ta gajigu turatarigu ãgure gamequeã, ãgure tarinũga, ãgu mojure emacã, ãgu yare aĩcã gajirãre gueremi. “Watĩ turagu arĩquerecũ yũhu turatariaqu ãhrraa,” arĩgu iipu Jesu i queori mera. ²³ Yujugu yure gamebigu yure ãhaturigu ãhrimi. Yujugu yure itamubigu yure teboricacũ ãgu iimi, arĩ buhepu Jesu.

Watĩ dipaturi masuguere ñajara queorire werepu Jesu

Mt 12.43-45

²⁴ Eropigu ãgu dipaturi werenigui queori mera õpa arĩ buhepu:

—Yujugu watĩ masu mera arĩdi waha deco mariri yeba cuhri, ãgu sooborore amaripu. Eropo bocabigu õpa arĩ pepipu: “Masu yu cóadi mera dipaturi arĩgu wagura,” arĩ pepipu ãgu. ²⁵ Eropo arĩgu ãgu dujaa waha, ãgu cóadigure ta masure bocapu daja. ãgure bocaboro core masupu õagu ñeri marigu arĩpu. ²⁶ Eropigu watĩ gajirã siete watẽare ãgu tauro ñerãre sihugu wapũ. ãgu eropa sihucũ erã arĩpehrerã watẽa masu mera arĩñorã. Eropigu masupu ero core yujugu watire opagu ñetariagu arĩripũ. Dohpaguere bajarã watẽare opagu arĩgu, ero core ãgu arĩdiro tauro ñegu dujapu, arĩpu Jesu.

Jesu mucubirire werepu

²⁷ Irire ãgu eroparicũ masa watope arĩgo Jesure arĩpo busuro mera:

—Mure porãcudigo, mure mihudigo mucubirigo ãhrimo, arĩpo Jesure.

²⁸ Igo eropa arĩtuhacũ peegu Jesu igore yũhripũ:

—Goãmũ wereniguirire peerã ãgu dorerire iirãpu erã arĩrãcoma mucubirirã, arĩpu Jesu igore.

Masa ñerã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moarire iidoreriñorã

Mt 12.38-42; Mr 8.12

²⁹ Eropi bajarã masa Jesu pohro erã eracũ, ãgu erãre werenemopũ:

—Dohpagu majarã ñerã ãhrima. Yu diaye arĩgu arĩcũ mua masidiarã Goãmũ turari mera deyoro moarire iidorerã yure. Mua eropa dorequerecũ ta Jona iribojegu majagu ãgu iira dihtare ii ãhmugucumi Goãmũ masare. ³⁰ Jona Goãmũ yare weremũhtadigu arĩgu ãgu Ninive majarãre ãgu masicũ iidiro dopa ta yũhu Goãmũ ãgu obeodigu masicũ iiaa dohpague majarãre. ³¹ Dipuwaja moarinũ arĩcũ iribojegu majago opu buro sur majago buro igo buro wahgãnũga mũare dohpague majarãre weresãgocumo. Igo Salomo opu ãgu masirire peediago yoarogue aridigo Salomore peego aripo. Dohpaguere mua watopere Salomo tauro masigu ãhrraa. Yũhu mua mera arĩquerecũ mua yu masirire peediabea. Mua eropa peediabirira waja igo opu buro mũare “Ñerã ãhrima,” arĩ

weresãgocumo. ³²Eropa ta dipuwaja moarinũ áricũ Ninive maca majarã mura sã muare dohpague majarãre “Ñerã áhrima,” arĩ weresãrãcoma erã. Jona erãre Goãmu yare ïgu werecũ peerã, erã ñerire bujawere, òarire gohrotonirã áriñorã erãpu. Dohpaguere mua watopere Jona tauro árigu áhraa yuhu. Yuhu Goãmu yare werequerecũ mua ñero iirare bujawerebeaa. Eropirã Ninive majarã mura muare ñerire bujawerebirãre weresãrãcoma, arĩ werepu Jesu.

Masa erã pepiro dopa iima, arĩ werepu Jesu

Mt 5.15; 6.22-23

³³Eropigu buhenemogu òpa arĩpu erãre:

—Masa sihãgodirure sihãgorã dibubeama. Irirure sihãgorã mátasoro docague dibubeama. Irirure umarogue duhpeomi wihigue ñajarirã erã ïha ñajama òaro. ³⁴“Mari cuiri mari dupure sihãgodiru iro dopa ta áhraa,” arĩ werediãcũ òpa áhraa. Mua pepiro dopa ta iiaa. Mua òaro mera pepirã árirã òarire iiaa. Mua ñero pepirã árirãpu ñeri dihtare iiaa. ³⁵Eropirã òaro iique. Mua pepirigue ñero áribiricãporo. ³⁶Tuhaja mua pepirigue òari áricũ, ñeri ne maricũ òari dihtare pepirãca. Mua pepirigue òari áricũ mua òarire iirãca, arĩ buhepu Jesu.

Fariseo masare, judio masare buherã sãre Jesu tuhri werepu

Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47

³⁷Jesu ïgu buhetuhajacũ ïagu fariseo masu ïgure ïgu ya wihigue badoregu sihupu. Eropigu Jesu ïgu ya wihigue ñaja, erã baro erã mera doajapu. ³⁸Ïgu eropa doajacũ fariseo masupu Jesure ïhanurugu judio masa moja coeniguiro dopa ta ïgu moja coebiricũ ïagu òpa arĩ pepipu: “Cuena. ¿Ihi duhpigu gua iro dopa moja coebeari?” arĩ pepipu. ³⁹Ïgu eropa arĩ pepicũ masigu Jesu ïgure werepu:

—Mua fariseo masa mua dorero dopa ta mua ihririparire, soropari sãre mua coeweaa mua òarire iirire ii ïhmudiarã. Eropa coequererã ta mua siporãripure coebeaa. Eropirã mua áricũri mua pepiripure ne òarire gohrotobea. Mua pepiriguere gajirã yare yajadiarire ñeri dihta áhraa.

⁴⁰Pee masibirã áhraa mua. Goãmu mua dupure iigu muare pepiri sãre iipu. ¿Iirire masibeari mua? ⁴¹Eropirã mua Goãmu ya áriburire iidiarã mua pepirire òarire gohrotomuhtaque. Mua eropa iira puhru òarire iirã árirãca.

⁴²“Mua fariseo masa ñero tarirãca. Bari òaro suriburi sarire aĩ deara puhru diez queri iiaa. Tuhaja yujuquẽ ta Goãmu wihigue aĩgã apia Goãmu dorero dopa ta. Eropa iri dorerire iiquererã ta diaye iirire, Goãmure gamerire mua ne guñabeaa. Dũcare mua airare merogã Goãmu wihire apicũ òhaa. Eropa iirã òpa iinemoque: Diaye iirire, Goãmure gameri sãre iique mua.

⁴³“Mua fariseo masa ñero tarirãca. Buheri wihigue árirã òari doari dihtare gahmea mua. Doberi duarogue masa muare òaro umupeori mera bocatiri serẽcũ gahmea mua.

⁴⁴“Mua judio masare buherã, fariseo masa sã mua guyaricurã áhraa. Ñero tarirãca mua. Masa gobe dibura gobe iro dopa ta áhraa mua. Iri gobe

pohro masa tarigārã pohecague boanirã árícũ masibeama. Eropa ta masa mua pohro árĩrã mua pepirigue ñeri árícũ masibeama erã, arĩpũ Jesu erãre.

⁴⁵ Īgũ eroparícũ peegũ judio masare buherã mera majagũ Jesure wererũ:

—Buhegũ, irire arĩgũ, gũa sãre ñero arĩgũ iica mũhũ, arĩpũ ĩgũ Jesure.

⁴⁶ Īgũ eroparícũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta ãhraa. Mua masare buherã sã ñero tarirãca. Mua gajirãre erã bocatĩubiririre iidorea erãre. Eropa dorequererã muapũ erãre ne merogã itamubeaa iri dorerire erã iiboro dopa.

⁴⁷ “Eropirã mua ñero tarirãca. Goãmũ yare weremuhtanirã mura ya masa goberire òaro amuraa mua erãre umupeoro dopa ta iirã. Mua eropa iiquerecũ ta iribojegue majarã mua acawererãpũ erãre wejẽnuma. ⁴⁸ Erãpũ Goãmũ ya weremuhtanirãre erã wejẽdiro dopa ta mua sã iiboya. Eropirã dohpaguere erã masa goberire amuraa mua. Eropa amurã mua acawererã erãre wejẽrare guñaã mua. Erã eropa wejẽrare guñarã “Òaro iĩnuma,” arĩraa mua, arĩpũ Jesu.

⁴⁹ “Eropigũ Goãmũ ĩgũ masiri mera òpa arĩ wereyuñumi: “Yahare weremuhtamorãre yũ buherire buhemuhtamorã sãre obeogura erãre. Eropirã erã yũ obeorãre gajirãre wejẽ, gajirãre ñero iirãcoma,” arĩyuñumi Goãmũ, arĩpũ Jesu. ⁵⁰⁻⁵¹ I yebare Goãmũ ĩhacũnugura pũhrũ Caĩnpũ Abelre wejẽnumi. Ero pũhrũ Goãmũ yare weremuhtanirãre wejẽnuma. Pũhrũ Zacariãre mua acawererã mura ta ĩgũre wejẽnuma. Īgũ Goãmũ wihi pohro Goãmũ ya árĩburire waimurã soeburi mesa pohro árícũ mua acawererã ĩgũre wejẽnuma. Árĩpehrerã erãre erã wejẽra dipuwaja dohpague majarã dipuwajacurãcoma. Eropa ta ãhraa. Muare ta arĩgũ iiaa. Árĩpehrerã erãre erã wejẽra dipuwajare dohpague majarãre Goãmũ dipuwaja moagucumi.

⁵² “Mua masare buherã, mua ñero tarirãca. Goãmũ masirire ĩgũ gojarare opaquererã ta gajirãre werebeaa mua. Mua basi Goãmũ yare peebeaa. Eropirã gajirã ĩgũ yare erã peediaquerecũ ta irire mua erãre peedorebeaa, arĩpũ Jesu erãre.

⁵³⁻⁵⁴ Īgũ eroparícũ peerã judio masare buherã, fariseo masa sã ĩgũ mera guarã ĩgũre ñero wereniguiñorã. Eropirã Jesu ĩgũ ñero arĩ yũhricũ peediarã, erã serẽpinũñorã ĩgũre weresãdiarã.

Erã gũyarire Jesu wererũ

12 ¹ Eropi Jesu pohro masa bajarã gohra gamenereñorã. Cũhña taricãyoro. Ero Jesu ĩgũ buherãre òpa arĩ wererũ:

—Òaro guña masique mua. Fariseo masa erã pan buagacũ iiburire iarã òaro masique. Erã gũyarire wereru iiaa. ² Masa erã yayasãrãre pũhrũ masirãcoma. Erã dibura sãre gajirã masirãcoma. ³ Eropiro gajirã peebirogue mua wereniguirare òaro masicũ Goãmũ wererũcumi. Bihara taribugue gajigũre erã yayarogã erã arĩrãre masa bajarã watope masicũ iigucumi Goãmũ.

Masa erā güibure werepü Jesu

Mt 10.26-31

⁴Eropigu Jesu werenemopü eräre:

—Diaye arĩgu iiaa müare. Masüre wejërã wejëtüha dipaturi erã wejëdigüre ñero iimasibeama. Eropirã müare wejëdiarãpure güibiricãque.

⁵Dohpaguere müa güibure müa umupeobure weregura. Goãmüpure güi umupeoque. Ìgu müa sírira pũhrũ peamegue cóãmasimi müare. Eropa ta ähraa. Diaye arĩgu tiiaa. Goãmüpure güi umupeoque.

⁶Cinco mirua waja marima. Eropa waja mariquerecü ta erägäre Goãmü ñhadibumi. Ne cãdijibeami eräre. Mirua tauro Goãmü ñhadibumi müarü. ⁷Eropigu müa poari säre ne yuju poadagã dũhyaro mariro masipehomi Goãmü. Eropa ta müa árĩricuri säre masipehomi. Eropa masigu müare ñhadibuniguicãmi. Miruare ìgu mahiro tauro müarü mahimi Goãmü. Eropirã ìgüre umupeorã güibiricãque müa, arĩpü Jesu.

Jesure müa umupeorire wereque masare, arĩpü Jesu

Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20

⁸Eropi Jesu werenemopü:

—Müare arĩgu iiaa. Yujugü “Jesu yagu ähraa,” masare ìgu arĩ werecü ñagu yũhũ Goãmü ìgu obeodigu sã “Ìgu yahagu ährimi,” arĩgũca Goãmü yarã anyuare. ⁹Yujugü masare güigü yure “Jesucristore masibea,” masare arĩ weregüre yu sã “Ìgüre masibea,” arĩ weregũca anyuare.

¹⁰“Yu masüre Goãmü ìgu obeodigüre ñero arĩ erã wereniguicü iri ñerire Goãmü cãdijimasimi. Eropa cãdijiqueregu ta Espíritu Santopüre erã ñero arĩ wereniguicü irire ne Goãmü cãdijisome.

¹¹“Mari buheri wirigue oparã pohro gajirã müare aĩ ñaja weresãrãcoma. Erã eropa weresãcü müa arĩ cãhmotaburire ne wuaro pepibiricãque.

¹²Irisubu ta Espíritu Santo müa wereburire müare weregücumi, arĩpü Jesu.

Doberi opü queorire werepü Jesu

¹³Eropi masa watope árĩgu Jesure õpa arĩ werepü:

—Buhegu, gũa pagü ìgu sírira pũhrũ ìgu ya árĩra guare dujaa. Eropigu yu ñigüre irire yu säre queoro dũca wadoreque, arĩpü ìgu Jesure.

¹⁴Ìgu eroparicü Jesu yũhrípü:

—Ne irinore dũca wabuno árĩbeaa yũhũ, arĩpü Jesu ìgüre.

¹⁵Eropa arĩtuha Jesu árĩpehreräre werepü:

—Õaro iique müa. Doberire, gajino säre gametaribiricãque. Baja opaquererã ta iri mera ta mucubirituhajabeaa mari, arĩpü Jesu.

¹⁶Eropa arĩtuha Jesu eräre i queori mera werepü:

—Doberi opü õari yebare oparü. Eropiro iri yebare ìgu oteri õaro dũcacuyoro. ¹⁷Eropigu ìgu, ìgu basi õpa arĩ pepirípü: “Iri dũca yũhũ

diburi wihire ne sihajasome. ¹⁸Dohpaguere òpa iigura. I wihi dohpague yu dibumũhtara wihire cóãcã, dohpaguere mura wihi tauro mama wihipure wuuri wihi iigura. Iri wihire yaha oteri ducare, áripehrerire dibugura. ¹⁹Yu eropa iira puhru òpa arĩ pepigura yu basi: ‘Yu áripehreri opagu ahraa. Óaro soogura. Eropigu baha, ihri, mucubirigura,’ arĩ pepigura yu basi,” arĩ pepiripu igu basi. ²⁰Igu eropa arĩ pepiquerecũ Goãmu igure wereru: “Muhu ne pee masibigu ahraa. Dohpagã ñami ta muhu siriguca. Mu eropa wacũ mu ya mu mahira dederea waroca mure,” arĩpu Goãmu igure, arĩpu Jesu masare.

²¹Irire arĩgu masare òpa arĩ wereru Jesu:

—Eropa ta warãcoma doberi oparã erã Goãmure guñabirã. Baja doberire, niyerure erã ya áriburi dihtare diburã, Goãmure guñabirã erã mojomorocurã iro dopa árirãcoma erã Goãmu igu ñacũ. Eropigu Goãmu erãre ñhasuabeami, arĩpu Jesu.

Goãmu igu porãre ñhadibumi, arĩpu Jesu

Mt 6.25-34

²²Eropi Jesu igu buherãre òpa arĩ wereru:

—Ire mure arĩgu iiaa: Mua barire, suhri sare wuaro guñaricubiricãque. ²³Goãmu mure deyro moagu bari dihtare bamorãre suhri sañamorã dihtare iibirĩnumi mure. Mua iri dihtare guñacũ gamebeami.

²⁴Mirimagu porãre Goãmu igu ñhadiburire masique. Erã poeri moorã ahrima. Eropiro erã bari dihburi wiri erãre mara. Goãmuru erãre erã baburire ohomi. Mirimagu porã tauro muapure mahimi Goãmu. Eropigu mua sare ñhadibugucumi igu. ²⁵Wuaro mua pepiri mera iri mure pagarã wacũ iibea. Eropiro mari wuaro pepiri duhpiburi áribea. ²⁶¿Eropirã wuaro mua pepiri duhpiburi áribiriquerecũ ta, duhpirã mua baburire, mua ihriburire, mua sañaburire wuaro guña bujawere pepiri mua?

²⁷“Nugu maja gorire pepique. Iri gori ne iiro mariro òari goricua. Iri gori òari suhri iro dopa òari gori dehyoa. Salomo opu muru òari suhri opagu igu áriquerecũ ta iri goripu igu ya suhri tauro òari dehyoa. ²⁸Iri gorire òari gori gocũ iimi Goãmuru. Igu eropa iiquerecũ ta iri goripu bajamenurigã áriira puhru ñaidija pehrea waha. Merogã ahri gajinu peamegue soe cóãcãma. Iri eropa mata pehrequerecũ ta iri gorire iri òari gori áricũ iimi Goãmu. Eropigu Goãmu iri gorire igu òari gori áricũ igu iidiro dopa ta tauro mua sare òaro iigucumi. Suhrire ogucumi. Dabergã Goãmure umupeoa mua. ²⁹Eropirã mua baburire, mua ihriburire wuaro guñabiricãque. ³⁰Goãmure masibirãpu i yeba majarãpu irire eropa amaniguicãma. Mari Pagu umaro majagu áripehreri mua gamerire masimi. Igu eropa masicũ mua ya áriburire wuaro guñabiricãque. ³¹Goãmu mua opu igu áriborore gamemũhtaque mua. Mua eropa iira puhru Goãmuru mua gameri duhyacũ ogucumi, arĩpu Jesu.

Umarogue mari baja opaa, arí masia mua, arípu Jesu

Mt 6.19-21

³²Eropigü eräre werenemopü:

—Yü mahirã, bajamerãgã áríquererã güibiricãque mua. Goãmü ïgu opü árĩrore ïgu mera mua árĩcũ gahmemi ïgu. ³³Eropirã mua yare duapehoque. Irire duacã, iri niyerure mojomorocurãre oque. Eropirã umaro maja Goãmü ya árĩburire mohmeque. Eropa iirã umaro maja mua wajatari ne pehresome. Umarogue mua ya árĩri ne pehrebeaa. Eroguere mua yare aĩmasibeami yajari masü. Eropirã mega sã irire tuamasibeami. ³⁴Umarogue mua ya árĩcũ Goãmü ya dihtare pepirãca mua, arĩpu Jesu.

Jesu ïgu dujariborore coreadorepü ïgu yaräre

³⁵⁻³⁶Eroparĩtuhaja eräre werenemopü daja:

—Mua yare amuyunirã iro dopa árĩrã yahare eropa iiniguirã árĩrã coreque yu dujariborore. Mohme corerã erã opü mojoto diriri bosenuque ïgu wacũ ïgu dujariborore erã cohrema. Erã eropa corero dopa ta yu dujariborore coreque mua sã. Opü ïgu ya wihigue eraa, disiporore ïgu dotecũ peerã erã mata pãgũ acuma ïgure. ³⁷Mohme corerã erã opü eracũ ïgu gamero dopa ta iiyurã árĩrã mucubirirã árĩrãcoma. Erã eropa iicũ ïagu erã opüpu mohme coregü iro dopa gohrotogucumi. Eropigü mohme corerãre doadore, ïgu eräre barire duhpeogucumi. ³⁸Ïgu erarisubu ñami deco árĩcũ, o boyorogue árĩquerecũ mohme corerãpu ïgu erarisubure ïgure ðaro corerã árĩrã, mucubirirã árĩrãcoma erã. ³⁹Ire guñaque mua. Wihi opü yajari masü ïgu eraborore masigü, ïgu yajari masure coregü ñajadorebiriboñumi. ⁴⁰Eropirã mua sã coreque. Yũhu masü Goãmü ïgu obeodigü guñaña mariro arigüca. Eropirã yahare eropa iiniguirã árĩrã yure coreque mua, arĩpu Jesu eräre.

Gajigü mohme coregü ïgu opüre ïgu umupeopü. Gajigüpu umpeobiripü,

arĩ werepu Jesu

Mt 24.45-51

⁴¹Ïgu eroparĩcũ Pedropü serẽpipü Jesure:

—Opü, ¿i queorire weregü guare arĩgu iiri? ¿O árĩpehrerãre eropa arĩri? arĩpu Pedro.

⁴²Ïgu eroparĩcũ Jesu werenigui queoriñe mera õpa arĩ buhepu eräre:

—Mohme coregü ïgu opüre umupeogü pee masigü õpa ta ãhrimi. Opü curigü wagü, mohme coregure ïgu wihire apimi. Ïgu apigüpu doregü arĩgucumi. Eropigü barisubu árĩcũ gajirã mohmeri masare barire gueremi.

⁴³Eropigü opü ïgu ya wihigue dujarami. Ïgu opü eracũ mohme coregüpu ïgu opü ïgu dorediro dopa ta iipehodigü arĩgü, ïgu mucubirigü arĩgucumi.

⁴⁴Diaye arĩgu iiaa mũare. Ïgu eropa iicũ ïagu ïgu opü árĩpehreri ïgu yare ïhadibugü apigucumi ïgure daja. ⁴⁵Ñegü mohme coregüpu õpa ta ãhrimi. “Yü

opu yoja deyobeami,” arĩmi. Eropa arĩgu gajirã mohme corerãre umare, nome sãre pami. Eropigu wuaro baha, ihri, meremi. ⁴⁶İgu eropa iirisubu guñaña mariro İgu opu dujaragucumi. İgu dujararinũre ne masibeami mohme coregu. Eropa dujaragu ñegu İgu iirare pee İguire ñero dipuwaja moagucumi. Eropigu Goãmure tarinũganirãre İgu cóãdirogue İguire cóãgucumi.

⁴⁷“Eropigu mohme coregu İgu opu gamerire masigu árĩqueregu ta irire İgu iibiricũ, İgu õaro İgu mohmebiricũ, İgu opu İguire burigã dipuwaja moa pagucumi İguire. ⁴⁸Gajigu mohme coregu opu opu gamerire masibigu árĩcũ İgu opu İguire daberogã ñari İgu eropa árĩri dipuwajare pagucumi. Goãmũ İgu gamerire masicũ iimi masare. Eropiro masigure yũhriro gahmea. Eropiro õaro masigure õaro yũhriro gahmea, arĩpu Jesu.

Jesu masare game dũca waricũ iimi

Mt 10.34-36

⁴⁹Eropa arĩtuha Jesu erãre werepu daja:

—Peame soewearo dopa ta yũhu i yebare masa erã ñero iirire cóãgu arigu iibu. Dohpague ta masa árĩpehreri ñeri marirã árĩcũ burigã gahmea yũhu. ⁵⁰Yũhu ñero tarigũca. Yu eropa ñero tariburire coregu, ñero siporãcua yũhu. ⁵¹¿Dohpa arĩ pepiri mua yũre? Yũhu i yebaguere buhegu aricũ yũ buheri mera “Masa ñaturisome pare,” ¿arĩ pepiri mua? Eropa árĩbeaa. Mũare arĩgu iiaa. Masa yũ buherire peerã, pe curu erã basi game dũca warirãcoma. Yujurãyeri yũ buherire peerãcoma. Gajirãpu irire gamebirã erãre ñaturirãcoma. Eropirã yujuro mera árĩsome masa. ⁵²Eropirã yuju wihi majarã sã cinco masa yũ buherire peerã, pe curu erã basi game dũca warirãcoma. Yuju curu urerã, gaji curu perã árĩrãcoma. ⁵³İgu pagu İgu magure ñaturigucumi İgu yaha buherire peecũ. Gajigu magu sã İgu pagure ñaturigucumi. Eropigo igo pago igo magore ñaturigocumo. Gajigo mago sã igo pagore ñaturigocumo. Eropigo igo mũñeco igo bepre ñaturigocumo. Gajigo bepo sã igo mũñecore ñaturigocumo. Eropa warãcoma yaha buherire erã peecũ, arĩpu Jesu.

Jesu “Mua yũ iirire ñaquererã yũre masibea,” arĩ werepu Jesu masare

Mt 16.1-4; Mr 8.11-13

⁵⁴Eropi Jesu masare bajarãre õpa arĩ werepu daja:

—Abe ñajarogue imica cururi ñarã, “Mata deco ariroca,” arãa mua. Mua eropa arĩra puhrũ deco ahraa. ⁵⁵Eropirã surgue miruñe aricũ “Asirinũ árĩroca,” arãa mua. Mua eropa arĩra puhrũ irinũ asia. ⁵⁶Mua guyaricũrã ãhraa. Yebare ñarã, umarore ñarã “Õpa waroca,” arĩ masia mua. Õarinũ árĩborore, ñerinũ árĩboro sãre masia mua. ¿Eropa õaro masiquererã ta, duhpirã dohpague yũ Goãmũ turari mera yũ mũare ñmuquerecũ ta ne irire õaro masibeari mua? arĩpu Jesu.

Muare ihaturigu mera mua gamequearare mua basi amuque, arí werepu Jesu
Mt 5.25-26

⁵⁷Eropa arítuhaja òpa arí werenemopu:

—¿Mua diaye iiburire masibeari mua dohpa? ⁵⁸Gajigu mure weresāgu wagu dipuwaja moadoreri wihigue wadobocumi. Erogue ejaboro core “Dipaturi mure eropa iisome,” arí game amuque. Mũhũ ĩgũre amubiricũ mure ĩgu dipuwaja moadoreri wihigue aĩgābocumi mure. Eropigu dipuwaja moadoregũpũ mure surarare ĩgu wiacũ, mure surara peresu iirācoma. ⁵⁹Mure arĩgu iiaa. Ne erā wajayedorerare mũ wajayepehocũgue wirigũca mũhũ, arĩpu Jesu.

Mua ñeri iirare bujawere, òarire gohrotoque, arí buhepu Jesu

13 ¹Irisubure bajamerāgā masa Jesure òpa arí wereñorā:
 —Galilea majarā Goāmure waibũgure wejē, erā soe muju umupeorisubu Pilatopũ erāre wejēpũ. ĩgu eropa wejēcũ waibũgu di mera masa di morera wayoro, arí wereñorā erā Jesure.

²Erā eropa weretuhajacũ Jesu yũhripu:

—¿Galilea majarā Pilato ĩgu wejēñirā mũrare dohpa arí pepiri mua? ¿Erā eropa sirirā gajirā Galilea majarā tauro ñerā árĩra dipuwaja siriyuri? ³Árĩbeaa. Muare arĩgu tiiaa. Mũapũ ñerire bujawerebirā, òarĩpũre gohrotobirā, mua sã sirirā peamegue warāca. ⁴Eropirā sohō árĩñirā diez y ocho masa Siloé waĩcũri wihi mũari wihi erā weca yuribeja wejēpehoyoro. ¿Eropa wa sirirā gajirā Jerusalén majarā tauro ñerā árĩra dipuwaja siriyuri mua pepicũ? ⁵Árĩbeaa. Muare arĩgu tiiaa. Mua ñerire bujawerebirā òarĩpũre gohrotobirā, mua sã sirirāca. Eropirā peamegue warāca, arĩpu Jesu erāre.

Higueragu dũca maridigu queorire werepu Jesu

⁶Eropa arítuhaja, Jesu i queori mera werepu erāre:

—Pohe opũ ĩgu pohegue ĩgu higueragure opapũ. Eropigu ĩgu irigu dũcare amagu waripũ. Vocabiripũ. ⁷Vocabirinijagu ĩgu iri pohe mohmegure werepu. “Peeque yũre. Uhre bojori gohra higueragu dũcare amaraa. Dũca mara. Irigu dũca maricũ irigure pa cóacāque. Irigu yaha pohe árĩcũ gajigure otemasibea,” arĩpu pohe opũ mohmegure. ⁸ĩgu eroparĩcũ peegu mohme coregu òpa arĩpu: “Opũ, irigu yũju bojori gohra niguiniporo. Yũhũ irigu gubuyere seatu nujatu iigũra. Tuhaja waibũgu gũra mera iri gobere yaagũra. ⁹Yũ eropa iira pũhũ irigure gaji bojori dũcacũcũ òaroca. Dũca maricũ mũhũ padoregũca,” arĩpu mohme coregu pohe opũre, arí werepu Jesu.

Sabadonũ Jesu dorecũgore òago iipu

¹⁰Irisubure Sabadonũ Jesu judio masa buheri wihigue buhegu iipu. ¹¹Ero pũriri dorecũgo diez y ocho bojori gohra pũriri dorecũgo árĩpo. Eropigo opatũ niguigo árĩgo, diaye niguimasibiripo. ¹²Igo eropa árĩcũ ĩagu Jesu igore ĩha, piyupũ:

—Noméo, m̄ dorec̄uri pehrea wahab̄u, ar̄i piyup̄u Jesu.

¹³Īḡu piyura p̄hr̄u igore ĩḡu mohmepic̄u mata igo diaye niguigo wapo. Eropa wago “Goām̄u turagu, ðagu āhrimi,” ar̄i Goām̄ure umupeopo igo. ¹⁴Jesu igore Sabadon̄u ár̄ic̄u ĩḡu ðago igore iic̄u ĩagu iri buheri wihi op̄ur̄u ĩḡu mera guap̄u. Eropa guagu ĩḡu masare ðpa ar̄ip̄u:

—Seis n̄uri āhraa mari mohmerin̄uri. Eropir̄a m̄ua dore ðar̄ā ár̄idiar̄ā irin̄urire taudorer̄ā arique. Sabadon̄ure mari soorin̄ure irire iibiric̄āro gahmea, ar̄ip̄u wihi op̄u.

¹⁵Īḡu eropar̄ic̄u Jesu ðpa ar̄i ȳuhrip̄u:

—M̄ua ḡȳaric̄ur̄ā āhraa. M̄ua wec̄uare, burro s̄āre opar̄ā Sabadon̄u ár̄iquer̄ec̄u er̄ā diriradare p̄ā, er̄āre ar̄i buha ihridorea. ¹⁶Dohpague igore Abrah̄ā m̄ur̄u acaweregore wat̄i diez y ocho bojori gohra igore dorec̄ac̄u iimi. ¿Sabadon̄u ár̄ic̄u igore ðago iidorebeari m̄ua? ar̄ip̄u Jesu.

¹⁷Īḡu eropar̄ic̄u er̄āp̄u ḡhyasiuro wañor̄ā. Eropir̄ā gajir̄āp̄u ár̄ipehreri Jesu iirare ĩha mucubiriñor̄ā.

Mostaza coye queorire werep̄u Jesu

Mt 13.31-32; Mr 4.30-32

¹⁸Eropiḡu Jesu werep̄u daja:

—¿Goām̄u masa tauro op̄u ĩḡu ár̄iri werediac̄u ñeheno iro dopa āhriri m̄ua pepic̄u? I wereniḡu queoriñe mera wereḡura ȳuh̄u. ¹⁹Mostazayeḡā iro dopa āhraa. Iriyeḡare oter̄i mas̄u yujuḡu ĩḡu ya pohegue otemi. ĩḡu otera p̄hr̄u ðaro puhria. Eropiro yuc̄ḡu wuadiḡu waha. Eropa wac̄u mirimaḡu por̄ā bajar̄ā iriḡu d̄up̄ur̄iḡue suhri suama. Eropa ta umaro majaḡu mari Op̄ure masir̄ā bajamer̄āḡā er̄ā ár̄im̄uhtaquerer̄ā p̄hr̄uḡuere er̄ā bajar̄ā war̄ācoma, ar̄ip̄u Jesu.

Pan buḡari queorire werep̄u Jesu

Mt 13.33

²⁰Eropiḡu dipaturi Jesu wereniḡu queoriñe mera buhep̄u:

—¿Goām̄u masa tauro op̄u ĩḡu ár̄iri werediac̄u ñeheno iro dopa āhriri m̄ua pepic̄u? ²¹Pan buḡac̄u iiburi iro dopa āhraa. Yujugo nomeo panre iigo pan buḡac̄u iiburi pohgare meroḡā moremo trigo pohga mera. Igo eropa iic̄u pan buḡac̄u iiburi pohga meroḡā ár̄iquerero trigo pohgare ðaro seyapehrea waha. Eropa ta umaro majaḡure mari Op̄ure bajar̄ā masa masir̄ācoma, ar̄ip̄u Jesu.

Miri disiporoḡā queorire werep̄u Jesu

Mt 7.13-14, 21-23

²²Eropi Jesu paga macarigue, m̄uta macariḡague buheḡā, Jerusalenḡue ejabu iip̄u. ²³Īḡu eropa warisub̄u mas̄u Jesure ðpa ar̄i ser̄ēp̄ip̄u:

—Op̄u, ¿bajamer̄āḡā dihtare peamegue wabonir̄āre Goām̄u tauḡuc̄uri er̄ā ĩḡu pohro waboro dopa? ar̄ip̄u ĩḡu Jesure.

Īḡu eropar̄ic̄u Jesu wereniḡu queoriñere buheḡu ðpa ar̄i werep̄u:

24—Yũ mũare õpa arãa: Bajarã Goãmũ pohroque wadiaquererã wamasisome. Ìgu pohro waburi miri disiporogã ñajaro dopa ãhraa. Eropirã mũa i disiporogãre turaro ñajadiarã iro dopa ta ìgu yare iique. 25 Òpa iigũcumi Goãmũ bajarã masare. Ìgu wihi opũ iro dopa ãhrimi. Wihi opũ wahgã, disiporore bihagũcumi. Ìgu eropa iicũ disiporogue mũa niguirã disiporo biharisere doterãca. Doterã õpa arĩrãca. “Opũ, disiporore pãgũque guare.” Mũa eroparĩcũ wihi opũpũ yũhrigũcumi. “Mũa aridirore masibea yũhũ. Eropigũ mũare masibea,” arĩ yũhrigũcumi, 26 Ìgu eroparĩcũ mũa yũhrirãca. “Mũ mera gũa baha, ihrĩbũ. Gũa ya maca buhebũ mũhũ,” arĩrãca mũa. 27 Mũa eroparĩcũ ìgũpũ yũhrigũcumi. “Mũa aridirore masibea. Áripheerã mũa ñeri iinirã yũ pohro aribiricãque,” arĩgũcumi wihi opũ. 28 Eropi Abrahãre, Isaare, Jacobore, áripheerã Goãmũ ya weremũhtanirãre Goãmũ ìgu opũ árirore erã áricũ ïarã, mũa disiporogue cóãnirã áriã bũrigã oerãca. Eropirã mũa turaro bũjowererã, mũa gũcũrire cũridihurãca. 29 Irisubure norte majarã, sur majarã, abe murĩro majarã, abe ñajaro majarã Goãmũ ìgu opũ áriroguere eja, mesa pohro doarãcoma. 30 Dohpague áriã pohro majarã áriã irisubure oparã áriãrãcoma. Eropirã dohpaguere “Oparã ãhraa,” arĩã irisubure pohro majarã áriãrãcoma, arĩpũ Jesu.

Jerusalén majarãre bũrigã mahipũ Jesu

Mt 23.37-39

31 Irisubure bajamerãgã fariseo masa Jesu pohroque ejarã, ìgũre wereñorã: —Herode mũre wejẽdiami. Eropigũ gajipũ waque mũhũ, arĩñorã erã ìgũre.

32 Erã eroparĩcũ Jesupũ yũhrĩpũ:

—Herode gũyaricũgũ ãhrimi ìgu. Òpa arĩ wereque ìgũre: “Jesu watẽare cóãgũ iimi. Eropigũ dorecũrãre õarã iigu iimi. Irire dohpagãre, ñamigã sãre iigũcumi. Eropigũ ñamigã core mohmetugũcumi,” arĩ wereque Herodere. 33 Eropigũ dohpagãre, ñamigãre, ñamigã core sãre Jerusalengue curigũ wagũra. Ero yũre Goãmũ yare weremũhtagure wejẽrãcoma masa. Goãmũ yare weremũhtagure erã wejẽbupũre Jerusalengue áriã gahmea. Eropigũ yũre i maca ta dujaro gahmea.

34 “Mũa Jerusalén majarã, mũa acawererã mũra Goãmũ ya weremũhtanirãre wejẽmũrinirã áriã. Eropirã Goãmũ obeonirãre utã mera deamũrinirã áriã. Cãreña bũro igo porãre igo quẽdũpũri mera igo coã oyaro dopa ta bajasuburi opadiarĩbũ mũare. Mũapũ irire yũre ne gamebirĩbũ. 35 Dohpaguere mũa áriã maca cóãra maca áriãroca. Diaye arĩgũ tiiaa mũare. Pũhrũ dujarigũca daja yũhũ. Eropã yũ dujaricũ ïarã mũa yũre Goãmũ turari mera arigũ “Óaro arĩporo,” arĩrãca. Yũre mũa irire arĩboro core dipaturi yũre ïasome mũa, arĩpũ Jesu.

Dorecũgure õagũ iipũ Jesu

14 1 Gajinũ erã soorĩnũ Sabadonũ áricũ fariseo masa oparã mera majagũ ya wihigũ Jesu bagũ wapũ. Iri wihi áriã ìgũre

ĩhanũrusiañorã. ²Eropigu ñigagu bijigu ïgu pohrogue ejarũ. ³Eropigu Jesu judio masare buherãre, fariseo masa sãre serẽpirũ:

—¿Mari soorinũre dorecũgure ðagu iidoreri Goãmũ yare erã gojarapũ? arĩpũ Jesu.

⁴Ïgu eropa arĩ serẽpiquerecũ ta erã yũhribiriñorã. Erã yũhribiricũ ïagu Jesu ñigagu bijigure ðagu iipũ. Tuhajanugu, “Waque,” arĩpũ ïgure.

⁵Eropa iituhagu erãre serẽpirũ daja:

—¿Mũa yagu burrore o mũa yagu wecure gobegue yuhridijadigure mata aĩ wiubeari mũa mari soorinũ áriquerecũ? arĩpũ Jesu.

⁶Ïgu eropa arĩquerecũ ta erã ïgu serẽpirire yũhrimasibiriñorã daja.

Mojoto dirirogue sihubeonirãre werepũ Jesu

⁷Fariseo masũ ya wihi áriũu iri wihi majagu ïgu sihubeonirã oparã doarire erã beyemũhtacũ ïapũ Jesu. Eropa ïatuha ire werepũ áripehrerãre:

⁸—Mojoto diriri bosenu áriũũ ïgu mũare sihubeocũ, ïgu ya wihigue eja oparã doarire beye doabiricãque. Mũa tauro gũhyadiarãre sihubeonũmi iri wihi opũ. ⁹Ïgu eropa iicũ mũa oparã doarire doacũ “Oã gũhyadiarãre mũa doarire oque,” mũare arĩbocumi wihi opũ. Ïgu eroparicũ mũa gũhyasiuro dujarãca. Eropirã bu áriũũ doarire doarã warãca. ¹⁰Eropirã wihi opũ mũare sihubeocũ, bu áriũũ doarire doamũhtaque. Mũa eropa iicũ wihi opũ mũare oparã doaripũre “Doarã arique,” arĩgũcumi ïgu mũare. Mũa eropa wacũ gajirã ïgu sihubeonirãpũ mũare umupeori mera ïarãcoma. ¹¹Yujugũ ïgu basi “Opũ ãhrraa,” arĩ pepigũ bu áriũũ arĩgũcumi. Eropigũ gajigũ “Bu áriũũ ãhrraa,” arĩ pepigũ, gajirãre tarinũgadiabigũ opũ arĩgũcumi, arĩpũ Jesu erãre.

¹²Eropa arĩtuha Jesu wihi opũre werepũ:

—Mũhũ bosenu iigu mũ pohro áriũũre, mũ pagũ porãre, mũ acawererãre, doberi oparãre sihubiricãque. Mũhũ erãre sihucũ mũre erã sã sihu gamerãcoma daja. Eropa sihu gamerã mũre erã wajamorire wajayerãcoma. ¹³Mũhũ bosenu moagu mojomorocũrãre, curimasibirãre, yujupũ guburu poyanirãre, cuiiri ïhajabirãre sihubeoque. ¹⁴Mũ eropa iicũ ïagu Goãmũ mũre ðaro iigũcumi. Erãpũ mũre erã sihura wajamorire wajayemasibeama. Eropigũ ðarã sirinirã erã masa mũriarisubũ áriũũ Goãmũpũ mũre wajayegũcumi, arĩpũ Jesu wihi opũre.

Wũari bosenu iira queorire werepũ Jesu

¹⁵Ïgu eroparicũ peegu gajigũ bari mesa pohro doadigũ Jesure werepũ: —Goãmũ ïgu opũ áriũũ ïgu bari mesa pohro doarã turaro mucubirirã áriũũcoma, arĩpũ ïgu Jesure.

¹⁶Ïgu eroparicũ Jesu i queorire werepũ ïgure:

—Wũari bosenu iigu bajarã masare sihubeopũ. ¹⁷Ïgu sihubeora pũhũ bosenu áriũũ gohra mohme coregure ïgu sihubeonirãre weredoregũ obeopũ. “Ma, áripehrerire bosenu maja áriũũre amutuhama. Eropigũ mũare sihubeomi,” arĩ weredorepũ mohme coregure. ¹⁸Mohme coregũ ïgu eropa arĩ werequerecũ ta,

ĩgu sihunirãpu “Wamasibirica,” arĩnorã erã. Ĩgu sihumũhtadigu õpa arĩ werepu mohme coregure. “Dohparagã yebare asũabũ. Eropigu iri yebare iãgu wabu iiaa. Eropigu wamasibirica. Umupeoque yure. Yure masiya mara, arĩque,” arĩpu ĩgu sihumũhtadigupu mohme coregure. ¹⁹Gajigupu õpa arĩpu: “Wecuare pe mojtocu majarã dohparagã ta asũabũ. Eropigu wecuare queo iãgu wabu iiaa. Eropigu wasome. Yure wamasiya mara,” arĩpu ĩgu sã. ²⁰Gajigupu õpa arĩpu: “Yũhu dohpagã mojtoto dihriabu. Eropigu iri bosenure wamasibirica,” arĩpu ĩgu mohme coregure. ²¹Ĩgu eroparĩcũ mohme coregupu dujaa wa, ĩgu opure erã arĩrare werepehopy. ĩgu eropa arĩ werecũ ĩgu opu turaro gua, õpa arĩpu mohme coregure. “Yojaro mera maca árĩri marigue, mojomorocurã erã árĩri marigue waque. Eropigu mojomorocurãre, curimasibirãre, cuiiri ihajabirãre, poyari masare yojaro mera aĩgãrique erãre,” arĩpu opu. ²²Pũhru mohme coregu werepu ĩgu opure: “Opu, mũ dorediro dopa ta masare sihuabu. Yũ eropa sihuquerecũ ta gajirã sã iri tarĩbure sihajarãcoma,” arĩpu mohme coregu. ²³Ĩgu eroparĩcũ opu ĩgure dorepu: “Campogue waque. Ero paga marigue, mũta marigãgue arĩrãre yaha wihigue aridoreque yaha wihi õaro ujuturimaja õaro. ²⁴Diaye arĩgu iiaa mũre. Oã yũ sihumũhtanirã yũ barire ne merogã basome,” arĩpu opu, arĩ werepu Jesu.

Jesu mera wacũ diasa ãhraa

²⁵Irisubure bajarã masa Jesu mera wañorã. Eropigu Jesu erãre maji iha werepu:

²⁶—Yujugu yũ buhegu árĩdiagu gajirã tauro yũpũre mahiro gahmea. ĩgu pagure, ĩgu pagore, ĩgu marapore, ĩgu porãre, ĩgu pagũ porãre ĩgu basire ĩgu mahiro tauro yũpũre mahiro gahmea. ²⁷Yujugu yũ buhegu árĩdiagu yahare eropa iiniguigu arĩgũcumi. Eropigu ĩgu yahagu ĩgu árĩri dipuwaja ñero tariqueregu ta yure pihrisome. Eropa ñero taridiabigu yũ buhegu arĩmasisome. ²⁸Ire masiyuro gahmea mũare. Opa ãhraa iri: Wihi iigu ĩgu umari wihi ĩgu iiboro core wihi wajacuburire queomũhtanimi. Eropa iigu ĩgu wihire pehoborore masimi ĩgu. ²⁹Wajacuburire queobigu iri wihire ipehobiribocumi. Eropirã ĩgure iarã wereyabocoma. ³⁰“Thĩ ĩgu wihire iigu bocatũbirañumi,” arĩ wereyabocoma. ³¹Opu sã gajigu opu yarã mera erã gamewejẽbororo core, ĩgu yarã surarare ĩgu gamewejẽdorebororo core, ĩgu yarã surarare queogũcumi. “¿Yũhu diez mil surara mera gajigu veinte mil surara opagu mera gamewejẽgu wagu bocatũbocuri?” arĩ pepigu queogũcumi ĩgu. ³²Eropa queogu “Bocatũsome,” arĩgu, gajigu opu ĩgu surara mera gamewejẽgu arĩgu yoarogue ĩgu aricũ ta, “Bocatũsome,” arĩgupu “Gamewejẽbircãrã,” arĩdoregu obeobocumi ĩgu pohro majagure. ³³Eropirã yũ buherã árĩdiarã mũa iiburire mũare masiyuro gahmea. Eropirã mũa gamerire duhudiabirã yũ buherã arĩmasibea mũa, arĩ werepu Jesu.

Goãmũ yare iiniguuro gahmea, arĩ werepu Jesu

Mt 5.13; Mr 9.50

³⁴Eropigu erãre werenemopy:

—Moa òaro acari àhraa. Iri moa ñeri wacũ dipaturi òari iimasiya mara. ³⁵Iri moa mera duhpimaja masiya mara. Iri eropa áricũ iri moare cóaro gahmea. Eropirã mua Goãmũ yare iiniguibirã ne duhpimorã áribea. Ire òaro peeque mua, arĩpũ Jesu.

Oveja dederedigure bocara queorire werepũ Jesu

Mt 18.10-14

15 ¹Eropa gajinũ bajarã wajasea corerã gajirã “Ñerã àhrima,” erã arĩrã mera Jesure peerã arĩnorã. ²Erã eropa iicũ ìarã fariseo masa judio masare buherã sã Jesure ìhaturirã òpa arĩnorã erã basi: —Ìhĩ ñerã mera wapicumi. Eropigũ erã mera bahami, arĩ wereniguiñorã erã erã basi.

³Erã eropa arĩ wereniguicũ Jesu i queori mera òpa arĩ buherũ erãre:

⁴—¿Cien oveja opũ yujugũ oveja dederea wacũ ìagũ dohpa iigũcuri ìgũ? Òpa iigũcumi. Ìgũ noventa y nueve ovejare erã bari campogue apĩ, dederedigure amagũ wagũcumi. Ovejare bocagũgue dujarigũcumi. ⁵Ìgũre bocagũ mucubirigũcumi. Eropigũ ìgũre ìgũ weca cóapeo ⁶ìgũ ya wihigue aĩ dujaa wagũcumi. Aĩ dujaja, ìgũ pohro árirãre, ìgũ acawererãre sihu gameneogũcumi. “Yũ oveja dederedigure bocabũ. Eropirã yũ mera mucubirique,” arĩgũcumi ìgũ erãre. ⁷Oveja dederedigure ìgũ bocadiro dopa ta òpa arĩgũ iiaa mũare. Yujugũ ñerire iigũ ìgũ ñerire bujawerecũ òaripũre gohrotocũ ìarã Goãmũ pohro árirã burigã mucubirima. Gajirãpũ bajarã masa òpa arĩ pepima: “Ñero iibea yũpũ. Eropiro yũ ñeri bujawereburi mara,” arĩ pepirima. Erã eropa arĩ pepicũ ìarã umaro majarã Goãmũ pohro árirã mucubiribeama, arĩpũ Jesu.

Niyeruse dedererare bocara queorire werepũ Jesu

⁸Eropa arĩtuha gajĩ queori mera werenemopũ:

—¿Diez niyeruseri waja pagariseri opago yujuse dederecũ duhpibocuri igo mua pepicũ? Òpa iigocumo igo. Sihãgodirure sihãgo, wihire oha, òaro amapehogocumo. Irisere bocagogue duhugocumo. ⁹Irisere bocatuha, igo pohro árirãre, igo acawererãre sihupehogocumo. “Niyeruse yahase dedererãre bocabũ. Eropirã yũ mera mucubirique,” arĩgocumo igo. ¹⁰Diaye arĩgũ iiaa mũare. Eropa ta yujugũ ñerire iigũ ìgũ ñerire bujawerecũ òarire gohrotocũ Goãmũ yarã anyuapũ burigã mucubirirãcoma. Ìgũ dederebodigũ dederebeamĩ pare. Eropirã turaro mucubirirãcoma, arĩpũ Jesu.

Magũ dederedigũ pagũ pohro dujajara queorire werepũ Jesu

¹¹Eropa arĩtuha Jesu gajĩ queori mera werepũ daja:

—Bugũ porã perã arĩñorã. ¹²Dũhyagũpũ òpa arĩpũ ìgũ pagũre: “Ahũ, mũ sĩrira pũhrũ yũre mũ oburire yũre opurumujuque,” arĩpũ ìgũ ìgũ pagũre. Ìgũ eroparicũ erã pagũ perãgue ta ìgũ porãre guerepũ ìgũ oparare. ¹³Bajamenurigã pũhrũ dũhyagũpũ ìgũ ya áripheerire aĩ, yoarogue gajĩ yebague waha warũ.

Ero eja ĩgu ya niyerure iisiripehocãpũ. ¹⁴Ĩgu iisiripehora pũhrũ iri yebare ne bari marinũgayoro. Eropigu oaboapũ. ¹⁵Eropigu iri yeba maja mohmerire amapũ. ĩgu mohmerire bocacũ ĩgu opũ yesea coregu acupũ ĩgure. ¹⁶Eropigu ĩgu yeseare ejo, erã barire badiaripũ ĩgu sã. ĩgu eropa badiaquerecũ ta ero majarã ĩgure barire obiriñorã. ¹⁷Eropi ĩgure ero guñari ariyoro pare. “Yũ pagure mohme corerãpũ pagari barire opacoma. Erã ba duhari sã pagari árĩca. Erã ðaro árĩrisubu yũpũ ohõ árĩgu oaboagu iiaa. ¹⁸Dohparagã yũ pagũ pohro dujagũra. Yũ pagũ pohrogue ejağũ ðpa arĩğũra ĩgure: ‘Ahũ, Goãmũre ñero iiaabũ. Mũ sãre ñero iiaa. ¹⁹Ñegu ãhraa. Eropigu mũ magũ diaye dopa ĩabita yũre pare. Mũre mohme corerã dopa ta ĩaque yũre,’ arĩğũra yũ pagure,” arĩ pepĩpũ ĩgu. ²⁰Eropa arĩ pepĩgu wahgãnũgaja, ĩgu pagũ pohrogue dujaa warũ. Eroque ĩgu ejadigu ĩgu dujaricũ ĩgu pagũpũ ĩgure yoarogue ĩgu árĩcũ ta ĩgu magure ĩha masipũ.

“Ĩgu eropa eracũ ĩagu ĩgu magure mojomoro ĩapũ. Mojomoro ĩagu ĩgure oma bocatĩri pabua, ĩgu wayuporãre mimipũ ĩgu pagũ ĩgu magure. ²¹‘Ahũ, Goãmũre ñero iiaabũ. Mũ sãre ñero iiaa. Ñegu ãhraa yũhũ. Eropigu mũ magũ diaye dopa ĩabita yũre pare,” arĩpũ ĩgu ĩgu pagure. ²²Ĩgu eroparicũ peequeregu ta ĩgu pagũpũ mohme corerãre sihpũ. “Yojarõ, ðariñe suhrirõre aĩgãrique. Eropirã yũ magure sãque. Sãtuha ĩgu mojtore sãri berore sã, ĩgu guburire zapature sãque. ²³Sãtuha diicũgu wecũre wejẽque. Bosenu iirã. ²⁴Ihĩ yũ magũ sirĩgu dopa ta waha wami. Eropa waqueregu ta dohpaguere ojocarimi ĩgu. Dederedigu dopa árĩdigũre dohpaguere bocabũ. Eropirã bosenu iirã,” arĩpũ ĩgu pagũ. ĩgu eropa arĩra pũhrũ bosenu iinũgañorã erã.

²⁵“Irisubure ĩgu tĩğũpũ pohegue árĩpũ. Pohegue árĩdigũ dujarigu wihi pohro eragu, erã bayarire peepũ ĩgu. ²⁶Peegu yujugu mohme coregure sihubeo ĩgure serẽpipũ ĩgu: “¿Dohpa iirã bayarã iiarĩ?” arĩpũ ĩgu mohme coregure. ²⁷“Mũ pagũ magũ dujarami. ĩgu ðagu dujaracũ mũ pagũ diicũğũre wecũre wejẽdoreami,” arĩ yũhripũ mohme coregu. ²⁸Ĩgu eropa arĩ werescũ ĩgu tĩğũpũ bũrigã guagu wihigue ñajabiripũ. ĩgu eropa ñajabiricũ ĩagu ĩgu pagũ wiriri, “Ñajarique,” arĩ turaro sihuripũ ĩgu magure. ²⁹“Peeque, ahũ. Yũhũ yoari boje mũre mohme coregu dopa ta itamurabũ. Eropigu mũ dorerire ne yujusubu tarinũgabirimũrabũ. Yũhũ mũre mohme corequerecũ ta yũpũre ne obirabũ mũhũ. Ne yujugu waibũgure obeaa mũhũ yũre yũ mera majarã mera yũ bosenu iicũ. ³⁰Eropigu ihĩ mũ magũpũ ñerã nome mera mũ yare iisiripehodigu árĩmi. Irire iisiripehotuha, ĩgu wihigue ĩgu dujaracũ diicũgu wecũre wejẽabũ mũhũ ĩgu babure,” arĩpũ ĩgu tĩgu ĩgu pagure. ³¹“Mahgu, mũhũ yũ mera árĩpehrerinũri ãhraa. Eropiro árĩpehreri yaha mũ ya dihta ãhraa. ³²Mũ pagũ magũpũ siridigu dopa ta wahãmi marire. Eropi ĩgu dohpaguere ojocarigu ãhrimi. ĩgu dederedigu dopa ta wahãmi. ĩgu eropa wara pũhrũ dohpaguere ĩgure bocabũ. Eropiro ĩgu dujaracũ mari bosenu ii mucubiricũ ðhaa,” arĩpũ ĩgu ĩgu magure, arĩpũ Jesu erãre iri queorire weregu.

Niyeru dibu coregu queorire Jesu werepu

16 ¹Eropi i queorire igu buherãre werepu Jesu: —Doberi opu ya niyerure dibu coregu niyerure igu ñaro dibubiricũ ñagu gajigupu weresãpu doberi opure. “Igu mu ya niyerure iisirigu iimi,” arĩ weresãpu igure. ²Igu eropa weresãcũ pee niyeru dibu coregure sihubeopu. Eropigu igu eracũ ñagu igure opu werepu. “Gajigu mu yaha niyerure iisiririre wereami yure. Eropigu yahare dibugu dohpaguere árisome mũhu. Eropigu yahare mu iirare werepeho gojaque. Mũre cóagu iiaa,” arĩpu igu opu igure. ³Igu eropa arĩra puhũ ñpa arĩ pepĩpu dibu coregu igu basi: “Yũ opu yure cóabu iicumi. Yũhu turabeaa. Eropigu turaro mohmerire bocatũbeaa. Eropigu gajirãre niyeru serẽgu guhyasiutariaro tarigũca yũhu. ¿Eropigu dohpa iigucuri yũhu? ⁴Dohpague tamerare yũ iiburire masia yũhu. Ñpa yũ iicũ yũ mohmeri maricũ erã yũ itamurã árirãcoma. Eropirã erã ya wirigue ñajadorerãcoma yure,” arĩ pepĩpu igu. ⁵Eropa arĩ pepĩpu igu áripehrerã igu opure wajamonirãre sihubeopu. Sihubeotuha eramũhtagure ñpa arĩ serẽpipu igu. “¿Yũ opure dipẽ wajamori mũhu?” arĩpu igu. ⁶Igu eroparicũ wajamogupu yũhripu. “Cien tambore yũure olivo waicudigu maja yũure wajamoa igure,” arĩ yũhripu igu. Igu eropa arĩ werecũ dibugupu ñpa arĩ werepu. “Ohõ áhrra mu wajamorire gojaturapũ. Doaque. Eropigu mu wajamorire deco mera aĩ, deco mera gojatuque,” arĩpu niyeru dibugu wajamogure. ⁷Eropa arĩtuhaja gajigu wajamogure serẽpipu igu. “¿Mũca dipẽ wajamori?” arĩpu daja. “Cien aju trigo ajure wajamoca yũhu,” arĩpu wajamogu dibugure. “Ohõ áhrra mu wajamorire gojaturapũ. Mu wajamorire ochenta goja amuque,” arĩpu dibugu. ⁸Igu eropa ñaro guyamehrecũ ñagu “Ihĩ guyamehregu áricumi,” arĩ pepĩpu igu opu niyeru dibugure. Inu majarã Goãmu gamebirã erã yare guya amurare erã niyerure erã diburare Goãmu yarã tauro masicoma erã, arĩpu Jesu.

⁹Eropa arĩtuha Jesu werenemopu:

—Eropigu mũare arĩgu tiiaa. Mũa oparire, i yeba majare mojomorocurãre mũa ocũ, erãpu mũare mahirãcoma. Mũa eropa iicũ mũa opara pehrera puhũ umũsigue mũa ejacũ erogue mũare ñaro mahirãcoma.

¹⁰“Bu árirã ya mohmerire queoro iirã oparã ya mohmeri sãre queoro iirãca. Bu árirã ya mohmerire queoro iibirã oparã ya sãre queoro iibirãca. ¹¹Eropirã i yebague mũa opari mera mũa ñaro iibirã Goãmu mũare iidoreri sãre ñaro iisome mũa. ¹²Eropirã gajigu yare mũa ñaro iibasabiricũ ñagu mũa ya áriburire osome mũare.

¹³“Yujugu Goãmupure guñagu bũrigã gohra niyerupure guñabeami. Niyerupure bũrigã guñagu Goãmupure guñabeami. Eropigu niyeru dihtare gamegu árigu Goãmupure mucubiricũ iibeami. Goãmu sãre niyeru sãre yujuro mera gametarima masiya mara mũare. Niyerure gametarigu Goãmupure umupeomasibeami, arĩpu Jesu.

¹⁴Igu eroparicũ peerã fariseo masapu igure wereyañorã. Erãpu niyerure gametariñorã. Eropirã wereyañorã. ¹⁵Erã wereyacũ peegu Jesu erãre werepu:

—Masa erã ĩhurore mua õaro iiraa. Mua eropa iicũ, “Õarã diaye ta iirã ãhrima,” arĩrima masa mũare. Goãmũpũ mua pepirire masimi. Masa “Õatariama,” erã arĩrãre Goãmũpũ gajiropa arĩ pepimi, arĩpũ Jesu.

Goãmũ ĩgu dorerire, ĩgu opũ árĩrĩre werepũ Jesu

¹⁶Eropa arĩtuhaja õpa werenemopũ Jesu:

—Ñũ waĩyegũ ĩgu eraboro core Moiserẽ ĩgu apira doreri mera Goãmũ marire doreami. Goãmũ ya weremuhtanirã mũra erã gojara sã eropa ta árĩribũ marire dorera. Dohpaguerũre Ñũ õari buherire, Goãmũ opũ ĩgu árĩrĩre buhemi. ĩgu eropa buhecũ pee masa erã ejatuharo, erã turari mera Goãmũ erã opũ árĩcũ gahmema.

¹⁷“Goãmũ Moiserẽ ĩgu apira dorerire erã ĩgu yare gojara sãre “Iri duhpburi árĩbeaa,” ne arísome. Ñmási, yeba sã pehrequerẽcũ Goãmũ ĩgu werediro dopa ta ĩpehogũcumi, arĩ werepũ Jesu.

Marapore cõárĩre werepũ Jesu

Mt 19.1-12; Mr 10.1-12

¹⁸Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopũ Jesu:

—Masũ ĩgu marapore cõãgũ, gajigo mera marapocũgũ ĩgu igo mera ñero ĩgu iimi. Tuhaja masũ gajigũ ĩgu cõãdigo mera marapocũgũ ĩgu sã igo mera ñero ĩgu iimi, arĩpũ Jesu.

Doberi opũ, gajigũ Lázaro queorire werepũ Jesu

¹⁹Eropa i queori werepũ Jesu:

—Yujugũ doberi opũ árĩñũmi. Suhri wajacũrĩre sañagũ árĩñũmi. Eropigũ mũmũri nũcũ õari dihtare bagũ, baja opañũmi ĩgu. ²⁰Eropigũ irisubure gajigũ árĩñũmi. ĩgumojomorocũgũ Lázaro waĩcũgũ árĩñũmi. ĩgu ĩgu dũpũre baja camicũgũ árĩñũmi. Eropirã gajirãpũ ĩgũre doberi opũ ya wihi disiporo aĩgã apimũriñũma. ²¹Eropigũmojomorocũgũpũ doberi opũ ĩgu ba dũharire gamemũriñũmi. “Ba dũhari mera yarĩgũca yũhũ,” arĩ pepimũriñũmi ĩgu. Ero oyarĩsubu diayea ĩgu pohro eja ĩgu camire neremũriñũma. ²²Eropigũmojomorocũgũ sĩria wañũmi. ĩgu sĩria wacũ, Abrahã pohrogue paraíso waĩcũrogue anyua ĩgũre aĩ mũriañũma. Eropigũ doberi opũ sã ĩgu pũhrũ sĩria wañũmi. ĩgu sĩricũ ĩgũre yaañũma. ²³Eropiro doberi opũre peamegue ejagũ bũrigã teboricũñũmi. Eropigũ peamegue árĩgũ mũmũsigue árĩgũre Abrahãre ĩhamujuñũmi. Lázaro mũrũ sãre ĩañũmi. ²⁴Īatuha ĩgu Abrahãre sũhubeoñũmi. “Ahũ, Abrahã,mojomoro ĩaque yũre. Peamegue yũhũ ñero tarĩgũ iica. Yũ eropa wacũ Lázarore yũre obeoque. Eropigũ ĩgu decore ĩgu mujusĩru mera yoso, yũ nerore deco mera nehoporo. Irĩre yũsuporo ĩgu,” arĩriñũmi doberi opũ mũrũ. ²⁵ĩgu eroparĩquerecũ Abrahãpũ ĩgũre wereñũmi: “Mahgũ, ojocarĩgũ árĩgũ arĩpehrerĩre õarĩre opabũ mũhũ. Lázaropũ mũmũri nũcũ ñero tarĩmi. Dohpaguere mũ ñero tarĩcũ ĩgũpũ õguere mucubĩrĩri mera árĩcãgũ iimi. ²⁶Eropiro mari watope mũhcãri waya ãhrra. Eropirã õre árĩrã erogũre wamasibeama. Tuhaja erogũre árĩrã õre arĩdiaquererã ta õguere arĩmasibeama,” arĩñũmi Abrahã doberi opũ mũrũre.

27 Ìgũ eroparĩcũ doberi opũ òpa arĩnemoñumi: “Acaweregũ, turaro serẽa mũre. Lázaroze yũ pagũ ya wihigue obooque. 28 Yũhũ yuju mojoto majarã pehrerã pagũ porãcũa. Lázaro erãre wereporo. Òre erã ñero tariroguere aribiricãporo,” arĩñumi ìgũ. 29 Ìgũ eroparĩcũ Abrahãpũ yũhriñumi: “Goãmũ dorerire Moise ìgũ apirare, Goãmũ weremũntanirã erã gojarare opama mũ pagũ porã. Eropirã mũ pagũ porã irire ta peeporo,” arĩñumi Abrahã. 30 Ìgũ eroparĩcũ doberi opũpũ yũhriñumi: “Ahũ, Abrahã, irire opaquererã ta òaro peesome. Lázaro siridigu masadigu erã pohro ìgũ ejacũ ìarã erãpũ erã ñero iirire bũjawere, òaripũre gohrotorãcoma. Eropirã òarire iirãcoma yũ pagũ porãpũ,” arĩñumi doberi opũ mũrũ. 31 Ìgũ eroparĩcũ Abrahãpũ wereñumi: “Mũ pagũ porã Moise ìgũ apirapũ ìgũ wererare, Goãmũ yare weremũntanirã erã wererare peebirã àhrima. Eropirã Lázaro mũrũ siridiguẽ masadigu ìgũ áriquerẽcũ ta erã Goãmũ yare peesome,” arĩñumi Abrahã, arĩ werepũ Jesu masare.

Ñerire iicũ gũhya àhraa

Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42

17 ¹Eropi Jesu werepũ ìgũ buherãre:
—Mũare ñeri iidoreri baja àhraa. Eropirã masa ñerire iima. Iri eropa áriquerẽcũ ta masũre ñerire iidoregũpũ ñetariaro tarigũcumi. ²Gajigũre masa ìgũ wũnũgũre wũariye utãyere dirisiu, wũariyague ìgũre cõacũ ñero wabocumi ìgũ. Eropigu oãgã mera majarãre ñerire iidoredigũpũ wũariyague erã cõadigu tauro ñero tarigũcumi. Ìgũre bũrigã dipuwaja moasũgũcumi. ³Òaro iique mũa. Mũa acaweregũ ñero ìgũ iicũ ìarã, “Iibita,” arĩque ìgũre. Eropirã ìgũ ñero iirire ìgũ bũjawerecũ, òarire gohrotocũ mũapũ ìgũ ñeri iirire cãdijique. ⁴Eropigu mũa acaweregũ yujunũ ta siete suburi mũare ìgũ ñero iibocumi. Ìgũ eropa iicũ yujuyerisubure mũare, “Yũ ñero iirire bũjawerea. Òarire gohrotogu iiaa,” ìgũ arĩcũ iri nũcũ suburi ìgũ ñero iirire cãdijique, arĩpũ Jesu.

Goãmũre umupeorire werepũ Jesu

⁵Eropi Jesu buherã ìgũre òpa arĩñorã:

—Goãmũre gũare òaro umupeonemocũ iique, arĩñorã Jesure.

⁶Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—“Goãmũre diaye ta iigu àhrimi,” mũa arĩ umupeorã miriyegã mostazaye pẽgã mũa umupeoquererã irigu sicómoro waicũdigũre òpa iimasia: “Irigũ yucũgũ irigu basi tara duhagãporo. Wũariyague yuriñajaporo,” arĩmasia mũa. Mũa eroparĩcũ irigu yucũgũpũ mũa dorero dopa ta waroca, arĩpũ Jesu.

Mohme coregũ ìgũ mohmerire werepũ Jesu

⁷Pũhũ i werenigũ queoriñere werepũ Jesu:

—Mũare mohme coregũ poheguere tãra, mohmemi. Ìgũ ovejare ìhadibumi. Ìgũ eropa mohme ìgũ dujaracũ ìarã dohpã arĩbocuri mũa ìgũre? “Yojaro arique. Mũ bari ohõ àhraa,” ìarĩbocuri mũa? ⁸Eropa arĩbeaa mũa. Ìgũre òpa

arãa mũa: “Yũ baburire iique. Eropigu yũ baha ihricũ yũre coreque. Yũ pũhrũ mũa sã baha ihrique,” arãa mũa mohme coregũre. ⁹Mohme coregũ ãgũ mũa mohmedorerire ãgũ iicũ ãgũre “Õhaa,” arĩbeaa mũa. ãgũre mũa dorero dihtare iigu iicumĩ ãgũ. ¹⁰Mũa sã ãgũ iro dopa ta ãhraa. Goãmũ ãgũ dorediro dopa ta iipehorã õpa arĩ pepique mũa. “Gũa mohme corerã dihta ãhraa. Gũare ãgũ dorero dihtare iĩabu gũa,” arĩ pepique mũa, arĩpũ Jesu ãgũ buherãre.

Diez gohra camĩ boarãre õarã iipũ Jesu

¹¹Gajinũ Jerusalẽgue Jesu wagũ iipũ. Eropa wagũ Samaria yeba, Galilea yeba deco tarigãpũ. ¹²⁻¹³Gaji macague wari mague ãgũ curicũ diez camĩ boarãpũ ãgũre bocatĩrĩnorã. Eropirã yoañarirogue niguirã ta piyuñorã:

—Jesu, opũ, gũare mojomoro ãaque, arĩñorã.

¹⁴Erã eroparicũ erãre ãha, werepũ Jesu:

—Pahire mũa dũpũrĩre õaro warare ãhmurã waque, arĩpũ erãre.

ãgũ eropa arĩra pũhrũ erã warisubũ erã dũpũ õarã wañorã. ¹⁵Eropigu yujugũ erã mera majagũ ãgũ dũpũ õari dũpũ wacũ ãagũ, Jesu pohrogue majĩ dujariripũ. Eropa dujarigu turaro mera Goãmũre umupeopũ. “Goãmũ turagũ, õagũ ãhrimi,” arĩ umupeopũ ãgũ. ¹⁶Eropa arĩgũ ãgũ Jesu guburi pohro mereja “Õhaa,” arĩpũ. ãgũpũ Samaria majagũ arĩpũ. ¹⁷ãgũ eropa iira pũhrũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Diez ãhrama masa õarã wanirã. ¿Gajirã nueve dũhyarãpũ nohogue arĩcuri erã? ¹⁸Íhĩ gajĩ yeba majagũ dihta Goãmũre “Õhaa,” arĩgũ dujarami. ¿Dũhpĩrã gajirãpũ aribirari? arĩpũ Jesu.

¹⁹Eropa arĩtuha Jesu merejadigũre arĩpũ.

—Wahgãnũgajaque. Waque. Mũ Goãmũre umupeogũ õagũ wahabũ mũhũ, arĩpũ Jesu ãgũre.

Goãmũ ãgũ opũ arĩborore werepũ Jesu

Mt 24.23-28, 36-41

²⁰Irisubure bajamerãgã fariseo masa Jesure serẽpiñorã:

—¿Dohpãricũ Goãmũ opũ arĩnũgagũcuri? arĩ serẽpiñorã erã.

Erã eroparicũ Jesu yũhripũ:

—Goãmũ ãgũ opũ arĩnũgacũ mũa ãhamasibea. ²¹“Goãmũ ãgũ opũ arĩri ohõ ãhraa,” arĩmasibea. “Sohõgue ãhraa,” arĩmasibea. Goãmũ ãgũ opũ arĩri masa erã pepirigue ãhraa, arĩpũ Jesu fariseo masare.

²²Eropa arĩtuha Jesu ãgũ buherãre õpa arĩ werepũ:

—Pũhrũ yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigu yũ i yebague dujariburire bũrigã gamerãca mũa. “ãgũre yujunũ gohra mari ãacũ õaboaya,” arĩ quererã ta yũre ãanisome mũa. Eropa mũa gamequerecũ ta irisubure arisome yũhũ. ²³Gajirã mũare õpa arĩrãcoma. “ãgũre ãaque. ãgũ Cristo ãhrimi. Sihire ãaque. Cristo ãhrimi,” arĩrãcoma mũare. Erã eropa arĩquerecũ ta erãre peebircãque. ²⁴Bupu umarore guñaña mariro miaro dopa ta guñaña mariro arigũca yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigu dujarigu. ²⁵Ire yũ iiboro core yũhũ turaro ñero tarigũca. Eropirã yũre

dohpague majarã gamesome. ²⁶Noé ïgu árirasubu majarã erã árimuridiro dopa ta yũhu masu Goãmũ ïgu obeodigu yũ dujariboro coregã eropa ta árirãcoma masa. ²⁷Noé ïgu árirasubure áripehrerã masa eropa baha, ihri iĩnuma. Eropirã mojoto dirimuriĩnuma. Noé wuadiru dohodirugue ïgu ñajaboro core Goãmũ erãre ïgu miupehoboro core iri áripehrerire masa muraro ta iiniguicãmuriñorã. Eropa áriroca yũ dujaricũ sãre. ²⁸Lote ïgu árirasubu majarã sã erã áridiro dopa ta yũ dujaricũ árirãcoma masa. Lote ïgu árirasubure masa baha, ihri, asũ, dua, ote, wirire iĩnuma. ²⁹Erã eropa iirisubu ïgu ya macare Sodoma waicuri maca Lote ïgu waranũ umaro maja peame ïju dijari erãre wejẽpehocãyoro. ³⁰Yũhu masu Goãmũ ïgu obeodigu yũhu guñaña mariro yũ dujaricũ eropa ta waroca irisubure.

³¹“Irisubure yujugu ïgu ya wihi weca maja pũegue árigũ wihi pohecague ïgu yare aĩgu ñajabiricãporo pobero mera duhriboro dopa. Eropigu pohegue árigũ sã irisubure ïgu ya wihigue piharibiricãporo. ³²Lote marapo igo warare guñaque. ³³Ïgu ya áriburi dihtare yujugu guñaqu peamegue wagucumi ïgu. Yaha áriburipure yujugu guñaqu áripehrerinuri Goãmũ mera õaro árigucumi, arĩpu Jesu.

³⁴“Yũhu mũare werea. Irisubure yũre umupeorãre beye gameneodoregũca. Eropigu eropa wari ñamire yuju camare perã caricũ yujugure yũre umupeogũre aĩrãcoma yũ mera áribure. Gajigu yũre umupeobigu ero dujagucumi. ³⁵Eropa ta nome perã erã ya ojoducare erã biucũ yujugore aĩrãcoma. Yujugo ero dujagocumo. ³⁶Eropigu perã poheguere mohmerã áricũ yujugure aĩrãcoma. Yujugu ero dujagucumi, arĩpu Jesu.

³⁷Ïgu eroparicũ ïgu buherãpu serẽpiñorã.

—¿Nohogue eropa warocuri? arĩ serẽpiñorã erã.

Erã eroparicũ Jesu yũhripu:

—Masa erã ñeri erã iiniguirugue, erogue Goãmũ erãre erã ñeri dipuwaja moagucumi, arĩpu Jesu.

Wapeweyo igo dipuwaja moadorera queorire werepu Jesu

18

¹Eropi Jesu erãre Goãmũre serẽburire weregu õpa arĩpu:

—Mũa Goãmũre serẽrã coreque ïgu yũhriborore. Yoari boje corequererã ta bujawerebiricãque. Ïgure serẽrã duhubita, arĩpu Jesu.

²Ïgu eropa arĩrare buhebu i queori mera werepu erãre:

—Gaji macague masare dipuwaja moadoregu áripu. Ïgu Goãmũre umupeobiripu. Eropigu masa sãre umupeobiripu. ³Eropigo wapeweyo sã erogue áripo. Igo ïgu pohrogue dũrũro curigo õpa arĩpo: “Yũre ihaturigũre dipuwaja moadoreque mũhũ. Yũre arĩ cãhmotaque,” arĩ serẽniguicãpo igo ïgure. ⁴Igo eroparicũ ïgu bajasuburi “Iisome yũhu,” arĩripu igore. Ïgu eropa arĩquerecũ ta igo bajasuburi ïgure eropa serẽniguicãgo garibotariaro iipo. Igo garibocũ ïagu õpa arĩpu ïgu basi. “Yũhu Goãmũre masa sãre umupeobea. ⁵Yũ eropa umupeobigu áriquerecũ ta igoru yũre garibotaricãmo. Yũre eropa

garibogo yũre gariboreacũ iicumo yũre. Igo eropa arĩ weresãniguicũ igore ìhaturigũre dipuwaja moadoregũra,” arĩpũ dipuwaja moadoregũ, arĩpũ Jesu.

⁶Eropa arĩgũ Jesu erãre werenemopũ:

—Eropa arĩpũ ìgũ ñegũ dipuwaja moadoregũ. Ìgũ eropa arĩrare guñaque mũa. ⁷Ìgũ tauro Goãmũpũ ìgũ yarãre umũri nũcũ ìgũre serẽrãre itamugũcumĩ. ⁸Mũare arĩgũ tiiaa. Goãmũ erãre mata iigũcumĩ erã serẽrare. ⁹Ìgũ eropa yũhrigũ ìgũ árĩcũ ta yũhũ masũ Goãmũ ìgũ obeodigũ i yebague dujarigũ, Goãmũre umupeorãre ìgũre serẽrãre bocagũcũri yũhũ? arĩpũ Jesu.

Perã Goãmũ mera erã werenigũira queorire werepũ Jesu

⁹Eropi gaji queori mera werepũ Jesu. “Gũapũ òarã àhraa. Gajirãpũ ñero iirã àhrima,” arĩ pepirãre i queori mera òpa arĩ werepũ:

¹⁰—Goãmũ ya wihigue perã uma Goãmũ mera werenigũirã wañorã. Yujugũ fariseo masũ árĩpũ. Gajigũ wajasea coregũ árĩpũ. ¹¹Eropigũ fariseo masũpũ nũgaja, òpa arĩ serẽ nigũipũ Goãmũre: “Yũhũ gũya yajaricũgũ, diaye iibigũ, nome mera ñero iigũ árĩbeaa. Gajirã iro dopa árĩbeaa. Ihĩ wajasea coregũ iro dopa ñegũ árĩbeaa. Eropigũ mũre Goãmũre òhaa, arãa. ¹²Yũhũ semanari nũcũ mũ ya árĩburire iigũ pesubu ba duhua. Eropigũ diez niyuserire wajatagũ yujuse mũre ohoa,” arĩpũ fariseo masũ Goãmũre. ¹³Eropigũ wajasea coregũpũ yoarogue nigũigũ muhri siunũgaja, ìgũ ñerire bũjawere, umarogue ìabiripũ. Ìgũ ñerire bũjaweredigũ árĩgũ ìgũ coretibi pa, werenigũipũ Goãmũre: “Goãmũ, yũhũ ñegũ àhraa. Eropigũ mũhũ yũre mojomoro ìaque,” arĩpũ ìgũ Goãmũre. ¹⁴Eropigũ mũare arĩgũ iiaa. Ihĩ wajasea coregũpũ ìgũ wihigue ìgũ dujagũ ìgũ ñerire Goãmũ mera cóadigũ dujarũ. Gajigũ fariseo masũ ìgũ ñerire cóadigũ árĩbiripũ. “Yũhũ òagũ àhraa,” arĩgũ Goãmũ ìgũ ìacũ ñegũ árĩmĩ. “Yũhũ ñegũ àhraa. Eropigũ yũ ñerire bũjawerea,” arĩgũpũre Goãmũ òagũ iigũcumĩ ìgũre, arĩpũ Jesu.

Majirãgã ya árĩburire Goãmũre serẽbasapũ Jesu

Mt 19.13-15; Mr 10.13-16

¹⁵Eropi masa erã porã majirãgãre Jesure mohmepiñadoremorã ìgũ pohrogue aĩ erariñorã. Erã eropiicũ ìarã Jesu buherã erãgãre aĩrarãre turiñorã. ¹⁶Erã eropa turicũ ìagũ Jesu majirãgãre sihubeopũ ìgũ pohrogue. Sihubeo òpa arĩpũ ìgũ ìgũ buherãre:

—Majirãgã yũ pohrogue ariporo. “Waque,” arĩbita erãgãre. Erãgã Goãmũre erã opũ iro dopa pepima. Eropirã Goãmũ ìgũ opũ árĩroguere oãgã iro dopa pepirã àhrima eroguerẽ. ¹⁷Diaye arĩgũ iiaa mũare. Oãgã Goãmũre erã gamediro dopa ta mũa Goãmũre gamebirã ìgũ pohrogue wasome mũa. Mũa wabiricũ mũa opũ árĩsome ìgũ, arĩpũ Jesu.

Doberi opagu Jesu mera wereniguipũ

Mt 19.16-30; Mr 10.17-31

18 Ìgũ eropa arĩra pũhũ judio masa oparã mera majagu Jesure serẽpi erapũ.

—Ne òagu, buhegu àhraa mũhũ. ¿Yũ árĩpehlerinũri Goãmũ mera árĩdiagu dohpa iigũcuri yũhũ? arĩpũ ìgũ.

19 Ìgũ eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Òagu,” arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ dihta òagu àhrimi. 20 I Goãmũ dorerire masia mũhũ. “Gajigu marapo mera árĩbircãque. Masare wejẽbircãque. Yajabircãque. Gũyabircãque. Mũ pagu sũmarãre umupeoque,” arĩ doremi Goãmũ. Eropigu irire iique mũhũ, arĩpũ Jesu.

21 Ìgũ eroparĩcũ ìgũ Jesure yũhripũ:

—Iri árĩpehrire majigũgãgue ta iibũ yũhũ, arĩpũ ìgũ.

22 Ìgũ eroparĩcũ peegu Jesu ìgũre òpa arĩ werepũ:

—Yũjuũne dihta dũhyaa mũre mũ iiboro. Árĩpehleri mũ yare duagu waque. Eropa iigu árĩpehleri niyeru mũ wajatarire mojomorocũrãre oque. Mũ eropa iicũ wũaro mũ ya òari mũhũ opaburire mũmaroguere Goãmũ pohroguere árĩroca. Eropa iituha yũ mera majagu árĩbu arique, arĩpũ Jesu ìgũre.

23 Ìgũ eroparĩcũ peegu ìgũpũ baja doberi opagu árĩgũ irire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bũjawere waha warũ. 24 Ìgũ eropa bũjawerecũ ìagu Jesu òpa arĩ werepũ gajirãre:

—Doberi oparãre Goãmũ ìgũ opu árĩroguere erã wacũ diasataria.

25 Camello waĩcũgũ waibũgũpũ ìgũpũ awiru gobegãgue ìgũ ñajacũ masiya mara ìgũre. Eropa ta doberi opagu Goãmũ mera òaro árĩgũ ìgũ opu árĩroguere wacũ diasataria, arĩpũ Jesu.

26 Ìgũ eroparĩcũ ìgũre peerã òpa arĩñorã:

—Cue. Mũ arĩro dopa ta diaye árĩcũ, ne yujugũ masure Goãmũ taubiribocumi ìgũ pohro waborore, arĩñorã erã Jesure.

27 Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Masa erã bocatiuro erã òaro iira mera Goãmũ pohroguere wamasibeama. Goãmũpũ masare peamegue wabonirãre taumasimi. Ìgũ árĩpehrire òaro iimasipehocãmi, arĩpũ Jesu erãre.

28 Ìgũ eroparĩcũ Pedro ìgũre òpa arĩpũ:

—Peenique. Gũa árĩpehleri gũa yare apicãbũ mũ mera warã, arĩpũ ìgũ Jesure.

29 Ìgũ eroparĩcũ Jesu òpa arĩpũ:

—Diaye mũare arĩgũ iiaa. Árĩpehlerã mũa Goãmũ yare iimorã mũa wirire, mũa marasã nomere, mũa pagu porãre, mũa pagu sũmarãre, mũa porãre mũa apinirã mũa wũaro wajatarãca dohpaguere. 30 Mũa apidiro tauro wajatarãca. Eropirã mũa sũrira pũhũ árĩpehlerinũri Goãmũ mera árĩrãca mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Dipaturi Jesu ĩgu sĭriburiñere ĩgu masa muriaburiñere werepu

Mt 20.17-19; Mr 10.32-34

³¹Eropi doce ĩgu buherã dihtare aĩgã erãre werepu:

—Peeque yure. Dohpaguere mari Jerusalengue warã iiaa. Eroque yure Goãmu ĩgu obeodigure Goãmu ya weremuhtanirã iribojegue erã werediro dopa ta eropa waroca yure. ³²Ero masa yure ñeha, judio masa áribirãre orãcoma yure. Yure erã ora puhru erã yure wereya, ñero arĩ, disico ehosũrãcoma. ³³Eropirã yure tãratuhaja wejẽrãcoma yure. Eropigu yu sĭrira puhru uhrenũ waboro masa muriagũca yuhũ, arĩpu Jesu erãre.

³⁴Ĭgu eroparĩcũ ĩgu buherã ĩgu wererire õaro pee masibiriñorã. Goãmu irire erãre masicũ iibirinipu dohpa.

Cuiri ĩhajabigure ĩhajacũ iipu Jesu

Mt 20.29-34; Mr 10.46-52

³⁵Eropi Jesu sã Jericó waĩcũri maca pohrogue ejañorã. Ĭgu wari maha turogue yujugu masũ cuiri ĩhajabigu doapu. Niyeru serẽgu iipu.

³⁶Eropigu masa bajarã ĩgu pohro aricũ peegu serẽpipu ero árirãre.

—¿Duhpirã masa bajarã tarigãri? arĩ serẽpipu ĩgu.

³⁷—Jesu Nazare majagu arigu iimi, arĩñorã gajirã ĩgure.

³⁸Erã eropa arĩ werecũ peegu ĩgu gaguiniguinũgapu:

—Jesu, opu Davi mũru pãrami masare taubu, yure mojomoro ĩaque, arĩ gaguiniguipu Jesure.

³⁹Ĭgu eroparĩcũ ĩgu pohro árirãpu “Ejarimaricãque,” arĩ turiñorã ĩgure. Erã eropa arĩ turiquerecũ ta ĩgu ero core ĩgu gaguiniguiddiro tauro gaguiniguinemopu daja.

—Opu Davi mũru pãrami, yure mojomoro ĩaque, arĩ gaguiniguipu ĩgu.

⁴⁰Ĭgu eropa gaguiniguicũ peegu Jesupu nũgaja, “Sihubeoque ĩgure,” arĩpu. Ĭgu eroparĩcũ erãpu cuiri ĩhajabigure sihugãñorã. Erã eropa sihugãcũ ĩgu Jesu pohrogue ĩgu ejacũ Jesupu ĩgure serẽpipu:

⁴¹—¿Dohpa yu iicũ gahmeri mũhu? arĩpu Jesu.

—Yu Opu, yure ĩacũ iique, arĩpu cuiri ĩhajabigu.

⁴²—Ĭaque pare. Yure umupeonijagu, õagu wahaa mũhu, arĩpu Jesu ĩgure.

⁴³Ĭgu eroparĩcũ ta cuiri ĩhajabigu õaro ĩha wapu. Eropa õagu wanijagu ĩgu Jesu mera wapu. “Goãmu turagu ãhrimi,” arĩ umupeopu ĩgu. Eropirã masa bajarã cuiri ĩhajabiridigu ĩgu õagu wacũ ĩarã, “Goãmu õagu, turagu ãhrimi,” arĩ umupeoñorã erã sã.

Zaqueo Jesure bocatĩripu

19 ¹Eropi Jesu Jericogue eja, iri macague tarigãbu iipu. ²Doberi opu Zaqueo waĩcũgu wajasea corerã opu ero áripu. ³Eropigu ĩgu Jesure “¿Nihino áricuri?” arĩ ĩha masibu Jesure ĩadiaripu. Eropa ĩgu ĩadiaquerecũ ta ĩgu yebagugã

árícũ masa bajarã ïgugãre cãhmotacãñorã. ⁴Eropigu ïgu masare omatarigã wa, sicómoro waïcudigu yucugugue mũribejapũ Jesure ïabu. Pũhrũ ñarigã Jesu irigu pohro tarigãbu iipũ. Eropigu Zaqueo irigugue coregu iipũ. ⁵Ïgu eropa corero watope Jesupũ irigu gubuye ejanugaja, Zaqueore ïhamuju ïgure wererũ:

—Zaqueo, dohpaguere mũ ya wihi dujagũra. Eropigu duru dijarique, arĩpũ Jesu.

⁶Ïgu eroparícũ Zaqueopũ umũdiaro mera dijari, mucubiriri mera ïgu ya wihigue aridorepũ Jesure. ⁷Ïgu eropa bocatĩricũ ïha, masa árĩpehrerã erã basi òpa arĩ wereniguiñorã:

—Ihĩ Jesu ñegũ ya wihigue curigu wadiami, arĩ wereniguiñorã árĩpehrerã masa erã basi.

⁸Zaqueopũ bocatĩrituha ero nigui, Jesure wererũ:

—Opũ, peeque yũre. Árĩpehreri yahare deco mera mojomorocũrãre ogũra. Eropigu yũhũ gajigũre cien niyuserire gũya aĩdigu árĩgu, cuatro cientos niyuserire wajayenemogũra ïgũre, arĩpũ Zaqueo Jesure.

⁹Ïgu eroparícũ Jesupũ wererũ ïgure:

—Dohpagãre mũre mũ ya wihi árĩrã sãre peamegue wabonirãre Goãmũ tautuhami. Mũ sã Abrahã mũrũ acaweregũ ta ãhraa. ¹⁰Yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu peamegue wabonirãre amagũ arigũ iibũ. Eroque wabonirãre òaro taugũ arigũ iibũ, arĩpũ Jesu Zaqueore.

Niyuseri oroseri queorire wererũ Jesu

¹¹Eropi ïgure peerãre Jesu queori mera wererũ daja. Merogã dũhyayoro Jerusalengue ïgu ejaboro. Eropirã ïgure peerã òpa arĩ pepiñorã: “Goãmũ dohpaguere opũ árĩnũgabũ iimi,” arĩ pepiriñorã erã.

¹²Erã eropa arĩ pepicũ Jesu i queorire òpa wererũ erãre:

—Yujugũ gajĩ yebague yoarogue wabũ iĩnũmi. Eroguere ero majagũ erã tauro opũ árĩgu ïgure ïgu ya maca majarã opũre acucũ wabũ iĩnũmi. Pũhrũ ïgu ya wihigue dujarabũ iĩnũmi. ¹³Nere ïgu waboro corere diez mohme corerãre sihubeoñumi. Eropa sihubeogũ, ïgu erãre yujurãyerire yujuse niyuseri orosere oñumi. Otuha wereñumi erãre: “Yũ maricũ i niyeru mera mũa wajatanemoburire amaque,” arĩnũmi ïgu mohme corerãre. ¹⁴Ïgu ya yeba majarãpũ ïgure gamebiriñuma. Eropa gamebirã ïgu opũ árĩbũ wara pũhrũ gajirãre ïgure weredorerã obeoñuma. “Mũhũ gũa opũ árĩcũ gamebeaa gũa,” arĩnũma erã weredorenirãpũ. ¹⁵Eropa erã gamebiriqerrecũ ta pũhrũ erã opũ ñajañumi ïgu. Eropa opũ ñajatuhã, ïgu ïgu ya wihigue dujariñumi. Eropa dujaragũ ïgu mohme corerãre ïgu niyeru mera erã wajatanemorare masibu, erãre sihubeoñumi. ¹⁶Ïgu eropa sihubeora pũhrũ, eramãhtagũ ïgure wereñumi: “Opũ, mũ niyuseri, mũ yũre orase mera diez seri wajatanemoabũ yũhũ,” arĩnũmi mohme coregu ïgu opũre. ¹⁷“Òaro iibũ mũhũ. Òagũ mohme coregu ãhraa. Mũ merogã mera yũ dorero dopa iipehogũ árĩgu dohpague diez macari majarã erã opũ árĩbũ wagũca mũhũ,” arĩnũmi opũ mohme coregũre. ¹⁸Ïgu pũhrũ eragũ ïgu mera majagũ òpa arĩnũmi: “Opũ, mũ niyuseri, yũre mũ orase mera cinco seri wajatanemoabũ

yá sã,” arí wereñumi ñgu opñre. ¹⁹“Cinco macari majarã opñ waguca mñhñ,” aríñumi ñgu opñ ñguere. ²⁰Ñgu eropa aríra pñhrñ gajigñ mohme coregñ eraa wererñ: “Opñ, mñ niyeruse ohõ àhraa. Suhri gasiro mera oma, irisere dihbuabñ. ²¹Mñhñ turaro mohmedoregñ àhraa. Eropigñ gajirãre mohmedorequeregñ oteri moogñ áriqueregñ ta mñ dihta iri ðucare aía. Eropigñ mãre güiabñ,” aríñumi ñgu opñre. ²²“Mñ yãre eropa arígn ñegñ àhraa. Yãre mñ eropa aríri dipuwajare dipuwaja moagura yñhñ. Yñhñ mãre turaro mohmedoregñ áricũ mñhñ yãre masia. Gajirã yare yñhñ aícũ yñhñ otebirira áriquerecũ iri ðucare yñ aigñ áricũ masituhabñ mñhñ. ²³¿Yñ eropa áricũ ñaqueregñ duhpigñ yñ orasere niyeru diburi wihigue dibubirari mñhñ? Irire erã wayura waja wajatanemoboaya mñhñ. Irire mñ iicũ dujaragñ wajatanemoboaya yñ sã,” aríñumi erã opñ. ²⁴Eropa arítuha ñgu pohro niguirãre doreñumi: “Niyeruserẽ emaque ñguere. Diez seri opagñre oque,” aríñumi ñgu opñ. ²⁵Ñgu eroparícũ erãpñ wereñuma ñguere: “Opñ, diez seri opagñ baja opatuhami,” aríñuma erã ñguere. ²⁶Erã eroparícũ opñ yñhriñumi: “Mñare arígn iiaa. Áripehrerã wñaro oparãre onemogñra. Moorãpñre merogã erã opaquerecũ ta erãre emagura. ²⁷Dohpague tamerare yãre ñhaturirãre yãre erã opñ áriðorebirinirãre yñ pohro aigãrique. Eropirã yñ ñaro wejẽcãque erãre,” aríñumi opñ ñgu mohme coreãre, arí wererñ Jesu.

Jerusaléngue ejañu Jesu
Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19

- ²⁸Eropa arítuha Jesu gajirã core Jerusaléngue wagñ iipñ.
- ²⁹Jerusaléngue ejañoro coregã Olivo waicudigñ utãgñ gubuyegue ejañorã pe maca árirogue. Yuju maca Betfagé gají maca Betania waicuyoro. Eroque ejañu ñgu buherã mera majarãre perãre obeogñ Jesu õpa arípñ:
- ³⁰—Si macague waque. Ero ejarã, burrogãre erã dirinugudigñre bocajarãca. Gajirã ñguere ne peyanibeamã dohpa. Ñguere bocarã, ñguere diriradare pã, aigãribasaque yãre. ³¹Mñã eropa iicũ ñagupñ “¿Duhpirã burrore pãri?” ñgu arícũ peerã õpa arí yñhrique ñguere: “Mari ñgñ burrore gamebeoniami dohpa,” arí wereque ñguere, arí weredore obeopñ ñgu buherãre perãre.
- ³²Ñgu eroparícũ erã perãpñ ñgu obeodirogue ejañorã. Erã eropa ejacũ Jesu áripehreri ñgu erãre arídiro dopa ta eropa wayoro. ³³Eropirã burrogãre erã pãcũ ñgugã oparã serẽpiñorã erãre:
- ¿Duhpimorã diriradare pãri burrogãre? arí serẽpiñorã erã.
- ³⁴—Mari ñgñ burrogãre gamebeoniami, arí yñhriñorã erã.
- ³⁵Eropirã ñgugãre burrogãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã. Ñgugãre aĩ ejatuhaja erã weca maja suhrire ñgu weca duhpẽñorã. Eropirã ñgu weca Jesu ñgu mãribejacũ itamuñorã erã Jesure. ³⁶Jesu ñgu weca ñgu peyagñ wacũ erã masa erã weca suhri sañari suhrire tuwea aĩ mague seõpi mñhtañorã ñgu core. ³⁷Eropirã Jerusalén pohrogue eja, Olivo waicudigñ dijariri mague ejañorã. Eroque ejarã Jesu buherã bajarã áripehrerire ñgu deyoro moarare, ñgu õari ñgu iirare erã ñarare guña

mucubiri Goãmure òaro wereniguinũgañorã. Goãmure “Õagu, turagu ãhrimi,” arĩ gaguiniguĩñorã. Eropirã burigã gaguiniguĩ Goãmure umupeo òpa arĩñorã:

38—Ïre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ïgu obeodigu, mari Opũ òaro ariporo. Ûmaro majarã òaro árĩporo. Goãmũ ïgu turagu árĩcũ árĩpehrerã masiporo, arĩ umupeñorã erã.

39Erã eroparĩcũ peerã fariseo masa bajamerãgã erã watope árĩrã Jesure wereñorã:

—Buhegu, mũ buherãre ejarimaricãdoreque, arĩñorã erã.

40Erãre yũhrĩpũ Jesu:

—Mũare arĩgu tiiaa. Oã yũre umupeorã erã wereniguibiricũ utãyerĩpũ yũre umupeoro dopa ta gaguiniboca, arĩpũ Jesu erãre fariseo masare.

41Eropa arĩtuha Jesu Jerusalén pohrogue eja, iri macare ïhabeogu orepũ. 42Õpa arĩpũ ïgu:

—Jerusalén majarã, dohpague tamerare mũare òaro árĩburire mũa masicũ òatariaboya. Eropa árĩquerecũ mũa dohpaguere irire ne peediabirabũ. Eropigu Goãmũ mũare irire masidorebirimi. 43Mũare ïhaturirã mũa árĩri macare cãhmotarãcoma. Eropa iirã erã mũare wiriaro iisome. 44Irisubu erã mũa ya macare cóãpehorãcoma. Mũare mũa porã sãre wejërãcoma. Mũare ïhaturirã òaro weasirirãcoma mũa ya macare. Goãmũ peamegue wabonirãre mũare ïgu taubure yũre mũa masidiabirabũ. Mũa masidiabirira dipuwaja mũare ïhaturirãre Goãmũ cóãdoregũcumĩ mũa ya macare, arĩpũ Jesu Jerusalén majarãre.

Goãmũ wihigue ejapu Jesu

Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22

45Eropi Jerusaléngue ejaqu, Jesu Goãmũ wihigue ñaja wapũ. Eropigu doberi duarãre iri wihigue bocajagu, erãre cohã wiucãpũ. Òpa arĩpũ ïgu erãre:

46—Goãmũ yare erã gojarapũ òpa ãhraa: “Goãmũ arĩmi: Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiri wihi waĩcũroca,” arĩñuma ïgu yare erã gojarapũ. Ïgu eropa arĩquerecũ ta mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã bu game yajarã iiaa, arĩpũ Jesu.

47Ûmũri nũcu Goãmũ wihigue Jesu buhepũ. Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera, masa oparã sã, ïgure erã wejëburire guñamaañorã.

48Masa árĩpehrerã ïgure eropa peenigui, ïgu buherire òaro peenũrũrã árĩñorã. Erã eropa òaro peenũrcũ Jesure wejëdiarãpũ ïgure erã wejëburire bocabirĩñorã.

Jesure doredigure ïgure serëpiñorã

Mt 21.23-27; Mr 11.27-33

20 ¹Gajinũ Goãmũ wihigue Jesu masare òari buherire buhegu iipũ. Ïgu eropa buhecũ pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera ïgu pohrogue erarã, ïgure serëpiñorã:

²—Wereque gũare. ¿Noa doreri mera eropa iiri mũhu? ¿Nihino mũre Goãmũ wihigue árĩnirãre cóãdoreari? arĩñorã erã Jesure.

³Erā eroparīcū Jesu yūhripū erāre:

—Yūhū mūarūre serēpimūhtagura. Wereque yū sāre. ⁴¿Ñu masare ĩgu waīyecū nihinopū ĩgure waīyedoremūriyuri mūa pepicū? ¿Goāmū doreyuri? ¿O masapū doremūriyuri? arī serēpīpū erāre.

⁵Īgu eroparīcū erāpū erā basi game wereniguiñorā:

—¿Dohpa arī yūhriřacuri mari? “Goāmū Ñure doredigū árīmi,” mari arīcū, “¿Goāmū Ñure ĩgu dorequerecū ta duhpīrā ĩgu wererare peebirari mūa?” arībocumi Jesu marire. ⁶Oā masapū “Diaye ta Ñu Goāmū yare weremūhtadigū árīmi,” arī pepima erā. Erā eropa arī pepirā maripū “Ñu ĩgu waīyecū Goāmūpū ĩgure dorebiridigū árīmi,” mari arīcū masapū marire utā mera dearācoma, arī wereniguiñorā erā erā basi. ⁷Eropa arī wereniguituha erā Jesure yūhriñorā:

—Ñure waīyedoredigūre gūa masibea, arīñorā erā.

⁸Erā eroparīcū Jesu yūhripū:

—Irisubu tamerare yū sā yūre doredigūre werebea mūare, arīpū ĩgu erāre.

Ñerā mohme corerā iira queorire werepū Jesu

Mt 21.33-44; Mr 12.1-11

⁹Eropi Jesu queori moa ōpa arī buhenūgapū masare:

—Yeba opū árīñumi. Īgu ya pohere iguire oteñumi. Otetuha, iri pohere gajirāre deco mera apiñumi erā mohme corera waja. Eropa apigū erāre iri pohere ĩhadibudoretuhaja gaji yebague waha wañumi. Yoari boje deyobiriñumi. ¹⁰Eropigū igui ñirisubu árīcū pohe opū ĩgu pohro majagure pohere mohme corerā pohrogue obeoñumi. Pohe maja ĩgu oteri đucare ĩgu ya sero majare ađdoregū obeoriñumi. Eropirā pohere mohme corerāpū ĩgu pohro majagure bocatīri pañuma ĩgure. Eropirā erā ĩgure iguitōrire obiriquererā dujadoreñuma ĩgure. ¹¹Eropigū pohe opū gajigū ĩgu pohro majagure iri pohe maja đucare ađdoregū obeoriñumi daja. Eropirā pohere mohme corerā ĩgu sāre pa ñero iñuma ĩgure. Eropa iituha ĩgu iri đucare obiriquererā dujadoreñuma daja. ¹²Īgure erā eropa iira pūhru gajigū pohro majagure obeoriñumi daja. Eropirā mohme corerā daja ĩgure cami moa, iri pohe turo cóácāñuma ĩgure.

¹³“Erā eropa iira pūhru pohe opū ōpa arī pepiriñumi: “¿Dohpa iigūcūri yūhū? Ōpa iigūra. Yūhū yū magure yū mahigure obeogura. Erā ĩgure umupeobocoma,” arī pepiriñumi pohe opū. ¹⁴Eropirā ĩgu magure ĩgu obeodigū ejacū ĩarā mohme corerāpū erā basi ōpa arī wereniguiñuma: “Īhī pohe opū magū āhrimi. Īgure wejērā. Eropiro i pohe mari ya pohe đujaroca,” arīriñuma erā erā basi. ¹⁵Eropa arītuha pohe opū magure ñeha pohe turo aīgā, wejēcāñuma ĩgure. ¿Ne pohe opū đujaragū dohpa iigūcūri ĩgu ya pohere mohme corerāre? arīpū Jesu.

—Ōpa iigūcūmi erāre. ¹⁶Īgu pohere mohme corerāre wejēgū, gajirāpūre pohere mohme coredoregūcūmi, arī yūhripū Jesu ĩgu basi.

Īgu eroparīcū peerā masapū ōpa arīñorā:

—Marire eropa wabiricāporo, arīñorā erā.

¹⁷Erā eroparīcū Jesupū erāre ĩha serēpīpū:

—¿Goãmũ yare erã gojarapũre õpa arĩra dohpa arĩro iiri mũa pepicũ?
Ihĩ Cristo utãye iro dopa ta àhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma.

Erã ãgũre gamebiriqerrecũ Goãmũ ãgũre beye erã opu erãre taubu acumi, arĩ gojañuma.

¹⁸Yũre gamebirãpu yũ dipuwaja moamorã árĩrã ñero tarirãcoma, arĩpu Jesu erãre.

Oparã ya wajare wajayeburire gajirã serẽpiñorã Jesure

Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17

¹⁹Ïgũ eroparĩcũ peerã judio masa buherã, pahia oparã sã “Jesu iri pohe opu queori mera ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa àhrima,’ arĩgũ marire weresãgũ iicumi ãgũ,” arĩ pepiñorã erã.

Eropa arĩ pepirã erã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadiaquererã ta masa Jesure gamerã mari mera guari arĩrã erã masare giĩi árĩñorã. ²⁰Eropa giĩrã Jesure erã ñeaburisubure corerã ãgũre ñhanũñorã. Ïgũ ñero arĩ yũhricũ ñadiarã iiriñorã ãgũre weresãmorã. Eropirã Jesure gajino serẽpidorerã obeñorã gũyarãre. Erãre diaye iirã dopa wereniguidoreñorã. Jesu ñero ãgũ werenicũ peerã iri yeba majagũ opuere peresu iidoremorã iiriñorã. ²¹Eropirã erã Jesure serẽpiñorã:

—Buhegũ, diaye wereniguigũ, gũyari marigũ mũ árĩcũ gũa masia. Eropigũ opu árĩcũ sãre ãgũ bu árĩgũ ãgũ árĩcũ sãre yujuropa ñhaa mũhũ. Mũhũ Goãmũ yare diaye mũ buhecũ sãre gũa masia. ²²Wereque gũare: ¿Roma majagũ árĩpehrerã tauro opu árĩgũre gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripu irire wajayedoreri? arĩñorã erã Jesure.

²³Erã eroparĩcũ Jesu erã ñero iidarire masigũ erãre werepu:

—¿Duhpirã yũ ñero wereniguicũ peediari mũa? ²⁴Dohparagã niyerusere aĩrique. Irisere ñarã, arĩpu.

Irisere erã aĩ eracũ ñagũ õpa serẽpipũ Jesu:

—¿Nihino gohra waĩcũgũ masũ tuhyari irisere? ¿Noa waĩ tuhyari? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—César, masa tauro opu waĩ ãgũ masũ sã tuhyami irisequere, arĩ yũhriñorã erã.

²⁵Erã eroparĩcũ Jesu werepu:

—Irisubu tamerare masa tauro opuere ãgũ yare oque. Goãmũ yapũre Goãmũre oque, arĩpu Jesu erãre.

²⁶Eropirã masa erã peero Jesure ñero arĩ wereniguicũ iimasibiriñorã erã. Eropirã erã Jesu yũhririre peerã erã peemaria wañorã. Eropa peemariarã, ejarimaria wañorã.

Saduceo masa Goãmũ ãgũ sĩrinirã masurire serẽpiñorã Jesure

Mt 22.23-33; Mr 12.18-27

²⁷Eropi bajamerãgã Saduceo masa Jesu pohroque erañorã. “Goãmũ sĩrinirãre masusome,” arĩ pepirã árĩñorã Saduceo masa. Eropirã erã õpa arĩñorã ãgũre:

28—Buhegu, marire òpa arí gojañumi Moise: “Yujugu ìgu tìgu marapocugu porā mariqueregu ta ìgu sīricū ìagu ìgu pagu magure ìgu tìgu marapo áridigore marapocuro gahmea. Eropo iigu ìgu tìgu muru ìgu porācubodiro dopa ta porācuro gahmea ìgu pagu magure. Eropirā ìgu tìgu muru porā iro dopa árirācoma,” arīpu Moise, arīñorā erā.

29Irire arītuha i queorire werenemoñorā erā Jesure:

—Yujugu porā siete arīñorā. Erā tìgupu marapocu porā marigu ta sīria wapu. 30Eropigu gajigu ìgu pagu magu sā ìgu tìgu marapo áridigore ta marapocuru. Ìgu eropa marapocura puhru ìgu tìgu muru iro dopa ta ìgu sā porā mariqueregu ta sīria wapu. 31Eropigu ihī pagu magu sā ìgu tìgu muru iro dopa ta porā mariqueregu sīria wapu. Eropa dihta wañorā yujugu porā gohra. Ne porā mariquererā ta sīripehrea wañorā. 32Erā marapo sā erā puhru sīria wapo pare, arī, Jesure serēpiñorā: 33¿Ne, Goāmū arīpeherrerā sīrinirāre ìgu masucū nihino marapo gohra arīgocuri igo? Erā siete arīpeherrerā igore marapocunirā arīñorā. ¿Eropigo nihino marapo gohra arīgocuri igo? arī serēpiñorā erā.

34Erā eroparīcū Jesu yuhripu:

—I yeba majarā ũma nome mera marapocuma. 35Erā eropa iiquerecū ta ũmūsi majarāpu eropa arībeama. Dohpaguere masare ũmare, nome sāre diaye iirāre Goāmū òarā iigucumi. Erā erā sīria puhru masa mūriarācoma Goāmū pohrogue. Eropirā erā eroguere marapocubeama. 36Eropirā erā anyua iro dopa ta ne sīrisome daja. Erā Goāmū ìgu masunirā arīrā, Goāmū porā āhrama. 37Dohpaguere sīrinirā erā masa mūriaboropure mūare weregura. Irire masia mūa ìgu Moise ìgu arī gojarare. “Iri yucugugāgue ũjudigugue arīgu Goāmū òpa arī weremi yure,” arī gojañumi Moise. “Yuhu Abrahā, Isaa, Jacobo erā opu ta āhraa,’ arī weremi Goāmū yure,” arī gojañumi Moise. 38Erā sīrira puhrugue “Erā opu ta āhraa,” arīñumi Goāmū. Eropirā erā sīrinirā mūra ìgu masunirā arīrā erā ojocarirā āhrama. Arīpeherrerā masa sīriquererā ojocarirā āhrama Goāmū ìgu iacū, arīpu Jesu erāre.

39-40 Ìgu eroparīcū erāpu dipaturi Jesure serēpidiabiñorā. Eropirā bajamerāgā judio masare buherā òpa arīñorā:

—Buhegu, mūhu òaro yuhriabu, arīñorā erā ìgure.

Cristo Davi mūru opu āhrimi, arī werēpu Jesu

Mt 22.41-46; Mr 12.35-37

41 Puhru Jesu òpa arī werēpu masare:

—“Cristo Davi mūru pārami arīgucumi,” arī buherima mūare buherā. ¿Duhpirā erā eropa arī buheri? 42 Davi mūru ìgu basi Salmo ìgu gojarapūgue òpa arī gojañumi:

Goāmū yu opu òpa arāmi: “Ohō yu diayepu dorebu doaque.

43 Eropigu mūre ìhaturirāre mūre tarinugabasagura yuhu,” arīmi Goāmū yu opu, arī gojañumi Davi mūru.

44Eropa arĩ gojagu Davi muru opucñumi Cristore. ¿Eropigu Davi muru Cristo ñecu muru áriqueregu ta duhpigu Davipu Cristore opucyuri? Cristo Davi muru opu áhrimi, arĩ werepu Jesu.

Masare buherã erã ñero iirire werepu Jesu

Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54

45Masa bajarã watope Jesupu igu buherãre opa arĩ werepu:

46—Masare buherã erã ñeri iirire iarã oaro pee masique. Eropirã erã iro dopa iibiricãque. Erã yoari suhri sañama masa erãre ñaboro dopa. Doberi duarogue gajirã umupeori mera bocatiri serēcũ gahmema erã. Eropirã erã mari buheri wiriguere oparã oari doari dihtare doadiama erã. Eropirã bosenri áricũ sãre oparã erã doarigue dihtare doadiama. 47Erã wapeweyarã nome erã wajamocũ ñha erã ya wirire ehmama erã nomere. Eropa erãre mojomoro ñabiriquerã erã masa erã ñhurore yoari boje Goãmure serẽma, “Gua Goãmure oaro umupeoa,” arĩ guyarã. Erã eropa iira dipuwaja Goãmũ erãre gajirã tauro dipuwaja moagucumi, arĩpu Jesu erãre.

Wapeweyo Goãmũ wihigue igo apirare werepu Jesu

Mr 12.41-44

21 1Eropa arĩ weretuha Jesu Goãmũ wihi maja erã amuburi niyeru gameneori comoro pohrogue ñha doapu. Iri comorogue doberi oparã erã niyeru sãcũ ñapu Jesu. 2Eropa ñagu wapeweyo mojomorocũgo igo pesegã igo oparaserigãre igo sãcũ sãre ñapu. 3Iirire ñatuha opa arĩ werepu: —Diaye arĩgu iiaa mũare. Igo wapeweyo mojomorocũgoru ii comorogue igo yare sãgo gajirã áripehrerã erã sãdiro tauro sãmo igoa. 4Gajirã doberi oparã erã wũaro oquerecũ ta erãpũre erã ya wũaro duhyaa. Igoru mojomorocũgo áriquerego ta áripehreri igo bari waja áriborare opehocãmo igoa, arĩpu Jesu.

—Goãmũ wihi cóara wihi áriroca, arĩpu Jesu

Mt 24.1-2; Mr 13.1-2

5Eropi gajirã Goãmũ wihire iarã opa arĩnorã:

—Oari utã mera iira wihi, oari wihi áhrea. Masa Goãmũ wihire erã ora sã oari áhrea, arĩ wereniguirã iĩnorã.

Erã eroparicũ Jesu werepu erãre:

6—I wihi majare dohpaguere ñaraa mũa. Gajinu áricũ i wihi maja áripehreri mari ñara, i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome, arĩpu Jesu erãre.

I umũ pehreburiñare werepu Jesu

Mt 24.3-28; Mr 13.3-23

7Igu eroparicũ peerã erãpu serẽpiñorã igure:

—Buhegu, ¿dohpáricũ eropa warocuri mũ arĩdiro dopa waro? ¿Pehreburinu coregãre dohpa wanugacũ ïarãcuri gua? arĩ serẽpiñorã erã ïgure.

⁸ Jesu yũhripũ erãre:

—Õaro iyuque mũa. Eropirã gajirã mũare erã gũyarire peebiricãque. Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ gũyarã árirãcoma. Eropa arĩ gũyarã “Dohpaguere pehreburinu merogã duhyaa,” arĩrãcoma. Erã eroparicũ erãre peebiricãque. ⁹Eropirã mũa pohrogã gajirã masa gamewejẽcũ, masa erã oparãre cóacũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã sã eropa iicũ peebeorãca. Mũa irire peerã güibiricãque. Pehreburinu core õpa wamũhtaroca. Eropa wamũhtacũ pehreburinu duhyaniroca dohpa, arĩpũ Jesu.

¹⁰ Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemopũ:

—Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejẽrãcoma. ¹¹Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã masa bajarã oa mera sĩri, áripehrero majarã masa dorecurãcoma. Eropirã umaro majare deyoro moarire gũhyadiarire masa ïarã, ïha uca warãcoma. Eropa wacũ mũapũ güibiricãque.

¹²“I áripehreri eropa waboro core, yaharã mũa áriiri dipuwaja gajirã mũare ñeha ñero iirãcoma. Eropirã mari judio masa buheri wirigue mũare weresã, peresu iirãcoma mũare. Erã eropa iicũ macari majarã oparã pohrogue erã tauro oparã pohrogue sãre mũare aĩgãrãcoma erã mũare dipuwaja moadorerã. ¹³Erã eropa mũare aĩgãcũ mũapũ erãre õari buherire wererãca. ¹⁴Erã oparã pohrogue mũare erã aĩgãcũ erã oparãre mũa yũhriborore wũaro guñabiricãque mũa. ¹⁵Yũhũ mũare werenigüicũ iĩgura. Mũaare eropa itamugũ pee masirire, õari werenigüiri sãre mũa iicũ iĩgura. Mũa eropa iicũ mũare ïhaturirãpũ mũa werenigüirire pee bocatĩumasosome. “Iri diaye áribeaa,” arĩ yũhrimasisome. ¹⁶Irisuburi mũa yaharã áricũ ïha mũa pagu sũmarã, mũa pagu porã, mũa acawererã, mũa mera majarã sã mũare oparãre wejẽdorerã orãcoma mũare. Erã eropa iicũ mũare ïhaturirã mũa mera majarãre gajirãre wejẽrãcoma. ¹⁷Eropirã yaharã mũa áricũ ïarã, áripehrerã mũare ïhaturirãcoma. ¹⁸Mũaare eropa iicũ mũapũ ne dederesome. ¹⁹Eropirã erã mũare ñero iiquerecũ ta mũare erã ñero iirare yujuro bojerã yãre duhubiricũ Goãmũ mũare taugũcumi. Eropigũ ïgu pohrogue mũare opagũcumi.

²⁰“Eropirã bajarã surara Jerusalenguere erã cãhmotacũ ïarã, Jerusalẽne erã cóãborore merogã duhyacũ masirãca mũa. ²¹Eropa wacũ ïarã Judea yeba árirãpũ utã yucugue oma duhriporo. Eropirã Jerusalẽn árirã sã waporõ. Eropirã campo árirã Jerusalenguere wabiricãporo daja. ²²Irinũri dipuwaja moarinũri áripehreri Goãmũ yare erã gojarapũ erã arĩdiro dopa ta eropa waroca. ²³Goãmũ oã masare turaro dipuwaja moacũ áripehrerogue i yebaguere ñero tarirãcoma. Eropa wacũ nijiposã nome, erã porãre mihrirãre oparã nome sã mojomorocurã nome dujarãcoma irisubure. ²⁴Gajirã i maca majarãre gamewejẽrãcoma. Eropirã gajirã i maca majarãre áripehreri yebarigue aĩgã peresu iirãcoma. Eropirã judio masa áribirã Jerusalẽne ñero

iirācoma. Eropirā erā tarinūgarācoma. Judio masa árībirāre “Iripēta árīque,” Goāmū ĩgu arīcūgue Jerusalénre āhri duhurācoma, arī werepū Jesu.

Jesu i yebague ĩgu dujariborore werepū

Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37

²⁵Eropigū erāre werenemopū:

—Irisubure abe umū majagu, ñami majagu, necā sā guhyaro gohrotoa warācoma. Árīpehrerā i yeba majarā, “Cue, sīrirāca,” arī pepirācoma. Wuariya turaro busūrire pāgūri sāre turaro guirācoma. ²⁶Irisubure umaro maja sā yeba sā burīgā ñohmeroca. Eropa wacū ĩarā masapū i yeba pehrebore corerā burīgā guirācoma dedererī arīrā. ²⁷Irisubu ta yūhū masū Goāmū ĩgu obeodigū Goāmū ĩgu turari mera, ĩgu gosesiriri mera umaro maja imica weca i yebaguere yū dujaricū ĩarācoma masa. ²⁸Yū eropa arīra wanūgacū ĩarā guibiricāque. Eropirā guñatura umarogue ĩhamujuque. Irisubure Goāmū mūare ĩgu tauboro merogā duhyaroca, arīpū Jesu.

²⁹Eropa arītuha i queori mera erāre werepū Jesu:

—Hīgueragu baja gajī yucū sā iri yucū waricūrire pepique mūa. ³⁰Iri yucū pūricacū ĩarā, “Bojori merogā duhyaa,” arī masia mari. ³¹Eropa ta i árīpehreri yū arīra iri eropa wacū ĩarā, “Goāmū ĩgu opū árīburisubu merogā duhyaa,” arī pepirāca mūa. ³²Mūare diaye arīgu ĩaa. Irisubu majarā erā sīrīboro core árīpehreri yū arīra eropa waroca. ³³Umaro i yeba sā pehrea waroca. Yū wereniguiripū ne pehresome. Árīpehreri yū arīdiro dopa ta eropa waha ojogorocūroca.

³⁴“Yū dujariburinūre ne masibea mūa. Eropirā ōaro árīyuque. Bosenūrire pagari ĩniguibiricāque. Eropirā merebiricāque. I yeba maja ĩburire wūaro pepibiricāque. Mūare yū arīdiro dopa ta ĩirā, guñaña mariro i yebaguere yū aricū ne ũcasome. ³⁵Yūhū masare beyegu arīgu guñaña mariro arīgūca. Waibūgu guñaña mariro ĩgu weradague ĩgu mehsihajaro dopa ta irinū waroca masare árīpehrerā i yeba majarāre. I yeba majarā “Eropa waroca,” erā arībiririnū eropa waroca. ³⁶Mūapū ōaro guñatura coreque. Eropirā Goāmūre ire serēnigūicāque: “Pehrerinū eropa wacū yūre itamuque. Turarire oque yūre ōaro yū tarīboro dopa. Eropigū Cristore mū obeogūre guiro mariro yūhū ĩgūre bocatīricū ĩique yūre,” arī serēque Goāmūre, arīpū Jesu.

³⁷Eropi irinūrire Goāmū wihigūe Jesu buhemūripū. Ñamiri nūcū buhetuhajagu Olivo waīcūdigūgue waha irīgūgue árīboyotahmuamūripū. ³⁸Boyocū árīpehrerā masa ĩgūre Goāmū wihigūe peerā wamūriñorā.

Pahia oparā, judio masare buherā mera wejēdiañorā Jesure

Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53

22 ¹Eropi irisubure bugabiriri pan erā baburi bosenu merogā duhyayoro. Iri bosenu Pascua waīcūyoro. ²Eropirā pahia oparā, judio masare buherā mera Jesure wejēdiarā, erā wejēborore guñamañorā. Jesure wejēdiaquererā ta masapūre guñorā guari arīrā.

³Eropi Judapu watí ñgure ñero iidorecũ yũhripu ñgure. Juda doce Jesu buherã mera majagu arĩripu. ⁴Eropigu pahia oparãre, Goãmũ wihi majarã surara oparã mera sãre weretamugu wapũ. Erã pohrogue eja, erãre Jesure ñgu ñhmuborore weretamupu erã mera. ⁵Ñgu erãre eroparĩcũ pee erã mucubiri, “Mũre niyeru wajayerãca,” arĩñorã erã Judare. ⁶Erã eroparĩcũ, “Áũ, mũare ñgure ñhmugura,” Juda arĩpu. Eropigu masa erã ñabiririsubu Jesure ñhaturirãre ñgu ñhmuborore corenipũ.

Jesu ñgu buherã mera ñgu baturinũ arĩyoro
Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26

⁷Bũgabiriri panre erã baburinũ bosenu arĩñugarinũ arĩyoro. Eropiro Pascua majagu arĩbure ovejare erã wejẽrinũ arĩyoro. ⁸Irisubu ta Pedro, Ñũ sãre Jesu werẽpu:

—Bosenu mari baburire amurã waque, arĩpu Jesu erãre.

⁹—¿Nohonogue mari baburire amudoregu obeori mũhu guare? arĩ serẽpiñorã erã.

¹⁰Erã eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—Jerusaléngue waque. Eroque mũa ejacũ deco sorobu tuhpeogu mũare bocatirigucumi. Ñgu bocatiricũ ñgu mera waque. ¹¹Eropa warã ñgu silhu ñajari wihigue ejarã, wihi opũre opa arĩque: “¿Nohogue yũhu, yũ buherã mera Pascua maja barire barãcuri?” arãmi buhegu,” arĩque wihi opũre. ¹²Mũa eroparĩcũ peegu wũari taribure, mũaro maja taribure, mari gameri mera erã amura taribure ñhmugucumi wihi opu. Eroque mari baburire iique mũa, arĩpu Jesu erãre.

¹³Ñgu eroparĩcũ erã iri macague wañorã. Eroque erã ejacũ erãre ñgu arĩdiro dopa ta eropa wayoro. Eropirã erã Pascua arĩcũ baburire amuñorã.

¹⁴Erã barisubu arĩcũ Jesu doce ñgu buherã mera ba doapu. ¹⁵⁻¹⁶Eroque erã barogue doagu Jesu erãre werẽpu:

—Mũare arĩgu iiaa. I Pascua bosenure mari iiaa Goãmũ ñgu yarãre ñgu taurare guñarã. Pũhrũ Goãmũ ñgu opu arĩrogue ñgu yarãre tautuhagucumi. Ñgu eropa tauboro core inũno majare dipaturi basome yũhu. Eropigu dohpaguere yũ ñero tariboro core i Pascua maja barire mũa mera turaro badiabu, arĩpu Jesu.

¹⁷⁻¹⁸Eropa arĩgu Jesu ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽ, erãre werẽpu: —Mũare arĩgu tiiaa. Goãmũ ñgu opu arĩrogue igui decore ihriboro core ne dipaturi ihrisome yũhu. Eropirã iri vinore aĩ mũa basi ihrique, arĩpu Jesu.

¹⁹Eropa arĩtuha panre aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩpu. Eropa arĩtuha irirure nuha guerepu erãre. Irirure gueregu ta erãre werẽpu:

—I yũ dũpu ãhraa. Yũ dũpu yũre ñhaturirãre erã oburi dũpu arĩroca. Mũa ñeri iira wajare cóãbu sĩrigũca yũhu. Eropirã mũa yũre guñaburire ire baque, arĩpu Jesu.

²⁰Eropa batuha eropa ta erãre ihriripa sãre opu. Eropigu erãre werẽpu:

—Mũa ñeri iirare cóãbu sĩrigũca. Eropigu yũ dire cóãguca. Eropa sĩrigũ yũ Pagũ Goãmũ “Masare õaro iigũra,” ñgu arĩdiro ii ojogorocũguca.

21 “Dohpaguere peeque mua. Yure ñhaturirãre ñhmubu yu mera ohõ doami. 22 Goãmũ ñgu arĩdiro dopa ta yũhu masũ Goãmũ ñgu obeodigu sĩrigũca. ñgu eropa sĩridorequerecũ ta yure ñhaturirãre ñhmudigupũ ñetariaro tarigũcumi, arĩpu Jesu.

23 ñgu eroparĩcũ erãpu erã basi õpa arĩ serẽpiñorã:

—¿Jesure ñhaturirãre ñhmubu mari mera majagu nihino árĩcuriba? arĩ serẽpiñorã erã basi.

**“¿Mari mera majagu nihinopũ opũ árĩgũcuri?”
arĩ wereniguñorã Jesu buherã**

24 Pũhrũ Jesu buherã õpa arĩ dũyasoñorã:

—¿Mari mera majagu nihipũ árĩgũcuri opũ? arĩ wereniguñorã erã basi.

25 Erã eropa arĩ wereniguicũ peegu Jesu erãre werepu:

—Goãmũre masibirã oparãpu erã masare dorerã pũriro mera dorema. Eropirã oparãre “Erã masare õaro itamurã ãhrima,” arĩrima gajirã erãre.

26 Mũarũ eropa oparã árĩdiasome mua basi. Mua mera majagu mua tĩgũpu mua pagũ magũ iro dopa árĩporo. Mua mera majagu opũ árĩdiagu gajirã itamugũ árĩporo. 27 ¿Nihino ãhriri opũ mua pepicũ? ¿Ba doagũpu opũ ãhriri? ¿O barire duhpogũpu opũ ãhriri? Ba doagu ta árĩcumi opũ. ñgu eropa árĩquerecũ ta yũpu pohro majagu iro dopa ta mũare itamugũ ahrabũ.

28 “Masa erã yure ñero iiquerecũ ta mũarũ yure duhubirabũ. 29 Eropigu yu pagũ ñgu yure opũ acudiro dopa ta mua sãre oparãre acugũra yũhu.

30 Yũ opũ árĩcũ mua sã yũ bari mesa ta baha iħrirãca. Eropirã mua oparã doarire doarãca. Mua ero doarã Israe masare doce cururi majarãre beyerãca õarã sãre ñerã sãre, arĩpu Jesu ñgu buherãre.

**Pedro “Jesure masibea,” ñgu arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu
Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38**

31 Eropa arĩtuhaja Pedroe Jesu õpa arĩ werepu:

—Simo Pedro yure peeque. Watĩ Satana mũare árĩpehrerãre gamegu Goãmũre serẽrami. Mua yure duhu ñgu yare iicũ gamegu serẽrami. Trigo pohe opũ ñgu trigo gasirire cóãgu puri siriro dopa mũare goroweodiami.

32 ñgu mũare eropa gamequerecũ yũpu mũre Goãmũre serẽbasabũ. Yure mũ umupeo duhubiriburire serẽbasabũ Goãmũre. Eropigu mũhu yũ mera majagu dipaturi árĩgu mũ acawererãre yaharãre guñaturacũ iique mũhu, arĩpu Jesu Pedroe.

33 ñgu eroparĩcũ Pedro yũhrĩpu:

—Opũ, mũre erã peresu iiquerecũ ta, yũhu mũ mera majagu árĩniguigũca. Mũre erã wejẽquerecũ ta mũ mera majagu árĩniguigũca, arĩpu Pedro.

34 Jesu yũhrĩpu:

—Pedro, mũre arĩgu iiaa. Dohpagã ñami cãreña ñgu wereboro core uħresubu “Jesure masibea,” arĩgũca mũhu gajirãre, arĩpu Jesu Pedroe.

Jesure erā ñero iinugaboro merogā duhyayoro

³⁵Eropa arĩtuha Jesu ĩgu buherāre wereru:

—¿Sohō árĩrasubure mua niyeru aju moorā, suhri diyeri aju moorā, zapatu moorā muare yu obeorasubure gajino duhyari muare? arĩ serēpipu Jesu.

—Ne gajino guare duhyabirabu, arĩ yuhriñorā erā.

³⁶—Irisubure muare duhyabiriquerecū ta dohpaguepūre suhri diyeri ajure, niyeru aju sāre oparā irire aĩque. Eropirā muare matamijiri maricū iarā mua suhrire duarā irimijire asūque. ³⁷Ire muare arĩgu iiaa. Goāmū yare erā gojarapū erā arĩdiro dopa ta yure eropa waro gahmea. Ōpa arĩnuma iripūgue. “‘Īgu dorerire tarinugarā mera majagu ahrimi,’ arĩrācoma masa,” arĩ gojañuma yure, arĩpu Jesu. Erāpu arĩñorā:

³⁸—Īaque opu. Pemiji matamijirire opaa gua, arĩñorā ĩgu buherā.

—Iripēta árĩca, arĩ yuhripu Jesu.

Getsemanĩgue Jesu Goāmū mera werenigupū

Mt 26.36-46; Mr 14.32-42

³⁹Eropi Jesu ĩgu ero core ĩgu iiguadiro dopa ta Olivo waĩcudigu utāgugue waha wapu. Īgu eropa wacū ĩgu buherā ĩgu mera wañorā.

⁴⁰Erogu ejaqu ĩgu erāre wereru:

—Goāmure serēque mua ñerire iibiriboro dopa, arĩpu erāre Jesu.

⁴¹Eropa arĩtuha ĩgu seyaro merogā yujugu ta wanemo, mereja Goāmū mera werenigupū:

⁴²—Ahū, yu ñero tariburire iidiabigu iibiricāque. Yu eropa serēquerecū ta yu gamero dopa iibita. Mupu masia. Mu gamero dopa ta iique, arĩ serēpu Jesu Goāmure.

⁴³Īgu eropa arĩ serēcū umarogue aridigu anyu Jesure dehyoapu ĩgure itamugu. ⁴⁴Eropigu Jesu ñero siporācu turaro mera Goāmū mera werenigupū. Eropiro ĩgu ñajasiri guari di wiriro dopa ĩgure wiridijayoro.

⁴⁵Goāmū mera wereniguituha wahgānugaja, ĩgu buherā pohrogu dujaa wapu. Īgu dujajacū ĩgu buherā burigā bujawererā árĩrā carĩrā arĩñorā. ⁴⁶Eropigu Jesu erāre opa arĩ wereru:

—¿Duhpirā carĩri mua? Wahgāque. Goāmure serēque mua ñeri iibiriburire, arĩpu Jesu erāre.

Jesure ĩhaturirā ĩgure peresu iñorā

Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11

⁴⁷Īgu eropa arĩ wereniguirisubu masa bajarā erañorā. Juda doce buherā mera majagu árĩdigu masare muhtagāridigu arĩpu. Eropigu ĩgu Jesu pohro eraa, ĩgu wayuporāre mimipu ĩgure. ⁴⁸Īgu eropa mimicū Jesupu ĩgure serēpipu:

—Juda, ¿yu masure Goāmū ĩgu obeodigure yure ĩhaturirāre ĩhmugu yu wayuporāre mimiri mahu? arĩpu Jesu.

49 Ìḡu eropa arĩra pũhrũ Jesu buherã masa Jesure erã ñeaburire masirã ìḡure serẽpiñorã:

—Opũ, ¿ḡua matamijiri mera erãre gamequeãsi? arĩñorã erã.

50 Erã eropa arĩra pũhrũ yujugu Jesu buherã mera majagũpũ pahia opu pohro majagure ìḡu matamiji mera ìḡu gamirore diayerũ árĩri gamirore tabe coro dijucãpũ. 51 Ìḡu eropa iicũ ìagũ Jesu õpa arĩpũ:

—Ìibita, arĩpũ.

Eropa arĩtuha pohro majagũ gamiro arĩrañere mohmeripũ. Ìḡu eropa iicũ pohro majagũpũ mũraro ta dujarũ daja. 52 Eropa iituha pahia oparãre, Goãmũ wihi surara oparãre, mũrã sãre ìḡure ñeamorãre Jesu serẽpipũ:

—¿Mũa matamijiri mera, yucũ ducari mera arirã yajari masure iro dopa ta yũre ñearã arirã iiari? 53 Ëmũri nũcũ Goãmũ wihigue mũa mera yũ árĩcũ, mũa yũre ñeabiribũ. Eropa arĩquerecũ ta dohpague mũa ñerã yanũ ta ãhraa. Watĩ ìḡu tarinũgaburisubu árĩro iiaa, arĩpũ Jesu.

“Jesure masibea,” arĩpũ Pedro

Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27

54 Erã Jesure ñeatuha pahia opu ya wihigue aĩḡãñorã erã ìḡure. Erã aĩḡãcũ Pedro yoarogue erãre ìhanũrusiapũ. 55 Opũ ya wihigue ejacũ, iri wihire cãhmotara sãriro pohecague õari goro deco peame dihuñorã gajirã. Erã dihucũ ìagũ Pedro peame pohro doarã mera doapũ. 56 Ìḡu peame boyorogue doacũ yujugo pohro majago ìḡure õaro ìhanũrũ gajirãre õpa arĩ werepo:

—Ìhĩ sã ìḡu mera ta ãhrami, arĩpo igo.

57 Igo eroparĩcũ Pedro yũhrĩpũ:

—Nomeo, ìḡure ne masibea yũhũ, arĩripũ Pedro. 58 Pũhrũ ñari gajigu Pedrore ìha, õpa arĩ werepũ:

—Mũ sã erã mera majagũ ta ãhraa, arĩpũ ìḡu.

—Ne, árĩbeaa, arĩripũ Pedro.

59 Yuju hora pũhrũ gajigu gajirãre õpa arĩ werepũ:

—Diaye ta ãhraa. Ìhĩ Galilea majagũ ãhrimi. Diaye ta Jesu mera ãhrami ìhĩ sã, arĩpũ ìḡu gajirãre.

60 Ìḡu eroparĩcũ Pedro yũhrĩpũ:

—Mũ arĩḡure ne masibea yũhũ, arĩ yũhrĩpũ.

Ìḡu eropa arĩ wereniguirisubu cãreña werepũ. 61 Ìḡu werecũ mari Opũ Jesu wihi pohro árĩdigũ Pedrore maji ìapũ. Ìḡu eropa ìacũ Pedropũ Jesu ìḡu arĩrare guñapũ. “Dohpagã ñami cãreña ìḡu wereboro core, uñresubu mũhũ, ‘Yũhũ Jesure masibea,’ arĩḡuca mũhũ,” Jesu ìḡu arĩrare guñapũ Pedro. 62 Eropigũ Pedro erogue wiriri, turaro orepũ.

Jesure wereya, pañorā erā

Mt 26.67-68; Mr 14.65

⁶³Eropirā Jesure corerā surara ĩgure wereya, pañorā. ⁶⁴Eropa parā ĩgu cuirire diricāhmota, ĩgure serēpiñorā:

—¿Noa mure pari? ĩabiriqueregũ ta wereque gũare, arĩ wereyañorā erā.

⁶⁵Eropirā baja gajĩ ñero arĩ wereyañorā erā ĩgure.

Jesure opu serēpipũ

Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24

⁶⁶Eropirā boyorogue ta mūrā, pahia oparā, judio masare buherā sā gamenereñorā. Erā eropa gamenererore gajirā erā pohrogue Jesure aĩgāriñorā.

⁶⁷—Wereque gũare. ¿Goāmũ beyedigũ Cristo āhriri mũhũ? arĩ serēpiñorā erā Jesure.

Erā eroparicũ Jesu yũhripũ:

—Mũare yũ werecũ säre yure peesome mũa. ⁶⁸Mũare yũ serēpicũ yure yũhrisome mũa. Eropirā yure wiusome mũa. ⁶⁹Mũa yure wiubiriquerecũ ta pũhrũ ñari mũuri nũcu yũhũ masũ Goāmũ ĩgu obeodigũ Goāmũ yũ Pagũ turagũ ĩgu diayerũ doagũ árigũca, arĩpũ Jesu.

⁷⁰Ĭgu eroparicũ erā áripehrerā serēpiñorā daja dipaturi:

—¿Eropa arĩgu “Yũhũ Goāmũ magũ āhraa,” arĩri mũhũ? arĩñorā erā.

—Mũa arĩro dopa ĩgu ta āhraa, arĩ yũhripũ Jesu erāre.

⁷¹Ĭgu eroparicũ opa arĩ erā basi wereniguiñorā erā:

—Ĭre weresārāre gajirāre mari gamebeaa pare. Erā nũcu ta sihajama. Ĭgu Goāmũre ĩgu ñero wereniguicũ mari basi ta mari peea. Eropirā ĩgu ñero iira dipuwajare masituhaa, arĩñorā erā erā basi.

Pilato Jesure serēpipũ

Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38

23 ¹Eropa arĩtuha erā áripehrerā wahgānũgaja, Jesure Pilato waicũgu opu pohrogue aĩgāñorā. ²Aĩ ejarā Jesure weresānũgañorā:

—Ĭhĩ mari ya yeba majarāre ñero iidorecũ peeabũ. Mari opuere Césare ihĩ wajayedorebeami. Eropigu ĩgu “Yũhũ opu āhraa. Cristo āhraa yũhũ,” arĩ wereniguimi ĩgu basi, arĩ weresāñorā erā Jesure.

³Erā eropa arĩ weresāra pũhrũ Pilato Jesure serēpipũ:

—¿Diaye ta judio masa opu ta āhriri mũhũ? arĩpũ ĩgu Jesure.

—Mũ arĩro dopa ta ĩgu ta āhraa, arĩ yũhripũ Jesu.

⁴Ĭgu eroparicũ Pilato pahia oparāre, masa säre werepũ:

—Ĭre gajino waja dipuwaja mara, arĩpũ ĩgu.

⁵Ĭgu eropa arĩquerecũ ta erā turaro weresānemoñorā:

—Ĭgu, ĩgu buheri mera masare gamequeācũ iimi. Galilea yeba ĩgu irire iinũgami. Eropa iinũgatuha áripehrero Judea yebague irire ĩgu iimi, arĩ weresāñorā erā.

Herode waicugũ opu Jesure serẽpirũ

⁶Erã eropa arĩ weresãcũ peegu Pilatopũ serẽpirũ:

—¿Ihĩ Galilea majagu ahriri? arĩpũ ĩgu.

⁷—Ero majagu ta ahrimi, arĩ yuhriñorã gajirã.

Erã eropa yuhricũ peegu Pilatopũ Jesu ĩgu árĩri yebare masigu opu Herode ĩgu ya yeba majagu ĩgu árĩcũ masipũ. Irire masigu Jesure Herode pohro obeopũ. Irisubure Herode Jerusalén árĩpũ. ⁸Ero core Herode Jesure peemũripũ. ĩgu eropa peera pũhrũ ĩgure burigã ĩadiaripũ. Jesu ĩgu deyoro moarire ĩgu ii ĩhmucũ ĩadiaripũ ĩgu. Eropigu ĩgu Jesure ĩagu mucubiripũ. ⁹Eropigu baja serẽpirũ Jesure. ĩgu eropa serẽpiquerecũ ta Jesupũ ne yuhribiripũ ĩgure. ¹⁰Pahia oparã, judio masare buherã sã Herode pohro nũgaja turaro Jesure weresãñorã. ¹¹Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ Herode ĩgu surara mera wereya, Jesure ñero iññorã. Eropã wereyarã, õariñe suhrirore opu yañe dopa bejariñere sãñorã erã Jesure. Eropã wereyatuha, iri suhrirore tuwea ai Pilato pohro obeoñorã daja. ¹²Irinũre Herode, Pilato mera õaro erã basi game iinũgarã árĩnũgañorã. Ero corere erã basi game ĩhaturirã árĩriñorã.

Masa Jesure wejẽdoreñorã

Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16

¹³Eropi Pilato pahia oparãre, gajirã oparãre, masa sãre ĩgu sihubeoecũ gamenereñorã. ¹⁴Erã gamenerecũ ĩagu õpa arĩpũ erãre:

—Īre yũre aigãrirã, “Īgu masare ñero iidoremi,” arĩraa mũa yũre. Dohpague mũa ĩhuro ĩre serẽpipehoabũ daja. Yũ eropa serẽpira pũhrũ mũa ĩgure weresãcũ ñeri dipuwaja mara yũ ĩacũ. ¹⁵Herode sã “Īgure ne ñeri dipuwaja mara,” arãmi. Eropã arĩgu dipaturi ĩre ohõ dujuami daja. Eropiro ĩre wejẽdorero mara. Mũa sã irire ĩha masia. ¹⁶Eropigu ĩgure tãraradari mera tãradoreguca yuhũ. Erã eropa tãrara pũhrũ ĩgure wiugũra, arĩripũ Pilato.

¹⁷Bojori nũcu Pascua bosenũri nũcu peresu árĩdigure yujugure masa gamegure Pilato eropa wiubasamũripũ. Eropã iiro gameyoro ĩgure. ¹⁸Eropirã Pilato “Jesure wiugũra,” ĩgu arĩcũ peerã árĩpehrerã masa õpa arĩ gaguinigiũñorã:

—Īgu Jesure wejẽque. Gũa yagu arĩbure Barrabãpũre guare wiubasaque, arĩ gaguinigiũñorã masa.

¹⁹Ero Barrabãpũ Jerusalengue oparãre ĩgu cóadorera dipuwaja, ĩgu gajirãre wejẽra dipuwaja peresu iññorã ĩgure. ²⁰Pilato Jesupũre wiudiaripũ. Eropigu ĩgu masare ĩgu wiabure serẽpi ĩapũ daja. ²¹Īgu Jesure eropa wiudiaquerecũ ta erã ĩgure arĩñorã daja:

—Crusague pabia wejẽque ĩgure. Wejẽcãque ĩgure, arĩ gaguiniñorã erã.

²²Erã eroparĩcũ Pilato uñresubu waro gohra õpa arĩripũ daja erãre:

—¿Ñehenore ñerire iiari ĩgu mũa eropa arĩ gaguinigiũcũ? Ne ĩgure ñeri dipuwaja mara. Eropigu ĩgure wejẽdoremasibea. ĩgure tãraradari mera tãradoreguca. Iripẽta iidoreguca. Eropigu ĩgure wiugũca, arĩripũ Pilato.

²³ Ñgu eroparĩcũ ta erã turaro mera gaguininemo, Jesure crusague wejẽdoreñorã. Erã eropa arĩ gaguinicũ peegu Pilato erã gamero dopa ta iidorepũ. ²⁴ Eropigu erã arĩro dopa ta Pilato Jesure wejẽdorepũ. ²⁵ Eropa doregu masa serẽdigure wiupũ. Ñgu peresugue árĩgure, masare gamewejẽcũ iidigure, masare wejẽdigure Pilato Barrabãpũre wiupũ. Eropigu masa erã gamero dopa ta Pilato Jesure crusague wejẽdorepũ.

Erã Jesure crusague pabia wejẽñorã
Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27

²⁶ Eropirã erã Jesure wejẽrã warã, aĩgãñorã. Erã eropa warisubu Simo waĩcũgu Cirene majagu pohegue ejadigu erapũ. Jerusalengue ñgu eracũ ñarã Jesure aĩgãrã ñgure bocatĩri, ñeha, crusare ñgure coãtamudoreñorã Jesu pũhũ.

²⁷ Eropirã masa bajarã Jesure ñhanũrusiañorã. Eropirã gajirã nome ñgure erã eropa iicũ ñarã turaro ore nũrusiañorã. ²⁸ Erã orecũ peegu Jesu erãre maji ñha õpa arĩpũ:

—Jerusalén majarã nome yũre orebircãque. Mũa basi, mũa porã ya árĩburire oreque. ²⁹ Gajinũri árĩcũ masa õpa arĩrãcoma. “Porã marirã nome dohpaguere mari árĩcũ õatariaboaya,” arĩrãcoma masa. ³⁰ Irisubure utãgure õpa arĩ werenĩguirãcoma masa. “Ñgu utãgu gua weca yuri bejaporo. Gũare wejẽcãporo,” arĩrãcoma masa. ³¹ Masa yũre dipuwaja marĩgure erã õpa iicũ, ñeri dipuwaja oparãpũ ñetariaro warãcoma, arĩpũ Jesu.

³² Gajirã perã dorerire tarinũgarã erã árĩcũ erã sãre Jesu mera erã wejẽmorãre aĩgãñorã erã. ³³ Erã aĩgã dipu pero waĩcũrogue eja crusague Jesure pabiañorã. Eropirã gajirã perã sãre yujugure ñgu diayepũ gajĩgure ñgu copũ crusariguere pabiañorã. ³⁴ Erã eropa iicũ Jesu õpa arĩpũ:

—Ahũ, oã dohparagã erã ñero iirire cãdijique erãre. Erã erã eropa iirire masibeamã. Eropigu irire cãdijique, arĩpũ Jesu ñgu Pãgure.

Eropirã surara Jesu suhri murare “¿Noa yañe árĩrocuro ñe?” arĩ game bira wajatañorã. ³⁵ Eropirã masa ero niguirã erã ñaro judio masa oparã Jesure weryañorã:

—Ñgu gajirã masare sĩribonirãre taurapũ. Eropigu ñgu Cristo Goãmũ ñgu beyedigu árĩgu ñgu basi tariporo, arĩ weryañorã erã.

³⁶ Surara sã ñgure weryañorã. Jesu pohro ejarã, vino suĩrre erã oriñorã. ³⁷ Iirre iirã õpa arĩñorã erã:

—Mũhũ judio masa erã opũ árĩgu ta, mũ basi tarique, arĩñorã erã.

³⁸ Eropi ñgu weca õpa arĩ gojarapũre pabia tuñorã: “Ñhĩ judio masa tauro opũ árĩgu ãhrimi,” arĩ gojaturapũ árĩyoro. Griego ya mera, Roma majarã ya mera, judio masa ya mera gojarapũ árĩyoro.

³⁹ Gajigu ñgu mera erã pabia tudigu ñgu ñero arĩ werenĩguipũ Jesure:

—¿Mũhũ Cristo árĩbeari? Mũ basi, gua sãre tauque, arĩpũ ñgu Jesure.

⁴⁰ Ñgu eroparĩcũ peegu ñgu mera majagupũ ñgure yũhrĩpũ:

—Eropa arībiricāque. ¿Duhpigū Goāmure umupeobeari mūhū? Marire yujuro mera dipuwaja moama erā. ⁴¹Maripure mari űeri dipuwajare dipuwaja moarā diaye iirā iima erā. Ihīpū űerire iibirinūmi, arīpū gajigū tarinūgagupū.

⁴²Eropa arīgū īgū Jesure ōpa arīpū:

—Jesu, mūhū opū árīrogue árīgū yū sāre guñaque, arīpū īgū Jesure.

⁴³—Mure ire arāa. Dohpagāre yū mera paraíso waicūrogue yū mera árīgūca, arīpū Jesu īgure.

Jesu sīria wapū

Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30

⁴⁴Eropi goeri boje gohra árīcū árīpehrerogue űhre hora gohra naitīa wayoro. ⁴⁵Naitīaro árīrisubu Goāmū wihi majañe suhriro cāhmotara suhriro deco mera yehguea wayoro. ⁴⁶Eropigū Jesu turaro gaguinipū:

—Ahū, yū sīporāre mure wiaa mū dibuboro dopa, arī gaguinipū Jesu.

Eropa arītuha sīria wapū.

⁴⁷Eropa wacū īagū surara opupū “Goāmū turagū āhrimi,” arī, “Ihī Jesu diaye ta ōagū āhrañumi,” arīpū īgū.

⁴⁸Eropirā ero gamenererā iri eropa wacū īarā, Jesu īgū sīricū īarā, erā ya wihigue dujaa wañorā. Dujaa wa, būjawereri mera waha wañorā.

⁴⁹Árīpehrerā Jesu mera majarā, Galileague īgū mera arinirā nome sā yoarogue Jesure ihu igniñorā.

Jesu dūpūre masa gobegue apiñorā

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹Irisubure José waicūgū ero árīpū. Judea yeba Arimatea waicūri maca majagu árīpū. Eropigū īgū ōagū, diaye iigū árīgū, Goāmū īgū opū árīnūgaburire coregū árīpū. Eropigū īgū judio masa oparā mera majagu árīqueregū ta Jesure erā wejēdorecū gamebiriripū īgū. ⁵²Eropigū Pilato pohrogue eja, Jesu murgū dūpūre serēpū. ⁵³Serētūha Jesu dūpūre aī diju, ōari suhriro mera īgū dūpūre omapū.

Eropa omatuha masa gobegue utāyegue erā seara gobegue apipū īgū dūpūre. Iri gobere ne yujugū sīridigūre yaanibiriñorā dohpa. ⁵⁴Irinū Sabadonū maja árībūrire erā amuyurinū árīyoro. Sabado judio masa soorinū árīborō merogā duhyayoro.

⁵⁵Eropirā Galileague Jesu mera arinirā nome masa gobegue José wacū īarā nūrsiañorā. Masa gobegue eja, iri gobere īha, Jesu dūpūre īgū apirare īañorā. ⁵⁶Pūhrū erā ya wihigue dujaa wañorā. Poresurire īgū dūpūre sūburire amuñorā erā. Eropirā Sabado árīcū Goāmū īgū dorerire Moiserē īgū apirare iri dorero dopa ta erā sooñorā.

Jesu masa mūriapū

Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10

24

¹Domingo árīcū boyorogue erā nome erā poresuri erā amurare aī Jesu masa gobe pohrogue aīgāñorā. ²Iri gobegue ejarā, iri gobere

biharaye utāyere erā pāgū nugurayere ñañorā. ³Eropa ñarā erā iri gobegue ñaja wañorā. Jesu dũpũpũre ne bocajabiriñorā erā. ⁴Īgu dũpũre bocabirā, “¿Dohpa wayuri?” arī pepiñorā erā. Erā eropa arī pepi erā werenigui amaro gohra perā ũma gosesiriri suhricurā erā pohro niguiñorā. ⁵Ero erā niguiçũ ĩha, nome güirā merejañorā. Eropirā ũmapũ erāre wereñorā:

—¿Duhpimorā sīridigũ murũ ĩgu árĩdirore ahmari mua? Dohpague *ĩgu* ojocarigũ āhrimi. ⁶Īgu õre marimi. Masa mũriatuhami. ¿Sohõ árĩrasubure Galileague mua mera árĩgu ĩgu arĩrare guñari mua? ⁷“Yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigũre wiarācoma ñerāre. Erā yũre crusague pabia wejērācoma erā yũre. Eropigũ yũ sīrira pũhrũ ũhrenũ pũhrũ masa mũriagũca yũhũ,” ¿muare ĩgu arĩrare guñari mua? arĩñorā ũmapũ.

⁸Erā eroparicũ peerā, nomepũ ĩgu arĩrare guñañorā. ⁹Erā eropa arĩra pũhrũ erā dujaa wañorā. Once buherāre gajirā säre irire werepehoñorā. ¹⁰Erā nomepũ María Magdalena, Juana, María Santiago pago árĩñorā. Erā nome gajirā nome sã árĩñorā Jesu buherāre eropa wererā nome. ¹¹Erā eropa arī werequerecũ ta Jesu buherāpũ “Erā diaye arĩbiribocoma. Eropa arĩcārā iima oã nome,” arī pepiriñorā. Eropirā erā nomere peediabiriñorā.

¹²Erā eroparicũ peegu, Pedropũ masa gobegue omagã, ĩagu warũ. Iri gobegue eja, ĩgu muhmereja ĩhame acupũ. Jesure erā omara gasiro dihtare ĩapũ. “¿Dohpa wayuri?” arī pepigũ ĩgu wihigue dujaa warũ.

Emaus waĩçuri maca maja mague Jesu dehyoapũ

Mr 16.12-13

¹³Irinũre perā Jesu buherā mera majarā Emaus waĩçuri macague warā iñorā. Jerusalénre once kilómetros yoaro āhraa Emaure ejaro.

¹⁴Emaugue waha, árĩpehri Jesure eropa warare wereniguiçũgārā iñorā. ¹⁵Erā eropa arī werenirisubu Jesupũ erā watope erā mera warũ.

¹⁶Eropirā ĩgũre ĩaquererā ta erā ĩgũre ĩha masibiriñorā.

¹⁷—¿Mua curirā warā dohpa arī werenigui bujawererā iiri mua? arĩpũ Jesu. Īgu eroparicũ erā dujanũgañorā bujawererā. ¹⁸Eropigũ Cleofa waĩçugũpũ Jesure yũhripũ:

—¿Dohpague Jerusalénre erā iirare mũ dihta masibeari? arī serẽpipũ ĩgu.

¹⁹—¿Dohpa wahári Jerusalénre? arĩpũ Jesu.

Īgu eroparicũ Cleofa yũhripũ:

—Jesure Nazare majagũre erā iirare arĩrā iiaa. Īgu Goãmũ yare weremũhtagũ árĩrimi. Eropirā ĩgu wereniguirire peerā, ĩgu iira säre ĩarā, “Turagu āhrimi,” arī pepirima masa. Goãmũ sã eropa arī pepicumĩ. ²⁰Mari pahia oparā, gajirā oparā mera ĩgũre wejẽdorerā gajirāre ohama. Erā eropa ocũ gajirāpũ ĩgũre crusague pabia wejẽama. ²¹“Roma majarāre cóabu Israe masa opũ árĩbu āhrimi,” arī pepiribũ gua ĩgũre. Dohpagã mera ũhrenũ wahaa ĩgu sīrira pũhrũ. ²²Bajamerāgã gua mera majarā nome guare ũcacũ iiaa. Boyoro Jesu ĩgu masa gobegue erā eja, ²³ĩgu dũpũre erā bocabirañorā. Dũpũre bocabiri erā dujara

wereama. “Guare anyua dehyoama. Jesu ojocariapu,” arĩ wereama nomepu.

²⁴ Erã eroparĩcũ gajirã gua mera majarãpu iri gobegue eja nome erã arĩdĩro dopa ta ãañoã. Erã sã Jesu mũũũre ãabirañoã, arĩpu ãgu Jesure.

²⁵ ãgu eropa arĩra puhrũ Jesu werepu erãre:

—Mũa ne peebirã ãhraa. ¿Goãmu yare weremũhtanirã mũra erã arĩrare õaro peebeari mũa? ²⁶ Cristo opu áriboro core ãgu mũmarogue ãgu mũriaboro core ãgũre ñero tariro gahmeabu. ¿Irire masibeari mũa? arĩpu Jesu erãre.

²⁷ Eropa arĩgu Goãmu yare erã gojarapũguere erã ãgũre gojayurare Jesu werepehocãpu erãre. Moise mũũũ ãgu gojarare Jesu werenũgapũ. Eropigu áripehrerã Goãmu yare weremũhtanirã erã gojara sãre erãre werepehocãpu.

²⁸ Erã erã wari macague erã ejacũ Jesupu erãre tarigãgu dopa iipu.

²⁹ ãgu eropa iiquerecũ ta erãpu ãgũre wadorebiriñoã.

—Gua mera dujaque. Ñamicague ãhraa. Nairo iica, arĩñoã erã Jesure.

Eropigu Jesu erã mera wihigue ñaja wapu. ³⁰ Puhrũ ãgu erã mera erã bari mesague doaja, panre aĩ, Goãmũre “Õhaa” arĩpu. Eropa arĩgu iri panre nuha aĩ erãre õpu. ³¹ ãgu eropa iicũ ãarã erã Jesure ãha masiñoã pare. Erã ãha masira puhrũ ãgu dederea wapu. ³² ãgu eropa dederecũ erã erã basi õpa arĩ wereniguiñoã:

—Mague ãgu marire wereniguirisubu Goãmu ãgu gojarare ãgu wereniguirisubu mari siporã mera õaro mucubiriri mera pepiabu mari, arĩñoã erã basi.

³³ Eropa arĩtuha erã mata Jerusaléngue dujaa wañoã. Eroque eja, once buherãre, gajirã mera gamenererãre bocañoã. ³⁴ Erã ejacũ, once buherã õpa arĩñoã erãpuere:

—Diaye ta mari Opu masa mũriadi ãhrami. Simo Pedro ãgũre ãapu, arĩñoã erã.

³⁵ Erã eroparĩcũ peerã Emaus wari maha wanirã sã erã ãarare wereñoã:

—Jesu ãgu panre nuha guare ãgu ocũ ãha masiabu gua, arĩñoã gajirãre.

Jesu ãgu buherãre dehyoapu

Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23

³⁶ Erã eropa arĩ wererisubu mata Jesupu erã pohro dehyoanũgajapu.

—¿Ãhriri mũa? arĩpu ãgu erãre.

³⁷ ãgu eroparĩcũ erã “Sĩridigu mũũũre ãarã iiaa mari,” arĩ pepi, turaro gũiñoã. ³⁸ Erã eropa gũicũ ãagu ãgu erãre werepu:

—¿Duhpirã gũiri mũa? ¿Duhpirã yũre ãarã “I diaye áribeaa, arĩri mũa?”

³⁹ Yũ mojotorire yũ guburi sãre ãaque. Mũa irire ãarã, yũre ãha masirãca. Yũre mohmepique. Mohmepirã masirãca mũa. Sĩridigu mũũũ dũpu moomi. Yũpu dũpuca, arĩpu Jesu.

⁴⁰ Eroparĩgu ãgu mojotorire, ãgu guburire ãhmuũpu erãre. ⁴¹ ãgu eropa ãhmuquerecũ ta erã bũrigã mucubiri uca warã “I diaye áribeaa,” arĩ pepiñoã dohpa. Erã eropa arĩ pepicũ masigu Jesu erãre serẽpirũ:

—¿Õre bari ãhriri? arĩpu ãgu.

⁴² Ñũ eroparĩcũ waimũ mupudigũre mome imisĩri sãre oñorã ñũre.
⁴³ Irire aĩ erã ñũuro Jesu bapũ. ⁴⁴ Batuha Jesu werepũ erãre:

—Sohõ mari árrasubu mũa mera árigũ yũhũ mũare werediro dopa ta dohpaguere yũre eropa wahabũ. Goãmũ doreri Moise marire ñũ apira ñũ eropa aĩ gojadiro dopa ta yũre eropa wahabũ. Goãmũ yare weremuhtanirã, Salmopũre gojanirã sã iribojegue erã yũre aĩ were gojayudiro dopa ta dohpague yũre eropa wahabũ. Eropa ta waro gahmeabũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁵ Eropa arĩtuha Goãmũ yare erã aĩ were gojarare ñũ buherãre masicũ iipũ Jesu erãre.

⁴⁶ —Goãmũ yare erã gojara õpa arĩyoro: “Cristo ñero tarigũcumi. Eropigũ ñhrenũ pũhrũ ñũ sirira pũhrũre ñũ masa mũriagũcumi. ⁴⁷ Ñũ masa mũriara pũhrũ áripehreri yeba ñũ yarã Goãmũ yare buherãcoma. ‘Mũa ñerire bujawererã Jesucristo mera mũa ñerire cãdijirã árrĩrãca,’ aĩ wererãcoma masare. Eropa weremorã Jerusalén werenũgarãcoma,” aĩ gojañumi Goãmũ yare erã gojarapũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁸ Eropa arĩtuhaja õpa aĩ werenemopũ:

—Mũapũ i áripehrerire ñanirã ãhraa. Eropirã gajirãre wererãca.

⁴⁹ Goãmũ “Ñũre mũare obeogũra,” ñũ aridigũre yũpũ mũare obeogũra. Eropirã Jerusaléngue ñũ Espĩritu Santo mũare ñũ eraburire coreque mũa. Ñũ mũare turarire ogũcumi, arĩpũ Jesu ñũ buherãre.

Jesu mũarogue mũria wapũ

Mr 16.19-20

⁵⁰ Eropa arĩtuha Jesu erãre Jerusalén árrĩrãre Betaniague aĩgãpũ. Erogue eja, Jesu ñũ mojotori mera simũju, “Õaro árique,” arĩpũ erãre. ⁵¹ Eropa arĩtuha erãre apĩ, mũarogue mũria wapũ. ⁵² Ñũ mũriara pũhrũ erã ñũre umũpeo, “Õagũ, turagũ ãhrimi,” aĩ, Jerusaléngue burigã mucubiriri mera dujaa wañorã. ⁵³ Ero ãhri mũari nũcũ erã Goãmũ wihigue Goãmũre serẽmũriñorã. “Mũhũ õagũ ãhraa,” aĩ umũpeoniguicãmũriñorã erã ñũre. Eropa ta áriporo. Iripẽta ãhraa.

San Juan

Ñu waĩcũgu ipũre gojadigu Jesucristore ĩamuriĩnumi. Jesucristo i yebare buhecũ Ñu ĩgu buhegu árĩmuriĩnumi. Eropigu Jesu sĩridigu masa muria ĩgu Pagu pohro mũriara pũhrũgue Ñu ipũre gojaĩnumi.

Cristo masu ta árĩnũgaĩnumi

1 ¹Negohraguere i yeba árĩboro coregue ta Cristo mata árĩmũhtamũrituhapu. ĩgu Goĩmũ mera árĩpu. Eropigu ĩgu Goĩmũ ta árĩcũgu iipu. ²Matague ta Cristo Goĩmũ mera árĩpu. ³Eropigu i yebare, umũsire árĩpehrerire ĩhacũnugudorepu Goĩmũ ĩgũre. Eropigu masa sãre ĩhacũnugudorepu ĩgũre. Eropigu irire ĩhacũnugupehopu ĩgu Jesucristo. Eropiro irire ĩgu ĩhacũnugupehobiricũ i ne mariboya. ⁴Cristo ojocaririre ogũ āhrimi. Boyocũ mari mari basi õaro mari ĩha masiro dopa ta, ĩgu mari Pagũre õaro ĩha masicũ iimi marire. Eropigu i yebare eragu mari Pagũre masicũ iimi masare. ⁵I yeba majarã erã guĩnaricũri naitĩaro iro dopa ñeri āhraa. Jesucristo boyogoro dopa ta masa pohro eragu erã Goĩmũ yare masicũ iimi. Eropiro naitĩariĩne, boyoriĩnere ne tarinũgabiro dopa ta Cristore ñeripu ne tarinũgabiriyoro.

⁶⁻⁷Goĩmũ Ñu waĩcũgũpũre obeomũhtapu Cristore quere aĩgã weremũhtadoregu. ĩgu obeodigu Ñupu eraa guare masare Cristo ĩgu ariburire weremi. ⁸Ñupu Cristo árĩbirimi. Eropa árĩbiriqeregu ta ĩgu Cristore masare wereyumũhtagu árĩmi. ⁹Cristo boyogoro dopa ta árĩgu árĩpehrerã masare Goĩmũre masicũ iibu i yebaguere aridigu árĩmi. Diaye ta āhraa. ĩgu masare masicũ iigu ta āhrimi.

¹⁰Eropigu Cristo i yebare árĩdigu árĩrimi. I yebare ĩhacũnugudigu árĩpu. ĩgu eropa árĩquerecũ ta i yeba majarã ĩgũre ne ĩha masibirinirã árĩma. ¹¹Ĩgu ya yeba ĩgu masa dehyoadigu árĩrimi. ĩgu ya yeba ĩgu masa dehyoadigu árĩquerecũ ta ĩgu ya yeba majarãpũ ĩgũre ne gamebirinirã árĩma. ¹²Erã eropa gamebiriqerecũ ta árĩpehrerã ĩgũre gamerãpũre erãre Goĩmũ ĩgu porã árĩcũ iimi. ĩgũre umupeorãre árĩpehrerã Goĩmũ ĩgu porã árĩcũ iimi. ¹³Erã Goĩmũ porã ta āhrima. Eropirã masa erã gamero Goĩmũ porã wabeama. Goĩmũ gamero mera ĩgu porã wahama.

¹⁴Eropigu Cristo ĩgu masu ĩgu árĩnũgara pũhrũ mari mera árĩmi ĩgu. ĩgu eropa árĩcũ ĩarã masare mahigu, diaye majare ĩgu wereniguigu árĩcũ gua masibu. ĩgu

dihta Goãmũ magũ árĩgu turagu árĩmi. Īgu eropa árĩgu árĩcũ gua masibũ. ¹⁵Ñu waĩyegu ĩgu buherogue Cristo eracũ ĩha õpa arĩ gaguĩniguĩmi guare weregu:

—Sihĩ ahrimi yũ mũare weredigu. Īgu yũ puhrũ masa dehyoadigu ãhrimi. Eropã árĩqueregu ta yũ tauro turagu ãhrimi. Īgu yũ masa dehyoaboro coregue árĩtuharũ. Eropigu ĩgu yũ tauro ãhrimi. Yũhũ mũare eropa arĩ weredigu ta ãhrimi ihĩ, arĩmi Ñu guare.

¹⁶Īgu Cristopũ õagu turaro masare mahigu árĩgu marire árĩpehrerãre õaro iiniguicãmi. ¹⁷Goãmũ dorerire Moisepũ apimũhtarũ marire. Jesucristopũ Goãmũ masare ĩgu mahirire buhegu árĩmi. Goãmũ ĩgu diaye wereniguiri sãre buhegu árĩmi ĩgu. ¹⁸Masa ne Goãmũre ĩabeama. Īgũre mari ĩabiriquerecũ ta ĩgu magũ ĩgu turaro mahigu yujugu ta árĩgũpũ ĩgu Pagũre marire masicũ iimi.

Gajirã Ñu waĩyegũre serẽpiũma

Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17

¹⁹Judio masa oparã Jerusalén árĩrã pahiare, Goãmũ wihi mohmerã sãre Ñu pohrogue obeõnorã. “¿Nihino ãhriri mũhũ?” arĩ serẽpidorerã obeõnorã erãre. Erã eropa arĩ serẽpirã ejacũ õpa arĩ weremi Ñupũ. ²⁰Ne yayaro mariro weremi. Diaye ta werepehocãmi guayaro mariro.

—Yũhũ Cristo Goãmũ ĩgu masare taudoregu ĩgu obeodigu árĩbeaa, arĩmi ĩgu.

²¹Īgu eroparĩcũ erãpũ ĩgũre dipaturi serẽpima daja:

—¿Mũhũ Cristo árĩbigũ Eliapũ ãhriri? arĩma.

—Árĩbeaa yũhũ, arĩmi ĩgu.

—¿Gua coredigu Goãmũ yare weremũtagupũ ãhriri mũhũ? arĩma erã.

—Árĩbeaa yũhũ, arĩmi Ñu.

²²Īgu eroparĩcũ erã ĩgũre dipaturi serẽpima daja.

—Guare serẽpidorenirãre gua õaro werebora dopa guare wereque daja. ¿Nihinopũ ãhriri mũhũ? ¿Dohpa árĩgũno ãhriri mũhũ? arĩma erã Ñure.

²³Erã eroparĩcũ õpa arĩ yũhrimi:

—Masa marirogue õpa arĩ gaguĩniguigu ãhraa yũhũ. Goãmũ ya weremũtagu Isaiã mũrũ ĩgu werediro dopa ta werea yũ sã: “Mari Opũ ĩgu ariboro core õarã árĩyunque ĩgũre peemorã,” arĩ masare wereyu gaguĩniguigu ãhraa yũhũ, arĩmi Ñu erãre

²⁴Ñure serẽpirã fariseo masa erã obeonirã árĩma. ²⁵Eropirã erã Ñure serẽpima daja:

—¿Mũhũ Cristo, Elia Goãmũ ya weremũtagu gua coregu árĩbiriqueregu ta duhpigu masare Goãmũ ya árĩburire waĩyeri mũhũ? arĩma erã.

²⁶Erã eroparĩcũ yũhrimi ĩgu.

—Yũ deco mera masare Goãmũ ya árĩburire waĩyea. Gajigupũ mũa masibigupũ mũa watope árĩtuhami. ²⁷Īgũpũ yũ puhrũ arigu yũ tauro turagu ãhrimi. Ōatariagu ãhrimi. Īgu iro dopa árĩbeaa yũpũ. Eropigu ĩgũre pepigu, “Bu árĩgu ãhraa yũhũ,” arĩ pepia, arĩmi Ñu erãre.

²⁸Eropa arĩ wereniguima erã Betaniague, dia Jordán waĩcũriya gajirũ masegu, Ñu ĩgu masare ĩgu waĩyeroque.

—Jesu Goãmũ ĩgu obeodigu cordero iro dopa ãhrimi, arĩ wereñumi Ñu masare

²⁹Gajinũ Jesu Ñu pohro ĩgu aricũ ĩagu Ñu õpa arĩmi guare:

—Īaque. Ihĩ Goãmũ ĩgu obeodigu ĩgu cordero iro dopa ãhrimi. Cordero mari ñeri iira dipuwajare sĩriro dopa ihĩ sĩrigu i yeba majarãre erã ñero iirare cóãgũcumi ĩgu. ³⁰Ihĩ ta ãhrimi yũ õpa arĩdigu: “Yũ pũhrũ arigu yũ tauro turagu ãhrimi. Yũhũ masa dehyoaboro core ĩgu matague ta árituhapũ. Eropigu ĩgu yũ tauro turami,” yũ arĩdigu ihĩ ta ãhrimi. ³¹Yũpũ ĩre Goãmũ magũ ĩgu áririre masibirinibũ. Eropa masibiriqueregu ta deco mera waĩyegũ arigu iibũ yũ acawererã Israe masa ĩre erã masiborore, arĩmi Ñu.

³²Eropa arĩtuha Ñu werenemomi:

—Espĩritu Santo ɔmarogue buja iro dopa bejagu Cristo weca dijarimi. ĩgu weca ĩgu dujanugacũ ĩabũ. ³³ĩgu weca dujanugajacũ ĩha ĩgure ĩha masibũ. ĩgu yũre masare deco mera waĩyedore obeodigu Goãmũpũ õpa arĩ weremuhtatuhami yũre: “Espĩritu Santo dijarĩ ĩgu weca dujanugajagu ĩgu ta árigũcumi. ĩgũpũ Espĩritu Santore masa mera eropa árinigũicũ iigu árigũcumi,” arãmi Goãmũ yũre. ĩgu yũre eropa werebircũ ĩha masibiriboya ĩgure. ³⁴Dohpaguere ĩgure ĩha masituhaa yũhũ. Eropa ĩha masigu “Diaye ta Goãmũ magũ ta ãhrimi,” arãa yũhũ mũare, arĩ weremi Ñu.

Jesu buherã ĩgu ne sihunũganirã áriñuma

³⁵⁻³⁶Gajinũ Ñu mera gua perã ĩgu buherã ĩgu mera gua nigũicũ, Jesu gua pohro tari wahgãgu iimi. ĩgu eropa tari wahgãcũ ĩagu Ñu dipaturi õpa arĩmi guare:

—Īaque. Ihĩ Goãmũ ĩgu obeodigu cordero iro dopa árigũ ãhrimi, arĩmi Ñu.

³⁷ĩgu eroparĩcũ gua perã ĩgu buherãpũ ĩrire peerã Jesure nũrũsiagãbũ.

³⁸Gua eropa nũrũsiagãcũ ĩagu Jesu guare maji ĩha, serẽpimi:

—¿Nohogue wahari mua? arĩmi ĩgu guare. ĩgu eroparĩcũ gua sã ĩgure serẽpibũ.

—Buhegu, ¿nohogue ãhriri mũhũ? arĩ serẽpibũ gua ĩgure.

³⁹—Yũ mera arinijarã, ĩarã arique, arĩmi guare Jesu.

ĩgu eroparĩcũ guapũ ĩgu árirogue ĩarã wabũ. Irisubũ ñamicague cuatro hora áribũ. Eropirã iri ñamire ĩgu mera dujabũ gua.

⁴⁰Gua perã Ñure peerã, Jesure nũrũsiagãrã yũ mera majagu Andre mera áribũ. Andrepũ Simo pagũ magũ arĩmi. ⁴¹Eropigu ĩgu mata ĩgu ĩgure ahma boca, õpa arĩ werepũ ĩgure:

—Mesiare Goãmũ marire taubure Goãmũ ĩgu obeodigũre bocabũ gua, arĩpũ Andre Simore. Mesia ero majarã ya mera arĩrã, Cristo arĩrã iima.

⁴²Eropa arĩtuha ĩgu Simore Jesu pohro aĩgãmi. ĩgu pohro erã ejacũ ĩagu Jesupũ Simore õpa arĩmi:

—Mũhu Simo waĩcũgu Jona waĩcũgu magũ āhraa. Dohpaguere mũre Cefa waĩyegũra, arĩmi Jesu Simore. Cefa ero majarã ya mera arĩrã, Pedro arĩma. Eropigu Pedro waĩcũmi pare.

Felipere, Natanae sãre sihuũumi Jesu

⁴³ Gajinu Jesu “Galilea yebague ina warã,” arĩmi guare. Eropigu erogue eja ĩgu Felipere bocatĩri ōpa arĩmi:

—Yũ mera majagu árĩbu arique, arĩmi Jesu.

⁴⁴ Felipepũ Betsaida majagu árĩmi. ĩgu, Andre, Pedro mera yuju maca majarã arĩma. ⁴⁵ Eropigu Felipe Natanaere ahma, boca ōpa arĩ weremi:

—Goãmũ dorerire Moise ĩgu gojarapũgue ĩgu weredigũre, gajirã Goãmũ yare weremũhtanirã sã erã weredigũre gua bocabũ. Jesu Nazare majagu José magũ ĩgu ta árĩcumi, arĩmi ĩgu Natanaere.

⁴⁶—Nazareguere ne yujugu ōagu marimi, arĩmi Natanaepũ.

—Īagu arique mũhu, arĩmi Felipe.

⁴⁷ Eropi Natanae Jesu pohro ĩgu ejacũ ĩagu Jesupũ ōpa arĩmi Natanaere:

—Ihĩ dohpague arigu diaye ta ōagu judio masũ gohra āhrimi. ĩgũre ne gũyari mara, arĩmi Natanaepũre.

⁴⁸ ĩgu eroparĩcũ peegu Natanae ĩgũre serẽpimi:

—¿Duhpigu yũre ōaro masiri mũhu? arĩmi.

—Felipe, ĩgu mũre ĩgu sihuboro core, higueraгу doca mũ arĩcũ ĩhabu yũhu mũre, arĩmi Jesu ĩgũre.

⁴⁹ ĩgu eroparĩcũ Natanaepũ ōpa arĩmi ĩgũre daja:

—Buhegu, diaye ta mũhu Goãmũ magũ ta āhraa. Mũhu Israe masa gua opũ árĩbu āhraa, arĩmi Natanae.

⁵⁰ ĩgu eroparĩcũ peegu ōpa arĩ yũhripũ Jesu:

—Higueraгу doca yũ mũre ĩarare masigu yũre “Goãmũ magũ āhraa,” arĩ umupeoa mũhu yũre. ¿Iri ta mũre umupeocũ iiri? Mũre yũ eropa ĩara tauro Goãmũ turari mera yũ iicũ ĩagũca mũhu, arĩmi Jesu Natanaere.

⁵¹ Eroparĩcũ ōpa arĩ werenemomi:

—Diaye ta mũre arĩgu iiaa. Yũhu masũ Goãmũ ĩgu obeodigu āhraa. Ũmarogue Goãmũ yarã anyua erã yũ weca erã dijariçũ, erã mũriacũ sãre ĩagũca mũhu, arĩmi Jesu ĩgũre.

Caná waĩcũri macague erã mojoto diriri bosenugue Jesu ĩagu waũumi

2 ¹ Ũhrenũ puhũrũ Caná Galilea árĩri macague mojoto diriri bosenu árĩbu. Eropigo Jesu pago iri wihigue árĩmo. ² Jesu gua ĩgu buherã sã erã mojoto dirirogue sihubeonirã árĩbu. ³ Iri bosenu maja vino pehrecũ Jesu pago ĩgũre weremo:

—Dohpaguere vino pehrea wahabũ erãre, arĩmo igo Jesure.

⁴ Igo eroparĩcũ peegu Jesu ōpa arĩmi:

—Meho, ¿duhpigo irire yäre wereri mũhu? Masa erã yäre masiboro duhyania dohpa, arĩmi Jesu ïgu pagore.

⁵ ïgu eroparĩra pũhrũ ïgu pagopũ mohme corerãre weremo.

—Yũ magũ ïgu dorero dopa ta ïique mũa, arĩmo igo.

⁶ Irisubuguere gũa acawererã judio masa Goãmũ yare iimorã masare erã dũpũre eropa coeniguicãdorema. Eropi iri wihi seis gohra máta sorori, deco dicuri sorori árĩbũ. Iri deco Goãmũ yare iimorã erã coeri deco árĩbũ. Iri soroburire ochenta o cien litros sihajabũ decore. ⁷ Eropigũ erã mohme corerãre doremi Jesu:

—I soroburire deco mera pisãnemo ujutu dobopehocãque, arĩmi Jesu.

ïgu eroparĩcũ erãpũ òaro ujutu dobopehocãma iri soroburire.

⁸ Erã eropa iira pũhrũ Jesu erãre doremi daja:

—Dohpagueire iri decore waa aĩ, sihu bosenu iigure tĩarã waque, arĩmi.

ïgu eroparĩcũ peerã iri decore waa aĩgã, sihu bosenu iigure tĩama erã.

⁹ Erã tĩacũ ïgũpũ iri decore vino poyara decore ihriñami. Iri vinore “¿Noho majare aĩgãrayuri erã?” arĩ pepipũ ïgu. ïgu eropa masibiriquerecũ ïgũre mohme corerãpũ iri vinore tĩanirãpũ masima. Sihu bosenu iigu eropa masibirinijagũ, mojoto diridigũre sihubeo ¹⁰ òpa arĩ weremi:

—Gajirã masa òari decore vino decore tĩamũhtamũrima. Masa erã òaro ihrira pũhrũ ñequeyari vino decopũre tĩama erã. Mũpũ òari vino decore dihbu, pũhrũgue guare tĩaa, arĩmi sihu bosenu iigu mojoto diridigũre.

¹¹ Caná Galilea árĩri macague decore vino ïgu poyacũ iira ne Goãmũ turari mera ïgu deyoro moanũgara árĩbũ. Eropa iigu gajirãre ïgu turarire ii ïhmũmi Jesu. ïgu eropa ii ïhmura pũhrũ gũa ïgu buherã ïgũre umupeobũ.

¹² Pũhrũ Jesu, ïgu pago, ïgu pagũ porã, gũa ïgu buherã mera Capernaumgue sihgã wami. Eroque ejarã bajamenũrigã dujabũ gũa.

Jesu Goãmũ wihiguere ejañumi

¹³ Pascua árĩcũ gũa judio masa bosenu árĩboro merogã duhyanijabũ. Eropigũ Jesu gũa mera Jerusalengue wami. ¹⁴ Eroque e jagũ ïgu Goãmũ wihigue ñajajagũ, wecuare, ovejare, bujare duarãre bocajami. Eropigũ niyeru gohrotorã erã mesarigue erã doacũ bocajami. ¹⁵ Eropa bocajagũ yuradari mera tãraridari ii, erãre árĩpehrerãre disiporogue tãranũrũ wiumi. Eropigũ niyeru gohrotorã erã ya mesarire yomemuju mehpicãmi. Erã niyeru turi sãre mehsiripicãmi. ¹⁶ Eropa iitua bujare duarãre òpa arĩmi:

—Mũa yarã bujare aĩgãque. Yũ Pagũ ya wihire doberi duari wihi iibiricãque, arĩmi Jesu erãre.

¹⁷ ïgu eropa iicũ ïarã gũa ïgu buherãpũ Goãmũ ya gojarapũ erã arĩrare guñabũ. Òpa arĩ gojanirã árĩma. “Goãmũ, mũ wihire turaro mahia. Eropa mahigũ mũ wihire ñero erã iicũ ïagũ turaro bujawerea yũhũ,” arĩ gojarare guñabũ gũa Jesu ïgu buherãpũ.

¹⁸ Jesu ïgu eropa iira pũhrũ judio masa oparã ïgũre serẽpima:

—¿Duhpigü mũhũ oãre Goãmũ wihigue árirãre cohã wiuari? Goãmũ irire mũre iidoregũ áricũ Goãmũ turari mera ii deyoro moaque gũa ãaburire, arĩma erã Jesure.

¹⁹Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—I wihire mũa cóãcũ, ùhrenũ pũhrũ tuhajagũca yũhũ, arĩmi Jesu erãre.

²⁰—Ùhrenũ i wihire iisome mũhũ. Cuarenta y seis bojori gohra erã iira wihi ãhraa i wihi, arĩ yũhrima erã Jesure.

²¹Jesu ãgũ eropa arĩrare erã õaro pee masibirima. Jesu i wihire arĩgũ ãgũ dũpũ waburire arĩgũ iirimi. ²²Eropi ãgũ sĩrira pũhrũ, ãgũ masa mũriara pũhrũ gũa ãgũ buherãpũ ãgũ eropa arĩrare guñabũ. Goãmũ yare erã gojarapũre, Jesu ãgũ werera sãre guña, “Iri diaye ta ãhraa,” arĩbũ gũa.

Árĩpehrerã erã guñarire Jesu masiñumi

²³Pascua bosenũ áricũ Jesu Jerusalengue árimi. Ero ãgũ áricũ masa bajarã Goãmũ turari mera ãgũ deyoro moarire ii ãhmucũ ãarã ãgũre umupeoma.

²⁴Erã eropa umupeoquerecũ ta Jesu masa erã guñarire õaro masiñũ, “Yũre eropa umupeoniguicãracoma,” arĩ pepibiridi árimi. ²⁵Ãgũ masa erã guñarire õaro masiñũ. Eropa masiñũ masa ãgũre erã pepirire serẽpibirimi.

Jesu Nicodemo mera weretamuñumi

3 ¹Iri maca majagũ Nicodemo waĩcũgũ, judio masa oparã mera majagũ árimi. ãgũ fariseo masa ya curu majagũ árimi. ²Eropiãgũ ãgũ yuju ñami ãgũ Jesu pohro ahri ãgũ mera weretamupũ:

—Buhegũ, mũhũ Goãmũ ãgũ buhedorediãgũ ãgũ obeodiãgũ mũ áricũ gũa masia. Goãmũ mũre ãgũ itamubiricũ mupũ ãgũ turari mera ne deyoro moarire ne iibiriboaya. Mũhũ bajasuburi Goãmũ turari mera ii ãhmua, arĩpũ Nicodemo Jesure.

³Ãgũ eroparĩcũ Jesu werepũ:

—Diaye mũre arĩgũ iiaa. Ne masa dehyoagũ iro dopa dipaturi masa dehyoagũ dihta Goãmũ yagũ árimasimi. Mũ sã eropa ta árimasia, arĩpũ Jesu.

⁴—Yaho. ¿Bugupũ dohpa ii dipaturi masa dehyoabocuri ãgũ? ãgũ pago niji suhriroguere ñajaa, dipaturi masa dehyoa masiya mariboca ãgũre, arĩpũ Nicodemo.

⁵Ãgũ eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta arĩgũ iiaa mũre. Ne masa dehyoagũ iro dopa ta deco mera, Espĩritu Santo ãgũ turari mera dipaturi masa dehyoagũ dihta Goãmũ yagũ árimasimi. ⁶Nome nijipo sã nome árirã, majirãgãre masa dehyoacũ iima.

Espĩritu Santopũ masare Goãmũ porã áricũ iimi. ⁷“Ne masa dehyoagũ iro dopa ta dipaturi masa dehyoagũ dihta Goãmũ yagũ árimasimi,” yũ arĩcũ ne pee gorowerebita. ⁸Espĩritu Santo masare Goãmũ porã ãgũ iicũ iiri miruñe iro dopa ãhraa. Miruñe iri arirogue ahraa. Iri ariro caricũ mari peea. Eropa peequererã ta iri aridirore, iri waro sãre ne masibea. Eropa ta iimi Espĩritu Santo masare Goãmũ porã iigũ, arĩpũ Jesu Nicodemore.

⁹—Mũ eropa arĩrire õaro masibea, arĩpũ Nicodemo.

¹⁰ Ìgũ eroparĩcũ peegũ òpa arĩpũ Jesu:

—¿Mũhũ judio masare buhegũ áríqueregũ ta, duhpigũ yũ arĩrire peebeari?
¹¹ Diaye mũre arĩgũ iiaa. Gũa masirare, gũa ïarare gũa werea. Gũa eropa werequerecũ ta ne mũa gũa acawererã judio masa ne peediabiribũ. ¹² I yeba majare yũ werenigũ queõñaquerecũ ta “Diaye ta ãhraa,” arĩbeaa mũa. Eropa arĩbirã Goãmũ yare yũ werecũ sãre “Diaye ta ãhraa,” arĩsome mũa.

¹³ “Ne yujugũ ɔmarogue Goãmũ pohrogue wagũ ne dipaturi dujarisome. Yũhũ Goãmũ ïgũ obeodigũ yũ dihta ɔmarogue árdigũ i yebaguere aribũ. Eropigũ yũ dihta Goãmũ yare mũare weremasia. ¹⁴ Iribojeguere masa mariroguere Moise mũrũ añare come mera erã wéadigũre yucũgũ erã nugudigũgue duhsiupũ. Yucũgũgue ïgũ duhsiudiro dopa ta yũre Goãmũ ïgũ obeodigũre eropa ta yũ sãre duhsiurãcoma. ¹⁵ Yũre erã eropa iicũ árípehrerã yũre umupeorã árípehrerinũri Goãmũ mera áriniguirãcoma, arĩpũ Jesu.

Goãmũ árípehrerãre mahimi, arĩ gojañumi Ñu

¹⁶ Eropa arĩtuha òpa arĩnemopũ Jesu:

—Goãmũ árípehreri yeba majarãre turaro mahimi. Eropigũ yũre ïgũ magũre yujugũ ta árigũre Goãmũ obeomi árípehrerã yũre umupeorã peamegue erã wabiriborore. Eropirã árípehrerinũri Goãmũ mera árirãcoma erã. ¹⁷ Goãmũ yũre ïgũ magũre masare dipuwaja moadoregũ obeobirimi i yebaguere. Eropigũ masare peamegue wabonirãre taubure yũre obeomi.

¹⁸ “Yũre Goãmũ magũre umupeorãre ne dipuwaja moasome Goãmũ. Yũre umupeobirãpũre Goãmũ dipuwaja moadoretuhami. Masa yũre Goãmũ magũre yujugũ ta árigũre erã umupeobirira dipuwaja, dipuwaja moagũcumi Goãmũ erãre. ¹⁹ Yũhũ Goãmũ magũ i yebaguere arĩgũ boyoriñe òaro ïha masicũ iro dopa ta Goãmũ yare òaro masicũ iiaa masare. Yũ eropa masicũ iicũ ïarã yũre umupeobirã yũre gamebeama. Erã ñerire iiripũre turaro gahmema. Erã eropa gameri dipuwaja erãre dipuwaja moagũcumi. ²⁰ Árípehrerã ñerire iirã erã ñero iirire duhudiabeama. Eropirã boyoro iiriñe deyoro moaro dopa ta erã ñero iirare deyoro moari arĩrã yũre gamebeama. ²¹ Óarire iirãpũ yũre, yũ buheri sãre gahmema. Goãmũ yare erã iirire yũ òaro deyoro moacũ gũhyasĩribeama erã. Eropiro yũre boyoro iro dopa árigũre gahmema, arĩ werepũ Jesu.

Dipaturi Ñu waĩyegũ Jesure wereñumi

²² Pũhũ Jesu gũare ïgũ buherãre Judea yebague sihugã wami. Erogue ejağũ ero majarã mera bajamenũrigã duja, Goãmũ ya áriburire waĩyemi erãre. ²³ Ñu sã masare waĩyegũ iipũ Enón waĩcũri macague. Enón waĩcũri maca Salim waĩcũri maca pohro áribũ. Ero wũaro dia áribũ. Ero eropa áricũ ero majarã masare waĩyegũ iipũ Ñu. ²⁴ Erã ïgũre peresu iiboro core Enóngue masare waĩyegũ iipũ Ñu.

²⁵ Irisubure Ñu buherã mera majarã bajamerãgã judio masa mera waĩyerire wereniguirã dũyasoñorã. ²⁶ Tuhaja erã Ñu pohrogue eja irire wereñorã.

—Buhegu, dia Jordán waĩcũriya gajipũ masegue mũ mera áridigu “Īgu ta Cristo ta árigũcumĩ,” mũ arĩdigupũ dohpague masare waĩyegũ iimi. Īgu eropa iicũ áripehrerã Īgu pohrogue wahama pare, arĩñorã erã Ñure.

²⁷Erã eroparĩcũ peegũ Ñu yũhripũ:

—Īgu dorerire Īgu opacũ Goãmũ ĩgũre odi árimi. ²⁸“Cristo áribeaa yũhũ,” yũ arĩcũ mña peebũ. Eropã Cristo áribiriqueregũ ta ĩgũ core wereyubure Goãmũ ĩgũ obeodigu áhraa yũhũ. ²⁹Ōpã áhraa iri: Mojoto diridigo igo marapũ mera áriño wahamo. Mojoto diridigu mera majagupũ diridigu ĩgũ marapocũcũ ĩagũ ĩgũ werenicũ peegũ turaro mucubirimi. Eropigu mojoto diridigu mera majagũ ĩgũ mucubiridiro dopa ta yũ sã Cristo mera masa erã wacũ ĩagũ òaro mucubiria. ³⁰Cristopũre umupeoro gahmea masare. Yũpũre umupeobiricãro gahmea masare, arĩ yũhripũ Ñu.

Goãmũ magũ ñmarogue aridigu áhrimi, arĩ wereñumi Ñu

³¹Eropa arĩtuhagũ òpã arĩnemopũ Ñu.

—Ñmarogue aridigu áripehrerã nemoro turagũ áhrimi. Mari masa i yeba majarã áhraa. Eropirã i yeba majare werenigũia mari. Ñmarogue aridigupũ áripehrerã nemoro turagũ áhrimi. ³²Īgũ ĩarare, ĩgũ peerare ĩgũ weremĩ. Īgũ eropa werequerecũ ta masa ĩgũre ne peediabeama. ³³Ñmarogue aridigu ĩgũ wererire masa peerãpũ, “Goãmũ diaye áriño tiimi,” arĩrã iima erã. ³⁴Ihĩ Cristore Goãmũ ĩgũ obeodigure Espĩritu Santo ya turarire opehoñumi Goãmũ. Eropigu ĩgũ Goãmũ ya wereniguirire wereniguimi. ³⁵Goãmũ ĩgũ magũre turaro mahimi. Eropigu áripehrerire, áripehrerã sãre erã opũ arĩdoremi Goãmũ ĩgũ magũre. ³⁶Goãmũ magũre umupeorãpũ ñmũri nũcũ Goãmũ mera arĩnigũicãrãcoma. Īgũ magũre tarinũgarãpũ Goãmũ pohro wasome. Eropirã ñmũri nũcũ ñmaroguere árisome. Eropigu Goãmũ erãre turaro dipuwaja moagũcumĩ, arĩpũ Ñu masare.

Jesu Samaria majago mera weretamuñumi

4 ¹Jesu Ñu nemoro bajarã ĩgũ buherã ĩgũ opacũ, Ñu nemoro masare ĩgũ waĩyecũ fariseo masa peeñorã. ²Erã eropa peebeoquerecũ ta Jesupũ ĩgũ basi masare waĩyebirimi. Gũã ĩgũ buherãpũ masare waĩyebũ. ³Fariseo masa erã eropa masicũ peegũ Jesupũ Judea yeba áridigu Galilea yebague silu dujaa wami gũare.

⁴Galileague warã gũã “Samaria yebare tarigã warãca,” arĩbũ gũã.

⁵Eropa tarigã Samaria yebague áriĩri macague Sica waĩcũri macague ejabũ. Iri maca pohro iribojegue Jacobo mũrũ ĩgũ magũ José mũrũre ĩgũ ora yeba áriyoro. ⁶Ero Jacobo mũrũ ĩgũ deco ihrira gobe áribũ. Eropigu Jesupũ yorogue aridigu, ĩgũ oẽtaria wagũ iri gobe pohro doajami. Irisubu ĩgũ ero dojarisubu goeri boje gohra áribũ. ⁷⁻⁸Gũã ĩgũ buherãpũ macague gũã barire asũrã warã pũhrũ yujugũ ta ĩgũ erore dujadoami. Eropigo Samaria majago iri gobegue igo deco waago eracũ Jesu igore deco serẽpũ:

—Deco oque yũre, arĩpũ.

9—Mũhũ judio masũ áhraa. Yũpũ Samaria majago áhraa. ¿Duhpigũ yũre decore serẽri mũhũ? arĩpo igo Jesure. Judio masa Samaria majarãre game ïadiabirã áríñorã. Eropigo igo eropa arĩpo Jesure.

10 Igo eropa arĩra pũhrũ Jesu igore werepũ:

—Mũre Goãmũ ïgũ itamudiarire masigo árígo, mũre decore serẽgũre masigo árígo, mũpũ yũpũre serẽboaya. Mũ eropa serẽcũ gaji decore oboaya yũhũ mũre. Iri decopũ ojocarinigucãcũ iiri áhraa, arĩpũ Jesu igore.

11 ïgũ eroparĩcũ peego igo yũhripo ïgũre:

—Ne mũre sorobu mara. I gobe sã ũhcãri gobe áhraa. ¿Eropigũ i ojocaricũ iiri decore nohogue waabocuri mũhũ? 12 Gũa ñecũ mũrũ Jacobo iribojegue majagũ mũrũ i gobere gũare apimũripũ. ïgũ, ïgũ porã, ïgũ ejorã sã i decore ihrimũriñorã. “Gaji decore oboaya yũhũ,” mũ arĩgũ, ¿Jacobu tauro turagũ áhriri mũhũ eropa arĩ pepigũ? arĩpo igo.

13 Igo eroparĩcũ Jesu yũhripo:

—Árípehrerã i decore ihrirã dipaturi ñemesiburãcoma. 14 Yaha decopũre ihrirã ne dipaturi ñemesibusome. Eropirã yaha decore ihrirã Goãmũ mera eropa áriniguirãcoma. Maũ dipagãgue eropa deco wiriniguiri dopa ta yaha deco ne pehreesome, arĩpũ Jesu.

15 ïgũ eroparĩcũ nomeopũ òpa arĩpo:

—Ne dipaturi yũ ñemesibubiriboro dopa iri decore oque yũre. Eropigo dipaturi òguere ne deco waasome, arĩpo igo.

16 Igo eroparĩcũ Jesu igore werepũ:

—Irisubu tamerare mũ marapũre sihugo waque. Sihutuha ògue arique ïgũ mera, arĩpũ Jesu igore.

17—Marapũ marigo áhraa yũhũ, arĩpo igo.

—Diaye ta arãa mũhũ. 18 Mũhũ cincosuburi marapũcutuharibũ. Eropigũ dohpague mũ mera árígũ mũ marapũ gohra áribeami. Eropigo “Marapũ marigo áhraa,” arĩgo, diaye ta arãa mũhũ, arĩpũ Jesu igore.

19 ïgũ eroparĩcũ peego òpa arĩpo igo:

—Ne, Goãmũ yare weremũhtagũ áhraa mũhũ yũ pepicũ. 20 Gũa ñecũ sumarã mũra irigũ utãgũgue Goãmũre umupeomũriñorã. Eropirã mũrapũ judio masa “Jerusaléngue masare Goãmũre umupeoro gahmea,” arĩmũribũ mũa judio masa, arĩpo igo.

21 Igo eroparĩcũ Jesu yũhripo:

—Nomeo, yũpũre peenique. Pũhrũguere irigũ utãgũgue, Jerusaléngue sãre mari Pagũre umupeosome mũa. 22 Mũrapũ mũa umupeorire masibea. Masare taubupũ judio masũ áhrimi. Eropirã gũa judio masapũ gũa umupeogũre masia. 23 Dohpagũre pũhrũgue sãre Goãmũre diaye umupeorã erã òaro pepiri mera ïgũre umupeorãcoma. Eropa mari umupeocũ gahmemi Goãmũ. 24 Goãmũ dũpũ marigũ ta ïgũ áricũ masa ïgũre ïabeama. Eropiro ïgũre umupeori mera erã òaro pepiri mera ïgũre òaro diaye umupeoro gahmea masare, arĩpũ Jesu igore.

25 ïgũ eroparĩcũ igo yũhripo:

—Mesia, “Cristo,” erā arĩgũpũ, masare taubu ĩgũ ariburire masia yũhũ. ĩgũ arigũ marire árĩpehrerire buhepehogũcumĩ, arĩpo igo.

26—Yũhũ ta āhraa Cristo, arĩpũ Jesu igure.

27 ĩgũ eropa arĩ weretamurisubu gũapũ ĩgũ buherāpũ erabũ. Jesu nomeo mera ĩgũ wereniguicũ ĩarā ũca wacarabũ. Eropa ũcaquererā ta “¿Dohpa gahmeri mũhũ? ¿Dohpa arĩri mũhũ igure?” arĩ serēpiñabiribũ. 28 Eropigo nomeo igo sorobure ero duhudobocā, macague waha wamo. Eja masare werego ōpa arĩpo:

29—Yũ ĩirare werepehogũre ĩarā arique mũa. ¿ĩgũ diaye ta Cristo árĩbocuri? ĩarā arique mũa, arĩpo igo.

30 Igo eroparĩcũ iri maca majarā Jesure ĩarā arimorā iima. 31 Irisubure gũa Jesu buherā ĩgũre turaro badoreribũ.

—Buhegũ, baque, arĩribũ gũa.

32—Gajiropa árĩri barire opaa yũhũ. Irire mũa masibea, arĩmi ĩgũ gũare.

33 ĩgũ eroparĩcũ peerā gũa basi ōpa arĩ wereniguibũ:

—¿Gajirā ĩgũre barire otuhayuri? arĩbũ gũa basi. Gũa eroparĩcũ Jesu weremi:

34—Masapũ basũama. Yũre obeodigũ ĩgũ gamerire iigũ sũaa yũpũ.

35 “Wapicũrā aberi duhyaa mari dũca aĩboro,” pohe opũ ĩgũ arĩ pepimi. Mũapũ “Goāmũ yare gũa masare wereboro duhyania,” arĩ pepibiricāque. Diaye arĩgũ iiaa mũare. Dohpague tamerare masare wererā waque. Masare ĩaque. Dohpague tamerare yũ buherire masa erā peeburisubuno árĩro tiiaa. 36 Dũcare aĩrāre erā wajayero dopa ta, yaharā árĩmorāre aĩnirāre yahare buhenirāre wajayegũra yũhũ. Erā eropiira waja ōaro wajayegũra erāre. Erā eropa buhecũ peerā yũ buherire peenirā yaharāpũ Goāmũ mera ũmũri nũcu árĩrācoma. Eropirā erāre buhemũhtanirā, pũhrũ yaharā árĩcũ ĩirā sã yujuropa mucubirima. 37 “Yũjugũ otemũhtagũ āhrimi. Gajigũpũ dũcare aĩgũ āhrimi,” arĩmũriñorā iribojeguerẽ. Iri diaye ta āhraa. Erā eropa arĩdiro dopa ta yujurāyeri yahare weremũhtarā āhrima. Gajirā yahare buhe yaharā árĩcũ ĩirā āhrima. 38 Pohe opũ ĩgũre mohmerā erā otebirinirā árĩquerecũ ta erāre dũcare aĩdoregũ obeomi. Eropa ta masare buhemũhtabirinirā mũa árĩquerecũ ta erā yũre umupeocũ iidoremorāre obeoa mũare. Gajirāpũ erāre buhemũtatuhama. Erā buhenirāguere dipaturi buhenemorā, yaharā árĩcũ ĩirāca mũapũ. Eropirā buhemũhtarāpũ erā itamuro mera gajirāre yaharā árĩcũ ĩirāca, arĩmi Jesu gũare.

39 Irisubure Samaria majago, “Yũ iira mũrāre ĩgũ werepehoami,” igo arĩcũ peerā Samaria majarā bajarā Jesure umupeoma. 40 Eropirā Samaria majarā Jesu pohro ejarā, “Gũa mera dujanique,” arĩma ĩgũre. Erā eroparĩcũ gũa penũ ĩgũ mera ero dujanibũ. 41 Gajirā sã bajarā Jesure peerā umupeoma. 42 Ōpa arĩma masa nomeore:

—Nere mũ arĩrāre peerā Jesure umupeonũgarabũ. Dohpague tamerare ĩgũ wereniguirire gũa basi peerā ĩgũre ōaro umupeoa. Eropirā ĩgũpũre peerā i yeba majarāre peamegue wabonirāre taubu diaye ta ĩgũ árĩcũ, dohpague gũa masia, arĩma masa Samaria majagore.

Opu magure dorecugure òagu wacũ iĩnumi Jesu

⁴³Penũ puhru Jesu guare Galileague sihu wami daja. ⁴⁴Neguere òpa arĩmurimi guare Jesu: “Goãmu ya weremũhtagure ĩgu ya yebe majarã ĩgure umupeobeama,” arĩmurimi Jesu. ⁴⁵Eropirã gua Galileague ĩgu mera ejacũ ero majarã ĩgure òaro bocatĩrima. Ero core Jerusaléngue bosenu áricũ Jesu ĩgu iirare ĩanirã árima erã.

⁴⁶Eropi Caná Galilea áriiri macague ĩgu decore vino wacũ ĩgu iira macague waha wabu gua ĩgu mera daja. Caná pohro áriiri maca Capernaum waĩcũri maca opu magu dorecugu iipu. ⁴⁷Eropigu Jesu Judea áridigu ĩgu Galileague ejari quererere peepũ. Irire peegu Jesu pohrogue erami.

—Yũ magu sirigu iiami. Eropigu ĩgure òagu wacũ iigu arique, arĩ yojaro mera sihumi ĩgure.

⁴⁸Ĩgu eroparicũ peegu Jesu yũhrimi:

—Goãmu turari mera yũ deyoro moarire ĩabirã, ne yũre umupeobeaa mna, arĩmi Jesu.

⁴⁹Ĩgu eroparicũ peegu opu opu òpa arĩmi:

—Opu, yũ magu ĩgu siriboro core arique, arĩmi ĩgu Jesure.

⁵⁰—Dujaaque. Mũ magu ojocarigucumi, arĩmi Jesu.

Ĩgu eroparicũ peegu, “Ĩgu arĩdiro dopa ta ojocarigucumi yũ magu,” arĩgu opu dujaa wami. ⁵¹Eropa dujaniguigure ĩgu pohro majarã ĩgure bocatĩri wereñorã.

—Mũ magu masa wahãmi, arĩ wereñorã erã ĩgure.

⁵²—¿Noho gohra abe áricũ òagu wahãri ĩgu? arĩ serẽpipũ ĩgu pohro majarãre.

—Cãrũre goeri boje puhrugã ta nimacũri tahriabu ĩgure, arĩñorã erã ĩgure.

⁵³Erã eroparicũ òpa arĩ pepipu ĩgu: “Jesu yũre ‘Mũ magu masa wahãmi,’ arĩ werera puhru ta nimacũri tahria waya,” arĩ pepipu opu opu. “Diaye ta arãñumi yũre,” arĩgu, ĩgu áripehlerã ĩgu acawererã mera Jesure umupeoñorã.

⁵⁴Jesu Judea áridigu Galileague ĩgu ejara puhru opu magure ĩgu òagu wacũ ĩgu iira mera mari queocũ pesubu Goãmu ĩgu turari mera ii ĩhmũmi Jesu.

Curimasibigure òagu wacũ iĩnumi Jesu

5 ¹Puhru judio masa Goãmure gua umupeori bosenu áricũ gua Jesu mera Jerusaléngue ejabu daja. ²Ero maca ñajari disiporo oveja waĩcũri disiporo pohro guhari gobe áribũ. Gua judio masa ya mera Betesda waĩcũri gobe áribũ. Iri deco gobe pohro cinco gohra tiaya mariri tari dipabu áribũ. ³Iri tari dipabugue bajarã dorecũrã oyarãre ĩabu. Cuiiri ĩhajabirã, curimasibirã, gõari marirã, erã iri gobe pohro oyama. Deco ñohmeborore corerã iĩñorã. ⁴Erogue dijarigu iri gobe maja decore yujuyerisuburi ñohmecũ iipu anyu. Iri gobe maja deco ĩgu ñohmera puhru ñaja guhamũhtagupu òagu wapu. Dohpa áriiri dorere opagu òagu wapu. ⁵Eropigu ero yujugu dorecugu oyami. ĩgu treinta y ocho bojori gohra dorecugu áripũ. ⁶Ero ĩgu oyacũ ĩagu ĩgu eropa yoari boje ĩgu dorecucũ masimi Jesu ĩgure. Eropa masigu ĩgure serẽpimi:

—¿Ōari dɔpɔ dore marigɔ árĩdiari mɔhɔ? arĩmi Jesu ĩgɔre.

7 ĩgɔ eroparĩcũ dorecɔgɔpɔ yɔhrimi:

—Iri deco ñohmecũ yɔre decogue aĩ acugɔ marimi. Iri decogue yɔ ñajadiaquerecũ ta gajirɔpɔ yɔ core yuu ñajamɔhtama, arĩmi ĩgɔ Jesure.

8—Wahgãñugajaque. Mɔ omasiariñere aĩ, mɔ guburi mera cɔhɔrapi wahgã waque, arĩmi Jesu ĩgɔre.

9 ĩgɔ eroparĩcũ ta dorecɔgɔpɔ wahgãñugaja ĩgɔ omasiariñere aĩ waha wami. Iriñu Sabado gɔa judio masa soorinɔ árĩbɔ. 10 ĩgɔ eropa òagɔ wadigɔ ĩgɔ omasiariñere aĩgãcũ ĩarã judio masa gɔa oparãpɔ dorecɔdigɔre òpa arĩ wereñorã:

—Dohpagãre Sabadonɔ mari soorinɔ árĩquerecũ mɔ yañe omasiariñere aĩ wahgãa mɔhɔ. Eropã ĩgɔ mari dorerire tarinɔgagɔ ĩaa, arĩñorã erã ĩgɔre.

11—Yɔre yɔ dorecɔrere taudigɔpɔ òpa arãmi yɔre, arĩpɔ dorecɔdigɔpɔ. “Mɔ omasiariñere aĩ, mɔ guburi mera cɔhɔrapi wahgãque,” arãmi yɔre, arĩ yɔhripɔ dorecɔdigɔ mɔgɔpɔ erãre judio masa oparãre.

12—¿Irire mɔre eropa arĩdigɔpɔ nihino ãhriri ĩgɔ? arĩ serẽpinorã erã ĩgɔre.

13 Ero bajarã masa erã árĩcũ ĩagɔ Jesupɔ waha wadigɔ árĩmi. Eropigɔ dorecɔdigɔpɔ ĩgɔre òagɔ wacũ iidigɔ ĩgɔ waĩre masibiripɔ. 14 Pɔhrɔ Goãmɔ wihigɔ gɔa ĩgɔre bocatĩricũ Jesu ĩgɔre weremi:

—Peenique mɔhɔ yɔre. Dohpaguere òaro dɔpɔcɔa mɔhɔ. Ñerire ĩinemobiricãque. Dipaturi ĩinemogɔ mɔ dorecɔdiro tauro wagɔca, arĩmi Jesu ĩgɔre.

15 ĩgɔ eropa arĩra pɔhrɔ dorecɔdigɔ judio masa oparã ĩgɔre serẽpinirã pohrogue eja, werepɔ erãre:

—Jesu waĩcɔgɔ yɔre òagɔ wacũ ĩiami, arĩ werepɔ ĩgɔ.

16 Eropi Sabado árĩcũ Jesu dorecɔgɔre ĩgɔ dorere ĩgɔ taucũ masirã judio masapɔ ĩgɔre ñero ĩinɔgañorã. Eropirã erã ĩgɔre wejẽdiariñorã.

17 Eropã ñero erã ĩidiarire masigɔ Jesupɔ weremi erãre:

—Yɔ Pagɔ dohpaguere mohmenimi. Yɔ sã eropigɔ mohmenigɔ ĩaa, arĩ weremi ĩgɔre ñero ĩidiarãre.

18 ĩgɔ eroparĩcũ judio masa gɔa oparã ĩgɔ mera turaro guarã, ero core erã arĩdiro tauro ĩgɔre wejẽdiañorã. Sabadonɔre erã soorinɔre ĩgɔre òagɔ ĩicũ ĩarã erã guañorã. Eropã guarã Goãmɔre ĩgɔ “yɔ Pagɔ,” ĩgɔ arĩcũ peerã erãpɔ tauro guañorã. “Yɔ Pagɔ,’ arĩgɔ Jesu ĩgɔ basi ‘Goãmɔ mera yujuro mera ãhraa,’ arĩ guñacumi ĩgɔ,” arĩ pepiñorã judio masa gɔa oparã.

Jesu “Goãmɔ ĩgɔ obeodigɔ ãhraa yɔhɔ,” arĩ masare wereñumi

19 Eropi Jesu erãre weremi:

—Diaye mɔare arĩgɔ ĩaa. Yɔhɔ Goãmɔ magɔ yɔ gamero ĩgɔ ĩibea. Yɔ Pagɔ ĩgɔ ĩirare ĩagɔ irire ĩaa. 20 Yɔ Pagɔ yɔre ĩgɔ magɔre mahimi. Eropigɔ ĩgɔ ĩirare yɔre ĩi ĩhmupehomi. I dohpaguere ĩgɔ turari mera yɔ ĩira tauro ĩgɔ gajire iidoregɔcumi yɔre. ĩgɔ eropa iidorecũ ĩgɔ turari mera ĩi ĩhmugɔca ĩgɔre yɔhɔ. Eropã yɔ ĩi ĩhmucũ ĩha ɔcarãca mɔa. 21 Yɔ Pagɔ sĩrinirãre ĩgɔ

masuro dopa ta yu sã yu gamerãre masugura. ²²⁻²³Ne yu Pagurpu masa erã ñeri iira dipuwaja, ïgu basi dipuwaja moagu moabeami. Yurpüre irire erã ñeri iira dipuwaja dipuwaja moabure apimi. Erã ïgure umupeodiro dopa ta yu sãre umupeoborore eropa apimi. Eropirã yure ïgu magure umupeobirã yu Pagu sãre umupeobea mña. ïgu àhrimi yure obeodigu, arïmi Jesu.

²⁴Eropa arïtuha òpa arï werenemomi:

—Diaye mñare arïgu iiaa. Yu wereniguirire peerã yure obeodigure umupeorã umuri nncu umarogue eropa árïniguiçãrãcoma. Eropïgu erãre dipuwaja moasome yuhñ. Eropirã erã peamegue wabonirã tarirãcoma. ²⁵Diaye ta mñare arïgu iiaa. Peamegue wamorã yure Goãmñ magure erã peeburisubu dohpague àhraa. Puhñ sãre erã yure peerãcoma daja. Eropa peerã peenururãpñ Goãmñ mera eropa árïniguirãcoma. ²⁶Goãmñ yu Pagurpu erãre eropa árïniguiçũ iigu àhrimi. Eropïgu yure ïgu magure erãre eropa árïniguiçũ iibure árïdoremi ïgu yure. ²⁷Eropïgu yuhñ masñ Goãmñ ïgu obeodigu árïçũ ïgu masare dipuwaja moadorerire apimi yure. ²⁸Ire peerã, pee ncabiricãque mña. Gajinũguere árïpehrerã sïrinirã masa goberigüe árïrã yu wereniguiçũ peerãcoma. ²⁹Eropa pee wahgãrã òarire iinirã mña umuri nncu Goãmñ mera árïmorã masa muriarãcoma. Ñeri iinirã murapñ ñerire erã iira dipuwaja peamegue warãcoma, arï weremi Jesu.

³⁰Eropa arïtuha òpa arï werenemomi:

—Yu gamero ne gajinore iibea. Ne yu basi yu gamero iibea. Yure obeodigu ïgu gamero dopa ta iiaa. Eropïgu ïgu arïdiro dopa ta dipuwaja moaa. Eropïgu masare yuhñ dipuwaja moagu diaye ta iiaa. ³¹“Yuhñ Goãmñ magu ïgu obeodigu àhraa,” yu basi arï werecũ, “Mñ wereniguiçi ne diaye árïbeaa,” arïboca mña. ³²Gajigu àhrimi yure weregu. ïgu Goãmñ àhrimi. ïgu yure werera diaye ta àhraa. Irire yu òaro masia. ³³Mña gajirãpüre Ñure yure serëpidore obeobñ. Eropïgu ïgu sã diaye ta weremi mñare. ³⁴Masare yure “Goãmñ ïgu obeodigu àhrimi,” arï weremorãre amabeaa yurpñ. Eropa amabiriqueregu ta Ñu masñ ïgu árïquerecũ ta “Yure diaye ta weremi,” arãa. Mña yure umupeoburire, mña peamegue wabonirã mña tariburire yure ïgu werera “Diaye ta àhraa,” arï weregu iiaa. ³⁵Ñu mñare buhemũhtagu bajamenurigã buhemi mñare. ïgu eropa buhecũ peerã bajamenurigã mucubiriribñ mña. ³⁶Ñu yu árïricurire weremi mñare. ïgu wereri mera yu árïricurire masiquererã yu iirire ïarã tauro masirãca. Goãmñ yu Pagu ïgu turari mera ïgu yure iidorerare dohpague iigu iiaa. Ire yu iicũ ïarã diaye ta Goãmñ ïgu obeodigu yu árïçũ masirãca mña. ³⁷Eropiro yu Pagu yure obeodigu ïgu basi yuhñ ïgu obeodigu árïrïre arï weremi mñare ïgu yare erã gojarapũgue. ïgu eropa arï werequerecũ ta ïgu wereniguirire ne peebeaa mña. Eropi mña ïgure ne ïabeaa. ³⁸Yure Goãmñ ïgu obeodigure mña ne peediabeaa. Eropirã mña ne Goãmñ yare gamebeaa. ³⁹Goãmñ yare erã gojarapũre mña òaro buhea. Eropa buherã “Gña ipũre buherã umuri nncu Goãmñ mera eropa árïniguirãca,” arãa mña. Iripũ ta yure werea. ⁴⁰Iripũ yure werequerecũ ta mñapñ yure gamebeaa. Umuri nncu Goãmñ mera mña árïniguiburire yuhñ ogu árïquerecũ yure gamebiribñ mña, arï weremi Jesu erãre.

⁴¹Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi:

—Yũre masa erã umupeorire amabeaa yũhu. ⁴²Eropa amabiriqueregu ta Goãmure mua mahibiricũ masia yũhu. ⁴³Goãmũ yũ Pagũ ãgu dorero dopa ta yũ ariquerecũ ta mua yũre gamebeaa. Gajigũpũre Goãmũ ãgu obeobiridigu ãgu arĩquerecũ ta ãgũpũre gamerãca mua. ⁴⁴Gajirã masa mũare erã umupeocũ gahmea mua. Goãmũ mua mera ãgu mucubiririre gamebeaa mua. ãgu dihta Goãmũ gohra ãhrimi. Eropa gamebirã yũre peebeaa mua. Yũre umupeobeaa mua. ⁴⁵Mũare yũ Pagũguere ne weresãsome yũhu. Iriire pee masique mua. Moise ãgu gojarapũpũ mũare weresãroca. “Iripũ maja dorerire iipehorã, Goãmũ pohro warãca mua,” arĩripũpũ mũare weresãroca. ⁴⁶Moise ãgu gojarapũ yũpũre weremũhtayoro. Eropirã iripũre õaro umupeorã yũ sãre umupeoboaya mua. ⁴⁷Moise ãgu gojarapũre mua õaro peebirã, yaha wereniguiiri sãre peesome mua, arĩmi Jesu erãre.

Cinco mil mũmare masare bajarã gohrare bari õũmi Jesu

Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17

6 ¹Eropa ãgu buhera pũhũ Galilea waĩcũri ditaru gajipũ masegue gua Jesu mera taribuja wabũ. Galilea ditaru ta Tiberia waĩcũbũ. ²Ero core Galilea yeba Jesu dorecũrãre ãgu õarã ãgu iicũ masa ãanirã arĩma. Erã eropa ãanirã arĩrã Jesu ãgu taribujacũ ãarã masa bajarã ãgũre nũrusia taribujama. ³Erogue eja, gua ãgu buherã ãgu mera utãgũgue mũria, doabũ. ⁴Irinũ Pascua waĩcũri bosenu arĩboro judio masa bosenu arĩboro merogã dũhyabũ. ⁵Erogue doagu, Jesu masa bajarã ãgu pohro erã aricũ ãhabeomi. Eropa ãhabeogu Felipere serẽpimi Jesu:

—¿Oã masa erã baburire nohogue asũrãcũri mari? arĩ serẽpimi.

⁶Jesu ãgu basi ãgu iiburire masiqueregu ta Felipere serẽpi ãami, “¿Dohpa yũhrigũcũri?” arĩgu. ⁷ãgu eropa serẽpicũ Felipepũ yũhrimi:

—Doscientos niyerupũri waja mera mari asũquerecũ ta, masare yujurãyerire mũtarigã barire mari guerequerecũ ta ne sihajasome, arĩmi Felipe Jesure.

⁸Gua mera majagu Andrepũ Simo Pedro pagũ magũpũ Jesure weremi.

⁹—Cinco pan dipuru, perã wai ihĩ majigu ohõ opami. Iri pan dipurugã ãgu opaquerecũ ta masapũ bajarã gohra ãhrima. Eropiro i merogã bari ne sihajasome, arĩmi Andre.

¹⁰—Masare doadoreque mua, arĩmi Jesu guare ãgu buherãre.

Ero mũtarigã taacũro arĩbũ. Gua doadorecũ masa arĩpehrerã doajapehrea wama taa weca. Ũma dihtare queocũ cinco mil gohra arĩma. ¹¹Erã eropa doajacũ ãagu Jesupũ panre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩmi. Eropa arĩtuha guare ãgu buherãre gueredoremi. ãgu eropa gueredorecũ guapũ erã doarãre guere wahgãbũ. Perã wai sãre aĩ guere wahgãbũ. Arĩpehrerãre erã sihajaro barire guerebũ. ¹²Eropirã masa erã yapicũ ãagu Jesu guare doremi:

—Erã ba dũharire aĩque. Eropirã iri barire ne dedesome, arĩmi.

¹³Īḡu eroparīcū ḡuapū cinco pan dipuru dūhyarare ḡua gameneocū doce puiṛi gohra wiribū. ¹⁴Eropirā masa Jesu Goāmū turari mera iri deyoro moariñere ĩḡu iicū ĩarā ōpa arīma:

—Diaye ta āhraa. Ihī Goāmū ya wereniguḡu i yebague aridigu mari coredigu ta āhrimi, arīma erā.

¹⁵Eropirā erā Jesure erā opu ārībure acudiarima. Jesu irire masigu dipaturi yujugū ta utāḡugue waha wami.

Jesu deco weca curiñumi

Mt 14.22-27; Mr 6.45-52

¹⁶Ñamicague ḡua ĩḡu buherā dihta ditarugue buhabū. ¹⁷Eroguere buhaja dohodirugue ñaja, Capernaum waicūri macague taribujabū. ḡua eropa taribujacū ñamigue ārībū. Eropigu Jesu ḡua pohrogue arinibirimi dohpa. ¹⁸Miruñe turaro aricū ḡua taribujariyaguere pāḡúri wahḡābū. ¹⁹Cinco kilómetros gohra ḡua taribujara pūhrū Jesu ḡua pohrogue árими. Deco weca nigui wahḡaricū ĩabū ḡua ĩḡure. Eropa ḡua pohro ĩḡu aricū ĩarā ḡua ḡiibū. ²⁰ḡua ḡüicū ĩagu ĩḡu ḡuare weremi:

—Ne yure ĩha ucabiricāque. ḡuñaturarā árīque. Yūhū ta āhraa, arīmi Jesu.

²¹Īḡu eroparīcū peerā ḡua ĩḡure mucubiriri mera bocatiri ñajadorebū. Īḡu ñajara pūhrūḡā ḡua wara yebaguere taribujabū.

Masapu Jesure amañuma

²²⁻²⁴Gajinū masa ero dujanirāpū gamenerenḡañorā daja Jesure corerā. Iri ñamire ḡua yaru mera ḡua dihta taribujacū ĩanirā árīma erā. Jesu ḡua mera ĩḡu wabiricū sāre ĩanirā árīma erā. Eropa gamenererā Jesure bocabiriñorā. Bocabiri ero pohro Tiberiague ariri gasi tuhajacū ĩañorā. Jesu Goāmure “Ōhaa,” arī, masare ĩḡu bari guerediro pohroñarigue árīyoro. Eropirā Jesu ḡua sā maricū ĩarā, iri gasigue ñaja, Capernaumgue ḡuare nūrusia taribujajama. Jesure ahma nūrusiagārā iima erā.

Yūhū ojocaririre ogū, bari iro dopa árīḡu āhraa, arī wereñumi Jesu masare

²⁵Ditarure taribuja, ḡua árīrogue eja, Jesure bocajanjarā erā serēpima ĩḡure:

—Buheḡu, ¿dohpáricū ahrari muhū ōguere? arī serēpima erā ĩḡure.

²⁶Erā eropa arī serēpicū, Jesu erāre weremi:

—Diaye arīḡu iiaa mūare. Deyoro moarire yū iiquerecū ta yūpūre umupeobea mūa. Yūre umupeobiriquererā ta yūre ahmaa mūa. Yū mera pagari baha, mūa yapinirā árīrā yūre amagārirā iiaya daja. ²⁷Bari ne árīniguibeaa. Pūhrū pehrea wahaa iri. Eropirā irire eropa amaniguibiricāque. Gaji bari gajiropa árīri baripūre amaque mūa. Iri barire amarā umūri nūcū Goāmū mera árīrāca. Eropiro iri bari tamera ne pehrebeaa. Iri barire yūhū masū Goāmū ĩḡu obeodigu mūare ogūra. Goāmū yū Pagū yūre irire odoreḡu āhrimi. Īḡu obeodigu yū árīrīre ĩhmutuhami mūare, arīmi Jesu.

28 Ìgũ eroparĩcũ erã serẽpima ìgũre:

—¿Goãmũ iidorerire iimorã dohpa iirãcuri gũa? arĩ serẽpima erã.

29—Ire Goãmũ mũare iidoremi: “Yũre ìgũ obeodigũre umupeoque,” arĩ doremi Goãmũ, arĩmi Jesu.

30 Ìgũ eroparĩcũ peerã erã òpa arĩma:

—Goãmũ ìgũ obeodigu mũ árĩgũ ìgũ turari mera ii ìhmuque gũare mũre gũa òaro umupeoborore. ¿Ñehenore iibocuri mũhũ? 31 Mari ñecu sũmarã mũrague iribojegue majarã masa marirogue mana waĩcũri dipurure bamuriñorã. Goãmũ yare erã gojaripũgue òpa arĩ wereyoro: “Ìgũ erãre umaro maja dijuri barire omũripũ erã baburire,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue. ¿Ìgũ eropa iidiro dopa ta iigu iiri mũ sã? arĩma erã.

32 Erã eroparĩcũ Jesu weremi erãre:

—Diaye mũare arĩgũ iiaa. Moiserũ iri umaro maja barire mũa acawererãre obiriñumi. Yũ Pagũrũ umaro maja barire diaye maja barire mũare ogũ àhrimi. 33 Goãmũ ìgũ bari umaro dijari árĩpehreri yeba majarãre ojocaririre omasia, arĩmi Jesu.

34—Opũ, umũri nũcũ iri barire oque gũare, arĩma erã.

35 Erã eroparĩcũ peegũ Jesu weremi erãre:

—Yũrũ ojocaririre ogũ bari iro dopa árĩgũ àhraa. Mari ya barire barã matagã ta oaboa waha mari. Ihriri sãre mari ihrira pũhrugã ta ñemesibua daja. Yũre gamegũrũ, yũre umupeogũrũ, ne oaboabigu ñemesibubigu iro dopa ìgũ òaro árĩri ne pehresome ìgũre. 36 Mũarũ yũre ìaquererã ta umupeonibeaa dohpa. Irire ta mũare wererabũ yũhũ. 37 Árĩpehrerã yũ Pagũ yarã árĩmorãre ìgũ aĩnirãrũ yũre gamerãcoma. Eropigu yũre gamerãre ne cóasome yũhũ. 38 Umárovũ arigu yũ gamero iigu arigu iibiribũ. Yũre obeodigu ìgũ gamero dopa ta iigu aribũ. 39 Ita árĩbũ yũre obeodigu ìgũ gameri gohra: Árĩpehrerã yaharã árĩmorã yũre ìgũ onirãre yũ dedeobiricũ gahmemi. Yũre obeodigu pehrerinũ árĩcũ erãre yũ masucũ gahmemi. 40 Árĩpehrerã yũre Goãmũ magũre ìarã, yũre umupeorã umũri nũcũ ìgũ mera erã árĩcũ gahmemi yũ Pagũ. Eropigu pehrerinũ árĩcũ erãre masugũra, arĩmi Jesu.

41 “Yũhũ umarogue ariri bari iro dopa árĩgũ àhraa,” ìgũ arĩcũ peerã judio masa gũa oparãrũ ìgũ mera guarã, erã basi Jesure ñero arĩ wereniguima.

42—¿Ìhĩ Jesu José magũ árĩbeari? Ìgũ pagũ, ìgũ pago sãre mari masia. ¿Eropa árĩqueregũ ta duhpigu “Umarogue aribũ,” arĩ wereniguiri ìgũ? arĩ guama erã.

43 Erã eroparĩcũ peegũ Jesu weremi erãre:

—Mũa basi yũre ñero arĩ wereniguibiricãque. 44 Yũ Pagũ yũre obeodigũrũ masare yũre gamecũ iimi. Ìgũ eropiibiricũ masarũ yaharã árĩmasibiriboñuma. Pehrerinũ árĩcũ yaharãre masugũca yũhũ. 45 Goãmũ ya weremũhtanirãrũ òpa arĩ gojañuma: “Goãmũ erãre buhegũcumĩ,” arĩ gojañuma. Árĩpehrerã yũ Pagũ ìgũ buherire peerã ìgũre yũhrirã yũre gahmema. Eropirã yaharã àhrama.

46 “Yũ Pagũre ne yujugũ masũ ìabeami. Yũhũ Goãmũ ìgũ obeodigu dihta yũ Pagũre ìabũ. 47 Diaye arĩgũ iiaa mũare. Yũre umupeogũ árĩpehrerinũri yũ

Pagu mera áríniguigucumi. ⁴⁸Yupũ ojocaririre ogũ bari iro dopa árĩgu ãhraa. ⁴⁹Mũa ñecu sumará mũrague masa mariogue manare bamuriñorã. Eropa irire baquererã ta sĩa wañorã. ⁵⁰Umarogue ariri baripũre masũ bagũ ne sĩrisome. ⁵¹Yũhũ umarogue ariri bari ojocaririre ori bari iro dopa árĩgu ãhraa. I barire bagũ umuri ñecu yũ Pagũ mera eropa áríniguigucumi. I bari ojocaririre ori bari iro dopa árĩri yũ dũpũ ta ãhraa. Áripheereri yeba majarã Goãmũ mera eropa erã áríniguiburire yũ dũpũre ogũra. Eropa ogũ sĩrigũca, arĩmi Jesu.

⁵²Ígu eroparĩcũ peerã judio masapũ òpa arĩ wereniguima erã basi:
—¿Ihĩ dohpa ii ígu dũpũre baburi ogũcuri? arĩma erã erã basi.

⁵³Erã eroparĩcũ peegũ Jesu weremi:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Yũhũ Goãmũ ígu obeodigu ãhraa. Yũ dũpũre babigu, yũ dire ihribigu Goãmũ mera arĩsome. ⁵⁴Yũ dũpũre bagũre, yũ dire ihrigũre, pehrerinũ árĩcũ masugũra. ⁵⁵Yũ dũpũ diaye ta bari gohra iro dopa ãhraa. Yũ di diaye ta ihriri gohra iro dopa ãhraa. ⁵⁶Yũ dũpũre bagũ yũ dire ihrigu yũ mera mucubiriri mera áríniguigucumi. Eropigu yũhũ ígu mera mucubiriri mera áríniguigũca. ⁵⁷Yũ Pagũ yũre obeodigu eropa áríniguicãmi. Eropa áríniguigũ yũ sãre eropa áríniguicũ iimi. Eropirã yũre eropa áríniguigũre masa barã, Goãmũ mera umaroguere eropa áríniguirãcoma erã sã. ⁵⁸Ita ãhraa umarogue ariri bari. Mari ñecu sumará mũra erã bara mũra iro dopa árĩbeaa i bari. Erãpũ iri barire baquererã ta sĩa wañorã. I baripũre bagũ umaroguere eropa áríniguicãgucumi, arĩmi Jesu.

⁵⁹Capernaum judio masa gũa buheri wihi Jesu buhegũ, eropa weremi.

Jesu ígu buherire peerã umarogue eropa áríniguirãca mari, arĩ gojañumi Ñũ

⁶⁰Ígu eropa wereniguicũ peerã bajarã gũa watope árĩrã Jesure gamerã, ígũre nũrusianirã òpa arĩ wereniguima:

—I buheri diasã ãhraa. Eropirã mari peediabiriñaria, arĩ wereniguima erã erã basi.

⁶¹Erã eroparĩcũ Jesupũ erã wereniguirire masimi. Eropa masigu ígu erãre serẽpimi:

—¿I buherire peerã guarĩ mũa? ⁶²¿Yũhũ masũ Goãmũ ígu obeodigu umarogue dũjaa wacũ dohpa wabocuri mũa? ⁶³Masũ ígu sĩporãre opagũ ojocarimi. Ígu dũpũpũ ígũre ojocaricũ iibeaa. Masũre ígũre ígu sĩporã ojocaricũ iro dopa ta yũ buheripũ mũare Goãmũ mera eropa áríniguicũ iiaa. ⁶⁴Gajirã mũa mera majarã ne yũre umupeobeama, arĩmi Jesu.

Negohraguere Jesu ígũre umupeobiribonirãre masituhapũ. Ígũre ìhaturirãre wiabu sãre mata masituhapũ. Eropa masigu “Gajirã mũa mera majarã yũre umupeobeama,” arĩmi Jesu gũare.

⁶⁵Eropa arĩtuhaja òpa werenemomi:

—Òpa arĩ wererabũ mũare. “Yũ Pagũpũ masare yũre gamecũ iimi. Ígu eropa iibiricũ masapũ yaharã arĩmasibiriboñuma,” mũare arĩrabũ, arĩmi Jesu.

⁶⁶Īgu eropa arī buhecū peerā bajarā Jesure gamenirā mura ĩgure cohā, ĩgu mera dipaturi wabirima. ⁶⁷Erā eropa iicū ĩagu Jesu guare doce ĩgu buherāre serēpimi:

—¿Mua sã yure cóãcārācuri? arī serēpimi guare.

⁶⁸Īgu eroparīcū Simo Pedro yuhrimi ĩgure:

—Opu, guare gajigu buhegu marimi. Mu buherire peerā Goāmū mera eropa arīniguirāca gua. Mu buheri dihta irire werea guare. ⁶⁹Eropirā gua mure umupeoa. Eropa mūhū ōagu, Goāmū magu ĩgu obeodigu mū árīcū gua masia. Eropirā mure cóāsoma gua, arīmi Simo Pedro Jesure.

⁷⁰Īgu eroparīcū peegu Jesu weremi guare:

—Yupū mūare doce majarāre beyebu. Yujugu mūa mera majagu watī yagu árību āhrimi, arīmi guare ĩgu buherāre.

⁷¹Eropa arīgu Judare Simo Iscariote magure arīgu iimi. Judapu doce gua mera majagu Jesure ĩhaturirāre wiabu árīmi.

Jesu pagu porā ĩgure peediabiriñuma

7 ¹Puhrū gua mera Jesu Galilea yeba curigu wami. Judea yeba majarā judio masa ĩgure wejēdiañorā. Erā eropa wejēdiacū masigu ĩgu iri yebare wabirimi. ²Judio masa mūta wirigā gua iiburinu bosenu merogā dūhyabu. ³Eropirā Jesu pagu porā ĩgure werema:

—Judeague bosenure ĩagu waque. Ero mū yarāre deyro moarire ii ĩhmuḡu waque mūhū. ⁴Masare deyro moarire ii ĩhmudiagu mure dibubiricāro gahmea. Deyoro moarire iigu árīgu árīpehrerā erā ĩhuro iique, arīma erā.

⁵Īgu pagu porā árīquererā ta Jesure “Goāmū magu āhrimi,” arībirima. Eropirā eropa arīma erā ĩgure. ⁶Erā eropa arīra puhrū Jesu weremi erāre:

—Masa yure erā ōaro masiburisubu dūhyania dohpa. Mūapu bosenure ĩadiarā waque. ⁷Ero majarā mūare ĩhaturibeama. Yupure erā ñeri iirare yu werecū yure ĩhaturima. ⁸Mua seyaro bosenu árīcū waque. Yupure yu waburisubu dūhyania dohpa. Eropigu yupu bosenure ĩagu wanibea dohpa, arīmi Jesu erāre.

⁹Eropa arīgu ĩgu Galilea dujami.

Mūta wirigā erā iirinuri bosenu árīcū wañumi Jesu Jerusaléngue

¹⁰Bosenuḡue Jesu ĩgu pagu porā erā wara puhrū Jesu sã gua mera erā puhrū wami. Eropa wagu masa erā ĩabiririsubu wami. ¹¹Bosenu árīrā judio masa gua oparā ĩgure amañorā:

—¿Nohogue árīcuri ĩgu? arī serēpiñorā.

¹²Eropirā masa bajarā Jesure werewuñorā. Gajirā, “Īgu ōagu āhrimi,” arīñorā. Gajirāpu, “Īgu ñegu āhrimi. Masare guyagu āhrimi,” arī werewuñorā.

¹³Eropa arīquererā judio masa gua oparāre güirā, masa erā ĩabirogue Jesure werewuñorā.

¹⁴Gua erogue ejara puhrū bosenu deco Jesu Goāmū wihigue ñajaja buhemi. ¹⁵Īgu eropa buhecū judio masa uca wa ōpa arīma:

—¿Ihĩ buherogue buhebigu árĩqueregu ta duhpigu òaro masipehori ìgu? arĩma erã ìgure.

16 Erã eroparĩcũ Jesu weremi erãre:

—Yũ buheri yaha wereniguiri árĩbeaa. Yũre obeodigu ya wereniguiripu ãhraa i buheri. 17 Goãmu gamerire iidiarã yũ buherire “Goãmu wereniguiri ta ãhraa,” arĩ masirãcoma. Yũ buheri yaha wereniguiri dihta árĩbircũ sãre masirãcoma. 18 Yujugu ìgu gamero ìgu masiri mera buhegu árĩgu “Yũ dihtare umupeoque,” arĩgu ãhrimi ìgu. Yũre obeodigupũre mũa umupeocũ gahmea yũpũ. Yũ eroparĩcũ peerã, “Diaye ta wereniguimi ìgu. Ne gũyabeami,” arĩ masirãca mũa.

19 “Goãmu dorerire Moise mũrũpũ apimũriñũmi mũare. Ìgu eropa apiquerecũ ta mũa árĩpehrerã iri dorerire ne yũhribeaa. ¿Duhpirã yũre wejẽdiari mũa? arĩmi Jesu judio masare.

20—Mũ goroweregu ãhraa. Mũre wejẽdiarã marima, arĩ yũhrima erã Jesure. Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

21—Yũhũ soorinũ yũjusubu Goãmu ìgu turari mera dorecũgũre ìgu dorere yũ cõacũ mũa ìha ñca wabũ. 22 Mari ñecũ sũmarã iribojegue majarãpũ erã dũpũre merogã gasirogãre wiri airã erã árĩdiro dopa ta Moise wiridoreñumi. Ìgu eropa dorecũ majirãgãre ocho ñũri erã masa dehyoara pũhrũ soorinũ árĩquerecũ ta erã dũpũre merogã erã gasirogãre wiri aĩmũria mũa. 23 Mari soorinũ árĩcũ majirãgãre erã dũpũre merogã gasirogãre wihria mũa Moise doreri iimorã. ¿Mũa sã soorinũ irire iiquererã ta irinũ dorecũgũre yũ taucũ duhpirã yũ mera guari mũa? 24 Yũ iirare mũa òaro masibiriboro core, yũre ñero pepibircãque. Mũa òaro masira pũhrũ yũre mũa ñero pepicũ diaye ta árĩroca, arĩmi Jesu.

Jesu negohraguere ìgu aridirore wereñumi

25 Ìgu eropa arĩ werera pũhrũ bajamerãgã Jerusalén majarã òpa arĩ wereniñorã:

—¿Ihĩ mari oparã erã wejẽdiagu árĩbeari? 26 Eropigu ìgure erã wejẽdiaquerecũ ta árĩpehrerã masare buhegu iimi ìgu. Eropirã ìgure wejẽdianirã árĩquererã ta eropa ìacãma. Eropa ìacãrã ìgure “Ìgu diaye ta Cristo Goãmu ìgu obeodigu ãhrimi,” ¿arĩ pepibocuri oparãpũ? Maripũ masia. Cristo árĩbiribocumi. 27 Ihĩ Jesu ìgu aridirore gũa masia. Cristopũ ìgu árĩcũ ìgu aridirore masiya mara. Eropigu Cristo gohra árĩbeamĩ Jesu, arĩ werewũañorã erã Jerusalén majarã.

28 Erã eropa arĩrare masigu, Jesu òpa turaro busũro werenigui buhemi Goãmu wihi:

—Yũre òpa arĩ pepia mũa: “Ìgure masia gũa. Eropirã ìgu aridiro sãre masia,” arĩ pepiraa mũa yũre. Mũa eropa arĩ pepiquererã ta yũ gamero aribirabũ. Yũre obeodigu gohrare masibea mũa. Yũre obeodigu diaye árĩgu, diaye iigu ãhrimi. 29 Ìgu ta yũre obeomi. Eropigu ìgu pohroque aribũ. Eropigu yũhũ ìgure masia, arĩmi Jesu judio masare.

30 Ìgu eroparĩcũ peerã ìgure ñeadiarima. Erã eropa ñeadiaquerecũ ta Jesu ìgu ñero tariburisubu árĩbiriyo dohpa. Eropirã erã ìgure ñeamasibirima. 31 Gajirã masapũ bajarã ìgure umupeoma. Òpa arĩma:

—“Cristo bajasuburi Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ìhmũgũcumi,” erã arĩ werediro dopa ta ihĩ Jesupũ bajasuburi Goãmũ turari mera ii ìhmumi. Árípehrerã gajirã tauro Goãmũ turari mera ii ìhmumi ìgũ. Eropigũ Cristo Goãmũ ìgũ obeodigũ ta áhrimi Jesu, arĩma Jesure ne umupeonũgarãpũ.

Fariseo masa Jesure peresu iidoreñuma

³²Masa Jesure eropa arĩ werenigicũ peerã pahia oparã, fariseo masa mera Jesure ñeadorerã obeoriñorã surarare.

³³Eropigũ Jesu masare õpa arĩmi:

—Bajamenũrigã mũa mera árinigũca. Eropigũ pũhrũnarigã yũre obeodigũ pohro wagũca. ³⁴Yũ áríborore mũa wamasibea. Eropirã yũre amaquererã ta ne bocasome mũa, arĩmi Jesu masare.

³⁵Ìgũ eroparicũ peerã erã judio masa õpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Ihĩ eropa arĩgũ nohogue wagũcuri mũa pepicũ? ¿Griego masa pohrogue judio masa wasirinirã pohrogue erã áríri macarigue Griego masaguere buhegũ wabocuri ihĩ? ³⁶“Yũ áríborore mũa wamasibea. Eropirã mũa yũre amaquererã ta ne bocasome,” ìgũ arĩgũ ¿dohpa arĩronore ìgũ eropa arĩri? arĩ wereniguiñorã judio masa erã basi.

Ojocaricũ iiriyarire wereñumi Jesu

³⁷Bosenũ ojogorocurinu irinu gũhyadiarinũ gohra áríro iibũ. Irinu Jesu ero nigui, turaro mera weremi masare:

—Ñemesiburã decore turaro gamero dopa árírã umũri nũcũ Goãmũ mera turaro árídiarã yũre serẽque. Mũa eropa serẽcũ ìgũ yarã áridoregura mũare. ³⁸Yũre umupeorãre õpa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Erã sĩporãriguere ojocaricũ iiri deco eropa áriniguiçãroca,” arĩ gojañuma, arĩ turaro weremi Jesu masare.

³⁹“Erã sĩporãriguere ojocaricũ iiri deco eropa áriniguiçãroca,” arĩgũ “Yũre umupeorã Espĩritu Santore oparãcoma” arĩgũ iimi Jesu. Ìgũ umarogue ìgũ mũrianibiricũ dohpa Espĩritu Santopũ arinibirimi dohpa erãre.

Judio masa dũca wariñuma pe curu

⁴⁰Jesu ìgũ eroparicũ peerã, masa bajarã õpa arĩ wereniguima:

—Ihĩ diaye ta Goãmũ yare weremũhtagũ mari coredigũ ta áhrimi, arĩ wereniguima.

⁴¹Õpa arĩma gajirã sã:

—Ihĩ Cristo marire taubu áhrimi, arĩma.

Gajirãpũ õpa arĩma:

—Cristo árígũ Galilea majagũ árisome ìgũ. Ihĩ Jesupũ ero majagũ ta áhrimi.

⁴²Cristo Davi mũrũ pãrami gajisubũ majagũ arĩgũ áribocumi. Eropigũ Davi ya maca mũraro Belén waĩcuri maca masa dehyoagũcumi Cristopũ. Eropa ta arĩ

werea Goãmũ yare erã gojarapũ. Ihĩ Jesupũ Belén macague masa dehyoabiripũ. Eropigu ãgu Goãmũ ãgu obeodigu Cristo gohra árĩbeami, arĩrima erã.

⁴³Eropirã Jesure peenirã gajirã umupeo gajirãpũ umupeobirã árĩnijarã game duca warima pe curu. ⁴⁴Eropirã bajamerãgã Jesure ñeadiarima. Eropa ñeadiaquererã ta ãgure ñeabirima.

Judio masa oparã Jesure ne umupeobiriñuma

⁴⁵Eropirã surara pahia oparã pohrogue fariseo pohrogue dujaa wañorã daja. Erã dujajacũ ãarã erã surarare serẽpiñorã:

—¿Duhpirã Jesure ñeagãribirari mua? arĩñorã.

⁴⁶—Ãgu õatariaro wereniguãgũ ãhrami. Gajirã ãgu iro dopa wereniguirã ne marima, arĩ yuhriñorã surara erãre.

⁴⁷Erã eroparĩcũ fariseo masapũ õpa arĩ wereñorã:

—¿Mũare ãgu gũyacũ, “Diaye ta arĩgu iimi,” arãri mua sã? ⁴⁸Mari oparã Jesure ne umupeobeama. Gũa sã eropirã ãgure umupeobeaa. ⁴⁹Oã masa Goãmũ dorerire Moiserẽ ãgu apirare masibeama. Eropa masibirã árĩrã Jesure umupeoma. Erã eropa umupeori dipuwaja mari Pagũ Goãmũ erãre dipuwaja moagũcumi, arĩñorã fariseo masa.

⁵⁰Nicodemo fariseo masũ Jesure weretamugũ ejadigu ero árĩpũ erã mera. Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩpũ ãgu erãre:

⁵¹—Jesu ãgu ñero iirare masibeaa mari. Eropa masibirã ãgu marire wereboro core ãgure dipuwaja moamasibeaa mari. Eropa masibiriquererã ta ãgure dipuwaja moarã, mari ya dorerire tarinũgarã iiaa mari, arĩpũ Nicodemo erãre.

⁵²Ãgu eroparĩcũ peerã õpa arĩ yuhriñorã erã:

—¿Mũ sã ãgu iro dopa ta Galilea majagu ta ãhriri? Goãmũ ya erã gojarapũre buhepehoque. Eropa buhegu, “Goãmũ yare weremũhtagu ne yujugu Galilea majagu marimi,” arĩ masigũca mũhũ, arĩ yuhriñorã erã Nicodemore.

⁵³Erã eropa arĩra pũhrũ erã ya wirigue dujaa wañorã.

Umũ mera ñero iidigore judio masa oparã dipuwaja moadiariñuma

8 ¹Jesupũ ãgu seyaro utãgugue Olivo waĩcudigugue waha wami. ²Gajinũ Goãmũ ya wihigue gũa wabũ daja. Jesu ejacũ ãarã masa bajarã ãgu pohro gamenerema. Erã gamenerecũ ãgũpũ doanjagũ erãre buhenũgarũ. ³Ãgu eropa buhero watope judio masa buherã, fariseo masa mera iri wihigue nomeore aĩ ñajajama. Igo marapũcũquerego gajigu mera igo ñero iicũ bocañorã erã igore. Eropa bocajarã igore Goãmũ wihigue aĩ ñajama erã igore dipuwaja moadorerã. Aĩ ñajatuha árĩpehrerã gũa ãaro igore duhu nuguma. ⁴Duhunugu õpa arĩma Jesure.

—Buhegu, igo marapũcũgo árĩquerego gajigu mera ñero iigo iicũ bocajabũ. ⁵Moise dorerire õpa ãhraa: “Umũ mera ñero iidigore utã mera dea wejẽcãque,” arĩyoro Goãmũ doreri. ¿Mũca dohpa arĩ pepiri ire? arĩ serẽpima erã Jesure.

⁶ Jesu ñgu ñero wereniguicũ peediarã iirima erã ñgure weresãmorã. Erã eropa serëpiquerecũ ta Jesupũ muhmusiu dija, yebague ñgu mujusũru mera gojami.

⁷ Eropigu erã eropa serëpiniguicũ peegu Jesupũ wahgã doaja, erãre weremi:

—Mũa mera majagu ñero iibigu árigu igore utã mera deanugaporo, arĩmi Jesu.

⁸ Eropa arĩtuha dipaturi muhrisiu dija, yebague gojami daja. ⁹ Irire peerã igore aĩ ñajarinirãpũ erã ñeri iirare guñarã, erã tĩrãpũ wiria wamũhtama. Erã pũhrũ erã mera majarã sã wiriapehrea wama. Eropigo nomeo dihta Jesu pohro dujanugamo. ¹⁰ Eropigu Jesu wahgã doaja, igore serëpimi.

—¿Nohogue áhriri erã? ¿Mũre dipuwaja moadianirã mariri dohpaguere? arĩmi igore.

¹¹ —Marima, opũ, arĩ yũhrimo igo.

—Yũ sã dipuwaja moabeaa mũre. Waque. Eropigo ñerire iinmobiricãque, arĩmi Jesu igore.

Jesu i yeba majarãre boyoro iro dopa Goãmũre masicũ iimi, arĩ gojañumi Ñu

¹² Dipaturi Jesu iri wihigue árirãre weremi:

—Boyoro iro dopa yũhũ i yeba majarãre Goãmũre masicũ iiaa. Yũre umupeogu Goãmũ mera eropa áriniguicãgũcumi. Eropigu ñgu boyorogue árigũ dopa ta ñarire guñagũcumi. Eropigu ñgu ñerire guñadiabeami, arĩ weremi Jesu.

¹³ Ñgu eroparicũ peerã fariseo masapũ ñpa arĩma.

—Mũhũ mũ basi mũ arĩricũre eropa arĩ wereniguimaacãgũ iiaa. Mũ ñpa arĩ wereniguiri ne waja mara, arĩma erã Jesure.

¹⁴ Erã eroparicũ Jesu yũhrimi:

—Yũhũ, yũ aridirore masia. Yũ waboro sãre masia. Mũapũ ne irire masibea. Eropigu yũ basi yũ arĩricũre werequeregu iri yũ werera diaye ta áhrra.

¹⁵ Mũa sihajaro mũa sã ñara dihtare masia mũa. Eropirã mũa yũre werewũaa.

Yũhũ mũa iro dopa ta werewũabeaa. ¹⁶ Masa erã arĩricũre ñagu yũhũ yujugũ ta ñhamasibea. Yũ tamera yũre obeodigu mera masia. Eropigu yũhũ masa erã arĩricũre diaye ta ñha masia. ¹⁷ Mũare doreri erã gojarapũ ñpa arĩ werea:

“Masa perã erã yujuro mera erã werecũ erã wereri diaye ta áhrra,” arĩ were gojañuma. ¹⁸ Yũre weregu mera gua perã áhrra. Yũhũ, yũ arĩricũre werea. Eropigu yũ Pagũ sã weremi yũre. Ñgu ta áhrimi yũre obeodigu, arĩmi Jesu.

¹⁹ —¿Nohogue áhriri mũ Pagũ? arĩ serëpima erã.

—Yũre mũa masibea. Yũ Pagũ sãre masibea. Yũre masirã, yũ Pagũ sãre masiboaya, arĩ yũhrimi Jesu erãre.

²⁰ Jesu erãre buhegu eropa arĩ wereniguimi Goãmũ wihigue erã niyeru apiri comoro pohro. Ñgu ñero tariburisubu ejabiribũ dohpa. Eropirã erã mera ñgu áriquerecũ ta ñgure ñeabirima.

Yũ waboroguere mũapũ wamasisome, arĩñumi Jesu

²¹ Dipaturi masa mera gua arĩrisubu Jesu erãre weremi daja:

—Yũ aridirogue wagũca. Yũ wara pũhrũ yũre amarãca mũa. Yũ waboroguere mũarũ wamasisome. Eropirã mũa ñeri dipuwajacũrã sĩrĩrãca, arĩ weremi Jesu.

22 “Yũ waboroguere mũarũ wamasisome,” ĩgu arĩcũ peerã,

—¿Ihĩ ĩgu basi wejẽ sĩrigũcuri eropa arĩgu? arĩma judio masa erã basi.

23 Erã basi erã eroparĩcũ Jesu weremi erãre:

—Mũarũ i yeba majarã ãhraa. Yũrũ umaro majagu ãhraa. I yeba dehyoanirã ãhraa mũarũ. Umarogue aridigu ãhraa yũrũ. 24 Mũare yũ árĩricũrĩre yũ werecũ “Diaye árĩbeaa,” mũa arĩrã, mũa ñeri dipuwajacũrã sĩrĩrãca mũa. Eropigu “Mũa ñeri dipuwajacũrã sĩrĩrãca,” arĩrabũ mũare, arĩmi Jesu erãre.

25 —¿Noano ãhriri mũhũ? arĩ serẽpima erã.

—Neguere yũ mũare arĩdiro dopa ta ãhraa yũhũ. 26 Mũare yũ wereburi wũaro dũhyania. Eropiro mũa ñeri dipuwajare mũare yũ wereboro wũaro dũhyaa dohpa. Eropigu yũre obeodigũre yũ peerare i yeba majarãre werea. ĩgu werera diaye ta ãhraa, arĩmi Jesu erãre.

27 “Yũre obeodigu,” ĩgu arĩcũ peerã “Mari Pagũ árĩcumĩ,” arĩ pepibirima erã. 28 Erã eropa arĩ pepibiricũ ĩagu Jesu weremi erãre:

—Yũre masũre Goãmũ ĩgu obeodigũre mũa crusa mera pabia aĩ wahgũ nugurãca. Mũa eropa iirã, “Ĩgu Goãmũ ĩgu obeodigu ta ãhrimi,” arĩ masirãca yũre. Eropirã yũ gamero dopa ta iibigu yũ árĩrĩre masirãca. Eropirã yũ Pagũ ĩgu yũre ĩgu buhera dihtare weregu yũ árĩcũ sãre masirãca mũa. 29 Eropigu yũre obeodigũrũ yũ mera ãhrimi. ĩgu gamerire umũri nũcũ iiniguia. Eropigu ĩgu yũre ne cóãbeami, arĩmi Jesu.

30 ĩgu eroparĩcũ peerã masa bajarã ĩgũre umupeoma.

Goãmũ porãre, ñerire iirã sãre wereñumi Jesu

31 Eropirã gajirã judio masa Jesure umupeoma. Eropigu Jesu erãre weremi:

—Yũ dorerire iipehorã árĩrã, diaye ta yũ buherã ãhraa mũa. 32 Eropirã diaye ta masirãca mũa. Diaye árĩrĩre masirã, ñero iirire duhumasirãca. Eropirã pohro majarã wiunirã iro dopa árĩrãca mũa, arĩmi Jesu erãre.

33 ĩgu eroparĩcũ peerã erã õpa arĩ yũhrima daja:

—Gũarũ iribojegue majagu mũrũ Abrahã pãramerã árĩturiarãgue ãhraa. Eropirã ne gajirã pohro majarã árĩbeaa gũa. Eropigu “Pohro majarã wiunirã iro dopa árĩrãca,” arĩgu ¿dohpa arĩgu eropa arĩri mũhũ? arĩ serẽpima erã Jesure.

34 Erã eroparĩcũ peegu Jesu õpa arĩmi erãre:

—Diaye mũare arĩgu iiaa. Árĩpehrerã ñerire iirãrũ erã ñeri iirire duhumasibeama. Eropiro iri ñeripũ erãre dorea. Eropa árĩrã árĩrã pohro majarã iro dopa ãhrima erã. 35 Pohro majagũrũ ĩgu opũ magũ iro dopa árĩbeami. Doreri opabeami. Iri wihi majagu magũrũ umũri nũcũ diaye ta ĩgu pagũ doreri opami. 36 Yũhũ Goãmũ magũ ãhraa. Eropigu ĩgu doreri opaa. Eropirã mũa ñerire yũ duhucũ iinirã árĩrã diaye ta ñerire duhunirã árĩrãca mũa. 37 Abrahã mũrũ pãramerã árĩturiarã mũa árĩcũ masia. Eropa árĩquererã ta yũ wereripũre peediabeaa mũa. Eropirã yũre wejẽdiaa mũa.

38 Yũ Pagũ ïgu yũre masicũ iirare werea mũare. Yũ eropa werequerecũ ta mũa pagũ ïgu doreripũre iiaa mũa sã, arĩmi Jesu erãre.

39—Abrahã mũrũ iribojegue majagũ gũa pagũ mũrũ árĩmũripũ, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Abrahã mũrũ porã árĩrã ïgu iidiro dopa ta iiboaya mũa. 40 Goãmũ yũre diaye ïgu wererire mũare yũ werequerecũ ta yũre wejẽdiaa mũa. Abrahã mũrũrũ ne eropa iibiridi árĩmi. 41 Mũa pagũ ïgu iidiro dopa ta iiaa mũa, arĩmi Jesu erãre.

Ïgu eroparĩcũ erã yũhrima:

—Mojoto diribiridigo porã árĩbeaa gũa. Yujugu ta ãhrimi gũa pagũ. Ïgu ta ãhrimi Goãmũ, arĩma erã.

42 Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Goãmũ mera majagũ árĩdigũ ta õguere aribũ yũhũ. Eropirã Goãmũ mũa Pagũ ïgu árĩcũ yũre mahiboaya mũa. Yũ gamero aribiribũ yũ tamera. Yũ Pũ Goãmũ ïgu obeocũ aribũ õguere. 43 ¿Duhpirã yũ wereniguirire peebeari mũa? Yũ wererire yujuro bojebeaa mũa. Eropirã peebeaa mũa. 44 Mũa pagũrũ watĩ ãhrimi. Eropirã watĩ ïgu gameripũre iidiaa mũa. I yeba negohraguere árĩnũgacũgue, dohpague sãre ïgu masare wejẽgũ ãhrimi. Ïgũre diaye maja ne mara. Eropigũ ïgu ne diaye majare wereniguibeamĩ. Ïgu negohraguere gũyanũgadigũ árĩmi. Eropigũ ïgu eropa gũyaniguiũgũ árĩgũ, gũyarire weremi. 45 Yũrũ diaye majare werea mũare. Eropa yũ werecũ peebeaa mũa. 46 “Mũhũ ñero iigũ ãhraa,” arĩmasibeeaa mũa yũre. ¿Diaye mũare yũ werequerecũ ta duhpirã peebeari mũa? 47 Goãmũ porãrũ ïgu wereniguirire peema. Ïgu porã árĩbirã ïgu wereniguirire peebeama, arĩmi Jesu erãre.

Abrahã mũrũ ïgu árĩboro core Cristo árĩmũtatuhañumi

48 Ïgu eroparĩcũ peerã judio masa ïgũre õpa arĩma:

—“Mũhũ Samaria majagũ ãhraa. Eropigũ watĩ mera goroweregũ ãhraa mũhũ,” gũa arĩra diaye ta ãhraa, arĩma erã Jesure.

49 Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩ yũhrimi Jesu:

—Goroweregũ árĩbeaa yũhũ. Yũ Pagũre umupeoa. Mũarũ yũre umupeobeaa. 50 Yũre masa erã umupeorire amabeaa yũhũ. Yũ Pagũrũ yũre umupeocũ gahmemi masare. Ïgu tamera yũ árĩricũrũre õaro iha masigũ eropa ta umupeodoremi. Eropigũ yũ Pagũ erã yũre gamebiriri dipuwaja, dipuwaja moagũcumi. 51 Diaye mũare arĩgũ iiaa. Yũ dorerire iigũ mũmũri nũcũ Goãmũ mera eropa árĩniguiũgũcumi, arĩmi Jesu.

52 Ïgu eroparĩcũ peerã õpa arĩma erã:

—Dohpague tamerare mũ watĩ mera goroweregũ árĩcũ gũa õaro masia. Abrahã mũrũ sĩria wañumi. Goãmũ yare weremũhtanirã sã sĩria wañuma iribojegue. Eropigũ “Yũ dorerire iigũ mũmũri nũcũ Goãmũ mera eropa árĩniguiũgũcumi,” arĩgũ, ¿dohpa arĩgũ eropa arĩri mũhũ? 53 ¿Gũa ñecũ mũrũ tauro turari mũhũ?

Īgu, Goām̄u ya werem̄htanir̄ā s̄ā s̄iria wañuma iribojegue. ¿M̄uṛu nihino āhriri eropa ar̄i wereniguḡu? M̄u eropa ar̄iropa dopa ár̄ibeaa m̄uḡu, ar̄iropa er̄ā.

⁵⁴Er̄ā eropar̄icū peegu Jesu werenemomi:

—Ȳuḡu yu basire umupeodereri duhpiburi ár̄ibeaa. Yu Paguṛu yuṛe umupeodoreḡu āhrimi ĩgu. “Gua Pagu” m̄ua ar̄iḡuṛu yu Pagu ta āhrimi.

⁵⁵M̄uṛu yu Paguṛe ne masibea. Ȳuḡu ĩḡuṛe masia. “Īḡuṛe masibea,” ar̄iḡu m̄ua iro dopa ta ḡuyaricḡu ár̄iboaya ȳuḡu. Diaye ta ĩḡuṛe masia. Eropigu ĩgu dorerire iiaa. ⁵⁶I yebaguere yu ár̄iboro coreḡue mari ñec̄u m̄uṛu Abrah̄ā m̄uṛu masim̄htatuham̄riñumi yuṛe. Eropa masigu ĩgu mucubirim̄riñumi, ar̄imi Jesu.

⁵⁷Īḡu eropar̄icū er̄ā ȳuḡrima:

—Abrah̄ā m̄uṛu iribojegue majagu āhrimi. M̄uṛu cincuenta bojori opanibea. ¿Eropigu m̄uḡu ĩgu m̄uṛuṛe duhpigu ĩha masiboyuri? ar̄iropa judio masa ĩḡuṛe.

⁵⁸—Diaye m̄uṛe ar̄iḡu iiaa. Abrah̄ā ĩgu ár̄iboro core yuṛu ár̄im̄htatuhabu, ar̄imi Jesu er̄ā.

⁵⁹Īḡu eropar̄icū peer̄ā er̄ā ut̄ayerire aī ĩḡuṛe deadiarima. Er̄ā eropa deadiaquerecū ta Jesuṛu Goām̄u wihigue ár̄idigu duhri wiria wami.

Cuiri ĩhajabiguṛe oaro ĩagu wacū iññumi Jesu

9 ¹Jesu ḡua ĩgu buher̄ā mera mague tariar̄ā ḡajiguṛe cuiri ĩhajabiguṛe bocajabu. Īḡu ne masa dehyoagugue ta cuiri ĩhajabigu ár̄iṛu. ²Gua s̄ā ĩḡuṛe ĩar̄ā serēpibu Jesure.

—Buheḡu, ¿ih̄i duhpigu cuiri ĩhajabigu masa dehyoayuri? ¿Ñerire iim̄riyuri eropa wagu? ¿O ĩgu pagu sumar̄ā er̄ā ñero iira dipuwaja eropa wayuri ĩgu? ar̄i serēpibu ḡua Jesure.

³Gua eropar̄icū peegu oṛa ar̄i ȳuḡrima:

—Ih̄i ĩgu pagu sumar̄ā s̄ā er̄ā ñerire iira s̄ā ĩḡuṛe cuiri ĩhajabiricū iibea. Goām̄uṛu ĩḡuṛe cuiri ĩhajabiricū iimi. ĩḡuṛe ĩacū iibu masare ĩgu turarire ii ĩhmuburire apimi Goām̄u. ⁴Yuṛe obeodigu ĩgu apirare yuṛe iiro ḡahmea dohpaguere. Ñamiguere mari mohmemasibiro dopa ta puḡruḡue yuṛe obeodigu ĩgu apirare iimasibea ȳuḡu. ⁵I yebaguere i yeba majar̄āre Goām̄uṛe masicū iiaa, ar̄imi Jesu.

⁶Eropa ar̄ituha yebague disico ehomepimi. ĩḡu disico ehomepirare nicu mera mohmore nijagu, cuiri ĩhajabiguṛe ĩgu cuirire s̄umi. ⁷Eropa s̄uḡu oṛa ar̄imi Jesu:

—Siloé waic̄uri gobegue m̄u cuirire coeḡu waque, ar̄imi Jesu. Siloé ero majar̄ā ya mera ar̄ir̄ā obeora gobe ar̄ir̄ā iima.

Jesu ĩgu cuiri coedorediguṛu waha, coetuhaja, cuiri ĩagugue dujajapu ĩgu ya wihigue. ⁸Īḡu dujajacū ero majar̄ā ĩḡuṛe ĩañor̄ā. Ero core niyeru serēdigu ĩgu ár̄icū ĩanir̄ā ĩḡuṛe oṛa ar̄iñor̄ā er̄ā basi:

—¿Ih̄i sohō ár̄idigu niyeru serēdoadigu ár̄ibeari? ar̄iñor̄ā er̄ā.

⁹—Īḡu ta āhrimi, ar̄iñor̄ā ḡajir̄ā.

—Īḡu ár̄ibeami. Eropa ár̄ibiriquereḡu ta ĩgu iro dopa ta bejagu āhrimi, ar̄iñor̄ā ḡajir̄ā.

Erā eroparīcū peegu cuiiri ihajabiridigupū ōpa arīpū:

—Īgu ta āhraa yuhū, arīpū erāre.

¹⁰Īgu eroparīcū masa īgure serēpiñorā:

—¿Cuiiri ihajabiridigu árīdigu dohpa ii ihari mūhū? arī serēpiñorā erā īgure.

¹¹—Jesu waīcūgu disicore nicu mera mohmore yū cuirire sūami. Yure sūtuhaja “Siloé waīcūri gobegue mū cuirire coegu waque,” arāmi yure. Īgu eroparīcū coegu ejabu yuhū. Eropa yū coera pūhrū yū cuiiri ōaro dehyoabu yure, arī werepū īgu masare.

¹²—¿Mūre eropa iidigu nohogue árīcūri īgu? arīñorā erā.

—Ūba. Noho árīgu árīcūmi, arīpū īgu

Cuiiri ihajabiridigure fariseo masa serēpiñuma

¹³Eropa arī wereniguituha erā cuiiri ihajabiridigure fariseo masa pohrogue aī ejañorā. ¹⁴Irinū Jesu dihta nicure mohmore cuiiri ihajabigure ōagu iiranū Sabadonū árībū. Irinū gūa soorinū árībū. ¹⁵Eropirā fariseo masapū īgure serēpiñorā daja.

—¿Dohpa ii ihari mūhū? arī serēpiñorā erā.

—Nicu mera yū cuirire sūami. Eropigu yū cuirire coera pūhrū ihaa yuhū, arī werepū īgu erāre.

¹⁶—Īgu mari soorinū mari mohmedorebiririnūre mohmeami. Eropigu īgu Goāmū yagu árībeami, arīñorā gajirā fariseo masa.

Gajirāpū ōpa arīñorā:

—Nerire iigu árīgu ōpa īre ōagu wacū iimasibeami. Eropigu īgu ōagu árībocūmi, arīñorā gajirā Jesure.

Eropirā erā, erā basi pe curu dūca wariñorā. ¹⁷Eropirā dipaturi erā cuiiri ihajabiridigure serēpinemoñorā daja.

—¿Mūre mū cuirire ōaro iidigure dohpa arī pepiri mūhū Jesure? arīñorā erā īgure.

—Īgu diaye ta Goāmū yare weremuhtagu āhrimi, arīpū cuiiri ihajabiridigupū.

¹⁸Negohraguere judio masa ōpa arī pepiriñorā. “Ihī cuiiri ihajabiridigu árībeami,” arī pepiriñorā. Eropa arī pepirā cuiiri ihajabigu pagū sūmarāre sihubeoñorā erā. ¹⁹Sihubeo īgu pagū sūmarāre serēpiñorā fariseo masa oparā.

—¿Ihī diaye ta mū magū āhriri? ¿Mata īgu cuiiri ihajabigu masa dehyoari? ¿Diaye ta cuiiri ihajabiridigu árīqueregu dohpa ii ihari dohpaguere? arī serēpiñorā erā īgu pagū sūmarāre.

²⁰—Ihī gūa magū ta āhrimi. Eropigu mata cuiiri ihajabigu masa dehyoami īgu. ²¹Irire masiquererā ta īgu iarare, īgure ĩacū iidigu sāre masibea gūa. Gūa magure serēpique. Bugū āhrimi īgu. Īgu basi weremasimi īgu, arīñorā īgu pagū sūmarā.

²²Judio masa oparā ero coreguere ōpa arītuhañorā:

—“Jesu ta Cristo mari taubu āhrimi,” arīrāre mari buheri wirigū ñajadoresome gūa, arīmuriñorā judio masa gūa oparā.

Erā eroparīcū peenirā cuiri īhajibigū pagū sūmarāpū judio masa oparāre güi arīñorā. ²³Eropa güirā “Bugū āhrimi īgu. Īgure ta serēpique,” arīñorā erā judio masa oparāre.

²⁴Pūhrū judio masa oparā dipaturi cuiri īhajibiridigūre sihubeoñorā. Sihubeo ōpa arīñorā īgure:

—Goāmū mera diaye wereque mūhū. Jesure īgu ñeri iigu īgu arīcū gua masia. Eropigū diaye wereque guare, arīñorā judio masa cuiri īhajibiridigūre.

²⁵Erā eroparīcū peegu ōpa arī yūhrīpū īgu:

—Jesure īgu ñeri iigu īgu arīcū masibirica yūhū. Yujuñe ta masia yūhū. Iribojeguere cuiri īhajibigū arīmūribū yūhū. Dohpaguerūre īhaa yūhū. Iri dihtare masia yūhū, arī yūhrīpū cuiri īhajibiridigūpū erāre.

²⁶—¿Dohpa iiari īgu mūre? Mū cuirire īhjadoregū dohpa iiari īgu mūre? arī serēpiñorā erā daja.

²⁷—Irire ta mūare weretuharabūgū yūhū. Yū eropa arī werequerecū ta mūa ne peediabea yūre. ¿Dohpa iidiarā yū dipaturi werecū peediari mūa? ¿Mūa sā īgu buherā arīdiari? arīpū īgu erāre.

²⁸Īgu eroparīcū peerā erā īgure turiñorā.

—Mūhū Jesu buhegū āhraa. Guapū Moise buherā āhraa. ²⁹Diaye ta Goāmū Moisere wereniguimūriñūmi. Jesure obeodigūre gua masibea, arīñorā erā cuiri īhajibiridigūre.

³⁰Erā eroparīcū yūhrīpū īgu:

—¿Īgure obeodigūre mūa masibiricū, yūre īacū iidigū arīgu Goāmū īgu obeodigū arībiribocuri īgu? ³¹Goāmū ñeri iigūre īgu serērire peebeamī. Iri tamerare mari masia. Ñerire iigūre peebiriqueregū ta Goāmūre umupeogūre, īgu dorerire iigūre īgu serērire peemi Goāmū. ³²Negohraguere i yeba arīñugacūguere, mata masa dehyoagūgue ta cuiri īhajibigūre ne yujugūpūre īhacū iigu marimūripū. ³³Eropigū Jesu Goāmū īgu obeodigū arībigū yūre īacū iibiriboñūmi, arīpū īgu erāre.

³⁴Erāpū ōpa arī yūhriñorā:

—Mūhū mata ñegu arīmūriya. ¿Eropa arīqueregū ta guare buheri mūhū? arīñorā judio masa oparā.

Eropa arītuha erā īgure cohā wiuñorā.

Jesu yare gamebirā cuiri īhajibirā iro dopa āhrima, arī wereñūmi Jesu

³⁵Eropigū cuiri īhajibigūre erā cohā wiurare Jesu peemi. Europa peegu cuiri īhajibiridigūre gua bocajacū, īgure serēpimi.

—¿Masūre Goāmū īgu obeodigūre umupeori mūhū? arīmi Jesu.

³⁶—Opū, ¿noa āhriri īgu? Īgure masigū umupeogūra, arīmi cuiri īhajibiridigūpū Jesure.

³⁷—Īgure īhatuhabū mūhū. Dohpaguere mū mera wereniguigū īgu ta āhraa yūhū, arīmi Jesu cuiri īhajibiridigūre.

³⁸—Opū, mūre umupeoa yūhū, arīmi cuiri īhajibiridigūpū.

Eropa arĩgu ĩgu Jesu pohro mereja ĩgure umupeomi.

³⁹ ĩgu eropa umupeocũ ĩagu õpa arĩmi Jesu masare:

—Õarã, ñerã sã erã iirare masicũ iibu aribu yuhũ. Cuirĩ ĩhajabirã erã ĩabiro dopa ta yũ Pagure masibirã ãhrima. Eropa masibirãre yũ Pagure masicũ iigu aribu yuhũ. “Gua õaro masia,” arĩ pepinirã sãre õaro erã masibirirare masicũ iigu aribu yuhũ, arĩmi Jesu.

⁴⁰ ĩgu eroparĩcũ peerã bajamerãgã fariseo masa ĩgure õpa arĩma:

—“Cuirĩ ĩhajabirã erã ĩhamasibiro dopa ta masibeaã mua sã,” ¿arĩri muhũ gũare? arĩma fariseo masa Jesure.

⁴¹ Erã eroparĩcũ Jesu õpa arĩmi:

—“Cuirĩ ĩhajabirã erã ĩha masibiro dopa ta diaye õaro masibeaã gua,” mua arĩcũ dipuwaja mariboya. “Gua õaro masirã ãhraa,” mua arĩrã ãhraa. Eropirã yũre peediabirira dipuwaja muare dipuwaja ãhraa dohpagure, arĩmi Jesu erãre.

Oveja ĩhadibugũ queoriñere wereñumi Jesu

10 ¹ Pũhrũ queoriñe mera werenigui queogu buhebu õpa arĩmi Jesu gũare gajirã masa sãre:

—Diaye arĩgu iiaa muare. Oveja diburi sãriro disiporo ñajabigũpũ gajipũgue ñajagũpũ yajari masũ ãhrimi. ² Disiporo ñajagũpũ ovejare ĩhadibugũ ãhrimi. ³ Disiporo coregũ disiporo pãgũmi ovejare ĩhadibugũ ĩgu ñajariborore. Ovejare ĩhadibugũ eracũ ĩgu wereniguirire peerã ãhrima ĩgu oveja. Erãre sihugũ, erã waĩ mera sihubeomi ĩgu. Eropigũ erãre sãrirogue árĩrãre sihu wiuniguimi disiporogue. ⁴ ĩgu yarãre árĩpeherrerãre sihu wiu erãre muhtanũgajami. Ovejapũ ĩgu wereniguirire masirã, ĩgure nurũsiamã. ⁵ Gajigũre erã masibigure nurũsiabeama erã. Eropirã gajirã erã wereniguirire peerã, gũĩ omagã wahama, arĩmi Jesu masare.

⁶ Iri ĩgu werequerecũ ta irire peerã masibirima erã.

Jesu ovejare õaro ĩhadibugũ iro dopa ĩgu yarãre õaro ĩhadibumi

⁷ Eropigũ dipaturi Jesu erãre gua sãre weremi daja:

—Diaye muare arĩgu iiaa. Ovejare diburi sãriro disiporo iro dopa ãhraa yuhũ. ⁸ Árĩpeherrerã yũ core arinirã gũyarire buherã yajari masa iro dopa ãhrima. Erã eropa árĩquerecũ ta oveja iro dopa árĩrã yaharãpũ gajirãre ne pee wahgãbeama. ⁹ Yũ ovejare diburi sãriro disiporo iro dopa ãhraa. Iri disiporo ñajarã iro dopa ta ãhrima yũre umupeorã. Eropigũ erãre peamegue wabonirãre taugũra. Ovejare cãhmotari sãriro erã cãhmotaro dopa ta yũ taunirãre cãhmotagũca. Eropirã erã gamerire oparãcoma, arĩmi Jesu.

¹⁰ Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi:

—Muare gũya buherã ovejare yajari masa iro dopa ãhrima. Gajirã yajadiarã wejãdiagãrima. Oveja iro dopa árĩrã yaharã árĩpeherrerinũri Goãmũ mera árĩcũ iigu aribu yũpũ. Eropigũ yaharã umũri nũcu erã õaro árĩcũ iibu aribu yũpũ.

¹¹ Ovejare õaro ĩhadibugũ iro dopa arĩgu ãhraa yuhũ. Ovejare õaro ĩhadibugũ

sĩribu árĩqueregũ ta ĩgu ovejare cãhmotaniguigucumi. Yaharã Goãmũ mera erã eropa árĩniguiburire sĩriguca. ¹²Ĩgu mohmeri masũpũ òaro ovejare ĩhadibugũ árĩbeami. Eropirã oveja ĩgu yarã árĩbeama. Eropigũ nũgũ majagũ diaye ovejare ñeagu ĩgu aricũ ĩagu ĩgu mohmeri masũpũ ovejare cóãcã gũĩ omagã wahami. ĩgu eropa cohãpigãra pũhrũ, nũgũ majagũ diaye ĩgu ovejare ĩgu ñeacũ ĩarã ovejapũ omasirigã wahama. ¹³Ĩgu mohmeri masũpũ ĩgu wajatari dihtare gahmemi. Eropigũ ĩgu ovejare òaro ĩhadibudiabeami, arĩmi Jesu.

¹⁴Eropa arĩtuha òpa arĩnemomi queoriñe mera:

—Ovejare òaro ĩhadibugũ iro dopa àhraa yũhũ. Eropigũ yaharãre masia yũhũ. Eropirã yaharã sã yũre masima. ¹⁵Eropa ta yũ Pagũ sã yũre masimi. Eropigũ yũ sã yũ Pagũre masia. Yaharã Goãmũ mera erã árĩniguiburire sĩriguca. ¹⁶Gajirã oveja gaji sãriro majarã iro dopa árĩrã gajirã masa sã yaharã árĩrãcoma. Erã sãre aĩgũca. Eropirã yũ wereniguirire pee wahgãrãcoma erã sã. Eropirã yaharã árĩpehrerã yũju curu ta árĩrãcoma. Eropigũ yũ dihta yaharãre ĩhadibugũca, arĩmi Jesu.

¹⁷Eropa arĩtuha òpa arĩnemomi daja:

—Yaharã Goãmũ mera erã árĩniguiburire sĩriguca yũhũ. Yũ sĩrira pũhrũ masa mũriagũca. Yũ eropa iibu árĩcũ yũ Pagũ yũre mahimi. ¹⁸Yũ wejẽdorebiricũ yũre wejẽmasibiriboñuma erã. Yũ gamero mera yũre wejẽrãcoma. Eropigũ yaharã Goãmũ mera erã ya árĩburire sĩriguca. Sĩrimasia yũhũ. Eropigũ masa mũriamasia. Yũ Pagũ yũre irire ta iidoremi, arĩmi Jesu.

¹⁹Ĩgu eroparĩcũ peerã judio masa pe curu dũca warima daja. Gajirã gajiropa pepi, gajirã sã gajiropa pepinirã árĩma.

²⁰—Ĩgu watĩre opami. Eropigũ goroweregũ àhrimi. ¿Duhpirã ĩgũre dipaturi peeri mũa? arĩma gajirã bajarã judio masa.

²¹Gajirãpũ òpa arĩma:

—Watĩ mera goroweregũ árĩgũ eropa òaro arĩ wereniguibiriboñumi. Cuirĩ ĩhajabigũre ĩacũ iimasibiriboñumi watĩre opagu. Eropa árĩgũ árĩgũ ĩgu watĩre opabeami, arĩma gajirã judio masa.

Judio masa Jesure gamebiriñuma

²²Gajinũ Jerusaléngue bosenu iirã iima dipaturi judio masa. Goãmũ wihire erã Goãmũ ya árĩburire erã apiri bosenu árĩbũ. Irisubu yura wahgũro árĩbũ. ²³Irinũ Salomo waĩcũri taribugue Goãmũ wihigue árĩri taribure Jesu gũa mera ĩhacurigu iimi. ²⁴Iri taribugue ĩgu árĩcũ ĩarã judio masa ĩgu pohrogue gamenere ĩgũre serẽpima daja:

—Yoatariari boje gũare òaro werebeaa mũhũ. Diaye gũare òaro were purumujuque. ¿Cristo Goãmũ ĩgu obeodigu ta àhriri mũhũ? arĩma erã ĩgũre.

²⁵Erã eroparĩcũ peegũ òpa arĩ yũhrimi Jesu:

—Mũare weretuhabu yũhũ. Yũ eropa werequerecũ ta yũre peebeaa mũa. Yũ Pagũ ĩgu dorero dopa ta ĩgu turari mera ii ĩhũmurabu mũare. Eropa iigu yũ Cristo árĩrire ta mũare ĩhũmugũ iirabu. ²⁶Yũ eropa ii ĩhũmuquerecũ ta yũre peebeaa mũa. Mũapũ yaharã árĩbeaa. Eropirã gajigu yarã oveja iro dopa árĩrã yũpũre peebeaa

m̄ua. ²⁷Oveja erāre īhadibugure erā peediro dopa ta yaharā yure peema. Eropigu erāre masia yuh̄u. Eropirā erā yu mera wahama. ²⁸Eropigu um̄uri n̄ucu Goām̄u mera ár̄icū iiaa erāre. Eropirā erāp̄u peamegue wasome. Eropigu yaharāre yu īhadibucū gajirāp̄u ne yure emamasibeama erāre. ²⁹Yu Pagu yaharāre yure odigu yu tauro turam̄i. Eropirā yu Pagu s̄a yaharāre igu īhadibucū gajirā igu s̄are ne emamasibeama. ³⁰Yuh̄u, yu Pagu mera yujugu ta āhraa, ar̄imi Jesu judio masare.

³¹Igu eropar̄icū peerā judio masap̄u igure deaburi utāre dipaturi aīma daja. ³²Erā eropa iicū īagu Jesu erāre serēpimi:

—Yu Pagu igu turari mera baja deyoro moarire ii īhmurab̄u m̄uare. ¿Ñehenore iira dipuwaja utā mera deadiari m̄ua yure? ar̄i serēpimi.

³³Igu eropar̄icū peerā ōpa ar̄ima erā:

—Goām̄u turari mera m̄u ii īhmuri dipuwaja m̄ure utā mera dea wejēdiabeaa gua. Goām̄ure m̄u ñero wereniguiri dipuwaja m̄ure utā mera dea wejēdiaa gua. Masu ár̄iqueregu ta m̄uh̄u “Goām̄u āhraa yuh̄u,” m̄u ar̄iri dipuwaja m̄ure utā mera dea wejēdiaa gua, ar̄i yuhrima erā.

³⁴Erā eropa ar̄i yuh̄ricū peegu Jesu erāre weremi:

—M̄ua s̄are “Goāmarā,” ar̄i piyumi Goām̄u. Eropa ta ar̄i gojañuma igu dorerire erā gojarap̄ugue. ³⁵Goām̄u yare erā gojarap̄u queoro ár̄icū mari masia. “Ḡuyari āhraa,” irip̄ure ar̄imasibeaa mari. Eropigu igu yare pepirāre diaye ta igu “Goāmarā,” ar̄i piyumi. ³⁶Goām̄u yure beyenijagu i yebaguere obeomi. Eropigu “Yuh̄u Goām̄u magu āhraa,” yu ar̄ira dipuwaja “Goām̄ure ñero wereniguigu iimi Jesu,” arāa m̄ua yure. ¿Duh̄pirā yure eropa ar̄iri m̄ua? ³⁷Yu Pagu igu gamero dopa ta igu turari mera yu ii īhmubiricū tamerare yu buherire “Diaye ta āhraa,” ar̄ibiriboya m̄ua. ³⁸Yu Pagu igu turari mera yu ii īhmuquerecū ta yur̄ure umupeodiabiriboca m̄ua. Eropa umupeodiabiriquererā ta igu turari mera yu ii īhmcū īarā yu iirare “Diaye ta āhraa,” ar̄ique m̄ua. M̄ua eropa ar̄irā, yu Pagu mera gua yujuro mera ár̄icū masirāca m̄ua. Eropirā yuh̄u, yu Pagu mera yujuro mera yu ár̄icū masirāca m̄ua. Eropirā peerāca m̄ua, ar̄imi Jesu erāre.

³⁹Igu eropar̄icū erā igure dipaturi ñeadiarima. Erā eropa ñeadiacū igu duhri wiria wami.

⁴⁰Eropa wiriadigugue ta Ñu masare igu waīyem̄htadirogue Jordán waīc̄uriya sip̄u majasesgue gua dipaturi wab̄u daja. Erogue dujacāb̄u.

⁴¹Eropirā masa bajarā igure īarā erama. Ōpa ar̄ima erā erā basi:

—Ñu waīyegup̄u Goām̄u turari mera deyoro moarire ii īhmubirimi. Eropa ii īhmubiriquerecū ta ár̄ipehreri Jesure igu wererap̄u diaye ta āhraa, ar̄ima masa erā basi.

⁴²Eropirā masa erogue bajarā umupeoma Jesure.

Lázaro waīc̄ugu s̄iria wañumi

11 ¹Eropi Judea yebague Betania waīc̄uri maca majagu Lázaro waīc̄ugu ar̄imi. Iri maca igu pagu porā nome María, Marta mera ar̄ima. ²Mariapu

Jesure poesuri mera sũbo, igo poari mera ïgure tucoebodigo árĩmo. Igo tĩgu Lázaroꝑu dorecũgu iipũ. ³Eropirã erã nome gajirãre Jesure weredorerã obeoñorã.

—Opũ, mũ mahĩgu dorecũgu iimi, arĩ weredorerã obeoñorã Lázaro pagũ porã nome.

⁴Erã gua pohrogue eraa, iri querere werecũ peegu õpa arĩmi Jesu guare.

—Dohpaguere Lázaro ïgu dorecũri sĩriburi árĩbeaa. Goãmũ turarire masare ïhmuburire dohpaguere ïgu dorecũmi. Eropirã yũ turari opagu árĩcũ sãre masa ïarãcoma, arĩmi Jesu.

⁵Jesu Martare, igo pagu mago, Lázaro sãre turaro mahĩmi. ⁶Eropigu Lázaro ïgu dorecũrire peequeregu ta ero Jesupũ penũ dujanimi. ⁷Penũ pũhrũ Jesu õpa arĩmi guare ïgu buherãre.

—Dipaturi Judea yebague dujaa warã daja, arĩmi guare.

⁸—Buhegu, cãrugã ta mũre judio masa utã mera dea wejẽdiama. ¿Duhpigu dipaturi dujadiari mũhũ? arĩbũ gua ïgure.

⁹Gua eroparĩcũ peegu ïgu erã wejẽmasibirirare weregu, werenigui queori mera guare õpa arĩmi:

—Wũaro guñaricũbiricãque. Yujunũre doce horari gohra ãhraa. Abe mũmũ majagu árĩcũ õaro ïhaa mari. Eropirã mũmũre curirã ne cohresome mari. ¹⁰Naitãro curirã cohrema. Abe mũmũ majagu maricũ õaro ïabeama erã, arĩmi Jesu.

¹¹Eropa arĩgu guare werenemomi.

—Mari mera majagu Lázaro carĩgu iicumi. ïgu eropa carĩquerecũ ta yũhũ ïgure wahgũgu wagra, arĩmi guare.

¹²—Opũ, Lázaro carĩgu árĩgu tarigũcumi, arĩbũ gua.

¹³Gua eropa arĩquerecũ ta Jesupũ “Carĩgu iicumi,” arĩgu, “Sĩria wami,” arĩgu iidigu arĩmi. ïgu “Lázaro carĩgu iicumi,” arĩcũ peerã “Lázaro soogu iicumi,” arĩ pepiribũ guarũ. ¹⁴Gua eropa arĩ pepicũ masigu Jesu guare diaye weremi.

—Lázaro sĩria wañumi. ¹⁵Yũ mariro ïgu sircũ õapũricãa. Eropirã mũa yũre umupeonemorãca. Ina ta. Mari ïarã warã ïgu pohrogue, arĩmi Jesu.

¹⁶Toma sũhrũadigu erã arĩguꝑũ õpa arĩmi guare:

—Mari sã Jesu mera warã. ïgure wejẽrã mari sãre wejẽporo, arĩmi Toma.

Jesu “Eropa arĩniguiacũ iigu masare masugu ãhraa,” arĩñumi

¹⁷Eropi gua erogue ejara pũhrũ ero majarã õpa arĩ werema Jesure:

—Wapicũrinũ taria Lázaro mũrũre masa gobegue erã apira pũhrũ, arĩ werema ïgure.

¹⁸Betaniapũ Jerusalén pohrogã uñre kilómetros yoaro dujabũ. ¹⁹Eropirã judio masa bajarã Martare, María sãre ñehamere orerã eranirã árĩma Lázaro ïgu sĩrira pũhrũ. ²⁰Eropigu Jesu mera gua ejaboro pohro árĩcũ peego Martapũ guare bocatĩrigo eramo. Igo bocatĩrigo wacũ Marĩapũ igo ya wihi dujadigo árĩmo. ²¹Eropa bocatĩrigo Marta õpa arĩmo Jesure:

—Opɸ, yu tĩgu ĩgu sĩriboro core mɸhɸ ohō árĩcũ ĩgu sĩribiriboañumi.
 22 Dohpague sãre Goãmure mɸ serẽcũ ĩgu mɸ serẽro dopa ta iigɸcumi,
 arĩmo Marta Jesure.

23—Mɸ tĩgu masagɸcumi, arĩmi Jesu igore.

24—I yeba pehrerinɸ ĩgu masa mɸriaborore masia yɸhɸ, arĩmo igo.

25 Igo eroparĩcũ Jesu weremi daja:

—Yɸhɸ sĩrinirãre masacũ iigɸ ãhraa. Masare yu mera eropa árĩniguicũ
 iigɸ ãhraa. Yure umupeogu sĩriqueregɸ ta eropa árĩniguicãgɸcumi.

26 Eropirã árĩpehrerã Goãmɸ mera árĩniguirã yure umupeorã peamegue
 wasome. ¿Ire masiri mɸhɸ? arĩmi Jesu igore.

27—Opɸ, masia yɸhɸ. “Cristo Goãmɸ magɸ i yebague arigɸcumi,” erã
 arĩdigɸ mɸ árĩcũ masia yɸhɸ, arĩmo Marta Jesure.

Lázaro ĩgu masa gobe pohro Jesu oreñumi

28 Marta eropa arĩtuha igo pagɸ magore Marĩare sihugo wamo.

—Marire buhegu mari ya macare eranijagɸ iiami. Mure sihuami, arĩ
 yayarogã arĩ werepo Marĩare.

29 Igo eroparĩcũ peego Marĩa pobero mera wahgãnugaja, gɸa pohrogue
 árĩmo Jesure ĩago arigo. 30 Erã ya macague ejanibircarabɸ dohpa. Marta
 guare igo bocatĩridirogue árĩnibɸ gɸa. 31 Judio masa iri wihi Marĩare
 ñehamere orerã iinirã árĩma. Eropirã igo pobero mera wahgã wacũ ĩarã
 erã igore nɸrɸsiagãnirã árĩma. “Igo tĩgu mɸrɸre erã apira gobegue
 orego wago iicumo igo,” arĩ pepinirã árĩrima erã. Eropa arĩ pepirã igore
 nɸrɸsiagãnirã árĩma.

32 Eropigo Marĩa gɸa pohrogue erago, Jesure ĩha, ĩgu guburi pohro merejamo.

—Opɸ, yu tĩgu ĩgu sĩriboro core mɸhɸ ohō árĩcũ ĩgu sĩribiriboañumi,
 arĩmo igo ĩgure.

33 Eropigɸ igo judio masa igo mera arinirã sã erã orecũ ĩagɸ Jesupɸ
 turaro bujawere ñero sĩporãcumi.

34—¿Lázaro mɸrɸre nohogue opari mɸa? arĩ serẽpimi Jesu.

—Opɸ, ĩagu arique, arĩ sihugãma erã.

35 Erã eroparĩcũ peegɸ Jesu oremi.

36 ĩgu orecũ ĩha judio masa õpa arĩma erã basi:

—Lázaro mɸrɸre Jesu burigã mahirañumi, arĩma.

37 Gajirãpɸ õpa arĩma:

—Cuiri ĩhajabigure ĩacũ iigɸ ãhrimi ihĩ Jesu. ¿Eropigɸ Lázaro ĩgu
 sĩriboro core masumasibiriboayuri? arĩma gajirã.

Lázarore masuñumi Jesu

38 Eropigɸ Jesu dipaturi turaro bujoweremi. Eropirã árĩpehrerã Lázaro mɸrɸ
 masa gobegue ejabɸ. Utãyegue árĩri gobegue ĩgu dupɸ mɸraro erã sĩ acura
 gobegue árĩbɸ. Eropi iri gobegue wuariye utãye mera erã bihara gobegue árĩbɸ.

³⁹—Ūtāyere aĩ weaque, arĩmi Jesu.

Īḡu eroparĩcũ peego Marta sĩridigũ mũrũ pagũ mago õpa arĩmo:

—Opũ, dohpague wapicũrinũ wahaa ĩḡu sĩrira pũhrũ. Eropiro ĩḡu dũrũ mũraro urĩ árĩca, arĩmo Jesure.

⁴⁰—“Yũre umupeogo Goãmũ turarire ĩagoca,” mũre arĩrabũ, arĩmi Jesu Martare.

⁴¹Īḡu eropa arĩra pũhrũ erã utāyere aĩ weama. Erã eropa aĩ weara pũhrũ Jesu umarogue ĩha Goãmũre õpa arĩmi:

—Ahũ, yũre mũ peetuhabũ. Irire mũ iicũ masigũ mucubiria mũre.

⁴²Yũre mũhũ umũri nũcũ peeniguia. Irire masia. Eropa masiquereḡu ta yũhũ mũ obeodigũ árĩcũ õre niguirã erã masiburire mũre eropa arĩḡu iiaa.

⁴³Eropa arĩtuha Jesu turaro gaguiniguimi:

—Lázaro, arique, arĩ gaguiniguimi ĩḡu.

⁴⁴Īḡu eroparĩcũ sĩridigũ mũrũrũ ĩḡu mojotorire ĩḡu guburi sãre suhri gasiri mera erã diridigũ, ĩḡu dipurure suhri gasiri mera erã omadigũ masa gobegue wiririmi.

—Īḡure dirirare pãque ĩḡure, arĩmi Jesu

Judio masa oparãpũ Jesure ñeadiariñuma

Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2

⁴⁵Īḡu eropa masucũ ĩarã bajarã judio masa mera majarã María mera árĩnirã Jesure umupeoma. ⁴⁶Gajirãpũ erã mera majarã fariseo masa pohrogue eja, Jesu ĩḡu iirare wereñorã erãre. ⁴⁷⁻⁴⁸Eropirã pahia oparã, fariseo masa oparã sã gamenere, erã basi õpa arĩ wereniguiñorã.

—Jesu bajasuburi deyoro moarire ii ĩhmumi. Īḡu eropa iicũ, “Irire iibita,” mari arĩbircũ árĩpehrerã masa ĩḡure umupeo, ĩḡu mera wabocoma. Eropirã Roma majarã oparã Goãmũ wihire cóãdorerã obeorãcoma erã yarã surarare. Mari ya yeba sãre emarãcoma erã. Mari ya yeba majarã Jesure erã opũ erã apicũ ĩarã Roma majarã oparã guarã ñero iirãcoma marire. ¿Eropa iirã dohpa iirãcuri dohpaguere? arĩ wereniguiñorã erã erã basi.

⁴⁹Erã eropa arĩquerecũ ta gajigũ Caifa waicũḡu iri bojorire pahia opũ árĩḡu erãre werepũ.

—Mũapũ ne masibea. ⁵⁰Judio masa árĩpehrerã mari ya árĩburire yujugũ masũ ĩḡu sĩricũ õhaa. Īḡu sĩribircũ mari árĩpehrerã judio masa pehrea waboca. Irire mũa masibea, arĩmi Caifa erãre.

⁵¹Eropa arĩḡu ĩḡu gamero eropa arĩbiriñumi. Pahia tauro opũ ĩḡu árĩcũ judio masa ya árĩburire Jesu ĩḡu sĩriborore Goãmũrũ Caifare eropa arĩ weredoreñumi. ⁵²Jesu ĩḡu sĩrigũ judio masa ya dihta sĩribiriñumi. Sĩrigũ árĩpehrerã Goãmũ porã i yeba árĩpehrero árĩrã sãre erã ya árĩburi sãre sĩriñumi Jesu. Erã yuju curu árĩboro dopa sĩriñumi. ⁵³Caifa eroparĩcũ peerã erã “¿Jesure dohpa ii wejẽrãcuri mari?” arĩ wereniguirã ĩḡure wejẽmorã iĩñorã.

⁵⁴Īgure erā wejēdiacū masigū Jesu bajarā judio masa watope dipaturi curigū wabirimi. Eropigū masa marirogā Efraín waïcūri macague guare sihu wami. Gware iri maca sihu dujanimi Jesu.

⁵⁵Irisubure Pascua bosenu gua judio masa bosenu árīboro merogā dūhyabu. Eropirā bosenu core masa bajarā gaji macari majarā masa Jerusalengue gamenerema. Pascua majare erā baboro core Goāmū ya árīburire erā basi coemorā ejanirā árīma. ⁵⁶Eropirā erā Jesure amarā iīñorā. Erā eropa amacū ĩarā Goāmū wihigue árīrā ōpa arī wereniguiñorā: —¿Bosenure ĩagu aribiribocuri Jesu mūa pepicū? arī wereniguiñorā erā basi.

⁵⁷Eropirā pahia oparā, fariseo masa sā ōpa arī weredoreñorā masare: —Jesu ĩgū árīrore mūa masirā wereque guare. Īgure ñeamorā iiaa gua, arīñorā oparā masare.

María Jesu guburire poresuri mera pipeoñumo

Mt 26.6-13; Mr 14.3-9

12 ¹Pascua bosenu seis nūri gohra dūhyacū Jesu gua ĩgū buherā mera Betaniague ejabu. Lázaro Jesu ĩgū masudigū iri maca majagu árīmi. ²Gua ejara pūhrū Jesu sā gua ya bari árīburire iima gajirā. Eropirā Lázaro, Jesu, gua mera mesare dojabu. Gua eropa dojara pūhrū Marta barire peomo guare. ³Eropigo María poresuripure nardo waïcūri goripure yuju kilo deco aīgāri, Jesu guburire pipeomo. Pipeotuha igo poari mera tucoemo. Igo eropa pipeora pūhrū iri wihi ōaro poresu sehya wabu. ⁴Igo eropa iicū ĩha gua mera majagu, Jesure ĩhaturirāre wiabu Juda Iscariotepū ōpa arīmi:

⁵—¿Duhpigo iri poresuri eropa iisiriri goa? Irire igo duaboañumo. Irire duago yuju bojori mohmeri wajapure wajataboañumo. Eropigo mojomorocūrāre oboañumo igo, arīmi ĩgū.

⁶Judapū mojomorocūrāre itamudiabiriñumi. Īgū gua ya niyeru dibugū árīqueregū ta yajaricugū árīmi. Eropigū ĩgū gua ya niyeru sāre yujuyerisuburi aīmūrimi. Eropigū iri niyerure aīdiagu árīgū, eropa arīñumi ĩgū Marīare.

⁷Īgū eroparīcū peegū ōpa arīmi Jesu:

—Eropa arībita igore. Igo poresurire yure igo dūarare yure pipeoamo yure erā yaaboro core yū dūpūre amuyugo. Mojomorocūrāpū mūa mera eropa árīniguicārācoma. Eropirā mūa gamero erāre omasia mūa. ⁸Yūpū i yebaguere eropa árīniguicāsoma, arīmi Jesu.

Pahia oparā Lázarore wejēdiañuma

⁹Eropirā Jesu ĩgū Betaniague árīcū peerā judio masa bajarā ĩgure ĩarā arima. Īgū dihtare ĩarā aribirima. Lázaro sīridigū Jesu ĩgū masudigure ĩgū sāre ĩarā arirā iima. ¹⁰Erā ĩarā ejarare pahia oparā masirā Lázarore wejēdiañorā.

¹¹Lázaro s̄iridigu Jesu ĩgu masudigu árĩcũ ĩarã bajarã masa Jesure umupeoma. ĩgu eropa masucũ ĩarã bajarã judio masa erã pahia erã buheripure cóãma. Erã eropa cóãcũ ĩarã pahia oparãpũ guataria wa, Lázaro sãre wejediañorã.

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40

¹²Pascua bosenu erã iicũ bajarã masa Jerusaléngue ĩarã wanirã árĩma. Gajinu Jerusaléngue Jesu ĩgu waburire masa peenirã árĩma.

¹³Eropirã bejepure aĩgã, ĩgure bocatĩrirã wama. Eropa bocatĩrirã õpa arĩ gaguiniguima erã.

—Īre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ĩgu obeodigu õaro ariporo. Ihĩ judio masa mari opu ta àhrimi, arĩ gaguiniguima erã.

¹⁴Jesu burrogã ĩgu bocadigu weca peyami. ĩgu eropiigu Goãmũ yare erã gojarapũ werediro dopa ta iimi. Õpa arĩ gojañumi Goãmũ yare wereyumũhtadiguge.

¹⁵Jerusalén waĩcuro majarã güibiricãque mũa. Īaque. Mũa opu burrogã weca peyagãrimi, arĩ weremũhtañumi Goãmũ yare erã gojarapũgue.

¹⁶Irire gua ĩgu buherã õaro masinibiribũ. Eropa masibiriquererã ta umarogue Jesu ĩgu mũriara pũhrũ gua erã gojara mũrãre guña boca pee masibũ. Õpa arĩ pepibũ: “Goãmũ yare erã gojarapũgue Jesure weremũhtañuma. Eropiro Goãmũ yare erã gojarapũ aridiro dopa ta sihajabũ Jesure,” arĩ pepibũ gua basi.

¹⁷Lázarore erã apira gobegue árĩgure Jesu ĩgu piyucũ ĩgure ĩgu masucũ ĩanirãpũ weresiriniguinirã árĩma masare. ¹⁸Eropirã Lázarore Jesu ĩgu masurare erã peenirã árĩrã masa bajarã Jesure bocatĩrirã wama. ¹⁹Erã Jesure eropa umupeocũ ĩarã fariseo masa erã basi õpa arĩñorã.

—Árĩpehrerã Jesu yarã dihta warã iima dohpaguere. Eropirã mari dohpa iimasibea erãre, arĩñorã fariseo masa erã basi.

Bajamerãgã Griego masa Jesure amagãriñuma

²⁰Eropi bosenu Goãmũ wihigue Goãmure umupeorã eranirã mera majarã bajamerãgã griego masa arĩñorã. ²¹Eropirã erã Felipe pohrogue erañorã. Felipepũ Betsaida waĩcũri maca Galilea yeba árĩri maca majagu árĩmi. Eropirã ĩgu pohrogue erarã õpa arĩñorã ĩgure:

—Jesure ĩadiaca gua, arĩñorã erã.

²²Erã eroparĩcũ peegu Felipe Andreguere weregu warũ. Eropirã erã perã Jesure werema. ²³Erã werera pũhrũ Jesu guare weremi:

—Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu àhraa. Yũre árĩpehrerã umupeoburibusu árĩro iiaa dohpaguere. Dohpaguere yũ s̄iribusubũ árĩro ta iiaa. ²⁴Diaye mũare arĩgu iiaa. Oteriyere yebague yaabiricũ, iriyere otebiricũ yujuye ta dujaroca. Eropiro iriyere mari otera pũhrũ bajayeri dũcasiua. Eropa ta yũ s̄irira pũhrũ yũre erã yaara pũhrũ bajarã masare Goãmũ mera

eropa árínigumorãre iiguca yũhũ. ²⁵I yeba mũa árĩrire wũaro pepiboca mũa. Eropã pepirã Goãmũre guñabirã peamegue warãca mũa. I yeba mũa árĩrire eropa pepicãrã, Goãmũ mera eropa áríniguirãca. ²⁶Yahare iidiarã, yũ buherire õaro peeque mũa. Mũa eropa iirã mũa sã yũ árĩboroguere árĩrãca. Yahare iigure yũ Pagurũ umupeogũcumĩ, arĩmi Jesu gũare.

Jesu ĩgu sĩriburiñere wereñumi

²⁷Õpa arĩnemomi gũare.

—Dohpaguere yũhũ ñero sĩporãcũa. ¿Yũ Pagure dohpa arĩgũcuri yũhũ? “¿Ahũ, yũ ñero tariborore tauque,” ¿arĩbocuri yũhũ? Irire arĩbeaa yũhũ. Ñero taribu ta i yebaguere aribũ. Eropiro yũ ñero tariburisubũ dohpaguere ãhrraa, arĩ weremi Jesu gũare ĩgu buherãre.

²⁸Eropigũ õpa arĩmi ĩgu Pagure:

—Ahũ, mũa turagũ árĩrire dohpaguere ĩhmuque masare, arĩmi Jesu ĩgu Pagure. ĩgu eroparĩcũ umarogue wereniguiro caribũ.

—Turagũ yũ árĩrire masare ĩhmutuhabũ. Dohpaguere eropiigũ dipaturi ĩhmugũca masare, arĩro caribũ.

²⁹Eroparĩcũ peerã ero niguirã masa bajarã õpa arĩma:

—Bupu arĩcumĩ eropa busũgũ, arĩma masa.

—Anyu Jesure weregũ iiami, arĩma gajirã masa.

³⁰Õpa arĩmi Jesurũ:

—Umarogue yũre peedorero eropa busũbiro carabũ. Mũapũre peedorero eropa carabũ. ³¹Dohpaguere i yeba majarã erã ñeri iira dipuwaja dipuwajacũrãcoma. I yeba majarã erã opũre watĩre Goãmũ cõãgũcumĩ. ³²Eropigũ crusague yũre erã aĩ wahgũ nugucũ bajarã masare yaharã árĩmorãre iiguca yũhũ, arĩmi Jesu.

³³Eropa arĩgũ crusague ĩgu sĩriborore weregũ iimi Jesu masare. ³⁴Ĩgu eroparĩcũ peerã masarũ ĩgure õpa arĩma:

—Goãmũ yare erã gojarapũ õpa arãa: “Cristo árĩpehrerinũri arĩgũcumĩ,” arĩ gojañuma. ¿Ĩgu eropa arĩ gojacũ mũre masũre Goãmũ ĩgu obeodĩgure dohpa arĩronore mũre wejẽ crusague aĩ wahgũrãcuri masa? ¿Goãmũ ĩgu obeodĩgũ noa ãhriri ĩgu? ¿Cristo árĩbearĩ mũhũ? arĩ serẽpima erã Jesure.

³⁵Erã eroparĩcũ õpa arĩ yũhrimi Jesu:

—Boyoriñe iro dopa arĩgũ masare Goãmũ yare õaro masicũ iiaa yũhũ. Pũhrũñarigã mũa mera arĩsome yũhũ. Mũare yũ buhecũ dohpaguere peeque ñerire mũa iibiriburire, Goãmũ mera mũa eropa áríniguiburire. Yũ buherire peebirã naitĩaro curirã iro dopa erã waborore masibeama.

³⁶Eropigũ boyoriñe iro dopa ta arĩgũ yũhũ ta ãhrraa. Eropigũ mũare buhegũ Goãmũ yare õaro masicũ iiaa mũare. Dohpaguere yũ waboro core yũre umupeoque. Eropã umupeorã yaharã árĩrãca mũa, arĩmi Jesu.

Eropa arĩ weretuha waha wami erãre duhri wahgãgũ.

Judio masa Jesure umupeobiriñuma

³⁷Bajasuburi Goãmũ turari mera erãre Jesu ïgu deyoro moarire ii ïhmuquerecũ ta judio masa bajarã ïgure ne peediabirima. ³⁸Goãmũ yare erã gojarapũ Isaia mũru ïgu gojadio dopa ta eropa iirã iima erã. Õpa arĩ gojañumi Isaia:

Goãmũ, mũ buherire gũa werecũ masa peediabeama. Mũ turarire erãre mũhũ ii ïhmuquerecũ ta irire “Diaye árĩbeaa,” arĩma erã, arĩ gojañumi Isaia Goãmũ yare gojarapũgue.

³⁹Erã eropa peediabiricũ ïagu Goãmũ erãre masibiricũ iinũmi. Iri sãre Isaia õpa arĩ gojañumi daja:

⁴⁰Cuiri ïhajibirã iro dopa árĩcũ iidi árĩmi Goãmũ erãre. Eropigu ïgu yare masibiricũ iidi árĩmi erãre. Eropirã ïgu turarire erã ïaquererã ta erã ïarare masibirinirã árĩma erã. Eropirã ïgu buherire peequererã ta irire masibirinirã árĩma erã. Goãmũ yare masirã erã ñerire cóadoreboñuma. Eropigu erãre tauboñumi ïgu, arĩ gojañumi Isaia Goãmũ yare erã gojarapũgue.

⁴¹Isaia Cristo turarire masiyudigu eropa arĩ gojamũhtañumi.

⁴²Gajirã Jesure erã umupeobiriquerecũ ta judio masa sã oparã mera majarã sã bajarã Jesure umupeonirã árĩma. Eropa erã umupeoquererã ta erã fariseo masare güirã gajirã masare Jesure erã umupeorire werebirinirã árĩma. Irire erã werecũ peerã gũa judio masa buheri wihigue erãre ñajadorebiriboñuma fariseo masapũ. ⁴³Goãmũre mucubiricũ iidiaquererã ta erã tauro masapũre mucubiricũ iidianirã árĩma erã. Eropirã erã Jesure ne umupeorã “Jesu yarã ähraa,” arĩ gajirãre werediabirinirã árĩma.

Jesu wererire erã peediabiriri dipuwaja masa dipuwajacũräcoma, arĩ wereñumi Jesu

⁴⁴Masa bajarã gũa pohro gamenerenirãre Jesu turaro busuro mera weremi: —Yũre umupeogu yũ dihtare umupeobeami. Yũre obeodigu sãre umupeomi ïgu. ⁴⁵Eropirã yũre masirã yũre obeodigu sãre masima. ⁴⁶Yũhũ boyoriñe iro dopa ta árĩgu yũhũ Goãmũ yare buhegu ähraa i yebaguere. Eropigu Goãmũ yare mũare masicũ iiaa. Yũre umupeogu naitĩaro wagũ iro dopa ñerire iiniguisome. Yũre umupeogu diaye pepigũcumi. ⁴⁷Gajirã yũ wererire peequererã ta irire yũhribeama. Erã eropa yũhribiriquerecũ ta, erã yũhribirira dipuwaja moasome yũpũ dohpã. I yebaguere dipuwaja moagu arigu aribiribũ yũhũ. I yeba majarãre peamegue wabonirãre taugu arigu aribũ yũhũ. ⁴⁸Yũre gamebigure yũ wereri sãre gamebigure dipuwaja moari árĩroca. ïgu yũre peebirira dipuwaja i mũmũ pehrecũ dipuwajacũgũcumi. ⁴⁹Yũhũ yũ gamero werebeaa. Yũ Pagũ yũre obeodigupũ yũre weredoremi. Eropiro yũ wereripũ ïgu ya wereniguirã ähraa. ⁵⁰ïgu ya wereniguirire peerã Goãmũ mera eropa árĩniguirãca mũa. Eropigu yũ Pagũ ïgu weredorediro dopa ta werea mũare, arĩmi Jesu gũare.

Jesu ĩgu buheräre guburire coeñumi

13 ¹⁻³Eropi Pascua bosenu coregã áriñu. Iri ñamire Jesu gña ĩgu buherã mera iri bosenure babu áriñi. Eropigu i yebare ĩgu wiriaborore ĩgu Pagu pohro waburire merogã duhyacũ masidigu áriñi Jesu.

Gña barisubu Judare wafí doretuhadigu áriñi ĩgu pepirigue. Eropigu ĩgure Simo Iscariote magure Jesure ĩhaturiräre iri ñamire ĩgu wiaburire doretuhadigu áriñi. Jesu ĩgu yaräre i yeba áriñäre burigã mahidigu áriñi. Eropigu ĩgu mahirare ĩhmubu gña guburire coemi. ĩgu Goãmu pohrogue ĩgu arirare, puñru ĩgu umarogue ĩgu muriaburi säre masidigu áriñi. ĩgu Pagu Goãmu ĩgure áriñehrerã weca opu ĩgu apira säre masidigu áriñi. ⁴Eropa masiqueregu wahgãñugaja, ĩgu suhriro weca majañere tuwea suhriro gasiro mera ĩgu paru yujure dirimi. ⁵Dirituha soropa mera decore pisã, guare ĩgu buheräre gña guburire coenugami. Guare coetuha ĩgu dirira gasiro mera tucoemi gña guburire.

⁶Gajirã buheräre coegã, Simo Pedroguere ejami. ĩgu guburire ĩgu coeboro core, Pedropu ĩgure õpa arĩmi:

—Opu, ¿yu guburire coebu iiri muñu? arĩmi Jesure Pedro.

⁷—Dohparagã yuñu mure iiburire masibeaa muñu. Eropa masibiriqueregu ta puñru masiguca, arĩmi Jesu ĩgure.

⁸—Yu guburire ne coesome muñu, arĩmi Pedro.

—Mure yu coebircũ yahagu árisome muñu, arĩmi Jesu.

⁹—Opu, yu guburi dihtare coebircãque. Yu guburire, yu mojotorire, yu dipuru säre coeque, arĩmi Pedro.

¹⁰ĩgu eroparicũ Jesu õpa arĩmi:

—Yujugu masu guhagu ĩgu dupure õaro tucoepohomi. Eropiro ĩgure dipaturi tucoema masiya mara. ĩgu guburi dihtare coero gahmea. Áriñehrerã mua ñeri iirare coenirã mua áriñquerecũ ta yujugu mua mera majagu ĩgu ñerire coeya marigu añrimi, arĩmi Jesu.

¹¹Jesu ĩgure ĩhaturiräre wiabure masituhãñumi. Eropa masigu “Yujugu mua mera majagu ĩgu ñerire coeya marigu añrimi,” arĩñumi ĩgu.

¹²Gña guburire coetuha, suhrirore sañatuha, doajami daja ĩgu doadiro ta. Tuhaja õpa arĩmi guare:

—¿Dohparagã yuñu muare iirare masiri mua? ¹³Mua yure “Buhegu,” arĩ piyurã, “Opu,” arĩ piyurã diaye ta arĩñã iiaa yure. Muare buhegu, mua opu diaye ta añraa yuñu. ¹⁴Eropirã yuñu muare buhegu, mua opu áriñqueregu ta mua guburire yu coecũ mua sã mua mera majaräre guburire coeque. ¹⁵Dohparagã mua iiburire muare ĩhmuabu. Mua mera majaräre mua itamuburire muare ĩhmuabu. Muare yu iidiro dopa ta mua sã iique. ¹⁶Diaye muare arĩgu ta iiaa. Mua yu pohro majarã dopa arĩñã yu tauro áriñbeaa. Muare buhedore yu obeorã añraa mua. Eropirã yu tauro áriñbeaa mua. Eropa iigu ta “Yu iidiro dopa ta iique,” arãbu yuñu muare. ¹⁷Ire mua masirã, yu dorerire iirã, mucubirirã áriñãca mua.

18 “Mũare árīpehrerãre eropa arĩbeaa. Yũ beyenirãre masia yũhũ. Goãmu yare erã gojarapũ arĩdiro dopa ta eropa waroca. “Yũ mera bagũ ta yũre wejẽdiami,” arĩ gojañuma Goãmu yare erã gojarapũgue. 19 Ñĩgu yũre eropa wiaboro core ire wereyugũ iiaa mũare. Yũre ñgu eropa iira puhũ “Jesu ta Cristo Goãmu ñgu obeodigu ãhrimi,” mũa arĩburire ire mũare wereyugũ iiaa yũhũ. 20 Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Yũ obeonirãre gamegu yũ sãre gahmemi ñgu. Eropigu yũre gamegu yũre obeodigu sãre gahmemi ñgu, arĩmi Jesu guare ñgu buherãre.

Juda Jesure ñhaturirãre ñgu wiaborore wereñumi Jesu

Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23

21 Eropa arĩ weretuha Jesu turaro bujaweremi. Eropa bujaweregu ñpa arĩ weremi ñgu guare.

—Diaye mũare arĩgu iiaa. Yujugu mũa mera majagu yũre ñhaturirãre wiagũcumi, arĩmi Jesu.

22 Ñgu eroparicũ peerã Jesure wiabure masibirã, gũa game ñhamehtubũ.

23 Yũhũ ñgu buherã mera majagu Jesu ñgu mahigũpũ ñgu pohro doabũ.

24 Eropigu Simo Pedro yũre ñgu mojoto mera sipũ serẽpidoremi Jesure ñguare wiabure: 25 Eropigu yũpũ Jesu pohro doadigu serẽpiñabũ ñguare:

—Opũ, ñnihire arĩgu iri mũhũ? arĩbũ yũhũ.

26 —Iru panrure mohwa aĩ, yũhũ yoso ogũ ñgu ta ãhrimi yũre wiabu, arĩmi Jesu.

Eropa arĩtuha iriru panrure ñgu mohwarañere yosotuha Judare Simo Iscariote magũre omi. 27 Eropigu panre ñgu ora puhũ watipũ Judare ñero iidoredigu arĩmi. Eropigu Jesu ñguare ñpa arĩmi:

—Mũ iiburire yojarõ mera ii purumujuque mũhũ, arĩmi Jesu Judare.

28 Ñgu eroparicũ peerã gũa mesague doanirã Jesu Judare ñgu arĩrare masibiribũ. 29 Yujurãyeri gũa ñpa arĩ pepiribũ: “Juda gũa niyerure dibugũ ãhrimi. Eropigu bosenu gũa baburire asũdoregu obeoami Jesu Judare.

Mojomorocũrãre niyerure odoregu iiami Jesu,” arĩ pepiribũ gũa yujurãyeri.

30 Eropigu Juda iri panre ñeatuha wiria wami. Ñgu wiriarasubure ñami arĩbũ.

Mama doreriñere wereñumi Jesu ñgu buherãre

31 Ñgu wiriara puhũ guare ñpa arĩmi Jesu:

—Dohpague tamerare yũhũ masũ Goãmu ñgu obeodigu yũ turagu arĩrĩre ñhmugũcumi Goãmu masare. Eropigu Goãmu ñgu turagu arĩrĩre ñhmugũca yũpũ. 32 Eropigu Goãmu turarire yũ ñhmucũ ñgu yũ turari sãre dohparagã ñhmu purumujuugũcumi. 33 Yũ porã, yũre peeque. Bajamenũrigã mũa mera arĩnigũca. Yũre amarãca mũa. Eropigu judio masare yũ arĩdiro dopa ta mũa sãre arãa.

“Yũ waborore mũapũ wamasibea,” erãre yũ arĩdiro dopa ta mũa sãre werea.

34 Mama doreriñere mũare weregũra. Mũa mera majarãre mahique mũa. Mũare yũ mahidiro dopa ta mũa mera majarãre mahi umupeoque. 35 Eropirã mũa mera majarãre mũa mahicũ ñha gajirã yaharã mũa arĩcũ ñha masirãcoma, arĩmi Jesu.

“Jesure masibeeaa,” Pedro ĩġu arĭburire wereñumi Jesu

Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34

³⁶ĩġu eroparĭcũ Simo Pedro Jesure serēpimi:

—Opũ, ¿nohogue wagũcuri mũhũ? arĭmi Pedro. ĩġu eroparĭcũ Jesu yũhrimi:

—Yũ waboroguere dohpaguere yũ mera wamasibeeaa mũhũ. Dohpaguere wamasibiriquereġũ ta pũhrũ yũ pohro wagũca, arĭmi Jesu Pedre.

³⁷Pedro arĭmi:

—Opũ, ¿duhpigũ dohpaguere mũ mera wamasibiribocuri yũhũ? Yũre erã wejēdiaquerecũ yũhũ mũre duhusome. Itamugũca, arĭmi Pedro Jesure.

³⁸—¿Mũ eropa arĭġũ diaye ta yũre itamugũcuri? Diaye mũre wereġũ iiaa. “Jesure masibeeaa,” arĭġũca mũhũ gajirãre. Ũhresubu eropa arĭġũca cãreña ĩġu wereboro core, arĭmi Jesu Pedre.

Jesu Goãmũ pohrogue wari maha iro dopa āhraa yũhũ, arĭ wereñumi

14 ¹Pũhrũ Jesu ġuare ōpa arĭ weremi:

—Ne bujawere wũaro ġũnaricũbiricãque. Goãmũre “Diaye ta iġũ āhrimi,” arĭ umupeoque. Eropirã yũ sãre eropa umupeoque. ²Yũ Pagũ ĩġũ árĭroguere baja wiri āhraa. Mũa árĭborore amuyugũ wagũra. Iri diaye ta āhraa. Eropigũ mũare irire werea. ³Eropigũ mũa árĭborore amutuha, dujarĭġura yũhũ. Eropigũ yũ pohrogue mũa árĭmorãre aĭġũ arĭġura yũhũ daja. ⁴Eropirã yũ waburi mare masia mũa, arĭmi Jesu ġuare ĩġũ buherãre.

⁵—Opũ, mũ waborore masibeeaa ġũa. ¿Eropirã dohpã ii mũ waburi mare masirãcuri ġũa? arĭ serēpimi Toma Jesure.

⁶ĩġu eropa arĭ serēpicũ Jesupũ yũhrimi:

—Goãmũ pohrogue wari maha iro dopa árĭġũ tiiaa yũhũ. Eropigũ diaye árĭrĭre wereġũ árĭcãġũ tiiaa yũhũ. Eropigũ umaroguere ojocarĭnigũicũ iġũ árĭġũ tiiaa yũhũ. Eropirã yũre umupeorã dihta yũ Pagũ pohrogue warãcoma. ⁷Nere yũre masirã árĭrã, yũ Pagũ sãre masiboaya mũa. Dohpaguere ĩġure ihaa mũa. Eropirã ĩġure masituhabu mũa, arĭmi Jesu.

⁸ĩġu eroparĭcũ Felipe ōpa arĭmi:

—Opũ, mari Pagũre ĩhmuque ġuare. Iripēta gahmea ġũa, arĭmi ĩġũ.

⁹ĩġu eroparĭcũ Jesu weremi:

—Felipe, ¿yoari boje yũ mera árĭquereġũ ta, mũ masinibeari yũre? Yũre ĩaġũ yũ Pagũ sãre ĩatuhami. “Eropigũ mari Pagũre ĩhmuque ġuare,” ¿duhpigũ eropa arĭri mũhũ yũre? ¹⁰Yũ Pagũ mera yujugũ ta āhraa yũhũ. Irĭre “Diaye árĭbeaa,” ¿arĭġũ meje iiri mũhũ? Mũare wereġũ yũ gamero wereġũ iibeeaa. Yũ Pagũre werebasagũ iiaa. Eropigũ ĩġũ yũ mera árĭġũ ĩġũ turari mera ii ĩhmumi. ¹¹Yũhũ, yũ Pagũ mera yujugũ ta āhraa. Yũ eroparĭcũ irĭre “Diaye ta āhraa,” arĭ pepique mũa. Irĭre “Diaye ta árĭbeaa,” arĭdiarã, Goãmũ turari mera deyoro moarĭre yũ ii ĩhmurire ĩaque. Eropa ĩara pũhrũ yũ Pagũ mera yũ yujugũ ta árĭrĭre “Diaye ta āhraa,” arĭ pepique mũa. ¹²Diaye mũare arĭġũ iiaa.

Yũre umupeogũ yũ iidiro dopa ta iigũcumĩ. Eropĩgu ãgũpũ yũ tauro iigũcumĩ. Yũ Pagũ pohrogue wabu iiaa dohpaguere. Eropĩgu yũre umupeogũ yũ tauro Goãmũ turari mera ii ãhmugũcumĩ. ¹³Eropĩgu yũre umupeorãre erã yũ wãĩ mera serẽropẽ ta iigũra. Eropa iigu yũ Pagũ ãgu turarire ii ãhmugũca. ¹⁴Yũre umupeorã mũa áricũ mũa serẽropẽ ta iigũra, arĩmi Jesu.

Espĩritu Santore mũare obeogũra, arĩ wereñumi Jesu

¹⁵Eropa arĩtuha gũare õpa arĩnemomi:

—Yũre mũa mahirã, yũ dorerire iipehorãca. ¹⁶Yũ Pagũre serẽgũra. Yũ eropa serẽcũ yũ Pagũpũ gajigũre mũare itamubure mũare obeogũcumĩ. Eropĩgu ãgu mũare itamubupũ ãmũri nũcu mũa mera árigũcumĩ. ¹⁷ãgu diaye majare weregũ Espĩritu Santo áhrimi. I yeba majarãpũ Espĩritu Santore masibeama. Eropirã ãgũre opamasibeama. ãgu ta mũa mera árigũcumĩ. Eropirã mũa ãgũre oparãca. Eropirã ãgũre masia mũa. ¹⁸Mũare cóãsome yũhũ. Mũa mera áribũ dujarigũca yũhũ daja. ¹⁹Merogã dũhyaa yũ waboro. Yũ wara pũhũ i yeba majarã yũre umupeobirĩnirã yũre dipaturi ãasome. Mũapũ yũre ãarãca. Yũ ojocarĩcũ mũa sã ãmũri nũcu Goãmũ mera ojocarĩrãca. ²⁰Irinũ yũ dujariburĩnũre yũhũ, yũ Pagũ mera yujugũ ta yũ áricũ masirãca mũa. Eropirã yũ mera mũa áricũ mũa mera yũ áricũ sãre masirãca mũa. ²¹Yũ dorerire iigu yũre mahĩgu ta áhrimi. Eropĩgu yũre mahĩgũre yũ Pagũpũ mahĩgũcumĩ. Eropĩgu yũ sã ãgũre mahĩgũca. Eropĩgu ãgũre yũre õaro masicũ iigũca, arĩmi Jesu gũare ãgu buherãre.

²²Gũa mera majagũ gajigũ Juda waĩcũgũ arĩmi Iscariote áribĩgũ. Õpa arĩmi ãgu Jesure.

—Opũ, ¿dohpa iigũcũri mũhũ gũare eropa arĩgu? ¿I yeba majarãre mũre masicũ iibĩgu dohpa iigũcũri mũhũ gũa dihtare mũre masicũ iigu? arĩ serẽpimi Juda.

²³ãgu eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Yũre mahirã yũ dorerire õaro iima. Erã eropa iicũ yũ Pagũpũ erãre mahĩgũcumĩ. Eropirã erã mera árirã árirãca gũa. ²⁴Yũre mahĩbĩgũ yũ dorerire iibeami. Eropiro yũ wereri mũa peerapũ yũ werenĩguiri áribẽaa. Yũre obeodĩgu ya werenĩguirĩpũ áhrra. ãgu yũ Pagũ ta áhrimi.

²⁵Mũa mera árinĩgu ire mũare werenĩguigu iiaa. ²⁶Pũhũ yũ serẽcũ yũ Pagũ Espĩritu Santore obeogũcumĩ mũare. Eropĩgu Espĩritu Santopũ mũare itamubu árigũ, mũare buhepehogũcumĩ ãgu. Eropĩgu mũare yũ wererare guñacũ iigũcumĩ ãgu.

²⁷Mũare õaro áricũ iigũca yũhũ. Yũhũ õaro áridiro dopa ta õaro áricũ iigũca mũare. I yeba majarã erã iidiro dopa iisome yũhũ. Yũ tamera diaye õaro áricũ iigũca mũare. Bũjawere wũaro guñarĩcũbĩricãque mũa. Eropirã gũĩbĩricãque mũa. ²⁸“Yũhũ wagũca. Eropĩgu mũa mera áribũ dujarigũca daja,” mũare yũ eropa arĩ werecũ peetuhabũ mũa. Irĩre masirã árirã mucubĩriboaya mũa. Yũre mũa diaye mahĩnirã árirã mucubĩriboaya mũa. Yũ Pagũpũ yũ tauro turami. Eropirã ãgu pohrogue yũ waborore mũa masira pũhũ yũre mahirã mucubĩriboaya mũa. ²⁹Yũre mũa umupeoburire yũ waborore wereyugũ iiaa mũare.

³⁰“I yeba majarã opu watí doregu iimi dohpaguere. Eropigu ïgu eropa dorecũ yuhũ mua mera wereniguituboro merogã dũhyaa. Ìgũpu yũre tarinũgamasibeami. ³¹Yũre yũ Pagũ ïgu dorero dopa ta iiaa yuhũ. Eropa ta iiaa yuhũ yũ Pagũre yũ mahirire i yeba majarã erã masiburire.

“Wahgãnũgajaque. Ina warã, arĩmi Jesu guare ïgu buherãre.

Jesu iguiru iro dopa ãhraa, arĩ wereñumi

15 ¹Eropigu werenigui queori mera buhegu guare õpa arĩmi Jesu: —Yuhũ iguiru diaye majaru iro dopa árigũ ãhraa. Yũ Pagũpu iguirure ìhadibugũ iro dopa árigũ ãhrimi. ²Iguirure iri dũpũri gamesũriro dopa ta mua yaharã yũ mera ãhraa. Dũca mariri dũpũrire iguirure ìhadibugũ ïgu peha cóãro dopa ta yũ Pagũ ïgu gamerire iibirãre cohãmi. Dũcacuri dũpũrire iguirure ìhadibugũ ïgu amuro dopa ta yũ Pagũ ïgu gamerire iirãre itamugũcumi ïgu “Yũ gamerire iinemoporo,” arĩgu. ³Yũ wererire peerã, “Diaye ta ãhraa,” arãa mua. Eropigu yũ Pagũ mua ñeri iirare cóãtuhami. ⁴Yũre gamesũriro dopa ta yũ mera majarã árique mua. Eropigu mua mera árigũca. Iguiru dũpũri iguiru mera gamesũribiro áriro iri dũpũripũ dũca mara. Eropa ta yũ mera majarã õaro áribirã sã yũ Pagũ gamerire iimasibea mua.

⁵Iguirure iri dũpũri gamesũriro dopa ta mua yaharã yũ mera ãhraa. Iri dũpũri iguirure õaro gamesũriro áriro dũcacũ. Mua sã yũre õaro gamesũrirã yũ Pagũ gamerire iiaa. Yũre gamesũrirã áribirã ïgu gamerire iimasibea mua. ⁶Ñeri dũpũrire turira dũpũre ïgu cóãboro dopa ta yũ mera majarã áribirãre yũ Pagũ cóãgũcumi. Iri dũpũri ñaicũ ìha iguirure ìhadibugũ iri dũpũrire aĩ gameneo peamegue soecãgũcumi. Eropa ta iigũcumi Goãmũ yũ mera majarã áribirãre.

⁷“Yũ mera majarã árirã yũ buherire cãdijibiriboca mua. Eropa cãdijibirã mua gameropẽ ta yũre serẽque. Eropigu mua serẽropẽ ta ogura. ⁸Yũ Pagũ gamerire mua iirã áricũ ìarã, “Oã Jesu yarã ãhrima,” arĩ masirãcoma gajirã masa. Eropirã mũare ìarã yũ Pagũre umupeorãcoma. ⁹Yũ Pagũ ïgu yũre mahidiro dopa ta yũ sã mũare mahia. Eropirã yũ mahiri mera árique mua. ¹⁰Yũ Pagũ ïgu dorerire iiaa yuhũ. Eropigu ïgu mahigu áriniguiã yuhũ. Eropa ta mua sã yũ dorerire iirã yũ mahirã áriniguiãcãrãca mua.

¹¹“Ire mũare wereabu yũ mera mua õaro mucubiriborore. Eropirã turaro mucubirirãca mua. ¹²Õpa dorea mũare: Mũare yũ mahidiro dopa ta mua mera majarãre mua sã mahique. ¹³Yũjugũ masũ ïgu mera majagũ yañe áriborañe sirigũ ïgu mera majagũre bũrigã mahiami gajirã mahidiro tauro. ¹⁴Eropirã yũ dorerire iirã yũ mera majarã ãhraa mua. ¹⁵Diaye ta mua yũ mera majarã gohra ãhraa. Mua eropa árirã áricũ áripehrerire yũ iirare werea mũare. Pohro majagũ ïgu opu iiburire masibeami ïgu. Eropigu “Yũ pohro majarã bu árirã ãhraa mua,” arĩbeaa mũare. Yũ Pagũ ïgu yũre wererare mũare werepehoabũ. Eropa weregu “Yũ mera majarã ãhraa mua,” mũare arãa dohpaguere. ¹⁶Mũarũ yũre beyebiribũ. Yũpũ mũare beyebũ yũ Pagũ gamerire mua iimorãre. Mua eropa iicũ mua eropa iiri ne yuju diaye gohra árisome. Mua eropa iicũ yũre

mua umupeocũ yu Pagu mua serēropē ta muare ogucumi. 17Ire muare dorea yuhũ: Mua basi game mahi umupeoque, arĩmi Jesu.

Jesure ĩgu yarā sãre i yeba majarā ĩhaturire wereñumi Jesu

18 Eropigu guare werenemomi daja:

—I yeba majarā muare erā ĩhaturicũ ĩarā ire guñaque mua: “Guare eropa ĩhaturiboro core Jesupure ĩhaturinugatuhama erā,” arĩ guñaque. 19I yeba majarā gohra mua áricũ, erā mera majarāre erā mahidiro dopa ta mua sãre mahiboañuma erā. I yeba majarā mera mua árinicũ muare beyebũ. Eropirā dohpaguere i yeba majarā gohra áribea mua. Mua eropa áribiricũ ĩarā i yeba majarā muare ĩhaturima. 20Mua yaharā árirā “Yu tauro áribea,” muare yu arĩrare guñaque mua. Eropa yu mera majarā árirā yu ñero tariboro dopa ta ñero tarirāca mua sã. Yure ñero iinirā ta mua sãre ñero iirācoma. Yu buherire yuhirinirā ta mua buheri sãre yuhrirācoma. 21I yeba majarā yure obeodigũre masibeama. Eropirā yure umupeorā mua áricũ ñero iirācoma erā muare.

22 “Erāre yu buhegu aribiricũ erā yure gamebirira dipuwaja mariboaya. Dohpaguere erāre yu buhera puhru “Ñeri dipuwaja mara guare,” arĩmasibeama erā. 23 Yure ĩhaturigu yu Pagu sãre ĩhaturimi. 24 Goãmũ turari mera gajirā erā ne iibirirare ii ĩhmubũ. Eropiro erāre irire yu ii ĩhmubiricũ erā peebirira dipuwaja mariboaya. Goãmũ turari mera yu ii ĩhmurare erā ĩara puhru yure yu Pagu sãre ĩhaturima erā. 25 Eropa ĩhaturirā Goãmũ yare erā gojarapũ matague ta erā arĩ gojadiro dopa ta iirā iima erā. Ōpa arĩ gojañuma: “Erāre yu ñero iibiriquerecũ ta yure ĩhaturima erā,” arĩ gojañuma matague ta Goãmũ yare erā gojarapũgue, arĩmi Jesu.

26 Eropigu werenemomi daja:

—Yu puhrugue muare itamubu, yu Pagu mera árigu muare yu obeobu Espiritu Santo ta áhrimi. ĩgu diaye majare weregu ta áhrimi. Eropigu ĩgu arigu yu áricurire weregucumi muare. 27Muare yu buhenugacũgue mua sã yu mera umuri nucu áribũ. Mua sã yu áricurire wererāca, arĩ weremi Jesu guare.

16

1 Eropa arĩtuha guare ōpa arĩ werenemomi:

—Puhru yu buherire yu sãre mua cóabiriburire ōpa weregura muare. 2Mari buheri wirigue mua ñajadiacũ ñajadoresome muare yaharā mua árirĩ dipuwaja. Eropirā muare gajisubu wejē “Goãmũ gamerire iirā iiaa,” arĩ pepirācoma gajirā. 3Yu Pagure, yu sãre erā masibeama. Eropa masibirā muare ñero iirācoma erā. 4Eropirā muare erā ñero erā iicũ ĩarā, “Erā ōpa iiboro core ta Jesu guare weremũhtayutuhami,” arĩ guñarāca mua. Mua eropa arĩ guñaburire dohpaguere ire weremũhtagu iiaa muare, arĩ weremi Jesu.

Espiritu Santo ĩgu iiburire wereñumi Jesu

Eropa arĩtuha ōpa arĩ werenemomi:

—Neguere mua mera árigu ire muare werebiribu. 5Dohpaguerũre yure obeodigu pohrogue wagũca. “¿Nohogue wagũcuri mũhu?” arĩ ne uyugũ yure

serēpibea m̄a ȳre. ⁶Eropa serēpibiriquererā ta ȳn waborore m̄are werēcū m̄a ñero s̄iporāc̄na. ⁷M̄a ñero s̄iporāc̄nquerēcū m̄are ōpa diaye ta werea: Ȳn wara p̄hr̄u m̄are ōacāroca. Ȳn ūmarogue wabiricū m̄are itamubup̄ aribibocumi. Eropa waḡu eja m̄are ĩgure obeoḡuca ȳh̄n. ⁸Ȳn eropa obeocū ĩgu ariḡucumi. Eropa eraḡu i yeba majarāre ñerire iirā erā ár̄icū masicū iiḡucumi ĩgu. Erop̄iḡu ōaro ár̄icuburire buheḡucumi ĩgu. Erop̄iḡu Goām̄u ĩgu dipuwaja moaborore wereḡucumi masare itamubup̄. ⁹Ȳre umupeobirā āhr̄ima i yeba majarā. Erop̄iḡu itamubup̄ masa erā ñero iiric̄urire erāre masicū iiḡucumi. ¹⁰Ȳn Paḡu pohrogue waḡuca. Ȳn eropa wara p̄hr̄u masa ȳre ĩanisome. Erop̄iḡu itamubup̄ ariḡu ōaro ár̄ic̄ur̄i s̄āre buheḡucumi. ¹¹I yeba majarā op̄ure wat̄ire Goām̄u dipuwaja moadoretuhami. Erop̄iḡu Goām̄u masare ĩgu dipuwaja moaburi s̄āre wereḡucumi itamubup̄.

¹²“W̄uaro āhraa m̄are ȳn wereburi. Ȳn eropa werenemodiaquerecū ta ire ȳn werēcū dohparagā masisome m̄a. ¹³Ȳn eropa werenemobiricū Esp̄iritu Santop̄u irire werenemoḡu ariḡucumi. ĩgu ĩgu gamero m̄are weresome. Ȳn Paḡu ĩgu weredorerare m̄are wereḡucumi. Erop̄iḡu m̄are diaye majare werep̄hoḡucumi. Erop̄iro p̄hr̄ugue waburire m̄are masicū iiḡucumi ĩgu. ¹⁴Erop̄iḡu ĩgu yare m̄are wereḡucumi. Eropa wereḡu ȳre umupeocū iiḡucumi m̄are. ¹⁵Ár̄ipehreri ȳn Paḡu ya s̄ā yaha āhraa. Erop̄iḡu “Esp̄iritu Santo yahare wereḡucumi,” arāb̄n m̄are, ar̄i weremi Jesu.

B̄jawererā ár̄iquererā ta p̄hr̄u mucubirirāca m̄a, ar̄i wereñumi Jesu

¹⁶Eropa ar̄it̄uha ōpa ar̄i werenemomi guare daja:

—Bajamen̄uri ȳre ĩasome m̄a. Erop̄irā p̄hr̄ugā ta daja m̄a ȳre ĩarāca, ar̄imi Jesu.

¹⁷ĩgu erop̄ar̄icū peerā, guap̄n bajamerāgā ōpa ar̄i wereniguib̄u gua basi:

—“Bajamen̄uri ȳre ĩasome m̄a. Erop̄irā p̄hr̄ugā ta daja m̄a ȳre ĩarāca,” ar̄iḡu ¿dohpa ar̄iḡu eropa ar̄ari marire? Erop̄iḡu “Ȳn Paḡu pohrogue waḡuca,” ¿dohpa ar̄ironore eropa ar̄ari ĩgu? ¹⁸“Bajamen̄uri p̄hr̄u,” ar̄iḡu ¿dohpa ar̄iḡu eropa ar̄ari ĩgu? ĩgu wererare ōaro pee masibea mari, ar̄ib̄u gua basi.

¹⁹Gua eropa ar̄i wereniguicū Jesu ĩgure gua serēpidiarire masiḡu guare ōpa ar̄i weremi:

—“Bajamen̄uri ȳre ĩasome m̄a. ¿Erop̄irā p̄hr̄ugā ta ȳre ĩarāca daja,” ȳn ar̄irare serēpidiari m̄a? ¿Irire ȳn ar̄irare masibeari m̄a? ²⁰Diaye m̄are ar̄iḡu iiaa: Ȳh̄n s̄iricū ĩarā m̄a orerāca. Erop̄irā bur̄igā b̄jawererāca. Ȳre umupeobirinirāp̄n mucubirirācoma. M̄ap̄n b̄jawerenirā ár̄iquererā p̄hr̄u mucubirirāca m̄a. ²¹Ōpa āhraa iri: Nomeo niji wahḡugo igo ñero tariburisub̄u āhraa. Erop̄igo igo turaro b̄jaweremo. Eropa b̄jawerequerego, igo maḡugā dehyoacū ĩago mucubirimo. Erop̄igo igore p̄ur̄irare guñabeamo igo pare. ²²Eropa ta m̄a dohpaguere b̄jawererāca. P̄hr̄u m̄a ȳre ĩarāca daja. Erop̄irā m̄a turaro mucubirirāca. M̄a eropa mucubiririre gajirā m̄are b̄jawerecū iimasisome.

²³“Irinu yure mua ĩarinure yure serēpisome mua. Yu Paguru mua serērire ogucumi. Diaye ta muare arĩgu iiaa. Yure mua umupeocũ ĩagu yu Pagure yu waĩ mera mua serērire ĩgu muare ogucumi. ²⁴Yu ōpa waboro core mua yure waĩpeo Goãmure serēnibiribu mua. Dohpaguere yure waĩpeo Goãmure serēque. Mua eropa serēcũ muare ĩgu ogucumi mua turaro mucubiriburire, arĩmi Jesu guare.

Ñeräre Jesu ĩgu tarinugarire wereñumi ĩgu buheräre

²⁵Eropa arĩtuha ōpa arĩnemomi:

—Werenigui queori mera muare weremurabu. Eropa werequeregu ta puhru muare werenigui queori mera weresome pare yuhu. Yu Pagurure mua ōaro peeboro dopa weregura muare. ²⁶Irinure mua ya árĩburire muare serēbasasome yuhu. Yure umupeorã yaha waĩ mera mua basi ĩgure serērãca. ²⁷Mua yure mahirã āhraa. Eropirã yu Pagu pohrogue yu aridigu árĩcũ “Diaye ta āhraa,” arãa mua. Eropa arĩrã mua árĩcũ ĩagu, yure mahirã mua árĩcũ ĩagu yu Pagu sã muare mahimi. ĩgu eropa mahicũ mua ĩgure serērãca. ²⁸Yu Pagu pohro árĩdigu árĩgu i yebaguere aribu yuhu. Eropigu dohpaguere i yebague árĩdigu árĩgu yu Pagu pohrogue dujaguca daja, arĩmi Jesu.

²⁹ĩgu eroparĩcũ gua ĩgu buherã ōpa arĩbu:

—Dohpague tamerare werenigui queori mariro wereniguigu ōaro diaye wereniguigu iiaa muhu guare. ³⁰Muhu ōaro masipehogu mu árĩcũ gua dohpague ta ōaro masia. Eropirã gajirã mure buhemasibeama. Eropirã irire gua dohpaguere ōaro masia. Gua irire ōaro masirã árĩrã Goãmũ pohrogue mu aridigu árĩcũ “Diaye ta āhraa,” arãa, arĩbu gua Jesure.

³¹Gua eroparĩcũ Jesu yuhrimi guare:

—Dohpaguere “Diaye ta āhraa,” ĩarĩri mua pare? ³²Puhrũñari mua ya wirigue wasirirã yure cóarãca mua. Mua eropa cóaquerecũ ta yu Paguru yu mera āhrimi. Eropigu yuhu yujugu ta árĩbeaa. ³³Ire muare wereyubu yure mua guñaturari mera mua ōaro árĩboro dopa. I yeba árĩrisubu Goãmure gamebirã pohrogue mua árĩcũ muare ñero iirãcoma erã. Erã eropa iiquerecũ ta guñaturaque mua. I yeba majarã erã ñero iirare tarinugagu āhraa yuhu. Eropirã yure guñatura mucubirique mua, arĩmi guare ĩgu buheräre.

Jesu ĩgu buherã ya árĩburire ĩgu Pagure Goãmure serēbasañumi

17 ¹Eropa arĩ weretuha Jesu umarogue ĩhamuju ōpa arĩ wereniguimi Goãmure ĩgu Pagure:

—Ahũ, dohpaguere mu werediro dopa ta yure erã ñero iiburisubu ejanijaro iiaa. Yure mu magure erã masare umupeocũ iique. Mu eropa iicũ masare mure umupeocũ iigura yu sã. ²Árĩpehrerã tauro opu aribu muhu yure. Eropigu mu yure onirãre mu mera eropa árĩniguicũ iiguca muhu. ³Mu dihta Goãmũ gohra āhraa. Yuhu Jesucristo mu obeodigu āhraa. Eropirã árĩpehrerã mure masirã, yu sãre masirã mari mera umaroguere eropa árĩniguicãrãcoma, arĩmi.

⁴Eropa arĩgu ta ōpa arĩnemomi Goãmure:

—I yebaguere m̄ iidorerare iipehoab̄ yuh̄. Erop̄a iiḡu masare m̄ turaḡu ár̄irire íhmuab̄ yuh̄. ⁵I yeba ár̄iboro core m̄ mera ȳu ár̄ic̄ũ òaro turari opab̄. Erop̄iḡu dohpaguere m̄ ár̄irogue irire ȳu òaro turaḡu ár̄irire íhmuque.

⁶“I yeba ár̄ir̄are ȳure m̄ onir̄are m̄ure masic̄ũ iiab̄. M̄ onir̄a m̄ yar̄a àhr̄ima. Erop̄iḡu er̄are ohab̄u m̄uh̄u ȳure. Erop̄ir̄a m̄ dorerire iiaa er̄a. ⁷⁻⁸Ȳure m̄ wererare er̄are buheab̄u. Ȳu buhec̄ũ peer̄a ȳu buherire gahmeama er̄a. Erop̄ir̄a diaye ta m̄ pohro aridiḡu ȳu ár̄ic̄ũ masima er̄a. Erop̄ir̄a m̄ obeodiḡu ȳu ár̄ic̄ũ s̄are “Diaye ta àhraa,” ar̄i pepima er̄a.

⁹“Er̄a ya ár̄iburi m̄ure ser̄eḡu iiaa. Gajir̄a ya ár̄iburip̄ure ser̄eḡu iibea yuh̄. Ȳure m̄ onir̄a m̄ yar̄a àhr̄ima. Erop̄iḡu er̄a ya ár̄iburire ser̄eḡu iiaa m̄ure. ¹⁰Er̄a ár̄ipehr̄er̄a m̄ yar̄a àhr̄ima. Erop̄ir̄a m̄ yar̄ap̄u yahar̄a àhr̄ima. Ȳure umupeor̄a ȳu turaḡu ár̄irire íhmuma er̄a masare.

¹¹“Dohpaguere i yebaguere dujasome yuh̄. M̄ pohro wabu iiaa. Ȳu eropa waquerec̄ũ ta dohpaguere ȳure m̄ onir̄a i yebaguere dujama. Ah̄u, m̄uh̄u òaḡu àhraa. Ȳure m̄ onir̄are m̄ turari mera íhadibuque. M̄ eropa dibuc̄ũ mari yujuḡu ta ár̄idiro dopa ta yuju curu ta ár̄ir̄acoma er̄a s̄a. ¹²Er̄a mera ár̄iḡu m̄ turari mera er̄are òaro íhadibuab̄u. Yujuḡu tamera peamegue waḡucumi m̄ yare er̄a gojarap̄u werediro dopa ta.

¹³“Dohpaguere m̄ pohroque wabu iiaa. Erop̄iḡu i yeba i ár̄ipehr̄erire m̄ yar̄are werea ȳu mera er̄a òaro mucubir̄orore. ¹⁴M̄ yare wereab̄u er̄are. Er̄a ȳu iro dopa ta i yeba ár̄iwajamor̄a ár̄ibeama. Erop̄ir̄a i yeba majar̄ap̄u er̄are íhaturima. ¹⁵“I yeba ár̄ir̄are, yahar̄are aiaque,” ar̄ibeaa. Erop̄a ar̄ibiriquereḡu er̄are òaro íhadibuque wat̄i ñerire iidoreri er̄ague ar̄iḡu. ¹⁶I yeba majaḡu ár̄ibeaa. Er̄a s̄a ȳu iro dopa ta i yeba ár̄iwajamor̄a ár̄ibeama. ¹⁷Yahar̄are m̄ buheri mera òar̄a ár̄ic̄ũ iique er̄are. M̄ wererip̄u diaye ta àhraa. ¹⁸I yebaguere ȳure m̄ obeodiro dopa ta ȳup̄u yahar̄are m̄ yare buhedoreḡu obeoa. ¹⁹M̄ gamerire iibu ár̄iḡu, s̄iribu ár̄iḡu er̄a ya ár̄iburire s̄iribu àhraa. Erop̄a s̄iribu àhraa yuh̄u yahar̄a s̄a m̄ gamerire diaye er̄a òaro iiburire.

²⁰“Yahar̄are dohpague ár̄ir̄a dihtare itamuque,” ar̄i ser̄ebeaa yuh̄. Yahar̄a gajir̄are er̄a buhera p̄uh̄u gajir̄a s̄a ȳure umupeor̄acoma. “Er̄a s̄are itamuque,” ar̄aa yuh̄. ²¹Yahar̄a ár̄ipehr̄er̄a er̄a yuju curu ár̄iboro dopa itamuque. Yuh̄u m̄ mera yujuḡu ta àhraa. Mari yujuḡu ár̄idiro dopa ta er̄a mari mera yuju curu ta ár̄iporo. Yujuro mera ta ár̄iporo m̄ obeodiḡu ȳu ár̄irire ár̄ipehr̄er̄a masa “Diaye ta àhraa,” er̄a ar̄iburire. ²²Ȳure m̄ ora turarire yahar̄are ohab̄u. Iri turarire opar̄a yujuḡu ta mari ár̄idiro dopa ta er̄a s̄a yuju curu ta ár̄ir̄acoma. ²³Yuh̄u er̄a mera àhraa. Erop̄iḡu m̄uh̄u ȳu mera àhraa. Mari eropa ár̄ir̄a ár̄ic̄ũ mari yar̄a diaye ta òaro yuju curu ta ár̄ir̄acoma. Yuju curu er̄a ár̄ic̄ũ íar̄a m̄ obeodiḡu ȳu ár̄irire i yeba majar̄a masir̄acoma. Erop̄ir̄a ȳure m̄ mahidiro dopa ta yahar̄a s̄are m̄ mahirire masir̄acoma masa.

²⁴“Ah̄u, i yeba ár̄iboro core ȳure mahib̄u m̄uh̄u. Erop̄a mahiḡu ȳu turaḡu ár̄irire íhmub̄u m̄uh̄u. Erop̄iḡu ȳure m̄ onir̄a ȳu mera er̄a ár̄ic̄ũ gahmea ȳu turaḡu ár̄irire er̄a masiboro dopa. ²⁵Ah̄u, m̄uh̄u òaḡu àhraa.

I yeba majarã ñerã mure masibeama. Yurũ mure masia. Eropirã yũhũ mũ obeodigu áricũ masima yaharãpũ. ²⁶Mũre erãre masicũ iiaabũ. Pũhrũ sãre mure erãre masicũ iigũca yũre mũ mahidiro dopa ta gajirãre erã mahiburire. Eropigu yaharã mera árigũca, arĩmi Jesu mari Pagure.

Jesure peresu iĩnuma

Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53

18 ¹İgu eropa arĩra pũhrũ Jesu gũa sã İgu buherã Cedron waĩcũriyare taribuja, Olivo waĩcũri gorogue ejabũ. ²Bajasuburi iri gorogue Jesu mera gũa gameneremũribũ. Eropigu Juda Jesure ĩhaturirãre wiabu iri gorore masĩmi. ³Eropa masigu pe curu surara mera aridi arĩmi İgu. Yuju curu surara gohra arĩma. Gaji curu surara Goãmũ wihire corerã arĩma. Pahia oparã, fariseo masa erã obeonirã arĩma surara. Eropa arirã sihãri dipurure, eropãricũ yucũ mojocũma erã. ⁴Iri gorogue gũa pohrogue erã erara pũhrũ Jesu İgu ñero tariborore masigu, erãre bocatĩri serẽpimi:

—¿Noare amarã iiri mũa? arĩmi Jesu.

⁵—Jesu Nazare majagũre ahmaa, arĩ yũhrima erã.

—İgu ta ãhraa yũhũ, arĩmi Jesu.

Judapũ Jesure ñeadoregũ erã mera arĩmi. ⁶Eropirã Jesu “İgu ta ãhraa yũhũ,” İgu arĩcũ erãpũ uca wa yebague dusirimaagã mehmereja wama.

⁷Erã eropa wacũ İagu dipaturi serẽpimi Jesu:

—¿Noare amarã iiri mũa? arĩmi.

—Jesu Nazare majagũre amarã iiaa gũa, arĩ yũhrima erã daja.

⁸—İgu ta ãhraa, arĩrabũgũ yũhũ mũare. Eropirã yũre ñearã oãre yũ mera majarãre peresu iibiricãque, arĩmi Jesu.

⁹Eropa guare mahigũ ne yujugũre dederecũ iibirimi. Eropa iigu ero core Goãmũre İgu arĩdiro dopa ta iigu iimi İgu. “Yũre mũ onirãre ne yujugũre dedeobiribũ,” İgu arĩdiro dopa ta iigu iimi Jesu. ¹⁰Eropi Simo Pedro matamijire opagũ irimijire tuãwea aĩ, pahia opũ pohro majũre Malco waĩcũgũre İgu gamirore pacoro medijucãmi. Diayerũ maja gamirore pacoro medijucãmi ¹¹İgu eropa pacorocũ İagu Jesu opa arĩmi:

—Mũ matamijire dibuque. Yũ Pagũ İgu yũre ñero taridorero dopa ta ñero tarigura, arĩmi Jesu Pedore.

Pahia tauro opũ pohrogue Jesure aĩgãnuma erã

Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54

¹²İgu eropa arĩtuhacũ ta surara, erã opũ mera, Goãmũ wihire corerã surara sã Jesure ñeha İgũre dirima. ¹³Dirituha Ana waĩcũgũ pohrogue aĩgãmũhtama erã. Anapũ Caifa mũñecũ arĩmi. Caifapũ iri bojorire pahia tauro opũ arĩmi. ¹⁴“Judio masa ya arĩburire yujugũ masũ sĩricũ õhaa,” arĩdigũ arĩmi İgu Caifapũ.

—Jesure masibea, arĩnumi Pedro

Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57

¹⁵Eropigu yũhu Simo Pedro mera Jesure yoañarirogue nũrsiabu. Yũpu pahia opu ĩgu ĩha masigu árĩbu. Eropigu Jesu pũhrũ, opu árĩri wihi árĩri sãriro pohecague ñajaa wabu. ¹⁶Pedropu disiporo dujanũgajami. Eropigu maji wiriri disiporo coregore serẽbasabu Pedreore aĩ ñajabu. Yũ eropa serẽpiñacũ igo Pedreore ñajaridoremo. Igo ñajaridorera pũhrũ yũhu Pedreore aĩ ñajaa wabu. ¹⁷Yũ eropa aĩ ñajajacũ ĩago disiporo coregopu Pedreore serẽpimo:

—¿Jesu buherã mera majagu árĩbeari mũhu? arĩmo igo Pedreore.

—Árĩbeaa yũhu, arĩ yũhrimi Pedropu.

¹⁸Ero core ero majarã pohro majarã, surara mera erã sũhmaburi peamere dihunirã árĩma. Yũsaa árĩbu. Eropirã erã iri peame tũro sũhma niguima. Erã sũhmacũ ĩagu Pedro sã sũhmagu wami.

Pahia tauro opu Jesure serẽpi ĩañumi

Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71

¹⁹Eropi pahia tauro opu árĩgu Jesu ĩgu buherire, guã ĩgu buherã sãre serẽpi ĩapu Jesure. ²⁰ĩgu eropa arĩ serẽpicũ Jesupu yũhrĩpu ĩgure:

—Árĩpehrerãre buhegu erã core niguibu. Eropa buhegu mari buheri wiri Goãmu wihi sãre masa gamenererogue eropa buhe niguicãbu. Duhrinijagu ne buhebirabu yũhu. ²¹¿Duhpigũ yũre serẽpiri mũhu? Serẽpidiagu yũre peenirãre serẽpique. Yũ wererare erã masima, arĩ yũhrĩpu Jesu.

²²ĩgu eroparĩcũ surarapu ero niguidigu ĩgu mojoto mera Jesure papu.

—Eropa arĩbircãque pahia tauro opu, arĩpu surara Jesure.

²³ĩgu eroparĩcũ Jesu opa arĩpu:

—Ñero arĩ yũ wereniguirare wereque yũre. ¿Diaye majare yũ mũare werequerecũ duhpigu pari mũhu yũre? arĩpu Jesu surarare.

²⁴Pũhrũ Ana Jesure erã diridigũre Caifa pahia tauro opu pohrogue obeopu.

—Jesure masibea, dipaturi arĩnumi Pedro

Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62

²⁵Eropi Simo Pedro peame tũro sũhma niguigu iimi. Eropa ĩgu sũhma niguicũ ĩarã ero majarã ĩgure serẽpima.

—¿Mũ sã Jesu buherã mera majagu árĩbeari? arĩ serẽpima erã Pedreore.

—Árĩbeaa yũhu, arĩ yũhrimi Pedro.

²⁶Eropigu pahia tauro opu pohro majagupu Pedro ĩgu gamiro pacorodigu acaweregupu Pedreore serẽpimi:

—¿Jesure erã ñearasubu yũ arĩcũ mũ sã erã mera arĩsabu? arĩ serẽpimi ĩgu Pedreore.

²⁷—Yũhu ĩgu mera árĩbirabu, arĩ yũhrimi Pedro. ĩgu eroparĩcũ ta cãreña weregu carimi.

Jesure Pilato serēpiñumi

Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5

²⁸Ñamiñarigā árícū Caifa ya wihigue árīnirā Jesure aī wiria, iri maca majarā opu Pilato ya wihigue aīgā wama erā. Eropa waquererā igu ya wihiguere ñajabirima. Pascua árícū erā bamorā árīrā ōpa arīma: “Judio masu árībeami Pilato. Eropirā mari i wihigue judio masu árībigu árīri wihire ñajarā, mari dorerire tarinugārāca. Eropirā mari ñajacū ĩarā ñerā dopa ĩabocoma marire. Eropirā marire bosenu barire marire badorebiribocoma,” arīma. Eropa arīrā opu ya wihire ñajabirima Jesure aīgānirāpu. ²⁹Erā ñajabiricū ĩagu Pilato erā pohroque wihi disiporogue wiriranugaja, erāre serēpimi:

—¿Ñehenore ĩre weresādiari mua? arī serēpimi Pilato erāre.

³⁰—Īhī ōagu igu árícū mure ĩgure obiriboaya. Ñegu āhrimi ĩgu, arī yuhrima erā.

³¹Erā eroparīcū Pilato ōpa arīmi:

—Mua basi ĩgure aīaque. Eropirā mua ya doreri arīro dopa ta ĩgure dipuwaja moaque, arīmi Pilato erāre.

—Gua judio masapu masure wejēdoremasibea, arīma erā Pilatore. Eropa arīrā Jesure wejēdoremorā iima.

³²Erā eropa wejēdorecū Jesupu crusague ĩgu sīriborore ero core ĩgu werediro dopa ta eropa wabu. ³³Erā eropa arīra puhru Pilatopu wihigue maji ñaja, Jesure sihubeo ĩgure serēpipu:

—¿Judio masa erā opu ta āhriri mūhu? arī serēpipu.

³⁴Jesu yuhripu ĩgure.

—¿Mu guñaro yure eropa arī serēpiri mūhu? ¿O gajirā mure erā wererare peenijagu yure serēpigū ĩiri mūhu? arīpu Jesu Pilatore.

³⁵—Judio masu árībeaa yūhu. Mu ya yeba majarā, pahia oparā sā, mure wiama yure. ¿Ñehenore ñero ĩiri mūhu erā eropa mure dipuwaja moadiacū? arīpu Pilato.

³⁶—Yu opu árīri i yeba maja árībeaa. Yūhu i yeba majarā opu árícū, yaharā yure itamuboñuma judio masare ñeadorebirā. Yu opu árīri i yeba maja árībeaa, arīpu Jesu Pilatore.

³⁷—¿Eropigu opu āhraa arīri mūhu eropa arīgu? arīpu Pilato.

—Mu arīro dopa ta opu ta āhraa. Masa opu árību masa dehyoabu yūhu. Eropigu i yebague arīgu erā opu árību arību. Diaye majare weregu arību. Árīpehrērā diaye árīrire peediarā yu wererire peema, arīpu Jesu.

³⁸—¿Ñeheno āhriri diaye árīri? arīpu Pilato.

Judio masa Jesure wejēdoreñuma

Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25

Eropa arītuha Pilato judio masa pohro maji dujaa wa erāre weremi:

—Īre ne gajino dipuwaja mara. ³⁹Bojori nūcū Pascuanū árícū yujugū peresu árīgure mūa wiudorea. ¿Eropigū ĩre Jesure ta mūa opū árībupure muare wiubasacuri yūhū? arīmi Pilato judio masare.

⁴⁰Īgū eroparícū peerā erā judio masa ōpa arī gaguiniguima:

—Īgure wiubiricāque. Barrabápure guare wiubasaque, arī gaguiniguima judio masa Pilatore. Barrabápū yajaricūgū árīdigū árīpū.

19 ¹Erā eropa arī gaguiniguira pūhrū Pilato Jesure tāradorepū. Eropirā ĩgū yarā surarapū ĩgure tārānorā. ²Tārātuha pora bero iitua, Jesure ĩgū dipuru weca duhpeñorā. Duhpeotuha, oparā ya suhrirore ĩgure sārānorā. ³Eropirā ĩgū pohro nūgaja ōpa arīñorā erā ōpa arī wereyarā:

—Ōaro árīporo. Judio masa opū ōaro árīporo, arī wereya erā mojotori mera ĩgure pañorā.

⁴Eropigū Pilato dipaturi waha, judio masare weremi:

—Peeque mūa. Īre ñeri dipuwaja mara. Eropigū irire mūa masiburire ĩgure mūa pohro aīgāribu iiaa, arīmi Pilato.

⁵Īgū eropa arīra pūhrū Jesu pora berore peyadigū, oparā ya suhrironore sañadigū wihigue árīdigū wiririmi. Īgū wiriricū Pilato ōpa arīmi:

—Īaque. Ihī ta āhrimi ĩgū, arīmi Pilato.

⁶Īgū eropa arītuhacū peerā pahia oparā, surara Goāmū wihi ĩhadibu corerā sā Jesure ĩarā gaguiniguima:

—Crusague wejēque ĩgure. Crusague pabia wejēque ĩgure, arī gaguiniguima erā.

—Īgure ne ñeri dipuwaja mara. Eropirā mūa basi ta ĩgure aīgāque. Eropirā mūa basi ta ĩgure crusague pabia wejēque, arīmi Pilato erāre.

⁷—Īgū, ĩgū basi “Goāmū magū āhrra,” arīmūrami. Īgū eropa arīra waja gua doreripū ĩgure wejēdorea, arīma erā Pilatore.

⁸Erā eroparícū peegū ucataria Pilatorū. ⁹Eropigū dipaturi ĩgū wihigue Jesure aī majiñajagū Jesure serēpipū daja:

—¿Nohogue majagū āhriri mūhū? arīpū Pilato Jesure.

Īgū eropa arī serēpiquerecū ta Jesu ĩgure ne yūhribiripū:

¹⁰Īgū yūhribiricū ĩagū Pilato ĩgure serēpinemopū:

—¿Yūre yūhribeari mūhū? Yūhū mūre peresu árīgure wiumasia.

Eropigū mūre crusague pabia wejēdoremasia yūhū. ¿Īrire masibeari mūhū? arīpū Pilato Jesure.

¹¹Īgū eroparícū Jesu yūhripū daja:

—Goāmū mūre dorebiricū ne iimasibiriboaya mūhū. Eropigū yūre ĩhaturirāre wiadigūpū mū tauro ñero dipuwajacūgūcumi, arīpū Jesu Pilatore.

¹²Īgū eroparícū peegū Pilatorū ĩgure wiudiaripū. Īgū eropa wiudiaquerecū ta dipaturi judio masapū gaguiniguima:

—Jesu “Opū āhrra,” arīgū mari tauro opū árīgure Roma majagure ĩhaturigū iimi ĩgū. Eropigū ĩgure wiugū mū sā mari tauro opū árīgure ĩhaturigū āhrra, arī gaguiniguima judio masa Pilatore.

¹³ Erã eroparĩcũ peegu Jesure wihigue árĩgure aĩ wiriri, ĩgu dipuwaja moadoregu ĩgu doari pẽro doajami Pilatorũ. ĩgu dipuwaja moadorero judio masa ya mera gabata waĩcuro empedrado waĩcubũ. ¹⁴ Irinũ Pascuanũ bosenu árĩcũ gũa baburi gũa amurinũ árĩbũ. Irisubu goeri boje core árĩbũ. Doajatuha Pilato masare õpa arĩ weremi:

—Ihĩ ta àhrimi mua opu, arĩmi ĩgu.

¹⁵ ĩgu eroparĩcũ peerã judio masa gaguĩnguima daja:

—Sĩriporo ĩgu. Sĩriporo ĩgu. Crusague pabia wejẽque ĩgure, arĩ gaguĩnguima erã.

—¿Mua opu árĩquerecũ ta ĩgure crusague pabia wejẽdiari mua? arĩmi Pilato erãre.

Ĩgu eroparĩcũ õpa arĩ yũhrima pahia oparã:

—Mari árĩpehrerã tauro opu Roma majagu àhrimi. Gajigu opu marimi marire, arĩ yũhrima pahia oparã.

¹⁶ Erã eropa arĩ wereniguira pũhrũ Pilato Jesure crusague pabia wejẽdoregu wiame erãre pare.

Jesure pabia wejẽñuma erã

Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43

Eropirã surara Jesure aĩ wiriama. ¹⁷ Erã aĩ wiriacũ Jesupũ crusare ĩgu basi aĩ coã, dipu pero waĩcurogue ejami. Gũa judio masa ya mera Gólgota waĩcubũ. ¹⁸ Eroque eja erã Jesure crusague pabiama. Eropirã gajirã perã sãre yujugu ĩgu diayerũ, gajigure ĩgu opu pabiama erã. Eropigu Jesu erã deco árĩmi. ¹⁹ Pilato taboamijire goja, crusague Jesu weca pabia tuodorepu ĩgu gojaramijire. Õpa arĩ gojara árĩbũ: “Ihĩ Jesu Nazare majagu, judio masa tauro opu àhrimi,” arĩ gojara árĩbũ irimijire. ²⁰ Irimijire gojagu judio masa ya mera, Roma majarã ya mera, Griego ya mera gojara árĩbũ. Eropiro Jesure crusague erã pabianugudiro maca pohrogã árĩbũ. Eropirã bajarã judio masa Pilato ĩgu gojarare ĩha buhema. ²¹ Eropirã pahia oparã iri buhetuhaja õpa arĩrã wañorã Pilatore:

—“Ihĩ judio masa opu àhrimi,” arĩ gojabita. Gũa opu árĩbeami ĩgu.

Eropigu õpa arĩ goja amuque mũhũ. Ihĩ “Judio masa opu àhraa,” arĩ yujugu ta ĩgu basi ta eropa arĩ pepigu àhrimi, arĩ goja amuque, arĩñorã pahia oparã.

²² Pilatorũ yũhripu erãre:

—Yũ gojarare ne yũ goja amosome, arĩpu Pilato erãre.

²³ Jesure erã pabiara pũhrũ wapicurã surarapu Jesu suhri mũrare erã basi game gueremorã iima. Erã eropa guerediaquerecũ ta ĩgu suhriro yoari suhriro dohori mariri suhriro árĩbũ. Iri suhriro suara suhriro árĩbũ.

²⁴ Iri suhriro eropa árĩcũ ĩarã õpa arĩma erã basi:

—Iñe suhrirore yeguesiribircãrã. Yujugu dihta aĩporo. Eropirã iñe suhriro aĩbure masimorã deabirarã mari, arĩma erã basi.

Eropa deabirarã Goãmu yare erã gojarapũ erã gojadiro dopa ta eropa iirã iima erã. “Yũ suhrirore erã basi guerema. Eropirã yaha suhrirore

aĩbure masidiarã deabirama erã,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue. Erã gojadiro dopa ta eropa iima erã.

²⁵Jesu pago, Jesu buamo María Cleofa marapo, María Magdalena mera Jesu crusa pohrogã ĩha niguima. ²⁶Eropigũ ĩgu pago, yũhũ ĩgu mahigũ sã ĩgu pohrogã gua niguicũ ĩagu ĩgu pagore yũre weremi:

—Dohpaguere ihĩ mũ magũ árĩbu àhrimi, arĩmi Jesu ĩgu pagore.

²⁷Eropa arĩtuha yũre õpa arĩ weremi ĩgu:

—Dohpaguere igo mũ pago árĩbo àhrimo, arĩmi Jesu yũre.

Ĩgu eropa arĩra pũhrũ Jesu pagore yaha wihigũ aĩ opamũribũ.

Jesu sĩria wañumi

Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49

²⁸Ĩgu eropa arĩ werera pũhrũ árĩpehreri Goãmũ ĩgure mohmedoregũ ĩgu apirare iipehogũ árĩgũ masipũ Jesu. Eropa masigũ Goãmũ yare erã gojarapũ iribojegue erã arĩ weryudiro dopa ta õpa arĩmi Jesu:

—Ñemesibuca yũre, arĩmi Jesu.

²⁹Ero vino sũiri deco dicũri sorobu ero doabũ. Eropirã ero árĩrã Jesu eroparĩcũ pee mimi aĩri yũsure deco mera erã yosora yũsure yucũgũ hisopo waicũdigũ ojogoro dirituma. Eropirã aĩ muju Jesu disiro sítuma.

³⁰Iri decore Jesu mimituha õpa arĩmi:

—Iripẽta árĩca, arĩgũ ta ĩgu dipurare muhmusiudija sĩria wami.

Yujugũ surara Jesu patore gubuye gohra ñoseñumi ñoserimiji mera

³¹Irinũ Pascua bosenu core árĩbũ. Iri bosenu gua baburire gua amurinũ árĩbũ. Eropirã gajinũ Sabado árĩcũ iri õari bosenu árĩcũ crusarigue sĩrinirãre judio masa apidiabirima. Irinũ ta bosenu gua judio masa bosenu wũari bosenu árĩro iibũ. Eropirã erã sĩrinirã mũra irinũ crusarigue árĩcũ gamebirima. Eropirã pabianirã mũrare erã ñigagũ gõarire panuadorerã judio masa serẽñorã Pilatore erãre sĩri purumujudorerã. Erã eropa iira pũhrũ erã dupũ mũrare aĩdijumorã iima. ³²Erã eropa dorecũ surarapũ crusari pohroge eja, yajaricũgure copũ árĩgũ ñigagure panuama: Gajipũ árĩgũ sãre eropa ta iima erã. ³³Eropa iiquererã Jesu ñigagure panuabonirã ĩgu pohro eja ĩgu sĩridigũ árĩcũ ĩha panuabirima.

³⁴Eropa panuabirã yujugũ surara ĩgu patore gohra gubuye ĩgure ñosemi. ĩgu eropa ñosecũ mata ĩgu di, deco mera wiribũ. ³⁵Ĩgu eropa wacũ ĩabũ yũhũ. Yũhũ ipũre gojagũ diaye mũare werea. Diaye yũ wereri árĩcũ masia yũhũ. Mũare irire werea mũa sã Jesure mũa umupeoburire. ³⁶Goãmũ yare erã gojarapũ werediro dopa ta eropa wabũ. “Ĩgu gõare ne yuju gõare panuabirima,” erã arĩ gojadiro dopa ta Jesu ñigagũ gõare ne yuju gõa panuabirima. ³⁷Eropiro gajipũ sã Goãmũ yare erã õpa arĩ gojayudiro dopa ta wabũ: “Ĩgure erã ñosedigũ mũrũre ĩarãcoma erã,” erã arĩ gojadiro dopa ta gua Jesure erã ñosedigũ mũrũre ĩabũ.

Jesu dɔpɔre masa gobegue yaañuma
Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56

³⁸ Ìgu sīrira pũhrũ José Arimatea majagu Jesu dɔpũ mɔrarore aĩ dijubu Pilatore serẽgu ejapu. Josẽpu gajirã judio masare giũgu, Jesure umupeogu ìgu áririre werebiridigu árimi. Eropigu ìgu dɔpũ mɔrarore ìgu serẽra pũhrũ Pilatorũ ìgu dɔpɔre aĩdorepu. Ìgu aĩdorecũ José crusa pohro eraa Jesu dɔpũ mɔrarore aĩgã wami. ³⁹ Nicodemo sã ìgu poresurire mohmorere treinta kilo nũcũrre aĩgãrimi Jesu dɔpũ ìgu amuburire. Yucũgu di pohga, mirra waĩcũri poresuri, yucũgu pohga mera áryoro ìgu mohmorera. Ìgu Jesu mera ñami weretamudigu árimi. ⁴⁰ Eropirã erã perã Jesu dɔpũ mɔrarore aĩma. Judio masa sīrinirãre yaaro dopa ta ìgu dɔpũ mɔrarore poresuri sũra pũhrũ suhri gasiri mera omama. ⁴¹ Crusague Jesure erã pabia wejẽdiro pohro pohe áribũ. Iri pohegue masa gobe ñtãyegue erã seara gobe áribũ. Iri gobere ne yujugu sīridigũre cóanibirima dohpa. ⁴² Pascuanũ bosenũ maja gũa judio masa baburire amurinũ áribũ. Eropirã iri gobe pohrogã crusa áricũ ero apima erã Jesu dɔpũ mɔrarore.

Jesu masa mɔriañumi
Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12

20 ¹ Domingo ñamiñarigã áricũ, boyoboro coregã María Magdalena Jesu masa gobegue ejapo. Erogu ejago iri gobere erã biharayere gajipu tunuguraye áricũ ìapo igo. ² Eropa ìadigo áriigo gũa pohrogue omagãrimo igo. Simo Pedro mera perã áribũ gũa. Eraa òpa arĩ weremo guare igo.

—Mari Opũ dɔpũ mɔrarore aĩcãnrã ãhrama. Eropirã ìgure erã apidirore mari masibea, arĩmo igo guare.

³ Igo eroparicũ peerã, yũhũ Pedro mera gũa perã masa gobegue ìarã wabũ gũa. ⁴ Eropa ìarã warã gũa perã omagãabũ. Eropa omarã, yũhũ Pedore omatarigãgu masa gobegue ejamuhtabũ. ⁵ Erogu ejagu muhmunereja ìha acubũ iri gobere. Eropa ìha acugũ ìgure erã omara gasiro seyarore ìabũ. Eropigu iri gobere ñajabiribũ. ⁶ Yũ eropa ìara pũhrũgue Simo Pedro sã erami. Eraa masa gobegue ñajaa, ìgu dɔpũ mɔrarore erã omara suhri gasirire ìami ìgu. ⁷ Eropigu Jesu dipurure erã omara gasiro sãre ìami daja. Iri gasiro boje oyaro, yeguera gasiro áribũ. ⁸ Eropigu yũ sã masa gobegue ñajabũ. Jesu ìgu maricũ ìagu “Diaye ta Jesu masa mɔriañumi,” arĩ pepibũ yũhũ. ⁹ Iri gobegue gũa waboro core Goãmu yare erã gojarapũ Cristo sīriburire erã wererare òaro gũa masinibiribũ. Dohpaguepũre iri gobere yũ ìara pũhrũ, “Diaye ta Jesu masa mɔriañumi,” arĩ pepibũ yũhũ. ¹⁰ Eropa ìatuhajarã gũa wihigue dujaa wabũ.

Jesu María Magdalenare dehyoñumi
Mr 16.9-11

¹¹ Eropi masa gobe disiporo María niguigo ore niguipo. Eropa orequerego ta muhmunereja igo ìhame acupo masa gobere. ¹² Eropa

ĩhame acugo perã anyuare boreri suhricurãre Jesu ĩgu oyadiro murarogue erã doacũ ĩapo igo. Yujugu ĩgu dipuru oyadiro doapũ. Gajigu ĩgu guburi oyadiro doapũ. ¹³Erãre igo ĩacũ erãpũ igore serẽpiñorã:

—Nomeo, ¿dohpa áríronore orego iiri mũhũ? arĩñorã erã.

—Yũ Opũ dũpũ murarore aĩcãñirã áhrama. Eropigo erã apidirore masibea yũhũ, arĩpo igo.

¹⁴Eropa arĩtuha, majinũgaja nijago Jesure ero niguigũre ĩapo igo. Eropa ĩaquerego ta Jesure ĩha masibiripo igo.

¹⁵—Nomeo, ¿dohpa árírono orego iiri mũhũ? ¿Noare amago iiri mũhũ? arĩpũ Jesu igore.

“Ihĩ i pohere ĩhadibugu áhrimi,” arĩ pepiripo igo Jesure. Eropa arĩ pepigo õpa arĩpo igo:

—Mũhũ ĩgu dũpũ murarore aĩdigũ ářĩgu wereque mũ apidirore yũre.

Mũ werera pũhrũ aĩgora ĩgu dũpũ murarore, arĩpo igo ĩgũre.

¹⁶Igo eropa arĩra pũhrũ Jesu õpa arĩpũ:

—María, arĩpũ.

Ĩgu eropa piyucũ peego, majiñabeo igo Hebreo ya mera õpa arĩpo:

—Rabuni, arĩpo igo Jesure. Rabuni, erã ya mera arĩrã “Buhegu,” arĩma.

¹⁷Jesu arĩpũ:

—Yũ Pagũ pohrogue mũrianibea dohpa yũhũ. Yũ eropa mũrianibiricũ yũre mohpiñabiricãque. Eropigo gajirã yaharã pohrogue waque. Erã pohrogue ejago õpa arĩ wereque: “Jesu õpa arĩdoremi mũare: ‘Yũ Pagũ pohrogue wabu ĩaa. Mũa Pagũ sã áhrimi ĩgu. Goãmũ pohrogue wabu ĩaa. Mũa yagũ Goãmũ sã áhrimi ĩgu,’ arãmi Jesu,” arĩ wereque erãre, arĩpũ Jesu Marĩare.

¹⁸Ĩgu eropa arĩra pũhrũ Marĩa Magdalena guare Jesu buherã pohrogue eraa weremo guare:

—Mari Opũre ĩabu yũhũ, arĩ Jesu igore guare weredorerare weremo igo.

Jesu ĩgu buherãre dehyoãñumi

Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49

¹⁹Iřinũ soorinũ ñamicague gũa Jesu buherã gũa acawererãre judio masare güirã, gũa ya wihigue biha ñaja doabũ gũa. Gũa eropa doacũ Jesu gũa watope dehyoanũgaja õpa arĩmi:

—¿Áhriri mũa? arĩmi.

²⁰Eropa arĩtuha ĩgu mojotorire, ĩgu patore sãre guare ĩhmũmi. Eropirã gũa ĩgũre gũa opũre masa mũriadigũre ĩarã mucubiribũ. ²¹Dipaturi Jesu guare õpa arĩmi daja:

—Õaro arĩque mũa. Yũ Pagũ ĩgu yũre obeodiro dopa ta yũ sã mũare obeoa, arĩmi guare.

²²Eropa arĩtuhaja guare ĩgu purisãmi. Eropa purisãgu Espĩritu Santore gũa ñeaburire ĩhmugũ iimi. ĩhmutuhaja õpa arĩmi:

—Dohpaguere Espiritu Santore ñeaque m̄ua m̄ua mera árĩbure. ²³Masa erã ñeri dipuwajare bujawerecũ iarã, “M̄ua ñero iirare cohãa,” arĩmasia m̄ua erãre. Erã bujawerebircũ iarã, “M̄ua ñeri iirare cóabiribu,” arĩmasia m̄ua, arĩmi Jesu guare ĩgu buherãre.

Jesure masa muriadigure Toma ĩañumi

²⁴Jesu ḡua watope ĩgu dehyoacũ Toma s̄uhruadigu erã arĩgu ḡua mera marimi irisubure. ²⁵Ĭgu eropa maricũ ḡua ĩgu mera majarã ĩgure werebu.

—Mari Opure ḡua ĩabu, arĩ wereribu ḡua ĩgure.

Ḡua eropa arĩ werequerecũ ta õpa arĩmi Toma:

—Ĭgu mojotorire erã pabiara goberire ĩabigu iri goberire yũ mujusĩru mera puñabigu “Diaye ta masa m̄uriañumi,” ne arĩsome. Eropigu ĩgu patore gubuye árĩri gobere yũ mojoto mera s̄i acubigu, “Diaye ta masa m̄uriañumi,” ne arĩsome yũhũ ĩgure, arĩmi Toma.

²⁶Yuju semana p̄hrũ ḡua ĩgu buherã ḡua ya wihigue árĩbu. Irisubure Toma ḡua mera arĩmi. Iri wihi bihara wihi árĩbu. Bihara wihi árĩquerecũ ta Jesu ñaja, ḡua watope dehyoanugaja õpa arĩmi:

—¿Áhriri m̄ua? arĩmi.

²⁷Eropa arĩtuha ĩgu Tomare weremi:

—Ĭaque yũ mojotorire. Eropi m̄u mujusĩru mera yũ mojotorire erã pabiara goberire puñaque. Eropigu m̄u mojoto mera yũ patore gubuye árĩri gobere s̄i acuñaque. “Diaye árĩbeaa,” arĩbircãque. “Diaye ta áhrraa,” arĩque m̄uhũ, arĩmi Jesu Tomare.

²⁸Ĭgu eropa arĩra p̄hrũ Toma yũhrimi:

—M̄uhũ yũ Op̄u áhrraa. M̄uhũ yahagu Goãmũ áhrraa, arĩmi Toma Jesure pare.

²⁹—Yũre m̄u ĩara p̄hrũ yũre “Diaye ta áhrraa,” arãa. Gajirãpũ yũre ĩabiriquererã ta “Diaye ta áhrraa,” arĩ umupeorãcoma. Eropirã erã turaro mucubirirã árĩrãcoma, arĩmi Jesu Tomare.

Jesure masa erã masiburire ipũre gojañumi Ñu

³⁰Eropigu baja gaji sãre Goãmũ ĩgu turari mera ii ĩhmũmi Jesu ḡua mera arĩgu. Irire ĩgu iirare ipũre gojapehobirabu yũhũ. ³¹Eropa gojapehobiriqueregu ta ipũ yũ wererare gojagu, “Jesu ta Cristo Goãmũ ĩgu obeodigu áhrimi. Ĭgu diaye ta Goãmũ magu áhrimi,” m̄ua arĩ masiburire gojabũ. Eropirã m̄ua ĩgure umupeorã Goãmũ mera m̄ua eropa árĩnguiburire gojabũ ipũre.

Jesu siete ĩgu buherãre dehyoañumi

21 ¹P̄hrũ Tiberia waĩcũri ditaru tũro dipaturi guare ĩgu buherãre dehyoami daja. Guare dehyoagu õpa iimi ĩgu daja. ²Simo Pedro, Toma s̄uhruadigu erã arĩgu, Natanae Galilea yeba árĩri maca Caná waĩcũri maca majagu, ḡua perã Zebedeo porã, gajirã sã perã ḡua oã nũcu gamenere árĩbu.

³Ḡua eropa gamenerera p̄hrũ Simo Pedro õpa arĩmi:

—Wai wejēgu wagu iiaa, arīmi ĩgu.

—Gua sã mũ mera warãra, arĩbu gua ĩgure.

Eropa arĩtuha buha wabu. Eropirã dohodiru mera wabu. Iri ñamire gua òaro boyotahmuquererã ne yujugu waimũre wejēbiricarabu.

⁴Boyodiji merejacũ Jesu imiporo ĩgu niguicũ iarĩbu gua. Eropa ĩaquererã ĩgure ĩha masibiricarabu gua. ⁵Eropigu guare òpa arĩ serēpimi:

—Ne, ¿wai wejēari mua? arīmi Jesu.

—Ne wejēbirabu, arĩ yũhribu gua.

⁶—Dohodiru diayerũ wejēdire mehyuque. Iripũ mehyurã wai wejērãca, arĩbeo niguimi guare. ĩgu eroparĩcũ peerã ĩgu arĩdiro dopa ta mehyubũ. Gua mehyura pũhrũ bajarã wai ñajama. Bajarã wai ñajacũ iarã wejēdigure dohodirugue aĩsã turabiricarabu gua. ⁷Eropigu yũhu Jesu ĩgu mahigu Pedrore werebũ:

—Mari Opũ àhrimi sihĩ imiporo niguigu, arĩbu Pedrore.

Yũ eroparĩcũ Jesu ĩgu árĩcũ masigu, Simo Pedro ĩgu suhrirore sañami.

Wai wejēbu ĩgu suhrirore tuweadigu arĩmi. ĩgu suhrirore sañatuha diague yuriñajami. ⁸Eropirã gajirã gua buherã dohodirugue árĩbu. Cien metro yoaro diaguere payabu gua. Eropirã wejēdigure wai bajarã ñajadigure dohodiru mera taramajaabu gua. ⁹Tãroque tuhajarã pea niti dihta gose oyari peame weca waire ĩgu mupunugupidigure ĩabu gua. Panru sãre ĩabu gua.

¹⁰Gua eropa ĩacũ Jesu guare òpa arĩmi:

—Dohparagã mua wejēnirãre bajamerãgã aĩgãrique, arĩmi guare.

¹¹ĩgu eroparĩcũ Simo Pedro Jesu mera árĩgu ĩgu sã dohodirugue ñaja, wejēdire tara majaami imiporogue. Pagarã wai ñajanirã ciento cincuenta y tres wai árĩma. Bajarã wai ñajaquererã wejēdire ne yehguebirima.

¹²—Banirã arique, arĩmi Jesu guare.

—¿Noano àhriri mũhu? arĩ serēpiñabiribu gua ĩgure. Gua Opũ ĩgu árĩcũ masibu gua. ¹³Eropigu Jesu peame pohroque eja, panre aĩ guare gueremi. Wai sãre gueremi.

¹⁴Eropigu Jesu ĩgu masa mũriara pũhrũ imiporo dehyoagu uñresubu guare ĩgu buherãre dehyoagu iimi.

Jesu Simo Pedro mera weretamuñumi

¹⁵Gua bara pũhrũ Jesu Simo Pedrore serēpimi:

—Simo, Jona magũ, ¿oãre mũ mahiro tauro yũre mahiri mũhu? arĩmi Simo Pedrore.

—Opũ, mũre mahia yũhu. Mũre yũ mahirire masia mũhu, arĩ yũhrimi Simo Pedro.

Jesu arĩmi:

—Eropigu ovejagãre mari ejodiro dopa ta yaharãre buheque mũhu, arĩmi Jesu.

¹⁶Eropa arĩtuha dipaturi ĩgu Simo Pedrore serēpimi daja:

—Simo, Jona magũ, ¿yũre mahiri mũhu? arĩmi Jesu.

—Opɸ, mure mahia yuɦu. Mure yu mahicũ masia mũɦu, arĩ yuɦrimi Simo Pedro.

Jesu arĩmi daja:

—Ovejare iɦadibugu ovejare iɦu ɔaro iɦadiburo dopa ta yaharãre ɔaro iɦadibuque, arĩmi Jesu Pedore.

¹⁷Eropa arĩtuha dipaturi Simo Pedore serẽpimi:

—Simo, Jona magu, ¿diaye ta yure mahiri mũɦu? arĩmi Jesu daja.

Ʋhresubu iɦu eropa serẽpicũ peegu Simo Pedro turaro bujaweremi.

—Opɸ, mũɦu masipehoa. Mure yu mahicũ masia mũɦu, arĩmi Simo Pedro.

—Ovejare mari ejodiro dopa ta yaharãre buheque mũɦu. ¹⁸Diaye mure arĩgu iiaa. Mũɦu mamũ arĩgu mũ suhrire saňa, mũ gamerogue curimuribũ mũɦu. Eropa arĩdi arĩqueregu ta puɦru mũɦu buɦu arĩcũ, mũ mojotorire sĩbeocũ gajigu mure mũ suhrire sãgucumi. Eropigu mũ wadiabirogue mure aĩgãgucumi, arĩmi Jesu Simo Pedore.

¹⁹Eropa arĩgu Simo Pedro doɦpa wa iɦu sĩrĩborore wereyugu iimi. Eropigu Simo Pedro sĩrĩgu Goãmure, “Ōagu, turagu aɦraa,” masa erã arĩcũ iɦu iĩborore wereyugu iimi. Eropigu Pedro mera weretamutuhagu ɔpa arĩmi Jesu iɦure:

—Diaye ta yu buhediro dopa iique mũɦu, arĩmi Jesu Pedore.

Jesu iɦu mahigu ipũre gojadigu arĩmi

²⁰Iɦu eroparĩcũ Pedropu yure Jesu iɦu mahigure erãre yu nũrusiacũ iami iɦu. Yuɦu iɦu iagupũ ero core Jesu pohrogã badoagu iɦure ɔpa arĩdigu arĩbu. “Opɸ, ¿mure iɦaturĩrãre wiabupu nihino arĩcuri iɦu?” arĩ Jesure serẽpidi arĩbu yuɦu. Eropa yure iagu Pedro serẽpimi Jesure:

²¹—Opɸ, ¿ihĩ Nupũ doɦpa wagucuri? arĩ serẽpimi:

²²—Ire mure werebeaa. I yebaguere yu dujariboro core iɦure arĩniguicũ yu iicũ irire masibea mũɦu. Eropigu iɦu waborore guňabita mũɦu. Diaye ta yu buhediro dopa iique mupũ, arĩmi Jesu Pedore.

²³Irire iɦu yure Nure wererare peerã arĩpehrerã Jesu yarã weresiririma. Irire weresirirã ɔpa arĩrima erã: “Jesu iɦu mahigu buhegu sĩrisome,” arĩ weresiririma yure Jesu yarã erã basi. Erã eropa arĩquerecũ ta “Iɦu sĩrisome,” arĩgu iĩbirimi Jesu. “I yebaguere yu dujaricũ iɦure arĩniguicũ yu iicũ irire masibea mupũ,” arĩmi Jesu Pedore.

²⁴Jesu buhegu ire weregu, ipũre gojagu aɦraa yuɦu. Eropirã i wereri diaye ta arĩcũ masia mari.

²⁵Baja gaji sãre Jesu iimi. Iɦu iirare mari gojapehocũ iripũri gojarapũri baja tariari pũri waboya. Eropiro iripũrĩre mari dibucũ siɦajabiriboya i yeba. Ʋjũtũria waboya yu pepicũ. Iripẽta aɦraa.

Jesu buhedore ïgu apinirã erã iirare wereripũ ãhraa

—Espíritu Santo arigucumi, arĩñumi Jesucristo ïgu buherãre

1 ¹⁻²Teófilo, ero core yu gojamuhtarapũ mera Jesu ïgu iirare, ïgu buherare mure weretuhabu. Te umarogue ïgu mურიარარე weretubu. Jesu ïgu mურიaboro core ïgu Espíritu Santo turari mera dorepu ïgu apinirãre. Erã ïgu beyenirã árĩñorã. ³Eropi Jesu ïgu crusague ïgu sիրira puhru yujyerisuburi dჰრცუგჸ dehyoapu ïgu apinirãre. Cuarenta nuri puhru dehyoatupu. Eropigu ïgu ïgu basi ojocarigu árĩrire ihmupu erãre. Eropa dehyoagu Goãmu mari Pagu ïgu opu árĩrire õari buherire wereru erãre. ⁴Gajisubu Jesu ïgu apinirã mera árĩgu õpa arĩ erãre wereru: —Jerusalén ta árĩnique dohpa. “Espíritu Santore mure obeogura,” yu Pagu ïgu arĩdigure corenique. Irire ïgu eropa arĩrare mure wereabu yuhu. ⁵Ñu mure waĩyegu deco mera mure waĩyemi. Yupu ïgu iira tauro iigura mure. Espíritu Santo mure mera ïgu árĩniguicãcũ iigura mure, arĩpu Jesu.

Jesu umarogue mურიარა

⁶Eropi gajisubu utãgugue Olivo waĩcudigugue Jesu erãre dehyoacũ erã serẽpiñorã ïgure:

—Opu, ¿i Israe yebare mari ya yebare dohpáricũ guare dipaturi doreburire apibocuri muhu guare? ¿Dohpáricũ mari acawererã gohrare opu acugucuri muhu? arĩñorã ïgure. ⁷Erã eroparicũ peegu Jesu õpa arĩpu:

—Mari Pagu dihta irinurire mure ya yebare mure õaro árĩborore apimasimi. Irinurire mure masiya mara. ⁸Eropirã mure Espíritu Santo ïgu eracũ Goãmu ya turarire oparãca mure. Iri turarire mure oparã Jerusalén majarãre, árĩpehrerã Judea majarãre, Samaria majarãre, árĩpehreri yeba majarãre õari buherire buherãca mure yaha árĩburire. Yu sիրirare, yu masa mურიარარե erãre buherãca mure, arĩ wereru Jesu erãre.

⁹Eropa arĩ weretuhaja, Jesu umarogue muria wapu. Erã ïgure erã ihanurusia mujucũ imica cururi pohecague ñaja dedere muria wapu. ¹⁰Eropirã erã Jesu

ĩgu mũriagũre erã íhanũrusia mujurisubu perã anyua boreri suhricũrã Jesu ĩgu apinirã pohro dehyoanũgajañorã. ¹¹Eropirã erãre õpa arĩñorã:

—Mũa Galilea majarã, ¿duhpirã íhamuju niguirã iiri mũa? Ihĩ Jesu umarogue mũriagu, ĩgu mũriadiro dopa ta dipaturi arigũcumi daja, arĩ wereñorã anyua.

Jesu ĩgu apinirã Judare gohrotobure beyeñorã

¹²Eropiira pũhrũ Jesu yarã utãgũgue Olivo waĩcũdigũgue árĩnirã dijari, Jerusalengue dujajañorã. Irigu utãgu yuju kilómetro wecañari Jerusalén ejaboro pohro árĩyoro. ¹³Dujaja erã umarogue erã áriri taribugue mũria wañorã. Oã árĩñorã erã: Pedro, Ñu, Santiago, Andre, Felipe, Toma, Bartolomé, Mateo, Santiago, Simo, Juda árĩñorã. Santiagopũ Alfeo magũ árĩpũ. Simopũ celote waĩcũri curu majagu árĩpũ. Judapũ Santiago acaweregu árĩpũ. ¹⁴Eropirã bajasuburi oã árĩpehrerã, nome mera, María Jesu pago mera, Jesu pagũ porã mera õaro gamenere, turaro mera Goãmũre mari Pagũre serẽmũriñorã.

¹⁵Eropi irinũrire masa bajarã ciento veinte ejaboro gohra gamenereñorã. Eropigu Pedropũ ĩgu mera majarã Cristo yarã watope nũgaja, werepũ erãre.

¹⁶—Yũ acawererã, Goãmũ iribojegue ĩgu arĩdiro dopa ta eropa wahaa. Irire Espĩritu Santo Davire weredoreñumi Juda mũrũ eropa warare. Juda Jesure ñeha wejẽmorãre íhmudi árĩmi. ¹⁷Juda mũrũ mari mera Jesu yare ii, gũa mera majagu ta árĩrimi. ¹⁸Judapũ ĩgu Jesure íhmura wajare iri niyerure ĩgu wiara pũhrũ ĩgu basi wejẽ siripũ. Eropigu yuhridija wa, ĩgu gũramisida yehguea siria wapũ. ĩgu wiara niyeru mũra mera gajirã merogã yebare asũñorã. ¹⁹Eropirã árĩpehrerã ohõ Jerusalén majarã masipehrecãma Juda mũrũ ĩgu ñero warare. Eropa masirã ĩgu niyeru mera erã asũra yebare Acéldama di cóari yeba waĩcũa, arĩma iri yebare. ²⁰Iribojegue erã arĩ gojadiro dopa ta eropa wahãmi Juda mũrũ. Salmo waĩcũripũgue õpa arĩ gojañuma:

Ígu arĩdirore cóadiro árĩporo. Eropirã gajirã ĩgu arĩdirore árĩbircãporo, arĩ gojañuma.

Ohõ sãre õpa arĩ gojañuma:

Gajigu ĩgu mohmerare gohrotogu árĩgũcumi, arĩ gojañuma Salmogue, arĩpũ Pedro.

²¹⁻²²“Eropirã mari yujugu beyerã Juda mũrũre gohrotobure. Ñu waĩyegu ĩgu masare buherasubu árĩdigũre, Jesu mera mari mera árĩdigũre beyero gahmea mari mera majagu árĩbure. Jesu masa mũriacũ sãre íadigũre beyero gahmea. Eropa beyera pũhrũ Jesu ĩgu masa mũriarare mari mera buhegũcumi, arĩ werepũ Pedro ĩgu acawererãre Cristo yarãre. ²³Ígu eroparĩcũ peerã perãre beyedobõñorã erã. Yujugu José Justo waĩcũgũre beyeñorã. Ígu Barsabá erã arĩ piyugu árĩpũ. Eropirã gajigũre Matia waĩcũgũre beyeñorã. ²⁴⁻²⁵Erã perãre beyedobotuhaja, erãre Goãmũre õpa arĩ serẽñorã:

—Mũhũ gũa Opũ árĩpehrerã masa erã pepirire masia. Oã ãhrima gũa perã beyerã. Juda mũrũre gohrotobure nihi mũ gamegũre beyeque. Juda mũrũ Jesure

côadigu peamegue wadigu árîmi. Eropigu ïgure gohrotogu Jesu ïgu apidigu árîgucumi. Eropigu gua mera ôari buherire buhegucumi, arîñorã erã Goãmure.

²⁶Eropa arîrã ta utã mera deamuriñorã beyemorã. Matia yañe ôaro wiricũ, Matiapũ Jesu ïgu apinirã once apinirã mera majagu dujapu.

Espíritu Santo ïgu yarã mera árînuçapu

2 ¹Eropii Pentecoste waicurinu árîũ erã yujuro mera árîpehrerã yuju wihi gamenereñorã. ²Irisubure ta miruñe burigã ariro dopa ta umarogue busuro cariyoro. Ero eropa busuro caricũ peeñorã árîpehrerã iri wihigue gamenere árîrã. ³Eropiro peame porãrigã dopa bejari erã árîpehrerã dipu wecare dehyoayoro. Iri peame porãrigã nediru dopa bejari dehyoayoro. ⁴Eropigu Espíritu Santo erapu erãre ïgu turarire ogu arigu. Eropirã Espíritu Santo erãre ïgu itamuropê erãpu gajirã yare ôaro wereniguinũgañorã.

⁵Irinurire Jerusalén bajarã judio masa eranirã árîñorã. Goãmure umupeorã erarã árîñorã. Erã macari nucũ majarã árîñorã. ⁶Eropirã umarogue busucũ peerã masa bajarã Jesu buherã pohrogue gamenere wahgãñorã. Masa nucũ yare Jesu buherã erã wereniguicũ peeñorã. Erã eropa wereniguicũ peerã, erã pee uca wañorã.

⁷⁻⁸—Yaho, ¿Duhpirã oã Galilea majarã árîquererã ôaro mari yare wereniguiri? Erã mari masa dehyoadirogue árînirã iro dopa ta wereniguirã iima, arîñorã erãpu. ⁹⁻¹⁰Árîpehrerã mari yare dohpaguere wereniguirã iima. Partia majarã, Media majarã, Elam majarã, Mesopotamia majarã, Judea majarã, Capadocia majarã, Ponto majarã, Asia majarã, Frigia majarã, Panfilia majarã, Egipto majarã, Africa majarã, Cirene majarã, Romague arirã ãhraa mari. Yujurãyeri judio masa ãhraa mari. Gajirã judio masa árîbirã judio masa ya buheripure buherãgue ãhraa mari. ¹¹Creta majarã Arabia majarã sã mari mera ãhrima. Eropirã oã mari yare erã wereniguicũ peea mari. Erã mari ya mera Goãmũ turari mera ïgu ôaro iirare wererã iima, arî wereniguinũorã masa erã basi.

¹²Erã eropa arîrã uca wañorã. Erã ïarare erã peerare ôaro masibiriñorã. —¿Dohpárirono oã gajirã ya mera Goãmũ yare eropa ôaro wereniguiri mũa pepicũ? arî game serêpiñorã erã erã basi.

¹³Eropirã gajirã wereyañorã.

—¿Dohpa oã siburi ihrinijarã mererã iiri? arî wereyañorã gajirã erã basi.

Pedro masare werepu

¹⁴Eropigu Pedro once Jesu ïgu apinirã mera wahgãnuçaja, masare werepu: —Mũa Judea majarã, árîpehrerã Jerusalengue árîrã, ire yũ werecũ ôaro peegue mũa. ¹⁵Mũa pepiri diaye árîbeaa. Dohpaguere nueve ãhraa. Umãgue ãhraa. Eropirã oã merebeama. ¹⁶Oã Goãmũ iribojegue ïgu werediro dopa ta iirã iima. Irire Joere Goãmũ ya weremũhtadigure ire weredoreñumi Goãmũpu.

¹⁷Ojogorocurinu árîcũ ôpa árîroca: Yũhũ Espíriture masare árîpehrerãre obeogura. Eropirã mũa porã Goãmũ yare wererãcoma. Eropirã mũa mera

majarã mamarã Goãmũ deyoro moarire ïarãcoma. Eropirã mũa mera majarã mũrãpũ quẽire quẽãcoma. ¹⁸Eropigũ yũ pohro majarãre yũ Espiriture obeogura. Eropirã erã yahare wererãcoma. ¹⁹Eropigũ yũ turari mera iigũca umũsigue. Yebague sãre yũ turari mera irire ïhmugũca. Eropigũ di mera, peame mera, imica mera ïhmugũca yũ turarire. ²⁰Yũ eropiicũ abe umũ majagũ naitĩa wagũcumi. Nãmi majagũ abe diagũ gũhyaro wagũcumi. Õpa waroca Cristo mũa opu ïgũ dujariburinũ, yũ arĩranũ core. Irinũ ïha uca warãca mũa. Eropiro irinũ gũhyarinũ áríroca. ²¹Eropiro õpa áríroca: Árípehrerã masa Cristore erã ñerire cóãdore serẽnirãre ïgũ erãre peamegue wabonirãre taugũcumi Goãmũ, arĩ gojañumi Joe, arĩpũ Pedro masare.

²²“Mũa Israe masa yũhũ werecũ peeque, arĩpũ daja. Jesu Nazare majagũpũ Goãmũ ïgũ obeodigũ árími. Jesure “Goãmũ obeodigũ áhrimi,” masa erã arĩ masiboro dopa Jesu Goãmũ turari mera deyoro moarire masare ï ïhmucũ iidi árími Goãmũ Jesure. Mũa irire masia. ²³Mũa Jesure wejẽdorecũ Goãmũ iribojegue ïgũ “Eropa waroca,” ïgũ arĩdiro dopa ta eropa wahabũ. Eropirã mũa Jesure crusague wejẽdorerã wiabũ ïgũre masa ñerãre. ²⁴Goãmũpũ Jesu sĩridigũre masuami. Eropigũ dipaturi ne sĩrisome ïgũ. ïgũ sĩri wajabeami. Eropa ojocarinigũicãbu áhrimi. ²⁵Õpa arĩñumi Davi iribojegue majagũ Cristo ïgũ arĩbodiropã dopa ta:

Yũ Opu, yũ mera áhraa mũhũ. Umũri nucũ Goãmũ yũ Opu yũ pohro mũhũ áricũ ïamũrabũ yũhũ gũlĩbiriboro dopa. ²⁶⁻²⁷Mũhũ Goãmũ yũ sĩporãre sĩrinirã erã áríroguere ne cóãsome. Yũre mũ mahigũre ñerogue yũ sĩporãre cóãsome mũhũ. Yũhũ mũ pohro majagũ mũre umũpeogu áhraa. Yũ dũpũre boadoresome mũhũ. Eropigũ bũrigã mucubiria. Mucubiriri mera werenigũia. Eropigũ mũre Goãmũre bũrigã umũpeogu árigũ gũiuro mariro õaro áricãa. ²⁸Yũre dipaturi ojocaricũ iigũca mũhũ. Yũ mera mũhũ áricũ bũrigã mucubiria, arĩ gojañumi Davi Cristo ïgũ arĩbodiropã dopa ta, arĩpũ Pedro.

²⁹“Acawererã, õpa õaro weregũra mũare Davire mari acaweregũ mũũre, iribojegue majagũre, arĩnemopũ daja Pedro. ïgũ Davi sĩria wañumi. Eropigũ ïgũre erã yaara gobe dohpaguere árinia. Eropigũ “Yũ dũpũre boadoresome mũhũ,” arĩ gojagũ ïgũ basi waĩpeo weregũ iibiriñumi. ³⁰⁻³¹Iribojegue Goãmũ Davire õpa arĩñumi: “Diaye ta arĩgũ iiaa. Mũ pãramerã árituriarã mera majagũ mũ iiro dopa ta i maca majarã weca opu árigũcumi,” arĩñumi Goãmũ Davire. Davi Goãmũ yare weryugũ arĩñumi. Eropigũ Cristore Goãmũ ta opu acuborore masigũ, Cristo ïgũ masa mũriaborore weremũhtatuhãñumi Davipũ. Õpa arĩ wereñumi ïgũ: “ïgũ sĩrinirã erã áríroguere áriwajasome. ïgũ dũpũ ero boasome,” arĩñumi Davi. ³²Ïre Jesucristore Goãmũ masuami. ïgũ masudigũre gũa árípehrerã ïabũ. ³³Eropigũ Cristo umarogue mari Pagũ diayepũ áricumi doregũ árigũ. Eropigũ ïgũ Pagũ “Espiritu Santore yebague obeogura,” arĩpũ ïgũre. Eropigũ Cristopũ Espiritu Santore dohpaguere obeomi gũare. Eropirã Espiritu Santore ïgũ gũare obeorare ïarã iiaa mũa. Eropirã mũa peeã. ³⁴Davipũ Jesu ïgũ mũriadiropã dopa ta umaroguere mũriabiriñumi. Eropigũ ïgũ ïgũ basi õpa arĩñumi:

Goãmũ arĩmi yũ Opũre: “Ohõ yũ diayerũ doaque mũhũ. ³⁵Eropigu mũre ìhaturirãre mũre tarinũgabasagũra yũhũ mũ pohro majarã dopa árĩmorãre,” arĩmi Goãmũ yũ Opũre, arĩ gojañumi Davi.

³⁶“Eropirã árĩpehrerã Israe masa ire ðaro masique mũa. Ihĩ Jesure mũa crusague wejẽdigũre mũa opũ acuami Goãmũrũ. Ìgũre mũare taubure Cristore apiami Goãmũ, arĩ werepũ Pedro masare.

³⁷Ìgũ eroparĩcũ peerã burigã bujawere, güirã masapũ Pedro sãre serẽpi ãañorã:

—Gua acawererã, ¿dohpa iirãcuri gũa? arĩ serẽpi ãañorã erã.

³⁸Erã eropa arĩ serẽpi ãacũ yũhrĩpũ Pedro sã.

—Mũa ñero iirire bujawererã árĩque. Òarire gohrotoque. Eropirã Jesu wai mera waiyenirã árĩque mũa árĩpehrerã. Mũa eropa iicũ mũa ñerire cãdijigũcumi Goãmũ. Mũa eropa iicũ Espĩritu Santo mũa mera árĩgũcumi. Goãmũ ìgũ Espĩritu Santore eropa ocãgũcumi mũare. ³⁹Mũare, mũa porãre, mũa pãramerã árĩturiarãre yorogue majarãre, árĩpehrerã Goãmũ mari Opũ ìgũ beyenirãre “Diaye ta itamugũra mũare,” arĩ apiñumi Goãmũ, arĩpũ Pedro masare.

⁴⁰Eropa arĩtuhaja baja werenemopũ Pedro. Eropigu turaro mera werepũ erãre.

—I yeba majarãre erã ñero iira dipuwaja dipuwaja moagũcumi Goãmũ. Eropirã mũapũ Goãmũ yarã árĩque. Mũa eropa árĩcũ ìgũ mũare dipuwaja moasome, arĩpũ Pedro masare.

⁴¹Ìgũ eroparĩcũ peerã bajarã ìgũ wereniguirire ðaro peeñorã. Eropigu ìgũ sã erãre waiyerũ. Eropirã Goãmũ yarã mera majarã tres mil masa wanemoñorã. ⁴²Eropirã erã masa Cristo ìgũ apinirã mera umũri nũcũ árĩmũriñorã. Eropirã erã buherire umũri nũcũ peemũriñorã. Erã barire game guere, Goãmũre serẽ, Cristo ìgũ apinirã mera ðaro árĩcãñorã erã.

Jesu yarã ne árĩnũgarã erã árĩricũrĩre werepũ Luca

⁴³Eropii Goãmũ ìgũ turari mera deyorõ moarire ii ìhmuñorã ìgũ apinirã. Erã eropa iicũ ãarã masa árĩpehrerã ìha uca wañorã. ⁴⁴Eropirã árĩpehrerã Jesure umupeorã gamenere, ðaro árĩcãñorã. Eropirã erã yare game gueremũriñorã. ⁴⁵Erã yare dua, árĩpehrerãre gajinore moorãre erã nũcũ omũriñorã erã. ⁴⁶Eropirã umũri nũcũ erã Goãmũ wihigue gameneremũriñorã. Árĩpehrerã yujurãyeri erã wirigue yujuyeri cururi mucubiriri mera gamenere bamũriñorã. ⁴⁷Erã eropa gamenererisubu “Goãmũ ðagu ãhrimi,” arĩ umupeomũriñorã. Eropirã gajirã masa erãre gametarimũriñorã. Eropigu umũri nũcũ Goãmũ gajirãre ìgũ yarã wacũ iimũrĩpũ.

Curimasibigu ðagu wapũ

3 ¹Ñamicague tres árĩcũ Goãmũre serẽrisubu árĩcũ Pedro, Ñũ mera Goãmũ wihigue warã iinõrã. Iri wihi disiporo yujugũ umũ doapũ. ²Umũri nũcũ iri wihi disiporo ðari disiporo waicũri disiporo gajirã ìgũre aĩgãri duhudobõñorã. Ìgũ umũrũ ne masa dehyoagũgue ta curimasibigu árĩpũ.

Eropigu ĩgu iri disiporo pohro doagu niyerure serẽmũripũ iri wihire ñajarãre.

³Eropii Pedro, Ñũ iri wihigue erã ejanũgajacũ curimasibigũpũ erãre ĩha, niyerure serẽpũ. ⁴Eropirã erã Pedro, Ñũ mera ĩgure ĩha, Pedropũ õpa arĩpũ:

—Guare ĩaque mũhũ, arĩpũ Pedro ĩgure.

⁵Ĩgu eroparĩcũ peegu erãre ĩha “Niyerure orãcoma yũre,” arĩ pepiripũ.

⁶Ĩgu eropa arĩ pepiquerẽcũ ta Pedro ĩgure õpa arĩ werẽpũ:

—Niyerure opabeaa yũhũ. Opabiriqueregu ta ire iigũra yũhũ mũre. Jesucristo Nazare majagu ĩgu turari mera curique mũhũ, arĩpũ Pedro curimasibigũre.

⁷Eropa arĩgu ta ĩgu mojtore diayepũ maja mojtore ñeha, ĩgure tarawahgũ nugupũ. Irisubu ta curimasibigũ ĩgu guburire, ĩgu ñigarire turari ñajayoro. ⁸Iri eropa ñajara pũhrũ ĩgu wahgãnũgajapũ. Eropigu ĩgu waha buhrima mũria “Goãmũ turagu õagu àhrimi,” ĩgu arĩ mucubiridiro mera erã mera Goãmũ wihigue ñajapũ pare. ⁹Ĩgu eropa curicũ, “Goãmũ õagu àhrimi,” arĩ gaguiniguicũ masa áripehrerã ĩgure ĩañorã. ¹⁰Eropirã masa ĩgure ĩha masiñorã. “Ihĩ iri wihi maja disiporo õari disiporo pohro ĩgu niyerure serẽ doagu àhrimi,” arĩñorã erã. Eropirã ĩgu eropa curicũ ĩarã ĩhamaria wañorã.

Pedro Goãmũ wihigue masare buhepũ

¹¹Eropii curimasibiridigu Pedro sãre ĩgu duhubirisubu, masa áripehrerã ĩhamaria warã Pedro sã pohro omagã, gamenereñorã. Erã Goãmũ wihigue áriã Salomo waĩcuripũgue áriñorã. ¹²Erã eropa gamenerera pũhrũ Pedropũ werẽpũ erãre.

—Mũa Israe masa, ¿duhpĩrã ĩre ĩha ucari? ¿Duhpĩrã guare mũa ĩhanũrũri? Guapũ guã ya turari mera, Goãmũre guã umupeori mera, guã ejatuharo ĩre curicũ iibirabũ guã. Jesu irire iiami. ¹³Mari ñecũ sũmarã mũra Abrahã, Isaa, Jacobo mũra Goãmũre umupeomũriñorã. Erã umupeodigũpũ Goãmũpũ ĩgu magũre Jesure turagu, õagu ĩgu áriicũ ĩhmumũrimi. Mũa Jesure ĩhaturirãre ohabũ. Eropigu Pilato ĩgure ĩgu peresugue wiudiacũ mũapũ ĩgure ĩgu wiucũ gamebirabũ. Pilatore Jesure ohabũ mũa. ¹⁴Pilato ĩgure wiudiamĩ. Mũapũ Jesure õagũre, õaro iigũre gamebirã gajigũre masa wejẽdigũpũre wiudoreabũ mũa. ¹⁵Eropirã Jesure mari ojocaricũ iigũre wejẽabũ mũa. ĩgu sĩricũ Goãmũ ĩgure masuami. ĩgure masudigũre guã ĩabũ. ¹⁶Eropirã guã ĩgure umupeorã àhraa. Guã eropa umupeocũ ĩagu ĩre mũa dohpague ĩagũre mũa ĩha masigũre Jesupũ ĩgu turari mera ĩgu curicũ iiami.

¹⁷“Yũ acawererã, mari oparã mera Jesure õaro masibiriquererã ĩgure wejẽabũ mũa. Irire masia yũhũ. ¹⁸Iribojegue majarã Goãmũ yare weremũhtanirã Goãmũ erãre ĩgu weredoreldiro dopa ta wereñuma erã sã. “Cristo ñero tarigũcumĩ,” arĩ wereyũñuma erã. Erã eropa arĩ werediro dopa ta eropa wabũ dohpaguere. ¹⁹Eropirã dohpaguere mũa ñero iirare bujawererã áriique. Óaripũre gohrotoque. Cristore umupeoque. Mũa eropa iicũ mũa ñerire cãdijigũcumĩ Goãmũ. Eropigu

mũare mucubiririnũre apigũcumi ĩgu. Eropirã õaro sijnajarãca. ²⁰Eropigu Goãmũ Cristore ĩgu beyedigũre mũare obeogũcumi daja. Cristo Jesu ta ãhrimi. ²¹Ĩgu Jesu Goãmũ pohrogue áricumi dohpa. Iribojegue Goãmũ ĩgu yare weremũhtanirãre weryudoreñumi ĩgu iiburire. ĩgu werediro dopa ta áripehrero amugu iicumi. ĩgu amutuhaja Cristore obeogũcumi daja. ²²Moise irire weregu õpa arĩñumi: “Mari mera majagũre mari acaweregũre Goãmũ yare weremũhtagũre Goãmũ mari Opũ obeogũcumi mũare. Yũre ĩgu obeidiro dopa ta obeogũcumi ĩgu sãre. Eropirã mũare ĩgu wercũ peepheccãrãca mũa. ²³Õpa áriroca. Áripehrerã ĩgũre peeberã, ĩgu dorerire iibirã ĩgu cõanirã áriřãcoma. Goãmũ yarã mera majarã árisome erã,” arimũriñumi Moise iribojeque.

²⁴“Áripehrerã Goãmũ yare weremũhtanirã nũcu, Samue ĩgu pũhrũ áriřã sã i dohpague warire weryuñuma. ²⁵Mari ñecu sumarãre iribojegue majarãre “Masare õaro iigũra,” arĩ weremũriñumi. ĩgu erãre werediro dopa iimi marire dohpaguere. Eropigu Abrahãre ĩgu arĩdiro dopa ta mari sãre arĩ weregu iĩñumi. Õpa arĩ wereñumi Goãmũ Abrahãre: “Áripehreri yeba majarãre õaro iigũra. Õpa irire iigũra: Mũ acaweregu pũhrũ árigũpũ masare õaro iibasagũcumi yũre,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ²⁶Maripũre Goãmũ Jesure ĩgu magũre ĩgu masudigũre mari pohrogue obeomũhtami mari ñero iirare cõãbure. Eropa iigũ ĩgu mũare õaro iiami, arĩpũ Pedro erãre.

Pedro, Ñũ mera oparãre weretamuñorã

4 ¹⁻³Ĩgu eropa wereniguisubu pahia, Goãmũ wihire corerã surara opũ, saduceo masa sã erãre peeñorã. Õpa buhepũ Pedro Ñũ mera masare:

—Jesu ĩgu sĩrira pũhrũ masa mũria wami. ĩgu eropa masa mũriacũ ĩarã, pũhrũ mari sã ĩgu yarã mari masa mũriaborore masia mari, arĩ werepũ Pedro sã. Erã eroparicũ peerã, oparãpũ erã mera guañorã. Eropa guarã naimerecũ ĩarã erã Pedrore, gajirã Jesu apinirã sãre ñeha, peresu iĩñorã.

⁴Oparã eropa gamebiriqerecũ ta masa bajarã Goãmũ yare Pedro sã buherire peerã “Diare ta ãhraa,” arĩ pepiñorã erã. Eropirã Jesu yarã bajarã wañorã. Erã ũa dihtare queocũ Jesure umupeorã cinco mil masa áriñorã.

⁵Eropii gajinũ iri maca majarã mũrã, oparã, judio masa buherã mera Jerusalengue gamenereñorã. ⁶Eropigu pahia opũ Ana waicũgu ero áriřũ. ĩgu acawererã sã áriñorã. Caifa, Ñũ, Alejandro, gajirã mera Ana acawererã áriñorã.

⁷Eropirã erã Pedro sãre erãre gamebeocũ, surarapũ peresugue erãre aĩwiu oparã watopegue erãre aĩ ejañorã. Erã eropa iira pũhrũ oparã serẽpi iañorã Pedro sãre.

—¿Noa ya turari mera mũa curimasibigũre õagu iiarĩ? ¿Noa ãhriri mũare irire iidoregu? arĩ serẽpi iañorã erã.

⁸Erã eroparicũ peegu Espĩritu Santo ĩgu itamurire õaro opagu werepũ Pedro erãre.

⁹—Mũa oparã, mũa mũrã, ¿gua curimasibigũre gua õagu iirare serẽpi ĩarã iiri mũa guare? ¹⁰Ire masique mũa áripehrerã, Israe masa. Ire Jesucristo eropa

iiami. Jesu Nazare majagu, mua crusague wejēdigu, Goāmū masudigu, ĩḡurū ihī curimasibigure ōagu wacū iiami. Eropirā ĩre dohpaguere mua ĩhuro ĩḡu curicū ĩhaa mua. Ōpa āhraa Goāmū yare erā gojarapūgue Cristore wereyuro: ¹¹“Īhī Cristo utāye iro dopa ta Goāmū beyedigu āhrimi. ĩḡu Goāmū beyedigu árĭquerecū masa ĩḡure gamesome. ĩḡure erā gamebiriqerecū Goāmū ĩḡure opu acuami árĭpehrerāre dorebure,” arĭ gojañumi iribojegue. ¹²Ne gajigu masare peamegue wabonirāre taugu ne marimi. I yebaguere Jesu dihta masare taugu āhrimi. Ne gajirā ĩḡu iro dopa árĭrā ne marima, arĭ werepu Pedro erāre.

¹³ĩḡu eropa arĭ werera puhrū, Pedro Ñu mera buheya marirā erā árĭcū ĩarā, güiro mariro erā buhecū ĩarā, murā, oparā, judio masa buherā mera pee ũca wañorā. Eropirā Jesu iro dopa erā buhecū ĩarā, ōpa pepiñorā erā. “Pedro, Ñu sā diaye ta Jesu mera majarā ta āhrima oā,” arĭ pepiñorā erā. ¹⁴Eropigu curimasibiridigu Pedro sā mera árĭpu. ĩḡu, ĩḡu ōagu árĭcū ĩañorā murā, oparā, judio masa buherā mera. Eropirā erā Pedro sāre “Ñero iirā iiaa,” arĭ weresāmasibiriñorā. ¹⁵Eropa weresāmasibirā oparā erā gamenereri taribugue árĭrāre Pedro sāre wiriadoreñorā. ¹⁶Erā wiriara puhrū erā basi weretamuñorā. —¿Oāre dohpa iirācuri mari? arĭ wereniguiñorā erā.

Ōpa arĭ wereniguinemoñorā:

—Pedro, Ñu mera Goāmū turari mera curimasibigure curicū iinirā āhrama. Eropirā Jerusalén majarā árĭpehrerā erā eropa ōaro iirare masiama. Eropirā maripu “Eropa iibirama erā,” arĭmasibeaa mari. ¹⁷Eropirā Jesu ĩḡu buherare gajirāre buhedorebircārā erāre gajirā erā buherire gameri arĭrā, arĭ wereniguiñorā erā erā basi.

¹⁸Eropa arĭ wereniguituha Pedro sāre sihubeo ōpa arĭñorā:

—Jesu ĩḡu buherare ne buhebircāque gajirāre. Irire ne wereniguibircāque, arĭriñorā erāre.

¹⁹Erā eroparĭcū peerā Pedro Ñu mera ōpa arĭñorā erāre:

—Mua ōpa arĭcū muare yuhrirā Goāmūpure tarinugārā iiboca gua. ¿Nihi yapūre gua werecū gahmeri mua? ¿Mua yapūre gua iicū gahmeri mua? ¿Goāmū yapūre gua iicū gahmeri mua? ²⁰Gūapūre gua ĩarare, gua peerare gūare yayasāma masiya mara masare, arĭ yuhripu Pedro Ñu mera.

²¹Erā eroparĭcū peerā oparāpu dipaturi doreriñorā daja erāre.

—Jesu ĩḡu buherare mua buherā ñero tarirāca mua, arĭriñorā oparā erāre.

Erāre “Ñu, Pedro mera ñero iirā iima,” arĭmasibiriñorā erā. Eropirā masapu curimasibiridigu ĩḡu ōagu wacū ĩarā, “Goāmū diaye ta ōagu āhrimi,” arĭñorā masa. Erā eroparĭcū peerā oparāpu Pedro sāre dipuwaja moamasibiri, erāre wiuñorā. ²²Curimasibigu ōagu erā iidigu cuarenta bojori opagu árĭpu.

Jesu yarā erā güibiriburire serēñorā Goāmūre

²³Eropii, Pedro Ñu mera erā mera majarā pohrogue eja, pahia oparā, murā erāre erā arĭrare wereñorā. ²⁴Erā eroparĭcū peerā erā árĭpehrerā yujuro mera mari Pagure Goāmūre serēñorā.

—Gua Opu, mûhu ûmarore, yebare, diarire iigu, árîpehrerãre ojocaricû iigu âhraa mûhu. ²⁵Mu Espîritu Santo gua ñecure Davi mûrure mu pohro majagure ôpa weredoreyoro mu arîdiro dopa ta:

¿Duhpirã judio masa árîbirã guari? Pee masibirã âhrima masa.

²⁶Baja macari majarã oparã gamenere, mari Opu Goãmure, iigu opu acudigu Cristo sãre îhaturi, ñero iidiana erã, arî weredoreyoro mûhu Davire iribojegure.

²⁷Eropa ta âhraa, arî serênemoñorã Goãmure. I macare Herode, Poncio Pilato, judio masa árîbirã, judio masa mera mu beyedigure Jesure ôagu mu pohro majagure wejêdia gamenereama. ²⁸Irisubu mu gamediro dopa ta “Eropa waroca,” mu arîdiro dopa ta iama erã. Mu masiri mera eropa wereyoro mûhu. ²⁹Eropigu, gua Opu, erã guare “Mua buheri waja ñero tarirãca,” erã arîrare guñaque mûhu. Guare itamuque. Eropigu guare mu pohro majarãre güiro mariro mu buherire weredoreque guare. ³⁰Mûhu mu turari mera dorecurãre ôarã iique. Eropigu mu buherire güiro mariro werecû iique guare. Eropigu mu deyoro moarare Jesu mu pohro majagu iigu turari mera ii îhmudoreque guare. Eropigu dorecurãre ôarã gua wadrecû mu turari mera itamuque guare, arî serênorã erã mari Pagure.

³¹Erã eropa arî serêra pûhrû, erã gamenereri wihi ñohmemaa wayoro. Ero eropa ñohmecû ta Espîritu Santo iigu turari mera guñaturarã wacû iipu erãre. Eropa warã, Espîritu Santo iigu dorediro dopa ta iinorã. Güiro mariro Goãmû yare wereñorã erã.

Jesu yarã erã yare dũca wañorã

³²⁻³³Eropirã Goãmû iigu turari mera erã Jesu iigu apinirã ôpa arî wereñorã masare: Jesure Goãmû masudigure gua îabu, arî wereñorã erã masare. Eropigu Goãmû erã árîpehrerãre ôaro itamumûripu. Eropirã Jesure umupearã bajarã árîñorã. Erã yujuropa ta pepirã árîmûriñorã. Eropirã erã erã yare erã doberire “Yaha dihta âhraa,” ne arîbiriñorã. Erã árîpehrerã erã yare gajinore moorãre erã mera majarãre dũca wamûriñorã. ³⁴Eropirã erã mera majarã mojomorocurã marimûriñorã. Erã mera majarã yeba oparã, wiri oparã erã yare duamûriñorã. ³⁵Eropa duarã erã wajasearare erã aigãri, Jesu iigu apinirãre omûriñorã. Eropirã erãpu irire erã mera majarãre dũca wamûriñorã. Árîpehrerã opabirãre dũca wañorã. ³⁶Irisubure yujugu erã mera majagu José waicugu árîpu. Jesu iigu apinirã Josere Bernabé waïyeñorã. Iigu waï Bernabé “Masare mucubiricû iigu âhrimi,” arîma Griego ya mera. Iigu Leví ya curu majagu Chipre nûgnro majagu árîpu. ³⁷Eropigu iigu poeri opagu árîgu irire duapu. Eropigu iigu wajasearare Jesu iigu apinirãre ôpu iigu gajirãre gueredogû.

Ananía iigu marapo Safira mera guypu

5 ¹Gajirã sã Bernabé iro dopa iimûriñorã. Erã Ananía waicugu, iigu marapo Safira waicugo árîñorã. Eropigu Ananía erã ya poerire duapu iigu. ²Eropa duaqueregu ta iigu wajasearare iigu basi aipu. Iigu marapo sã iigu eropa iirare

masipo. Eropigu erã wajasea duharare aigãri, Jesu igu apinirãre opa Ananiãpũ. Eropa ogũ, “Opehogũ iiaa,” arĩripũ igũ. ³Igu eropa iicũ ïagu Pedro igũre werepũ.

—Ananiã, watĩ mure gũyadorecũ mũhũ gũyabũ Espĩritu Santore. Eropigu mũa ya poerire dua, mũa wajasearare mũa basi aĩbu ahrabũ mũhũ. ⁴Mũa duaboro core mũa ya poeri arĩribũ. Eropiro mũa duara pũhrũ mũa ya wajatari ta ahrabũ. ¿Eropigu dohpa arĩronore eropa gũyari mũhũ? Mũhũ gũa dihtare gũyabeaa. Goãmũ sãre gũyabũ mũhũ, arĩpũ Pedro igũre.

⁵Igu eroparĩcũ peegu ta, Ananiãpũ mehmereja, sĩria wapũ. Eropirã arĩpehrerã igũ eropa warare masirã, bũrigã gũĩñorã. ⁶Igu sĩrira pũhrũ mamarã ahri, igũ dũpũre suhri mera oma, disiporogue aigã, yaañorã igũre.

⁷Eropii uhre hora pũhrũ Ananiã mũrũ marapo igũ sĩrirare masibigo Pedro pohrogue ñajapo. ⁸Eropigu Pedro igore opa arĩpũ:

—¿Mũa ya poerire duanijarã dipẽ wajatari mũa? arĩpũ igũ. Eropigo igo igo marapũ mũrũ igũ arĩrañepẽ ta, “Iripẽta wajatabũ gũa,” arĩ wereripo igo sã. ⁹Eropigu Pedro igore werepũ:

—¿Duhpirã mũa yujuro mera Goãmũ Espĩriture gũya ïhadiari mũa? Peeque dohpaguere. Mũa marapũ mũrũre yaanirã ta ahrima daja. Mũa sãre mũa dũpũre aĩrã ahrima, arĩpũ Pedro.

¹⁰Igu eropa arĩ werecũ ta igo mehmereja, sĩria wapũ. Eropirã mamarã iri wihire ñajarã, igo ya dũpũ mũrarore aĩ wiria wañorã. Aigã, igo marapũ mũrũ dipaba yaañorã. ¹¹Eropirã Jesu yarã arĩpehrerã gajirã irire peerã sã, gũitariacãñorã.

Jesu igũ apinirã Goãmũ turari mera ii ïhmuñorã

¹²Eropirã masa watope Jesu igũ apinirã bajasuburi Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ïhmuñorã. Eropirã erã Salomo waĩcũri taribugue õari taribugue gameneremũriñorã. ¹³Eropirã gajirã erãre gũĩrã, erã pohrogue wabiriñorã. Eropa gũĩquererã erãre Jesu igũ apinirãre, “Õarã ahrima oã,” arĩñorã masa. ¹⁴Eropirã ũama, nome bajarã Jesure umupeonũgañorã. ¹⁵Eropirã erã dorecũrãre aigãri, omasiariñe mera pũtãpi apigãñorã Pedro waburi mague erãre. Eropirã dorecũrãre õarã wacũ gamerã Pedro erãre igũ ñapeocũ gameñorã erã aigãnrĩpũ. Erãre igũ ñapeobiricũ Pedro erã weca igũ watĩ merejariñe dihtare gameñorã erã. Iri dihtare gameñorã erã erã õarã waboro dopa. ¹⁶Eropirã Jerusalén pohro arĩri macari majarã sã, dorecũrãre, watẽa ñajasũnirã sãre aigãriñorã. Eropirã erã arĩpehrerã erã dũpũ õaro wañorã.

Oparãpũ Jesu igũ apinirãre ñero iidoreñorã

¹⁷Igu eropa iicũ ïarã pahia opũ, igũ mera majarã mera Pedro sãre peyocũpũ. Pahia opũ mera majarã saduceo masa arĩñorã. ¹⁸Pedro sã iirare peerã erã guatarirã Jesu igũ apinirãre ñehadore, peresu iĩñorã. ¹⁹Eropiira pũhrũ iri ñami ta Goãmũ igũ anyu pãgũpũ erãre peresugue arĩrãre. Tuhajanugu erãre wiriridore opa arĩ werepũ anyu:

20—Goãmũ wihigue waque. Iri wihigue árîrã Goãmũ masare ãgu tauburire, iri õari buherire wereque masare, arĩpu anyu erãre.

21 Ñgu eroparicũ peerã ñamigã ñari Goãmũ ya wihigue ñaja, masare buheñorã erã.

Irinu ta pahia opu, ãgu mera majarã, Israe masa oparã mera gamenere, Jesu ãgu apinirãre peresugue árîrãre aĩgãridoreripu surara oparãre. 22 Eropirã surara oparã peresugue doarãpũre aĩgãrîrã wariñorã. Erãre bocabiriñorã. Bocabiri dujaa wañorã daja. 23 Dujaja wereñorã erã oparãre.

—Peresugue árîri disiporori bihara disiporori ãhrabu. Eropirã erã iri disiporori pohro peresu iinirãre corerã niguiama. Eropã ãabu gũa. Eropirã gũa disiporore pãgũcũ, masa marabu, arĩ wereñorã erã.

24 Erã eroparicũ peerã, surara Goãmũ wihire coreñirã opu, pahia oparã mera irire pee uca wa, “¿Dohpa waha ojogorocurãcuri erã eropa iirã?” arĩ pepiñorã erã. 25 Eropigũ erã pohrogue gajigũ ahri, erãre wereru.

—Mũa peresu iinirã Goãmũ wihigue ãhrama. Ñarã waque bu. Iri wihigue masare buherã iiama erã, arĩ wereru.

26 Ñgu eroparicũ pee, surara opu, ãgu surara mera waha, Jesu ãgu apinirãre dipaturi ñeagãriñorã daja. Eropã ñearã erãre surara turibiriñorã. Eropirã erãre pabonirã árîquererã, masare gũirã pabiriñorã erãre. “Oãre mari pacũ gajirã masapu utã mera dearãcoma marire,” arĩ pepiñorã erã surarapu. 27 Eropirã erãre aĩgãri, oparã core duhudoboñorã erãre. Erã eropa aĩ eraa dobocũ pahia opu erãre turipu.

28—Mũare gũa weretuhabu. Jesu yare buhebiricãque, arĩrabu gũa mũare. Gũa eropa arĩquerecũ ta mũapu árîpehrerã Jerusalén majarãre buhea mũa. Jesu ãgu sîrira waja, gũare dipuwajacucũ iidiarã iica mũa, arĩpu pahia opu.

29 Ñgu eroparicũ peegu Pedropu gajirã Jesu ãgu apinirã mera yuhripu. —Goãmũ ãgu dorerapũre iimũhtarãra. Eropirã puhru Goãmũ gamecũ masa erã dorerire iirãra. 30 Goãmũ mari acawererã iribojegue majarã opu Jesure masudi árîmi. Ñgu ta ãhrimi mũa crusague pabia wejẽdigu. 31 Jesure masura puhru Goãmũ ãgure “Õagu ãhrimi,” arĩ, ãgu diayeru doadoremi Jesure ãgu Pagupu. Eropigũ Jesu masa opu, masare masugu árîgu, Israe masare erã ñeri iirare bujawererã árîdoregu, erã ñerire cóadiami Jesu. 32 Eropirã guapu Jesu ãgu iirare ñanirã árîrã irire werea gũa. Espiritu Santo irire ãhmugu árîgu weremi ãgu sã. Ñgure Espiritu Santore Goãmũ oboami. Árîpehrerã Goãmũ dorerire iirãre ãgu Espiritu Santore ohomi, arĩ wereru erãre.

33 Ñgu eroparicũ peerã oparãpu guatariacãñorã. Eropirã erã Jesu ãgu apinirãre wejẽdiariñorã. 34 Irisubure erore Gamalie fariseo masu ero árîgu erãre wejẽdoregu iibiripu. Ñgu oparã mera majagu, dorerire buhegu ãgu árîcũ, masa erã umupeogu árîpu. Eropigũ Ñgu Jesu ãgu apinirãre merogã coredoregu gajipuge erãre aĩgãdorepu surarare. 35 Erã eropa aĩgãra puhru ãgupu wereru masare.

—Mũa Israe masa, oãre mũa iiburire õaro pepique mũague wejẽri arîrã. 36 Guñaque Teuda mũurere. Ñgu, ãgu basi “Masare tarinugagu ãhraa

yũhũ,” arĩmi masare. Eropirã masa bajarã cuatrocientos masa ãgu mera majarã dujama. Eropirã gajirãpu ãgure wejẽnirã árĩma. ãgu sircũ ãha ãgu buherire buhenirãpu wasiria wanirã árĩma. Eropirã erã dohpaguere marima. ³⁷Pũhrũ masare erã queorisubu árĩcũ Galilea majagu Juda waĩcũgu masare ãgu buhecũ ãgu mera masa bajarã dujama. ãgu sã sĩa wadi árĩmi. Eropii ãgu yarã árĩpehrerã wasiria wanirã árĩma erã sã. ³⁸Eroparĩgu dohpaguere mũare ire arĩgu iiaa. Eropã ãacãque oãre Jesu yare wererãre. Eropii i buheri oã erã ya buheri Goãmu ya buheri árĩbiro, pehrea waroca. ³⁹Goãmu ya buheripũ árĩro, ne pehresome. I buheri Goãmu ya árĩcũ ne ire ne dedecũ iimasibea mũa. Mũa ire dedecũ iidiarã Goãmu mera gamequeãrã iiboca mũa, arĩpu Gamalie erãre. ãgu eropa arĩ werecũ peerã, “Diaye ta ãhraa,” arĩ, peeñorã oparã. ⁴⁰Eropirã erã Jesu apinirãre sihubeo, erã eracũ ãarã erãre tãrañorã. “Jesu yare buhebiricãque mũa,” arĩtuhaja, erãre wadoreñorã. ⁴¹Eropa wadorecũ peerã erã oparã pohrogue árĩnirã waha wañorã. Jesu ya árĩburire ñero tarirã bũrigã mucubiriñorã Jesu ãgu apinirã. ⁴²Eropirã mũuri nũcu erã ya wirigue, Goãmu wihigue sãre Jesucristo yare buhe weremuriñorã erã.

Siete itamumorãre beyeñorã Jesu yarã

6 ¹Irinũre Jesure umupeorã bajarã wañorã. Eropirã griego masa judio masa mera gameturiñorã erã Jesu yarã dihta árĩquererã. Griego masa wapeweyarã nomere mũuri nũcu erã barire oãro erã guerebiricũ ãarã judio masare turiñorã. ²Eropirã Jesu ãgu apinirã, docepũ Jesure umupeorãre árĩpehrerãre erã pohrogue sihubeo, õpa arĩ wereñorã: —Gua Goãmu yare buherã ãhraa gua. Barire gueremorãno árĩbeaa gua. ³Eropirã mũa gua acawererã, siete mũmare, gajirã “Õarã,” erã arĩrãre, Espĩritu Santo oparãre amaque. Erãpũre barire gueredoreque mũa. ⁴Eropirã guapũ mũuri nũcu Goãmũre serẽ Goãmũ yare buherãca, arĩñorã Jesu apinirã erã Jesure umupeorãre. ⁵Erã eroparĩcũ peerã, “Áũ, eropa ta iirã,” arĩñorã erã árĩpehrerã Jesure umupeorã. Eropirã Estebanre Cristore umupeogure, Espĩritu Santo turarire wũaro opagure beyeñorã erã. Gajirã sãre beyeñorã. Felipe, Prócorore, Nicanore, Timore, Parmenare, Nicolare bari gueremorãre beyeñorã erã. Nicolapũ judio masu árĩbigũ Antioquã majagu judio masa buherire gamegu erã mera ñajadigu arĩpu. ⁶Erã beyenirãre Jesu ãgu apinirã pohro aĩ erañorã gajirã Jesu yarãpu. Erã eropa aĩ eracũ ãarã erã Goãmũre serẽbasañorã. Eropirã erã beyenirã weca erã mojotorire duhpeñorã Goãmũ turarire orã. ⁷Eropirã iri yeba majarã Goãmũ yare masipehrenijarã iĩñorã. Eropirã Jerusalengue árĩrã Jesure umupeorã bajarã wanemoñorã daja. Eropirã pahia sã bajarã Jesu yarã wañorã.

Gajirã Estebanre ñeañorã

⁸Eropigu Esteban Goãmu turarire opagu árĩpu. Īgu Goãmu òaro iigu árĩpu. Eropigu ĩgu Goãmu turari mera deyoru moarire ii ĩhmupũ masa erã ĩaro. ⁹Judio masa erã buheri wihi majarã ĩgure ĩhaturiñorã. Eropirã ĩgu mera game ðuyasonũgañorã. Erã Liberto waĩcurã árĩñorã. Eropirã erã Cirene majarã, Alejandría majarã, Cilicia majarã, Asia majarã mera bajarã árĩñorã erã Esteban mera ðuyasorã. ¹⁰Esteban masigu dopa ta, Espĩritu Santore wuaro opagu ta ĩgu wereniguicũ peerã erã yujuro bojebiriñorã ĩgure. ¹¹Eropa yujuro bojebirã erã gajirãre ahma gũyadore, wajayeñorã erãre. Erã eropa gũyadorecũ òpa arĩ weresãñorã erã Estebanre:

—Īhĩ Goãmure ĩgu ñero wereniguicũ, Moisere ĩgu ñero wereniguicũ sãre gũa peeabũ, arĩ weresãriñorã erã gũyarãpu gajirãre.

¹²Erã eroparicũ peerã masa, judio masa buherã, mũrã sã ĩgu mera guañorã. Eropirã erã Estebanre ñeha erã oparã pohro aĩgãñorã ĩgure. ¹³⁻¹⁴Eropirã erã gajirãre gũyanemodoreñorã. Òpa arĩñorã erãpu:

—Īhĩ mũmũri nũcu Goãmu wihire, ĩgu doreri sãre ñero wereniguigu ãhrimi. Peeabũ gũa ĩgure ĩgu òpa aricũ. “Jesu Nazare majagu Goãmu wihire cóãgũcumi. Eropigu ĩgu Moise dorerare marire ĩgu wererare gohrotogũcumi Jesu,” arãmi Esteban gũa peecũ, arĩ gũya weresãriñorã erã. ¹⁵Eropirã árĩpeherã ero doarã Estebanre òaro ĩhamehtu, ĩgu diapore ĩañorã erã. Anyu iro dopa deyoyoro ĩgu diapo.

Esteban Jesu yare werepu

7 ¹Eropii pahia opu serẽpipũ Estebanre.

—¿Òã erã arĩri diaye ta ãhriri? arĩ serẽpipũ ĩgu Estebanre. ²Īgu eroparicũ peegu, Estebanpu erãre òpa arĩ werepu:

—Acawererã, mũrã, gũa pagũ sumarã, peeque. Abrahã mari ñecu mũrũ iribojegue majagu Mesopotamiague ĩgu aricũ, Harãngue ĩgu arĩboro core, Goãmu turagu gosesiriro dopa ĩgure Abrahãre dehyoãnumi. ³Eropa dehyoagu Goãmu wereñumi ĩgure. “Mũ ya yebare mũ acawererã mera arĩbircãque. Eropigu gaji yebague waque. Mũ eropa wacũ mũre iri yebare ĩhmugũra yũhũ,” arĩpu Goãmu Abrahãre. ⁴Īgu eroparicũ peegu Abrahã sã Caldea majarã ya yeba arĩrã wañuma. Pu Harãngue ejañuma. Erogue eja arĩñuma. Eropigu ĩgu pagũ ĩgu sĩrira pũhrũ i yeba dohpague mũa arĩri yeba Goãmu ta arĩdoreñumi Abrahãre. ⁵Īgure eropa arĩdorequeregu Goãmu Abrahã ĩgu arĩri yebare òaro gohra apibirimũriniñumi ĩgure. Ne merogã apibiriniñumi. Eropigu Abrahã ĩgu porã marigu arĩquerecũ ta Goãmũpu ĩgure òpa arĩ wereñumi. “Mũre mũ pãamerã gaji turi majarãguere i yebare ogũra,” arĩñumi Goãmu Abrahãre. ⁶Eropa arĩgu ta òpa arĩ werenemoñumi Goãmu Abrahãre. “Mũ pãamerã gaji turi majarãgue gaji yebague waha, erogue gajirã pohro arĩrã erã pohro majarã arĩrãcoma erã. Eropirã cuatrocientos bojori gohra ero majarã ñero iirãcoma

mũ pãramerã ártituriarãguere. ⁷Eropigu ero majarãre erã eropa iira waja dipuwaja moagura yũhũ. Yũhũ eropiira pũhrũ mũ pãramerã i yeba erarãcoma daja. Eropirã i yeba yũ dorerire iirãcoma erã,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ⁸Eropa arĩgu Goãmũ “Yũ arĩdiro dopa ta iigura,” arĩgu Abrahã ĩgu guñaburire õpa apiñumi ĩgure. Merogã gasirogãre ĩgu ðũpũre wiri aĩdoreñumi ĩgure, ĩgu eropa arĩ wereraguere guñadoregu. Eropiira pũhrũ Abrahã Isaare porãcũñumi. Ocho nuri pũhrũ merogã gasirogãre wiri aĩñumi Isaa ðũpũ sãre. Pũhrũ Isaa Jacobore ĩgu porãcũra pũhrũ wiri aĩñumi ĩgu ðũpũ sãre. Eropigu Jacobo doce gohra porãcũñumi. Erã docepũ mari cururi nũcũ oparãgue árimũriñuma.

⁹“Eropirã erã Jacobo porã mari ñecũ sũmarã mũra Josére erã pagũ magure peyocũmũriñuma. ĩgure cohã, duacãñuma Egiptogue warãre. Eropigu Josére Goãmũ itamumũriñumi. ¹⁰ĩgu ñero taricũ ĩagu Goãmũ ĩgure itamumũriñumi. ĩgu eropa itamucũ Josérũ õaro pee masigu wañumi. Eropigu faraõ Egipto majagu opũpũ Josére ĩgu gamecũ iĩñumi Goãmũpũ. ĩgu eropiicũ faraõpũ Josére Egipto majagu opũ, ĩgu ya wihi majagu opũ apiñumi.

¹¹“Eropii irisubure ta Egiptogue, Canaa waicũri yeba sã ne deco aribiriyoro. Eropirã ero majarã ñero tariñuma. Eropirã Canaague árirã Jacobo porã mari ñecũ sũmarã mũra bari bocabirimũriñuma. ¹²Eropigu Egiptogue trigo áricũ peegu, Jacobo ĩgu porãre erogue bari asũdoregu ne obeogu iĩñumi. ¹³Pũhrũ Egiptogue erã ejacũ José ĩgu tĩrãre wereñumi. “Mũa pagũ magũ ta ãhraa yũhũ,” arĩñumi erãre. Eropigu José acawererãre ne ĩagu iĩñumi opũ faraõ waicũgu. ¹⁴Pũhrũ José ĩgu tĩrãre erã pagũ Jacobore sihudoregu obeoñumi. ĩgu acawererã setenta y cinco masa áriñuma irisubu. ¹⁵ĩgu magũ ĩgu sihubecũ peegu Jacobo Egiptogue wañumi ĩgu magũ pohrogue. ĩgu magũ pohro ãhri, pũhrũ siria wañumi pare. Eropirã ĩgu porã mari ñecũ sũmarã mũra erogue siripehrea wañuma erã sã. ¹⁶Eropirã Siquẽ waicũri yebague erã ðũpũre aĩ, masa goberigue seatuha yaañuma erã ðũpũre. Abrahã ĩgu asũra yebague áriyoro iri yeba erãre yaara yeba. Ero core Abrahã iri yebare Hamor porãre asũyuñumi niyeru mera.

¹⁷Eropigu Goãmũ Abrahãre “I yebare ogũra mũre,” arĩmũriñumi. “Iri yebare ogũra,” ĩgu arĩrasubu ejacũ Abrahã pãramerã Israe masa bajarã masa wañuma. Egiptogue áriñuma. ¹⁸Egipto yeba erã áriñicũ, gajigu opũ ñajañumi. Eropigu ĩgu opũpũ José mũrũre masibiriñumi. ¹⁹Eropigu ĩgu mari acawererãre ñero iidia, erã porãre wejedia, erã porãre wejẽ cóacãdoreñumi erãre. Eropigu mari ñecũ sũmarãre ñero iĩñumi opũ faraõpũ. ²⁰ĩgu eropiirisubu Moise áribupũ masa dehyoañumi. ĩgu õagu, Goãmũ õaro ihasuagu árimũriñumi. Eropirã ĩgu pagũ sũmarã urerã abe gohra õaro ihadibuñuma ĩgũgãre. ²¹Moisere dibunemomasibiricũ ĩgure erã cóara pũhrũ opũ mago ĩgure boca aĩ majaa, igo magũ iro dopa ta dibuñumo ĩgure. ²²Eropirã Egipto majarã õaro masirã yare buheñuma Moisere. Eropigu gũiro mariro wereniguigu opũ iro dopa iigu áriñumi Moise.

²³“Eropigu Moise cuarenta bojori ĩgu opaboro core ĩgu acawererãre Israe masare ñadiagu erã pohrogue curigu wañumi. ²⁴Eropa curigu ejaqu Egipto

majagu Moise acaweregure igu ñero iicũ Moise iañumi. Eropã iagu igu acaweregure itamuñumi Moise. Igu acaweregure itamugu Egipto majagupure pa wejẽcãñumi igu. ²⁵Eropirgu Moise opa arĩ pepiriñumi. Yu acawererã erã acaweregure yu itamucũ iarã, ‘Goãmũ marire ðaro taricũ iidoregu oboeñumi ire,’ yu acawererã yure arĩ pepirãcoma,” arĩ pepiriñumi Moise. Erãpu ne eropa pepibiriñuma. ²⁶Gajinu Moise igu acawererãre perã erã basi gamequeãrãre iapu. Eropigu igu erãre bosariñumi. “¿Mũa basi áriquerã gamequeãri mũa?” arĩñumi Moise erãre. ²⁷Igu eroparicũ peegu yujugu igu acaweregure ñero iigu Moisere tuubeoñumi. “Mũhu gũa opu áribeaa. Gũare doregu áribeaa mũhu. ²⁸¿Carẽre Egipto majagure mũ wejẽdiro dopa ta yu sãre wejẽdiagu iiri mũhu?” arĩñumi igu Moisere. ²⁹Igu eroparicũ pee ñca wa Moise oma duhrigã waha wapũ. Madián waicuri yebague waha wañumi. Erogue nomeore boca perã porãcũñumi.

³⁰“Eropii Moise cuarenta bojori gohra ero igu áriãrã puhũrũ Sinaí waicudigu utãgu pohro masa marirogue igu áricũ anyu igure dehyoañumi. ³¹Eropa irigugã ujucũ iagu Moise iha ñca wañumi. Iri peamere pohrogã ðaro igu iagu wacũ gohra Goãmũ igure wereñumi. ³²“Goãmũ ahraa yũhu. Mũ ñecu sũmarã, Abrahã, Isaa, Jacobo erã Goãmũ ahraa yũhu,” arĩñumi Goãmũ Moisere. Igu eroparicũ peegu Moiserũ naragãñumi. Ne iha wahgũbiriñumi. ³³Eropigu Goãmũ wereñumi igure. “Dohparagã yu pohro niguigu iiaa mũhu. Eropigu guhyadiaro mera mũ zapature tuweaque. ³⁴Yaharã masa Egiptogue erã ñero taricũ iabũ. Erã siwerrerire peeabũ. Eropigu erãre itamugu ahrabũ. Erã eropa wacũ iagu waque mũ sã. Egiptogue mũre obeogura erãre itamudoregu,” arĩñumi Goãmũ Moisere.

³⁵“Erãpu mari acawererã Israe masa Moisere gamebirituhajañuma. “Mũhu gũa opu áribeaa. Mũhu gũare doregu áribeaa,” Moisere eropa arĩãrã gamebirã iituhajañuma. Eropã erã Moisere gamebiriqerẽcũ Goãmũ igure Egiptogue oboeñumi mari acawererãre, Israe masare itamubure, erãre dorebure. Igu eropa obeogu anyupure igure yucugugue dehyoadigure itamudoreñumi igure. ³⁶Moise ta mari acawererãre Israe masare Egiptogue áriãrãre wiudigu arĩñumi. Eropigu Egiptogue eja, ihĩ Moise Goãmũ turari mera ii ihmũnũgañumi. Eropigu wũariya diariyague eropa ta iĩñumi daja. Pũhrũguere masa marirogue sãre cuarenta bojori gohra Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ihmũmũriñumi igu erãre. ³⁷Ihĩ Moiserũ mari acawererãre Israe masare weremũriñumi. “Yu iro dopa ta Goãmũ yare weremũhtabure Goãmũ obeogucumi. Eropigu igu mũa mera majagu mũa acaweregu árigucumi. Igu eropa eracũ igure ðaro peeque mũa,” arĩmũriñumi Moise erãre. ³⁸Moise masa marirogue mari acawererã Israe masa mera arĩmũriñumi. Eropigu mari ñecu sũmarã iribojegue majarã mera arĩñumi igu. Eropã árigũ Sinaí waicudigu utãgugue igure weredigũ anyu mera arĩñumi. Erogue Goãmũ igu dorerire aĩdigũ arĩñumi Moise.

³⁹⁻⁴⁰“Iri dorerire utãgugue Moise waha aĩrisubu mari ñecu sũmarã mũra Egiptogue dujadiarã Moisere tarinũgañuma. Erã igure gamebiriñuma. Eropã gamebirã Aarõre Moise tĩgure opa arĩñuma: “¿Igu Moise marire Egiptogue aĩgãridi dohpa wayuri igu? Masibirica mari. Eropigu goãmãrã wãanirãre iique

mari yarã árĩmorã. Eropirã mu wéanirã marire doreri mari wadiari maha marire aĩgãrãcoma,” arĩñuma erã. ⁴¹Eropa arĩra puhru erã wecure oro mera wéañuma. Eropa iituhaja, erã waimurãre wejẽ, erã wéadigu pohro aĩgãri umupeoñuma ñgure. Eropirã erã erã iidigure wecure ñarã, mucubiri, bosenu iĩñuma. ⁴²Eropigu Goãmũ erã wéadigure erã umupeocũ ñagu, erãre cóacãriñumi. “Erã yure cóarã gajirã ñmaro majarãpure umupeo curaporo,” arĩgu cohãgã wariñumi. Goãmũ yare weremuhtanirã õpa arĩ gojañuma Goãmũ wereniguirire:

Mua Israe masa, yure ñe ñero iiabũ. Masa marirogue cuarenta bojori gohra árĩrã waimurãre mua wejẽñirãre mua soenirãre yure mua obodiro dopa ta umupeorabũ mua. Eropirã yurure umupeobirabũ mua. ⁴³Eropirã mua Molo waĩcũgure umupeorã árĩrã, ñgure umupeori wihire iiabũ mua. Eropirã “Refa gua goãmũ ahrimi,” arĩrã ñgu necãmũ mua wéadigure mua umupeobũ daja. Erã wéanirãre mua iinirãre mua umupeobũ. Mua eropa iira waja muare Babilonia sipũgue cóabeogũra yũhũ, arĩñumi Goãmũ ñgu ya weremuhtanirã mera.

⁴⁴“Eropirã masa marirogue Goãmũ masa mera ñgu árĩri wihire waimurã gasiri wihire opamuriñuma mari ñecu sũmarã iribojegue majarã. Iri wihi Goãmũ masa mera ñgu wereniguirire wihi árĩyoro. Iri wihigue Goãmũ dorerire ñgu gojara mijiri ñtã mijiri árĩyoro. Iri wihire Goãmũ ñgu werediro dopa ta Moiserẽ ñgu ñhmuđiro dopa ta ñ hacũdoreñumi Goãmũ Moiserẽ. ⁴⁵Pũhrũgue majarã mari ñecu sũmarã Josuẽ mera iri wihire aĩgãriñuma mari árĩri yebague erarã. Erã iri yebaguere Goãmũ ñgu apira yebaguere erã eraboro core iri yeba majarã murare Goãmũ cóacãñumi. Irisubure Goãmũre umupeori wihire waimurã gasiri wihire opamuriñuma mari ñecu sũmarã. Ne Davi murũ ñgu árĩcũgue opatuñuma iri wihire. ⁴⁶Eropigu Davi murũ Goãmũre mucubiricũ iĩñumi. Eropigu Goãmũ ya wihi árĩburire iidiagu Davipũ serẽriñumi Goãmũre. ⁴⁷Ñgu eropa serẽquerecũ ta Salomopũ Davi magurũ Goãmũ ya wihire iĩñumi. ⁴⁸Ñgu eropa iiquerecũ ta Goãmũrũ masa erã iira wihiguere árĩbeami. Õpa arĩñumi Goãmũ wereniguirire weremuhtadigu:

⁴⁹Õmarogue yũ doaro aħraa. Ero doagu dorea yũhũ. Eropiro yebapũ yũ guburire duhpereo iro dopa ta aħraa. Yũhũ turatariagu aħraa. Yaha wihi árĩborore iimasibea mua. Goãmũ yũ árĩcũ yũ árĩburi wihire mua iimasibea. ⁵⁰Yũ basi i yebare árĩpehrero iiabũ yũhũ, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Goãmũ yare weremuhtadigu, arĩpũ Esteban. ⁵¹Eropigu õpa werenemopũ Esteban erãre:

—Mua ne yũhridiabrã aħraa. Goãmũ yare peequererã, ñgure yũhridiabeaa. Espĩritu Santore tarinũgataria mua. Mua ñecu sũmarã erã iidiro dopa ta iiaa mua. ⁵²Mua ñecu sũmarã árĩpehrerã Goãmũ ya weremuhtanirãre ñero iĩñuma. Erã Goãmũ yare weremuhtanirãpũ “Pũhrũ õagu Goãmũ yare weremuhtagu arigũcumi,” arĩ erã wererã árĩcũ peeñuma mua ñecu sũmarã murã. Eropa arĩ werenirã murare wejẽmuriñuma. Eropirã “Õagu,” erã arĩgure mua sã dohpaguere ñgu ya curu majarã árĩquererã ta ñgure wejẽabũ. ⁵³Goãmũ

dorerire anyuapũ wereriĩnuma mũare. Eropirã mũa iri dorerire opariyoro. Eropirã iri dorerire tarinũgabũ mũa, arĩ wereniguitupũ pare Esteban.

Erã Estebanre utãyeri mera dea wejẽnorã

⁵⁴ĩgu eroparicũ peerã erãpũ buriğã gũanorã. Eropa turaro guarã, guhyarã waĩnorã. ⁵⁵Erã eropa guaquerẽcũ ta ĩgu Espĩritu Santo ĩgu dorero dopa ta iipehogũ árĩgu, ĩgu turarire õaro opagũ árĩgu, umarogue ĩhamemujũ Goãmũ gosesiririre ĩapũ Esteban. Jesu Goãmũ diayerũ ĩgu niguicũ ĩapũ ĩgu. ⁵⁶Eropa ĩagu õpa arĩpũ —Umarogue merogã ero tuweamaacũ Jesu Goãmũ obeodigu Goãmũ diayerũ ĩgu niguicũ ĩhaa yũhũ, arĩpũ Esteban.

⁵⁷ĩgu eroparicũ peerã ta erã buriğã gaguinigui, erã gamirire bihacã, yujuro mera ĩgu pohrogue omagã, ĩgure ñeãnorã. ⁵⁸Ñehatuhaja, ĩgure aigã, iri maca tũro pohrogue cõãnorã ĩgure. Eropirã utãyeri mera dea wejẽcãnorã erã ĩgure. Erã eropa wejẽboro core ĩgure utãyeri mera deamorã erã weca maja suhrire tuwea, mamũre Saulo waĩcũgure iri suhrire opabasadoreĩnorã erã.

⁵⁹Eropigu Esteban erã ĩgure utãyeri mera dea wejẽrisubu õpa arĩpũ.

—Jesu yũ Opũ, yũ sĩporãre aĩque, arĩpu.

⁶⁰Eropigu ĩgu mereja õpa arĩpũ:

—Opũ Jesu, oã dohpague ñero erã yũre iirire erãre dipuwaja moabita mũhũ, arĩpũ Esteban.

Eropa arĩtuhajagũ ta sĩria wapũ ĩgu.

8

¹Eropigu Esteban ĩgu sĩricũ ĩagu, “Õhaa,” arĩpũ Saulo.

Saulopũ Jesu yarãre ñero iipũ

Eropirã irinũre ta Jesu yarãre Jerusalẽgue árĩrãre ñero iinũgaĩnorã Jesure gamebirãpũ. Erã eropa ñero iicũ Jesu yarã Judea yebague, Samaria yebague yoarogue duhrisirigã waĩnorã. Jesu ĩgu apinirã dihta wabiriĩnorã. ²Eropirã gajirã Goãmũre umupeorã Esteban dũpũ mũrarore yaa, buriğã oreĩnorã erã. ³Saulopũ Jesu yarãre ñetariaro iimũrĩripũ. ĩgu erã ya wirigue ñaja, umare, nomere ñeha, peresugue bihadobomũripũ.

Samariague Jesu yare buhepũ Felipe

⁴Eropirã yoarogue wasirininã Jesu yarãpũ Jesu yare buheĩnorã.

⁵Eropigu Felipe Samaria waĩcũri macague eja, Jesu yare buhepũ iri maca majarãre. ⁶ĩgu eropa buhecũ ero majarã õaro peeĩnorã. Eropirã Goãmũ turari mera deyoro moarire ĩgu ii ĩhmucũ ĩaĩnorã erã. Eropa ĩarã ĩgure õaro peeĩnorã erã. ⁷Bajarã watẽa ñajasũnirãre ĩgu pohro erã eracũ ĩagu watẽapũre wadorepũ ĩgu. Watẽapũ buriğã gaguinigui, duhugã waha waĩnorã erãre. Eropigu bajarã dũpũ buhanirãre, curimasibirãre dũpũ õarã iimũrĩripũ. ⁸ĩgu eropa iicũ ĩarã iri maca majarã bajarã masa mucubiriĩnorã.

⁹Irisubure Simo waĩcugu iri maca majagu yee árĩpũ, Eropigu yeea erã iirare ii ãhmumũripũ Samaria majarãre. Ĩgu eropa ii ãhmucũ ero majarã ãha uca wa ĩgure guhyadiaro mera ãarã árĩñorã.

—Yũhũ masipehogũ ãhraa, arĩpũ Simopũ erãre.

¹⁰Ĩgu eropa iicũ ãarã masapũ òpa arĩmũririñorã:

—Ihĩ Goãmũ ya turari opagu ãhrimi. Goãmũ iro dopa turagu ãhrimi, arĩmũririñorã masa erã oparã mera. Erã árĩpehrerã òaro peeñorã ĩgure.

¹¹Ĩgu yeea erã iiri ĩgu purisiriri mera yoiari boje ii ãhmumũripũ erãre. Ĩgu eropa ii ãhmucũ ãarã erã uca wamũriñorã. Eropirã erã ĩgure umupeomũriñorã. ¹²Felipepũ erã ĩgure eropa umupeoquerecũ Goãmũ ĩgu opũ árĩrire, Jesucristo yare òari buherire werepũ. Ĩgu eropa werecũ erã ĩgure òaro peeñorã. Erã eropa òaro peecũ ĩagu ùma, nome mera waĩyepũ Felipe. ¹³Eropigu Simo ĩgu yee sã Felipepe òaro peepũ. Eropigu ĩgu sãre waĩyepũ. Ĩgu eropa iira pũhrũ Felipe mera dujapũ ĩgu. Felipepũ Goãmũ turari mera ii ãhmucũ ĩagu, dorecurã òarã ĩgu iicũ ĩagu Simo ãha uca wamũripũ.

¹⁴Eropirã Samaria majarã Goãmũ yare erã burigã gamecũ peebeomũriñorã Jerusaléngue árĩrã Jesu ĩgu apinirãpũ. Erã eropa peebeorã Pedrorẽ, Ñu sãre obeñorã Samariague. ¹⁵Eroque erã ejara pũhrũ Pedro sã Goãmũre serẽbasañorã. “Oã Samaria majarã mũre umupeorã mũ Espĩritu Santore opaporo,” arĩ, serẽbasañorã erã Goãmũre. ¹⁶Erã Samaria majarã Jesucristo waĩ mera waĩyesũnirã árĩñorã. Iri dihtare masiñorã erã. Eropirã Espĩritu Santore opabiriniñorã dohpã. ¹⁷Eropigu Pedro Ñu mera Samaria majarãre erã mojotorire erã weca duhpeora pũhrũ Espĩritu Santore opanũgañorã erã.

¹⁸Eropigu Pedro sã erã ya mojotori mera erã duhpeora pũhrũ Espĩritu Santo eracũ ĩapũ Simo yeepũ. Eropa ĩagu árĩgu, erã turarire gamegu niyeru mera wajayediariũ. ¹⁹Òpa arĩripũ Simo:

—Yũ sãre oque i turarire. Yũ sã yũ mojotori mera masa weca duhpeodiaca Espĩritu Santore erã ñeaboro dopa. Eropigu i yũ iiburi wajare wajayediaa, arĩripũ Simo erãre.

²⁰Ĩgu eroparĩcũ peegu Pedro òpa arĩpũ.

—Mũ niyeru mera Goãmũ ya turarire mũ asũdiara waja mũ niyeru mera ta peamegue waque mũhũ. ²¹Goãmũ mũ pepirire masimi. Mũhũ ñegu árĩnia. Eropirũ ire gua iirire iimasibea mũhũ. I mũ iirino árĩbeaa. ²²⁻²³Burigã peyocũ mũhũ. Eropigu mũ ñeri iirire ne duhumasibea mũhũ. Eropigu ire mũhũ ñero iirare bujawereque mũhũ. Goãmũre mũ ñero pepirire ero diaye ta serẽque mũhũ. Mũhũ eropa iicũ ĩagu ĩgu mũ ñerire cãdijibocumi, arĩ werepũ Pedro ĩgure.

²⁴Ĩgu eroparĩcũ peegu Simo yũhrĩpũ ĩgure.

—Yũre serẽbasaque mũa Goãmũre mũ arĩdiro dopa yũ wabiriboro dopa. Iri waja peamegue wadiabeaa yũhũ, arĩpũ Simo ĩgure.

²⁵Ero pũhrũ Pedro Ñu mera Goãmũ yare wereñorã. “Jesu ĩgu masa mũriacũ ĩabũ gua,” arĩ, Samaria yeba árĩri macari majarãre òari buherire buheñorã. Erãre Goãmũ yare buhetuhaja Jerusaléngue dujaa wañorã.

Felipe Etiopía yeba majagure buheru

²⁶Eropii Goãmu ïgu obeodigu anyu Felipere werepu:

—Dohpaguere òdoca surgue waque. Jerusalén pohro áríri mague Gazague wari mague waque, arí werepu anyu Felipere. Iri maha masa marirogue áríyoro.

²⁷Ïgu eroparicũ peegu ïgurũ iri mague waha warũ. Pũhrũ iri mague yujugũ masure bocatĩribu iipũ. Ïgu bocatĩribu árĩpũ Etiopía yeba majagu opu. Eropigu Candace waĩcũgo Etiopía majago opo bũro yare niyerure árĩpehrerire ïhadibugũ árĩpũ. Eropigu ïgu Jerusaléngue mari Pagure umupeogu ejadí árĩpũ. ²⁸Ïgu ya macague tũrudiru mera dujaagu irirugue waqueregu ta buhegu iipũ. Goãmu yare weremũhtadigu Isaia ïgu gojarapũre buhegu iipũ.

²⁹Eropigu Espĩritupũ Felipere òpa arí werepu.

—Sihĩ tũrudirugue wagũ pohrogue waque, arĩpũ Espĩritu Santo ïgure.

³⁰Ïgu eroparicũ peegu, Felipepũ tũrudiru pohrogue omagã, Isaia ïgu gojarare Etiopía majagu ïgu buhecũ peepũ. Eropa peegu Felipe serẽpipũ ïgure.

—¿Mu buherire masiri mũhu? arĩpũ ïgu.

³¹Ïgu eroparicũ peegu Etiopía majagu òpa arí yũhrĩpũ:

—Gajigu yũre weretaugu maricũ òaro masibea yũhũ. Ohõ yũre weredoagu ariqũ yũhũ dipaba, arí yũhrĩpũ ïgu Felipere.

—Áu, arí, dojapũ ïgu pohro. ³²Eropii Goãmu yare Etiopía majagu ïgu buheripũ òpa áríyoro:

Ovejare erã ñeha wejẽdiro dopa ta ïgu sãre ñeha wejẽrãcoma masa.

Eropigu ovejagãre ïgu poare erã seacũ ïgu gaguĩnguĩbiro dopa ta ïgu masũ sã ejari mariro árĩgũcumĩ. ³³Ïgure erã wereyarãcoma.

Eropirã ïgu ïgu ñero iibiriquerecũ ta erãpũ ñero iirãcoma ïgure. Ïgu i yebague ïgu árĩcũ erã ïgure wejẽrãcoma. Eropigu ïgu porã marigu sĩria wagũcumĩ, arí gojara áríyoro.

³⁴Iripũ eroparicũ ïagu, Etiopía majagu Felipere serẽpipũ:

—Wereque yũre. ¿Òpa Isaia ïgu arĩgu nihino árĩcuri ihĩ? ¿Isaia ïgu basi weregu iicuri? ¿O gajigũre weregu iicuri? arí serẽpipũ Etiopía majagu.

³⁵Ïgu eropa serẽpi ïacũ peegu Felipe iripũre ïha, Jesu yare werepu Etiopía majagũre. ³⁶Eropirã erã iriru mera waha, maũgãgue ejañorã.

—Ïaque. Ohõ maũgã aħraa. I maũgãgue yũre waĩyeque, arĩpũ Etiopía majagu.

³⁷—Jesure mũhũ òaro umupeocũ ïagu mũre waĩyegũra, arĩpũ Felipe ïgure.

—Jesure umupeoa yũhũ. Ïgu Cristo Goãmu magũ aħrimi. Irire òaro masia yũhũ, arĩpũ Etiopía majagu.

³⁸Eropa arĩgu ta ïgu tũrudiru autugũre yaudorepũ. Iriru yũsumerejara pũhrũ wiriañorã erã. Wiria waha, iriyagãgue eja, ñumu wiri ñugajañorã. Ero ñumunũgaja, Felipepũ ïgure waĩyerũ. ³⁹Waĩyetuhaja erã majajanũgajacũ Goãmu ïgu Espĩritu Felipere aĩgã warũ. Ïgu eropa wara pũhrũ Etiopía majagu òaro mucubirigu ïgu ya yebague dujaa warũ. Ïgu eropa iira mũjutũyacũ ne

dipaturi Felipere ñabiripũ. ⁴⁰Felipepũ eropa iituhaja Azotogue ejarpũ. Eropigũ baja macarire ñari buherire buherpũ masare. Pũ Cesareague buhetumãripũ.

Saulo Jesucristore ñagũ ñgũre umupeonũgarpũ

9 ¹Irisubure Saulo Jesu yarãre ñaturigũ, “Erãre wejẽgũra,” arĩgũ, ñgũ opũ pohrogue wapũ. ²Erogue ejagũ ñgũ gojarapũrĩre serẽpũ pahia opũre. Ñpa arĩpũ:

—Damasco maca maja wirigũe mari buheri wirigũe Jesu yarãre, ñmare, nomere yũhũ erãre bocaia, ñeha dihri, Jerusalẽngũe aĩgãrigũra. Iri wirigũe árirãre yũ erãre ñeaburipũre paperapũre yũre goja oque, arĩ serẽpũ pahia opũre.

³Iripũre aĩtuhaja, waha, ñgũ Damasco pohro ñgũ ejabu iicũ gohra ñmaro maja gosesiri medijuyoro ñgũre. ⁴Eropa gosesiri medijucũ ta ñgũ yebague mehmerejagũ, werenigũicũ peerũ.

—Saulo, Saulo, ¿duhpigũ mũhũ yũre ñero iiri? arĩro cariyoro.

⁵—Opũ, ¿nihino ãhriri mũhũ? arĩpũ Saulo.

—Yũhũ mũ ñero iigũ ta ãhraa arĩpũ Jesu. Mũhũ yũ mera guagũ yũre yũhribigũ, mũ basi ta ñero tariaa, arĩpũ Jesu Saulore.

⁶Ñgũ eroparicũ Saulo güiri mera naragãnijagũ ñpa serẽpũre:

—Opũ, ¿dohpa yũhũ iicũ gahmeri mũhũ? arĩpũ Saulo.

Ñgũ eroparicũ ñpa arĩpũ Jesu ñgũre:

—Wahgãnũgajaque mũhũ. Macague waque. Iri macague ejacũ ero majagũ mũ iiburire weregũcumi mũre, arĩpũ Jesu Saulore.

⁷Ñgũ eroparicũ Saulo mera majarãpũ ñgũ werenigũiri dihtare peeñorã. Jesupũre ñabiriñorã. Ñgũ eropa wacũ ñarã güirã erã wereniguimasibiriñorã.

⁸Eropigũ Saulo yebague oyadigũ wahgãnũgaja, ñgũ ñacũ ñgũ cuiri deyobiriyoro. Eropirã erã ñgũ mojotore ñeha, Damascogue tuã wahgã wañorã erã ñgũre. ⁹Eropigũ ñgũ ñhreneñ gohra ne ñabiri, babiri, ne ihribiripũ.

¹⁰Eropii Jesu ñgũ buhegũ Ananía waĩcũgũ Damasco arĩpũ. Eropigũ Jesu dehyoapũ Ananíare. Eropa dehyoagũ piyupũ ñgũre:

—Ananía, ¿ãhriri? arĩpũ Jesu ñgũre.

—Ãhraa yũ, arĩ yũhripũ Ananía ñgũre.

¹¹Ñgũ eroparicũ Jesu ñgũre werepũ.

—Diaye waĩcũri mague waque. Eropa wagũ Juda ya wihigũe Tarso majagũre Saulo waĩcũgũre amaque. Ñgũ Goãmũre serẽnigũigũ iicumi.

¹²Eropigũ quẽro dopa ta ñgũ ñarare ñagũ iicumi erogũere. Ñpa árirĩre ñagũ iicumi. Mũhũ mũ mojotore ñgũ weca duhpeo, ñgũ cuiri ñaro wacũ ñagũ iicumi ñgũre dehyoarare, arĩpũ Jesu Ananíare.

¹³Ñgũ eroparicũ peegũ Ananíapũ ñpa arĩpũ:

—Opũ, ñgũ mũ yarãre ñarãre Jerusalén majarãre ñero iiapũ. Bajarã masa yũre eropa arĩ wereama. ¹⁴Eropigũ ñre ñgũ arĩpehrerã mũre umupeorãre peresu iigũ arigũ iiapũ. Pahia oparã ñgũre eropa iidoreañorã, arĩpũ Ananía Jesure.

¹⁵Ñgũ eropa arĩquerecũ Jesupũ werepũ ñgũre.

—Īgu Saulopu yu beyedigū āhrimi. Īgu yaha buherire baja macari majarāre, oparāre, Israe masa sāre buhegucumi. ¹⁶Eropigū bajasuburi yahare ĩgu buheri waja ĩgu ñero tarigucumi. Irire ĩgure masicū iigura. Eropigū waque mūhu, arīpu Jesu Ananiāre.

¹⁷Īgu eropa arīra pūhrū Ananiāpu, waha eja, Saulo ĩgu áriri wihigue ñaja waru. Ñajaja, ĩgu mojtore Saulo weca duhpeo, werepu ĩgure:

—Acaweregu Saulo, mari Opu Jesupu mague mure dehyoadigu yure obeoami mu cuiri mu ĩaboro dopa. Espiritu Santore mu opaboro dopa, ĩgu dorediro dopa mu ĩaboro dopa yure obeoami mu pohrogue, arī werepu Ananiā Saulore.

¹⁸Īgu eroparicū ta ĩgu cuirire wai nūturi dopa bejarire ĩgu cuirire cohrodijacū ĩapu pare Saulo. Īgu eropa ĩatuhara pūhrū ĩgu wahgānugajacū gajigupū waīyepū ĩgure. ¹⁹Eropigū ĩgu, ĩgu bara pūhrū turagu waru.

Saulo Damascogue Jesu yare buhenugapu

Eropii bajamenuri Damascogue Jesu yarā mera árīmari pu Saulo.

²⁰Eropigū irisubure ta ĩgu judio masa buheri wiri árīgu, Jesu yare buheru masare. “Jesu Goāmū magu ta āhrimi,” arī werepu Saulo. ²¹Īgu eropa werēcū ĩarā árīpehrerā ĩgure peerā ũca wañorā.

—Ihī Goāmū yarāre Jesure umupeorāre ñero iidigu āhrimi. Eropigū ĩgu erāre ñeha, dihri, pahia oparāre odiadigu árīrimi. Eropiidiagu ōguere aridigu árīrimi, arīñorā masa ĩgure peerā.

²²Erā eroparīquerecū Saulo güiro mariro turaro mera buhenugapu. Judio masare Damasco majarāre ōaro werepu. “Ihī Jesu diaye ta Cristo marire taubu āhrimi,” ĩgu arī werēcū erāpu ĩgure “Guyagu iimi ihī,” arīmasibiriñorā ĩgure.

Saulo duhri wahgāpu judio masare

²³Eropirā bajanuri pūhrū judio masa ĩgure wejēdiañorā. Eropirā erā basi gamenere ĩgure erā wejēburire wereniguiñorā. ²⁴Eropirā ĩgure wejēdiarā, iri maca maja disipororire ũmure ñami sāre coremuriñorā. Saulo wiricū ĩha wejēmorā coreñorā. Erā eropa wejēdiaquerecū Saulo erā wejēdiarire masipu ĩgu mera majarā mera. ²⁵Eropirā ñamigue Saulo buherā ĩgure puibu wñari puibu mera aīsā, iri maca maja sāriro pūpūngue duhudijucāñorā ĩgure.

Saulo Jerusalén árīpu

²⁶Eropigū Saulo Jerusaléngue ejagu, erogue Jesu yarā mera ĩgu árīdiaripu. Īgu eropa árīdiacū erā ĩgure “Jesure umupeogu árībeami ihī,” arīñorā. ĩgure güi árīñorā. ²⁷Erā eropa güiquerecū ta Bernabépu ĩgure aīgāpu Jesu ĩgu apinirā pohrogue. Eropigū Saulo mague Jesure ĩgu ĩarare, Jesu mera ĩgu wereniguirare, Damascogue güiro mariro Jesu yare ĩgu buhenugarare werepu Bernabépu. ²⁸Īgu

eropa werera pũhrũ Saulo erã mera ñajagũ, Jerusaléngue erã mera árimũripũ. ²⁹Eropigũ ãgũ güiro mariro Jesu yare buhepũ. Eropigũ ãgũ judio masare Jesu yare weretarinũgagũ iipũ. Erã judio masa griego masa ya wereniguiã árinõrã. Eropirã Saulo ãgũ eropa weretarinũgari waja ãgũre wejẽdiañõrã. ³⁰Erã eropa wejẽdiacũ ãrã, Saulo mera majarã Jesu yarãpũ ãgũre Cesareague aĩduhriã waha wañõrã. Eroque ãgũre sihu áriniguiã Tarsogue obeñõrã erã ãgũre.

³¹Eropi áripehrerogue Judea yebague, Galilea yebague, Samaria yebague Goãmũ yarã ñaro árimũriñõrã. Irisubure ne masa ñero iibirimũriñõrã erãre. Eropirã ñaro buheñõrã erã. Eropirã erã Goãmũre gũhyadiaro ãñõrã. Espiritu Santo erãre ãgũ itamucũ erãpũ Jesure umupeorã bajarã wañõrã.

Pedro Eneare ñagũ wacũ iipũ

³²Eropii Pedro áripehreri macarigue wagũ, Jesu yarã Lida majarã pohrogue sãre ejarũ ãgũ. ³³Eroque ejaã Enea waĩcũgũre bocajarũ. Enea ñũpũ buhadigũ áriãgũ, ocho bojori gohra erã pũtãpidi oyamũripũ.

³⁴Eropigũ Pedropũ ãgũre õpa arĩpũ:

—Enea, Jesucristo ñagũ áricũ iimi mũre. Wahgãñũgajaque. Mũre pũtãpira gasirore amuque, arĩpũ Pedro ãgũre.

Ãgũ eroparĩcũ ta ãgũ wahgãñũgaja waha wapũ. ³⁵Eropirã áripehrerã Lida majarã, Sarón majarã ãgũre ãrã, erã erã ñeri iirare duhu, Jesure umupeonũgañõrã.

Dorca waĩcũgore masupũ Pedro Jesu turari mera

³⁶Eropii Jope waĩcũri macague Jesure umupeogo Tabita waĩcũgo áriõ. Igo waĩ Tabita griego ya wereniguiã mera Dorca ãhraa. Igo õarire iigo baja omũriõ masare. ³⁷Eropigo irisubure iigo dorecũ wahgũ, sĩa wamũriõ. Igo sĩacũ ãrã, erã iigo ñũpũ mũrarore ñaro coe, umaro maja taribugue apĩñõrã igore. ³⁸Lida waĩcũri maca Jope pohrogue áriõoro. Ero eropa áricũ Jesure umupeorã Jope maca majarã Pedro Lidague ãgũ áricũ peebeñõrã. Eropa peebeorã perã umare obeñõrã Pedro pohrogue. ãgũ pohrogue ejarã wereñõrã Pedrorẽ erã.

—Yojaro mera waque gũa árirogue, arĩ wereñõrã erã.

³⁹Erã eroparĩcũ peegũ erã mera waha wapũ ãgũ. Eroque ãgũre erã aĩ ejara pũhrũ umaro maja taribugue sĩridigo pohro aĩmũria wañõrã ãgũre. Pedro áricũ ãrã áripehrerã wapeweyarã nome orerã ãgũ pohro ejanũgamũriñõrã. Tabita erã mera árinigogue baja suhrire iibasamũriõ. Eropirã erã iigo eabasara suhri mũrre ãhmuñõrã Pedrorẽ. ⁴⁰Pedro erãre iri taribugue áriãre wiriadorepũ. Erã wiriara pũhrũ ãgũ mereja, Goãmũre igore serẽbasapũ. Eropigũ iigo ñũpũ mũrarore maji ãrã,

—Tabita, wahgãque, arĩpũ ãgũ.

Ãgũ eroparĩcũ ta igorpũ ãrã wahgũ, Pedrorẽ ãrã, wahgã doajapo. ⁴¹Igo eropa wahgã doajacũ ãrã, ãgũ iigo mojtore ñeha tarawahgũ nugupũ igore. Eropigũ ãgũ ero majarãre Jesu yarãre, wapeweyarãre sihubeo, igore

ojocarigore wiapũ erãre. ⁴²Ïgu eropa iira pũhrũ árĩpehrerã Jope majarã irire masirã bajarã masa Jesure umupeonũgañorã. ⁴³Pũhrũ Jopegue Simo waimurã gasirire amugu mera bajanuri Pedro ïgu mera árĩpu.

Pedro Corneliore Jesu yare werenũgarũ

10 ¹Irisubure Cesareague Cornelio waĩcũgu árĩgu. Ïgu cien surara opu árĩpu. Erã surarapu erã ya curu Italiano waĩcũyo ro. ²Cornelio ïgu ya wihi majarã mera mari Pagũre umupeorã, gũhyadiaro ïarã árĩñorã. Eropigu ïgu judio masa mojomorocũrãre itamugu baja gajinore omũripũ. Eropigu ïgu umuri nũcu mari Pagũre serẽmũripũ. ³Eropii ñamicague tres árĩcũgue Goãmu yagu anyu ïgure dehyoapu. Eropa dehyoagu Cornelio pohrogue ñajajapu.

—Cornelio, arĩ piyupu anyu ïgure. ⁴Eropigu Cornelio ïgure ïha güigu õpa arĩpu:

—Opũ, ññehenore gahmeri? arĩpu ïgu.

—Masare mũ orare, mari Pagũre mũ serẽniguirare Goãmu peeami.

⁵Eropigu Jopegue mũ umare obeoque. Eroque Simo Pedro waĩcũgu ãhrimi. Ïgure aĩgãrdoreque mũ umare. ⁶Ïgu gajigu Simo waimurã gasiri amugu pohro, wũariya tũro árĩri wihi ta ãhrimi, arĩpu anyu Corneliore.

⁷Anyu eropa arĩtuhaja, wiria waha wapu. Ïgu wiriara pũhrũ Cornelio perãre ïgure itamurãre yujugu ïgu surara mera majagure sihupu. Surarapu Goãmũre umupeogu árĩgu, umuri nũcu Corneliore itamudigu árĩpu. ⁸Eropigu Cornelio erãre werepeho, Jopegue obeopũ erãre.

⁹Eropi gajinũ Jopegue erã warisubu goeri boje gohra árĩcũ Pedropũ wihi wecague Goãmũre serẽgu wapu. ¹⁰Eropigu ïgure oa pũricũ badiapu. Eropigu gajirã barire erã moarisubu ïgũpu dehyoacũ ïapu. ¹¹Umarore pãrimaacũ, wũari gasiro wapicũrisubu pepũri ojogorori dirira gasiro dijaricũ ïapu. ¹²Iri gasiro pohecague bajarã waimurã nũgu majarã, yebague paha curirã, mirimagũ porã majarã árĩñorã. ¹³Iri ïgu ïara pũhrũ, Pedrorẽ wereniguiro caricũ peepũ.

—Pedro, wahgãnũgajaque. Oãre wejẽ baque, arĩro cariyoro ïgure.

¹⁴Ïgu eroparicũ peequeregu ta Pedro õpa arĩpu:

—Opũ, ne erãre babeaa yũhũ. Ñerãre, Goãmu ïgu badorebirinirãre ne babirimũrabũ yũhũ, arĩpu Pedro.

¹⁵Eropigu Pedro dipaturi wereniguiro caricũ peepũ.

—Goãmũ, “Oarã ãhrima,” ïgu arĩnirãre “Ñerã ãhrima,” arĩbircãque mũhũ erãre, arĩro cariyoro Pedrorẽ.

¹⁶Eropii uhresubu eropa arĩ wereniguiara pũhrũ iri gasiro umarogue mũria wayoro daja. ¹⁷Eropigu Pedro bũrigã guña “¿Dohpa arĩdiari iiri yũre eropa dehyoaro?” arĩ pepĩpu ïgu ïgu basi. Ïgu eropa pepirisubu Cornelio uma ïgu obeonirãpu Pedro ya wihigue ejañorã. “¿Simo ya wihi nohogue ãhriri?” arĩ, erã serẽpira pũhrũ ïgu ya wihigue ejañorã erã. ¹⁸Eropirã erã serẽ ïha purumuñorã. “¿Simo Pedro waĩcũgu i wihire ãhriri?” arĩ serẽpi ïañorã erã.

¹⁹Eropigu Pedro igu pepirisubu Espiritu Santo igure wererũ:

—Ĩaque. Uterã uma mure amarã iima. ²⁰Wahgãnugajaque. Dijaque. Erã mera waque. “¿Dohparĩri?” arĩ pepibigu ta waque ðaro mera. Yũrũ erãre õguere oboeabu, arĩrũ Espiritu Santo Pedroe.

²¹Ĩgu eroparĩcũ peegu Pedro erã pohrogue dija wa,

—Ĩaque. Ohõ ahraa yũhu mua amagãrigũ. ¿Duhpirã arirã iiari mua yũ pohro arirã? arĩrũ Pedro erãre.

²²Ĩgu eroparĩcũ ta erãrũ õpa arĩñorã.

—Cornelio cien surara orũ, ðarire iigu, mari Pagure guhyadiaro mera umupeogu, árĩpehrerã judio masa “Õagu” erã arĩgu mure sihugãridoregu oboeami guare. Goãmu õagu anyu Corneliore mure sihudoreapu. Õpa arãrũ: “Pedroe mua ya wihigue aĩgãridoreque mu umare. Eropii igu mure weregucumi,” arĩ, sihudoreapu anyu Corneliore, arĩ wereñorã Cornelio Pedroe igu sihudorenirãrũ.

²³Erã eroparĩcũ Pedropũ erãre ñajaridore, bari oho, igu ya wihigue carĩdorepũ erãre. Eropigu gajinu Pedro wahgã, erã mera waha warũ. Eropirã gajirã Cristo yarã Jope majarã Pedroe wapicũgãñorã.

²⁴Gajinu erã Cesareague ejañorã. Eropigu Corneliopũ igu acawererãre, igu mera majarã sãre sihu gameneo, Pedroe corepũ. ²⁵Eropigu Pedro Cornelio ya wihi pohrogue igu aricũ iagu Corneliopũ igure bocatĩri wiria, igu guburi pohro merejapũ. ²⁶Ĩgu eropa iicũ Pedropũ igure aĩ wahgũnugurũ.

—Niguique mũhu. Yu sã mu iro dopa ta árĩgu ahraa. Goãmu árĩbeaa, arĩrũ Pedro igure.

²⁷Ĩgu eropa arĩtuhajara pũhrũ Cornelio igure aĩñaja warũ igu ya wihigue. Erogue ñajajagu masa bajarã iri wihigue gamenere igure corerãre ĩapũ Pedro. ²⁸Eropigu Pedro erãre wererũ:

—Judio masũ árĩqueregu ta gajĩ curu majarã mera árĩgu gua dorerire tarinugagu iiaa yũhu. Irire ðaro masia mua. Eropigu gajĩ curu majarãre “Ñerã aħrima,” arĩdorebirami Goãmu. Õpa arĩ wereami igu yure. ²⁹Ĩgu eroparĩcũ peegu õguere mua pohroguere ahrabu. Mua yure sihubeoocũ “Ne wasome,” arĩbirabu. ¿Dohpa árĩronore yũhu õgue aricũ gahmeari mua? arĩrũ Pedro erãre.

³⁰Ĩgu eroparĩcũ peegu Corneliopũ õpa arĩrũ:

—Tres árĩcũ i horano gohra ta mari Pagu yagu anyu yure dehyoami. Wapicurinu wahaa igu yure dehyoara pũhrũ. Irinu ta mari Pagure yũ serẽniguirisubu cuimijuri suhricũgu yũ pohro dehyonugajami. ³¹Eropigu igu yure õpa arãmi: “Cornelio, mũhu mari Pagu mera mu serẽcũ igu peeami. Eropigu mojomorocũrãre erã gamerire mu ocũ iagu mari Pagu mu mera mucubirigu itamugucumi. ³²Eropigu Jopegue mu umare oboeque Simo Pedro waĩcũgure mu pohrogue erã aĩgãricũ. ĩgu gajigu Simo waimũrã gasiri amugu ya wihi, wũariya tũro pohro árĩri wihi aħrimi igu. ĩgu mu pohro eragu mure weregucumi,” arĩ wereami igu yure. ³³Ĩgu eroparĩcũ peegu yũ umare mure aĩgãridoregu oboeabu yũhu. Eropigu ðaro iigu ahraya mũhu gua pohroguere. Eropirã gua árĩpehrerã

õre mari Pagu ïgu ïhabeoro árirã iiaa gña. Árípehrerire mari Pagu Goãmũ mure ïgu weredora peediarã, cohreabu gña, arĩpu Cornelio Pedore.

Pedro Jesu yare werepu Cornelio ya wihi majarãre

³⁴Ïgu eroparĩcũ peegu, Pedro õpa arĩ werepu:

—Dohpague masia pare. Diaye ta áhraa. Goãmũ yujuropa ta õaro iimi marire. ³⁵Eropigu árípehreri macari majarã Goãmũre guhyadiaro erã ïacũ, õarire erã iicũ, Goãmũpu erãre mucubirimi. ³⁶Goãmũ gña judio masa pohro Jesucristore obeomi. Masa Goãmũ mera õaro erã áriboro dopa Jesupu õari buherire weremi. Iri buherire mua masia. Jesucristopũ árípehrerã masa opu áhrimi. ³⁷Ñu waĩyegu “Mua ñerire bujawereque. Eropirã waĩyenirã árique,” masare ïgu eropa arĩ werera puhru Galileague õari buherire Jesupu werenũgami. Puhru Judea yebague iri buherire werepehomi. ³⁸Ihĩ Jesu Nazare majagure Goãmũpu ïgu turarire, Espĩritu Santo mera ïgu iimasiburire odi árimi Jesure. Eropigu Jesu õaro iigu wami. Eropa wagu watẽa ñajasũnirãre, ñero tarirãre, árípehrerãre õarã wacũ iimi. Mari Pagu Jesu mera áridi árimi. ³⁹Judea yeba, Jerusalén sãre árípehreri ïgu iirare gña íabu. Puhru erã crusague pabia wejẽma ïgure. ⁴⁰Eropigu uhrenũ waboro Goãmũ ïgure masudi árimi. Eropigu Jesure ïgu masura puhru gajirãre dehyoacũ iidigu árimi mari Pagu. ⁴¹Irisubu Jesure árípehrerã íabirima. Guare bajamerãgãre dehyoami. Mari Pagu ïgu gamerãre, Jesure íamorãre iribojegue Goãmũ guare beyepũ. Guapu Jesu ïgu sĩridi masara puhru ïgu mera baha, ihrĩbu. ⁴²Eropigu ïgu guare doremi õpa arĩgu: “Masare wereque. Yũhu Jesu árípehrerã ojocarirãre, sĩrinirãre erãre dipuwaja moabu yũ áricũ iiami yãre Goãmũ. Eropirã irire wereque,” arĩ doremi Jesu guare. ⁴³Árípehrerã Jesure erã umupeocũ íagu Goãmũ erã ñerire cãdijigucumi. Irire árípehrerã Goãmũ ya weremuhtanirã iribojegue majarã wereyuũuma, arĩ werepu Pedro.

Judio masa áribirã Espĩritu Santore opanũgañorã

⁴⁴Iri árípehrerire ïgu eropa arĩ wererĩsubu, árípehrerã irire peerã mera Espĩritu Santo árinũgamurĩpu. ⁴⁵⁻⁴⁶Eropirã erã judio masa áribirã peeyamariri werenĩguiri mera mucubiriri mera werenĩguinũgañorã. Erã ya werenĩguiri mera “Goãmũ turagu, õagu áhrimi”, arĩrã iĩnorã. Erã eroparĩcũ peepũ Pedro ïgu acawererã judio masa mera. Eropirã Espĩritu Santo judio masa áribirã mera ïgu árinũgacũ íarã judio masapu uca wañorã. Eropigu Pedro õpa arĩ werepu judio masare:

⁴⁷—Mari iro dopa ta Espĩritu Santore opama oã sã. Erã eropa opacũ íarã oãre waĩyedoremasia mari, arĩpu Pedro erãre.

⁴⁸Eropa arĩtuhaja Jesu waĩ mera judio masa áribirãre waĩyedorepu Pedro. Erã eropiira puhru “Gña mera bajamenũrigã dujanique,” arĩñorã erã Pedro sãre.

Pedro Jerusalén majaräre Jesu yaräre werepü

11 ¹Eropii judio masa áribirã sã Goãmu yare erã òaro gamecũ Jesu ìgu apinirãpü erã acawererã Judeague árirã mera peebeoñorã. ²Eropirã Pedro Jerusaléngue ìgu dujajacũ iarã judio masa Jesu yarã bajamerãgã ìgure òpa arĩnorã: ³—¿Judio masa áribirã pohro duhpigu ejari mũhũ? ¿Dohpa áriironore erã mera bahari mũhũ? arĩ turiñorã erã Pedrore. ⁴Erã eroparicũ peegü Pedro ìgu iirare werepehopü erãre. ⁵Òpa arĩ werepü: —Yũhũ Jopegue árigü Goãmure serẽgü iibũ. Eropigü yũre òpa dehyoabũ. Yũhũ ìacũ wũari gasiro wapicũrisubu pepũri dirira gasiro umarogue yũ pohrogue dijaricũ ìabũ. ⁶Eropigü iri gasirore òaro ìabũ “¿Ñeheno iri gasiroguere àhriri?” arĩbũ. Eropigü ìabũ iri gasiroguere árirãre. Waimũrã nũgũ majaräre, yebague paha curirãre, mirimagü porã majaräre ìabũ. ⁷Eropigü Goãmü ìgu yũre wereniguirire peebũ. “Pedro, wahgãnũgaque. Wejẽ baque oãre,” arĩgü carimi yũre. ⁸Ìgu eroparicũ peegü òpa arĩbũ yũhũ. “Opũ, ne erãre babeaa yũhũ. Ñerãre Goãmü badorebirinirãre ne babirimũrabũ yũhũ,” arĩbũ yũpũ. ⁹Eropigü umarogue yũre dipaturi wereniguigü carimi daja. “Goãmü ìgu ‘Òarã àhrima,’ ìgu arĩrãre ‘Ñerã àhrima,’ arĩbircãque mũhũ,” arĩgü carimi yũre. ¹⁰Eropigü uhresubu ìgu eropa arĩ wereniguira pũhrũ iri gasiro dipaturi mũria wabũ daja. ¹¹Yũ eropa ìarisubu ta urerã uma gua árirĩ wihigue ejanirã árima. Erã Cesarea majagü ìgu obeonirã árinirã árima. ¹²Eropigü Espĩritu Santopũ yũre erã mera wadoregü “‘Erã ñerã àhrima,’ arĩbircãque erãre,” arĩ weremi ìgu yũre. Eropirã oã seis mera yũ acawererã mera Cesarea majagü ya wihigue ñajajabũ gua. ¹³Eropigü ìgu gũare òpa arĩ weremi. “Anyu yaha wihi dehyoacũ ìabũ yũhũ. Òpa weremi yũre. ‘Jopegue Simo waĩcũgure aĩgãridoreque. ¹⁴Ìgu mũre mũ acawererã mera mũare áripehrerãre peamegue wabonirãre mũa tariborore weregũcumi,’ arĩmi anyu yũre,” arĩ weremi yũre Cesarea majagü. ¹⁵Eropii yũhũ erãre wereniguirisubu Espĩritu Santopũ erã mera árinũgami marire ìgu iimũhtadiro dopa ta. ¹⁶Eropigü Jesu ìgu wererare guñabũ yũhũ. Òpa arĩ weremi ìgu: “Ñu mũare waĩyegü deco mera waĩyemi. Yũpũ iri tauro iigũra mũare. Pũhrũ Espĩritu Santore mũa mera áriniguicũ iigũra,” arĩ weremi. ¹⁷Eropigü Jesucristo mari Opũre mari umupeocũ ìagü Goãmü ìgu Espĩritu Santore ohãmi marire. Eropigü Goãmü marire ìgu Espĩritu Santore ìgu odiro dopa ta judio masa áribirã sãre ìgu ohãmi. Goãmü ìgu eropa iicũ ìagü ìgure tarinũgamasibea yũhũ, arĩpũ Pedro erãre judio masare Jesu yaräre. ¹⁸Ìgu eroparicũ peerã, erã ìgure ne arĩnemobiriñorã. Ìgure erã turimasibiriñorã. Eropirã erã Goãmure mucubirãrã, —Goãmü òagü, turagü àhrimi, arĩñorã. Òpa arĩnemoñorã erã: —Judio masa áribirã sã erã ñerire bujawererã árirã Goãmü ìgu taunirã árirãcoma. Eropa ìgu taunirã árirã erã sã umũri nũcũ ìgu mera áriniguirãcoma, arĩnemoñorã erã.

Antioquía gajirã Jesu yarã árĩñorã

¹⁹Eropii Estebanre erã wejẽra pũhrũ masa Jesu yarãre ñero iĩñorã. Erã eropa iicũ ĩarã Jesu yarã duhrisirigã wañorã. Eropirã erã Feniciague, Chipregue, Antioquíague waha, judio masa dihtare Goãmũ yare wereriñorã erã. ²⁰Gajirãpũ Jesu yarã mera majarã Chipre majarã, Cirene majarã Antioquíague eja, judio masa árĩbirãre Jesu yare buheñorã Goãmũ erãre ĩgũ tauboro dopa. ²¹Eropigũ mari Opũ erãre itamupũ. Eropirã masa bajarã Jesure umupeo, òaripũre gohrotoñorã.

²²Eropii “Antioquía majarãgue Jesure gamecoma,” arĩ peebeoñorã Jerusalén majarã Jesu yarã. Erã eropa peebeora pũhrũ Jerusalén majarã Bernabé waicũgũre Antioquíague obeoñorã. ²³Eropigũ ĩgũ Antioquíague eja, Goãmũ itamuri mera judio masa árĩbirã ĩgũ yarã erã wacũ ĩagũ, bũrigã mucubiripũ. Eropigũ ĩgũ ero majarãre òpa arĩ werepũ:

—Jesure eropa umupeoniguicãque. ĩgũ yare ne duhubiricãque, arĩ werepũ ĩgũ árĩpehrerãre erãre.

²⁴Bernabé òagũ árĩgũ, Espĩritu Santore wũaro opagũ árĩgũ, Jesu dorediro dopa iigũ árĩgũ Jesure òaro umupeodigũ árĩpũ. Eropirã ĩgũ buhera pũhrũ bajarã masa Jesure umupeoñorã.

²⁵Pũhrũ ĩgũ Tarso waicũri macague Saulore amagũ wapũ. ²⁶Eroque ĩgũre bocajapũ. ĩgũ bocajara pũhrũ Antioquíague aigãpũ Saulore. Eroque erã ejara pũhrũ yuju bojori gohra erã Goãmũ yarã mera gamenere, bajarã masare buhemuriñorã erã. Eropirã Antioquíague Cristo yarã Cristiano waicũnũgañorã.

²⁷Irisubure Goãmũ ya weremũhtarã Jerusalén árĩnirã waha, Antioquíague ejañorã. ²⁸Eropigũ erã mera majagũ Agabo waicũgũ Jesu yarã watope nigũgũ, Espĩritu Santo ĩgũ turari mera werepũ erãre. “Árĩpehreri yebaguere bũrigã oanũ waroca,” arĩ wereyupũ ĩgũ. Irisubure bari maririsubu árĩcũ árĩpehrerã weca opũ Claudio árĩpũ. ²⁹Eropirã Jesu yarã árĩpehrerã erã oparopẽ erã acawererãre odiarã erã basi game wereniguiñorã. “Judea yeba majarãre Jesu yarãre niyerure obeorã,” arĩñorã erã basi. ³⁰Erã eropa arĩra pũhrũ Bernabé Saulo mera erã iri niyerure aigãbasañorã. Eroque ejarã Judea majarãre Jesu yarãre wiañorã iri niyerure.

Pedrore peresu iĩñorã

12 ¹Irisubu opũ Herode yujurãyerire Jesu yarãre ñero iinũgãpũ. ²Eropigũ ĩgũ Ñu tĩgũre Santiagopũre matamiji mera ĩgũ wejẽdorecũ gajigũpũ ĩgũre wejẽpũ. Santiagore ĩgũ wejẽcũ judio masa mucubiriñorã. ³Erã mucubiririre Herode masigũ, “Eropa dihta iicũ gahmema erã,” arĩgũ Pedro sãre peresu iipũ. Irinũrĩre bũgabiriri pan erã bari bosenu Pascua árĩyoro. ⁴Eropigũ Herode Pedrore ñeha, peresu iipũ. Eropigũ diez y seis surarare ĩhadibudorepũ ĩgũre. Wapicũrã surara ĩgũre ĩhadibumuriñorã. Pũhrũ wapicũrã erã gohrotonirã ĩgũre ĩhadibumuriñorã. Eropa ta iĩñorã erã diez y seis surara. Herodepũ Pascua pũhrũ Pedrore peresugue árĩgũre masa core

duhudobodiaripũ ĩgũre wejẽdorebu. ⁵Eropigũ Pedro peresugue áriřũ. ĩgu erogue áricũ ta Jesu yarãřũ Goãmũre burigã serẽbasañorã ĩgũre.

Goãmũ peresugue árigũre Pedrore wiupũ

⁶Iri ñamire ta Pedro comedari peda mera erã diridigũ perã surara watope carĩgũ iipũ. Eropirã perã surara disiporo coreniguiñorã ĩgũre. Eropigũ iri ñami boyoro Herode Pedrore judio masa core duhudobodiaripũ ĩgũre wejẽdorebu. ⁷Eropigũ Goãmũ anyupũ Pedro carĩgũ pohro ĩgu niguiçũ ĩgu peresu áriři taribu boyopehrea wayoro. Eropigũ anyu Pedro pohro niguiğũ ĩgu patorere puucarepũ ĩgũre.

—Duru wahgãque, arĩpũ ĩgu Pedrore. ĩgu eroparicũ ta ĩgu mojotorire erã dirira comedari pãrisiri dija wayoro. ⁸Eropigũ anyu ĩgũre werepũ:

—Mũ ya suhrire sañaque. Mũ zapatu sãre sañaque, arĩpũ ĩgu.

Ĩgu eroparicũ Pedropũ ĩgu arĩro dopa ta iipũ.

—Mũ weca majañe suhrirore saña, yũ mera arique, arĩpũ anyu.

⁹Ĩgu eroparicũ iri taribugue áridigũ wiria anyu pũhrũ waha warũ ĩgu. Eropa waquereğũ ta opa arĩ pepiripũ ĩgu. “¿I diaye áribiricuri? ¿O quẽğũ iicuri yũhũ?” arĩ pepiripũ ĩgu. ¹⁰Eropirã erã ĩgu áriři taribu pohro niguirã surarare tarigã, gajirã yoañariro niguirã sãre tarigã, wũari disiporogue ejañorã. Iri disiporo macague wari mare cãhmotayoro. Iri biharise irise basi pãricũ erã wiriañorã. Wiria wa erã mague waha wañorã. Anyupũ waha warũ. Eropigũ Pedro yujugũ ta dujapũ. ¹¹Eropa ĩgu anyu ĩgu wara pũhrũ ĩgu iirare Pedro masipũ pare. Opa arĩ pepiripũ ĩgu. “Anyu Goãmũ ĩgu obeodigũ peresugue árigũre yũre wiugũ erami. Dohpague irire masia ĩgu eropa iirare. Judio masapũ yũre erã ñero iidiarare Goãmupũ erãre iidorebiramĩ. Eropigũ yũre Herode ĩgu peresu iidigure wiuami,” arĩ pepiripũ Pedro.

¹²Ĩgu eropa arĩ pepira pũhrũ María Ñũ pago ya wihigue ejařũ Pedro. Ñupũ Marco waicũgũ áriřũ. Iri wihigue masa bajarã gamenere, Goãmũre serẽrã iñorã. ¹³Eropigũ Pedro disiporore eraa dotepũ. Rode waicũgo pohro majago ĩgu dotecũ peego, ĩago ejařo igo. ¹⁴Eropigo Pedro igore piyucũ peego ĩgu wereniguirire pee masi, burigã mucubiri disiporore pãgũbiripo. Eropa mucubirigo ĩgũre pãgũbodio cãdija wapo. Pedro ero niguiçũ ta igo majinũgaja oma ñaja wapo.

—Pedro disiporogue erami, arĩ werego ñajapo. ¹⁵Eropirã iri wihi áriřã igo eroparicũ peerã,

—Eropa arĩmaacãgo iiaa mũhũ, arĩñorã erã igore.

—Diaye ta áhraa. Diaye ta arĩgo iiaa, arĩpo igo. Igo eroparicũ peerã,

—Ĩgu áribiricumi. ĩgu siporã mũraro eraro iica, arĩñorã erãpũ.

¹⁶Erã eropa arĩrisubu Pedro disiporore eropa ta doteniguiçãpũ. ĩgu eropiicũ peerã, erã disiporore pãgũ, ĩgũre ĩha, uca wañorã. ¹⁷Eropigũ Pedro ĩgu mojoto mera “Ejarimaricãque,” arĩgũ, Goãmũ peresugue ĩgũre ĩgu wiurare werepũ erãre.

—Ire wereque Santiagore gajirã Jesu yarã sãre, arĩpũ Pedro.

Eropa arĩ weretuhaja, ĩgu gajipũgue tarigã waha wapũ.

¹⁸Eropii boyodijiricũ surara Pedrore ĩhadibunirã ĩgu dohpa ii wiriarare ne masibirĩnorã. Eropa masibirã uca wañorã. ¹⁹Eropĩgu Herode Pedrore amadoreripũ. Eropĩgu ĩgu surarare peresu corerãre ĩgu serẽpira pũhrũ erãre wejẽdorepũ Herodepũ. Eropii Herode Judeague áridĩgu waha Cesareague árigũ waha wapũ.

Herode sĩria wapũ

²⁰Ero pũhrũ Tiro waĩcũri maca majarã mera Sidón waĩcũri maca majarã mera sãre Herode guapũ. ĩgu eropa guacũ ĩarã iri macari majarãpũ Herode mera amurã wañorã. ĩgu erã mera ĩgu guarare wereniguirã wañorã. Ejaa Herodere ĩaboro core Herode itamugũ Blasto waĩcũgu mera weretamuñorã. Eropirã erã ĩgu Blasto ĩgu itamuri mera Herode pohro ejañorã. ĩgu pohro ejarã õpa arĩñorã:

—Mari õaro árirã. Mari basi ĩhaturibiricãrã, arĩ serẽñorã erã Herodere.

Erã ya yeba majarã Herode ya yeba barire bocamũriñorã. Eropirã Herode erãre ĩhaturicũ gamebirĩñorã erã. ²¹Eropĩgu Herode erã ĩgũre ĩarinũ ĩgu queoranũ áricũ, opũ ĩgu sañari suhri õari sañamũripũ ĩgu. Eropĩgu ĩgu ĩgu doaro doanijagũ, masare werenigui ĩhmumũripũ.

²²ĩgu eropa werenigui ĩhmucũ peerã masapũ gaguiniguĩñorã:

—ĩhĩ wereniguiũ masũ áribeamĩ. Goãmũ áhrimi, arĩ gaguiniguimũririñorã erã Herodere.

²³Erã eropa arĩra pũhrũ Goãmũ ĩgu anyu Herodere dore õpũ. “Goãmũ áribea yũhũ,” ne arĩbiripũ Herode. ĩgu eropa arĩbirira dipuwaja anyu ĩgu dorecũcũ iipũ. ĩgu eropa dorecũcũ ĩgũre beca ba wejẽcãñorã.

²⁴Eropii Jesu yarã masa bajarãre Jesu ya buherire buheñorã.

²⁵Eropirã Bernabé, Saulo mera Jesu yarãre itamupehotuhaja Jerusalengue árinirã Antioquíague dujaa wañorã. Eropirã Ñure Marco waĩcũgũre erã aigãñorã erã mera.

Jesu yarã Bernabére Saulo mera Goãmũ yare buhedore obeñorã

13 ¹Irisubure Antioquíague Jesu yarã gamenererã mera majarã, Goãmũ yare weremuhtarã áriñorã. Masare buherã ta áriñorã erã sã. Bernabé, Simo Negro waĩcũgu, Lucio Cirene majagu, Manaén, Saulo mera erã áriñorã. Manaénpũ opũ Herode mũru mera erã perã yujuro mera ta masanirã áriñorã. ²Eropirã erã Goãmũ yare erã buherisubu, erã ba duhurisubu, Espĩritu Santopũ werepũ erãre:

—Bernabé, Saulo mera apique yũ gamero dopa iimorãre. Irire iimorãre beye apĩgu iiaa erãre, arĩpũ Espĩritu Santo.

³ĩgu eroparĩcũ erãpũ ba duhu Goãmũre serẽ, Bernabé weca Saulo weca erã mojotorire duhpeñorã. Eropa duhpeorã erãre buhedorerã obeñorã.

Chipregue Jesu ĩgu apinirã buheñorã

⁴Eropirã erã Espĩritu Santo ĩgu obeonirã árĩrã, Seleuciague eja, iri macare tariğã, Chipre waĩcũri nuğurogue ejañorã erã. ⁵Eropirã Salamina waĩcũri peramague ejañorã. Iri maca judio masa buheri wirigue Goãmu yare werenuğañorã erã. Eropigu Ñu Marco sã erã mera waha, erãre itamupũ.

⁶Eropirã erã iri nuğuro ojogoro maja. Pafu waĩcũri macague ejarã, yeere bocajañorã erã. ĩgu judio masũ Barjesu waĩcũgu árĩpu. Barjesu griego ya mera Elima erã arĩ piyugu árĩpu. “Goãmu yare weremuhtagu ãhraa yũhũ,” arĩ masare guyaniguicãgu árĩpu ĩgu. ⁷Eropigu ĩgu Sergio Paulo waĩcũgu mera majagu árĩpu. Sergio Paulopũ iri nuğuro majarã opu masipehogu árĩpu. Eropigu Goãmu yare peediagu erãre Bernabé, Pablo mera bocatĩripũ ĩgu. ⁸Eropigu Elima yeepũ erãre buhedorebiriripũ. ĩgu Sergio Paulo Jesu yare ĩgu umupeocũ gamesãbiripũ yeepũ. Sergio Paulore Goãmu yare ĩgu peecũ cãhmotadiaripũ. ⁹⁻¹⁰Ĩgu eropa buhedorebiriquerecũ ta Saulo, Pablo waĩcũgu Espĩritu Santore õaro opagu árĩgu yeere õaro ãdihupi ĩgure wererũ:

—Mũhũ guyaricũgu, ñegu, watĩ ĩgu dorerire ĩgu, õarire ĩhaturigu ãhraa mũhũ. ¿Duhpigu mari Opu yare “Ñeri ãhraa. Guyarĩ ãhraa,” eropa arĩniguicãri mũhũ? ¹¹Mũhũ eroparĩra waja Jesu mari Opu mũre ĩgu pẽhrecũ cuiri ĩhajibigu árĩguca mũhũ. Eropigu bajamenurigã mũhũ inũrire ĩarisome, arĩpu Pablo.

Ĩgu eroparicũ ta ĩgu yeepũ imica iro dopa árĩrĩre ĩamuhtagu, naitĩaro dihtare ĩapu ĩgu. Eropigu ĩgure tuã curibure amapu ĩgu. ¹²Ĩgu eropa wacũ ĩagu, Sergio Paulopũ Jesu yare “Diaye ta ãhraa,” arĩ masipũ. Mari Opu yare ĩgu pee, uca wa, Jesure umupeonũgarũ.

Pablo Bernabé mera Antioquía Pisidia yebague árĩri macague árĩñorã

¹³Eropi Pablo sã Pafogue árĩnirã dohodiru mera waha, Pergegue ejañorã. Perge Panfilia yebague ãhraa. Eroque eja, Ñu Marcopũ erãre cohã wahgã, Jerusalengue waha wapũ. ¹⁴Erãpu Pergegue árĩnirã waha, Antioquíague ejañorã. Antioquía Pisidia yebague ãhraa. Eroque ejarã, Sabadonũ aricũ erã judio masa buheri wihigue ñajaja, erogue doañorã. ¹⁵Eropirã iri wihi majarã oparã Goãmu dorerire, Moisegue marire ĩgu apirare, Goãmu yare weremuhtanirã erã gojarare erã buhera pũhrũ erã sihubeñorã Pablo sãre.

—Acawererã, ¿masare mua werediarã iiri? Irire werediarã wereque dohparagã, arĩñorã iri wihi majarã oparã.

¹⁶Erã eroparicũ peegu, Pablo wahgãnuğaja, “Wereniguibiricãque,” arĩgu ĩgu mojoto mera paatupũ. Erã ejarimaricũ ĩha, ĩgu õpa arĩpu:

—Israe masa, mua mari Pagũre umupeorã, peeque. ¹⁷Mari ñecu sumarã mũra Goãmure umupeomũriñuma. Erã mũrare Goãmu beyemũriñumi. Eropirã erã mari ñecu sumarã yoari boje Egiptogue arĩmũriñuma gajirã arĩquererã. Eroque erã aricũ Goãmu õaro iimũriñumi erãre. Eropirã bajarã masa pore arĩñuma erã. Opa iĩnumi erãre. Erãre Egiptogue arĩrãre ĩgu turari mera aĩ wiuñumi

Goãmũ. ¹⁸Ïgu eropa wiura pũhrũ erã cuarenta bojori gohra masa marirogue curimuriñuma. Eroque ïgure erã tarinugacũ Goãmũ eropa ta pepicãñumi.

¹⁹Eropigu Canaa waicuri yebaguere siete cururi majarãre cóatuhaja, Goãmũ iri yebare oñumi Israe masapũre. ²⁰Iri yebare otuhaja cuatrocientos cincuenta bojori gohra masare doremorãre apimuriñumi Goãmũ Israe masare.

—“Goãmũ ïgu apinirã Samue ïgu áricũgue áritumuriñuma. Samuerũ Goãmũ yare weremũhtagũ árimuriñumi. ²¹Samue árisubũ Israe masapũ erã opu áribure amamuriñuma. Eropirã Goãmũre serẽmuriñuma. Erã eropa serẽcũ ïagu Goãmũ Saulore apimuriñumi. Saulo Cis magũ áriñumi. Benjami ya curu majagu áriñumi. Eropigu cuarenta bojori gohra erã opu áribure apiñumi Goãmũ ïgure. ²²Eropigu Goãmũ Saulore ïgu cóara pũhrũ Davire apimuriñumi ïgu. Õpa arĩñumi Goãmũ Davire. “Davi Isai magũre bocabu yũhũ. ïgure mucubiria yũhũ. ïgu yũ gamerire iipehogũcumĩ,” arĩñumi Goãmũ. ²³Ihĩ Davi ïgu pãrami árituriagu áhrimi Jesu. Goãmũ Jesure apidigu árimi Israe masare itamubure. “Masare õaro iigũca,” arĩñumi Goãmũ. ïgu arĩdiro dopa ta iidi árimi ïgu Jesu. ²⁴Ïgu eropa iiboro core Jesu ïgu ariboro core Ñũ waiyegu õpa arĩ buherũ: “Mũa ñerire bujawereque. Õaripũre gohrotoque. Eropirã waiyẽsunirã árique,” arĩ buherũ Ñũ áripehrerã Israe masare. ²⁵Eropigu Ñũ ïgu buhetuboro core, ïgu siriboro core õpa arĩ weremuriũ. “¿Nihino áhriri yũhũ mũa pepicũ? Iribojegue majagu Goãmũ yare weremũtadigu áribeaa yũhũ. Cristo áribeaa yũhũ. Gajigu áhraa. Cristo yũhũ áribiriqerẽcũ yũ pũhrũ yũ tauro turagũpũ arigũcumĩ. ïgũpũ õatariagu áhrimi. ïgu iro dopa áribeaa yũhũ,” arĩ werẽpũ Ñũ masare, arĩpũ Pablo.

²⁶“Acawererã, Abrahã pãramerã, áripehrerã mari Pagũre guhyadiaro ïarã, marire i ïgu tauborore wereri buherire obeodi árimi mari Pagũ. ²⁷Jerusalén majarã erã oparã mera Jesu erãre taugũ ïgu áricũ masibirinirã árima. Sabadonũri áricũ Goãmũ yare weremũtanirã erã gojarare buhequererã ta Jesure masibirinirã árima. Eropa masibirã Jesure wejẽdoreñorã. Eropa iirã Goãmũ yare weremũtanirã erã gojadiro dopa ta iirã iinõrã. ²⁸Ëgure erã wejẽboro core erã Jesure weresãriñorã. ïgu ñerire iibiriqerẽcũ ta erã Pilatore Jesure wejẽdoremorã serẽñorã. ²⁹Eropirã iribojegue majarã erã gojadiro dopa ta Jesure iituhaja, ïgure crusague árigure aidiũ, masa gobegue utãyegue erã seara gobegue apiñorã erã ïgure. ³⁰Eropa erã ïgure wejẽqerẽcũ ta Goãmũ masudi árimi ïgure. ³¹Eropirã Galileague arinirã Jerusalengue ïgu mera ejanirã bajanũri ïgure siri masa deyodigure ïañorã. Eropirã dohpaguere ïgure erã ïarare masare werema erã.

³²⁻³³Eropa masare wereniguigu õpa arĩ werenemopũ daja Pablo:

—Eropirã õari buherire werea gũa mũare. Goãmũ mari ñecũ sũmarãre “Masare õaro iigũca,” iribojegue ïgu arĩdiro dopa ta dohpaguere marire erã acawererãre iiami. Irire ïgu wererare õpa iiami ïgu. Goãmũ Jesure masudi árimi. Eropirã Jesure ïgu masurare werea gũa mũare. Salmopũgue iribojegue ïgu õpa arĩ gojadiro dopa eropa wayoro Jesure: ““Mũhũ yũ magũ áhraa. Dohpagãre mũre dehyoacũ iiabũ,” arĩmi Goãmũ ïgu magũre,” arĩ gojañumi iribojegue.

³⁴Eropigü Goãmü Jesure ïgu masuburire dipaturi ïgu s̄iribirborore weregü òpa ar̄i were gojadoreñumi Salmopũgue: “Davire yũhũ mojomoro ïadiro dopa ta diaye ta òaro iigũra m̄ua s̄ãre,” ar̄i gojadoreñumi. ³⁵Eropigü gajì Salmo s̄ãre òpa ta ar̄i wereñumi: “Goãmü m̄u òagu ïgu d̄ũpũre boadorebirabũ m̄uhũ,” ar̄i gojañumi. ³⁶Eropigü Davi Goãmü ïgu gamediro dopa ta ïgu árr̄irasubu majarãre itamum̄riñumi. Pũhrũ ïgu s̄iria wañumi. ïgu s̄iria pũhrũ ïgu pagũ sũmarãre erã iidiro dopa ta yaañuma ïgu s̄ãre. Eropigü ïgu boa wañumi. ³⁷Eropigü ih̄i Jesu Goãmü ïgu masudigũpũ ne boabiridi árr̄imi. ³⁸Eropirã m̄ua, yũ acawererã, ire masique: Goãmü m̄ua ñerire ïgu cóãborore m̄uare ire werea gũa. Jesupũ m̄ua ñerire cóãbu àhrimi. ³⁹Eropigü ïgũre umupeorãre erã ñero iirare cãdijicãgũcumi ïgu. Moiserẽ ïgu apira dorerire m̄ua iira mera Goãmü pohrogue wasome m̄ua. Eropigü iri dorerire iiri mera taridiarãre erã ñerire cóãsome Goãmü. ⁴⁰Eropirã òaro iique. M̄ua òaro iibiricũ Goãmü ya weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta m̄uare waroca. Òpa ar̄i gojañuma:

⁴¹Peeque m̄ua queoricũrã. Yũre ïhaturirã àhraa m̄ua. Yũ òpa iicũ güique m̄ua. Eropirã peamegue waque. M̄ua árr̄inũrere m̄uare ii ïhmugũra. Yũ eropa ii ïhmucũ ïaquererã “Diaye ta àhraa,” ar̄isome m̄ua. Gajigũ irire m̄uare ïgu òaro werequerecũ ta “Diaye ta àhraa,” ar̄isome m̄ua, ar̄i gojañumi Goãmü yare weremũhtadigũ, ar̄i werepũ Pablo erãre.

⁴²Ïgu eropa ar̄i werera pũhrũ judio masa buheri wihigue erã wiriara pũhrũ judio masa árr̄ibirãpũ erãre serẽñorã.

—Gajì semanague Sabado árr̄icũ ire buheba daja gũare, ar̄i serẽñorã erã Pablore.

⁴³Eropirã iri wihigue árr̄inirã wiria, judio masa bajarã, judio masa árr̄ibirã sã Pablo, Bernabé sã mera wañorã. Judio masa árr̄ibirã judio masa yare buherã árr̄inorã. Erã erã mera wacũ Pablo Bernabé mera òaro wereñorã erãre. “Goãmü m̄uare mahimi. Eropirã ïgũre umupeorã árr̄iniguicãque,” ar̄i buheñorã erã.

⁴⁴Eropirã gajì semanare Sabado árr̄icũ árr̄ipehrerã Jesu yare peediarã gamenereñorã. ⁴⁵Eropirã judio masapũ bajarã masa Jesu yare peediarã gamenerecũ ïarã guañorã. Eropa guarã, erã gajiropa ar̄i werenigui, Pablore ñero quere goroweonãrã. “M̄uare ïgu buheri diaye árr̄ibea,” ar̄inorã erã. ⁴⁶Erã eroparicũ peerã, Pablo, Bernabé mera erãre quere goroweonirãre güiro mariro wereñorã.

—Goãmü ïgu doreiro dopa ta m̄uare judio masare buhemũhtarabũ gũa. Mũapũ irire gamebirituhabũ. Ùmũri n̄ũcũ Goãmü mera árr̄iniguicũ sãre gamebirituhabũ m̄ua. Eropirã gũapũ judio masa árr̄ibirãpũre buhenũgarãca. ⁴⁷Òpa ta doreñumi mari Opũ gũare:

M̄ua judio masa árr̄ibirãre buherã erãre Goãmü yare òaro masicũ iirãca m̄ua. Eropigü m̄ua yorogue árr̄irãre m̄ua buhecũ peerãre erãpũre peamegue wabonirãre taugũca yũhũ, ar̄i wereñumi Goãmü gũare ïgu yare gojarapũgue, ar̄i werepũ Pablo, Bernabé mera.

⁴⁸Erã eroparicũ peerã judio masa árr̄ibirãpũ mucubiriñorã. “Mari Opũ yapũ òari àhraa,” ar̄inorã erã. Eropirã Goãmü ïgu gamenirã, ùmũri n̄ũcũ ïgu mera erã árr̄iniguiborore ïgu odianirã Jesure umupeonũgañorã. ⁴⁹Eropirã mari Opũ

Cristo yare iri yebague werepehoñorã. ⁵⁰Erã eropa iicũ ïarã judio masa suabiria wañorã. Erogue mari Pagure umupeorã nome, òarã nome árĩñorã. Eropirã judio masa Pablo sãre ñero wereniguñorã. Erã eropa wereniguicũ peerã erã nome Pablo mera Bernabé mera guañorã. Eropirã iri maca majarã oparã sã erã mera guañorã. Eropa quarã ero majarã ñero iñorã Pablo sãre. Erã eropiira, puhru Pablo sãre erã ya yebague árĩrãre cohã wiucãñorã. ⁵¹Erã eropa iicũ ïarã, Pablo Bernabé mera erã guburi maja nicure pasiripiñorã iri maca majarã erã ñeri wajare ïhmurã. Eropa iituhaja erã Iconiogue waha wañorã. ⁵²Eropirã erã Jesu yarã wuaro mucubiri, Espĩritu Santo wuaro ïgu dorediro dopa iirã iñorã.

Pablo Bernabé mera Iconiogue árĩñorã

14 ¹Eropirã Iconiogue árĩrã Pablo Bernabé mera judio masa buheri wihigue ñaja, Jesu yare wereñorã. Eropirã judio masa bajarã Jesure umupeonãgãñorã. Eropirã judio masa árĩbirã sã Jesure umupeñorã. ²Judio masa Jesu yare peediabirãpu judio masa árĩbirãre Jesu yarã mera erã guacũ iñorã daja. Erã eropa iicũ judio masa árĩbirã ñero pepiñorã Jesu yarãre. ³Erã eropa pepicũ ïarã Jesu yarãpu Pablo sã erogue yoari boje árĩrã, güiro mariro mari Opũ yare òari buherire buheñorã. Goãmũ masare ïgu mahirire buheñorã. Erã eropa buherisubu Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ïhmuñorã, “I buheri diaye ta ãhraa,” arĩ ïhmurã. ⁴Eropirã iri maca majarã deco mera judio masa yare gamerã dujañorã. Deco mera ta Jesu yare gamerã sã dujañorã. Erã pe curu ðaca wariñorã. ⁵Eropirã Jesu yare gamebirãpu judio masa sã árĩbirã, judio masa sã erã oparã mera gamenere Jesu ïgu apinirãre ñero iidariñorã. Utã mera dea wejediariñorã erãre. ⁶Erã eropa iidarire masirã, Pablo, Bernabé mera Licaonia yebague duhriã waha wañorã. Iri yeba árĩri macari tari wahã Litra waicuri macare Derbe waicuri maca sãre ejañorã. ⁷Erogue ejarã, òari buherire buheñorã daja erã.

Listrage Pablora utã mera deañorã

⁸Eropii Listrage curimasibigu doapu. ïgu ne masa dehyoagugue ta curimasibiridigu árĩpu. ⁹⁻¹⁰Eropigu ïgu Pablo ïgu buhecũ peepũ. ïgu peerisubu Pablopũ ïgu dihtare ïapu. ïgure ïanru òpa arĩ pepipũ: “Ihĩ Jesure umupeomi. Eropigu ‘Jesu yare ðupu òacũ iimasimi,’ arĩ pepigu iicumĩ,” arĩ pepipũ Pablo curimasibigure. Eropa pepigu turaro mera òpa arĩpu Pablo ïgure:

—Wahgãnãgajaque, arĩpu Pablo ïgure.

ïgu eroparicũ peegu ta curimasibigupu buhrimanãgaja, wapu. ¹¹Pablo ïgu eropa iicũ ïarã masa gaguiniguñorã. Erã Licaonia ya mera òpa arĩ gaguiniguñorã:

—Goãmarã masa dopa bejarã umarogue árĩrã mari pohrogue dijarama, arĩ gaguiniguñorã erã.

¹²Eropirã erã Bernabére “Mari goãmũ Zeus ãhrimi,” arĩ piyuñorã. Eropirã Pablo buhemũtadigu opu iro dopa ïgu árĩcũ ïarã “Mari goãmũ Hermes ãhrimi,” arĩ piyuñorã erã ïgure. ¹³Eropirã Zeure umupeorã ya wihi iri maca tũro pohro

árīyoro. Eropigu Zeus yarā erā pahipu iri wihigue árīgu macague ñajariri disiporo pohroque wecuare, gori amurare aīgāripu. Iri mera Pablöre Bernabére “Mari goāmarā āhrima,” arī umupeodiarīñorā. Eropirā erā wecuare soemuju Pablöre, Bernabére umupeodiarīñorā. ¹⁴Erā eropa iidiacū iarā Pablo, Bernabé mera erā basi erā ya suhrire yehguenugañorā erā bujawererire masare ihmurā. Erā yehguenugara pūhrū masa watope omagā, gaguiniguñorā erā.

¹⁵—Mua ōpa iibiricāque. Gua sā mua iro dopa ta masa āhraa. Mua ōpa iiri ne duhpiburi árībeaa. Eropirā mūare ōarire buherā ahrabu. Ōpa iirire duhudorerā arirā iiaabu. Oā mua goāmarāre mua wéanirāre ñerāre cóacāque. Eropirā Goāmure ojocarigūpūre umupeoque. Goāmūpū umarore, yebare, wuariyare, árīpēherire, árīpēherero majarāre iigu āhrimi. ¹⁶Eropigu īgu iribojegue árīpēhereri macari majarā erā gamero iirare eropa īacāñumi. ¹⁷Īgu eropa īacāqueregū īgu árīricūrire īhmumi marire. Īgu masare ōarire ii, deco aricū ii, dūcare oo, masare barire oniguimi. Īgu eropa ocū masa mucubirima. Eropa ta īgu árīricūrire īhmumi masare, arīpū Pablo, Bernabé mera.

¹⁸Eropirā erā eroparīcū peequererā ta masa wecuare wejē soemuju erāre umupeodiarīñorā. Eropa erā umupeodiacū iarā erāre eropa iidorebirīñorā Pablo sā. Erā eropa iirire duhudiabirīquererā duhuñorā.

¹⁹Eropii gajirā judio masa Antioquía majarā, Iconio majarā sā Listrague ejañorā. Erogue ejarā, Pablöre ñero wereniguñorā ero majarāre. Erā eropa wereniguicū peerā masa īgu mera guanugañorā. Eropa guarā masapu utā mera deañorā Pablöre. Utā mera īgure deatuhaja, “Ihī sīria wahámi,” arīrā, iri maca tūro pohroque īgure taragā mehpicā, waha wañorā. ²⁰Erā eropiiquerecū Jesu yarā Pablo pohro erā gamenerenugajacū gohra Pablo masa wahgānugaja, erā mera macague waha wapu. Eropirā gajinū īgu Bernabé mera Derbegue wapu.

²¹Eropirā erā erogue erā ōari buherire bajarā masare erā werera pūhrū, erā Listrare eja daja iri macare tarigā, Iconiore eja daja iri macare tarigā, Antioquía Pisidia yebague árīri macare ejañorā daja. ²²Iri macarigue ejarā, ero majarā Jesu yarāre ōari buherire wereñorā daja. Erāre ōaro siporācūcū iñorā. Eropirā Jesure umupeodoreniguicārā ōpa arī wereñorā erāre.

—Goāmū árīroguere mari wadiarā, būrigā marire ñero tariro gahmea, arī wereñorā erā.

²³Eropirā macari nūcu majarāre Jesu yarāre erā oparā árīmorāre apiñorā Pablo Bernabé mera. Eropirā erā ba duhura pūhrū Goāmure serēñorā.

—Opū, oā mū yarāre īhadibuque, arī serēbasañorā erā Goāmure erā umupeogūre.

Pablo Bernabé mera Antioquíague erā árīmūhtara macague dujaa wañorā

²⁴Erā eropa iira pūhrū erā Pisidia yebague tariara pūhrū waha wañorā Panfilia yebague. ²⁵Eropirā Pergeguere erā buhetuhaja Atalia waicūri macague buha wañorā. ²⁶Eropirā iri macague eja, Antioquíague dujaarā,

dohodiru mera waha wañorã. Iri maca coregue erã árînicũ Jesu yarã Goãmũ yare buhedorerã Pablo sãre obeñorã. Eropa obeorã Goãmũre òpa serẽñorã:

—Goãmũ, mũ mahiri mera oãre ìhadibuque, arĩ serẽ, obeñorã erã.

Eropirã erã buhedorerare buhepehonirã árĩrã Pablo Bernabé mera dujaniñorã iri macare. ²⁷Eropirã erã Antioquíague erã dujajara pũhrũ Goãmũ yarã mera gamenere, Goãmũ ìgũ turari mera erã iirare werepehoñorã erã. Judio masa árĩbirã sã Goãmũ yarã erã warare wereñorã erã. ²⁸Eropirã Pablo sã eroguerẽ Jesu yarã mera yoari boje árĩcãmuriñorã.

Jerusaléngue Jesu yarã gamenereñorã

15 ¹Eropi Judea yeba majarã bajamerãgã Antioquíague ejarã, Jesu yarãre òpa arĩ buhenũgañorã erã.

—Goãmũ ìgũ dorerire Moiserẽ apìgũ òpa arĩ apimũriñumi. Árĩpehrerã erã dũpũre miri gasirogã erã wiri aĩborore were apimũriñumi Moiserẽ. Mũa irire iibiricũ Goãmũ mũare tausome, arĩ buheñorã erã ero majarãre.

²Erã eropa arĩ buhecũ peerã Pablo Bernabé mera gamebiriñorã. Iri buherire bũrigã game dũyasoñorã Judea yeba majarã mera. Erã eropa game dũyasora pũhrũ Jesu yarãpũ Pablõre, Bernabére, gajirã ero majarã sãre Jerusaléngue obeñorã. Judea yeba majarã erã buherire Jesu ìgũ apinirãre Jesu yarã oparã sãre serẽpi ìadorerã obeñorã Pablo sãre.

³Eropirã Jesu yarã erãre erã obeocũ waha, Fenicia yebare eja tarigã, Samaria yebague ejañorã. Iri macarigue ejarã, judio masa árĩbirã Goãmũ yare erã gemenũgarare wereñorã erã ero majarãre. Erã eropa werecũ peerã ero majarã Jesu yarã bũrigã mucubiriñorã.

⁴Eropirã erã Jerusaléngue ejacũ ìarã ero majarã Jesu yarã Jesu ìgũ apinirã, ìgũ yarã oparã mera mucubiriri mera òaro bocatĩriñorã erãre. Eropirã Pablo, Bernabé gajirã mera Goãmũ ìgũ turari mera erã iirare wereñorã Jerusalén majarãre. Judio masa árĩbirã Jesu yarã erã wara sãre wereñorã erã. ⁵Erã eropa werequerecũ erogue fariseo masa Jesu yarã bajamerãgã árĩñorã. Eropirã erã eroguerẽ wahgãnũgaja, òpa wereñorã.

—Erãre judio masa árĩbirãre erã dũpũre miri gasirogãre wiriro gahmea. “Goãmũ Moiserẽ ìgũ dorerare iique mũa sã,” arĩro gahmea erãre, arĩñorã erã fariseo masa.

⁶Erã eroparĩcũ pee, Jesu ìgũ apinirã, Jesu yarã oparã mera irire amudiarã, gamenereñorã. ⁷Eropirã erã yoari boje erã wereniguirã pũhrũ Pedro wahgãnũgaja, werepũ erãre.

—Acawererã, iribojegue yũhũ mũa mera árĩgũre Goãmũ òpa iidoregũ yũre apimi. ìgũ yũre òari buherire judio masa árĩbirãre weredoregũ apimi. Erãre Jesure umupeodoregũ yũre erãre buhedoremi. ⁸Eropìgũ Goãmũ masa erã pepirire masimi. Eropìgũ ìgũ judio masa árĩbirãre ìgũ yarãre ìgũ iirare ìhmubu ìgũ Espĩritu Santore ohãmi erãre marire ìgũ iidiro dopa ta. ⁹Eropa ogũ ìgũ marire erã sãre yujuropa ta òaro iimi. Erã ìgũre umupeocũ erã ñerire cadijimi

ĩgu. ¹⁰Maripũ Moise dorerire yujuro bojebeaa. Mari ñecu sũmarã mũra sã irire yujuro bojebirimũriũma. ¿Eropa mari yujuro bojebiriquererã duhpirã Jesu yarãre judio masa áribirãre irire Moise dorerire iidorediari mũa? ¿Duhpirã Goãmũ judio masa áribirãre ĩgu yarã wacũ ĩgu iirare “Ero wabeaa,” arĩri mũa? ¹¹Eropa arĩbirã mari õpa pepia. Dohpaguere judio masa áribirã iro dopa ta mari sãre mari Opũ Jesu mahiri mera Goãmũ taugũcumi, arĩpũ Pedro erãre.

¹²Ĩgu eroparĩcũ peerã áripehrerã ejarimaria wañorã. Eropirã Pablo Bernabé mera judio masa áribirã watope Goãmũ turari mera erã ii ihmurare wereñorã erãre. ¹³Eropa erã weretuhajara pũhrũ Santiago sã werepũ.

—Acawererã, peeque yũre. ¹⁴Goãmũ judio masa áribirãre ĩgu yarã árimorãre ĩgu ne iirare weretuhajami Pedropũ. ¹⁵Iribojegue Goãmũ ya weremũhtanirã erã werediro dopa ta eropa wahabũ judio masa áribirãre. Õpa arĩ Goãmũ wereniguirire gojañuma erã iribojegue:

¹⁶Iribojeque Davi mũrũ ya curu majarã erã oparã áriira pehrea wabũ. Pũhrũ dujarigũca yũhũ. Eropigũ dipaturi ĩgu ya curu majagũre opũ acugũca. ¹⁷Yũ eropa acura pũhrũ áripehrerã judio masa áribirã yũre erã opũre gamerãcoma erã. “Yaharã áriique,” yũ arĩ sihubeorãpũ yũre gamerãcoma. ¹⁸Eropa ta arĩmi mari Opũ. Iribojegue ĩgu ire masare weremũripũ, arĩ gojañuma Goãmũ ya weremũhtanirã.

¹⁹“Eropigũ õpa pepia yũhũ, arĩpũ daja Santiago. Judio masa áribirãre Goãmũ yare ne gamenũgarãre baja iidorebircãrã mari. ²⁰Eropirã erãre goja, obeerã mari. Õpa arĩ gojabeorã. “Goãmarã wéanirãre erã umupeora barire babiricãque. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã ũama mera ñero iibiricãque. Eropirã wũnũgu mohwejẽnirãre waimurãre babiricãque. Dire ihribiricãque,” iripẽta arĩ were gojabeorã. Iri doreri Moise apira doreri sã áhraa. ²¹Yoari boje judio masa buheri wirigue Sabado áricũ Goãmũ Moiserẽ ĩgu apira dorerire buhemũrima masa. Eropii áripehreri macarigue Moise dorerire buhemũrima masa. Eropirã yũ arĩdiro dopa ta judio masa áribirãre Jesu yarãre were gojabeocũ, judio masapũ pee, “Gũa iiguari ta áhraa,” arĩrãcoma, arĩpũ Santiago.

Judio masa áribirãre erã gojarapũ obeñorã

²²Eropirã Jesu ĩgu apinirã, Jesu yarã oparã áripehrerã Jesu yarã mera Santiago arĩrare peerã, “Eropa ta iirã,” arĩñorã. Tuhajanugu erã mera majarãre beyeñorã erã obeomorã. Antioquíague Pablo, Bernabé mera erã wamorãre erã beyeñorã. Eropirã erã Judare, Sila mera beyeñorã erã obeomorã. Judapũ Barsabá peñe waĩcũpũ. Erã beyerã acawererã Jesu yarã erã umupeonirã arĩñorã. ²³Erãre erã beyera pũhrũ Jesu yarã gojabeorapũre obeñorã erã mera. Õpa arĩ gojañorã erã:

—Jesu ĩgu apinirã, Jesu yarã oparã, mũa acawererã Jesu yarã mera gũa õadorea mũare. Áripehrerã judio masa áribirã Antioquíague, Siriague, Ciliciague árirãre mũare Jesu yarãre õadorea gũa. ²⁴Gũa mera majarã mũa pohrogue ejarã,

mũare baja dorerire iidoreañorã. Eropirã mũare gariboañorã. Erã Goãmũ dorerire Moiserẽ ìgũ apiraguere, mũa ðũpũ merogã gasirogãre wiriri sãre iidoreañorã. Guapũ erãre irire buhedorerã obeobirabu. ²⁵⁻²⁶Eropirã gũa árìpehrerã mũa pohrogue obeomorãre gũa beyeabũ. Mari mera majarãre, mari mahirãre, Pablo, Bernabé mera Cristo Jesu mari Opũ yare güiro mariro erã buhecũ bajasuburi gajirã erãre wejẽbocuriñorã. Erã eropa wejẽbocuricũ merogã mera tarimũriñorã erã. Erã Pablo, Bernabé mera gũa beyenirãre dohpaguere obeoa. ²⁷Eropirã Juda, Sila mera mũa pohrogue obeoa. Gũa gojabeorare erãpũ mũare wererãcoma. ²⁸Espíritu Santo ìgũ guñaro dopa ta gũa sã pepia. Òpa àhraa iri: Gaji doreriguere apibea mũare. I doreri dihtare apirãca mũare. ²⁹Goãmarã wéanirãre erã umupeora barire babiricãque. Dire ihribiricãque. Wũnũgũ mohwejenirãre waimũrãre babiricãque. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã mũa mera ñero iibiricãque. I gũa eropa dorera iibirã õarire iirã iica mũa. Iripẽta àhraa mũare gũa werediari, arĩ gojabeoñorã Jesu yarã Jerusaléngue árĩrã.

³⁰Iripũre gojatuhaja, wiañorã Antioquíague warãre. Erã wiara pũhrũ waha, Antioquíague ejañorã. Erã erogue ejara pũhrũ bajarã masare gamenedore, erã gojarapũre wiañorã erãre. ³¹Iripũre erã buhera pũhrũ, iri õarire erã werebeorare peerã, õaro mucubiriñorã. ³²Juda, Sila mera Goãmũ yare weremũhtarã árĩñorã. Eropirã yoari boje Jesu yarãre Goãmũ erãre ìgũ weredorerare wereñorã. Erã eropa werecũ peerã, Jesu yarãpũ mucubiri õaro siporãcũñorã. ³³Eropirã Juda, Sila mera erogue bajamenũrigã erã árĩra pũhrũ erã dujaricũ, ero majarã erã goeriserecũ, “Õaro waque mũa,” arĩñorã Antioquía majarã. Eropirã Juda sãre obeonirãre õadorebeoñorã. Erã eropa arĩra pũhrũ Juda waha wapũ. ³⁴Silapũ dujapũ Antioquíague. ³⁵Eropirã Pablo Bernabé sã bajamenũri dujañorã iri maca ta daja. Eropirã erã gajirã bajarã mera Jesu yare buhe wereñorã.

Dipaturi Pablo õari buherire buhecurigũ wapũ daja

³⁶Eropii bajamenũri pũhrũ Pablo werepũ Bernabére.

—Ina, árìpehrerãre mari buhenũganirãre ìhacurirã warã daja, arĩpũ Pablo.

³⁷Eropigũ Bernabépũ Ñure erã mera aigãdiaripũ. Ñu Marco peñe waĩcũpũ. ³⁸Pablopũ ìgũre aigãdiabiripũ. Ero core ìgũ erã mera Panfiliague ejagũ erãre cohã dujaa wapũ. Eropigũ ìgũ erã iirire yujuro bojebiri dujaa wapũ. ìgũ eropa yujuro bojebiricũ ìagũ Pablo dipaturi ìgũre aigãdiabiripũ. ³⁹Ìgũ aigãdiabiricũ ìagũ Bernabé Pablo mera erã basi perã burigã arĩ game erã basi purumujucãñorã. Erã eropa arĩra pũhrũ Bernabépũ Chipre waĩcũri nũgurogue Marcove aĩtaribuja wapũ. ⁴⁰Pablopũ Sila mera waha wapũ. Eropirã erã buherã waboro core Jesu yarã erãre obeorã, “Goãmũ mũare õaro ìhadibuporo,” arĩñorã. Erã eropa arĩra pũhrũ, Pablo Sila mera waha wapũ. ⁴¹Eropa warã, Siria yeba, Cilicia yeba sãre eja, erogue Jesu yarãre õaro siporãcũ iri erã mucubiricũ iĩñorã erã.

Timoteo Pablo Sila mera wapicugāpu

16 ¹Erā eropa iira pūhrū Pablo sã Derbegue, Listrague ejañorã. Eroque ejagū Timoteore bocajapu. Timoteo Jesu yagu árīgū, judio maso magu árīpū ĩgu. ĩgu pago sã Jesu yago ta árīpo. ĩgu pagupū Griego masu árīpū. ²Eropirã Lистра majarã, Iconio majarã, Jesu yarã Timoteore masa “Ōagu àhrimi,” arĩ weremuriñorã. ³Eropigū Pablo Timoteore aīgãdiapu. Eropirã iri yeba majarã judio masapu Timoteo pagū griego masu ĩgu árīcū masiñorã. Eropigū Pablo judio masare guari arīgū, Timoteo dūpūre miri gasirogã wiri aīpū. Judio masa doreri iri arĩro dopa ta iipū ĩgure. ⁴ĩgu eropa iira pūhrū waha erã ejari macari majarãre erã gojabeorapū majare wereñorã. Iripū Jesu ĩgu apinirã, Jesu yarã oparã mera Jerusaléngue árīrã erã gojabeorapū árīyoro. Eropirã erã iri dorerire ōaro wereñorã ero majarã Jesu yarãre. ⁵Erã eropa werecū peerã, Jesu yarãpū Jesure umupeonemoñorã. Eropirã Jesu yarã m̄m̄ri n̄nc̄u bajarã waniguicãñorã.

Pablo quéroque Macedonia majagūre ĩapu

⁶⁻⁷Eropigū Asia yebaguepūre ōari buherire buherã wadobiripū Espírītu Santo erãre. Eropirã erã Frigia yebare taria, Galacia yebare taria, Misia yeba turo pohro ejañorã. Bitinia yebapu wadiariñorã erã. Eropigū Espírītu Santopū erãre eroguerē wadobiripū. ⁸ĩgu eropa dorera pūhrū erāpū Misia yebare tarīgã, Troague erañorã. ⁹Eroque ĩgu erara pūhrū iri ñamire ōpa quēpū Pablo. Macedonia yeba majagū ĩgu pohro niguicū ĩapu ĩgu. “Guare Macedonia yeba majarãre itamugū arique,” arĩ, sihupū ĩgu Pablōre. ¹⁰ĩgu eropa quēra pūhrū wahgã, gūa yare amutuhaja, Macedoniague waha wabū gūa. “Goāmū iri yebare ōari buherire buhedoregū iimi marire,” arĩ pepibū gūa.

Pablo, Sila mera Filipogue árīpū

¹¹Eropirã gūa Troague árīrã dohodiru mera Samotracia waicūri nūguroque taribujajabu gūa. Eropirã gajinū Neápoligue wabū gūa. ¹²Iri macare taria, Filipogue Roma majarã ya macague ejabu gūa. Iri maca Macedonia yeba árīri maca árībū. Guhyadiari maca árīro iibū. Eroguere bajamenurīgã gūa árībū. ¹³Eropirã Sabado árīcū gūa iri maca turo pohroque, dia weca pohroque ejabu. Ero Goāmū mera erã wereniguiro árībū. Ero doarã ero gamenererã nome mera weretamubū gūa. ¹⁴Yujugo guare peego Tiatira majago Lidia waicūgo árīmo. Eropigo igo ōari suhri wajacūri suhrire duago árīmo. Mari Pagū Goāmū sãre umupeogo árīmo. Eropigū Pablo ĩgu wererire ōaro peecū iimi Goāmū igore. ¹⁵Eropii igore igo ya wihi majarã mera waīyemi Pablo. ĩgu eropa waīyera pūhrū ōpa arīmo igo:

—“Jesu yago àhraa,” arãa m̄a sã yūre. Eropirã yaha wihi ñajarinique m̄a. Yū mera dujanique, arīmo igo guare.

Igo eroparīcū peerã igo ya wihi dujanibū gūa. ¹⁶Gajinū Goāmū mera erã wereniguiroque gūa wacū watī ñajasūdigo bocatīrimo guare. Igo

gajirã pohro majago árĩmo. Eropigo igo masare “Ôpa waroca mũare,” arĩ wereyugo árĩmo. Irire masare werego wũaro wajatabasamo igo oparãre. ¹⁷Eropigo Pablo mera gua wacũ, guare nũrusia, gaguiniguimo igo.

—Oã Goãmũ turatarigũ ãgu itumurã àhrima. Mari sũrira pũhrũ Goãmũ marire ãgu òaro tauborore werema erã, arĩ gaguiniguimo igo.

¹⁸Bajanũri eropa arĩ garibomo Pablora. Igo eropa arĩ gaguiniguicũ daja Pablo gamebigũ maji ãha, òpa arĩmi watĩre:

—Jesucristo turari mera dorea mũre. Igoire duhuque. Wanisa mũhũ, arĩmi Pablo.

Ïgu eroparicũ ta watĩpũ waha wapũ.

¹⁹Watĩ ãgoire eropa wara pũhrũ igo òago dujago masa erã waburire werego árĩbirimo pare. Eropirã igo oparãpũ niyerure igo wajatabigo igo wacũ ãrã, erã Pablo Sila mera ñeama. Ñehatuhaja, erãre taragãma iri maca decogue oparã pohroque. ²⁰Eropa aĩgãrã, dipuwaja moadorerã pohroque erãre apima erã òpa arĩrã:

—Oã judio masa mari ya macare gariborã iima. ²¹Erã mari dorerire cóadorerã, gaji buherire buherã iima. Mari ya dorerire tarinũgacũ iidiarã iima. Mari Roma majarã árĩrã oã erã wereripũre iimasibea mari. Eropirã erã buherire mari gamebeaa, arĩma igo oparã dipuwaja moadorerãre.

²²Erã eroparicũ peerã masa bajarã Pablo sã mera guatariacãma. Eropirã dipuwaja moadorerãpũ Pablo Sila sã ya suhrire erã yehgue cóara pũhrũ mũta yucũgã mera tãradorema erãre. ²³Bũrigã erã tãrara pũhrũ peresu iima erãre. Erã eropa peresu iira pũhrũ peresure coregũre òaro ãhadibudoreñorã erã.

²⁴Erã eropa dorera pũhrũ erãre coregũpũ iri wihi poheca maja taribugue erãre api, taboamiji goberigue sãhacu erã guburire bihacãpũ. ²⁵Ñami deco Pablo, Sila mera Goãmũre serẽ ãgure bayapeñorã. Erã eropa bayacũ peeñorã gajirã peresugue árĩrã. ²⁶Erã eropa bayacũ ta iri wihi bũrigã ñohmeyoro. Ero eropa ñohmecũ yujuro mera árĩpehreri disiporori pãrimaapehrea wayoro. Peresugue árĩrãre erã diriradari sã pãrisiri dija wayoro. ²⁷Eropa wacũ ãagu, iri wihire coregũpũ wahgã, ãgu ñoserimijire aĩbeo, ãgu basi ñosediaripũ.

²⁸Ïgu eropa iicũ ãagu Pablo ãgure bũrigã gaguinigui òpa arĩpũ.

—Mũ basi ñero iibiricãque. Árĩpehrerã òre àhraa gua, arĩpũ ãgu erãre coregure.

²⁹Ïgu eroparicũ peegu erãre coregũpũ sãhãgodore, erã pohroque omagã Pablo, Sila guburi pohroque naragã merejapũ ãgu. ³⁰Eropigũ ãgu erãre iri taribugue árĩrãre aĩ wiria, serẽpipũ erãre.

—¿Dohpa iigũcuri yũhũ Goãmũ ãgu yũre taucũ gamegũ? arĩ serẽpipũ ãgu.

³¹—Jesucristore umupeoque mũhũ. Mũ acawererã sã ãgure umupeoporo. Mũa eropa iicũ Goãmũ mũare taugũcumĩ ãgu pohro mũa waboro dopa, arĩ wereñorã erã.

³²⁻³³Erã eropa arĩrisubu ñami deco pũhrũgã árĩyoro. Erã eropa arĩra pũhrũ erãre coredigũ ãgu ya wihigue aĩgãpũ erãre. Ïgu ya wihigue aĩja, erã camire coerpũ ãgu. Ïgu eropa coetuhajara pũhrũ ãgu acawererã mera Goãmũ yare

buhepu Pablo sã. Erãre ãgu buhera puhrũ waĩyepu. ³⁴Erãre waĩyetuhajara puhrũ erãre coredigu Pablo sãre bari peopu. Eropirã ãgu ãgu acawererã mera õari buherire erã peera puhrũ burigã mucubiriñorã. Goãmure masinugañorã.

³⁵Boyodiji merecũ ãarã oparãpu erã surarare peresugue obeoñorã Pablo sãre wiudorerã. ³⁶Erã eropa wiudorera puhrũ iri wihire coregu pu Pablo sãre werepu. —Oparã muare wiudoreañorã. Eropirã guiro mariro wirique, arĩpu ãgu Pablo sãre.

³⁷Eropa erã wiudiauquerecũ ta Pablo werepu surarare:

—Gua ñero iibirabu. Eropirã gua ne dipuwaja mara. Bu gohra ta erã oparãpu masa bajarã erã ãhurore yucu mera tãrama guare. Gua Roma majarã gua áriquerẽcũ ta guare tãrama. Tãratuhaja peresu iama guare. Eropirã dohpaguere masa erã ãabiro wiudiana guare, guare erã ñero iirare guhyasiuro tariri, arĩã. Oparã erã basi ta ahri aĩ wiurã ariporo guare, arĩpu Pablo surarare.

³⁸Ãgu eropa arĩ werecũ peerã dujaa wereñorã oparãre surarapu. Erã eropa arĩ werera puhrũ Pablo Sila mera Roma majarã erã áricũ masirã oparãpu guii áriñorã. ³⁹Eropirã erã Pablo sã pohro ejarã, õpa arĩñorã:

—Ñero iiaabu gua muare. Ne eropa dipaturi iisome, arĩñorã oparã Pablo sãre.

Eropa arituhaja oparã erãre peresugue aĩ wiu, erã ya macare wiridoreñorã. ⁴⁰Eropirã Pablo Sila mera peresugue árinirã wiri, Lidia waicũgo ya wihigue eja, Jesu yarãre bocafiriñorã. Eropirã erã Jesu yarãre õaro wereñorã. Õaro siporãcũcũ iñorã erãre. Erã eropa iira puhrũ Pablo Sila mera waha wañorã.

Tesalónica majarã guañorã Jesu yarã mera

17 ¹Eropirã erã Anfípoglie eja taria, Apoloniague eja taria, Tesalónicague ejañorã erã. Ero judio masa buheri wihi áriyoro.

²Eropigu Pablo iri buheri wihigue wapu ãgu iiguaro dopa ta gaji macarigue árigu. Eroque eja, uhre semana gohra erã soorinurire Sabadonurire Goãmu yare iribojegue erã gojarare masare buhe, irire erã mera wereniguipu Pablo. ³Eropigu ãgu Goãmu yare werepu õpa arĩgu:

—Judio masa, mua Opu mua coregu Cristo arĩpu masa ya áriburire ñero taribu. Eropigu ãgu sãria waha masa mariapu. Eropigu ihĩ Jesu yuhu arĩ weregu, ãgu Cristo gohra ta áhrimi marire taubu. ãgu ta áhrimi mua coregu. Eropa ta werea Goãmu yare erã gojarapu, arĩ werepu Pablo.

⁴ãgu eparicũ peerã bajamerãgã ero árirã “Diaye ta áhraa,” arĩñorã. Eropirã erã Pablo sã mera wañorã. Eropirã gajirã sã griego masa bajarã Goãmure umupeorãpu, Pablora peerã erã mera majarã nome sã, bajarã oparã nome sã, ãgure peerã Jesu yarã dujañorã. Eropirã Pablo sã mera wañorã. ⁵Judio masapu erã eropa iicũ ãarã erãre ãhaturiñorã. Eropirã erã ñerãre mohmebirãre bajarãre sihu gameneo, õpa aridoreñorã: “Pablo ãgu mera majarã mera ñero iirã iima,” arĩ gaguiniguidoreñorã erãre iri maca majarãre. Eropa gaguiniguirã áripehrerã iri maca majarãre guacũ iñorã Pablo sã mera. Eropirã erã judio masa Jasõ ya wihigue ñaja Pablo sãre amariñorã erãre masaguere omorã.

⁶Eropa amarã erãre bocabiriñorã. Eropirã Jasõre, gajirã Jesu yarã sãre ñeha tarawiriañorã erãre. Oparã pohrogue aĩ eja, õpa arĩ weresãñorã erã.

—Pablo sã masare áripehroguere garibotariañorã. Eropirã dohpaguere mari ya macaguere eratuhajama. ⁷Eropigũ ihĩ Jasõ erãre ãgũ ya wihigue ñajaridoreami. Erã áripehrerã mari weca opũ Roma majagũ ãgũ dorerire tarinũgama. “Gajigũ mũa opũ áhrimi. Jesu ãgũ ta áhrimi,” erã ericũ mari opũ César dorerire tarinũgama erã, arĩ weresãñorã judio masa erã oparãre.

⁸Erã eropa arĩ weresãcũ peerã, áripehrerã masa, oparã sã gua “¿Dohpa wahari?” arĩ pepiñorã. ⁹Eropirã oparã Jasõre, ãgũ mera majarã sãre niyerure wajayedore, wiucãñorã.

Pablo Sila mera Bereague ejañorã

¹⁰Iri eropa wacũ iri ñami ta mata Jesu yarã Pablo sãre dihbu obeocãñorã Bereague. Erogu eja judio masa buheri wihigue ñaja wañorã. ¹¹Judio masa Berea majarãpũ Tesalónica majarã tauro Goãmũ yare õaro peerã áriñorã.

Eropirã erã Jesu yare erã peera pũhrũ “¿Diaye ta áhri?” arĩ masidiarã, mũmũri nũcũ Goãmũ yare erã gojarapũre eropa buheniguicãñorã erã.

¹²Eropirã erã bajarã Jesure umupeñorã. Griego masa sã, mũma, oparã nome mera Jesure umupeñorã. ¹³Eropirã Pablo Bereague Goãmũ yare ãgũ buhecũ sãre peebeo Tesalónica majarã judio masa Bereague ejañorã. Erogu ejarã, Berea majarãre quere goroweñorã. Pablo sã mera guacũ iñorã erã. ¹⁴Erã eropa iicũ ãarã Jesu yarã Pablõre yojaro mera wũariya tũrogue obeñorã. Eropigũ Sila, Timoteo mera Bereague ta dujañorã. ¹⁵Eropirã gajirã Pablõre Atenague aĩgã soñorã. ãgũre sotuhaja maji dujaa wañorã. Erogu ejarã,

—Yojaro mera waha, wapicũrã waque Pablõre, arĩ wereñorã Silare, Timoteo sãre. Eropa arĩ weredorepũ Pablo erãre.

Pablo Atenague áripũ

¹⁶Eropigũ Pablo Atenague coregũ iipũ Sila, Timoteo sãre. Eropigũ Atena majarã erã goãmarã wéanirãre bajarã erã opacũ ãagũ Pablo burigã bujawerepũ erã mera. ¹⁷Eropa bujaweregũ judio masa buheri wihigue judio masa mera dũyaso wereniguiũ ãgũ. Eropigũ daja judio masa áribirã mera sãre wereniguiũ ãgũ. Erã yujurãyeri Goãmũre umupeorã áriñorã. Eropigũ Pablo iri maca deco mũmũri nũcũ ãgũ pohrogue eropa curimaji ñajarã mera wereniguiũ. ¹⁸Gajirã epicũreo yare buherã, estoico yare buherã sã Pablo mera wereniguiñorã.

—¿Ihĩ wereniguiuri pehrebũgũ dohpa arĩ wereniguiũ iiri ãgũ? arĩñorã erã.

Pablo Jesu yare, ãgũ masa mũriarare ãgũ werecũ peerã õpa arĩ pepiriñorã erã masa. “ãgũ gajirã goãmarãre weregũ iicumĩ,” arĩ pepiriñorã erã. ¹⁹Erã peera pũhrũ erã wereniguirogue Areópago waicũrogue Pablõre aĩgãñorã.

—I buheri, mama buherire mũhũ dohpague wererare masidiaa gũa. ²⁰Mũ buheri gajiropa áhraa. Eropirã gua irire masidiaa, arĩñorã erã Pablõre.

²¹Árîpehrerã Atena majarã umuri nucû mama buherire wereniguidiañorã. Eropirã irire peediañorã. Gaji yeba majarã sã Atenague erarã eropa dihta iidiañorã. Eropirã Pablo îgû wererire peediañorã erã.

²²Eropigû Pablo Areópago waicuro wahgãñugaja ôpa arî wererû:

—Atena majarã, bajarã goãmarã wéanirãre mûa burigã umupeocû masia yûhu. ²³I maca mûa ya macare goãmarã wéanirãre mûa umupeori gororire îhacuriabû yûhu. Eropa îhacurigû yû sã yuju gorogue mûa goja apirare buheabû. “Goãmû, mari masibigû yare umupeori goro ãhraa,” arî gojarare buheabû mûa irire apiroguere. Mûa îgûre masibiriquererã îgûre umupeoabû mûa. Îgûre ta mûa masibigûre wererû iiaa yûhu mûare.

²⁴“Goãmû árîpehreri yebare, yeba maja sãre deyoro moañumi. Îgû umarore, yebare opu árîgû îgû masa erã iira wiri árîbeamî. ²⁵Eropigû îgû mari árîricûre ogu mari itamurire gamebeamî. Îgû mojomorocûgû árîbeamî.

²⁶“Îgû yujugû umû mera árîpehreri yeba majarãre masare iinûmî. Eropigû árîpehreri yebaguere marire apiñumî îgû. “Ipê yoari boje ôguere árîrãcoma,” arîgû queo apiñumî marire. ²⁷“Erã amarã yûre bocarãcoma,” arî pepiñumî Goãmû. Eropigû Goãmû yorogue árîbeamî. Mari mera ta àhrimi. Ôpa arî gojañumî gajigû. ²⁸“Marire áricû iimî îgû. Îgû maricû mariboya mari sã. Eropigû masa nucûre eropa árînigucãmî îgû,” arî gojañumî. Mûa mera majarã iribojegue majarã bayarire ôaro gojarã erã gojara ãhraa iri. “Mari sã Goãmû porã ãhraa,” arî gojañorã erã. ²⁹Eropirã mari îgû porã árîrã, goãmarã wéanirãre, oro, plata, utã mera mûa gamero mûa iinirãre “Goãmû àhrimi,” arî pepibiricãque mûa. ³⁰Iribojegue masa masibirã erã árînicû erã ñero iiquererû ta Goãmû eropa îacãniñumî. Eropa iiquererû dohpaguepûre árîpehreri yeba majarãre erã ñerire bujaweredoremî Goãmû. ³¹Pûhrû îgû queorinû árîpehreri yeba majarãre diaye ta beyegucumî Goãmû ôarãre, ñerãre. Îgû beyedore îgû apidiro dopa Jesurû beyegucumî. Jesure siridiguguere masurû îgû. Eropa masugû “Îhî yû apidigû àhrimi,” arî, îhmugû iipû Goãmû masare, arî wererû Pablo Atena majarãre.

³²Îgû eroparicû sirinirã masa mûriarare îgû werenigucû peerã gajirã îgûre wereyañorã.

Gajirãpû ôpa arîñorã:

—Dipaturi ire mû wererû gûa peediaa daja, arîñorã erã Pablöre.

³³Erã eropa arîra pûhrû Pablo waha warû. ³⁴Eropirã bajamerãgã îgû mera árîrã Jesure umupeonûgañorã. Dionisio Areópago majagû oparã mera majagû Jesure umupeonûgarû. Dámari waicûgo sã, gajirã mera Jesure umupeonûgaro.

Pablo Corintogue árîpû

18 ¹Eropigû Pablo Atenague árîdigû waha Corinto waicuri macague ejarû. ²Erogu ejağû judio masû Aquila waicûgûre bocajarû îgû. Árîpehrerã weca opu Claudio waicûgû judio masare Romague árîrãre îgû cóacû Aquilarû îgû marapo Priscila mera waha, Corintogue ejarû. Aquilarû Ponto waicuri yeba masa dehyoadigû árîpû. Eropirã erã Corintogue áricû Pablo erã pohrogue ejarû. ³Aquila

sã suhri wirire iirã árfĩnorã. Pablo sã suhri wirire iigu ta árfĩpu. Eropigu iigu erã mera mohme ero dujapu. ⁴Eropigu Pablo Sabado árfĩcũ semanari nũcu judio masa erã buheri wihigue judio masare, judio masa árfĩbirã sãre Goãmũ yare werepu.

—Ihĩ iigu wereniguirĩ diaye ta áhraa, arĩñorã masapu erã peera puhru.

⁵Eropigu Sila, Timoteo mera Macedoniague árfĩnirã Pablo pohrogue ejañorã. Erogue erã ejara puhru, Pablo suhri wiri mohmerire duhcã mũmũri nũcu judio masare buhemũripũ.

—Jesucristo marire taubu mari coredigu ta áhrimi, arĩ werepu erãre.

⁶Igu eropa arĩ buhequerecũ ta judio masapu iugre peediabirĩñorã. Eropirã erã ñero quere goroweñorã iugre. Erã eropa iicũ Pablo erãre iigu turibodiro dopa ta, iigu suhri maja mera pasiri mehpipu.

—Mũa ya dipuwaja peamegue warãca. Goãmũ iigu dorediro dopa ta mũare buherabu yũhũ. Mũapu yũre peediabirabu. Dohpaguere yũpu judio masa árfĩbirãre buhegu wagũra, arĩpu Pablo judio masare.

⁷Igu eropa arĩra puhru iigu erogue árfĩdigu waha, Tito Justo waĩcũgu ya wihigue ejapu. Justo Goãmũre umupeogu árfĩpu. Igu ya wihipu judio masa buheri wihi pohro árfĩyoro. ⁸Eropirã Crispo waĩcũgu iri buheri wihi opu, iigu marapo, erã porã mera mari Opu Jesure umupeñorã. Eropirã gajirã Corinto majarã bajarã Goãmũ yare peerã, Jesure umupeñorã. Erã eropa umupeorã árfĩcũ erãre waĩyepũ. ⁹⁻¹⁰Yuju ñami Goãmũ quẽrogue werepu Pablora. Iugre opa arĩpu:

—Mũ mera áhraa. I macare yaharã bajarã áhrima. Eropirã gajirã masa mũre ñero iimasibeama. Eropigu gũibita mũhũ. Eropigu yahare burigã wereque. Eropa pepibiricãque, arĩ werepu Goãmũ Pablora.

¹¹Eropigu yuju bojori ñaro gaji bojori deco gohra ero majarãre Goãmũ yare buhe, árfĩmũripũ Pablo.

¹²Igu eropa árfĩrisubu Galiõ waĩcũgu Acaya yeba majarã opu iigu árfĩcũ, judio masa árfĩpehrerã yujuropa ta Pablora ñero weresãrã erañorã. Iugre ñeha dipuwaja moadorerã pohrogue aĩgãñorã erã Galiõ pohrogue. ¹³Aĩgã opa arĩ weresãñorã iugre:

—Ihĩ masare Goãmũre umupeodoregu i yeba maja doreripũre cõãdoremi, arĩ weresãñorã judio masa dipuwaja moadorerãre.

¹⁴Erã eropa arĩ weresãcũ peegu Pablorũ erãre werediaripu. Eropigu Galiõ opu judio masare werepu.

—Ihĩ ñerire iidigu árfĩcũ gua Romano majarã ya dorerire tarinũgagu árfĩcũ, mũare yũhriboaya yũhũ. ¹⁵Mũa ya doreripũre ihĩ tarinũgagu iigu árfĩcũ mũa basi ire amuque. Ire masibeaa yũhũ mũa mera, arĩ werepu iigu judio masare.

¹⁶Eropa arĩgu ta erãre Pablora weresãñirãre iigu ya taribugue árfĩrãre cohã wiucãpu iigu. ¹⁷Igu eropa cohã wiura puhru árfĩpehrerã iri wihi árfĩrã Sõstenere judio masa buheri wihi opu Jesu yagũre ñeha, dipuwaja moadorerã pohrogue pañorã iugre. Erã eropa pacũ iagu Galiõ eropa iacãpu.

Pablo Antioquíague dujaa wapũ daja

¹⁸Eropigũ Pablo Corintogue yoari boje áridigũ “Wagũ iiaa,” arĩ goeriserepũ ãgũ Jesu yaräre.

Ïgũ eropa arĩra pũhrũ ãgũ Priscila, Aquila mera Siria yebague áriiri macague taribuja wapũ. Cencrea waĩcũri macague erã taribujara pũhrũ Pablo Goãmũre “Ōpa mũre iibasagura,” ãgũ arĩrare iituhajagu áriipũ. Eropigũ eropa iigu judio masa erã iiro dopa ta ãgũ poarire wũapehocãdorepũ. ¹⁹Eropirã erã Efeso waĩcũri macague eja, Priscilare, Aquila sãre apipũ Pablopũ. Erãre ero api, ãgũpũ judio masa erã buheri wihigue wapũ. Iri wihigue eja, Goãmũ yare werepũ. Eropa weregũ judio masa mera dũyaso wereniguipũ. ²⁰Ïgũ eropa werera pũhrũ ãgũre erã mera dujadoreriñorã erã. Erã eroparĩquerecũ,

—Dujabeesa mũa mera, arĩpũ Pablo erãre. ²¹Eropa arĩgũ ta,

—Jerusaléngue yũre waro gahmea. Bosenũre ãagũ wabu iiaa. Eropigũ wagũ iiaa. Goãmũ gamecũ dipaturi dujariboca, arĩpũ erãre.

Ïgũ eropa arĩtuhaja Efesogue áridigũ taribuja wapũ. ²²Eropigũ Cesareague taribujaja tarigã, Jerusaléngue ejarũ. Erogue eja, ero majarã Jesu yaräre “¿Ne áhriri mũa?” arĩ, erãre ãha taria Antioquíague ejarũ daja. ²³Ero bajamenũri arĩpũ. Ero áridigũ tariapũ. Galacia yeba áriiri macarigue, Frigia yeba áriiri macarigue dipaturi eja, iri macari majarãre Jesu yaräre buhe õaro mucubiricũ iipũ.

Apolo waĩcũgũ Efesogue buhepũ

²⁴Irisubure, judio masũ Apolo waĩcũgũ, Alejandría maca majagu Efesogue ejarũ. Ïgũ õaro weremehregũ arĩpũ. Eropigũ ãgũ Goãmũ ãgũ gojarare õaro masipũ. ²⁵Gajigu ãgũre Goãmũ yare weretuhamũripũ. Eropigũ ãgũ Ñũ waĩyegũ ãgũ buheri dihtare masipũ. Eropa arĩqueregũ ãgũ burigã mucubiriri mera Jesu yare õaro buhepũ. ²⁶Eropigũ judio masa erã buheri wihigue ãgũ güiro mariro erãre buhenũgapũ. Ïgũ eropa buhecũ erã peera pũhrũ Priscila Aquila mera ãgũre erã mera aĩgãñorã. Goãmũ yare õaro diaye õaro ãgũ werepehobiricũ ãrã diaye werepehocãñorã erã ãgũre. ²⁷⁻²⁸Eropigũ ãgũ Apolopũ Acaya yebague ãgũ wadiacũ Jesu yarã ãgũre “Ōaro waque,” arĩ, erã gojarapũrire õñorã ãgũre. Iripũri Acayague áriirã Jesu yaräre Apolore õaro bocatĩridoreripũri arĩyoro. Eropigũ Apolo erogue ejaũ ero majarãre Jesure umupeorãre Goãmũ mahiri mera õaro itamupũ. Judio masare iri maca arĩrãre õpa arĩ werepũ:

—Goãmũ ãgũ obeodigũ mũa coredigũ áhrimi Jesu. Cristo gohra áhrimi, arĩ werepũ judio masare gajirã masa erã ãaro.

Ïgũ eroparĩcũ, Goãmũ wereniguiri gojarapũre õaro queroro werecũ erã pee “Diaye arĩbeaa,” arĩmasibiriñorã erã. Eropigũ Jesu mahiri mera Jesure umupeorãre ãgũ õaro itamupũ erãre Apolo.

Pablo Efesogue wapũ

19 ¹Corintogue Apolo ïgu árrisubũ, Pablopũ utã yucũgue mũri taria, Efesogue ejapũ. Eroque eja, yujurãyeri Jesu yarãre bocaçapũ.

²Erãre ïgu bocaçara pũhrũ ïgu erãre serẽpi ïapũ.

—¿Mũa Jesure umupeora pũhrũ mũapũ Espĩritu Santore opanũgari? arĩ serẽpi ïapũ Pablo.

Ïgu eroparicũ peerã ïgure õpa arĩ wereñorã erã:

—“Espĩritu Santo áhrimi,” arĩ ne werebirama guare, arĩ wereñorã erã.

³Erã eropa arĩ werera pũhrũ Pablo erãre serẽpi ïapũ daja:

—¿Noa ya buherire mũa peera pũhrũ waĩyeari mũare? arĩpũ ïgu daja.

—Ñũ ya buherire gũa peera pũhrũ waĩyeama guare, arĩ wereñorã erã.

⁴Erã eroparicũ peegũ õpa arĩpũ Pablo:

—Masa erã ñeri iirare erã duhucũ ïagu waĩyerũ Ñũ. Eropiro ïgu waĩyeripũ erã ñeri iirare erã duhurare masare ïhmuburi áriyoro. Eropigu gajino şãre werenemopũ Ñũ. “Yũ pũhrũ aribure ïgure umupeoque mũa,” arĩpũ Ñũ masare. Eropa arĩgu Jesure ta umupeodoregu iipũ, arĩ werepũ Pablo erãre.

⁵Ïgu eroparicũ erã peera pũhrũ, Jesu waĩ mera waĩyerũ erãre.

⁶Eropigu Pablo erã yujurãyeri weca ïgu mojotorire ïgu duhpeocũ, Espĩritu Santopũ erapũ erãguere. Ïgu eropa erara pũhrũ erãpũ peeyamariri yare werenigui, Goãmũ yare wereñorã. ⁷Erã áripehrerã doce uma erã áriñorã.

⁸Pũhrũ Pablo judio masa erã buheri wihigue ñaja, ñrerã abe gohra guĩro mariro Goãmũ ïgu opũ árirare were, wereniguiũ erã mera. Ïgure erã eropa peera pũhrũ “I diaye ta áhraa,” arĩñorã erã. ⁹Gajirãpũ peediabiriñorã. Eropirã erã masa erã peeuro iri õare buherire ñero arĩ werenigui ïhmuñorã. Erã eroparicũ peegũ Pablopũ Jesu yarãre sihu wiria, gajipũgue waha wapũ. Waha, Tirano waĩcũgu ya buheri wihigue ñmũri nũcu masare Goãmũ yare werepũ ïgu. ¹⁰Pe bojori gohra buhepũ erãre. Ïgu eropa buhecũ áripehrerã Asia yeba majarã judio masa, judio masa áribirã mera mari Opũ Jesu yare peeñorã. ¹¹Eropigu Goãmũ turari mera Pablo bajasuburi deyoro moarire ii ïhmupũ. ¹²Pablo ïgu suhri gasirore, ïgu suhrirore ïgu dupũ pẽhrera gasirore dorecũrãre aĩgãñorã gajirãpũ. Masa dorecũrã iri suhrire pẽhrerã õarã wañorã. Eropirã watẽa ñajasũnirã iri suhrire erã pẽhrera pũhrũ watẽa wiria wañorã erãre.

¹³⁻¹⁴Gajirã judio masa eropa curiniguirã watẽare cóãrã judio masa yeea áriñorã. Esceva waĩcũgu siete ïgu porã áriñorã. Escevapũ judio masũ pahia opũ arĩpũ. Eropirã erã Pablo ïgu iidiro dopa ta Jesu turari mera watẽare cóãdiariñorã. Eropirã watẽa ñajasũdigũre boca watẽare doreriñorã erã.

—Jesu Pablo ïgu weregu ïgu turari mera dorea mũare. Duhuque ïre, arĩñorã erã. ¹⁵Watẽare erã wadorera pũhrũ, watẽapũ masũguere õpa arĩñorã erãre.

—Jesure masia. Pablo sãre masia. M̄ap̄ure masibea, arĩñorã watẽa erãre.

16 Erã eroparicũ ta watẽa ñajasũdigup̄u b̄urigã erãre ñehamaa wap̄u. Eropigũ erãre ñetariaro iip̄u. Ìgũ eropa iira p̄uhrũ suhri marirã, camicurã oma wiriañorã erã iri wihire watẽa cóadiarãp̄u. 17 Erã eropa iira p̄uhrũ árìpehrerã Efeso majarã, judio masa, judio masa árìbirã mera irire pee, giitariacãñorã erã. Eropirã mari Op̄u Jesu yare wereyaro mariro wereniguiñorã masap̄u.

18 Eropirã masa bajarã Jesure umupeorã erã ñero iirare wererã ariñorã. 19 Erã mera majarã bajarã yeea árĩñorã. Eropirã erã erã gojarap̄urire purisiriri wererip̄urire erogue aĩgãri, masa erã ñaro irip̄urire soe cóacãñorã erã. Irip̄uri wajacurare erã queocũ, árìpehrerip̄uri cincuenta mil plata árìrip̄uri wajacuriyoro irip̄uri. 20 Eropirã Goãmũ yare gamerã bajarã wañorã. Goãmũ turari mera ìgũ yarã wañorã.

21 Erã eropa wara p̄uhrũ Pablo òpa arĩ pepip̄u: “Macedonia yeba ejamũhta, iri yebare taria Acaya yebaguere ejağũra. Iri yebare yũ ejara p̄uhrũ Jerusalengue wagũra. Iri macare yũ ejara p̄uhrũ Romague ñagũ wagũra,” arĩ pepip̄u Pablo.

22 Eropigũ perãre ìğũre itamurãre ìgũ core obeomũhtar̄u Macedonia yebague. Timoteo Erasto sã árĩñorã erã. Eropigũ Pablop̄u yujugũ ta dujar̄u Asia yebague.

Efesogue masa gua gaguiniguĩñorã

23 Irisubure Efesogue Jesu yare gajirã gamebirã Pablo sãre ìhaturĩñorã.

24 Yujugũ platare mohmegũ Demetrio waicũgũ árìp̄u. Ìgũ plata mera erã goãmõ Artemisa waicũgo umupeori wihi wẽara wirire muta wirigãre iigũ árìp̄u. Eropigũ ìgũ gajirã plata mohmerã mera erã wéanirãre wũaro dua wajatamuriñorã erã.

25 Eropigũ Demetrio gajirã plata mohmerãre sihu gameneo, werep̄u erãre.

—Peeque m̄ua. I mohmeri mera mari wéanirã mera wũaro mari wajatarare masia m̄ua. 26 Ihĩ Pablo ìgũ iirare ìgũ buhera sãre masia m̄ua. Òpa arĩ buhemi ìgũ: “Goãmarã wéanirã masa erã iinirã ojocarirã árìbeama,” arĩ weremũrami ìgũ. Ìgũ eroparicũ peerã, Efeso majarã, árìpehrero Asia yeba majarã sã ìgũ buherare “Diaye ta ãhraa,” arãñorã irire. 27 Eropa arĩrã mari mohmerire mari wéarare masa gamesome. Eropirã mari goãmõ wũago Artemisa ya wihire cóãbocoma. Eropirã árìpehrerã Asia yeba majarã, árìpehreri yeba majarã igore umupeosome pare. Eropirã masa igore masibirã mari wéarare asũsome, arìp̄u Demetrio erãre.

28 Ìgũ eroparicũ peerã b̄urigã gua, gaguiniguĩñorã:

—Artemisa Efeso majarã yago goãmõ turago ãhrimo, arĩ gaguiniguĩñorã erãp̄u.

29 Erã eropa gaguiniguicũ Efeso majarã árìpehrerã sã gaguiniguitaria wa pee masiri pehrea wañorã. Eropa warã Gayore, Aristarco sãre ñeha, masa erã gamenererogue erãre taragãñorã. Gayo, Aristarco mera Macedonia majarã árĩñorã. Pablo mera curirã árĩñorã. 30 Erãre ñeacũ ìha Pablop̄u masa pohro weregũ wadiarip̄u. Jesu yarãp̄u ìğũre wadorebiriñorã. 31 Eropirã gajirã sã iri yeba majarã oparã, Pablo mera majarã árìrã erã pohro majarãre weredoreñorã Pablore:

—Masa erã gamenererogue wabiricãque, arĩ weredoreñorã oparã Pablore.

³²Eropirã ero gamenererã mera majarãpu bajarã “¿Duhpimorã mari gamenererã iiri?” arĩ masibirĩnorã. Eropirã erã gaguiniguinemoñorã. Ipugue árĩrã gajiropa arĩ gaguinigui, gajirã sã gajiropa arĩ gaguiniguiñorã. ³³Eropirã judio masapu Alejandro waicugure masare weredorerĩnorã. Eropigũ Alejandro “Ejarimaricãque,” arĩgu ñgu mojoto mera paatupu. “Oã guare judio masare turirã iima,” arĩ pepigu judio masare cãhmotadiagu wereniguiripu. ³⁴Ñgu eropa wereniguidiaquerecũ judio masu ñgu árĩcũ ñarã masa árĩpehrerã yujuro mera pe hora gaguiniguiñorã.

—Artemisa, Efeso majarã yago mari goãmo turago ãhrimo, arĩ, gaguiniguĩnorã erã.

³⁵Erã eropa arĩ gaguiniguicũ ñagu Efeso majarã oparãre itamugu masare “Ejarimaricãque,” arĩ, werepu erãre.

—Mua Efeso majarã peeque. Mari Efeso majarã turago Artemisa ya wihi corerã mari árĩcũ árĩpehreri yeba majarã masima. Eropirã igo wéarare ñmarogue dijaridigore diburã mari árĩcũ sãre masima masa. ³⁶Eropirã “I diaye árĩbeaa,” arĩmasibeama. Eropirã guabiricãque mua. Óaro pepique mua. ³⁷Oã mua ñeagãrirã mari goãmore ñero arĩ wereniguibirama. Eropirã erã goãmarã ya wiriguere ñaja, yajabirama. Eropirã óaro iique mua. ³⁸Demetrio, plata mohmerã mera oãre mua ñearãre weresãdiarã, dipuwaja moaropure wereporo erã. Erã oparãre oãre weresãmasima. ³⁹Mua gajino iidiarã, óaro mera irire gamenere iique. Mua iiro dopa iinembiricãque. ⁴⁰Dohpagãre mua gua, gaguinirare mari oparã peerã, erã marire weresãbocoma. “Marire cóarã iicoma,” arĩ pepirãcoma oparã marire. Eropirã mari arĩ gaguiniguirare erãre óaro diaye weremasibea mari, arĩpu oparãre itamugupu masare. ⁴¹Eropa arĩ weretuhaja, “Iripãta ãhraa. Waque,” arĩpu ñgu masare.

Macedonia yebague sãre, Grecia yebague sãre Pablo eja pu

20 ¹Erã eropa wara puhrũ, Pablopũ Jesu yarãre sihu gameneo werepu. Weretuhaja, mojoto ñeha, goeriserepu. Goeriseretuhaja, Macedoniague waha wapu. ²Erogu eja were, ero majarã Jesu yarãre mucubiricũ iipu ñgu. Erãre weretuhaja, Greciague eja pu ñgu. ³Erore ñgu urerã abe gohra árĩpu. Ero árĩgu Siria yebague taribuja wadiaripu. Eropirã judio masa duhri, ñgure ñeadiariñorã. Irire pee Pablo gaji mague Macedonia wari mague waha wapu. ⁴Eropa wagu Asiague ta eja pu. Ero Berea majagu Sópater waicugu Pablora wapicugãpu. Eropirã Tesalónica majarã Aristarco, Segundo sã ñgure wapicugãñorã. Eropirã Asia majarã Tíquico, Trófimo sã Asiague ñgure wapicugãñorã. Derbe majagu Gayo waicugu Timoteo sã ñgu mera wañorã. ⁵Ñgu mera majarã ñgu core waha, Troa waicuri macague ñgure coreñorã. ⁶Erã eropa corecũ bugabiriri panre bari bosenu puhrũ guapu Filipogue árĩnirã dohodiru mera waha, cinco nuri taribujarã Troague gua eja pu. Siete nuri gohra árĩbu gua eroguerẽ.

Troague Pablo curigu waru

⁷Soorinu áricü Jesu yarã gamenere panre duhpeñorã Goãmu yare bocatîrimorã. Erã eropa iiboro core Pablo erãre buhepu. Eropigu Pablo gajinupure wabu árigu yoari boje igu buhepu. Ñami deco mera buhe duhubu iiripu. ⁸Eropirã erã umaro maja taribugue baja dipu sihãgori dipu árii taribugue gamenereñorã. ⁹Pablöre erã peerisubu mamu Eutico waicugu ventana weca murebejaja doapu. Eropigu Pablo erãre yoari boje buhenemocü igu mamure wuja ariyoro. Eropigu igu caria wa uhre caya wecague doadigu majimadija waru. Igu eropa yuhridijara puhru erã igure siriadigugure aiwahgü doboñorã. ¹⁰Erã eropa iicü ñagu Pablo dijari, mamure papeoru. Igu eropa iira puhru Jesu yarãre werepu igu:

—Siporã ñebiricãque. Siribeami ihí. Ojocarimi, aripu Pabloru.

¹¹⁻¹²Igu eroparicü mamuru siriadiguru masa waru. Igu masacü ñha erã mucubiritaria wañorã. Eropa mucubirirã umaro maja taribugue muria, panre duhpeñorã bocatîrimorã. Erã eropa iira puhru yoari boje Pablo erãre buhepu daja. Boyoboro coregã erãre buheduhuru. Buhetuhajacã waha waru Pablo.

Pablo Troague áridigu waha, Miletogue ejapu

¹³Pablo core dohodiru mera Asogue guaru ejamutabu. Pabloru mague wadiami. Pablo igu aridiro dopa ta Asogue igure gua bocatîribu. ¹⁴Igure gua bocatîricü, gua mera ñajami dohodirugue. Iriro mera waha, Mitilenegue gua ejabu. ¹⁵Eroguere eja taria gajinu Quíore tariabu gua. Gajinu Samogue ejabu gua. Gua caria puhru gajinupure Miletogue ejabu pare gua. ¹⁶Pablo Pentecostenu gohra Jerusalenguere ejadiami. Eropigu Asia yebague yoari boje árdiadirimi. Eropigu Efesore diaye taria, Miletogue ejatuhajabu gua.

Pablo Efeso majarã Jesu yarã oparãre werepu

¹⁷Eropigu Pablo Miletogue árigu, Goãmu yarã Efeso majarã Jesu yarã oparãre sihubeomi igu. ¹⁸Eropa igu sihubeora puhru erã Pablo pohroguere erama. Erã eracü ñagu erãre Pablo weremi.

—Asiague ne eragu mña mera yu iirare masia mña. ¹⁹Mña mera árigu ne gajiropa ariro mariro Jesu mari Oru yare iimuribu yuhu. Eropigu mñare mojomoro ñabu. “Mñare tarinugaa,” aribirimuribu yuhu. Judio masa erã yure ñero iquerecü ta Goãmu yare iimuribu yuhu. ²⁰Eropigu mña ñaro waburi dihtare mñare buhepehocãbu yuhu. Masa erã ñaro mña wirigue sãre buhebü yuhu. ²¹Eropigu judio masare, judio masa áribirã sãre yujuropa ta buhebü yuhu. “Mña ñerire bujawereque. Goãmu yare gohrotoque. Eropirã Jesu mari Orure umupeoque,” arí weremuribu yuhu. ²²Eropigu Espiritu Santo igu dorediro dopa ta dohpaguere Jerusalengue wagu iiaa. Yu erogue wagu yu gajiropa waborore masibea yuhu. ²³Õpa arãmi Espiritu Santo yure: “Jerusalengue mñhu ñero tariguca. Eropirã mñre peresu iirãcoma,” arãmi Espiritu Santo yure. Dohpaguere yu ejara macari nucugue eropa arí wereama

yure. Jerusaléngue wagu Espíritu Santo ñgu werera dihtare masia. ²⁴Eropigu ñari buherire, Goãmü ñgu mahiri buherire werebu ãhraa yũhũ. Jesu mari Opu ñgu ya áriburire iipehodiaa yũhũ. Ire iigu árigũ, yũ sãrãborore güibeaa yũhũ.

²⁵“Eropigu mua mera árigũ Goãmü ñgu opu árirare weremuribũ yũhũ muare. Mua yũ eropa arĩ buhenirãre ne dipaturi muare ñasome yũhũ. Ire masia yũhũ. ²⁶⁻²⁷Eropa masigu dohpagãre ire werea muare. Áripehreri Goãmü yare werebu yũhũ muare. Eropirã áripehrerã mua mera majarã Goãmü yare gamebirã erã áricũ yaha dipuwaja áribeaa. ²⁸⁻²⁹Mua basi ñaro iique. Eropirã mua Jesu yarãre Espíritu Santo muare ñgu ñhadibudorerare ñhadibuque. Ovejare ñhadiburã ovejare erã ñhadiburo dopa ta Goãmü yarã sãre ñhadibuque mua. Goãmü magũ ñgu sãrigũ ñgu di cóãro mera Goãmü erãre ñgu yarã árimorã iidi árimi. Yũhũ ñre wara pũhrũ gajirã ñerãpũ mua pohro ahri erã buheri mera muare goroweo ñuca waricũ iirãcoma. Eropirã Jesu yarãre ñaro ñhadibuque. ³⁰Pũhrũguere gajirã mua mera majarã ta Jesu yarãre gũya, gaji buherire peedorerãcoma. Erã eropa peedorecũ erã peerãcoma. ³¹Eropirã ñaro iique mua. Umũri nũcu, ñamiri nũcu mojomoro ñari mera buhemuribũ yũhũ muare. Uhre bojori gohra ñaro buhebu mua áripehrerãre. Irire yũ buhera ñaro guñaniguicãque mua.

³²“Dohpague yũ wara pũhrũ Goãmü muare ñhadibugũcumi. Ñgu mahiri buherire mua buherã ñaro árirãca mua. Goãmü ñgu buheri mera muare ñgu yarãre ñaro itamumasimi. Eropigu ñgu yarã dihtare ñgu iidiadiro dopa ta mua tamerare ñaro iigũcumi. ³³Mua niyeru oparire, mua suhri opari sãre “Yũre oque,” arĩbirimuribũ. ³⁴Yũ basi mohme wajatabũ yaha áriburire. Eropigu yũ gamerire, yũ mera majarã erã gameri sãre yũ mohme wajatara mera aĩmuribũ. Yũhũ eropa iirare masia mua. ³⁵Mari ñpa burigã mohmerã gajino moorãre itamuro gahmea marire. Ire muare ii ñhmumuribũ yũhũ. Jesu mari Opu ñgu arĩrare guñaque mua. “Ñgu ocũ ñeadigu tauro odigũpũ mucubirimi,” arĩpũ Jesu ñgu basi, arĩ weremi Pablo Jesu yarãre.

³⁶Eropa arĩtuhaja Pablo erã mera mereja, Goãmũre serẽma. ³⁷Ñgu eropa serẽtuhajacũ erã áripehrerã Pablõre pabua wayuporã mimi ore goeriserema. ³⁸“Muare dipaturi ñasome yũhũ,” ñgu aricũ peerã burigã bujawerema erã. Eropirã erã ñgũre tuunũrusia buhama peramague. Eroque ñgũre ñhanũrusiama gua wacũ.

Pablo dipaturi Jerusaléngue wapũ

21 ¹Jesu yarãre “Wagu iiaa,” arĩ, dohodiru mera, Cos waĩcũri nũgũrogue diaye waha taribujajabu gua. Gajinũ Roda waĩcũri nũgũrogue taribujaja, taria, Pátara waĩcũri macague ejabu gua. ²Pátara árirã, Feniciague waburidirure dohodirure bocajabu gua. Eropirã iriru mera wabu gua. ³Eropa warã Chipre waĩcũri nũgũrore diaye ta ñha tariabu gua. Copũ dujabu iri nũgũro. Iri nũgũrore taria, Siria waĩcũri yebague ejabu gua. Eropirã dohodiru maja doberire dohodiru majagu Tiro waĩcũri maca ñgu durimujucũ, ero payanibũ. ⁴Ero Jesu yarãre ñarã, siete nũri gohra dujanibũ gua iri maca ta. Eropirã ero majarã Jesu yarã Espíritu Santo ñgu werediro dopa ta erã Pablõre

Jerusaléngue wadorebiririma. ⁵Erã eropa aríquerecũ iri macare siete nũri gua ářıra pũhrũ, waha wabu daja. Gua waboro coregã árĩpehrerã Jesu yarã, erã marasã nome mera, erã porã mera, maca tũro pohro guare ïhadujarã wama. Eropirã árĩpehrerã gua imiporogue eja, mereja Goãmure serẽbu. ⁶Gua eropa serẽra pũhrũ, “Warã iiaa,” arĩ, erãre pabuatuhaja goeriseretuhaja waha wabu gua. Gua wacũ ïhanurusia, erãpu majaa wama erã ya wirigue.

⁷Tiro waĩcũri macare maja tariabu gua. Eropirã Tolemaidague tuhajabu gua. Ero ta wũariyare watubu. Iri macare eja, Jesu yarãre “Acawererã, ÷ãhriri mua?” arĩ, yujunũ erã mera árĩribũ. ⁸Eropirã iri maca ma buharo árĩcũ gajinũ daja Pablo mera mague wabu gua Cesarea waĩcũri macague warã. Erogue eja, õari buherire weregũ Felipe waĩcũgu ya wihigue ejabu. Eropirã ïgu mera dujabũ gua. Felipe Jesu yarã erã siete beyenirã mera majagu árĩmi. ⁹Eropigu ïgu wapicũrã nome pagũ árĩmi. Erã nomepu Goãmũ yare wererã nome árĩma. ¹⁰⁻¹¹Erogue gua bajamenũri gua árĩra pũhrũ, Agabo waĩcũgu Goamũ yare weremũhtagu Judeague árĩgu guare ïagu erami. Eropigu ïgu Pablo yadare tũãdiuridare aĩ, ïgu basi ïgu guburire, ïgu mojotorire diri ïhmu wereyũmi.

—Õpa arĩmi Espĩritu Santo. “Idare opagu Jerusaléngue ïgu ejacũ, judio masa eropa ta dirirãcoma ïgure. Dirituhaja, judio masa árĩbirãre orãcoma erã ïgure,” arĩmi Espĩritu Santo, arĩ wereyũmi Agabo.

¹²Ïgu eroparĩcũ peerã, gua Cesarea majarã mera Pabloure burigã mahibũ. Ïgure “Jerusaléngue wabiricãque,” arĩribũ. ¹³Gua eroparĩcũ Pablopũ yũhrimi:

—÷Dohpa arĩ orerã iiri mua? Yũpũre bujawerecũ iiaa mua. Erã yũre peresu iicũ õaroca. Yũhũ Jerusaléngue Jesu mari Opũ yare yũ iira waja yũ sĩricũ õaroca, arĩmi Pablo guare.

¹⁴“Wabeaa,” ïgu arĩcũ peediarã iiribũ gua. Ïgu “Wagũra,” ïgu arĩcũ, eropa pepicãbũ gua. Õpa arĩbũ:

—Mari Opũ ïgu gamero dopa ta iiporo, arĩbũ gua.

¹⁵Irire weretamutu, gua yare ahmu, waha wabu daja Jerusaléngue warã. ¹⁶Erogue gua wacũ bajamerãgã Cesarea majarã Jesu yarãpu gua mera wama. Eropirã Jerusaléngue eja erã mera majagu Mnasón waĩcũgu ya wihigue ejabu gua. Mnasón Chipre majagu ïgu yoari boje Jesu buhegu árĩmi. Eropirã ïgu ya wihi gua árĩguri wihi árĩbũ. Eropirã Jerusaléngue ejabu gua.

Pablo Santiagore ïagu wapu

¹⁷Jerusaléngue gua ejacũ, ero majarã Jesu yarãpu “÷Erarari?” arĩ, mucubiriri mera bocatĩrima guare. ¹⁸Gajinũ Pablo gua mera Santiagore ïagu ejami. Gua erogue ejacũ ero árĩpehrerã Jesu yarã oparã árĩma.

¹⁹Eropigu Pablo erãre ïgu mojoto ñeara pũhrũ judio masa árĩbirãre ïgu buherare werepehomi. Goãmũ ïgu itamuri mera ïgu iirare werepehomi Pablo Jesu yarãre. ²⁰Ïgu eropa arĩ werecũ peerã,

—Goãmũ õagu, turagu ãhrimi, arĩ umupeoma erãpu. Eropa arĩtuhaja erã Pabloure õpa arĩ werema.

—Acaweregu, dohpaguere bajarã judio masa Jesure umupeorã áhrima. Mũhũ irire masia. Eropirã erã õpa arĩ pepima: “Goãmũ ãgu dorerire, Moisegue marire ãgu apirare marire iipehoro gahmea,” arĩrã iima. ²¹Õpa arĩnemoma erã. “Gajipugue árirãre judio masa áribirã watope árirãre judio masare Goãmũ Moiserẽ ãgu apirare ‘Iibiricãque,’ arĩ doremi Pablo,” arãma õ majarã judio masa mũre. “Pablo judio masa porãre mari dorero dopa miri gasirogãre wiri aĩdorebeamĩ,” arãma erã mũre. “Judio masa erã iidorerire Pablo duhudoremi,” arĩ i sãre werewũama mũre. ²²Eropirã mũhũ õre eracũ peerã erã gamenererãcoma mũre turimorã. Eropigu õpa iiro gahmea mũre. ²³Mũre gũa dorero dopa ta iique. Dohpague õre wapicũrã ũma Goãmũre umupeorã “Õpa iirãra,” arĩrã áhrima. ²⁴Erã mera waque. Eropirã Goãmũ Moiserẽ ãgu doreiro dopa ta erã basi Goãmũ yare iiburire iimorã erã ñeri iirire coerã iima. Mũ sã eropa ta iique. Eropa iigu erã eropa iira wajare wajayeque mũrũ. Mũhũ eropa wajayera pũhrũ erã poaire wuadoremasima erã. Mũ eropa iicũ ãrã masa mũre erã arĩra iri gũyara áricũ masirãcoma erã áripehrerã. Goãmũ Moiserẽ ãgu apira dorerire iigu mũ áricũ masirãcoma erã. ²⁵Judio masa áribirã Jesu yarãpũre gũa gojarapũre obeotuhajabũ. Õpa arĩ gojabũ gũa. “Goãmarã wéanirãre umupeora barire, dire, wũũũũũũ mohwejenirã waimũrãre babiricãque mũa. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã ũma mera ñero iibiricãque,” arĩ were gojabũ gũa gojarapũre, arĩma erã Pablõre.

Goãmũ wihigue judio masa Pablõre ñeãnorã

²⁶Erã eropa arĩ wereniguirã pũhrũ gajinũ Pablõrũ wapicũrã ũma mera erã basi Goãmũ yare iimorã erã ñeri iirire coemorã, Goãmũ wihigue ñaja wañorã. Iri wihigue ñajajagũ, erãre werepũ Pablo: “I nũcu nũri duhyaa mũa coeboro,” arĩ werepũ ãgu wapicũrãre. Eropirã erã coeturinũ erã nũcu Goãmũre waimũrãre erã oburinũ áribũ.

²⁷Eropii erã coepethodiro merogã duhyacũ gohra Goãmũ wihigue Pablo ãgu áricũ Asia yeba majarã judio masapũ ããnorã ãgure. Eropa ãrã gajirãre iri wihi árirãre Pablo mera guacũ iĩnorã erã. Eropa guarã judio masa Pablõre ñeha õpa arĩ gaguiniguĩnorã:

²⁸—Mũa gũa acawererã Israe masa guare itamurã arique. Ihĩ áhrimi. Moise dorerire i wihi sãre cóadore buhemi áripehrerãre. Eropigu ãgu Goãmũ wihiguere judio masa áribirã sãre aĩñajadi áhrami. Eropigu i wihire ñeri mariri wihire ãgu goroweoadi áhrami, arĩ gaguiniguĩnorã judio masa Asia yeba majarã ero majarãre.

²⁹Ero core Jerusalén Pablo Trófimo mera ãgu áricũ judio masa ããnorã. Trófimo Efeso majagũ judio masũ áribiridigu arĩmi. ãgu eropa áricũ masirã õpa arĩ pepiñorã erã: “Pablo Trófire Goãmũ wihire aĩñajagũ iicumĩ,” arĩ pepiñorã judio masa.

³⁰Masare erã eropa arĩ were erã gaguiniguira pũhrũ iri macã majarã áripehrerã burigã gũãnorã. Bajarã omagãri, Goãmũ wihi árigure Pablõre ñeha tarawiria wañorã. Tuhajanugu iri wihi disiporore bihañorã erã ãgũgue ñajariri arĩrã. ³¹Eropirã erã ãgure wejẽmorã iiriñorã. Erã eropa iicũ ãrã gajirãpũ

wererã wañorã surara opure. “Árĩpehrerã Jerusalén majarã gamenere gua, gaguiniguirã iiaama,” arĩ wererã wañorã surara opure. ³²Erã eroparĩcũ peegu opurũ ĩgu surarare, erã dorerã sãre gameneo, erã mera Pablöre wejẽdiarã pohrogue omagã ejañorã. Surara erã ejacũ ĩarã Pablöre panirã pa duhuñorã. ³³Eropigũ surara opũ Pablo pohrogue eja, ĩgure ñeha, peda comeda mera diridorepũ. Erã dirituhajacũ ĩha, opũ Pablöre serẽpipũ masare:

—¿Nihino áhriri ihĩ? ¿Ñeheno dipuwaja ĩgure eropa iiri mũa? arĩ serẽpipũ ĩgu erãre.

³⁴Ĭgu eropa serẽpicũ peerã masapũ “Ōpa iiami ĩgu,” arĩ, gajirã sã gajiropa arĩ, gaguinigui wereñorã surara opure. Erã eropa gaguiniguiicũ surara opũ òaro peebiripũ. Eropigũ ĩgu surara ya wihigue Pablöre aigãdorepũ. ³⁵Iri wihigue eja, Pablo mũriarĩñere ĩgu mũriacũ masapũ ĩgure padiarã cãhmoañorã. Erã eropa iicũ surarapũ ĩgure aicoã muria wañorã. ³⁶Masa bajarã erãre nũrsia, gaguinigui nũrsiañorã. —Ĭgure wejẽcãque, arĩ gaguiniguiñorã erã Pablöre.

Pablo “Ne masare ñero iibea yũhũ,” arĩ werepũ

³⁷Eropii Pablöre iri wihigue erã peresu iiboro core, Pablopũ opure serẽpipũ.

—Yũhũ mũ mera weretamudiaca, arĩ serẽpipũ Pablo.

—¿Mũhũ griego masa yare wereniguiiri? ³⁸¿Sohõ áridigũ, Egipto majagu áribeari mũhũ? Ĭgu masare ĩgu oparãre cóãdoregũ, cuatro mil masa gamewejẽrãpũre masa marirogue aigãapũ. ¿Ĭgu áribeari mũhũ? arĩpũ opũ Pablöre.

³⁹Ĭgu eroparĩcũ peegu Pablo yũhrĩpũ.

—Ĭgu áribea yũhũ. Judio masũ áhrraa. Tarso Cilicia yeba árirĩ maca masa dehyoabũ yũhũ. Bu árirĩ maca majagu áribea yũhũ. Yũhũ oã masa mera wereniguidiaa, arĩpũ Pablo ĩgure.

⁴⁰Ĭgu eroparĩcũ peegu opurũ wereniguidorepũ masa mera. Eropigũ Pablo mũriarĩñegue nigui, ĩgu mojotori mera “Ejarimaricãque,” arĩpũ masare. Ĭgu eropa iicũ ĩarã, ejarimaripehrea wañorã. Erã ejarimaripehrecũ ĩha, Pablo judio masa ya mera werepũ erãre.

22 ¹Yũ acawererã, yũ iirare weregũra mũare. Yũhũ werecũ peeque mũa, arĩpũ Pablo.

²Ĭgu eroparĩcũ Pablo judio masa ya mera ĩgu wereniguiicũ peerã masa ejarimarĩro dujañorã. Eropigũ Pablo erãre werepũ:

³—Yũhũ judio masũ ta áhrraa. Tarso waĩcũri maca, Cilicia yeba árirĩ maca masa dehyoabũ yũhũ. Eropigũ i maca ta Jerusalén ta masabũ yũhũ. Eropigũ yũre Gamalie waĩcũgũ buhemũrimi yũre. Eropigũ yũhũ mari ñecũ sũmarã mũra dorerire òaro buhebũ. Dohpaguere Goãmũre mũa umupeoro dopa ta yũ sã umupeoniguiã. ⁴Eropigũ Jesure umupeorãre ñero iimũricarabũ yũhũ. Yũjurãyeri erãre wejẽcãmũricarabũ yũhũ. Ūmare, nome sãre ñeha, peresu iimũribũ yũhũ. ⁵Pahia opũ, mũrã mera yũ eropa arĩri “Diaye ta áhrraa,” arĩ weremasima mũre. Erã gojaripũrĩre Jesu yarãre ñeadoreburipũrĩre yũre gojabasama. Mari acawererãre Damasco majarãre

iripüre ïhmubu iiribũ Jesu yaräre ñeabu. Eräre ñeha, aïgãri peresu iibu iiribũ. Jerusaléngue eräre aïgãdiaribũ eräre dipuwaja moabu, arĩpũ Pablo.

Pablo Jesu yagũ ïgu warare werepũ

⁶Eropa arĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Jesu yaräre ñeari masũ wadigũ árĩqueregũ goeri boje árĩcũ, Damascogue yũ ejaboro pohro gohra árĩcũ umarogue gosesiri medijubũ yũre. ⁷Ero eropa wacũ yebague mehmerejacobũ yũhũ. Yũ mehmerejara pũhrũ wereniguigũ carimi yũre. “Saulo, ¿duhpigũ yũre ñero iiri mũhũ?” arĩgũ carimi yũre. ⁸“Opũ, ¿nihino ãhriri mũhũ?” arĩ serẽpibũ yũhũ. “Yũhũ Jesu Nazare majagũ, mũ ñero iigũ ta ãhraa yũhũ,” arĩ yũhrimi ïgu yũre. ⁹Yũ eropa wacũ yũ mera majarã boyorore ïama. Eropirã yũ mera ïgu wereniguicũ peebirima erã. ¹⁰“Opũ, ¿dohpa iigũcuri yũhũ?” arĩ serẽpibũ Jesure. “Wahgãnũgajaque. Damascogue waque. Ero mũhũ wacũ, mũre árĩpehreri yũ iidoreburire gajigũ weregũcumi mũre,” arĩmi ïgu yũre. ¹¹Burigã ero cuimijuro wacũ yũ cuiri boboa wacarabũ yũhũ. Eropirã yũ mera majarã yũ mojtore ñeha, Damascogue tuã wahgãma yũre.

¹²“Ero Ananía waicũgũ, Goãmũre umupeogũ, marire Goãmũ dorerire iipehogũ árĩmi. Ero majarã judio masa árĩpehrerã erã umupeogũ árĩmi. ¹³Eropigũ ïgu yũ pohro eranũgara yũre weremi. “Acaweregũ Saulo, ïaque dipaturi daja,” arĩmi ïgu. ïgu eropa arĩra pũhrũ dipaturi ïabu yũhũ daja. Eropigũ ïgure ïabu yũhũ. ¹⁴Yũ eropa ïacũ ïgu Ananía yũre weremi. “Mari Pagũ ïgu gamerire õaro masibure iribojegue beyetuhapũ mũre. Eropigũ ‘Yũ magũ õagũre ïha peegũcumi,’ arĩ weremũhtapũ mũre mari Pagũ iribojegue mũ árĩboro core. ïgu ãhrimi mari ñecũ sũmarã mũra erã umupeodi. ¹⁵Eropigũ mũ ïarare mũ peerare weregũca árĩpehrerãre. ¹⁶Eropirã dohpaguere yoari boje árĩbiricãrã. Wahgãnũgajaque. Eropigũ waïyedigu árĩque. Jesure mũ serẽcũ mũ ñerire cóagũcumi,” arĩmi ïgu yũre, arĩpũ Pablo.

Pablo judio masa árĩbirãre ïgu buherare werepũ

¹⁷ïgu eropa arĩtuhaja Pablo masare werenemopũ:

—Eropa iituhaja yũhũ Jerusaléngue dujari, Goãmũ wihigue Goãmũre serẽgũ ejabũ. ¹⁸Yũhũ ero árĩcũ yũ Opũ Jesu yũre dehyoami. Europa dehyoagũ yũre weremi. “Jerusalén majarã yahare mũ wercũ peediabeama. Eropigũ duru gajipũgue waque,” arĩmi yũ Opũ Jesu yũre. ¹⁹ïgu eroparicũ peegũ werebũ ïgure: “Opũ, mũ yaräre judio masa buheri wiri árĩrãre yũ ñeha para sãre, peresugue eräre iimũrirare masima Jerusalén majarã. ²⁰Eropigũ mũ yare weregũre Estebanpũre erã wejẽcũ ïagũ õaro iirã wejẽma, arĩribũ. ïgure erã wejẽcũ erã ya suhrire opabasabũ yũhũ. Iri sãre masima i maca majarã,” arĩ werebũ yũhũ Jesure. ²¹Yũ eroparicũ peegũ yũ Opũ yũre weremi: “Yoarogue judio masa árĩbirãre buhebure obeogũra mũre. Eropigũ waque mũhũ,” arĩmi yũre yũ Opũ, arĩpũ Pablo masare.

Surara opɨ Pablo mera weretamupɨ

22 Īɣu weremɨhtara dihtare ɔaro peeriñorã masa. Eropa peequererã judio masa árĩbirã pohro Jesu Pablore ĩɣu obeoburire ĩɣu werecũ peerã erã gua gaguiniguiñogañorã daja.

—Ihĩ dohpague tamerare sĩricuraporo, arĩ gaguiniguiñorã erã.

23 Eropirã erã gaguiniguinemo, guari mera erã suhrire wejẽsiribeo, nicu mera deañorã. 24 Erã eropa iicũ ĩha surara opɨ surara ya wihigue Pablore añajadorepɨ ĩɣu surarare. Eropiɣu surara opɨ “¿Duhpirã Pablo mera gua eropa siari gaguiniguirã iiri masa?” arĩ serẽpidiaripɨ. Pablore irire serẽpibu, yuradari mera tãradoreripɨ ĩɣure. 25 Īɣu tãradorequerecũ ĩɣure erã dirira pũhɨ, ĩɣu pohro árĩɣure surarare werepɨ Pablo.

—Yũhũ Roma majagũ aħraa. Eropirã “Ñero iigu aħrimi,” yũre arĩmasibea mɨa. Eropirã yuradari mera tãramasibea mɨa, arĩpɨ Pablo ĩɣure.

26 Īɣu eroparĩcũ surara ĩɣu opɨre wereru warɨ.

—Ihĩ Roma majagũ aħrimi. Eropiɣu ɔaro iique ĩre, arĩ wereru ĩɣu ĩɣu opɨre.

27 Īɣu eropa arĩra pũhɨ surara opɨpɨ Pablore serẽpiɣu warɨ.

—¿Diaye ta mũhũ Roma majagũ aħriri? Wereque yũre irire, arĩpɨ ĩɣu.

—Īɣu ta aħraa yũhũ, arĩ yũhriɣu Pablo.

28 Īɣu eroparĩcũ peegu opɨpɨ ĩɣure wereru.

—Yũhũ Roma majagũ árĩdiagu niyeru wũaro wajayebũ, arĩpɨ ĩɣu.

—Yũhũ Roma maja macague masa dehyoabũ. Eropiɣu Roma majagũ aħraa, arĩpɨ Pablo.

29 Īɣu eroparĩcũ peerã ĩɣure tãrabonirã waha wañorã. Eropiɣu Pablo Roma majagũ ĩɣu árĩcũ masiɣu, ĩɣure comedari mera erã dirirare guñagu, gũi árĩpɨ surara opɨ.

Pablo judio masa opɨre wereru

30 Eropiɣu surara opɨ judio masa Pablore erã weresãrare ɔaro masidiapɨ. Eropa masidiagu gajinugue comedarire ĩɣure ĩɣu pãdorera pũhɨ pahia oparãre, judio masa erã mɨrã mera gamenedorepɨ surara opɨ. Īɣu eropa gamenedorerera pũhɨ ĩɣu erogue Pablore aĩgã, erã core duhudobopɨ ĩɣure.

23 1 Eropiɣu Pablo judio masa mɨrã oparãre ĩabocatiunugaja wereru: —Acawererã, Goãmũ ĩɣu ĩaro ɨmũri nɨcũ ɔaro iiniguicãbũ yũhũ, arĩpɨ Pablo.

2 Īɣu eroparĩcũ peegu árĩpehrerã pahia weca árĩɣu opɨ Ananĩapɨ Pablo disirore padorepɨ. 3 Īɣu pohro niguirãre padorepɨ. Īɣure erã para pũhɨ Pablo Ananĩare turipɨ.

—Masa erã ĩaro dihtare ɔaro iigu aħraa mũhũ. “Goãmũ dorerire tarinugagu iiaa,” yũre arĩqueregu ta yũre padorea mũhũ. Eropa padoregu mɨpɨ dorerire tarinugagu iica, arĩpɨ Pablo ĩɣure.

4 Īɣu eroparĩcũ peerã Pablo pohro niguirã ɔpa arĩñorã ĩɣure:

—Goãmũ ïgũ beyedigũ pahia opũre ñero wereniguibiricãque mũhũ, arĩñorã erã Pablöre.

⁵Erã eroparicũ peegũ Pablo arĩnemopũ:

—Acawererã, ïgũ, ïgũ pahia weca opũ ïgũ árĩre masibirabũ yũhũ. Eropigũ eroparĩmaacãbũ yũhũ. Goãmũ ya erã gojarapũ òpa arĩ werea ïgũre: “Mũa maca majarã opũre ñero arĩ wereniguibiricãque,” arĩ gojara ãhraa, arĩpũ Pablo erãre.

⁶Eropirã ero pe curu majarã árĩñorã. Yuju curu saduceo masa árĩñorã. Gaji curupũ fariseo masa árĩñorã. Pe curu erã árĩcũ masigũ, Pablo erãre busũro mera wererũ:

—Acawererã, yũhũ fariseo masũ ãhraa. Fariseo masũ magũ ta ãhraa yũ sã. “Sĩrinirã masa mũriarãcoma,” yũ arĩ wereri dipuwaja yũre ñero iidiaa mũa, arĩpũ Pablo.

⁷Ïgũ eroparicũ peerã fariseo masa, saduceo masa erã basi gameturiñorã. Eropirã erã basi pe curu dũca wariñorã. ⁸Saduceo masa òpa arĩrã árĩñorã: “Sĩrinirã masa mũriasome. Espĩritua anyua sã ne marima,” arĩrã árĩñorã. Eropirã fariseo masapũ erã arĩro dopa arĩbirĩñorã. Eropirã Pablo “Sĩrinirã masa mũriarãcoma,” ïgũ arĩcũ erã erã basi gameturiñorã. ⁹Eropa gameturirã, bũrigã gaguiniguĩñorã. Eropirã fariseo masa mera majarã judio masa buherã wahgãnũgaja, tuhri, wereñorã:

—Ihĩ Pablo ñero iibirami. Eropigũ Espĩritu, o anyu diaye ïgũ mera wereniguigũ árĩbocumi. Eropirã ïgũre dipuwaja moarã Goãmũre ïhaturirã árĩboca mari. Eropiibiricãque, arĩñorã erã.

¹⁰Erã eropa arĩra pũhrũ erã árĩpehrerã gameturi, bũrigã guañorã. Erã eropa bũrigã guacũ ïha gũisãpũ Pablöre surara opũrũ. “Pablöre patasiricãrãcoma,” arĩgũ ïgũ ya wihigue aĩgãridoregũ ïgũ masa watope ïgũ surarare obeopũ.

¹¹Gaji ñami Jesu mari Opũ Pablo pohro dehyoa, wererũ ïgũre:

—Gũibiricãque. Dohpague òre Jerusalengue yaha buherire wereabũ mũhũ. Eropigũ Romague sãre òpa ta iigũ waque, arĩpũ mari Opũ Pablöre.

Judio masa Pablöre wejẽdiariñorã

¹²Gajinũ ñamiñarigã árĩcũ judio masa bajamerã gamenereñorã.

—Òpa iirã, arĩñorã. Pablöre wejẽcãrã. Eropirã ïgũre mari wejẽboro core ihribiricãrã. Babiricãrã. Ïgũre wejẽbirã oa mera sĩrirã. Ïgũre mari wejẽbiricũ Goãmũ marire wejẽporo, arĩñorã erã.

¹³Erã eropa arĩrã cuarenta weca ñari judio masa árĩñorã. ¹⁴Erã eropa arĩ wereniguira pũhrũ erã pahia oparãre, mũrã sãre wererã wañorã:

—Pablöre gũa wejẽboro core barire babeaa gũa. ¹⁵Eropirã mũa, mari mũrã mera òpa arĩ sihubeoque. “Pablöre dipaturi serẽpidiaca,” arĩbeoque surara opũre. Mũa eropa arĩra pũhrũ surara opũre aĩgãridoreque Pablöre. Eropirã Pablo ïgũ òre ïgũ eraboro pohro gohra árĩcũ ïgũre wejẽrãca gũa, arĩñorã erã pahia oparãre.

¹⁶Eropigũ Pablo tĩgo magũ erã eropa arĩ wereniguicũ peerũ. Erã eroparicũ peegũ waha, surara ya wihigue Pablöre wererũ ñajapũ. ¹⁷Ïgũ eropa werera pũhrũ Pablörũ yujugũ surarare sihubeo, wererũ ïgũre.

—Ihĩ mamũre mũ opu pohrogue aĩgãque. Ihĩ mũ opũre werediagu iimi, arĩpũ Pablo.

¹⁸ Īgu eroparĩcũ peegu surarapu Pablo tĩgo magũre ĩgu opu pohrogue aĩ eja, wereru.

—Peresugue árĩgu Pablopũ yũre sihubeo, ĩre mamũre mũ pohrogue aĩgãridoreami. Ihĩ mũre weregu arĩgu iiami, arĩpũ surara ĩgu opũre.

¹⁹ Īgu eroparĩcũ peegu opu mũ mamũre ĩgu mojtore ñeha tuãgã, masa marirogue ĩgũre serẽpi ĩapu.

—¿Dohpa arĩbu iiarĩ mũhu yũre? arĩpũ ĩgu Pablo tĩgo magũre.

²⁰ Īgu eropa serẽpicũ peegu òpa arĩ wereru.

—Judio masa yujuro mera, “Òpa iirã,” arĩ, wereniguiama. Ñamigãre judio masa oparã pohrogue mũre Pablore aĩgãdorerãcoma. “Mũrã dipaturi Pablore serẽpidiama,” arĩ gũyarãcoma. ²¹ Eropirã cuarenta weca ñari masa ĩgũre wejẽdiarã mague duhrinĩjarã corerãcoma. Erã ĩgũre wejẽboro core barire basome. Eropirã ihsosome. “Īgũre mari wejẽbircũ, Goãmu marire wejẽporo,” arãma erã erã basi. Eropirã dohpaguere mũre Pablore aĩgãridorerã erãpũ duhri coretuhajama Pablore wejẽmorã. Eropĩgu erã wererã eracũ erãre yũhribita mũhu, arĩ wereru mamũ surara opu.

²² Īgu eroparĩcũ peegu surara opu òpa arĩpũ:

—Yũre mũ wererare gajirãre werebircãque, arĩ wereru mamũre. Eropa arĩtuhaja mamũre “Wahanisa,” arĩpũ.

Pablore opu Feli waĩcũgu pohrogue obeopũ

²³ Eropĩgu surara opu perã ĩgu surarare sihgã, erãre dorepũ:

—Doscientos surarare, setenta cabayu peyarãre, doscientos ñoseri mijiri oparãre Cesareague wamorãre erã yare amudorerã waque. Eropirã dohpagã ñami nueve árĩcũ mũa waborore coreque. ²⁴ Eropirã Pablore cabayuare ĩgu peyamorãre amubasaque. Opu Feli pohrogue, Cesareague òaro sorã waque ĩgũre, arĩpũ surara opu.

²⁵ Eropa arĩtuhaja papera gojapu. Òpa arĩ gojapu ĩgu: ²⁶ “Yũhu Claudio Lisia mũre turagu opu Felire òadorea. ²⁷ Judio masa ĩre ñeha, wejẽrama. Eropĩgu ĩgu Roma majagu ĩgu árĩcũ masigu, yũ surara mera ĩgũre itamugu ejabu. ²⁸ Eropĩgu ĩgũre erã weresãrare masidiagu judio masa oparã pohro aĩgãbu ĩgũre. ²⁹ Eropĩgu ĩgu judio masa ya doreri dihtare ĩgu tarinũgacũ, mari ya dorerire ĩgu tarinũgabircũ ĩagu, ĩgũre peresugue apidiabirabu. Ñeha dipuwaja sĩriro mara ĩgũre. ³⁰ Eropĩgu judio masa ĩgũre wejẽdiarã, erã duhri corecũ ĩagu gajĩgu wereami yũre. Īgu eropa werera pũhũ Pablore dohpaguere mũ pohro obeogu iiaa. Eropĩgu ĩgũre weresãnĩrãre ĩgu ñero iirare mũre weredoretuhajabu yũhu,” arĩ gojapu surara opu.

³¹ Eropirã surara erã opu ĩgu dorediro dopa ta iĩnorã. Iri ñamire Antĩpatri waĩcũri macague Pablore aĩ ejañorã. ³² Gajĩnu gajirã surara cabayua weca peyabirã iri maca ta dujariñorã erã ya macague. Gajirã surara cabayua peyarã dihta ĩgũre aĩ tarigãñorã. ³³ Pũ Cesareague aĩ ejañorã Pablore. Eropirã surara

opu ñgu obeorapũre opu Felire wiañorã. Eropirã Pablöre aĩ ejañorã opu pohrogue.

³⁴Erã eropa wiara pũhrũ iripũre ñgu ñara pũhrũ ñgu gajirãre serẽpi ñapu:

—¿Di yeba majagu ãhriri ihĩ Pablo? arĩ serẽpi ñapu.

—Cilicia yeba majagu ãhrimi, arĩ wereñorã ñgure.

³⁵Erãre serẽpituhaja, Feli Pablöre werepu:

—Mũre weresãñirã õre erã eracũ mu wererire peegura, arĩpu Feli Pablöre.

Ñgu eropa arĩra pũhrũ Herode ya wihigue ñgure apĩpu. Eropigu ñgu umare ñgure coreadorepu ñgu opu.

Pablo “Ñero iibirabu,” arĩ werepu Felire gajirã weresãra pũhrũ

24 ¹Cinco nũri pũhrũ Ananía pahia opu, judio masa erã mũrã, dorerire weremehregũ Tértulo waĩcũgu mera Cesareague ejañorã. Eropirã erã Pablöre weresãdiarã, opu Feli pohrogue ejañorã.

²Eropigu Pablöre erã gamenererogue erã aĩ ejara pũhrũ Tértulo ñgure weresãñugapu. Eropa weresãñugagu õpa arĩpu Felire:

—Mũhu õaro masigu, gua opu mũhu õaro dorecũ gua i yeba majarã õaro áricãa gua gamequeãro mariro. Mu doreri mera õaripũre gohrotoro iiaa i yeba.

³Eropirã gua õaro áricãrã mucubiria. Eropirã mu mera õaro mucubiria.

⁴Dohpague merogã mũre garibogũra yũhu. Merogã mu mera weretamudiaca. Guare peenique dohpa.

⁵Ihĩ guare garibotariami. Árĩpehleri yebari majarãgue judio masare erã gua gaguiniguicũ iimi ihĩ. Eropigu masa erã basi gameturicũ iimi ihĩ. “Oparãre cóarã,” arĩrã mera majagu ãhrimi ihĩ. Eropigu nazareno waĩcũri curu opu ãhrimi.

⁶Eropigu Goãmũ wihire ñero ñgu iidiacũ ñarã gua ñeabu ñre. Gua ñeara pũhrũ gua ya dorerire ñgu tarinũgagu áricũ ñgure dipuwaja moadiarabu gua.

⁷Eropa moadiaquerecũ surara opu Lisia waĩcũgu ñgure guare turaro mera emacãmi. ⁸Pũhrũ ñgure weresãñirãre mu pohrogue wadoreami Lisia. Ñgu eroparicũ peerã ahrabu gua. Mu tamera ñre serẽpigũ, árĩpehlerire ñgu ya dipuwajare masigũca mũhu, arĩpu Tértulo Felire.

⁹Ñgu eropa arĩra pũhrũ gajirã judio masa Tértulo ñgu arĩdiro dopa ta “Diaye ta ãhraa,” arĩñorã erã sã. ¹⁰Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ opu Feli Pablöre weredorepu. Òpa arĩ werepu Pablo:

—Baja bojori i yeba majarãre mu dorerare masia yũhu. Eropigu yũ iirare mũre weregu mucubiria.

¹¹Doce nũri ta waha Jerusaléngue Goãmũre yũ umupeora pũhrũ. Mũhu i diaye áricũ masidiagu gajirãre serẽpi ñaque. ¹²Judio masa yũre Goãmũ wihiguere boca erã ñeacũ masare arĩ gaguiniguigu iibirabu. Eropigu

“Oparãre cóãque,” arĩgu iibirabu. Eropigu judio masa buheri wirire, erã ya maca sãre ne ñero iibirimurabu. ¹³Eropirã yũre weresãñirãpu erã weresãrãre “Òpa iiami ihĩ,” arĩ weremasibeamã mũre.

¹⁴Dohpague yũ iirare weregũra mũre. Matague ta gua ñecũ sumarã erã umupeodiro dopa ta Goãmũre umupeoa yũ sã. Eropigu Goãmũ yare iiaa Jesu ya õari buheri iri arĩro dopa ta. Oã “Jesu ya guyabirari ãhraa,” arĩ wereniguima oã judio masa. Eropigu Goãmũ doreri, Moiseguere ñgu apirare iri sãre umupeoa yũhu. Eropigu Goãmũ ya weremũhtanirã erã gojara

sãre umupeoa yũhu. ¹⁵Oã gajirã judio masa mera ta “Goãmũ árĩpehrerã masare s̄irĩnirãre òarã, ñerã mera erã masa mũriacũ iigucumi,” erã arĩ pepiro dopa ta yũ sã eropa ta arĩ pepia. ¹⁶Eropigũ dipuwaja mara yũhu. Goãmũ irire masimi. Eropirã masa sã irire masima. Eropigũ diaye ta werea yũhu mũre.

¹⁷“Gaji bojorire gajipũgũ yũhu curigũ árĩgũ dujarabũ Jerusalengue. Yũ acawererã Jerusalén majarã mojomorocũrãre niyeru ogũ arigũ iibũ. ¹⁸Dujara, Goãmũre umupeobu igũ ya wihigue ejarabũ. Eropigũ Goãmũ igũ coedorero dopa yũ basi iira pũhrũ waibũgũre odjarabũ Goãmũre umupeobu. Erogue yũ árĩcũ oã judio masa yũre bocama. Erã bocacũ gajirã yũ mera majarã marama. Gua gaguiniguirã marama. ¹⁹Eropirã gajirã judio masa Asia yeba majarã ero ãhrama. Erã yũ ñero iicũ ñanirã árĩrã weresãrã ariporo õguere. ²⁰Oã õgue árĩrãpũ judio masa oparã gamenererogue yũ árĩcũ ñanirã yũ erogue ñero iirare masirã, erã sã weresãporo. ²¹Gaji tamerare yũre erã weresãmasima: Erã mera árĩgũ õpa arĩ bũrigã gaguiniguibũ yũhu: “S̄irĩnirã masa mũriarãcoma, yũ arĩra waja dipuwaja moaa mũa,” arĩbũ erãre, arĩ werepũ Pablo Felire “Ñero iibiribũ,” arĩgũ.

²²ĩgũ eropa arĩ werera pũhrũ Feli õpa arĩ werepũ Pablõre:

—Dohpaguere iripẽta ãhrra. Surara opũ Lisia igũ erara pũhrũ mũre yũ iiborore masigũca yũhu, arĩpũ Feli Pablõre. Felipũ Jesu yarã erã iirare õaro masipehogũ árĩpũ.

²³Eropa arĩtuhaja, Pablõre coregũre surarare Feli õaro ñhadibudorepũ peresugue árĩgũ duhriri arĩgũ. Eropa ñhadibudorequeregũ õaro iidorepũ igũre. Eropigũ merogã õpũ igũ curiborore. Pablo mera majarãre igũre peresugue árĩgũre itamudoregũ eropa dorepũ Feli.

²⁴Bajamenũri pũhrũ Feli igũ marapo Drusila waĩcũgo mera ahri, Pablõre sihuñorã daja. Feli marapopũ judio maso árĩpo. Pablõre erã sihura pũhrũ, Jesucristore igũ umupeorire Pablõpũ werepũ erãre. ²⁵Eropa weregũ, õarire, õaro guñamasirire, ñerire gamebiririre, pehrerinũ árĩcũ masare Goãmũ dipuwaja moaborore werepũ Pablo. ĩgũ eropa arĩ werecũ peegũ Feli giũgũ, Pablõre werepũ: —Dohpaguere waque. Pũhrũ yũre mohmeri maricũ sihugũra daja, arĩpũ Pablõre.

²⁶Eropa arĩgũ, Pablo igũre niyeru ocũ gameripũ Feli. Eropigũ igũ niyerure gamegũ, bajasuburi Pablõre sihu, igũ mera werenigũmũripũ Feli. Niyerure igũ wajayecũ ta Pablõre wiuboñumi gajisubũ arĩgũ. ²⁷Pe bojori pũhrũ Porcio Festo waĩcũgũ Felire gohrotogũ árĩpũ. Eropigũ Felipũ opũ árĩgũ judio masare mucubiricũ iidiapũ. Eropigũ igũ Palore peresu árĩdorepũ dohpa.

Festore Pablo igũ iirare werepũ

25 ¹Eropii Festo iri yebague uñrenũ igũ opũ ñajara pũhrũ, Cesareague árĩdigũ waha, Jerusalengue ejarũ. ²Ero igũ ejacũ ñha pahia oparã, judio masa oparã mera Pablõre erã weresãrãre wereñorã Festore. ³Pablo igũ mague wacũ iri mague igũre cohre, wejẽdiarĩñorã igũre erã. Jerusalén mague aricũ gamerĩñorã igũre wejẽmorã. Eropirã erã õpa Festore upũtu serẽrĩñorã:

—Pablöre õguere Jerusaléngue obeoque, arĩ serẽriñorã erã Festore Pablöre wejẽdiarã.

⁴Erã eroparĩcũ peegu, Festo werepũ erãre:

—Dohpaguere Pablo Cesareague peresu áhrimi. Dohpaguere yũhu erogue wabu iiaa. ⁵Pablo ïgu ñero iigu áricũ, mua oparã Cesareague yũ mera waha, ïgũre weresãque, arĩpũ Festo.

⁶Eropigũ Festo ocho o diez nuri erã mera ïgu áriã pũhrũ Cesareague dujaa wapũ. Gajinũ ïgu dipuwaja moadoreri wihi doagu, Pablöre aĩgãridorepũ. ⁷Eropirã Pablo Festo pohrogue ïgu eracũ, judio masa Jerusaléngue arinirãpũ Pablo pohro nigui, ïgũre burigã weresãngãñorã. Eropa weresãquererã “Ihĩ ïgu ñero iicũ iabũ,” arĩ weresãmasibiriñorã. ⁸Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ Pablo ïgu iirare werepũ:

—Judio masa erã dorerire, Goãmũ wihi maja dorerire, Roma opũ ïgu dorerire ne tarinũgagirabũ, arĩpũ Pablo.

⁹Festopũ judio masare mucubiricũ iidiagu, Pablöre serẽpirũ.

—¿Jerusaléngue wadiari mũhũ? Mũ iirare yũre erogue weregũca mũhũ, arĩpũ Festo Pablöre.

¹⁰Ïgu eroparĩcũ Pablo yũhrĩpũ:

—Arĩpehrerã weca opũ ïgu ya wihi dipuwaja moadoreri wihi áhraa dohpaguere. I wihino ta ohõ sã áhraa. Eropigũ yũ iirare ohõ ta amu purumujuque. Judio masare yũ ñero iibirirare õaro masia mũhũ. ¹¹Ñerire iigu dorerire tarinũgagu áriũ “Yũre wejẽbiricãque,” arĩbiriboaya. Eropigũ oã weresãripũ gũyari iri áricũ yũre weresãnirãre yũre omasibea mũhũ. Yũ iirare arĩpehrerã weca opũre Césare weregũ wadiaca yũhũ, arĩpũ Pablo.

¹²Ïgu eroparĩcũ peegu Festopũ õaro masi wererãre serẽpituhaja, werepũ Pablöre.

—Mũhũ arĩpehrerã weca opũre mũ iirare mũ werediacũ, ïgu pohrogue Romague obeerãra mũre, arĩpũ Festo Pablöre.

Pablo opũ Agripare ïgu iirare werepũ

¹³Festo opũ ñajara pũhrũgue opũ Agripa, Berenice waĩcũgo mera Cesareague Festore iarã ejañorã.

—¿Ne, erarari mũ sã? arĩñorã erã Festore bocatĩri sererã. ¹⁴Ero bajamenurigã erã áriã pũhrũ Festo werepũ Agripare Pablöre erã iirare.

—Õre Feli ïgu peresu iidigu áhrimi. ¹⁵Eropirã Jerusaléngue yũ wacũ judio masa erã pahia oparã, erã mũrã mera ïre weresãma. “Ïgu ya dipuwajare wejẽque ïgũre,” arĩ serẽama erã yũre. ¹⁶Erã eroparĩcũ peegu yũ õpa wereabũ: “Gũa Roma majarãpũ peresu erã iinirãre masare eropa ta ocãbirimũribũ. Eropigũ ïgũre osome mũare. Gũa ñeadigũre ïgũre weresãnirã guare wereniguiboro core ïgũre dipuwaja moamasibea gũa. Ïgu basi sã ïgu iirare ïgu werenibiricũ ïgũre dipuwaja moamasibea gũa,” arãbũ erãre. ¹⁷Eropigũ õre erã weresãrã eracũ ïagu yoari boje iibirabũ yũhũ. Eropigũ gajinũre masa dipuwaja moadoreri wihi yũ doagu, erã weresãdigũre sihubeoabũ. ¹⁸Eropirã iri wihi ïgu eracũ iarã ïgũre ïhaturirã

wahgãnugajama. Erã eropa wahgãnugajacũ ïagu ñetariaro arĩ weresãrãcoma arĩ pepirabũ yũhũ erãre. Ñgure weresãdiaquererã weresãmasibirama erã. ¹⁹Eropirã ïre Goãmũ yare ïgu werera dipuwaja judio masa ïgure ïhaturiamã. “Jesu waicũgu ïgu sãridigu masa muriadi árimi,” arĩ ïgu werera waja weresãma ïre. I dihtare weresãma. ²⁰Ire masibigu ïgure ðaro serẽpi ïabu. “¿Jerusaléngue wadiacuri yũ mera? Erogu wereque mũ iirare yũre,” arĩrabũ ïgure. ²¹Yũ eroparĩcũ peegu ïguru wadiabirami. “Yũ iirare áripehrerã weca opũre werediaca,” arãmi ïgu yũre. Ñgu eropa arĩra pũhrũ ohõ ta ïgure coreadoreabũ áripehrerã weca opu pohro ïgure yũ obeoboro core, arĩpu Festo Agripare.

²²—Yũ basi peediaca ïgure, arĩpu Agripa Festore.

—Ñamigã ta ïgure peegũca mũhũ, arĩ yũhrĩpu Festo.

²³Eropirã gajinũ áricũ Agripa, Berenice mera masa dipuwaja moadoreri wihigue eja, “Oparã áhraa gũa,” arĩrã gũhyadiaro ii ïhmuñorã erã, surara oparã, iri maca majarã oparã mera. Eropa ii ñajarã iri wihiguere ñajañorã. Erã ñajajara pũhrũ Pablõre sihubeopũ Festo. ²⁴Eropigu Festo ðpa wereru:

—Opũ Agripa, mũa áripehrerã i wihire gamenererã peeque. Ñre ihĩ bajarã judio masa erã weresãgu áhrimi. Jerusaléngue Cesareague sãre erã ïgure weresãma. “Ñgure wejẽque,” eropa arĩniguicãrã iima erã. ²⁵Erã eropa arĩquerecũ ta ðpa arĩ pepia yũhũ. Ihĩ ne ñero iidigu áribeami. ¿Ñehe dipuwaja mari wejẽbocuri ïgure? Eropigu áripehrerã weca opũre César Augustore ïgu iirare ïgu werediacũ áripehrerã opu pohrogue obeogũra ïre. ²⁶⁻²⁷Eropigu ihĩ ïgu iirare masibirinica yũhũ dohpa. Eropa masibirinigu mari opũre were gojamasibirica. Eropigu muare ïgu werecũ peedoregu iiaa dohpague. Opũ Agripa, dohpague tamerare ihĩ áhrimi mũ serẽpi ïabu. Mũ serẽpi ïatuhaja mari masira pũhrũ ïre erã weresãrãre ðaro were gojagũra. Ihĩ ïgu ñero iirare yũ masibiriqueregu ta opu pohrogue ïgure yũ obeocũ ðabeaa. Eropigu dohpague erã weresãrãre ðaro masidiagu iiaa, arĩpu Festo erãre.

Pablo Agripare ïgu iirare wereru

26 ¹Ñgu eropa arĩra pũhrũ Agripa Pablõre arĩpu:

—Mũ basi ta wereque, arĩpu ïgu Pablõre. Ñgu eropa arĩra pũhrũ Pablõru, “Ejarimaricãque,” arĩgu ïgu mojotorire aĩ wahgũbeo, ïgu iirare werenugarũ:

²—Opũ Agripa, yũre judio masa erã weresãrãre, yũ iirare mũre weregu, dohpague ðaro siporãcũa. ³Gũa judio masa gũa iiricũrãre, gũa buheri sãre mũhũ ðaro masicũ tamerare mucubiria yũhũ. Eropigu mũhũ yũre ðaro peeque, arĩnugarũ Pablo.

Pablo Jesu yagu ïgu áriboro core ïgu áricũrãre wereru

⁴Eropa arĩtuhajagu ðpa arĩnemopũ ïgu:

—Mãmũ arĩgu yũ áricũrãre áripehrerã judio masa masima. Uãmũri nũcu yũ masa dehyoara pũhrũ yaha yebaguere, Jerusaléngue sãre yũ árirãre masima

erã. ⁵Negohraguere fariseo masu árribu. Eropigu fariseo masa erã dorerire, erã iirinore yuhu iipethodigu árícũ erã masima. Erã mure werediarã, irire weremasima erã. ⁶I dipuwaja ta yure weresãmurima. Gna ñecu sumarãe “Sirinirãre masugura,” Goãmu ïgu arí apirare “Diaye ta ãhraa,” yu aríri waja oã yure weresãmurima. ⁷Yu acawererã judio masa, árípehrerã doce cururi majarã Goãmu masare ïgu masuborore mucubiri cohrema. Eropirã Goãmure umupeonigucãma. Eropa corerã árírã yu iiro dopa ta iima erã sã. Opu Agripa, eropa yujuropa gna iirã áríquerecũ ta erãpu yuhu ïgu masuborore ii coreri waja yure weresãmurima judio masa. ⁸¿Duhpirã sirinirãre Goãmu ïgu masuborore peediabeari ma judio masa? arí wereru Pablo.

Pablo Jesu yarãre ïgu ñero iirare wereru

⁹Eroparítuhaja òpa werenemoru:

—Jesu Nazare majagure ñanibigu dohpa ñeri dihtare iidiaribu yuhu ïgu yarãre. ¹⁰Eropigu Jerusaléngue eropa iimuriribu yuhu. Pahia oparã yure erã dorera puhru bajarã Jesu yarãre peresu iimuribu yuhu. Eropigu oparã erãre erã wejédorecũ, wejémuribu yu sã. ¹¹Bajasuburi árípehreri judio masa erã buheri wirigue Jesu yarãre ñero iidoremuricarabu. Eropigu Jesu yarã Jesure erã cóacũ iidiaribu yuhu. Erã mera burigã guabu yuhu. Eropigu gaji macarigue sãre erãre ñero iigu ejamuricarabu yuhu, arí wereru Pablo.

Pablo Jesu yagu ïgu warare wereru

¹²Eropa arítuhaja òpa werenemoru:

—Eropigu Damascogue Jesu yarãre ñero iidiagu ejaribu. Erãre yuhu ñero iidiacũ ñarã pahia oparã yure wadorema. ¹³Òpa árību, opu Agripa: Goeri boje árícũ gohra mague yu wacũ umaro maja gosesiriri, abe umu majagu tauro yure yu mera warã sãre gosesiribu. ¹⁴Gna árípehrerã yebague mehmerejabu. Judio masa ya mera yure ïgu werenigucũ peebu. “Saulo, Saulo, ¿duhpiгу muhu yure ñero iiri? Muhu yu mera guagu yure yuhribigu, mu basi ñero taria,” arími yure. ¹⁵“Opu, ¿nihino ãhriri muhu?” arí serëpibu yuru. “Yuhu Jesu ta ãhraa mu ñero iigu. ¹⁶Wahgãnujagajaque muhu. Yu pohro majagu mure iibu dohpague dehyoa yuhu. Dohpagãre muhu yure ñarare, puhru mure yu ihmuburi sãre gajirãre weredorebu apiguca mure. ¹⁷Judio masare, judio masa áríbirã sãre mure buhedoregu obeogura. Erã pohro mu árícũ, mure erã ñhaturicũ mure itamugura. ¹⁸Yahare erãre masicũ iique muhu. Eropigu erã ñerire duhucũ iique muhu. Òaripure gohrotocũ iique erãre. Watire erãre gamebircũ iique muhu. Eropigu Goãmu yapure iicũ iique muhu erãre. Muhu eropa iicũ erã yure umupeorãcoma. Erã eropa umupeocũ ñagu erã ñeri iirare cãdijiguca. Eropirã erã Goãmu ïgu beyenirã mera majarã mera árírãcoma. ïgu oburire opamorã árírãcoma erã,” arími Jesu yure, arí wereru Pablo.

Pablo ĩgu iirare ĩgu mohmerire werepũ

¹⁹Eroparĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Opũ Agripa, umaro maja yũ peerire tarinũgabiribũ. ²⁰Damascogue buhemũhtabũ. Pũhrũ Jerusalén buhebu daja. Pũhrũ Judea yebe, judio masa áribirã pohrogue sãre masare erã ñero iirare bujaweredore, Goãmu yare gamedorebu. “Õarire mua iicũ ĩarã mua ñeri iirare mua bujawererare gajirã masirãcoma,” arĩgu, erãre õarire iidoregu buhebu. ²¹Goãmu ya wihi yũ áricũ yũ eropa arĩ wereri waja judio masa yũre ñeha wejẽdiarima. ²²Eropĩgu umuri nũcu Goãmu ĩgu itamuro mera eropa buheniguicãa. Eropĩgu dohpaguere mua áripehrerãre oparãre bu árirã sãre ĩgu yare weregu iiaa. Iribojegue majarã Goãmu yare weremũhtanirã Moise mera erã wereyudiro dopa ta werea yũ sã. Õpa arĩ wereyuñorã erã: ²³“Cristo Goãmu ĩgu obeodigũpũ ñero tarigũcumi. Eropĩgu sirigu masa mũriamũhtagu árigũcumi ĩgu. Eropĩgu masare ĩgu itamuborore judio masare judio masa áribirã sãre masicũ iigũcumi,” arĩ wereyu gojamuriñuma iribojegue majarã. Yũ sã erã werediro dopa ta werea, arĩ werepũ Pablo Agripare.

Pablo Agripare Jesu yagu iidiaripũ

²⁴Ĩgu eropa arĩ werera pũhrũ Festo ĩgure burigã gaguinigui wereniguipũ:

—Pablo, mũhu goroweregu ahraa. Mũhu baja buhegu goroweregu wahaa, arĩ gaguiniguiipũ Pablore.

²⁵Ĩgu eroparicũ peegu õpa yũhripũ Pablo Festore:

—Opũ, goroweregu áribeea yũhu. Yũ wereri diaye ta ahraa. Eropĩgu yũhu ire guhyadiaro mera arãa. ²⁶Opũ Agripapũ i yũ wererire õaro masimi. Eropĩgu yũhu ĩgure giũro mariro werea. I wererire áripehrerã masa masima. Eropĩgu áripehreri ire yũ arĩrare opũ Agripa ĩgu masicũ masia yũhu, arĩpũ Pablo Festore.

—Ĩgu eropa arĩtuhaja õpa arĩpũ Agripare:

²⁷—Opũ Agripa, Goãmu ya weremũhtanirã erã wererare peea mũhu. Erã wererire mũ peecũ masia yũhu, arĩpũ Pablo Agripare.

²⁸—¿Ire yũre weregu merogã mũ wereri Jesu yagu yũ wacũ iidiagu iiri mũhu? arĩpũ Agripa Pablore.

²⁹Ĩgu eroparicũ Pablo yũhripũ.

—Merogã wereniguigu o yoari boje wereniguigu mua áripehrerãre yũhu áriro dopa ta Jesu yarã áricũ gahmea. Irire serẽbasaa Goãmure. Eropĩgu yũ iro dopa ta peresugue mua áricũ tamerare gamebeaa yũhu, arĩpũ Pablo.

³⁰⁻³¹Ĩgu eropa arĩra pũhrũ Agripa, Festo, Berenice áripehrerã gajirã mera wahgãnũga wiria, erã basi wereniguĩnorã:

—Ihĩ ĩgu iira waja ne peresu iimasibeea mari. ¿Eropirã mari ñeheno dipuwaja ĩgure wejẽbocuri? arĩ wereniguĩnorã erã erã basi.

³²—Ihĩ “Áripehrerã weca opũre yũ iirare werediaca,” ĩgu arĩbircũ mari wiuboaya ĩgure peresugue árigũre, arĩpũ Agripa Festore.

Pablo ñgure weresárare Romague weregü wapu

27 ¹Pablöre Italiague ártipeherã weca opu pohrogue dohodiru mera obeorã, ñgu mera gajirã peresu ártirã sãre obeoñorã. Eropirã Julio waĩcugure erãre ihadibudorerã obeoñorã erã. Julio cien surara opu ártipu. Ñgu ya curu Augusto yarã surara waĩcuñorã. ²Yu sã Pablöre wapicugãbu. Eropirã Adramitio waĩcuro majaru dohodiru mera ñajabu gña. Iriru Asiague waburidiru ártibu. Ñajatuhaja, iriru mera wabu. Aristarco Tesalónica waĩcari maca majagu gña mera wami. Tesalónica Macedonia yeba ártibu. ³Gajinu gña Sidóngue ejabu. Erogue ejagu Julio Pablöre ñaro iimi. Eropigu Pablöre ñgu mera majarã pohrogue ñagu wadoremi. Eropigu Pablo mera majarã ñgure ñgu gamerire erã ocũ “Óaroca,” arĩmi Julio. ⁴Dohodirugue ñajarã daja gña taribujacũ burigã miruñe guare gajipugue weãtaribujubu. Eropirã Chipre waĩcari ñuguro cãhmotarogue diayeru wabu gña. ⁵Pu Ciliciare taria, Panfilia sãre taria, Mira waĩcari macague Licia yebague árti macague tuhajabu gña.

⁶Erogue ejarã, Alejandriague aridirure, Italiague wadirure dohodirure bocabu. Eropigu surara opu guare irirugue wadoremi. ⁷Bajanuri dabero waro waha, “Ñe yeboca,” arĩ, waha, Gnido waĩcari maca diaye ejabu gña. Erogue eja taria, miruñe burigã weã, gña wadiadirore guare weãbeobiribu. Eropirã gña copugue majipa wabu. Eropirã Creta waĩcari ñuguro iri ñuguro cãhmotari masepu gña taribuja waha, Salmón waĩcari ñorore tariabu gña. ⁸Erogue tari, iri ñuguro pohro waha, “Ñe yeboca,” arĩ waha, “Óari peramaha” waĩcurogue tuhajabu. Peramaha Lasea waĩcari maca pohrogue ártibu.

⁹Erogue gña yoari boje ártira puhru, gña waboropu guhyataribu. Eropiro erã ba duhurinu bosenu tarira puhru, Pablo dohodiru majarãre weremi.

¹⁰—Peeque muã. Ba duhurinu bosenu puhru mari wacũ marire mirimaja guhyataria. Iru dohodiru, dohodiru maja, muã doberi sã mari mera majarã sã mari dedereboca warã, arĩrimi Pablo.

¹¹Ñgu eropariquerecũ surara opu dohodiru opupure peegu, autugu sãre peegu, Pablo ñgu wereripure peediabirimi wadiagu. ¹²Erã payari peramaha puhiró árticũ ñari payari peramaha ártibiribu. Ero eropa árti peramaha árticũ dohodiru majarã bajarã wadiarã, Fenicegue muriadiarima puhiró waboro core. Fenice Creta waĩcari ñuguro maja peramaha árti, miruñe ero aridirogue abe muririrogueru copugue diayerugue sãre ñhabeo miruñe aricũ ñaro cãhmotari maca ártibu. Ero eropa árti peramaha árticũ masirã erã erogue yuju puhibugũ ártisubũ arĩdiarima.

Wuariyague miruñe, deco wuaro ariyoro

¹³Eropii docapu surgue daberogã miruñe arinugabu. “Dohpagãre ñarinu mari waburinu ñhraa,” arĩ pepiriñorã erã. Miruñe ero aricũ erã comeyere tarawahgũ, Creta ñuguro pohrogã muriabu gña. ¹⁴Eropii puhruñari miruñe gohroto noreste waĩcari miruñe burigã weãbu. ¹⁵Eropiro dohodirure miruñe

buringã weã erabu. Miruñe ero weãbeoro wamasibiri, majipa, miruñe mera wabu gña. ¹⁶Clauda waicuri nugurogã pohrogue docapugue waha, iri nugurogã guare merogã cahmotabu. “Marire yebo ahraa,” arira erore dohodiru majaru miridirugã gasirure oaro tarapeo diribu gña. ¹⁷Irirure dohodirugue gña tarasã diripehora puhru wuarida mera erã wañnea peoma. Libia yeba turo pohro ariri impororire “Iriru gasiru dohodiru iri mehtuhajari,” arira gui arima erã. Eropira erã miru ñeari suhrire erã aidiyura puhru dohodiru dihtare miruñe weãbeobu. ¹⁸Miruñe, deco mera buringã aribu. Gajinu sare miruñe muraro ta daja aricu iarã erã erã doberire diague duhrimeyura puhru taribujabu gña. ¹⁹Gajinu dohodiru majare diague cóama erã erã basi. ²⁰Bajanuri nipirinuri aricu, abe umu majagu necã sã ne deyobirima. Eropiro buringã miruñe aribu. Eropira “Miria wahaa mari. Eropira siria warãca,” arã pepiribu gña.

²¹Eropigu Pablo yuari boje erã ba duhura puhru igu erã core nugaja, weremi erãre.

—Muare yu werecũ peebirabu mña. “Cretague arira mari wacũ guhya arica,” yuhũ aricu peebirabu mña. Yure peerã, iru maja aripehrerire dedeobiriboaya mña. ²²Eropigu dohpague muare werea. Guñaturaque. Eropira guibiricãque. Aripehrerã mari tarirãca. Iru dohodiru dihta marire wahribasaroca. ²³Dohpagã ñamire Goãmu anyu yure dehyoami. Goãmu yagu ahraa yuhũ. Eropigu igure umupeoa yuhũ. Anyupu yu pohro arigu wereami. ²⁴“Pablo, guibita. Aripehrerã weca opure mu iirare mure werero gahmea. Goãmu oagu ahrimi. Eropigu igure mu serero dopa ta dohpague mña mera majarã sare itamugucumi,” arãmi yure anyu. Eropira guibirãta mña. ²⁵Anyu yure igu aridiro dopa ta eropa waroca. Goãmure umupeoa yuhũ. Eropigu igu werediro dopa ta “Diaye ta ahraa,” arã pepia yuhũ. ²⁶Marire nugurogue miruñe weãbeo cóaroca, arã weremi Pablo erãre.

²⁷Yuju ñami pe semana puhru wuaraya Adria waicuriya miruñe guare buringã weãbu. Irisubure ñami deco dohodiru majarã umapu “Turogue ahraa mari,” arã pepima erã. ²⁸Erã eropa arã pepira yurada nucudiru comerure dihri, duhmiumediju queonama. Treinta y seis metro gohra uhcãbu. Mero ta waha, queoma daja. Irisubure veintisiete metro gohra uhcãbu. ²⁹Eropira utãre mehtuhajari arira dohodiru auturogue wapicuriye comeyerire dirimiu dijuma erã diague dabero wacũ gamerã. Eropira “Yojaro boyoporo,” arira, buringã serema erã. ³⁰Dohodiru majarã umapu erã dihta duhririma. Erã miridirugãre dohodiru majarure diague taradijupo dohodiru iguiru come dipure erã dijudiro dopa ta iirima erã miridirugã marire ihari arira. ³¹Erã eropa duhridiaquerecũ Pablo erã eropa iicũ masigu surara opure, igu surara mera weremi:

—Oã, uma miridirugã mera erã wacũ mña aripehrerã sirirãca, arimi Pablo.

³²Igu eroparicu peerã surarapu miridirugãre diriridarire wiritã, irirure cóacãma.

³³Boyoboro coregã Pablo erãre badoremi.

—Pe semana gohra mña ne babeaa. ³⁴Eropira dohpaguere barã arique. Eropigu muare badorea. Mña ojocaridiarã baque. Aripehrerã mña tarirãca, arimi Pablo erãre.

³⁵Īḡu eropa arīra pūhrū Pablo panre aī, árīpehrerā erā pohro Goāmure “Ōhaa,” arī, duhpeo, irire bami ĩḡu. ³⁶Īḡu eropa bacū ĩha erā sīporā turarā waha, árīpehrerā erā sā bama. ³⁷Gua árīpehrerā doscientos setenta y seis masa dohodirugue árību gua. ³⁸Eropirā erā árīpehrerā yapia waha “Iru dohodiru nūcū árīca,” arī, baja trigo barire diague cóāma daja.

Dohodiru imiporogue mehbejayoro

³⁹Boyocū dohodiru majarā ũma nūḡurore ĩarā, “Ōpa waīcūri nūḡuro āhraa i nūḡuro,” arī ĩha masibirima. Eropirā erā dipatūgure imiporo árīcū ĩarā, “Mari iritūgugue warā, erogue mehmejaboca imiporogue,” arīma erā. ⁴⁰Eropa arīrā, come dipure diriridarire wirita medijucāma erā. Erā eropa iira pūhrū dohodiru ĩḡuiru maja suhriro aī wahḡū nuguma diaye miruñe weābeocū gamerā. ⁴¹Eropiro dohodirupū ĩḡuirupū imiporogue sīmaja merejamasibiribū. Eropiro auturore būrigā pāḡūri pamehtucū iriru auturo wahria wabū.

⁴²Eropa wacū ĩarā ōpa arīma surara.

—Iru miricū mari peresu iinirā tūroque baatuhaja duhricārācoma. Eropirā erāre wejēpehocārā, arīrima surara.

⁴³Eropiḡu surara opūpū Pablora wejēdiabigū árīpehrerā peresu árīrāre wejēdorebirimi. Eropiḡu árīpehrerā baamasirāre surara opu mata tūroque baatujadoremī. ⁴⁴Eropirā gajirā dohodiru maja wahrira mijiri mera yuurīñaja, iri mijiri weca peya baa majama. Gua eropa iirā gua árīpehrerā tūroque tuhajabu ōaro.

Pablo Malta waīcūri nūḡuro árīpu

28 ¹Eropii iri nūḡurogue gua árīpehrerā majajanūgajara pūhrū iri nūḡuro waīre masibū. Malta waīcūri nūḡuro árību. ²Iri nūḡuro majarā masa ōarā árīrā, ōaro iima guare. Eropirā deco gua weera pūhrū yusatariabu guare. Eropirā ero majarāpū peame dihutuhaja, guare sōhmadorema. ³Pablo peare aīḡāri aītīami. Īḡu aītīara pūhrū iri pea pohecague árīdigū aña coñorpore wiriḡu, Pablo mojoto curītuhajami yahawearo mariro. ⁴Īḡu curītuhajacū ĩarā, iri nūḡuro majarā erā basi wereniguima:

—Ihī masa wejēdigū árībocumī. Eropigo mari turago dipuwaja moago ũmaro majago ĩḡure dipuwaja moago, ojocaridorebeamo. Īḡu wūariyague miriḡu tarituhajadigū árīrami. Dohpaguere igorū ĩḡure ojocaridorebeamo, arīrima erā basi.

⁵Eropiḡu Pablo añare peamegue wejēsiri mehpeomi. Īḡu aña pūribirimi. ⁶“Bijiroca,” arīrā, corerima erā. Ne bijibiribū ĩḡure. “Īḡu sīria wagucumi,” arīrā erā ĩha corerima. Īḡure pūribirimi. Yoari boje ero bijibiricū ĩarā, ĩḡure pūribiricū ĩarā, gajiropa pepirima erā. “Ihī goāmarā mera majagu árībocumi,” arīrima erā.

⁷Erā baa tuhajadiro pohro Publio waīcūgu ya poeri árībū. Īḡu iri nūḡuro majagu opu árīmī. Eropirā ĩḡu guare ōaro iicū ũhrenū gohra ĩḡu ya

wihigue árĩbu gua. ⁸Publio pagu yojorocu, nimacuricugu árĩmi. Eropigu ĩgu camague oyami. Eropigu Pablo dorecugu ya taribugue ñaja, Goãmure serẽ, ĩgu mojotorire ĩgu weca duhpeo, õagu wacũ iimi ĩgure. ⁹ĩgu õagu wacũ iarã árĩpehrerã gajirã iri nũguero majarã dorecũare Pablo pohrogue aĩgãrĩma. Erã eropa aĩ eracũ ĩagu Pablo erãre õarã wacũ iimi erã sãre. ¹⁰Pũhrũ erã baja sãre waja mariro oma. Gua waboro coregã árĩpehreri gua gamerire, gua warã gua baburire dohodirugue durisãbasama erã.

Pablo Romague ejapu

¹¹Ūrerã abe iri nũgurogue gua árĩra pũhrũ dohodiru mera wabu gua daja. Iriru dohodiru ĩguiru perã goãmarã Cástro, Pólux waĩcurã erã wéanirã niguima. Alejandriague ariduru árĩbu iriru. Puhirópẽ iri nũgurogue iriru dohodiru payabu. ¹²Waha, Siracusa waĩcuri macague ejarã, ũhrenũ gohra iri macare árĩbu gua. ¹³Iri macare wiri waha, Regio waĩcuri macague ejabu gua. Gajinũ surgue miruñe ahri guare weãbeobũ. Penũ pũhrũ Puteoli waĩcuri macague ejabu. ¹⁴Erogue Jesu yarã bajamerãgã guare bocatĩrĩma. —Yuju semana gohra gua mera dujaque, arĩma erã guare.

Erã eroparĩcũ peerã yuju semana gohra erã mera dujanĩbu. Pũhrũ mague majaa, Romague ejabu gua pare. ¹⁵Ero majarã Jesu yarãpũ gua ejarare peerã, Apio waĩcurogue doberi duarogue guare bocatĩrĩma. Gajirã Jesu yarã “Ūhre wihi” waĩcurogue guare bocatĩrĩma erã sã. Erã eropa bocatĩrĩcũ ĩagu Pablo mucubiriri mera Goãmure “Õhaa,” arĩ, õaro siñaja wami. ¹⁶Romague gua ejara pũhrũ erã peresu erã iinirãre ero majagu peresu corerã opũre weremi. Eropirã Pablopũre yujugu ta apima ero majarã oparã. Eropigu ĩgure yujugu surara coremi.

Pablo Romague buhepu

¹⁷Ūhrenũ pũhrũ Pablo judio masa buherã mera gamenerebu, erãre sihumi. Erã gamenerera pũhrũ ĩgu erãre weremi:

—Acawererã, mari acawererãre, mari ñecu sumarã erã iimũrirare, marire erã buhera sãre tarinũgabirimũrabu yũhũ. Yu eropa tarinũgabiriquerecũ ta Jerusalén yũre ñehama Asia majarã judio masa. Erã eropa iira pũhrũ Roma majarãre yũre peresu iidorema erã. ¹⁸Erã eropa iicũ Roma majarã yũre serẽpi, yũhũ ñero iibigu yũ árĩcũ yũre “Dipuwajacugu ãhrimi,” arĩmasibirama. “¿Ñehe dipuwaja dipuwaja wejẽbocuri mari ĩgure?” arãma erã yũre. Eropirã yũre serẽpirãpũ yũre wiudiarama. ¹⁹Judio masapũ yũre wiudorebirama. Eropigu yũ acawererãre judio masare weresãdiabiriqueregu ta, “Árĩpehrerã weca opũre yũ iirare diaye werediaca yũhũ,” arĩ serẽabu. Judio masa yũre erã wiudorebirĩcũ ĩagu “Roma majagu opũre weregu waro gahmea yũre,” arãbu. ²⁰Eropii mũare ire werediagu sihuabu. Cristo marire taubu judio masa erã coredigu ĩgu yare yũ wereri waja yũhũ peresugue ãhraa. Eropigu irire mũare werebu sihuabu, arĩmi Pablo judio masa oparãre.

²¹ĩgu eroparĩcũ peerã erãpũ ĩgure werema.

—Judio masa mure quere wereripūrire guare ne obeobirama. Eropirā erogue arinirā sã gũa acawererã guare mũ eropa warare werebirimũrama. Erã “Īgũ ñero iigũ áhrimi,” arĩ mure werebirimũrama. ²²Mũa ya curure árĩpehrerogue masa erã ñero wereniguicũ gũa masia. Eropa masirã mũ buherire mũ werecũ peediaa gũa, arĩma erã ĩgure.

²³Eropa arĩtuhaja, “Gajinũ árĩrã,” arĩma erã. Gajinũgue Pablo mera gameneremũhtanirã tauro masa bajarã ĩgũ árĩroguere erama. Ñamiñarigã Goãmũ ĩgũ opũ árĩrare õari buherire ĩgũ buhenũga, pũ ñamigue buhe duhũmi. Goãmũ dorerire Moiesgue ĩgũ apirare, Goãmũ ya weremũhtanirã erã gojarare buhemi. Eropa buhegũ, erãre Jesure masicũ iidiagũ iirimi Pablo. ²⁴Yujurãyeri ĩgũ buherire gamema. Eropirã gajirãpũ peediabirima. ²⁵Eropirã erã basi pe curu game dũca wari wama. Erã wiriaboro core Pablo Isaia ĩgũ wereniguirare weremi. Õpa arĩmi erãre:

—Isaia Goãmũ yare weremũhtadigũ ĩgũ werera diaye ta áhraa. Mari ñesũ sũmarãre weregũ árĩgũ Espĩritu Santo Isaiare õpa arĩ were gojadoreñumi:

²⁶⁻²⁷Ire oãre weregũ waque: “Dipu burĩrã áhraa mũa. Eropirã yahare peediabeaa mũa. Gamiri toyobirã dopa ta peediabeaa mũa. Eropirã yahare peequererã peesome mũa. Mũa eropa árĩbirã õaro peeboaya mũa. Eropirã õarĩpũre gohrotoboaya mũa. Eropigũ mũare peame wabonirãre tauboaya yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Pablo erãre.

²⁸Īgũ eropa arĩra pũhrũ Pablo werenemomi:

—Ire masique mũa. Goãmũ buherire masare ĩgũ õaro taurire judio masa árĩbirãre buherãca gũa. Erãpũ peerãcoma, arĩmi Pablo judio masare.

²⁹Īgũ eroparĩcũ peerã judio masa irire erã basi burĩgã game dũyaso wiriama.

³⁰Pe bojori gohra Pablo ĩgũ eropa wajayeniguiiri wihigue árĩpũ. Ero árĩgũ, árĩpehrerã ĩgũ ya wihigue warãre mucubiriri mera bocatĩrimũripũ ĩgũ. ³¹Eropigũ ĩgũ gũiro mariro Goãmũ ĩgũ opũ árĩrare, mari Opũ Jesucristo ya sãre buhemũripũ. Īgũ eropa buhequerecũ ta ne gajirã ĩgure “Buhebiricãque,” arĩbiriñorã.

Romanos

Pablo Roma majaräre Jesu yaräre gojabeoñumi

1 ¹ Yũhũ Pablo mũare Roma majaräre gojabeoa. Yũhũ Jesucristo pohro majagu āhraa. Eropigu ōari buherire buhedoregu apimi ĩgu yũre. ² Iri ōari buherire iribojegue Goãmũ “Ōpa masare ōaro iigũra,” arĩ wereyuñumi ĩgu yare weremuhtanirā merague. Erā irire gojañuma. ³ Iri buheri ta ĩgu magũre wereri āhraa. ĩgu Jesucristo masa dehyoagu árĩgu Davi mũru pãrami árĩturiagu árĩdigu árĩmi. ⁴ ĩgu ta Goãmũ magũ ĩgu árĩrĩre ĩhmudigu árĩmi Goãmũ ĩgu Espĩritu Santo mera. Eropigu ĩgu Jesu sĩrira pũhrũ Goãmũ ĩgu turari mera ĩgũre masa mũriacũ iidigu árĩmi. Eropigu Jesucristo diaye ta Goãmũ magũ ĩgu árĩrĩre ĩhmudigu árĩmi masare. ĩgu Goãmũ magũ ta mari Opũ Jesucristo āhrimi. ⁵ ĩgu ta gũare mojomoro ĩagu gũau magũre wereri āhraa. ĩgu Jesucristo masa dehyoagu árĩre ĩgu yare buhedoregu obeomi árĩpehrero majaräre ĩgu yare pee masi, Jesucristore erā umupeocũ iimoräre. ⁶ Eropirā mũa sã Jesucristo yarā árĩmorā ĩgu beyenirā āhraa. ⁷ Mũare Goãmũ ĩgu mahiräre, ĩgu yarā árĩmoräre iidi árĩmi ĩgu mũare. Eropigu mũare Romague árĩräre ipũre gojabeoa. Eropigu Goãmũ mari Pagũ mari Opũ Jesucristo mera mũare ōadorea. ĩgu itamuri mera ōaro árĩque mũa.

Pablo Romaguere ĩagu wadiarica, arĩ gojañumi

⁸ Ire weremuhtagura mũare. Árĩpehrerogueru Jesucristore mũa umupeora querere werema. Erā eropa arĩ werecũ peerā “Ōhaa,” arĩ serēa yũhũ Goãmũre. Jesucristo ĩgu itamuro mera eropa arĩ serēbasaa. ⁹ Goãmũre serēgu mũa ya árĩburire árĩpehrerinuri serēbasaniguicãa. Mũa ya árĩburire eropa yũ serēbasaniguicũ Goãmũ masimi. ĩgu dorerire turaro mohmea ĩgu magũ ya buherire buhegu. ¹⁰ Eropa serēgu Goērã judio masa árĩbirā Jesure umupeoama. Erā umupeodiro dopa ta mũa mera majarã sã erā umupeoborore mũa pohrogue wadiarabũ yũhũ. Eropa bajasuburi wadiaqueregu ta wamasibirimũrabũ yũhũ. ¹¹ Goãmũ yare mũare buhediaca Jesure mũa umupeonemoburire. Eropigu mũare bũrigã ĩadiaca yũhũ. ¹² Jesucristore umupeorā āhraa mari. Eropigu mũare ĩadiaca Jesucristore mari umupeori mera pepũri majarã mari game mucubiricũ iiborore. ¹³ Yũ acawererã, ire mũa masicũ gahmea. Gajipũgue ōari buherire yũ

buhera pũhrũ gajirã mũa acawererã judio masa áribirã Jesure umupeoama. Erã umupeodiro dopa ta mũa mera majarã sã erã umupeoborore mũa pohrogue wadiarabũ yũhũ. Eropa bajasuburi wadiaqueregu ta wamasibirimurabũ yũhũ. ¹⁴Árĩpehrerãre õari buherire buhero gahmea yũre. Wũari maca majarãre, noho gamero árirãre, masirãre, masibirã sãre buhebu árigũ iiaa yũhũ. ¹⁵Eropa arĩgu, árigũ mũa sãre Roma majarãre õari buherire burigã buhediaa.

Õari buherire masa peerã Jesure umupeonũgama, arĩ gojañumi Pablo

¹⁶Õari buherire peerã masa Jesure umupeonũgama. Eropigu árĩpehrerãre Jesure umupeorãre Goãmũ ãgu turari mera erã peamegue wabonirãre tuami. ãgũre umupeorã õaro waborore masigũ iri buherire õari buherire buhegu gũhyasiuro taribea. Iri buherire judio masapũre buhemũtanirã árima. Pũhrũ judio masa áribirã sãre gũa buheabũ. ¹⁷Iri buheri õpa werea: Jesucristore umupeiorãre “Ñeri marirã õarã áhrima,” arĩ ãhami Goãmũ. Jesucristore umupeorã dihtare eropa arĩ ãhami Goãmũ. ãgu eropa arĩ ãarire iribojegue erã arĩ gojadiro dopa ta arãa: ““Õarã áhrima,” arĩ ãgu ãarã Goãmũre ‘Diaye ta ãgu áhrimi,’ arĩ umupeorã áhrima. Eropa umupeorã árĩpehrerinũri Goãmũ mera árirãcoma,” arĩ gojañuma.

Masa erã ñero iiri mera dipuwajacũrã áhrima, arĩ were gojañumi Pablo

¹⁸⁻¹⁹ãgu áriricũrire masare õaro masicũ iipũ Goãmũ. Eropirã ãgũre ãgu áririre masicũ diasabea masare. ãgu áririre masare masicũ iiquerecũ masapũ erã ñerire iirã Goãmũre masidiabeama. Erã iri ñeri iiri mera gajirãre Goãmũ yare peebiricũ iima erãpũ. Eropigu Goãmũ umarogue árigũ masa árĩpehrerã erã ãgũre tarinũgarire, eerã ñero iiri sãre ãagu eerã eropa iiri dipuwaja guami. Eropa ãgu guarire masicũ iimi erãre. ²⁰Goãmũ umaro majagu ãgu áririre turagu ãgu áririre mari ãabiriquerecũ ta, ãgu basi ãgu áririre masicũ iimi ãgu marire. I yebare ãgu iira pũhrũ árĩpehrerire ãgu ãhacũnugurare ãarã, “Goãmũ ãgu iira ta áhraa. ãgu turagu ta áhrimi,” arĩ guñama masa. Eropirã “Goãmũ áhrimi,” arĩ masima masa árĩpehrerã. Eropirã masa “Goãmũ áhrimi,” arĩ masiquererã eropa ñerire iiniguicãrã, dipuwajacũma. “Mũre masibirabũ. Eropigu ñerire iiabũ,” masa arĩmasisome Goãmũre. ²¹Goãmũ ãgu áriricũrire masiquererã ta erã ãgũre umupeobeama. “Mũhũ Goãmũ, turagu ta áhraa,” arĩbeama. Eropirã ãgu erãre õaro iiquerecũ ta “Õhaa,” arĩbeama ãgũre. Eropirã pee masibirã árirã, ñeri dihtare pepima erã. ²²“Pee masirã áhraa,” arĩquererã ta pee masibirã wahama erã. ²³Eropa warã Goãmũre eropa áriniguigũre õagũre umupeobeama. Eropa umupeobirã “Goãmũ áhrimi,” erã arĩrãpũre erã wéanirãpũre umupeonũgama erã. Eropirã masare, mirimagũ porãre, pĩuare, waimũrãre wéanugu umupeoma erã, “Mari Goãmũ áhrimi,” arĩrã.

²⁴Erã eropiicũ ãgu “Erã gamero dopa ta ii curaporo,” arĩgu Goãmũ erãre cohãmi. ãgu eropa cóara pũhrũ, erã ñeri dihtare uaribejarã erã basi ñeri dihtare iiniguicãma. ²⁵Eropirã Goãmũ yare peebiri, gũyaripũre õaro peema. Goãmũ

yapure gɣyari iro dopa ta wacū iima erā. “Diaye ta Goāmure árípehrerāre iidigure umupeoro gahmea,” mari aríquerecū erāpū ĩgure umupeobeama. Eropa Goāmū gohrare umupeobirā ĩgū iirapure umupeoma erā.

²⁶Erā eropiinigüicācū ĩagū “Erā gamero ñerire ii curaporo,” arĭgū Goāmū cohāmi erāre. Eropirā erā mera majarā nome marapɣcūrā nome iro dopa árĭbeama. Eropirā erā nome seyaro ñero iima erā basi. ²⁷Erā iro dopa ta árĭrā ũma sā nomere gamebirā erā basi ta erā dɣpɣrere ɣaribejarā āhrima. Eropirā erā basi ta erā ñero iira dipuwaja erā dɣpɣre ñero goroweoma.

²⁸Eropa Goāmure masidiabirā ĩgure gamebirira dipuwaja Goāmū “Erā gamero ii curaporo,” arĭgū erāre cohāmi. ĩgū eropa cóācū erāpū ñerire guñanigui, ñerire ɣaribejarire iinigüicāma. ²⁹Eropirā erā burigā ñero iiniguima. Nome mera ñero iiniguirā, erā ñerire ɣaribejaniguirā, gajirā yare gametarirā, gajirāre ñero iiniguirā, gajirā gajinore opacū ĩhaturirā, masare wejērā, game dɣyasorā, gɣyaricūrā, masare ĩhaturirā, ñeri quere iirā āhrima erā. ³⁰Gajirā erā iibiriquerecū ta ñero arĭ werewuarā, Goāmure ĩhaturirā, gajirāre papūro yuhrirā, “Gua tamera gajirāre tarinugarā ōarā āhraa,” arĭ pepirā, gajirāre eropa arĭ weremaacārā, gajĭ ñerire iinugarā, erā pagū sɣmarāre tarinugarā āhrima. ³¹Pee masibirā āhrima. Erā werediro dopa ta iibirā, masare ne umupeobirā, erāre ñero iirare ne cādĭjibirā, ne gajirāre mojomoro ĩabirā āhrima. ³²Eropa árĭrāre Goāmū erāre dipuwaja moa peamegue cóāgucumi ĩgū erāre. Eropa ĩgū cóāburire masiquererā erā ñerire iinigüicāma. Eropirā gajirā erāre ĩhacūcū, erā iiro dopa ta ñero iicū ĩarā “Gua iiro dopa ta iima,” arĭ mucubirima.

Masare erā ñero iira dipuwaja moadoregū irire diaye ta iigucumi Goāmū, arĭ were gojañumi Pablo

2 ¹Erā eropa ñerire iicū ĩarā gajirā ōpa arĭbocoma: “Erā ñetariarā āhrima. Goāmū erāre dipuwaja moaporo,” arĭbocoma. Eropa arĭrāre ōpa arĭ werediaca. Mua sā erā iiro dopa ta iiaa. Eropirā “Erā ñetariarā āhrima,” gajirāre arĭ werewuabiricāro gahmea mware. Eropa arĭ wererā mua basi ta erā ñerire iiro dopa ta iirā dipuwajacūrāca. Iri ñerire masiquererā iirā mua ñero dipuwajacūrāca. ²“Goāmū diaye ta dipuwaja moagu āhrimi,” arĭ masia mari. Árĭpehrerāre ñerire iirāre dipuwaja moagucumi. ³Eropĭgū mua ñero iira dipuwaja árĭcū mua säre dipuwaja moagucumi. “Gajirā dipuwajacūrācoma,” arĭ werewuarā, “Gɣapɣre dipuwaja moasome,” arĭ pepiboca mua. Árĭbeaa. Mua säre mua ñero iira pɣhrū dipuwaja moagucumi. ⁴Goāmū mware mojomoro ĩagū mata dipuwaja moabeami. Eropirā “Goāmū yɣ mera guabeami,” arĭ pepiboca mua ñerire iira pɣhrū. Árĭbeaa. Goāmū mware mojomoro ĩagū mata mua ñero iira pɣhrūre dipuwaja moabeami. Mua ñero iirire bɣjawerecū ĩadiagu, ĩgure mua yuhricū gamegū mata dipuwaja moabeami. ⁵Eropa mata dipuwaja moabiriqueregū. mua Goāmure peebirinigüicācū, mua ñero iirire bɣjawerebiricū ĩagū dipuwaja moagucumi. Mua eropa ñero iiniguirāre ĩgū dipuwaja moarinū árĭcū burigā dipuwaja moagucumi mware Goāmū. Irinure Goāmū masare dipuwaja moacū árĭpehrerā ĩarā “Diaye

ta erã ya dipuwaja àhraa,” arĩ masirãcoma. ⁶Eropigu áripehrerã nũcu erã ñero iira dipuwajare dipuwaja moagũcumi Goãmũ. Eropigu erã õarire iirã sãre õarire erãre oũcumi. ⁷Yujurãyeri õarire iima. Erã õarã árdiara, Goãmũ ãgu gamero dopa iidiaarã ɯmũri nũcu Goãmũ mera árdiara àhrima. Erã tamerare ɯmũri nũcu ãgu mera erã áriborore iigũcumi Goãmũ. ⁸Gajirãpu erã iro dopa áribeama. Erã erã gamero iirã árcãma. Diaye majare gamebirã ñerire iiniguirã àhrima. Goãmũ erã mera turaro guagũcumi. ⁹Áripehrerã ñerire iirã ñero tarirãcoma. Judio masare eropa wamũtaroca. Eropirã judio masa áribirã sãre eropa ta waroca. ¹⁰Áripehrerã õarire iirãpuere “Õaro mũa iiaa,” arĩ ãagũcumi Goãmũ. Eropirã erãpu Goãmũ mera õaro mera árirãcoma. Judio masare eropa ta wamũtaroca. Eropiro judio masa áribirã sãre eropa ta waroca.

¹¹Goãmũ mari iirare ãgu queoro beyemi áripehrerãre. Judio masare, judio masa áribirãre Goãmũ yujuropa ãhami marire. ¹²Gajirã Moise dorerire erã mooquerecũ erã ñerire iicũ erãre dipuwaja moagũcumi Goãmũ. Iri doreri oparãpu ñerire erã iicũ erã dorerire erã tarinũgari waja dipuwaja moagũcumi Goãmũ erã sãre. ¹³Moise dorerire peequererã ta yũhibirãre “Õarã àhrima,” arĩbeami Goãmũ. ãgu dorerire iirãpuere “Õarã àhrima,” arĩ ãhami Goãmũ. ¹⁴Judio masa áribirã Moise dorerire mooquererã erã pepiro mera õarire iirã Goãmũ dorerire iirã iima. Eropirã Moise dorerire gojarapũre mooquererã erã, erã pepirigue iri dorerire opama. ¹⁵Eropirã Goãmũ dorerire erã pepirigue diaye opama. Eropã oparã ñerire ii mata erã ñero iirare masima erã basi. Eropigu ñerire iidigu, “¿Duhpigũ ñerire iayuri yũhũ?” arĩ pepimi ãgu. Eropigu õari sãre ãgu iirare masimi ãgu. ¹⁶Eropigu Goãmũ Jesucristore ãgu obeocũ masa erã iirare ãagucumi. Masa erã iiricũre gajirãre werebirirare erã duhrare Jesucristo masipehogũ ãgu erã iiricũre ãagucumi. Eropã ta ãha beyegucumi, arĩ buhea yũhũ ãgu ya õari buherire buhegu.

Goãmũ Moisere ãgu apira dorerire were gojañumi Pablo

¹⁷Mũaru judio masa árirã, Goãmũ Moisere ãgu apira dorerire umupeorã árirã, “Goãmũ yarã àhraa gũa,” arĩ pepiraa mũa. ¹⁸Eropirã Goãmũ dorerire masirã árirã, ãgu gamerire masia mũa. Eropã masirã árirã “Õarire gua iiborore beyemasia,” arĩ pepiraa mũa. ¹⁹Eropã arĩ pepirã õpa arĩ pepinemoa mũa judio masa: “Gajirã ne masibirãre õaro masicũ iiaa gũa. Erãre gũa buhebiricũ ne Goãmũre masibiriboñuma. Eropirã ñerire ne duhubiriboñuma,” arĩ pepiraa mũa. ²⁰Eropirã “Pee masibirãre õarire buhea gua judio masa. Majirãgã sãre buherã àhraa gũa,” arĩ pepiraa mũa. Eropirã “Goãmũ dorerire oparã diaye árirãre masipehoa gũa,” arĩ pepiraa mũa. ²¹¿Mũa eropa arĩ pepirã áriquererã ta duhpirã mũaru mũa buhediro dopa ta iibeari? ¿Gajirãre yajadorebiriquererã duhpirã mũaru yajari? ²²¿Gajigu marapo mera ñero iidorebiriquererã duhpirã mũaru gajigu marapo mera ñero iiri? “Goãmũ àhrimi,” erã arĩ wéanirãre umupeorire doorã áriquererã ¿duhpirã Goãmũ gohrãpuere õaro umupeobeari mũaru? ²³“Goãmũ Moisere ãgu apira dorerire opaa gũaru,” arĩrã áriquererã ta ãgu dorerire tarinũgaa mũa. Eropã

tarinugarã Goãmure erã umupeobiricũ iirã iica mua gajirãre. ²⁴Eropa ta werea Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Judio masa árĩbirãpũre ñero Goãmure wereniguicũ iiaa mua judio masapũ,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

²⁵Mua judio masa Goãmũ dorerire iiniguirã árĩrã gasiro merogã wiri aĩsũnirã circuncisi3n iinirã árĩcũ 3apũrica. Īgu dorerire iibiricũ mua judio masa árĩricũri duhpiburi árĩbeaa. ²⁶Eropiro judio masa árĩbirã merogã gasirogãre wiri aĩsũbirinirã erã árĩquerecũ ta Goãmũ dorerire erã iirã árĩcũ ĩagu, “Yaharã masa ta àhrima,” arĩ ĩabocumi Goãmũ erãre. Judio masapũre ĩgu eropa arĩ ĩadiro dopa ta judio masa árĩbirã sãre eropa ta arĩ ĩabocumi. ²⁷Bajarã judio masa Goãmũ yare gojarapũre Moise dorerire opaquererã irire iibeama erã. Eropirã gajirã judio masa árĩbirãpũ Moise dorerire opabiriquererã gasiro merogã wiri aĩsũbirinirã árĩquerera Goãmũ dorero dopa ta iima. Eropa iirã árĩrã judio masare erã ñero iirire masicũ iirã iima. ²⁸“Gũa judio masa Goãmũ yarã àhraa,” arĩ pepiraa mua. Eropĩgu Goãmũ yagu gohra árĩgũre weregũra mũare. Īgu dũpũpũre merogã gasirogãre wiri aĩsũdigũ árĩqueregũ ta Goãmũre umupeobigũ árĩgũ diaye ta Goãmũ yagu árĩbeami. Judio masũ gohra árĩbeami. ²⁹Espĩritu Santore opagũpũ, ĩgũre yũhřĩgu ĩgu ta judio masũ gohra Goãmũ yagu gohra àhrimi. Eropirã Goãmũ yarã gasiro merogã wiri aĩsũnirã dilta árĩbeama. Erã Espĩritu Santo mera erã pepirĩgue 3ari mera gohrotorã àhrima Goãmũ yarã. Eropa árĩrãre “3arã àhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Masa erãre eropa arĩ ĩabiriquerecũ ta eropa arĩ ĩhami Goãmũpũ erãre.

3 ¹Yũ eropa arĩquerecũ judio masa erã árĩricũri, gasiro merogã wiri aĩsũnirã erã árĩri 3apũricãa. ²Judio masa erã árĩri yuju diaye gohra árĩbeaa. Goãmũ ĩgu wereniguiri judio masare were apimũhtatuhañumi. Erã ĩgu yare erã gojarapũre opamũhtañuma. Eropirã judio masa erã árĩcũ 3apũricãa erãre. ³Eropirã bajarã judio masa Goãmũre erã peebiriquerecũ ta ĩgu werera diaye ta àhraa. Eropĩgu ĩgu arĩ werediro dopa ta iigũcumi ĩgu. ⁴Eropa ta àhraa. Árĩpehrerã masa erã gũyaricũrã erã árĩquerecũ ta Goãmũpũ ne gũyabeami. Īgu yare gojarapũgue eropa ta arĩ gojara àhraa: Diaye ta eropa ta arĩ wereniguĩgu àhraa mũhũ Goãmũ. Eropirã masa mũre ne weresãmasibeama, arĩ gojañuma iribojegure.

⁵Masa erã pepiri mera 3pa arĩ pepimaacãbocoma: “Mari ñeri iiri árĩcũ, Goãmũ ĩgu 3ari iiripũ deserea. Eropiro mari ñeri iiri mera Goãmũ ĩgu 3aro iiri deserecũ ĩgu marire mari ñeri iiri dipuwaja moagu queoro iibeami,” arĩ pepimaacãbocoma. ⁶Eropa árĩbeaa. Mari ñeri iirapũ 3ari árĩcũ Goãmũ mari ñeri iira waja dipuwaja moamasibiriboañumi.

⁷Masapũ gũyaricũrã àhrima. Goãmũpũ ne gũyari marĩgu àhrimi. Gũyari marĩgu ĩgu árĩcũ 3aro masia mari. Eropirã masa yujurãyeri 3pa arĩ pepirima: “Gũa gũyari mera Goãmũ ĩgu diaye árĩripũ deserea. Eropiro gũa gũyaripũ 3ha àhraa. ¿Eropiro gũa gũyari 3acũ duhpĩgu gũa gũyari waja dipuwaja moabocuri guare Goãmũ?” arĩ pepimaacãma yujurãyeri erã basi. ⁸Eropirã 3pa arĩ gũyama yujurãyeri guare: “Mari ñerire iiri mera Goãmũ ĩgu 3agu árĩripũ deserea. Eropirã ñerire iiro gahmea,” arĩma. “Pablo sã

eropa ta arĩ buhemi,” arĩ gũya weresãma erã guare. Erã eropa arĩ gũyari dipuwaja Goãmũ erãre dipuwaja moagucumi. Eropa ta iiporo erãre.

Árĩpehrerã ñeri iira dipuwajacurã áhraa mari, arĩ gojañumi Pablo

⁹¿Eropirã dohpa pepiri mua? ¿Mari judio masa gajirã tauro òarã árĩcuri? Árĩbeaa mari. Judio masa, judio masa árĩbirã sã árĩpehrerã dipuwajacurã áhraa mari. Eropa ta áhraa yũ árĩpehrerãre arĩ buhediro dopa ta. ¹⁰Eropa ta arĩ gojara áhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue sã. Òpa arĩ gojañuma:

Ne yujugũ masũ òagũ marimi. ¹¹Mari árĩpehrerã masa peediabirã dihta áhraa. Eropirã árĩpehrerã mari masa Goãmũre ne guñabeaa. ¹²Eropirã mari Goãmũ yare gamebirã árĩpehrerã ñerire iirã áhraa. Ne yujugũ òarire iigũ marimi. ¹³Mari wereniguiiri, ñeri dihta wiria mari disirore. Bũrigã gũyaricua. Eropa wereniguirã aña gũcurire igũ pũriri wiuro dopa ta pũriro mera wereniguiwiua mari. ¹⁴Eropirã mari gajirãre ñero wereniguirã, papũro wereniguirã áhraa. ¹⁵Eropirã mata guarã masare mata wejẽa mari. ¹⁶Eropirã noho mari waro, masare ñero ii, ñero taricũ iiaa mari gajirãre. ¹⁷Eropirã gajirã masa mera òaro árĩbeaa mari. ¹⁸Eropirã Goãmũre ne umupeobea, arĩ gojamũriñuma iribojegure mari masare.

¹⁹⁻²⁰Eropirã òpa masia mari: “Mari masa ñerã áhraa,” eropa arĩ gojarã judio masa sãre Moise doreri iirã sãre arĩ wereniguimũriñuma. Eropirã árĩpehrerã mari judio masa sã “Gua tamera ñeri dipuwaja mara guare,” arĩmasibeaa. Goãmũ doreripũre mari masa ne iibeaa. Eropirã iri dorerire iibirã Goãmũ mera òamasibeaa mari. Igũ dipuwaja moamorã áhraa. Eropiro mari ñerã árĩrĩre igũ doreripũ masicũ iiaa marire. Iri dorerire masirã “Gua iiricuri ñeri áhraa,” arĩ masia.

Jesucristore òaro umupeocũ Goãmũ marire “Òarã áhrima,” arĩ ìhami, arĩ gojañumi Pablo

²¹Dohpaguere Jesucristore umupeorãre “Dipuwaja moorã, òarã áhrima,” arĩ ìhami Goãmũ pare. Igũ eropa arĩ ìaborore Goãmũ yare weremũhtanirã Moise sã weremũhtañuma. Eropigũ masare erã ñero iira wajare igũ taurare weremi marire Goãmũ. Moise dorerire mari iira mera mari ñerire taubeami. Òpa áhraa: ²²Árĩpehrerã Jesucristore umupeorãre, igũ yare peerãre, “Òarã áhrima,” arĩ ìhami Goãmũ. Erã ñero iira dipuwajare taumi. Eropa iigũ árĩpehrerãre yujuropa òaro iimi. ²³Mari masa árĩpehrerã ñerire iirã áhraa. Eropirã Goãmũ igũ gamero dopa ne iibeaa mari. ²⁴Mari eropa iiquerecũ Goãmũ árĩpehrerã masare igũmojomoro ìadigũ árĩmi. Eropigũ Jesucristo mari masa ñeri iirare wajayebasadi árĩmi. Igũ eropa iira pũhrũ “Dipuwaja moorã áhrima,” arĩ ìhami Goãmũ Jesure umupeorãre. Waja gamero mariro mari ñerire cohãmi. ²⁵Iribojegue majarã erã ñero iirare ìagũ Goãmũ mata dipuwaja moabiriñumi erãre. Igũ eropa dipuwaja moabigũ erã ñero iirare bu gohra pepicãgu iibiriñumi. Eropigũ erã ñerire cãdijibu igũ Jesucristore obeodigu árĩmi árĩpehrerã masa erã ñeri dipuwajare sãribasabure igũ di cõabure. Eropigũ mari masa Jesucristore umupeocũ Goãmũ mari ñeri

iirare cãdijigucumi. Eropa iigu “İgu diaye iigu àhrimi,” marire arĩ masicũ iidi árími. ²⁶İgu magure obeodigu árími dohpague majarã sã erã ñeri iira dipuwajare wajayebasabure. Eropiidigu árími “İgu òaro diaye iigu àhrimi,” mari masa arĩ masiborore. Jesure umupeorãre “Òarã àhrima,” iigu arĩ iaborore eropiidi árími.

²⁷Eropirã dohpaguere mari ejatuharo “Òarã àhraa mari,” ne arĩmasibea mari. “Moise dorerire iirã òarã àhraa,” iri sãre arĩmasibea mari. Òpa arĩmasia mari: “Diaye ta yu ñerire iigu cohãmi,” mari Jesucristore arĩ umupeocũ, “Òarã àhrima,” arĩ iagucumi marire Goãmũpũ,” arĩmasia mari. ²⁸Òpa masia mari: Moise dorerire mari iiquerecũ, iri mera “Òarã àhrima,” Goãmũ arĩ iabeami marire. Jesucristore mari umupeocũ iagu marire “Òarã àhrima,” arĩ ihami iigu.

²⁹Goãmũ judio masa opu dihta áríbeami. Judio masa áríbirã opu sã àhrimi. ³⁰Eropa árigũ Goãmũ yujugũ ta árigũ, árípehrerã wecague opu àhrimi. Eropa árigũ judio masa Jesure erã umupeocũ, “Erã dipuwaja moorã àhrima,” arĩ iagucumi. Eropigu judio masa áríbirã sãre Jesure erã umupeocũ, erã sãre “Dipuwaja moorã àhrima,” arĩ iagucumi Goãmũ. ³¹¿Eropirã Jesucristore umupeoturã Goãmũ Moiserẽ iigu dorerire cóarã iibocuri mari? Irire cóãbea mari. Jesure umupeorã tamera Goãmũ dorerire diaye ta iirã iiaa mari.

Abrahã Goãmũre iigu umupeorare were gojañumi Pablo

4 ¹Mari ñecu árímhãtadigu Abrahã Goãmũre “Diaye iigu àhrimi,” arĩ umupeomuriñumi iigu sã. İgu eropa umupeori mera òañumi Goãmũ mera. ²Abrahã òaro iigu iiquerecũ “Òagu àhrimi,” arĩ ianibirimuriñumi Goãmũ iğure. İgu Goãmũre umupeocũ tamerare “Òagu àhrimi,” arĩ iamuriñumi iğure. Eropigu iigu ejatuharo òarire iiqueregu ta ñegu árinigu “Yu tamera òagu àhraa,” arĩmasibiriñumi Abrahã Goãmũ iigu iacũ. ³Goãmũ yare gojarapũ òpa àhraa: “Abrahã Goãmũ iğure arĩrare òaro iigu peecũ, iğure iigu umupeocũ iha Goãmũ iğure ‘Òagu ñeri iira dipuwaja moogu àhrimi iigu,’ arĩ iañumi iğure,” arĩ gojara àhraa. ⁴Òpa àhraa: Mari masare yuju diaye wajayebeama. Mari òaro mohmera waja marire wajayema. Goãmũpũ eropa iibeami. ⁵Mari gamero òarire iiro mariro mari Jesucristore umupeocũ iha marire yuju diaye iigu òarire ocãmi. Eropigu marire “Òarã àhrima,” arĩ ihami marire Jesucristore umupeorãre. Ñerire iinirãre erã ñeri iira dipuwaja maricũ iigu àhrimi. Eropirã masa Jesucristore umupeocũ iagu “Dipuwaja moorã àhrima,” arĩ ihami Goãmũ erãre. ⁶Masa erã gamero mera òaro iirare Goãmũ iabeami. Erã iğure umupeocũ tamerare ihami. İğure umupeorãre “Òarã àhrima,” arĩ ihami. İgu eropa arĩ iadigũpũ iigu mucubirire òpa arĩ gojañumi Davi mũpũ iribojegue majagu:

⁷Erã ñerire iigu cãdijinirã tauro mucubirima.

⁸“Òarã àhrima. Erã ñero iirare guñasome yũhũ,” arĩmi Goãmũ erãre. Eropirã burigã mucubirima, arĩ gojañumi Davi.

⁹Judio masare merogã gasirogãre wiri aĩsũnirã dihtare erã ñero iirare cãdijibeami Goãmũ. Judio masa áríbirã sãre erã ñero iirare cãdijimi iigu. Dipaturi

Abrahãre guñaque mña. Īgu Goãmure umupeocũ ĩagu ĩgu ñero iirare cãdiji, “Ōagu ãhrimi,” arĩñumi Goãmũ. ¹⁰¿Dohpáricũ eropa arĩyuri Goãmũ Abrahãre mña pepicũ? Īgu merogã gasirogãre ĩgu wiri aĩboro coregue ta ĩgure “Ōagu ãhrimi,” arĩ ĩañumi Goãmũ. Eropigu gasirogãre wiri aĩgu ĩgu ñerire cóatuhadigugue wiri aĩñumi. ¹¹Eropigu gasiro merogã wiri aĩboro coregue Goãmure umupeonũgatuhañumi Abrahã. Īgu eropa umupeocũ “Ōagu ãhrimi,” arĩ ĩañumi Goãmũ ĩgure. Eropa ĩgu umupeorire, ĩgu yagu ĩgu áririre ĩhmudoregu Goãmũ ĩgu ðurũre merogã gasirore wiri aĩdoreñumi. Eropigu Abrahã ĩgu gasirogã wiri aĩboro core Goãmũpũ “Ōagu ãhrimi,” arĩ ĩatuhañumi ĩgure. Eropigu Abrahã Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” ĩgu arĩ umupeodiro dopa ta áripehrerã Goãmure eropa arĩ umupeorãre “Ōarã ãhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Eropigu judio masa áribirãre gasirogã wiri aĩsũya marirã sãre “Ōarã ãhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Eropirã erã Abrahã pãramerã iro dopa ta dujama. ¹²Erã iro dopa ta judio masa sã gasirogã wiri aĩsũnirã sã, Goãmure erã umupeorã árirã Abrahã pãramerã diaye ta ãhrima. Īgu gasirogã wiri aĩboro coregue, Goãmure umupeo ĩgu mera ðañumi. Eropirã ĩgu umupeodiro dopa Goãmure umupeorã ðaro ãhrima Goãmũ mera.

**Goãmũ Abrahãre ĩgu werepira diaye ta áricũ
masiñume Abrahã, arĩ gojañumi Pablo**

¹³Iribojegue ðpa arĩñumi Goãmũ Abrahãre: “I yebare mure, mũ pãramerã árituriarã sãre ogũca,” arĩ werepiñumi Goãmũ Abrahãre. Moise dorerire Abrahã ðaro iira waja eropa arĩbiriñumi Goãmũ ĩgure. Abrahãpũ Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeora pũhrũ eropa arĩ werepiñumi. Īgu eropa arĩ umupeocũ ĩagu Goãmũ ĩgure “Ōagu ãhrimi,” arĩ ĩañumi. ¹⁴Goãmũ oburire Moise dorerire iirã dihta aĩbeama. Erã dihta aĩcũ mari Goãmure umupeori ñehe áriburi áribiriboya maripũre. Eropiro Goãmũ ĩgure umupeorãre “Mũare ogũca,” ĩgu arĩ werepira duhpiburi áribiriboya. ¹⁵Goãmũ Moiserẽ ĩgu apira dorerire iirã bocatiubeaa mari. Īgu dorerire mari pee tarinũgara waja, dipuwaja moasũmorã ãhraa mari. Iri doreri maricũ tamera ĩgu dorerire tarinũgaro mariboya.

¹⁶Eropirã Goãmure umupeorã dihta ĩgu oburire aĩrãcoma. Abrahã Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeomuriñumi. Eropirã áripehrerã Abrahã Goãmure umupeodiro dopa ta umupeorã ĩgu pãramerã iro dopa dujama. Eropigu “Ire mure mũ pãramerã sãre ogũca,” Goãmũ Abrahãre arĩgu áripehrerãre ĩgure umupeorãre arĩgu iĩñumi. Eropirã Moise dorerire iirã dihta Goãmũ ĩgu oburire aĩsome. Áripehrerã Abrahã iidiro dopa Goãmure umupeorã erã ĩgu oburire waja mariro aĩrãcoma. ¹⁷Irire Abrahãre ĩgu arĩdiro dopa ta arĩ gojañuma iribojeguerẽ: “Baja yebari majarã ñecũ áribu apibũ mure, arĩ, apipũ Goãmũ Abrahãre,” arĩ gojañuma iribojegue ta. Eropigu ĩgu Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeomuriñumi. Īgu

eropa umupeocũ Goãmure umupeorã ñecũ iĩñumi Goãmũ ìgure. Goãmũpũ sĩrĩnirãre masugũ, áripehrerire ìhacũnugudigũ àhrimi.

¹⁸ “Baja macari majarã mũ pãramerã árituriarã áriřãcoma,” arĩmũriĩñumi Goãmũ Abrahãre. Goãmũ ìgũ eroparĩcũ Abrahãpũ porã marigũ áriquerẽgũ, “Diaye ta àhraa,” arĩ pepimũriĩñumi. ¹⁹ Eropigũ cien bojori opagũ áriquerẽgũ, ìgũ marapo sã buru ne porã marigo áriquerẽcũ, “Porãcũsome gũa,” arĩ ne pepibiriĩñumi Abrahã. Eropigũ Goãmũ ìgure arĩ werepira “Diaye ta àhraa,” arĩ pepiĩñumi Abrahã. ²⁰ “Goãmũ ìgũ arĩdiro dopa ta ne iisome,” arĩ ne pepibiriĩñumi Abrahã. Eropigũ ìgũ Goãmũ ìgure werepirare òaro peeĩñumi. Ìgũ eropa arĩrare peenijagũ, “Goãmũ turagũ àhrimi,” arĩ umupeogũ iĩñumi. Eropigũ Goãmũre “Diaye ta iigũ àhrimi,” arĩ umupeonemoĩñumi ìgũ. ²¹ “Goãmũ ìgũ arĩdiro dopa ta òaro iigũcumi,” arĩ pepi òaro masiĩñumi Abrahã. ²² Ìgũ eropa masicũ, Goãmũre ìgũ umupeocũ ìha Goãmũpũ “Dipuwaja moogũ àhrimi,” arĩ ìaĩñumi Abrahãre. Eropã ta arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

²³ Abrahã Goãmũre ìgũ umupeora pũhrũ Goãmũ òaro ìaĩñumi ìgure, arĩ gojañuma. Eropã gojarã “Mũa sãre Goãmũre umupeorãre òaro ìagũcumi,” arĩ mari sãre gojajuĩñuma. ²⁴ Irire mari masiburire gojañuma. Eropigũ Goãmũre “Diaye ta iigũ àhrimi,” mari arĩ umupeocũ “Dipuwaja moorã àhrima,” arĩ ìagũcumi Goãmũ mari sãre. Ìgũ tamera mari Opũ Jesu ìgũ sĩricũ masudigũ àhrimi. ²⁵ Jesupũ mari ñeri iira dipuwaja sĩridigũ árĩmi. Ìgũ sĩrira pũhrũ masa mũriadigũ árĩmi ìgũ Goãmũ marire “Dipuwaja moorã, òarã àhrima,” arĩ ìgũ marire ìaburire.

**“Dipuwaja moorã àhrima,” Goãmũ ìgũ arĩ ìacũ òpa
waroca marire, arĩ gojañumi Pablo**

5 ¹ Jesucristore mari umupeoturacũ ìagũ “Dipuwaja moorã, òarã àhrima,” arĩ ìhami Goãmũ marire. Ìgũ eropa arĩ ìacũ Goãmũ mera mari òaro áricũ iimi marire mari Opũ Jesucristo. ² Eropirã mari ìgure umupeocũ ìagũ Goãmũ marire mahigũ, marire aĩmi ìgũ mera mari òaro áriřboro dopa. Goãmũ tamera òatariagũ àhrimi. Eropigũ ìgũ iro dopa ta òarã áricũ iigũcumi ìgũ marire. Ìgũ eropiiburire òaro masia mari. Eropirã mucubiria. ³ Eropirã ñero tariquererã mucubiria mari. Ñero tarirã irire yujuro bojemasia mari. Eropã yujuro bojerã ñero tariquererã òaro Goãmũre guñaturarã wahaa mari. Eropirã Goãmũ yare duhubeaa mari. ⁴ Mari eropa áricũ ìagũ, “Òaro iiabũ mũa,” arĩgũcumi Goãmũ marire. Ìgũ marire eroparĩcũ, marire ìgũ tauborore òaro masia mari. Eropirã ñero tarirã sã mucubirimasia mari. ⁵ Eropigũ Goãmũ marire Espĩritu Santore obeomi mari mera áriřoregũ. Eropigũ Espĩritu Santopũ mari mera áriřũ Goãmũ marire eropa mahinigucãrĩre masicũ iimi. Eropirã “Goãmũ òaro taugũcumi marire,” arĩ “Ìgũ mera áriřinigucãrãca,” arĩ masia mari.

⁶Eropigu ero core mari ñeri iirare mari basi mari cóãmasibiricũ ïagu, ïgu queodiro sihajacũ mari ñerã ářıra dipuwaja Cristo sřiripu. ⁷Mari masa gajigu ya ářiburire sřibasadiabeaa. Őagu ářigure yujugu sřibasabocumi gajisuba ařigu. ⁸Maripu ñerã mari ářiquerecũ Jesucristo sřibasadi ářimi mari ya ářiburire. ïgu eropiicũ Goãmu turaro marire ïgu mahirare masia mari. ⁹Mari ya ářiburire ïgu sřicũ, ïgu di cóãcũ, Goãmuru marire “Dipuwaja moorã áhřima,” arĩ ïhami. ïgu eropa arĩ ïara puhrũ dohpaguepũre marire peamegue wabonirãre taumi Jesucristo. Eropigu ïgu yarã marire ïgu iira puhrũ marire dipuwaja moasome Goãmu. ¹⁰Eropirã Goãmure gamebirã mari ářiquerecũ ta ïgu magu sřirigu mari ñeri iira dipuwaja wajayebasadigu ářimi. Eropa wajayebasagu ïgu Pagũre Goãmure guabiricũ iimi ïgu mari mera. Eropirã ïgu yarã wahaa mari. Dohpague tamerare tauro ôaro iigucumi marire. ïgu yarã mari ářicũ, Jesu ïgu masa mũriara mera marire peamegue wabonirãre ôaro taugucumi ïgu. ¹¹Pũhrũgue mari tariborore mucubiria mari. Goãmũpũre guña mucubiria. Mari Opũ Jesucristo mari ñeri dipuwaja ïgu sřira puhrũ Goãmu yarã áhřaa mari. Eropirã mucubiria.

Adãre Cristo sãre wereñumi Pablo Roma majarãre

¹²Jesucristo taunirã ářirã ôpa masia mari: Adãn ïgu ñerire iinũgarasubugue i yebare ñeri ářinũgayoro. Ñeri ářinũgacũ masa sřinũgañuma. Mari ářipehrerã ñerire iiaa. Eropirã ářipehrerã mari ñerã ářiri waja sřirirãca. ¹³Goãmu ïgu dorerire Moiserẽ apiboro core diaye ta i yeba majarã ñerire iimũriñuma. Eropa ñerire iiquerecũ iri doreri maricũ ïgu doreri tarinũgari waja dipuwaja moamasibiriñumi dohpa. ¹⁴ïgu eropa dipuwaja moamasibiriquerecũ ta Adãnpũ ïgu puhrũ ářirã iri doreri mariquerecũ ta sřimũriñuma. Moise ïgu ářiboro core iri doreri mariquerecũ ta masa sřimũriñuma. Gajirã ñerire iirã Adãn ïgu ñero iimũridiro dopa gohra iibirimũriñuma. Eropiibiriquererã erã sã sřimũriñuma. Eropigu Adãn ñerire iinũgadigu ářinũmi i yebare. Yoara puhrũgue i yeba arigu Jesucristopũ ôarire iinũgadigu ářimi.

¹⁵Adãn ïgu iira Jesucristo iira dopa ářibeaa. Adãn yujugu ta ïgu ñeri iira dipuwaja bajarã masa sřinũgañuma. Goãmũpũ marire mahigu Jesucristore obeodigu ářimi. Eropigu Jesucristopũ ïgu yujugu ta mari ya ářiburire sřibasagu mari bajarã ïgu yarã Goãmu mera mũmũ nũcũ ářinũguiborore iidi ářimi. ¹⁶Eropigu Goãmu masare ïgumojomoro ïadiro Adãn ïgu Goãmure tarinũgadiro dopa ářibeaa. Adãnpũ ïgu yujugu ta ñerire ïgu iira dipuwaja ářipehrerã masa dipuwaja opama. Erã eropa dipuwaja opaquerecũ, masa wũaro erã ñerire iiquerecũ dohpaguere masaremojomoro ïagu Goãmu erã ñerire cohãmi. Eropa cóãgu “Dipuwaja moorã, ôarã áhřima,” arĩ ïhami ïgu Jesucristo sřira mera. ¹⁷Adãn yujugu ta ïgu dipuwaja mera ta ářipehrerã masa sřimorã dihta wañuma. Goãmu ïgu iirañepũ ôataria. Dohpaguere masaremojomoro ïagu Jesucristo ïgu yujugu sřira mera iri ñeri dipuwaja cóãgu marire “Ôarã áhřima,” arĩ ïhami. Eropirã ářipehrerã ïgu eropa arĩ ïanirã ïgu mera ôaro ářinũguicãrãcoma.

¹⁸Yujugu Adán ïgu ñerire iinugacũ árïpehrerã ñerire iinugañuma. Erã eropiicũ ïagu Goãmũ erãre “Dipuwajacurã àhrima,” arí ïañumi. Gajigu Jesupu ïgu òarire ïgu iicũ masa erã ñeri iira dipuwaja sïribasacũ, árïpehrerã mari ñeri dipuwaja cóadïgu árïmi Goãmũ. Mari ñerire ïgu cóänirã árïcũ “Òarã àhrima,” arí ïagucumi Goãmũ marire. Eropirã árïpehrerïnuri ïgu mera árïniguiçãrã mari. ¹⁹Yujugu Adán Goãmũre tarinuga nugañumi. ïgu eropiicũ bajarã masa ñerire iiricurã wañuma. Jesucristopũ Goãmũ ïgu dorediro dopa iipũ. ïgu eropiicũ bajarã masa ïgu ñerire cóänirã warãcoma. Erã eropa wacũ “Òarã àhrima,” arí ïagucumi Goãmũ erãre. ²⁰Goãmũ ïgu dorerire Moiserẽ apiñumi árïpehrerã masa erã ñero iirare erã masiburire. Mari masa burigã ñerire mari iiquerecũ Goãmũrũ marire burigã mahimi. Eropa mahigu Jesucristo sïrira mera mari ñerire cóadïgu árïmi. ²¹Ero core mari árïpehrerã mari ñeri iira dipuwaja sïrimorã árïmũribũ. Goãmũ marire turaro mahigu mari Opũ Jesucristore ïgu obeocũ ïgu marire ñeri dipuwaja marirã wacũ iimi dohpaguere. Eropirã erã “Dipuwaja moorã àhrima,” Goãmũ ïgu marire arí ïacũ mari árïpehrerïnuri ïgu mera eropa árïniguiçãrã.

Cristo yarã ñerire iiniguibeama, arí gojañumi Pablo

6 ¹¿Goãmũ eropa marire mahicũ ïarã dohpa iirãcuri mari m̃a pepicũ? ¿Goãmũre marire mahicũ iinemediarã ñerire iinemorãcuri mari? ²Árïbeaa. Ñerire iibiricãrã mari. Jesucristo marire sïribasadi árïmi mari ñerire cóãgu. Eropirã Cristo yarã árïrã marire ñerire iibiricãro gahmea. ³Eropa ta Jesucristo yarã mari árïrãre masa erã ïha masiborore deco mera waïyesũbũ. Jesu mari ñeri iira dipuwaja sïridigu árïmi. Eropirã ïgu yarã árïrã, waïyesũnirã árïrã mari ñeri iirare duhucãbũ. ⁴Mari waïyeri òpa ïhmua: Jesucristo sïrira mera mari ñerã árïdiro pehrea. Eropa wacũ mari Pagũ ïgu turari mera Jesucristo sïridire masudiro dopa iri turari mera marire òaripũre gohrotomi. Eropirã òarire iirã wahaa.

⁵Eropirã Cristo yarã árïrã Cristo sïrira mera mari ñerã árïdiro pehrea. Eropirã mari ñeri iirare duhua mari. Eropirã Cristo yarã árïrã ïgu masa mũriara mera òaripũre gohrotorã àhraa mari. Iri diaye ta àhraa. ⁶Jesucristo crusague sïrigũ mari ñerã árïrãre pehrecũ iidi árïmi. Mari ñeri ùaribejarire duhumasicũ iidi árïmi dipaturi mari ñerire iibiriboro dopa. ⁷Mari ñeri ùaribejarare cóänirã árïrã ñerire iiniguirã árïsome pare mari. Irire mari masia. ⁸Eropirã mari gohrotonirã árïrã mari Jesucristo mera òarire iinugarã árïrãca. “Iri diaye ta àhraa,” arí pepia mari. ⁹Ire mari masia: Cristo ïgu sïri, masa mũriara pũhrũ dipaturi sïrisome. ïgu sïribodirore tarituhadigu árïmi. ¹⁰Eropigu Cristo yujusubu sïrigũ, masa ñerire cóãgu sïrimi. ïgu masa mũriadigu dohpaguere Goãmũ gamerire iigu àhrimi. ¹¹“Ïgu iidiro dopa ta yũ sã àhraa,” arí pepique m̃a: “Jesucristo mari ñerire cóãdiro dopa ta mari sã mari ñerire cohãa. Ñerire iibirã Jesu yarã árïrã Goãmũ gamerire iimorã árïrã tiiaa mari,” arí pepique m̃a sã.

¹²Eropirã ñeri iiniguirã árïbiricãque. Eropirã ñerire ùaribejabiricãque. ¹³Ñerire iirã árïbiricãque. M̃a peamegue wabonirãre Jesucristo ïgu taunirã àhraa. ïgu eropa iinirã árïrã òpa arïque Goãmũre: “Mũhũ, yũ Opũ àhraa.

Eropigu yũhu mu gamero dopa iigu, mu dorerire iiniguicãgũca mũmuri mũcu pare,” arĩque Goãmũre. Eropirã ðarire iirã Goãmũ iigu gameri dihtare iirã arĩque mua. ¹⁴Dohpagueere Goãmũ mera ðaro árĩborore Moise doreri mũare dorebeaa. Jesucristo mua ya árĩburire sĩribasara mera Goãmũ mera ðarã āhraa. Eropiro mua ñeripu mũare dorebeaa pare. Eropirã ñerire iiniguisme pare mua.

Mua ñerire iiniguicũ iri ñeri mua opu iro dopa āhraa, arĩ gojañumi Pablo

¹⁵¿Yũ eroparĩcũ dohpa arĩ pepiri mua? ¿Jesucristo yarã árĩrã, Moise dorerire umupeobirimorã árĩrã, ñerire iiniguibocuri mari? Ñerire iiniguibiricãrã. ¹⁶Mũare doregu mua opu āhrimi. Eropirã iigu pohro majarã āhraa mua. Eropa ta ñerire iiniguirã mua árĩcũ iri ñeri mua opu iro dopa āhraa. Eropirã ñerire duhumasiya mara mũare. Eropirã peamegue wamorã āhraa mua eropa iirã. Goãmũre ðaro yũhrirã árĩrã tamera iigu pohro majarã āhraa. Eropirã iigu yarã ðarire iirã āhraa mua. Irire masia. ¹⁷Iribojegue ñerire iiniguirã mua árĩcũ, iri ñeri mũare doremũriyoro. Dohpaguepũre ðari buherire peerã, Jesure umupeorã, Goãmũ dorerire ðaro iirã wahabu mua. Eropa árĩrã Goãmũre “Ōhaa,” arĩro gahmea. ¹⁸Eropa warã dohpagueere ñerire doresũrã árĩbeaa mua. Eropirã Goãmũ doresũrã árĩrã ðarire iiaa. ¹⁹Irire mũare opa arĩ gojaa mua ðaro peeoro dopa. Iribojegue ñerire iipehorã, ñerire iiniguicãrã mua árĩdiro dopa ta dohpaguepũre ðarire iiniguicãrã arĩque mua. Eropirã Goãmũ gameri dihtare iirãca mua.

²⁰Iribojegue ñeri dihtare iirã árĩrã, ðaripũre iibirimũriyoro mua. ²¹Irisubure ñerire iira waja ðarire bocabiriyoro mua. Iri mua ñeri iirare guñarã dohpagueere guhyasĩrica mua. Iri ñerire mua iira dipuwaja peamegue wabonirã árĩribũ. ²²Dohpaguepũre Jesucristo mũare ñeri doresũnirãre wiucãmi pare. Eropirã Goãmũ dorerire iirã wahabu mua. Eropirã Goãmũ gameri dihtare iirã árĩrãca. Eropirã árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãca. ²³Ñerire mari iira dipuwaja peamegue wabonirã āhraa mari masa árĩpehrerã. Mari eropa árĩquerecũ Goãmũpu mari Opu Jesucristore mari umupeocũ iagu, árĩpehrerinũri iigu mera árĩcũ iigucumi. Waja mariro marire eropa iigucumi.

Moise dorerire were gojanemoñumi Pablo

7 ¹Yũ acawererã, Goãmũ Moisere iigu dorerare ðaro masia mua. Masũre iri doreri iigu ojocaribusu dorea. Igu sĩrira pũhrũ iigure dorebeaa iri. Iri sãre masia mua. ²Opa āhraa: Nomeore igo marapu mera dihta árĩdorea Moise iigu doreripu. Iri eropa dorequerecũ ta igo marapu sĩrira pũhrũ igopũ gajigu mera marapũcũmasimo. Eropa ta arĩ werea iri doreri. ³Eropigo igo marapu árĩquerecũ ta gajigure marapũcũgo, ñero iigo iimo igoa. Igo marapu iigu sĩrira pũhrũgue ta gajigure marapũcũgo, Moise dorerire tarinũgabeamo igo. Eropigo ñero iigo iibeamo igo.

⁴Eropa ta mua sã yũ acawererã, Jesucristo sĩrira mera Jesu yarã warã, iri doreri iiri mera Goãmũ yarã wabeaa mua. Eropirã sĩrinirã mũrare iri doreri mera

dorebiro dopa ta mua sãre iri doreri dorebeaa. Mũa Cristo ya curu majarã áhrra. Eropirã dohpaguere ïgu yarã áhrra mua. ïguru ïgu sîrira pũhrũ masa mũriadigu árimi Goãmu gamerire mari iiboro dopa. ⁵ Jesucristo yarã áribirirasubuguere ñerire mari uaribejarire iimuribu. Eropirã Moise dorerire mari masira pũhrũ iri dorerire tarinũgadiaribu. Eropa tarinũgã ñerire iirã, mari peamegue wamorã ta árimuribu. ⁶ Dohpaguere Cristo yarã árirã iri doreri docague áribeaa pare mari. Goãmu ïgu mera ôaro mari áriborore iri dorerire iidorebeamĩ pare. Espiritu Santo mari mera árigũ marire ôarire gohrotocũ iimi. Eropirã Goãmu gamerire iirã mari iribojegue maja doreri gojara mera árimasibea pare.

Mari ñeri iidiarire were gojañumi Pablo

⁷ ¿Eropirã Goãmu Moisere ïgu dorerare dohpa arĩ pepibocuri mari? ¿Iri doreri ñeri áricuri mua pepicũ? Áribirica. Iri ïgu doreri ta ñerire yare masicũ iibu. Eropirã ïgu doreri maricũ ñerire mari iirare masibiriboya mari. ïgu doreri ôpa arãa: “Gajirã yaguere turaro uaribejabiricãque,” arãa Moise doreri. Iri eroparibiricũ, gajirã yare uaribejariñe iri ñeri áricũ masibiriboya mari. ⁸ Eropigu iri dorerire yũ masira pũhrũ gajirã yare burigã uaribejamuribu. Iri dorerire masibirinigũ gajirã yare burigã yũ uaribejara iri ñeri áricũ masibiriboya yũhũ. ⁹ ïgu dorerire yũ masiboro core eropa pepicanibu dohpa. Dipuwajacuborore guñabiriribu. Eropigu ïgu dorerire yũ masira pũhrũ yũ uaribejari ñeri áricũ masibu yũhũ. Eropigu yũ dipuwajacuborore masibu. ¹⁰ Iri doreri mera mari Goãmu mera ôaro áribonirã áriquerecũ mari iri doreri mera dipuwajacurã dederebonirã áribibu. ¹¹ ïgu Goãmu Moisere dorerare masira pũhrũ tarinũgadiaribu. Ñerire uaribejagu áricũ iri ñeri yare goroweobũ. Ñerire iirã iri dorerire tarinũgara waja dipuwajacumorã áribibu mari. Eropirã iri doreri tarinũgari mera peamegue dederebonirã áribibu.

¹² Eropiro Moise doreri Goãmu ya ôari áhrra. Eropiro queoro áriro iiaa. ¹³ ¿Eropa áriquerero iri ôari doreripu peamegue marire wacũ iiri mua pepicũ? Wadorebeaa. Mari ñeri iiri dipuwaja marire peamegue ñero wacũ iiaa. ïgu dorerire mari masira pũhrũ iri dorerire tarinũgarã, “Ñerire iiaa mari,” arĩ masia. Eropirã mari ñerã áririre masirã mari peamegue waboro sãre masia mari. Eropirã ïgu dorerire masirã, mari tarinũgara iri ñeri áricũ masia mari.

¹⁴ Moise doreri Goãmu ïgu apira iri áricũ masia mari. Irire masiquererã maripu ñeri uaribeja iirã i ôaripũre iibea. Eropirã ñerire iiniguirã áhrra. ¹⁵ Mari ôarire iidiaquererã iibea mari. Eropirã mari ñerire iidibiriquererã ta iiniguicãa. Eropirã mari iirire pee masibea mari. ¹⁶ Eropirã ñerire iidibiriquererã ñerire iiaa mari. Iri ñerire iidibirã Moise ïgu dorerire “Ôari doreri áhrra,” aridiarã iiaa. ¹⁷ Eropirã “Yũ basi ñerire dipaturi iisome pare,” ariquererã ta ñerire iiniguia. Mari pepirigue áripũ ñerire marire iicũ iiaa. ¹⁸ Ôarire turaro iidiaquererã ta, ne bocatiubirica. Eropirã ôpa masia. Ñeripu marire goroweomũraa. Mari pepirigue ñeri dihta áhrra. Ne ôari mara. ¹⁹ Ôari mari iidiaripũre ne iibea. Ñerire mari iidibiriripũre iiaa. ²⁰ Eropirã “Yũ basi ñerire dipaturi iisome pare,” ariquererã ta ñerire iiaa daja. Mari pepirigue áripũ marire ñerire iicũ iiaa.

²¹Eropiro òpa wahaa marire. Òarire mari iidiaquerecũ ta mari ɰaribejari mari pepiri ñeri àhraa. Eropirã òaripũre iibea mari. ²²Goãmũ dorerire mari turaro yũhridiarica. ²³Eropirã mari ire masia: Goãmũ dorerire gamequererã mari ñeri pepiri mari ɰaribejari àhraa marire. Mari ñeri pepiri tarinũgaa mari òari iidiaripũre. Eropirã mari ñerire duhumasibea.

²⁴Eropa ñerire duhumasibirã ñero dujaa mari. ¿Mari ñeri ɰaribejarire duhuboro dopa, mari ñeri pepiri marire dorebiriboro dopa noa marire taugũcuri? ²⁵Jesucristore mari guñaturacũ ïgũpũ mari ñerire iibiriboro dopa taugũcumi. ïgũ mari Opũ mari ñeri ɰaribejarire tautuhajadi árími. ïgũ eropiicũ Goãmũre “Òhaa,” arãa mari. Eropirã dohpaguere mari Goãmũ dorerire yũhridiarã àhraa. Eropa yũhridiaquererã ta mari pepirigue ñero pepiri àhraa dohpa. Mari eropa árirãre Jesucristo marire taumi.

Espíritu Santore oparã erã áríricũre were gojañumi Pablo

8 ¹Dohpaguere Jesucristo yarãre erã dipuwajacũboro mara. Erã ñerire erã ɰaribejarire iiniguibeama. Eropirã Espiritu Santo ïgũ dorero dopa ta iiniguicãma erã. ²Eropigũ Jesucristo yarã mari áricũ Espiritu Santo ñero iirire duhucũ iimi marire. Eropigũ Espiritu Santo áripehrerinũri Goãmũ mera áricũ iimi marire. Ñerire marire duhucũ iigũ, marire peamegue wabonirãre taumi. ³Moise dorerire mari gamero iirã ne bocatiusome. Eropirã iri doreri mera mari Goãmũ mera òaro árimasibiribũ. Mari eropa árirã áriquererã ta òpa Goãmũ marire òarã áricũ iidigũ árími. Irire mari ñeri dipuwajare wajayebasabure ïgũ magure obeodigũ árími. ïgũ magũ mari iro dopa ta dũpũcũdigũ árími. Eropigũ wajayebasagũ mari pepirigue ñeri áririre cóadigũ árími. ⁴Marire eropa ta iidigũ árími Goãmũ ïgũ dorerire òarire ïgũ turari mera mari iiboro dopa. ïgũ dorerire iirã árirã mari ɰaribejarire iibea mari. Eropirã Espiritu Santo ïgũ itamuri mera ïgũ dorero dopa ta iiaa mari.

⁵Erã gamero ñerire iidiarã, ñeri dihtare ɰaribejama. Espiritu Santo ïgũ dorero dopa ta iiniguirãpũ òari dihtare iidiamã erã. ⁶Erã gamero ñeri dihtare iidiarã, iri dihtare ɰaribejarã peamegue warãcoma. Espiritu Santo ïgũ gamerire turaro iidiarãpũ áripehrerinũri Goãmũ mera árirãcoma. Eropirã erã òaro áricãrãcoma. ⁷Erã gamero iirã Goãmũre gamesũribirã àhrima. Erã Goãmũ dorerire ne yũhribeama. ïgũ dorerire ne yũhrimasisome erã. ⁸Eropirã erã gamero iirã Goãmũre ïhasuacũ iimasibeama.

⁹Mũapũ mũa gamero iibea. Espiritu Santo mũa mera áricũ ïgũ gamerire iiaa. Eropirã Espiritu Santore moorãpũ Cristo yarã áribeama. ¹⁰I mũmũre masa ñerire iira dipuwaja mari áripehrerã sĩrimorã dihta àhraa. Mũa sĩrimorã áriquererã ta Cristo yarã mũa árirã ïgũ mera eropa áriniguirãca mũa. Goãmũ mũare “Òarã àhrima,” ïgũ arĩ ïacũ ïgũ mera eropa áriniguirãca mũa. ¹¹Goãmũ Jesure masudigũ árími. Eropa masudigũ árigũ, Espiritu Santo mũa mera ïgũ áriniguicũ mũa sĩrira pũhrũ Goãmũ mũa sãre masugũcumi. Eropa masugũ òaro áricũ iigũcumi mũare. Jesure ïgũ masudiro dopa ta eropa masugũcumi mũare.

¹²Yũ acawererã, “Ïgũ eropa ta iigũcumi,” arĩrã mari gamero iibiricãrã. ¹³Mari gamero ñerire iirã, peamegue wamorã áricãrã tiaa mari. Espíritu Santo ïgũ itamuri mera mari ñeri iiricũrire duhurã, áripehrerinũri Goãmũ mera árirãca.

¹⁴Áripehrerã Espíritu Santore yũhrĩrã Goãmũ porã ta áhrima. ¹⁵Espíritu Santo mari mera ïgũ árinũgacũ Goãmũ porã árinũgabũ mari. Eropigũ ïgũ porã áricũ marire dipuwaja moasome. Peamegue wadosome. Eropirã güibeaa mari iribojeguere mari güidiro dopa. Ïgũ porã árirã, Espíritu Santo ïgũ itamuri mera dohpaguere “Ahũ,” arãa mari Goãmũre mari Pagũre ¹⁶Eropigũ Espíritu Santo mari pepirigũ õpa masicũ iimi: “Diaye ta Goãmũ porã áhraa mari,” marire arĩ masicũ iimi ïgũ. ¹⁷Eropirã ïgũ porã árirã, Goãmũ áripehrerire ïgũ porãre “Ogũra,” ïgũ arĩrare maripũ oparãca. Jesucristo mera irire oparãca mari. Cristo yare mari iira waja gajirã mera ñero tarinirã árirã, mari ïgũ mera umarogue õaro áricãrãca. Eropirã Goãmũ ïgũ porãre “Ogũra,” ïgũ arĩrare oparãca mari.

¹⁸Dohpaguere i yebare ñero taria mari. Pũhrũguere umaroguere õaro áricãrãca. Eropirã dohpaguere ñero tarirã wuaro bujawere pepibiricãque. Mari ñero tarirapũ pehrea waroca. Pũhrũ õaro áricãrãca Goãmũ pohrogue. Eropirã mucubirirãca mari. Iri mucubiriripũ ne pehresome marire. ¹⁹Eropirã Goãmũ porã Goãmũ pohrogue õaro árirãcoma. Mari eropa wacũ, áripehreri Goãmũ ïgũ ïhacũnugura sã mama dihta gohroto pehrea waroca. ²⁰Dohpaguere ïgũ ïhacũnugura áripehreri ñero taria. Iri gamero eropa wabiriyoro. Adán ñeri iinũgara pũhrũ Goãmũ ïgũ ïhacũnugurare ñero wacũ iinũmi. Eropigũ Goãmũ ïgũ ïhacũnugurare eropa ta ñero áridoreninũmi dohpa. Pũhrũ ïgũ ïhacũnugurare õaripũre gohrotogũcumi daja ïgũ. ²¹Eropigũ Goãmũ ïgũ ïhacũnugura boapehreaborare õaripũre gohrotogũcumi. Goãmũ porãre õarã erã gohroto dopa ta, i mũmũ maja ïgũ ïhacũnugura sãre áripehrerire õari dihta gohrotogũcumi. ²²Ire mari masia: Ñerire masa iinũgara pũhrũ áripehreri Goãmũ ïgũ ïhacũnugura ñeri wayoro. Eropiro Goãmũ õarire ïgũ gohrotoborore corero iiaa. ²³Maripũ Espíritu Santore oparã áhraa. Ïgũ yarã mari wacũ Goãmũ Espíritu Santore mata omi marire. Ïgũ ïhacũnugura iro dopa ta mari sã ñero taria. Eropirã õaripũre gohrotoborore burigã gamerã cohrea. Eropirã ïgũ porã mari ïgũ pohro waboro sãre burigã gamerã cohrea mari. Mama dũpũre ïgũ marire ïgũ oboro sãre burigã gamerã cohrea. ²⁴Mari eropa corerã áricũ, ïgũ ta marire peamegue wabonirãre taugũcumi. Ïgũ pohrogue árinirã árirã ïgũ pohrogue mari waborore corebiriboya mari. Marire ïgũ tautuhara pũhrũ áricũ irire corenemobiriboya. ²⁵Eropirã ïabiriquererã ta dohpa, Goãmũ marire ïgũ tauborore corerã eropa coreniguia õaro yojaro mariro.

²⁶Eropirã mari Goãmũre õaro guñaturabirã ïgũ gamerire õaro masibirã áricũ ïha Espíritu Santo marire itamumi. Eropirã Goãmũre queoro serẽmasibiriquerecũ Espíritu Santopũ mari ya áribũrire Goãmũre serẽbasami. Marire mojomoro ïagũ mari ya áribũrire Goãmũre serẽbasami. ²⁷Goãmũ ïgũ gamero dopa ta, mari Jesu yarã áriborore serẽbasami ïgũ Espíritu Santo. Ïgũ eropa arĩ serẽbasacũ Goãmũ mari pepirire masipehogũ árigũ Espíritu Santo ïgũ serẽrare masimi.

Cristo ya turari mera ñeri iirire tarinugarāca mari, arī gojañumi Pablo

²⁸Ire masia: Árīpehererā Jesure mahirā mari árīcū ĩgu gamerire iimorāre beyepu ĩgu marire. Eropā beyegu Goāmū eropā ĩhadibuniguicāmi marire. Eropīgu mari ñero taricū ĩagu Goāmūpu marire ōaro wacū iigucumi. ²⁹Goāmū marire ĩgu yarā árīmorāre matague ta mari ne masa dehyoaboro coregue ta guñatuhapu. Eropā guñagu ĩgu magu ĩgu ōagu árīro dopa ta marire ōarā árīrare guñapu. ĩgu magu iro dopa marire árīdorepu bajarā masa ĩgu magure mari tīgucuborore. Eropīgu árīpeherero marire eropā wara mera marire ōarā gohrotocū iimi. ³⁰Matague ta ĩgu yarā ĩgu árīdorenirā mari árīcū, ĩgu porā mari árīmorā sāre beyepu marire. Eropīgu marire ĩgu beyenirāre “Dipuwaja moorā, ōarā āhrima,” arī ĩhami. Marire ĩgu eropā “Ōarā āhrima,” arī ĩagu ĩgu mera ũmaroguerē ōaro árīcū iigucumi.

³¹Irire masirā ōpa pepia mari: Goāmū marire ĩgu mahinirāre, ne gajirā ĩhaturirā bocatiubeama. ³²Goāmū mari ya dipuwaja sīribure ĩgu magure obeodigu árīmi. “Yū magure mahia. Eropīgu ĩgure obeobea,” arībiridi árīmi. Eropīgu mari ya árīburire ĩgu magure obeodigu árīgu Jesucristo mera árīpehererire ōari dihtare ogucumi ĩgu marire. ³³Goāmū beyenirā mari árīcū, ĩgu marire “Dipuwaja moorā, ōarā āhrima,” arī ĩhami. Mari ĩgu eropā arīnirā árīcū, gajirā marire “Ñerā āhrima,” ne arī weresāmasibeama. ³⁴Cristo mari ya dipuwajare sīrira pūhrū masa mūriadi árīmi. Eropīgu Goāmū diayeru dohpaguere ĩgu āhrimi dorebu. Eropīgu ĩgu mari ya árīburire diaye ta ũmuri nūcu serēbasagu iimi Goāmūre. Eropirā gajirāpu ne marire “Erā ñeri iira dipuwaja moaque,” arīmasibeama. ³⁵Cristo marire ĩgu būrigā mahicū gajirāpu “Erāre ne mahibiricāque,” arīmasisome ĩgure. Eropīgu mari ñero tariquerecū ta, mari güiquerecū ta, gajirā marire erā ñero iiquerecū ta, mari oaboaquerecū ta, suhri marirā mari árīquerecū ta, guhyaro marire árīquerecū ta, marire erā wejēquerecū ta, Cristo marire eropā mahiniguicāgucumi.

³⁶Goāmū yare erā gojarapū marire eropā waburire werero ōpa arī werea:

Goāmū, mū yarā gua árīri waja erā wejēsūmorā ta árīniguirā tiiaa gua. Oveja erā wejēmorā erā árīro dopa ta, gua sāre eropā ta wahaa, arī gojañuma Goāmū yare erā gojarapūgue.

³⁷Eropirā mari ñero tariquererā ta, Cristo marire mahigu ĩgu itamuri mera, turaro mera ñerire tarinugarāca mari. ³⁸⁻³⁹Goāmū marire ĩgu mahirare ĩhmudi árīmi mari Opū Jesucristo mari ya árīburire sīricū. Eropīgu ĩgu marire būrigā mahigu ne duhosome. Mari sīricū sāre, mari ojocaricū sāre mahi duhosome. Dohpaguere, pūhrugue sāre, marire ĩgu ne mahi duhosome. Eropirā anyua, watēa oparā ũmaro majarā, i yeba majarā oparā, ñerā deyobirā sā marire Goāmūre “Mū yarāre mahibiricāque,” arīrā, bocatūsosome. Eropiro ne yujugū ne yujuñe ĩgu ĩhacūnugura marire ĩgūpūre mahi duhodereri ne mara. Marire ĩgu ne mahi duhosome.

Judio masa Goãmũ ìgũ beyenirã àhrima, arĩ gojañumi Pablo

9 ¹⁻²Yũ acawererã Israe masare guñagu burigã bujawerea. Cristore gamebeama erã. Eropigũ ñero sīporãcũ pepia yũhũ. Iri yũ eropa arĩri diaye ta àhraa. Yũhũ Cristo yagu àhraa. Eropigũ muare diaye arĩgũ iiaa. Espiritu Santo yũ mera áricũ dohpaguere yũ acawererãre yũ arĩri iri diaye áricũ òaro masia yũhũ. Ìgũ yũre irire òaro masicũ iimi. ³Israe masa yũ acawererã, yaha curu majarã Jesucristore gamebirã peamegue warãcoma, arĩ guñaricua. Eropigũ yũhũ erãre peamegue wamorãre taumasigũ òpa arĩboya Goãmũre. “Erã ya dipuwajare yũpũre peamegue wadoreque,” arĩboya. Eropigũ “Erã ya dipuwajare yũpũre cóãporo Cristo,” arĩboya. Yũ eropa arĩborañe wajaye masiya mara erã ya dipuwajare. ⁴Erã yũ acawererã Goãmũ yare òarire mata opamũhtanirã árima. Israe mũrũ pãramerã árituriarã àhrima. Eropigũ Goãmũ ìgũ porã erã áriburire mata apĩñumi Goãmũ erãre. Eropigũ Goãmũ ìgũ gosesiriri mera erã watope árinũmi. Eropiro áripehrerire ìgũ masare òaro iiburire weremũriñumi erãre. Eropigũ Moiserẽ ìgũ dorere mata apimũhtañumi Israe masare. Eropirã Goãmũre umupeoburi wihire iimũhtañuma erã. Eropigũ erãre ìgũ òaro itamuborore weremũriñumi Goãmũ. ⁵Gũa ya cururi gohra doce cururi àhraa. Eropirã gũa ñecũ sũmarã Abrahã sã mũrague, erã pãramerã árituriarãgue àhraa gũa Israe masa. Eropigũ Cristo masa dehyoanijagu gũa acaweregũ Israe masũ gohra árimi Cristo. Ìgũ Goãmũ ta àhrimi. Eropigũ ìgũ áripehrerã weca opu àhrimi. Áripehrerinũri ìgũre òaro umupeorã mari. Eropa ta iirã.

⁶Israe mũrũ ìgũ pãramerã árituriarã áriquererã áripehrerã Goãmũ yarã gohra áribeama. Eropirã áripehrerã Goãmũ òaro oburire opamorã áribeama. Eropirã Israe masare “Òaro iigũra,” arĩdigũ áriqueregũ Goãmũ erãre áripehrerãre òaro iibiricũ iarã “Goãmũ ìgũ arĩdiro dopa ta iibeami,” arĩ pepibiricãro gahmea. ⁷Òpa àhraa: Gajirã Israe masa Abrahã pãramerã árituriarã erã áriquerecũ ta, “Abrahã pãramerã gohra yaharã gohra àhrima,” arĩ iabeami Goãmũ erãre. Eropigũ òpa arĩñumi Goãmũ Abrahãre. “Mũ magũ Isaa pãramerã árituriarã erã tamera diaye ta mũ pãramerã árituriarã árirãcoma,” arĩmũriñumi Goãmũ Abrahãre. ⁸Ìgũ eropa arĩ werecũ ire masirãca mari: Áripehrerã Abrahã pãramerã erã masa dehyoara pũhrũ, mata Goãmũ porã wasome erã. Goãmũ ìgũ arĩ werepirare òaro peerã ìgũre umupeorãpũ erã dilta árirãcoma Goãmũ porã. Eropirã erã ta àhrima Abrahã pãramerã árituriarã gohra. ⁹Òpa arĩñumi Goãmũ Abrahãre: “Gaji bojori inosubũ ta yũ dujaricũ mũ marapo Sara majigũgãre opagocumo mũ magũre,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. Eropa ta arĩ werepiñumi ìgũre Abrahã magũ Isaa masa dehyoaborore. Eropigũ ìgũ magũ Isaa masa dehyoanũmi. ¹⁰Pũhrũ Isaa Rebeca mera marapocũcũ igo mũma perã sũhrũanirã porãcũñumo. Erã pagũ Isaa gũa ñecũ mũrũ árinũmi. ¹¹⁻¹²Eropirã erã porã erã masa dehyoaboro core, òarire, ñeri sãre erã iibiricũ ta Goãmũ erã pago áribore òpa arĩmũriñumi: “Ìgũ pagũ magũpũ ìgũ tĩgũre doregũcumi. Eropigũ ìgũ opu árigũcumi,” arĩmũriñumi igore igo porãcũborore core. Goãmũ ìgũ gamero dopa ta beyemi ìgũ. Eropa árigũ, árigũ ìgũ

dehyoaboro core Jacobore Esaú pagu magu árigure opu áribure beyemuriñumi. Eropigu masa erã iirire ïaboro core igu gamero dopa ta igu yarã árimorãre beyemi. ¹³Eropa ta arĩ gojañuma igu yare erã gojarapũgue: “Jacobopũre mahimuribu. Eropigu Esaúpũre mahibirimuribu,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma iribojegure.

¹⁴¿Iirire peerã dohpa arĩ pepibocuri mari? “¿Erã iiricurire ïaboro core yujugure eropa beyegu Goãmũ queoro iibeami,” ¿arĩ pepibocuri?” Áribeaa. Queoro iigu ta áhrimi. ¹⁵Ōpa arĩñumi Goãmũ Moise sãre: “Yũ gamegu dihtare mojomoro ïagũra,” arĩmuriñumi igu Moisere. Eropigu yujugure igu gamero beyegu queoro iigu iimi Goãmũ. ¹⁶Eropirã mari gamero Goãmũre marire mojomoro ïadoremãsibea mari. Eropirã mari òarire iira waja sãre ne mojomoro ïabeami igu. Igu gamero dopa ta mojomoro ïhami. ¹⁷Eropigu eropa ta igu gamero dopa iĩñumi Egipto majarã opu sãre. Ōpa arĩñumi Goãmũ igure faraõre: “Egipto majarã opu áribure apigu iibu mũre yũ turarire áripehrerãre ïhmubure. Eropigu áripehreri yeba majarãre, yũre erã masiborore opu acugu iibu yũhũ mũre,” arĩñumi Goãmũ igure, arĩ gojara áhrraa Goãmũ yare erã gojarapũgue. ¹⁸Eropigu igu gamerãre mojomoro ïhami igu mari masare. Eropigu igure erã gamebircũ ïagu igu gamero erãre yũhribircũ iimi igu. Eropigu Goãmũ igu gamero dopa ta iimi.

¹⁹Igu eropiigu áricũ ïarã òpa arĩboca mũa: “¿Goãmũ erãre igure yũhribircũ iidigu duhpigu ero pũhrũ erã igure yũhribirira dipuwaja moayuri erãre?” arĩ papũri serẽpiboca mũa. ²⁰Eropa arĩbircãque. Mari masa bu árirã áhrraa. Goãmũ mera papũrimãsibea. Mátasoro wéagore “¿Duhpigo yũre eropa iiri mũhũ?” iri soro arĩ serẽpimãsibea. Eropa ta mũa sã Goãmũre igu gamero iigure “¿Duhpigu eropa iiri mũhũ?” arĩ serẽpimãsibea. ²¹Mátasoro wéago máta mera igo gamero dopa iimo. Eropigo òarire dibuburi sorore iimasimo igo. Iri máta mera ta bu árirã dibuburi soro sãre iimasimo igoa. Igo iiro dopa ta Goãmũ sã igu iidiaro dopa ta iimi.

²²Eropigu Goãmũ peamegue igu cóãmorãre erã ñero iirare ïha guagu, erãre dipuwaja moadiaqueregu ta yoari boje erã ñeri iirire eropa ïacãnimi. Áripehrerãre igu turarire ïhmubu, mata erãre dipuwaja moanibirimi. ²³Eropa ta iimi marire igu mojomoro ïarãre, igu òatariagu igu áririre, igu turari sãre marire masidorebu. Matague ta marire, “Erãre mojomoro ïagũra yũhũ. Yũ òarire ogũra erãre,” arĩ apiñumi Goãmũ marire. ²⁴Eropirã maripu igu beyenirã árirã iiaa. Eropirã igu beyenirã judio masa dihta áribeama. Judio masa áribirã sã áhrima igu beyenirã. ²⁵Eropa ta áhrraa judio masa áribirãre Goãmũ yare Osea waĩcũgu igu òpa arĩ gojadiro dopa ta:

Ero coregue yaharã áribirinirãre pũhrũ erãre “Yaharã áhrima,” arĩgũra. Eropigu ero coregue yũ mahibirinirãre pũhrũgue erãre “Yũ mahirã áhrraa mũa,” arĩgũra, arĩpu Goãmũ. ²⁶“Yaharã áribeaa mũa,” Goãmũ igu arĩra yeba majarã Goãmũ ojocarinigucãgu porã ta árirãcoma, arĩ gojamũhtamuriñumi Osea iribojegure.

²⁷⁻²⁸Eropigu iribojegue majagu Isaia Israe masare òpa wereñumi: “Mari Opu i yeba majarãre bajarã masare yojaro mera diaye ta dipuwaja moa

purumujugucumi. Eropirã wuariya maja imipayeri iro dopa Israe masa bajarã gohra erã áríquerecũ ta bajamerãgã tarirãcoma erã,” arĩmuriĩnumi Isaia. ²⁹Eropigũ dipaturi ta wereyugũ õpa arĩ gojañumi Isaia:

Mari Opũ árĩpehrerã weca opũ bajamerãgã mari mera majarãre taubigu, marire judio masare árĩpehrerãre dederecũ iiboĩnumi ĩgu. Sodoma majarãre, Gomorra majarã sãre ĩgu dedeopehocũ iidiro dopa ta mari sãre dederecũ iiboĩnumi ĩgu, arĩ gojamuriĩnumi Isaia.

Judio masa õari buherire gamebirima, arĩ gojañumi Pablo

³⁰Eropa ta àhrra. Eropirã ire masique mũa: Judio masa árĩbirãpũ Goãmũre amabiriquererã ĩgũre bocama. Jesucristore erã umupeocũ, “Õarã àhrrima,” arĩ ĩhami Goãmũ erãre. ³¹“Goãmũ dorerire Moiserẽ ĩgu apirare mari iicũ ĩgu marire õarã ĩagucumi,” arĩriĩnorã judio masapũ. Eropa ĩgu dorerire erã iiquerecũ ta Goãmũ ĩha suabirimurĩpũ erãre. Eropirã õarã árĩdiaquererã bocatĩubirimuriĩnorã. ³²Erã Jesucristore umupeoro mariro erã gamero Moise dorerire iidiarima Goãmũ mera õaro árĩdiarã. Eropirã Cristore erã ñeri iirare cóãbure gamebirã Goãmũ pohrogue ne ejasome.

³³Eropa ta arĩ gojamũhtañuma Goãmũ ĩgu magũre wereyurire:

Ûtãye iro dopa árĩgũre, yũ beyedigũre dohpague Jerusaléngue apigũ iiaa. ĩgũre umupeobirã, ĩgũre tarinũgarã yũ pohrogue ne ejasome. Eropirã ĩgũre umupeorãpũ ĩgu mera õaro mucubiriniguirãcoma. Yũ pohro warãcoma, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũguere.

10 ¹Yũ acawererã, Israe masare Goãmũ ĩgu tauborore burigã gahmea yũhũ yũ siporã mera. Eropigũ Goãmũ erãre ĩgu tauburire serẽbasaa yũhũ. ²Diaye ta erã Goãmũ gamerire iidiarima. Eropa iidiaquererã ta ĩgu gamerire masibeama. ³Eropirã Goãmũ erãre õacũ iilburire masibeama. Eropa masibirã erã gamero õarire iiquererã bocatĩubirima. Erã eropiicũ, erã Goãmũ Jesucristore umupeodorediro dopa erã iibiricũ, ĩgũpũ erãre “Õarã àhrrima,” arĩ ĩabirimi. ⁴Cristore umupeorãre “Dipuwaja moorã, õarã àhrrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Eropirã “Mari ñeri iira dipuwaja Goãmũ tauboro dopa Moise dorerire iiro gahmea daja,” arĩ pepibiricãro gahmea. Cristore umupeorã ĩgu mera taria.

⁵Moise iribojegue majagũ õpa arĩ gojañumi: “Goãmũ dorerire mari dũhyaro mariro iipehocũ Goãmũ marire ‘Dipuwaja moorã, õarã àhrrima,’ arĩ ĩagucumi,” arĩ gojañumi ĩgu. ⁶ĩgu eropa arĩ gojaquerecũ ta dohpaguere masa Cristore erã umupeocũ Goãmũ erãre “Õarã àhrrima,” arĩ ĩhami. Iri buheri “Cristore umupeoque,” i arĩ buheri õpa arĩ werea: “Õpa arĩ pepibiricãque mũa: ‘¿Noa Cristore umaroguere árĩgũre aĩdijugucuri marire ĩgu buhecũ daja?’ arĩ pepibiricãque mũa. Cristo eratuhadigũ árĩmi marire taugũ eragũ i yebaguere. ⁷Eropirã daja ‘¿Noa sĩrinirã pohrogue Cristore masu aĩgãribocuri?’ arĩ pepibiricãque mũa. ĩgu sĩridigũ masa muriadigũ árĩmi,” arĩ werea i buheri. ⁸Eropiro õpa arĩ werea Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Goãmũ ya buherire mari amacũ ĩgu buheri ohõ àhrra. ĩgu buherire

masituhaa m̄ua. Eropirā īḡu buherire wereniguim̄rabu,” arī gojañuma. Iri buherire “Cristore umupeoque,” arī buherire masare werea ḡua. ⁹Iri buheri ōpa arī werea: “Jesu yu opu āhrimi,” arī mari disiro mera werecū, “Goām̄u Jesure s̄iridiḡure diaye ta masuñumi,” arī mari pepicū īha Goām̄u marire peamegue wabonirāre tauḡucumi. ¹⁰Jesure mari umupeocū īha Goām̄u marire “Ōarā āhrima,” arī īaḡucumi. Eropigu gajirāre “Yuh̄u Jesucristore umupeoa,” mari arī werecū īha īḡu marire peamegue wabonirāre tauḡucumi.

¹¹Ōpa arāa Goām̄u yare erā gojarapū: “Īḡure umupeorā, īḡure erā umupeorare ne bujaweresome. ‘Īḡure umupeobiricū ōaboaya yure,’ ne arīsome,” arīyoro Goām̄u yare erā gojarapūgue. ¹²Judio masare, judio masa ár̄ibirā sāre Goām̄u yujuro mera ta itamumi. Mari Opu ár̄ipehrerā tauro opu āhrimi īḡu. Eropigu ár̄ipehrerāre īḡure serērāre itamuḡucumi īḡu. ¹³Eropa ta arī gojañuma Goām̄u yare gojarapūgue ōpa arī gojarā: “Yu ñerire cóaque. Eropigu yure tauque,’ masa erā serēcū erāre peamegue wabonirāre mari Opu tauḡucumi,” arī gojañuma. ¹⁴Eropirā masa Cristore “Diaye ta marire taugu āhrimi,” arī umupeobirā īḡure eropa serēmasibeama erā. Eropirā īḡu buherire Jesucristo erāre tauburi buherire peebirā īḡure umupeomasibeama. Eropirā īḡu buherire erāre weregu maricū Goām̄u erā masisome. ¹⁵Eropirā īḡu buherire weremorāre erā obeobiricū īḡu buherire weremasibeama. Ōpa arī gojañuma Goām̄u yare erā gojarapūgue: “Ōari buherire marire ōarā wacū iiburi buherire weremorā erā eracū īarā ōaro mucubiria mari,” arī gojañuma iribojegure.

¹⁶Eropa arīquerēcū ta masa bajarā Jesucristo yare ōari buherire peediabeama. Eropa ta arī gojam̄riñumi Isaia: “Opu, erāre mari wererare ne peediabeama,” arī werem̄riñumi Isaia Goām̄u. ¹⁷Eropirā masa Jesucristo yare ōari buherire peerā peeñarā Cristore umupeoma.

¹⁸Eropigu ire serēpidiaca m̄uare: ¿Israe masa Jesucristo yare peebiriyuri m̄ua pepicū? Yuju diaye ta erā peem̄ririr̄iñuma. Eropa ta āhraa Goām̄u yare erā gojarapū sāre:

Goām̄u yare wererā ár̄ipehreroguerere weresirirā wama. Eropirā ár̄ipehrero majarāgue īḡu yare peema, arī gojañuma iribojegue. ¹⁹Dipaturi m̄uare serēpidiaca daja: ¿Israe masa peequererā ōaro masibiriyuri m̄ua pepicū? Masir̄iñuma. Masiquererā Jesucristore umupeodiabir̄iñuma. Erā eropa peediabiricū gaji yeba majarā Goām̄u yarā wahama. Irire werenemogu Moise īḡu ar̄irare werem̄htaḡura: Ōpa arī gojañumi īḡu:

Ōpa arī weremi Goām̄u Israe masare: “Bu ár̄irā āhrima,’ m̄ua arī īanirāre yaharā ár̄imorā iiḡura. Yu erop̄icū m̄uapu erāre īhaturirāca. Eropigu m̄uare erā mera guacū iiḡuca yuh̄u, arī weremi Goām̄u,” arī gojañumi Moise.

²⁰Isaia s̄a doyarō mariro ōpa ar̄im̄riñumi:

Ōpa ar̄imi Goām̄u: “Yure amabir̄apu yure bocama. Eropigu yure masibirāre erāre yure masicū iibu yuh̄u,” ar̄imi Goām̄u, arī gojañumi Isaia. Judio masa ár̄ibirā Goām̄u yarā erā waburire weregu eropa arī gojañumi.

²¹Israe masa püre òpa ari gojañumi Isaia: “Òpa arimi Goãmũ: ‘Mũa ñeri iirare bũjawereque yaharã wamorã, arimuribu erãre. Erãpũ yũre tarinũgarã yũre yũhribirimurima,’ arimi Goãmũ,” arĩ gojañumi Isaia.

Yujurãyerire Israw masare taugucumi Goãmũ, ari gojañumi Pablo

11 ¹¿Eropigu Israe masare Goãmũ igu beyenirãre erã tarinũgacũ erãre cóãpehocãyuri igu mũa pepicũ? Áribeaa. Erãre cóãbirimi igu. Yũ sã Israe masũ, Abrahã pãrami árituriagu ãhrraa. Eropigu Benjami ya curu majagu ãhrraa. ²Iribojegue Goãmũ Israe masare beyemurĩñumi. Ìgu eropa beyenirãre cóãbeamĩ. Goãmũ yare erã gojarapũ Elia igu iirare werea. Iripũ Israe masare Elia Goãmũre igu arĩ weresãrare masica mũa. Òpa arĩ weresãñumi igu: ³“Opũ, erã Israe masa mũa yare weremũhtanirãre wejẽpehocãma. Eropirã mũre umupeori mesarire cóãpehocãma. Eropigu erã watope yũ dihta mũ yagu dujaa dohpaguere. Yũ eropa áricũ ñarã yũ sãre wejẽdiama dohpaguere,” arĩñumi Elia Goãmũre. ⁴Ìgu eroparicũ peegu òpa arĩ yũhriñumi Goãmũ Eliare: “Mũhũ yahagu yujugu ta áribeaa. Siete mil mũa yaharã ãhrrima dohpaguere. Erãre dihbuabũ yũhũ. Erã sã yũre òaro umupeoma. Baal waicũgu wéadigũre ne umupeobirimurama erã sã. Eropigu giũbita mũhũ,” arĩñumi Goãmũ Eliare iribojeguere. ⁵Irisubure Elia igu áriisubure igu yarã árimorãre Goãmũ igu dibudiro dopa ta dohpague sãre bajamerãgã Israe masare igu yarã árimorãre dihbumi. Goãmũ erãre mojomoro ñagu dihbumi. ⁶Óarire erã iicũ ñagu dibubirimi. Erãre mojomoro ñagu dibugu beyemi. “Óarire mũa iira pũhrũ mũare beyegura,” arĩgu, igu diaye ta erãre mojomoro ñagu iibiriboñumi. Óarire erã iira pũhrũ erãre igu beyecũ erãre wajatari áriboya. Óarire erã iibiriquerecũ ta erãre diaye ta mojomoro ñagu Goãmũ beyemi erãre. ⁷Eropa iri òpa ãhrraa: Israe masare Goãmũ erãre, “Óarã ãhrrima,” igu arĩ ñacũ gamequererã ta erã yujuro bojebeama. Goãmũ igu basi igu beyenirãpũ òarã wahama igu mera. Ìgure yujuro bojebirãpũ igu yare peediabeama. ⁸Eropa ta arĩyoro Goãmũ yare erã gojarapũ: “Goãmũ ñgure gamebirãre igu yare peebiricũ iimi. Eropigu diaye áririre erã peequerecũ erãre òaro peebiricũ iimi Goãmũ. Eropa ta áriñiguicãma dohpague sãre,” arĩ gojañuma iribojeguere.

⁹Eropigu òpa arĩñumi Davi mũrũ iribojegue majagu Goãmũre: Erã Israe masa erã bosenuri mucubiririnuri iirã ñero iima erã. Erã eropa iicũ ñagu dipuwaja moaque mũhũ erãre. ¹⁰Erãre òaro peebiricũ iique mũhũ. Eropirã eropa dipuwajacũrã áriñiguicãporo erã. Eropirã eropa bũjawereniguicãrãcoma, arĩñumi Davi Goãmũre.

Judio masa áribirãre peamegue wabonirãre taugucumi Goãmũ, arĩ gojañumi Pablo

¹¹¿Judio masa Cristore erã gamebiricũ ñagu Goãmũ erãre cóãcãyuri mũa pepicũ? Cóãgohracãbiriñumi. Eropa erã Cristore erã gamebiricũ dohpaguere judio masa áribirãpũ Goãmũ igu taumorã wahama. Dohpaguere igu yarã iimi Goãmũ erãre. Ìgu eropiicũ ñarã yujurãyeri judio masapũ erãre ñhacũ erã

sã Jesucristore umupeodiana. ¹²Judio masa erã Goãmure tarinugacũ judio masa árĩbirãpũ Goãmũ ïgu õari buherire peema. Eropirã árĩpehrero majarã judio masa árĩbirã Goãmũ taumorã wañorã õaro warã. Pũhrũ judio masapũ Cristore erã umupeonũgara pũhrũ tamerare i yeba majarãre õatariaro waroca.

¹³Dohpaguere mũare judio masa árĩbirãre werebu iiaa. Cristo apimi yure mũare judio masa árĩbirãre buhebure. Eropa buhegu bu gohra iigu iibea. ¹⁴Yure eropa buhedoredigu árĩgu masare weremura. Yũ acawererãre judio masare mũa Jesucristo umupeorare ïhacũcũ iidiagu werea. Goãmũ taunirã mũa árĩcũ ïarã erã sã Cristore gahme ïgu taumorã wabocoma, arĩgu werea. ¹⁵Dohpaguere judio masare Goãmũ boje apigu, gajirãguere õari buherire Goãmũ weredoremi ïgu mera erã õaro árĩmorãre. Eropiro judio masare ïgu boje apicũ õaro wahabu i yeba majarãre judio masa árĩbirãre. ïgu eropiidiro tauro judio masa sãre ïgu yarã árĩmorãre ïgu iicũ tamerare õatariaro waroca i yeba majarãre. Goãmũ mera erã õaro árĩcũ bajarã masa Jesure umupeorãre peamegue wabonirãre taugũcumi. ¹⁶Õpa ãhraa: Abrahã gũa ñecu mũrũ Goãmũ mera õaro ïgu árĩdiro dopa ta ïgu pãramerã árĩturiarãgue sã Goãmũ mera õaro árĩrãcoma Cristore umupeorã árĩrã.

¹⁷Yujurãyeri erã eropa árĩrã árĩquerecũ ta gajirã erã acawererãpũre judio masare Goãmũ boje apinimi dohpa. Judio masa Goãmũ ïgu beyemũhtanirã olivo waicũdigu otedigu dũpũri iro dopa ãhrima. Mũa judio masa árĩbirã ïgu beyemũhtanirã árĩbirã nũgu majagu dũpũri iro dopa ãhraa. Olivo otedigu dũpũri yujuyeri dũpũri ïgu tabe cóãdiro dopa ta gajirã judio masapũre Goãmũ cóãmi. Eropa cóãgu ïgu yarã árĩbirã wacũ iimi erãre. ïgu cóãra dũpũri gaji dũpũri nũgu majagu dũpũri gohroto tuhboro dopa, Goãmũ judio masare judio masa árĩbirã mera gohrotomi. Eropa gohrotogu mũare judio masa árĩbirãre ïgu yarã wacũ iimi. ¹⁸Mũare ïgu eropa gohrotocũ, “Judio masa tauro õarã ãhraa pare gũa,” arĩ pepibircãque. Ire guñaque: Judio masapũre beyemũhtapũ Goãmũ. Mũapũ erã pũhrũ Goãmũ yarã árĩrã mũa sã Goãmũ õari oburire opaa. Eropirã “Judio masa tauro õarã ãhraa,” arĩ pepibircãque.

¹⁹Mũa judio masa árĩbirãpũ õpa arĩboca: “Yujurãyeri dũpũri ïgu cóãdiro dopa ta Goãmũ judio masare cóãmi yujurãyerire. Eropa cóãgu ïgu gaji dũpũri gohroto ïgu tuhdiro dopa ta ïgu yarã mari wamorãre apimi,” arĩboca mũa judio masare tarinugadiarã. ²⁰Õpa ãhraa. Erã Jesure umupeobirira dipuwaja cóãpũ Goãmũ erãre. Eropigu mũa sãre Jesure mũa umupeobiricũ ïgu yarã árĩmorãre mũare apibiriboañumi. Eropirã “judio masa tauro õarã ãhraa gũa,” arĩ pepibircãque mũa. Eropa arĩbirã ta Goãmũre õaro umupeoque. ²¹Mũhtari dũpũri iro dopa judio masa Goãmũ yarã árĩmũhtañuma. Iri gohroto tuhra dũpũri iro dopa ta erã pũhrũ mũa Goãmũ yarã wabu. Eropigu Goãmũ ïgu yarã árĩmũhtanirã ïgure umupeobiricũ ïagu cóãpũ erãre. ïgu erãre eropiidiro dopa ta mũa sãre cóãgũcumi mũa ïgure umupeobiricũ. Eropirã Goãmũre õaro umupeoque mũa. ²²Goãmũ mũare õaro iigu ïgu árĩcũ masique mũa. Eropirã gũhyadiaro mera, ïgu dipuwaja moagu ïgu árĩcũ sãre masique mũa. ïgure

umupeobiräre ĩgu dipuwaja moagucumi. Eropä áriqueregu ta mua ĩgure umupeoniguiçũ muare ôaro iigucumi ĩgu. ĩgure umupeobiricũ ñeri dũpũrire ĩgu tabe cóadiro dopa ta mua sãre cóagucumi Goãmũ. ²³Masapũ erã tabe cóara dũpũrire tuhumasibeamä daja. Goãmũpũ áripehrero iimasigu ährimi. Eropigu judio masa ĩgu cóanirã Cristore erã umupeodiacũ Goãmũ ĩgu yarã áricũ iigucumi daja erãre. ²⁴Mua judio masa áribirã Goãmũ yarã áribirimũriyoro. Eropä áribirã mua áriquerecũ ta Goãmũ muare ĩgu yarã aricũ iigucumi. Eropigu ĩgu beyemũhtanirã mua áribiriquerecũ ta ĩgu yarã áricũ muare iidiami ĩgu. Eropigu judio masare ĩgu beyemũhtanirãpũre ĩgu yarã áricũ ĩgu tauro iidiaucumi.

Pũhrũ Israe masare taugucumi Goãmũ, arĩ gojañumi Pablo

²⁵Yũ acawererã, ire masa erã masibirirare muare weregũra. Mua ôpa arĩboca: “Dohpaguere gua dihtare beyemi Goãmũ. Guapũ masipehocãa,” mua arĩ pepiboca. Mua irire arĩ pepibiriboro dopa ire weregũra muare. Ôpa ähraa masa erã masibirira: Dohpaguere bajarã judio masa Goãmũre peediabirã ährima. Eropirã bajarã judio masa áribirãre Goãmũ ĩgu queodiropẽ ĩgu yarã wacũ iigucumi. Ero pũhrũ judio masapũ ĩgure gamerãcoma daja. ²⁶Erã eropa gamecũ áripeherrerã Israe masare Goãmũ taugucumi erã peamegue wabonirãre. Goãmũ yare erã gojarpũgue eropa ta arĩ gojañuma:

Jerusalén waicũri macague judio masa ya macague erãre taubu arigucumi.

Eropigu Jacobo mũrũ pãramerã árituriarãre erã ñerire ĩgu cóagucumi.

²⁷Eropigu erãre taugu iribojegue yũ arĩ erãre werepirare iigucumi, arĩmi Goãmũ, arĩ gojamũhtañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

²⁸⁻²⁹Dohpaguere erã judio masa Cristo yare umupeobirã Goãmũre gamebeama. Erã eropiicũ dohpaguere mũrapũ judio masa áribirãpũ Cristore umupeonũgabũ. Judio masapũre Goãmũ beyemũhtañumi. Goãmũ ĩgu arĩ werepidiro dopa ta masare ĩgu beyediro dopa ta diaye iimi ĩgu. Eropigu judio masa ñecũ sũmarã mũra ĩgu beyenirã erã áricũ dohpague erã árituriarã sãre ĩgu mahimi. ³⁰Iribojegue mua sã Goãmũre tarinũganirã áriřiyoro. Dohpaguere judio masa Goãmũre erã tarinũgacũ ĩagu ĩgu mũrapũre mojomoro ĩagu taumi. ³¹Dohpaguere judio masa ĩgure tarinũgarã ährima. Erã eropa áriquerecũ ta Goãmũ dohpamasapũre Goãmũ beyemũhtañumi. Goãmũ ĩgu arĩ werepidiro dopa ta masare ĩgu beyediro dopa ta diaye iimi ĩgu. Eropigu judio masa ñecũ sũmarã guere muare mojomoro ĩadiro dopa ta erã sãre pũhrũ mojomoro ĩagucumi. ³²Ôpa ähraa: Áripeherrerã masare Goãmũ ĩgure erã tarinũgara waja yujuro mera dipuwajacũdoremi. Eropigu áripeherrerã erã dipuwajacũrã erã áricũ ĩha áripeherrerãre yujuro mera mojomoro ĩagucumi ĩgu.

³³Ôatariagu ährimi mari Goãmũ. Turatariagu ährimi. Ôaro masipehogũ ährimi ĩgu. Eropiro ĩgu guñarire, ĩgu iiburire marire ôaro masiya mara. ³⁴Ôpa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Goãmũ mari Opũ ĩgu guñarire ne masa ôaro masibeamä. Eropirã masa ĩgure ‘Ôpa iique,’ arĩ weremasibeamä. ³⁵Eropirã masa Goãmũre erã gajino ora pũhrũ ‘ĩgu marire wajamomi,’ arĩ

masiya mara masa,” arí gojañuma iribojeguer. ³⁶Goãmũ árĩpehrerire iidi árĩmi. Eropigũ ãgũ turari mera árĩpehrerire árĩcũ iidoredi árĩmi ãgũ. Eropiro árĩpehreri ãgũ iiburi áhrra. Eropirã árĩpehrerinũri ãgũre umupeorã mari. Eropã ta iirã mari.

Goãmũ gamerire marire iinigicãdoreñumi Pablo

12 ¹Goãmũ marire turaro mojomoro ãhami. ãgũ eropã mojomoro ãgũ árĩcũ ãarã, yũ acawererã, mũa basi ta Goãmũ gamerire iinigicãrã árĩque. “Mũhũ yũ opũ áhrra,” arĩque ãgũre. Eropirã ðaripũre gohrotonirã, ñeri marirã árĩque. Eropã ta iiro gahmea marire Goãmũre umupeorãre. Mũa eropã árĩrã árĩcũ ãgũ mucubirigũcumi. Eropigũ mũare irire bũrigã iidorea. ²I yeba majarã erã gamero dopa ta pepibiricãque mũa. Eropirã mũa pepiriguere Goãmũ gamerire gohrotoque mũa. Eropirã ðaripũre gohrotonirã árĩrãca mũa. Eropã gohrotorã Goãmũ mũare ãgũ iidorerire masirãca mũa.

³Goãmũ yũre mojomoro ãgũ mũare buhedoregũ beyemi yũre. Eropigũ árĩpehrerãre mũare ðpã dorea yũhũ. “Õatariagũ áhrra yũhũ,” arĩ pepibiricãque. Eropã pepicãque. Jesucristore mũa umupeorã “Goãmũ yũre ãgũ itamuro mera iimasia yũhũ ãgũ yare,” arĩ pepique. ⁴Õpã arĩ werenemogũra yũhũ: Mari mojotori, guburi, cuiuri, árĩpehreri mari ðũpũ árĩri baja áhrra. Mari ðũpũ árĩri sã yuju ðũpũ árĩquerero gajiropã árĩri mohmeri opaa. Mari ðũpũ mari Jesu yarã iro dopa áhrra. Cristo ðũpũ iro dopa árĩrã yuju curu ta áhrra mari. ⁵Mari eropã árĩcũ ãgũ gajiropã árĩri dihta mohmerire apimi Goãmũ marire. Eropirã bajarã masa árĩquererã ta Cristore umupeorã árĩrã ãgũ ðũpũ iro dopa yuju curu áhrra mari.

⁶Eropigũ marire mari nũcũre gajiropã árĩri mohmerire mari iimasiburire ãgũ turari mera apidigũ árĩmi. ãgũ eropiicũ maripũ ãgũ apirare ðaro iiro gahmea. Eropirã Jesu yarã ðpã game itamuporo: Yujurãyerire Goãmũ ãgũ yare weretaumasimorãre apidi árĩmi. Eropirã erã Cristore erã masiropẽ ãgũ yare ðaro weretauporo gajirãre. ⁷Gajirãre Goãmũ yarãre erã itamumasimorãre apidi árĩmi. Eropirã erãpũ masare ðaro mera itamuporo. Gajirãpũre Goãmũ yare buhemorãre apidi árĩmi. Eropirã erã masare ðaro buheporo. ⁸Gajirãre masare mucubiricũ iimorãre apidi árĩmi. Eropirã irire ðaro iiporo. Gajirãre erã ya erã gamerire omorãre apidi árĩmi. Eropirã gajinore orã, ðaro mera mucubiriri mera oporo. Eropirã gajirãre doremãsimorãre apimi. Erã dorerã ðaro mera doreporo. Eropigũ daja mojomorocũrãre itamumasimorãre apidi árĩmi. Erãre itamurã mucubiriri mera itamuporo, arĩ werea mũare.

Jesu yarã árĩrã ðpã iirã áhrrima, arĩ gojañumi Pablo

⁹Gajirãre mahi umupeorã, diaye ta mahi umupeoque. Eropirã ñero iirire doorã árĩque mũa. Eropirã ðaripũre gamenigicãque. ¹⁰Mũa pagũ porãre mũa umupeoro dopa ta Jesu yarã mũa mera majarã sãre umupeoque. Eropirã mũa mera majarã erã gameripũre itamumãhtaque. Pũhũ mũ yare iique.

¹¹Goãmũ gamerire iirã ne tebircãque. Eropirã mari Opũ ãgũ dorediro dopa ta ðaro mucubiriri mera iique.

¹²Goãmũ mũare peamegue wabonirãre ãgu taunirã ãhraa mũa. Irirẽ masirã mucubirique mũa. Eropirã ñero tarirã Cristo yare duhuro mariro yujuro bojeque mũa. Eropirã Goãmũre eropa serẽnguicãque.

¹³Gajino Jesu yarãre duhyacũ ãarã oque erãre. Eropirã mũa ya wirigue masa erã ejacũ ãaro siporãcũ erãre bocatirique.

¹⁴Mũare ñero iirãpũre erã ãaro árĩburire serẽque Goãmũre. Eropa ãadorerã erãre ujapeobiricãque.

¹⁵Gajirã mucubiricũ ãha erã mera mũa sã mucubirique. Gajirã orecũ ãha erã mera oreque.

¹⁶Mũa mera majarã mera ãaro árĩque mũa. Eropirã “Gajirã tauro ãagu ãhraa,” arĩ pepibiricãque. Bu árĩrã mera sãre ãaro árĩque. Eropirã “Masitarinũgarã ãhraa gũa,” arĩ pepibiricãque.

¹⁷Gajirã mũare ñero iiquerecũ ta, erãre ñero ii gamebiricãque. Eropirã ãarire iique. Eropirã ãarã mũa árĩrĩre árĩpehrerã masa ãha masirãcoma. ¹⁸Mũa masiropẽ turaro mera ãarire iique árĩpehrerã mera mũa ãaro árĩcãboro dopa. ¹⁹Mũa yũ mahirã, yũ acawererã, gajirã mũare erã ñero iiquerecũ ta erã iro dopa ñero ii gamebiricãque. “Erã ñero iira dipuwaja Goãmũpũ dipuwaja moagũcumi,” arĩ guñarã ñero ii gamebiricãque erãre. Goãmũ yare erã gojarapũgue eropa ta arĩ gojañuma: “Yũpũ masa erã ñero iira dipuwaja moagũ ãhraa. Eropigu ãiaye ta dipuwaja moagura, arĩmi mari Opũ,” arĩ gojara ãhraa. ²⁰Eropirã ãpa iique mũa: Mũare ãhaturidigu ãgu oaboacũ ãarã ejoque ãgure. ãgu ñemesibucũ deco ãiaque ãgure. Eropa iirã mũare ãhaturidigu ãgu ñero iirare guhyasĩricũ iirãca. ²¹Eropirã gajirã mũare erã ñero iiquerecũ mũapũ erãre ñero ii gamebiricãque. Eropirã erãre ãaro iique. Eropa iirã ñeripũre tarinũgarã iirãca mũa.

13 ¹Árĩpehrerã oparãre Goãmũ dihta apimi. Eropigu mũa tauro oparã sãre Goãmũ ta beye apidigu árĩmi. ãgu eropa apinirã erã árĩcũ ãarã árĩpehrerã mũa erãre yũhrique. ²Mari tauro oparã árĩrãre tarinũgarã Goãmũ ãgu apinirãre tarinũgarã iirãca mari. Eropa tarinũganirãre Goãmũpũ dipuwaja moagũcumi. ³Õarire iirãre güicũ iimorã árĩbeama oparã. Ñerire iirãpũre güicũ iirã ãhrima oparã. Eropirã ãarire iique mũa oparãre mũa güibiriburire. Eropa iirã güisome mũa. Õarire mũa iicũ, opũpũ “Õarire iiabũ,” arĩgũcumi mũare. ⁴Oparã Goãmũre itamurã ta ãhrima mũa ãaro árĩcãborore. Erã eropa árĩquererã ta erã dorerire tarinũgarãpũre dipuwaja moamorã ta ãhrima. Árĩpehrerã ñerire iinirãre dipuwaja moadoregu Goãmũ erãre apidi árĩmi. ⁵Eropirã mari oparãre yũhrique. Goãmũ ãgu dipuwaja moaborore güiro mera yũhrique. Eropirã umupeori mera “Õaro iiro gameca yũre,” arĩ pepiri mera ãaro yũhrique erãre. ⁶Mũa oparãre iri mohmerire apidi árĩmi Goãmũ. Eropirã iri mohmerire erã iicũ ãarã mũa oparã ya árĩburire wajaseabasaa mũa erãre.

⁷Árĩpehrerãre mũa oparãre ãaro yũhrique. Eropirã oparã erã wajaseadorerare wajayeque mũa. Eropirã oparã gajire wajayedorecũ sãre wajayeque. Eropirã árĩpehrerã oparãre umupeoque, arãa yũhũ mũare.

⁸ Gajiräre wajamobiricäque. Eräre mahi umupeoro gahmea. Īgu pohro árigüre mahigu Goāmũ dorerire iipehocägu áhrimi. Eropirã mũa pohro árirã säre mahiro gahmea. ⁹ Ōpa arãa Goāmũ doreri: “Gajigu marapo mera ñero iirã áribiricäque. Masare wejëbiricäque. Yajabiricäque. Gajiräre guya ñeri quere iibiricäque. Gajirã yare turaro ñaribejabiricäque,” arĩ werea ĩgu doreri. Gaji ĩgu doreri sã áhraa. Iri eropa áriquerecũ ta yujuñe doreriñere mũare werebu iiaa. Ōpa áhraa: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro áriräre mahique,” arĩ werea ĩgu doreri. Mũa pohro áriräre mahirã Goāmũ dorerire áripeherire yũhrirã tiiaa. ¹⁰ Gajiräre mahirã eräre ñero iisome. Eropirã eräre mahi umupeorã Goāmũ dorerire yũhripehorã áhraa mũa.

¹¹ Eropã gajiräre mahique ōpa masirã: Jesu marire ĩgu dujariboro merogã duhyanijaa. Īgüre mari ne masinugarã ōpa arĩ pepiribũ: “Yoara pũhrugue marire taugu arigucumi Jesu,” arĩ pepiribũ. Mari eropa arĩ pepiquerecũ ta merogã duhyaa Jesu marire ĩgu taugu ariboro. Eropirã carirã iro dopa áribiricäque. Īgu yare ōaro guñanũque. Jesu ariboro corere ōaro pee masi yuque. ¹² Dohpaguere ñerã erã iirinũri áriro iiaa. Cristo ĩgu aririnũ iri ñeri pehroca. Īgu ariboro merogã duhyaa. Īgu ariboro merogã duhyacũ ĩarã ñerire iibiricãrã mari. Eropirã Goāmũ gameripũre iirã mari. Eropã Goāmũ yare iirã ñeripũre duhcãrãca mari. ¹³ Eropirã ōaripũre iirã. Eropã iirã bosenũri áricũ mari ñaribejarire ñeri iibiribiricãrã. Eropirã merebiricãrã. Eropirã nome mera ñero iibiricãrã. Gajirã mera game ĩhaturirã áribiricãrã. Nome sã ũma mera ñero iibiricãporo. ¹⁴ Eropirã mari Opũ Jesucristo ĩgu itamuri mera ĩgu gamero dopa ta ōaro áricäque. Eropirã mũa ñaribejarire ñerire ne iibiricäque.

Mũa acawereräre Jesu yaräre “Ñero iirã iima,” arĩ werewũabiricäque, arĩ gojañumi Pablo

14 ¹ Jesure umupeogüre, Jesu gamerire ĩgu ōaro masinibiricũ dohpa, ĩgüre ōaro bocatĩrique. Eropã bocatĩrirã Jesu gamerire ĩgu masinibiricũ ĩarã ĩgu masibiririre duyasobiricäque ĩgüre. ²⁻³ Gajirã “Goāmũ áripeherire badoremi marire,” arĩ pepima. Eropirã gajirãpũ ōaro masinibirã “Waibũgu dihipũre bacũ Goāmũ gamebeamĩ,” arĩ pepima. Eropirã oteri dihtare bahama. “Dihire bamasia,” arĩrã, “Dihire bamasibea,” arĩrã sã erã Jesucristore umupeorã áricũ ĩha Goāmũ ōarã ĩhami eräre. Eropirã “Áripeherire Goāmũ badoremi,” arĩrãpũ “Iri dihire bamasibea,” arĩräre ĩhaturibiricãporo. Eropirã dihire babirãpũ dihire baräre “Ñero iirã iima,” arĩ werewũabiricãporo. ⁴ Mũa Jesure umupeorã yujuũ dorero doca áhraa mũa. Mũa eropa áricũ ĩarã mũa basi game werewũamasibea. Jesucristo mũa Opũ ĩgu gamerire mũa iibiricũ ĩagu ĩgu dihta irire weresãmasimi. Mũa ōaro iicũ säre irire ĩgu weremasimi mũare. Eropigu ĩgu dorerire iiräre ōarire bocatiũcũ iigucumi mari Opũ.

⁵ Yujurãyeri yujunũre “Irinũ dihta soorinũ gamenere Goãmũre umupeorinũ áhraa,” arĩ pepima. Gajirãpũ “Ūmũri nũcu gamenere Goãmũre umupeoro gahmea,” arĩ pepima. Eropigu ōpa werea mũare yũhũ: Mũa nũcu

mua pepirire “¿Dinu ãhriri mari gamenere umupeorinu? ¿Dinu áribeari?” arí pepi masique mua. ⁶Gajigu yujunu iimi igu Goãmure umupeoburinure. Eropigu umuri nucu gamenere umupeobiriqueregu, Goãmure ñaro umupeomi igu sã. Eropigu áripehrerire bagu sã “Õhaa,” arí serëmi Goãmure. Eropigu igu sã Goãmure umupeogu ta áhrimi. Eropigu gajinore babi sã igu sã umupeomi Goãmure. Eropigu igu sã Goãmure “Õhaa,” arí serëmi.

⁷Mari gameri dihtare iirã árimasibea mari. Cristo áhrimi mari Opu. Eropigu mari ojocaricũ, mari siricũ mari Opu áhrimi igu. ⁸Dohpaguere mari ojocaripõ Cristo yare iimorã dihta áhraa mari. Igu yarã áhraa. Mari sirira pührugue sãre igu yarã árinigucãrãca. Eropigu mari ojocaricũ mari siricũ sãre Cristo mari Opu ta áhrimi. ⁹Eropa ta áhraa. Cristo sirí, masa mæria, ojocarimi sirinirã sãre erã opu áribu.

¹⁰¿Duhpirã mua acaweregure Jesu yagure “Ñero iigu iimi,” arí werewuadiari mua? ¿Duhpimorã mua acaweregure curadiupidiari mua? Mari áripehrerã Cristo core mari nigucũ igupu mari iirare masipehogu, mari iirare ñagucumi. Igu eropa ñabu igu áricũ mua acaweregure “Ñerire iigu áhrimi,” arí werewuabiricãque. ¹¹Goãmu yare erã gojarapũgue ñpa arí gojañuma:

Ñpa arími mari Opu: “Yuhu ojocarigu áhraa. Iri diaye ta áhraa. Eropirã áripehrerã yure gamerã, gamebirã sã yu core merejarãcoma. Eropirã áripehrerã ‘Muhu turagu gua Goãmu ta áhraa,’ arí, yure umupeorãcoma,” arími mari Opu, arí gojañuma.

¹²Eropigu mari áripehreri mari iirare Goãmu serëpigucumi. ¿Duhpirã eropa iiari? arí serëpigucumi. Igu eropa serëpicũ yuhrirãca mari.

Mua acaweregu ñero dujacũ iibiricãque mua, arí gojañumi Pablo

¹³Eropirã mari mera majarã sãre “Ñerã áhrima,” arí werewuabiricãrã. Eropirã mari acaweregure Jesu yagure ñero dujacũ iibiricãrã. Igu Goãmu yare duhucũ iibiricãrã. ¹⁴Yuhu Jesucristo yagu áhraa. Eropigu ñpa ñaro masia yuhu: “Áripehreri Goãmu igu badorera áhraa,” arí masia. Gajigupu eropa arímasibeami. Igu gajinore bagu “Ñero iigu iiaa,” arí pepimi. Eropiro igu irire arí pepiqueregu bagu diaye ta dipuwajacugu dujami. ¹⁵Iri diaye ta áhraa. Mua dihire mua bacũ mua acaweregu “Iri Goãmu badorebirira áhraa,” arigupu ñhacũbocumi muare. Eropigu irire bagu, “Ñero iigu iica yuhu,” arí wuaro guñaricũbocumi igu. Eropirã mua bari mera igu ñero pepicũ ñha irire dipaturi babiricãro gahmea muare. Muhu mæro ta bagu mu acaweregure umupeosome. Mua acaweregu yañe áriborañe sãre siridi arími Jesucristo. Eropirã mua irire badiaquererã mua acaweregure Goãmu yare duhucũ iibiricãque. Eropirã irire babiricãque. ¹⁶“Ire gua eropa iicũ ñapũricãca,” mua arí pepiquerecũ gajirã muare ñha werewuabocoma. Erã eropa werewuacũ ñarã dipaturi irire iinemobiricãque guare werewuari aríã. ¹⁷Goãmupu mari opu áhrimi. Igu eropa áricũ, mari badiari mari ihridiari sã eropa áricãro iiaa. Bu gohra áhraa. Eropiro mari Opu igu dorerire ñarire mari iicũ iri ñari gohra áriro tiaa. Eropiro gajirã mera mari ñaro áricãcũ ñari gohra áriro iiaa. Eropiro Espiritu

Santo ïgu itamuri mera mari mucubiricũ òari gohra áriro iiaa. ¹⁸Eropa ta Cristo yare òarire iicũ ïarã Goãmũ sã, masa sã “Òaro iabũ muhu,” arĩrãcoma.

¹⁹Eropa ta iirã mari tamera mari òaro áricãborore, mari basi mari game itamuburire. Eropa iiricurã Jesure umupeonemorãca. ²⁰Eropirã mua bari mera Jesu yarãre Goãmũ yare duhucũ iibiricãque. Gajigũ Jesu yagũ “Goãmũ badorebirira bari àhraa,” ïgu arĩra barire mua bacũ ïagu ïgũpũ Goãmũ yare duhubocumi. Eropirã irire babiricãque. Diaye ta áripehreri bari Goãmũ ïgu badorera bari àhraa. Iri eropa áriquerecũ gajigũ “Iri barire Goãmũ badorebeamĩ,” arĩ pepimi. Eropigũ mua iri barire bacũ ïagu ïgũpũ ïhacũ babocumi ïgu sã. Eropa bagũ “Ñero iigũ iiaa,” arĩ pepi Goãmũ yare duhubocumi. Eropirã marire ïgu ïhacũ bacũ iirã mari sã ñero iirã tiiaa. Eropirã iri barire babiricãro gahmea marire. ²¹Waimurã dihire mua bacũ vinore mua ihricũ ïagu, gajigũ Jesu yagũ ïabocumi. Eropa ïagu ïhacũ babocumi daja. “Irire bagũ ñero iigũ iica yũhũ,” arĩ pepibocumi. Eropa arĩ pepigũ tamera bagũ ñero iigũ iimi. Eropirã ïgu ñero ïgu iibiriborore waimurã dihire, vino sãre mũarũ ba duhucũ òacãroca. Jesure ïgu umupeo duhubiriborore iibiricãro gahmea marire. ²²Eropirã mua baburire, ihriburire game dũyasobiricãque. “Áripehreri barire Goãmũ marire badoredigũ árimi,” arĩ pepirã irire Goãmũ dihtare wereque. “Ñerire iibigũ, òaro iigũ iica,” ïgu pepirigue arĩ masigũ mucubirigũ àhrimi. ²³Gajigũpũ iri barire bagũ, “Ñero iigũ iiboca yũhũ,” arĩ pepigũ áriqueregũ iri barire bagũ, dipuwajacũgũ àhrimi ïgu. ïgu ta “Ire bagũ diaye ta òarire iigũ iiaa,” ïgu pepirigue arĩmasibeami. Eropa arĩmasibigũ irire bagũ, ïgu bara waja dipuwajacũmi ïgu. “Òarire iigũ iiaa,” arĩmasibirinjagũ irire iigũ dipuwajacũgũ àhrimi.

Mari pohro árirãre òaro umupeorã, arĩ gojañumi Pablo

15 ¹Eropirã Jesucristore òaro mari umupeorãpũ, òaro umupeoturabirãre itamuro gahmea. Eropirã mari ya áriburi dihtare iibiricãro gahmea. ²Mari pohro árirãre erã gamero dopa ta iiro gahmea erã òaro áricãborore. Goãmũre erã òaro guñaturanemoburire iiro gahmea. ³Jesucristo sã ïgu ya dihtare iibiridi árimi. Eropa ta arãa Goãmũ yare erã gojarapũ. Òpa arĩ gojañuma: “Cristo òpa arĩmi Goãmũre: ‘Mũpũre ñero wereniguibonirã yũpũre ñero wereniguima,’ arĩmi Cristo Goãmũre,” arĩ gojañuma iribojeguerẽ. ⁴Iribojegue erã Goãmũ yare gojañuma mari òaro buheborore. Eropirã iri erã gojarapũre buherã siporã turarã wahaa mari. Eropa buherã ñero tarirã yujuro bojerãca. ⁵Goãmũ mũare turacũ iigũ siporã turacũ iigũ mũare game òaro áricãcũ iiporo Jesucristo ïgu gamediro dopa ta. ⁶Eropa ta iiporo ïgu mua áripehrerã yujuro mera Goãmũre umupeoborore, mari Opũ Jesu Pagũre “Òagu àhrimi. Turagu àhrimi,” mua arĩborore.

Judio masa áribirãre òari buherire werenũgama, arĩ gojañumi Pablo

⁷Cristo ïgu mũare iidiro dopa ta mua mera majarãre òaro game bocatĩrique. Mũa eropiiicũ ïarã “Diaye ta Goãmũre òagu masa yujuro mera òaro áricãcũ itamugũ àhrimi,” arĩ ïarãcoma masa. ⁸Mũare ire

arĩgu iiaa: Ĩgu Pagu ĩgu arĩ werediro dopa diaye ta iigu ĩgu árĩcũ ĩhmugu, judio masare itamubu aridigu árĩmi Cristo i yebaguere. Eropigu Goãmu Abrahã sãre arĩ werepidiro dopa ta iigu aridigu árĩmi. ⁹Masare Cristo ĩgu itamucũ ĩgu Pagu Goãmu mojomoro ĩagu iidigu árĩmi erãre. Ĩgu eropa mojomoro ĩacũ ĩarã judio masa árĩbirã sã Goãmure “Ōagu àhrimi. Turagu àhrimi,” arĩ umupeoma dohpaguere. Erã sãre ĩgu yarã árĩcũ iigu aridigu árĩmi Cristo. Goãmu yare erã gojarapũgue eropa ta arĩ gojañuma:

Cristo õpa arĩmi ĩgu Pagure: Judio masa árĩbirã watope mure umupeogura.

“Goãmu õagu àhrimi,” arĩgura. Eropigu erã watope bayagu mu ya árĩburire bayagura, arĩmi Cristo ĩgu Pagure, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

¹⁰Eropirã õpa arĩ gojañuma daja:

Goãmu ĩgu beyenirã mera judio masa mera game mucubirique mña sã judio masa árĩbirã, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

¹¹Eropirã õpa arĩ gojañuma daja:

Judio masa árĩbirã árĩpehrerã Goãmure umupeoporo. Eropirã árĩpehrero majarã ĩgure “Ōagu àhrimi. Turagu àhrimi,” arĩ umupeoporo, arĩ gojañuma.

¹²Eropigu Isaia muru sã õpa arĩ gojañumi:

Davi pagu Isai muru pãrami árĩturiagu arigucumi. Eropa arigu judio masa árĩbirã tauro opu arigucumi ĩgu. Eropirã erãpu ĩgure umupeorã erãre peamegue wabonirãre ĩgu tauborore masirãcoma, arĩ gojajuñumi iribojeguerẽ.

¹³Goãmu marire taugu árĩbu õaro mure mucubiricũ iiporo. Eropigu Jesure mña guñaturacũ mure õaro árĩcãcũ iiporo ĩgu. Mure ĩgu eropicũ “Ĩgu pohro mari warãca,” arĩ mucubiri masinemorãca mña Espĩritu Santo ĩgu turari mera, arãa yũhu mure.

¹⁴Yu acawererã, õaro mera mure guña. Mña õarã àhraa. Eropirã Jesu yare õaro masia. Eropa masirã mña mera majarãre game õaro were, buhemasia.

¹⁵Mña eropa masirã mña árĩquerecũ ta ipũguere mure guĩiro mariro irire õaro werepehobu yũhu erãgue cãdijiri arĩgu. Goãmu yure mahigu mure buhedoregu apimi yure. Eropigu ĩgu apidiro dopa ta mure guñacũ iigu iiaa.

¹⁶Yure ĩgu apicũ Jesucristo yare õari buherire judio masa árĩbirãre buhea yũhu. Eropa buhecũ peerã judio masa árĩbirã Jesure umupeorãcoma. Erã eropa umupeocũ ĩagu Goãmu erãre “Ōarã àhrima,” arĩ ĩagucumi. Eropigu erãre gamegucumi. Eropigu Espĩritu Santopu Goãmu yarã wacũ iigucumi erãre.

¹⁷Eropigu Jesucristore umupeogu arĩgu Goãmu yure buhedore apirare mucubiriri mera werea masare. ¹⁸⁻¹⁹Judio masa árĩbirãre Cristo itamuri mera erãre yũ buhecũ peerã, Cristore umupeoma. Eropirã masa árĩbirãre buhea yũhu. Eropa buhecũ peerã judio masa árĩbirã Jesure umupeorãco yũ õaro iiricurire ĩarã, Goãmu turari mera yũ deyoro moarare ĩarã, Espĩritu Santo ĩgu turari mera erã Cristore umupeoma. I árĩpehrerire mure diaye werediaca. Gajirã erã iirare werebea. Jerusalẽgue ne yũ buhenugara puhru árĩpehreri

macarigue buhe curibũ. Yoarogue, Iliria yebague sãre Jesucristo ya buherire õari buherire buhegu ejabũ. ²⁰Eropigu Cristo yare masibirã dihtare õari buherire turaro buhediabũ. Yũ mera majarã erã buhenirãguere buhediabiribũ. ²¹Eropa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũguere. Õpa arĩ gojañuma: Iribojegue ïguere ne masibirinirã ïguere masirãcoma. Eropirã ïguere ne peebirinirã ïgu yare õaro peerãcoma, arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

Pablo Romague ïgu waborore wereñumi

²²Eropigu áriphebrero majarãre buhegu árigũ bajasuburi mũa pohro wadiaqueregu ta wamasibirimurabũ. ²³Dohpaguere i yebaguere a áribirã Jesure umupeorãcoyũ mohmeri pehrea wahaa. Eropa pehrecũ ïagu baja bojori mũa pohro wadianiguigu árigũ, mũa pohrogue wagũra. ²⁴Eropigu Españague wagũ mũaere ero ïhatari wahgãgũra. Eropigu mũa mera mucubirigura. Eropigu mũa mera áridigu wagũ mũa yũre itamuri mera wagura daja. ²⁵Dohpaguere Jerusalengue wanibu iiaa. Ero majarãre yũ acawererãre Jesu yarãre niyeru sonigu wagũ iiaa. ²⁶Macedonia majarã, Acaya majarã, õaro mera Jesu yarã Jerusalengue árirãre mojomorocũrãre niyerure obooama erãre itamurã. Eropigu erãre oboorare sogũ wagũ iiaa. ²⁷Iri niyerure orã õaro mera ohãma. Erã eropiicũ õapũrica yũ pepicũ. Erãre judio masa áribirãre, gua judio masapũ Goãmũ yare buhemũtabũ. Eropirã erãre ïgu tauboro sãre buhemũtabũ gua judio masa erãre. Gua eropa buhecũ ïagu, Macedonia majarã, Acaya majarã mera judio masapũre Jerusalén majarãre itamucũ õapũrica yũre. Erãre erã buhera waja áhrra iri niyeru yũ pepicũ. ²⁸Eropigu Jerusalén majarãre iri niyerure yũ ora pũhrũ Españague wagũca. Eroque wagũ mũaere ïhatari wahgãgũra. ²⁹Eropigu mũa pohrogue yũ wacũ Cristo yare yũ mũaere buhecũ Cristo marire õaro siporãcũcũ iigũcumi.

³⁰Mũa, yũ acawererã, mari Opũre Jesucristore umupeoa. Eropirã Espiritu Santo ïgu turari mera gajirãre umupeoca mũa. Mũa eropiirã árirã yũ sãre turaro serẽbasaque Goãmũre. ³¹Õpa arĩ serẽbasaque: Judea yeba majarã Jesure umupeobirã yũre erã ñero iidiacũ Goãmũ yũre itamuboro dopa serẽque. Eropirã Jerusalén majarãre iri niyerure yũ ocũ erã irire mucubiriri mera erã ñeaboro dopa serẽque. ³²Mũa eropa serẽcũ Goãmũ gamecũ mucubiriri mera mũa pohrogue wagũca. Eropigu mũa mera árigũ mucubiriri mera soogũra. ³³Goãmũ marire õaro áricãgu ïgu mũa mera áriporo. Eropa ta iiporo.

Pablo õadoreñumi

16 ¹Mari acawerego Febe waĩcuگو mũa pohrogue wabo iimo. Igo Cencrea waĩcũri macague Jesu yarãre itamugo áhrimo. ²Eropigo bajarãre yũ sãre itamugo áhrimo igo. Eropirã mũa igo mera yujuro mera mari Opũre umupeorã áhrra. Eropirã igore õaro mera bocatĩrique. Eropa ta iiro gahmea marire Jesu yarãre. Eropirã igore igo gamerire gajino dũhyacũ igore oque mũa.

³Aquila, ĩġu marapo sã Priscila sã õaporo. Jesucristo yare yu buhecũ erã sã yu mera mohmeama. ⁴Erãre mero wejẽbocurima gajirã erã yure wejẽdiacũ itamuri waja. Eropigu erã mera mucubiria yuhũ. Eropirã judio masa áribirã Jesu yarã áripehrerã erã sã erã mera mucubirima. ⁵Eropirã Aquila ya wihi gamenererã sã Jesu yarã õaporo. Yu mahigu Epenéta sã õaporo. ĩġu Asia majagu ero áriġu Cristore umupeomũtadigu árimi. ⁶María sã õaporo. Igo mua mera turaro mohmeapo. ⁷Yu acawererã Andrónico, Junia sã õaporo. Peresu yu áricũ erã ta yure wapicunirã áhrama. Eropirã yu core Cristore umupeomũgañorã erãpu. Gajirã Jesu ĩġu apinirãpu erãre “Diaye ta õarã áhrima,” arĩ wereniguima.

⁸Amplia sã yu mahigu Jesu yagu áhrimi. ĩġu õaporo. ⁹Eropigu Urbano sã õaporo. ĩġu sã mari mera Cristo ya áriburire mohmeami. Eropigu yu mahigu mera majagu Estaqui õaporo. ¹⁰Eropigu Apele sã õaporo. ĩġu diaye ta õaro Jesucristore umupeomi. ĩġu iiricurire ĩarã ĩrire masia mari. Eropirã Aristóbulo ya wihi majarã áripehrerã ĩġu marapo ĩġu porã sã õaporo. ¹¹Yu acaweregu Herodión õaporo. Eropirã Narciso ya wihi majarã Jesu yarã õapehrecãporo. ¹²Eropirã Trifena, Trifosa sã õaporo. Erã nome mari Opũ Jesu mohmerire iama. Mari mahigo Pérsida sã õaporo. Igo mari Opũ Jesucristo yare turaro mohmemo. ¹³Eropigu Rufo mari Opũ Jesure õaro umupeogu, ĩġu yare õaro iigu õaporo. ĩġu pago sã õaporo. Igo yu pago iro dopa ta áriġo áhrimo. ¹⁴Asíncrito, Flegonte, Herma, Patroba, Herme, gajirã Jesu yarã erã mera majarã sã õaporo. ¹⁵Eropirã Filólogo, Julia, Nereo, ĩġu pagu mago sã Olimpa, gajirã erã mera majarã sã Jesu yarã õaporo.

¹⁶Eropirã mua mera majarãre bocatĩrirã mucubiriri mera mojoto ñeaque. Áripehrerã Jesu yarã áripehrero majarã muae õadorema.

¹⁷Yu acawererã, mua mera yujurãyeri muae game ĩhaturicũ iirã game ñuca waricũ iirã áricoma. Eropirã muae Jesu ya buherire goroweoma. Eropirã eropa iirãre õaro iique goroweori arĩrã. Eropa arĩrãre wapicubiricãque.

¹⁸Eropa iirã mari Opũ Jesucristo yare iibeama. Ñerire erã uaribejari dihtare iima. Eropirã õaro wereniguirã iro dopa guyama masibirãre erã. Erã eropa guyacũ erãre õaro peenũrũma. Eropirã erãre wapicubiricãque mua. ¹⁹Muarũ Jesure õaro yũhrirã áhraa. ĩrire áripehrerã masima. Eropa õaro mua yũhrirã mua áricũ pee mucubiria yuhũ. Eropigu õaro mua iiborore masicũ gahmea yuhũ. Eropigu ne ñeri sãre mua iibiricũ gahmea yuhũ. ²⁰Eropigu Goãmu marire õaro áricãcũ iigu merogã puhrũ watĩre tarinũgagu iibasagũcumi muae. Mari Opũ Jesucristo õaro muae itamuniguicãporo.

²¹Timoteo yu mera majagu muae õadoremi. Yu acawererã Lucio, Jasõ, Sosĩpate muae õadorema.

²²Yũhũ Tercio ipũre gojabasagu áhraa Pablore. Yũhũ Jesu yagu áriġu mua Jesu yarãre õadorea.

²³Gayo ya wihi áricãgu iiaa yuhũ Pablo. ĩġu ya wihigue Jesu yarã gamenerema Goãmũre umupeomorã. ĩġu sã muae õadoremi. Eropigu Erasto i maca majarã oparãre niyeru dibubasagu muae õadoremi. Mari acaweregu Jesu yagu Cuarto sã muae õadoremi.

²⁴Mari Opu Jesucristopu mware arıpehreräre öaro iiporo. Eropa ta iiporo.

Pablo Goãmure umupeori mera gojatuñumi

²⁵⁻²⁷Mari Opu Jesucristo ya buheri mera öari buheri mera Goãmü mware igure guñaturanemocü iimasimi. Iribojegue iri öari buheri ne masa masibiriri buheri arıriyoro. Dohpaguere Goãmü yare weremühtanirã erã gojara mera iri buherire masidoregü iimi. Yu sä irire buhea. Iri buherire arıpehrero majarã dohpaguere masima. Goãmü eropa arıninguicãgü dorero dopa ta erã masima. Iri buherire igü ta weredorepu masa igure erã yuhriborore, igure erã umupeoboro säre. Eropirã igure “Diaye ta öagü, turagü ährimi,” arı umupeorã. Igü yujugü ta Goãmü öaro masipehogü ährimi. Jesucristo igü itamuri mera Goãmure eropa umupeoniguicãrã mari. Eropa ta iirã. Iripëta ähraa.

1 Corintios

Pablo Goãmu yaräre Corinto majaräre gojabeoñumi

1 1-2 Yũhũ Pablo, Jesucristo yare ïgu buhedore apidigu ãhraa. Goãmu ïgu gamero dopa ta Jesu ïgu apibure yũre beyepũ ïgu. Sostene Jesu yagu mari acaweregũ mera mũare Goãmu yaräre Corinto majaräre gojabeoa gũa. Jesucristo mera majarã mua áricũ Goãmu yarã árimoräre beye aĩdi árimi Jesucristo mũare. Eropirã áripehrero majarã gajirã mari Opũ Jesucristore sererã árirã, erã sã Goãmu yarã ta ãhrima. Jesucristopũ erã opũ mari Opũ sã ãhrimi. 3 Eropirã Goãmu mari Pagũ, mari Opũ Jesucristo mera mũare òadorea. ïgu itamuri mera òaro árique mua.

Jesucristopũ mũare òaro iibasadigu árimi Goãmũre, arĩ gojañumi Pablo

4 Jesucristo mũare òaro iibasadigu árimi Goãmũre. ïgu eropa iicũ ïagu, Goãmũre yũ mahigũre, Òhaa,” arãa yũhũ umũri nũcũ. 5 Cristo yarã mua áricũ ïagu Goãmũpũ mũare òaro áricũ iimi. Eropigu ïgũpũ ïgu yare mũare gajirãre weremorãre iimi ïgu. Eropigu ïgu, ïgu yare òaro masicũ iimi mũare. 6 “Cristo mũare òaro iigũcumĩ,” mũare gũa arĩ werediro ta wahabũ mũare Cristo yarã mua wacũ. 7 Eropigu áripehreri ïgu ya áriburire mua iimasicũ iimi Goãmũ mũare. Eropiro ne duhyabeaa mũare. Mari Opũ Jesucristo i yebague ïgu dujariborore mua corerisubu Goãmũpũ mũare eropa itamuniguicãgũcumĩ. 8 Eropigu Jesucristopũ mua ïgũre umupeoniguicũ iigu ãhrimi. ïgu eropa árigũ áricũ mũapũ i umũ pehrecũ mua ñeri iira dipuwaja moorã áricũ iigũcumĩ. 9 Goãmũ “Òpa iigũra,” ïgu arĩdiro dopa ta ïgu iimi. Eropigu ïgu, ïgu magũ mari Opũ Jesucristo mera yujuro mera árimoräre marire beyedi árimi.

Jesu yarã Corinto majarã erã game dũca warirare Pablo arĩ gojañumi

10 Yũ acawererã, mari Opũ Jesucristo ïgu dorero mera mũare burigã serẽbu iiaa: Mũa basi game dũyasobiricãque. Eropirã mua basi game dũca waribiricãro gahmea. Yũju curu ta árique mua. Eropirã yujuropa ta òaro áriniguicãque. Eropa iirã mua iiburire pepirã, yujuropa iique mua. 11 Yũ acawererã, mũa basi game dũyasorã iiayoro mua. Eropa arĩ wereama Cloé ya wihi majarã yũre. 12 Gajirã mua mera majarã òpa arãñorã: “Pablo ya curu majarã ãhraa gũa,” arĩ wereniguaiyoro

gajirã mũa. Eropirã gajirã “Apolo ya curu majarã ãhraa gũa,” arãyoro gajirã. Eropirã gajirãpũ daja, “Pedro ya curu majarã ãhraa gũa,” arãyoro mũa. Eropirã gajirãpũ daja, “Gũa tamera Cristo ya curu majarã ãhraa gũa,” arãyoro mũa. ¹³Mũa eropa arĩquerecũ ta yũhũ òpa werea mũaare: Cristo ya curu majarã yuju curu ta ãhraa mari. Eropirã mari basi yujurãyeri dũca warimasibeaa mari. Yuju curu ta árirã iiaa mari. Yũhũ Cristo áribeaa. Īgũ iidiro dopa mũa ya dipuwajare crusague sĩridigũ áribeaa. Eropigũ mũaare gajigũ waĩyegũ yaha waĩ mera waĩyebami. Cristo ya waĩ mera waĩyecumi mũaare. ¹⁴Mũaare mũa mera majarã sãre waĩyebiribũ yũpũ. Crispore, Gayo sãre erã dihtare waĩyebũ yũhũ. “Pablo waĩyenirã dihta ãhraa,” arĩmasibeaa mũa. Eropigũ gajirãre waĩyebiridigũ yũ árigũ “Õhaa,” arĩ pepia Goãmũre. ¹⁵Bajarã masare waĩyedigũ yũ áricũ “Pablo ya waĩ mera ĩgũ waĩyemi gũare,” arĩboaya mũa. Eropa arĩrã Jesucristore umupeobirã mũa yũpũre umupeoboaya. Eropigũ irire gamebirabũ. ¹⁶Estéfana ya wihi majarã sãre waĩyebũ yũhũ. Erã nũcu ta waĩyebũ yũhũ. Gajirã yũ waĩyenirãre guñabirica. ¹⁷Cristo yũre obeogũ, gajirãre waĩyebure apibirimi ĩgũ yũre. Ōari buherire werebupũre apimi ĩgũ yũre. Iri ōari buheri “Cristo ĩgũ crusague sĩriñumi,” arĩ buheri masare gohrotori buheri ãhraa Goãmũ yare erã iiburire. Eropigũ yũhũ irire buhegũ gajigũ ōaro masitarigũ iro dopa buhebeaa. Masa erã masiri mera buhebeaa. Yũhũ eropa yũ ejatuharo mera buhecũ mũa ōari buheripũre umupeobiriboaya.

**Goãmũ ĩgũ turarire ĩgũ masiri sãre opagu
ãhrimi Cristo, arĩ gojañumi Pablo**

¹⁸Peamegue dederemorãpũ iri buheri “Cristo crusague ĩgũ sĩridi áriĩmi,” arĩ buherire peerã òpa arĩma: “Pee masibirã ya buheri ãhraa,” arĩmaacãma. Maripũ Cristo ĩgũ taumorã árirã òpa arãa: “‘Crusague ĩgũ marire sĩridi áriĩmi,’ arĩ buheri tura ãhraa. Iri buheri mera Goãmũ marire gohrotomi,” arãa mari. ¹⁹Eropa ta arĩñumi Goãmũpũ ĩgũ yare erã gojarapũgue:

Eropirã i yeba majarã masare “Ōaro masirã ãhraa,” erã basi arĩrãre erã masiripũ duhpiburi áribeaa, arĩ ĩhmugũca yũhũ, arĩñumi Goãmũ.

²⁰Eropirã i yeba majarã ōaro masirã duhpimorã áribeama. Erã pepiro dopa buherã sã duhpimorã áribeama. Dohpaguere wereniguimehrerã sã duhpimorã áribeama. I yeba majarã “Ōaro masirã ãhrima,” arĩnirã erã arĩquerecũ ta “Pee masibirã erã ãhrima,” arĩ ĩhmumi Goãmũ erãre.

²¹Goãmũ tamera ōaro masigũ ãhrimi. Īgũ eropa áricũ i yeba majarã erã ya masiri mera Goãmũ yare ne masisũya mariroca erãre. Goãmũ “Erã masiri mera yũre masisome,” ĩgũ arĩdiro dopa ta eropa wahabũ erãre. Ōpa arĩñumi: “Yaha ōari buherire werecũ masa yũre masirãcoma,” arĩñumi. Eropigũ “Iri buheri pee masibirã ya buheri ãhraa,” gajirã arĩquerecũ, gajirãpũre erã ōari buherire peerãpũre Goãmũ taumi. Cristore erã umupeocũ ĩagũ “Erãre peamegue wabonirãre taugũra,” arĩmũhtarũ.

²²Judio masa deyoro moarire ii ĩhmudorema erã iri buherire umupeoboro core. Eropirã griego masa judio masa áribirã árirãpũ erã pepiro dopa buhecũ gahmema.

²³Maripũ “Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja crusague s̄iridi árĩmi,” arĩ buherire buhea mari. Iri buherire peerã judio masapũ gamebeama. Eropirã iri buherire judio masa árĩbirãpũ “Pee masibirã ya buheri ãhraa,” arĩma. ²⁴Goãmũ ãgu yarã árĩmorã ãgu beye aĩnirãpũ iri buherire pee õpa arĩ masima: “Goãmũ masipehogu turagu ãhrimi. Cristo marire s̄iribasara mera marire peamegue wabonirãre Goãmũ taumi,” arĩ masima. Erã judio masa, judio masa árĩbirã sã eropa arĩ masima Jesu yarã árĩrã. ²⁵Goãmũ õaro masipehogu ãhrimi. “Goãmũ pee masibigu ãhrimi,” masa arĩ pepiquerecũ ta i yeba majarã tauru õaro masipehogu ãhrimi. Eropigu “Turabigu ãhrimi,” masa arĩ pepiquerecũ ta erã wecague turatarinũgagu ãhrimi ãgu. ²⁶Yũ acawererã, Goãmũ mũare ãgu beyeboro core mũa árĩmũhtarare guñaque. I yeba majarã “Õaro masirã ãhrima,” erã arĩnirã watopegue Goãmũ mũare bajamerãgã dihtare beye aĩdi árĩmi. Eropirã masa tirã oparã sã árĩnirã bajamerãgã ãhraa mũa Jesu yarã. ²⁷I yeba majarã “Pee masibirã ãhrima,” erã arĩnirã watopepũre mũare Goãmũ beye aĩdi árĩmi. Eropa beyedi árĩmi “Õaro masirã ãhrima,” erã arĩnirã erã masibirã dujaboro dopa. Eropigu i yeba majarã “Turabirã, doyarã ãhrima,” erã arĩnirãre Goãmũ aĩdigu árĩmi doyarãbirãpũ erã doyarã dujaro dopa. ²⁸Masa erã ãdiabirãre “Duhpimorã árĩbeama,” arĩma. Erã eropa arĩnirãre bu árĩrãre Goãmũ ãgu yarã árĩmorãre aĩdigu árĩmi mũare. Eropa aĩgu i yeba majarã oparãre, guhyadiarãre, “Guapũ bu árĩrã ãhraa,” erã arĩcũ iigu iimi Goãmũ erãre. ²⁹Ãgu eropa iicũ i yeba majarã ne yujugũ ãgu gamero mera “Yũ tamera turagu, õaro masigu ãhraa,” arĩ tarinũgamasibeami Goãmũ ãgu iacũ. ³⁰Goãmũpũ marire Jesucristo yarã árĩcũ iimi. ãgu yarã árĩrã mũmũri nũcu Goãmũ mera árĩrãca mari. Jesucristopũ Goãmũre õaro masicũ iimi marire. Eropigu mari ñerire cóãgu marire õarire gohrotocũ iigu ãhrimi. Eropigu marire peamegue wabonirãre taubu ãhrimi. ³¹Ãgu eropa iicũ Goãmũ yare erã gojarapũ ãgu arĩ gojadiro dopa ta eropa wahaa. Õpa arĩ gojañuma: “Yũ gamero masipehogu ãhraa,” arĩgu irire arĩbircãporo. Õpa arĩporo: ‘Mari Opũpũ masipehogu ta ãhrimi,’ arĩporo ãgu,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

Cristo crusague ãgu s̄irira buheri ãhraa i, arĩ gojañumi Pablo

2 ¹⁻²Yũ acawererã, mũa pohro wabu õpa arĩ pepibũ yũpũ: “Erã mera árĩgu Jesucristo crusague s̄iridigu waĩpeo ãgũre erã masiburi dihtare buhegũra erãre,” arĩ pepibũ mũare. Eropigu mũa pohro árĩgu Goãmũ yare mũare buhebũ. Goãmũ yare mũare buhegu, weretarinũgagu iro dopa “Masitarigu ãhraa,” arĩ buhegu iibiribũ. ³Eropigu mũa mera árĩgu bu árĩgu iro dopa árĩbũ yũhũ. Eropigu yũre umupeori arĩgu doyañariro dopa buhebũ yũhũ. ⁴Eropigu Goãmũ yare buhegu “Masipehoa yũhũ,” arĩgu weretarinũgagu iro dopa buhebiribũ. ãgu yare buhecũ Espĩritu Santo ãgu turari mera mũare iri buherire umupeocũ iimi. ⁵Eropa ta arĩ buhebũ yũhũ mũare masa erã gamero erã ya masirĩpũre mũa gamebiriboro dopa. Goãmũpũre mũa umupeoburire eropa arĩ buhebũ yũhũ “Goãmũ turagu ãhrimi,” mũa arĩboro dopa.

Espíritu Santopu Goāmu ĩgu árĩricurire buhemi marire, arĩ gojañumi Pablo

⁶Eropirã Goāmu ya buherire Jesure ðaro umupeorãguere werea guã. Iri buheri masiri ta ãhraa. I umu maja masa erã gamero erã masiri iro dopa árĩbeaa i muare guã buheri. I yebare dorerã ya masiri sã árĩbeaa. Erã masiri i umu mera pehrero iiaa. ⁷Goāmu ya masiripure werea. Iribojegue i buherire ne masisũya mariyoro. Negohraguere mari ðaro árĩborore Goāmu arĩ pepituhajamurĩpu. Marire peamegue wabonirãre ĩgu tauborore, ĩgu mera mari árĩboro sãre “Masare eropa ta ĩigũra,” arĩ pepiyupu. ⁸Ĩgu masare ðaro arĩ pepirare i umure dorerã masibiriñuma. Irire ðaro masirã, mari Opure Goāmu magu gohrare crusague pabia wejẽbiriboañuma erã. ⁹Erã eropa masibirare Goāmu yare erã gojarapũgue ðpa ãhraa:

Árĩpehrerã Goāmure mahirã ya árĩburire Goāmu ðaro
amubasayutuhapu. Iri ĩgu amubasarapure masare masima masiya
mara. Ne gajino iro dopa ĩaya mara irire, arãa Goāmu yare erã
gojarapũgue.

¹⁰Iri eropa arĩquerecũ ta Espĩritu Santopu Goāmu yare, masisũya marirare masicũ iimi marire. Árĩpehreri Goāmu yare ĩgu pepira sãre Espĩritu Santo masipehomi. Eropa masigu ĩgu marire irire masicũ iimi.

¹¹Ne gajirãpu masu ĩgu pepirire masibeama. Masupu ĩgu seyaro ĩgu guñarigue ĩgu pepirire masimi. Eropa ta masa Goāmu ĩgu pepirire ne masibeama. Espĩritu Santo dihta ĩgu pepirire masimi. ¹²Eropirã mari Jesu yarã árĩrã erã i umu majarã Jesu yarã árĩbirã erã pepiro dopa pepibea. Goāmu ĩgu Espĩriture ohomi maripure ĩgu pepiro dopa mari pepiburire. ĩgu marire ðaro ĩgu orare masicũ iimi Espĩritu Santopu. ¹³Eropirã Goāmu yare muare buherã, masa ya masiri mera guã gamero buhebeaa guã. Espĩritu Santo ĩgu gamero dopa ĩgu guare wereniguidoreripure muare buhea. Eropa buherã Espĩritu Santo gamero dopa Goāmu yare ðaro buhea guã ĩgu yarãre.

¹⁴Espĩritu Santore opabirãpu irire Espĩritu Santo yare erãre buhecũ, “Pee masibirã wereniguiiri ãhraa,” arĩma erã. Eropirã gamebeama. Espĩritu Santo ĩgu itamuro mariro ĩgu yare masima masiya mara masare. Eropirã erã ĩgu yare ne masibeama. ¹⁵Espĩritu Santore oparãpu Goāmu yare ðaro masima. Gajirãpu erãre “Pee masibirã ãhrima,” arĩmasibeama Espĩritu Santore oparãre. ¹⁶Opã arãa Goāmu yare erã gojarapũgue: “Ne yujugu ĩgu gamero mera mari Opũ ĩgu guñarire masigu ne marimi. Eropirã ĩgure masa ne buhemasibeama,” arãa ĩgu yare erã gojarapũgue. Maripu Cristo yarã árĩrã, Cristo iro dopa masia.

**Jesu yarã yujuro mera Goāmu mohme corerã
ãhrima, arĩ gojañumi Pablo**

3 ¹⁻²Yu acawererã, muare buhegu Espĩritu Santore ðaro yuhrirãre yu buhediro dopa buhemasibiribu muapure. Mũa pepiri Espĩritu Santo

opabirã pepiro dopa árĩbũ. Cristo yarã mũa árĩquererã ta ãgũre õaro yũhrirã árĩbirã majirãgã erã pee masibiro dopa ta Goãmũ yare õaro pee masibiribũ mũarũ dohpa. Eropã mũa pee masibiricũ ãgũ Goãmũ yare õarire buhenemomasibiribũ mũare. Eropigũ majirãgãre apĩco dihtare mari oro dopa ta diasabiriri buheri dihtare buhebu daja mũare. Dohpague sãre mũraro ta masinibea dohpa mũa. ³Õpa iirã iiaa mũa Espĩritu Santore yũhribirã. Mũarũ mũa mera majarãre ãdiabirã, erã gajinore opacũ ãhaturirã, mũa basi yujurãyeri cururi Yũ acawererã, mũare buhegũ Edũca warirã iiaa. Eropirã Espĩritu Santore opabirã Cristore gamebirã iro dopa iirã iiaa mũa. Eropirã Goãmũ yare õaro peebea mũa. ⁴Õpa ãhrayoro mũa. “Pablo ya curu majarã ãhraa gua,” arãyoro mũa yujurãyeri. Eropirã gajirã mũa mera majarãpũ “Apolo ya curu majarã ãhraa gua tamera,” arãyoro mũa. Eropã arĩ dũyasorã Espĩritu Santore opabirã iro dopa arĩ werenigũia mũa.

⁵¿Yũhũ Pablo, Apolo mera duhpimorã ãhriri gua mũa pepicũ? Árĩbeaa. Goãmũre mohme corerã ãhraa gua. Gũare ãgũ iidorero dopa iimorã ãhraa. Eropirã gua mũare buhecũ peerã Jesucristore umupeonũgabũ mũa. ⁶Õari buherire buherã pohegue mohme corerã iro dopa ãhrima mari werenigũ queori mera buhecũ. Pohegue ãgũ otemũhtadiro dopa ta yũhũ mũare Goãmũ yare buhemũhtabũ. Eropigũ gajigũ ãgũ pohere ãhadiburo dopa ta Apolopũ yũ pũhrũ mũare buhenũrusiami. Gua eropa buhequerecũ ta pohe maja yucũre ãri bũgacũ ãgũ iidiro dopa ta Goãmũpũ mũare ãgũ yare masinemocũ iimi. ⁷Eropigũ yũ buhemũhtadi árĩqueregũ ta bu árĩgũ ãhraa. Eropigũ Apolo yũ pũhrũ buhenemodi sã bu árĩgũ ta ãhrimi. Goãmũ tamera õagũ ãhrimi. ãgũpũ mũare ãgũ yarã árĩcũ ãgũre masinemocũ iimi. Eropirã Goãmũpũre umupeoro gahmea mũare. ⁸Otemũhtagũ pũhrũ pohere ãhadibugũ yujuro mera mohme corerã ãhrima erã. Eropirã erã nũcũ erã mohmediropẽ ta wajatama erã. Eropã ta ãhraa gua Apolo mera. ⁹Eropirã gua Goãmũ yare mohme corerã ãhraa. Eropã gua mohme corerã Apolo yũ mera majagũ ãhrimi. Mũarũ Goãmũ ya pohe iro dopa ta ãhraa. Mũa eropa árĩcũ Goãmũ ya pohe ãri maja yucũre ãgũ bũganemocũ iidiro dopa ta mũare ãgũ yare masinemocũ iimi ãgũ.

Eropigũ Goãmũ mũare ãgũ yarãre õarã árĩcũ ãgũ iimi. Eropirã mũa Goãmũ mohmeri wihi iro dopa ãhraa mũa gajĩ werenigũ queori mera werediãcũ. ¹⁰Yũre Goãmũ ãgũ itamuro mera yũpũ wihi iimehregũ borari ãgũ nugumũhtaro dopa ta Jesucristo yare mũare buhemũhtabũ. Eropigũ ãri weca gajigũ ãgũ peoturã mũriaro dopa ta gajigũ yũ pũhrũ buhenemogũ iimi. Eropã buhenemogũ õaro gũhyadiaro mera Goãmũ yare buhero gahmea ãgũre. Queoro buhero gahmea. ¹¹Wihire iirã borãre nugumũhtabiricũ wihi iima masiya mara. Eropã ta Cristore buhebiricũ ãgũ yarã wacũ iima masiya mara. Cristo mari ya dipuwajare sĩribasarare mũare buhetuhajabũ. Eropirã mũa Jesucristore umupeorã Goãmũ yarã watuhajabũ. Mũa eropa árĩrãguere gajĩ buherire buhema masiya mara mũa Goãmũ yarã wamorãre. ¹²⁻¹⁵Goãmũ yarãre buhenemorã ãhrima. Erã watope gajirã queoro buhema. Gajirã queoro buhebeama. Queoro buheri oro, plata, waja

pagari utāyeri iro dopa āhraa. Queoro árībiriri buheripū yucu, taa, ñaira pūri iro dopa āhraa. I umū pehrerinūri árīcū Jesucristo dujarigu mari buhera queoro árīcū ihmugūcumi. Mari buherare soēnagu iro dopa ta queoro árīcū ihmugūcumi. Eropiro oro, plata, waja pagari utāyeri soecū ūjubiro dopa ta mari buhera queoro ta árīro dujaroca īgu iacū. Eropa mari queoro buhenirā mari árīcū ōaro mari buhera waja wajayegūcumi. Eropa ta yucu, taa, ñaira pūri soecū ūjupehrero dopa ta mari buhera queoro árībīro pehreroca īgu iacū. Eropigu queoro buhebinirā mari árīcū īagu marire wajayesome. Erā eropa árīrā erā wajatabiriqerēcū Goāmū erāpūre taugūcumi. Eropirā eropa queoro ōaro buhebinirā merogā mera tarirācoma. Eropirā wihi ūjurisubū tariro dopa tarirācoma.

16 Mña Jesu yarā mera Espírītu Santopū mña mera āhrimi. Eropirā mña Goāmū ya wihi iro dopa āhraa. ¿Irire masibeari mña? 17 Eropirā mña Goāmū ya wihi árīro dopa árīrā īgu yarā gohra āhraa. Eropigu īgu yarāre yujugū īgu goroweocū Goāmū peamegue dedeogūcumi īgūpūre.

18 Irire ōaro masique mña. Mña basi pee wisibiricāque. I umū maja buherire opagu “Masitarinūgagu āhraa,” arī pepibocumi. Eropa arī pepigu mña mera majagu árīgu, “Yuhū Goāmū masiri mariro pee masibigu āhraa,” arī pepiporo īgu. Īgu eropa arī pepigu diaye ta ōaro masigu wagūcumi. 19 I umū masa erā gamero erā basi masiri “Bu gohra ta āhraa,” arī pepimi Goāmū. Eropa ta werenemoa Goāmū yare erā gojarapū. Ōpa arī gojara āhraa: “Erā gamero masirā erā pepiri mera ‘Ōpa iirāra,’ erā arīrare gajiropa wacū Goāmū iimi,” arāa Goāmū yare erā gojarapū. 20 Eropi gajipūgue ōpa arāa daja: “Masa erā gamero ‘Masipehorā āhraa,’ erā arī pepiri duhpiburi árībiricū masimi mari Opū Goāmūpū,” arāa Goāmū yare erā gojarapūgue. 21-22 Eropirā “Pablo ya curu majarā āhraa gña,” arīrā, “Apolo ya curu majarā āhraa gña,” arīrā, “Pedro ya curu majarā āhraa gña,” arīrā arībiricāque mña pare. Gña árīpehrerā mña ya árīburire iirā dihta āhraa. Goāmū árīpehreri mña ya árīburire otuhajadigu árīmi. Īgu ihacūnugurare mña ya árīburire odigu árīmi muare. Muare ojocaricū iimi mña ya árīburire. Eropigu síricū säre iigūcumi mña ya árīburire. Dohpague mña árīrīre, pūhrūgue mña árīburi säre ogūcumi. Eropirā árīpehreri mera āhraa. 23 Eropirā muapū Cristo yarā āhraa īgu ya árīburire iimorā. Eropigu Cristopū Goāmū yagu āhrimi īgu ya árīburire iibu. Eropirā “Gña tamera Pablo ya curu majarā āhraa,” arībiricāque mña pare.

Cristo īgu yare īgu buhedoregu īgu apinirā erā mohmerire werepū Pablo

4 1 Ōpa arī pepique mña yūre, Apolo säre: Eropa ta erā Cristore mohme corerā āhrima. Eropirā “Masa erā masibirirare Goāmū yare buhedore īgu apinirā āhrima,” arī pepique mña. 2 Yujugū īgu ya árīburire iidore apinirāre īgu gamero dopa ta ii corero gahmea erāre. Yū säre eropa ta ii corero gahmea Cristo īgu gamerire. 3 Mña yūre werewūaquerecū eropa pepicāa yūhū. Gajirā masa erā yūre werewūacū säre eropa pepicāa yūhū. Yū iirire īarā “I ōari āhraa. I ñeri āhraa,” arī beyemasibea mña yūre. Yū basi árīqueregu yū iirire ōaro beyemasipehobeaa yū sā. 4 Ōpa arī pepia yūhū. “Mari Opū yūre īgu apidiro

dopa ïgu gamerire iipehorabu yũhu,” arĩ pepia yũhu. Yũ õpa arĩ pepiquerecũ ta yũ arĩ pepiri diaye áribiboca. Mari Opũ Cristo dihta yũ iiricũre ïagu õaro masimi yũ ïgu yare õaro iicũ. ⁵Eropirã mari Opũ ïgu dujariboro core masare erã iirare arĩ werewuabiricãque. ïgu dujarigu masa erã iirare iribojegue gajirã erã masibirirare Cristo deyoro moagucumi. Eropirã mari iidiarare ïgu masicũ iigucumi gajirã masare. Irisubu ta mari nũcure ïgu yare mari iidiro dopa ta “Irire õaro iiabũ,” arĩgucumi Goãmu marire.

⁶Yũ acawerẽ, yũhu Apolo mera gũa áricũre werebu yũhu mũare buhebu. Eropa werebu Goãmu ïgu yare ïgu gojarapũ ïgu arĩdirore mũa tarinũgabiriboro dopa. Eropa tarinũgabitã árirã mũa yujurãyerire umupeobiricãque. Mũa eropa iibirã áritarinũgadiarã iiaa. ⁷Mũa eropa iibiriboro dopa gũa iirare werebu mũare. Mũa eropa tarinũgadiaquererã mũapũ gajirã tauro õarã áribea mũa. Goãmu mũare ïgu ora dihtare opaa mũa. Eropirã ïgu mũare masicũ iira dihtare masia mũa. ¿Mũa gamero oparã, mũa bocatiuro masirã áribiriquererã ta, duhpirã “Masipehorã áhraa,” arĩri mũa? Eropa arĩrã “Goãmu gũare obirimi. Eropigu gũare masicũ iibirimi,” arĩdiarã dopa ta iiaa mũa.

⁸Mũapũ “Áriphrerire opaa gũa. Gũare ñehe duhyabea,” arĩraa mũa. Eropirã gũa mũa pohro áribiricũ õpa arĩ pepiraa: “Oparã iro dopa masirã áhraa gũa,” arĩ pepiraa mũa. Diaye ta oparã iro dopa mũa masipehorã áricũ mũare õatariaboya. Mũa eropa áricũ mũa mera gũa sã oparã iro dopa masipehorã áriboya. “Masirã áhraa gũa,” arĩ pepirã, ¿õaro arĩ pepiri mũa? Óaro pepibea yũ iacũ. ⁹Õpa arĩ pepia yũ tamera: Goãmu gũare Jesu ïgu yare buhedore apinirã doca maja curu apimi gũare. I yeba majarã masa, anyua sã gũa ñero taricũ gũare iamũrima eropa wacũ. ¹⁰Cristo yare gũa buhecũ ïarã, “Pee masibirã áhrima,” arĩma masa gũare. ¿Mũapũ Cristo yare õaro pee masirã áhriri mũa? “Turabirã, bu árirã áhrima,” arĩma masa gũare. ¿Mũapũ õaro turarã áhriri mũa? Mũa basire umupeoa. Gũapũre masa ne umupeobeama. ¹¹Gũapũ dohpagure ñero tarirã, oaboarã, ñemesiburã, ñeri suhricũrã, wiri moorã áhraa. Eropirã gũare gajirã umupeobirã, gũare pabiramũrima. ¹²Eropirã gũa buheniguiquererã teboricũrã árirã gũa áriburi majare gũa baburi sãre mohmea. Eropirã gajirã gũare erã ñero wereniguiquerecũ ta gũapũ Goãmũre õaro erã áriburire serẽbasaa. Eropa iirã gajirã gũare ñero iimorã erã nũquerecũ ta eropa pepicãa gũa. ¹³Eropirã “Ñero iirã áhrima,” gũare erã werewuquerecũ ta gũapũ erãre õaro wereniguia erã õaro áriburire. Eropirã erã bũrigã dohoma gũare. Iribojegue eropa iinũgama. Dohpague sãre mũraro ta iima gũare.

¹⁴⁻¹⁵Mũare õari buherire buhemũtabũ. Eropa buhecũ mũa peecũ Jesucristo mũare ïgu yarã wacũ iidi árimi. Eropa mũare buhedigu mũa pagũ iro dopa ta wahabu yũhu. Bajarã mũare Cristo yare buherã erã áriquerecũ ta mũare buhemũtagũ yũhu yujugũ ta áhraa. Eropigu yũhu yujugũ ta mũa pagũ iro dopa áhraa. Eropigu mũare gũhasiricũ iibu ire gojagũ iibea. Yũ porã yũ mahirãre mũare werebu ire gojaa yũhu. ¹⁶Eropigu ire turaro mũare werebu iiaa yũhu. Yũre ñhacũque mũa sã.

¹⁷Mua eropa iicũ gamegũ mua pohro Timoteore obeogũ iiaa. Īgũ yũ magũ iro dopa yũ mahigũ mari Opũ Jesucristo yagũ àhrimi. Eropigũ Cristo gamero dopa iiniguigu àhrimi ĩgũ. Timoteo mua pohro ejagũ Jesucristo yare yũ iidiro dopa mũare guñacũ ĩgũcumi mua sã eropa iiboro dopa. Jesu yarã pohrogue noho wagũ Jesucristo yare erã iiburire buheniguicãa. ¹⁸Yujurãyeri mua mera majarã oparã árdiara õpa arãñorã: “Pablo mari pohrogue arisome,” arĩ pepirañorã erã. ¹⁹Goãmũ gamecũ mua pohrogue dohparagã ta ejagũca. Eropa ejagũ erã oparã árdiara mua mera majarã erã eropa arĩrare ĩagũra. Eropigũ erã Goãmũ turari opacũ ĩagũra yũhũ. ²⁰Goãmũ mari Opũ àhrimi. Mari arĩ weretarĩnũgaquerecũ ta ĩgũ yare mari iibiricũ mari wereniguiri duhpiburi áribea. Īgũ turari mera ĩgũ gamero dopa iicũ gahmemi. ²¹¿Mua pohrogue mua ya dipuwaja dipuwaja moagũ yũ wacũ gahmeri mua yũre? ¿O mua õaro iira waja mucubiriri mera waro gahmeri mua yũre?

Corinto majarã erã ñeri iirare werepũ Pablo

5 ¹Gajirã õpa arĩ querecũma guare: Yujugũ mua mera majagũ ĩgũ buamore ta marapocũ waĩcumi. Eropa ta arĩ werema masa guare. Erã eroparicũ peemaria wahaabũ. Gajirãpũ Goãmũre masibirã áriquererã erãpũ eropa iirã áribeama. ²Mua mera majagũ ĩgũ eropa iiquerecũ ta mũapũ “Õatariarã àhraa gua,” arĩ pepiraa. ¿Duhpirã ĩgũ eropa ñeri iirare masiquererã ta guhyasĩrisãbeari mua ĩgũre? Eropa ñero iigure mua Jesu yarã mera majagũre cóacãque mua. ³⁻⁴Yũhũ mua mera áribiriqueregũ ta yũ guñari mera mua mera áriũgũ iro dopa àhraa yũhũ. Eropigũ mua mera áriũgũ yũ áribodiro dopa ta ñero iigure ĩgũ eropa ñero iira dipuwaja, dipuwaja moadoretuhaa yũhũ. Jesucristo ĩgũ dorero mera ta eropa iidorea. Eropa mua Jesu yarã gamenererã yũ guñabeori merague yũhũ mua mera áricũ, mari Opũ Jesu ĩgũ turari mera ⁵ĩgũre ñero iigure cóãque. Watĩ mera ĩgũ ñero tariborore apique. Eropa ta cóãque ĩgũre ĩgũ ñero tariri mera ñerire ĩgũ uaribejarire ĩgũ gohrotoboro dopa. Mari Opũ Jesucristo ĩgũ dujaririnũ ñero iidigũ mũarũ Jesu mera ĩgũ õaro tariboro dopa dohpaguere ĩgũre eropa apinique, arãa yũhũ.

“Õaro àhraa gua,” mua arĩquererã ta ñero iirã iica mua. Nero iigũ ĩgũ ñerire mua eropa ĩacãrã, áripehreri ñeri mũare ii ĩhmucũ áripehrerã ñero iirãca. Eropiro áripehreri ñeri sehya wa mua árirogue. Panre buagacũ iiri pohga õaro seyanũgajaro dopa ta iri ñeri õaro seyaroca mũaguere. ¿Irire masibeari mũa? ⁷Yũ acawererã judio masa Pascua áricũ ovejare wejẽmũrima erã ñeri iira dipuwajare Goãmũre cãdĩjidorerã. Oveja sĩridiro dopa ta Cristo mari ñeri dipuwajare sĩribasadi árimi. ĩgũ eropa sĩribasarañe mera mua ñerire cóãñirã àhraa. Irire guñarã mũapũ ñero iigure mua mera majagũre cóãque ñeri mua watope mariboro dopa. ⁸Iribojegue ñerire ĩhacũ iinirã áriribũ mari. Eropirã dohpaguere mari ñerire cóãñirã áriřã mari ñerire uaribejaro mariro, ñero iiro mariro áriřã. Iribojegue mari ñerire iimũridiro dopa ta iibiricãrã. Eropirã diaye maja õaro wereniguiri mera, õaro iiricũri mera áriřã pare.

⁹Muare yu gojabeorapüre nome mera ñero iirã, ñerire iimajiñajarã mera ne wapicudorebiriribu. ¹⁰Eropa arĩgu “Jesu yarã árĩbirã mera árĩbircãque,” arĩbiribu. Eropigu “Nome mera ñero iirã mera, gajinore turaro gamenemocãrã mera, yajaricurã mera, goãmarã wéanirãre umupeorã mera árĩbita,” arĩbeaa. I yebare eropa árĩrã mariro Jesure gamebirã mariro mari dihta árĩmasibea. Árĩpehrerogue àhrima erãpu ta. ¹¹Eropigu muare gojabeogu õpa arĩ doreribu: “Mua mera majarã Jesu yarãpu erãpu ñerire iicũ ìha erãpüre wapicubircãque,” arĩ goja doreribu. Eropirã mua mera majagu “Jesu yagu àhraa,” ìgu arĩgu árĩqueregu ta nome mera ñero iigu, gajinore turaro gamenemogu, goãmarã wéanirãre umupeogu, ñero quiere moa coregu, merericũgu, yajaricũgu ìgu árĩcũ ìgũpüre wapicubircãque. Eropirã eropa iigu mera ne babircãque. ¹²⁻¹³Jesu yarã árĩbirãpüre Goãmũpu dipuwaja moagũcumi. Eropigu Jesu yarã árĩbirãre erã ñero iiri dipuwaja moadoregu árĩbeaa yũhu. Eropa iibircãro gahmea yũre. Eropa arĩquerecũ ta mari Jesu yarã watope mari ñero iira dipuwajare moaro gahmea mari basire. Eropirã mua Jesu yarãpu mua mera gamenererã mua basi mua iirare ìha masiro gahmea muare. Eropirã yujugu mua mera majagu ìgu ñero iicũ iarã ìgure dipuwaja moadorero gahmea muare. Eropirã Goãmũ yare gojarapũgue arĩdiro dopa muarpu mua mera majagure ñero iigure dipuwaja moaro dopa iirã ìgure cóaque.

Jesu yarãre weresãrare werepu Pablo

6 ¹¿Mua basi game dũyatorire duhpirã Jesu yarã árĩbirã pohrogue amudorerã wahari mua? Jesu yarãre mua mera majarãre weresãdiarã gajirã Jesu yarãre irire werero gahmea muare. Eropirã Jesu yarãpu amubasaporo. ²Pehrerinũ árĩcũ mari Jesu yarãpu mari árĩpehrerã masa erã iirare beyerãca. ¿Irire masibeari mua? Eropirã pehrerinũ árĩcũ masa árĩpehrerãre beyemorã árĩrã, dohpague sãre amumasia mari. Eropirã dohpague gajiropa wacũ sãre amumasia mari. ³Anyua erã iira sãre beyerãca mari. ¿Irire masibeari mua? Mari eropa anyuare beyemorã árĩrã diaye ta dohpague sãre Jesu yarã erã iirare iarã beyemasica mari. ⁴¿Eropirã duhpirã mua mera majarãre weresãdiarã Jesure gamebirã, “Bu árĩrã” mua arĩrã pohrogue amudorerã wahari mua? ⁵Ire arĩgu iiaa mua guhyasiuro mua tariborore. Mua dũyatorire werebu õaro masigu árĩcumi mua watopere, yu arãa. ⁶Ìgu eropa árĩquerecũ ta mua mera majagu Jesu yagu gajigu ìgu acaweregure weresãdiagũ Jesu yarã árĩbirãre beyedoregu wahami. ⁷Masare beyegu pohrogue mua acawererãre weresãrã Goãmũ gameripüre tarinũgarã iiaa mua. Gajigu mua mera majagu muare ñero ìgu iicũ eropa ìacãboaya mua. Jesu yarã árĩbirãre mua weresãbiriborore mua acaweregure muare ìgu ñero iirare mua eropa ìacãcũ õatariaboaya. Jesu yagu muare ìgu yajacũ ìgure mua weresãboro core ìgu muare yajarare mua eropa ìacãcũ õaboaya. ⁸Mua eropiibea. Gajirãre ñero iirã àhraa mua sã. Yajarã ta àhraa mua sã. Jesu yarã mua acawererã erã árĩquerecũ ta erãre ñero iirã, yajarã iiaa mua.

⁹Eropa iirã Goãmũ ïgũ opu áriroguere wamasibeama. ¿Irire masibeari mua? Pee wisibiricãque mua. Õpa iirã Goãmũ pohroguere wasome: Gajirã nome mera ñero iirã, goãmarã wéanirãre umupeorã, gajigũ marapore marapocurã, gajigũ marapũ mera ñero iirã nome, uma seyaro erã dũpũri mera ñero iirã, nome sã eropa ta iirã, ¹⁰yajarã, gajinore turaro gamenemorã, merericurã, gajirã masare ñero quere moa corerã, gũyari mera yajarã ne Goãmũ ïgũ opu áriroguere wamasibeama. ¹¹Iribojeguere mua yujurãyeri eropa iirã áriyoro. Eropa iinirã mua áriquerẽcũ ta dohpaguere mua ñero iirare cóãtuhami Jesucristopũ. Eropa ïgũ taunirã mua áricũ ïgũ yarã árimorã iimi Goãmũ mũare. Eropa iigũ “Õarã áhrima,” arĩ íhami ïgũ mũare. Eropa ta iimi mũare mari Opũ Jesucristo mera, Espíritu Santo mera.

Mari dũpũ õarire iiburi dũpũ áriro iiaa, arĩ gojañumi Pablo

¹²“Goãmũ iidorebirira áripehleri iimasiri áhraa yũre, arĩmi Pablo,” arãa mua yũre. Yũ iimasipehoqueregũ ta, yũ iiri yũre gajirã sãre itamubiricũ íha irire iibeaa. Eropa ta áripehleri iimasiri áhraa yũre. Eropa iimasiqueregũ ta yujuyerisuburi irire eropa iipogu duhumasibiriboca, arĩgũ irire iisome yũhũ. ¹³Mari bari mari paru maja áriburi ta áhraa. Eropero “Mari paru bari dicũburiduru paru áhraa,” arãa mua yujurãyeri. Mua eropa arĩquerẽcũ ta pũhrũ Goãmũpũ mari barire mari paru sãre iri pehrea wacũ iigũcumi. Eropirã mua yujurãyeri “Mari dũpũpũ mari uaribejari iiburi dũpũ áhraa,” arĩraa mua. Eropa arĩbeaa. Mari dũpũ uaribejari iiburi dũpũ arĩbeaa. Mari dũpũpũ mari Opũ ya áriburire iiburi dũpũ áhraa. Eropigũ mari Opũpũ mari mera áhrimi mari ïgũ yare õaro iiboro dopa. ¹⁴Eropigũ Goãmũ ïgũ turari mera mari Opũ Cristo dũpũ mũarore masupũ. Eropa ïgũre masudiro dopa ta mari dũpũ sãre masugũcumi ïgũ.

¹⁵¿Mua ya dũpũ Cristo ya dũpũ áriri iro dopa áricũ masibeari mua? ¿Cristo ya dũpũ áriri iro dopa áriãrã nomeo ñero iiricũgo mera mari áricũ õhari mua pepicũ? Õabirigohracãca. ¹⁶Ñego mera yujugũ igo mera áricũ ïgũ dũpũpũ igo ya dũpũ mera áriro yuju dũpũ iro dopa ta áhraa. ¿Irire masibeari mua? Eropa arĩ gojara áhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue. Õpa arãa: “Nomeo mũmũ mera áriãrã perã áriquererã yuju dũpũ iro dopa wahama,” arĩ gojamuriñumi. ¹⁷Mari Opũ ïgũ yarã mera áhrimi. Eropigũ yujugũ ïgũ mari Opũ mera perã áriquererã yujugũ iro dopa áhrima erã guñari mera.

¹⁸Eropirã nome mera ñero iirire, uma mera ñero iirire uaribejabiricãque. Irire mua uaribejabiriboro dopa ta irire duhrigã waque. Gaji ñerire mari iira mari dũpũrĩre mari goroweobeaa. Nomeo mera ñero iigũpũ ïgũ dũpũre ñetariaro goroweomi. ¹⁹Espíritu Santore marire ohomi Goãmũ. Eropigũ mari dũpũ mera wihicũmi Espíritu Santo. ¿Irire masibeari mua? Eropirã mua dũpũ mua ya dũpũ gohra arĩbeaa. Goãmũ ya dũpũ áhraa. ²⁰Mua ïgũ yarã árimorãre mua ñeri dipuwajare wajayedigũ arĩmi Cristo. Eropirã ïgũ yarã áriãrã mua dũpũ mera Goãmũ ïgũ gamero dopa ta iique. Eropa iirã Goãmũre umupeorã iiaa mua. Eropirã gajirã sãre ïgũre umupeocũ iirã iiaa.

Mojoto diririre werepũ Pablo

7 ¹Dohpaguere mũa yũre serẽpi gojarare yũ sã mũaare yũhrigura. Masũ marapo maricũ sãre õhaa yũ ãacũ. ²Iri eropa áriquerecũ ta ero mũa áriro baja Ƶaribejari áhraa. Eropirã Ƶma erã nũcu nome marapocũporo gajirã nome mera erã ñero iibiriboro dopa. Eropirã nome sã erã nũcu marapũcũporo gajirã Ƶma mera erã ñero iibiriboro dopa. ³Eropigũ marapocũgũre ãgũ marapore õaro iiro gahmea. Igo marapũ sãre eropa ta iiro gahmea. ⁴Marapũcũgo ãgũ dũpũ ãgũ ya dihta áribeaa. Igo marapũ ya sã áhraa ãgũ ãhadiburo dopa. Igo marapũ sãre ãgũ dũpũ ãgũ ya dihta áribeaa. ãgũ marapo ya sã áhraa ãgũ ãhadiburo dopa ta. ⁵Mũa perã áriburire “Iibiricãrã,” arĩbita. Gajisubũ mũa perã Goãmũ mera mũa wereniguidiarã “I nũcu nũri duhunirã dohpa, Goãmũ mera wereniguirã dohpa,” yujuro mera eropa arĩrã duhumasia mũa. Mũa eropa duhura pũhrũgã mũa dipaturi mũa eropa áriniguidiro dopa ta árique daja watĩ ñero mũaare iidorebiriboro dopa. “Gajirã mera ñero iiboca,” arĩrã mũa basi duhubita. Mũa árimũhtadiro dopa ta áriniguidicãque daja.

⁶Ire mũaare dohpague yũ arĩrare arĩgũ mũaare dore gohrari mera dorebeaa. Eropa weregũ iiaa mũa iiburire mũa masima õaro. ⁷“Ƶma marapocũporo,” arĩquerecũ, áripehrerã mũa yũ iro dopa ta marapo marirã mũa áricũ õaboaya yũre. Mũa eropa áricũ gamequerecũ ta Goãmũ mari áripehrerãre yujuropa iimasiburire apibeami. Yujurãyerire marapocũmasiburire marapũcũmasiburire apimi Goãmũ. Eropigũ ãgũ gajirãpũre marapocũmasibiriburire marapũcũmasibiriburire apimi.

⁸Eropigũ marapo marirãre, marapũ marirãre, wapeweyarãre õpa arãa: Marapo marirã, marapũ marirã mũa árimasirã, yũ áriro dopa áricũ õhaa. ⁹Eropa árimasibirã turaro nomere gahmema. Irire turaro Ƶaribejarã diaye ta marapocũcãporo. Nome sã marapũcũporo. Mũa eropa Ƶaribejarã mũa marapocũcũ õapũricãa. Eropiro marapũcũcũ sãre õapũricãa.

¹⁰Mũa marapocũrãre, marapũcũrã nomere õpa dorea: Yaha doreri gohra áribeaa i. Mari Opũ Cristo ire doredi árimi. Mũa nomerũ mũa marapũ sũmarãre cóãbircãque. ¹¹Mũa marapũ sũmarãre cóãrã, marapũ marirã dujaque. Dipaturi mũa marapũ áridigũ mera ahmu õaro áribircũ daja marapũ marirã dujaque. Eropirã mũa Ƶma sã mũa marasã nomere cóãbircãque.

¹²Eropigũ mũa sãre gajirã sãre õpa arãa yũhũ. Mari Opũ ãgũ dorediro áribeaa i. Yũhũ ãgũ apidigũpũ õpa arãa mũaare: Yujurãyeri mũa mera majarã Jesu yarãpũ Jesure umupeobirã nomere marapocũrã áhraa. Eropigũ õpa arĩ werea mũaare: Mũa marasã nome mũa mera erã dujadiacũ erã nomere cóãbircãque mũaapũ. ¹³Eropirã yujurãyeri mũa mera majarã nome Jesu yarã nome Jesure umupeobirã mera marapũcũrã nome áhraa. Mũa marapũ sũmarã mũa mera erã dujadiacũ erãre cóãbircãque. ¹⁴Mũa marapũ sũmarã Jesure umupeobirã erã áriquerecũ ta Jesu yarã nomere erã marapocũcũ, Goãmũ õarã Ƶma iro dopa ãhami erãre. Eropirã mũa Ƶmarũ Jesu yarã mũa áricũ mũa marasã nome Jesure umupeobirã

nome árībocoma. Erã eropa árĩquerecũ ta mũa mera erã nome marapũcũcũ Goãmũ òarã nome iro dopa ìhami erãre. Ìgũ eropa ìabiricũ mũa porã Jesure umupeobirã porã iro dopa árĩboñuma. Eropigũ mũa porã sãre òarã iro dopa ìhami Goãmũ. ¹⁵Eropirã mũa ɲmarũre mũa marasã nome Jesure umupeobirã nome erãpũ mũare cóãcũ òaroca. Mũa nome sãre mũa marapũ sũmarã Jesure umupeobirã erãpũ mũare cóãcũ òaroca. Mari òaro dujacũ gahmemi Goãmũ. Eropirã erã eropa cóãdiacũ “Yũ mera dujaque,” erãre arĩdorebeami Goãmũ. Eropirã mũa erã marasã nome erã marapũ sũmarã árĩbea pare. ¹⁶Mũa ɲma mũa marasã nome mũa mera dujaquerecũ erã peamegue wabiriborore Jesure umupeocũ iimasibiriboca. Mũa nome sã eropa ta Jesucristore umupeocũ iimasibiriboca mũa marapũ sũmarãre. Eropirã erã mũare cóãdiacũ òaroca.

¹⁷Òpa ta iiro gahmea mũare: Árĩpehrerã mũa mari Opũ Cristo mũare ìgũ arĩdorero dopa ta árĩque. Goãmũ mũare ìgũ apirare iique mũa. Irire árĩpehrero Jesu yarã gamenererãre eropa doreniguica yũhũ. ¹⁸Jesu yarã mũa árĩboro core circuncisión iinirã gasiro mero wiri aĩnirã árĩrã eropa ta dujaque. Eropirã Jesu yarã mũa árĩboro core gasiro merogã wiri aĩbirinirã árĩrã mũa árĩro dopa ta dujaque. ¹⁹Dohpaguere gasiro mero wiri aĩnirã mũa árĩcũ duhpiburi árĩbea. Irire iibirinirã mũa árĩcũ sãre gajiropa wasome. Goãmũ dorerire mari iicũpũre iri tamera òhaa. ²⁰Eropirã Goãmũ Jesu yarã mũare ìgũ aĩcũ irisubu mũa árĩmũhtadiro dopa ta dujaque.

²¹Goãmũ mũare Jesu yarã aĩboro core gajirã pohro majarã mũa árĩcũ òaroca. Eropã ta dujanique. Mũa Opũ ìgũ mũare wiudiacũ wirique mũa. Mũa wiricũ sãre òaroca mũare. ²²Òpa arĩ pepique mũa: “Yũhũ masũ pohro majagũ wiribiriqueregũ ta dohpaguere Jesu yagũ árĩgũ, ìgũ wiudigũ iro dopa àhraa ìgũ yare iiboro dopa,” arĩ pepique. Eropã ta gajirã Goãmũ Jesu yarãre aĩcũ masa pohro majarã mũa árĩbiriquererã òpa arĩ pepique: “Dohpaguere Jesu pohro majagũ àhraa yũhũ,” arĩ pepique. ²³Mari ñeri dipuwajare mari ìgũ yarã árĩmorãre wajayetuhadi árĩmi Cristo. Eropirã ìgũ dorero dopa iique. Mũa iiburire masa dorebircãporo. ²⁴Eropirã yũ acawererã, Jesu yarã árĩmorã Goãmũ mũare ìgũ aĩcũ irisubu mũa árĩmũhtadiro dopa ta dujaque. Eropã dujarã Goãmũ mera òaro árĩque.

²⁵Dohpaguere marapo marirãre, marapũ marirã sãre werediaa mũare. Yũ wereburi mari Opũ weredorediro gohra árĩbea. Eropã árĩbiriquerecũ yũhũ ìgũ mojomoro ìadigũ, ìgũ itamudigũ árĩcũ mũa yũ wererire òaro mera peerãca. Òpa werea mũare. ²⁶Dohpaguere mari ñero tarirã iica. Eropirã mũa árĩro dopa mũa dujacũ òhaa yũre. ²⁷Eropirã mũare marapocũrã, marapũcũrã sã eropa ta dujaque. Erãre cóãbircãque. Marapo marirã, marapũ marirã sã mũa árĩrã eropa ta dujaque. Marapore o marapũre amabita. ²⁸Eropã yũhũ mũare arĩquerecũ “Marapocũgũra,” arĩcũ gajiropa árĩbea ɲmare. Eropirã mũa nome sãre marapũcũdiacũ òaroca. Òpa àhraa. Irisubu ñero taririsubu marapocũrã, marapũcũrã mũare teboricũburi dujaroca. Eropigũ mũare eropa teboricũri arĩgũ, marapo marirã, marapũ marirã dujaque, arãa yũhũ.

²⁹Yñ acawererã, eropa arĩgu õpa arĩdiagu iiaa. Mari ñero tariboro merogã duhyaa. Eropirã dohpaguere marapo marirã Goãmũ yare erã õaro mohmemasiro dopa ta, õaro mohmero gahmea marapocurã sãre. Eropirã marapucurã nome sãre eropa ta Goãmũ yare õaro mohmero gahmea. ³⁰Eropirã mari ñehamere orequererã Goãmũ yare mohmeboropure guñaro gahmea. Bosenũ árĩrã mucubiriquererã Goãmũ yare mohmeboropure guñaro gahmea. Mari asũrare opaquererã irire guñabiricãro gahmea. Goãmũ yare mohmero gahmea. ³¹I yeba dohpague árĩro dopa pehrero iiaa. Eropirã i yeba majare iiburire wũaro guñabiricãro gahmea.

³²Mũa gajinore wũaro mũa guñaricucũ gamebeaa yũhũ. Marapo marigu Jesu yagu árĩgu mari Opũ Jesu yare ñgu gamerire guñaniguimi. ³³Marapocugupũ Jesu yagu i yeba maja sãre ñgu marapo gamerire guñami. ³⁴Eropigu peñe guñami. Marapũ marigo mari Opũ Jesu yare iiburire guñaniguimo. Eropa guñago igo igo dũpũ, igo pepiri mera ta mari Opũ yago õaro árĩdiamo. Marapucugopũ i yeba majare igo marapũ gameripure burigã iidiamo.

³⁵Ire mũare arĩgu iiaa mũare itamubu. Teboricũri dorerire mũare cãhmotadiabeaa. Eropa cãhmotadiabiriqueregu ta õaro mũa iicũ gahmea. Eropigu baja guñaricũro mariro Jesu mari Opũ ñgu gameri dihtare mũa turaro iidiacũ gahmea yũhũ.

³⁶Mũa mera majagu ñgu mago igo buro wacũ ñagu marapucudoreporo ñgu igore. “Igre õaro iibeaa. Marapucuro gahmea igore,” arĩ pepigu ñgu arĩdiro dopa ta nomesoporo. Eropigo igo marapucumasimo. Eropa igore marapucudoregu ñero iibeami. ³⁷Gajigupũ ñgu magore “Marapucubiricãporo,” arĩbocumi. Yujugu mũmũre wereyudiro mariro, yujuñe ta pepigu árĩgu, “Igo marapucubiricãporo,” arĩgu õaro iimi. ³⁸Eropigo ñgu mago marapucudoredigo õaro wagocumo. Ñgu mago marapucudorebiridigopũ gajigo tauro õaro wagocumo dohpaguere ñero taririsubu árĩcũ.

³⁹Marapucugore igo marapũ mera árĩniguicãdoremi Goãmũ. Igo marapũ sirira pũhũ igo gajigu mera igo gamegu mera marapucumasimo daja. Jesure umupeogure marapucuro gahmea igore. ⁴⁰Igo marapũ marigo dujago tauro õaro mucubirigo árĩgocumo igo. Eropa ta arĩ pepia yũpũ. Eropa arĩgu Espĩritu Santo ñgu gamero dopa ta arĩgu iiaa.

**Goãmarã wéanirãre erã umupeomorã waimurã wejẽ erã
apira barire Jesu yarã asũ baburire werepũ Pablo**

8 ¹⁻⁴“Gua tamera õaro masia,” arĩ pepiraa mũa. Eropa arĩ pepirã mũa masiri mera gajirãre masitarinugadiarã iiaa mũa. Eropa iirã gajirãre itamubeaa mũa. Gajirãre umupeori mera mahirãpũ erãre itamua erã Jesucristore umupeonemoboro dopa. “Masipehocãa yũhũ,” arĩbiricãro gahmea marire. Eropa arĩrã õaro masibeeaa mari. Eropirã “Õaro masinibirica dohpa,” arĩ pepiro gahmea marire. Mari Goãmũre mahirãpũre marire masicũ iimi.

Eropigu goãmarã wéanirãre umupeorã erã pohro apira barire “¿Mari bamasicuri?” arĩ weregura mũare: Goãmarã wéanirã ne duhpimorã áribeama. Diaye ta erã wéanirãre ne sīporãri mara. Eropigu Goãmu yujugu ta áhrimi. Gajirã goãmarã marima. Ire mari masia. ⁵Gajirã masa òpa arĩma. “Mari goãmarã bajarã áhrima. Erã mari oparã áhrima,” arĩ pepirima. “Umusiguere, i yeba sãre goãmarã áhrima,” erã arĩquerecũ ta maripure yujugu ta Goãmu gohra áhrimi. ⁶Ìgu mari Pagũ áripehrerãre, áripehrerire áridoredigu áhrimi. Eropirã ìgu ya áriburire iimorã áhraa mari. Eropigu mari Opũ Jesucristo yujugu ta áhrimi. Ìgu áripehrerire mari Pagũre ìhacũnugubasadigu áhrimi. Ìgu yarã árimorãre iipũ ìgu marire. Eropirã ìgu mera eropa áriniguirãca mari.

⁷Yũ arĩdiro dopa ta eropa arĩquerecũ gajirã Jesu yarã irire masibeama. Iribojegue erã goãmarã wéanirãre umupeorã “Oã goãmarã ojocarirã áhrima,” arĩ pepimuriñorã. Irisubuguerẽ eropa arĩponirã árirã dohpague sãre erã wéanirãre erã apira barire barã “Goãmarãre umupeorã iiaa,” arĩ pepirima. Eropirã iri barire barã, “Mari ñero iirã iiaa,” arĩ pepirima òaro masibirã. Eropirã “Ñerire iirã iiaa,” arĩ pepiquererã erã irire iicũ erã pepiri gajiropa waca. ⁸Eropigu òpa arĩ werea mũare: Iri barire mari bacũ mari babiricũ sãre Goãmu mera òaro áricũ iibeaa marire. Irire mari babirã ñero iibeaa. Mari irire barã sã gajirã tauro òarã áribeaa mari, arĩ werea yũhũ. ⁹⁻¹⁰Eropa mũare werequerecũ òaro iique mũa. Iri barire barã mua áricũ gajirã Jesu yarã mũare ìabocoma. Mũare ìarãpũ òaro masinibirã “Iri barire barã Goãmũre umupeobeama,” arĩ pepirã árirãcoma. Eropa arĩ pepiquererã mũare ìhacũ erã sã babocoma. Iri barire eropa barã “Ñero iirã iiaa mari,” arĩ pepirãcoma erã. Erã eropa arĩ pepicũ erãpũre ñero iicũ iiboca mũa. Eropirã òaro iique. ¹¹Mũapũ masirã árirã, “Gua iri barire gua bacũ òaroca,” mũa arĩ pepirã árirã gajirã òaro masibirinirãre ñero iicũ iiboca mũa mũare erã ìhacũcũ. Erã ya áriburi sãre sīridi árimi Cristo. Eropirã mũa bari mera mũa Cristo yarãre mũa acawererãre ñero iicũ iirã erãre goroweoboca mũa. ¹²Òaro masibirãre mũa acawererãre erã arĩ pepiro dopa iibiricũ erã pepiri gajiropa wacũ iiboca mũa. Eropa iirã Cristo sãre ñero iirã iiaa mũa. ¹³Eropigu wéanirãre erã ora barire yũ bagũ yũ acaweregũre ñero iicũ iiboca yũhũ. Jesu yarã erã ñero iicũ gamebeaa. Eropigu yũhũ “¿Erãre ñero iicũ iiri?” arĩgu, iri barire ne dipaturi basome yũhũ.

Pablo Jesu ìgu apidigu ìgu árirare werepu

9 ¹Jesu ìgu yare buhedore ìgu apidigu áhraa. Eropigu gajirã ìgu apinirã erã iiro dopa ta iimasia yũ sã. Jesu ìgu apidigu ta áhraa yũ sã. Mari Opũ Jesure ìadigu ta áhraa yũ sã. Eropirã Jesu yare yũ buhecũ mũapũ irire òaro peenirã árirã ìgu yarã wahabũ mũa. Mũa eropa ìgu yarã wara pũhrũ Jesu ìgu apidigu yũ árirare masituhabũ mũa. ²Gajirã yũre werewuarã “Ìgu Jesu ìgu apidigu áribeamĩ,” arĩbocoma. Erã eropa arĩquerecũ ta mũapũ eropa arĩmasibeaa. Mũare yũ buhera pũhrũ Jesu yarã warã, “Jesu ìgu apidigu áhrimi,” arĩ yũre masituhaa mũa. Eropirã gajirã erã werewuquerecũ ta mũapũ ìgu apidigu yũ áriricũrere mũa masia.

³Yũre werewuarãre õpa ta arĩ yũhrigũra. ⁴Mũare yũ buheri waja yũ baburire, yũ ihriburire yũre oro gahmea mũare. ⁵¿Eropigu marapocũgu árigũ yũ marapo Jesu yago igo áricũ igo mera aĩ curimasibiribocuri yũhũ mũa pepicũ? Gajirã Jesu ãgu apinirã, Jesu pagũ porã, Pedro sã erã marasã nome mera erã curiro dopa ta yũ sã curimasiboaya. Yũ eropa curicũ yũ marapocũgu áricũ, igo sãre barire oboaya mũa. ⁶Yũhũ Bernabé mera mũare õari buherire gũa buhequerecũ ta gũare ne gajinore obeaa mũa. Eropirã gũa basi ta gũa baburire mohme wajatabũ gũa. Gajirã Jesu apinirãpũre erã buheri waja oayoro mũa. ¿Gũa dihta eropa buherã, waja mariro buhero gahmeri mũa pepicũ? ⁷Yujugũ surara ãgu mohmecũ ãgu oparã ãgu áriburire wajayemurima. ãgu basi wajayebeami. Barire otegu sã ãgu otera dũcacũcũ irire ta tea aĩ bamasimi. Eropigu ovejare ãhadibugũ ãgu ejorã apĩcore aĩmasimi ihribu ãgu sã. ⁸Eropa arĩgu masa erã doreri dihtare mũare werebeaa. Goãmũ ãgu dorerigue ãgu arĩra sãre mũare weregu iiaa. ⁹ãgu dorerire erã gojarapũgue õpa arĩ werea: “Wecũ trigo yerire ãgu guburi mera ãgu suhri wearisubu ãgu badiacũ ãgu disirore cãhmotabiricãque,” arĩyoro Moise dorerigue. Goãmũ eropa doregu wecũare ãhadiburire arĩgu iibiriĩnumi. ¹⁰Eropa doregu gũare Goãmũ yare buherãre itamudorerore weregu iĩnumi marire buhebu. Pohere sãanirã sã iri dũcare aĩnirã sã erã mohmera pũhrũ, dũcacũrisubu iri dũca wajataborore cohrema. Eropa mohmerãre barire oro gahmea marire. ¹¹Mũare Goãmũ ya buherire õari buherire buhebu gũa. ¿Gũa eropa buheri waja mũapũre gũare barire obiro gahmeri mũa pepicũ? Oro gahmea mũare. Mũa ocũ õaboaya gũare. Eropa áriquerẽcũ mũa obirimuribũ gũare. ¹²Eropa gũare obirã áriquererã ta gajirã buherã mũare irire odorecũ mũa erãpũre ohayoro. Erã mũare odorecũ gũapũ erã tauro odoremasiboaya mũare turaro gũa buheri waja.

Eropa dorebonirã áriquererã ta gũapũ “Gũare oque,” ne arĩbiribũ. “Cristo ya buherire gamebiribocoma gũa dorecũ,” arĩrã gũare dũhyaquerecũ ta mũare ne odorebiribũ. ¹³Masa Goãmũre umupeorã Goãmũ wihigue bari aĩ apima. I wihi mohmerã iri barire aĩ bahama. Eropirã Goãmũre erã umupeori mesa pohro mohmerã waibũgure erã soedigure masa erã aĩ apidigure merogã aĩ bahama erã sã. ¿Irire masibeari mũa? ¹⁴Eropa erã iidiro dopa ta õari buherire buherãre erã buhera waja oro gahmea erã baburire. Eropa ta iidorepũ mari Opũ Jesu. ¹⁵Eropigu mũare serẽbodi áriquerẽgu ta yũhũ gajinore ne serẽbiribũ mũare. Eropigu ire dohpaguere gojagũ gajinore waja gamebu gojagũ iibeaa. Mũare ne waja seadiabeaa. Sĩribũ áriquerẽgu ne waja gamesome yũhũ mũare. Waja mariro buhegu sũaa. Eropigu mũare iri buhera waja ne wajata basome.

¹⁶Õari buherire buhedoregu apimi yũre Goãmũ. Irire buheri masũ árigũ tiiaa yũhũ. Õari buherire buhebigũ ñero waboaya yũhũ. Eropigu iri buherire buhegu “Gajirã masitarinũgagũ áhraa,” arĩbodigu ne arĩbeaa yũhũ. ¹⁷Õari buherire yũ gamero buhegu yũ buheri waja wajaseaboaya yũhũ. Yũ gamero buhebeaa. Goãmũ ãgu yare buhedoregu apimi yũre. ¹⁸Õari buherire buhegu mũare yũ buhera waja serẽmasiboaya yũhũ. Eropa serẽmasiqueregu ne gajinore serẽbigũ waja mariro iri buherire buhea

mũare. Yũhu eropa iigu árĩgu “Õaro wajatagũca Goãmũ mera,” arãa. Iri ta ãhraa yũ wajatari.

¹⁹Eropigu yũhu masare buhegu erã yũ buherire peediacũ õpa iigu iiaa Jesu yarã erã waboro dopa. Ne masa pohro majagũ árĩbiriqweregu ta árĩpehrerãre pohro majagũ iro dopa iiaa yũhu erã yũ buherire peediacũ iigu. ²⁰Eropigu yũ acawererã judio masa mera árĩgu, judio masa iiro dopa ta iiaa yũhu yũ buherire erã peediacũ iigu. Goãmũ ïgu dorera Moisere ïgu apira yũre iri dorebiriqwerecũ ta, iri doreri dihtare umupeorã mera árĩgu erã dorerire umupeogu iro dopa ta ãhraa yũ sã. Eropa ta iiaa yũhu erã yũ buherire erã peediacũ iigu Jesu yarã erã waboro dopa. ²¹Moise dorerire umupeobirã mera árĩgu iri dorerire umupeobigu iro dopa ta iiaa. Yũ buherire erã peediacũ eropa ta iigu iiaa yũhu erã Jesu yarã erã waboro dopa. Eropa iiqueregu Goãmũ dorerire umupeonigua. Cristo dorerire iiaa. ²²Eropigu õaro masibirã mera árĩgu erã iro dopa ta ãhraa. “Masipheogu ãhraa,” ne arĩbeaa yũhu erãre. Eropa ta iiaa yũhu erã sã Jesu yarã erã waboro dopa. Eropigu árĩpehrerã masa erã árĩricũro dopa ta iiaa yũhu erãre yũ buherire peediacũ iigu. Yujurãyeri Jesu taurã erã waboro dopa iiaa. ²³Eropa iiaa õari buherire árĩpehrerã erã õaro peeburire. Erã eropa peera pũhrũ Jesucristo erãre peamegue wabonirãre taumi. Eropigu yũhu erã mera õaro mucubiriborore eropa iiaa.

²⁴Mũare werenĩgui queori mera õpa werea. Omabirarã erã omarã árĩpehrerã omama. Erã eropa omapehrequerecũ ta burigã omaturagupũ omajamũhtami. Eropa ejamũhtagũ wajatami. Eropirã erã burigã omadiro dopa ta mũa sã Goãmũ gamerire burigã iique mũa wajataboro dopa. ²⁵Árĩpehrerã omamorãpũ yũ dũpũre gajiropa iiri arĩrã gajinore duhucãma erã omaboro core. Eropa ta iima erã pũri berore erã wajataboro dopa. Iri pũri bero erã dipuru peyama masa erã wajatarare ïaboro dopa. Eropiro erã eropa ii erã wajatara bero mata pehrea wahaa. Mari sã Goãmũ yare õaro buhemorã gajinore duhucãrã mari wajataboro dopa. Iri mari wajatari tamera ne pehrebeaa. ²⁶Eropigu omabiragu ïgu noho gamero omaro dopa iibeaa yũpũ. Yũ gamero iimaacãbeaa. Goãmũ gamerire masigu iiaa gajirãre itamuboro dopa. ²⁷Eropigu yũ gamero dopa iibeaa. Yũ ñaribejari yũre dorebeaa. Masa erã Goãmũ mera taricũ itamuburi dihtare iiaa. Eropa iibigu gajirãre Goãmũ yare buhedigu yũ árĩquerecũ ta Goãmũ yũre “Õaro iibũ,” arĩbiribocumi.

“Goãmũ ãhrimi,” erã arĩ goãmarã wãanirãre umupeodorebiripũ Pablo

10 ¹Eropirã yũ acawererã, ire masique mũa. Mari ñecũ sũmarã mũa iribojegue majarã árĩpehrerã mũrague mera Goãmũ árĩmũriĩnumi. ïgu imica curu mera erãre wamũhtaĩnumi. Erã ïgure eropa nũrusia wahgãrã wũariya deco diariya waĩcũriya eja õaro taribuja waĩnuma. ²Erã árĩpehrerã imica curu doca árĩnirã wũariya taribujanirã Moise yarã waĩnuma. ³Eropirã erã árĩpehrerã ñmaro maja dijuri barire bamũriĩnuma. Goãmũ ïgu orire bamũriĩnuma. ⁴Eropa barã erã árĩpehrerã Goãmũ ïgu ori deco sãre

ihrimuriñuma. Irisubuguerē erā ihriburi decore Goāmū īgū apira utāyegue iri decore wiridoreñumi. Erā iri deco ihridiro dopa Cristo iri utāye iro dopa īgū ta erāre ojocariro odi árĩñumi. Īgū erā mera árĩmuriñumi. ⁵Erā eropa wanirā erā árĩquerecū ta erā mera majarā bajarā ñero erā iicū īagū Goāmū erāre īhasubiriñumi. Eropigū erāre masa marirogue boacū iĩñumi Goāmū.

⁶Erāre eropa wara marire güisāburi āhraa erā iidiro dopa ta mari ñerire uaribejabiriborore. ⁷Eropirā goāmarā wéanirāre erā umupeodiro dopa iibita mña. Wecure erā wéadigure erā umupeodirore Goāmū yare erā gojarapū werero ōpa arāa: “Masa erā ba doaja ihrituha, wahgānugaja, bosenu iĩñuma,” arī gojamuriñumi iribojeguerē. ⁸Puhrū gajirā erā mera majarā nome mera ñero iĩñuma. Erā iidiro dopa iibircāro gahmea marire. Erā eropa ñero iira dipuwaja yujunū ta erā veintitrés mil gohra masa sīria wañuma. ⁹Gajisubugue gajirā erā yujurāyeri Goāmū erā gamero dopa iicū gamerā ōpa īgure arī turiñuma. “Mari Opū itamumasibeami marire,” arĩñuma Goāmure turirā. Eropa arī turirā īgure guacū iĩñuma. Erā iidiro dopa iibircāro gahmea marire. Erā eropa iira dipuwaja Goāmū erāre añaa mera cūri wejēdoreñumi. ¹⁰Gajisubu daja erā mera majarā gajirā ñerā erā basi Goāmū iirare dūyasocū anyu masare wejēgūpū erāre wejēñumi. Eropirā erā iidiro dopa iibircāro gahmea.

¹¹Eropa iĩñumi Goāmū marire buhebu. Maripū pehrerinū coregā árĩrā āhraa. Mari eropa árĩrā árĩcū iribojegue majarā erā eropa warare Goāmū gojadoreñumi marire güisāgū. ¹²Eropirā mūapū “Yū tamera ōaro iiaa yūñū,” arī pepirā árĩrā ōaro iique ñerire iiri arĩrā. ¹³Mari árĩpehrerā yujugū dūhyaro mariro yujuyerisuburi ñerire guñaa. Eropa guñarā iri ñerire iidiaa. Mari eropa iidiaquerecū ta Goāmūpū marire itamuniguicāgū iimi. Īgū arĩdiro dopa iigū āhrimi. Eropigū marire iri ñerire iidiarare tarinugacū itamumi. Marire guñaturacū iimi. Eropa guñaturarā warā iri ñerire iidiasome. Eropirā árĩpehreri ñeri iidiaquererā iri ñerire tarinugarāca.

¹⁴Eropirā mña yū mahirā yure peeque. Ne merogā goāmarā wéanirāre ne umupeobircāque. ¹⁵Mña ōaro pee masirā mña árĩcū mñare werea. Eropirā yū arĩri diaye árĩcū masique mña. ¹⁶Mari gamenere bocatĩrirā Goāmure “Ōhaa,” arĩra puhrū iri vino deco dicuripare ihria mari. Eropa ihrirā “Cristo mari ya ñero iira dipuwajare īgū di cóāra mera īgū mera árĩrā āhraa mari,” arī masia. Eropirā panrure mari Cristo yarā nuha barā iiaa mari. Eropa barā “Mari ya árĩburire īgū dūpū crusague sīrira mera mari īgū mera árĩrā yuju dūpū iro dopa āhraa mari,” arī masia. ¹⁷Eropirā mari yujuru panrure nuha baro dopa árĩpehrerā mari Cristo yarā yuju dūpū iro dopa āhraa. Eropirā yuju curu ta āhraa.

¹⁸Moise dorerire iirā erā iirire guñaque mña. Goāmū wihigue erā waiubūgure wejē soema Goāmure umupeomorā. Erā eropa wejē soera puhrū erā soedigure bahama. Eropa barā yuju curu ta Goāmū yarā árĩrā ta iima. ¹⁹Ōpa ta arīgū goāmarā wéanirā diaye āhrima, arĩbeaa. Goāmarā marima, arāa. Eropirā goāmarā wéanirā eropáricārā iima. Eropiro goāmarā wéanirā pohrogue erā apira bariḡū bu gohra ta āhraa. Iri bari bacū marire gajiropa

iibeaa, arãa yũhu. ²⁰ Yũhu eropa arĩqueregu ta iri barire mũa bacũ gamebirica. Õpa ãhraa iri: Jesu yarã árĩbirã goãmarã wéanirã pohrogue waibũgũre wejẽburire apirã Goãmũre umupeobeama. “Gũa goãmarãre umupeorã iiaa,” arirã watẽapũre umupeorã iima erã. Erã eropa umupeocũ erã umupeori wihigue erã mera mũa batamurã watẽa mera árĩrã iro dopa iirã iica mũa. Mũa eropa iicũ tamerare ne gamebeaa. ²¹ Bocafĩrirã vino deco dicuripare ihrirã panrure nuha barã “Cristo mera ãhraa,” arãa mari. Mari eropa iirã árĩrã, watẽa yapũre ihri, bamasibeaa mari. Eropirã goãmarã wéanirã pohro apira barire erãre umupeorã mera iri barire batamumasibeaa mari.

²² Mari Opũ ãgu yarãre mahimi. Eropirã eropa barã watẽa yarã iro dopa iirã ãgũre guacũ iirãca. ãgu guacũ mũa turabeaa ãgu dipuwaja cãhmotaboro dopa.

Goãmũ ãgu gameri dihtare iique, arĩ gojañumi Pablo

²³ “Goãmũ iidorebirira árĩpehleri iimasiri ãhraa yũre,” arĩboca mũa. Mũa iiri ñeri iri árĩbiriqerrecũ ta irire iirã gajirãre itamubiriboca mũa. Eropirã Jesure umupeonemocũ iibiriboca mũa gajirãre. ²⁴ Mari ya õaro árĩburi dihtare iibiricãro gahmea. Gajirã ya árĩburi sãre õaro itamuque mũa.

²⁵⁻²⁶ Eropirã gajirãre itamuburire õpa iique: Bari duaroguere barire asũrã warã “¿I bari goãmarã wéanirã pohrogue erã apira bari ãhriri?” arĩ, serẽpiñabicãque. “¿Ñerire iiri?” arirã, serẽpiñaboca mũa. Goãmũ yare gojarapũgue õpa ãhraa: “I yeba árĩri árĩpehleri Goãmũ ya ãhraa,” arĩ gojañuma. Eropirã iri barire “Goãmũ badorebirira bari ãhraa,” arĩbiriçãque.

²⁷ Jesure umupeobigu mũare badoregu ãgu sihcũ wadiarã waque. Eropa warã mũare ãgu ejorire baque. “¿I bari goãmarã wéanirã pohro erã apira bari ãhriri?” arĩ serẽpiñabita. ²⁸ Gajigu ero árĩgu õpa arĩbocumi mũare: “I bari goãmarã wéanirãre erã wejẽ apira dihi ãhraa,” arĩbocumi ãgua. ãgu eropa arĩ werecũ iri bari tamerare babita. Mũa eropa arĩ weredigu “Iri barire barã ñerire iirã iica,” arĩ pepibocumi. ãgu eropa arĩ pepibiriboro dopa “Babita,” arãa yũhu mũare. ²⁹ Eropa arĩgu mũa ya árĩburire weregu iibeaa. Mũa iri barire weredigu ya árĩburipũre arĩgu iiaa mũare. Irire mũa bacũ ãha mũare ãhacũ ãgu sã babocumi. ãgũpũ eropa bagũ “Ñero iigu iiaa,” arĩ pepibocumi. Eropirã “¿Eropa iibocuri ãgu?” arĩ iri barire babita.

“Babita,” yũ arĩcũ õpa arĩ yũhriboca mũa yũre: “¿Dohpa árĩrono gajigu gajiropa pepiri arirã gũa gamero iimasibiribocuri gũa? ³⁰ Goãmũre gũa ‘Õhaa,’ gũa arĩra pũhũ gũa bacũ gajigu irire gũa barare gũare weresãmasibeami,” arĩboca mũa yũre. Yũpũ õpa yũhria. ³¹ I árĩpehleri mũare yũ wererare weregu õpa arĩgu iiaa mũare: Õmuri nũcũ mũa mohmerã, barã, ihrirã, árĩpehleri iirã irire Goãmũ ya árĩburi dihta iique. Eropirã árĩpehlerã masa Goãmũre “Õagu, turagu ãhrimi,” erã arĩ umupeoboro dopa iique. ³² Ne mũa iiri mera judio masare, judio masa árĩbirãre, Goãmũ yarã sãre goroweobiricãque. ³³ Õpa iiaa yũpũ. Masa árĩpehlerã erã suaboro dopa iiaa árĩpehleri mera. Eropigu yũ gamero dopa iiniguicãbeaa yũa. Gajirã masa ya árĩburipũre õaro iiaa. Erãre Jesucristore umupeoborore eropa iiaa. Erã ãgũre umupeora pũhũ erãre peamegue wabonirãre taugũcumi.

11 ¹ Cristo gajirã ya árĩburire árĩpeherrerire iimi. Eropirã Cristore yũ ñhacũdiro dopa ta mũa sã yũ iidiro dopa ta yũre ñhacũque.

Corinto majarã erã gamenererogue nome erã iiborore wererũ

² Mũare yũ árĩpeherrerire buherare, buhe turiarare guñapeo waĩcũabu. Eropa guñarã mũare yũ arĩrare yũ iidorediro dopa ta ii waĩcũabu mũa. Eropa iirã õaro iiaa mũa. ³ Dohpaguere i sãre mũa masicũ gahmea: Árĩpehererã ũama opũ Cristo ãhrimi. Eropigũ nomeo opũ ũamũ ãhrimi. Eropigũ Cristo opũ, ĩgũ Pagũ Goãmũ ãhrimi. ⁴ Mũa Goãmũre umupeo gamenerecũ yujugũ Goãmũre serẽgũ dipuru bua serẽgũ õaro ĩgũ opũre umupeogũ iibeami. Goãmũ yare weretaugũ sã dipuru buagũ ĩgũ opũre umupeobeami ĩgũ sã. Eropirã ũamapũ Goãmũre serẽã dipu buabiricãporo. ⁵ Eropigo nomeopũ dipuru buabigo Goãmũre serẽgo igo marapũre umupeogo iibeamo. Goãmũ yare werego sã dipuru buabigo eropa ta igo sã umupeobeamo. Eropirã nomepũ Goãmũre serẽã dipu buaporo. Dipuru buabigo igo poarire erã õaro wũapehodigo iro dopa ta ãhrimo igo. ⁶ Dipuru buadiabigore igo poarire seapehoporo. “Yũ poarire sea wũapehodiabea. Gũhyasĩriboca,” arĩgo igo dipurure buaporo. ⁷ Mũa ũamapũ Goãmũ iro dopa oparã ãhraa. Eropirã Goãmũ õagũ, turagũ, ĩgũ árĩricũre ĩhmuma erãpũ. Eropirã erã dipu buabiricãporo. Nomepũ “Gũa oparã ũama ãhrima,” arĩ ĩhmuma. Eropirã erãpũ dipure buaporo. ⁸ Goãmũ ũamũre iigũ, nomeo ya dũpũ mera ũamũre iibiriĩnumi. Nomeopũre iigũ, ũamũ ya dũpũ mera igore iĩnumi. ⁹ Eropigũ ũamũre iigũ sã nomeo yagũ árĩbure iibiriĩnumi. Nomeopũre iigũ ũamũ yago árĩbore iĩnumi Goãmũ igore. ¹⁰ Eropirã mũa Goãmũre umupeorã gamenerecũ nome dipure buaporo anyua sã erã ñhasũaboro dopa. Eropa buarã “Yũa gũa oparã ãhrima,” arĩ ĩhmurã iima. ¹¹⁻¹² Goãmũ nomeore iigũ, ũamũ dũpũ maja mera iĩnumi. Dohpaguere ũama masa dehyoarã nome dũpũgue masa dehyoama. Eropiro ũamũ ĩgũ árĩmũhtabiricũ nome mariboũuma. Eropi nome maricũ ũama sã mariboũuma. Eropirã erã Jesu yarã árĩrã, ũama seyaro nome seyaro árĩmasibeama. Goãmũpũ árĩpeherrerire apidi árĩmi. I yeba árĩrire i yeba iiburire apidi árĩmi.

¹³ ¿Mũa basi dohpa pepiri? ¿Nomeo igo dipuru buabigo, Goãmũre igo serẽcũ õhari mũa pepicũ? Õabea. ¹⁴ Eropirã ũamũ ĩgũ poa ñapo ĩgũ ómacũ ĩha masa werewũama. Árĩpehererã masa irire masima. ¹⁵ Nomeopũ poa ñapo ómago árĩcũ õapũrica. Igo poari igo dipuru buari iro dopa ta ãhraa. Iri sãre árĩpehererã masima. ¹⁶ Mũa mera majagũ ire yũ wererare dũyasodiagũ õpa masiporo ĩgũ: Irire yũ arĩdiro dopa ta eropa dihta iiniguicãa mari. Gajirã Jesu yarã sã erã gamenererogue eropa dihta iiniguicãma.

Bocatírirã erã barisubu goroweoñorã Corinto majarã

¹⁷Dohpaguere muare gajinore werebu, “Ōaro iirã āhraa,” arĩbeaa yũhu muare. Mũa gamenererã ōaro iirã iibeaa. Eropirã mũa gamenererore goroweorã iiaa. ¹⁸Ōpa arĩ weremũhtagura muare: Mũa gamenererogue eropa game dũyasorã mũa basi yujurayeri cururi dũca wariayoro mũa. Gajirã yũre irire erã eropa arĩ werecũ “Diaye ta árĩca,” arĩ pepia yũhu. ¹⁹Eropa dũca warirã ōpa arĩca mũa: “Dũca wari wiriaro gameca marire Jesu yarã gohra árĩrãpũre ihmuborore,” arĩca mũa basi. ²⁰Mũa basi gamenere barã mũa yujuro árĩbirã mari Opũ Jesucristo dorediro dopa diaye ta bocatírirã iibeaa. ²¹Mũa gamenere barã yujurãyeri mũa seyaro bamũhta, ihrimũhta gajirãre corero mariro. Mũa eropiicũ gajirã oaboa wahama. Gajirãpũ merea wahama. ²²¿Mũa seyaro badiarã duhpirã mũa ya wirigue babeari? ¿Eropirã duhpirã dohpaguere Goãmũ yarã gamenererore “Duhpiburi árĩbeaa,” arĩdiari? ¿Eropirã duhpirã Jesu yarãre mojomorocurãre bari moorãpũre mũa guhyasiũuro taricũ iiri? ¿Dohpa arĩ weregũcuri yũhu muare? Ōaro iirã iiaa mũa, arĩbeaa yũhu.

Goãmũ yare bocatírirã diaye erã iiburire werepũ Pablo

²³Goãmũ yare bocatírĩburire mari Opũ Jesu weremi yũre. Eropa iũu wererare yũpũ muare irire werebũ. Iri ōpa āhraa: Iũure ihaturirãre Juda iũu sihurĩsubu iri ñami ta mari Opũ Jesucristo panrure aĩ, ²⁴Goãmũre “Ōhaa,” arĩpũ. Iũu eropa arĩra pũhrũ iriru panrure nuha, iũu buherãre guerepũ. Eropa gueregũ ōpa arĩpũ: “I yũ dũpũ āhraa. Mũa ya árĩburire sirĩgũca. Yũre mũa guñaburire yũhu dohpaguere muare ihmuro dopa aĩ baque,” arĩpũ Jesu mari Opũ. ²⁵Erã bara pũhrũ iũu panrure aĩdiro dopa ta ihriripare aĩgũ ōpa arĩpũ: “Mũa ñeri iirare cóabu sirĩgũca. Eropa iĩgũ yũ dire cóagũca. Yũ di cóara mera Goãmũ masare ‘Mũa mera amugũra,’ iũu arĩdiro ojogorocũroca. Ipa dicũrire ihrirã yũ di cóarare guñarãca. Ire ihrirã mũa yũre guñaburire yũhu muare ihmudiro dopa iique,” arĩpũ Jesu. ²⁶Yũ werediro dopa ta iru panrure mũa barã, ihririre ihrirã, Jesu mari Opũ mari ya árĩburire iũu sirĩrare ihmurã iiaa mũa. Eropa ihmuniguirãca mũapũ ne iũu i yebague iũu dujaracũgue.

Goãmũ yare bocatĩrimorã ōpa iique, arĩ gojañumi Pablo

²⁷Mũa Goãmũ yare bocatĩrimorã gamenere baha, ihrirã, umupeoro mariro guhyadiaro mariro iirã dipuwajacũrãca. Eropa iirã mari ya árĩburire Jesucristo iũu dũpũre iũu di cóara sãre wereyaro dopa iirã iiaa mũa. ²⁸⁻²⁹Ōpa arĩ guñaro gahmea: “Mari Jesu yarã gamenererã yuju curu yuju dũpũ iro dopa āhraa. Mari Jesucristo yarã āhraa,” arĩ guñaro gahmea. Irire queoro guñabirã, mari iri panrure baha, ihriripare ihrirã queoro iibirã mari dipuwajacũmorã árĩrãca. Eropirã mari bocatĩriboro core mari árĩricũrire guñamũhtaro gahmea ñero iiri arĩrã. Eropa iira pũhrũ bocatĩri ihri bamasia mari. ³⁰Eropa guña amubirira waja bajarã mũa mera majarã dorecurã árĩcoma. Erã yujurãyeri

turabirã áricoma. Eropirã gajirã erã eropa iira dipuwaja síria wañuma. ³¹Erã baha, ihriboro core erã áricurire ôaro guña, erã ñeri iirire duhunirã, erã ñeri dipuwajare dipuwajacubiriboñuma. ³²Mari Opupũ marire ïgũ yarãre dipuwaja moagũ mari ñeri iirire duhucũ iigũ iimi. Jesure gamebirãre ïgũ dipuwaja moaboro dopa marire dipuwaja moabiriborore eropa iimi. Mari peamegue wabiriborore dohpaguere marire dipuwaja dabero moami mari Opũ.

³³Eropirã yũ acawererã, bocatĩrimorã gamenererã, mũa basi corenique. ³⁴Eropirã mũa mera majarã oaboarã, erã ya wihigue bamũhtaporo. Eropirã bocatĩrimorã ôaro gamenere baque mũa ñero dipuwajacurã wabiriborore. Gajinore werediarabũ mũare. Pũhrũ yũ basi ejangũ mũare weregũra irire.

**Goãmũ ya áriburire mari mohmeburire apigũ marire irire
iimasicũ iimi Espĩritu Santo, arĩ gojañumi Pablo**

12 ¹Yũ acawererã, ôpa mũare weregũ ire mũare masicũ gahmea. Goãmũ ya áriburire mari mohmeburire apigũ marire áripehrerãre irire iimasicũ iimi Espĩritu Santo.

²Mũa Jesu yarã árinibirã gajiropa áriiri buherire pee nũrũrã árirã, mũarũ goãmarã wéanirãre umupeoyoro. Noho mũa bocarãre wereniguibirãre umupeoyoro. Irire masia mũa. ³Eropa árinirã mũa áricũ dohpaguere ôpa arĩ werediaca mũare. Espĩritu Santo itamuri mera wereniguirã “Jesu ñero waporo,” ne arĩmasibeama. Eropirã Espĩritu Santo itamuri mariro wereniguirãpũ “Jesu áripehrerã wecague opũ mari Opũ áhrimi,” arĩmasibeama.

⁴Goãmũ ya áriburire mohmemasiburi baja áhrra. Irire marire iimasicũ iigũpũ yujugũ ta áhrimi. ïgũ Espĩritu Santo áhrimi. ⁵Eropiro Goãmũ ya áriburire iimasiri mera mari mohmeburi baja áhrra. Irire mari iiburire doregũ yujugũ ta mari Opũ Jesu áhrimi. ⁶Mari ïgũ yarã ïgũ ya áriburire iimasiri mera mari mohmeri yujuropa ta áribeaa. Iri mohmeri ôaro wacũ iigũ yujugũ ta Goãmũ áhrimi. ⁷Espĩritu Santo marire Jesu yarã nũcũre mari iimasiburire apigũ Goãmũ turarire íhmugũ iimi. Ôpa ta iimi ïgũ Jesu yarãre áripehrerã mari ôaro mohmeboru dopa. ⁸Yujurãyerire ôaro masiri mera werecũ iimi Espĩritu Santo ta. Eropigũ gajirãre Goãmũ yare ôaro buhecũ iimi ïgũ Espĩritu Santo. ⁹Eropigũ gajirãre “Mari Goãmũ mera ôaro iimasia,” arĩ Goãmũre guñaturacũ iimi Espĩritu Santo ta. Eropa iigũ gajirãre turarire Espĩritu Santo ta ohomi ïgũ. Iri turarire ïgũ ocũ erãpũ dorecũrãre ôarã wacũ iima. Espĩritu Santo yujugũ ta árigũ iri turarire ohomi. ¹⁰Eropigũ ïgũ gajirãre deyoru moarire iimasicũ iimi ïgũ. Eropa iigũ Goãmũ yare ôaro weretaumasicũ iimi ïgũ gajirãre. Eropa iigũ gajirã Jesu yarãre buherire ôaro beyemasicũ iimi ïgũ. Eropa masirã watĩ ya buheri áricũ masima erã. Espĩritu Santo gohra ya iri buheri áricũ sãre masima erã. Eropigũ gajirãre erã peeyamarirã yare wereniguimasicũ iimi ïgũ. Eropigũ peeyamarirã yare erã wereniguicũ gajirãre weretaumasicũ iimi. ¹¹Iri áripehrerire iimasirire apigũ ta Espĩritu Santo ta yujugũ ta áhrimi. ïgũ gamero dopa ta marire yujurãyerire mari mohmeburire apimi.

Cristo yarā árīrā yuju curu ta āhraa mari, arī gojañumi Pablo

¹²Werenigui queori mera muare weregura: Mari dũpũ yuju dũpũ árĩquerecũ ta, mojotori, cuiiri, guburi, gamiri, iri tamera baja āhraa mari dũpũre árĩri. Eropa āhraa mari Cristo yarā. Bajarā árĩquereerā ta yuju dũpũ iro dopa ta yuju curu ta āhraa ĩgu mera. ¹³Eropirā Cristo yarā árĩrā ĩgu dũpũ iro dopa yuju curu ta āhraa mari. Judio masa, judio masa árĩbirā, pohro majarā, pohro majarā árĩbirā, baja cururi árĩquereerā ta yujugũ árĩgu ĩgu dũpũ iro dopa yuju curu ta āhraa mari. Espĩritu Santo yujugũ ta árĩgu ĩgu turari mera waĩyesũnirā marire yuju curu Cristo yarā árĩcũ iimi. Eropirā mari árĩpehrerā yujugũ Espĩritu Santore opaa Cristo ya curu majarā árĩrā.

Eropirā mari Cristo yarā yuju dũpũ iro dopa āhraa. ¹⁴Mari dũpũ yuju dũpũ árĩquerecũ ta mojotori, cuiiri, guburi, gamiri iri mari dũpũ árĩri baja āhraa. ¹⁵Mũ guburo wereniguiiri guburo árĩro ōpa arĩboya mũre gajiropa arĩro: “Mũ mojoto árĩbeaa yũhũ. Eropiro mũ dũpũ maja árĩbeaa yũhũ,” arĩboya. Mũ guburo eropa arĩquereero ta mũ dũpũ maja árĩro ta iiaa. ¹⁶Mũ gamiro wereniguiiri gamiro árĩro ōpa arĩboya mũre: “Mũ cuiuru árĩbeaa yũhũ. Eropiro mũ dũpũ majaru árĩbeaa yũhũ,” arĩboya. Mũ gamiro eropa arĩquereero ta mũ dũpũ maja gamiro árĩro ta iiaa. ¹⁷¿Mari dũpũ cuiuru dihta árĩcũ dohpa peebocuri mari? Masiya mara. ¿Eropirā mari dũpũ gamiro dihta árĩcũ dohpa ii wĩji pepibocuri mari? Masiya mara. ¹⁸Eropa árĩbeaa mari dũpũ. Ōpa āhraa. Mari dũpũ árĩrinore árĩpehrerire Goãmũ ĩgu gamero dopa ta apidi árĩmi mari dũpũre. ¹⁹¿Mari dũpũ árĩri maricũ dohpa waboyuri mari dũpũ? Mariboya. ²⁰Mari dũpũ ōpa āhraa: Yuju dũpũ árĩquerecũ ta mari dũpũ árĩri baja āhraa. Eropa ta mari Jesu yarā yuju dũpũ iro dopa árĩquereerā bajarā āhraa mari basi game itamumorā.

²¹Eropiro mũ cuirupũ mũ mojotore “Mũ itamucũ gamebeaa,” arĩmasibeaa. Eropiro mũ dipuru mũ guburire “Mũ itamucũ gamebeaa,” arĩmasibeaa. ²²Gaji mari dũpũ árĩrĩre “Bu árĩñariri āhraa,” mari arĩripũre ƣpũtu gahmea mari. ²³Eropirā gaji mari dũpũ árĩrĩre “Bu árĩñariri āhraa,” arĩ pepia. Eropirā irire ōaro deyoporo arĩrā ōaro ahmua. Eropirā gaji mari dũpũ árĩrĩre mari gũhyasĩrĩsĩrĩre ōaro ahmua ōaro árĩboro dopa. ²⁴Gaji mari dũpũ árĩrĩre mata ōari deyoripũre eropa amubeaa mari. Goãmũ mari dũpũ árĩri yujuñe gajĩnere gamebircũ iibiridi árĩmi. ĩgu mari dũpũ árĩrĩre árĩpehrerire ōaro amudigu árĩmi yuju dũpũ ōaro dũpũcũburire. Eropa iigu “Bu árĩñariri āhraa,” mari arĩripũre mari ōaro gamecũ iimi. Eropa ta ne yujugũre Jesu yagũre “Bu árĩgu āhrimi,” arĩmasibeaa mari. ²⁵Eropa ta árĩdoređi árĩmi Goãmũ mari dũpũ árĩri yujuro mera iri basi game itamuboro dopa. ²⁶Mari dũpũ árĩri yujuñe ñero taricũ gaji mari dũpũ árĩri sã ñero taria. Eropiro mari dũpũ árĩri yujuñe ōaro árĩcũ mari dũpũ árĩpehrero ōaro pepia.

²⁷Eropa arĩgu ōpa arĩdiagũ iiaa muare: Mũapũ Cristo ĩgu dũpũ iro dopa árĩrā yuju curu ta āhraa. Eropirā árĩpehrerā mũaa ĩgu dũpũ árĩri iro dopa

ãhraa ïgu yarã áriã. ²⁸Eropigũ Jesu yarã gamenererã watope mari game itamuburire apidigũ áriã Goãmũ marire. Õpa apipũ ïgu marire: Yujurãyeri guare buhedoregũ Cristo apimuhtadigũ áriã. Ero puhũ gajirãre ïgu yare weretaumorãre apidi áriã. Ero puhũ gajirãre Jesu yarãre buhemorãre apidi áriã. Eropigũ gajirãre deyoro moarire iimorãre, gajirãre dorecurãre erã taricũ iimorãre, erã puhũ gajirãre masare itamumorãre, gajirãre oparã árimorãre apidi áriã. Ero ojogoro peeyamarirã yare wereniguimorãre apidigũ áriã marire. ²⁹Eropa ïgu apicũ áripehrerã yujuropa iimorã áribeaa mari. Mari áripehrerã Jesucristo yare buhedore ïgu apinirã áribeaa mari. Eropirã Goãmũ ïgu yare weretaurã mari áripehrerã áribeaa. Eropirã áripehrerã masare buherã áribeaa. Eropirã mari áripehrerã deyoro moarire iimasirã áribeaa mari. ³⁰Eropirã mari áripehrerã dorecurãre taumasirã áribeaa mari. Eropirã mari áripehrerã peeyamarirã yare wereniguimasimorã áribeaa. Eropirã gajirã erã wereniguirire weretaumasimorã mari áripehrerã áribeaa. ³¹Eropirã Goãmũ ya áriburire mohmemasiburiñere gamerã ðaripũre turaro gameque mua. Eropigũ áripehreri yũ arãra tauro ðaro mua iiburire dohpaguere weregura yũhũ.

Gajirãre erã ðaro mahiburire, umupeoburire wereñumi Pablo

13 ¹Peeyamarirã yare masa ya wereniguirire, anyua ya sãre wereniguimasiquererã ta gajirãre mahibirã, duhpimorã áribiriboya mari. Eropiro mari wereniguiri sã eropa busũmaacãboaya mari gajirãre mahibirã áriã. ²Goãmũ yare ðaro weremuhtamasiquererã ta gajirãre mahibirã bu árimaacãrã áriboya mari. Eropirã masa erã masibirirare Goãmũ yare áripehreri masiri masipehoquererã ta gajirãre mahibirã, bu árimaacãrã áriboya mari. Goãmũre ðaro umupeotariri mera utãgu “Gajipũgue waporo,” arã wadoremasicquererã, mari gajirãre mari mahibirã bu áriã áriboya. ³Mari yare áripehrerire mojomorocũre oquererã ta erãre mahibiricũ iri mari ora duhpiburi áribiriboya. Eropirã Goãmũ ya áriburire mari iira dipuwaja mari dupũre gajirãpu soequererã ta, gajirãre mari mahibiricũ iri duhpiburi áribiriboya.

⁴Gajirãre mahirã mata guabeaa erã mera. Erãre mahirã ðaro iiaa. Eropirã gajirãre mahirã erã marire opanemocũ iaturibeaa. Eropirã mari mahigũ mera áriã “Mũ tauro árigũ ãhraa yũhũ,” arã iibeaa mari. Gajirãre mahirã, “Erãre masitarinũgaa,” arã pepibeaa. ⁵Eropirã gajirãre mahirã erãre umupeori mera queoro iiaa mari. Gajirãre mahirã mari ya áriburi dihtare guñabeaa. Erã ya ðaro áriburi sãre guñaa. Eropirã erãre mahirã disitũri wereniguibeaa mari. Eropirã marire erã ñero iicũ sãre erã mera guawajabeaa mari. ⁶Gajirãre mahirã erã ñero iirire mucubiribeaa mari. Diaye majapũre erã iicũ iarã burigã mucubiria erã mera. ⁷Gajirãre mahirã erã ñeri iicũ gajirãre ne quere moabeaa. Eropirã gajirãpu erãre erã werewuacũ peequererã ta irire peediabeaa mari. Õari dihtare peediaa mari. Gajirãre mahirã “Õarire iirãcoma,” arã cohrea mari erãre. Gajirãre mahirã erã iira mera mari ñero tariquererã ta erãre mahi duhosome mari.

⁸Gajirãre game mahiri ne pehresome. Goãmũ yare weretauripũ pũhrũ duhpiburi árísome. Peeyamarirã ya wereniguiri sã pehrea waroca. Goãmũ yare masitariri wajamariroca pũhrũgue. Mari masipehoro pũhrũgue duhpiburi gohra árísome iri. ⁹Dohpaguere Goãmũ yare mari merogã masia. Eropirã mari ãgu yare wererã mari merogã weremasia. ¹⁰Pũhrũgue ta mari masipehorãca. Eropiro mari merogã masira duhpiburi árísome. Irisubugue masipehorãca.

¹¹Iri õpa ãhraa: Majigũ árĩgu majigũ dopa wereniguiribũ yũhũ. Eropigũ majigũgã dopa pepiribũ. Eropigũ bugũ wagũ majigũ iro dopa árĩrare duhcũbũ. Eropa ta pũhrũguere mari dohpaguere merogã masirare duhura pũhrũ masipehorãca. ¹²Diuru õaro masure deyocũ iibiro dopa ta dohpaguere õaro masipehonibeaa dohpa mari. Pũhrũ Goãmũre mari õaro ãhamasirãgue mari masipehorãca. Dohpaguere mari merogã dihta masia dohpa. Goãmũ marire ãgu masipehodiro dopa ta pũhrũ mari sã õaro masipehorãca.

¹³Eropirã dohpaguere mari iimasiburi ãhreũe dujaroca. Goãmũre “Diaye ta árĩgu ãhrimi,” arĩ umupeoniguirãca. Eropirã marire ãgu mera õaro árĩniguirire mucubiri coreniguirãca. Eropirã gajirãre game mahiniguirãca. Goãmũre umupeori, ãgu mera árĩborore mucubiri coreri tauro ãhraa game mahiripũ.

Peeyamarirã yare wereniguirire wereñumi Pablo

14 ¹Eropirã gajirãre game mahirã árĩque mũa. Eropirã Goãmũ ya árĩburire mũa mohmemasiburire Espĩritu Santo ãgu apirare turaro gameque. Goãmũ yare mũa weremasiburi tamerare burĩgã gameque mũa. ²Peeyamarirã yare wereniguigũ Goãmũ dihta peeborore wereniguimi. Eropa arĩ wereniguigũ masa peeborore wereniguigũ iibeami ãgu. ãgu Eropa arĩ wereniguicũ peerã masapũ ne peebeama ãgũre. Masa erã masibiririre Espĩritu Santo ãgu turari mera wereniguigũ iimi ãgu. ³Goãmũ yare weretaugũpũ masapũ peeburire weremi. Eropa weregũ ãgu masare itamugũ iimi ãgu. Eropigũ erãre Jesucristore umupeonemocũ iimi. Eropigũ ãgu erã ñero taricũ ãgu erãre õaro siporãcũcũ iimi. ⁴Peeyamarirã yare wereniguigũ ãgu basi dihtare Jesucristore umupeonemocũ iimi. Gajirãre Jesucristore umupeonemocũ iibeami. Goãmũ yare weretaugũpũ gajirãre Jesu yarã gamenererãre Jesucristore umupeonemocũ itamumi ãgu. ⁵Peeyamarirã yare árĩpehrerã mũa wereniguicũ õaboaya yũ pepicũ. Eropa árĩquerecũ ta Goãmũ yare mũa weretaucũ tamerare turaro gahmea. Goãmũ yare weretaugũpũ peeyamarirã yare wereniguigũ tauro õagũ ãhrimi. Eropa árĩquerecũ ta peeyamarirã yare wereniguigũ ãgu wereniguirire gajigũ ãgu weretaucũ ãgu sã õagũ dujami. ãgu wereniguirire weretaugũ Jesu yarã gamenererãre Jesucristore umupeonemocũ iimi. ⁶Eropigũ, yũ acawererã, yũhũ mũa pohrogue peeyamarirã yare wereniguigũ wagũ mũare itamumasibiriboya yũhũ. Goãmũ ãgu yũre wererare weregũ itamua. ãgu yare Espĩritu Santo yũre masicũ iirare buhegũ mũare itamugũ iiaa.

7Peeyamarirã ya wereniguigu ãgu wereniguiri mari peebiro òpa iro dopa àhraa. Tarusure purirã, mari buamutëriñere irire mari queoro iibiricü, iri bayarire gajirãre masima masiya mara. 8Eropigu cornetare purigu surara árigu erã gamewejëboro corere queoro ãgu puribiricü gajirã surarapü masisome erã gamewejëboro gamenerore. Eropirã erã gamewejëboro core erã wejëburi mojore amuyubirã àhrima erã. 9Eropa ta mua sã peeyamarirã yare wereniguicü peerã gajirã irire peebeama. Eropa peebiricü mua wereniguiri duhpiburi áríbea erãre. 10I yebare baja wereniguiri árica. Eropirã irire wereniguirã erã basi erã eropa wereniguirire òaro peema. 11Ëgu ya wereniguirire yu peebiricü ãgu irire wereniguigupü “Gajirã yare wereniguimi,” arí pepicumí yure. Eropigu yu sã eropa ta arí pepica ãgure. 12Eropirã mua peeyamarirã yare wereniguirã, Espíritu Santo ãgu yare mohmemasi apira mera turaro mohmediaraa mua. Irire eropa iidiarã Jesu yarã gamenererãre òaro itamuburipure burigã mohmediaque mua.

13Eropigu peeyamarirã yare wereniguigu “Yu wereniguirire gajirãre òaro weretaumasiburire itamuque yure,” Goãmure arí serëporo ãgu. 14Peeyamarirã ya mera Goãmure serëgu yu pepiri mera serëgu iiaa. Eropa serëgu yu pepirire masibigu yu wereniguirire masibea. Eropa ãgu gajirãre itamubea yuhü. 15Ire masirã, òpa iirãca mari: Espíritu Santo ãgu turari mera peeyamarirã ya mera Goãmure serërãca. Eropirã gajisubü òaro masi pepirã gajirã erã òaro peeboro dopa erã ya mera Goãmure serërã iri sãre serërãca mari. Espíritu Santo ãgu turari mera peeyamarirã ya mera Goãmü yare bayarãca. Eropirã gajisubü òaro masi pepi gajirã erã òaro peeboro dopa erã ya mera Goãmure bayarãca. 16Mari eropa iibiricü peeyamarirã ya mera wereniguirã Espíritu Santo ãgu turari mera Goãmure, “Óagu turagu àhrimi,” mari aríquerecü ta gajirã ne peebeama. Erã eropa peebirã “Diaye ta àhraa,” arímasibeama. 17Peeyamarirã ya mera Goãmure “Óhaa,” arímasia mari. Mari eropa aríri òaro aríquerecü ta gajirã peebeama. Eropirã erãre Jesucristore umupeonemocü itamubea mari. 18Árípehrerã mua tauro yupü peeyamarirã yare wereniguia. Eropigu Goãmü yure eropa wereniguimasigu ãgu iicü ãgure “Óhaa,” arãa yuhü. 19Eropa wereniguigupü yu aríquerecü Jesu yarã gamenererã watope peeyamarropa peebirã “Diaye ta àirã ya mera yoari boje yu wereniguiquerecü duhpiburi áríbea erãre. Yuhü masa erã òaro peemasiboro dopa buhegu merogã yu buhequerecü ta iri tamera òapürica erãre.

20Yu acawererã, majirãgã pee masibirãgã iro dopa áribiricãque mua. Murã erã pee masirã áriro dopa árique mua. Eropirã ne masa dehyoarã erã ñeri iirire erã masibiro dopa ta árique mua. 21Goãmü yare erã gojarapü òpa àhraa Goãmü wereniguirire: “Gajirã ya queo wererãre oã masare yahare weredoregura. Eropigu gaji yeba majarã masare òarire yahare weredoregura oã masare. Yu eropa weredorequerecü ta erã yure peesome yu wererire,” arími Goãmü mari Opü, àhraa Goãmü yare erã gojarapügue. 22Peeyamarirã yare wereniguiri Goãmure umupeobirãre erãre ìhmuri àhraa. Eropiro peeyamarirã yare wereniguiri Jesu yarãpüre Goãmü turarire ìhmuri áríbea. Eropiro Goãmü yare wereripü Jesure gamebirãre Goãmü turarire ìhmuri áríbea. Goãmü yare wereripü Jesu yarãpüre

Goãmũ turarire ihmuri ãhraa. ²³Eropirã mua Jesu yarã gamenerecũ, peeyamarirã yare mua áripehrerã wereniguicũ, Goãmũ yare masibirã gajirã Jesure umupeobirã sã ñajari peebocoma. Mua eropa wereniguicũ peerã, erã mũare “Cue, goroweorã wahama,” arĩbocoma erã. ²⁴Áripehrerã mua Goãmũ yare mua werecũ tamera Goãmũ yare masibigu, Jesure umupeobigu sã ñajari peegu, ïgu ñero iirare masigucumi ïgu. Eropigu ïgu ñeri iirare bujawerebocumi ïgu. ²⁵Eropigu ïgu áriřicũrire ïgu pepiri sãre guñagucumi ïgu. Eropigu mereja Goãmũre “Yũ opu ãhrimi,” arĩgu umupeogucumi. Eropigu “Goãmũ diaye ta mua mera ãhrimi,” arĩgucumi ïgu mũare Goãmũ yare werecũ peegu.

Mua gamenererã òaro iique goroweoro mariro, arĩ gojañumi Pablo

²⁶Eropigu, yũ acawererã, mũare ire arĩgu iiaa: Mua gamenerecũ yujurãyeri mua mera majarã Goãmũ yare bayadiama. Eropirã mua gajirã buhediaa. Eropirã gajirã Goãmũ mũare ïgu wererare werediaa. Eropirã mua gajirã peeyamarirã yare wereniguidiaa. Eropirã mua gajirã iri wereniguirire weretaudiaa. Mua eropa iirã gajirãre erã Jesucristore umupeonemoboro dopa irire iique. ²⁷Eropirã peeyamarirã yare mua wereniguirã mua perã o ñrerã, erã nũcũ ta wereniguique mua gamenererisubu. Eropirã yujurãyeri wereniguique. Mua eropa wereniguicũ, yujugu mua mera majagu mua wereniguirire gajirãre weretauporo. ²⁸Mua wereniguirire weretaubu maricũ mua gamenererogue peeyamarirã yare wereniguibiricãque. Eropirã mua seyaro peeyamarirã yare Goãmũ mera wereniguique. ²⁹Eropirã Goãmũ yare werediarã perã o ñrerã iripẽta wereque mua. Mua eropa werecũ gajirã mũare peerã mua wererire Goãmũ ya áricũ òaro masiporo. Eropirã Goãmũ ya áribiricũ sãre òaro masiporo. ³⁰Eropigu Espĩritu Santo Goãmũ yare gajigũre ero doagũre ïgũre wereri ocũ, ïgu sã Jesu yarãre werediami. ïgu werediacũ ïha Goãmũ yare weremũtagũpũ werenigui duhuporo. ³¹Eropirã mua áripehrerã Goãmũ yare wererã, yujurãyeri wereque mua áripehrerã gajirã erã òaro peeboro dopa, erã òaro mucubiriboro dopaa. ³²Eropirã Goãmũ yare wererã árirã, òaro pee masirã, òaro peeñanugu wereniguirã áriřique. ³³Goãmũ ïgu yarã erã gamenererogue erã game wisicũ gamebeamĩ ïgu. Goroweoro mariro erã òaro áricũ gahmemi ïgu. Eropirã òaro iique mua áripehrerogue Jesu yarã gamenererã.

³⁴Áripehrero Jesu yarã gamenererore nomere wereniguibiricãro gahmea. Erã nomere maripũ wereniguidorebeaa. Goãmũ yare erã gojarapũ sã arĩro dopa ta nomere mũare òaro yũhrirã nome arĩro gahmea. Eropirã mua gamenererore nome masare werebiricãporo. ³⁵Jesu yarã erã gamenererore nome erã wereniguicũ òabeaa. Eropigo gajinore masidiago nomeo igo ya wihigue ta igo marapũre serẽpiporo.

³⁶Ire yũ wereburi òaro masique mua. Goãmũ yare weremũhtarã áriřbeaa mua. Eropirã ïgu yare peenirã mua dihta áriřbeaa. Gajirã sã ïgu ya buherire opama. ³⁷Mua mera majagu “Yũ tamera Goãmũ yare weregu ãhraa,” arĩ pepibocumi. Eropa arĩ pepigu i yũ mũare gojarare “Goãmũ doreri ta ãhraa,”

arĩ masiporo ïgu. Eropigu gajigu, “Espĩritu Santo iimasiburire ïgu apirare ðaro opaa yũhu,” arĩ pepibocumi. Eropa arĩ pepigu ïgu sã i yũ mware gojarare “Goãmũ ya doreri ta ãhraa,” arĩ masiporo. ³⁸ Irire ïgu masidiabiricũ yũ gojarare “Diaye áribeaa,” ïgu aricũ ïgure duhucãque. Peebircãque ïgure.

³⁹ Eropirã yũ acawererã, Goãmũ yare weremasiburire burigã gameque mwa. Eropirã mwa mera majarã mwa gamenererogue peeyamarirã ya erã wereniguidiacũ, “Wereniguibiricãque,” arĩbiricãque erãre. ⁴⁰ Eropa iirã ðaro iique. Eropirã gamenererã ðaro game, goroweoro mariro iique mwa.

Cristo ïgu masa mũriarare werepu Pablo

15 ¹ Dohpaguere yũ acawererã, ðari buherire yũhu mware wererare mware guñacũ iidiaca. Iri buherire ðaro peebu mwa. Eropa peerã iri buherire umupeonijarã ðaro ãhraa mwa. ² Mwa eropa umupeocũ irire mwa cóãbiricũ Cristo mware peamegue wabonirãre taugucumi. Mwa eropa peera pũhrũ Cristo yare mwa duhucãcũ iri mwa peera duhpiburi áribiriboya.

³ Òpa arĩ weremũtagura mware. Bu gohra áribeaa. Mware buhegu yũre Cristo ïgu wererare ðpa arĩ werebu: Goãmũ yare erã arĩ gojayudiro dopa ta mari ñeri wajare Cristo siripu. ⁴ Eropigu Goãmũ yare erã arĩ gojayudiro dopa ta Cristo ïgu sirira pũhrũ gajirã ïgure erã yaara pũhrũ uhrenũ waboro ïgu masa mũriaru. ⁵ ïgu eropa masa mũriara pũhrũ Pedrore dehyoaru. ïgu eropa dehyoara pũhrũ ïgu buherãre doce mera majarãre dehyoaru daja. ⁶ Erãre dehyoara pũhrũre yujusubu ta quinientos weca árirãre ïgu yarãre dehyoaru daja. Gajirã ïgure ïanirã sirituhañorã. Gajirã ïgu ïanirã bajarã erã mera majarã árinirã dohpaguere árinima. ⁷ Pũhrũ Cristo Santiagore dehyoaru daja. Eropa ïgu dehyoara pũhrũ áripehrerã ïgu buhedore apinirãre dehyoaru daja.

⁸ Áripehrerã gajirãre ïgu dehyoara pũhrũ yũ sãre dehyoami daja. Majigugã queoro masa deyobigugã ïgu masa dehyoanũrsiadiro dopa ta yũ sã Jesure umupeo nũrsiagu ãhraa. Yũ eropa áricũ erã pũhrũre dehyoami Jesu yũ sãre. Yũre ta ïgu dehyoatumi pare. ⁹ Ero coregue Jesu yarãre ñero iiribu. Eropa iidigu árigu gajirã Jesu ïgu apinirã áripehrerã erã docague gohra ãhraa yũhu. Eropigu dohpague sãre Jesu ïgu buhedore ïgu apibodigu áribiriribu yũhu. ¹⁰ Eropa áriqueregu ta Goãmũ ïgu yũre mahicũ dohpaguere Jesu ïgu apidigu ãhraa yũ sã. Eropigu ïgu yũre mahicũ dohpaguere ïgu gamerire iipehoa. Eropigu ïgu yũre mahicũ ïgu yagu eropa áricãgu iibea. Áripehrerã gajirã ïgu apinirã tauro yũru turaro mohmeabu. Eropa mohmegu yũ gamero iri mohmerire iibirabu. Goãmũ yũre mahigu yũre itamuami. ¹¹ Yũhu mware ðari buherire buhegu yũ áricũ erã mware buherã áricũ sãre yujuropa ãhraa. Gũaru ire buherã áriquererã ta bu gohra árirã iiaa. Gũa buheripu bu árii áribeaa. Eropirã mwaru i buherire ðaro peeabu.

Sĩrinirã mura erã masa muriaborore werepũ Pablo

¹² Cristo ĩgu sĩrira pũru ĩgu masa muriarare gua buhequerecũ “Sĩrinirã mura ne masa muriabeama,” arĩma mura mera majarã yujurãyeri. ¿Dohpa arĩrono eropa arĩri erã irire? ¹³ Ōpa masiporo erã. Sĩrinirã murare Goãmu masa muriacũ iibigu Cristo sãre ne masa muriacũ iibiriboũumi. ¹⁴ Eropigu Cristo ĩgu masa muriabiricũ õari buherire gua werera ne waja mariboya. Mura ĩgure umupeori sã waja mariboya. ¹⁵ Masa muriari maricũ guapũ Goãmu yare wererã gũyarã iiboya. Sĩrinirã mura erã masa muriabiricũ Goãmũpũ Cristore masa muriacũ iibiriboũumi. ĩgu eropa iibiricũ gua “Goãmu Cristore masa muriacũ iipũ,” arĩrã gũyarã iiboya. ¹⁶ Sĩrinirã murare Goãmu masubigu, Cristo sãre ĩgu masubiriboũumi. ¹⁷ Eropiro Cristo ĩgu masa muriabiricũ ĩgure mura umupeori waja mariboya. Eropiro mura ñeri dipuwajacũrã áriboya dohpa peamegue wamorã. ¹⁸ Masa muriariñe maricũ Cristo yarã mura sĩrimũhtanirã mura peamegue wamorã áriboũuma. ¹⁹ Cristore mari umupeora pũru mari sĩrirãgue mari masa muriasasibirimorã áriã áripehrerã masa tauro mojomorocũrã áriboya maripũ. Eropirã ĩgure umupeorã bu gohra áriire umupeorã iiboya mari.

²⁰ Eropa áribeaa. Diaye ta Goãmu Cristore õaro masa muriacũ iicãdi árimi. Cristo ĩgu masa muriara pũru mari sã sĩrirãgue masa muriamorã ta áhrra. ĩgu eropa masa muriagu, Cristo masa muria gubuyecũũumi marire. ²¹ Ōpa ta áhrra i: Adán masũ árimũhtadigu ĩgu ñerire iinũgara pũru masa sĩrinũgaũuma. Eropigu gajigu masũ Jesucristo õarire ĩgu iira pũru sĩrinirã mura masa muriasasima. ²² Adán yarã árinũrusiarãgue mari áripehrerã sĩrirãca. Eropa ta Cristo yarã mari áricũ mari sĩrira pũru marire masa muriacũ iigũcumi Goãmu. ²³ Yujurãyeri cururi marire Goãmu sihurisubu masa muriarãca. Cristo marire árimũhtadigu masa muriamũhtapũ. Pũru ĩgu i yebague dujaricũ ĩgu yarã sã masa muriarãcoma. ²⁴ Irisubu ta i mũm pehrerĩnũ áriroca. Eropigu áripehrerã ñerã oparãre, dorerãre, turarãre Cristo cóãgũcumi. ĩgu eropa iira pũru áripehrerã weca opũ ĩgu áriřare wiagũcumi Goãmũre mari Pagure. ²⁵ ĩgu wiaboro core mari Pagũ Cristore ĩhaturirãre ĩgu tarĩnũgapehoboro core Cristo tamera áripehrerã weca opũ áriřũcumi. Eropa iibu ta áriro gahmea ĩgure. ²⁶ ĩgure ĩhaturirãre ĩgu cóãra pũru sĩririñe sãre pehrerũ iigũcumi ĩgu. ²⁷ Goãmũ yare gojarapũgue õpa áhrra: “Áripehrerã weca dorebure apipũ Goãmũ Cristore. Áripehreri sãre apipũ ĩgure.” Eropa ta arãa Goãmũ yare erã gojarapũgue. “Áripehrerã weca dorebure apipũ Goãmũ Cristore,” arĩ gojagu, “Goãmũ weca doregu Cristo áhrimi ĩgu,” arĩdiabiriũumi. Goãmũpũ Cristore eropa apiũumi. ²⁸ Áripehrero Goãmũre ĩhaturirãre ĩgu cóãra pũru áripehrerã weca doregu Cristo Goãmũ magũ ĩgu árituhagu ĩgu opũ áriřare Goãmũre ĩgure apidigũpũre wiagũcumi. Eropiigũcumi “Goãmũpũ áripehrerã weca opũ áripehreri opũ gohra áhrimi,” áripehrero áripehrerã arĩmasiboro dopa.

²⁹ “Sĩrinirã masa muriasome,” arĩma gajirã. ¿Erã arĩri diaye áricũ duhpimorã gajirã masa sĩrinirã mura ya áriřurire erã waĩyebasanirã

ãhriri mua pepicũ? Sîrinirã mura masa mûriabiricũ erã ya áriburire gajirã waïyebasara duhpiburi áribiriboya.

³⁰Гуару гуа buheri dipuwaja umuri nucu gajirã guare erã ñero iidiacũ guhya ãhraa guã sãre. Guare eropa guhyaquerecũ ta masa mûriari áricũ masirã eropa buheniguicãa guã. ³¹Mari Opu Jesucristo yarã mua áricũ ñgure umupeonemorã mua wacũ yuru turaro mucubiri pepia yuhu mure. Iri diaye ta ãhraa. Eropigu “Yure noho erã gamerinu wejẽmaja guhya ãhrima,” yu aricũ iri sã diaye ta ãhraa. ³²Efeso majarã guarã õari buherire yu buhera waja yure pama. Masa mûriariñe maricũ Jesu yagu yu áribiricũ, yu ñero tarira waja duhpiburi áribiriboya. Sîrinirã mura erã masa mûriabiricũ õpa ariboya mari: “Puhruñari sîrirãca. Dohpa wasome mari. Eropirã bania, ihrirã, mari gamero dopa iirã,” ariboya mari.

³³Eropa arĩ guyarire pepibiricãque mua. “Ñerãre wapicurã, õarire mua iirare cãdijirãca mua,” arima masa. Iri diaye ta ãhraa. ³⁴Õarire pepirã árique mua. Eropirã õarire iirã árique daja. Eropirã ñerire iinemobiricãque daja. Gajirã mua mera majarã ne Goãmure masibeama. Mua guhyasîriburire mure eropa arãa.

Sîrinirã mura erã masa mûriaborore werenemopu Pablo

³⁵Eropi mua mera majagu õpa arĩ serẽpibocumi yure: “¿Dohpa ii sîrinirã mura masa mûriarãcuri? ¿Dohpa bejari dupucurã masa mûriarãcuri? arĩ serẽpibocumi yure. ³⁶Eropa arĩ serẽpigu pee masibigu ãhrimi. Oteriyere mari oterã iriye boacũ gohra puhri wiria. Boabiricũ ne puhri wirimasibeaa. Irire masia mua. ³⁷Puhritaridigu yucugugure otebeaa mari. Dipayeri dihtare otea mari. Iriyeri trigo yeri áriro ãhri, o gajiyeri áriro arica. ³⁸Iriyerire mari otera puhru Goãmuru ñgu gamediro dopa ta iriyerire buga mûriacũ iimi. Eropigu ojuducayerire ojuducañu wacũ iimi ñgu. Trigo yerire trigo sari wacũ iimi. Europa ta puhridoremi Goãmuru. ³⁹Árpeherã dupucuri yujuropa deyobeaa. Masa dupuru yujuropa ta ãhraa. Waimurã dupu sã gajiropa ta dehyoa. Mirimagu porã dupu sã gajiropa ta dehyoa. Eropirã wai sã gajiropa ta dupucuma. ⁴⁰Eropirã umaro majarã sã ãhrima. Eropirã i yeba majarã sã ãhrima. Eropirã umaro majarã dupu gajiropa dehyoma. Eropiro i yeba majarã umaro majarã iro dopa árbeama. ⁴¹Õpa ta ãhraa. Abe umu majagu gosemi. Eropi ñami majagu sã boje ãhrimi ñgu sã. Yuju diaye ta boyomi. Eropirã necã sã gajiropa bejari gosesirima. Necã majarã sãre mari iacũ gaji dipu daberogã gosesiriri dipu dehyoa. Eropiro gaji dipu turaro gosesiriri dipu dehyoa. ⁴²Eropa ta ãhrima sîrinirã mura erã masa mûriacũ. Masu ñgu dupure mari yaara puhru ñgu dupu boa waroca. Eropiro gaji dupu gajiropa áriri dupu umuri nucu ojocariburi dupu masa mûriaroca. ⁴³Ñgu dupure mari yaacũ sîridigu dupu ñeri dupu ãhraa. Goãmuru ñgure masucũ ñgu dupu õatariari dupu áriroca. Eropiro ñgu dupu mari yaara dupu turari mariri dupu ãhraa. Eropiro Goãmuru ñgure ñgu masucũ dupu turatariari dupu áriroca. ⁴⁴I yeba maja dupure mari yaarãca. ñgu sîridigu muru ñgu masa mûriacũ ñgu dupu umaro maja dupu ta áriroca. I yeba maja dupure mari opaa dohpagure. Puhru umaro maja dupu sãre oparãca.

⁴⁵Eropa ta arĩ werea Goãmũ yare erã gojarapũgue: “I yeba árĩmuhtadigu Adán waĩcũgu Goãmũ ñgũre iicũ ojocarigu wañumi,” arĩ gojañuma. Adán iro dopa árĩgũpũ ujutũyagũpũ Cristopũ ojocarire ogũ ãhrimi. ⁴⁶I yeba maja dũpũ árĩmuhtara dũpũ ãhraa. Pũhrũgue umaro maja dũpũ árĩroca. ⁴⁷Õpa ta ãhraa: Árĩmuhtadigu Adánpũ i yeba maja nicu mera Goãmũ ñgu iira dũpũre dũpũcũñumi. Ñgu pũhrũ aridigũpũ Cristopũ umaro majagũ árĩpũ. ⁴⁸Nicu mera dũpũcũmuhtadigu Adán árĩdiro dopa ta mari árĩpehrerã nicu mera iira dũpũcũrã ãhraa mari. Eropirã umarogue aridigu Jesucristo ñgu árĩdiro dopa ta ñgu yarã árĩpehrerã ñgu iro dopa dũpũcũrãca mari. ⁴⁹Mari Adán iro dopa ta dũpũcũrã árĩrã pũhrũ Cristo iro dopa dũpũcũrãca.

⁵⁰Yũ acawererã, mũare ire werediaa: I yeba maja dũpũ di mera diro mera árĩri dũpũ Goãmũ ñgu opũ árĩroguere umaroguere ne wasome. Mari dũpũ boaburi dũpũ ãhraa. Eropiro umarogue umũri nũcũ mari árĩboroguere i dũpũ wasome. ⁵¹⁻⁵²Iribojeguere masa erã masibirirare dohpaguere mũare werediaa: Mari mera majarã yujurãyeri sĩrisome. Eropirã mata erã dũpũre gohrotorã árĩrãcoma. Corneta ñgu puriturinũ eropa ta waroca marire. Õpa waroca: Corneta busũra pũhrũ sĩrinirã mũare Goãmũ masũgũcumi umũri nũcũ erã árĩmorãre. Eropirã dũpũre gohrotonirã árĩrãca mari sã. ⁵³Dohpaguere mari dũpũ boaburi dũpũ ãhraa. Eropigu mari Goãmũ mera árĩniguicãburire mari dũpũre gohrotogũcumi Goãmũ. Eropigu mari sĩriburi dũpũre gohrotogũcumi mari ne sĩribiburi dũpũpũre. ⁵⁴Mari dũpũre ne boabiburi dũpũre gohrotogũcumi. Eropigu marire sĩribiburi dũpũre eropa árĩniguiburi dũpũre gohrotogũcumi. Iri eropa marire gohrotocũ iribojegue Goãmũ yare gojarapũgue arĩ gojadiro dopa ta eropa waroca: Goãmũ sĩririñere cõacãmi. ⁵⁵Dohpaguere ne dipaturi sĩrisome. Eropiro sĩririñe mera dipaturi mari ñero tarisome. ⁵⁶Mari ñeri iira waja árĩcũ tamera sĩririñe mera ñero tarirãca. Eropiro Goãmũ doreri mari iimasibirira waja dipuwajacũca mari. Eropa dipuwajacũrã peamegue mari masa wamorã ãhraa. ⁵⁷Mari eropa árĩquerecũ ta mari Opũ Jesucristopũ marire peamegue wabiricũ iimi. Ñgu eropa ñgu árĩcũ masirã Goãmũ mera mucubiri “Õhaa,” arãa mari.

⁵⁸Eropirã yũ acawererã, yũ mahirã, Cristore mũa umupeorire duhubiricãque. Eropirã gajirã mũare õari buherire erã cõãdorecũ ne cõãbircãque irire. Eropirã umũri nũcũ mari Opũ Jesucristo ñgu iidorerare õaro iiniguicãque mũa. Mari Opũ Jesucristo yare mari iicũ bu gohra ta ne árĩbeaa. Ire masirã ñgu iidorerire õaro iiniguicãque mũa.

Gajirãre Jesu yarãre Corinto majarã niyeru erã oburire werepũ Pablo

16 ¹Dohpaguere gajirãre Jesu yarãre mũa niyeru oburire weregũra mũare. Galacia yeba majarãre Jesu yarãre yũ dorediro dopa ta mũa sã iique. ²Semanari nũcũ soorinũ árĩcũ árĩpehrerã mũa Jesu yarãre gajirãre mũa oburi niyerure merogã gameneoque. Merogã oparã merogã oque. Eropirã wũañariro oparã wũañariro oque. Semanari nũcũ mũa eropa iique mũa pohrogue yũ ejacũ mũa obeoburi niyeru opayutuhaboro

dopa. Eropigu erogue ejagu iripẽ niyeru wahasõ arĩripũre gojabasagura. ³Eropigu iripũre iri niyeru aĩgãmorãre mua beyenirãre ogura. Eropa otuhagu Jesu yarãre mua obeoburi niyerure aĩgãmorãre erãre obeogura Jerusalẽgue. ⁴Iri macaguere yu iiburi áricũ yu sã waguca. Yu eropa wacũ yu mera ta erã sã warãcoma iri niyeru orã warã.

Ĩgu erogue curiborore werepu Pablo

⁵Macedonia yeba majarãre ïhatari wahgãguca yũhu erãre. Tariagu mua pohro Corintogue ejaguca. ⁶Erogue ejagu mua mera bajamenuri áriboca yũhu gajisubu iigu. Yoañariri boje puhiró dihta mua mera áriboca yũhu. Eropirã gajipugue yu wacũ mua sã yure itamubeomasia. ⁷Mũare bajamenurigã ïadiabirica yũhu. Eropigu Goãmu gamecũ yoañariri boje mua mera áriguca yũhu. ⁸Eropa árdiaqueregu ta pentecoste bosenu áricũgue Efeso áriniguca dohpa. ⁹Ohõ Efesogue dohpaguere mari Opũ Jesu yare peediarã bajarã áhrima. Erã eropa árirã áricũ erãre werea. Yũhu erãre eropa werecũ yure ïadiabirã bajarã áhrima. Eropigu Efesogue áriniguca dohpa.

¹⁰Timoteo yu iro dopa ta mari Opũ yare iimi. Ĩgu eropa iigu áricũ mua pohrogue ĩgu ejacũ ñaro mera ĩgure bocatĩri, ĩgu mera ñaro mucubiriri mera árique mua. ¹¹Eropirã ĩgure tarinugabiricãque mua. Eropirã ĩgu mũare goeriserecũ ñaro mera ĩgure itamuque ĩgu yu pohrogue dujaricũ. Gajirã Jesu yarã mera gna ĩgure corerã iiaa. Eropirã ñaro mera itamubeoque ĩgure.

¹²Apolo mari acaweregu Jesu yagu mũare ĩgu ïagu wacũ turaro gamerabu. Eropigu ĩgure wadorerabu gajirã Jesu yarã mera ĩgu waborore. Yu eropa wadorequerecũ ta ĩgu dohpaguere wadiabeami. Eropigu puhru ĩgure iiri maricũ mua pohrogue wagućumi ĩgu daja.

Pablo ñadoretupu

¹³Ñaro pee masiyurã árique mua. Cristore umupeorã duhubiricãque. Ñaro guñaturarã árique. Eropirã Goãmu ya turari mera turarã árique mua. ¹⁴Áripehrerore iirã gajirãre mahiri mera irire iique.

¹⁵¿Estéfana ĩgu ya wihi majarã mera guñari mua? Erã Acaya yeba majarã ñari buherire peemũhtarã, iri yebare Cristore umupeomũhtanirã árima erãpu. Eropirã gajirãre mari acawererãre Jesu yarãre erã ñaro itamuniguicãma.

¹⁶Eropigu erã iro dopa árirãre, gajirãre Cristo yare itamurãre mua ñaro yũhricũ gahmea yũhu. ¹⁷Ĩgu Estéfana, Fortunato, Acaico sã yu pohrogue eratumama. Ohõ erã áricũ wũaro mucubiria yũhu. Mua maricũ mua mera mucubirimasibiribu yũhu. Eropigu erã eracũ mucubiria yũhu. ¹⁸Erã mera árigu ñaro siporãcũgu wahabu yũhu. Mua sãre eropa ta mucubiricũ iiañuma yu pepicũ. Mua pohrogue erã dipaturi wacũ daja erãre ñaro umupeoque mua. Eropirã gajirãre erã iro dopa árirã sãre umupeoro gahmea mũare.

¹⁹Asia majarã Jesu yarã mũare ñadorema. Eropirã Aquila, Priscila, erã ya wihi gamenererã mera Cristo ĩgu mahiri mera mũare wũaro

õadorema. ²⁰Õ majarã Jesu yarã árĩpehrerã mware õadorema. Mwa mera majarãre bocatĩrĩrã õaro mera mojoto ñeaque.

²¹Үһһ Pablo, уҮ basi i dihtare gojaa. Mware õadorea.

²²Mari OpҮ Jesucristore gajigҮ ĩgҮ mahibiricũ, GoãmҮ ĩgҮre dipuwaja moaporo. Mari OpҮ duru dujariporo.

²³Mari OpҮ ĩgҮ mahiri mera mware õadorea. ²⁴Mware árĩpehrerãre buringã mahia Jesucristo mera. Eropa ta árĩporo. Iripẽta ãhraa.

2 Corintios

Õpa gojabeoñumi Pablo Corinto majaräre

1 ¹Yũhũ Pablo Jesucristo yare ïgu buhedore ïgu apidigu ähraa. Mari Pagũ ïgu gamero dopa ta apimi yũre Jesu. Yũhũ, mari acaweregu Timoteo mera mũare Goãmũre umupeoräre Corinto majaräre gojabeoa. Árípehrerã Jesucristo yaräre Acaya majaräre mũa sãre gojabeoa. ²Eropirã Goãmũ mari Pagũ, mari Opũ Jesucristo mera mũare õadorea. ïgu itamuro mera õaro árique mũa.

Pablo ïgu ñero tarirare õpa arĩ wereñumi

³Mari Opũ Jesucristo Pagũ Goãmũ marire mojomoro ïhami. Eropigu ïgu dihta marire árípehrerinũri õaro siporãcucũ iimi. “Õatariagu ährimi ïgu,” arãa mari. ⁴Mari ñero taricũ ïagu marire ïgu yaräre itamumi ïgu gajiräre mari itamuboro dopa. Eropirã gajirã erã ñero taricũ erãpũre itamuro gahmea marire. Goãmũ marire ïgu itamuro dopa ta mari sã eräre itamurã. ⁵Cristo yarã mari árirã ïgu ñero taridiro dopa ta mari sã burigã ñero taria. Mari ñero taridiro dopa ta ïgu itamurire wũaro opaa. ⁶Gũarũ mũare itamurã ñero taria. Eropirã Cristo mera mũa õaro áriboro dopa gũa mũare werera dipuwaja gajirã ñero iima gũare. Gũa ñero tariquerecũ Cristo gũare itamumi. Eropirã Cristo gũare itamucũ gũarũ mũa sãre itamumasia. Eropirã gũa ñero taridiro dopa ta mũa sã ñero tarirã õaro mera yujuro bojerãca. ⁷Õaro mera mũa yujuro bojerã áriborore gũa masia. Gũa ñero taridiro dopa ta ñero taria mũa sã. Eropirã Goãmũ ïgu itamuri mera gũa yujuro bojediro dopa ta mũa sã yujuro bojerãca.

⁸Gũa acawererã, dohpaguere ire mũa õaro masicũ gũa gahmea. Asia yebaguere ñetariaro taribũ gũa. Gũa gamero iirã ne bocatiubiriboya. Õpa arĩ pepiribũ gũa: “Ne bocatiusome mari. Eropirã mari sirirãca,” arĩ pepiribũ gũa. ⁹Eropirã “Marire wejẽcãrãcoma,” arĩ pepiribũ gũa. Gũa eropa ñero taribũ Goãmũ dihtare gũa guñaturaboro dopa. ïgũrũ sirinirãre masugu ährimi. Eropa ïgũre guñaturã gũa gamero gũa bocatiubirirare masia. “Goãmũ ta marire itamumi,” arãa pare. ¹⁰⁻¹¹Gũare guhyaquerecũ ta ïgu itamuro mera taribũ. Pũhrũgue sãre dipaturi gũare taugũcumi. Mũa sã gũare itamumorã mũa Goãmũre serẽbasacũ sãre ïagu ïgu gũare taugũcumi. “ïgu ta gũare taugũcumi,” arĩ masia mari. Eropirã

ĩgu guare taucũ ĩarã, ĩgure “Ōhaa” arĩrãca mũapũ. Mũa bajarã serẽrare ĩgu yuhricũ ĩarã “Ōhaa, diaye ta ãhraa,” arĩrãca mũa bajarã Goãmure.

Pablo Corintogue ĩgu wadiarare wereñumi

¹²Eropirã gũa iirare guñarã mucubiriri mera õpa arĩ pepia gũa: I yebare Goãmũ ĩgu itamuro mera ñeri mariro õari mera masare wapicũ buhebu. Mũa sãre õaro wapicũ buhebu. Ōpa iirã gũa masiri mera iibiribu. Goãmũ guare ĩgu mahicũ ĩgu turari mera eropa iibu gũa. ¹³⁻¹⁴Eropirã õaro were mũare gojabeorã diaye ta werebu mũare õaro mũa masiburire. Dohpague guare õaro masinibea gũa. Gũa áricũre mũa turaro masicũ gahmea gũa. Eropirã mari Opũ Jesucristo dujaricũ gũa mera mucubirĩrãca mũa. Mũa mera gũa mucubiridiro dopa ta mũa sã gũa mera mucubirĩrãca.

¹⁵⁻¹⁶Eropa arĩ pepigũ Macedonia yebague wagũ mũa pohrogue wamũhtadiarabũ. Eropigũ mũare ĩhatariwahgãboya. Eropigũ erogue ejadigũ dujarigũ dipaturi mũa mera bajamenũrigã áriboya yũhũ. Eropirã pesubu mũa mera yũ áricũ ĩarã turaro mucubiriboya mũa. Mũa pohrogue yũ áricũ ĩanirã Judea yebague yũ wacũ ĩarã yũre itamuboya mũa. ¹⁷“Wagũra,” yũ aricũ peenirã árirã, yũ wabiricũ ĩarã “Pablo Jesure umupeobirã iro dopa gũyagũ iĩnumi,” ¿arĩ pepiri mũa? “Wagũra, arĩqueregũ ĩgu gamero mari pohro aridiabiriñumi ĩgu,” ¿arĩ pepiri mũa yũre? “Ĩgu arĩdiro dopa iibeami,” ¿arĩ pepiri mũa? ¹⁸Eropa arĩ gũyagũ iibeaa yũhũ. Eropigũ “Iigũra,” arĩgũ yũ arĩdiro dopa ta diaye ta iiaa yũhũ. Iire masimi Goãmũ. ¹⁹Yũhũ, Sila, Timoteo mera Jesucristo Goãmũ magũ yare mũare werebu. ĩgu Jesucristo “Iigũra,” arĩgũ, diaye ta iigũ ãhrimi. Goãmũ ĩgu arĩdiro dopa ta Cristo iimi. ²⁰Áripehri ĩgu Pagũ ĩgu masare “Ōpa õaro iigũra,” arĩ wererare Cristo iipehocãdi árimi. ĩgu eropa iigũ áricũ gũa ĩgu yare gajirãre werea Goãmure erã umupeoboro dopa. ²¹Cristo yarã marire árinigicũ iigũ Goãmũ ta ãhrimi. Eropigũ ĩgu yare weremorãre marire apimi ĩgu. ²²Eropigũ ĩgu yarã mari áricũ ĩagu irire marire masicũ iimi ĩgu. Eropigũ ĩgu Espĩritu Santore mari mera áridoremi ĩgu. Mari mera áricũ ĩha Goãmũ ĩgu marire õaro iiburire masia mari.

²³Dohpaguere yũhũ mũa pohro wabirirare diaye ta weregũra mũare. Yũ wereri diaye áricũ Goãmũ masimi. ĩgu ta yũ pepirire masimi. Mũa ñero iira dipuwaja turidiabigũ mũa pohroguere wadiabiribu. Erãre bujawerecũ iiri, arĩgũ mũa pohroguere Corintoguere wabiribu. ²⁴Eropirã “Mũare dorerã ãhraa gũa,” arĩrã iibeaa. Eropirã “Ōpa Cristore umupeoro gahmea mũare,” arĩrã iibeaa gũa. Mũa Cristore õaro umupeotuhabu. Mũare umupeonemocũ iirã mũa õaro mucubirĩrã áricũ iidiaca gũa.

2 ¹Wabigũ õpa arĩ pepibu: “Dipaturi erãre bujawerecũ iidiabeaa. Eropigũ dohpaguere wabeaa,” arĩ pepibu. ²Mũare bujawerecũ iidiabeaa. Mũa bujawerecũ ĩagu yũpũ mucubiribiriboya. Eropirã yũre mucubiricũ iimorã áribiriboya mũa sã. ³Eropigũ mũa pohrogue wabiribu. Wabigũ

mua árīricūre amuboro dopa muare gojabeobu. Mua yure mucubiricū iibonirā árīquererā ta yure bujawerecū iiboya mua mua pohroque yu wacū. Mua mera yu mucubiricū mua sã yu mera mucubirirāca. Irre masia yuhu. Eropigu mua mera bujawerediabigu “Wabeaa,” arī, carta gojabeobu. ⁴Eropigu muare gojagu wuaro pepigu ñero siporācugū, turaro co deco wiriri mera muare gojabeobu. Eropo gojagu muare bujawerecū iidiabiribu. Muare yu burigā mahirare muare masicū iidiagu muare eropa gojabeobu.

Erā mera majagu īgu ñero iirare cādijidoreñumi Pablo Jesu yarāre

⁵Mua mera majagu īgu ñero iira mera yure bujawerecū iimi īgu. Muare īgu turaro bujawerecū iidiro dopa ta yu säre wuaro bujawerecū iimi īgu. Īgu marire eropa burigā bujawerequerecū ta wātariaro dipuwaja moadorebeaa dohpaguere. ⁶Bajarā mua mera majarā īgu ñero iira dipuwaja moatuhāñorā. Iripēta dipuwaja moa duhuro gahmea īgure. ⁷Īgure mua dipuwaja moaniguicū burigā bujawerebocumi īgu. Eropigu Cristo yare duhubocumi. Eropirā īgu ñero iirare cādijique mua. Īgure itamuque īgu ōaro siporācuboro dopa. ⁸Eropirā īgure ōaro iique mua īgure mua mahirare īgu masiboro dopa. Mua eropa iicū burigā gahmea yuhu. ⁹Ero core muare gojabeogu “¿Diaye ta yure yuhrirācūri?” arī pepigu gojabeobu muare. Yure mua yuhricū iadiagu gojabeobu. ¹⁰⁻¹¹Dohpaguere īgu ñero iirare mua cādijicū īagu yu sã īgu ñerire cādijigura. Yure ñero iibirimi īgu. Muapure ñero iidi árīmi. Īgu eropa iidigu árīquerecū ta īgu ñero iirare cādijia yu sã. Muare ōaro itamudiagu Cristo īgu ĩhabeoro īgu ñero iirare cādijia. Irre cādijia Satana marire īgu tarinugabiriboro dopa. Īgu mari ñerire iicū gahmemi. Irre ōaro masia. Eropirā Jesu yarā erā ñeri iirare guñanigulbeaa mari Satana yapure iiri arīrā.

Troa waicūri maca árīgu Titore bocabigu wuaro bujawere pepiñumi Pablo

¹²Eropigu Troa waicūri macague Cristo yare buhegu ejaribu. Eroque yu ejačū bajarā masa ōari buherire peediarā árīma. Mari Opū īgu itamuri mera īgu yare yu buherire peerā bajarā masa árīma. ¹³Eropa árīquerecū ta mari acaweregu Titore bocatiribirinijagu wuaro bujawere pepigu erore árīmasibiribu, Eropigu ero majarāre goeriseretuhagu Macedonia yebague waha wabu īgure amagu.

Goāmū marire tarinugacū iimi, arī gojañumi Pablo

¹⁴Goāmūre mucubiriri mera “Ōhaa,” arāa. Goāmū ñerire árīpehrerire tarinugagu āhrimi. Cristo yarā mari árīcū īagu marire tarinugacū iimi. Poresudiro poresu sehyaboro dopa ta āhraa mari. Poresu sehyaro dopa ta Goāmū dorero mera árīpehreroguerē Cristore masicū iiaa mari. Eropo īgure masirā erā ōaro pepima. ¹⁵Cristo yarā árīrā masare Cristore guñacū iiaa mari. Mari eropiicū ĩha Goāmū mucubirimi. Masare Cristore guñacū iicū erā īgu árīrere masima. Goāmū īgu taumorā Cristo árīrere masima. Gajirā erā peamegue wamorā sã Cristo árīrere masima mari mera. ¹⁶Cristo árīrere masirā erā peamegue

wamorãpũ peamegue erã waborore masima erã. Goãmũ ãgu taumorãpũ áripehrerinũri ãgu mera erã áriburire masima. Eropirã ire Cristo yare mari mari gamero mera buhe ojogorocũmasibea. Goãmũ ãgu itamuri mera ta mari ãgu yare buhe ojogorocũmasia. ¹⁷Bajarã gajirã Goãmũ yare buhemaacãma niyerure wajatadiarã. Guapũ erã iro dopa ta iibea. Guayaro mariro Cristo ãgu turari mera ãgu yare buhea gua. Goãmũ guare ãgu obeorã árirã ãgu ãhurore ôaro buhea gua.

“Ôpa iigũra,” Goãmũ ãgu arĩ werepirare mama buherire wereñumi Pablo

3 ¹¿Dipaturi gua áricũrĩre mũare wererã iiri gua mũa pepicũ? Gajirã mũare erã buheboro core erã buheri queoro áririre masidiarã erã gojarapũre serẽmũhtabu mũa erãre. ¿Guare masitahaquererã ta iripũnore serẽri mũa guare? ¿O gajirã pohrogue gua buherã warã iripũnore guare aigãro gahmeri mũa pepicũre? ²Iripũnore gamebea gua. Muapũre ôari gohrotonirãre áripehrerã gajirã ãarã mũare gua ôaro buherare masirãcoma. Mũare gua buhecũ Cristore umupeorã ãgu yarã árinũgabũ mũa. ³Cristo yarã mũa áricũ ãarã masa mũare Goãmũ ya buheri gohrare gua queoro buherare masituhama. Mũare buherã Goãmũ yagu Espĩritu Santo ãgu itamuri mera buheabũ. ãgu Goãmũ ojocarĩgu gohra áhrimi. Gua eropa buhecũ peerã Cristore ôaro gahmeabũ mũa. Eropa gamerã mũa áricũ gajirã mũare ãarã Cristo yarã mũa áririre ôaro masima. Eropa masirã mũare Goãmũ ya buheri gohrare gua queoro buherare masima masa.

⁴Eropa wacũ masia gua Goãmũre guñaturari mera. Cristo ãgu itamuri mera eropa guñaturanigua mari. ⁵⁻⁶“Gua gamero i mohmerire iiaa gua,” arĩmasibea. Goãmũ ãgu itamuri mera ire iiaa gua.

Eropigu dohpaguere ãgu wererire ôari buherire Goãmũpũ ôaro guare buhemasicũ iimi. Eropa buherã iribojegue ãgu doreri Moisere ãgu apira dorerire buhebea. Espĩritu Santo mera mari Goãmũ mera ôaro áriburipũre buhea gua. ãgu dorerare mari gamero mera ne bocatiubea. Eropa mari bocatiubirira dipuwaja peamegue waboya mari. Espĩritu Santopũ mari Goãmũ mera áripehrerinũri ôaro árinigũicũ iimi. Ôari buheri buhecũ peeñanirãre ôaro árinigũicũ iimi.

⁷Goãmũ ãgu dorerire utãmijiriguge gojanijagu Moisere apĩñumi. ãgu eropa apira pũhrũ ãgu áriro gosesiriri dehyoamũriyoro Moisere “Goãmũ ãgu apira ôari áhraa,” arĩro dopa. Eropiro Moise diapo bũrigã gosesiriyoro. Cuimiju áriyoro. Pũhrũ ãgu gosesiriri pehrerisubu ãgu áriquerecũ ta masa ãgũre ne ãamehtumasibiriñuma. Iri dorerire ãgu apira pũhrũ iri dorerire iibirã masa dipuwajacũrã peamegue wamorã wañuma. Eropiro iri doreri masare peamegue wadorequerero ta, Goãmũ ãgu áriro gosesiriri mera árinũgayoro. ⁸Iri doreri tauro ôari buheripũ “Jesucristo masare taumi,” arĩ buheri ôataria. Iri buherire gajirãre mari buhecũ erã ôaro peecũ Goãmũ ta erã mera árigũcumĩ ãgu Espĩritu Santo mera. Eropiro iribojegue maja doreri tauro Cristo ya buheripũ ôataria. ⁹Goãmũ Moisere apira doreri iribojegue maja masare peamegue wadoreyoro. Eropa dorequerero Goãmũ ãgu gosesiriri mera árinũgayoro. Iri tauro ôari buheripũ Goãmũ ãgu turari mera áhraa. Iri buheri mera ôarã wahama masa Goãmũ ãgu ãacũ. ¹⁰Iribojegue Goãmũ ãgu doreripũ turari

árriquerero dohpaguere bu gohra ta áhrra. Óari buheripũ iri tauro turatariari áhrra. Iri buheri mera umaroguere mari wamasia. ¹¹Iribojegue Goãmũ ãgu doreri Moiserẽ ãgu apira doreri Goãmũ gosesiriri mera árnũgaquerero ta pehreburi árriyoro. Óari buheripũ “Jesu marire taugucumi,” arĩ buheripũ árnũgucãroca. Eropiro “Iri doreri tauro óari buheripũ óataria,” arĩ masia mari.

¹²Irire eropa masirã, güiro mariro óari buherire óaro werepehocãa gũa. ¹³Moise gũa iro dopa árrĩbirĩnumi. ãgũre Goãmũ ãgu gosesiriri pehrerore yũ acawererã masiri arĩgũ dopa ãgu diapore suhri gasiro mera cãhmotacãnumi Moise. ¹⁴Moise ãgu diapore ãgu cãhmotacũ Goãmũ gosesiririre ãgu óarire erã ñecũ sumarã íhamasibiridiro dopa ta erã dohpaguere óari buherire óaro masibeama. Goãmũ wererire iribojegue erã gojarapũrĩre erã buherã ne masibeama erã Israe masapũ. Cristore gamebirã masisome erã. ãgũre umupeorã tamera ãgu yare masirãcoma. ¹⁵Dohpague sãre Israe masa Goãmũ dorerire Moiserẽ ãgu apirare buhequererã, erãre cãhmotaro dopa ta ne masibeama erã. ¹⁶Erã mari Opũre Jesucristore erã gamecũ ãgu ta erãre masicũ iimi. Iri cãhmotariñere aĩro dopa ta mari Opũ marire ãgu yare óaro masicũ iimi. ¹⁷“Mari Opũ,” arĩrã Espĩritu Santore arĩrã iiaa. Mari Opũ ãgu Espĩritu Santo mari mera ãgu árcũ ãgu yarã áhrra. Eropa árrĩrã “Iribojegue maja dorerire iiro gahmea Goãmũ yarã árrĩmorã,” arĩbeaa mari. ¹⁸Eropirã Jesu yarã árrĩrã, Jesucristo ãgu óarire íhmurã iiaa mari. Eropĩgũ mari Opũ Espĩritu Santo marire gohrotocũ iimi. ãgu eropa iicũ Cristo óagũ árrĩdiro dopa ta óarã warã iiaa mari sã.

4 ¹Goãmũ gũare mojomoro íagũ, óari buherire weremorãre apimi gũare. ãgu eropa apicũ masirã ãgu yare buherã duhudiabeaa. ²Masa íabiro ñerire iicoreri gũhyasiuri áhrra. Irire gũapũ ne iibeaa. ãgu yare buherã gũyarire buhebiribũ. Eropirã gũa Goãmũ yare ne gohrotobeaa. Eropa iibirã óari buherire óaro diaye buhea gũa Goãmũ ãgu íhuro árrĩrã. Gũa eropa árrĩrcũrĩre árrĩpehrerã óaro masima gũare íarã gohra. ³Gũa iri buherire óari buherire werea. Gũa irire buhequerecũ ta gajirã masibeama. Eropa masibirãpũ peamegue wamorã áhrrima. ⁴Satana ñegũ í yeba majarã opũ erãre Goãmũ yare masibircũ iimi. Cuiiri íhajabirã erã íhajabiro dopa ta masibirã wacũ iimi erãre. Óari buherire Cristo ãgu turarire erã masibirã wacũ iimi ãgu erãre. Cristo Goãmũ ãgu árrĩrcũrĩre opami. ãgu Cristo Goãmũ gohra ta áhrrimi. ⁵Gũa buherã “Gũapũre umupeoque,” arĩ buhebeaa. Ópa arĩ buhea gũa: “Jesucristopũ áhrrimi mari Opũ,” arĩ buhea gũa. Gũapũ Jesure yũhrrĩrã áhrra. Eropirã mũare itamurã áhrra gũa. ⁶Negohraguere ópa arĩ dorepũ Goãmũ í umũ naitĩaro árcũ: “Boyoro árrĩque,” ãgu arĩcũ boyoa wayoro. Eropĩgũ dohpaguere ãgu ta iri turari mera marire masicũ iimi boyoro árrĩro dopa. Eropa marire masicũ iigũ ãgu óaro árrĩrcũrĩre marire masicũ iimi. Jesucristore masirã ãgu Pagũ ãgu óaro árrĩrcũrĩre masia mari.

Cristo turari mera mari áhrra, arĩ gojañumi Pablo

⁷Eropa masirã árrĩrã, Goãmũ ãgu turarire gajirãre masicũ iiaa. Eropa iirã árrĩquererã ta turabirã áhrra gũapũ. Mátasoro mata wahrirasoro iro dopa ta

gua sã turabirã ähraa. Gua eropa turabirã áriquererã ta gua masare Goãmũ yare werecũ iarã, gua gamero mera iimasibirare iarã õpa arĩ masirãcoma erã. “Goãmũ turari mera eropa arĩ wereniguima marire,” arĩrãcoma masa. Eropirã Goãmũpũre umupeorãcoma. ⁸Áripehrerã gajirã guare ñero iiquererã ta Goãmũ guare taucũ erã guare tarinugabeama. Eropirã gua gariborequererã ta ne Goãmũ yare buhe duhudiabea. ⁹Guare erã ñero iiniguiquerecũ ta Goãmũ guare eropa itamuniguicãmi. Guare erã pamehpiquerecũ ta igũ itamuri mera sãrĩbea gua. ¹⁰Erã wejësũmorã áricãrã tiiaa gua Cristo i yebaguere ñero igũ taridiro dopa ta. Erã wejësũmorã áriquererã eropa áriniguirã tiiaa gua sã Cristo igũ ojocaririre ïhmumorã. ¹¹Eropirã mũmri nũcu gajirã guare wejẽmaja guhya ährima Cristo yarã gua árirĩ dipuwaja. Õpa ta ñero tariquererã áriniguia gua Cristo igũ ojocaririre ïhmumorã. ¹²Eropirã mũare gua buheri dipuwaja guare gajirã wejẽmaja guhya ährima. Gua buherire mũa peenirãpũ mũmri nũcu Goãmũ mera árimorã ähraa.

¹³Goãmũ yare erã gojarapũ õpa ähraa: “Goãmũre umupeobũ. Eropigũ igũ yare werebũ,” arĩ gojañumi iribojegue majagu. Gua sã yujuropa ta ähraa. Goãmũre umupeorã igũ yare werea. ¹⁴I sãre õaro masirã igũ yare werea gua. Cristo igũ sãrira pũhrũ Goãmũ igũre masudi árimi. Eropigũ Cristo yarã mari áricũ ïagu igũ mari sãre masugũcumi. Igũ eropa masura pũhrũ igũ pohrogue aigãgũcumi marire. ¹⁵Eropirã mũare itamudiarã ñero tarĩa gua. Eropirã Cristo yarã mũa bajarã warã, bajarã mũa Goãmũre mucubiriri mera umupeorãca. Igũre “Õhaa,” arĩrãca.

¹⁶Mũa eropa umupeocũ iarã, gua ñero tariquererã ta bujawerebea. Eropirã Cristo yare were duhubea. Gua dũpũ mũmri nũcu turabiri wahgãro iiaa. Eropa turabiri wahgãquererã ta õaro siporãcũ Jesucristore guñaturari mera. ¹⁷Dohpaguere ñero tariquererã ta pũhrũ ñero tarisome. Eropirã Cristo yare were duhubea. Iri ñero mari tariri pehrea waroca. Eropirã marire merogã ñero tariro gahmea. Eropa mari ñero tarinirã árirã, pũhrũguere wũaro mucubiriri mera áriniguirãca Goãmũ mera. Eropirã mari ñero taridiro tauro burigã mucubiriri mera eropa áriniguicãrãca. ¹⁸Eropirã mari ïarire dohpaguere mari warore guñanũrubea. Mari ïabiriripũre pũhrũ mari Goãmũ mera áriniguiburire guñanũrũ. Mari dohpaguere ïari pehrea waroca. Mari ïabiriripũ áriniguicãroca.

5 ¹I sãre masia mari: Wihire mari cóãdiro dopa ta mari dũpũre cóãrãca. Eropigũ mama wihi iibodiro dopa ta Goãmũ mama dũpũre iigũcumi. Eropigũ iri dũpũre marire ogũcumi. Eropirã mũaroguere eropa áriniguirãca iri dũpũ mera. Irire masirã ñero tariquererã Goãmũ yare duhubea. ²Eropirã iri dũpũre mũmaro maja dũpũre turaro gamerã, mari eropa coreniguirã iiaa. ³Suhrirore turaro mari sañadiaro dopa ta iri dũpũre turaro gahmea mari. Eropa ta cohrea mari iri dũpũ marirã árdiibirã. ⁴Dohpague maja dũpũre cóãdiabiriquererã mũmri nũcu Goãmũ mera mari áriburi dũpũre burigã gahmea mari. Eropirã i mari dũpũ sãriburi dũpũ iri áricũ masirã, mama dũpũ mera Goãmũ mera eropa áriniguidiaa mari. ⁵Mari igũ mera áriniguiborore amuyudi árimi Goãmũpũ.

Eropa amuyugu ĩgu Espiritu Santore omũhtami marire. Eropigu ĩgu Espiritu Santo mari mera áricũ ĩha marire Goãmu ĩgu iiborore, “Diaye ta áhrra,” arĩ masia mari.

⁶Eropirã Goãmu mera sĩporã turarã áhrra. Güiro mariro áhrra mari. I sãre mari masia. I dũpu mari árimũhtara dũpu mera árirã, mari Opũ pohro árinibea. ⁷Umaro majare Goãmu sãre mari ĩabiriquererã ta “ĩgu diaye ta áhrimi,” arĩ masia mari. Eropirã ĩgure umupeoa. ⁸Eropirã mari Goãmu pohro waborore masia. Mari dũpũre i yeba maja dũpũre cõarã mari Opũ mera umarogue mari áridiaa. ⁹Eropirã Cristore mucubiricũ iidiaa mari. I yeba maja dũpu mera árirã ĩgure mucubiricũ iidiaa mari. Umarogue árirã sã ĩgure mucubiricũ iidiaa. ¹⁰Áripehrerã Cristo pohrogue mari wacũ ĩagu ĩgu mari iirare beyegũcumi. Eropiro mari iira masisũroca. Eropigu marire õarire mari iira wajare ogũcumi. Ñerire mari iira waja sãre ogũcumi. ĩgu eropa beyegũ áricũ masirã ĩgure mucubiricũ iidiaa mari.

Goãmũre mari mera õaro áricũ iimi Cristo, arĩ gojañumi Pablo

¹¹Eropirã guhyadiaro mera mari Opũre umupeoro gahmea marire. ĩgu marire eropa beyeburire masirã, Cristo yare masicũ iiaa gua masare. Erãre güisãrã, ĩgure umupeocũ iidiaa gua. Gua õarã áririre Goãmu õaro masimi. Gua eropa iirire mũa sãre õaro masicũ gahmea yũhũ. ¹²Dipaturi gua õarã áririre mũare wererã iibea. “Gajirãre tarinũgaa,” arĩmaacãnirãre mũa wereburire eropa wererã iiaa gua mũare. Erã basi eropa arĩ pepirãpu erã pepiriguere ñerã, guyaricũrã áriquererã ta masa erã ĩhuro dihtare õarã iro dopa iirima. Eropirã mũa guare mucubiriboro dopa, “Õaro iirã iima,” gajirãre mũa guare arĩ cãhmotaburire i áripehrerire mũare were gojarã iiaa. ¹³¿Gua õpa arĩ wererã pee masibirã áhriri gua mũa ĩacũ? Masa guare ĩarã pee masibirã iro dopa ĩhama guare. Goãmu yare gua werecũ ĩarã eropa ĩabocoma guare. Erã eropa arĩ ĩabonirã áriquererã ta pee masirã ta áhrra gua mũare eropa itamumorã. ¹⁴Cristo ĩgu guare mahicũ ĩarã masare eropa itamua. ĩgu eropa mahicũ ĩarã ĩgu yare eropa buheniguia gua. Marire mahigu yujugu ta Cristo mari áripehrerã ya ñeri dipuwajare sĩridi árimi. Eropigu áripehrerã mari ñeri dipuwajare sĩrimorã árinirãre sĩribasadi árimi. Irire guñarã ĩgu yare iiniguia gua. ¹⁵Áripehrerã mari ñeri dipuwajare sĩridi árimi ĩgu mari gamero dopa mari iibiriboro dopa. Eropigu ĩgu gameripũre iidoregu sĩridigu árimi ĩgu. Maripũre Goãmu pohrogue mari ejaborore eropa sĩridi árimi. ĩgũpu mari ya áriburire sĩrira pũhrũ masa mũriadi árimi. Eropirã mari gamero dopa mari ñaribejarire iibirã ĩgu yare iiro gahmea pare marire. ¹⁶Eropirã dohpaguere Jesure gamebirã gajirã erã áricũrãre ĩha werewũaro dopa ne arĩ ĩabea gua. Iribojeguere gua Cristore eropa ĩaquererã dohpaguere ĩgure õaro masia. ¹⁷Eropirã áripehrerã Cristo yarã warã õaripũre gohrotoa mari. Iribojeguere mari gamero mari árirare duhucãa mari. Dohpaguepũre õaripũre corerã iiaa mari.

¹⁸Goãmũpu marire õarire gohrotocũ iimi. Iribojeguere mari Goãmu mera õaro áribirimũriũ. Eropigu Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja sĩribasara mera Goãmu marire ĩgu mera õaro áricũ iidi árimi. Eropa iigu guare ĩgu yare buhedoregu apimi.

Eropa buherã, gajirãre Goãmũ mera erã õaro áricũ iiaa gũa sã. ¹⁹Õpa arĩ masare weredoremi Goãmũ guare: “Mari masa ãgu mera õaro áribirinã áriquerẽcũ Goãmũ Cristo sãrira mera marire ãgu mera õaro áricũ iimi. Eropigu Cristore mari umupeocũ ãagu mari ñeri dipuwajare dipuwaja moabeami Goãmũ marire,” arĩ weredoremi Goãmũ guare. ²⁰Eropirã Cristo yare weremorã ãgu obeonirã áhrraa gũa. Goãmũ ãgu basi muare ãgu werebodiropã dopa ta guapũ muare õpa arĩ werea: Cristore werebasarã iiaa. Eropirã muare werea. Goãmũre mũa ihaturirare iripẽta duhuque. ²¹Cristo ãgu ñerire iibiriquerẽcũ ta Goãmũ ãgure mari ñeri dipuwajare sãridoremi árimi. Eropã iigu mari ñeri dipuwajare dipuwaja moadi árimi Goãmũ ñeri dipuwajare dipuwaja moabeami Goãmũ marire,” arĩ Jesucristore. ãgu eropa iidi árimi Cristo yarã mari wacũ, Goãmũ iropã dopa õarã mari áriropã dopa.

6 ¹Goãmũ eropa iigu ãgu muare ãgu õaro mojomoro ãarare ihmumi. Eropirã Goãmũ yare mohmebasarã árirã ire turaro muare iidorea gũa. Goãmũ õaro iirare õari buherire mũa peediropã dopa ta iique mũa. Mũa peediropã dopa ta mũa iibiriocũ mũa peera duhpiburi áribea. ²Õpa arĩmi Goãmũ ãgu yare erã gojarapũgue:

beami Goãmũ marire,” arĩ Muare yũ õaro iiburinũri áricũ mũa serẽre pee yũhrigũra. Eropigu muare peamegue wabonirãre yũ tauburinũri áricũ itamugũra, arĩmi ãgu.

Peeque mũa. Dohpague Goãmũ masare ãgu õaro iiburinũri áhrraa. Dohpague masa Jesucristore umupeoburinũri áhrraa Goãmũ erãre tauboro dopa. Eropirã dohpague ãgure umupeoro gahmea, arĩ werea gũa.

³“¿Õari buheripũre gamebiribocuri?” arĩrã, ne merogã gajirãre ñero iibeaa gũa. Gajirãre ne ñero arĩ wereniguibeaa. ⁴Ire iibirã Goãmũ pohro majarã gũa áririre muare masicũ iidiaa. Eropirã ãgu yare buherã õpa áhrraa gũa: Ñero tarirã gajino moorã bocatũua. Guare erã ñero iiquerẽcũ ta guaro mariropã áhrraa. ⁵Õpa ñero taribũ gũa: Masa guare pacũ, peresu erã iicũ, masa bajarã guare wejẽdiarã erã gaguiniguicũ peerã ñero taribũ gũa. Gũa turaro mohme oẽarã sã, wũja pũriquerẽcũ ta carĩbirã sã, oaboarã sã ñero taribũ. ⁶Eropirã õaro áriricuri mera diaye buhebu. Eropirã Goãmũ yare buherã õaro masiri mera buhebu muare. Eropirã ne guabiribũ gũa. Eropirã õaro mera buhebu gũa muare. Eropã iirã Goãmũ pohro majarã gũa áririre ihmurã iibũ gũa muare. Espĩritu Santo ãgu itamuri mera eropa ta Goãmũ pohro majarã gũa áririre ihmurã iibũ gũa muare. Eropirã diaye muare gũa mahicũ ãarã ãgu pohro majarã gũa áririre masia mũa. ⁷Eropirã õari buherire diaye muare werecũ ãarã, Goãmũ turari mera gũa iicũ ãarã, ãgu pohro majarã gũa áririre masia mũa. Óaripũ áripehreri gũa iira gũa mojo iropã dopa áhrraa gũa õaro cãhmotaboro dopa. Iri óarire iirã gũa watĩre cãhmotarã iiaa. Eropirã iri óari gũa iira mera gũa ãgure tarinũgaa. ⁸Eropã iirã gajirã guare umupeoma. Gajirãpũ guare umupeobeama. Gajirã õaro wereniguima guare. Gajirãpũ ñero arĩ wereniguima guare. Diaye gũa werequerẽcũ ta “Gũyarã áhrrima,” arĩ weresãma gajirã guare. ⁹Gajinũre guare masirã dopa iima. Gajinũre guare masibirã dopa iima. Guare erã wejẽdiakerẽcũ ta ojocarinia

gua. Erã buriḡã panirã áriquererã ta ojocaria gua. ¹⁰Gua yujuyerinuri bujawererã áriquererã ta, eropa mucubirinigua. Mojomorocurã áriquererã ta erãre ðari buherire buherã erãre wuaro doberire gua obodiro dopa ta iirã iiaa erãre. Gajino moorã áriquererã ta, diaye ta Goãmũ yare opapehocãa gua.

¹¹Corinto majarã, yũ acawererã, mũare ðaro mera werepeho gojabũ gua mũare. Mũare turaro mahirã eropa werebũ. ¹²Gũapũ mũare mahi duhubirabũ. Mũapũ guare mahibiriñaria. ¹³Eropiḡũ yũ porãre yũ werebodiro dopa ta mũare weregũra: Mũare gua pepidiro dopa ta mũa sã eropa ta ðaro pepique gũare. Eropirã gũare mahique mũa.

Cristore umupeobirãre wapicũdorebiriñumi Pablo

¹⁴Eropirã Cristore umupeobirã mera eropa wapicũniguibiricãque. Erã mera majagũ áriḡbita. Yujuro mera áriḡbea mũa. Õarire iigũ, ñerire iigũ mera ðaro áriḡmasibeami. Boyoro iro dopa áriḡã Goãmũre gamerã áhriima. Naitĩaro iro dopa áriḡã Goãmũre gamebirã áhriima. Eropirã erã perã game wapicũmasibeama. ¹⁵Eropiḡũ Cristo watĩ mera yujuro pepibeami. Eropiḡũ Cristo yagũ, Cristore umupeobiḡũ mera ðaro game wapicũmasibeami. ¹⁶Goãmũre umupeori wihigue goãmarã wéanirãre mari apicũ queoro wabeaa. Eropa ta Cristo yarã Cristore gamebirã mera wapicũniguicũ queoro wabeaa. Erã pe curu majarã yujuro mera erã áriḡmasibeama. Goãmũ wihi iro dopa áhriima mari. Iḡũ wihi áriḡro dopa ta mari mera áhriima iḡũ. Õpa arĩñumi Goãmũ iḡũ yare erã gojarapũge:

Erã mera ta áriḡũra yũhũ. Eropiḡũ erã watope ta eropa áriḡniguigũra. Yũhũ Goãmũ erã opu áriḡũra. Eropirã erãpũ yaharã masa áriḡrãcoma, arĩñumi iḡũ.

¹⁷Eropiḡũ ðpa arĩnemoñumi iḡũ mari Opu:

Erã ñerã mera ne dujabita. Eropirã erãre wapicubita. Yũre gamebirã yare ñerire ne iibiricãque. Eropiḡũ yũpũ mũare wapicũgũra. ¹⁸Eropiḡũ mũa pagũ áriḡũra. Mũapũ yũ porã áriḡrãca, arĩñumi mari Opu turatariagũ.

7 ¹Yũ acawererã, yũ mahirã, mũare ire weregũra: I áriḡpeherrerire Goãmũ marire iḡũ eropa arĩ werecũ iarã áriḡpeherrerire mari dupũre goroweorire duhurã. Eropirã mari pepiri sãre goroweorire duhurã. Eropirã Goãmũre ðaro umupeori mera ñero iiro mariro áriḡã mari.

Pablo mucubiriri mera wereñumi Corinto majarãre

²Õaro gũare mahique. Ne merogã mera ñero iibiribũ gua mũare. Eropirã gũa buheri mera mũare ñero iicũ ne iibiribũ gua. Ne yujugũre mũa mera majagũre gũyari mera waja gamebiribũ. ³Eropa arĩḡũ “Dipuwasacurã áhriima mũa,” arĩḡũ iibeaa mũare. Mũare mahia gua. Irire mũare weretuhabũ. Ojocarirã yuju curu ta áhriima mari. Mari sirira puhrũge sãre yuju curu ta áriḡrãca mari. ⁴Õaro mũa iirare masia yũhũ. Eropiḡũ mũare guñabeogũ mucubiria. Eropirã gũa ñero taririsubure mũa ðaro iira querere pee buriḡã mucubiribũ yũhũ.

⁵Eropi Macedonia yebague gua ejara pũhrũ, erogue ejarã ne soobiribũ gua. Eroguere ñero taribũ gua. Gajirã gua mera game dũyasoma. Eropirã “Cristo yare duhubocoma,” arĩrã Cristo yarãpũre wũaro guñaricubũ gua. ⁶Gua eropa ñero taricũ Goãmũpũ guare òaro siporãcũcũ iimi. Ìgu marire bũjawererãre mucubiricũ iigu àhrimi. Eropigu Tito gua pohrogue ìgu dujariro mera guare mucubiricũ iimi Goãmũ. ⁷Tito ìgu eracũ ìarã mucubiribũ. Iri dihtare mucubiribiribũ. Mũare ìgu òari quere werecũ sãre turaro mucubiribũ. Yũre mũa ìadiarare weremi guare. Yũre mũa bũjawerera sãre weremi ìgu. Yũre “Goãmũ yare iigu iimi Pablo,” mũa gajirãre arĩ werera sãre weremi ìgu. Ìgu eropa aricũ peegũ turaro mucubiribũ yũhũ.

⁸Ero core yũhũ mũa ñero iirare were gojabeorapũ mera mũare merogã bũjawerecũ iribũ. Eropa iidigu arĩqueregu ta “Iri carta mera ñero iibũ,” arĩbeaa. Iripũre mũa buhera pũhrũ bũjawereyoro mũa. Eropigu ne gojabeora pũhrũ ta “¿Ñero iari yũhũ?” arĩ pepiribũ. Eropa arĩqueregu ta “Ñero iibũ,” arĩbeaa dohpaguere. ⁹Dohpague tamerare mucubiria yũhũ. Mũa bũjawererare peegũ mucubiribeeaa. Mũa bũjawererã òaripũre gohrotorapũre peegũ mucubiria yũhũ. Mũa ñero iirare bũjawerecũ ìagu Goãmũpũ mũare òarire gohrotocũ iidi arĩmi. Eropirã mũare bũjawerecũ iirã ñero ii goroweorã iibiribũ gua mũare. ¹⁰Eropirã Goãmũ ìgu gamero dopa ta bũjawererã, mari ñerire bũjawere òaripũre gohrotorãca. Eropa ta mari bũjawerecũ ìagu mari peamegue wabonirãre taumi Goãmũ. Eropiro mari eropa bũjawerecũ òha àhraa marire. Cristore gamebirãpũ erã bũjawerequererã erã ñerire duhubirã peamegue wamorã arĩnima. ¹¹Mũapũ Goãmũ ìgu gamero dopa ta bũjawereayoro. Mũa eropa bũjawererã òpa iirã waĩcuabũ mũa: Dohpaguere ñerire iirãre eropa ìacãbirã waĩcuabũ mũa. Ne iri ñerire gamebirigohracãyoro mũa. Erã ñeri iira mera guayoro. Erãre ñerire iirire duhdorerã waĩcuabũ mũa. Eropirã erã ñerire giirã waĩcuabũ mũa erã iro dopa iiri arĩrã. Eropirã yũre mahirã yũre ìadiayoro mũa. Eropirã ñeri iigũre dipuwaja moayoro. Iri arĩpehrerire mũa iira mera iri ñeri dipuwaja marirã mũa arĩrĩre ìhmuabũ mũa guare. ¹²Iribojegue ñero iigũre mũare were gojabeoqueregu ta ìgũre itamubu eropa arĩ gojabeobiribũ yũhũ. Ìgu ñero iidigu sãre itamubu eropa arĩ gojabeobiribũ. Mũapũre itamubu iripũre gojabeobũ. Goãmũ ìgu ìhurore guare òaro umupeoa mũa. Irire mũa umupeorare mũa òaro gunãboro dopa iripũre gojabeobũ mũare. ¹³Eropirã Tito mũa iira quere guare werecũ peerã bũrigã mucubiria gua.

Tito sã mũa mera turaro mucubiricũ ìha gua sã mucubiribũ. Ìgũre mũa òaro mera bocatĩricũ peerã, mũa mera ìgu mucubirirare peerã, gua sã òaro mucubiribũ. ¹⁴Negohraguere mũa pohro ìgu waboro corere mũa mera yũ mucubirirare, òarã mũa arĩrãre werebũ ìgũre. Eropirã yũ arĩdiro dopa ta òaro iiaayoro mũa ìgũre. Eropigu ìgũre yũ arĩrãre guhyasĩribirabũ. Titore mũare gua werera diaye ta arĩbũ dohpaguere ìgu ìadiro dopa ta. ¹⁵Mũa pohrogue ìgu ejacũ umupeori mera bocatĩriayoro mũa. Eropirã guhyadiaro mera ìarã tarinũgaro mariro mũa yũhrirã arĩcũ ìapũ ìgu. Eropigu mũare mahinemogu

iimi ĩgu. ¹⁶Dohpaguere ôaro yũhrirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta mũa ôaro mũa iipehorã áricũ ôaro masia yũhũ. Eropa masigu burigã mucubiria.

Cristo yarã árirã gajirãre eropa ocãro gahmea marire, arĩ gojañumi Pablo

8 ¹Gũa acawererã, ire mũare masicũ gahmea gũa. Cristo yarã Macedonia yeba majarã Goãmũ mahiri mera ĩgu mojomoro ĩari mera erã iirare mũare weregura. ²Erã ñero tariquererã ta, niyeru moorã áriquererã ta mahiro mariro eropa ocãma gajirãre. Cristo mera turaro mucubirã árirã, erã gajirãre ôaro mera erã oparire eropa ocãma. ³Mũare arĩgu iiaa. Erã erã oparopẽ orã, tauñariro oma. Erã gamero oma erã. ⁴Goãmũ yarãre mojomorocũrãre turaro itamudiarã, erãre erã obeorire aĩdorema gũare. ⁵“Ipẽ orãcoma erã,” arĩ gũa pepidiro tauro oma erã. Ôpa iima erã: Negohraguere niyerure erã oboro core mari Opũ ĩgu gamerire iidiarã árituhama. Eropirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta gũa sãre umupeori mera yũhrinirã árima. Eropa iirã árirã erã niyeru sãre oma. ⁶Erã eropa ocũ ĩarã Titore gũarũ ôpa arĩbũ: “Erãre mũ buhenugadiro dopa ta Corinto majarã sãre erã mojomorocũrãre oburire wereque,” arĩbũ gũa ĩgũre. Mũa sã gajirãre mojomoro ĩarã mũa itamuboro dopa eropa arĩbũ ĩgũre. ⁷Eropirã mũarũ áripehrerire ôaro iirã árituhaa. Cristore diaye ta ôaro umupeoa mũa. Eropirã ĩgu yare ôaro werea. Eropirã Goãmũ yare ôaro masia mũa. Eropirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta turaro iidiaa. Eropirã gũare mahia mũa. Eropa ta ôaro iirã árituhaa mũa. Mũa eropa ôaro iirã áriquerẽcũ ta merogã dũhyania mũa iipehoburi. Mojomorocũrã tamerare mũa mojomoro ĩacũ gahmea gũa. Eropirã erãre mũa ôaro mera wũaro ocũ gahmea gũa.

⁸Eropa arĩgu mũare doregohragũ iibea yũhũ. Eropa arĩ weregũ iiaa mũare. Gajirã mojomorocũrãre erã turaro itamurare mũare weregũ iiaa. ¿Mũa diaye ta gajirãre mojomoro ĩhari? arĩ masidiagu iiaa. ⁹Mari Opũ Jesucristopũ marire ĩgu mojomoro ĩarare masia mũa. Iri diaye ta áhrea. ĩgu ũmaroguere wũaro opagũ áriquerẽgu ta i yebaguere arigu mojomorocũro warũ. Eropigu mũa ya áriburire sirigu sã mojomorocũro warũ. Ôpa ta warũ mũarũ mũa wũaro opaboro dopa, ĩgu mera mũa ôaro áriniguiçaborore.

¹⁰Mũare weregũ iiaa. Ôpa pepia yũrũ: Yũju bojori wahaa mũa mojomorocũrãre odiara pũhrũ. Mũarũ mojomorocũrãre odiamũhtaribũ. Eropirã erãre omũhtabonirã áribũ mũa. ¹¹Eropirã mũa odiarare dohpaguere oho ojogorocũque. Mũa odiamũhtadiro dopa ta dohpaguere ôaro opehoque. Eropirã pagari oparã árirã wũaro oque. Merogã oparã árirã merogã oque. ¹²Burigã mũa odiari mera irire mũa orare Goãmũ mucubirigũcumĩ. Eropirã ôaro mũa omasiopẽ oque. Mũa oropẽ ta mucubirigũcumĩ. Mũa opabirirare mũa ocũ gamebeamĩ ĩgu.

¹³“Mojomorocũrãre oque,” arĩgu erãre wũaro opadoregũ iibea. Eropigu mũarũre mojomorocũrã dujacũ iidiaabaa. ¹⁴Mũare yujuro mera opadoregũ eropa arĩgu iiaa. Dohpaguere mũarũ wũaro opaa. Eropa oparã gajinore moorãre omasia mũa. Pũhrũ mũare gajino moocũ erã sã mũare omasima. Mũa eropa game orã yujuropa oparãca áripehrerã Cristo yarã. ¹⁵Eropa ta

āhrraa Goāmũ yare erã gojarapũ: “Wũaro aĩgu sã gajigu tauro opabeami. Merogã aĩgu sãre ne merogã dũhyabeaa,” arãa Goāmũ yare erã gojarapũ.

Tito ĩgu mera majarã mera Corintogue wañumi

¹⁶Eropi mũare yũ itamudiro dopa ta Tito sã mũare itamudiami. Goāmũrũ ĩgu itamudiacũ iimi ĩgũre. ĩgu eropa iicũ ĩagu “Ōhaa,” arãa Goāmũre. ¹⁷Titore gũa mũa pohrogue wadorecũ ĩgu ōaro mera yũhriami. Eropigu ĩgũre mũa pohrogue gũa wadoreboro coregue ta mũa pohroguere “Wagũra,” arĩ guñatuhadi āhrami ĩgu.

¹⁸Ĩgu gajigu Jesu yagu mera wapimoa obeobũ gũa. Tito mera majagu áripehrerã gajirã Jesu yarã erã umupeogu āhrimi. Ōari buherire ōaro ĩgu mohmegũ áricũ ĩarã ĩgũre ōaro umupeoma. ¹⁹Eropirã Jesu yarã ĩgũre ta gahmeama gũa mera curibure. Iri niyerure mojomorocũrã pohrogue gũa aicũ gũa mera curibure gahmeama ĩgũre. Iri niyerure mũa gameneorare gũa mojomorocũrãre orã wacũ ĩarã mojomorocũrãrũ “Marire mari Opũ itamugu iimi,” arĩrãcoma. Gũa eropa ocũ, erãre bũrigã mari itamudiarare masirãcoma. ²⁰Eropirã i niyerure wũaro Jesu yarã erã odorere gũa airã ōaro ĩhadiburãca erã orare gũare weresãri arĩrã. ²¹Mari Opũ ĩgu ĩhabeoro diaye ōaro iidiaa gũa. Eropirã masa erã ĩhuro sãre ōaro iidiaa.

²²Eropa iimorã gajigũre mari acaweregũre obeorãca Tito sã mera. Gũa ĩgu mera obeogũre bajasuburi gajirãre ĩgu ōaro itamucũ ĩabu gũa. Eropigu dohpaguere mũarũ gajirãre mũa itamudiacũ ĩagu ero core ĩgu iidiro tauro ōaro mũare itamudiami. ²³Tito sãre mũare weregũra. ĩgu yũ mera majagu āhrimi. Mũare yũ itamucũ ĩgu yũ mera mohmegũ āhrimi. Gajirã ĩgu mera wamorã Jesu yarã erã beyenirã erã obeorã āhriima. Erã Cristo yare iima gajirã Cristore erã umupeoboro dopa. ²⁴Erã eropa árirãre mahiri mera ōaro erãre bocatĩrique mũa. Mũa eropa iicũ ĩarã gajirã Jesu yarãrũ ōarã mũa áricũre masirãcoma. Mari obeonirãre “Ōaro mera bocatĩrãcoma Corinto majarã,” arĩ weretuhabu gũa mera majarãre. Mũa eropa ōaro bocatĩricũ ĩarã gũa werera diaye áricũ ĩha masirãcoma gajirã Jesu yarã.

Jesu yarãre mojomorocũrãre erã oburire wereñumi Pablo

9 ¹Eropirã Goāmũ yarãre mũa itamubore mũa oburire masituhaa mũa. ²Gajirãre mũa itamudiarire masia yũ sã. Eropa masigu Macedonia majarãre ōpa arĩ werebũ: “Corinto majarã Jesu yarãrũ gajirãre itamudiatuhama. Yuju bojori taria erã itamudiaturo,” arĩ weretuhabũ erãre mũare. Mũa eropa itamudiacũ peerã bajarã erã sã mojomorocũrãre itamudiamaa. ³Mũa mojomorocũrãre oborare gajirãre werequeregũ “Iri niyerure gameneobiribocoma yũ ejaboro core,” arĩ pepia mũare. Eropigu dohpaguere oãre mari acawererãre mũa pohrogue obeomũtagu iiaa. Mojomorocũrãre mũa oburire gameneo mũa opayuboro dopa oãre obeomũtagu iiaa. ⁴Erãre obeobigu Macedonia yeba majarã mera mũa pohrogue yũ ejagu, mũa oburire mũa opabiricũ ĩagu gũhyasĩrisãboya yũhũ mũare. “Mojomorocũrãre orãcoma,”

yuhũ mũare arĩra puhũ mũa obiricũ ãagũ gũhyasĩrisãboya yuhũ mũare. Mũa sã gũhyasĩriboya. ⁵Eropigũ mũa pohrogue yũ ejaboro core erãre mari acawererãre obeomũhtagũ iiaa. “Mojomorocũrãre wũaro orãca,” mũa arĩrare mũa opayuboro dopa erãre obeomũhtagũ iiaa. Mũa oburire mũa gameneocũ erãpũ mũare weresererãcoma. Eropigũ yũpũ eja mũa oburire mũa opayutuhacũ ãha mucubiriri mera mũa odiarare masigũra. Mũare gũa odorera arĩsome iri.

⁶Eropirã ire guñaque mũa: Bajameyerigã otedigũ bajamegã dũcare aĩgũcumi. Bajayeri otedigũ baja dũca Eropigũ mũa pohrogue yũ ejaboro core erãre mari acawererãre obeomũhtagũ iiaa. “Mojomorocũrãre wũaro orre aĩgũcumi. Eropa ta ãhrraa mojomorocũrãre mari ocũ. Merogã mari ocũ, Goãmũ merogã ogũcumi marire. Wũaro mari ocũ wũaro marire ogũcumi. ⁷Eropirã yujurãyeri mũa “Ipẽ ogũra,” arĩ oque. Mahĩnari obiricãque. “Marire odoreama,” arĩro mariro oque. Mucubiriri mera orãre gahmemi Goãmũ. ⁸ĩgũpũ mũa gameri tauro mũare ogũcumi. Eropirã arĩpeherrerire mũa gameri dũhyarire opapehorãca. Eropirã gajirãre mũa oburi sã õaro sihajaroca mũa opari. ⁹Eropa ta ãhrraa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Mojomorocũrãre wũaro ohomi ãgũ. Õaro mera masare itamuniguimi ãgũ, ãhrraa ãgũ yare erã gojarapũ.

¹⁰Eropiro oteri dũcacũra puhũ oteri masũ ãgũ oteburi coyere ohomi Goãmũ. Puhũ ãgũ oterare dũcacũcũ iimi ãgũ baburire. Mojomorocũrãre mũa wũaro ocũ oteri masũre ãgũ coyere oro dopa ta mũa sãre wũaro ogũcumi Goãmũ. Eropa ta mũare ogũcumi mojomorocũrãre mũa onemoboro dopa. ¹¹Eropa ta ãhrraa. Wũaro ogũcumi gajirãre wũaro mũa eropa oniguicãboro dopa. Eropirã mũa iri niyerure odorere gũa ocũ erã ñearãpũ mucubiriri mera Goãmũre “Õhaa,” arĩrãcoma. ¹²Eropirã mojomorocũrãre Goãmũ yarãre orã, erãre itamurã iiaa mũa. I dihtare iibea mũa. I sãre iirã iiaa mũa. Mũa eropa orã bajarã masa Goãmũre mucubiriri mera “Õhaa,” arĩcũ iirãca mũa. ¹³Eropa mũa gajirãre itamucũ ãarã, Goãmũre umupeori mera wereniguirãcoma masa. Eropirã erãre gajirã sãre wũaro mũa ocũ ãarã Goãmũre “Õatariagũ ãhrimi,” arĩrãcoma masa. Eropa arĩrãcoma Cristo ya buherire õari buherire mũa õaro yuhricũ ãarã. ¹⁴Eropirã Goãmũ ãgũ mojomoro ãadiro dopa ta mũa sã erãre mojomoro ãacũ erãpũ mũare gamerãcoma. Eropa gamerã mũare serẽbasarãcoma Goãmũre. ¹⁵Goãmũ marire õatariaro iigũcumi. ãgũ eropa iiborore masirã “Õataria,” arãa mari ãgũre.

Jesu ãgũ apidigũ ãgũ arĩrĩre wereñumi Pablo

10 ¹Dohpaguere yuhũ Pablo mũare weregũra. Cristopũ ne guabigũ, masare õaro iigũ arĩñumi. ãgũ iidiro dopa ta yũ sã mũare werediaa õari mera. Yujurãyeri mũa mera majarã õpa arãyoro yũre. “Mari mera arĩgũ eropa pepicãgũ bu arĩgũ iro dopa arĩmi Pablo. Eropa arĩqueregũ ta gajipũgue arĩgũ marire doyarõ mariro turibeomi,” arãyoro mũa yujurãyeri yũre. ²Eropigũ mũare ire burigã dorea: Mũa pohrogue yũ ejacũ õaro iique mũa, “¿Pablo gũare turiri?” arĩrã. Yujurãyeri yũre õpa arãyoro: “ãgũ, ãgũ gamero, Goãmũ dorebiriquerecũ

iimi,” arāyoro m̄ua ȳure yujurāyeri. Eropa arīrā tamerare turiboca ȳuh̄u. ³Ḡua s̄a i yeba majarā ta arīrā iiaa. Eropa arīquererā ta i yeba majarā erā gamero iiro dopa ta iibea ḡua. ⁴Surara erā tarinūgaro dopa ta ḡuap̄u ñerire tarinūgadiaa. Surara erā mojo oparo dopa ta ḡua s̄a mojo opaa. Ḡua mojo i yeba majarā erā masiri, erā wereniguitarinūgari, erā turari arībeaa. Ḡua mojo Goām̄u ya turarip̄u āhraa. Iri turari mera masa Goām̄ure erā umupeodorebirirare duhucū iiaa ḡua. Eropirā erā gamero erā masirire iri duhpiburi arībiricū masicū iiaa ḡua iri turari mera. ⁵Eropirā arīpehrerā erā gamero pepirare Goām̄ure erā masidorebirirare duhucū iiaa ḡua. Eropirā iri turari mera Goām̄ure gamebirāre Cristore ōaro ȳuhrirā erā arīcū iiaa ḡua. Cristo īḡu gamero dopa ta erāre pepicū iiaa ḡua. ⁶Eropirā gajirā m̄ua mera majarā Cristore tarinūgacū īarā erāre dipuwaja moamorā arīrāca ḡua. M̄ua ōaro ȳuhrira p̄uh̄ru Cristore tarinūgarāp̄ure eropa dipuwaja moamorā arīrāca ḡua.

⁷Ȳu arīricuri dihtare masia m̄ua. Ȳu pepirip̄ure ne masibea m̄ua. “Cristo yarā āhraa,” arīrā arīrā ōpa masique m̄ua: Ḡua s̄a m̄ua iro dopa ta Cristo yarā ta āhraa. ⁸“Mari Op̄u ya buherire ōari buherire buhedoreḡu apimi ḡuare,” arīḡu bajasuburi m̄uare iri dihtare eropa arī werequereḡu ta ḡuhyasīrībeaa ȳuh̄u. Ḡuare eropa buhedoreḡu m̄uare itamumorāre apimi ḡuare. M̄uare goroweomorāre apiḡu iibirimi ḡuare. ⁹I ȳu gojabeorip̄ure m̄ua īha ucacū gamebeaa ȳuh̄u. ¹⁰Yujurāyeri m̄ua mera majarā ōpa arāyoro: “Pablo gojabeoḡu p̄uriro dihta gojabeomi marire. Eropa arīquereḡu ta mari mera arīḡu eropa arīcāḡu āhrimi. Bu arīḡu iro dopa āhrimi. Eropiro īḡu marire wereniguiro duhpiburi arībeaa,” arāyoro m̄ua yujurāyeri. ¹¹Eropa arīrāre ōpa arī wereḡura: M̄ua arīdiro dopa ta iibea ḡua. M̄uare ḡua arī gojabeodiro dopa ta eropa ta arī wererāca m̄ua pohro arīrā. Eropirā “Ōpa iirāca,” ḡua arī gojabeodiro dopa ta eropa ta iirāca m̄ua pohro arīrā s̄a.

¹²Yujurāyeri m̄ua mera majarā “Ōaro masipehorā āhraa ḡua,” arī wereniguimaacāma erā basi. Erā game īha bocatīrīrā “Marip̄u ōatariarā āhraa,” arīma erā. Eropa arīmaacārā “¿Gajirā ōarā iro dopa āhriri mari?” arībeama erā basi. Ḡuap̄u erā iro dopa iisome. ¹³Goām̄u ḡuare īḡu buhedore īḡu apira dihtare werea ḡuap̄u m̄uare. Gajirā erā mohmerare “Iib̄u ḡuap̄u,” arīrā iibea. Goām̄u m̄ua s̄are buhedoreḡu ḡuare apimi. ¹⁴Eroparīrā ḡuyarā iibea ḡua. Ōari buherire Cristo yare m̄uare buhem̄htarā ta ejab̄u ḡua. Eropirā Goām̄u ḡuare buhedore īḡu apira dihtare wererā iiaa m̄uare. ¹⁵Eropirā gajirā m̄uare itamucū īha “Ḡuap̄u irire iib̄u,” ne arībeaa ḡua. Cristore m̄ua umupeonemocū iiburip̄ure gahmea ḡua. Eropa gamerā m̄uare buhenemodiaa ḡua. Eropa ḡua buherā Goām̄u īḡu apirañe p̄eta buhedīaa ḡua m̄uare. ¹⁶Eropa buhedīaa m̄ua ya yeba core majarāre ōari buherire peebirāre ōari buherire wererā waboro dopa. Eropa warā gajirā erā buhera p̄uh̄ru ejarā, “Ḡuap̄u erāre buhem̄htab̄u,” arīsome ḡua.

¹⁷Goām̄u yare gojarap̄ugue ōpa āhraa: “Mari iirire īarā mucubiribiricāro gahmea. Mari Op̄u īḡu iirip̄ure īarā mucubiro gahmea. Irip̄ure gajirāre werero gahmea,” arī gojara āhraa. ¹⁸Masa erā basi

“G̃uap̃u iiab̃u,” er̃a ar̃icũ ĩha mucubiribeami Goãmu. Mari Op̃u Cristo Goãmure “Oã ðaro iima,” ĩgu ar̃ir̃ap̃ure suami Goãmu.

“Jesu ĩgu apinir̃a ãhraa gua,” ar̃i g̃uyar̃are wereñumi Pablo

11 ¹Ỹu basi ỹu ár̃ic̃ur̃ire weregu pee masibigu iro dopa weregu iiaa, ar̃i pepia. Ỹu ár̃ic̃ur̃ire muare weregu guhyasir̃iñaria. Ỹu eropa ar̃i werecũ peenique mua ỹure dohpaguere. ²Goãmu muare ĩgu mahiro dopa ta turaro mahia ỹu sã muare. Nómeo gajigu um̃u mera igo ñero iibigo igo yujug̃ure ta gamedigo iro dopa mua Cristo dihtare gamecũ gamerabu ỹuh̃u muare. ³Eropa gamequeregu “Er̃a Cristo yare cóãbocoma,” ar̃i guñar̃ic̃ua muare. Gajir̃a ñer̃a muare g̃uyar̃a, gajiropa ar̃iri buherire gamecũ iibocoma muare. P̃iru ĩgu masiri mera Evare g̃uyacũ igo Goãmure tarinug̃aũmo iribojegure. ĩgu eropa iidiro dopa ta dohpaguere ñer̃a muare g̃uyar̃a, Cristore mua ðaro umupeor̃ire goroweobocoma. Eropigu muare giisãa. ⁴Er̃a gua muare buhediro dopa ta buhebiriquerecũ mua peeraa. Eropir̃a er̃a “Ōpa ár̃idi ár̃imi Jesu,” er̃a gamero gajiropa ar̃i werequerecũ ta peea mua. Wat̃i ĩgu pepiro dopa ar̃i er̃a werequerecũ ta peea mua. Muare gua weregu Esp̃iritu Santo gohra ãhrimi. ĩg̃up̃ure er̃a werebiriquerecũ ta muare g̃uya buher̃are peea mua. Er̃a gajiropa ar̃iri buherire er̃a buhecũ ðari buherire er̃a buhebiriquerecũ ta irire peea mua. ⁵Er̃a “Jesu ĩgu apinir̃a ãhraa,” ar̃inir̃a ỹure masitarinug̃abeama. “Er̃are doca merebeaa,” ar̃i pepia ỹuh̃u. ⁶Ōaro weretarinug̃agu ar̃ibiriboca ỹuh̃u. Ōaro weretarinug̃abiriqueregu Goãmu yare ðaro masia. Ỹu eropa masirire bajasuburi muare masicũ iibu.

⁷Ōari buherire Goãmu yare muare buhegu ne waja gamebiribu. Muare itamudiagu waja gamebiribu. Bu ár̃igu iro dopa ár̃ibu ỹuh̃u. ¿Ỹu eropa waja gamebircũ ðabeari mua pepicũ? ⁸Muare ỹu buhecũ gaj̃i macari majar̃a Jesu yar̃a ỹure itamuma. Er̃a eropa orare ñeabu muare itamubu. Mua ỹure oborare er̃ap̃u ỹure oma. ⁹Mua mera ár̃igu gajino ỹure duhyaquerecũ ta muare niyerure ne ser̃ebiribu. Mari acawer̃er̃a Macedonia yeba majar̃a Jesu yar̃a ár̃ipehr̃er̃a ỹu gamerare aĩ erama ỹure. Iribojegure muare ne garibobiribu ỹuh̃u. P̃uhr̃ugue sãre muare ne garibosome. ¹⁰Cristo diaye ĩgu werediro dopa ta ỹu sã muare dohpaguere diaye weregu iiaa. Ár̃ipehr̃ero Acaya yeba ár̃ir̃are i muare ỹu ser̃ebirirare eropa wereniguig̃ura. ¹¹¿Muare ỹu ser̃ebirirare gajir̃are ỹu eropa wereniguicũ peer̃a dohpa pepiri mua? “Pablo guare eropa ar̃i weregu guare umupeobigu iimi,” ¿ar̃i pepiri mua? Ár̃ibeaa. Muare umupeoa. Goãmu irire masimi.

¹²Waja mariro ỹu muare buhenug̃adiro dopa ta buhe ojogorocug̃ura. “Jesu ĩgu apinir̃a ãhraa,” ar̃i g̃uyanir̃are ỹure tarinug̃acũ iibiriboro dopa waja mariro buheniguig̃ura. Er̃ap̃u “G̃ua sã Pablo iro dopa Jesu yare buher̃a ãhraa,” ar̃ima. Eropa ár̃ibeama. Ỹup̃u waja mariro buhea. Er̃ap̃u waja gamer̃a buhema. ¹³Er̃a diaye ta Jesu ĩgu apinir̃a gohra ár̃ibeama. Er̃are ne apibiriñumi ĩgu. “Jesu ĩgu apinir̃a ãhraa,” ar̃i g̃uyar̃a gua iro dopa ár̃ir̃ima er̃a. ¹⁴Er̃a eropa iicũ ĩagu ĩhamariabeaa ỹuh̃u. Satana sã anyu Goãmu yag̃u ðagu iro dopa dehyoacumi

masare. ¹⁵Eropigu erã Satanare itamurã õarã Goãmure itamurã iro dopa erã iicũ ïagu, ïhamaria wabeaa yũhũ. Dohpaguere erã eropa iiquerecũ ta pehrerinu áricũ áripehreri erã ñero iira dipuwaja dipuwaja moagucumi Goãmũ erãre.

Ïgu ñero tarirare wereñumi Pablo

¹⁶Dipaturi muare ire weregura. Ne “Pee masibigu áhrimi,” yũre arĩbiricãque. Yũ eropa arĩdorebiriqerẽ ta yũre mua eropa arĩ pepicũ õaroca yũre. “Pee masibigu áhrimi,” arĩ yũre pepiquerẽ ta peenique mua yũre. Merogã yũ áricũrĩre yũ basi werecũ peenique mua. ¹⁷Muare eropa weregu guhyasĩriñaria yũhũ. Pee masibigu iro dopa iigu iiaa, arĩ pepia. Mari Opũ Jesu yũre irire “Eropa wereque,” arĩbirimi. ¹⁸Ïgu eropa arĩbiriqerẽ ta ire weregura muare. Erã gamero “Õarã áhraa,” arĩmaacãrã erã áricũ ïagu yũ sã yũ áricũrĩre muare weregura. ¹⁹Muarũ eropa arĩmaacãrãre peerã mucubiriri mera ïhaa mua erãre. ¿Õaro masirã áhriri muarũ eropa peerã? ²⁰Muare erã pohro majarã moacũ, mua yare erã emacũ eropa ïacãa mua. Eropirã muare erã docapicũ mua wayuporãre erã pacũ eropa pepicãa mua. ²¹¿Opĩricãri muare erã eropĩicũ? Cue, ¿turatariarã áhriri erã? Guarũ erã iro dopa turarã áribeaa. Eropirã erã iro dopa ñerire iibea.

Erã iro dopa áribiriqerẽgu ta erã “Õpa árirã áhraa,” erã aricũ peegu yũ sã eropa arĩ wereboca. Dipaturi guhyasĩriqerẽgu ta õpa arĩgura muare. ²²Erã “Hebreo masa áhraa,” arĩma gajirãre tarinũgadiarã. Hebreo masũ ta áhraa yũ sã. “Israe masa mari Pagũ ïgu beyenirã áhraa,” arĩma daja erã. Erã iro dopa ta ïgu beyedigũ ta áhraa yũ sã. “Abrahã pãramerã áhraa,” arĩma daja erã gajirãre tarinũgadiarã. Erã iro dopa ta Abrahã pãrami ta áhraa yũ sã. ²³“Cristo yare itamurã áhraa,” arĩma daja erã. Yũ sã Cristo yare itamugũ ta áhraa. Erã tauro Cristo yare õaro iiaa yũhũ. Eropa yũ basi arĩ wereniguigu guhyasĩriñaria yũhũ. Pee masibigu iro dopa wereniguigu iiaa, arĩ pepia yũ basi. Erã tauro mohmebũ yũhũ Cristo yare iigu. Bajasuburi erã tauro Cristo yagu yũ árii dipuwaja peresu iima yũre gajirã. Erã tauro bajasuburi tãrama masa yũre. Erã tauro Cristo yare yũ iira dipuwaja masa yũre wejẽdiarima. Eropigu merogã mera taribũ yũ siribodirore. ²⁴Cinco suburi judio masa yũre ñeama. Yũre erã ñeari nucũ suburi treinta y nueve suburi yũre tãrama. ²⁵Uhresubu gajirã yũre ñeama. Eropa ñearã erã tamera yũre ñero yucũgu mera pama. Gajisubu yũre gajirã utã mera deama. Uhresubu dohodiru mera utãyegue mehtuhaja miribũ. Eropigu yujunũ, yuju ñami taboamiji wecague wũariya decoguere baa payabũ. ²⁶Bajasuburi macariguere buhe curigu ejabũ. Yũ eropa buhe curicũ guhyatariacãbũ yũre. Yũre mirimaja guhya áribũ. Yũre yajamaja guhya áriima. Yaha yeba majarã judio masa, judio masa áribirã sã yũre ñero iimaja guhya áriima. Macarigue, masa marirogue, wũariyague sãre yũre sirimaja guhya áribũ. “Mũ mera majarã áhraa,” arĩ guyarã sã yũre ñero iimaja guhya áriima. ²⁷Cristo yare iibu burigã mohmebũ. Eropa mohmegũ ñero wabũ. Bajasuburi wũja yũre ñero pũriqerẽcũ ta eropa mohmeniguicãmũribũ. Ñero oaboamũribũ. Eropiro yũre ñemesibumũribũ. Bajasuburi barire bocabirimũribũ. Yũhũ yũsaro sãre pepimũribũ. Suhri sañaburi sã ne marimũribũ yũre.

²⁸Eropa ñero tarigu ta umuri nucu gajirã Cristo yarãre, mua sãre buriã guãaa. ²⁹Eropigu Cristo yagu igu turabiricũ ñagu bujawerea yuhu. Gajirã Cristo yagure ñero iidorebocoma. Erã eropa iicũ ñagu Cristo yagure guhyasirisãgu, erã ñero iidorerã mera guaa yuhu. ³⁰Werediabiriqueregu ta yu ariricure weregũ, yuhu turabigu yu aririre mua masiboro dopa muare weregura. ³¹Goãmu mari Opũ Jesu Pagu umuri nucu mari umupeobu igu ta muare yu guyabiricũ masimi. Ire muare diaye weregura. ³²Damasco waicuri macague yuhu Jesucristo yare buhecũ ñagu aripehrerã masa tauro opu Areta waicugu igu doca arigu opu yure ñeadiaripu. Eropa ñeadiagu iri maca maja sãriro disiporori nucu surarare coredereripu. ³³Erã eropa corero watope ta yu mera majarã wuuri puibugue yure duhusã iri sãriro purupugue yuju gobegue yure duhu dijuma. Erã eropa duhu dijura puhru duhrigã wabu.

Cristo igure ihmurare wereñumi Pablo

12 ¹Yu ariricure mucubiriri mera yu wercũ duhpiburi aribeaa. Duhpiburi aribiriquerecũ ta werenemogura muare. Mari Opũ Jesu igu yure ihmurare igu yure masicũ iirare weregura muare. ²Ōpa ihmunugami igu yure: Catorce bojori gohra waha yure Cristo yagure umarogue igu aĩ muriara puhru. Umarogue necã wecague yure aĩ muriami. Yu siporã dihtare igu aigãcũ masibea yuhu. O yu dupu sãre igu aigãcũ sãre ne masibea yuhu. Goãmu dihta irire masimi. ³⁻⁴Eropigu paraíso waicurogue yure aĩ muriami. Irire masia yuhu. Yu siporã dihtare igu aigãcũ masibea yuhu. O yu dupu sãre igu aigãcũ masibirica. Goãmu dihta irire masimi. Igu eropa aĩ muriacũ ejagu eroguere igu wererire peebu. Iri yu peerare masa ne masibeama. Iri wererire gajirãre weredebirimi yure. ⁵Eroguere igu yure eropa wererare muare weregũ, “Yuhu yujugu ta gajirãre tarinugagu ahraa,” ariboya yuhu. Eropigu irire werebeaa yuhu. Yu masibirira dihtare yu turabirira dihtare mucubirigu muare weregura. ⁶“Gajirãre tarinugaa yuhu,” muare arĩ werediacũ yu arĩra diaye arĩboca. Eropigu eropa arĩ weregũ eropa arĩmaacãbiriboya yuhu. Eropa arĩbiriqueregu ta “Ōpa gajirãre tarinugaa,” arĩ weresome yuhu muare, guhyadiaro yure ihari arigu. Yu arĩro tauro mua yure umupeocũ gamebeaa. ⁷Cristo oatararire umaroguere igu yure ihmucũ ñadigu arigu, “Gajirãre tarinugaa yuhu,” arĩboca yuru. Eropa yu arĩbiriboro dopa Satana igu yure dore moacũ ñagu “Ōaroca,” arĩ apidi arĩmi Goãmu. Eropigu yu ñero tariboro dopa yure dore moadi arĩmi Satana. Iri dore poraru ñajaro dopa ta yure puribu. ⁸Iri dore yure taridoregu serẽmuriribu mari Opure. Uhresubu serẽribu. ⁹Yu eropa serẽquerecũ ta i dore tamerare yure taricũ iibirimi igu. Ōpa arĩ yure yuhrimurimi igu: “Mure mahia. Yu mahiri mera õaro ariguca muhu. Puriniguicãsũgu, turabigu arigu yu turarire õaro ihmuguca muhu. Turarã tauro muhu yu turarire masare masicũ iiguca,” arĩ yuhrimurimi Goãmu yure. Igu eroparicũ peegu turabigu yu arĩrãre masigu mucubiria. Eropigu yu turabirirare masare mucubiriri mera weregura. Eropa arĩ weregũca Cristo igu

turari pure yuhu gajirare ñaro masicũ iiboro dopa. ¹⁰Eropigu Cristo yagu yu áriiri dipuwaja yare pũriro áriquerẽ ta, gajirã ñero yare wereniguiquerẽ ta, ñetariaro tariquerẽ ta, yare erã ñero erã iiniguiquerẽ ta, yare bujawerẽ erã iiquerẽ ta mucubiria yuhu. Eropa ñero tariquerẽ ta, eropa turabigu áriquerẽ ta Cristo turari mera bocatiua ñure guñaturagu. Eropigu mucubiria.

Corinto majarare Cristo yarare wuaro guñaricũnumi Pablo

¹¹Yu áriicũre yu basi weregu guhyasĩriñaria yuhu. Pee masibigu iro dopa weregu iiaa, arĩ pepia yuhu. Yu eropa werequerẽ ta iri mua ya dipuwaja áhraa. Mwaru yu áriicũre gajirare ñaro werẽ yu basi werebiriboaya. Yuhu bu árigu áriquerẽ ta “Jesu ñu apinirã áhraa,” arĩ guyarare doca merebeaa yuhu. ¹²Diaye ta ñero tarigu áriquerẽ muare Goãmu turari mera deyro moarire ii ñmuribu. Eropa ii ñmugu Cristo ñu apidigu yu áriire ñmugu iiribu muare. ¹³Gaji macari majarare Jesu yarare mua sare yujuro mera ñmuribu yuhu. Mwaru gajiropa ñari iiribu. Mua dihtare garibobiribu. Mua dihtare gajinore yaha áriburire serẽbiribu. ¿Yuhu muare itamurire serẽbiricũ ñehe áriiri muare? Iri ñeri áricũ irire cãdijique mua yare.

¹⁴Ire peeque mua. Pesubu mua pohrogue yu ejara puhru dipaturi wadiaa daja. Erogue eagu muare garibosome yuhu. Gajinore serẽsome yuhu muare. Mua yare gamebeaa yuhu. Cristo yapure mua yuhirã áricũ gahmea yuhu. Masa porãpu erã pagu sumarare erã gamerire obeama. Erã pagu sumarãpu erã porã gamerire ohoma. Eropa ta mua yu porã iro dopa árirã yu gameripure osome mua. ¹⁵Eropigu yu tamera yu oparipure odiaa muare itamubu. Mua pohro majagu iro dopa áridiaa muare itamubu. Muare yu turaro mahiquerẽ ta mwaru yare daberogã mahia yu pepicũ.

¹⁶Eropigu mua mera árigu muare garibobiribu. ¿Eropa ta iiri yuhu mua pepicũ? Eropa iiquerẽ ta yujurãyeri mua mera majarã õpa arĩracoma: “Pablo gajinore marire aidiagu guyami,” arĩracoma. ¹⁷¿Erã arĩro dopa ta iigu árigu dohpa irire iiboyuri yuhu? ¿Mua pohrogue yu obeonirã ñehenore yare guyabasayuri erã muare mua ñacũ? ¹⁸Sohõ áriirasubugue Titore mua pohrogue wadoretuhabu ñure. Eropigu gajigure Jesu yagure ñu mera obeobũ. ¿Tito muare gajinore guya aĩri mua ñacũ? ñu yu iro dopa ta Goãmu ñu gamer dihtare iigu áhrimi. ¿Eropigu yu iro dopa ta iibiriri ñu mua ñacũ?

¹⁹¿Ipũ mera guya basi arĩ cãhmotarã iiri guya mua pepicũ? Áribeaa. Cristo yarã áhraa. Eropirã Goãmu ñu ñuro muare wererã iiaa. Yu acawererã, yu mahirã, mwaru eropa arĩ werea muare itamudiarã. ²⁰Yu erogue eacũ yu gamero dopa iirã áribiriboca mua. Eropigu muare turaro guñaricũ. Eropigu mua gamero dopa iigu áribiriboca yu sã erogue eagu. Gajiropa mua iicũ ñagu wereguca muare. Erogue yu eacũ mwaru mua basi game dũyatorã, gajino erã opacũ ñarã ñaturirã, mata guarã, mua gamero gajirare tarinugadiarã, gajirare ñero wereniguirã, ñeri quere moarã, “Gua tamera gajirare tarinugaa,” arĩrã, mua gamenerore goroweorã áriboca

mua. Múa eropa iicũ bocaboca arĩgu, guñaricua yũhu mũare. ²¹Erogue yũ ejacũ mũare yũre guhyasĩrisãcũ iibocumi Goãmũ yũre. Eropigu arĩpehrerã iribojegue ñero iinirãre erã ñerire bujawerebircũ iagu turaro bujaweregũca yũhu. Nome mera ñero iirãre, ñerire uaribejarãre iagu bujaweregũca yũhu.

Pablo weretuñumi

13 ¹Dohpaguere mua pohrogue wagu uhresubu ejagũca eroguerere. Pesubu ero coreguere ejatuhabu. Eropigu mũare ire weregura. Ōpa ahraa Goãmũ yare erã gojarapũ: “Yujugũre mari dipuwaja moaboro core perã, urerã igũre weresãro gahmea. Erã eropa weresãra pũhrũ dipuwaja moamasia mari,” ahraa Goãmũ yare erã gojarapũ. ²Iribojeguere ñero iirã mua arĩcũ mũare arĩpehrerã gajirã ñero iirã sãre dipaturi guhyadiaro mera weregũra. Yujusubu ejadi mua pohro dipaturi ejagu mũare ire werebũ. Dohpaguere mua mera arĩbigũ dipaturi mũare ire werebeogu iiaa daja: Dohpaguere mua pohroguerere ejagu, ñero iirãre diaye ta dipuwaja moagũra yũhu. ³Yũ eropa iicũ iarã, Cristo igũ apidigu igũ turari mera yũ buhecũ masirãca masidiarã. Cristopũ mũare doregu turatariagu ahrimi. Eropigu igũ turarire ihmumi mũare. ⁴Mari iro dopa dũrucũgu, igũ turabigu arĩgu, crusague siripũ. Eropa siriquerẽgu ta Goãmũ igũ turari mera ojocarimi igũ dohpaguere. Gũa sã igũ iidiro dopa ta turabirã ahraa. Eropa turabirã arĩquererã Cristo mera ojocarirã Goãmũ ya turari mera arĩrãca mũare itamumorã.

⁵Eropi mũapũ mua basi ōpa arĩ pepique. “¿Diaye ta Cristore umupeogu ahriri yũhu?” arĩ pepique mua. Diaye ta Cristo mua mera majagu igũ arĩbircũ igũ yarã gohra arĩbeaa mua. ⁶¿Mua guapũre “Jesu yarã igũ apinirã arĩbeama,” arĩ pepiri? Igũ yarã gohra ahraa gũa. Irire mua masicũ gahmea yũhu. ⁷Eropigu mua ñero iibiriboro dopa Goãmũre serẽbasaa mũare. Eropa serẽbasaa gũa mua ōarire mua iiboro dopa. Múa Goãmũ itamuri mera eropa ōarire iicũ iarã ōpa arĩboca: “Guapũ erãre ōarã wacũ iibu,” arĩboca gũa gajirãre guare umupeocũ iimorã. Eropa arĩ umupeodorebeaa gũa. Iri duhpburi arĩbeaa. Eropirã mũare eropa Goãmũre serẽbasarã mua ya arĩburire serẽbasarã iiaa. Ōarire mua iicũ tamerare gahmea gũa. ⁸Eropa dilta gahmea gũa. Goãmũ ya diaye arĩrire goroweomasibea gũa. ⁹Eropirã mua ōarire iicũ gamerã turabirã iro dopa arĩquererã gũa mucubiria. Ōarire iirãpũ mũapũ turarã arĩcũ ōhaa. Eropirã mua ōarã waborore Goãmũre serẽbasaniguicãrãca gũa mũare. ¹⁰Eropigu mua mera arĩbigũ mũare ipũre gojabeoyugu iiaa. Múa pohrogue ejagu mua ñero iirã arĩcũ iagu mũare dipuwaja moagũca. Cristo yũre igũ dorediro dopa ta mũare dipuwaja moagũca. Yũ eropa dipuwaja moabiriboro dopa ipũre mũare gojabeoyugu iiaa. Múa ōarire gohrotocũ iadiagu gojabeoyugu iiaa. Cristo igũ dorediro dopa mũare itamudiaca. Mũare dipuwaja moadiabeaa.

¹¹Dohpaguere yũ acawererã, mũare ōadorea. Cristore guñaturanemoque. Eropa iirã ōarã arĩque. Mũare yũ wererare ōaro peenũque. Múa mera majarã

mera yujuro mera pepique. Mña basi òaro mera árìque. Mña eropa árìcũ ìagu mña mera Goãmũ árìgũcumì. Ìgu marire game mahicũ iigu, marire òaro mera árìcũ iigu àhrimi. ¹²Eropirà mña mera majarãre bocatìrã erãre òaro mera mojoto ñeaque mña. ¹³Árìpehrerã ò majarã Goãmũ yarã mñare òadorema.

¹⁴Mari Opũ Jesucristo mera mñare árìpehrerãre òadorea. Eropigu Goãmũ ìgu mahiri mera árìpehrerã mñare òadorea. Eropigu Espiritu Santo árìpehrerã mña mera òaro àhrimi. Eropã ta árìporo. Iripèta àhraa.

Gálatas

Pablo Galacia majaräre Jesu yaräre gojabeopu

1 ¹⁻² Yuhu Pablo mua Galacia majaräre ipüre gojabeogu iiaa. Yuhu Goamu yare buhedore Jesucristo igu apidi ahraa. Masa ne yure buhedore apibirima. Jesucristopu igu Pagu Goamu mera yure apimi. Goamu ahrimi Jesucristo siridire masudigu. Eropigu yuhu yu mera majara mera Jesucristo yara mera muare oadorea. ³ Goamu mari Pagu mari Opu Jesucristo mera muare oadorea. Igu muare itamuri mera oaro arique mua. ⁴ Jesucristo, igu Pagu Goamu gamediro dopa ta igu, igu basi mari neri iira dipuwaja siribasadigu arimi. Eropiidi arimi i umu majara nero ariricure mari iibiriboro dopa. ⁵ Igu eropiicu iha mari Goamure “Muhu oagu oaro iiaa,” umuri nucu ariro gahmea. Eropa ta iira.

Jesucristo masare igu tauburi yujuñe ta buheriñe ahraa, ari werepu Pablo

⁶ Mua mata Goamu yare duhurã iica. Goamu muare igu yara arimoräre aidigu arimi Jesucristo igu marire siribasara mera. Igu muare eropa aiquerecũ mwaru igure duhu gajira ya buherire peenugarã iica. “Gaji ahraa marire tauburi buheri,” era ari werecũ peerã iica mua gajirare. Mua eropiira querere peegu pee uca waha yuhu. ⁷ Opa waro iica mua arirore. Gajira mua pohro eja muare were goroweorã iicoma. “Jesucristo marire taumi,” ari buherire gohrotodiarã, “Gaji ahraa marire tauburi buheri,” ari buherã iicoma muare. Eropigu muare ire werediaca. Gaji buheri marire tauburi buheri marica. ⁸ “Gaji buheri ahraa mari tauburi buheri,” muare ari were goroweoräre Goamu buringã dipuwaja moagu peamegue wadoreporo. Yu basi ta were goroweoçure Goamu yu sare dipuwaja moaporo. Anyu umaro majagu igu eropa buhecũ igu sare dipuwaja moaporo. ⁹ Gua gajisubu arirare dipaturi yuhu werea daja muare. Yujugu muare oari buherire gajiropa buhecũ, gua muare buhediro dopa werebigure igure Goamu buringã dipuwaja moaporo. Peamegue wadoreporo.

¹⁰ Yuhu masare buhegu Goamu gamero dopa ta diaye majare buhea. Masa peesuacũ, peesuabiricũ sare buhea. Eropigu dohpaguere yuhu masa peediari dihtare wereniguibea. Cristo gamero dopa ta buhediacã. Igu pohro majagu oagu aridiagu eropa buhea yuhu.

Pablo ĩgu Jesucristo yare buhebure apirare werepũ

¹¹ Ōpa weregũra muare: Yũhu muare ōari buheri eropa arĩ buhera masa ya pepiri árĩbeaa. ¹² Ne yujungũ masũ iri buherire yũre weredorebirimi. Ne yujungũ masũ yũre buhebirimi iri buherire. Jesucristo ĩgu basi yũre irire masicũ iimi.

¹³ Iribojegue yũ árĩricũrare yũhu judio masa buherire peenũrũrasubu yũ iirare mũa peetuhabu. Yũhu Jesucristo yarãre bũrigã ĩhaturigu nũrusiamũribũ erãre ñero iibu. Eropigu Jesu yarãre bũrigã ñero iigu erãre wejẽpehocãdiaribũ. ¹⁴ Eropigu gũa judio masa ya buherire yũ mera masanirã tauro umupeomũricaribũ. Gũa ñecu sumarã árĩricũrere bũrigã iimũricaribũ. ¹⁵ Yũ eropa iirisubu ōpa wabu yũre. Goãmũ ĩgu ōaro mahiri mera yũre sihumi pare. ĩgu yũ dehyoaboro coregue beyetuhapũ yũre. ¹⁶ Eropigu ĩgu magũre Jesucristore yũre masicũ iimi. ĩgũre masicũ iigu yũre judio masa árĩbirãre buhebure apimi. “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire werebure apimi yũre. Eropa Goãmũ yũre masicũ iira pũhrũ gajirãre serẽpigũ wabiribũ. ¹⁷ Jerusalẽgue árĩrãre yũ core Jesu ĩgu apinirã sãre serẽpigũ wabiribũ. Erore eropa wabigu Arabia yebaguepũre diaye wabu. Pũhrũguere Damascogue dujaa wabu.

¹⁸ Ũhre bojori pũhrũ Jerusalẽgue wabu. Pedrore ĩagu wabu. Pe semana ta árĩbũ ĩgu mera. ¹⁹ Gajirã Jesu ĩgu apinirãre ne ĩabiribũ irisubure. Mari Opũ Jesucristo pagũ magũ Santiago dihtare ĩabu. ²⁰ Yũhu muare eropa arĩgu diaye weregũ iiaa. Yũ ōpa arĩrere Goãmũ masimi. Eropa arĩgu ōpa arĩdiaca muare. Jesucristo dihta yũre masicũ iimi ĩgu buherire.

²¹ Jerusalẽgue árĩra pũhrũ Siria yebague Cilicia yebague ejabũ. ²² Irisubu Judea yeba majarã Jesucristo yarãpũ yũre ĩha masibirima dohpa. ²³ Yũhu Jesucristo yagu árĩri querere peenirã árĩma. “ĩgu Pablo marire Jesu yarãre ñero iidianũrũ curidigu dohpaguere Jesucristo yare buhegũ ãhrimi. Mari Jesucristore umupeorire dedeodiadigu dohpaguere irire Jesucristore umupeoburire buhegũ wahami,” gajirã erãre eropa arĩ werecũ peenirã árĩma Judea yeba majarã. ²⁴ Eropa peerã Goãmũ mera mucubiriñorã.

Gajirã Jesucristo ĩgu apinirã gameñorã Pablo buherire

2 ¹ Catorce bojori pũhrũ Jerusalẽnguere wabu daja. Bernabé wami yũ mera. Tito sãre aĩgãbu. Goãmũ yũre wadoremi Jerusalẽgue. Eropigu erogue wabu. ² Eropigu erore eja Jesure umupeorã gamenererogue yũhu erã oparãre boje sihuu werebũ erãre. Judio masa árĩbirãre Jesucristo marire tauburi buherire yũ buherare werebũ oparãre. Eropa weregũ erã yũ buherire ōaro masicũ erãre “Ōapũrica,” arĩcũ iidiabũ erãre. Erã yũ buherire gamebirã yũ buheri sãre “Waja mariri ãhraa,” arĩbocoma, arĩ pepirabu yũhu. Erã gamema. ³ Eropirã erã Titore ĩgu judio masũ árĩbiriqereregũ ĩgu Jesure umupeogu arĩcũ ĩha erã judio masa dorero dopa iidorebirima ĩgũre. Eropirã ĩgũre gasiro

merogã wiri aĩdorebirima ĩgũre. ⁴Gajirãpũ Jesure umupeorã gamenererogue ñajajanirãpũ ĩgũre circuncisión gasiro merogã wiri aĩcũ gamerima. Erã Jesure umupeorã gohra áribirima. Erã gũa sihubiriquerẽcũ gũa pohrogue peedurirã ñajajanirã árima. Gũare weresãdiama. “Erã Jesu yarã Moise dorerire iibirã áhřima,” arĩdiama gũare. “Goãmũ pohro wadiarã gũa dorerire iiro gahmea marire,” arĩ dorediarima daja. Gũa Jesucristo yarãpũre Jesucristo tautuhajami gũa Goãmũ mera õaro áriborore. ⁵Eropirã erã eropa gũare dorecũ ĩarã erãre ne yũhřiribũ. Erãre yũhřirã iri Jesucristo marire tauburi buherire queoro buhemasibiriboaya mũare. Eropirã erã dorediarire cãhmotacãbũ.

⁶Eropirã Jesu yarã oparã yũ buherire erãre weretuhajara pũhřũ “Mũ buheri õhaa,” arĩrã, yũ buherire yũre gohrotodiabirima. Gũa judio masa dorerire iiburi sãre buhedorebirima. Erore erã oparãre masa umupeoquerecũ erã iiro dopa iibiribũ. Goãmũ áripehřerãre oparã áriřã sãre bu áriřã sãre yujuropa ta ĩhami. “Erãre beyediro dopa ta yũ sãre Goãmũ beyemi,” arĩ pepibũ. ⁷Eropirã oparã yũ buherire gohrotodiabirã judio masare áribirãre yũ buhe curirare peema. Eropirã yũhũ Jesucristo ĩgũ yare buhebure apidiğũ áriřcũ ĩha masima yũre. Eropirã õpa arĩma yũre: “ĩgũ Goãmũ judio masare iri õari buherire buhebure ĩgũ Pedrore apidiro dopa ta mũ sãre apiñumi. Judio masa áribirãpũre iri buherire buhebure mũre apiñumi,” arĩma yũre. ⁸Eropiğũ ĩgũ Goãmũ Pedrore judio masare buhebure obeodiğũ ta yũ sãre obeomi judio masa áribirãre buhebure.

⁹Eropirã erã oparã urredã Santiago, Pedro, Ñũ mera yũre ĩha masima. Goãmũ ĩgũ mahiri mera ĩgũ yũre beyediğũ yũ áriřcũ masima. Eropirã yũre Bernabé sãre õaro bocatĩrima. “Eropa ta iirã mari. Mari yujuro mera buherã. Mũarũ judio masa áribirã pohrogue buherã warãca. Gũarũ judio masare buherã warãca,” arĩma yũre Bernabé sãre. ¹⁰“Iri dihta iiro gahmea,” arĩma gũare. “Mojomorocũrãre itamuniguicãro gahmea,” arĩma. “Eropa ta iiaa,” arĩbũ gũa erãre. Eropiğũ eropa ta yũ buhe curirogue Jesu yarã mera niyerure gameneo erã mojomorocũrãre ohaa dohpa.

Antioquíague Pablo Pedrore werepũ ĩgũ õaro iibirirare

¹¹Ero pũhřũ gũa Antioquía macague áriřcũ Pedro curiğũ erami gũa áriřore Jesure umupeorã gamenererogue. Eroque erara pũhřũ Pedro queoro iibiricũ ĩha ĩgũ eropa iira dipuwaja bũriğã werebũ ĩgũre Jesure umupeorã peeuro. ¹²Eropiğũ Pedro Antioquíague ne eragũ gamenere bamũrimi judio masa áribirã Jesure umupeorã mera. Irisubu gajirã judio masa Santiago obeonirã erama. Erã eranirã õpa arĩ pepirã árima. “Áripehřerã Jesure umupeorã judio masa áribirã sã gũa dorerire iiro gahmea Goãmũ erãre õaro ĩaborore. Eropirã áripehřerã judio masa iiro dopa gasiro merogã wiri aĩro gahmea. Eropa áribirã mera babiricãro gahmea,” arĩrã árima eranirãpũ. Eropiğũ Pedro erã eracũ ĩha judio masa áribirãre dũca wami. Erã gasiro merogã wirisũbirinirã áriřcũ erãre dũca wami erã eranirã weresãrire gũiğũ. Erã mera babirimi pare. ¹³ĩgũ eropiicũ ĩha ero majarã gajirã

judio masa erã sã dũca wama judio masa árĩbirãre. Bernabé sã erã iiri queoro árĩbircũ masiqueregũ erãre ihacũ ĩgũ sã dũca wami erãre. ¹⁴Erã eropicũ ĩha gamebirigohracãbu yũhũ. Erã judio masa árĩbirãre dũca warã “Jesu dihta marire taumi,” arĩ ĩhmubirima. “Moise doreri sãre umupeoro gahmea,” arĩ ĩhmurima erã judio masa árĩbirãre. Eropigũ yũhũ árĩpehrerã Jesure umupeorã peeuro buriã arĩbu Pedrore. “Mũhũ judio masũ árĩqueregũ õguere ne eragũ judio masa árĩbirã mera yujuro mera bagũ gũa judio masa árĩricũre guñabirabũ. ¿Duhpigũ mũhũ dohpaguere gohrotodiari? ¿Eropigũ duhpigũ dohpaguere erã judio masa árĩbirãpũre gũa árĩricũre iidorediari?” arĩ werebũ ĩgũre ĩgũ queoro iibirira waja.

Árĩpehrerã Jesure umupeocũ Goãmu taumi erãre, arĩ werepũ Pablo

¹⁵Gũa judio masa porã ãhraa. Eropa árĩrã gajirã Moise dorerire tarinũgarã iiro dopa árĩbeaa. ¹⁶Eropa árĩbiriqererã gũa Jesure umupeorã dohpaguere õpa masirã ãhraa. Yujugũ Moise dorerire iicũ Goãmu pohro waburi árĩbeaa. ĩgũ Jesucristore umupeonijagũ ĩgũ ñeri iira dipuwajare cãdijisũdigũ wahami. Iri mera dihta õhami Goãmu mera. Eropirã gũa judio masa árĩqererã Goãmu mera õaro árĩmorã Jesucristore umupeobũ. Goãmu mera õaro árĩmorã Moise dorerire iibiribũ. ĩgũ mera õaro árĩmorã gũa dorerire umupeorã Goãmu mera õaro árĩbiriboaya. Eropirã Jesucristore umupeobũ gũa ñeri iira dipuwaja pehbororo dopa.

¹⁷Eropirã gũa Jesucristore umupeori mera gũa Goãmu mera õaro árĩrãca. Eropa Jesucristore umupeorã Moise dorerire iibiriquerã Goãmu dorerire tarinũgarã iibeaa. Jesucristo sã Goãmu dorerire tarinũgadoregũ ne árĩbeamĩ. ¹⁸Eropigũ masare õpa arĩ buhea yũhũ. Goãmu mũare “Õarã ãhrima,” ĩgũ arĩ ĩaboro dopa Jesucristopũre umupeoro gahmea. Eropigũ “Mũa Goãmu mera õaro árĩdiarã Moise doreri sãre umupeoro gahmea,” arĩbeaa. Yũhũ Moise dorerire doregũ Goãmu dorerire tarinũgagũ árĩboya. ¹⁹Ero corere Moise dorerire iimũriribũ Goãmu mera õaro árĩdiagũ. Eropa iiqueregũ dipuwajacũgũ árĩmũriribũ. Dohpaguere Jesucristo mera dipuwajacũbeaa. Eropigũ “Iri Moise dorerire iiro gahmea,” arĩbeaa pare. Eropigũ yũhũ Goãmu ĩgũ dorero dopa ta iigũ iiaa. ²⁰Jesucristo crusague sĩrigũ yũ ñegũ árĩrare gohrotodigũ árĩmi. Eropigũ yũ ero coregue árĩdiro dopa árĩbeaa pare. Cristo yũ mera árĩgũ yũre ĩgũ dorerire õaro iimasicũ iimi. Eropigũ yũ árĩricũrare iibeaa. Jesucristo yapũre iiaa. ĩgũ Jesucristo yũre mahitarigũ yũre yũ ñero iira dipuwaja sĩribasadi árĩmi. Eropigũ ĩgũre guñaturagũ ĩgũ dorerire iiaa. ²¹Goãmu mera õaro árĩmorã mari ñecũ sumarã árĩricũre, Moise dorerire iicũ Jesucristo mari ñero iira dipuwaja sĩribasara wajamariboaya. Eropigũ ne umupeogũ duhosome “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire.

**Jesucristore umupeori mera Goãmũ marire “Ôarã
ãhrima,” arĩ ìhami, arĩ werepũ Pablo**

3 ¹Mũa pee masibirã ãhraa dohpaguere. Mũare Jesucristo ìgũ basi mari ñeri iira dipuwajare sîribasarare mũare werecũ mũa ôaro ìha masiribũ. ÌMũa eropa ôaro masicũ noa mũare goroweoari dohpaguere iri diaye maja mũa umupeoborañere? ²Eropigũ òpa serêpidiaca mũare. ÌMũa Moise dorerire umupeori mera Espírítu Santo mũare eranũgari? Erabirimi. Mũa “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire peecũ Jesucristore umupeocũ ìgũ Espírítu Santo mũare erami. Ìgũ yarã mũa árimorã áricũ erami. ³ÌMũa duhpirã pee masibirã iiro dopa wahari dohpaguere? Mũa ne Jesucristore umupeorã Espírítu Santo itamuri mera ìgũ yare iimuribũ. ÌEropirã duhpirã dohpaguere mũa turari mera iidiari? ⁴ÌMũa Jesucristo yarã árinũgarã mũa Jesucristore umupeora waja mũa ñero tarirare guñabeari? ÌMũa eropa umupeora “Bu gohra ãhraa,” arĩ pepiri mũa dohpaguere? ⁵Òpa ôaro guñaro gahmea. Goãmũ mũare ìgũ Espírítu Santore odigũ árimi. Espírítu Santo mũa mera árigũ mũa watope deyoro moarire mũare ôarire iimi. Ìgũ eropiigũ Moise dorerire mũa umupeori mera eropa iibeami. Mũa “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire ôaro pee ìgũre umupeocũ eropa iimi.

⁶Gũa judio masa ñecũ Abrahãpũ Goãmũre “Diaye ta árigũ ãhrimi,” arĩ ôaro umupeoñumi. Ìgũ eropa umupeocũ ìha Goãmũ ìgũre “Ñeri dipuwaja marigũ ôagũ ãhrimi,” arĩ ìañumi. ⁷Eropirã òpa masique mũa. Goãmũ òpa arimi: “Áripehrerã masa judio masa áribirã sã Abrahã umupeodiro dopa ta yũre umupeorã Abrahã pãramerã ãhrima. Eropirã yaharã ãhrima,” arimi Goãmũ. ⁸Iribojegue ìrire Goãmũ arĩ wereyutuhãñumi. Ìgũ werepira òpa ãhraa ìgũ yare gojarapũgue: “Áripehrerã masa judio masa áribirã sã yũre umupeorãre ‘Ôarã ãhrima,’ arĩ ìagũca. Ñero iira dipuwaja marirã ìagũca erãre,” arĩñumi. Eropigũ iri ôari buherire Abrahãre arĩ wereyuñumi. “Áripehrerã masa muhũ yũre umupeoro dopa ta yũre umupeocũ ‘Ôarã ãhrima,’ arĩ ìagũca yũhũ erãre. Erãre ôaro ìigũca,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ⁹Abrahã Goãmũre ìgũ umupeocũ Goãmũ ôaro iinũmi ìgũre. Eropigũ áripehrerã masa mari sã ìgũre umupeocũ Goãmũ ôaro ìigũcumi mari sãre.

¹⁰Gajirã òpa arirã ãhrima. “Moise dorerire ôaro iicũ Goãmũ ‘Ôarã ãhrima,’ arĩ ìagũcumi marire,” arĩrima. Eropa arirã dipuwajacũrã ãhrima dohpa. Goãmũ yare gojarapũgue òpa arĩ werea. “Moise dorerire iirã erã iri dorerire áripehrerire queoro iipehobirã dipuwajacũrã ãhrima,” arĩ gojara ãhraa. Eropirã iri dorerire iipehomasibirira waja dipuwaja moasũmorã ãhrima áripehrerã. ¹¹Ne yujugũre iri dorerire iipeho masiya mara. Eropirã Moise dorerire iiri mera Goãmũ mera ôamasibeama. Òpa arĩ gojañuma Goãmũ yare gojarapũgue. “Ìgũre umupeorãre Goãmũ ‘Ôarã ãhrima,’ arĩ ìhami. Ñero iira dipuwaja marirã ìhami. Eropirã erã ôaro áriniguicãrãcoma Goãmũ mera,” arĩ gojañuma. Eropirã mari masia. Ne yujugũre iri dorerire ìgũ iiri mera Goãmũ ìgũre “Ôagũ ãhrimi,” arĩ ìabeami. Goãmũre umupeogũ dihta ôaro árigũcumi ìgũ mera. ¹²Goãmũre umupeogũpũ, “Goãmũ yũre yũ ñero iira dipuwaja maricũ ìigũcumi,” arimi. Moise dorerire

iigupũ “Yu basi iri dorerire iigu ñero iira dipuwaja mariro ðaro árĩgũca,” arĩrimi. Eropigu ĩgu iri dorerire iipehomasibigu árĩgu ñero iira dipuwajacũgũ dujami.

¹³Eropirã mari árĩpehlerã iri doreri mera ñero iira dipuwajacurã dujamũribũ. Mari eropa árĩcũ ĩha, Jesucristo mari ñero iira dipuwaja ĩgu basi wajayemi ĩgu crusague sĩrigũ. Goãmu yare gojarapũgue ðpa werea: “Īgu yucũgũgue dirisiudigu Goãmu ĩgu ñero iira dipuwaja moadigu ahrimi,” arĩ gojañuma iribojegue. Eropigu Jesucristore crusague dirisiudigũre mari ñero iira dipuwajapũre Goãmu ĩgũre dipuwaja moadigu árĩmi. Eropirã maripũ ñero iira dipuwaja marirã dujaa pare. ¹⁴Jesucristo eropiicũ Goãmu Abrahãre ðaro ĩadiro dopa ta judio masa árĩbirã sãre ðaro ĩanũgami. Eropigu ĩgu arĩdiro dopa ta ĩgu obeodigu Espĩritu Santopũ erami marire Jesucristore umupearẽ.

Īgu buherare werenemopũ Pablo

¹⁵Mari masa mari iiro dopa ta weremũhtagũra mũare. Perã “Õpa iirãca,” erã arĩ weretamura pũhrũ gajigu gohrotomasibeami. ¹⁶Eropigu Goãmu Abrahã mera weretamura pũhrũ Abrahãre ĩgu arĩrare gohroto masiya mara. Õpa arĩ werepiñumi ĩgũre: “Mũ pãrami árĩturiagu mera árĩpehlerã masare ðaro iigũra,” arĩ wereñumi. Eropa arĩgu ĩgu pãramerã árĩturiarãgue mera arĩgu iibiriñumi. Yujugũ ta ĩgu pãrami árĩturiagu dihtare arĩgu iĩnumi. Eropa arĩgu ĩgu pãrami árĩturiagu Jesucristo ariburire arĩ wereyugũ iĩnumi. ¹⁷Eropigu ðpa arĩ werea mũare: Iribojegue Goãmu Abrahã mera weretamugũ masare ĩgu ðaro iiburire wereñumi. Īgu eropa weretamura pũhrũ yoari boje pũhrũ cuatrocientos treinta bojori árĩturiagu mera árĩpehlerã masare ðaro iigũra,” arĩ wereñumi. Eropa arĩgu ĩgu pãramerã árĩturiarãgue mera arĩgu iibiriñumi. Yujugi pũhrũ Moiserẽ ĩgu doreri apiñumi. Moise doreri árĩnũgaquerecũ Goãmu Abrahãre werepira pehrecũ iibiriyoro. ¹⁸Goãmu Abrahãre mahigu ðpa ĩgũre arĩ weretuhãnumi. “Árĩpehlerã masare mũ yũre umupearẽ dopa ta yũre umupearẽ ðaro iigũca,” arĩ weretuhãnumi. Eropiro Moise doreri árĩnũgaquerecũ Goãmupũ iri dorerire iiri mera masare taubeami. Moise doreri iiri mera mari taricũ Goãmu mũare “Waja mariro ðaro iig mera arĩgu iibiriñumi. Yujugũca,” ĩgu arĩrapũ duhpihuri árĩbiriboaya.

¹⁹¿Eropigu duhpihurire iri dorerire Moiserẽ apiyuri Goãmu? Masa erã ñerire masiborore apiñumi iri dorerire erã ñero iira dipuwaja masiborore. Abrahã pãrami árĩturiagu Jesucristo ĩgu eracũgue árĩtuya iri doreri. Eropigu Jesucristo ĩgu eracũ Goãmu Abrahãre ĩgu werediropã dopa ta masare ðaro iĩnumi. Goãmu iri dorerire apigu anyuare weremũhtañumi. Erã anyua wereñuma Moiserẽ. Īgu Moiserũ masare wereñumi. ²⁰Īgu masare ðaro iiburire Goãmu ĩgu basi ta werepiñumi Abrahãre. Gajirã mera werebeobiriñumi ĩgu iri dorerire apidiropã dopa ta. Eropigu ĩgu Abrahãre werepirapũ Moise doreri tauro ðhaa.

Moise dorerire werepɔ Pablo

²¹Goãmɔ Moiserɛ ïgɔ dorerire apigɔ, ero coregue Abrahãre ïgɔ arĩrare “Yu arĩdiro dopa iisome pare yuhɔ,” arĩgɔ iibiripɔ ïgɔ. Abrahãre ïgɔ arĩmɔhtadiro dopa iibu iipɔ. “Masare òaro iigɔca,” ïgɔ arĩrare iibu iipɔ dohpa. Moise dorerire iiri mera mari Goãmɔ mera òaro árĩmasirã mari iri dorerire òaro iirã ñero iira dipuwaja opabiriboya. ²²Eropa árĩquerecũ Goãmɔ yare gojarapũgue òpa àhraa: “Masa árĩpehrerã erã ñero iira dipuwaja opama, arĩ gojara àhraa. Europa dipuwajacũrãre erã Jesucristore umupeocũ Goãmɔ òaro iigɔcumi erãre. ïgɔ Abrahãre werediro dopa ta iigɔ erãre ñero iira dipuwaja marirã ïagɔcumi.

²³Jesucristore umupeori mera masare tauburi árĩboro core gɔa Moise doreri doca árĩmũribɔ. Europa Moise dorerire iirã peresugue árĩro dopa árĩmũribɔ. Jesucristo gũare tauboro core eropa árĩmũribɔ. ²⁴Òpa sã árĩburi árĩbɔ Moise doreri: Moise doreri mera Jesucristore mari masiburi erabɔ. Mari porãre erã buherogue soro dopa ta Moise doreri marire Jesucristore masicũ iibɔ. Eropirã mari Jesucristore umupeocũ ïgɔ marire taumi. Mari ñero iira dipuwaja maricũ iimi. ²⁵Eropirã dohpaguere mari Jesucristore umupeorãre Goãmɔ “Òarã àhrima,” arĩ ìhami. Gɔa Jesucristore masirã ïgɔre umupeorã árĩrã dohpaguere Moise doreri doca árĩbeaa pare.

²⁶Mɔa sã árĩpehrerã Jesucristore umupeorã ïgɔ yarã árĩrã Goãmɔ porã àhraa. ²⁷Eropirã mɔa árĩpehrerã Jesucristore umupeorã ïgɔ wã mera wãyesunirã árĩrã Jesucristo ïgɔ iro dopa ta àhraa. Jesucristo Goãmɔ magɔ árĩro dopa ta mɔa sã Goãmɔ porã àhraa. ²⁸Eropirã árĩpehrerã Jesucristo yarã yujuro mera àhraa. Yujugɔ porã iro dopa àhraa. Eropigɔ gɔa judio masare mɔa judio masa árĩbirã sãre Goãmɔ yujuropa ta ìhami. Masa pohro majarãre erã oparã sãre yujuropa ta ìhami. Ùmare nome sãre yujuropa ta ìhami. ²⁹Eropirã mɔa Jesucristo yarã árĩrã Abrahã pãramerã sã àhraa. Eropigɔ Goãmɔ Abrahãre “Mũre òaro iigɔra,” arĩrare mɔa sãre iimi. Cristo yarã mɔa árĩcũ ïagɔ mũare òaro iigɔcumi.

4 ¹Mari iri doreri doca árĩbiriborore mari Jesu yarã árĩborore weregɔra daja. Yujugɔ majigɔ ïgɔ pagɔ yare wɔaro opapehobu árĩqueregɔ majigɔ árĩgɔ pohro majagɔ iro dopa àhrimi. Gajirã dorero doca àhrimi dohpa. ²Gajirã ïgɔ pagɔ apinirã ïgɔ ya árĩburire ìhadibuma dohpa. ïgɔ pagɔ gameranɔ árĩcũgue ïgɔ basi ïgɔ yare doremi pare. ³Ïgɔ majigɔ gajirã dorero doca ïgɔ árĩro dopa ta mari masa mari ñecɔ sũmarã árĩricũri doreri doca árĩmũribɔ. Pohro majarã iro dopa ta árĩmũribɔ. ⁴Mari eropa árĩnirãre mari Pagɔ Goãmɔ ïgɔ gameranɔ ejacũ ïgɔ magure ïgɔ pohro árĩdigure obeodigɔ árĩmi. ïgɔre obeocũ ïgɔ nomeoguere dehyoadigɔ árĩmi. Europa dehyoagɔ judio masu árĩdigɔ árĩmi Moise dorerire iigɔ. Eropigɔ Goãmɔ obeodigɔ árĩmi ïgɔ magure. ⁵Gɔa iri doreri doca árĩrãre taubure obeodigɔ árĩmi ïgɔ magure. ïgɔ marire taugɔ mari pohro majarã iro dopa árĩnirãre wiugɔ ïgɔ porã árĩcũ iimi.

⁶Eropiituhaja mɔa sã ïgɔ porã árĩcũ ïgɔ Jesucristo mera Espĩritu Santore obeomi mũare. Eropirã Espĩritu Santo marire ïgɔ itamuri mera

Goãmure mari Pagure “Ahu,” arãa mari pare. ⁷Eropirã mua Goãmũ porã ta ãhraa. Ìgu porã árirã mua ñecu sumarã doreri doca, pohro majarã iro dopa áribeaa pare. Goãmũ magũ Jesucristo wiunirã ãhraa. Mua eropãrã ìgu porã árirã Goãmũ oburire oparãca mua áripehrerire.

Pablo Galacia majarã Jesu yarãre guñaricupu

⁸Mua ero core Goãmure masibirã árirã gajirã goãmarãre umupeomuriribu. Eropirã erã pohro majarã iro dopa árimurirabu. Goãmũ gohrare umupeobirimuribu. ⁹Eropa áriquererã ta dohpaguere Goãmure masia. Goãmũpu mware ìha masimi. Ìgu eropa masiquerecũ ta duhpirã i yeba majarã erã pepirire gahmeri daja? Ìduhpirã iribojegue mua ñecu sumarã doreri mua iidiro dopa ta muraro ta Cristo mariro dopa ta iidari daja? ÌEropirã duhpirã dohpaguere Moise dorerire mua iinugarã, pohro majarã iro dopa áridiari daja mua? ¹⁰Judio masa erã bosenuri iro dopa mua sã iica Goãmũ mera òadiarã. Soorinuri nucu, aberi nucu, bosenurire eropiica. Bojori nucu bosenurire òaro iica. Mua eropiiri queoro áribeaa. ¹¹Mua eropiicũ pee ñero siporãcusa yuru. Mware yu turaro buhequerecũ ta “Iri waja mariboca,” arã pepia.

¹²Eropigu yuhu mware burigã òpa arã werea. Mari Jesucristore umupeoturadiro dopa ta umupeoque daja. Yu Jesucristore umupeogu gna judio masa doreri yure taubiricũ ìha irire umupeobiribu pare. Eropirã mua sã Jesucristore umupeorã iri dorerire umupeobiricãro gahmea Goãmũ mera òaro árimorã. Yuhu mua pohro ne áricũ mua ne ñero iibiribu yure. ¹³Mua masia yuhu mua pohro ne áridirore. Yuhu Jesucristo marire tauburire ne mware buhegu e jagu dorecugu áribu. ¹⁴Yu dorecugu ñero taribu. Yu eropa dorecugu áriquererã mua yure doobiribu. Yure òaro umupeo òaro bocatiribu. Goãmũ obeodigu anyu áriro dopa yure ìabu. Yure Jesucristore iiro dopa òaro iibu. ¹⁵Yure burigã gamebu. Yure burigã gamerã yu serëropë ta áripehrerire omorã áribu yure. ÌMua eropa áricũ dohpa wahari dohpaguere? Mua negohraguere yure mucubiridiro dopa ta dohpaguere mucubiribea. ¹⁶ÌMware diaye majare yu werera waja mua ìhaturigu wahari dohpaguere?

¹⁷Mua pohrore gaji buherire buherã mware òaro umupeocoma. Erã eropa umupeoquererã mware siporã mera mahibiricoma. Mua yure yu buheri sãre gamebiricũ gahmema erã. Mua erãpũre umupeocũ gahmema. Eropirã mware umupeocoma. ¹⁸Masare umupeocũ òapũrica. Erã weca dihta umupeocũ òabeaa. Yu áricũ dihtare umupeocũ òabeaa. Áripehrerãre yujuropa ta òari mera umupeoniguicãro gahmea. ¹⁹Mua yu porã iro dopa ãhraa. Eropigu mware guñaricua. Mware burigã guña teboricua. Yujugo porãcũbo teboricũro dopa ta yu sã teboricua mware guñagu. Igo magũ òaro dehyoacũ gamego teboricũmo. Mua Goãmũ porã òaro áricũ gamegu teboricua yu sã. Mua Jesucristo áricurire òaro opacũ gahmea. ²⁰Mua pohro burigã wadiarica. Yu mua mera árigu yu basi mware òaro weremasiboya gojaripũ gojaro mariro. Eropigu mware dohpaguere ìabigu mua Jesucristore òaro umupeoturanemoborore masibirica.

Agar Sara mera erã árirare werequeogu mari Goãmũ porã árirare werepũ Pablo

²¹ ¿Mũa Goãmũ mera õaro árimorã Moise dorerire iiniguicãdiarã mũa Moise arĩ gojarare masibeari? ²² Õpa arĩ gojañumi Moise: Abrahã porã mũa perã áriñuma. Īgu marapo pohro majago Agar waicũgo yujugũ porãcũñumo. Pũhũ Abrahã marapopũ Sara waicũgo gajigũ porãcũñumo. ²³ Īgu pohro majago magũ mari masa iro dopa ta masa dehyoañumi ĩgu. Abrahã igore porã moara pũhũ mata nijipo ãhri porãcũñumo. Īgu marapopũ mata porã bocamasibiriñumo. Eropigũ Goãmũ ĩgu arĩdiro dopa ta igore porã bocacũ iĩñumi. ²⁴⁻²⁵ Erã perã nome iribojegue eropa warare õpa buhegura mũare. Goãmũ Abrahãre wererare iirã Sara áriro dopa ãhrima. Gajirã Moise dorerire iirã Agar iiro dopa ãhrima. Agar igo porã sã gajirã dorero doca árimuriñuma. Pohro majarã árimuriñuma. Erã arĩdiro dopa ãhrima Moise dorerire iirãpũ. Eropirã Moise doreri doca árimuriã ãhrima pohro majarã iro dopa áriã. Iri dorerire iirã “Goãmũ mera õaro áriãca,” arĩmuriima. Iri dorerire Goãmũ Moisere apiñumi Sinaĩ waicũdigu utãgugue Arabia yebague. Dohpaguere iri dorerire Jerusalengue judio masa umupeoma. Eropirã iri doreri doca ãhrima. ²⁶ Õpa ãhrima Goãmũ Abrahãre wererare iirãpũ. Erã Jesucristore umupeorã ãhrima. Sara arĩdiro dopa ãhrima. Sarapũ pohro majago áribirimuriñumo. Mari Jesucristore umupeorã “Moise doreri mera taribeaã,” arãa. Jesucristo marire taucũ Goãmũ porã áriã mama Jerusalén maca majarã ãhraa. ²⁷ Eropirã Jesucristore umupeorã Goãmũ porãpũ bajarã áriãcoma. Moise dorerire iirãpũ bajamerã áriãcoma. Eropa ta arĩ werea Goãmũ yare gojarapũgue:

Mũhũ ne porã opabigo, porãcũri pũririñe pepibigo õaro mucubirique.

Gajigo igo marapũ mera áriigo igo porã áriquerecũ igo pãramerã árituriarã bajamerã áriãcoma. Mũpũre dohparagã mũ porã mariquerecũ mũ pãramerã árituriarã tauro bajarã áriãcoma. Eropigo mucubirique, arĩñumi Goãmũ.

²⁸ Isaa Abrahã magũ arĩdiro dopa mari Goãmũ porã ãhraa. Isaa Abrahã magũ dehyoagu Goãmũ ĩgu werediro dopa ta dehyoañumi. Mari Goãmũ porã áriã Goãmũ ĩgu werediro dopa ta ĩgu porã ãhraa. ²⁹ Eropirã Abrahã porã perã áriñuma. Pohro majago magũ Ismael áripehrerã masa iro dopa dehyoañumi. Isaapũ ĩgu pago igo porã bocamasibiricũ Espĩritu Santo itamuri mera porãcũñumo. Erã dehyoara pũhũ Ismaepũ pohro majago magupũ Isaare Abrahã marapo magũre ĩgu ñero taricũ iimuriñumi. Īgu iidiro dopa dohpaguere eropa wahaa. Erã Moise dorerire iidorerãpũ marire ñero taricũ iima. Mari Espĩritu Santo itamuri mera Goãmũ porã ãhraa. Mari eropa áriãre marire ñero taricũ iima. ³⁰ Eropa wacũ Goãmũ yare gojarapũgue irire dohpa arĩrire buherãca. Õpa Goãmũ arĩñumi Abrahãre. “Mũ pohro majago magũ mũ oparire ne opasome, arĩñumi. Mũ marapo magũ dihta opapehogũcumi. Eropigũ mũ pohro majago igo magũ mera cóaque mũ pohrore,” arĩ wereñumi Goãmũ Abrahãre. ³¹ Eropirã, yũ acawererã, mari Goãmũ porã áriã pohro

majago magu iro dopa áríbeaa. Īgu pagu oburire opamasibirĩnumi. Maripu mari Pagu Goãmũ Īgu oburire opamasirãca. Marire Īgu mera õacũ iimi.

Cristo marire Īgu taura puhru turarã árĩro gahmea marire, arĩ gojapu Pablo

5 ¹Eropigu marire mari ñecu sumarã árĩricuri dorero doca árĩnirãre Jesucristo tautuhajami. Mari ñero iira dipuwajare Jesucristo Īgu basi wajayebasami mari Goãmũ mera õaro árĩboro dopa. Eropirã mari Goãmũ porã árĩrã Jesucristore guñaturaniguicãro gahmea. Eropirã peebiricãro gahmea erã Moise dorerire iidorerãre.

²Õaro peeque yũre. Yũhu Jesucristo Īgu apidigu ãhraa. Eropigu muare õpa werea. Mũa Goãmũ mera õaro árĩmorã mũa gasiro merogã wiri aicũ Jesucristo muare Īgu sĩribasara waja mariboya. ³Eropigu guhyadiaro mera werea daja. Goãmũ mera õaro árĩborore erã gasiro merogã wiri aĩrã Moise dorerire árĩpehrerire iiro gahmea erãre. ⁴Eropirã mũa “Goãmũ marire taugucumi Moise dorerire iicũ,” mũa arĩdiarã, mũa Jesucristore cõarã iiboca. Mũa eropiirã Goãmũ Īgu mera õaro árĩburire muare õaro Īgu iiburire cõarã iiboca. ⁵“Maripu Goãmũ mera õhaa,” arĩmasia Jesucristore umupeori mera, Espĩritu Santo Īgu itamuri mera. “Goãmũ guare ‘Ñero iira dipuwaja mariro õarã ãhrima,’ arĩ ĩagucumi,” arĩmasia. ⁶Eropiro gasiro merogã wiri aĩnirã árĩcũ sãre, wiri aĩbirinirã árĩcũ sãre ĩabeami. Mari Jesucristore umupeorã árĩcũ gajirãre mari mahi umupeocũ ĩhami Goãmũ.

⁷Mũa ne Jesucristore umupeorã Īgu yare õaro diaye iimũribũ. Eropirã dohpaguere mũa Jesucristo yare diaye majare õaro iibiricũ gajirã muare cãhmotañorã. ⁸Goãmũrupũ eropa iibirimi. Īgu muare Jesucristo yarã árĩmorãre beyegu ãhrimi. ⁹Eropigu õpa werea muare. Yujugu masũ Īgu guyarire buhenugacũ peerã masa árĩpehrerã ĩgure peerã guyarire umupeorã wahama õaripũre peediabirã. ¹⁰Īgu muare eropa guyarire buhenugaquerecũ õpa arĩ pepia. “Erã Jesucristore umupeorire oparã erã iri guya buherire umupeosome,” arĩ pepia yũhu muare. Muare goroweocoregure noho árĩgure Īgu eropa iira dipuwajare Goãmũ dipuwaja moagucumi ĩgure.

¹¹Õpa arĩ werewũañorã gajirã yũpũre: “‘Mari Goãmũ mera õaro árĩmorã mari gasiro merogã wiri aĩro gahmea,’ arĩ buhemi Pablo,” arãñorã yũre. Yũhu eropa arĩ ne buhebeaa. Yũhu dohpaguere “Gasirogã wiri aĩro gahmea,” yũ arĩ buhecũ irire iidorerãpũ yũre ñero taricũ iibiriboañuma. Yũ õpa arĩ buhea: “Mari ñero iira dipuwajare Jesucristo wajayebasadi árĩmi crusague sĩrigũ. Eropirã mari Goãmũ mera õaro árĩmorã Jesucristore umupeoro gahmea,” arĩ buhea yũhu. Yũ eropa arĩ buhecũ judio masa pee guama. Yũre ñero taricũ iima. ¹²Erãpũ muare goroweorãpũ gasiro merogã wiri aĩdorerãpũ erã basi wiri aĩpehocãporo.

¹³Mũapũre Goãmũ mũa Īgu porã árĩmorãre aĩgu mũa Moise dorerire iimorãre beyebiripũ. Muare iri dorerire iidorebiriqerrecũ mũa mũa ãaribejarire iibiricãro gahmea. Õpa iiro gahmea. Mũa árĩpehrerãre õaro

mahi umupeorã erãre itamuniguicãro gahmea. Mũa gajirãre umupeorã Moise dorerire árìpehrerire iirãca. ¹⁴Eropa ta arĩ gojara àhraa: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árìrãre mahique,” arĩ gojara àhraa. ¹⁵Eropirã mũa game ìhaturicũ, papũri, mũa disitĩri wereniguicũ mũa basi òaro mũa game umupeoro pehboca. Eropirã mũa basi òaro árìro gahmea.

Masa erã gamerire iirire Espĩritu Santo ìgu gameri sãre werepũ Pablo

¹⁶⁻¹⁷Òpa arĩ werediaca mũare. Mari Jesucristo yarã árìcũ mari pepirigue òpa àhraa. Mari ñeri ùaribejari àhraa. Espĩritu Santo ìgu gameri sã àhraa. Mari ùaribejari Espĩritu Santo ìgu gameri mera yujuro mera árìbeaa. Eropiro marire masiya mariro wahaa. Eropirã mũa Espĩritu Santopũre yũhrirã mũa ùaribejaripũre iisome. Eropirã Espĩritu Santo ìgu gamerire iiniguicãque. ¹⁸Eropirã Espĩritu Santo gamerire iirã árìrã “Moise doreri mera mari tarirãca,” arĩ pepibea mũa.

¹⁹Masa erã ñeri ùaribejarire erã iicũ òaro ìhamasica mari. Òpa iima erã ùaribejarire iirã: Ùma gajirã nome mera ñero iima. Nome sã gajirã ùma mera ñero iima. Diayea iiro dopa iiricũma. Ñerire pepima. Ñerire wereniguima. ²⁰Eropirã goãmarã wéanirãre umupeorã “Mari goãmũ àhrimi,” arĩ umupeoma. Gajirãre dojama. Eropirã masare doho àhrima. Ìhaturima. Disitĩri wereniguima. Gajirãre doẽma. Mata guama. Gajirãre tarinũgadiama. Yujuro mera árìdiabeama. Yuju curu majarã gaji curu majarãre ìhaturima. ²¹Eropirã gajirãre gajinore erã opacũ ìhaturima. Gajirãre wejẽdiarã wejẽma. Merericũrã àhrima. Mererã ñerire ùaribejama. Eropa iirã gajino ñeri sãre iima. Eropigũ yũhũ mũare werediro dopa ta werea daja guhyadiaro mera. Iri ñerire iiniguigũ Goãmũ ìgu opũ árìroguere ejamasisome.

²²Espĩritu Santo yapũ òpa àhraa. Erãre òpa iirã árìcũ iimi. Árìpehrerãre mahi umupeoma. Mucubirima. Gũiro mariro àhrima. Gajirã erãre ñero ìiquerecũ erã mera guabeama. Mojomoro ìhama. Duhuro mariro Goãmũ ìgu gamerire òaro iima. Erã mohmediarire erã mohmediabiriri sãre òaro iima. ²³Eropirã nijiyajaro mera iima. Erã ñero iidiaquererã iibeama. Eropa ta iima Espĩritu Santore yũhrirã. Eropa iirãre “Eropa iibiricãque,” ne arìbeami gajigũ. ²⁴Eropirã mari Jesucristo yarã árìrã mari ñero árìdirore duhucã mari gamerire mari ùaribejarire iiniguicãbeaa. ²⁵Eropirã mari Espĩritu Santo itamuri mera iirã árìrã ìgure yũhriniguicãro gahmea.

²⁶Eropirã mari “Yũhũ gajirãre tarinũgaa,” arĩ pepibiricãrã. Eropirã gajirãre game ìhaturicũ iibiricãrã. Gajirã erã òari oparire obobiricãrã.

Mũa mera majarãre itamuque, arĩ werepũ Pablo

6 ¹Acawererã, mũa mera majagũ Jesu yagũ ìgu ñerire iicũ ìha ìgure itamuro gahmea mũa Espĩritu Santo dorerire iirãpũre. ìgu iri ñerire duhucũ òaro mera werero gahmea. Eropa itamurã mũa òaro pee masique

mua sã ñerire iiri arĩrã. ²Eropirã mua basi game itamuque árĩpehrero. Mua eropa itamurã Jesucristo doreldo dopa ta iirãca.

³Yujugu “Yũru ðarire iigu ãhraa,” arĩ pepigu, igu ðarire iibiriqueregu ðpa arĩgu igu basi guyagu iimi. ⁴Eropirã marire ðpa iiro gahmea. Mari basi mari iiricũre ðaro queõnanũrsiaro gahmea. Eropã ãara pũhrũ mari árĩricũri ðari árĩcũ ãha “Yũhu ðarire iiaa,” arĩmasia. Eropirã mari ðari árĩricũri mera mucubirimasia gajirã árĩricũre ãaro mariro. ⁵Eropigu mari árĩricũre Goãmu beyegucumi. Eropirã mari gajirã erã iiricũre ãhanũrubiricãro gahmea. Eropirã mari yujurãyeri iiripũre ãaro gahmea.

⁶Eropirã Jesucristo yare ðari buherire peerãpu erãre buherãpũre erã gamerire itamuporo árĩpehrerire ðarire.

⁷Eropirã “Goãmu yũ ñerire iira dipuwaja dipuwaja moasome yũre,” arĩ pepi masiya mara. ðpa arĩ pepirã mua diaye arĩ pepibirica. Eropiro Goãmũre guya masiya mara. Eropirã mari dohpaguere iira waja pũhrũgue bocarãca. ⁸Eropirã mari ãaribejarire iiniguirã iri ñeri iira waja dipuwajacũrãca. Eropirã peamegue warãca. Mari Espĩritu Santo gameripũre iirã ðaro wajatarãca. Eropirã Goãmu mera ãmũri nucũ ðaro árĩniguirãca. ⁹Eropirã mari Espĩritu Santo gamerire iiniguicãrã. Gariborebiricãrã. Goãmu gamerinũ mari wajatarãca ðarire duhubirã. Eropirã ðarire iiniguicãro gahmea. ¹⁰Eropirã árĩpehrerisubure ðaro umupeoro gahmea árĩpehrerãre. Eropirã Jesucristore umupeorãre bũrigã mahi umupeoro gahmea yujugu porã iro dopa.

Pablo igu weretura

¹¹ãata. Yũ basi mũare gojagu pagari deyori mera gojagu iiaa. ¹²Eropigu ðpa werea mũare. Erã mũare gasiro merogã wiri aĩdorerãpu ðpa gahmema. Erã dorerire mua iicũ ãha gajirã judio masa erã mera ðaro árĩbocoma. Eropirã erãre ñero taricũ iibiribocoma daja erã Jesucristo yare umupeoquerecũ. ¹³Erã basi gasiro merogã wiri aĩquererã Moise dorerire gajire iibeama. Erã eropa iibiriquererã, mũapũre erã dorerire iidorerã mua gasiro merogã wiri aĩcũ gahmema erã. Eropã gahmema gajirã judio masare ðpa erã arĩboro dopa mucubiriri mera. “Gũa dorero mera Galacia majarã judio masa árĩbirã mari árĩricũre iiaa,” erã arĩboro dopa mũare erã dorerire iicũ gahmema. ¹⁴Yũ tamera erã eropa mucubiridiaro dopa ta ne mucubirissime. Mari Opũ Jesucristo iira mera dihta mucubiria. Igu mari ñero iira dipuwajare wajayebasadigu árĩmi crusague sirigu. Iri dihtare mucubiria. Jesucristo eropa iira mera yũhu igu taudigu arĩgu masa erã ãaribejarire guñabeaa pare. I mũmu maja masa erã ãaribejari sã doremãsibeaa yũre. ¹⁵Eropiro gasiro merogã wiri aĩcũ, wiri aĩbiricũ sãre Goãmu ãabeami. Masa Jesucristo mera ðari mera gohrotorã árĩcũ ãhami. ¹⁶Erã eropa gohrotonirã árĩpehrerã iri buherire Jesucristo yare yũhrirãre “Erã ðaro árĩporo,” arĩ serẽa Goãmũre. “Erãre mũ ya curu majarã gohra árĩrãre mojomoro ãaque,” arĩ serẽbasaa yũhu Goãmũre.

¹⁷Yũhu Jesucristo doreldo dopa ta iigu igu yare buherã dipuwaja gajirã yũre ñero taricũ iima. Erã eropa iira camĩ mũra ãhraa yũre yũ

dɔpɔre. Eropigu ñpa gahmea: Iripēta yare bujawerecũ iiporo Jesucristo yarãre goroweorã.

¹⁸Mũare árĩpehrerãre ñaro árĩcũ gahmea. Mari Opɔ Jesucristo mũare árĩpehrerãre ñaro iiporo. Eropɔ ta iiporo. Iripēta ãhraa.

Efesios

Efeso majaräre gojabeoñumi Pablo

1 ¹Yũhu Pablo Goãmũ ïgu gamero dopa ta Jesucristo yũre ïgu yare buhedore apidigu añraa. Eropigu mũare Efeso majaräre gojabeoa. Mũare Jesucristore ðaro umupeoräre gojabeoa yũhu. ²Goãmũ mari Pagũ mera Jesucristo mari Opũ mera mũare ðadore. ïgu mũare itamuri mera ðaro árĩque mũa.

Cristo yarã mari árĩcũ ïagu Goãmũ ðaro iimi marire, arĩ gojañumi Pablo

³Goãmũ mari Opũ Jesucristo Pagũ marire ðaro iiniguicãmi. Árĩpehreri ïgu ya ðari mera ïgu mari pepirire ðarire ohomi mari ïgu pohro árĩro dopa. Marire sĩporã turacũ iimi. Cristo yarã mari árĩcũ ïagu eropa marire ðaro iimi. Gua ïgu eropiicũ ïha ðaro umupeoa. ïgũre ðaro wereniguia. ⁴Õpa iipũ ïgu marire ïgu yarãre: I yeba árĩboro coregue ïgu yarã árĩmoräre beyemũhtarũ ïgu marire. Eropa beyegu ïgu marire ïgu ïarore ñeri iiro marirã mari árĩmoräre iipũ. Eropigu ïgu marire “Ñerã àhrima, arĩsome. ⁵Marire mahigu mojomoro ïagu iribojegue ðpa arĩmũhtarũ ïgu marire: “Yũ magũ Cristo ïgu itamuro mera erã ya porã ðaro árĩracoma,” arĩ apipũ marire iribojegue ta. ïgu gamediro dopa ta eropa iipũ ïgu marire. ⁶Marire ïgu eropa ðaro iicũ ïarã umupeoa. ïgũre ðaro wereniguia. ïgu magũ ïgu mahigu Jesucristo yarã mari árĩcũ ïagu, ðaro iimi ïgu marire. ⁷⁻⁸Eropigu ïgu magũ Jesucristo ïgu di cóãgu siringũ mari ñeri iira dipuwajare wajayebasadi árĩmi. ïgu eropa wajayebasacũ mari ñeri iirare cãdijidi árĩmi Goãmũ. Eropigu marire turaro mahigu, marire mojomoro ïagu eropa iipũ Goãmũ. Eropigu marire peamegue waboniräre taudi árĩmi. ïgu ðaro masipehori mera eropiipũ ïgu. Eropirã ïgũre ðaro wereniguia. ⁹⁻¹⁰Eropigu ïgu marire ïgu iiborore marire masicũ iimi. Iribojegue majaräre irire masicũ iibirimũripũ ïgu. Õpa añraa marire ïgu iiboro. ïgu gamediro dopa ta ïgu pepidiro dopa ta árĩpehreräre Cristo dorero doca árĩcũ iigũcumi. Eropigu árĩpehrerire ïgu ya árĩcũ iigũcumi. ïgu queorasubu árĩcũ mũmaro majaräre, i yeba majarã sãre ïgu dorero doca árĩcũ iigũcumi ïgu. Eropigu mũmaro maja sãre i yeba maja árĩcũ sãre ïgu ya dihta árĩcũ iigũcumi. Eropigu Jesucristopũ árĩpehrerã weca opũ árĩgũcumi. Eropiro árĩpehreri ïgu ya dihta árĩroca. Eropa árĩbure árĩdorepũ Goãmũ ïgũre.

¹¹Eropi Cristo yarã mari árîborore masiyugu Goãmũ marire beyetuhapũ ïgu yarã árîmorãre. I árîpehrerire apipũ ïgu, ïgu pepidiro dopa ta ïgu gamediro dopa ta iibu. ¹²Ïgu eropiipũ ïgu yare gũa iiborore. Ïgu yare gũa õaro iicũ ïarã gajirã sã ïgure umupeorã “Turagu åhrimi,” arîrãcoma. Gũapũ judio masa Cristore gamenũganirã árîrã ïgure umupeomũhtanirã árîbu. ¹³Mũa sã diaye wereniguirire, õari buherire peeabũ. Iri buheri mera ta Goãmũ pohrogue warãca mũa. Irire peerã ïgure umupeoa. Eropirã ïgu yarã wahabũ mũa. Õpa arîpũ Cristo: “Yũre umupeorãre Espírîtu Santore obeogura,” arî werepîpũ. Eropîgu ïgure mũa na iiborore. Ïgu yare gũa õaro iicũ ïarã gajirã sã ïmupeocũ ïagu ïgu Espírîtu Santore odîgu árîmi mũare. Eropîgu ïgure mũa opacũ, “Jesucristo yarã åhraa,” arî masicũ iimi ïgu mũare. ¹⁴Goãmũ marire taricũ iiami. Eropîgu pũhrũ ïgu pohrogue aĩagũcumi marire ïgu oburire marire obu. Marire aĩaboro core Espírîtu Santopũ mari mera åhrimi. Ïgu mari mera árîcũ Goãmũ mera mari árîborore õaro masia. Goãmũ marire ïgu eropiicũ ïarã ïgure umupeori mera, “Õagu åhrimi,” arãa mari.

Pablo Goãmũre serẽbasañumi Jesu yarãre

¹⁵⁻¹⁶Eropîgu Jesucristore umupeorã mũa árîcũ peebeo, árîpehrerã ïgu yarãre mũa umupeo mahirire peebeogu Goãmũre “Õhaa,” arãa. Eropîgu umũri nucũ serẽbasaa mũare Goãmũre. ¹⁷Mari Pagũ umaro majagu ïgu yare mũare õaro masicũ iidoregu serẽbasaa. Eropîgu ïgure mũa õaro masinemoboro dopa serẽbasaa. Ïgu Goãmũ Jesucristo mari Opũ Pagũ åhrimi. ¹⁸Eropîgu mũa õaro masiboro dopa mũare serẽbasaa Goãmũre. Ïgu mũare taugũ, ïgu yarã árîmorãre iimi ïgu mũare. Eropîgu mũare ïgu yarãre ïgu pohro õaro wacũ iigũcumi. Irire mũa õaro masiboro dopa serẽbasaa yũhũ Goãmũre. Eropîgu ïgu marire oburi sãre “Õataria åhraa,” iri mũa arî mũa masiboro dopa serẽbasaa. Õpa mũa masiboro dopa serẽbasaa mũare Goãmũre. ¹⁹Mari Jesucristore umupeorãre ïgu itamugũ, ïgu turari mera ïgu iimi. Ïgu gajirã tauro turagu åhrimi. Mũare iri sãre õaro masiboro dopa serẽbasaa mari Pagũ Goãmũre. ²⁰Ïgu turari mera Cristo sîridigure masudîgu árîmi. Eropîgu ïgu turari mera umarogue ïgu diayepũ Cristo ïgu doacũ iidi árîmi Goãmũ árîpehrerãre ïgu doreboro dopa. ²¹Ero doagu árîpehrerã umaro majarã oparã weca, árîpehrerã dorerã weca åhrimi Cristo. Eropîgu i umũ majarã weca opũ, gajîpũ majarã sã weca opũ, árîpehrerã dohpague majarã, gajîsubu majarã sã, pũhrũgue majarã sã erã weca opũ árîbu ta åhrimi ïgu. ²²Eropîgu árîpehrerã weca, árîpehreri weca apipũ Goãmũ Cristore. Eropîgu árîpehrerire opũcũcũ iipũ ïgure. Eropîro Cristo yarã yuju curu árîrã erã opũ árîbure acupũ ïgure. Erã dipuru iro dopa árîgu åhrimi ïgu. ²³Cristo yarã yuju curu árîrã ïgu dũpũ iro dopa árîrã åhraa mari. Cristo árîpehrerogue árîniguiimi. Eropîgu mari ïgu yarã mera árîniguiigu marire itamuniguiicãmi.

Goāmũ marire mahigu, mojomoro ïagu taupũ marire, arĩ gojañumi Pablo

2 ¹Neri dipuwajacubonirã peamegue dederebonirã áriquerecũ ta Goāmũ muare taumi. ²Iribojegue i yeba majarã Goāmũ tarinugarã iro dopa iimurinirã áriribũ mũa. Eropirã watĩ ïgu gamero dopa ta iimurinirã áriribũ mũa. ïgu watĩ i yeba doregu Goãmũre tarinugarã opu áhrimi. ³Iribojegue áripehrerã mari õpa dihta iinirã áriribũ. Mari ñeri dihtare uaribejaribũ. Mari ejatuharo mari pepiro dopa iimuriribũ. Eropa árirã gajirã áripehrerã iro dopa ta mari sã ñerã árimuriribũ. Mari áripehrerã masa mera eropa árirã áricũ ïagu Goāmũ mari mera guagu dipuwaja moadiaripu. ⁴Eropa iidiaqueregu ta marire turaro mahigu mojomoro ïapu. ⁵Eropa mahitarigu mari ñeri iira waja peamegue dederebonirã mari áriquerecũ ta marire ïgu mera árinigumora áricũ iimi. Jesucristo ïgu sãribasara mera mari ïgu yarã áricũ marire iimi. Marire mojomoro ïagu taumi ïgu marire. ⁶Goāmũ Jesucristo sãridire masugu ïgu pohro apidigu árimi áripehrerãre dorebu. Eropigu ïgu mari sãre ïgu yarãre Cristo dorerire opacũ iimi. Eropirã ïgu pohro ïgu mera árirãca mari. ⁷Eropiimi ïgu puhũgue majarã marire ïgu mojomoro ïarare erã masiboro dopa. Jesucristo marire ïgu õaro itamura mera ïgu masare turaro ïgu mahirire ïhmumi. ⁸Cristore mari umupeocũ Goãmũru marire taricũ iimi. Marire mahigu ïgu pohro ejacũ iigucumi. Mari gamero õaro iiricuri mera Goãmũ pohro ejadiarã ejamasisome. Mari iibiriquerecũ apimi mari ïgu pohro ejaburire. Eropiro waja mariro mũari nũcu ïgu mera mari áriburire ohomi marire. ⁹Mari basi tarimasibirica. Mari iiri mera mari gamero mera tarirã mari “Gũa basi taria,” arĩboca. Goãmũru marire taumi ïgu pohro mari wamorãre. ¹⁰Jesucristo yarã áricũ iimi marire Goãmũru. Eropigu Jesucristo yarã mari áricũ ïagu õarire iirã dihta wacũ iimi marire. Iribojegue ïañumi marire õarire iimorãre.

Cristore oparã õaro áhraa, arĩ gojañumi Pablo

¹¹Eropirã mũa ero coregue áriricurare dohpague sãre guñaque. Mũare judio masa áribirãre gũa judio masapu ïhaturimuribũ. Gũa circuncisión iinirã gasiro merogã wiri aĩnirãpu muare gasiro merogã wiri aĩbirãre “Goãmũ yarã áribeaa mũaru,” arĩmuribũ muare. ¹²Irisubure mũa Cristo yarã áribirã boje majarã árimuribũ. Goãmũ beyenirã judio masa iro dopa áribirimuribũ mũaru. Mũa eropa árinirã ïgu beyenirã mera pepuri majarã ïhaturirã árimuribũ. Goãmũ muare “Masare õaro iigũra,” ïgu arĩ apinirã áribirinirã áriribũ mũa. Mũa ñeri dipuwaja peamegue wabonirã árirã áriribũ mũa. Goãmũ moorã árinirã peamegue dederebonirã árinirã áriribũ. ¹³Dohpaguepũre Jesucristo yarã áhraa pare mũa. Iribojegue boje majarã árinirã áriquererã, dohpaguere ïgu yarã áhraa pare mũa. Cristo mũa ñeri dipuwaja crusague ïgu di cóãra puhũ Goãmũ yarã áricũ iimi muare. ¹⁴Eropigu judio masare mũa ïhaturirã áricũ Cristo marire bosadigu árimi. Masare bosagu áhrimi ïgu. Judio masa, judio masa áribirã mera pe curu mari áricũ

ĩagu ĩgu marire yuju curu ta áricũ iidi árimi. Mari ĩhaturiri duhucũ õaro mera áricũ iimi ĩgu marire. ¹⁵⁻¹⁶Õpa iimi ĩgu marire. Mari ñeri dipuwaja crusague sĩrigũ, marire peamegue wabonirãre taugũ iimi. Eropa taugũ ĩgu yarã ĩgu iimi marire. Eropigũ mari ĩgu yarã wacũ pe curu mari áriquerecũ ta yuju curu ta mama curu iimi marire. Eropigũ iribojegue mari game ĩhaturinirã áriquerecũ ta marire crusague sĩribasagu bosadigũ árimi. Eropigũ judio masa doreri pehrecũ iimi ĩgu. Erã doreri marire dũca wayoro pe curu majarã wacũ. Eropigũ yuju curu ta áricũ iimi pare. Eropigũ Cristo Goãmu yarã áricũ iimi marire.

¹⁷Eropigũ marire bosagu arigu õari buherire Goãmu mera õaro árĩburire weregu aridi árimi. Mũa judio masa árĩbirã Goãmũre opabirã boje majarã árĩnirã árĩribũ. Mũa eropa áricũ ĩagu mũare õari buherire weregu aridi árimi. Gũa judio masa sãre Goãmũ yare oparã sãre weregu aridi árimi. Eropigũ árĩpehlerãre marire bosagu aridi árimi ĩgu. ¹⁸Dohpaguere árĩpehlerã gua judio masa, mũa judio masa árĩbirã sã mari Pagũ mera õaro árimasia mari. Espĩritu Santo ĩgu itamuri mera Cristopũ marire eropa áricũ iimi. ¹⁹Eropirã dohpaguere mũa boje majarã árĩbea. ĩgu ya curu majarã ta áhrea. Goãmũ yarãre ĩhaturirã árĩbea. Goãmũ yarã mera majarã áhrea pare. ²⁰Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã ĩgu ya wereniguirire goja, masare weremũriũuma. Gũa sã ĩgu yare buhedore apinirã Jesucristo ya õari buherire werea masare. Gũa árĩpehlerã eropa werecũ peerã Cristore umupeonũgabũ mũa. Cristopũ áhrimi mari árĩpehlerãre ĩgu yarã áricũ iigu. ĩgu eropa iibiricũ mari ĩgu yarã árimasibiriboya. ²¹Eropigũ ĩgu turari mera marire ĩgu yarãre yuju curu ta áricũ iimi ĩgu marire. Eropirã ĩgu turari mera õarã wahaa mari. Mari eropa áricũ ĩagu ĩgu mari Opũ ta mari mera áhrimi. ²²Eropirã Cristo yarã árĩrã árĩpehlerã gajirã mera ĩgu yarã mera yuju curu wahabũ mũa sã. Mũa eropa wacũ Goãmũ ĩgu Espĩritu Santo mũa mera áhrimi.

Judio masa árĩbirãre õari buherire wereñumi Pablo

3 ¹Mũa judio masa árĩbirã eropa ĩgu ya curu majarã árĩburire yũ werera dipuwaja peresugue áhrea yũhũ. ²Mũare judio masa árĩbirãre Jesucristo yare buhebure Goãmũ yũre apimi. Yũre mojomoro ĩagu, yũre mahigu õari buherire yũre weredoregu, yũre apimi. Irire peetuhabũ mũa. ³Iribojegue masa erã masibirirare Goãmũ dohpaguere yũre masicũ iimi. Ire merogã were mũare gojabeotuhabũ. ⁴Yũ eropa gojabeorare buherã Cristo ĩgu yare yũ masirare masirãca mũa sã. ⁵Iri ĩgu wererare iribojegue majarãre ĩgu erã masipehocũ iibiripũ. Dohpaguepũre guare Jesu ĩgu apinirãre Goãmũ yare weremũhtarã sãre irire masipehocũ iimi Goãmũ. ĩgu Espĩritu Santopũ guare masicũ iibasami. ⁶Õpa áhrea ĩgu werera gajirã masibirira: Judio masa dihtare Goãmũ itamubeami. Judio masa árĩbirã sãre ĩgu itamumi. Õari buherire erã õaro peecũ itamugũcumi ĩgu erãre. Eropirã gua judio masa, mũa judio masa árĩbirã mera yuju dũpũ iro dopa yuju curu ta áhrea mari. Eropirã mari árĩpehlerã Jesucristo yarã árĩrã yujuro mera Goãmũ ĩgu masare “Õaro iigũra,” ĩgu arĩ werepirare oparãca mari.

⁷Goãmũ mojomoro ãgũ yũre mahigũ ire òari buherire werebure yũre apimi. Ìgũ masiri mera apimi ãgũ yũre. ⁸Árĩpehrerã gajirã Jesucristo yarã erã doca árĩrã erã docague majagũ gohra àhraa yũhũ. Yũ eropa árĩquerecũ ta judio masa árĩbirã òari buherire werebure apimi Goãmũ yũre. Iri buheri Cristo òatariagu ãgũ árĩrĩre, òatariari ãgũ oparĩre, òaro ãgũ oburire werebure apimi yũre. ⁹Yũre eropa apigũ Goãmũ “Òpa masare taugũca,” arĩgũ, árĩpehrerã masare dohpa ãgũ itamuborore òaro werepehobure apimi yũre ãgũ. Goãmũ árĩpehrerire ìhacũnugudigũ àhrimi. Iribojegue majarãre irire masare ãgũ tauborore masare werepehobirinipũ Goãmũ. Dohpaguere yũre iri òari buherire weredoregũ apimi masare ãgũ òaro tauborore masicũ iibu. ¹⁰Eropirã iri buheri mera masa ãgũ yarã wahama. Erã eropa wacũ ìha ùmaro majarã oparã anyua Goãmũ masipehogũ ãgũ árĩricũrĩre masima. Erã eropa masicũ gamepũ Goãmũ. ¹¹Eropigũ i yeba árĩboro coregue ta “Masare peamegue wabonirãre taugũra,” arĩtuhaupũ Goãmũ. Eropa arĩdigũ arĩgũ dohpague mari Opũ Jesucristo ãgũ sĩriro mera ãgũ arĩdiro dopa ta marire taudi árĩmi. ¹²Ìgũ eropa taucũ dohpaguere Cristore umupeorã ãgũ yarã wahaa mari. Ìgũ yarã árĩrã gũiro mariro Goãmũ mera wereniguimasia mari. Eropirã gũibiricãque mũa. ¹³Eropirã òari buherire yũ wereri waja dohpaguere peresugue arĩgũ yũ ñero taricũ ìarã bujawerenijarã Goãmũ yare duhubiricãque. Òari buherire yũ werecũ peerã Goãmũ yarã wahabu mũa. Yũhũ eropiira dipuwaja peresugue àhraa. Eropa arĩgũ mũa ãgũ yarã árĩburire ñero tarigũ iiaa. Eropigũ turaro mucubiridorea mũare.

Cristo masare turaro mahimi, arĩ gojañumi Pablo

¹⁴Eropigũ i árĩpehrerire mari Opũ Jesucristo Pagũ ãgũ iirare guñagu mereja ãgũre serẽbasaa mũare. ¹⁵Árĩpehrerã ãgũ yarã Pagũ àhrimi. Ìgũ árĩpehreri cururi majarã ãgũ yarã ãgũ pohrogue árĩrã i yeba árĩrã sã erã Pagũ àhrimi. ¹⁶Ìgũ masipehogũ àhrimi. Turatarigũ àhrimi. Eropigũ ãgũre òpa serẽbasaa mũare. Mũare siporã ãgũ masiri mera òaro turacũ iiboro dopa serẽbasaa mũare. Eropigũ Espĩritu Santo ãgũ itamuri mera eropa iigũcumĩ. ¹⁷Eropigũ Cristore “Diaye iigũ àhrimi,” mũa arĩ umupeonemoboro dopa ãgũ mũa mera òaro árĩboro dopa serẽbasaa mũare. Eropigũ gajirãre òaro mahirã mũa árĩboro dopa, Cristo ãgũ turaro mahirire mũa masiboro dopa serẽbasaa mũare. ¹⁸⁻¹⁹Mũa árĩpehrerã gajirã Goãmũ yarã mera “Cristo ãgũ marire turaro mahimi,” mũa arĩmasiborore serẽbasaa mũare. Ìgũ mari masare turaro mahigũ àhrimi. Ìgũ mahiri eropa òatariari árĩcũ mũa òaro masiboro dopa serẽbasaa mũare. Eropigũ ãgũ mahirire mũa masicũ gahmea Goãmũ mũa mera ãgũ òaro árĩboro dopa. Eropigũ irire serẽbasaa mũare Goãmũre.

²⁰Eropirã Goãmũre wũaro umupeori mera “Ìgũ turagu àhrimi,” arĩrãca. Ìgũ turari mera òaripũre gohrotomasimi ãgũ marire. Marire òarã árĩcũ iimasimi. Mari serẽra tauro iimasimi ãgũ. Mari gamerire, mari pepira tauro iimasimi ãgũ. ²¹Jesucristo yarã mari árĩcũ ìha Cristo ãgũ árĩricũri sãre ìha árĩpehrerĩre. Eropigũ

ĩgu mahirire mũa masicũ gahmea Goãmũ mũa mera ĩgu õaro áriboro dopa. Eropigu irire serēbasaa mũaruri áripehrerã Goãmũre umupeoporo. Eropa ta iiporo.

Cristo yarã árirã yuju curu ta áhraa mari, arĩ gojañumi Pablo

4 ¹Mari Opũre yũ itamuri waja peresugue árigũ mũare turaro werea yũhũ. Goãmũ ĩgu yarã árimorãre mũare beyepũ. Eropirã ĩgu beyenirã árirã ĩgu áridorediro dopa ta õarã árique mũa. Irire mũare werea yũhũ. ²Õpa iirã õarã árique mũa: “Gajirãre masitarinũgaa yũhũ,” arĩ pepibiricãque. Gajirãre õaro mera iique. Eropirã guabiricãque. Mũa mera majarã mũare gariboquerecũ ta erãre umupeori mera yuju diaye ïacãque. ³Eropirã Espĩritu Santo ĩgu itamuri mera õaro mera yujuro mera áriniguique mũa. Eropirã gamequeãro mariro áricãque mũa. ⁴Yuju dũpũ iro dopa yuju curu ta áhraa mari. Eropigũ Espĩritu Santo yujugũ ta áhrimi marire. Eropigũ Goãmũ ĩgu yarã árimorãre marire beyemũripũ marire itamubu. Eropirã ĩgu itamuborore masia mari. Iri mari masirañe yujuñe ta áhraa. ⁵Mari Opũ Cristo mari umupeogũ yujugũ ta áhrimi. ĩgu buheri sã yujuñe ta áhraa. ĩgu yarãre waĩyeriñe sã yujuñe ta áhraa. ⁶Eropigũ Goãmũ yujugũ ta áhrimi. ĩgu áripehrerã Pagũ áhrimi. Eropigũ áripehrerã weca mari Opũ áhrimi. Eropigũ áripehrerãre marire itamumi ĩgu. Áripehrerã mari mera áhrimi ĩgu. Eropigũ áripehrerogue áhrimi ĩgu.

⁷Yuju curu mari áriquerēcũ ta áripehrerã marire yujurãyerire mari mohmemasiburire apidi árimi marire Cristo. ĩgu eropa apidiro dopa ta mohmemasia mari. ĩgu marire eropa apigũ gajinore ĩgu eropa ocãbodiro dopa ta apidi árimi ĩgu marire. ⁸Eropa ta áhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue sã:

Goãmũre ïhaturirãre ĩgu tarinũgara pũhrũ ĩgu dipaturi mũria wagũcumi. Eropigũ masare baja eropa ocãgũcumi, arĩ gojañuma iribojegue Jesucristo ĩgu eraboro coreguere.

⁹Erã eropa arĩ gojarã õpa werediarã iiriñuma: Jesucristo mũmsigue mũria wadigu árigũ ĩgu ero coreguere dijarimũhtadigu árimi. I yebaguere dijaridigu árimi. ¹⁰Eropigũ ĩgu dijaridi mũria wadi ta árimi Goãmũ pohrogue. Áripehrero weca mũria wadi árimi ĩgu áripehrerogue áribu. ¹¹Eropigũ ĩgu yarãre baja eropa ocãgu erã Goãmũ ya áriburire mohmemasiburire apidigu árimi. Erã mohmemasiburire õpa apidigu árimi ĩgu yarãre. Yujurãyerire Cristo ĩgu buherare buhemorãre apidi árimi. Gajirãre Goãmũ yare weretaumorãre apidigu árimi. Õari buherire buhe curimorãre gajirãre apidi árimi. Cristo yarã gamenererã oparã árimorãre erãre õaro buhemorãre apidi árimi gajirãre. ¹²Eropa dihta apidigu árimi marire gajirã ĩgu yarãre mari game itamuboro dopa. Eropa apidigu árimi marire ĩgu yarãre, ĩgũre mari umupeonemoboro dopa, sĩporã turarã mari waboro dopa. ¹³Eropirã mari áripehrerã õaro mera, yujuro mera árirãca. Eropa ta áriro gahmea marire Cristore umupeorã árirãre. Eropirã mari áripehrerã Goãmũ magũre Jesucristore õaro masirãca. Eropirã Cristo turagũ, pee masigu ĩgu áriro

dopa ta, mari sã pee masia warãca. ¹⁴Mari eropa warã majirãgã iro dopa árisome mari. Majirãgã iro dopa ta áriřã õaro pee masinibeama dohpa. Eropirã gajirã gũyarã erãre buherã eracũ “I diaye ãhraa,” erã aricũ erã peema. Pũhrũ gajirã gajiropa áriřri buherire buherã eracũ erã sãre peema. Erã iro dopa árisome mari. ¹⁵Eropa áriřbirã mari mera majarã mera game mahirã diaye ta wererire game wererãca mari. Eropirã majirãgã erã buga erã pee masirã erã waro dopa ta mari sã Goãmũ yare pee siporã turarã Goãmũ yare õaro masirã warãca. Cristo iğũ áriřro dopa ta warãca. Iğũ ãhrimi mari dipuru. ¹⁶Iğũ yarã áriřã iğũ dũpũ iro dopa yuju curu ta ãhraa mari. Mari bajarã áriřquererã ta yujuro mera õaro áriřã iiaa. Mari eropa áriřborore Cristo itamumi. Eropirã mari yuju dũpũ iro dopa õaro gamesurĩã mari õaro itamua gajirãre Cristo yarãre. Eropirã mari mera majarãre Cristo yarãre õaro mahirã, erãre õaro itamurã, turarã, Cristore umupeonemorã áriřrãca mari.

**Cristo yarã warã mari ñerire duhu, õaripũre
gohrotoa mari, arĩ gojañumi Pablo**

¹⁷Eropi mari Opũ Cristo iğũ dorero mera õpa werea mũare. Goãmũre gamebirã gohra iiro dopa iibiricãque mũa. Erã, erã pepiripũ ñeri dihta ãhraa. Eropiro erã pepiri duhpiburi áriřbeaa. ¹⁸Eropiğũ watipũ Goãmũ yare erãre peebiricũ iimi. Eropirã Goãmũ yapũre peebirigohracãma. Peediabeama erã. Eropirã Goãmũ iğũ õaro áriřdoređiro dopa ta áriřbeama erã. ¹⁹Eropirã erã ñerire iirã ne gũhyasiribirigohracãma. Eropirã ne bujawerebeama. Ñerire erã uaribejari dihtare iiniguiçãma. Áriřpehreri ñerire erã iirire ne duhudiabirã iinemoniguiçãma. ²⁰⁻²¹Mũapũ diaye ta iğũ yare peerã mũa áricũ, Jesucristo yare õaro masirã mũa áricũ mũapũre erã ñero iiro dopa iidorebeami Goãmũ. ²²Iribojegue ñerire iiniguiçãrã mũa áricũ iri ñeripũ mũare goroweoro iidiro áriřbũ. Iri ñeri iiri mera mucubiridiaquererã ta ne mucubirimasibirimũribũ mũa. Eropirã “Iribojegue mũa áriřrare duhucãque,” yũ mũare arĩ buhecũ peebũ mũa. ²³Eropirã mũa pepiripũre õaripũre gohroto gahmea mũare. ²⁴Ero core mũa ñero iirare duhucãque. Eropirã õaripũre gohrotonirã áriřque mũa. Goãmũ iğũ õagu áriřdiro dopa mũare õarã áricũ iimi. Iğũ eropa iinirã áriřã õarire iiniguiçãrãca. Eropirã ñerire gamebirãca.

²⁵Mari yuju dũpũ iro dopa yuju curu majarã ta áriřã iiaa. Eropirã mũa basi gũyabita. Mũa mera majarãre diaye wereque gũyaro mariro.

²⁶Gajirã mera guarã, erãre ñero iibiricãque. Mata irinũ ta amucãque gua wajaro mariro. ²⁷Yoari boje guarã watĩ iğũ gamero dopa iirã iiaa. Eropa iibiricãque.

²⁸Gajirã mũa mera majarã Jesu yarã erã áriřboro core yajari masa áriřnirã áriřnorã. Dipaturi yajabiricãporo. Eropirã dohpaguere õaro mohmeporo. Mojomorocũrãre oburire mohmeporo.

²⁹Ne ñero wereniguiçãque. Óarire wereniguirã gajirãre itamua mũa. Erã bujawererã erã áricũ iarã eropa ta mucubiricũ iicãque erãre. Eropirã õari dihtare wereniguique. ³⁰Ñerire iirã Espĩritu Santore bujawerecũ iirã iiaa mũa. Eropa iibiricãque. Dohpaguere ne i mũũ pehrerinũ core, Cristo

marire ïgu aïgãboro core, Espiritu Santo marire ïhadibumi. Ñerire mari iibiriboro dopa ïhadibumi. Eropigũ Cristo yarã mari áririre masicũ iimi ïgu marire. Eropirã ïgure bũjawerecũ iibiricãque mua.

³¹Eropirã ne papũriniguibiricãque. Guanemobiricãque. Game dũyasonemobiricãque. Erãre ñero arĩ gaguiniguibiricãque. Gajirãre quere moanemobiricãque. Gajirãre ïhaturinemobiricãque. ³²Eropi mua mera majarãre ðaro mera ðaro iique. Cristo yarã mua áricũ ïagu mua ñerare cãdijicãmi Goãmu. Eropa ta mua sã gajirã muare erã ñero iicũ ïarã erã ñerire cãdijicãque.

Goãmu porãre ðpa áriro gahmea, arĩ wereñumi Pablo

5 ¹Eropirã Goãmu porã ïgu mahirã árirã ïgure ïhacũque mua. ²Eropirã gajirãre mahi umupeoniguicãque. Cristo marire mahigu, mari ñeri iira waja sĩripũ. Eropa sĩrigũ Goãmure mucubiricũ iipũ ïgu. Eropirã marire ïgu mahidiro dopa ta mua sã gajirãre game mahique.

³Eropirã Goãmu yarã árirã ne nome mera ñero iibiricãque. Nome sã uma mera ñero iibiricãque. Gaji ñerire eropa áririre ne iibiricãque. Gajinore gametaribiricãque. Ne eropa iibiricãro gahmea Goãmu yarã árirãre. ⁴Eropirã guhyasiuro wereniguibiricãro gahmea muare. Pee masibirã iro dopa wereniguibiricãro gahmea muare. Eropirã ñero arĩ wereyabiricãro gahmea. Ipũre iiro gahmea muare: Goãmure serẽro gahmea muare. Eropa serẽrã ïgure, “Ôaro ïiabũ muhu guare,” arĩro gahmea. ⁵Gajinore gametarirã goãmarã wëanirãre erã umupeoro dopa iirã iiaa mari irire. Eropirã nome mera ñero iirã, ñeri dihtare pepirã, gajinore gametarinũgarã Goãmu Cristo mera ïgu opu áriroguere ne wasome erã. Irire ðaro masia mari. ⁶Ôpa iirãre erã iira dipuwaja, turaro dipuwaja moagucumi ïgure tarinũganirãre. Eropirã gajirã muare gajiropa arĩmaacãcũ erã guyarire peebiricãque. ⁷Eropirã eropa ñerire iiniguicãrãre wapicubiricãque.

⁸Cristo yarã mua áriboro core mua sã eropa ta iinirã áriribũ. Dohpaguerũre ïgu yarã árirã, Goãmure ðaro masia mua. Goãmu yarã ðarire iima. Eropirã eropa ta iiro gahmea muare. ⁹Eropirã Cristo yarã árirã ðarire, Goãmu gamerire, diaye maja áririre iirãca mua. ¹⁰Ôarire mari iicũ ïagu mari Opu Cristo mucubirimi. Eropa ðarire iiburire ðaro masique mua. Eropa masirã irire iique. ¹¹Cristore gamebirã ñeri erã iimaacãri ñeri gohra aãhraa. Eropa erã iiro dopa ta muapũ iibiricãque. Ôari buherire Cristo yare wereque erãre. Eropirã erã ñeri iirare erãre masicũ iique. ¹²Masa erã ïabiro erã ñero iicorema. Erã eropa iirare mari wereniguirã guhyasiriboca. Eropirã ñetariaro iirã iima erã. ¹³Eropirã erãre ðari buherire mari wererã, ñetariarã erã áricũre erãre masicũ iirã iiaa mari. Erã ñeri iirare erãre masicũ mari iicũ erã ñeri iirare bũjawerebocoma. Eropirã ðaripũre gohrotobocoma. ¹⁴Iri diaye ta aãhraa. Eropirã ðpa wereñorã Goãmu yare wererã:

Ne, yũre peediabirã, yũre peeque. Mua ñero iirare bũjawereque.

Irire ñero iirare duhuque. Eropigũ Cristo mua ñeri iirare masicũ ïgu, muare ðarire masicũ iigucumi, arĩñorã.

15 Eropirã umuri nũcu ðaro iique mũa. Pee masibirã iro dopa árĩbircãque. Pee masirã árĩque. 16 Dohpague majarã masa ñetariaro iiniguima. Eropirã mũapũ ðarire, Cristo yare mũa iiniguirã mata erã Cristo yarã árĩcũ itamuque. 17 Eropirã pee masibirã árĩbircãque. Goãmu ïgu gamerore ðaro masique. Eropirã irire iique. 18 Eropirã ne merebircãque. Mererã erã basi ñero goroweoma. Eropirã merediabirã, Espĩritu Santopũre bũrigã gameque. ïgure ðaro yũhrirã árĩque. 19 Eropirã mũa basi Goãmũre umupeori bayarire game bayaque. Eropirã Salmo gojaripũre, Goãmũ yare bayarire, gajĩ ïgure umupeori bayari sãre ïgure bayapeoque. Õaro guña umupeori mera bayapeoque. Eropirã mari Opũre “Õagu àhrimi,” arĩ ðaro umupeoque. 20 Goãmũ mari Pagũ árĩpehrerire mũare ïgu ðaro iirire guñaniguicãque mucubiriri mera. Mari Opũ Jesu yarã árĩrã ïgure “Õhaa,” arĩniguicãque mũa.

Mũa yuju wihi majarã Jesu yarã árĩrã, òpa iique, arĩ wereñumi Pablo

21 Mũa mera majarãre game umupeo yũhrique. Mũa eropa game umupeo yũhrirã Cristo sãre umupeo yũhrirãca.

22 Mũa marasã nomere weregũra dohpaguere. Mari Opũre Cristore mari yũhriro dopa ta mũa marapũ sũmarãre ðaro yũhrique. 23 Jesucristo marire taudigũ árĩmi ïgu ya curu majarã mari árĩboro dopa. Eropirã mari ïgu ya curu majarã árĩcũ mari Opũ ïgu árĩro dopa ta mũa marapũ sũmarã mũa marasã nomere weca oparã àhrima. 24 Eropirã Cristo yarã árĩrã ïgure yũhria. Eropirã mari Cristore yũhriro dopa ta mũa marapũcũrã nome mũa marapũ sũmarãre ðaro yũhrirã nome árĩque.

25 Mũa marapũ sũmarã sãre weregũra dohpaguere. Cristo marire ïgu yarãre mahigũ mari ya árĩburire sĩridigũ árĩmi. Eropirã marire ïgu mahidiro dopa mũa sã mũa marasã nomere eropa mahiniguicãque. 26 Cristo marire ïgu yarã árĩcũ iibu sĩripũ mari ñeri marirã árĩcũ iibu. Eropigũ mari ñerire coeweadĩ árĩmi ïgu wereniguiiri mera deco mera ïgu waiyeri mera. 27 Eropa coeweadĩ árĩmi ïgu marire ïgu yarã ðarã árĩmorãre iigu. ïgu eropiicũ ñeri dipuwaja marirã árĩrãca ïgu ïacũ. Ne merogã eropa árĩri ñeri árĩsome marire. Eropirã ðarã Cristo iro dopa árĩrãca. 28 Eropirã mũa marasã nomere mahi umupeorã, mũa basi mũa dũpũre mũa umupeoro dopa ta mũa mũa marapore umupeoque. ïgu marapore umupeogu ïgu basi umupeogu iimi. 29-30 Ne mari dũpũre ñero wacũ gamebea mari. Mari basi mari ya dũpũre ïhadibua. Cristo yarã árĩrã ïgu dũpũ iro dopa àhraa. Eropigũ marire ïgu ðaro ïhadibumi. Eropirã Cristo marire ïgu ðaro iidiro dopa ta mari sã mari dũpũre ðaro iiaa. Mari marasã nome sãre eropa ta ðaro iiro gahmea marire. 31 Eropa ta àhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: Õpa gojara àhraa: “Eropi umũ ïgu pagũ sũmarãre wirigũ, ïgu marapo mera árĩcãgũcumĩ. Eropirã erã perã árĩquererã ta yuju dũpũ iro dopa árĩrãcoma,” arĩ gojañumi iribojegue. 32 I gojarare ðaro peebirinirã árĩma. Eropigũ irire ðaro weregũra mũare. Õpa werero iica: Cristo ïgu yarã mera yuju dũpũ iro dopa ta yuju curu ta àhrima. 33 Eropigũ mũare òpa arĩ werenemogũra

daja: Mũ basi mũ mahiro dopa ta mũ marapo sãre mahi umupeoque. Eropirã nomepũ mũa marapũ sũmarãre õaro gũhyadiaro mera umupeoque mũa.

6 ¹Dohpaguere majirãre weregũra: Mari Opũ Cristo yarã árĩrã mũa pagũ sũmarãre õaro yũhrirã árĩque. Mũa eropiirã õaro iirã iiaa. ²⁻³Õpa arĩñumi Goãmũ doregũ: “Mũa pagũ sũmarãre õaro umupeoque,” arĩ doreñumi ãgũ. I doreriñe mera Goãmũ werenemoñumi. Õpa arĩñumi: “Mũa pagũ sũmarãre umupeorã i yebaguere yoari boje mucubiriri mera árĩrãca mũa,” arĩ wereñumi. Eropa arĩgũ ãne doreriñe mera, “Mũa eropa iirã õaro árĩrãca,” arĩ weremũhtañumi Goãmũ. Eropirã ãgũ arĩdiro dopa mũa pagũ sũmarãre umupeoque mũa.

⁴Dohpaguere erã pagũ sũmarãre weregũra. Mũa porãre eropa turiniguibiricãque guacũ iiri arĩrã. Mari Opũ Cristo ãgũ mahiri mera ãgũ itamuri mera erãre õaro mera masuque. Eropirã erãre masurã õaro wereque.

⁵Dohpaguere pohro majarãre weregũra. Gũhyadiaro mera umupeori mera i yeba majarãre mũa oparãre õaro yũhrirã árĩque. Gũyaro mariro õaro yũhrirã árĩque. Cristore mũa yũhribodiro dopa ta yũhrique erãre mũa. ⁶Erã ãhuro dihtare yũhrirã árĩbiricãque yũre ãhasũaporo arĩrã. Erã ãhurore mũa yũhriro dopa ta erã ãbiro sãre õaro iirã árĩque. Cristo ãgũ pohro majarã mũa árĩbodiro dopa ta mũa oparã sãre eropa yũhriniguicãque. Eropirã Goãmũ ãgũ gamero dopa ta õaro mucubiriri mera mũa oparãre õaro yũhrirã árĩque. ⁷Eropirã “Cristopũre yũhrirã iiaa,” arĩ pepirã mucubiriri mera yũhrique mũa oparãre. ⁸Eropirã ire guñaque: Árĩpehrerã mari árĩpehreri õarire mari iicũ ãagũ Goãmũ õaro iigũcumi marire. Pohro majarãre, pohro majarã árĩbirã sãre õaro iigũcumi ãgũ.

⁹Eropigũ oparã sãre weregũra: Mũa pohro majarãre õaro iique. Erãre õaro yũ iidoreldiro dopa ta iique erãre õaro. Õpa masique. Õmũsi majagũ Goãmũ diaye ta erã opũ ãhrimi. Mũa yagũ opũ ãhrimi ãgũ. Eropirã mũa árĩpehrerã ãgũ pohro majarã dihta ãhraa. Eropigũ ãgũ yujuropa ãhami mũare árĩpehrerãre. Eropirã turibiricãque mũa pohro majarãre.

Cristo yarã watĩre erã cãhmotarire wereñumi Pablo

¹⁰Õpa weretugũra mũare. Õaro guñaturarã árĩque mũa. Mari Opũ Cristo mũa mera ãhrimi. Eropirã ãgũ ya turari mera guñaturarã árĩque. ¹¹Watĩ marire ãgũ pepiri mera gũyagũ ñero iidoremi marire. Mari Jesucristore umupeorire goroweodiami. Goãmũpũ marire cãhmotami ñerire mari iibiriboro dopa. Marire ãgũ cãhmotaro surara ãgũ cãhmotari suhriro come suhriro iro dopa ãhraa. Eropirã iri suhri mera erã cãhmotaro dopa ta Goãmũ ãgũ yare iirã cãhmotaque watĩ ãgũ ñero iidorerire. ¹²Jesu yarã mari árĩcũ marire goroweodiarã masa gohra árĩbeama. Erã bajarã mũmaro majarã, ñerã, turarã, oparã erãpũ ãhriima. Watĩ ãgũ mera majarã mera i mũmũ majarãre Jesucristo yarã árĩbirãre dorema erã. Eropirã erã mari Jesucristo yarã árĩcũ marire goroweodiami. ¹³Eropirã erã marire goroweobiricũ dohpaguere

Goãmũ yare opapehoque mũa cãhmotaborore. Eropirã watĩ mũare ñero goroweodiacũ, mũare ïgũ ñero iidorecũ ïgũre cãhmotarãca. Eropirã tarinũgarãca. Eropã ïgũre tarinũgarã, turarã dujarãca mũa. ¹⁴⁻¹⁷Eropirã turarã áriique Goãmũ ya mera. Surara gamewejẽrã warã erã come suhri sañarã erã dũpũre òaro cãhmotama. Erã coretihbi cãhmotama erã come suhriro sañarã. Come zapatu sañama. Erã diapore cãhmotama comese mera. Come sãpea peyama. Noserimijire opama erã cãhmotaboro dopa. Erã surara cãhmotaro dopa ta mũa watĩre òaro cãhmotapehoborore òpa Goãmũ yare iique. Diaye majare Goãmũ yare òaro peeque. Eropirã Goãmũ gamero dopa òarire iiniguicãque mũa watĩre cãhmotamorã. Jesucristo ya òari buherire peerã òaro ãhraa. Eropirã iri òari buherire òaro wererã waque gajirãre. Watĩ mũare ñero iidorediarimi. Eropirã ïgũre cãhmotamorã Jesucristore “Diaye iigũ ãhrimi,” arĩ umupeoniguicãque. Cristopũ marire peamegue wabonirãre taumi. Mũa ïgũ taunirã árirã watĩ ñero iidorerire yũhribiricãque. Eropirã watĩre tarinũgamorã Goãmũ yare òaro masique mũa Espĩritu Santo ïgũ itamuri mera. ¹⁸Eropirã mũa watĩre cãhmotarã Goãmũre eropa mũmũri nũcũ serẽniguicãque. Espĩritu Santo ïgũ itamuri mera serẽniguique. Eropirã òaro guña masique. Eropã serẽrã gariborebiricãque. Áripehrerã Goãmũ yarãre eropa serẽbasaniguicãque. ¹⁹Eropirã yũ sãre serẽbasaque Goãmũre. Òpa arĩ serẽbasaque: Òari buherire iribojegue masa erã òaro masibirirare òaro erãre masicũ yũ iiborore serẽbasaque. Eropirã gũiro mariro yũ wereborõ dopa serẽbasaque yũre. ²⁰Cristo ïgũ yare weredoregũ yũre obeomi. Yũ eropa werera waja peresugue ãhraa dohpaguere. Yũhũ ohõ áriquerẽgũ ta gũiro mariro ïgũ yare yũ wereborõ dopa serẽbasaque yũre. ïgũ yare werebu áriũgũ tiiaa.

Pablo òadoretuñumi

²¹Tĩquico yũ mera majagũ mũa pohroque ejagũ yũ áriicũrĩre mũare werepehogũcumĩ. ïgũ mari acaweregũ mari mahigũ ãhrimi. Eropigũ mari Opũ yare òaro itamugũ eropa áriniguicãmi. ²²Gũa áriicũrĩre mũare weredoregũ ïgũre obeogũ iiaa mũa pohroque mũa òaro mucubiriboro dopa.

²³Goãmũ mari Pagũ mari Opũ Jesucristo mera mũare áripehrerãre gũa acawererãre òadorea. Cristore mũa òaro umupeori mera mũa game mahiboro dopa Goãmũre serẽbasaa mũare. ²⁴Áripehrerã mari Opũ Jesucristore eropa mahiniguicãrãre Goãmũ mera òadorea. Eropã ta áriniguicãporo. Iripẽta ãhraa.

Filipenses

Peresugue áriġu ipüre gojabeopu Pablo

1 ¹ Għa Pablo Timoteo mera Jesucristo pohro majarā āhraa. Eropirā áripehrerāre mware oarāre Jesucristo yarāre Filipino majarāre gojabeoa għa. Mwa oparā sāre mware itamurā sāre gojaa. ² Eropirā Goāmū mari Pagū mari Opū Jesucristo mera mware oadoreā. Ġu itamuri mera oaro áriqūe mwa.

Pablo Jesu yarāre Goāmūre serēbasapu

³⁻⁶ Goāmū mware oaripūre gohrotocū iġu iimi. Eropiġu mware ġu iinugadiro dopa ta ii ojogorocugucumi. Eropirā Jesucristo i yebaguere ġu eracūguere ñeri marirā áriřāca mwa. Negohraguere Jesu yarā mwa wara pūhru, dohpague sāre itamua mwa yūre oari buherire yū buhecū. Mwa eropa iirā áriřū Goāmūre “Ōhaa,” arāa yūhū. Mware guñagu opa dihta arāa yūhū. Mware Goāmūre serēbasagu mucubiriri mera serēbasaa. ⁷ Eropiġu mware yū oaro mera eropa pepicū oapūrica. Ōari buherire “Diaye ta āhraa,” oparāre yū arītarinugacū mwa yūre itamubū. Iri buherire diaye ta iri áriřire masare yū wercū itamubū mwa. Peresu yū áriřū sāre itamubū. Eropa mwa itamucū mari yujuro mera Goāmū itamurire oapa. Eropiġu yū siporā mera turaro mahia yūhū mware. ⁸ Jesucristo ġu mahiri mera bñriġā mware guñaa yūhū. Yū eropa guñacū Goāmū irire masimi. ⁹ Mware opa arī serēbasaa yūhū Goāmūre. Goāmū yare oaro masiri mera oaro pee masipehori mera Goāmūre masa sāre mwa mahinemoburire serēbasaa yūhū Goāmūre. ¹⁰ Ōarire mwa masiburi sāre serēbasaa mware. Mwa eropa masirā Cristo i yebague ġu dujaricū oarire iinirā áriřā, dipuwaja marirāca mwa. ¹¹ Eropa oarire iirā Goāmū gamerire iirāca mwa. Eropa iimorā wacū iigucumi Jesucristopū mware. “Goāmū oagu, turagu āhrimi,” áripehrerā ġūre erā arī umupeoburire ġu gamerire mwa iicū iigucumi mware.

Pablo Jesucristo yagu ġu warare werepū

¹² Yū acawererā, ire mwa masicū gahmea. Yū dohpaguere peresu yū áriřūrecū ta oari buheripū eropa muhtaniguičā. ¹³ Eropiġu Cristo yagu yū áriři waja peresu yū warare masipehrema opū ya wihi majarā surara. Áripehrerā gajirā sā oire irire masima. ¹⁴ Eropirā peresu yū áriřū ġarā,

bajarã mari acawererã Jesu yarã mari Opure Jesure umupeonemoma. Eropa umupeorã güiro mariro òari buherire gajirãre buhema erã.

¹⁵Yujurãyeri Cristo yare buhebonirã áriquererã yure ìhaturima. Cristo yare buherã erãpure masa ìhasuacũ gahmema. Gajirãpu òaro mera Cristo yare buhema. ¹⁶⁻¹⁷Òari buherire yu werenigui turaburire Goãmu yure ìgu apirare òaro masima. Oãpu eropa masirã yure umupeorã Cristo yare buhema. Gajirãpu yure ìhaturirã masare erãpure ìhasuacũ gamerã Cristo yare buheama. Eropirã yu peresu áricũ erã yure bujawecũ iidiaa. ¹⁸Òaroca. Cristo yare ta buherã iima. Erã yure umupeobiriquererã Cristo yare buhema. Gajirãpu òari mera buhema. Áripehrerã erã ìgu yare buhecũ mucubiria.

¹⁹Eropigu mucubiriniguicãgũca yũhũ. Goãmure mua yure serẽbasara mera, Jesucristo ìgu Espiritu Santo itamuri mera Goãmũ yure òaro taricũ itamugcumì. Irire masia. ²⁰Òpa ta burigã iidiaa yũhũ dohpa. Ne yu iirare ñero pepidiabea. Ñero pepibigu árigũ doyarò mariro árigũpu masare Cristore òaro umupeocũ burigã iidiaa. Ùmuri nucũ yu iidiro dopa ta dohpague sãre erã Cristore “Òagu, turagu àhrimi,” erãre arì umupeocũ iidiaa. Ojocarigu gohra eropa ta iidiaa. Erã yure wejẽdiaquerecũ ta eropa ta iidiaa. ²¹Ojocariniguiquũ gohra Cristo yare iiniguica dohpa. Sirigũgue tamera ojocarirã tauro òaro dujagũca yũhũ. ²²Ojocariniguiquũ Cristo yare yu inemoboro dopa ojocariniguiicãdiaca. Eropa iidiaqueregu ta siriri sãre gahmea. ¿Dipure yu gamebocuri? Masibirica yũhũ. ²³Yu òpa arì wereniguicũ masisũya mara yure. Cristo mera burigã áridiaa. Eropigu dohpaguere ìgu pohrogue wadiaca. Ojocariri tauro siriripu òatarinũgacãroca. ²⁴Eropa áriquerecũ ta muare yu itamuboro dopa ojocarinemoro gahmea yure. ²⁵Irire masigu ohõ mua mera yu áriborore masia yũhũ. Eropa áriniguicãgũca yũhũ mua Cristore umupeonemoboro dopa, iri umupeoturari mera mua mucubiriborore. ²⁶I yebague áriniguũ mua pohrogue dipaturi yu wacũ mua mucubirirãca. Eropa yũhũ mua pohro ejaacũ Cristo Jesu yure ìgu itamurire masirã, “Turagu àhrimi ìgu,” arì umupeorãca mua ìgure.

²⁷Dohpaguere i dihtare iique. Cristo ya buheri iri arìro dopa ta áricũque mua. Guñaturarã árique. Eropirã game dũca wariro mariro òari buherire yujuro mera burigã buheque. Eropa ta yu mua pohro wabiricũ sãre yu wacũ sãre mua eropa iicũ gahmea. Eropa mua yujuro mera árirã áricũ peebeodiaa yũhũ. ²⁸Muare ìhaturirãre güibiricãque. Mua eropa güibiricũ ìarã Goãmũ yarã mua áricũ masirãcoma erã. Eropa masirã erã peamegue waboro sãre masirãcoma. Eropirã Goãmũ ìgu tauboro sãre masirãcoma. Òpa ta masicũ iimi Goãmũ masare. ²⁹Cristore mua umupeobure Goãmũ apidi árimi. I sãre apidi árimi. “Cristo yare mua werera waja ñero tarirãca,” arì apidi árimi Goãmũ muare. ³⁰Eropirã Cristo yarã mua áriiri waja gajirã muare ñero iima. Muare erã iidiro dopa ta yu sãre ñero iima erã. Mua mera yu áricũ yure erã eropiicũ ìabũ. Dohpague sãre erã yure eropiicũ pee waĩcua mua. Eropirã mari yujuropa ta ñero taria.

**Cristo bu árĩgu iro dopa eradigu árĩpehrerã weca
opu árĩbu wapu, arĩ gojañumi Pablo**

2 ¹⁻² Cristo mũare ðaro sĩporãcucũ iinirã, Cristo ĩgu mahiri mera mua mucubirĩã, yũpũre ðaro mucubiricũ iique. Eropirã Espĩritu Santo árĩpehrerã mua mera ĩgu árĩcũ gajirãre mahirã,mojomoro ĩarã árĩã, yũre ðaro mucubiricũ iique mua. Ire mua iicũ mucubirigũca. Yujuropa ta ðaro sĩporãcũque mua. Eropirã mua basi game mahique. Ōari mera árĩricũque. Eropirã árĩpehrerã yuju diaye ðaro árĩque. ³ Gajirãre tarinũgadiarã árĩbiricãque. Eropirã eropa ta pepi árĩcãque. Eropirã gajirãre ðaro umupeo òpa arĩ pepique: “Erãpu yũ tauro ðarã àhrima,” arĩ pepique. ⁴ Gajigu gajirãre itamudiabiribocumi. ĩgu iro dopa iibiricãque. Gajirã sãre itamuque.

⁵ Jesucristo ĩgu eropa pepicãdiro dopa ta mua sã eropa ta pepicãque. ⁶ ĩgũpu Goãmũ gohra árĩqueregu ta “Goãmũ yũ árĩrire ne duhosome yũhũ,” arĩbiripũ ĩgu. ⁷ Eropigu ĩgu Goãmũ ĩgu árĩrare duhu, masũ ta masa dehyoadigu pohro majagu iro dopa árĩnũgapũ i yebaguere. ⁸ Eropigu ĩgu masũ dũpũcũgu bu árĩgu gohra árĩnũgapũ. Eropa árĩnũgagu “Crusague wejẽque ĩgũre,” erã arĩcũ ĩgu Goãmũre yũhrigu tarinũgabiripũ. Crusague ta gũhyasiũro mera sĩribu árĩqueregu ta ĩgu tarinũgabiripũ ĩgu Pagũre. ⁹ Eropigu ĩgu eropiicũ ĩha mari Pagũ árĩpehrerã masa erã umupeobure apipũ Jesure. Eropigu árĩpehrerã gajirã weca opu acupũ Goãmũ ĩgũre. ¹⁰ Eropirã árĩpehrerã mũmaro majarã, i yeba majarã, sĩrinirã mũra sã Jesu waire peerã erã mereja muju ĩgũre umupeorãcoma pare. ¹¹ Eropa ĩgũre opu acugũcumi mari Pagũ árĩpehrerã Jesucristore “Mari Opu àhrimi,” erã arĩbure. Eropa arĩã mari Pagũ Goãmũre umupeorãcoma.

Cristo yarã ðarire wererã masare masicũ iima

¹² Eropirã, yũ mahirã, mua mera yũ árĩcũ mua yũhridiro dopa ta, dohpaguere yũ yoarogue árĩcũ sãre ðaro yũhrique yũre. Eropirã peamegue wabonirã mua Goãmũ taunirã árĩãrã Cristo ĩgu itamuro mera ĩgu gamero dopa ii purumujuque. Eropirã umupeori mera biraro mariro Goãmũ yare iique. ¹³ Goãmũ ðaripũre mũare gamecũ iigu iimi. ĩgu eropa gamero dopa ta mua iiborore iimi. Eropigu irire mua ĩgu yare ðaro iiborore itamuniguicãmi Goãmũ. ĩgu eropa iicũ irire yũ arĩdiro dopa ta iique mua.

¹⁴ Árĩpehrerire iirã turiro mariro, mua basi gajinore werericũro mariro iique. ¹⁵ Eropiique mua ñeri dipuwaja marirã, ñerire iibirã Goãmũ porã ðaro mua árĩmorã. Eropiique mua masa gũyarã, ñerã watopere goroweoro mariro mua árĩmorã. Erã ñerã watope mua árĩãrã ðari buherire buherã masicũ iiaa mua i yeba majarãre. ¹⁶ Iri buherire mua peeñanirã Goãmũ mera eropa árĩniguimorã wabu mua. Iri buherire i yeba majarãpũre mua eropa buhecũ ĩagu mua mera mucubirigũca yũhũ. Eropigu yũ mũare buherare guñagu, “Bu gohra ta mũare buhebiriyã yũhũ,” arĩgũca yũhũ. Eropigu Cristo ĩgu i yeba ĩgu dujaricũ mua mera mucubirigũca yũhũ. Eropigu gũhyasiũro tarisome

yũhũ. ¹⁷Cristore mũa umupeoturacũ Goãmũ mũare ìhasuagucumi. Ìgũ eropa ìhasuacũ ìagũ mũare Cristo yare yũ buheri waja yũre erã wejẽdiaquerecũ ta mucubirigũra. Eropirã mari áripehrerã yujuropa ta mucubirirãca. ¹⁸Eropa ta mũa sãre yũ mera mucubiriro gahmea pũhrũ yũ sĩricũ ìarã.

Timoteore, Epafrodito sãre werepũ Pablo

¹⁹Mari Opũ Jesu ìgũ gamecũ yojaro mera Timoteore mũa pohrogue obeodíaa yũhũ mũa áriicũrire masibu. Eropa masigũgue ta mucubirigũca. ²⁰Ìgũ Timoteo mũa õaro áriBORORE diaye ta bũrigã guñami mũare. Gajigũ ìgũ iro dopa ta áriũ marimi yũre. ²¹Gajirãpũ áripehrerã erã gameri dihtare iidia, Jesucristo ìgũ gameripũre iidíabeama. ²²Timoteopũ ìgũ õaro iirire masia mũa. Yũ magũ iro dopa ta áriũ ìgũ yũ mera õari buherire weremũrimi. Eropirã gũa yujuropa ta Cristo yare buhemũrabũ. ²³Eropigũ õ majarã oparã yũre erã duhpiburire masira pũhrũ, Timoteore mũa pohrogue obeodíaraa. ²⁴Eropigũ mari Opũ Jesu ìgũ itamuri mera yojaro mera yũ sã mũa pohrogue wagũca.

²⁵⁻²⁶Yũre itamudorerã mũa Epafroditore obeoabũ yũ pohrogue. Ìgũ yũ acaweregũ, yũ mera mohmegũ, yũ wapi, Goãmũ yare buheturagũ áhrimi. Ìgũ mũare turaro guñabeomi. Eropigũ ìgũ dorecũrare mũa peecũ masigũ ìgũpũ “Erã yũre guña bũjawerecoma,” arĩ guñaricumi. Eropa ìgũ wũaro guñaricũcũ ìagũ ìgũre mũa pohrogue omedujuro gahmea yũre, arĩ pepia yũhũ dohpaguere. ²⁷Áriro ta ìgũ turaro dorecũami. Mero sĩribocuri tariami ìgũ. Ìgũ eropa dorecũquerecũ ta, Goãmũ ìgũre mojomoro ìagũ taricũ iiami. Ìgũ sĩricũ yũpũ bũrigã bũjawereboaya. Eropigũ yũ sãre Goãmũ mojomoro ìami ìgũre taricũ iigũ. ²⁸Eropigũ dohpague tamerare yojaro mera ìgũre mũa pohrogue obeodíaa dipaturi mũa ìgũre ìha sñajaboro dopa. Mũa eropa mucubiricũ peegũ yũ sã mucubirigũra. ²⁹Eropirã ìgũre Epafroditore mari Opũ yagũre õaro mucubiriri mera bocatĩrique. Eropirã gajirãre ìgũ iro dopa áriřãre umupeoque. ³⁰Ìgũ Cristo yare itamudiagũ sĩrirami. Mũapũ yũre itamumasibiricũ ìgũpũ yũre itamubasamũrami. Eropigũ dorecũ sĩrirami ìgũ.

Õaro áriři gohrare wereñumi Pablo

3 ¹Dohpague tamerare ire weregũra. Mari Opũ mera mucubirique. Ì buherire ero coregue yũ wererare dipaturi õpa arĩ gojabeogũ mucubiria yũhũ. Eropigũ ire werenemogũ itamugũ iíaa mũare. ²Gorowerebirã ta áriũque mũa. Ñerire iiniguicãrã, diaye iro dopa ta áriřã, ñerã, gasiro merogã wiri aĩdorerã mũa ya dũpũre wiridíama. Eropa iidorerã áricũ ìha “Queoro buheri áribeaa,” arĩřã õaro iique mũa. ³Erã circuncisión gasiro merogã aĩdorediarã “Deyoro maja mera Goãmũre umupeocũ õhaa,” arĩřima. Maripũ eropa aríbeaa. Espĩritu Santo ìgũ itamuri mera diaye ta Goãmũre umupeoa mari. Mari deyoro maja iiri mera mucubiribea. Jesu yarã mari áriři mera mucubiria mari. ⁴Eropa mucubiriqueregũ ta, yũ iirare erã iro dopa arĩdiagũ, erãre docapicãboya yũ sã.

Gajigu òpa ta arĩ tarinugacãdiami. Yũpũ ãgu tauro eropa áriboaya. ⁵Òpa iigu áriřibu yũhũ: Ocho nũri yũ masa dehyoara pũhrũ gasiro merogã wiri añirã ářima yũre. Israe masũ arĩgu Benjami ya curu majagu áhraa yũhũ. Yũ pagu sũmarã hebreo masa erã arĩcũ diaye ta hebreo masũ gohra ta masa dehyoabu. Moise dorerire diaye ta ipehodiagu fariseo curu mera ñajaribu yũhũ. ⁶“Goãmũ ya arĩsaca,” arĩgu òaro iřibu yũhũ. Eropigu Jesu yarãpũre ñero iimũricarabu yũhũ. Diaye ta Moise dorerire iigu irire tarinugaro mariro ipehomũřiribu yũhũ. ⁷Iřibojegure “Iri òari arĩsaca,” arĩ pepimũřiribu. “Iri yũ eropa arĩ pepira iřibojegue yũ eropa ářira duhpiburi arĩřirigohracãdiro arĩbu,” arĩ pepia dohpaguere. Òpa ta arĩ pepinũgabũ yũhũ Cristore umupeonũgabũ. ⁸Jesucristo yũ Opũre yũ masicũ tamerare òataria. Eropigu gaji doreripũre duhpiburi arĩbeaa, arĩ pepia yũhũ. Iri arĩpehrerire cóacãbu Cristo yarũre iibu. Eropigu iřibojegue yũ iřare cóãgu “Ñeri gohra áhřaya,” arĩ pepia. Cristo yare òaro masibu iigu mera majagu arĩbu eropa pepia. ⁹Eropigu yũ ejatuharo òaro yũ iira waja “Òagu áhřimi,” arĩ iabeami Goãmũ. Eropiro Goãmũ dorerire Moiserẽ iigu apirare yũ iira waja sãre “Òagu áhřimi,” arĩ iabirami. Cristore yũ umupeora pũhrũ “Òagu áhřimi,” arĩ iami pare iigu yũre. Goãmũpũ marire dipuwaja marirã arĩcũ iimi iğũre mari umupeocũ. ¹⁰Eropigu ero coregue yũ arĩmũhtarare duhucãbu Cristore òaro masigu wabu. Goãmũ iigu turari mera Cristo masa mũriapũ. Iri turari mera arĩdiaca yũhũ. Eropigu iri turari mera òarire iidiaca. Cristo crusague siriřũ mari ñeri iřare cóãbu. Eropigu iigu yare iigu iigu iidiro dopa ta ñero taridiaa yũ sã. ¹¹Eropigu Cristo iigu masa mũriadiro dopa ta, yũ sã masa mũriadiaca.

¹²I arĩpehreri eropa arĩgu “Cristo iro dopa ñeri marigu arĩtuhajaa,” arĩ pepibeeaa. Yũ eropa arĩ pepibiriqerrecũ ta Cristo iigu yagu arĩbure òagu arĩbure iiami yũre. Eropigu iigu yare iigu sãre òaro masinemodiagu turaro mera iigu yare iidiaa yũhũ. ¹³Yũ acawererã, yũhũ mũare eropa arĩgu, “Jesucristore òaro masipehotuhajaa yũhũ,” arĩgu iibeaa. Eropa arĩbiriqerregũ ta i tamerare iiaa. Yũ iřibojegue iřare cãdijigu dohpaguere “¿Goãmũ dohpa iicũ gahmeri yũre?” arĩgu bũřigã irire iidiaa. ¹⁴Omabiragu pohbegũ ejamũhtadi iigu wajatadiaro dopa ta bũřigã iiaa yũhũ yũ wajataborore yũ ñeaboro dopa ta. Cristo iigu yagu yũ arĩcũ iagu yũhũ wajataborore obu umarogue sihubeomi yũre.

¹⁵Òpa yũ arĩro dopa ta pepique mũa sã Cristore òaro masirã arĩřã. Eropirã mũare yũ wererare mũa peediabiricũ gajiropa mũa pepicũ Goãmũ mũare òaro masicũ iigũcumi. ¹⁶Eropirã iigu yare mari masirare òaro ii ojogorocũrã.

¹⁷Yũ acawererã, mũa arĩpehrerã yũre iřacũque. Eropirã gajirã gua iiro dopa iřãre iřanũrũque mũa erã sãre mũa iřacũboro dopa. ¹⁸Bajasuburi gajirãre ñerãre wereabu yũhũ mũare. Dohpague sãre bũřigã bũjaweregũ erãre ta werea mũare daja. Erã ñero iiri mera “Cristo crusague iigu siriřidi arĩmi,” arĩ buherire iřaturirã áhřima. ¹⁹Erã peamegue wamorã ta áhřima. Erã uaribejaripũre bũřigã gahmema. Eropirã iri mũare guhyasirisãborare erãpũ “Mari iiri òari áhřaa,” arĩma erã. I mũmũ maja dihtare pepima erã. ²⁰Maripũre mari ejaburi maca umarogue ta áhřaa. Eropigu erogue ta marire taubu mari Opũ Jesucristo dujarigũcumi. Eropirã

ĩgu dujariborore corerã iiaa mari. ²¹Ĩgu dujarigu mari dũpũre bu ářĩri dũpũre gajiropa ářĩri dũpũre gohrotogũcumi ĩgu. Eropigu ĩgu ya dũpũ iro dopa ta õari turari dũpũre gohrotogũcumi marire ĩgu turari mera. Ářĩpehrerã opũ ñajami ĩgu iri turari mera. Eropigu ářĩpehreri Opũ áhřimi ĩgu iri turari mera.

Ʋmũri nũcu mari Opũ mera mucubirique, arĩ gojañumi Pablo

4 ¹Eropirã yũ acawererã, yũ mahinirã, burigã yũ guñarã, yũre mucubiricũ iirã, mũa guñaturadiro dopa ta mari Opũre burigã guñaturaniguique mũa.

²Ire weregũra mũare Evodiare, Síntique sãre: Jesu yarã nome áhřaa mũa. Eropirã mũa game dũyasorire duhu õaro mera ářĩricũ ářĩque mũa basi. ³Mũpũ diaye ta yũ wapi gohra áhřaa. Mũ sãre weregũra: Erã nome yũ mera, Clemente mera, gajirã yũ wapicũrã mera mohmeama õari buherire gũa buhecũ. Goãmũ erã waĩ sãre gojatutuhañumi ĩgu yapũgue. Ʋmũri nũcu ojocariburire ĩgu onirã waĩre ĩgu gojaturipũgue gojatutuhañumi erã waĩ sãre. Eropigu erã nomere bosaque mũhũ.

⁴Mũa ářĩpehrerã Ʋmũri nũcu mari Opũ mera mucubirique. Dipaturi ta weregũra daja: Mucubirique. ⁵Õaro iiniguicãque mũa õaro iinirã ářĩrare ářĩpehrerã masa ĩhamasiborore. Mari Opũ Cristo ĩgu ariboro merogã dũhyaa.

⁶Mũa ářĩricũre ne bujawere guñaricubiricãque. Mũa guñaricũ bujawererire Goãmũre õaro werepehocãque. Eropirã ĩgure õaro serẽque. Eropirã mũa serẽrã ĩgure “Õhaa,” arĩque ĩgure. ⁷Mũa eropicũ, õaro ářĩcũ guñaricũro mariro iigũcumi Goãmũ mũare. ĩgu eropa iiri õataria. I mari õaro ářĩri õataria. Eropiro Jesucristo yarã mari ářĩcũ marire õaro ářĩcũ iigũcumi Goãmũ. Marire õaro siporãcũcũ iigũcumi. Eropigu bujawererire guñaniguicãcũ iisome ĩgu marire mari ĩgure serẽra pũhũ.

Õarire pepique, arĩ gojañumi Pablo

⁸Acawererã, ire weretubu iiaa mũare. Queoro ářĩrire, masa erã umupeorire, õaro iirire, ñero marirore, suarire, masa “Õari áhřaa,” erã arĩrire pepique mũa. Õataritari iri ářĩcũ iripũre pepique. Masa õarire ĩarã erã mucubiririre mũa sã mucubiri pepique. Iri ářĩpehrerire guñaque irire mũa iiboro dopa.

⁹Mũare yũ buhediro dopa ta eropa ta iiniguicãque mũa. Eropirã yũre ĩhacũque mũa. Mũa eropa iicũ Goãmũ mũare õaro ářĩcũ iigu mũa mera ářĩgũcumi.

Filipo majarã Pablora erã orare wereñumi ĩgu

¹⁰Dohpague tamerare yoara pũhřugue mũa dipaturi yũre guñarã mũa itamurare mucubiria. Eropa mucubirigu mari Opũ Cristore “Õhaa,” arãa. “Yũre cãdijia wabũ mũa,” arĩbeaa yũhũ. Iribojeguere yũre itamudiaquererã itamumasibirinirã ářĩbũ mũa. ¹¹Yũre mũa itamurare weregũ “Yũre dũhyaa dohpa,” arĩ werebu iibea yũhũ. Mũare gajinore gamegũ eropa arĩgu iibea. Yũ opari mera ářĩmasia yũhũ. ¹²Gajinore moogũ sã õaro ářĩmasia yũhũ.

Eropigu baja opagu sã õaro árĩmasia yũhũ. Ñmuri nũcu oaboagu sã oare nũgapoa waca. Yapigu árĩgu sã õaro árĩpoa waca. Dabero opagu sã árĩpoa waca. Yũre gajino maricũ sãre õaro árĩpoa waca. ¹³Cristo yũre turacũ iigu mera árĩpehrerire yũ eropa warire ii bocatiũmasia yũhũ. ¹⁴Yũ eropa árĩpoadigu árĩquerecũ ta yũ ñero taricũ mũa itamurã yũre õaro iiabũ mũa.

¹⁵Õari buherire yũ buhediacũ Macedonia yeba mũa ya yeba árĩdigu yũ wacũ gaji maca majarã Jesu yarã yũre itamubirama. Mũa dihta yũre itamuabu. Irire masia mũa. Mũare yũ buhecũ yũpũre mũa itamucũ mari yujuropa ta Cristo yare iirã iiabũ. ¹⁶Eropirã Tesalónica yũ árĩnicũ ñarã yũre itamubeobũ. Yũjuyerisuburi yũre dũhyacũ ñha yũ gamerire obeobũ mũa. ¹⁷Gajinore serẽgu eropa arĩgu árĩbeaa. Gajirãre mũa itamucũ Goãmũ mũare õaro itamugũcumĩ. Ñũre mũa itamuri waja Goãmũ mũare ñgu õaro iicũ gahmea yũhũ. Mũa eropa itamurã guñaturã wacũ sãre gahmea yũhũ. Eropigu yũre mũa itamurare guñacũ iiaa mũare. ¹⁸Dohpaguere yũre õaro opehoabũ mũa. Yũ gamera tauro ohabũ mũa yũre. Yũre Epafródito mera mũa obeora pũhũ gajino ne dũhyabeaa yũre. Mũa yũre ora Goãmũre ora iro dopa ãhraa. Yũre mũa ora Goãmũre õaro suacũ iiaa. ¹⁹Jesucristo marire õaro iidi árĩmi. Eropigu árĩpehrerire mũare dũhyarare ogũcumĩ mari Pagũ mũare. Õatariari ñgu oparire ogũcumĩ. ²⁰Ñmuri nũcu mari Pagũre Goãmũre umupeorã. Eropa ta iiporo.

Pablo õadorepũ

²¹Árĩpehrerã Goãmũ mera árĩrã Jesucristo yarã õaporo. Mari acawererã Jesu yarã yũ mera majarã sã mũare õadorema. ²²Árĩpehrerã õ majarã õarã Jesu yarã õadorema. Roma majarã weca opũ ya wihi majarã tamera bũrigã õadorema.

²³Mari Opũ Jesucristo mera mũare õadorea. Eropa ta árĩnguicãporo. Iripẽta ãhraa.

Colosenses

Colosa majaräre gojabeoñorã Pablo sã

1 ¹⁻² Yũhũ Pablo Jesu yagũ mari acaweregũ Timoteo mera mũare Colosa majaräre gojabeoa gũa. Jesucristo ãgũ yare buhedoregũ ãgũ apidigũ ta ãhraa yũhũ. Goãmũ ãgũ gamero dopa ta Jesucristo yare ãgũ yare buhebure apimi. Eropirã mũare gũa acawererãre Cristore umupeorãre gojabeoa. Eropirã mari Pagũ Goãmũ mera mũare õadorea. Eropirã ãgũ mera õaro árique mũa.

Jesu yarãre Pablo serēbasapũ Goãmũre

³⁻⁸ Mũa ya áriburire Goãmũre serērã mucubiriri mera eropa serēbasaniguicãa gũa. ãgũ mari Opũ Jesucristo Pagũ ãhrimi. Áriphehrerinũri mũa mũmũsigue õaro áricũ iigũcumi Cristopũ. ãgũ eropa iibu áricũ mũa mucubirimũhtarã waĩcũa. “Jesucristo diaye iigũ ãhrimi,” arĩ ãgũre umupeorã waĩcũa mũa. Eropirã ãgũ yarãre mahi waĩcũa mũa. Mũa eropa árirã áricũ Goãmũre “Õhaa,” arĩ mucubiriri mera serēbasaa gũa. Áriphehreruere Jesu yarã diaye áriiri buherire õari buherire erã werecũ peerã masa õaripũre gohrotoma. Goãmũ yare masinemorã wahama. Õpa ta mũa sãre Epafra õari buherire weredi áriimi. ãgũ gũa mera Cristore mohme coregũ ãhrimi. Iri mohmerire duhubeami ãgũ. Mũare ãgũ eropa werecũ peerã, mata Goãmũ yare õaro iiniguicãmũrayoro mũa. Eropirã Goãmũ mũare mahirire diaye ta masirã mata õaro iiyoro mũa. Mũa eropa iirare ãgũ Epafra weremi gũare. Espiritu Santo itamuri mera Jesu yarãre mũa mahirare weremi ãgũ gũare. ãgũ eropa arĩ werecũ peerã “Õhaa,” arãa gũa Goãmũre.

⁹Eropirã mũare guñarã eropa Goãmũre serēbasaniguicãa. Goãmũ ãgũ gamerire mũa masipehoboro dopa serēbasaa gũa. ãgũ yare õaro masirã mũa áriboro sãre serēbasaa gũa. ¹⁰Õpa ta serēbasaa gũa mari Opũ Cristo ãgũ gamero dopa ta õaro mũa iiburire. Mũa eropa iicũ ãgũ ãgũ mũare sũagũcumi. Eropa ta mũa áriphehrerire õarire mũa iiburire serēbasaa. Goãmũre mũa masinemoboro dopa serēbasaa. ¹¹I sãre serēbasaa gũa. Goãmũ ãgũ õaro turari mera mũa õaro siporã turarã áriboro sãre serēa. Eropa ta serēa ñero tariquererã mũa Goãmũ mera ujujuro bojeboro dopa. Ñero tariquererã mũa eropa pepicãburire mũa mucubiriri mera eropa áriniguiboro sãre serēbasaa daja gũa. ¹²Goãmũ ãgũ yarã áricũ marire iimi. Eropa iigũ ãgũ orire mari opamorã mari

áricũ sãre iimi ãgu. ãgu árirogue ôarogue mari áriBORORE amutuhajami ãgu. ãgu eropa iicũ ãarã mucubiriri mera mari Pagure “Ôhaa,” mũa aríBORORE serêbasaa gũa mũare. ¹³ãgu ta marire peamegue wabonirãre taricũ iidi árimi. Iribojegue ñerire duhumasibiriribũ mari. Ñegupũ marire doredi árinirimi. Eropigu Goãmupũ marire taudi árimi. ãgu magũ ãgu mahigure opũ acugũ ãgu dorero dopa marire áricũ iimi. ¹⁴ãgu magũ mera marire peamegue wabonirãre taudi árimi Goãmũ. ãgu magũ ãgu sírirañe mera mari ñeri iirare cádjidi árimi Goãmũ.

Masa Goãmure gamebircũ ãha Cristo amupũ, arí gojañumi Pablo

¹⁵Goãmure mari Pagure ãaya mara. Cristo ãgu magũ ãgu Pagũ ãgu áricũrĩre ãhmudigũ árimi masare. ãgu ãgu magũ áripehrerã core, áripehreri core árituhadigũ árimi. Eropigu tauro opũ áhrimi ãgu. ¹⁶Goãmũ ãgu dorecũ ãgupũ ãgu Pagũ mera áripehrerĩre ãhacũnuguñumi. Umãsigue árirĩre i yebague árirĩ sãre ãhacũnuguñumi. Mari ãarire mari ãabiriri sãre ãhacũnuguñumi. I yeba majarãre, umũsi majarã oparãre, áripehrero dorerãre, mari ãarãre, mari ãabirã sãre, áripehrerãre ãhacũnuguñumi. ãgu áripehrerĩre, áripehrerãre ãhacũnuguñumi. Eropirã áripehrerã ãgu iinirã áhrima. Áripehrerĩgue ta ãgu iira áhraa. ¹⁷Áripehrerã core áripehreri core Cristo árimũhtañumi. Eropiro ãgu turari mera áripehrerã dohpaguere árirã iima. Áripehreri sã áriro iiaa. ¹⁸Mari ãgu yarã áripehrerã ãgu ya curu majarã árirã ãgu dupũ waicua. Eropigu ãgupũ mari dipuru áhrimi. ãgu sírigũ masa mũriamũhtadigũ árimi áripehreri weca áripehrerã weca áribũ. ¹⁹Cristo mari Pagũ Goãmũ mera yuju dupũ ta áriro dopa ta áhrimi. ãgu eropa áricũ ta gamepũ mari Pagupũ. ²⁰Áripehrerã masa erã ãgure gamebirimãricũ ãagu erã ãgu mera amubure Cristore obeopũ. ãgure eropa obeogũ ãgu Cristo crusague síri ãgu di cóãra mera amupũ. Eropigu umũsi majarãre, i yeba majarã sãre ãgu mera ôaro áricũ iipũ. Umũsi maja i yeba árirĩ sã ôaro áricũ iipũ. Eropigu ãgu guñadiro dopa iipũ.

²¹Mũa sãre eropa ta ãgu mera ôaro áricũ iidi árimi. Mũa sã ñerire iiniguinirã Goãmure boje majarã árirã mũa pepiri mera ãgure gamebirinirã árimũriribũ. ²²Mũa eropa árinirãre Cristo síriro mera ãgu Pagure mũa ãgu mera ôaro wacũ iipũ ãgu. Eropa iipũ ãgu mũa ãgu yarã ôarã ñeri marirã, dipuwaja marirã mũa áriBORO dopa. Mũa eropa áricũ ãgu áriroguere mũa áriBORORE eropa iipũ. ²³Eropa ta iigũcumĩ ãgu mũa ãgure duhuro mariro umupeoturanigũicãcũ. Mũa ôari buherire mũa Goãmũ mera áriniguiborore mũa cádjibiricũ, ãgu mera mũa áricũ iigũcumĩ mũare. Iri mũa peera buherire ôari buherire áripehrerã i yeba majarã peenirã árima. Eropigu yuhũ Pablo sã iri ôari buherire weregũ ta áhraa.

Jesu yarãre itamubure apipũ Goãmũ Pablöre

²⁴Cristo mari ãgu yarã áriBORORE crusague sírigũ ñero taripũ. Eropigu yũ sã mũa ãgu yarã áriburire ñero tarigũ mucubiria. Eropa ñero tarigũ Cristo marire ãgu apirare ii ojogorocũgu iiaa. Eropigu mucubiria. Cristo yare mari iira dipuwaja mari ñero tarinemoboro duhyania dohpa. Eropigu ãgure mũa guñaturaborore

ñero tari mucubiria yũhũ. Īgũ dũpũ iro dopa árĩrã ĩgũ ya curu majarã áhraa mũa. ²⁵Jesu yarãre itamubure apimi Goãmũ yũre. Mũa ya árĩburire iibure yũre apimi ĩgũ. Īgũ yare muare werepehobure apimi ĩgũ yũre. ²⁶Iri ĩgũ yare iribojegue baja cururi majarãre erã masipehocũ iibirimũriĩumi mari Pagũ. Dohpague dohpague majarãre ĩgũ yarãre irire õaro masipehocũ iimi pare. ²⁷Eropigũ “Judio masa árĩbirã sãre yaha buheri õataria,” arĩ ĩgũ yarãre irire weremi. Iribojegue erã masibirirare weremi Goãmũ. Ōpa áhraa dohpague ĩgũ werera: Cristo ĩgũ yarã mera áhrimi. Īgũ eropa árĩcũ ĩgũ yarã mũũsiguere õatariaroguerẽ árĩrãcoma. Iri áhraa iribojegue erã masibirira mari Pagũ ya.

²⁸Cristore ta werea. Árĩpehrerãre gũisãgũ erãre werea yũhũ. Ōaro masiri mera buhea yũhũ õaro Cristore masare masicũ iibu. Eropa buhea yũhũ erã ĩgũ yare õaro iirã erã árĩcũ iibu. ²⁹Iri ta áhraa yũ mohmeri. Jesucristo ĩgũ ya turari mera yũre ĩgũ ora turari mera turaro mohmea yũhũ ĩgũ yare buhegũ.

2 ¹Ire mũa masicũ gahmea. Mũa ya árĩburire, Laodicea majarã ya árĩburire, árĩpehrerã ya árĩburire turaro mohmea yũhũ. Árĩpehrerã masa yũre ĩabirã ya árĩburi sãre turaro mohmea yũhũ. ²Ōpa ta mohmea yũhũ mũa árĩpehrerã õaro siporãcũborore. Mũa mera majarãre mũa yujuro mera game umupeoburi sãre eropa mohmea yũhũ. Iribojegue majarãre Goãmũ werebirira Cristore masicũ iiri áhraa. Īgũ yare masirã Cristore umupeoa mũa. Mũa ĩgũre õaro masiborore mũa ĩgũ mera õaro árĩborore bũrigã itamua yũhũ muare. ³Cristo dihta masipehocãmi gajirã masibirirare. Īgũ árĩpehrerẽre õaro masigũ áhrimi. Īgũ masiri õatariaro áhraa. ⁴Iri werea muare gajirã muare peesũari werenigũiri mera gũyari arĩgũ. ⁵Yũhũ mũa watope árĩbiriqueregũ yũ guñari mera mũa watope arĩgũ dopa áhraa. Erogue árĩbiriqueregũ Cristore mũa õaro umupeoniguirare mũa õaro iirare peegũ mucubiria yũhũ.

⁶Eropirã mari Opũ Jesucristore opamorã ĩgũre mũa umupeonũgadiro dopa ta umupeonigũicãque. “Eropa ta yũre itamugũcumi,” arĩrã mũũri nũcũ ĩgũ mera õaro arĩnigũicãque. ⁷Īgũre õaro masirã árĩque mũa. Eropirã mũũri nũcũ ĩgũre masinemoque gajirã erã ero core muare erã buhediro dopa ta. Eropirã Cristore mucubirã “Ōhaa,” arĩnigũicãrã árĩque mũa.

Cristo yarã árĩrã õaripũre gohrotoa mari, arĩ gojañumi Pablo

⁸⁻¹⁰Ōaro pee masique mũa. Masa erã gamero erã buherire erã gũyari peebiricãque. Erã iribojegue majarã árĩricũrãre buhema. Masa erã pepiro dopa pepirã árĩrã i doreri dihta buhema. Cristo yapũre buhebeama. Cristo mari Pagũ árĩro dopa ta árĩgũ Goãmũ gohra ta áhrimi. Eropigũ Jesucristo Goãmũ árĩgũ i yebague masa dehyoadigũ Goãmũ ta árĩmi. Eropirã ĩgũ yarã árĩrã Goãmũ mera õaro árĩnigũia mari. Īgũ ta árĩpehrerã deyobirã oparã tauro opũ árĩgũ áhrimi. Mũũsi majarãre i yeba majarãre árĩpehrero majarãre doremi. Eropirã gũyari buherãre peebiricãque. ¹¹Eropirã Cristo yarã árĩrã circunciõnre

iinirã gasiro merogã wiri aĩnirã iro dopa árĩrã àhraa mua. Masa erã dupure merogã gasirogãre erã wiri cõaro árĩbiriya. Mua pepiripure Cristopũ mua ñeri uaribejarire cõami. ¹² Ìgu yarã árĩra puhru waĩyesũnirã árĩnirã árĩbu mua. Eropa waĩyesũnirã árĩrã õpa ìhmurã iinirã árĩbu mua: Iribojegue mua ñero iirare duhurare ìhmurã iibu mua. Jesucristo sĩridigũ mera mua uaribejarare cõanirã árĩbu mua. Eropirã Jesucristo sĩridigũ masa mũriara mera õaripure gohrotonirã árĩbu mua. Ìgu Goãmũpũ Cristore masudigũ árĩmi. “Ìgu turagũ àhrimi,” arĩrã ìgure umupeorã árĩrã õaripure gohrotonirã árĩbu mua. ¹³ Iribojegue mua ñerã árĩra dipuwaja peamegue wabonirã árĩriyoro mua. Eropa wabonirã árĩriyoro mua Goãmũ yarã árĩbirã. Ìgu dorerire opabirã árĩriyoro mua. Dohpaguere mari Pagũ marire ìgu mera eropa õaro árĩniguimorã iimi. Cristo ìgu sĩridiro mera eropa iimi ìgu marire. Eropa iigu mari árĩpehreri ñeri iirare cãdijicãdi árĩmi ìgu. ¹⁴ Goãmũ ìgu dorerire gojarare mari tarinũganirã mari árĩquerecũ ta ìgu marire dipuwajacũdorebeami. Cristo crusague ìgu sĩridiro mera Goãmũpũ mari ñeri dipuwajare cãdijipehocãdi árĩmi. ¹⁵ Ìgu Cristo crusague sĩricũ watẽa ya dorerapure Goãmũpũ tarinũgacãpũ. Eropirã bu árĩrã dujacãnorã erã watẽapũ. Eropa iigu erãre guhyasiuro wacũ iipũ erã ìhuro.

Umusi majare Goãmũ yare gameque, arĩ gojañumi Pablo

¹⁶ Eropirã gajirã erã dorerire dorediaricoma mũare. “Mũare irire barã, irire ìhrirã ñerire iirã iiaa mua,” arĩ werewuama mũare. Erã eropa arĩ werewuacũ eropa ìacãque erãre. Bojori nũcũ árĩrinũri, aberi nũcũ árĩrinũri, semanari nũcũ árĩrinũri, bosenũri mua iidiabiricũ werewuama. Erã eropa werewuacũ eropa pepicãque erãre. ¹⁷ Erã mũare doreri iri bojegue Goãmũ apira doreri Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja sĩriburire ìhmumũhtarãne árĩyoro. Dohpaguere Cristo arĩmi marire. Eropirã ìgure umupeorã iri doreripure umupeobea pare. ¹⁸ Erã dorerire iidorerã mũare dipuwajacũrã dujacũ iidiama erã. Erã eropiciũ eropa ìacãque erãre. “Gajiropa dehyoarire ìabu guã,” arĩmaacãrã erã anyuare umupeorima Goãmũre umupeoboro dopa. Erã eropa pepicãrã iro dopa iirima. Gajirã masa iro dopa erã ñeri uaribejarire pepirima erã. Eropa pepirã árĩrã “Masipehocãa guã,” arĩ pepirima erã. ¹⁹ Eropa iirã árĩrã Cristopũre umupeobeama. Cristo dihta ìgu yarãre doregu àhrimi. Cristopũ mari ìgu yarã dipuru àhrimi. Ìgu yarãpũ ìgu ya curu majarã árĩrã ìgu dupũ waĩcũa. Mari dipuru mari dupure gamesũriro dopa ta àhrimi Jesucristo ìgu yarãre. Ìgu yarãre itamugũ marire ìgure umupeonemocũ iimi. Goãmũ gamero dopa ta ìgu yarãre ìgure masinemocũ iimi. ²⁰ Marire ñero iira dipuwajacũnirãre Cristo taudigũ árĩmi crusague sĩrigũ. Eropirã Cristore umupeorã ìgu yarã àhraa. Mũa eropa árĩrã i yeba maja buherire anyuare umupeori buherire gamebiro gahmea mũare. ¿Duhpirã gajino buherã erã dorerire iidari mua? ²¹ Òpa arĩ dorema erã basi erã gamero: “Irinore babiricãque. Irinore pẽhrebiricãque,” arĩma. ¿Erã eropa arĩdorecũ duhpirã yũhriri mua? ²² Erã doreriñe bari iro dopa ta pehrea waroca. Erã doreriñe i umũ maja dihta àhraa. Masa erã sũaro erã buheri dihta àhraa i

buheri. Eropiro duhpihuri áríbeaa. ²³Erã dorerire iirã Goãmure umupeorã iro dopa árírima. Eropirã eropa pepicãrã iro dopa ii íhmuma. Erã dũpũre ñero taricũ iirã “Goãmure umupeorã iiaa,” arírima. Erã eropa iirã erã doreripũ masipehorã ya doreri iro dopa iirima. Eropa áríbeaa. Erã dorerire iiquererã erã ñeri ñaribejarire duhubeama. Eropiro erã doreripũ duhpihuri áríbeaa.

3 ¹Eropirã Cristo yarã áhraa mũa. Eropirã mũa ero core mũa ñeri iirare duhunijarã òaripũre gohrotonirã áhraa mũa. Eropa gohrotoã áríã ñmũsi majare Cristo yare gameque mũa. Erogue Cristo ígu Pagũ diayepũ doagu árípehrerore doregũ áhrimi. ²⁻³Mũa ñaribejari cóanirã áríã Cristo gamerire opaa. Ígu Cristo mũa òaro iiborore òaro íhadibumi. Eropirã iri ñerire guñabeaa mũa. Eropirã ñmũsi majare Goãmũ yare guñamũltaque. I yeba majare guñaniguibiricãque. ⁴Eropirã ñmũsiue Cristo marire eropa áriniguimorãre aígũ ígu aricũ ígu mera warãca. Eropa warã ígu mera ñmũsiue Goãmũ yare oparãca.

Cristo yarã áríbirã ñerire iiribũ mari, arí gojañumi Pablo

⁵Eropi i yeba maja ñerire duhucãque. Ne yujugũ mojoto diribiriqueregũ nomeo mera áríbiricãque. Ne yujugo mojoto diribiriquerego ñmũa mera áríbiricãque. Eropa ñeri mũa iirire iripẽta duhucãque. Ñeri ñaribejarire iibiricãque. Mũa opaburire gajinore gametaribiricãque. Mari gajinore bũrigã gamerã goãmarã wéanirãre erã umupeoro dopa iirã iiaa mari irire. ⁶Iri ñerire iirã Goãmure tarinũgarã áhrima. Erã eropa áricũ íagu ígũpũ erãre gamebeami. Eropigũ erãre bũrigã dipuwaja moagũcumi. ⁷Iribojeguere mũapũ iri ñerire iinirã mera majarã áríriya mũa. ⁸Dohpaguere i ñerire duhupehrecãque mũa. Guarire, disitĩri wiarire, gajirãre ñero arí pepirire, gajirãre ñero quere wereniguirire, ñero wereniguirire iri árípehrerire duhucãque. ⁹⁻¹⁰Mũapũ Jesu yarã warã ñerã mũa árdiro dopa ta iri ñeri ñaribejarire duhutihajanirã áribũ. Eropirã òaripũre gohrotonirã áhraa mũa. Mũare òaripũre gamecũ iigu iimi Goãmũ. Ígu áríro dopa mũa áríboro dopa eropa iimi. Eropa ta iimi ígu mũa ígũre òaro masiboro dopa. Eropirã ígu eropiicũ mũa mera majarãre gũyabiricãque. ¹¹Cristo yarã mũa áríã judio masa, judio masa áríbirã sã yujuropa dihta áhraa mũa Goãmũ ígu íacũ. Gasiro merogã wiri aĩnirã, irire aĩbirinirã sã Cristo yarã áríã yujuropa áhraa Goãmũ ígu íacũ. Gaji yeba majarã sã, masibirã sã, mũa ya yeba majarã sã Cristo yarã áríã yujuropa áhraa Goãmũ ígu íacũ. Pohro majarã, erã pohro majarã áríbirã sã, Cristo yarã áríã yujuropa ta áhrima Goãmũ ígu íacũ. Jesucristo tamera árípehrerã ígu yarã mera áhrimi. Ígu yarã erã íacũ bu árígu áríbeami ígu.

¹²⁻¹³Eropi Goãmũ ígu beyenirã, òarã, ígu mahirã áríã òpa áríque mũa: Gajirãremojomoro íarã, gajirãre òaro iirã áríro gahmea. Mũare ñero iiquerecũ ta eropa pepicãrã áríro gahmea mũare. Mũa mera majarã mera guarã, erãre quere iirã áríbiricãro gahmea mũare. Eropirã “Yuhũ bu árígu áhraa,” arí pepique. Mari Opũ mũa ñeri iirare cãdijimi. Ígu eropa cãdijidiro dopa ta mũa sã mũa mera majarã erã ñero iirare cãdijique. ¹⁴I doreri tauro òpa arí dorea mũare: Gajirãre mahi umupeoque. Mũa eropa iirã árípehrerã gajirã mera yujuero mera árírãca.

¹⁵ Cristo marire òaro áricũ iimi gajinore mari wereniguibiriboro dopa. Ìgũ eropa iicũ òaro árique mũa. Mari ìgũ yarã yuju curu ta àhraa. Mari eropa árířäre mari Pagũ marire òaro ářimoräre ta apimi. Ìgũ eropa iicũ òaro árique mũa mũa basi. Eropirã Goãmũre “Òhaa,” arĩ mucubirĩ árique mũa Goãmũ mera.

¹⁶ Cristo ya buherire òaro guñaniguicãque mũa. Òaro pee masiri mera ìgũ yare gajiräre buheque. Guhyadiaro irire wereque. Eropirã Salmo gojaripũre, Goãmũ yare bayarire, gaji ìgũre umupeori bayarire ìgũre bayapeoque. Òaro guña umupeori mera bayapeoque. Eropa bayarã ìgũ yare òaro guñaque mũa. Eropirã Goãmũre “Òhaa,” arĩ mucubirĩ árique mũa Goãmũ mera.

¹⁷ Ářipehreri mũa iirire òaro siporãcũ iique mari Opũ Jesu ìgũ mucubiriboro dopa. Mũa wereniguirã ìgũ ya áriburi dihtare wereniguique. Eropirã Cristo ìgũ itamuri mera Goãmũ mari Pagũre serērã “Òhaa,” arĩ mucubirique ìgũre.

Jesu yaräre yujuro mera áriburi doreri òpa àhraa, arĩ gojañumi Pablo

¹⁸ Mũa marapũcũrã nome, mũa marapũ sũmaräre òaro yũhrique. Eropa ta iiro gahmea mari Opũ yarã Cristo yarã nome ářirã. ¹⁹ Mũa marapocũrã, mũa marasã nomere mahi umupeoque. Igore turibiricãque. ²⁰ Mũa erã porã sã mũa pagũ sũmaräre tarinũgabirã dihta árique. Mũa eropa iicũ ìagũ mari Opũ òaro suagũ ářigũcumi. ²¹ Mũa erã pagũ sũmarã sã mũa poräre eropa turiniguibiricãque bujawerecũ iiri arĩrã. ²² Mũa pohro majarã, mũa oparäre i yeba ářiräre eropa yũhrirã árique. Erã ìhurore erã dorero dopa ta mohmeque. Erã maricũ sãre mohmeque. Mari Opũre Cristore guhyadiaro mũa ìadiro dopa ta òaro mera yũhrique mũa oparã sãre. ²³ Diaye ta Cristo yarã ářirã òaro yũhrirã àhraa mũa ìgũre. Eropirã mũa oparäre ò majarã sãre yũhrirã, Cristore mũa yũhriro dopa ta yũhrique mũa. Eropirã mũa oparã erã dorero dopa ta turaro mera mohmeque “Cristo ya doreri àhraa,” arĩrã. ²⁴ Mũa eropa iicũ Cristo mũare wajayegũcumi. Mũare ìgũ oburire mũare ogũcumi mari Opũ. Irire masia mũa. Mari Opũ Cristo ìgũ pohro majarã àhraa mũa. Eropigũ ìgũpũ mũa Opũ gohra àhrimi. ²⁵ Ìgũre tarinũgaräre dipuwaja moagũcumi mari Opũpũ. Ářipehrerã tarinũgaräre ne yujugu duhyaro mariro yujuro mera dipuwaja moagũcumi ìgũ. Eropa yũre iiri arĩrã òaro yũhrique mũa.

4 ¹ Mũa oparãpũ, mũa pohro majaräre diaye ta òaro iique eräre. Mũa sã opũ opaa. Mũa opũpũ mũsi majagũ Goãmũ àhrimi.

² Mũa ářipehrerã mũri nũcũ Goãmũre serënguique. Òaro guña pee masi serënguique. Eropirã mari Pagũ òaro iirare guñaque. ³⁻⁴ Gũa ya ářiburipũre serëque daja. Cristo yare iribojegue majarã erã masibirirare buherã iiaa gũa. Masare gũa òaro buheboru dopa serëbasaque mari Pagũre. Yũhũ Goãmũ yare wereniguiiri waja dohpaguere peresugue àhraa. Eropigũ mũa eropa serëcũ gahmea ìgũ yare yũ òaro iiboro dopa. Cristo ìgũ dorediro dopa ta yũ wereburire serëque.

⁵ Jesu yarã ářibirã mera ářirã òaro iique mũa. Cristo yare wereque eräre. Erã mera mũa ářiropẽ ta eropa ta òaro iique erã Jesu yarã ářiboro dopa. ⁶ Gajirã mera weretamurã òaro sũaro mera weretamuque. Òari

dihtare wereniguique. M̄ua eropiirã gajirã erã Jesucristo yare m̄uare serēpicũ õaro masiri mera yũhrirãca erãre.

Õadoretup̄ Pablo

⁷Tĩquico mari acaweregu Jesu yagu ãhrimi. Ñgu yu árĩricurire m̄uare weregucumi. Ñgu mari mahigu ãhrimi. Cristo yare buhegu, ḡua mera mohmegu ãhrimi. Ne iri mohmerire duhubeami ñgu. ⁸M̄ua pohroque ñgure obeogu iiaa yũhu ḡua árĩricurire m̄ua masiboro dopa. Ñgure obeogu iiaa yũhu m̄uare mucubiricũ iibure. ⁹Onésimo mari acaweregu mera wapimoa obeogu iiaa. Ñgu sã Cristo yare ne duhubeami. M̄ua mera majagu ãhrimi. Erã perã yu dohpa tarirare wererãcoma m̄uare.

¹⁰Aristarco peresugue árĩgu yu mera majagu m̄uare õadoremi. Marco sã õadoremi. Ñgu Bernabé pagu magu ãhrimi. M̄ua pohroque ñgu ejacũ õaro mera ñgure bocatĩrique yu m̄uare werebeodiro dopa ta. ¹¹Jesu waĩcuḡu “Justo,” erã arĩ piyugu õadoremi ñgu sã. Oã ta yu mera mohmerã judio masa gohra ãhrima. Judio masa gohra erã dihta Goãm̄u yare yu mera buhema. Õpa buhea ḡua Goãm̄u yarã masa waboro dopa. “Jesucristo yu Op̄u ãhrimi,” erã arĩboro dopa buhea ḡua. Erã yũre õaro itamunirã ãhrima. ¹²Epafr̄a m̄ua mera árĩdiḡu m̄uare õadoremi. Ñgu Jesucristo dorerire õaro iigu ãhrimi. Goãm̄ure serēgu, turaro m̄ua ya árĩburire serēbasaniguicãmi ñgu. Goãm̄ure õaro guñaturaniguimorãre, ñgu gamero dopa iimorã m̄ua árĩboro dopa eropa Goãm̄ure serēbasaniguicãmi ñgu. ¹³Ñgu m̄ua ya árĩburire turaro serēbasami. Laodicea majarã ya árĩburire, Hierapoli majarã ya árĩburi sãre ñgu turaro serēbasami. Ñgu eropa iigu árĩcũ ñagu m̄uare weregu iiaa. ¹⁴Duhturu Luca waĩcuḡu mari mahigu m̄uare õadoremi. Dema sã õadoremi.

¹⁵Õaporo mari acawererã Laodicea majarã. Nĩfa sã õaporo. Jesu yarã igo pohro gamenererã sã õaporo. ¹⁶Ipũre yu gojabeorapũre buhetuha Laodicea majarã sãre obeoque. Eropirã erãre Laodicea majarãre yu gojabeorapũre m̄ua sã buheque. ¹⁷Eropirã õpa arĩque Arquipore: “Mari Op̄u Jesu yagu m̄u árĩcũ ñgu mohmerire apidi árĩmi m̄ure. Ñgu eropa apicũ iri mohmerire õaro mohme ojogoroc̄que m̄h̄u,” arĩque ñgure.

¹⁸Yũhu Pablo, yu mojoto mera ire gojaa. M̄uare õadorea yũhu. Peresugue yu árĩr̄ire guña serēbasaque Goãm̄ure. Õaro árĩque m̄ua. Goãm̄u ñgu mahiri mera m̄uare õadorea. Irip̄eta ãhraa.

1 Tesalonicenses

Pablo gojañumi Jesu yaräre Tesalónica majaräre

1 ¹Yu Pablo, Silvano, Timoteo mera ipüre mware gojabeoa. Mwaru Tesalónica majarä mari Pagu Goãmü yarä árirä mari Opü Jesucristo yarä sä ähraa müa. Eropigu Goãmü mari Pagu, Jesucristo mari Opü mera mware öadorea. Igü itamuri mera öaro áriqe.

Jesu yarä Tesalónica majaräpu Jesure erä öaro umupeorare wereñumi Pablo

²Goãmüre sererä müa árípehreräre guñaa mucubiriri mera. Müa Jesure umupeorire guñarä “Öatariari ähraa,” arí serêniguicäa gwa Goãmüre.

³Müa Jesucristore “Diaye iigu ährimi,” arí umupeoniguicä waícua. Eropa umupeoniguicärä Jesucristo ya áríburire öaro iirä waícua. Jesucristore, gajirä säre müa öaro mahi umupeorä waícua. Eropa mahirä Jesucristo ya áríburire burigä iirä waícua müa. Eropirä Jesucristo igü itamurire corerä waícua müa. Igüre eropa corerä igü yare iirä duhubirä waícua. Eropa iirä müa Goãmü mari Pagu íacü öaro iiaa. Goãmüre gwa sererä irire müa eropa öaro ii waícure guñaniguicäa. ⁴Gwa acawererä, öpa peeque. Mware Goãmü mahimi. Eropigu mware igü yarä árímoreäre beyerü. Irire masia gwa. ⁵Gwa sohö árirasubu müa mera árirä öari buherire mware gwa wererä gwa pepiri mera werebirabu. Espíritu Santo igü doreri mera igü yare wereabu gwa mware. Eropa werecü iri buheri diaye ta árírire öaro masiabu müa.

⁶Eropa masirä müa iri öari buherire öaro pee ñeabu müa mucubiriri mera. Eropirä müa eropa peecü íha gajirä gamebirä mware ñero iima. Erä mware ñero iiquerecü ta müa Espíritu Santo itamuri mera öaro mucubiriabu. Eropirä gwa müa watope árirä gwa öaro áríricurire masiabu müa. Eropirä müa gwa diaye maja iirare íarä guare íhacübu. Eropirä Jesu mari Opü igü iidiro dopa ta iiaabu müa. ⁷Müa eropiicü pee Jesu yarä Macedonia yeba majarä, Acaya yeba majarä sä müa eropa öaro iirare peeañorä. Eropa peerä eräpu müa iidiro dopa ta iiañorä erä sä. ⁸Eropirä muaguere Jesucristo mari Opü yare peesüyoro. Goãmüre müa umupeorare Macedonia majarä Acaya majarä sä peeañorä. Erä dihta peebirañorä. Árípehrero majarä müa umupeorare peeañorä. Eropirä gwa müa umupeorare gajirä masituhajacü íha werebirica eräre guaru. Eräpu guare

werema. ⁹Ōpa arĩma guare mũa iirare wererã. “Tesalónica majarã mũaare ðaro bocatĩrĩnorã mũa erogue ejacũ. Erã Jesucristo yare pee erã goãmarã wéanirãre umupeonirã árrĩrã gohrotoañorã. Gohrotoã Goãmũ gohra ojocarigũre diaye iigũre umupeonũgañorã. Eropirã dohpague Goãmũ yare iirã iiañorã.” ¹⁰Eropirã Goãmũ magũ Jesucristo ĩgu umũsigũre ariburĩne ðaro corerã áhrañorã,” arĩ werema guare. Jesure sĩridigũre Goãmũ masupũ. Eropigũ Jesupũ marire ñetariaro dipuwajacubonirãre taudigũ áhrimi.

Pablo Tesalónicague ĩgu buherare wereñumi

2 ¹Mũa pohro gua árrĩrã eropa árcãrã iibirabũ. Mũaare ðaro itamurã árrĩmũrabũ gua. Irire ðaro masia mũa, gua acawererã. ²Ero core Filipino maca gua árrĩrã ñero taribũ. Guare ñero erã iirare masia mũa. Guare erã eropa ñero iiquerecũ ta Goãmũ itamuri mera gũiro mariro Goãmũ yare ðari buherire wereniguirã gua ejabũ mũa pohroguere. Mũa árrĩro sãre guare masa bajarã erã ĩhaturiquerecũ ðari buherire buheabũ gua mũaare. ³Eropirã mũa pohro árrĩrã mũaare gua werera ðaro diaye majare buheabũ gua mũaare. Eropa wererã mũaare ñero iidiarã árrĩbirimũrabũ gua. Mũaare guyadiarã buhebirimũrabũ gua mũaare. ⁴Goãmũ gamero dopa ta buhea gua. Ōari buherire buhemorãre Goãmũ beyemi guare. Eropa beyegu ĩgu ya buherire guare weredoremi. Eropirã masa guare erã ĩhasuaburire buherã iibeaa gua. Goãmũpũ guare ĩgu ĩhasuaburire ĩgu yare buhea gua. Goãmũ mari pepirire dohpa mari iidiarire ðaro masimi. ⁵Eropirã gua mũaare ðari buherire wererã gajinore amarã ejabirimũrabũ. Eropirã werenigui guyarã iibirimũrabũ gua mũaare. Eropirã gua buherã mũaare niyerure aĩmorã iibirimũrabũ. Irire gua mũa pohro eropa ðaro iirare mũa masia. Goãmũ sã irire masimi. ⁶Gũa eropa buherã mũa guare umupeoburire dorebirimũrabũ. Gajirã sãre eropa ne dorebirimũrabũ. ⁷Gũa Cristo ĩgu apinirã árrĩrã mũaare doremasiboaya. Ne eropa dorebirabũ gua. Gũa dorebirã majirãre nijisoro dopa ta mũaare ðaro iimũrabũ mahiri mera. ⁸Eropirã mũaare ðaro gamerã Goãmũ yare ðari buherire weremũrabũ gua mũaare. Gũa basi ta árrĩpehrero gua iimasiburire mũaare itamumũrabũ. Gũa mahirã mũa árcĩcũ eropa itamuabũ mũaare. ⁹Eropirã mũaare mahirã burigã itamumũrabũ. Irire guñaa mũa, gua acawererã. Goãmũ yare ðari buherire wererã árrĩrã, mũa oparire serẽ garibobirimũrabũ mũaare. Eropirã gua basi mohmemũrabũ gua baburire wajatamorã. Eropirã umũre, ñamigue sãre mohmemũrabũ gua.

¹⁰Eropirã ðaro Goãmũ gamero iirã ñeri dipuwaja mariro diaye ta iimũrabũ mũaare Jesu yarãre. Eropirã gua mũa mera eropa queoro árrĩrãre masia mũa. Goãmũ sã irire masimi. ¹¹Eropirã erã pagũ ĩgu porãre ĩgu ðaro were ĩgu mucubiricũ iidiro dopa ta gua mũa sãre árrĩpehrerãre wererã mucubiricũ iiabũ mũaare. Irire masia mũa. ¹²Goãmũ mũaare ĩgu opu árrĩrogue ĩgu ðatariaro árrĩrogue mũa árrĩmorãre beyedigũ árrĩmi. Eropirã mũa ĩgu yarã árrĩrã ĩgu árrĩro dopa ta ðaro iinigũicãro gahmea, arĩmũrabũ.

¹³Eropirã Goãmũ yare mũaare gua wererare mũa peerã ðpa pepibũ mũa: “Masa erã pepiri mera iri buheri árrĩbeaa. Goãmũ ya buheri ta áhraa,” arĩ pepibũ mũa.

Irيره mña eropa pepicũ masirã mucubiria gña. Eropirã Goãmure sererã, “Óhaa,” arãa gña ïgure. Eropã ta ãhraa. Mũare gña buheri, Goãmũ wereniguri diaye ta áríri ãhraa. Eropigũ mña Goãmũ yare ta peecũ ïgu ya buheri mera òaripure gohrotocũ iimi mũare. ¹⁴Eropirã Jesucristo yarã mña áricũ ïarã i yeba majarã Jesure gamebirãpũ ñero iiañorã mũare. Mña eropa wadiro dopa ta Judea yeba majarã sãre wayoro. Eroque sãre Jesucristore umupeorãre erã ya yeba majarã sã ñero iiañorã. Judio masa Jesure gamebirã erãre ñero taricũ iiañorã. ¹⁵⁻¹⁶Mata judio masapũ iribojegue majarã Goãmũ ya weremuhtanirãre wejẽmurinirã árima. Eropirã mari Opũ Jesucristo sãre wejẽnorã erã. Eropirã erã Jesucristo yare gamebirã gña sãre ñero ii cohãma guare erã ya yebare. Eropirã erã judio masa áribirãre erã dederebirorore gña erãre Goãmũ yare werecũ guare judio masa cãhmotamurima. Goãmũ yare weredorebirima guare. Erã Jesu yarãre ïhaturi árimurima. Erã eropiirare Goãmũ gamebirigohracãmi. Eropero erã judio masa ñero iira dipuwaja wũaro árituhaya. Erãre Goãmũ bũrigã dipuwaja moagucumi.

Pablo Tesalónica majarã pohroque dipaturi curigũ wadiaripũ

¹⁷Gña acawererã, mña mera dohpaguere áribiriquererã ta mũare guñarã iiaa. Eropirã mũare bũrigã ïadiarã mña pohroque wadiarabũ gña. ¹⁸⁻¹⁹Bajasuburi yũhũ mũare ïagu wadiarabũ. Watipũ gña wabodirore goroweoami. Eropirã gña wabiricarabũ. Guare mucubiricũ iirã mña áricũ mũare ïadiarabũ. Mari Opũ Jesucristo i yebague dujaricũ turaro mucubirirãca mña mera. Eropirã mucubirirã mña mera Jesu core niguirãca. ²⁰Eropa ta ãhraa. Mũare ïagu Jesupũ “Óaro buhenirã ãhraa mña,” arigucumi guare. Eropirã òaro mucubirirãca gña.

3 ¹⁻²Eropii mũare yoari boje gña ïabirã mũare bũrigã peediarã irire guñarã Timoteore mña pohroque obeobũ. ïgu mari acaweregũ Jesu yagũ Goãmũ pohro majagũ gña mera òari buherire buhegũ áhrimi. Eropirã ïgure obeobũ Jesucristore mña òaro umupeoburire mña mucubiriburi sãre. ïgure obeorã gña seyaro Atena maca dujabũ. ³Mña Jesucristore umupeora waja gajirã mũare ñero iiañorã. Eropirã mña Jesu yare mña cóabiriboro dopa itamubure obeobũ Timoteore mña pohroque. Mari Jesu yarã árirãre eropa ta gajirã marire ñero taricũ iirãcoma. Irيره masia mña. ⁴Mña mera ero coreguere árirã òpa arĩ weretuhajabũ mũare: “Mari Jesucristore umupeora waja gajirã marire ñero iirãcoma,” arĩ weretuhajabũ mũare. Eropirã gña werediro dopa ta erã ñero iima mũare. Irيره mña òaro masia. ⁵Eropigũ mũare mahitariagũ mũare yoari boje ïabigũ mũare bũrigã peediabũ yũhũ. Eropigũ Timoteore obeobũ yũhũ mña Jesure umupeorire masibu. “Watĩ mũare ñero iidoreri,” arigũ, “Mũare gña buherare mũague duhuri,” arigũ ïgure obeobũ yũhũ.

⁶Eropigũ dohpaguere Timoteo mña pohroque áridi gña pohroque dujarami. Eropã dujaragũ òari querere guare wereami ïgu. Jesure mña òaro umupeorare mña gajirã mera òaro mahira sãre ïgu wereami guare. Eroparigũ guare mña òaro guñara sãre wereami. “Erã sã mũare bũrigã ïadiama,” arĩ wereami ïgu guare. ïgu eropa arĩ werecũ peerã mucubiria. ⁷Eropirã gña dohpaguere ñero

tarirã áriquererã mua Jesure ôaro umupeocũ peerã gua mucubiria. ⁸Jesure mua ôaro umupeorare pee igu yare mua cóãbirirare peerã ôaro pepia gua. ⁹Eropa pepirã Goãmũ íaro gua buriã mucubiria. Eropa mucubirirã Goãmũre serẽa, “Ôhaa,” arirã. ¹⁰Eropirã gua basi muare íaburire Goãmũre serêniguiã. Umuri ñamiri sãre serêniguiã. Muare íadiarã Jesucristo yare mua ôaro masipehocũ itamudiaca igure mua ôaro umupeonemoboro dopa.

¹¹Goãmũ mari Pagũ igu basi mari Opũ Jesu mera guare itamuporo mua pohrogue gua waburire. ¹²Eropigu mari Opũ Jesu áriphererã mua mera majarãre áriphererã gajirã sãre mahinemoburire iiporo muare. Gũa muare mahi umupeodiro dopa ta mua sã buriã mahinemocũ iiporo muare. ¹³Muare igu ôaro itamuri mera mua dipuwaja marirã ñeri marirã árirãca Goãmũ mari Pagũ íacũ. Eropa ta árirãca mua mari Opũ Jesu dujaricũ áriphererã igu yarã ôarã mera i yebague.

Goãmũre mucubiricũ iidiarã ôpa iique, arĩ were gojañumi Pablo

4 ¹⁻²Dohpaguere Jesu mari Opũ igu dorero mera muare ôpa werea: “Goãmũre mucubiricũ iidiarã ôpa iique,” arĩ buheabũ gua muare. Gũa eropa buhera pũhrũ gua buhediro dopa ta iayoro mua. Iri buherire ôaro masia mua. Eropirã mua Goãmũ yare ôaro iirã áhrra. Eropirã mua eropa iidiro dopa ta duhubirã ta. Muraro ta iinemoque daja. Irire buriã werea muare.

³Irire muare werenemogura. Mua ôpa áricũ gahmemi Goãmũ. Ñerire iibirã Goãmũ yare iirã áriique. Eropirã nome mera ñero iiro mariro áriique mua mũa. Mua nome sã mũa mera ñero iiro mariro áriique. ⁴Ñero iibiraro mariro umupeori mera mua marasã nomere opaque. Mua irire masicũ gahmemi Goãmũ. ⁵Goãmũre gamebirã Goãmũre masibirã ñerire uaribejarã nomere erã gamero dopa ta iibiricãque mua. ⁶Ôpa ta mua iibiricũ gahmemi Goãmũ: Ne yujugũ mua acaweregu marapore yajabiricãporo. Eropa yajagu igu acawereguere umupeobigu iimi igu. Eropigu eropa iigure mari Opũ iri ñerire igu ya dipuwaja moabu árigũ tiimi. Eropirã muare giisãrã irire wereabũ muare. ⁷Ñerire pepimorãre, ñerire iimorãre beyebirimi marire Goãmũ. Ñerire iibirimorãre ôarire iimorãre beyemi Goãmũ marire. ⁸Eropigu ôarire mari iimorã áricũ igu Espiritu Santo odigu árimi marire. Eropirã iri ñerire iibiricãro gahmea. Eropigu yujugũ i gua wererare yuhribigu Goãmũ yapũ sãre yuhribigu áhrimi.

⁹⁻¹⁰Mua acawererãre, Jesu yarãre mua game mahiburire Goãmũ muare buhetuhajami. Igu eropa buhecũ mua diaye ta Jesu yarãre Macedonia majarã sãre áriphererãre ôaro mahi umupeo waicua. Mua eropa mahicũ peegu “Mua acawererãre mahique,” arĩ buhebeaa daja muare. Eropigu ôpa dorea daja yuhũ. Mua gajirãre mahiro dopa ta erãre mahinemoque. ¹¹Eropirã mua basi game íaturiro mariro áriique. Gajirãre gajiropa arĩ wereniguibiricãque. Eropa íacãque erãre. Eropirã mua ya mohmeripure ôaro mohmeque. Ero coregue ta muare eropa iidoreabũ. ¹²Mua eropa mohmerã gajirãre barire amasome. Eropirã erã muare ôaro wereniguirãcoma.

I yebaguere Jesucristo igu dujariborore werepu Pablo

¹³ Jesure gamebirã Jesu pohroguere wasome. Eropirã erã mera majarã erã sîricũ iarã burigã bujawerema. Sîrinirã mura erã waborore diaye ta ôaro mua masicũ gahmea gua. Gajirã erã bujawerediro dopa mua bujawerebiriboro dopa mware masicũ iidiaa. ¹⁴ Jesu igu sîrira puhru masa muriadigu árîmi. “Iri diaye ta ähraa,” arãa mari. Eropa arîrã árîrã i sãre “Diaye ta ähraa,” arãa mari. Goãmupu igu yarã sîrinirã murare erã masa muriaçũ Jesu mera aricũ iigucumi. Iri sãre “Diaye ta ähraa,” arãa mari.

¹⁵ Mari Opu igu buhediro dopa ta ire werea. Jesucristo igu dujaricũ igu yarã ojocarirã sîrinirã core masa muriamuhtasome. Sîrinirã murapu ojocarirã core masa muriamuhtarãcoma. ¹⁶ Õpa árîroca Jesu igu dujaricũ: Mari Opu igu basi dijarigucumi muhsigue árîdigu. Dijarigu busuro mera werenigui, doregucumi. Igu dorecũ igu anyua opu burigã piyugucumi. Eropa igu piyucũ Goãmu ya corneta busumãriroca. Erã eropiicũ Cristore umupeonirã sîrinirã mura masamuria muhtarãcoma. ¹⁷ Erã puhru mari ojocarirãre sîrinirã masanirã mera Goãmu aî mûriagucumi. Igu eropa iicũ mari Opu Jesure bocatîrîrãca mari. Eropirã mari Opu Jesu mera árînigucârãca. ¹⁸ Eropirã i yu wererare mua mera majarãre wereque. Eropa arî wererã mucubirirãca mua árîpehrerã. Mari Opu Goãmu igu wereri ta ähraa i.

5 ¹ Jesu igu dujariburinure “Inuri árîcũ igu dujarigucumi,” arî mware were gojabeosome. ² Igu dujaririnure marire masima masiya mara. Yajari masu ñamigue guñaña mariro igu yajagu ariro dopa ta i yebaguere mari Opu guñaña mariro dujarigucumi. Iri sãre masia mua. ³ Eropirã masapu “Dohpaguere mari ôaro árîcãa. Guhyari mara marire,” erã eropa arî pepirisubu mata ñero waroca erãre. Ero eropa wacũ ne nohogue gohra duhri wiria masisome. Dederea warãcoma. Niji wahgũgo guñaña mariro igo pûriro pepiro dopa guñaña mariro eropa waroca masare Jesu igu dujaricũ. ⁴ Yu acawererã, muapure eropa wasome. Yajari masu wihi opure igu ucudiro dopa ta muapure eropa wasome. Jesu arigu mware ucusome. Naitiarore erã îha masibiro dopa gajirã Jesure ne masibeama. Muapu erã iro dopa árîbeaa. ⁵ Mua árîpehrerã Jesu yarã ähraa. Eropirã boyorore erã îha masiro dopa ta Jesu igu ariborore masia mua. Gajirã igure masibirã iro dopa árîbeaa mua. Eropirã ucasome igu dujaricũ. ⁶ Eropirã carîrã iro dopa árîbircãro gahmea. Ôaro pee masirã ähri Goãmu yare ôaro pepiro gahmea. Eropirã Jesucristo dujariborore ôaro corero gahmea. ⁷ Namire carîrã dopa árîbircãro gahmea. Namire mererã dopa árîbircãro gahmea. ⁸ Umure árîro dopa ôaro pee masi árîro gahmea. Eropirã marire watî ñero iidoreburire iibircãro gahmea. Surara gamewejegu wagu come suhriro saña, come sãpea peya igu cãhmotaboro dopa mari sãre watî ñero goroweoborore cãhmotaro gahmea. Opa iiro gahmea watîre cãhmotabure: Jesucristore “Diaye iigu ährimi,” arî umupeonigucãro gahmea. Goãmure masa sãre mahinigucãro gahmea. Eropirã Jesu mera mari Goãmu pohro mari árîburire masi corero gahmea. Mari eropiirã

ñero iibiriburire cãhmotarã árirãca. ⁹Ïgu dipuwaja moamorãre marire beyebiripũ Goãmũ. Jesucristo mari Opũ marire dipuwaja marimorãre, peamegue wabonirãre ïgu taumorãre beyepũ marire. ¹⁰Ïgu Jesu mari ya áriburire ta siribasadigu árimi ïgu mera mari áriburire. Eropirã ïgu dujaricũ ojocarirã árirã sirinirã sã yujuropa ta ïgu mera árirãca mari ïgu yarã árirã. ¹¹Eropirã mũa mera majarãre dohpague mũa mucubiricũ iidiro dopa ta mũa basi mũa mucubiricũ iique daja. Eropirã mũa basi ta Goãmũre umupeonemocũ iique mũa mera majarãre Goãmũ yare wererã.

Jesu yarãre Pablo weretuñumi

¹²Jesucristo yare buherã mũa òaro iiburire wererã àhrima mũa pohro. Erãre mari Opũ Jesucristo buhedoregu beyeñumi. Erã ïgu beyenirã áricũ òaro umupeoque erãre. Mũa erãre eropa umupeocũ gamegu burigã dorea mũare. ¹³Erã mohmerire erã iicũ erãre mahiri mera òaro umupeoque. Eropirã gamequeãro mariro árirã gahmea.

¹⁴Gũa acawererãre, mũare, òpa burigã werea daja. Mohmediabirãre mohmedoreque mũa. Duhudiarãre “Goãmũ itamuri mera duhubiricãque,” aríque erãre. Jesure merogã umupeorã sãre itamuque. Erã mata pee masibiricũ ïha guabiricãque erã mera.

¹⁵Yujugu mũare ïgu ñero iiquerecũ mũapu dipaturi ïgure ñero ii gamebiricãque. Mũa mera majarãre áripehrerã gajirã sãre òaro mera umupeoque.

¹⁶Eropirã umuri nucũ Goãmũ mera eropa mucubiriniguicãro gahmea mũare. ¹⁷Eropirã Goãmũre eropa serënguicãro gahmea. ¹⁸Mũa òaro tarirã, mũa ñero tariquererã Goãmũre “Òhaa,” aríro gahmea. Goãmũre “Òhaa,” arirã, Goãmũ ïgu gamediro dopa ta iirãca mũa Jesucristo yarã árirã.

¹⁹Eropirã Espíritu Santo mũare ïgu wererire yuhribirã áribiricãque. ²⁰Espíritu Santo ïgu masiri mera gajirã mũare buheama. Erã eropa buhecũ erã buherire gamebirã áribiricãque. ²¹Eropirã gajirã mũare gajiropa erã arí buhecũ iri Goãmũ ya áribiricũ masique mũa. Eropirã Goãmũ ya buheri iri áricũ sãre masique mũa. Eropirã òari dihtare gameque. ²²Eropirã iri ñerire áripehreri ñerire gamebiricãro gahmea.

²³Eropigu Goãmũ marire òaro iirã áricũ iigu àhrimi. Ïgu ïgu basi mũare ïgu yarãre mũa òarã ñeri marirã áricũ iinemoporo mũare. Mũa dupũ sãre mũa siporã sãre òaro ïhadibuporo mũare. Mari Opũ Jesucristo i yebaguere ïgu dujariboro core Goãmũ mũare òaro ïhadibuporo mũa ñerire iibiriboro dopa. Ïgu eropa iicũ Jesucristo dujaricũ ñeri marirã árirãca mũa. ²⁴Eropa ta iigucumi Goãmũ. Ïgu mũare beyedigu ïgu arídiro dopa ta iimi.

Pablo erãre òadorebeoñumi

²⁵Gũa ya òaro áriburire Goãmũre serëbasaque mũa sã, gũa acawererã.

²⁶Jesu yarãre bocatirirã áripehrerãre mahiri mera mojoto ñeaque mũa.

²⁷Jesu mari Opɯ ãgɯ doreri mera mɯare werea yɯhɯ. Árípehrerã Jesu yarã gamenererãre ipũre buheque mɯa.

²⁸Jesucristo mari Opɯ ãgɯ mahiri mera mɯare burigã õadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripẽta áhraa.

2 Tesalonicenses

Pablo ígu mera majarã mera gojabeoñumi
daja Jesu yarã Tesalónica majarãre

1 ¹Yũhu Pablo, Silvano mera, Timoteo mera ipũre mũare gojabeogu iiaa. Mũa Tesalónica majarã mari Pagũ yarã àhraa. Mari Opũ Jesucristo yarã àhraa mũa. ²Eropigu mari Pagũ Goãmũ, Jesucristo mari Opũ mera mũare òadore. Ígu itamuri mera òaro árique mũa.

I yebaguere Jesucristo dujarigu dipuwaja moagũcumi, arĩ gojañumi Pablo

³Mũa Jesucristore “Diaye ta iigu àhrimi,” arĩ umupeorã umupeonemorã ári waĩcuabu. Eropirã mũa gajirãre mahi umupeorã turaro mahi waĩcuabu. Mũa eropa áricũ pee Goãmũre òaro mera serẽro gahmea guare. “Mũhu erã mera òaro iiaa,” arĩro gahmea Goãmũre. ⁴Mũa Jesure umupeora waja gajirã mũare erã ñero iiquerecũ mũa ñero tariquererã Jesure umupeonigui waĩcuabu. Ígũre umupeorã duhubirã waĩcuabu. Mũa eropa iicũ pee mucubiriri mera werea gũa gajirãre Goãmũ yarãre. ⁵Eropirã mũa Jesure umupeora waja gajirã mera ñero tariquererã Goãmũre umupeoniguicã waĩcuabu. Goãmũru diaye iigu àhrimi. Eropigu ígu mũa ígũre eropa umupeocũ iha ígu Opũ áriroguere wadoregũcumi mũare.

⁶Ígu Goãmũ diaye iigu árigũ gajirãpũre mũare ñero iinirãpũre erãpũre ñero taricũ iigũcumi Goãmũ. ⁷Eropigu mari ñero tarinirãre marire soocũ iigũcumi mari Opũ Jesu dujarigu. Ígu dujarigu anyua turarã mera peame ñjũro iro dopa dehyoagu arigũcumi umarogue. ⁸Eropa arigũ Goãmũre masibirãre erã ya dipuwaja moagũcumi. Mari Opũ Jesucristo ígu òari buherire tarinũganirãre dipuwaja moagũcumi erãre. ⁹Eropirã erã erã ya dipuwaja dedererãcoma. Peamegue ñero tariniguirãcoma. Eropirã erã mari Opũ Jesu ígu dorerogue ígu òari áriroguere ne wamasisome. Eropa ta waroca irinũre Jesucristo ígu dujaricũ. ¹⁰Irinũ ta ígu aricũ ígu yarã ihamariarã “Diaye ta turagu, òagu àhrimi,” arĩ wereniguirãcoma. Eropirã ígũre òaro peenirã ígũre iarã umupeorãcoma òaro ígũre. Mũaru Jesu yare gũa buherare òaro peeabu. Eropirã mũa sã ígu mera áriřãca.

¹¹Eropirã Goãmũre serẽniguica gũa mũa ya áriřurire. Òpa arĩ Goãmũre serẽbasaa ígũre mũare itamudorerã. “Erã mũ beyenirã mũ áriřo

dopa ta erã áricũ iique,” arĩ serẽbasaa. “Goãmũ, mũ doreri mera erã ðaro iidiarire erã iicũ itamuque. Erã mũre umupeorã mũ gamerire erã iicũ iique,” gũa arĩ serẽbasaa Goãmũre. ¹²Mũa eropa Goãmũ gamerire iicũ ãha gajirã sã umupeorãcoma mari Opũ Jesucristore. Eropigũ Jesucristopũ mũare ðaro ãgũcumi. Eropigũ Goãmũ marire mahigu gũa arĩ serẽbasaro dopa ta iigũcumi mari Opũ Jesucristo mera.

Ñeri mera masare weresãgu dehyoagũcumi, arĩ gojañumi Pablo

2 ¹Dohpague mari Opũ Jesucristo ã yebaguere ãgu dujariborore werenemodiaca yũhũ mũare. ãgũre mari gamenere bocatĩriburire werediaca. Eropigũ òpa arĩ burigã werea mũare, gũa acawererãre. ²Gajirã mũare òpa arĩbocoma: “Mari Opũ ãgu dujariburinũ, pehrerinũ árirogue iiaa,” arĩbocoma mũare. Erã eroparicũ peerã pee ãcabiricãque. Eropirã peerã peewisibiricãque. “Goãmũ yũre eropa ta arĩdi árimi,” arĩbocumi mũare gajigu. Gajigu sã mũare buhegu eropa ta arĩbocumi. Gajigu sã eropa ta arĩ gojabeobocumi, “Yũhũ Pablo ta áhraa,” arĩ gũa gojabeogu. Irire mũare weregũre masibea yũhũ. ³Eropirã gajirã mũare gũyacũ ne peebiricãque. Irinũ Jesucristo dujariburinũ áriboro core òpa waroca. Bajarã masa Goãmũre cóarãcoma. Eropigũ ñeri mera masare weresãgu dehyoamũhtagũcumi. ãgu dederebu árigũ áhrimi. ⁴ãgu Goãmũre umupeorire, goãmara sãre umupeorire gamebigũcumi. ãgu dihtare umupeodoregu “Áripehreri weca opũ áhraa yũhũ,” arĩgũcumi ãgu. Eropigũ ãgu Goãmũ ya wihi doagu, “Yũhũ ta Goãmũ áhraa,” arĩgũcumi ãgu masare ãgũre umupeodoregu.

⁵Yũhũ mũa mera áriřasubure irire ta werebũ. ¿Irire guñari mũa?

⁶Dohpaguere ãgũre ñeri mera masare weresãgũre áriřorebeami dohpa. ãgũre áriřorebigũre masica mũa. Queorinũ áricũ ãgu ñeri mera masare weresãgu dehyoagũcumi. ⁷Dohpaguere ãaro mariro ãgu ñerire mohmenũgatahujacumi. ãgu ñeri iidiarire áripehrerire iimasibeami dohpa. ãgũre áriřorebigũ ãgu wara pũhrũ áripehrerire ñerire iigu ãgu ñeri mera masare weresãgu dehyoagũcumi. ⁸Eropiira pũhrũ mari Opũ Jesucristo ãgu werenigũiri mera ãgũre wejẽcãgũcumi. Eropigũ Jesupũ dujarigu ãgu dehyoari mera ãgũre wejẽ dedeocãgũcumi ãgũre. ⁹ãgu ñeri mera masare weresãgũpũ watĩ dorero mera arigu baja deyoro moaro dopa áriřire ii gũyagũcumi masare. ¹⁰ãgu eropa áripehrerire ii gũyacũ peamegue wamorãpũ ãgũre peerãcoma. Erã diaye áriřire gamebirã áhrima. Erã eropa gamebiricũ Goãmũ erãre dederemorãre tausome. ¹¹Eropigũ diaye áriřire gamebirãre Goãmũ erãre gũyaripũre peecũ iigũcumi. ¹²Goãmũ áripehreri diaye áriřire peediabirinirãre, ñerire iidianirãre erã ya dipuwaja moagũcumi.

Goãmũ mũapũre beyeñumi ãgu taumorãre, arĩ gojañumi Pablo

¹³Acawererã, mari Opũ mahirã, matague ta Goãmũ mũapũre dederebonirãre ãgu taumorãre beyepũ mũare. Mũa Espĩritu Santo itamuri mera ñeri mariro mũa áriřmorã sãre beyepũ. Mũa ãgu yare peemorã áriřmorãre beyepũ. Eropirã ãgu mũare beyerare guñarã Goãmũre serẽrã “Óhaa,” arĩnigũicãro gahmea

guare. ¹⁴Eropigũ iri õari buherire gũa buhera mera Goãmũ mũare ãgu yarã áricũ iimi mari Opũ Jesucristo ãgu õari oparire mũa sã opaboro dopa.

¹⁵Eropirã õaro guñaturã árique mũa. Eropirã gũa wereniguiiri mera gũa gojabeorapũri mera iri buherire õaro guñaque mũa. Eropirã iri buherire tarinũgabicãque. ¹⁶Mari Opũ Jesucristo ãgu basi Goãmũ mari Pagũ mera marire mahigu, mũuri nũcu marire mucubiricũ iimi. Marire mahigu peamegue wabonirãre taugũcumi marire. Eropirã Goãmũ ãgu tauborore õaro masi mucubiria mari. ¹⁷Eropigũ Jesucristo mari Pagũ mera mũare sĩporã turaniguicũ iiporo. Eropigũ mũa ãgu yare duhubiricũ iiporo. Áripheereri õari iirire õari wereniguiiri sãre mũare iicũ iiporo.

Gũa ya áriburire Goãmũre serẽbasaque, arĩ gojañumi Pablo

3 ¹Acawererã, dohpague gũa ya áriburire Goãmũre serẽbasaque. Mari Opũ buheri cãhmotaro mariro bajarã masare buheburire serẽbasaque. Eropirã ãgu buherire mũa õaro gamediro dopa ta gajirã bajarãpũ iri buherire umupeori mera erã gameboro dopa serẽbasaque mũa Goãmũre. ²Gajirã Jesure umupeobema. Eropirã erã Jesure umupeobirã ñerã masa guare erã ñero iidiarire Goãmũre serẽbasaque guare ãgu itamuboro dopa. ³Mari Opũ õagu ãgu werediro dopa ta iimũrimi ãgu. Eropigũ mũare ãgure umupeocũ iigũcumi. Eropigũ mũa ñero iibiriburire ãgu mũare cãhmotagũcumi. ⁴Ãgu mũare ãgu eropa cãhmotarare masia gũa. Eropirã mũare gũa dorediro dopa ta iiaa mũa. Eropirã irire iirãca daja mũararo ta. Iri sãre masia gũa. ⁵Eropigũ mari Opũ Goãmũ ãgu mũare mahirire mũare masicũ iiporo. Eropigũ Cristo ñero taririsubu ãgu sĩporã turadiro dopa ta mũa sãre sĩporã turaniguicũ iiporo mari Opũ.

Marire turaro mohmero gahmea, arĩ gojañumi Pablo

⁶Jesucristo mari Opũ ãgu dorero mera õpa dorea mũare: Mũa Jesu yarã mera majarã mohmediabirãre gũa dorerire iibirãre wapicubiricãro gahmea. Eropa ãacãque erãre. ⁷Sohõ árirasubu mũa mera gũa árirasubure gũa turaro mohmecũ ãabu mũa. Eropirã gũa iidiro dopa ta mũa sãre mohmero gahmea. Mũa basi irire õaro masia. ⁸Eropirã mũa barire waja mariro ne babirabũ. Eropirã mũuri nũcu, ñamiri sãre bũrigã mohmemũrabũ gũa mũare barire serẽri arĩrã. ⁹Gũa mũare buhera waja mũare wajayedoreboaya gũa. Wajayedorebirã gũa basi bũrigã mohmeabũ mũa guare ãhacũburire. ¹⁰Mũa mera árirasubu õpa arĩ buheabũ mũare: “Mohmebigũ babiricãporo,” arĩ buhemũrabũ gũa mũare. ¹¹Yũjurãyeri mũa mera majarã ne mohmebirañorã. Eropirã gajirãre serẽrã garibotariañorã erã. ¹²Eropirã mohmediabirãre mari Opũ Jesucristo dorero mera õpa arãa: “Erã yare ãha erã basi mohmeporo erã baburire,” arãa yũhũ.

¹³Gũa acawererã, mũapũ õarire iiniguirã gariborebircãque. ¹⁴Eropirã ero majarã yũjugũ ire gũa gojabeo dorerare tarinũgacũ ãha masi ãgure wapicubiricãque. ãgu ñero iira mera ãgu gũhyasũuro pepiboro dopa ãgure

wapicũbircãque. ¹⁵ Ñĩgũre wapicũbiriqererã ñĩgũre ñhaturibircãro gahmea. Ñĩgũ mũa acaweregũ Jesu yagũ ta ãhrimi. Eropirã ñĩgũ tarinũgagũre õaro wereque ñĩgũ ñĩgũ dipaturi irire iibirimaja õaro dopa.

Pablo gojatuñumi

¹⁶ Mari Opũ marire õaro áricũ iigũ mera mũmũri nũcũ õaro árique mũa. Eropigũ “Mari Opũ mũa áripehrerã mera áriporo,” arĩgũ mũare õadorea.

¹⁷ Dohpaguere yũ basi ta gojatugũ iiaa. Eropigũ mũare õadorea. Áripehreri pũrire yũ gojabeori pũrire õpa ta arĩ gojatuhaa yũhũ. Eropa gojatura pũhrũ yũ basi iripũre arĩ gojagũ áricũ masirãca mũa. ¹⁸ Mari Opũ Jesucristo ñĩgũ mahiri mera bũrigã õadorea mũare áripehrerãre. Eropa ta áriniguicãporo. Iripẽta ãhraa.

1 Timoteo

Pablo Timoteore gojabeopu

1 ¹Yuhu Pablo mure Timoteore ire gojabeogu iiaa. Goamu marire peamegue wabonirare taudigu ahrimi. Jesucristo yare buhedoregu igu apidigu ahraa yuhu. Mari Pagu Jesu mera igu dorediro dopa igu apidigu ahraa. Jesu ta marire itamumi. Eropira marire igu tauborore masira irire mucubiri cohrea mari. ²Yuhu mure Jesucristo yare buhecū peegu Jesure umupeonugabu. Eropigu mahu diaye ta yu magu iro dopa arigu ta ahraa. Eropigu Goamu mari Pagu mera, mari Opu Jesucristo mera oadore mure. Eropigu igu itamuri mera oaro arique mahu.

Pablo guya buherire buhedorebiripu

³Sohō arirasubure Macedonia yebague wagu mure Efeso macague api tari wahgabū. Ero yujurayeri gaji buherire guya buherā arima. Iri buherire buhedorebiribure apibu yuhu mure. ⁴Erā guyarā erā gamero buhemaacāma. Erā acawererā iribojegue majarā erā arī bocarare eropa buheniguicāma. Iri buheri mera gajirāre dūyasocū iima. Eropira Goamu igu dorerare gajirāre iicū iibeama erā eropa buherā. “Goamu yare itamugucumi,” arī umupeorā igu dorerare iima. Eropigu erā gamero buhedorebiribure apibu yuhu mure.

⁵Goamu opa gahmeme. Neri dipuwaja mariri mera, ōari guñari mera, diaye Jesucristore umupeori mera, gajirāre mari mahi umupeoburire gahmeme. Irire erā iiboro dopa apibu mure. ⁶Erā yujurayeri i ōari buheripure cōātuha gaji buheripure gahmema daja. Eropira iri buheripure dūyaso gorowerema. Iri erā buheri erā game dūyasori duhpiburi aribeaa. ⁷Erā Moise dorerire masare buherā arīdiaquererā ta erā basi ne ōaro masibeama. Eropira gūhyadiaro mera buhequererā erā buherire ne masibeama erā.

⁸Moise dorerire diaye ta mari buhecū ōari doreri ahraa. Irire mari ōaro masia. ⁹Iri dorerire buherā ire masiro gahmea: Iri doreri ōaro iirāre erāre buheburi aribeaa. Nero iirāpūre erāre buheburi ahraa. Ōpa ta iirāre buheburi ahraa: Dorerire tarinugarāre, Goamure tarinugarāre, ñeri dihtare iirāre, Goamure gamebirāre, ñero werenigui corerāre, erā pagu sumarāre wejērāre, erā pago sā nomere wejērāre, gajirā masare wejērāre, ¹⁰nome mera ñero iirāre, ūma mera ñero iirā nomere, ūma seyaro ñero iirāre, nome seyaro arīquererā

ñero iiräre, masa poräre yaja duaräre, gñyaricüräre, Moise dorerire eräre buheburi ähraa ii. Eropiro gajirä árîpehreräre ôari buherire tarinugaräre buheburi ähraa Goãmũ ïgu doreri. ¹¹Goãmũ ôagu ïgu ôari buheri mera iri ñeri iirare cóadoremí. Iri buheripüre yüre Goãmũ buhedoremí.

Goãmũ ïgu marire mojomoro iarire werepũ Pablo

¹²Eropa yũ buhecũ, Jesucristo mari Opũ turarire ïgu ogũ itamumi. “Pablo ôaro buhegucumi yahare,” arĩ pepiñumi Jesu yüre. Eropigũ yüre beyegugue ta ïgure itamubure apimi yüre. ïgu eropa iicũ “Ôhaa,” arãa yũhũ ïgure. ¹³Iribojegue yũ Jesucristore ñero wereniguiquerecũ ta, ïgu yaräre ñero iiquerecũ ta ïgu yüre beyemi. Eropigũ ïgure masinibigũ ïgu yaräre ñero iigu “Ñero iigu iica,” arĩ pepibirimãricarabũ. Yũ eropa masibiricũ ïagu ïgu mojomoro iamí yüre. ¹⁴Eropigũ Goãmũ mari Opũ yüre buriã mahigu ôaro iimi yüre. Eropigũ Jesucristore umupeocũ iimi ïgu yüre. Eropigũ ïgure masa sãre mahicũ iimi yüre.

¹⁵Yũ gajirã tauro ñetariagu árîribũ. Ñerã mari árîquerecũ ta Jesucristo mari ñerire cóabu i yebaguere erami. Marire peamegue waboniräre taubu erami. Iri diaye ta ähraa. ïgu eropa árîgu árîcũ árîpehrerã irire masiporo. ¹⁶Ñetariagu yũ árîquerecũ ta ïgu yüre mojomoro iamí. Eropa mojomoro ïagu Jesucristo guaro mariro, ïgu yüre ôaro iirare masicũ iigu iimi. Pũhrũ ïgure umupeomorã erã sã ïgu ôaro mojomoro iaburire erã masiboro dopa ôaro iimi yüre. ïgure eropa umupeorã árîpehrerinũri umaroguere eropa ôaro árîniguiçãrãcoma. ¹⁷Goãmũ árîpehrerinũri masa tauro opũ ährimi. ïgu ne sîrîbeamí. Mari mera ïgu árîquerecũ ta ïgure iabeaa mari. Eropigũ ïgu dihta Goãmũ gohra ährimi. Eropirã “Diaye ta ôagu, turagu ährimi ïgu,” arîrã ïgure. Umũri nucũ ïgure umupeorã. Eropa ta iirã.

¹⁸Timoteo yũ magũ iro dopa ta ähraa mũhũ. Eropigũ dohpaguere ire mũre dorea. Jesu yarã Goãmũ ya weremũhtarã erã mũre werediro dopa ta mũre dorea. Cristo yare ôaro wereniguique. Eropigũ ñero tariqueregũ ta ïgure umupeo duhubiricãque mũhũ. ¹⁹Jesure eropa umupeoniguiçãque. Ñeri dipuwaja mariro árîque. Eropigũ ôari dihtare iique. Yujurãyeri irire iibirã Jesu yare erã cohãma. Eropa cóãrã ïgure umupeo duhucãma. ²⁰Eropa ta iiaama Himeneo, Alejandro mera. Eropigũ “Watĩ ïgu gamero eräre iiporo,” arîgu eropa apicãbũ eräre Goãmũre erã ñero wereniguinemobiriboro dopa.

Goãmũre serëbasarire werepũ Pablo

2 ¹Dohpaguere ôpa arĩ doremũhtaa mũare: Árîpehrerã ya árîburire Goãmũre serëbasaque. Eropa serërã “Ôhaa,” arîque Goãmũre. ²Oparã, gajirã masa tauro dorerã sãre, erã ôaro doreburire Goãmũre serëbasaque eräre mari ôaro árîricũ árîboro dopa. Eropirã gamequeãro mariro ñeri marirã Goãmũre umupeorã mari ôaro árîboro dopa eräre serëbasaque. ³⁻⁴Eropa ta gajirã ya árîburi sãre mari Goãmũre serëbasacũ ôapũricãa. Irire mari iicũ ïagu Goãmũ marire taubupũ marire ôaro ïhasuami. Árîpehrerã masa peamegue waboniräre ïgu taumorã dihta árîcũ gahmemí Goãmũ. Eropigũ ôari buherire

diaye majare erã masicũ gahmemi ãgu. Eropigu gajirã ya áriburire mari ãgure serẽbasacũ mucubirimi Goãmu. ⁵Yujugu ta áhrimi Goãmu. Eropigu Goãmu mera mari õaro áricũ amubasagu yujugu ta áhrimi. ãgu áhrimi Jesucristo. Jesucristo sã masu ta áhrimi. ⁶Eropigu áripeherẽ erã ñeri iira dipuwajare wajayebasadigu árimi ãgu crusague síridigu. Eropigu Goãmu ãgu queorasubu masare ire masicũ iimi. ⁷Masa masicũ iibure ãgu yare werebure irire Goãmu yure apimi. Eropigu judio masa áribirãre Jesure umupeoburire õari buherire buhebure beyemi yure. Diaye ta mure weregu iiaa yũhu. Guyabeaa.

⁸Áripeherero majarãpu Goãmu yare õaro iirã Goãmure erã serẽcũ gahmea. Eropa Goãmure serẽrã erã guaro mariro, game dũyasoro mariro erã áricũ gahmea. ⁹⁻¹⁰Nomepuere Jesu yarã erã õaro áricũre iicũ gahmea. Eropirã queoro erã ejatuharo suhri sañarã áriporo. Eropirã gajiropa bejari poaricu “Yũhu õago áhrra,” arĩ íhmubiricãporo. Eropirã õari dari oro dari waja pagari bũyarire, õari suhri waja pagari suhri sañarire guñabiricãporo. Eropirã õaro erã iira mera, erã õarã nome Jesu yarã nome erã áririre ii íhmuporo. ¹¹Ejarimariro umupeori mera peerã õari buherire peeporo erã nome. ¹²⁻¹⁴Eropirã nome mña gamenererogue umare buhebircãporo. Eropirã umare dorebircãporo. Erã nomepu ejarimarirã nome áriporo. Goãmu Adãre íhacũnugumũhtaũmi. ãgu puhrũ Evare íhacũnuguũmi. Eropigu watĩ ãgu gũyacũ peedigu Adán áribiriũmi. ãgu gũyacũ peedigopu Eva áriũmo. Eropa ãgu gũyacũ peego Goãmure tarinũgago waũmo igo. Eropirã nomepu umare dorebircãporo. ¹⁵Nomeo árimũhtadigo igo tarinũgaquerecũ ta nome erã porãre õaro opacũ ãagu erãre Goãmu peamegue wabonirãre taugũcumi. Eropirã nomepu Goãmure erã umupeoniguicãcũ, Goãmu erãre itamugũcumi. Eropigu masare Goãmu sãre erã mahiniguicũ pee masirã nome erã áriniguicũ Goãmu itamugũcumi erãre.

Jesu yarã tauro oparã erã iiburire werepu Pablo

3 ¹Jesu yarã doregu árdiagu õarire iidiagu áhrimi ãgu. Iri diaye ta áhrra. Eropigu Jesu yarã doregure apigu õpa árigũpũre beyeque. ²Dipuwaja marĩgure beyeque. Eropirã gajirã ãgure weresã masiã mara. Eropigu yujugore ta marapocũgu árigũre beyeque. Eropigu õaro pee masigũre, guhyadiagure, masare õaro mera ãgu wihire ñajaridoregure, gajirãre õaro buhemehregure beyeque mña. ³Eropa beyegu ne merebigure, gamequeãbigure, masare õaro iigũre, game dũyasobigure, niyerure gamebigure beyeque. ⁴ãgu porãre ãgu marapo sãre ãgure umupeori mera erã yũhrirã áricũ iigũre beyeque Jesu yarãre dorebure. ⁵ãgu porãre ãgu marapo sãre õaro yũhricũ iimasibigu árigũ Goãmu yarã sãre õaro yũhricũ iimasibiribocumi. ⁶Jesu yarã opu áribure beyegu ne Jesu yagu ñajagure beyebita. Ne ñajagure beyecũ ãgu “Jesu yarãre tauro áhrra yũhu,” arĩ pepibocumi. ãgu eropa arĩ pepicũ Goãmu ãgure dipuwaja moadorebocumi watĩre ãgu iidiro dopa ta. Watĩ Goãmu tauro árdiari waja Goãmu ãgure dipuwaja moapu. Eropigu ne Jesure umupeogu árigũre beyebita. ⁷Jesu yarã doregure beyegu Jesu yarã áribirã “Õagu áhrimi,” erã arĩgu dihtare

beyeque erã ïgure werewuabiriborore. Õaro iigu ïgu áribiricũ ïarã gajirã ïgure werewuabocoma. Eropigu ïgu watĩ gamero dopa ta iigu áribocumi.

Jesu yarãre itamurã diáconoare erã iiburire werepu Pablo

⁸Eropirã Jesu yarãre itamurãpũre beyerã õarã árirã sãre beyeque. Erã guhyadiaro árirãre, õaro diaye ta wereniguirãre, merebirãre, niyerure gamebirãre beyeque mũhũ. ⁹Eropa ta Jesucristore õaro umupeorã “Goãmũ yare õaro diaye ta áhrra,” arĩã árirãre beyeque. ¹⁰Eropirã Jesu yarãre itamurã árdiarãre erã iirare ïamũhtaque mũa. Mũa eropa ïara puhũrũ erãpũ dipuwaja marirã árirã Jesu yarãre itamurã ñajaporo erã. ¹¹Eropirã erã marasã nomepũ õpa áriporo: Pee masirã nome, ñeri quere iibirã nome, guhyadiarã nome áriporo erã nome sã. Eropirã áripheperi õarire iiniguirã nome áriporo erã nome. ¹²Eropirã Jesu yarãre itamurãre beyerã yujurãyeri nome ta marapocũrã árirãre beyeque. Erã porãre gajirã erã ya wihĩ majarã sãre õaro ïhadiburã árirãre beyeque. ¹³Mũ eropa beyenirã Jesu yarãre õaro erã itamucũ gajirã erãre õaro ïhasuarãcoma. Eropirã õari buherire, Jesucristore erã umupeoburi sãre guiro mariro buherãcoma erã.

Goãmũ ya buherire werepu Pablo

¹⁴⁻¹⁵Dohpaguere mũ pohrogue wadiagu iiraa. Eropa wadiaqueregu dohpaguere wanibigu ipũ mera mũre were gojabeogu iiaa. Jesu yarã gamenererã watope mũa dohpa iiborore mũre were gojabeogu iiaa, “Dohparagãre wabiriboca,” arĩgu. Jesu yarã Goãmũ ojocarigu yarã áhrima. ïgu yarã diaye áriiri buherire Goãmũ ya buherire õaro opama. Eropa oparã irire buheniguima. ¹⁶I diaye áhrra. Marire Goãmũ ïgu buhera mari õaro iiburi buheri áhrra. Goãmũ iri buherire marire masicũ iimi. Iribojegue mari masibirira mũra õatariari buheri áhrra. I buheri õpa áhrra:

ïgu Cristo mari dũpũ iro dopa ta dũpũcũgu masa dehyoadigu árimi. Õagu ñeri marigu ïgu áricũ ïhmudi árimi Espĩritu Santopũ. Anyua sã ïgure ïanirã árima. Eropirã gua ïgu buhedore apinirã gaji yeba majarãre ïgu yare buhebũ. Eropirã i yebare masa bajarã ïgure umupeoama. Puhũrũ umarogue Goãmũ aĩadi árimi ïgure. Iri ta áhrra õari buheri.

Õari buherire cóarãcoma arĩ werepu Pablo Timoteore

4 ¹Espĩritu Santo ire õaro weremi: Pehrerinũ coregã yujurãyeri masa Jesu ya buherire cóarãcoma. Eropirã guyarĩ buheripũre watĩ yare buherãpũre peenũrãcoma erã. ²Iri buherire buherã guyaniguirã wererãcoma masare. Erã guyaniguirãpũ “Gũa tamerare dipuwaja mara,” arĩ pepirã árirãcoma. Erã ñero iirapũre ne guñasome. ³Õpa arĩ buherãcoma erã: “Marapocũbircãque. I barire babircãque,” arĩ buherãcoma erã. Erã eropa badorebiriqerecũ ta Goãmũ barire ïhacũnugudi árimi mari baburire apigu. Mari Cristore umupeorã áricũ õari buherire mari masirã áricũ, mari ya áriburire õarire iri barire apipũ ïgu. Iri barire oparã ïgure “Õhaa,” mari aricũ gahmemi ïgu. ⁴Áripheperi Goãmũ

ĩgu ĩhacũnugura õari ãhraa. Eropirã ĩgu ĩhacũnugurare barire airã. Goãmure “Õhaa,” arĩrã, “Irire basome,” arĩbiricãro gahmea. Iri barire basuaro gahmea marire. Eropirã “Irire babiricãque,” gajirã erã arĩcũ peebiricãque erãre. ⁵ ĩgu ĩhacũnugura iri õari arĩcũ weretuhapũ Goãmũ. Eropirã ĩgure “Õhaa,” mari arĩra pũhrũ “Iri bari õari bari ãhraa,” arĩ baro gahmea marire.

Jesu pohro majagu õagure werepũ Pablo Timoteore

⁶ I yũ wererare diaye majare Jesu yarãre buhegu Jesucristo pohro majagu õagu ãhraa mũhũ. Eropa buhegu õari buherire peenũrugũ arĩguca. Õaro mũ peerare peenũrugũ masipehogũ arĩguca mũhũ. ⁷ Eropigu eropa erã arĩ bocarare, Goãmũ ya maja arĩbirirare peebiricãque. Eropigu Goãmũ gameri dihtare iiniguicãgu arĩque mũhũ. ⁸ Mũ mohmepocũ õañaria. Mũ mohmepodiro tauro Goãmũ gamerire mũ iipocũ õataria mũre. Goãmũ gamerire iipogu dohpaguere õaro ãhraa mũhũ. Eropigu mũ sirira pũhrũgue sãre masa mũriagu õaro arĩguca mũhũ. Eropigu Goãmũ gamerire iiniguicãque. ⁹ Iri diaye ta ãhraa. Arĩpeherã irire yũ arĩrare masirã, “Diaye ta ãhraa,” arĩro gahmea erãre. ¹⁰ Eropigu arĩpeherã yũ arĩrare masirã “Diaye ta ãhraa,” erã arĩburire Goãmũ gahmemi. Eropirã erã eropa iiburire mari turaro mohmea. Eropirã ñero taria mari gajirã marire ñero erã iicũ. Goãmũ ojocarigu arĩpeherãre peamegue wabonirãre taugũ ãhrimi. ĩgure umupeorã tamerare ĩgu taumi. Goãmũ marire õaro iiburire masirã ĩgure mucubirirã iiaa. Eropa mucubirirã Goãmũ gameripũre masa iiburire bũrigã buhe mohmea mari.

¹¹ Iri arĩpeheri yũ arĩrare doreque Jesu yarãre. Eropigu irire buheque mũhũ. ¹² Mamũ mũ arĩcũ ĩarã gajirã Jesu yarã mũre peediabiribocoma. Erã mũre peeboro dopa õpa ii ĩhmuque erãre: Masare mahique. Eropigu Jesure umupeoturaniguicãque. Eropa arĩgu dipuwaja marigu arĩque. Mamũ arĩqueregu ta mũ irire iicũ ĩarã mũre peerãcoma erã. Eropirã mũ wereniguirire peerã, mũ iirare ĩarã mũre ĩhacũrãcoma. ¹³ Eropigu mũ pohrogue yũ ejaboro core õpa ii õaro mohmeyuque. Jesu yarã gamenererãre Goãmũ yare gojarapũre buhe ĩhmuque erãre. Eropigu erãre irire buhetuha werenemoque daja. Eropigu erãre õaro masinemocũ iique. ¹⁴ Ero core Jesu yarã oparã Goãmũ dorecũ erãpũ mũ weca erã mojotorire duhpeoma. Erã mũre eropa duhpeocũ Goãmũ ĩgu turarire odi arĩmi mũre. Eropigu Goãmũ ya arĩburire mũ mohmemasiburire apidigu arĩmi mũre Goãmũ. ĩgu mũre eropa mohmemasiburire apirare cãdijibita.

¹⁵ Yũ eropa wererare guña eropa iiniguicãque mũhũ. Mũ eropiira pũhrũ õarire mũ iinemocũ arĩpeherã ĩarãcoma. ¹⁶ Mũpũ õaro iique. Eropigu õaro buheque mũhũ gajiropa buheri arĩgu. Mũhũ eropiigu ĩgu taudigu arĩgu Goãmũ mera arĩniguicãguca. Eropirã mũre peenirã sã ĩgu taunirã arĩrã Goãmũ pohro arĩrãcoma.

“Jesu yarãre õpa iique mũhũ,” arĩpũ Pablo Timoteore

5 ¹ Ne bũgure turibiricãque. Mũ pagure mũ õaro iidiro dopa ta, bũgu sãre õaro mera wereque. Eropigu mũ pagũ porãre mũ õaro iidiro

dopa ta, mamarã sãre ôaro umupeori mera erãre wereque. ²Eropigu mũ pagore mũ ôaro iidiro dopa ta mũrã nome sãre ôaro umupeori mera wereque. Eropigu mũ pagũ porã nomere mũ ôaro iidiro dopa ta, nôme sãre ñero ñaribejaro mariro ôaro umupeori mera wereque erãre.

³Eropigu wapeweyarã nomere diaye ta mojomorocũrã nomere umupeori mera itamuque erã nome sãre. ⁴Wapeweyo porãcũgo igo áricũ pãramerãcũgo igo áricũ sãre, erãpũ igore itamuporo erã masura waja. Eropa itamurã Goãmũ masare erã acawererãre ñgũ itamudoreldiro dopa ta iirã iima erã. Erã eroplicũ ñagũ ôaro Goãmũ mucubirimi. ⁵Mojomorocũgo wapeweyo acawererã moogo áriigo, Goãmũ igore itamuburire cohremo igoa. Eropigo ñamiri ñũcũ, ñmũri ñũcũ igo Goãmũre eropa serẽniguicãmo. ⁶Gajigopũ wapeweyo áriigo eropa iimaacãgo áriigo ojocarigo áriquerigo igo sãporã dederebo sãrdidigo iro dopa ta iimo. ⁷Eropigu i áripehreri yũ werera wapeweyo itamuburire Jesu yarãre iidoreque mũhũ. Ôpa wereque erãre ôari dihtare erã iiburire gajirã erãre werewũabiriburire. ⁸Eropigu yujugũ ñgũ acawererãre ñhadibubigu, ñgũ porã erã pago sãre ôaro ñhadibubigu “Jesu yagũ ãhraa,” arĩmasibeami. Goãmũ dorediro dopa iibeami. Eropigu Goãmũ ya buherire yũhribigũ ãhrimi. Jesure gamebirã tauro ñetariagũ ãhrimi ñgũpũ.

⁹Wapeweyarã nome mũa itamumorã áricũ erã waĩre gojaturãca. Mũa eropa gojaturã ôpa áriãre erã waĩre gojatuque. Sesenta bojori ejabigo igo waĩre gojatubiricãque. Eropirã wapeweyo yujugũ ta marapũcudigore gojatuque. ¹⁰“Igo ôarire iigo ãhrimo,” masa erã arĩgore gojatuque. Eropirã igo porãre ôaro masugo árdigore gojatuque. Eropirã igo ya wihire gajirãre ôaro mera ñajaridoregore gojatuque. Eropirã pohro majago iro dopa Jesu yarãre itamugore ñero tarirãre itamugore, áripehrerãre mojomoro ñagore, ôari dihtare iidigore gojatuque. Eropa áriãre ñagũ iripũ ta erã waĩre gojatuque mũa erã mũa itamumorã áriãborore.

¹¹Wapeweyarã nôme, nômeñari erã áricũ erã waĩre gojatubiricãque erã Jesu yarãre itamumorãre. Pũhrũ erã waĩre mũa gojatura pũhrũ erã gamero iidiarã Cristo yare duhu, dipaturi mojoto diribocoma. ¹²Eropirã erã mojoto dirirã Cristore “Mũ yarãre itamugora,” erã arĩdirore iibiribocoma. Erã eropa iibirira dipuwaja dipuwajacũrãcoma. ¹³Erã nômeñari eropa itamurã áriã tericũrã nome wahama. Eropirã wirigue ñajacurirã ñeri querere werenigui curima. Erã weredorebirirare werema erã nome. ¹⁴Eropirã erã Jesu yarãre itamumorã ñajabiricãporo. Eropigu erã ôpa iicũ gahmea yũhũ: Wapeweyarã nome, nômeñari áriã mojoto diriporo daja. Eropirã erã porãcũporo. Eropirã erã ya wihi majare ôaro ñhadibuporo. Erã nome wapeweyarã nome eropa ta iicũ marire Jesu yarãre ñhaturirã “Ñerire iirã iima,” arĩmasibeami marire. ¹⁵Dohpague tamerare yujurãyeri nome wapeweyarã nome Cristo yare duhu watĩ gameripũre iinugatuhama. Eropigu ôpa werea mũre.

¹⁶Jesu yarã erã acawerego wapeweyo igo áricũ erã igo acawererãpũ igore itamuporo. Gajirã Jesu yarãpũre igore itamudorebiricãporo. Eropirã erã Jesu yarã igore acawererã opagore itamubirã, gajirã nome wapeweyarã nomepũre itamumasima.

¹⁷Jesu yarã oparãre erã mohmerire erã òaro iicũ ïarã umupeoque erãre. Eropirã òaro wajayeque. Yujurãyeri mua mera majarã Goãmũ yare wererã muare buherã sã àhrima. Erã tamerare tauro umupeo wajayeque. ¹⁸Goãmũ yare erã gojarapũgue mohmegure mua wajayeborore òpa werea: “Wecũ trigo yerire cuhrtiãcũ ïgu disirore cãhmotabiricãque. ïgu gamero baporo,” arĩ gojañorã. Eropiro gajipũ òpa arãa: “Mohmegure ïgu mohmeri wajare oro gahmea,” arãa Goãmũ yare erã gojarapũgue. Goãmũ ya gojarapũ eropa arĩcũ peerã oparãre òaro umupeoque mua. Eropirã òaro wajayeque erãre.

¹⁹Jesu yarã mera majagu opure yujugu ta ïgure weresãcũ peebiricãque. “Opũ ïgu òpa ñeri iirare ïabu,” perã o urerã arĩ weresãra puhru peeque. ²⁰Eropa peerã ïgu ñero iira arĩcũ ïatuhaja Jesu yarã gamenererogue turique ïgure, gajirã ïgure ïha masi giiporo arĩrã.

²¹Eropigu Goãmũ Jesucristo ïgu beyerã anyua erã ïhabeoro ire dorea mre. Dohpague yũ mre dorerare ipehoque. Eropa iigu gajigure gajiropa, gajigu sãre gajiropa iibiricãque. Yujuropa ta iique arĩpehrerãre Jesu yarãre. ²²Gajirãre Goãmũ mohmerire mũ beyemorãre erã weca mũ mojotorire duhpeoboro core òaro ïaque mũhũ ïha masiri mera yojaro mariro. Ñerire iirã arĩbocoma. Eropigu mũ erãre beyera puhru erã ñerire iicũ erã ñeri iira dipuwaja opaguca mũ sã. Eropigu erãre beyeboro core erã arĩricurire òaro masique. Eropigu arĩpehreri ñeri mariro arĩque mũhũ.

²³Bajasuburi paru pũrisũgu àhraa mũhũ. Eropigu dohpaguere deco dihtare ihrigu arĩgu, merogã vino sãre ihrique mũhũ ococũgu.

²⁴Yujurãyeri erã ñerire iicũ mari ïhaa. Eropirã Goãmũ erãre dipuwaja moaborore masia mari. Gajirãpũre erã ñeri iirare mari ïha masibea. Puhru erã ñeri iirare masirãca Goãmũ dipuwaja moarinũ arĩcũ. ²⁵Eropa ta yujurãyeri òarire erã iirare masia mari. Gajirã erã òarire erã iirare dohpaguere masibiriquererã ta puhru masirãca mari. Mari ïabirirare arĩpehrerã erã iirare puhru iri dehyoacũ ïarãca.

6 ¹Pohro majarã Jesu yarãpũ erã oparãre òaro umupeoporo. Erã eropa umupeocũ ïarã gajirã Goãmũre mari arĩ buheri sãre ñero werewuamasibeama. ²Erã oparã Jesu yarã arĩcũ ïarã erã pohro majarãpũ gũa oparã sã Jesu yarã ta àhrima. Eropirã “Erãre umupeobiricũ òaroca,” arĩbocoma. Eropa iibiricãro gahmea. Erã oparã Jesu yarã arĩrã erã mahirã yujugu porã iro dopa àhrima. Eropirã erã tamerare turaro itamuporo.

Goãmũre umupeori sãre, òaro arĩri sãre werepũ Pablo

³I yũ wererare buheque. Eropigu ire doreque. Gajiropa arĩrre guyarire buherã mari Opũ Jesucristo ya buherire umupeobeama. Erã Goãmũre umupeori buherire gamebirã òpa iirã àhrima. ⁴“Masipohogu àhraa,” arĩquererã ta diaye majare ne masibeama. Eropirã pee masibirã iro dopa ta turaro game dũyasodiama erã. Eropirã Goãmũ yare arĩmaacãa dũyasorã àhrima. Eropa dũyasorã, game ïhaturirã wahama. Eropirã gajirãre ñero quere

moamasibiriquerã masare ñero arĩ pepima erã. ⁵Eropirã erã ñeri dihtare pepiniguirã, diaye áririre ne masibirã eropa duyasoniguicãma. Eropirã “Goãmũ yare buherã niyerure wajatarãca,” arĩ pepirima. Erã eropa árirãre wapicubiricãro gahmea. ⁶Mari ya mari opari mera mucubirirã Goãmũre umupeorã diaye ta wajatarã ta iiaa. ⁷I yebaguere masa dehyoarã ne gajinore aĩgãbiriribu mari. Eropirã mari sirirã warã ne gajinore aĩgãmasibea mari daja. Eropirã mũa opari mera dihta mucubirique. ⁸Eropirã mari barire, mari suhri sãre oparã, gajire gamenemobiricãrã. Iri nũcu mera ta mucubiricãrã mari. ⁹Niyerure gamerã doberi wũaro oparã árdiarã watĩ ñerire ĩgu iidorerire áripehleri ñerire iirã áribocoma. Eropirã erã bajasuburi pee masibirã iro dopa ta gajinore gametarirã, ñeri uaribejari duhubirã, erã basi ta ñero tarima. Eropa dedererã wacãrã iima. ¹⁰Niyerure gametarirã áripehleri ñerire iinũgama masa. Yujurãyeri niyerure gametarirã, Jesure umupeo duhura pũhrũ bajasuburi erã ñero iira waja turaro bujawerema erã. Eropirã mari opariñepẽ ta mucubiriro gahmea marire.

Goãmũ ya áriburire iiboro dopa ñerire tarinũgaque, arĩ gojañumi Pablo

¹¹Mũ tamera Goãmũ yagũ ta áhrra. Eropigu i ñerire iibiricãro gahmea. Eropigu õaripũre gameque. Goãmũ yare iique. Eropa iigu Jesure “Diaye iigu áhrimi,” arĩ umupeoque. Eropigu gajirãre mahique. Ñero tariqueregu ta bocatiique. Nijiyajagũ árique masa mera. Eropigu gajirãre tarinũgadiagu áribiricãque. ¹²Ĩgu mera áripehlerinũri mũ õaro áriniguicãburire Goãmũ beyemi mũre. Eropigu Jesucristore mũ umupeorire bajarã masare õaro werebũ mũhũ. Eropigu ñero tariqueregu ta ĩgũre umupeo ĩgu yare duhubita uarogue ĩgu mera eropa mũ áriniguicãboro dopa. ¹³Goãmũ áripehlerãre áripehlerire áricũ iigu áhrimi. Jesucristopũ Poncio Pilatore Goãmũ yare õaro werepũ. Eropigu Goãmũ Jesucristo sã erã ĩhabeoro ire mũre iidoregura: ¹⁴Mũre Goãmũ ĩgu dorerare iipehocãque. Jesucristo ĩgu dujariboro core ñeri mariro, dipuwaja mariro ĩgu dorero dopa ta iiniguicãque. ¹⁵Ĩgu queoranũ áricũ Goãmũ Cristore dujaricũ iigucumi. Goãmũpũ õagu ĩgu dihta masare doregu áhrimi. Eropigu áripehlerã gajirã oparã erã tauro opu árigũ áhrimi. ¹⁶Eropigu ĩgu dihta ne siribigu áhrimi. ĩgu gosesiriri mera árigũ áhrimi. Eropirã masa ĩgu gosesirogue ejamasibeama. Eropigu masa erã ne ĩabigu áhrimi. Eropirã dohpague sãre ĩgũre ĩabeama. ĩgu eropa árigũre umupeorã. Eropirã áripehlerinũri “Turagu áhrimi ĩgu,” arirã ĩgũre. Eropa ta iirã.

¹⁷Eropigu i yeba majarãre doberi oparãre õpa arĩ doreque mũhũ: “Gajirãre tarinũgaa yũhũ,” ne arĩ pepibiricãporo. Erã doberi erã opari pehrea waroca. Eropirã “Yũhũ wũaro opari mera õaro árigũca,” arĩ pepibiricãporo. “Goãmũ yapũ mera õaro árigũca,” arĩ pepiporo. Áripehleri diaye ta mari gameripũre ogũ áhrimi ĩgu Goãmũ. ĩgũpũre umupeoturaporo erã doberi oparã. ¹⁸Eropirã erã õaripũre iiporo õarire erã iirã áriboro dopa. Eropirã erã oparire mojomorocũrãre orã áriporo. ¹⁹Erã eropiicũ umũsigue Goãmũ pohrogue erã ya áriroca. Erogue áricũ iri ne pehresome. Eropirã erogue õaro áriniguicãrãcoma erã.

Pablo Timoteore doretupũ

²⁰Mahgu, mure Goãmũ ãgu apirare ãgu buhedorerare duhubita. Yujurãyeri masa Goãmure gamebirã iro dopa ta guyarire, pee masibirã ya buherire wereniguima. Eropa wereniguirã “Ôaro masirã buheri ãhraa,” arĩrima erã. Eropa erã wereniguirire peenurubircãque. ²¹Gajirã yujurãyeri erã wereniguirire peenururã Cristo ya buheripure cóãcãma.

Goãmũ ãgu mahiri mera mure turaro õadorea. Eropa ta árĩnigucãporo. Iripẽta ãhraa.

2 Timoteo

Pablo Timoteore dipaturi gojabeopu

1 ¹⁻² Mũhũ Timoteo yũ magũ iro dopa ta yũ mahiguũ ãhraa. Yũhũ Pablo mũre ire gojabeoa. “Árĩpehrerã Jesucristore umupeorã mũsũgũe ãaro árĩniguicãrãcoma,” arĩ apimi marire Goãmũ. Ĩgũ eropa arĩ apirare werebure yũre beye apimi Jesucristo Goãmũ ĩgũ gamero dopa ta. Eropiguũ Goãmũ mari Pagũ Jesucristo mari Opũ mera mũre ãadorea. Eropiguũ ĩgũ itamuri mera ãaro árĩque mũhũ.

Masare Cristo yare erã wererare wereru Pablo

³ Goãmũ mera wereniguiguũ mũ ya árĩburire serẽniguicãa mũmuri nũcũ. Eropa serẽgũ Goãmũre “Õhaa,” arãa yũhũ. Iribojegue majarã yũ acawererã ñeri dipuwaja mariro ĩgũ Goãmũre ta umupeoũuma. Erã umupeodiro dopa ta dohpaguere yũ sã ĩgũ Goãmũre ta umupeoa. Ĩgũ Goãmũ gohra ta ãhrimi yũ mũre serẽbasaguũ. ⁴ Sohõ árĩrasubure yũ wacũ mũ orenũrusiarare guũagũ mũre turaro ãadiaca daja mũ mera ãaro mucubiridiaguũ. ⁵ Eropiguũ Jesure diaye ta mũ umupeorire guũaa yũhũ. Mũ ñeco bũro Loida, mũ pago Eunice sã Jesure umupeomũhtama mũ core. Eropiguũ dohpaguere ĩgũre mũ umupeocũ ãaro masia yũhũ.

⁶ Eropiguũ ire mũre guũacũ iidiaa. Mũ dipuru weca yũ duhpocũ Goãmũ ĩgũ ya turarire omi mũre. Ĩgũ ya árĩburire mũ mohmemasiburire mũre omi. Iri mohmemasiburi mera mohmeque mũhũ. ⁷ Goãmũ marire ĩgũ Espĩritu Santore omi. Mari mera árĩgũ masare marire guũcũ iibeami Espĩritu Santo. Eropiguũ turarã, masare mahirã, pee masirã mari árĩcũ iimi ĩgũ. ⁸ Eropiguũ mari Opũ ya árĩburire gajirãre weregũ guhyasĩribita mũhũ. Yũhũ ĩgũ yare iicũ iha gajirã gamebirã yũre peresugue doboma. Peresu yũ árĩcũ sãre ĩagũ yũre guhyasĩrisãbircãque. Mũhũ siporãguere ñero bujawerebircãque. Ōari buherire mũ buheri dipuwaja mũ sã eropa wagũ “Ōaroca,” arĩ pepique mũ sã. Mũ eropa ñero taricũ ĩagũ Goãmũ mũre itamugũcumi. ⁹ Eropiguũ Goãmũrũ marire peamegue wabonirãre taumi. Eropiguũ ãarã ĩgũ yarã árĩmorãre beyeru ĩgũ. “Ōarã ãhrima erã. Eropiguũ erãre beyegũra,” arĩbiripũ marire beyeguũ. Ĩgũ marire mahiguũ ta negohraguere marire beyeru ĩgũ gamero dopa ta iiguũ. “Eropiguũ Jesucristore erãre taubure obeogũra,” arĩ beyeru

marire. ¹⁰Eropigu dohpaguere Jesucristore marire taubure obeodigu árîmi marire diaye ta îgu mahirire îhmugu. Eropigu Jesucristo marire taugu marire îgu yaräre dederebiricû iimi. Eropa iigu “Yüre umupeorã Goãmũ mera ôaro árînguicãrãcoma,” arîgu ôari buherire marire weregu aripũ îgu.

¹¹Eropigu i ôari buherire werebure îgu apimi yure. ¹²Eropa îgu yare buhegu árîgu dohpaguere ñero taria yuhũ. Eropa ñero tariqueregu ta sîporã mucubirigu âhraa. Yũ guñaturagure Jesure masia yuhũ. Turagu âhrimi îgu. Eropigu îgu yare buhedore apigu ôaro itamugucumi. Eropigu îgu yare apirare yure buhe ojogorocucũ îhadibugucumi yure. “Yüre itamugucumi,” arî irire ôaro masigu sîporã mucubirigu âhraa.

¹³Mũre yũ wererare ipehocãque. Jesucristo mũre îgure ôaro umupeocũ iimi. Eropigu îgure gajirã sãre ôaro mahicũ iimi mũre. Eropigu “Diaye âhraa,” arî irire guñaniguicãque mũhũ. ¹⁴Eropigu Espírîtu Santo mari mera árîgu îgu itamuri mera ôari buherire ôaro buheque. Queoro buheque gajiropa arîro mariro.

¹⁵Yũ peresugue árîcũ iarã yũre cóãgãpehrea wama. Árîpehrerã Asia yeba majarã Jesu yarã yũre itamudiabirã cóãgãpehrea wama. Erã mera majarã perã Figelo, Hermógene eropa ta iima erã sã. Erã eropa cóãgãrãre masituhaca mũhũ. ¹⁶⁻¹⁷Erã eropa cóãquerecũ ta Onesíforopũ bajasuburi yũre itamugu ôaro siñajacũ iimi. Eropigu îgu yũ peresu árîcũ îgu yũre guhyasîrisãbeami. Eropigu Romague eragu yũre amaniguicãdi árîmi. Eropa amaniguigu yũre bocami. Efesogue sãre îgu marire itamurare ôaro masia mũhũ. Îgu eropiira waja îgu porãre, erã pago sãre mojomoro îagucumi mari Opũ Jesucristo. Goãmũ eropa iiboro dopa îgure serẽbasaa. ¹⁸Eropigu i yebague Jesu mari Opũ dujarirînũ arîgu îgure mojomoro îagucumi. Îgure eropa iiboro dopa ta serẽbasaa Goãmũre.

Ñero tariqueregu ta Jesu yagure bocatũro gahmea

2 ¹Mũpũ yũ magũ iro dopa ta Jesucristo îgu itamuri mera turagu árîque. ²Eropigu bajarã masare yũ buherare mũ peerare gajirã sãre wereturiaque mũhũ. Erã mũ buherã Goãmũ gamerire iiniguicãrã árîporo. Eropirã gajirãre buheturiarã árîporo erã sã.

³Surara ñero tarigu îgu yujuro bojero dopa ta Jesu yagu árîgu ñero tariqueregu yujuro bojeque. Eropa iigu gajirã Jesu yarã iiro dopa iigu iiaa mũhũ. ⁴Surara îgu opũ îgu doreripũre iimi. Eropigu îgu surara árîbirã erã iiripũre iibeami îgu. Mũ sã eropa ta mari Opũ îgu dorera dihtare iique. ⁵Omabiragu erã dorediro dopa queoro iibigu îgu omatariara waja wajatabeami. Eropa ta mũ sã Goãmũ dorediro dopa ta iibigu Goãmũ mera wajatasome. ⁶Eropigu pohere ôaro mohmedigupũ îgu mohmera waja iri pohe majare aĩmũhtami. Eropa ta mũ sã Goãmũ yare ôaro mohmera waja Goãmũ oburire aĩmũhtagũca. ⁷Irre ôaro masicũ iigucumi Jesu mari Opũ mũre. Eropigu dohpaguere yũ mũre arĩdirore ôaro guñaque.

⁸Jesucristore guñaque. Îgu opũ Davi mũpũ pãrami îgu árîpũ. Eropigu sîridigu masa mũriapũ îgu. Îgu eropa sîri masa mũriara marire tauburi

buheri ta āhraa. I ōari buherire buhegū iiaa. ⁹Iri buherire buhegū ñero taria yūhū. Eropirā irire yū buhecū iha gajirā gamebirā ñegu iro dopa ta yūre dipuwaja moa yūre peresugue doboama. Masa yūre cāhmotaquererā Goāmū ya ōari buherire cāhmota masiya mara. ¹⁰Eropigū Goāmū ĩgū beyenirāre buhegū bajasuburi ñero taria yūhū erā Jesucristo yarā erā árīburire. ĩgū yarā árīborore erā peamegue wabonirāpū tauborore ñero tarigū yujuro bojea. Eropigū erā Goāmū mera ōaro árīnigucāborore ñero taria ĩgū yare buhegū.

¹¹ I diaye ta āhraa:

Cristo ya árīburire mari iira dipuwaja gajirā marire wejēquerecū ĩgū mera ũmūsigue ōaro árīnigucārāca. ¹²Eropirā ĩgū yare mari iira dipuwaja ñero tariquererā ta ĩgū yare duhubirā árīrā ĩgū opū árīroguere ĩgū mera dorerā árīrāca mari sã. “Cristore yū masibea,” mari gajirāre arīcū ĩgū sã marire eropa ta arīgūcumī.

¹³ ĩgūre mari tarinūgacū ĩagu ĩgū arīdiro dopa ta marire dipuwaja moagūcumī. ĩgū arīro dopa ta iigū āhrimi ĩgū. Ne gūyabeami ĩgū. I árīpehreri ĩgū werera diaye ta āhraa.

Goāmū ĩgū ĩhasuarāre, ĩgū yare buherāre werepū Pablo Timoteore

¹⁴Ire yū wererare mū mera majarāre masicū iique. Erā ejatuharo game dūyaso werenigūiri duhpiburi árībeaa. Eropirā erāre peerāre ñero wacū iima. Eropigū mari Opū ĩgū ĩhuro ōpa arī wereque erāre. “Mūa eropa werenigūiro dopa werenigūibiricāque,” arīque erāre. ¹⁵Mūpū Goāmū yare ōaro buheque. Eropigū Goāmū ya árīburire turaro iique. Mū eropa iicū ĩagu “Ōaro iibū mūhū,” arīgūcumī Goāmū mure. Eropigū mū buherare ĩgū ĩacū gūhyasīrisome mūhū. ĩgū buheri diaye āhraa. Eropigū ĩgū buherire ōaro masique. Eropigū ire queoro buheque. ¹⁶Erā ejatuharo bu árīrīre werenigūirā ñerire eropa iinigūicāma. Eropigū erā eropa arī werenigūirire iha gamebīricāque mūhū. ¹⁷Erā werenigūiri camiro boagāro iro dopa ta āhraa. Erā werenigūiri gajirā Jesu yarāre ñerā wacū iiaa. Eropa werenigūirā mera majarā Himeneo, Fileto sã āhrima. ¹⁸Eropirā erā ōari buherire cóarā, “Jesu yarā sīrinirā erā ya dūpū mūra masa mūriatuhanirā āhrima,” arī buhemaacāma. Eropa gajiropa buherā bajamerāgā Jesu yarāre goroweorā iima. ¹⁹Erā eropa ñero buhequerecū ta, Goāmū ya buheripū ne gohrotobea. ĩgū ya diaye maja árīro pehrebeaa. Ōpa arī gojara āhraa: “Mari Opū ĩgū yarāre masimi. Eropirā árīpehrerā Jesu yarā āhraa,” arīrā ñerire duhucāporo,” arī gojañuma.

²⁰Jesu yarā watope āhrima Goāmū yare ōaro iirā. Gajiropa iirā sã āhrima ñeri buherire werenigūirā. ²¹Eropigū yujugū Goāmū ya árīburire ōaro itamudiagū iri ñeri buherire peebīricāporo. Árīpehreri ñerire duhucāporo. ĩgū eropiigū ōagu árīgū árīpehreri Goāmū yare ōaro iimasimi. Goāmū gamegū ōaro árīgūcumī.

²²Eropigū mū mamū árīgū mamarā erā ñeri ũaribejari iro dopa iibīricāque. Eropigū ōarire iique. Jesure umupeoturanigūicāque. Eropigū ĩgūre masa sãre mahi umupeoque. Eropigū gamequeāro mariro gajirā mera ōaro árīque mūhū. Eropa ta iique gajirā ñeri dipuwaja marirā mera Goāmūre game serēnigūirā

mera árĭgu. ²³Eropigu pee masibirã erã arĭ d̄uyasorire mu sã peenurubita. Eropigu mu sã d̄uyasobita. Eropa arĭ d̄uyasorã masa game gameturinugama. ²⁴Mari Opu pohro majagure d̄uyasobiricãro gahmea. Eropigu árĭpehreceãre ôaro iigu buhemehregu, mata guabigu ĩgure árĭro gahmea. ²⁵Eropigu gajirã ĩgu mera d̄uyasocũ ĩgu erãre weregu ôaro mera yojaro mariro mera yuhr̄iro gahmea ĩgure. ĩgu ôaro yuhr̄icũ ĩarã erãpu Goãmũ ĩgu itamuri mera erã ñeri iirire bujawerebocoma. Eropirã ôari buherire diaye majare masinugabocoma. ²⁶Erãre watĭ oparimi ĩgu gamerire iimorãre. Eropirã erã ñero iirare bujawerera puhru ôari buheripure masirã, watĭre cóarãcoma.

Pehreburinu majare werepu Pablo Timoteore

3 ¹I mũũ pehreburinu coregã ñero tarirãcoma masa. Irire ôaro masique mũũ. ²Irisubure masa gajirãre guñabirã, erã ya árĭburi dihtare guñarã, niyure gamerã, “Gajirãre tarinugaa gua,” arĭ erã basi pepirã, masare ñero turirã, erã pagu sumarãre tarinugarã, erãre oquerecũ ta “Ôhaa,” arĭbirã, Goãmure umupeobirã árĭrãcoma. ³Eropirã masare mahibirã, mojomoro ĩabirã, ñeri quere iirã, ñeri uaribejarire duhumasibirã, masare eropa paniguirã, ôarire gamebirã árĭrãcoma. ⁴Erã mera majarãre ñero iirã, pepiri moorã, “Masipehorã ahraa,” arĭ pepirã árĭrãcoma masa. Eropirã erã, erã uaribejarire iisuarã árĭrã Goãmure umupeo suabeama. ⁵Eropirã erã masa erã ĩhabeoro Goãmure umupeoquererã ta “Goãmũ duhpibu árĭbeami,” arĭ pepirã erã.

Eropa árĭrãre wapicubiricãque mũũ. ⁶Erã mera majarã pee masibirã nome pohro ñaja, erã nomere guyarire buhema. Erã nomepu turaro ñerire iiniguirã árĭrã, turaro ñerire iidiarã ahr̄ima. ⁷Erã nome eropa peeniguirã nome árĭquererã ta, diaye majapure ne masibeama. ⁸Iribojegue Jane, Jambre sã yeea árĭnirã Moise wererare gamebiridiro dopa ta erã sã ôari wereniguirire diaye majare gamebeama. Erã ñeri dihtare pepirã ahr̄ima. Eropirã Jesure umupeorã gohra árĭbeama. ⁹Eropa iirã guyarĩ mera erã iidiarire yujuro bojesome. Puhru erã guyarire, erã pee masibirĩ sãre árĭpehreceã ĩha masirãcoma. Jane, Jambre mera erã guyarire iribojegue masa erã ĩha masidiro dopa ta eropa ta masirãcoma masa pehreburinu coregã árĭrã erã guyarire.

Pablo Timoteore doretupu

¹⁰Mũpu yũ buherãre, yũ árĭricurãre, yũ iidiarare, Jesure yũ umupeorare ôaro ĩhabũ. Eropigu guaro mariro yũ iirare, masare yũ mahi umupeorare, ñero tariqueregu yũ yujuro bojerare masia mũũ. ¹¹Eropigu Jesucristo yare yũ iira waja yũre erã ñero iirare, yũ ñero tarirare masia mũũ. Eropigu Antioquíague, Iconiogue, Listrague yũre ñetariaro erã iira sãre masia mũũ. Eropa yũ wacũ ĩha mari Opu Jesucristopu yũre itamumũrimi. ¹²Árĭpehreceã Jesucristo yarã árĭdiacũ Goãmũ gamerire iiniguidiacũ gajirã erãre ñero iirãcoma. Iri diaye ta ahraa. ¹³Eropirã ñerãpu, guyarã sã, ñetariarã árĭniguicãrãcoma erã. Gajirãre guyarã, erã basi sã guyarire peerã eropa ta ñetariarã árĭniguicãrãcoma.

¹⁴Mũpũ yũhũ mũre buherare òaro mũ peerare eropa iiniguicãque. Mũre buhenirãre masia mũhũ. ¹⁵Mũ majigu árigũgue ta, Goãmũ yare erã gojarapũre masinũgayoro. Īgu yare erã gojarapũ mũ buhegu masia Jesucristo marire tauburire. Eropa buhegu “Jesucristore umupeorã dihtare peamegue wabonirãre taumi Goãmũ,” arĩ masia. ¹⁶Goãmũ yare erã gojarapũre áripehrerire Goãmũpũ gojadorepũ erãre. Eropirã iripũre buherã mari masinemoa. Iripũre buherã mari òaro iiburire masia. Eropirã mari ñeri iirire masia iripũre buherã. Eropiro iripũ marire òaripũre gohrotodorea. Eropiro mũmũri nũcũ mari òarire mari iiniguiburire werea iripũ. ¹⁷Eropigu Goãmũ yagu ĩgu yapũre buhegu, masipehocãgũcumi. Eropa masigu áripehrerire òarire iimasigũcumi ĩgu.

4 ¹Jesucristo áripehrerãre doregu arigu dujarigũcumi. Eropa dujarigu ojocarirãre, sĩrinerã sãre dipuwaja moagũcumi. Eropigu ĩgu ĩhabeoro ire mũre dorea yũhũ: Goãmũ sã ĩgu ĩhabeoro ire dorea mũre. ²ũmũri nũcũ masa erã peediacũ, erã peediabiricũ sãre Goãmũ yare wereque. Eropa weregu masare erã ñeri dipuwajare masicũ iique erãre. Eropigu “Mũa ñeri iirire iinembiricãque,” arĩ wereque erãre. Òaripũre iidoreque. Eropa weregu ne guabigu gariborebigũ árique mũhũ. Eropigu gajirãre buhe duhubita. ³⁻⁴Pũhũ, gajisubuguere masa òari buherire peediasome. Eropa peediabirã erã gamero dopa ta iirã, erã peediari dihtare buhemorãre amarãcoma erã. Eropirã guyari buherire buherã bajarã oparãcoma erã. Erã eropa iirã òari buheri diaye majapũre cohã, erã eropa arĩ bocara buheripũre peenũnrãcoma. ⁵Eropigu mũpũ diaye majare buhe duhubita. Eropa iigu mũmũri nũcũ òaro pee masigu árique. Eropigu ñero tariqueregu ta uyũro bojeque. Eropigu òari buherire eropa buheniguique masa Jesu yarã waboro dopa. Goãmũ mũre ĩgu iidorerare iipehocãque mũhũ.

⁶Yũhũ Goãmũ yare yũ iira dipuwaja yũ sĩriboro merogã dũhyaa. Eropigu bajamenũrigã árinigũca. Eropigu dohpaguere mũre dorea. ⁷Yũ sĩriboro coregã ire weregu: Jesucristo yũre òari buherire buhedoregu ĩgu apirare òaro buhe ojogorocũabũ. Īgu dorerire òaro iipehocãbũ. Eropigu ñero tariqueregu ta ĩgure ne umupeo duhubiribũ. ⁸Yũ eropa òarire iira wajare mũmũsigue dibugũcumi yũre. Eropigu mari Opũ áripehrerãre masipehogũ, diaye ta dipuwaja moabu árigũ, queoro weregu ĩgu dujaririnũ yũ wajatarare ogũcumi yũre. Gajirã sãre ĩgu dujaribore corerãre, ĩgure mahirãre erã wajatarare ogũcumi Jesu.

Pablo werenemopũ Timoteore

⁹Yũ pohrogue yojaro ĩagu arique mũhũ. ¹⁰Dema waĩcũgu i yeba majare áripehrerire gamegu yũre cóagã waha wami Tesalónicague. Crescentepũ yũre cóabiriqueregu Galacia yebague wahãmi Goãmũ yare buhegu. Tito sã eropa ta Dalmaciague wahãmi. ¹¹Luca dihta yũ mera áhrimi. Marco yũre òaro itamubu áhrimi. Eropigu ĩgure aĩgãrique mũhũ. ¹²Tĩquicore Efeso macague obeoabũ. ¹³Eropigu mũhũ ògue arigu, yũ weca sañari suhrirore, Troa maca Carpo ya wihĩ

yá apirañere aĩgãrique. Eropi sohõ árĩra gojara turirire aĩgãrique. Sohõ árĩra gojara gasiri tamerare turaro gahmea yuhũ. Eropigũ iri gasiri sãre aĩgãrique.

¹⁴Alejandro comere mohmegũ yũre ñetariaro iimi. Eropigũ igũ eropa iira dipuwaja Goãmũ dipuwaja moagũcumi. ¹⁵Igũ Alejandro mari buherire ne gamebirimi. Eropigũ muare ñero iiri arĩgũ õaro igũre guña masique.

¹⁶Peresu iidoregũre yũ iirare igũre yũ ne werecũ ne yujugũ Jesu yagũ yũre itamudiabirimi. Árĩpehrerã yũre itamubirã cóãgãpehrea wama. Erã eropa cóãquerecũ ta yũre erã cóãra dipuwaja Goãmũre “Erãre dipuwaja moabita,” arĩbũ. ¹⁷Yũ yujugũ ta árĩquerecũ ta Goãmũ õaro ãhrimi yũ mera. Eropigũ igũ buherire yũ õaro wereburire weremasicũ igũ turari mera itamumi yũre. Árĩpehrerã Judio masa árĩbirã iri buherire erã peeburire werecũ itamumi. Eropigũ masa erã yũre ñero iidiaquerecũ ta yũre erã ñero iibodigũre itamumi mari Opũ. ¹⁸Árĩpehrerire erã yũre ñero iirire yũre taugũcumi mari Opũ. Eropigũ mũsigue igũ Opũ árĩrogue yũ árĩborore itamugũcumi igũ. Eropirã “Mari Opũ õatariagũ, turatariagũ ãhrimi,” árĩpehrerinũri arĩrã mari. Eropa ta arĩrã.

Pablo õadorepũ Timoteo pohro árĩrãre

¹⁹Priscila, igo marapũ Aquila, Onesíforo ya wihi majarã sã õaporo. ²⁰Erasto Corintogue dujami. Trófimo dorecũa wahámi. Eropigũ Miletogue apiabũ igũre. ²¹Puhiró core yojaro arique mũhũ. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia sã, árĩpehrerã Jesu yarã mũre õadorema.

²²Mari Opũ Jesucristo mũ mera árĩporo. Eropigũ muare Goãmũ mera turaro õadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripẽta ãhraa.

Tito

Pablo Titore gojabeopu

1 ¹Yũhũ Pablo mũre Titore gojaa. Goãmũ pohro majagu, Jesucristo yare ãgu buhedore ãgu apidigu ãhraa. Goãmũ ãgu beyenirã Jesure erã umupeoburire, òari buherire erã masiburire Jesu buhedoregu yare apimi. Iri buheri Goãmũ ãgu dorediro dopa ta mari iiburire werea. ²Eropigu áripehrerinũri Goãmũ yarã umarogue erã òaro áriniguiboro sãre buhea erãre. Goãmũ ne guyari marigu i yebare ãgu ihacũnuguboro core “Yũ pohrogue eropa òaro áriniguicãrãcoma,” arĩ apipu marire. ³Eropigu ãgu queoranũ áricũ ãgu eropa arĩ apirare masidoredigu árimi masare. Eropa ta masidoregu yare erãre weredoremi ãgu marire taugu. ⁴Mũre Jesu yare buhebũ. Yũ eropa buhecũ peegu, Jesure umupeonũgabũ mũhũ yũ umupeoro dopa. Eropigu mũhũ yũ buhedigu árigũ diaye ta yũ magũ iro dopa árigũ ta iiaa. Mũre ire gojabeogu iiaa. Eropigu Goãmũ mari Pagũ, Jesucristo marire taugu itamuri mera mũre òadorea. ãgu itamuri mera òaro árique mũhũ.

Creta waĩcũri nũgũro majarãre Tito ãgu wereburire werepu Pablo

⁵Creta waĩcũri nũgũro yũ mũre apicũ Jesu yarã erã buheboro duhyanibũ irisubure. Eropigu erã iiburire werebure apibũ yũhũ mũre. Eropigu macari nũcũ majarã Jesu yarã oparã árimorãre beyedoregu apibũ mũre. ⁶⁻⁸Erã oparã Goãmũ pohro majarã áhrima. Eropigu erãre beyegu òarãre beyeque gajiropa iibirãre. Eropigu yujugo ta marapocũrã árirãre beyeque. Eropigu “Bu árigũ ãhraa yũhũ,” arĩ pepirãre beyeque. Eropigu mata guabirãre, merebirãre, masa mera gamequeãbirãre, niyerure gamebirãre beyeque. Eropa beyegu erã ya wihire ñajarãre òaro ihadiburãre, òaripũre suarãre, pee masirãre, òaripũre iiniguirãre, ñeri marirãre, erã ñaribejarire iibirãre, tebori mariro mohmerãre, òarire iiniguirãre beyeque. Eropirã mũa beyerã porãre òpa áriro gahmea. Jesure umupeorã, òarire iiniguirã, áripehrerãre òaro yũhrirã áriro gahmea oparã porãre. ⁹⁻¹⁰Eropirã òari buherire queoro mari buhediro dopa ta ne duhubirã áriporo oparã mũ beyenirã. Eropirã òari buherire wererã árirãcoma. Eropa iirã òari buherire gamebirãre buherã erã ya guyari áricũ masicũ iirãcoma erã. Eropigu òaro beyeque Jesu yarã weca oparã áripehrerãre.

Bajarã erã oparãre tarinũgarã, õaro pepi wereniguibirã, gũyarã àhrima dohpaguere. Eropa iirã yujurãyeri Moise dorerire iidorerã tamera ñetariaro iirã iima. Erã buheri iri diaye áribiricũ erãre masicũ iiro gahmea. ¹¹Erã Moise dorerire iidorerãpũ gũyarire buherã niyerure wajatadiarã buhema. Eropa buherã yujuyeri wiri majarãre áripehrerãre Goãmũ yapũre cõãcũ iirã iicoma erã. Erã eropa iicũ erãre iidorebiricãro gahmea.

¹²Iribojegue weredigũ Creta majagũ áriqueregũ ta õpa arĩ werepũ: “Creta nũgũro majarã eropa gũyaniguirã waicũma. Ñerire iirã diayea iro dopa iirã àhrima. Eropirã pagari barã árirã ne mohmediabeama,” arĩpũ ìgũ ìgũ ya nũgũro majarãre. ¹³Ìgũ eropa arĩra diaye ta àhraa. Erã eropa áricũ ìagũ erãre turaro wereque Jesu ya buheripũre erã õaro pee masiboro dopa. ¹⁴Eropigũ “Judio masa iribojegue majarã erã arĩ bocarare peebiricãque,” arĩ wereque erãre. Jesu yare gamebirã erã doreri sãre Creta majarã erã peenũrubiriborore wereque erãre.

¹⁵Õpa àhraa. Dipuwaja marirã õari dihtare pepima. Ñerire iiniguirãpũ ñeri dihtare pepima. Erã pepirĩpũ ñetaria. Eropirã õaripũre beyemasibeama. ¹⁶Erã “Goãmũre masia gũa,” arĩquererã ta ñerire iima. Eropa iinirã erã áricũ ìarã Goãmũre masibirã erã áricũ masia mari. Eropirã erã ñetariarã, Goãmũ yare tarinũgarã àhrima. Eropirã õarire iimasibeama.

Õari buherire weredorepũ Pablo Titore

2 ¹Mũpũ buhegũ õari buheri arĩdiro dopa ta õaro buheque. ²Mũrãpũre õpa wereque: “Mũa gũhyadiarã, masa erã umupeorã, pee masirã, ‘Goãmũ diaye ìgũ àhrimi,’ arĩ umupeorã, õari buherire õaro iirã, Jesure masa sãre mahirã, ñero tariquererã ta yujuro bojerã árique,” arĩ wereque erãre. ³Mũrã nome sãre eropa ta arĩ wereque: “Gũhyadiarã nome, ñeri quere werewũbirã nome, merebirã nome árique,” arĩ wereque erã nome sãre. Eropirã erã nome õarire gajirãre buheporo. ⁴Eropa iirã õpa arĩ buheporo mũrã nome nómeñaripũre: “Mũa marapũ sũmarãre mũa porã sãre mahique,” arĩ buheporo. ⁵“Eropirã mũa pee masirã nome, gajirã mũa mera ñero iibirã nome, mũa ya wihĩ majare õaro ìhadiburã nome, õaro iirã nome, mũa marapũ sũmarãre õaro yũhrirã nome árique,” arĩ buheporo mũrã nome nómeñaripũre. Erã eropiicũ ìarã gajirãpũ “Goãmũ yare umupeorã ñero iirã àhrima,” arĩmasibeama mũare.

⁶Eropigũ mamarã sãre õpa wereque: Pee masirã áriporo erã. ⁷Eropigũ mũpũ õari dihtare iiniguicãque mũre erã ìhacũburire. Buhegũ ne gũyaro mariro buheque. Eropa buhegũ gũhyadiaro mera buheque mũhũ. ⁸Eropa buhegũ õaro pee masiri mera buheque ne gajirã mũre erã weresãmasibiriburire. Mũ eropa buhecũ ìarã marire ìhaturirã áriquererã ta marire bu gohra ta werewũamasibeama. Marire eropa werewũamaacãrã gũhyasiũro warãcoma erã.

⁹Eropigũ pohro majarãre õpa doreque: Erã oparãre õaro yũhrirã áriporo. Eropirã erã oparãre õaro mucubiricũ iiporo. Eropa dihta iiporo. Eropirã erã

oparãre pũriro mera yũhribiricãporo. ¹⁰Eropirã erã oparã yare yajabiricãporo. Eropirã òarã erã oparã dorerire òaro iinigucãrã áriporo. Erã eropa òaro yũhriã áricũ iarã Goãmũ marire taugũ igũ buherire pee suarãcoma gajirã.

¹¹Masare igũ mahirire Goãmũ mari masare masicũ iituhajami. Mari masare eropa mahigũ áripehrerã peamegue wabonirãre Goãmũ turaro taudiãmi. ¹²⁻¹³Masare eropa mahigũ Goãmũ marire òpa doremi: Ñeri iirire, ñerire uaribejarire duhucãdoremi marire. Goãmũ turagũ, Jesucristo marire taugũ igũ òarire mari iaburinũre, igũ òaro mera dujariburinũre mari corerã iiaa. Eropigũ mari corerinũ mari corerisubu, mari pee masirã, òarire iiniguirã, Goãmũre umupeoniguirã marire áridoremi Goãmũ. ¹⁴Igũ Jesucristo mari ya áriburire ta sãrìdi árimi. Áripehrerã mari ñeri iirire duhucũ iibu, marire igũ yarã wacũ iibu sãrìdi árimi. Mari ñerire igũ eropa cóacũ mari ñerire iira dipuwaja marirã árirãca. Eropirã turaro òarire iidiarã árirãca.

¹⁵Ire áripehrerire iri nũgũro majarãre Jesu yarãre buheque mũhũ. Erã opu árigũ ta iiaa mũhũ. Eropigũ erãre wereque. Eropigũ erã ñerire iicũ ïagũ wereque erãre. Eropirã áripehrerã gajirã mũre cóadiabiricãporo.

Jesu yarã erã iiburire werenemopũ Pablo

3 ¹Òpa guñacũ iique ero majarã Jesu yarãre: Erã oparãre òaro yũhriã áriporo. Eropirã áripehrerire òari dihtare iirã áriporo. ²Eropirã gajirãre ne quere goroweobiricãporo. Game dũyasobiricãporo. Eropirã masa òarã, áripehrerãre umupeorã áriporo.

³Iribojegue mari sã pee masibirã, tarinũgarã, guyarire peenũrũrã, ñerire iisuarã, ñerire uaribeja duhumasibirã, mũmuri nũcu ñerire iiniguirã, gajirãre erã gajinore opacũ ïhaturirã árimũrĩribũ mari sã. Eropirã marire gajirã ïhaturimũrima. Eropirã mari sã erãre ïhaturimũrĩribũ. ⁴⁻⁵Eropa árinirã áriquerecũ ta Goãmũ marire peamegue wabonirãre taumi. Eropa taugũ igũ igũ òagũ áririre, masare igũ mahirire marire ïhmudi árimi. Òaro mari iira mera taubirimi marire. Marire mojomoro ïagũ mari ñeri iirare coegũ Espĩritu Santo mera marire taumi. Eropa ïigũ marire igũ porã wacũ iimi. Eropigũ Espĩritu Santopũ mari òarã áriburire marire gohrotomi. ⁶Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja igũ sãri, masa mũriara mera Goãmũ igũ Espĩritu Santore omi marire wũaro igũ turarire mari opaboro dopa. ⁷Marire mahigũ, marire òaro iidiami. Eropigũ igũ, igũ Espĩritu Santore omi, ñeri iira dipuwaja marirã mari áriborore, mũmarogue mari eropa òaro árinigucãborore. Mari eropa áriniguiburire masirã irire mucubiri corerã iiaa mari.

⁸Iri yũ werera diaye ta ãhraa. Eropigũ irire yũ werediro dopa ta masare buhegu iri dorerire iipehodoreque mũhũ. Eropigũ Goãmũre umupeorãre irire buheque òarire erã òaro iiboro dopa. I yũ arĩ buhera òari buheri ãhraa. Eropirã masa i buherire erã peenũrucũ òaro itamuri áriroca erãre. ⁹Gajirã wereniguiripũ duhpiburi áribeaa. Erã masibiriquererã ta erã arĩ dũyasoma. Erã ñecũ sumarã arĩ bocarare game dũyasoma. Moise dorerire

arĩ d̄uyasoma. Erã eropa arĩ d̄uyasori iri árĩpehreri duh̄piburi árĩbeaa. Eropigũ irire peenũr̄bircãque. Mũ sã d̄uyasobircãque.

¹⁰Mũa mera majagũ eropa game d̄uyasogu mũa basi game d̄uca wacũ ĩgu iicũ ĩagu “libircãque,” arĩque ĩgũre. Yujusubu, pesubu irire ĩgũre mũ iidorebirira pũhrũ ĩgu yũhr̄bircũ ĩagu ĩgũre wapicũ duhcãque. ¹¹Eropa d̄uyasogu ñeri dihtare uaribejaniguĩgu ãhrimi. Eropa ĩgu iicũ ĩarã ĩgu ñegũ árĩcũ masi, ĩgũre wapicũbircãro gahmea.

Pablo doretupũ

¹²Nicopoligue puhirópẽ árĩbu iiaa. Eropigũ Artemare o Tíquicore mũ pohroque yũ obeomũhtacũ eroguere yũre bocatĩrigũ árĩque mũhũ. ¹³Eropigũ dorerire õaro mehregũre Zena waĩcũgũre, Apolo sãre õaro itamuque erã waborore. Eropigũ erã gamerire árĩpehrerire oque erãre dũhyaro mariro. ¹⁴Eropirã Jesu yarã mari mera majarã õarire iipoporo. Gajinore opapehobirãre erã itamuboro dopa, õarire iiniguirã erã árĩboro dopa eropa iipoporo.

Pablo õadorebeopũ Jesu yarãre

¹⁵Árĩpehrerã yũ mera majarã mũre õadorema. Ero árĩrã Jesu yarã guare mahirã õaporo. Árĩpehrerãre mũare Goãmũ ĩgu mahiri mera turaro õadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripẽta ãhraa.

Filemón

Pablo Filemo waĩcugure gojanugapu

¹ Yũhu Pablo Jesucristo yagu yu áriri dipuwaja peresugue árĩgu iiaa. Yũhu, mari acaweregu Jesu yagu Timoteo mera mũre Filemore gojabeoa gũa. Mũhu gũa mahigu Cristo yare guare mohmetamugu ahraa mũhu. ² Eropirã Jesu yarã mũ ya wi gamenererã sãre gojabeoa gũa. Mari mahigo mari acawerego Jesu yago Apia sãre gojabeoa gũa. Arquipo sãre gojabeoa gũa. Arquiporu gũa iro dopa Cristo yare weregu ahrimi. ³ Eropirã Goãmu mari Pagu, mari Oru Jesucristo mera mũare òadore. Igu itamuri mera òaro árĩque mũa.

Filemo gajirãre igu mahirire, Cristore igu umupeorire werepu Pablo

⁴⁻⁵ Yu acaweregu, Filemo, mũre guña Goãmure mũre serēbasamuraa. Eropa serēbasagu “Õhaa,” arãa yũhu igure. Cristore mũ mahicũ igure mũ umupeocũ gajirã Jesu yarãre mũ mahicũ peeabu yũhu. Eropigu Goãmure “Õhaa,” arĩ mucubiria. ⁶ Cristore mari umupeorire gajirãre weregu ahraa mũhu. Mũ eropa árĩgu árĩcũ i sãre serēbasaa Goãmure. Jesucristo yarã árĩrã wũaro òarire oparãca mari. Irire mũ opaburire òaro mũre masipehodoregu serēbasaa Goãmure. ⁷ Acaweregu, gajirãre mũ mahicũ peegu mucubiria yũhu. Áriphererã Goãmu yarãre òaro siporã turacũ iigu waĩcua mũhu. Mũ eropa iicũ peegu mucubiria yũhu.

Pablo Onésimo ya árĩburire serēpu Filemore

⁸⁻¹⁰ Eropigu dohpaguere Onésimore mũ pohro majagu árĩdigure mũre serēbasadiaa. Peresugue gũa árĩrã Cristo yare werebu yũhu igure. Irire peegu Cristore gahmeami igu. Eropigu igu Goãmu yagu wahãmi. Eropa wagu yu magu iro dopa ahrimi. Eropigu yu bugu árĩgu Cristo yare yu buhera dipuwaja peresu árĩgu mũre Onésimo mera werebeogura igure mũ iiburire. Cristo igu buhedore igu apidigu ahraa yũhu. Eropa árĩgu, árĩgu igure mũ iiburire mũre dorebu ahraa yũhu. Eropa árĩgu árĩqueregu ta mũre doresome yũhu. Mahiri mera mũre werebeogura iripēta.

¹¹ Cristo yagu igu árĩboro core Onésimo mũ pohro majagu árĩgu duhpihu árĩbiridigu árĩmi. Mũre òaro itamubiridigu árĩmi. Dohpague tamerare yũre

õaro itamugu àhrimi. Mũ sãre õaro itamugu árigucumi. Dohpaguere bu árigu gohra áribeami. ¹²Eropigu dohpaguere igure mure wiagu iiaa. Iguere turaro mahia. Igu yu turaro mahigure mure wiagu iiaa. ¹³Iguere mure wiabiricũ igu yu pohro dujaboñumi. Õari buherire yu buheri dipuwaja peresu yu áritisubu igure yure itamudoreboya yuhũ. Eropigu yu mera dujadoreboya yuhũ. Mũpũ yure itamumasibiricũ igupũ mure gohrotogu áriboñumi. ¹⁴Eropa áriquerẽcũ mure wiagu iiaa igure. Mũhũ igure “Dujaque,” mũ aribeocũ, igure dujadoreboya. Yũpũ mure “Yũ pohro igure apique,” aridiabirica. Eropigu igure mure wiagu iiaa. ¹⁵Igu Onésimo mure bajamenurigã igu mure duhrigãra pũhũ dipaturĩ mũ mera árigucumi daja. Igu mure duhricũ Goãmũ gamero dopa ta wahaũ, arĩ pepia yuhũ, igu Jesu yagu igu áriborore. Eropigu mũ pohro árigu daja õaro áriniguicumi. ¹⁶Eropigu igu dohpaguere mũ pohro majagu gohra áribeami. Pohro majarã tauñariro árigu àhrimi igu yu pepicũre. Dohpaguere igu mũ acaweregu Jesu yagu àhrimi. Eropigu igure turaro mahia. Mũpũ yu tauro igure mahique. Mũ eropa mahigu mũ pohro majagu igu áriqueregu ta mũ pohro majagu gohra áribeami igu. Igu mũ acaweregu Jesucristo yagu àhrimi.

¹⁷Eropigu yure mũ bocatĩridiro dopa ta igu sãre õaro bocatĩrique. Mũ mera majagu yu áricũ igu sãre õaro bocatĩrique. ¹⁸Eropigu gajiropa mure igu iicũ, mure igu wajamogu áricũ yũpũ irire wajayegũra. ¹⁹Yuhũ Pablo yu basi ire were gojagũra: Yũpũ wajayegũra mure. Mure yu buhera pũhũ Cristo yagu mũ wacũ áripehreinũri Goãmũ mera áribu àhraa mũhũ. Mure yu eropa buhera waja mũ sã yure wũaro wajamogu áriboca. Mũ eropa áriquerẽcũ ta mure wajayegũra igu mure wajamorire. ²⁰Eropigu yu acaweregu, yu mahigu, mari Opũ Cristo yagu àhraa mũhũ. Mũ eropa árigu Onésimore õaro bocatĩrique. Cristo yagu árigu yu acaweregu àhraa mũhũ. Eropa árigu, árigu yure õaro mucubiricũ iique.

²¹I yu wererare õaro iigũca mũhũ. Eropigu yu werera tauro iigũca mũhũ. Irire masigu mure gojabeogu iiaa. ²²I sãre weregũra mure: Mũa pohrogue yu waborore Goãmũre mũa serẽbasarare igu yũhribocumi. “Áũ,” igu aricũ gahmea yuhũ. Eropigu mũa pohrogue yu ejaburi toẽre amuyuque mũhũ.

Pablo õadoretupũ Filemore

²³Epaфра mure õadoremi. Igupũ Cristo yare igu iira dipuwaja yu mera peresu árigu àhrimi. ²⁴Eropirã Marco, Aristarco, Dema, Luca yu mera mure õadorema. Cristo yare yu buhecũ erãpũ yure itamurã àhrima.

²⁵Mari Opũ Cristo mera õadorema mũare. Igu mũare õaro iigũcumi. Eropa ta iiporo. Iripẽta àhraa.

Hebreos

Goãmũ magũ Goãmũ yare wereru marire

1 Iribojegue Goãmũ masare werenũgarũ. Īgu bajasuburi mari ñecu sũmarãre iribojegue majarãre ĩgu gamerire weremũripũ. Īgu yare weremũhtanirã mera erãre weremũripũ ĩgu. Gajirãre ĩgu dehyoa weremũripũ. Gajirãre ĩgu bocatĩro weremũripũ. Gajirãre quẽrogue weremũripũ. Eropa weremũripũ ĩgu mari acawererãre. ²Dohpaguere pehburinũ coregã árinũre ĩgu magũre ĩgu yare ĩgu weredore obeocũ ĩgũpũ marire wereami. Jesucristo ĩgu Pagũ iidorero mera i yebare ɯmaro sãre iidigu árimi. Īgu Pagũpũ pehurerinũ áricũ áripehurerire opabure apirũ ĩgũre. ³Eropigu ĩgu magũpũ ĩgu Pagũ õarire opagu árigũ, ĩgu turari mera marire ii ĩhmudi árimi. Eropigu yũjuero mera ĩgu Pagũ mera árigũ, ĩgu Pagũ áricũre marire ĩhmudi árimi. Eropigu ĩgu turari mera ĩgu dorecũ i yeba, ɯmaro sã eropa árinũguia. Eropiro dederebeaa ĩgu doreri mera. Eropigu mari ñero iirare ĩgu coera pũhrũ ĩgu Pagũ turatarigu diayerũ doaru ĩgu opu ĩgu áririre ĩhmubu.

Goãmũ magũ anyua tauro áhrimi

⁴Īgu Goãmũ magũ waĩcũmi. Eropa waĩcũgu gajirã tauro opu áhrimi. Eropigu ĩgu anyua weca tauro opu áhrimi. ⁵Īgu anyuare Goãmũ ne õpa arĩ weribirimũripũ ĩgu magũre werediro dopa ta:

Yũ magũ áhraa mũhũ. Dohpagãre mũre dehyoacũ iabũ, arĩpũ
Goãmũ ĩgu magũre.

Anyuarũre ne eropa arĩ weribirimũripũ. Eropigu erãre i sãre ne weribirimũripũ:

Īgu pagũ áhraa yũhũ. Eropigu ĩgu yũ magũ árigũcumĩ, arĩpũ Goãmũ
ĩgu magũre.

Anyuarũre ne eropa arĩ weribirimũripũ. Eropigu ĩgu magũ anyua tauro árigũ. ⁶Eropigu gajisubũ ĩgu magũre masa dehyoagũre i yeba arõpa aigũ õpa arĩpũ Goãmũ ĩgũre:

Áripehurerã yaharã anyua yũ magũre mereja, ĩgũre umupeorãcoma
erã, arĩpũ ĩgu.

⁷Eropigu ĩgu anyuarũre werebu õpa arĩpũ ĩgu:

Yaharã anyuare miruñe iro dopa d̄p̄r̄c̄ur̄are iiaa yũhũ. Erã yũ pohro majarã ãhrima. Eropigũ erãre peame iro dopa árícũ iiaa yũhũ, arĩ werepũ Goãmũ mari Pagũ.

⁸Erãre ãgũ eropa arĩqueregũ ta ãgũ magũpũre õpa arĩpũ:

Mũhũ Goãmũ árĩpehrerã tauro opũ eropa árĩniguicãgũca. Diaye ta doregũca mũhũ mũ yarãre. ⁹Diaye árĩrire, õaro iirire turaro gahmea mũhũ. Eropigũ ñero iirire gamebeaa mũhũ. Mũhũ eropa árĩgũ árícũ ãagũ, yũhũ mũ Pagũ árĩpehrerã gajirã tauro mũre mucubiricũ iiabũ, arĩpũ Goãmũ.

¹⁰I sãre arĩpũ ãgũ ãgũ magũre “Opũ,” arĩ piyugũ:

Opũ, negohraguere i yebare, ãmaro sãre ihacũnugubũ mũhũ. ¹¹Iri árĩpehreri pehrea waroca. Mũpũ eropa árĩniguigũca. I yeba árĩpehreri suhriri iriñe boaro dopa ta pehrea waroca. ¹²Iri árĩpehreri i yebare ãmaro sãre gohrotocũ ãgũca mũhũ. Mũrañe suhrirore mũ cohã gajiñe mera gohrotoro dopa ta árĩpehrerire gohrotocũ ãgũca mũhũ. Mũpũ mũ árĩdiro dopa árĩniguicãgũca. Eropigũ ne gohrotosome. Eropa árĩniguigũca mũhũ, arĩpũ Goãmũ ãgũ magũre.

¹³Gajisubũ õpa ãgũ magũre arĩgũ iri sãre anyuapũre ne werebirimũripũ Goãmũ:

Yũ diayerũ doaque mũhũ. Eropigũ mũre ãhaturirãre tarinũgabasadoregũra. Eropigũ erã weca opũ árĩque mũhũ, arĩpũ Goãmũ ãgũ magũre.

¹⁴Árĩpehrerã anyuapũ Goãmũ pohro majarã dihta ãhrima. Eropiro Cristo ãgũ taumorãre itamudoregũ Goãmũ obeomũrimi erãre.

Goãmũ yare õari buherire marire eropa pepibiricãro gahmea

2 ¹Eropigũ Goãmũ magũ gohra marire weregũ ãgũ árícũ masirã ãgũ wererare mari peerare õaro guñaro gahmea marire irire cãdijiri arĩrã. ²⁻³Anyua masare erã wererare masapũ erã tarinũgacũ ãagũ Goãmũ masare dipuwaja moapũ. Eropigũ erã anyua werera iri diaye árícũ ãhmugũ ipũ. Eropiro anyua erã werera iri diaye árícũ marire irire peero gahmea. Erã tauro Cristopũre peero gahmea marire. ãgũ mari Opũ ãgũ marire tauborore weremũhtarũ. Eropirã ãgũre peenirãpũ ãgũ wererare marire wereturiañorã marire õaro masicũ iirã. Eropigũ iri buherire “Jesucristo marire ãgũ taugũcumĩ,” arĩ buherire mari eropa pepicãcũ Goãmũ marire dipuwaja moagũcumĩ. ãgũ dipuwaja moaborore duhrimasibeeaa mari. ⁴Iirire peemũhtanirã erã buhe weca peero watope Goãmũpũ iri buherire diaye ta árícũ ãhmudi árĩmi. Eropigũ erã irire buherã ãgũ turari mera baja deyoro moari erã ã ãhmucũ iri buherire diaye ta árícũ ãhmudi árĩmi masare. Eropigũ ãgũ Espĩritu Santo mera iri buheri diaye ta árícũ ãhmudi árĩmi. Espĩritu Santo Jesu yarãre yujurãyerire Goãmũ yare erã mohmemasiburire apidi árĩmi erã game itamuboro dopa. ãgũ gamediro dopa ta apidi árĩmi erã mohmemasiburire erãre.

Jesucristo mari iro dopa ta дүрүсүгү masa dehyoару, арї gojañumi

⁵I үмү pehrerинү árícü Goãmү pohro árĩrã tauro oparã árĩsome anyuару. Erãre oparã acusome Goãmү. ⁶Anyuare oparã acubiriquerecü Goãmү yare weremuhtadigү öpa арї gojañumi iribojeguerе Goãmү ĩgү oparã acumorãre:

Gua masa bu gohra gua árĩrã árĩquerecü ta гуare гуñaа мүһү. Gua masare öaro árícü iiaа мүһү. ⁷Bajamenurigã anyua doca masare apiyoro мүһү. Eropа apiqueregү ta гуare turari ogү oparã acuyoro мүһү. ⁸Mүһү eropa acucü i yeba maja weca árĩphehreri weca ähraа guа masa, арї gojañumi iribojegue majagү mari Pagure.

Goãmү masare apigү i yebaguerе árĩphehrerã waimurã säre masa dorero doca árĩmorãre apinүmi. Masare ĩgү eropa oparã acuquerecü ta erã waimurãre árĩphehrerãre doremasideama dohpa. ⁹Jesupү árĩphehrerã weca opү ährimi. Bajamenurigã anyua doca mari Pagү ĩgү säre apipү. Mari yañe árĩborañere siribasabure ĩgүre eropa apidi árĩmi. Mari Pagү marire mahigү Jesure mari ya árĩburire ĩgү siricü gamepү. Eropigү ĩgү eropa siricü ĩagү ĩgүre turarire ogү, opү acupү ĩgүre pare árĩphehrerã ĩgүre umupeoborore.

¹⁰Goãmү árĩphehrerire ĩhacünuguñumi. Eropiro árĩphehreri ĩgү ya dihta ähraа. Eropigү Jesure siridoregү masa erã ñerire cãdijicü iipү ĩgүre. ĩgү masa bajarã ĩgү porã árĩmorãre үmarogue öarogue aigãbu eropa iipү. ĩgү eropicü tamera öapürica. Eropigү Jesupү marire taugү mari opү ta ährimi. ¹¹Árĩphehrerã masa erã ñerire cöãdi árĩmi Jesucristopү. Eropigү ĩgү ñerire cöänirã mera Pagүcүmi Goãmүre. Eropigү mari Pagү yujugү ta ährimi. Mari Pagү ĩgү árícü Jesu marire ĩgү ñerire cöänirãre “Yү acawererã ährima,” арї piyugү ne guhyasiribeami. ¹²Öpa arigү iipү ĩgү Pagure:

Mү árĩricүrire weregүra yү acawererãguere. Árĩphehrerã yaharã gamenererã pohro müre umupeogү “Turagү ährimi,” арї weregүra yүһү erãre, aripү ĩgү ĩgү Pagure, арї gojara ähraа.

¹³Eropigү öpa aripү daja:

Yү Pagure гуñaturagүca yүһү, aripү, арї gojara ähraа.

I säre aripү ĩgү Jesucristo:

Ohö ähraа yүһү. Goãmү porã ĩgү yүre apinirã yү acawererã mera ohö ähraа, aripү ĩgү. ĩgү yarãre “Yү acawererã,” арї piyugү eropa aripү.

¹⁴“Yү acawererã,” ĩgү арї piyurã дүрүсүрã mari árícü ĩagү, Jesupү mari ya дүрү mari iro dopa árĩgү aripү. Eropа árĩgү arigү ĩgү crusague sirigү aripү watire dederecü iibu. ĩgү watipү siridoregү ährimi marire. ¹⁵Eropа ii ĩgүre dederecü iidi árĩmi marire tauboro dopa. Maripү үмүri нүсү mari siriborore güiribү. Eropа güirã güiro doca árĩrã, ñero siporãcүrã árĩribү mari. Eropа árĩrã mari árícü ĩagү ĩgү marire taumi. ¹⁶Eropа taugү anyuapүre itamugү aribiripү ĩgү. Abrahã päramerãre maripүre itamugү aripү. ¹⁷Eropigү ĩgү mari acaweregү iro dopa aripү. Yүjuropa ta mari iro dopa ta дүрүсүгү aripү. Eropа arigү mari masa ya árĩburire siribasagү mari ñeri iirare Goãmүre cöãdoregү aripү. Eropigү

pahia oparã erã Goãmũ ya áriburire serēbasaro dopa ta òaro itamuboro dopa mari iro dopa dũpucũgu arĩgu iipũ. Erã tauro marire ĩgu mojomoro ĩhami. Eropĩgu marire òaro itamuniguicãmi. ¹⁸ ĩgu ñero taripũ. Eropĩgu watĩ ĩgũre ñero iidoreripũ. Iibiripũ ĩgu. Eropã ñerire tarinũgadĩgu árgũ, ĩgu mari sãre ñerire tarinũgacũ iimasimi. Watĩ ĩgu ñerire iidrecũ ĩagu marire ñerire iibiricũ iimasimi.

Jesu Moise tauro árgũ áhrimi

3 ¹ Jesu ĩgu eropa árgũ áricũ ĩarã ĩgũre burigã guñaque mũa. Yũ acawererã, Jesu yarã, Goãmũ ĩgu yarã árimorãre mũare beyedĩgu árimi ĩgu. ĩgu Jesupũ Goãmũ ĩgu apidĩgu árgũ mari pahia opũ áhrimi. I yeba majarã pahia oparã tauro ĩgũpũ mari ya áriburire Goãmũre serēbasagu áhrimi marire. Eropirã ĩgũre òaro guñaque mũa umupeodĩgũre. ² Goãmũ ĩgũre marire ĩgu tauborore ĩgu apicũ ĩgũpũ ĩgu apidiro dopa ta iipũ. Ne tarinũgabiripũ. Moise sã iribojegue majagu Goãmũ yarã Israe masare itamugũ ne tarinũgabiripũ. Eropã ta iipũ Jesu sã. ³ Eropiro Moiserẽ erã umupeodiro tauro Jesupũre umupeoro gahmea marire. Òpã áhraa iri. Wihire mari “Òari wihi áhraa,” arĩro tauro wihire iidĩgũpũre “Òapũricãmi,” arĩro gahmea marire. Eropĩgu Jesupũ wihi iidĩgu iro dopa áhrimi. ĩgu eropa árgũ áricũ ĩgũpũre Moise tauro umupeoro gahmea marire. ⁴ Masapũ wirire iirã áhrima. Goãmũpũ áripeherrerire iigu áhrimi. ⁵ Moisepũ Goãmũ mohme coregu árgũ Goãmũ ya curu majarãre itamuniguũgu árimũripũ. Pũhrũgue Goãmũ ĩgu masare wereborore weremũripũ masare. ⁶ Cristopũ Goãmũ magũ árgũ ta, Goãmũ yare iiniguicãgu árgũ Goãmũ ya curu majarã tauro opũ áhrimi. Eropirã Moise tauro Cristopũre umupeoro gahmea marire. Eropirã maripũ Cristore guñatura duhubirã áritã marire ĩgu tauborore eropa mucubiri coreniguicãrã ĩgu ya curu majarã áhraa mari.

Goãmũ ĩgu yarãre ĩgu mera òaro soocũ gameñumi

⁷ Eropirã Jesucristore mari umupeo duhubiriborore òpã iro gahmea marire. Irire weremi Espĩritu Santo Goãmũ yare gojarapũguere.

Dohpagãre yũhũ Goãmũ mũare yũ werecũ yũhridiibirã áribiricãque mũa.

⁸ Eropirã òaro yũhrique yũre mũa. Iribojegue Israe masa masa marirogue áritã yũ werequerecũ ta umupeodiibirã yũre yũhribirimũrima. Eropã iirã yũre ĩhasuabiricũ iima. Eropirã erã iidiro dopa iibiricãque mũapũ yũre. ⁹ Eroguere cuarenta bojori gohra erãre deyoro moarire ii ĩhmuribũ erãre itamugũ. Yũ eropa ii ĩhmuquerecũ ta erãpũ òpã arĩ pepimũrima yũre dũyasorã. “Goãmũ marire itamumasisome,” arĩ pepimũrima. Eropã arĩ pepirã ñero iimũrima. ¹⁰ Erã eropiicũ ĩagu erã mera guabu. Eropã guagu òpã arĩbũ: “Erã yahare peediibirã gajiropã áriti buherire eropa guñamaacãrã áhrima,” arĩbũ. “Yahapũre ne buhediabeama,” arĩbũ erãre. ¹¹ Eropĩgu erã mera guagu òpã arĩ werebũ: “Erã yũ mera majarã ne árisome. Eropirã yũ mera òaro soosome erã,” arĩ werepũ Goãmũ.

¹²Eropirã, yu acawererã, òaro iique mua Goãmure cohmoni arĩã. Mua ñerire pepirã, Goãmũ ojocarigũre “Diaye iimi ìgũ,” arĩ umupeobirã, ìgũre còãboca mua. Ne yujugũ mua mera majagũ eropa iibiricãporo. ¹³Eropirã ipũre iiro gahmea: Mua mera majarã mũmũri nũcu Goãmũ yare mua basi game wereniguique ñerire iiri arĩã. Ñerire iirã “Iri mera mucubiria,” arĩã, gũyarire pepirã iiaa mari. Eropã pepibiricãque. Ñeripũre iiniguirã Goãmũ yapũre suabeaa mari. Eropã iirã ñerire duhudiabirã waha. Eropã iiri arĩã mua mera majarãre Goãmũ yare mua basi game wereniguique. Jesucristo ìgũ dujariboro core eropa game wereniguique. ¹⁴Eropirã negohrare Cristore mari umupeonũgadiro dopa ta eropa ta mari umupeoniguiçãrã, mari ojocaripõ ìgũ yare duhubirã ìgũ mera majarã àhraa. ¹⁵Goãmũ yare erã gojarapũ yu dohparagã werediro dopa werea daja mũare Goãmũ wereniguirire:

Dohpagãre yũhũ Goãmũ mũare werecũ òaro yũhrique mua yũre. Iribojegue majarã Israe masa erãre yu werequerecũ ta umupeodiabirã yũre yũhridiabirima. Eropirã erã iidiro dopa iibiricãque mua, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

¹⁶Eropirã Goãmũ ìgũ wererare peenirã áriquererã erã ìgũre yũhribirimũriñorã. Erã áripehrerã Egiptogue ñero tarinirãre Goãmũ Moise mera ìgũ wiunirã áriñorã. Erã eropa áriquererã ìgũre ne yũhribiriñorã. ¹⁷Eropigũ erã ñero iicũ ìagũ cuarenta bojori gohra Goãmũ erã mera guarũ. Erã ñero iira dipuwaja erogue masa marirogue erãre dujadorepũ. Eropirã erore síria wamũriñorã erã. ¹⁸Ìgũre erã eropa yũhridiabicũ ìagũ òpa gũhyadiaro mera arĩpũ ìgũ: “Erã yu mera majarã ne árisome. Eropirã yu mera ne òaro soosome erã,” arĩpũ ìgũ. ¹⁹Ìgũ eropa aricũ peerã ire masia mari: Erã Goãmure erã umupeobiriri waja, ìgũ mera majarã árimasibiriñorã. Eropirã ìgũ mera òaro soomasibiriñorã.

4 ¹Eropigũ iribojegue majarãre ìgũ mera òaro erã sooborore gamegũ erãre “Yu mera soorãca,” arĩ apipũ Goãmũ. Mari sãre eropa ta arĩ apipũ ìgũ. Eropirã gũhyadiaro mera Goãmure òaro yũhrirã mari wieri marigue arĩã. Eropã wierã ìgũ mera òaro soosome mari. ²Iribojegue majarã Goãmũ yare erã peediro dopa ta mari sã òari buherire peebũ. Erãpũ peerã “Goãmũ diaye iigu àhrimi,” arĩ pepibirimũriñorã. Goãmure umupeobirimũriñorã. Eropiro Goãmũ yare peequererã yũhribiricũ erã peera ñehe áriburi áribiriyoro erãre. ³Maripũ ìgũre umupeorã dihta Goãmũ mera majarã árirãca. Eropirã ìgũ mera òaro soorãca. Goãmũ òpa arĩpũ:

Erã mera guagũ gũhyadiaro mera òpa arĩ werebũ: “Yu mera ne soosome erã,” arĩ werebũ, arĩyoro Goãmũ yare erã gojarapũgue. Eropã arĩpũ ìgũ. I yebare ìgũ ìhacũnugura pũhrũ soorpũ ìgũ. Eropigũ masa sã ìgũ mera sooborore amuyupũ. Amuqueregũ erãpũre “Yu mera ne soosome erã,” arĩpũ Goãmũ. ⁴Seis nũri ìgũ ìhacũnugura pũhrũ ìgũ soorare òpa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue:

Seis nũri pũhrũ áripehrerire ìgũ iirare pehogũ, Goãmũ mohmeduhu soorpũ, arĩ gojañuma ìgũ yare erã gojarapũgue.

⁵Eropiro Goãmũ yare erã gojarapũ õpa arĩ werea daja ãgu mera õaro árĩbirinirãre: Yũ mera majarã ne árísome erã. Eropirã ne yũ mera soosome, arĩpũ Goãmũ.

⁶Eropirã õari buherire peemãntanirã, ãgure erã tarinũgara dipuwaja ãgu mera majarã árĩbirã ãgu mera soobiriñorã erã. Gajirãpũ ãgu mera majarã árĩrãcoma. ãgu mera soorã árĩrãcoma. ⁷Eropigũ masa ãgu mera õaro árĩburire erã ãgu mera sooburire apigũ daja, “Dohpaguere ãhraa,” arĩ apipũ Goãmũ. Israe masa Goãmũre erã tarinũgara pũhrũ baja bojori pũhrũ irire weredorepũ Davire. Davi were gojarare mũare weretuhajaqueregu weregura daja yũhũ. Eropigũ õpa arĩ gojañumi Davi Goãmũ wereniguirire: Dohpagãnũre yũhũ Goãmũ mũare yũ werecũ, tarinũgaro mariro õaro yũhrique mũa yũre, arĩ gojañumi iribojegure.

⁸Ero coregue Josué Israe masare Goãmũ ãgu ora yebague aĩ ejapũ. “Yũ mera soorã árĩrãcoma,” arĩgu iri yebague erã sooborore arĩgu iibiripũ Goãmũ. Iri yeba soodoregu gajinũ erã sooburire apibiriboñumi ãgu. ⁹Seis nũri pũhrũ i yebare ãgu iira pũhrũ Goãmũ ãgu mohmeduhu soodiro dopa ta mari ãgu yarã sã ãgu mera mari sooburiñe ãhraa. ãgu mera mari õaro árĩburiñe ãhraa. ¹⁰Eropigũ Goãmũ soogu, ãgu mohmerare duhucãnipũ. Eropa ta ãgu mera soorã mari gamero mera iirire duhucãrãca. ¹¹Eropirã mari ãgu yarã õaro iirã. Goãmũ yare õaro yũhrirã ãgu mera mari sooboro dopa. Iribojegue majarã mari acawererã erã tarinũgara pũhrũ Goãmũ mera majarã ne árĩmasibirimuriñorã erã. Erã iidiro dopa iibircãrã mari.

¹²Goãmũ ya wereniguiiri marire Goãmũ mera õaro árĩniguicũ iiaa. Õaripũre marire gohrotocũ iiaa. Eropiro ãgu ya wereniguiiri bu árĩri árĩbeaa. Eropiro matamiji pepuripũ usirimiji mera dirore erã wiri ãha erã masiro dopa ta, ãgu ya wereniguiiri mari árĩricurire mari pepirire õaro masicũ iiaa marire. Eropa masirã mari iiricuri õaro árĩcũ, õaro árĩbircũ sãre masia ãgu wereniguirire peerã. Iri mari buhecũ mari árĩricurire õaro masiphocũ iiaa marire. ¹³Ne Goãmũre mari árĩricurire mari iirare duhmasibea mari. Árĩpehrerire ãgu ãhacũnugurare ãgu ãhacũnugunirã sãre ãhami ãgu. ãgu tamerare mari iirare mari pepirire werepehorãca mari.

Jesu turagu mari pahia opu ãhrimi

¹⁴Jesu Goãmũ magũ ãgu sirira pũhrũ ãgu Pagũ pohroque dujadigu arĩmi. ãgu turagu mari pahia opu ãhrimi. Eropigũ mari ya árĩburire Goãmũre serẽbasami. ãgu eropa arĩgu árĩcũ iarã maripũ ãgu yare õaro yũhrirã árĩrã ãgure õaro umupeoniguicãrã. ¹⁵ãgu Jesucristo mari pahi arĩgu mari ñero taricũ õaromojomoro ãagu ãhrimi. Mari ñerire ãaribejarire masimi ãgu. Watĩ arĩpehreri ñerire ãgu marire iidorero dopa ta Jesu sãre ñerire iidoreripũ. ãgu eropa iidorequerecũ ãgu ñerire iibiripũ. ãgu eropa ñerire iidorerire iidoredigu arĩgu mariremojomoro ãagu marire itamumasimi. ¹⁶Eropirã “Yũre yũhrigucumi,” arĩrã Goãmũre serẽrã. ãgu marire mahimi. Eropigũ mari ãgure serẽcũ mariremojomoro ãagu marire itamugucumi. Eropigũ mari ñero iidiacũ sãre ãgu marire itamugucumi.

5 ¹Árípehrerã pahia oparã, masa mera majarã àhrima. Beyenirã àhrima erã mera majarã yare Goãmure serēbasamorã. Eropirã masa ñerire erã iira dipuwajare Goãmure serēbasama erã mera majarãre. Eropa serēbasarã waibugure wejē soe mujuma Goãmure. ²Pahia oparã gajirã masa iro dopa òaro masipehobirã àhrima. Gajisubu òarire iibirã àhrima erã sã. Eropa masibirã árirã gajirã masibirãre itamumasima nijiyajaro mera. Eropirã òarire iibirã sãre òaro mera itamumasima. ³Eropirã òaro masipehobirã ñeri iira dipuwajacurã àhrima erã sã. Eropirã erã basi erã ñerire erã iira dipuwaja waibugure wejē soe mujuma Goãmure. Gajirã masa ya áriburire erã ñeri iira dipuwaja erã serēbasadiro dopa ta, erã basi erã ya áriburi sãre serēma Goãmure.

⁴Eropigu ìgu ìgu gamero pahia opu ñajabeami. Goãmuru ìgure beyegu, pahia opu acumi. Iribojegue majagu Aarò murere ìgu apidiro dopa ta gajirã pahia oparã sãre apimi ìgu. ⁵Eropa ta Cristo sã ìgu basi ìgu gamero pahia opu ñajabiripu. Goãmuru ìgure opu acugu òpa aripu:

Yũ magu àhraa mũhu. Dohpagãre mũre dehyoacũ iiabũ yũhu, aripu Goãmũ.

⁶Gajisubu òpa aripu Goãmũ Cristore:

Árípehrerinũre pahi árinigucãgũca mũhu. Melquisede ìgu áridiro dopa ta pahi árinigucãgũca mũhu, aripu ìgu magure.

⁷Cristo i yeba árigũ burigã gaguinigu, co deco mera Goãmure turaro serēpu ìgu, “Yũre masuque,” arigu. Mari Paguru Goãmuru ìgure síridigure masumasigu aripu. Ìgu eropa serēcũ Goãmũ peepũ ìgure. Goãmũ gameri dihtare ìgu iidiacũ ìagu Goãmuru ìgu serērare peegu yũhripu. ⁸Eropigu Cristo Goãmũ magu áriquerẽgu ñero taripu ìgu. Eropa ñero tarigu yũhripu Goãmure. Eropa yũhrigu òaro yũhririre masituhapu. ⁹Eropa yũhridigu crusague sírigũ masa erã ñerire cãdijigu árípehrerã ìgure yũhrirãre taubu wapu. ¹⁰Eropigu Goãmuru ìgure pahia opu masa yare serēbasabure apipu. Eropigu Melquisede pahia opu ìgu áridiro dopa ta àhrimi Cristo.

Cristo yarã ìgure umupeo duhucũ guhya àhraa

¹¹Baja òpa áririre mũare werenemodiaa gua. Gua eropa werenemodiaquerecũ ta muru peediabirã àhraa. Eropirã mũare gua werecũ mmasumasigu aripu. Ìgu eroasiya mara. ¹²Yoari boje Cristo yarã áriraa mũa. Eropa árirã dohpaguere gajirãre buherãgue áriboca mũa. Mũa eropa áribonirã áriquerẽcũ ta gajirã murũre buherãcoma. Goãmũ yare mũare buhemũhtarare mũare buhero gahmea daja. Ne buhenũgarã iro dopa ta àhraa mũa. ¹³Apico mihrirã majirãgã árinima. Erã iro dopa ta mũa sã àhraa òaro masibirã árirã. “I ñeri àhraa. Ipu òari àhraa,” arĩ ìha masibea mũa. ¹⁴Barire barãpu mũrã àhrima. Erã iro dopa árirã òaro buhenirã òaro pepi masirã mũa áricũ òaboaya. “I ñeri àhraa. I òari àhraa,” mũa arĩ ìha masirã áricũ òaboaya.

6 ¹⁻²Eropirã Goãmũ yare òaro masirã, òaro yũhrirã árirã. Cristo yare negohraguere buhenũgarã òpa masinũgabũ mari: Mari gamero

mera mari iiri duhpiburi árîbeaa. Mari iiri mera tarisome mari. Tarimorã Goãmure umupeoro gahmea marire. Ire negohraguere buhenugama marire. Eropirã marire waïyema. Mojotorire marire erã duhpeorire buhe, sîrinirã erã masa muriborore buhe, i umu pehrera pühru Goãmü ïgu dipuwaja moaborore buhe, ïgu dipuwaja moamorã erã ñero tariniguiboro sãre buhe, i sãre marire negohraguere buhenugama. Eropa áriri buherire mari masituhajarare buhenemobirã gaji buherire òaro buhenemorã. ³Eropirã Goãmure, ïgu ya sãre masinemorã. Goãmü ïgu gamecũ eropa ta iirãca mari.

⁴Goãmü yare masinirã irire duhurãre ne dipaturi erãre erã ñeri iirare erãre bujawerecũ iimasiya mara daja. Eropa árirã, Cristo ïgu taunirã árirã Espiritu Santore oparima. ⁵Eropirã Goãmü ya wereniguirire peerã òari werenigui iri áricũ masirima. Eropirã pehrerinũ pührague Goãmü ïgu turari mera mari eropa áríniguiborore, masare ïgu dipuwaja moaboro sãre erã masirima. ⁶Eropa árirã Cristo yare erã duhurã Goãmü magure dipaturi crusague erã pabiadiro dopa ta ïgure iirã iima. Erã eropiicũ ïarã gajirã masa Cristore wereyama. Eropirã dipaturi erãre, erã ñeri iirare erã bujawere òarire gohrotocũ iimasiya mara. ⁷Òpa àhraa iri mari werenigui queori mera buhecũ: Òari yebare wuaro deco aricũ erã oteri òaro puhri ducacua. Eropigu iri pohe opu ducare opami ïgu baburire. Iri yeba òari yeba áricũ ïha mucubirimi. Eropa ta Goãmü iimi ïgu yare peenirã sãre. Erã ïgu yare òaro iicũ ïha mucubirimi erã mera. ⁸Gaji yebapu añapora mera, taa mera iri yeba tiaro duhpiburi yeba árîbeaa. Eropa áriri pohere cóacãro gahmea. Eropa ta Goãmü iimi ïgu ïgu yare peequererã iibirãre. Erãre dipuwaja moa peamegue cóagucumi.

Cristore eropa umupeoniguirãre taumi Goãmü

⁹Yü mahirã, müare eropa arí werequeregu ta müapure “Cristore duhuristo yare erã duhurã Goãmü mã àhraa,” arígu iibea. Müapu Cristo ïgu taurã àhraa. Eropirã òarire iirã iica müa. Irise masia yuhu. ¹⁰Mari òaro iira waja Goãmü queoro marire òaro iigu àhrimi. Eropigu ïgu ya árîburire müa turaro mohmerare cãdijisome ïgu. Müa ïgure mahirã ïgu yarãre itamuabu müa. Dohpague sãre erãre itamuniguia müa. ïgure müa eropa mahirare cãdijisome ïgu. ¹¹Müa ojocaríniguicãropë gajirãre müa umupeocũ, müa itaisto yare erã duhurã Goãmü mmuniguicũ sãre gahmea gu. Müa eropiicũ ïagu òaro iigucumi mari Pagu müare. ¹²Eropirã müa tericurã áricũ gamebeaa gu. Gajirã Cristo yarã ñero tariquererã Goãmure “Ïgu diaye ta arígu àhrimi,” arí umupeoniguicãma. Erã eropiicũ ïagu Goãmü “Masare òarire ogura,” ïgu arídiro dopa ta erãre opehogucumi. Eropirã müa sã erãre ïhacürã erã iro dopa ta iiniguicãque.

¹³⁻¹⁴Iribojegue Goãmü Abrahãre òpa arí apirü: “Yü waí mera diaye ta ire arígu iiaa müre. Müre òaro iigura. Eropigu mü pãramerã áríturiarãre bajarã masa áricũ iigura,” arí werepipü Goãmü. Eropa arí werepipü ïgu ya waí mera waípeorü. Gajigu ïgu tauro arígu ne maricũ ïgu ya waí mera eropa waípeorü. ¹⁵“Müre òaro iigura,” Goãmü ïgu arí apirare Abrahãru òaro ïgu umupeoyura pührü Goãmü ïgu

arĩdiro dopa ta ĩgũre õaro iipũ. ¹⁶“Goãmũ mera diaye arĩgu iiaa,” masapũ arĩrã, erã erã tauro arĩgu waĩ mera waĩpeorã iima. “Goãmũ mera diaye arĩgu iiaa yũhũ,” yujugũ ĩgu arĩcũ gajigũ peegu “Diaye ãhraa,” arĩgũcumi. Dũyasomasibeami. ¹⁷Eropigũ Goãmũ Abrahãre “Mũre õaro iigũra,” arĩ apigũ “Yũ waĩ mera diaye ta arĩgu iiaa,” arĩ waĩpeorũ. ĩgu eropa waĩpeo wererare peerã “Diaye ta ãhraa iri,” arĩ masia. Eropirã “Ĩgu arĩrare ne gohrotosome,” arĩ masia mari. Irire mari masiboro dopa ĩgu arĩ apira mera ĩgu waĩpeogu eropa werepipũ. ¹⁸Eropigũ ĩgu arĩ apira mera, ĩgu waĩpeora mera diaye ĩgu arĩrare masicũ iipũ Goãmũ marire. Eropiro ĩgu waĩpeocũ ĩgu arĩ apira ne gohrotosome. Eropigũ Goãmũ ne gũyabeami. ĩgu eropa arĩgu arĩcũ masirã, mari marire ĩgu tauborore mucubiri corerãca, “Eropa ta iigũcumi,” arĩrã. ¹⁹⁻²⁰Eropa ĩgu tauborore corerã guñaturarã ãhraa mari. Eropa arĩrã “Mari sirirã Goãmũ pohro warãca,” arĩ masirã giũbeaa. Pahia opũ Goãmũ ĩgu arĩri taribu gohrague ñajagu, cãhmotarĩne suhriro pohecague tariñajami. Eropa ñajagu masa ya arĩburire serẽbasami Goãmũre. ĩgu eropiidiro dopa ta Jesu sã umarogue Goãmũ arĩroque ñajamũhtadi arĩmi. Eropa ñajamũhtagũ mari sãre erogue ñajaburire ahmu serẽbasami. Eropigũ arĩpehrerinũri nũcũ serẽbasagu iimi pahia opũ arĩgu. Melquisede pahi ĩgu arĩdiro dopa ta pahia opũ ãhrimi ĩgu Jesu.

Melquisede pahi ĩgu arĩdiro dopa ta Jesu pahia opũ ãhrimi, arĩ gojañumi

7 ¹Melquisede iribojegue majagu Salem waĩcũri maca majagu opũ arĩmũripũ. Eropigũ pahi arĩgu Goãmũ turagure umaro majagure masare serẽbasagu arĩmũripũ. Eropigũ gajirã oparãre Abrahã gamewejẽtuha, ĩgu dujaricũ gohra, Melquisede ĩgu ya maca arĩdigũ waha, Abrahãre bocatĩripũ. Eropa bocatĩrigũ ĩgũre serẽbasapũ Goãmũre: “Oaro iique ĩre,” arĩ serẽbasapũ Abrahãre. ²Abrahãpũ ĩgu gamewejẽ tarinũgara pũhrũ gajirã oparã yare aĩ dujarũ. ĩgu eropa aĩ dujarare merogã dũharũ ĩgu Melquisedere. Diez ĩgu aĩ dujara arĩcũ yujuñe opũ Melquisedere. Melquisede ĩgu waĩ mari ya mera arĩro “Tauro opũ õaro iigu ãhrimi,” arĩdiaro iiaa. Eropigũ ĩgu Salem waĩcũri maca majarã opũ ĩgu arĩcũ iri maca maja waĩre waĩcũpũ. Salem waĩ õpa arĩdiaro iiaa: “Tauro opũ masare õaro game mahicũ iigu ãhrimi,” arĩdiaro iiaa. ³Ne Melquisede pagũ sumarãre, ĩgu core arĩmũhtanirãre, ĩgu acawererãre erã were gojatura mara. ĩgu masa dehyoarare, ĩgu sirira sãre were gojatura ne mara. Eropigũ eropa arĩniguigu iro dopa arĩpũ ĩgu. ĩgu eropa arĩgu arĩcũ Goãmũ ĩgu magũ ĩgu pahi ĩgu arĩrare marire buhemi. Melquisede pahi eropa arĩniguigu iro dopa ta ãhrimi ĩgu Jesucristo Goãmũ magũ. ĩgu iro dopa ta Cristo sã pahi arĩgu eropa arĩniguicãgu ãhrimi.

⁴Eropigũ Melquisede turagu arĩrare guñaque. Abrahã mari ñecũ mũrũ opũ gohra arĩqueregu ta Melquisedepũre ĩgu duja aĩrare dũharũ. Diez ĩgu duja aĩra arĩcũ yujuñe opũ Melquisedere. Eropa ta ĩgu duja aĩ ĩgu dũharare opũ ĩgũre. ⁵Eropiro Moise ĩgu doreri mera arĩpehrerã gajirã Israe masare iripẽta wajayedorepũ erã pahiare. Eropa doregu Levĩ pãramerã arĩturiarãre erã acawererã arĩturiarã erã wajayerire ñeadoregu apimũripũ. Levĩ pãramerã ya curu majarã pahia dihta wamũriñorã. Eropirã gajirã ya curu majarã sã Levĩ pãramerã

mera Abrahã pãramerã árituriarã árimuriñorã. Erã acawererã áriquererã erã Leví pãramerãre wajayemuriñorã. ⁶Melquisedepu Leví pãrami árituriagu áribiriqeregu ta wajaseapu Abrahãre. Eropigu “Mure òaro iigura,” igu Goãmu arí apidigu áriqeregu Abrahãpu Melquisedere wajayeru. Eropigu Melquisedepu Goãmure Abrahãre serëbasagu òaro árdoremuripu. ⁷Òaro árdoregu Melquisedepu igu òaro árdoredigu Abrahã tauro áripu. Irire mari òaro masia. ⁸Mari mera majarã pahia marire merogã wajasearã mari iro dopa ta masa áhrima. Eropa árirã sirimorã ta áhrima erã sã. Ihí Melquisedepu iribojegue Abrahãre merogã wajaseadigu eropa áriniguigu iro dopa áhrimi igupu. “Igu siria wañumi,” arí werera ne mara. Eropa ta áhraa Goãmu yare erã gojarapügue. ⁹Dohpague majarã Leví pãramerã árituriarã pahia árirã masare merogã wajaseamurima. Eropa árirã erã áriquerecu ta Abrahã erã ñecu árigu Melquisedere merogã wajayegu áripehrerã Leví pãramerã ya áriburi sãre wajayebasagu iimuripu. Eropirã Leví pãramerã sã Melquisedere wajayenirã iro dopa áhrima. ¹⁰Melquisedere Abrahã igu wajayerasubure Levípu masa dehyoanibiripu dohpa. Eropa masa dehyoabiriqeregu ta igu ñecu Abrahã durgue igu áribodiro dopa ta Levípu árituhagu iipu. Eropigu Melquisede Abrahãre igu bocatiricü Leví sã igu ñecu mera igu áriboro dopa árigu iipu. Eropa árigu Leví, igu pãramerã mera Melquisedere merogã wajayenirã iro dopa árirã erã igu doca árirã iñorã.

¹¹Igu dorerire apigu Goãmu Aarõ pãramerã árituriarã Leví ya curu majarãre pahia árdoremuripu. Eropirã igu doreri dorediro dopa ta erã pahia waimurãre soe mujurã masa ya áriburire serëbasamuriñorã Goãmure. Erã pahia erã eropiiquerecu masa Goãmu mera òaro wamorã áribirimuriñorã dohpa. Erã pahia erã iira mera masa òarã wacü Goãmü erãre gohrotobure Cristore obeobiriboñumi. Eropigu igu obeodigu marire Goãmü mera òaro áricü igu aridi árimi Cristopu. Igu Leví ya curu majagu Aarõ muru iro dopa áribiripu. Melquisede iro dopa áripu. ¹²Eropigu pahiare gohrotogu, marire doreri sãre gohrotoro gámemi igure. Pahia erã itamuri mera mari taribiro dopa ta iri doreri mera mari taribea. Eropiro iri dorerire gohrotopehoro gámemi. ¹³Aarõ Leví sã, erã ya curu majarã dihtare pahiare acumuripu Goãmü igu dorerire apigu. Igu eropa acuquerecü ta dohpaguere mari Opure Cristore pahire Goãmü igu acudigu gaji curu majagu áhrimi. ¹⁴Igu mari Opu Cristo Judá ya curu majagu masa dehyoapu. Moise pahiare acugu, Judá ya curu majarãre ne acubirimuripu. Irire òaro masia mari.

¹⁵Ire masirã, òpa mari òaro masia: Dohpaguere ne igu acudigu pahi Cristo Melquisede iro dopa árigu áhrimi. ¹⁶Iribojegue maja doreri dorediro dopa ta Leví ya curu majarã dihta pahia ñajamuriñorã. Jesucristopu Goãmü ne igu acudigu gajirã pahia erã iro dopa pahi ñajabiridigu árimi. Igu Goãmü turari mera áripehrerinuri árigu áhrimi. Eropigu iri turari mera pahi ñajadi árimi igu. ¹⁷Òpa áhraa Goãmü yare weremüthanirã erã gojarapügue:

Áripehrerinurire pahi áriniguigüca mühu. Melquisede igu pahi igu áriniguidiro dopa pahi áriniguicãgüca mühu, arípu Goãmü igu magure, arí gojañuma iribojegure.

18 Goãmũ ĩgu doreri Moisere ĩgu apimũhtara doreri turari árĩbiribu. Eropigũ iri dorerire duhucãdi árĩmi Goãmũ. 19 Moisere ĩgu apira doreri mera ne õaro tariburire opabirimũribũ mari. Eropigũ dohpaguepũre Goãmũ marire ĩgu tauborore marire apidigũ árĩmi. ĩgu eropiicũ dohpaguere ĩgu pohrogue wamasia mari. Eropirã ĩgu mera wereniguimasia.

20 Eropigũ Cristore pahi acugũ, “Yũ waĩ mera mũre acugũ iiaa,” arĩpũ Goãmũ. Gajirã pahia ñajacũ ĩgu iro dopa waĩpeo acubiripũ erãre. 21 Cristopũ ĩgu Pagu waĩ werepira mera pahi ñajapũ. Õpa arĩ werepipũ ĩgu Pagu Cristore:

Yũhũ mũ opu yũ waĩ mera mũre weregũ diaye weregũra. Eropigũ ire ne gohrotoro mariro werea mũre. Árĩpehrerĩnũrĩre pahi árĩniguicãgũca mũhũ, arĩ werepipũ Goãmũ ĩgu magũre.

22 Eropa werepigũ mama buherire marire apigũ, marire ĩgu tauborore apigũ iipũ. Iribojegue maja doreri tauro mari õaro árĩborore apigũ iipũ. Eropigũ Goãmũ masare “Õaro iigũra,” ĩgu arĩdiro dopa ta iibu, Jesure obeodigũ árĩmi marire taubure. 23 Árĩmũhtanirã pahia erã sĩricũ ĩarã gajirã gohroto ñajamũriñorã daja. Eropirã erã bajarã pahia wañorã. 24 Jesupũ eropa árĩniguicãmi. Eropirã ĩgũre gohrotorã ne marima pahia. 25 Eropigũ ĩgu eropa árĩniguigũ, Goãmũre eropa serẽbasaniguicãmi ĩgu ĩgu yarã ya árĩburire. Eropigũ Goãmũ mera erã eropa árĩniguiboro dopa masare taumasimi ĩgu. Árĩpehrerã ĩgũre umupeorã Goãmũ pohrogue warãca. Eropigũ Jesu ãhrimi upũtu marire taubu.

26 Eropigũ Jesu ãhrimi mari pahia opu. ĩgu tamerare burigã gahmea mari. Ne ñeri dipuwaja marigũ ãhrimi ĩgu. Eropigũ masa iro dopa ñerire iibiridi árĩmi. Eropigũ Goãmũ ĩgũre ñerã watope árĩdigũre aĩgũ, umarogue api, árĩpehrerã gajirã tauro árĩgu opu acupũ. 27 Gajirã pahia iro dopa árĩbeami ĩgu. Erãpũ umũri nucũ waibũgũre wejẽ, soe mujũ serẽmũrima Goãmũre masa ñeri iira dipuwaja cãdijidorerã. Erã basi erã ñeri dipuwajare serẽmũhtamũrima. Pũhrũ gajirã ñeri dipuwaja sãre serẽbasamũrima erã. Eropirã erã bajasuburi eropa Goãmũre serẽbasamũrima. Jesupũ pahi árĩgu, yujusubu ta masa ñeri dipuwajare Goãmũre serẽpũ. ĩgu waibũgũre wejẽbiri ĩgu basi sĩridigũ árĩmi mari masa ñeri iira dipuwajare taubu. 28 Goãmũ doreri Moisere ĩgu apira mũra pahia oparã ñajadoreã. Eropa erã ñajaquererã, ñeri marirã árĩbeama pahia ñajarã. Iri doreri pũhrũ Goãmũ ĩgu magũre pahire acugũ “Diaye ta pahi árĩniguicãgũcumi,” arĩ acupũ. ĩgũpũ ñeri mariro eropa árĩniguicãmi.

Goãmũ masare “Mũare taugũra,” arĩ apipũ daja ĩgu Moisere arĩ apirare gohrotogu. ĩgu mama apirare werebasagũ ãhrimi Jesu

8 1 Iri árĩpehrerire arĩ wererã i tamerare mũare arĩrã iiaa: Mũare gũa weredigũ pahia opu ĩgu tamera mari yagũ gohra ãhrimi. Mari ya árĩburire Goãmũre serẽbasagũ ta ãhrimi. Umarogue Goãmũ turatarigũ ĩgu opu doaro pohro ĩgu diayepũ doami ĩgu Cristo mari pahia opu. 2 Eropigũ Goãmũ wihi i yeba maja wihi, masa erã iira wihigue

mohmebeamí. Umarogue áriri wihire mari Opu ïgu iira wihire Goãmü ya áriburire mohmebasami. Iri wihi tamera Goãmü ya wihi gohra áhraa.

³Eropirã árípehrerã i yeba majarã pahia oparã waimurãre wejẽ soe muju Goãmure omurima masa ñero iira dipuwajare cãdijidorerã. Eropa ta iimorãre apidigu árími Goãmü. Eropigu mari yagu pahi Cristo sãre apigu eropa ta iidorepu. Eropigu mari ñeri iira dipuwajare Jesucristo ïgu basi síridi árími.

⁴Moise doreri dorediro dopa ta i yebague pahia masa erã ñeri dipuwaja cóãburire mohmebasama. Eropirã i yebague pahia árituhama. Erã eropa árituhajacü Jesupu mari yagu pahi i yeba árniguigu, pahi áribiriboñumi ïgu. ⁵I yeba majarã pahia erã mohmerire i yeba maja wihi ta Goãmü wihi mohmerã árituhajama. Goãmü wihi gohra umarogue áhraa. Eropiro Goãmü wihi i yeba maja wihi umaro maja wihi ihacü iira wihi áhraa. Eropigu Moise iri wihire i yeba maja wihire ïgu moaboro coregã Goãmü opa arípu ïgure. “Utãgugue árigü mure yu íhmudiro dopa ta yaha wihire opa iique. Yuhu dorediro dopa ta yaha wihire queoro iique,” arímurípu Goãmü ïgure. ⁶Dohpaguepüre Jesu pahi árigü ïgure apira mohmeri i yeba majarã pahia mohmeri tauro oaro áhraa. Bu gohra áríbeaa. Goãmü masare “Cristo mera mure oaro iigura,” ïgu arí apira iribojegue maja doreri Moise doreri tauro oari áhraa. Marire ïgu arí were apira iri doreri tauro marire oaro áricü iiroca. Eropigu marire Goãmü mera amubasagu árigü, Cristopu gajirã tauro pahi áhrimi.

⁷Negohrague Moise dorera mera mari Goãmü mera oamasibirimuribu. Iri doreri mera mari oacü gaji buherire apibiriboñumi Goãmü. Iri doreri mera mari oacü, “Cristo mera mure oaro taugura,” arí werebiriboñumi marire.

⁸Iri dorerire erã bocatíubirirare weregu opa arípu ïgu yarãre Israe masare:

Opa arãa yuhu mña Opu: “Oaro peeque. Puhrugue gaji buherire weregura yaharãre Israe masare, Judá ya curu majarã sãre. ⁹Iri buheri erã ñecu sumarãre erãre werepira iro dopa ne árisome. Yu basi erãre Egipto yebague árinirãre wiugu erãre werepiribu. Yu eropa arí werepirare tarinugama erã. Erã eropiicü ïagu negohrare erãre yu wererare duhcãbu. ¹⁰Eropigu puhrugue Israe masare opa arí weregura: Yu dorerire erãre guñacü iigura. Erãre yu dorerire yuhridiacü iiguca. Eropigu yu Goãmü erã opu árigura. Eropirã erãpu yaharã masa árirãcoma, arí weregura. ¹¹Eropirã irisubure erã mera majarãre erã acawererãre ne erã opa erã basi game arísome: ‘Dohpague mari Opure Goãmure masique mña,’ ne arí game buhesome. Erã árípehrerã yure masituharãcoma. Majirãgã, murã sã yure masirã dihta árirãcoma. ¹²Eropigu erã ñeri iirare cãdijiguca yuhu. Eropigu erãre dipuwaja moasome yuhu,” arãa yuhu mña Opu, arípu Goãmü ïgu ya wereniguiri erã gojarapügue.

¹³Eropa arígu mama buherire apigu, iribojegue maja dorerire duhcü iigu iimi. Eropiro mura doreri ïgu duhcü iira puhru iri doreri mura gohrotopehrea waro iiaa.

**I yeba maja taribure umaro maja taribu säre
Goãmure umupeiari taribure werepu**

9 ¹ Negohraguere Goãmũ ãgu dorerire Moiserere apigu masa ãgure umupeoburi säre werepipũ. Eropigu Goãmure erã umupeoburi wihi säre iidore apipũ. ² Iri wihi waimurã gasiri wihi árĩyoro. Pe taribu opayoro. Wuarĩ taribu erã ñajamuhtari taribu Goãmũ ya taribu waĩcũyoro. Iri taribure erã sihãgori yucu duhpẽodigu árĩyoro. Eropárĩcũ mesa sã árĩyoro. Iri mesa weca Goãmure erã ori pan peyayoro. ³ Gaji taribu suhri mera erã cãhmotara taribu árĩyoro. Iri taribu Goãmũ ãgu árĩri taribu gohra waĩcũyoro. ⁴ Iri taribugue oro mera erã iira mesa, incienso erã soeri mesa árĩyoro. Eropiro oro õari mera erã sũra comoro ero oyayoro. Iri comoro waĩcũyoro Goãmũ arĩ werepira gojara dicũri comoro. Iri comoro pohecague dicũyoro. Yũju coro oro coro dicũyoro. ãgu masare ejorañegã mana waĩcũriñegã dicũri coro árĩyoro. Eropiro iri comoro pohecague Aarõ yagu ãgu tuadigu pũcũdigu árĩyoro. Eropiro pemiji utãmiji Goãmũ ãgu doreri ãgu gojatura mijiri iri comoro pohecague dicũyoro. ⁵ Iri comoro weca perã anyua wéanirã árĩñorã. Erã wéanirã Goãmũ ãgu gosesiriri mera, “Iri taribure ãgu ahrimi,” arĩ werero iyyoro. Iri comoro buariñe erã quẽdupũri mera buasũyoro. Iri comoro buariñe weca masa ñero erã iira dipuwajare cãdijidoregu waimurã di Goãmure erã orare wejẽsiripeopũ pahi opũ. Iripẽta weregura i wihi majare dohpaguere. ⁶ Eropirã iri wihire eropa erã õaro erã amura puhũ pahia umuri nucũ erã ñajajamuhtari taribu erã mohmerire iimuriñorã. ⁷ Eropigu pahia opũpũ dihta gaji taribuguerẽ ñajapũ. Bojori nucũ ãgu iri taribure yujusubu ta ñajapũ ãgu. Eropa ñajagu erã wejẽdigu waibũgu dire aĩ ñajagu, Goãmure umupeopũ. Iri di mariro ne ñajabiripũ. ãgu basi ãgu ñeri iira wajare, árĩpehrerã gajirã Israe masa erã ñero iira dipuwaja säre cãdijidoregu dire aĩ ñaja apimuripũ ãgu Goãmure. ⁸ Árĩpehreri i mera Espĩritu Santo marire õpa arĩ buhebu iimi: Iri wihi Moiserere ãgu apira wihigue Goãmure umupeoburi árĩrisubu masapũ Goãmure umupeorã iri wihigue ñajamasibiriñorã. Pahia opũ dihta Goãmũ ãgu árĩri taribu gohraguere ñajamasimi masare serẽbasagu. ⁹ I árĩpehreri Goãmure umupeiari wihi majare masare apira, marire dohpague majarã buheburi dihta árĩyoro. Pahia erã ñeri dipuwajare waimurãre wejẽra mera masa ne Goãmũ mera tarimasibiriñorã. Pahia erã eropa soe mujuquerecũ masa erã ñeri erã pepirigue ne pehresũbiriñorã. ¹⁰ Goãmũ Moiserere apira doreri deyoro maja iiri dihta ahraa. Erã õpa baburi, erã õpa ihriburi, erã õpa coeburi, erã õpa iiri dihta árĩyoro. Eropiro iri doreri marire õarã wacũ iibiriyoro. Goãmũ iri dorerire masa erã iiburire apiñumi Cristo ariboro core. ¹¹ Dohpaguere Cristopũ mari pahi opũ árĩgu arituhadigu ahrimi. Eropigu marire siribasara mera marire õarã wacũ iituhadi árĩmi. Eropigu Goãmure mari ñeri dipuwajare cóãdoregu Goãmũ árĩrogue ñajaja i yeba maja taribure ñajabiripũ. Umaro maja wihi ñajapũ. Iri wihi i yeba maja wihi tauro ahraa. Eropiro masa erã iira wihi árĩbea. ¹² Eropigu Cristo umarogue Goãmũ ãgu árĩro gohrague yujusubu ta mari ñeri dipuwajare ñajatupũ. Eropa ñajagu

cabritoa dire, wecua dire Goãmũ árĩri taribugue erã aĩ ñajaro dopa iibiripu ãgu. ãgu basi sãrigũ ãgu di gohrare cóãgu árĩpehrerinũri Goãmũ mera mari ôaro árĩnguicãborore iipu. ¹³Ñeri oparãre guhrraricũrãre coewearã erãre wejẽsiripeomũriñorã cabritoa di mera, wecua di mera, wecuare erã soera niti mera. ¹⁴Eropa iĩnorã masa erã dũpũre ñerire coewea cóãrã. Iri tauro Cristopũ ãgu di mera mari pepirigue mari ñerire ôaro coewea cóãcãdi árĩmi. Iri ñeri dipuwaja oparã peamegue wabonirã árĩribũ mari. Jesucristopũ ñeri marigũ árĩgu ta ãgu basi crusague sãrigũ Goãmũre ópũ. Espĩritu Santo eropa árĩnguigũ ãgu itamuri mera eropa ópũ ãgu ãgu basi. Eropigũ ãgu mari ñerire ãgu coweadi árĩmi, Goãmũ ojocarigũ ya árĩburire mari ôaro iimasiboro dopa.

¹⁵Eropigũ “Ôpa muare ôaro iigũra,” Goãmũ arĩ ãgu mama werepidiro dopa ta Cristopũ iidigũ árĩmi. Eropa iidi árĩmi ãgu Goãmũ ãgu beyenirãre taubu. ãgu eropa taucũ árĩpehrerinũri ãgu mera ôaro árĩrãca mari ãgu yarã. Eropirã Goãmũ ãgu yarãre ãgu oburire oparãca mari. Moise doreri dihta árĩcũ masa erã ñeri iira dipuwajacũrã árĩmũriñorã dohpa. Eropa ñeri iira dipuwajacũrãre taubu ãgu crusague sãribasadi árĩmi. ãgu eropa sãricũ mari ãgu yarãre ãgu oburire oparãca. ¹⁶⁻¹⁷Ôpa ãhraa mari masare. Yujugũ ãgu sãriboro core ãgu acawererã ãgu yare aĩ gueremasibeama. Eropiro ãgu oparire ãgu acawererãre ãgu oburire ãgu gojatuyurapũ ãgu sãriboro core iripũ wajacũbea dohpa. ãgu sãricũ iarã iripũ ãgu arĩ gojadiro dopa ta ãgu yare guererãcoma erã. ¹⁸Eropa ta Goãmũ masare werepimũhtara Moisere ãgu apira doreri sãriro mariro di cóãro mariro ne duhpiburi árĩbiriyorõ. Eropigũ waibũgu dire Moise wejẽsirira pũhrũ ãgu dorerire diaye ta iigu iipu. ¹⁹Eropigũ ôpa iimũhtapũ Moise: Goãmũ ãgu apira dorerire masare werepehopũ. Pũhrũ cabritoa dire, wecua dire deco mera morepũ. Eropigũ isopo waĩcũdigũ dũpũ mera oveja poari diari poari mera erã ñimurare turãpũ. Iri dũpũ mera dire yosogũ, Goãmũ dorerire ãgu gojarapũ weca wejẽsiripũ. Árĩpehrerã masa weca sãre wejẽsiripeopũ. ²⁰Eropa iigu ôpa arĩpũ ãgu: “Goãmũ marire ãgu werepira ãgu dorera i di mera iri diaye árĩcũ masia mari. I dire iarã diaye ta ãgu arĩdiro dopa ta ãgu marire iiburire masia. Maripũre irire yũhrĩdoremi,” arĩpũ Moise. ²¹Eropigũ masare ãgu iidiro dopa ta Goãmũ umupeori wihi waimũrã gasiri wihire, árĩpehreri iri wihi árĩri sãre wejẽsiripeopũ. ²²Eropa ta ãhraa. ãgu doreri iri dorediro dopa ta baja ñerire di mera coeweadoreyoro. Eropigũ di cohmore mariro Goãmũ mari ñeri iirare ne cãdijsome.

Cristo ãgu dire cóãgu, ãgu yarã erã ñeri iirare coewearũ

²³Eropiro i yeba maja wihire, iri wihi árĩri sãre ñerire coewearõ dopa ta waimũrã di mera wejẽsiripeomũripũ. Eropiro iri tauro umarogue wamorãre erã ñeri dipuwaja oparare coero gahmea. Eropiro waimũrã di tauro árĩgu ya di mera erã ñerire coero gahmea. Eropirã Jesucristo ya di mera coenirã wabũ maripũ. ²⁴Eropigũ Cristo mari ñeri iira dipuwajare Goãmũre cóãdoregu

Goãmure erã umupeori wihi masa erã iira wihire ñajabiripũ. I yeba maja wihi umaro maja wihi ñhacũ iira wihi ãhraa. Goãmũ ya wihi gohra umaro maja wihi ãhraa. Eropigũ mari ñeri iira dipuwajare cóãdoregũ Goãmũ áriro gohrague ñajapũ Cristo. Umarogue wapũ igũ Goãmũ core mari ya áriburire serēbasabu. ²⁵Pahia opũ bojori nucũ Goãmũ igũ áriro taribugue erã ñeri iira dipuwajare cóãdoregũ ñajamuripũ waimurã di mera. Cristopũ sirigũ igũ dire cóãdigũ Goãmure mari ñeri iira dipuwajare cóãdoregũ erã iiro dopa bajasuburi ñajabiripũ. ²⁶Bajasuburi igũ dire cóãbu árigũ, i yeba áriropē bajasuburi igũ ñero siriniguicãboñumi. Yujusubu ta dehyoapũ igũ i yebaguere i umũ pehrerinũ coregã. Igũ dehyoagũ igũ yujusubu ta siribasara mera mari áripehrerã ñeri iirare cóãbu dehyoapũ. ²⁷Áripehrerã mari masa sã yujusubu ta sirirãca. Mari eropa sirira puhũ, òarãre, ñerã sãre beyegucumi Goãmũ. ²⁸Yujusubu ta mari siriro dopa ta Cristo sã yujusubu ta siripũ bajarã masa erã ñero iirare cóãbu. Puhũ dipaturi dujarigucumi. Mari ñerire cóãdigugue dujarigucumi. Eropigũ irire dipaturi cóãgũ arisome. Eropa arigũ mucubiriri mera igũre corerãre taugũ arigucumi. Igũ pohrogue erãre aigãbu arigucumi.

10 ¹Moise doreri puhũ Cristo masare igũ òaro iiburire ñmura dihta áribũ. Eropiro Cristo masare erã ñeri iirare òaro cóãboro dopa iri doreri erã ñerire cóãmasibiriyoro dohpa. Eropiro iri doreri iri iidorero dopa ta pahia bojori nucũ Goãmure waimurãre wejẽ, soe muju, iiniguiquerecũ masa erã ñerire cóãmasibiriyoro. Goãmure umupeomorãre òarã áricũ iimasibiriyoro iri doreri. ²Iri mera masa erã ñerire cóãcũ, yujusubu ta Goãmure erã waimurã wejẽ di cóãra puhũ erã ñerire cóãpehosũboñuma. Eropirã irisuba majarã, “Dipuwaja mara guare,” arĩ pepiboñuma masa. Eropirã iripẽta dipaturi Goãmure waimurã wejẽburire duhucãboñuma. ³Óabirimuriñorã dohpa. Eropirã bojori nucũ Goãmure waimurãre wejẽ di cóãcũ masa erã ñeri dipuwajare guñaniguicãñorã. ⁴Wecua di mera, cabritoa di mera ne mari ñeri dipuwajare cóãmasiya mariyoro dohpa.

⁵Iri eropa áricũ ñagũ Cristo i yebaguere igũ ariboro core òpa arĩpũ Goãmure ñagũ Pagure:

Waimurãre erã soe muju ocũ, trigo pogare erã ocũ sãre mũ ñagũ ñhasuabea mũhũ. Eropigũ masa dehyoacũ iibu mũhũ yure. Mũhũ yure iira dũpũ mũre mucubiricũ yũ iiburi dũpũ áriroca. ⁶Ñerire erã cóãborore waimurãre wejẽ erã soe mujucũ ñagũ ñhasuabirabũ mũhũ. ⁷Mũ eropa ñhasuabiricũ ñagũ òpa arĩbũ mũre: “Mũ gamerire yebague iigũ wagura. Yũ eropiiburire arĩ gojara ãhraa mũ yare erã gojarapũgue,” arĩbũ yũhũ, arĩmũripũ Cristo ñagũ Pagure.

⁸Negohraguere Goãmũ igũ doreri waimurãre trigo poga sãre erã ori mera erã igũre umupeodorequerecũ ta òpa arĩpũ Cristo igũre. “Waimurãre soe muju erã ocũ, trigo pogare erã ocũ sãre gamebiribũ mũhũ,” arĩpũ ñagũ. ⁹Eropa arĩtuhagũ òpa arĩnemopũ: “Mũ gamerire yebague iigũ wagura,” arĩpũ. Igũ eroparicũ òpa masia mari. Iribojegue Goãmure erã ñerire cóãdorerã waimurãre wejẽ di cóãrãre gohrotogũ iipũ Goãmũ. Eropa gohrotogũ Cristo ñagũ siridiro mera masare erã ñeri

dipuwajare taugucumi Goãmũ. ¹⁰Jesucristo ïgu dupure ogu sïrigu árïpehrerã mari ñero iirare cóãdïgu árïmi. Yujusubu ta Goãmũre ïgu dupure ogu marire dipuwaja maricũ iidi árïmi. Eropa iïgu Goãmũ ïgu gamediro dopa ta iidi árïmi.

¹¹Árïpehrerã pahia umuri nucũ Goãmũre umupeori wihi mohmeniguima. Eropa mohmeniguirã muraro ta waimurãre wejẽ soe mujuma Goãmũre masa ñerire cãdijidoremorã. Erã eropa iiquerecũ ta erã ñero iirire cãdijibeami ïgu.

¹²Cristopũ yujusubu ta mari ñeri dipuwajare sïrigũ, mari ñero iirare ôaro cãdijipehocãcũ iidïgu árïmi. Irire cãdijipehocũ iituha waha wapũ ïgu Pagũ pohrogue ïgu diayerũ doagu wagũ. Opũ árïgu erogue doacumi. ¹³Eroguere doagu coregu iimi. ïgure ihaturirãre ïgu Pagũ ïgu tarinũgabasaborore coregu iimi.

¹⁴Yujusubu ta ïgu sïridiro mera ïgu coenirãre ôarã ñeri mariro erã árïniguicũ iidi árïmi. Eropïgu Goãmũ pohro doami pare. ¹⁵Jesucristo eropa iiboro core erã arï gojamũhtarare arï weremi Espïritu Santo marire. Ôpa arï weremi ïgu:

¹⁶Ôpa arïmi mari Opũ: “Pũhrũguere ôpa arï weregũra Israe masare. ‘Yũ dorerire erã yũhridiacũ iïgu erã pepirigue apïgũra,’ arï weregũra,” arïmi ïgu.

¹⁷Ôpa arïnemomi Goãmũ:

“Erã ñero iirare dipaturi guãanemosome yũhũ,” arïmi ïgu, arï weremi marire Espïritu Santo Goãmũ yare gojarapũgue.

¹⁸Mari ñeri iirare ïgu cãdijicũ dipaturi mari ñeri dipuwajare sïribure gamebeaa mari.

Goãmũ pohro mari ejaro dopa ta ïgu mera güiro mariro mari wereniguimasia

¹⁹Cristo ïgu sïriro mera ïgu di cóãro mera mari sã dohpague güiro mariro Goãmũ mera wereniguimasia. Eropirã ïgure serẽmasia. ²⁰Iribojegue Goãmũ ïgu árïri taribugue Goãmũre serẽbu pahia opũ dihta ñajamasimi. Iri taribure Goãmũ árïrore cãhmotara suhrirore ïgu dihta tari ñaja serẽmasimi. Dohpague ta mari basi Goãmũ árïro ñajaro dopa ta Goãmũre serẽmasia. Pahia opũ ïgu iri taribugue ïgu dire aĩ ñajaro dopa ta Cristopũ Goãmũ pohrogue ejaũ mari ñeri iirare cãdijidoregu ejaũ. Eropa iïgu Goãmũ mera mari wereniguibodirore cãhmotadirore cóãdi árïmi. ²¹Goãmũ pohrogue serẽbasagu mari Goãmũ yarã yagu pahia opũ turatariagu àhrimi Jesucristo. ²²Eropirã, yũ acawererã, Cristo mari pahia opũ árïcũ ïha mari Goãmũ mera wereniguimasirã árïrã Goãmũre serẽrã. Diaye pepirã árïrã, “Ïgu yũhrigucumi,” arï umupeorã ïgure serẽrã. Cristo mari ñerire ïgu di mera coenirã àhrra. Eropirã “Dipuwajacũrã àhrra,” arï pepirã árïbeaa mari. Eropirã guhrari mariri deco mera coeweasünirã iro dopa àhrra. Eropa árïrã Goãmũre serẽrã. ²³“Mũare taugũra,” ïgu arïdiro dopa ta iïgucumi. Eropirã ïgu marire ïgu tauboro ôaro mucubirimũhtayua mari. Irire mucubirimũhtayurã ne cãdijibiricãrã. Goãmũre eropa guñaturanigucãrã. Eropa guñaturarã irire gajirãre wererã mari. ²⁴Mari mera majarãre mahirã itamurã mari árïpehrerã mari game mahi mari itamuboro dopa. ²⁵Eropirã ôaro gamenererã Goãmũre umupeomorã. Gajirãpũ gamenerebeama Goãmũ yare buhemorã. Erã

iiro dopa iibiricãrã. Mari mera majarãre Jesucristore umupeonemocũ iirã. I yebaguere mari Opũ ãgu dujariboro merogã duhyaa. Irire masirã turaro itamurã mari mera majarãre, Jesu yarãre erã Jesucristore umupeoire.

²⁶Diaye áriiri buherire mari masiquererã ta irire cóarã ñerire mari eropa iiniguicũ, Jesucristo sãirira mera mari ñerire cóanemoboro ne mara. ²⁷Eropiro eropa iirãre guhyaro dujaa. Áripehrerã ãgure ñaturirãre dipuwaja moagu turaro ãjurogue cóagucumi Goãmũ erãre. Eropirã ãgu dipuwaja moaborore giurã dihta áhrima ãgu yare cóanirã. ²⁸Moise dorerire tarinũganirãre dipuwaja moarã erãre wejẽmuriñorã. Ne mojomoro ñaro mariro wejẽmuriñorã erãre. Urerã erã ñero iirare weresãcũ peerã erã tarinũgarare masima. Urerã maricũ perã erã ñero iirare weresãcũ peerã erãre wejẽmuriñorã Goãmũ dorero dopa ta. ²⁹Erã iidiro tauro Goãmũ magure ñaturirã dipuwaja moasũmorã áriãrãcoma. Cristo ãgu di cóaro mera marire mari ñeri iirare cóadi árimi Goãmũ. ãgu eropa cóaborore wereyupũ ãgu. Eropirã ãgu cóanirã erã áriquererã ta, puhũ ãgu di cóarare “Bu gohra áhraa,” arirã ãgu dipuwaja moamorã gohra áriãrã ta iirãcoma. Eropa áriãrã Espiritu Santore ñero arĩ wereniguirã áhrima. ãgu erãre mahigu áhrimi. Erã eropa ñero wereniguicũ ñagu turaro dipuwaja moagucumi Goãmũ erãre. ³⁰Goãmũ eropa iigu áriãgure masia. Goãmũ ãgu basi ta opa arĩpũ: “Yũhũ áhraa dipuwaja moabu. Erã ñerire iira dipuwaja, dipuwaja moagura yũhũ,” arĩpũ ãgu. Opa arĩnemopũ: “Yaharãre ñero iirãre dipuwaja moagura,” arĩpũ ãgu, arĩ gojañuma ãgu yare gojarapũgue. ³¹Goãmũ ojocarigu marire dipuwaja moacũ guhyataria.

³²Iribojegue mũa áriãrãre guñaque mũa. Irisubure Goãmũ yare ne masinũgarã ñero tariquererã bajasuburi ñero tariquererã ne ãgu yare cóãbiribũ mũa. ³³Yujuyerisuburi masa erã ñhuro gajirã mũare ñero arĩ, ñero pabirama mũare. Eropirã gajirã Jesu yarãre erã ñero iicũ ñarã erãre mojomoro ñabũ mũa. ³⁴Erã Cristo yarã erã áriãrã waja erã peresugue áriãrãre mojomoro ñabũ mũa. Eropirã mũa yare erã emaquerecũ ta mucubiriri mera “Óaroca,” arĩmuriũ mũa. I yeba maja tauro ñarire umaroguerẽ mũa opaburire masimuriũ. Iri ñari pehrebiriborore masibũ mũa. Irire masirã mũa oparire erã emacũ bujawerebiribũ mũa. ³⁵Eropirã irire guñatura duhubiricãque. Goãmũre eropa umupeoniguicãque. Mũa eropa iira waja mũare ñaro iigucumi. ³⁶Goãmũ yare ñaro iiniguicãro gahmea ne duhuro mariro. Goãmũ yare iirã bocatiuro gahmea. Eropa iirã áriãrã ãgu gamerire mũa iira puhũ ãgu “Mũare opa ogura,” ãgu arĩ apirare oparãca. ³⁷Opa áhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue:

Merogã duh, ñero pabirama mũare. Eropiryaa Cristo ãgu eraboro.

Eropa eragu mata erapurumujugucumi. ³⁸Yaharã ñarãpũ yure umupeoniguicãrãcoma. Eropirã yaharã áriãniguicãrãcoma. Yũ mera eropa áriãniguirãcoma. Yahare cóãnrãpũre ñhasasome yũhũ, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma.

³⁹Maripũ Goãmũ yare cóarã áriãbea mari. Eropirã peamegue wamorã áriãbea mari. Goãmũre umupeoa mari. Eropirã ãgu taunirã áhraa ãgu pohro wamorã.

Umupeorire wererũ

11 ¹Ōpa āhraa umupeori: Goāmure umupeorā, marire ĩgu ōaro iiburire ōaro masia. ĩgure ĩbiriquererā ĩgure umupeorā “Diaye ta iigu āhrimi,” arĩ pepia mari. ²Iribojegue majarā Goāmure “Diaye ta iigu āhrimi,” erā arĩ umupeocũ ĩagu ĩhasũarũ Goāmũrũ.

³Goāmũ ĩgu wereniguirĩ mera árĩpehrerire ĩhacũnugurũ. Eropigũ ĩgu mari ĩabirirare árĩpehrerire mari dohpague mari ĩari säre ĩhacũnugurũ. Irire mari ōaro masia Goāmure umupeorā.

⁴Goāmure umupeogũ Abelrũ cordero wejẽ, soe mujurũ Goāmure umupeogũ. Eropia iigu ĩgu tĩgu tauro ōaro umupeorũ ĩgu Goāmure. Eropigũ Goāmũ ĩgu orare mucubirirũ. Eropia mucubirigũ “Ōagũ āhrimi,” arĩ ĩarũ ĩgu Abelre Goāmure umupeogũre. Abel iribojegue sĩridigũ mũrũ árĩquerecũ ĩgu Goāmure eropa ii umupeorare guñaã mari sã. Eropia guñarā. Goāmure umupeoa mari sã.

⁵Enoco Goāmure ĩgu umupeocũ ĩagu mucubirimũripũ Goāmũ. Eropia mucubirigũ ĩgũre ĩgu pohrogue aĩmũriarũ. Eropia ta werea Goāmũ yare wereniguirire erā gojarapũgue. ĩgu eropa aĩmũriara pũhrũ masa ĩgũre ne bocabiriñorā. ĩgu eropa aĩmũriadigũ árĩgu ne sĩribirirũ. ⁶Goāmure umupeobirā ĩgũre mucubiricũ iimasibeaã mari. Goāmure serẽdiarā ōpa ĩgũre arĩ pepiro gahmea marire. “Diaye ta ĩgu Goāmũ gohra āhrimi. Eropigũ ĩgũre mari umupeocũ marire ōaro iimi ĩgu,” arĩ pepiro gahmea. Mari eropa arĩ pepibirā mari ĩgũre serẽmasibeaã.

⁷Noẽ Goāmure umupeogũ ĩgũre ĩgu wererare ōaro yũhrirũ. Pũhrũ erā ñero waborore Goāmũ ĩgũre werecũ peegu ōaro yũhrirũ ĩgu. Eropia yũhrigũ wũadiru dohodiru iipũ ĩgu acawererā dia miririñere tarimorā. Noẽ eropa umupeogũ árĩgu i yeba majarā ñerā erā umupeobirirare, erā taribiriboro säre ĩhmugũ iimũripũ. Eropigũ ĩgu umupeocũ ĩagu “Ōagũ āhrimi,” arĩ ĩamũripũ Goāmũ ĩgũre.

⁸Abrahã sã Goāmure umupeogũ ĩgũre yũhrirũ. Gaji yebaguere ĩgũre ĩgu oburi yebaguere Goāmũ ĩgũre wadorecũ ĩgũre yũhrirũ. ĩgu ya yebare wirigãgu ĩgu masibiriri yebague ejarũ. ⁹“I yebare mũre ogũra,” Goāmũ ĩgu arĩcũ peegu ĩgũre umupeogũ iri yebague eja árĩmerezarũ ĩgu. Ero arĩmerezajugeregu ĩgu gaji yeba majagu árĩro dopa waimũrã gasiri wiri mera wihicũ curimũripũ mũrano árĩbirinijagu árĩgu. ĩgu magũ Isaa sã ĩgu pãrami Jacobo sã ĩgu iiro dopa ta iimũriñorā. “Mũare i yebare ogũra,” arĩ weremũripũ Goāmũ erā säre. ¹⁰Eropigũ i yebare curigũ macari iibirimũripũ Abrahã. Gaji macague Goāmũ ĩgu árĩri macague umarogue ĩgu waborore coregu iipũ Abrahã. Iri maca Goāmũ iira macaũ. Eropigũ ĩgu umupeocũ ĩ arĩyoro. Eropigũ iri macare ne pehrebiriburi macare coregu iipũ.

¹¹Goāmure umupeogo Sara waĩcũgo, bũro gohra árĩquerego porã marigo árĩquerego ta porãcũpo. “Goāmũ ĩgu arĩdiro dopa ta iigũcumĩ,” arĩgo ĩgũre umupeogo porãcũpo. ¹²Eropigũ Abrahã bũgu gohra árĩqueregu ta porãcũrũ. Eropirã ĩgu pãramerã árĩturiarãgue bajarã

wacãñorã. Necãre, imipa yerire mari queorã yujuro bojeya mariro dopa ta, ìgu pãramerã árituriarã sãre queo bocatũya mariñorã.

¹³ Áripehrerã oã yu werenirã murgue Goãmure umupeotuhjanirãgue siriñorã. Goãmũ “Muare ogũra,” ìgu arĩrare opanibirãgue siriñorã. Eropa opabiriquererã “Goãmũ ìgu arĩdiro dopa ta puhũgue ogũcumi guare,” arĩ masiñorã. Eropa masirã mucubirimuhtañorã. Eropirã òpa arĩñorã erã: “I yebague curirã àhraa. Gaji yeba majarã àhraa,” arĩmuriñorã erã. ¹⁴ Eropa arĩrã gaji yebare erã ya yeba áriborore corerã iñorã. Irire òaro masia mari. ¹⁵ “Gaji yeba majarã àhraa,” erã arĩrã iribojegue erã cóara yebare guñarã iibiriñorã. Iri yebague dujaa wadiarã dujaa waboñuma. ¹⁶ Òari yebapũre gahme corerã iñorã. Iri yeba umarogue àhraa. Erã eropa gahme corecũ ìagu Goãmure “Gua opu àhrimi,” erã arĩcũ peegu ne guhyasĩribiripu Goãmũ. ìgu pohro erã ya maca áriborore iibasatuhadi árimi ìgu. Eropigu guhyasĩribiripu.

¹⁷⁻¹⁸ Goãmũ Abrahãre ìgu magure Isaare wejẽ soe mujudorepu. ìgure ìadiagu eropa dorepu, “¿Diaye ta yure umupeori?” arĩgu. Eropigu Goãmure umupeogu ìgu arĩdiro dopa ta iiripu Abrahã. “Mu magu Isaa mera mu pãramerã árituriarãre opaguca mũhu,” Goãmũ ìgu arĩdiro áriquerẽcũ ìgu magure wejẽbu iiripu Goãmũ dorero dopa ta. ¹⁹ “Yu magure Isaare yu wejẽcũ Goãmũ ìgure masugucumi,” arĩ pepigu ìgure wejẽbu iiripu. Eropigu Goãmũ ìgure cãhmota ìgure wejẽdorebiripu. ìgu pagu ìgu eropa wejẽbu árigu Isaa siriбудigu áripu. Eropigu siriidi masadigu iro dopa áripu ìgu. Eropigu Abrahã ìgure ojocarigu dipaturi opapu ìgure.

²⁰ Isaa Goãmure umupeogu ìgu porãre Jacobore, Esaú sãre “Pũhũgue Goãmũ muare òaro iigucumi,” arĩpu.

²¹ Goãmure umupeogu Jacobo ìgu siriboro coregã wahgãnũgaja ìgu tuadigu mera tuañanũgaja Goãmure serẽ umupeogu. Eropa serẽgu José porãre umare “Goãmũ muare òaro iigucumi,” arĩpu Jacobo.

²² Goãmure umupeogu José ìgu siriboro coregã Israe masa Egipto áriřã erã wiriaborore weremuhtarpu. Eropa erã wiriaborore masiyugu ìgu siriira dupu mũrarore aigãdorepu ìgu porãre.

²³ Goãmure umupeorã urerã abe gohra Moisere dibuñorã ìgu pagu sumarã ìgu masa dehyoara puhũ. Òagugã ìgu áricũ ìarã ìgugãre dibuñorã. Iri yeba majagu tauro árigu opu ìgu majirãre wejẽdorerire tarinũgarã ìgure dibuñorã erã. Erã erã opure giibiriñorã. ²⁴ Moisere masudigo i yeba majarã opu mago áripo. Eropa igo masudigu áriquerẽgu, Goãmure umupeogu “Opu mago magu àhrimi,” erã arĩ piyucũ gamebiripu ìgu Moise. Oparã mera majagu áriidiabigu Goãmũ yarã mera majagu áriidiapu. ²⁵ Goãmure tarinũgadiagu árigu ìgure masudigo pohrogue bajamenũrigã òaro áriboñumi. Eropa òaro áribu áriquerẽgu ìgu Goãmũ yarã mera ñero taridiapu. ²⁶ Eropigu Egipto majarã ya òarire tauro Cristo ya áriburire ñero tariburire gamepu. Pũhũgue Goãmũ ìgure ìgu òarire oborore masigu ñero taridiapu. ²⁷ Goãmure umupeogu Egipto majagu tauro opu, ìgu mera ìgu guacũ giibiripu. Eropa

güibigu iri yeba áridigu iri yebare cóacã waha wapu. Goãmure íabiriqueregu “Goãmü áricumi,” arí pepipü ígu. Eropigu ígu iiborore ne duhubiripü.

²⁸ Goãmure umupeogu Moise Israe masare Goãmü ígu tauborore masipü. Eropa masigu Goãmü ígu dorediro dopa ta Israe masa erã disipororire erã tura mijirire di mera wejësiri tuhdorepü. Eropa dorepü anyu masare wejëgu erã masa tírãre wejëbodigu Israe masa erã masa tírãre wejëbiriboro dopa. ²⁹ Goãmure umupeorã Israe masa deco diariya waïcuriya deco watope áríri maha deco mariri maha taribujañorã. Erã eropa taribujacü íarã Egipto majarãpü erãre nũrsiarã erãre íhacü taribujanirã miri síria wañorã.

³⁰ Goãmure umupeorã Israe masa Jericó maca sãriro, wãari sãriro pũrũpü majisora curiñorã. Siete nuri gohra iri macare majisora curiñorã erã. Iri nũcũ nuri erã majisorara pũhrũ iri sãriropü dijapehrea wayoro. ³¹ Iri maca majago uma mera ñero iidigo Rahab waïcũgo Goãmure umupeogo Israe masare itamupo. Iri macare erã cóãboro core bajamerãgã Israe masa erogue erã ñaja duhricü íha igo erãre itamupo. Eropirã Israe masa iri maca majarãre Goãmure tarinũganirãre wejëpehoquererã ta igopũre wejëbiriñorã.

³² Gajirãre Goãmure umupeonirãre werenemoboya yũhũ. Eropa werediaqueregu ta bajarãre eropa Goãmure umupeorã sãre were gojapehomasibirica yũhũ. Gedeõ, Baraca, Sansõ, Jefté, Davi, Samue, Goãmü yare weremũhtanirã sã árípehrerã yũ werebonirã áhrima. ³³ Goãmure umupeorã yujurãyeri gají yebarigue áríri macari majarãre gamewejë tarinũgañorã. Eropirã gajirã diaye dorenirã áriñorã. Gajirã Goãmü erãre “Mũare itamugũra,” ígu arídiro dopa ta ígu itamurire bocañorã. Eropa ígure umupeorã yea erãre badiacü erãre erã babiricü iñorã erã. ³⁴ Turaro újuri peameri áríquerecũ ta újúbiriñorã erã Goãmure umupeonijarã. Gajirã erãre ñose wejëdiacü duhriã wañorã erã Goãmure umupeorã. Turabirã áríquereã Goãmure umupeo, turarã wañorã. “Goãmure umupeorã áhraa. Gamewejë turarã áhraa,” eropa arirã áricü gají yebari majarã surara erã wejërã arirã ne yujuro bojebiriñorã. ³⁵ Goãmure erã umupeocũ íagu yujurãyeri nome erã acawererã síricü íagu Goãmũpü erãre masupü.

Gajirãpũre “Goãmure gamebircãque,” erã arí peresu iicü erãpü Goãmure duhudiabiriñorã. “Mũa Goãmure duhucü mũare taurãca,” aríñorã erãre. Erãpü duhubiriñorã Goãmü mera erã õaro masaborore gamerã. Eropirã erãre erã ñero iicü síria wañorã. ³⁶ Gajirãre Goãmure umupeorãre ñero arí wereya erãre tãramuriñorã. Eropirã gajirãre guburire, mojotorire diricãa peresu iñorã. ³⁷ Goãmure umupeorãre ñerã utã mera dea wejëmuriñorã. Gajirãre erã dũpũre seroti mera wiritamuriñorã. Gajirãre ñoserimijiri mera ñose wejëmuriñorã. Erãre Cristore cóãdorerã erã ñero iimuriñorã. Gajirã erãre ñero iicü oveja gasiri mera, cabra gasiri mera suhricũrã mojomorocũrã árimuriñorã. ³⁸ Erã õatariarã erã áricü i yeba majarã ñerã erã mera majarã áríbonirã áríbeama. Wiri marirã árirã, masa marirogue utã yucũgue árigãri siaricãmuriñorã. Eropa árigãri siarirã utã yucũgue áríri goberigue, yebague áríri goberi sãre carigãri siaricãmuriñorã. ³⁹ Oã árípehrerã Goãmure erã umupeocũ íagu mucubiripü ígu. “Õaro iabũ

mua,” arĩpũ. Erã eropa ðaro umupeoquerecũ Goãmũ erãre “Mũare taugũra,” ĩgu arĩdiro ejanibiriya dohpa. ⁴⁰Ōpa arĩ pepipũ Goãmũ: “Oãre yaharãre, pũhrũgue arĩrã yaharã mera yujuro mera taugũra,” arĩ pepipũ. ĩgu eropa arĩ pepidiro dopa ta iigucumi. ĩgu eropiicũ ðatariaro arĩroca ero core ĩgu iidiro tauro.

Jesure eropa umupeoniguicãrã mari

12 ¹Eropirã oãre yũ werenirãre bajarã Goãmũre umupeonirãre, ñerire iibirinirãre masirã arĩpehreri ñero iirire duhucãrã mari sã. Ōpa àhraa mari queoriñe mera werecũ: Nũcũrĩre opagũ omari masũ turaro omamasibeami. Eropa ta mari Goãmũ gamerire iimasibeaa mari ñerire iicũ. Eropirã irire duhucãrã mari. Eropirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta ðarire iiniguicãrã. ²Eropirã Jesure eropa guñaniguirã. ĩgu ta àhrimi marire umupeo guñaturacũ iigũ. Eropigũ marire umupeonemocũ sãre iimi ĩgu. Crusague sirĩgu yujuro bojerũ. Pũhrũ ĩgu mucubiriborore masĩgu crusague sirĩpũ. Eropa sirĩgu gũhyasĩribodĩgu arĩqueregũ gũhyasĩribirĩpũ ĩgu. Eropa iira pũhrũ dohpaguere Goãmũ ĩgu opũ ĩgu doaro diayerũ doanijagũ ĩgu dorebu iimi.

³Ñerã masa ĩgũre ñero erã iicũ yujuro bojerũ ĩgu. ĩgu eropa iidigũre guñaque mua, mua sã ñero tarirã “Yujuro bojebiriboca,” arĩrã. Irire guñaque mua ĩgũre umupeo duhuri arĩrã. ⁴Ñerire mua tarinũgaboro dopa Jesu iro dopa ñetariaro gohra tarinibeaa mua. Ñerã mũare wejẽnibeama. ⁵¿Goãmũ mũare ĩgu porãre ĩgu wererare cãdĩjicãri mua? Ōpa arĩpũ ĩgu:

Yũ magũ, yũhũ mũre werecũ eropa pepicãbita. Yũhũ mũre turicũ peegũ bũjawerebita. ⁶Arĩpehrerã yũ mahirãre werea. Eropigũ arĩpehrerã “Yũ porã àhraa mua,” yũ arĩ ĩarãre tarinũgadorebeaa. Eropigũ erã tarinũgacũ ĩha erãre yũ porãre merogã dipuwaja moaa, arĩpũ Goãmũ.

⁷Ñero tarirã yujuro bojeque “Goãmũ yũre weregu iimi,” arĩrã. ĩgu yare duhubiricãque. Goãmũ mũare ĩgu porãre merogã dipuwaja moagu iimi. Erã pagũ sũmarã erã porãre eropa werema. Eropirã erãre dipuwaja moama. Eropa ta iimi Goãmũ sã marire ĩgu porãre. ⁸Goãmũ arĩpehrerãre weremi. Goãmũ mũare ĩgu werebiricũ ĩgu porã gohra arĩbeaa mua. Eropirã ĩgu porã arĩbirã yujugũ majĩgu ĩgu pagũre ĩgu masibiro dopa ta ĩgu weresũya marĩgu arĩro dopa ta àhraa mua. Eropirã Goãmũre “Yũ pagũ gohra àhrimi,” arĩmasibeaa mua ĩgu mũare werebiricũ.

⁹Mari pagũ sũmarã marire erã werecũ peerã erãre umupeoa mari. Mari pagũ sũmarãre mari umupeoro tauro umupeoro gahmea mari Pagũ Goãmũ ĩgu werecũ. Eropirã ĩgũre yũhriro gahmea marire. Eropa yũhrirã arĩpehrerinũri ĩgu mera arĩrãca. ¹⁰Bajamenũrigã mari pagũ sũmarã erã gamero dopa marire were dipuwaja moama. Goãmũpũ marire ðaro weremi. Eropigũ ĩgu masiri mera marire dipuwaja moami marire ðarã masadoregũ. Eropa iimi ĩgu marire ĩgu iro dopa ðarã mari arĩboro dopa. ¹¹Marire ĩgu dipuwaja moacũ mucubiribeaa mari. Mari bu bũjawerea. Eropa bũjawerequererã ta ĩgu eropa dipuwaja moara pũhrũ ðarã arĩrãca mari. Eropirã ĩgu wererire peenirã arĩrã gajiropa iiro mariro ðaro arĩrãca.

Goāmũ marire iġu dorerire mari yuhribiricũ guhya āhraa marire

¹²Eropirā guñaturabirā árīquererā ta Goāmũre òaro guñaturarā árīque. Īġure duhubiricāque. ¹³Òaro diaye maja mare mũa waro dopa ta pee gorowerero mariro òaro diaye ta Goāmũre yuhrique. Mũa eropiicũ ĩhacũrā gajirā Jesu yarā gajiropa árĩrĩre iisome. Eropirā turabirā turarā warācoma.

¹⁴Árĩpehrerā masa mera òaro árĩque gamequeāro mariro. Eropirā ñero iibiricāque. Ñeri marirā dihta mari Opũ Cristore ĩarācoma. ¹⁵Òaro iique mũa. Goāmũ mũare iġu itamucũ òaro yuhrique. Ñeri tiari iri oterire iri goroweoro dopa ta mũa sã Cristo yare duhu ñerire guñaniguibiricāque gajirāre goroweori arĩrā. ¹⁶Ne nome mera ñero iirā árĩbiricāque. Eropirā Goāmũ yare gamebirā árĩbiricāque. Eropa árĩġu árĩpũ Esaú. Īġu masa tĩġu árĩripũ. Eropiġu iġu pagũ yare iġu sĩrira pũhrũ opabu árĩripũ. Eropa árĩquereġu yujunũ barire gametarĩġu iri bari mera iġu pagũ magure iġu tĩġu opaborore bu gohrotopũ. ¹⁷Pũhrũ ĩġure warare masia mũa. Īġu eropiira pũhrũ iġu pagũ ĩġure Esaúre òaro árĩdoreburire Goāmũre serēbasarire turaro gameripũ daja Esaúpũ. Īġu eropa gamequerecũ ta iġu pagũ magupũre iġu tĩġu opaburire gohrotora dipuwaja ĩġiropa árĩrĩre iisome. Eropirũ pagũ ĩġure obiripũ. Eropa gameġu turaro orequereġu iġu pagure serēquereġu irire opamasibiripũ Esaú.

¹⁸Goāmũ dorerire Moisere iġu apicũġue mari acawererā Israe masa mũara Goāmũ pohro ejaboro guhya árĩyoro. Dohpaguere mũapũre eropa árĩbeaa. Őpa wayoro erāre. Goāmũ iġu dorerire Moisere iri dorerire apĩġu erā árĩri yeba majagũ utāġũġue árĩpũ. Irĩġupũ Sinái waĩcudĩġu árĩyoro. Eropiro erā Goāmũ pohro ejamorā irĩġũġue erā ejacũ turaro peame ũjũyoro. Eropiro naitĩaro, imica curu, turaro miru sã árĩyoro irĩġu utāġure. ¹⁹⁻²⁰Eroġue erā ejacũ corneta busũyoro. Eropiro werenĩġuiri cariyoro. Īġu eropa werenĩġuiri ejaricucũ peerā masa yujuro bojebiriñorā. Goāmũ erāre guhyaro mera ōpa arĩ dorepũ erāre: “Árĩpehrerā irĩġu utāġure pēhrerāre utā mera dea wejēque erāre. Irĩġu utāġure pēhregũ waibũġu gohra iġu árĩquerecũ iġu sāre utā mera dea wejēcāque. O ñoserimĩji mera ñose wejēque ĩġure,” arĩpũ Goāmũ. Īġu eroparicũ peerā yujuro bojebiriñorā erā. ²¹Eropiġu árĩpehrerire utāġũġuere guhyaro árĩrĩre ĩagũ ōpa arĩpũ Moise: “Bũrĩġā ġũĩġu naragāġu iiaa,” arĩpũ iġu.

²²Iriboġue Israe masa Goāmũ iġu árĩdĩġu utāġũġue ejamasibirĩñorā sĩriri arĩrā. Dohpaguere mũapũ Jesu yarāpũ Goāmũ árĩdĩġu utāġũġue, Sĩon waĩcudĩġũġue, ũmaro majagũġue mũrĩjaro dopa ta diaye ta Goāmũ mera werenĩġuimasia. Goāmũ ojocarĩġu iġu ya macagũ mũrĩjaro dopa ta diaye ta iġu mera werenĩġuia mũa. Iri maca ġaji maca mama maca Jerusalén ũmaro maja maca āhraa. Ero anyua bajarā gohra āhrima. Goāmũre umupearā mucubiriri mera gamenererā āhrima. ²³Eropirā mũapũ iġu ya maca majarā árĩrā, erogũe Goāmũ porā árĩmũhtarā mera mũa gamenere árĩbodiropũ dopa ta āhraa. Īġu porā erā waĩre iġu gojaturapũġue ũmarogũe erā waĩre gojatunirā āhrima. Īġupũ mari Pagupũ árĩpehrerā beyebu āhrimi. Īġu mera majarā āhraa mũapũ. Eropirā gajirā

õarã Goãmũ yarã mera gamenererã dopa ta ãhraa mũa sã. Erãre ta ñeri marirã iituhapũ Goãmũ. ²⁴Eropirã Jesu mera majarã ãhraa mũapũ. Negohraguere ãgu dore apirare gohrotogu “Mũare õaro iigũra yũhũ,” arĩ apipũ Goãmũ marire. ãgu eropa arĩ apidiro dopa ta iidigu árimi Jesu. ãgu dire cohã ãgu sãrañe mera marire õaro taricũ iimi ãgu. Abelre ãgu di cóarare ãgu Goãmũ Abelre wejẽdigũre dipuwaja moapũ. Jesucristo ãgu di cóarapũre ãgu marire dipuwaja marirã áricũ iipũ. Eropiro Abel ãgu di cóara bu gohra áriya. Cristopũ ãgu di cóara pũhrũ õatariaro iipũ Goãmũ marire. Eropiro Cristo ãgu di cóara bu gohra áribiriya.

²⁵Eropirã õaro iique mũa. Goãmũ yare mũare weregũre õaro yũhrirã árique. Iribojegue i yeba áridigu Moise Goãmũ yare ãgu werecũ peerã, bajarã irire peediabiriñorã. Erã eropa peediabirira dipuwaja, dipuwaja moapũ Goãmũ erãre. Erã tauro dipuwaja moagũcumi Cristore cóarãre. Cristopũ umarogue árigũ Goãmũ yare weregũ ãhrimi. ²⁶Irisubure Moiserẽ ãgu dorerire ãgu apirasubure Goãmũ ãgu werenigũiro mera yeba ñohmecũ iipũ. Dohpaguepũre õpa weremi ãgu: “I yeba ñohmecũ yujusubu ta iinemogũra. I yeba dihta ñohmecũ iisome yũhũ. Umarogue sãre ñohmecũ iigũra,” arĩ werepũ ãgu. ²⁷“I yeba ñohmecũ yujusubu iinemogũra,” arĩgũ, “Áripheerire yã ãhacũnugurare cóagũra,” arĩgũ iipũ. Goãmũ ãgu opũ áriroguepũre cóãmasiya mara. Eropiro ãgu ãhacũnugurare ãgu cóacũ ãgu opũ áriro dihta dujaroca. ²⁸ãgu opũ árirogue warãca mari. Eropirã ãgu opũ árirore ãgu cóábiricũ ãarã, Goãmũre “Õhaa,” arĩrã mari. Eropirã umupeori mera, gũhyadiaro mera ãgu yare iirã mari ãgure mucubiricũ iimorã. ²⁹Peame ãjũro gũhyaro dopa ta Goãmũ gũhyaro dipuwaja moagũ ãhrimi. Eropirã ãgure gũhyadiaro mera umupeorã.

Õpa Goãmũre mucubiricũ iique

13 ¹Mũa mera majarãre mahi duhubiricãque. ²Masa mũa masibirã áriquerẽ erãre õaro mera mũa ya wirigue ñajaridoreque. Gajirã eropiirã, masibiriquerẽ anyuare erã ya wirigue ñajaridoreñorã. Eropirã mũa sã eropa ta iique.

³Peresu áriãre mojomoro ãaque. Mũapũ erã mera peresugue áriã mũa áriõoro dopa ta erãre mojomoro ãaque. Gajirã erã ñero tarirã sãre mojomoro ãaque. Erã iro dopa mũa sã ñero tariro dopa ta erãre mojomoro ãaque.

⁴Mũa mojoto dirinirãre áripheerã õaro game umupeoque mũa. Eropirã mojoto dirinirã gajirã mera ñero iirã áribiricãque. Áripheerã ãma nome mera ñero iinirãre, nome ãma mera ñero iinirã sãre dipuwaja moagũcumi Goãmũ.

⁵Niyerure gamerã ne áribiricãque. Õpa arĩpũ Goãmũ: “Mũare ne cóãsome. Eropa itamuniguigũra,” arĩpũ ãgu. Eropirã mũa opari mera iripẽta mucubirique. Wũaro gamenemobiricãque. ⁶Eropirã gũiro mariro õpa arĩ pepirãca marmera mũa ya wirigue ñajaridori:

Mari Opũ marire itamugũ ãhrimi. Eropirã ne gũisome mari. Masa marire erã ñero iiboro gũisome mari, arĩ pepirãca mari.

⁷Goãmũ yare mũare werenirãre mũare dorenirãre guñaque mũa. Eropirã òaro erã áriřicurare guñaque. Eropa guñarã, Cristore erã umupeorare ihacũque mũa.

⁸Jesucristo ne gohrotobeami. Iribojegue, dohpague sãre, pũhrũgue sãre ĩgu áriřiro dopa ta áriřinguicãgũcumi ĩgu. ⁹Baja buheri gajiropa áriři buherire peebiricãque òari buherire gũague cohãri arĩrã. “Ire baque. Ire babiricãque,” arĩ buhemaacãma gajirã. Eropa arĩrire mari yũhricũ iri marire itamubeaa. Eropiro eropa arĩ buherire mari iicũ bu gohra ta áhrra. Iri marire guñaturarã áriřcũ iibeaa. Goãmũ marire guñaturacũ iimi.

¹⁰Cristo mari ñeri dipuwajare sĩridi áriři mari ñerire cóabu. Pahiapũ òpa arĩrã áhrrima: “Waibũgu yũ Goãmũre wejẽ soe mujucũ, Goãmũ mera tarigũca,” arĩrã iirima erã. Eropa arĩrã erã ñeri iirare ne cóãñirã áriřmasibeama. ¹¹Pahia opũ Goãmũ ĩgu áriři taribu gohrague waibũgu wejẽdigu dire aĩ ñajagu Goãmũre òpu masa erã ñerire cóãdoregu. Eropigu ĩgu wejẽdigu waibũgure iri maca tũrogue soe cóãcãñorã. ¹²Eropa ta Jesu sã maca tũrogue sĩripũ. ĩgu di cóari mera masa ñeri marirã wacũ iibu sĩripũ. ¹³Maca tũrogue ĩgu sĩricũ iarã, erã buherire ĩgu cóãcũ iarã judio masa ĩgure ihaturĩnorã. Eropirã mari sã ĩgu mera majarã áriřrã. Mari eropa áriřcũ iarã masa mari sãre ihaturirãcoma. ¹⁴Erã marire ihaturiquerecũ áhrra. I yebague mari áriřwajaburi maca áriřbeaa. Mari pũhrũgue áriřburi macare coreerã iiaa mari. ¹⁵Eropirã Jesu ĩgu itamuro mera ĩgu Pagũ mera wereniguia mari. Eropirã ĩgure òaro serẽnguicãrã. “Mari Pagũ turagu áhrrimi,” arĩ umupeoniguirã gajirãre wererã. Mari eropa arĩ werecũ ĩgu mucubirigucumi. ¹⁶Mũa mera majarãre òaro iique. Mũa oparire gajirã sãre oque. Irire cãdijibiricãque. Mũa eropa òaro iirã Goãmũre umupeorã iica. Eropa iirã ĩgure mucubiricũ iirãca.

¹⁷Mũa oparãre òaro yũhrique. Erã dorero dopa ta yũhrique. Goãmũ mũare ihadibu buhedoregu apimi erã oparãre. ĩgu eropa apinirã áriřrã eropa mũare ihadibuniguirã iima Goãmũre tarinũgadiabirã. Eropirã erãre òaro yũhrique mũa erã mucubiriri mera mũare itamuboro dopa ta. Mũa yũhribiricũ iarã erã bujawererãcoma. Eropa yũhribirã òaro áriřsome mũa.

¹⁸Guare serẽbasaniguque Goãmũre. Umũri nucũ òari dihtare iidiaa gũa. Eropirã “Ñerire iirã iiaa,” arĩ pepibeaa gũa. ¹⁹I tamerare turaro serẽbasaque Goãmũre yũre: Yojaro mera yũ mũa pohroque wamasiborore serẽque Goãmũre.

Ipũ gojabeodigu òadoretupu

²⁰Goãmũ marire òaro áriřcũ ĩgu áhrrimi. ĩgu mari Opũ Jesucristo sĩridigũre masupu. ĩgu “Mũare òaro ĩgũra,” marire arĩ apidigu áhrrimi. ĩgu eropa arĩrare iinijagu Jesupu marire taugũ áhrrimi. Mari ñeri dipuwajare ĩgu di cohã sĩripũ ĩgu. Eropigu ĩgu turagu, ovejare ihadibugũ iro dopa áriřgu, marire ĩgu yarãre òaro ihadibumi. ²¹Eropigu Goãmũ ĩgure masudigu mũa sãre itamuporo áriřpehreri ĩgu gamerire mũa iiboro dopa. Eropigu Jesucristo ĩgu itamuri mera Goãmũ ĩgu gamero dopa ta áriřpehrerã marire òarire gohrotocũ iiporo. Eropirã áriřpehrerinũri Cristore umupeorã. Eropa ta iirã.

²²Yñ acawererã, ire turaro mũare doregura: Ipũ mũare yñ wererare ãaro mera peeque mũa. I yñ mũare gojabeoripũ wñaripũ árĩbeaa. Eropirã ire ãaro peeque. ²³I sãre mũare weregura: Mari acaweregure Timoteore peresu árĩdigure wiuãñorã. Dohpagohragã ãgu aricũ yññũ ãgu mera mũare ãagu wagura.

²⁴Mũa oparãre, árĩpehrerã gajirãre Goãmũ yarãre ero árĩrãre ãadorea. Italia majarã Jesu yarã sã mũare ãadorema.

²⁵Árĩpehreri mera Goãmũ mũare ãaro iiporo. Eropa ta iiporo. Iripẽta ãhraa.

Santiago

Santiago Israe masare macari wasiriniräre gojabeoñumi

1 ¹Yũhũ Santiago ipũ mera mũare òadore gojabeogũ iiaa. Goãmũ mari Pagũ pohro majagũ àhraa. Mari Opũ Jesucristo yare mohmegũ ta àhraa yũhũ. Eropigũ mũare Israe masare doce cururi majaräre Jesu yaräre macari wasiriniräre yũ acawereräre gojabeogũ iiaa.

Goãmũ òaro pee masire ohomi marire, arĩ gojañumi Santiago

²Yũ acawererä, baja áríroca mũa ñero tariburi. Mũa ñero tariquererä òaro mucubiriri mera pepicäque. ³Eropa ñero tarirä, Jesure mũa umupeorire diaye ta áricũ íhmurä iica. Eropirä ñero tariquererä Jesure mũa òaro umupeoniguicänirä ígũre umupeonemorä waräca. Eropa warä mũa ñero taririre bocatiüräca. ⁴Eropirä eropa bocatiürä árique mũa duhuro mariro òaro pee masirä mũa áríboro dopa.

⁵Goãmũ duhyaro mariro árípehreräre ohomi. Eropa ogũ ígũre serëräre turibeami ígũ. Ígũ eropa árigũ áricũ masirä mũare pee masiri duhyarire ígũre serëque. Mũa eropa serëcũ mũa masiburire onemogñcumĩ ígũ mũare duhyaro mariro. ⁶Eropa serërä Goãmũre òaro guñaturanijarä serëque mũa. “Gũa serëcũ Goãmũ gũare obiribocumĩ,” arĩ pepibiricäque. Eropa arĩ pepirä wuariya maja pägúri iro dopa àhrima. Pägúri iri dururo gohrotoro dopa ta erä sã erä guñarire dururo gohrotoma. Eropirä Goãmũre “Diaye ta iigũ àhrimi,” arĩ umupeobeama. ⁷Eropa arĩ pepiräre erä serëquerecũ ta ne merogã erä serërire osome eräre mari Opũ. ⁸Dohpagäre ire gamedigũ áriqueregũ daja ñamigäre gajiropa guña wahgãmi daja. Eropa guñagũre ero wabeaa.

⁹Jesu yarä bu áriräre mojomorocũräre Goãmũpũ oparä iro dopa íhami eräre. Ígũ eropa íarä árirä mucubiriri mera áríporo. ¹⁰Eropirä Jesu yarä doberi oparä áriräpũ erä doberi pehrebore masirä mucubiriporo. Erä doberi bu árirä àhraa Goãmũ ígũ íacũ. Doberi oparä erä doberi taa gori iro dopa pehrea waroca. Eropirä erä sã mucubiriporo. ¹¹Abe mũarigũ ígũ turaro asicũ taapũ ñañia wahaa. Eropiro goripũ ñañi dija wa, òari gori iri árirä pehrea wahaa. Eropa ta waroca doberi oparä erä doberire erä aĩ gameneoro watope. Erä iri doberi mera ta dederea waräcoma.

Ñero iidorerire tarinugagu mucubirigu áhrimi, arí gojañumi Santiago

¹²Ñero tarigu bocatiugu, ñero iidorerire tarinugagu mucubirigu áhrimi. Ígu eropa bocatiucū, ígu ñerire tarinugacū árīp̄hererin̄ri n̄cū umaro maja ojocaririre ígure ogucumi Goām̄. “Iri ojocaririre oguca,” arí apip̄ Goām̄ árīp̄hererā ígure mahirāre. ¹³Mua ñerire iidiarā “Goām̄ yure ñero iidoregu iimi,” arí pepibita. Ñerire iidorebeamī Goām̄ marire. Eropigu ígup̄ masare ñero iidoregu árībeamī. ¹⁴Masa erā turaro ñerire erā uaribejari ta iri ta erāre ñero iicū iiaa. ¹⁵Eropirā iri ñerire uaribejama masa. Eropirā irip̄re pepima. Eropa pepirā iri ñerip̄re iiniguicāma erā. Erā eropa iiniguiri dipuwaja Goām̄ erāre peamegue cóāgucumi.

¹⁶Eropirā yu acawererā, yu mahirā, ne yujugu m̄u basi guyabita. “Goām̄ yure dorecū ñero iiabu,” arí pepibita. Diaye árībeaa iri. ¹⁷Mari Paḡ umaro majagu marire ōari dihtare ohomi. Ígu tamera abe um̄u majagure, ñami majagure, necā säre íhacūnugudigu árīgu, ígup̄ ne gohrotobeamī. Eropigu ígu árīniguidiro dopa árīniguicāmi. ¹⁸Ígu gamediro dopa ta ígu ōari buheri mera marire ígu porā wacū iimi mari ígu yarā árīm̄htarā árīboro dopa.

Diaye maja Goām̄re umupeori ōpa áhraa, arí gojañumi

¹⁹Yu mahirā, yu acawererā, ire ōaro peeque m̄u. Goām̄ yare ōaro peeque m̄u. Eropa peerā, pepiro mariro wereniguibiricāque. Eropirā guabiricāque. ²⁰Yujugu ígu guagu árīcū suabeamī Goām̄. ²¹Eropirā árīp̄hereri m̄u ñeri iirire, m̄u ñerire uaribejarare duhuque m̄u. Eropirā Goām̄re ōaro yuh̄rirā árīrā ígu buherire peeñaque m̄u. Ígu ya buherire m̄u peecū Goām̄p̄u m̄uare peamegue wabonirāre taugucumi.

²²Ígu yare peequererā ta yuh̄ribirā ñerire guyarire pepirā iiaa m̄u. “Yuh̄ribiricū ōaroca,” arí pepirā guyarire pepirā iica m̄u. Eropirā ígu yare peerā irip̄re iique. ²³Goām̄ yare peequererā ta yuh̄ribirā, ígu diapore diuru mera aī iaro dopa áhraa m̄u. ²⁴Ígu ígu diapore íara p̄hr̄u waha, ígu íarare cādijiro dopa ta m̄u Goām̄ yare peequererā irire cādija waha. ²⁵Eropigu gajigup̄u ígu peerare cādijibigup̄u Cristo ígu dorere ōaro guñagu irire iigu mucubirigu árīgucumi. Ígu tamera ígu peerare iicū Goām̄ ōaro iimi ígure. Iri doreri “Cristo ígu mahiri mera masare taumi,” arí buheri áhraa. Iri buherire ne cóābiḡu mucubirigu árīgucumi.

²⁶Yujugu ígu gamero arīmaacāgu, diaye ta Goām̄re umupeobeamī. “Goām̄re ōaro umupeoa,” arí pepibodigu árīqueregu ta ígu basi ta guyagu iimi. “Goām̄re umupeoa,” arīgu árīqueregu ígu Goām̄ yare yuh̄ribiricū ígu umupeori ne duh̄piburi árībeaa. ²⁷Diaye ta Goām̄ mari Paḡre mari umupeorā, ígu gamero dopa ta umupeorā ōpa iiaa mari: Paḡu sumarā marirāre, wapeweyarā säre erā ñero taricū íarā, erāre itamua mari. Eropirā i yeba majarā ñeri erā iirinore iidiabeaa mari. Eropa iirā diaye ta Goām̄re umupeorā iiaa mari.

Masare yujuropa òaro iiro gahmea marire, arí gojañumi

2 ¹Yũ acawererã, òatariagure Jesucristo mari Opũre peerã, ìgũre umupeorã àhraa mũa. Eropa umupeorã árířã masare yujuropa òaro iiro gahmea mũare. ²⁻³Eropi doberi opũ oro berorire, mojoto sañari berorire opagu, wajacũre suhricũgũ mũa Jesu yarã gamenerero pohrogue ìgũ aricũ ìarã ìgũre òaro mera bocatĩriboca. “Ohõ doarõ àhraa,” arĩboca mũa ìgũre. Eropa ìgũre arĩquererã ta irisubu ta gajino moogũ mojomorocũgũ sã ñerĩne suhricũgũ sã mũa pohro ìgũ aricũ ìarã ìgũpũre òaro bocatĩribiriboca mũa. “Ohõ niguique. Ohõ yeba doaque,” arĩboca mũa ìgũre. ⁴Mũa eropa iirã masare yujuropa iibirã iiaa mũa. Eropirã ñerire pepirã masare beyerã iro dopa árířã iica mũa. “Ìpũ niyerucũgũ òagũ àhrimi. Ìpũ gajino moogũ ñegũ àhrimi,” arĩ beyea mũa.

⁵Yũ acawererã, yũ mahirã, yũre peeque. Bajarã mojomorocũrãpũre Goãmũre erã òaro umupeomorãre, ìgũ opũ áríroguere árímorãre beyerũ Goãmũ. “Eroguere warãca mũa,” arĩ apĩpũ Goãmũ ìgũre mahirãre.

⁶Erãre ìgũ beyequerecũ ta mũapũ mojomorocũrãre òaro umupeobea. Doberi oparãpũ mũare ñero iimũrima. Eropirã erã opũ pohrogue mũare aĩ taragãma mũare weresãmorã. ⁷Mũapũ “Cristo òagũ yarã,” masa erã arĩrã àhraa. Baja doberi oparãpũ Cristore ñero arĩ wereniguiima.

⁸Goãmũ mari Opũ doreri tauro doreri òpa arãa: “Mũ basĩ mahiro dopa ta mũ pohro árířã sãre mahique,” arãa. Ìne dorerĩñere iirã, òarire iiaa mũa. ⁹Masare yujuropa umupeobirã ñero iirã iiaa mũa. Eropa iirã Goãmũ dorerire tarinũgarã àhraa mũa. Eropa ta arãa Goãmũ yare erã gojarapũ. ¹⁰Goãmũ dorerire iirã arĩquererã ta yujuñe dorerĩnegãre mũa iibirã ñeri dipuwajacũrã wahaa. Mũa yujuñegãre tarinũgarã árípehreri ìgũ dorerire tarinũgarã wahaa. Eropa iirã ñeri dipuwajacũrã árinia mũa dohpa. ¹¹“Gajigũ marapo mera ñero iibita,” arĩgũ Goãmũ ta àhrimi. “Masare wejẽbita,” arĩ doregũ ìgũ ta àhrimi Goãmũ. Gajigũ marapo mera ñero iibiriqueregũ ta masure wejẽgũ Goãmũ ìgũ dorerire tarinũgagũ àhrimi ìgũ. ¹²Cristo marire turaro mahigũ, marire doremi taubu. Ìgũ dorerare mari iirare, mari iibirira sãre ìagũ marire beyegũ arigũcumi. Ìgũ eropa beyemorã árířã ìgũ dorerire òaro iirã. Eropirã ìgũ gamero dopa ta wereniguirã mari. ¹³Dohpaguere mari gajirãre mojomoro ìabiricũ Goãmũ mũare ìgũ masare beyerinũ áricũ mũare mojomoro ìasome. Eropigũ mari mojomoro ìacũ ìagũ Goãmũpũ marire dipuwaja moasome.

Cristore umupeorãpũ òarire iima, arí gojañumi

¹⁴Yũ acawererã, peeque mũa yũre. “Cristore umupeoa yũhũ,” yujujũ ìgũ arĩ pepiquerecũ ta gajirãre ìgũ òaro itamubiricũ ìgũ “Cristore umupeoa yũhũ,” ìgũ arĩrapũ ne duhpihuri arĩbeaa. Eropa arĩ pepimaacãgũre Goãmũ tausome. ¹⁵⁻¹⁶¿Jesu yagu, Jesu yago ñeri dilta erã suhri opacũ ìarã erã bari moocũ ìarã dohpa iiri mũa erãre? “Òaro áríque mũa. Eropirã òaro suhricũque. Òaro bari mera yapi wahgãque,” arĩquererã erã gamerire mũa obiricũ mũa eropa arĩri

ne duhpiburi áríbeaa. ¹⁷Eropirã “Cristore umupeoaa yũhu,” mũa arĩquererã ta ðarire mũa iibiricũ Cristore mũa umupeori ne duhpiburi áríbeaa.

¹⁸Gajigu i yũ wererire igũ peediabiricũ ðõpa arĩnemoboya yũhu igũre. Õarire iibiriqueregũ ta “Cristore umupeoaa yũhu,” arĩraa mũhu. Mũhu ðarire iibigu Cristore mũa umupeorire ðmupiburi áríbeaa. Eropa arĩ pemasibea mũhu. Yũpũ yũ ðari iiri mera Cristore yũ umupeorire ðmũa, arĩnemoboya yũhu igũre. ¹⁹“Goãmũ yujugũ ta àhrimi,” arĩ pepima masa. Mũa eropa arĩ pepicũ ðapũricãa. Eropa árĩquerecũ ta iripẽta mũa Goãmũre yũhribiricũ “Igũ Goãmũ àhrimi,” mũa arĩri duhpiburi áríbeaa. Watẽa sã mũa pepiro dopa ta “Goãmũ ta àhrimi yujugũ ta,” arĩ pepima. Eropirã Goãmũ igũ árĩricũre masima erã. Eropa masirã giĩ naragãma. ²⁰Yujugũ ðarire iibiriqueregũ ta “Cristore umupeoaa,” arĩ pepigu árĩgu pee masibigu àhrimi. “Cristore umupeoaa,” arĩguño gajirãre ðaro iibigu diaye ta Cristore umupeobeami. Õpa arĩ weregũra mũare irire: ²¹Iribojegue Abrahã mari ñecu igũre umupeorire Goãmũ masidiañumi. Eropigu igũ magũre Isaa waĩcũgũre aigã wejẽdoreñumi. “Yũre umupeogu yũre yũhribocumi,” arĩ igũ árĩricũre masima erã. Eropa masirã giĩ naragãmagũ wejẽdoreñumi. Eropigu Abrahã Goãmũ igũ dorediro dopa ta igũ magũre aigã Goãmũre obu igũre wejẽbu iiriñumi. Igũ eropa yũhricũ Goãmũ igũre “Wejẽbita,” arĩñumi. Igũ dorediro dopa ta iibocuricũ ðagũ “Diaye ta ðagũ àhrimi,” arĩ ðañumi Goãmũ igũre. ²²Igũ eropa arĩ ðacũ ire masia mũa: Abrahã Goãmũre umupeogu igũ dorerire yũhriñumi. Eropa yũhriũ Goãmũre igũ umupeorire ii ðmũñumi. ²³Eropigu erã Goãmũ yare erã gojarapũ erã arĩ gojadiro dopa ta eropa wayoro: “Abrahã Goãmũre umupeorũ. Igũ eropa umupeocũ ðagũ “Õagũ àhrimi igũ,” arĩ ðapũ Goãmũ igũre,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũguere. Igũ eropa arĩ ðacũ masirã “Abrahã Goãmũ mera majagũ àhrimi,” arĩñuma masa igũre.

²⁴Eropirã ire masia mũa: “Goãmũre umupeoaa,” arĩgu, igũ ðarire iibiricũ ðagũ Goãmũpũ igũre “Õagũ àhrimi,” arĩ ðabeami. Goãmũre umupeogũpũ diaye ta igũ ðaro iicũ ðagũ “Õagũ àhrimi,” arĩ ðhami Goãmũ igũpũre. ²⁵Eropa ta arĩ ðañumi Goãmũ Rahab waĩcũgore ũa mera ñero iimũridigore. Josué igũ obeonirãre ðaro bocatĩri “Õaro ñajarique,” arĩñumo igo erãre. Eropa iigo erã dujadiacũ igopũ erãre gajĩ mare ðmũñumo erãre ðhaturirã wejẽri arĩgo. Eropa Goãmũ yarãre itamugo Goãmũre igo umupeorire ðmũñumo. Igo eropa iicũ ðagũ “Õago àhrimo,” arĩ ðañumi Goãmũ igore. ²⁶Eropa ta àhraa. Mari dũpũre siporã maricũ ojocaribea mari. Eropiro siporã mariro mari dũpũ duhpiburi dũpũ áríbeaa. Eropa ta “Goãmũre umupeoaa,” arĩquererã ta gajirãre ðaro iibirã mari árĩcũ diaye áríbeaa mari umupeori. Eropiro mari umupeori duhpiburi áríbeaa. Siporã mariro erãre ðhaturirã wejẽri arĩgo. Eropa Goãmũ yarãre itami dũpũ iro dopa ta àhraa.

Mari disiro wiririre wereñumi

3 ¹Goãmũ yare masare buherãre igũ yare erã buhemaacãcũ, erã ðaro iibiricũ ðagũ erã tamerare gajirã tauro dipuwaja moagũcumi Goãmũ. Irire mũa

masia. Eropirã mua mera majarã masare buherã bajarã árĩbita. ²Árĩpeherã mari bajasuburi ñerire iiaa. Yujugũ ñerire ne wereniguibigu Goãmu gamerire õaro iigu ãhrimi igũ. Eropigu gaji ñeri sãre iibeami. ³Mari werenigui queori mera buhecũ õpa ãhrra i: Cabayure igũ disiro comemiji igũ nerore ñehadiuburimijire mari apia igũre majinugacũ iimorã. Eropirã irimiji comemiji mera igũre igũ waborore mari taramajinugua. Irimijigã mirimijigã árĩquerecũ ta irimiji mera igũ dũpũre wacũ iiaa. Eropã ta mari disiro mera miri disirogã árĩquerecũ ta wũaro wacũ iiaa mari. ⁴Dohodiru queorĩnere werenemogũra mũare: Gasiru wũadiru iriru árĩquerecũ ta irirure miruñe turaro weãquerecũ ta autugũpũ miri mijigã mera iriru waborore autumi. ⁵Eropã ãhrra mari werenigui. Mari disiro miri disirogã árĩquerecũ ta baja werenigui wiria. Miri peamegã wũaro ãju wahgũro dopa ta mari disiro mera wũaro ñero wacũ iiaa. ⁶Eropiro mari werenigui peame iro dopa ãhrra. Mari werenigui árĩpeherire ñerire iicũ iiaa marire. Peame ãjũngũro ⁴Dohodiru queorĩnere werenemogũra mũare: Gasiru wũadiru iriru árĩquerecũ ta irirure m dopa ta mari werenigui mera mari õaro árĩbodiore gorowea mari. Mari ñerire wereniguirã watĩ dorero dopa ta eropa iirã iiaa. ⁷Árĩpeherãre nũgũ majarãre waimũrãre, mirimagũ porãgãre, waimũrã paharãre, waire mari masa seyacũ iimasia. Eropirã mari bajarã erãnore masa seyacũ iituhabu. Eropirã erã õaro masa seyacoma. ⁸Erãre masa seyacũ iiquererã ta mari werenigui mera mari basi pee masiri mera werenigui iimasibea. Marriru árĩquerecũ ta irirure mi ejørãre nijiyajaro dopa ta mari disiropũ ne nijiyajabirigohracã. Mari werenigui ñetariari ãhrra. Eropiro ãña gajirãre igũ wejẽro dopa ta marire gajirã sãre ñetariaro wacũ iiaa mari disiro. ⁹Mari disiro mera mari Pagũ mari Opũ Goãmũre mari õaro arĩ werenigui. Eropã wereniguiquererã ta masapũre ñero arĩ werenigui. Goãmũ iro dopa árĩrã igũ ihacũnugunirã árĩquerecũ ta erãre ñero arĩ werenigui mari. ¹⁰Yuju disirorriru árĩquerecũ ta irirure me ta ñeri werenigui sã, õari werenigui sã wiria. Yũ acawererã eropa arĩ wereniguibiricãro gahmea. ¹¹Maugã dipa ohma wiuri gobere yuju gobere õari dihta wiria. Gaji gobere ñeri dihta wiria. Eropirã Goãmũ yarã sãre õari dihtare werenigui gahmea. ¹²Yũ acawererã, iguigu poegu dũcare dũcacũmasibea. Eropiro poegũpũ iguigu dũcare dũcacũmasibea. Eropi maugã dipa ohma wiuri gobere moayuari deco wiricũ, imisĩri deco sã wirimasibea. Eropã ta mari disirore õari werenigui, ñeri werenigui mera wiricũ gamebiricãro gahmea.

Diaye maja masiri õpa ãhrra, arĩ gojañumi Santiago

¹³Yujurãyeri mua mera majarã masirã ãhrima. Eropirã “Gajirã tauro gũa masirã ãhrra,” arĩbiricãporo. Eropã arĩbirã ta õarire iique mua. Eropã õarire iirã diaye ta masirã ãhrra mua. ¹⁴Eropirã gajigu gajinore igũ opacũ ihaturirã, mua ya árĩburi dihtare iidiarã árĩrã, “Goãmũ yare õaro masia gũa,” arĩbiricãque. Mua eropa arĩrã árĩrã gũyarã ãhrra mua. ¹⁵Eropã ñerire pepirã erã ya pepiri Goãmũ ya pepiri árĩbea. Erã pepiri i yeba majarã erã ñero pepiri ãhrra. Erã pepiripũ watĩ ya ãhrra. ¹⁶Masare ihaturirã, erã ya árĩburi dihtare iidiarã eropa

game d̄yasoniguicãma. Árípehleri ñerire iima. ¹⁷Gajirãpũ Goãmũ yare òaro masiri oparãpũ erã tamera eropa iimaacãrã iibeama. Eropirã erã ne game d̄yasobeama. Eropa iirã masa òarã, dorerire òaro yũhrirã, mojomoro iarã, masare itamurã, masare yujuropa iirã àhriima erã. Irirẽ iirã gũyaro mariro iima erã. Eropirã pee masirã gohra àhriima. ¹⁸Eropirã gamequeãro mariro árirã, gajirãre “Gamequeãbiricãrã mari,” arĩ bosarã òarã wacũ iirã iiaa mari masare.

I yeba maja ñerire gamerã, Goãmũre gamebirã àhraa mũa, arĩ gojañumi ìgũ

4 ¹¿Duhpirã mũa game d̄yasori? ¿Eropirã duhpirã gamequeãri mũa? Ñerire ùaribejarã gamequeãdiaa mũa. ²Gajinore mũa gahmea. Eropa gamerã masare wejẽa mũa mũa erã yare emamorã. Eropirã gajigũ gajinore ìgũ opacũ iarã irirẽ mũa burigã gahmea. Eropa gamerã irirẽ aĩmasibeaa mũa. Eropirã irirẽ game d̄yaso gamequeãa mũa. Goãmũre serẽbirã, mũa gamerirẽ bocabeaa. ³Eropirã serẽrã mũa ya áriburi dihtare serẽa mũa mũa gamero dopa ta iiniguicãmorã. Eropa mũa serẽcũ Goãmũ mũa serẽrẽre obeami. ⁴Goãmũre cõarã ùa mũa. I yeba maja ñerire gamerã, Goãmũrẽre gamebirã àhraa mũa. ¿Irirẽ masibeari mũa? Eropigũ i yeba majarã ñerire gamegũ Goãmũre gamebigũ árituhami. ⁵Òpa arĩñumi Goãmũ yare erã gojarapũ: “Goãmũ ìgũ Espĩritu Santore mari mera áribure apimi. Eropigũ Espĩritu Santopũ marire mahigũ ñerire mari ùaribejarire gamesãbeami ìgũ. Eropigũ doero dopa ta marire turaro mahimi erãgue ñerire iiri arìgũ,” arĩ gojañumi iribojeguere. Ìgũ eropa arĩ gojara bu gohra áribëaa. Diaye áriro tiaa. ⁶Eropigũ Goãmũ marire òaro itamumi mari ñerire iibiriburire. Òpa àhraa Goãmũ yare erã gojarapũ: “Yũ tamera gajirãre masi tarinũgaa,’ arìgũre Goãmũ ìhaturimi. Gajigũrẽre ‘Ñegũ bu arìgũ àhraa yũhũ,’ arìgũrẽre Goãmũ itamumi ñerire ìgũ iibiriborore,” arãa ìgũ yare erã gojarapũ. ⁷Eropirã Goãmũre òaro yũhrirã árique mũa. Eropirã watire yũhrìbìricãque. Mũa eropa yũhrìbìricũ ìagũ ìgũrũ mũare duhucãgũcumi. ⁸Goãmũre òaro yũhrique mũa. Mũa eropa iicũ ìgũrũ mũare mahi itamugũcumi. Ñerã àhraa mũa. Eropirã ñerire iinembìricãque. Ñeri sãre gahme, òari sãre gamerã àhraa mũa. Eropirã mũa ñeri iirare bũjawereque. Mũa eropa iicũ ìagũ Goãmũ mũa ñeri iirare cãdijigũcumi. ⁹Mũa ñeri iirare turaro bũjawereque. Eropirã mũa ñeri iira dipuwajare oreque. Mucubirirã áribìricãque. Eropirã mũa ñeri iirare ñero siporãcũ, irirẽ guhyasirĩnãriro pepique. ¹⁰“Ñegũ bu arìgũ àhraa yũhũ,” arĩrã Goãmũre umupeoque. Mũa eropa iicũ ìagũ ìgũrũ mũa ñeri iirare cóagũ “Òarã àhraa,” arĩ ìagũcumi mũare.

Erã acawererãre Jesu yarãre erã basi ñeri quere iidorebirĩñumi

¹¹Yũ acawererã, Jesu yarã árirã, mũa basi ñeri quere iibiricãque. Mũa acawerẽgũre ñeri quere iirã ìgũre dipuwaja moadorediarã árica mũa. Cristo doreripũ masare dipuwaja moadoreri árituhaa. Eropirã masare ñeri quere iirã Cristo ya dorerire òpa arĩrã iica: “Marire òaro dorebeaa Cristo ya. Eropirã mari gamero dipuwaja moadorerã,” arĩrã iica masare ñero werewũarã. Eropa arĩrã Cristo dorerire ñero arĩ wereniguirã dujaa mũa.

Eropirã iri dorerire yuhribirã dujaa. ¹²Masare dorerire ogu, masare beyegu Goãmũ ta àhrimi. Eropigu masare peamegue wabonirãre ïgu ta taumasimi. Eropigu ïgu ta masare peamegue cóãmasimi. Eropirã maripu masare “Ñerã àhriima,” arĩmasibea. Mari acawererãre beyebu Goãmũ dihta àhrimi.

Ñamigãguere dohpa marire waborore masibea mari

¹³Dohpaguere yure peeque mua. Òpa arĩboca mua Goãmũre guñaro mariro: “Dohpagãre o ñamigãre gaji macague árĩrã warãca. Eroguere yuju bojori árĩrã, gajinore dua, asũ iirãca. Eropa iirã wajatarãca mari,” arĩboca mua. Eropa arĩrã árĩrã, yurũre peeque mua. Eropa arĩrãre ire werebu iiaa: ¹⁴Ñamigãguere dohpa marire waborore masibea mari. Imica àhri, mata pehremaaro dopa ta àhraa mari árĩricuri. Imica merogã árĩniguiuri pehrea wahaa. Eropa mari sã merogã árĩniguiuri sĩa warãca. ¹⁵Eropirã òpa arĩ pepiro gahmea mũare: “Goãmũ ïgu gameropẽ árĩrãca mari. Eropirã ïgu gamero mera iirãca mari,” arĩ pepiro gahmea mũare. ¹⁶Mũarũ “Dohpaguere mari gamero òpa iirãca,” arĩniguiraa mua Goãmũre guñaro mariro. Eropa arĩ wereniguirã ñerire iirã iiaa mua. ¹⁷Eropirã òarire mari iiburire masiquererã ta irire iibirã ñerire iirã iiaa mari.

Doberi oparãre wereñumi Santiago

5 ¹Doberi oparã mua dohpaguere peeque yure. Puhruuguere mua ñero tarirãca. Eropirã gaguiniguĩ orerãca mua. ²Mua doberi boapehrea waroca. Eropiro mua suhrire surirã sã bapehocãrãcoma. ³Mua niyerure mua wũaro dibura ne duhpiburi árĩbeaa. Mua eropa dibucũ ïagu mua niyerure mahicũ masimi Goãmũ. Eropirã niyerure mua mahira dipuwaja ñero tarirãca. Iri dipuwaja peamegue warãca. ⁴Mua ya poerire mohme corerãre wajayebaa mua. Eropirã mua erãre gũyaa. Eropigu erãre mua wajayebirira niyerure ïagu, mua gũyarare masimi Goãmũ. Mũare mohme corerã wajaseadiarã, gaguiniguima erã. Erã eropa arĩ gaguiniguicũ mari Opũ turatarigu peemi erãre. ⁵I yebaguere baja doberi mera árĩricua mua. Árĩpeherrerire oparã mua gameri dihtare mua ñaribejarire iiaa mua. Eropirã wũagu wecu erã òaro ejogu iro dopa árĩricua mua. Eropirã wũagu wecu ïgu diserecũ ïarã ïgure erã wejẽburi gorogue aĩ wahgãma. Eropa ta mua sãre wũaro mua opara puhru mũare ïgu dipuwaja moarogue aĩgãgũcumĩ Goãmũ mũare. ⁶Òarãre peresu iidore wejẽdorebũ mua erãre. Mua eropa iicũ erãpũ duhri wiriamasibirama.

Cristo ïgu dujariborore òaro coredurepũ marire Santiago

⁷Eropirã yũ acawererã, mari Opũ Cristo ïgu i yeba ïgu dujariborore òaro coreyuque. Pohe opũ ïgu oterĩ dũcacũburisubure ïgu òaro corero dopa ta òaro coreyuque Cristo dujariborore. ïgu oteriguere “Deco ariporo,” arĩgu ïgu pohere òaro puhriburire òaro cohremi ïgu. ⁸Eropa ta mua sã òaro coreyuque. Mari Opũ ïgu dujariboro merogã dũhyaa. Eropirã Goãmũre eropa guñaturaniguicãque mua. Eropirã eropa coreniguicãque mua.

⁹Yñ acawererã, mña basi ðyasobiricãque Goãmñ mñare dipuwaja moabiriboro dopa. Eropirã ire guñaque mña. Dipuwaja moabu ïgu ðujariboro merogã ðuhya. ¹⁰Yñ acawererã, ñero tariquererã ta yujuro bojeque Goãmñre cóãro mariro. Goãmñ yare weremñtanirã mñra erã Goãmñ ya áriburire iirã ñero tariquererã duhubirimññuma. Erã duhubiridiro dopa ta duhubiricãque mña sã. ¹¹Eropirã ire guñaque mña. Ñero tariquererã ta Goãmñre duhubirãre Goãmñ ðaro iigñcumi. Iribojegue majagñ Job waicñgure peeñ mña. ïgu ñero tariqueregñ ta Goãmñre duhubiriñumi. Eropigñ ïgu ñero tarira pñhrñ, Goãmñ ïgñre ðaro iinñumi. Goãmñ mari Opñ marire ðaro mojomoro ïagu áriñgñ eropa iinñumi ïgñre. Iri áripehrerire masia mña.

¹²Yñ acawererã ire masique. Õpa arñma waïpeo piyurã: “Ûmaro majagñ mera ðiaye arirã iiaa,” arñ waïpeoma masare peedorerã. Erã iro dopa arñ waïpeo piyubiricãque. Ire mñare turaro dorea. Mña gajirãre wererã, ðaro ðiaye wereque erãre gñyaro mariro. Arñnemopeobiricãque. Eropa mña ðiaye werecñ ïagu Goãmñ mña gajiropa arñra dipuwajare dipuwaja moasome.

¹³Mña mera majagñ ñero tarigñ áriñgñ, Goãmñre serẽporo ïgu. Gajigñ mucubirigñ áriñgñ Goãmñre mucubiriri mera bayaporo. ¹⁴Mña dorecñrã, Jesu yarã oparãre sihubeoque mña. Mña eropa sihubeocñ erãpñ mñare ðyñ mera sñrãcoma. Eropa iirã Goãmñre mari Opñre mña dorecñrare serẽbasarãcoma erã. ¹⁵Eropa arñ serẽbasarã “Mari serẽro dopa ta ïgu iigñcumi,” erã arñ pepicñ mñare dorecñrãre Goãmñ itamugñcumi. Eropa ïgu mñare ðarã wacñ iigñcumi mari Opñ. Eropigñ mña ñeri iira dipuwaja mña dorecñrã áricñ ïarã mñare serẽbasarãcoma. Erã eropa serẽbasacñ ïagu mña ñeri iirare cãðijigñcumi Goãmñ. ¹⁶Eropirã mña mera majarãre mña ñeri iirare game pepñri weretarique. Eropirã mña basi Goãmñre game serẽbasaque. Mña eropa arñ serẽbasacñ mña serẽbasanirãre Goãmñ taugñcumi. Õarire iirã mña áricñ Goãmñre mña turaro serẽbasadiro dopa ta iigñcumi Goãmñ. Eropiro mña erãre serẽbasari bu áriñri áribeaa. ¹⁷Goãmñ ya weremñtadigñ mñrñ Elia mñrñ mari iro dopa masñ áriññumi. Eropigñ masa ñero iira dipuwaja “Deco aribiricãporo,” arñ turaro serẽññumi Goãmñre. ïgu eropa arñ serẽcñ ðhre bojori gohra gaji bojori deco deco aribiriyoro i yebaguere. ¹⁸Eropigñ dipaturi Goãmñre deco ïgu aridore serẽcñ deco mereyoro daja. Eropiro dipaturi i yebaguere yucñ buñ ðuca ðucacñyoro. Eropiro Goãmñre mari serẽri bu áriñri áribeaa.

¹⁹Yñ acawererã, mña mera majagñ Goãmñ yare ðiaye maja áriñre duhudigñ Goãmñ yare dipaturi ïgu gameborore ïgñre wererã, ðaro iirã iiaa mña. ²⁰Eropirã ire masique mña: Goãmñre duhudigñre Goãmñre dipaturi gamecñ iirã, peamegue wabodigñre taricñ iirã iica mña. Eropigñ baja ïgu ñeri iirare Goãmñ cãðijicñ iirãca mña ïgñre.

1 San Pedro

Jesu gaji macari waniräre gojabeoñumi Pedro

1 ¹Yũhũ Pedro Jesucristo ïgu buhedore apidigu ta ähraa. Eropigu mũare yoaro maja macarigue waniräre, Ponto yebague waniräre, Galacia yebague, Capadocia yebague, Asia yebague, Bitinia yebague wanirä säre mũare áripehreräre gojabeogũ iiaa yũhũ. Mũare õadore gojabeoa yũhũ. ²Negohraguere Goãmũ mari Pagũ “Õpa iigũra,” ïgu arĩdiro dopa ta mũare beyerũ. ïgu beyera pũhũ ïgu Espĩritu Santo mera mũare Goãmũ yarä árĩmoräre acurũ. Õpa ta acurũ ïgu Jesucristore õaro yũhrimorä mũa árĩboro dopa. ïgu di cóaro mera ñerire coenirä mũa árĩboro dopa iipũ. Eropirä Goãmũ ïgu mahiri mera õaro árĩque mũa.

Jesu yarä árĩrã marire umarogue ïgu aigãborore corerã iiaa mari, arĩ gojañumi Pedro

³⁻⁵Goãmũ marire turaro mojomoro ïagu, Jesucristo siridigu ïgu masa mũriaro mera marire õarã gohrotocũ iimi. Eropa iigu ïgu gohrotori mera Goãmũ porã ta wahaa mari. Eropa warã ïgu mera eropa mari õaro árĩniguicãborore õaro masia mari. Eropigu mũare ïgu õari opaburire odiagu mũare coregu iimi. Iri mũare ïgu oburi ne pehresome. Eropigu ïgũre mũa umupeoräre Goãmũ ïgu turari mera mũare ihadibugu, taricũ iigũcumi. Pehrerinũ árĩcũ mũare ïgu taurare masicũ iigũcumi ïgu. Eropirä ïgu marire õaro mojomoro ïacũ ïarã, ïgũre Goãmũre mari Opũ Jesucristo Pagũre “Õagu, turagu ährimi,” arĩ umupeoro gahmea marire.

⁶Eropa ïgu taumorã árĩrã bũrigã mucubiro gahmea. Mero i yeba mũa árĩropẽ, bajasuburi mũa ñero tariquererã ta bũrigã mucubiro gahmea. ⁷Eropa ñero tariquererã ta Goãmũre cóãbirã mũa árĩrã “Queoro Jesucristore umupeoa gũa,” arĩmasia mũa ïgũre. Mũa ñero tariquererã Jesucristore umupeoniguicũ mũa umupeoripũ yuju diaye árĩbeaa. Eropigu mũa ñero taricũ ïagu “¿Árĩro ta mũa yũre umupeori?” arĩ queoñagu iimi Goãmũ mũare. Mũa eropa ñero tarirã diaye ta Cristore õaro umupeoniguicũ “Õaro iiaabũ mũa,” arĩgũcumi Cristo mũare. Eropigu Jesucristo dujarigu mũa ïgũre õaro umupeoniginiräre õaro ïagũcumi mucubiriri mera.

⁸Īgure Jesucristore ĩabiriquererā mahia m̄ua. Eropirā dohpaguere ĩgure ĩabiriquererā ta ĩgure “Diaye ta iigu āhrimi,” arī umupeoa. Eropa umupeorā turaro mucubiria m̄ua. M̄ua eropa mucubirirā m̄ua Goām̄u pohro mucubiriboro dopa ta mucubiria. M̄uare eropa mucubiricū iimi Goām̄u. Eropirā turaro mucubiria. ⁹Eropigu Goām̄u m̄uare peamegue wabonirāre taricū iigucumi m̄ua ĩgure ōaro umupeoro mera.

¹⁰Goām̄u ĩgu masare eropa tauborore iribojegue Goām̄u yare werem̄htanirā irire masidiarā serēpi ĩam̄riñuma. ¹¹Cristo ĩgu ñero tariborore, ĩgu s̄iridigu masa m̄uriaborore, ár̄ipehrerā tauro opu ĩgu ár̄iborore erā ero coregue ta werem̄htañuma. Jesucristo ĩgu Esp̄iritu Santo ĩgu itamuri mera eropa wereñuma erā. Erā eropa werem̄htaquererā erā wererare masibiriñuma. Eropirā erā wererare ōaro masidiarā serēpi ĩam̄riñuma erā Goām̄ure. ¹²Iri erā werera Jesucristo ariburi erā ya ár̄iburi ár̄ibiriyoro. Mari ōaro ár̄iburi ár̄iyoro. Irire erāre masicū iĩnumi Goām̄u. Eropirā dohpaguere umarogue obeodigu Esp̄iritu Santo ĩgu itamuri mera ōari buherire m̄uare ḡua werea. Iribojegue m̄ua ya ár̄iburire erā werem̄htara iri ta ár̄icāro tiiaa dohpaguere ḡua m̄uare wereri. Iri buherire anyua s̄a b̄urigā masidiariñuma.

Goām̄u marire ñeri marirā ár̄idoremi, arī gojañumi Pedro

¹³Eropirā ōarire guña masi ár̄iyuque m̄ua. Eropirā guhyadiaro ár̄ique. Cristo ĩgu dujaricū Goām̄u m̄uare ĩgu ōaro tauborore guñaque. Eropirā irire ōaro mucubirim̄htarā coreque. ¹⁴Iribojegue Goām̄ure masinibirāgue ñerire uaribejarā ár̄im̄rinirā ár̄irib̄u m̄ua. Dohpaguere irire iibiricāque. Eropirā majirā erā pagu sumarāre ōaro yuhriro dopa ta Goām̄ure ōaro yuhrique daja. ¹⁵Eropirā ĩgu yarā ár̄im̄orāre m̄uare sihubeodigu ñeri marigu ĩgu ár̄iro dopa ta m̄ua s̄a ñeri marirā ta ár̄ique. Eropirā ōari dihtare iirā ár̄ique. ¹⁶Eropa ta arī gojañuma Goām̄u yare erā gojarapūgue: “Ñeri marigu āhraa yuh̄u. Yu eropa ár̄icū m̄ua s̄a ñeri marirā ár̄ique,” arīmi Goām̄u, arī gojañuma.

¹⁷Īgu Goām̄u mari Pagu yujurāyeri ár̄ipehrerā erā iirare ĩagu yujuro mera beyemi ĩgu erāre. Īgu eropiigu ár̄icū ĩgure “Ah̄u,” ar̄idiarā ōaro iiquenerire uaribejarā ár̄im̄urine. I yeba m̄ua ár̄iropē guhyadiaro mera ōaro iique m̄ua. ¹⁸M̄ua ñecu sumarā m̄ura erā ár̄iric̄uri ne duhpiburi ár̄ibiriyoro. M̄ua s̄a erā iidiro dopa ta iinirā m̄ua ár̄iquerecū ta Cristo m̄uare ĩgu yarā ár̄im̄orāre iimi. Mari wajamorire ĩgu wajayebasaboro dopa ta mari ñeri iirare c̄ad̄ijiborore mari ñeri iira dipuwajare wajayebasami. Irire ōaro masia m̄ua. Eropa wajayebasagu ĩgu niyeru mera, oro mera wajayebasabirimi. Niyeru, oro s̄a dederea waroca. ¹⁹Īgu di cóāra mera ta wajayebasami mari ñeri iira dipuwajare. Ovejagā erā Goām̄ure obodigu ōagu ĩgu ár̄idiro dopa ta Jesucristo ōagu ñeri marigu ár̄idigu arīmi. ²⁰Iribojeguere i yebare ĩgu ĩhac̄unuguboro coregue Jesucristo ĩgu eropa waborore masituhap̄u mari Pagu Goām̄u. Dohpaguep̄ure pehrerin̄u coregā ár̄icū, Cristo s̄iribasami m̄uare m̄ua ya ár̄iburire. ²¹Eropirā Jesucristo ĩgu itamuro mera Goām̄ure umupeoa m̄ua. Goām̄ur̄u Cristore s̄iridigure masudigu arīmi. Eropigu ĩgure umarogue apigu,

áripehreräre ïgure umupeocũ iipũ mari Pagũ. Ìgũ eropiicũ ïgure mari Pagure “Diaye ta ïgũ áhrimi,” arí umupeoa mũa. Mũa eropa umupeocũ ôaro iimi mũaare. Eropirã mũa ïgũ mera ôaro áriniguiborore ôaro masia mũa.

²²Ôari buherire diaye majare yũhrirã mũa ñerire duhunirã áhraa mũa. Eropa árirã, diaye ta mari acawerã Jesu yarãre mahi umupeomasia mũa. Eropirã mũa mera majarãre mũa siporãri mera turaro mahi umupeoque. ²³Mũa dipaturi masa dehyoaro dopa ta Goãmũ porã wahabũ mũa. Mari pagũ sũmarã mera masa dehyoanirã árirã, pũhrũ sírĩa warãca. Iri iro dopa áribeaa Goãmũ porã mũa wacũ. Goãmũ mera áriniguiçãrãca. Goãmũ ïgũ buheri mera ïgũ porã wahabũ mũa. Iri buheri pehrebiriburi buheri marire Goãmũ mera eropa áriniguiçũ iiaa. ²⁴Ôpa áhraa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Áripehrerã masa taa iro dopa wahama. Eropiro ôari erã opari sã gori iro dopa áhraa. Taa masa, sírĩa waha. Gori sã masa, sírĩa waha.

Iri taa iro dopa ta mari masa sã waha. ²⁵Mari Opũ ya buheripũ ne pehresome. Ìgũ arĩdiro dopa ta eropa waroca, arí gojañuma. Iri buheri mũaare erã werera ôari buheri ta Jesucristo marire tauburi buheri ta áhraa.

2 ¹Eropirã áripehreri ñeri iirire, erã pũrũpũ erã ñero ii corerire, gajirã gajinore opacũ ïhaturirire, gajirã ñeri quere moarire, irire duhuque mũa. ²⁻³Mari Opũ mũaare ôaro ïgũ iirire dabero masituhaa mũa. Eropirã ne masa dehyoarãgã apĩcore erã gamero dopa ta mũa sã ôari buherire Goãmũ yare turaro gameque. Eropa ïgũ yare gamerã mũa ïgure mũa guñaturanemorãca. Ìgũ yarã ôaro pee masirã árirãca.

Cristo ojocaricũ ïgũ utãye iro dopa áriũgũ áhrimi, arí gojañumi Pedro

⁴Cristo ojocaricũ ïgũ utãye iro dopa áriũgũ áhrimi. Masa Cristore gamebirima. Erã gamebiriqerrecũ Goãmũpũ ïgũ Pagũpũ ïgure beyedigũ árimĩ. Ôatariagũ áhrimi. Ìgũ eropa áriũgũ áricũ ïgure gameque. ⁵Eropirã mũa Jesu yarã árirã mera Goãmũ áhrimi. Eropirã yujuro mera ïgũ yare ôaro iirã árique mũa. Ìgũ ya áriburire mũa iimorãre beyedigũ árimĩ. Eropirã mũa Jesucristo itamuri mera ïgũ yare ôaro iirã ïgũ Goãmũre mucubiricũ iiaa. ⁶Ôpa áhraa Jesucristore Goãmũ yare erã gojarapũ:

Cristo utãye iro dopa yũ beyedigũ áhrimi. Eropigũ ôatariagũ áhrimi. Ìgũ mariro yaharã wamasibeama. Eropigũ ïgure Jerusalengue dohpague apigũ iiaa. Ìgũ masare ôaro áricũ ïgũcumĩ. Eropirã ïgure umupeorã mucubiriniguirãcoma, arĩmi Goãmũ, arí gojañuma Goãmũ yare weremũhtanirãgue.

⁷Ìgure umupeorãpũ “Ôatariagũ áhrimi,” arĩrãcoma. Ìgure umupeobirãpũ ñero warãcoma. Erãre ôpa áhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue:

Ihĩ Cristo utãye iro dopa ta Goãmũ beyedigũ áhrimi. Ìgũ Goãmũ beyedigũ áriqerrecũ masa ïgure gamesome. Ìgure gamebiriqerrecũ Goãmũ ïgure opũ acumi áripehrerãre dorebure, arí gojañuma.

⁸ Õ sãre arãa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Ïgũ utãye iro dopa árigũre gamebirã dederea warãcoma, arĩ gojañuma iribojequere.

Eropa gojarã Jesucristore masa gamebirurire õpa arĩ gojamũhtañuma. Erã ïgũre gamebirã Goãmũ ya buherire yuhribirima. Cristore gamebirã, ïgũre tarinũgarã, Goãmũ pohrogue ejasome erã. Erã eropa waborore apipũ Goãmũ erãre.

Õpa áhrima Goãmũ yarã, arĩ gojañumi Pedro

⁹ Mũarũ Goãmũ ïgũ beyenirã áhrra. Ïgũ mari Opũ ïgũ yarã pahia ïgũ yare itamurã áhrra mũa. Eropirã ïgũ ya curu majarã ñeri marirã Goãmũ yarã ta áhrra mũa. Eropigũ mũare naitãaro áribonirãre boyoropũ árimorãre, ñerire iibirimorãre, õaripũre iimorãre aĩdigũ árĩmi mũare. Eropa ta aĩdigũ árĩmi Goãmũ mũa ïgũ õarire ïgũ õaro iirare gajirãre weremorãre. ¹⁰ Ero coregue duhpimorã áribirimũriribũ mũa. Dohpague tamerare Goãmũ yarã áhrra mũa. Ero core mũare mojomoro ïabupũ marinimi mũare dohpa. Dohpaguepũre mũare Goãmũ mojomoro ïagũ áhrimi.

Goãmũ yare iirã árĩque mũa, arĩ gojañumi

¹¹ Yũ mahirã, mũa i mũmũre wari masa iro dopa áhrra dohpague. Goãmũ pohro wamorã ta áhrra. Mũa eropa árĩrã árĩcũ, ire turaro werea mũare: Mũa ñeri uaribejarire iibiricãque. Iri ñerire uaribejarã, ñerã warã ica mũa. ¹² Goãmũre gamebirã watope árĩrã õaro iirã árĩque mũa gũare werewũari arĩrã. Mũa eropa iirã árĩcũ mũare dohpague ñero werewũadiaquererã mũa õaro iirire masirãcoma erã. Eropa masirã erã Goãmũre “Õagũ, turagũ áhrimi,” arĩrãcoma. Õpa ta arĩrãcoma Cristo ïgũ i yebague ïgũ dujaricũ.

¹³ Mari Opũ yare iirã árĩrã õ majarã oparã sãre yuhrique mũa. I yeba majagũre mũa árĩpehrerã tauro opũ árigũre ïgũ sãre yuhrique. ¹⁴ Goãmũ erã oparãre apipũ tarinũgarãre dipuwaja moamorãre. Eropigũ õaro iirãre “Õaro iibũ mũa,” arĩdoregũ apipũ erãre. Ïgũ eropa apicũ erãre yuhrique mũa. ¹⁵ Mũa õaro iicũ ïarã, pee masibirã erã sihajaro mũare weresãdiaquererã ta weresãmasibeama. Eropigũ mũa õaro iicũ gahmemi Goãmũ.

¹⁶ Mũa ñecu sũmarã árĩricũri doca árinirãre Goãmũ mũare taidigũ árĩmi. Eropa taunirã árĩquererã ta, “Gũare doreri mara. Eropirã gũa ñerire iirãca,” arĩ pepibiricãque ñerire iiri arĩrã. Eropirã “Goãmũ pohro majarã áhrra gũa,” arĩ pepique mũa. Eropa arĩ pepirã ïgũ dorerire iique mũa. ¹⁷ Árĩpehrerã masare mahi umupeoque. Mari acawererã Jesu yarãre mahi umupeoque. Goãmũre gũhyadiaro ïaque. I yeba majagũ opũ sãre umupeoque.

Cristo ñero tarigũ ïgũ yujuro bojediro dopa ta yujuro bojeque mũa sã, arĩ gojañumi Pedro

¹⁸ Mũa pohro majarãre weregũ iiaa dohpague. Mũa õaro umupeori mera mũa oparãre yuhrirã árĩque. Õarã, mũare õaro iirã mera dihtare yuhrirã áribiricãque.

Mua mera guarã sãre yuhrique mua. ¹⁹Mua ñero iibiriquerecũ, muare erã dipuwaja moabocoma. Erã eropa dipuwaja moarare Goãmũ ãgu gamero dopa ta irire mua yujuro bojecũ “Ôaro iiabũ mua,” arĩgucumi Goãmũ muare. ²⁰Mua ñero iira wajaru erã muare dipuwaja moasũcũ irire mua yujuro bojequerecũ Goãmũ “Ôaro iiabũ mua,” arĩsome. Mari ôaro iiquererã erã dipuwaja moasũcũ irire mari ôaro mera guaro mariro árĩcũ yujuro bojecũ Goãmũ marire ôaro ihasuagucumi. ²¹Eropa iimorãre ãgu yarã árĩdoremi Goãmũ muare. Cristo sã mua ya árĩburire ñero tarimi mua ãgure iħacũboro dopa. ²²ãgu ne ñero iibirimi. Eropĩgu ne gũyabirimi. ²³ãgure turicũ, ãguru erãre ne turi gamebirimi. ãgure erã ñero iiquererã ta “Muare ñero iigura,” ne arĩbirimi ãgu. Eropĩgu “Ahũ queoro dipuwaja moagu aħrimi. ãgugue amugucumi,” arĩ pepĩnumi ãgu. Eropirã mari sãre ãgu iidiro dopa ta iiro gahmea. ²⁴ãgu Cristo ãgu basi crusague mari ñeri dipuwaja sĩrimi. Eropa sĩrimi dipaturi mari ñerire iibiriboro dopa, Goãmũ gameripũre mari iiboro dopa. ãgu ñero camicũmi marire peamegue wabonirãre marire taricũ iibu. ²⁵Oveja erã dedereboro dopa ta mua sã peamegue dederebonirã árĩribũ. Dohpaguepũre Cristore umupeorã ãgu yarã wahabu pare. Eropĩgu ovejare iħadibugũ iro dopa Cristo muare iħadibumi. Mua siporã mera dederebiriborore ôaro iħadibumi.

Mojoto dirirãre ôpa iiro gahmea erãre, arĩ gojañumi Pedro

3 ¹Eropĩgu pohro majarãre yũ dorediro dopa ta mua marasã nomere doregura. Mua mararu sũmarãre ôaro yuhrique erã Goãmũ buherire erã gameboro dopa. Yujurãyeri mua mararu sũmarã Goãmũ buherire gamebirã aħrima. Erãre mua yuhricũ iãrã Goãmũ ya buherire gamebocoma erã. Eropirã iri buherire mua erãre werebiriquerecũ ta ãgu yare gamebocoma erã. ²Eropa ta gamebocoma mua erãre ôaro iirire, mua umupeori sãre iãrã. ³Mua nome, mua poarire wũapuwea seapatanirã nome, oro dari bũyanirã nome, ôari suhri sañanirã nome árĩdiarire guñabiricãque mua. Mua ya dũru masare iħasuacũ iibiricãque. ⁴Eropa iibirã ôpa iique. Mua pepiri ôaro árĩcũ guñaque. Eropirã mua guhyadiarã nome iro dopa gajirãre nijiyajaro mera iirã nome árĩque. Guhyadiaro mera weretamurã árĩrã ipũre masare iħasuacũ iique. Iripũ peħresome. Iri ôatariari aħraa Goãmũ iacũ. ⁵Ôpa ta iimurĩnuma iribojegue majarã nome Goãmũ yarã nome. Erã nome Goãmũre umupeorã nome árĩrã, erã mararu sũmarãre ôaro yuħrimurĩnuma. ⁶Eropa Sara igo marapũre Abrahãre ôaro mera yuħrimurĩnumo. Eropigo ãgure “Opũ,” arĩ piyumurĩnumo. Eropirã mua ôaro iirã nome árĩrã, gũiri marirã nome árĩrã, Sara árĩdiro dopa aħraa mua. ⁷Ôpa ta mua mararu sũmarã sã mua marapo sãre ôaro iique. Erã nome mari mũma iro dopa turarã árĩbeama. Eropirã umupeori mera ôaro iique erã nomere. Goãmũ árĩpeħrerinuri ãgu mera mari árĩniguiborore ãgu muare odiro dopa ta ogucumi erã nome sãre. Erã eropa árĩmorã árĩcũ erã nomere ôaro iique. Goãmũre mua serẽrĩre ãgu yuħriboro dopa erã nomere ôaro iique mua.

Õaro erã iiquerecũ ta gajirã erãre erã ñero iirire werepũ Pedro

⁸I mera weretugura: Mũa áripehrerã yujuro mera õaro áriique. Eropirã mũa mera majarãre õaro mojomoro iarã áriique. Mũa acawererã Jesu yarãre pepũri majarã game umupeoque. Eropirã õaro iique erãre. Eropirã “Gajirãre masitaugu ãhraa,” arĩ pepibirã erã gamero dopa ta iique. ⁹Gajirã mũare erã ñero iicũ erãre ñero ii gamebircãque. Mũare erã turicũ erãre turi gamebircãque. Mũare erã eropa iiquerecũ ta õaro iique erãre. Eropirã õaro yuhrique erãre. Iirire iimorãre ta apimi Goãmũ mũare õaro iibu. ¹⁰Eropa ta ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Mũa õaro mucubiriri mera árdiarã ne ñero wereniguibircãque. ¹¹Áripehreri ñeri iirire duhcãque. Ôaripũre iique. Game mũa basi ihaturiro mariro áriique. Iirire turaro iique. ¹²Ôarãre mari Opũ eropa ihadibuniguicãgu iimi. Eropigu ãgũre erã serẽrire eropa peeniguicãgu iimi. Ñero iirãpũre ãgu gamebeamĩ, arĩ gojañuma Goãmũ yare gojarapũgue.

¹³Ôarire mũa turaro iidiacũ gajirãpũ mũare ñero iidiaquererã ta ne yujuro bojesome. ¹⁴Õaro mũa iiquerecũ ta mũare erã ñero iicũ ãagu Goãmũpũ mũare õaro iigũcumi. Eropirã mũare ñero iidiarãre, “Mũare wejẽrãca,” arĩrãre guibircãque. Eropirã bujawerebircãque. Iirire pee guñaricubircãque. ¹⁵Eropirã mũa Cristore “Gũa Opũ áhrimi,” arĩ pepirã, umupeoque ãgũre. Eropirã Cristore mũa umupeorire, Goãmũ mera mũa áriborore, gajirã mũare serẽpibocoma: Erã mũare serẽpiboro core erãre yuhriburire õaro guñayuque. Eropa erãre yuhrirã nijiyajaro mera, õaro umupeori mera wereque erãre. ¹⁶Ôarã áriique. Eropirã “Ñerire iiaa,” arĩ pepisome mũa. Eropirã Cristo yare mũa õaro iirã áricũ gajirã mũare ñeri quere moarã guhyasiuro warãcoma. ¹⁷Ñerire mari iira dipuwaja mari ñero taricũ õabeaa marire. Eropiro Goãmũ gamecũ õarire mari iira dipuwaja mari gajirã mera ñero taricũ õapũrica iri tamera.

¹⁸Eropa ta ñero tarimi Cristo. Yujusubu ta áripehrerã ñeri dipuwajare sĩrimi ãgu. Ôagu árimi. Eropa áriũgũ ñerã mari áricũ mari ya áriborore ñero tarimi ãgu. Ñero tarimi ãgu Goãmũ yarã mari wacũ iibu. ãgu sĩria wami. Eropa sĩriquerẽcũ ta ãgu siporã ojocariyoro. ¹⁹Eropigu ãgu siporã mera sĩrinirã mũa erã dipuwaja moaburire corerã erã pohrogue Goãmũ yare werepũ erã siporãrire. ²⁰Erã mũrapũ iribojegue Goãmũre yuhribirimũriñuma. Irisubuguere Noé ãgu áriřasubuguere, wũadiru dohodirure dohogũ iĩñumi. Iirirure ãgu dohorisubu Goãmũre yuhribirinirã mũa erã yuhricũ gamerĩñumi. Eropigu erã yuhriborore yoari boje dipuwaja moabigu corerĩñumi Goãmũ. Yuhribirimũriñuma. Eropigu erãre dipuwaja moañumi. Eropirã bajamerãgã ocho dihta dia miririñere tariwereñuma. ²¹Miricũ erã taridiro dopa ta marire wãyecũ peamegue wabonirãre mari tariborore ihmua. Deco mera marire wãyecũ mari dũpũre mari guhřarire tu coero dopa áribeaa. Marire wãyecũ ñeri marirã mari áriborore Goãmũre mari serẽa. Eropirã Jesucristo ãgu masa mũariara mera peamegue wabonirã taria mari. ²²ãgu Jesucristo umarogue wadi árimi Goãmũ mera dorebu. Eropigu ãgu anyua tauro, umaro majarã oparã tauro, áripehrerã dorerã tauro erãre doregu áhrimi.

Cristo yarã árirã òarire gohrotonirã árirãca, arí wereñumi

4 ¹⁻²Mari ñero tarirã mari ñero iirire duhucãa mari. Eropa duhucãrã mari dipaturi mari ùaribejarire iibeaa. I yeba mari áríropê Goãmũ gamerire iiniguirãca. Eropirã Cristo ïgu ñero tarigu ïgu güibiridiro dopa ta mua sã ñero tariborore güibiricãque. ³Iribojegue Goãmũre gamebirã erã ñerire ùaribejadiro dopa ta iimuriyoro mua. Guhyasíriro mariro ñerire iirã, ñeri ùaribejarire iirã, mereri bosenuri iirã, Goãmũ dorerire tarinugarã, goãmarã wéanirãpũre umupeorã iimuriyoro. Eropirã iripêta iri ñerire iipurumujucãque pare. ⁴Eropirã erã mũraro ta iirãpũ mua dohpaguere iri ñerire erã mera iibiricũ ïarã erãpũ ïha ùca wahama. Eropirã erã mũapũre ñero wereniguirã, querere goroweoma. ⁵Erã eropiicũ ïagu erã ñeri iirare Goãmũpũ serêpi ïagu, weretaridoregũcumi erãre. ïgu ojocarirãre, sîrinirã sãre beyebu àhrimi. ⁶ïgu eropa beyebu árigũ erã sîrinirãpũre òari buherire werepũ Goãmũ mera erã òaro árinigüborore. Eropirã i yebare erã árípehrerã masa iiro dopa sîrinirã áríquerecũ Goãmũ ïgu mera erã òaro árinigüborore werepũ erãre.

⁷Pehreburinũ merogã duhyaa. Eropirã òaro pee masirã árique. Eropirã Goãmũre serênigüicãque. ⁸Gajirãre mari òaro mahirã baja gajiropa erã marire ñero iiquerecũ ta eropa ïacãa mari. Eropirã mua mera majarãre burigã umupeo mahinigüicãque. ⁹Mua mera majarãre mucubiriri mera mua ya wirigüe ñajaridoreque. ¹⁰Goãmũ ïgu yarã nũcũre ïgu yare mua mohmemasiburi nũcũre apimi. ïgu eropa apicũ mua iimasiro dopa ta mua mera majarãre irire òaro itamuque. Goãmũ mua nũcũre mua ïgu yare mohmemasiburi nũcũre apimi. ïgu apirañe mera gajirãre òaro itamurã, Goãmũ ïgu apidiro dopa ta òaro iirã iiaa mua. ¹¹Eropirã mua òaro wererã árirã, Goãmũ ïgu werebodiropã dopa ta òaro wereque mua sã. Masare itamurã árirã, Goãmũ ïgu apira turari mera gajirãre itamuque. Árípehreri mua iira nũcũ Goãmũre masa erã umupeoboro dopa irire iique. Jesucristopũ mua irire iicũ itamugucumi. ïgure árípehrerinuri umupeoque. “Òagu, turagu àhrimi,” aríro gahmea árípehrerãre. Eropa ta aríporo.

Jesu yarã erã áríri dipuwaja erã ñero taririre were gojañumi Pedro

¹²Yũ mahirã, dohpaguere ñetariaro tarirã, “Gajiropa aríro wãca yũre,” arí guña iibiricãque. Mucubirã árique. ¹³Bujawerebirã ta mucubirãpũ árique. Eropirã “Cristo ïgu ñero taridiro dopa ta gua sã eropa ta wahaa,” arí mucubirique mua. Eropa mucubirã Cristo ïgu òarire ïgu ïhmugũ dujaricũ mua turaro mucubirãca. ¹⁴Cristo yarã mua áríri dipuwaja gajirã mũare erã turicũ Goãmũ ïgu Espíritu Santo ïgu òagu mua mera árigũ iimi. Eropirã òaro mucubirã ãhraa mua. ¹⁵Eropirã masare wejêra waja dipuwajacũrã, yajara waja dipuwajacũrã, ñero iira waja dipuwajacũrã, gajiropa arí goroweora waja dipuwajacũrã áribiricãque. Iri dipuwaja mua ñero taricũ ñehe ãhraa. ¹⁶Cristo yarã mua áríra wajapũ ñero taricũ òhaa. Eropirã Cristo yarã mua áricũ ïha

ñero iima mũare. Erã eropiicũ ɣũhyasĩribiricãque. Ñero tariquererã ta Cristo yarã mũa áriĩre mucubirĩã, Goãmũre “Õhaa,” arĩ umupeoque mũa.

¹⁷Goãmũ ĩɣũ yarã erã iirare ĩɣũ beyerisubu áriĩro iiaa dohpaguere. Áriĩpehrerã mari ĩɣũ yarã mari iirare iħa serẽpimũhtagũcumi. ĩEropa marire serẽpimũhtagũ dohpa iigũcuri ĩɣũ yarã áriĩbirãpũre mũa pepicũ? Ĩɣũre yũhribirinirãpũre turaro dipuwaja moagũcumi. ¹⁸Eropirã õarã ĩɣũ yarã eropa ñero tarira pũhrũ Goãmũ erãre tau erãre ĩɣũ pohro aĩagũcumi. Goãmũre gamebirãpũ ñetariaro tarirãcoma. Eropirã dederea wa peamegue warãcoma. ¹⁹Eropirã Goãmũ ĩɣũ gamecũ mũa ñero tarirã áriĩã, õarire mũa iirare duhubiricãque. Eropirã mũare iħacũnugudigũre mũare ne duhubigũre ĩɣũre umupeoro gahmea. “Yũre iħadibugũcumi,” arĩro gahmea.

Jesu yarã erã iiborore were gojañumi Pedro

5 ¹Dohpaguere mũare Jesu yarã oparãre wereɣura: Yũhũ Jesu yarã opũ ãhraa. Mũa sã erã oparã ta ãhraa. Mũare yũ iro dopa oparã áriĩrãre ire werebu iiaa yũhũ: Cristo ĩɣũ ñero tarirare iadigũ áriĩɣũ, mũa mera umarogue Cristo mera õaro áriĩnguibu áriĩɣũ ire mũare wereɣura: ²Goãmũ yarã oveja iro dopa ãhrima. Mũaɣũ ovejare iħadiburã iro dopa ãhraa. Eropirã Goãmũ mũare ĩɣũ apinirãre ĩɣũ yarãre õaro iħadibuque mũa. Eropirã Goãmũ ĩɣũ gamediro dopa ta õaro sĩporãcuri mera erãre iħadibuque. Eropirã erãre iħadiburã “Niyerure wajatarãca,” arĩ pepibiricãque mũa. ³Eropa iħadiburã erãre pũriro mera dorebirabiricãque. Eropirã õaro iique mũa Jesu yarã mũare erã iħacũboro dopa. ⁴Mũa eropa iirã Cristo marire áriĩpehrerãre iħadibugũ ĩɣũ dujaricũ ĩɣũ mũare õarire oburire oparãca. Iri mũa opaburi ne pehresome. ⁵Erãre yũ dorero dopa ta mũa mamarã sã erãre mũa oparãre yũhrirã áriĩque. Eropirã mũa Jesu yarã áriĩpehrerã game yũhri áriĩque.

“Õatariagu ãhraa,” arĩ pepirãre Goãmũ gamebeami. Gajirãre umupeorãpũre

“Bu áriĩã ãhraa,” arĩ pepirãpũre õaro mahi itamumi ĩɣũ, arĩ gojara ãhraa.

⁶Eropirã Goãmũ turagũpũre mũare dorecũ yũhriique. Eropirã mũa basi “Yũ õagu ãhraa,” arĩ pepibiricãque. Mũa eropa õarire iicũ iagu Goãmũ ĩɣũ queoranũ áriĩcũ masa iħuro mũare “Õarã ãhrima,” arĩ iħmugũcumi. ⁷Ĩɣũ mũare wũaro pepi iħadibumi. Eropirã ĩɣũre guñaturarã, ne wũaro bujawere guñaricubiricãque mũaɣũ.

⁸Mũare iħaturigu watĩ yee guagu ĩɣũ ehma baro iro dopa ta ãhrimi. Mũare ñero iidoregu goroweodiami. Eropirã pee masi áriĩque. ⁹Áriĩpehrerogue sãre gajirã Jesu yarã eropa dihta teboricũma watĩ goroweodiari mera. Irire masirã ĩɣũre yũhribiricãque. Eropirã Cristore umupeorã turaro guñaturaque mũa. ¹⁰Mũa i yeba áriĩrisubu dihta watĩ ñero iidorediaro mera teboricũrãca. Merogã ãhraa. Pũhrũ mũa Jesucristo pohro áriĩã, mũare õarã turarã áriĩcũ iigũcumi. Eropigu mũa sĩñajarã õaro áriĩcũ iigũcumi mũare. Ĩɣũ Jesucristo iira mera áriĩpehrerinũri umũsigue mũa õaro

árĩborore mũare apigũcumĩ. Ĩũ Goãmũ ãhrimi árĩpehrerãre mojomoro ĩagũ.
 11 Eropĩrã mũũri mũũũ “Ĩũ turagũ ãhrimi,” arĩ umupeorã ĩgũre. Eropa ta iirã.

Õadoretuñumi Pedro

12 Ĩpũgãre miripũgãre yũ mũare gojabeocũ Silvanopũ yũre gojabasami. Silvano Jesu yagũ yũ acaweregũ Jesure duhubigũ ãhrimi yũ pepicũ. Mũare õaro werediaa. Eropigũ “I buheri diaye ta Goãmũ mũare ĩgũ mahiri buheri ãhraa,” arĩ weregũ mũare ipũre gojabeoa. Eropĩrã i buheri mera sĩporã turarã árĩque mũa.

13 Mũare ĩgũ beyediro dopa ta Jesu yarã Babilonia majarã sãre beyedigũ árĩmi Goãmũ. Erã mũare õadorema. Marco sã yũ magũ iro dopa árĩgũ sã mũare õadoremi. 14 Mũa mera majarãre bocatĩrĩrã õaro mera mojoto ñeaque.

Árĩpehrerã mũare Jesucristo yarãre gũa õadorea. Eropa ta árĩque. Ĩripẽta ãhraa.

2 San Pedro

Jesu yaräre gojabeoñumi daja Pedro

1 ¹Yũhũ Simo Pedro Jesucristo ãgu buhedore ãgu apidiguũ ãhraa. Eropiguũ ãgu pohro majaguũ ta ãhraa. Eropiguũ mũare gojabeoa yũhũ. Goãmũ marire taudiguũ Jesucristo mera marire áripehreräre diaye iiguũ ãhrimi. Eropa iiguũ áriiguũ Cristore umupeocũ, ãgu yarã wacũ iimi mũare. Eropa warã mũa sã guã iro dopa ta ãgu yarã ãhraa. Mari yujuro mera ãgu yarã áriräre mũare gojabeoa. ²Eropirã Goãmũ sãre mari Opũ Jesucristo sãre masinemorã ãgu mahiri mera õaro árirãca mũa. Eropa õaro mũa áriõoro dopa mũare serẽbasaa Goãmũre yũhũ. Eropa arĩguũ mũare õadorea.

Õpa ãhrima Cristo yarã, arĩ gojañumi Pedro

³⁻⁴ ãgu yarã árimorãre Cristo marire aĩdiguũ árimi. ãgu eropa aĩcũ peerã, ãgure yũhribu mari. Eropa yũhrirã Jesucristo õaguũ, õarirepa ta ãgu yarã ãhraa. Mari yujuro mera ãgu yarã árirã iimasiguũ áriõo dopa ta mari sã ãgu iro dopa ta árimasia. Eropa Goãmũre mari masinemorã, ãgu turari mera ãgu gamero dopa ta õarã árirãca. ãgu ãhrimi ãgu yarã árimorãre marire aĩdiguũ. Óaguũ õarire iimasipehogũ ãgu áriõo dopa ta marire áripehreräre aĩdiguũ árimi. Eropa ta iri ãgu turari mera marire õatariario wahabuũ. “Õpa ta mũare õaro iigũra,” ãgu arĩõo dopa ta marire õatariario iimi ãgu. Marire ãgu eropiicũ i yeba maja ñerire mari ñaribejarire mari duhucãa. Iri ñeripuũ marire goroweotariaca. Eropirã ãgure yũhrirã árirã Goãmũ ãgu áriõo dopa dujarãca mari. ⁵Eropirã Cristore umupeorã árituhaa mũa. Eropirã ãgu turarire oparã õpa iinemoque daja: Óarã áriõque mũa. Eropa õarã árirã õaro pee masirã áriõque mũa. ⁶Eropa pee masirã árirã ñerire iidiaquererã ta Goãmũ ãgu gameripũre iiniguicãrã áriõque. Eropa iirã Cristo yarã mũa áriõo dipuwaja gajirã mũare ñero iiquerecũ ta eropa yujuro bojeniguicãque mũa. Eropa yujuro bojerã Goãmũre umupeorã, ãgu gamerire iirã áriõque mũa. ⁷Eropa iirã mũa mera majarãre mahi umupeoque. Erãre õaro itamurã áriõque. Eropa iirã áripehrerã gajirã sãre mahi umupeoque.

⁸ Mũa eropa iinemocũpũre õataria. Mũa eropa iinemorã, õaro iirã árirãca. Eropirã mari Opũ Jesucristore õaro guñaturarã ãgu gamerire õaro iiniguirã árirãca

mua. Bu árĩrire iisome. ⁹Mua eropa iinemobirã Goãmũ yare ne masibirigohraboya mua. Eropirã Cristo mua ñeri iirare ïgu coerare ne guñabiriboya mua. Eropa ta cãdijicãdiaboya mua. ¹⁰Eropirã yũ acawererã, Goãmũ yarã árĩmorãre mũare ïgu árĩdorecũ yũhrinirã árĩbu mua. Eropa yũhrirã árĩrã, ïgu yare guña duhudiabirã ïgu gamerire turaro eropa iiniguicãque. Mua eropa iirã diaye ta Goãmũ mera árĩrãca mua. Eropirã diaye ta ïgu beyenirã árĩrãca mua. Eropirã ñerire iiniguirã árĩsome. ¹¹Mua eropa ïgu gamero dopa ta iirã árĩrã mari Opũ marire taudigu Jesucristo ïgu árĩrogue òaro warãca mua. Diaye ta ïgu yarã mua árĩcũ ïagu “Òaro mera yũ mera árĩque mua,” arĩgũcumi Jesu mũare.

¹²Eropigu mũare ire eropa guñaniguicũ iigũra. I mũare yũ wererare masituhabu mua. Eropa masirã Goãmũ yare mua peediro dopa ta òaro iirã iiaa mua. Eropa iirã mua árĩquerecũ ta i mũare yũ wererare eropa guñanemocũ werenemogũra. ¹³⁻¹⁴“Merogã duhyaa mũ sĩrìboro,” arĩ weremĩ yũre mari Opũ Jesucristo. Eropigu ojocarinigũ ire yũ mũare wererare eropa guñaniguicãcũ iiniguigũra. Yũ eropa iicũ òapũrica. ¹⁵Eropigu i yũ were gojara mũare gojapìpehogũra yũ sĩrira pũhrũ mua òaro masìboro dopa. Eropirã i yũ wererare eropa guñaniguirãca mua.

Cristo ïgu turagu árĩricũre ïabu yũhu, arĩ gojañumi Pedro

¹⁶Eropirã mari Opũ Jesucristo ïgu turari sãre, ïgu dujariboro sãre mũare wererã, gũa gamero gũa arĩ bocarire wererã iibiribũ. Turagu ïgu árĩrire gũa basi ta ïabu. ¹⁷Cristo ïgu turatariagu ïgu árĩrire gũare ïhmumi Goãmũ mari Pagũ. ïgu eropa ïhmucũ Cristo òaro gosesiricũ ïabu. ïgu eropa gosesiricũ òpa arĩro caribũ: “Ihĩ yũ magũ yũ mahigu àhrimi. ïgu mera òaro mucubiria,” arĩro caribũ gũa peecũ. ¹⁸Umãrogue eropa arĩro caricũ peebu gũa. Utãgu wecague Goãmũ yagu utãgu wecague Cristo mera ejarã eroparicũ peebu gũa irire.

¹⁹Irire ïanirã árĩrã, Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã erã gojara diaye árĩcũ òaro masia gũa. Erã gojarare mua òaro buheniguirã òaro iirã iica mua. Iri erã gojara mũare sihãgodiru iro dopa àhraa. Naitĩaroguerẽ òaro sihãgodiru mera mari ïhamasiro dopa ta erã gojarapũ marire Goãmũ yare òaro masicũ iiaa. Eropirã ïgu yare eropa buheniguique ne ïgu Jesucristo dujaricũgue. Jesucristo dujaricũ ïgu yare masipehorãca mari pare. ²⁰⁻²¹Yũ werediro tauro ipũre òaro masique mua: Iribojegue majarã òarã Goãmũ yare erã weremũhtarã erã guñabocarire wereniguibiriñuma. Espĩritu Santopũ erã Goãmũ yare wereniguiburire erãre masicũ iĩñumi. Eropirã mari erã wereniguiri gojarare buherã mari pepiri mera irire buherã “Òpa arĩro iica,” arĩmasibirica. Espĩritu Santo ïgu itamuri mera mari masia.

Goãmũ yare diaye buhebirãre were gojañumi Pedro

2 ¹Iribojegue mari acawererã judio masa mera majarã gajirã “Goãmũ yare weremũhtarã àhraa,” arĩ gũyamũriñuma. Erã iidiro dopa ta dohpague sãre mua mera majarãre eropa ta arĩ gũyarã árĩrãcoma. Erã diaye Goãmũ yare

buherã arî buheboro dopa ta guyaripure buherãcoma. Eropa buherã Cristo yapure goroweorãcoma. Eropa iirã Cristo erã ya dipuwajare sîrivasadigure guñabirãcoma. Eropirã ïgure “Gua Opu àhrimi,” arî ne pepisome. Iri áripehrerire erã eropa iira dipuwajare mata Goãmũ erãre peamegue wadoregucumi. ²Eropa erã guya buhecũ peerã erã, erã ñerire ùaribejaro dopa ta bajarã masa erãre ïhacũ ñero iirãcoma. Erã ñero iicũ ïha gajirã Jesucristo yare diaye majare ñero wereniguirãcoma. ³Eropirã erã guyaricurã niyerure waja gamerã guyari buherire buherãcoma mũare. Eropa buhera dipuwaja Goãmũ erãre peamegue wadoregucumi. Iribojegue ta eropa iinirãre dipuwaja moadoretuhañumi ïgu.

⁴Eropa ta iribojegue dipuwaja moadoreñumi ñerã anyua sãre. Erãre peamegue peresu iinũmi. Eropa iigu i umũ pehrerinu áricũ erãre dipuwaja moagucumi. ⁵Eropa ta iribojegue majarãre Goãmũre gamebirinirãre dipuwaja moañumi ïgu. Eropigu áripehrero i yebare miugu, áripehrerã ñerã masare miu wejêpohocãñumi. Noé dihtare gajirã siete masa mera tauñumi. Noépũ irisubu majarãre Goãmũ yare òarire buhemuririñumi. ⁶Eropa ta Sodoma waicuri maca majarãre Gomorra waicuri maca majarã sãre Goãmũ dipuwaja moañumi. Iri macarire pa iinirãre dipuwaja moadoretupeame mera òaro soepohocãñumi. Eropigu puhũgue árimorãre ïgure gamebirinirãre ïgu dipuwaja moaborore ïhmugu iinũmi. Ñerãre ïgu dipuwaja moaborore ïhmugu iinũmi “Gũiporo,” arïgu. ⁷Eropigu Lote waicugure tauñumi. Lotepũ òagu áriñumi. Eropa árigu árigu Sodoma majarã Goãmũ dorerire tarinũgarã ñetariaro erã iicũ ïagu gariborea wañumi. Eropigu umã erã basi erã ñero iicũ ïagu gariboretaria wañumi ïgu. ⁸Ïgu òagu ñerã watope áriñumi. Eropigu umuri nũcu ñetariaro erã iicũ ïagu ñero erã werenigucũ peegu ñero siporãcũñumi. ⁹Ïgure Goãmũ taucũ ïarã ire masia mari. Goãmũ mari Opu marire ïgure gamerãre mari ñerã watope áricũ marire taugucumi mari ñero iibiriboro dopa. Eropigu ñerãpũre erã ñero iira dipuwajacurã áricũ apigucumi. Pehrerinu áricũguere erãre dipuwaja moagucumi.

¹⁰Ñerire turaro ùaribejarã Goãmũ dorerire tarinũgarã erã tamerare ñero dipuwaja moagucumi ïgu. Oã mũa mera majarãre guya buherã ñeri ùaribejarire iirã ne mari Opure umupeobeama. “Gajirãre mari tarinũgaa,” arî pepirã àhrima erã. Eropa arirã erã deyobirãre umaro majarãre, ñerã turarãre ne gũlbirã ñero arî wereyama erãre. Erãpũre tauro dipuwaja moagucumi Goãmũ. ¹¹Goãmũ yarã anyuapũ ne erã iiro dopa iibeama. Erã tauro turarã àhrima. Eropa turarã áriquererã ta erã ne wereyari mera umaro majarãre ñerã turarãre “Peamegue waporu,” arî weresãbeama mari Opure.

¹²Erã guya buherãpũ nũgu majarã waimurã iro dopa pee masibirã àhrima. Erã gamero dopa ta iima erã. Eropirã erã masibirirare wereya ñero arî werenigucorema. Eropa iirã erã áricũ waimurãre mari wejêro dopa ta Goãmũ erãre peamegue cóagucumi. ¹³Eropigu erã ñero iira dipuwaja dipuwaja moagucumi Goãmũ. Erã ñerire ùaribejataricãma. Eropirã ñerire ñero iinigucãma. Mũa mera bosenu iiquererã iri bosenu iri ñerire iidiana. Erã eropiirã guhyasiricũ iima erã querecurã árirã.

¹⁴Eropirã nomere ïarã ñeadiama erã. Eropirã ñerire eropa iiniguidiama. Goãmu yare dabero masinugarãre ñerire iidorerã, eropa ártirãre erã ïhacũcũ iima. Eropirã erã seyaro gajinore, niyeru sãre gũya emamehrerã áhrima. Eropirã erã Goãmu ïgu dipuwaja moamorã áhrima. ¹⁵Erã diaye majare duhu Balaam ïgu iidiro dopa iirã iima. Balaam muru Beor muru magu ártĩũmi. ïgu iribojegue ïgu ñeri iiri mera niyerure wajatadiariũmi. ¹⁶Ïgu eropa ïgu wacũ ïgu burropũ ïgure turiũmi. ïgu burro wereniguimasibigu ïgu ártiquerẽcũ ta Goãmu ïgure wereniguicũ iĩũmi. ïgu eropa wereniguicũ peegu Balaam turaro ïgu ñeri iidiarare duhucãũmi.

¹⁷Erã gũyaricũrã mau dipague deco mariro iro dopa áhrima. Deco mariri mauri dipari iri duhpiburi ártĩbiri dopa ta erã gũyaricũrã ne duhpimorã ártibeama. Eropirã imica cururi miruñe weãbeori cururi gohroto dopa ta erã gũyaricũrã sã erã wereniguirire gohrotoniguima. Eropigu naitãarogue erã warore amutuhapũ Goãmu erogue erãre dipuwaja moabu. ¹⁸Erã gũyaricũrã erã wereniguiri duhpiburi gohra ártibeaa. Masirã iro dopa masare eropa buhemaacãma. Őpa arĩ buhema erã: “Mari gamero dopa ta mari iicũ ōapũrica,” arĩ buherima erã. Erã eropa arĩ buhecũ masa peerã, erã ñaribejarire iidiarã erã ya buherire gahmema. Gajirã masa Goãmure ne umupeonugarã erã gũyaricũre peerã áhrima. Erã ñerire erã duhura pũhrũgã erã gũyarire peenũgama daja. Eropa peerã Goãmu yapure erã peeborapure peebeama daja. Ñeripure gohrotoma daja Goãmu yarã ártĩbonirã. ¹⁹Erãre ōpa arĩ buhema gũyarã: “Mari iidiaro dopa ta mari iimasia,” arĩrima erã. Erã eropa arĩ buhequerecũ ta erã arĩdiro dopa wabeaa erãre. Őaripure iidiaquererã iimasibeama. Ñerire yoari boje duhudiabirã, pũhrũ irire duhudiaquererã duhumasibeama. Iri ñeri erãre dorea. Erã ñeri ñaribejari erãre dorea. Eropiro yujugure ñeripũ tarinũgacũ ïgũpũre ñerire duhumasiya mara. ²⁰Mari Opũ Jesucristore marire taugure ne masinugarã i yeba maja ñerire duhucãma. Erã eropa duhura pũhrũ dipaturi ñerire gohrotorã daja, ñero gohra dujaboũma erã. Cristore erã masiboro core erã ártĩmũhtadiro tauro ñetariaro dujama pare dipaturi ñerire gohrotorã daja. ²¹Eropa ñero dujarã ōari buheripure erã ne masinũgabiricũ ōatariaboya erãre. Erã Goãmu dorerire masira pũhrũ irire cõãnirã ñetariaro dujarãcoma. ²²Eropirã dipaturi ñerire gohrotorã, masa nũcu erã ōpa arĩ wereniguidiro dopa ta iirã iima erã. “Diaye etocapi ïgu etocapirare dipaturi ïgu basi ta bahami daja. Eropigu yese ïgure guhbura pũhrũ dipaturi ïgu ñeri tarague oyami daja,” arĩ wereniguima masa. Eropa ta iima ōarire ne gamenũgarã dipaturi ñerire gohrotorã daja.

Cristo ïgu i yeba ïgu dujariborore were gojañumi Pedro

3 ¹Yũ mahirã, mũare yujupũ gojabeotuhabũ. Eropigu ipũre daja dohpaguere mũare gojabeogu iiaa. Eropigu mũare pesubu gojabeogu i ártĩpħerire guñacũ iidiaqu iiaa ōari dihtare mũa iiboro dopa. ²Irire guñaque mũa: Iribojegue majarã ōarã Goãmu yare weremũhtanirã erã were gojarare guñaque. Eropirã mari Opũ marire taugũ Cristo ïgu doreri sãre guñaque. Iri dorerire gũa ïgu apinirã mũare buheabũ.

³⁻⁴Eropirã negohrare ire guñamũtaque: Pehrerinũ coregãgue Goãmũ yare wereyarã áriřãcoma. Erã ñerire ıaribejaniguirã áriřãcoma. Opa arĩ wereyarãcoma: “Cristo dujarigura, ıgu arĩqueregu ne dujarisome. ıDujaridiaqueregu duhpigu ne deyobeari ıgu? I yeba áriñugara pũhrũ mari ñecũ sumarã mũra erã sĩrira pũhrũ áripehrero mũraro ta áriñiguia. Eropigu i yebague dujaribu ne ımaroguerẽ marimi,” arĩ wereyarã áriřãcoma. ⁵Eropa arĩ wereyarã ipũre ne guñadiabeama erã: Iribojeguere Goãmũ ıgu dorediro mera i yebare ımũsi sãre ihacũnuguũumi. Eropa ihacũnugugu deco mera i yebare iĩũumi. Eropigu i yeba deco mera árićũ iĩũumi. ⁶ıgu eropiira pũhrũ i yebare miũũumi. Miugu i yeba maja dederepehrecũ iĩũumi. ⁷Eropigu ıgu ta ımũsire, i yeba sãre dipaturi dederepehrecũ iigucumi ıgu. Peame mera dederećũ iigucumi. Dohpague ıgu ıgu dorero mera i yebare ımũsi sãre áriñigicũ iimi dohpa. Eropigu coregu iimi pũhrũ áripehrerore soebu. Eropa coregu iimi Goãmũ ıguere gamebirãre dipuwaja moabu. Eropigu ıgu beyerinũ árićũ soepehocãgucumi. Irisubu erã ñerãre dedeogucumi.

⁸Yũ mahirã, ipũre guñaque mũa: “Yoatariari boje ãhraa,” mari arĩ pepiquerecũ ta, mil bojori yujunũ iro dopa ta ãhraa Goãmũ ıgu ıacũpũre. ⁹“Goãmũ ıgu arĩdiro dopa ta ne yojaro mera iibeami,” arĩma masa. Eropa áriřbeaa. Masare õaro iidiagu coreniçu iimi. Ne yujugu masure peamegue cóadiabeami ıgu. Eropigu áripehrerã erã ñeri iirire bũjawerecũ, ñerire ii duhucũ corenimi ıgu dohpa.

¹⁰Ñamigue yajari bũgu, ıgu guñaña mariro yajagu ñajariro dopa ta Cristo i yebaguere guñaña mariro arigucumi. ıgu aricũ ımũsi maja pehrea waroca turaro busũro mera. ıjũpehrea waroca. I yeba maja sã ıjũpehrea waroca.

¹¹“I áripehreri pehrea waroca,” Goãmũ ıgu eroparicũ peerã ñerire duhu, Goãmũ gameripũre iirã áriřo gahmea marire. ¹²Mari Opu i yebague ıgu dujariborore mũa corerã áriřã yojaro mera ıgu aricũ iique mũa. Irinũre ımũsi maja ıjũpehrea waroca. ¹³Eropa guhyaro watope ádopa maripu Goãmũ ıgu arĩ apidiro dopa ta áripehrerire ıgu gohrotoburire cohre mucubiriyua mari. Áripehreri iri ıjũra pũhrũ opa áriřoca: ımũsi i yeba sã gaji dihta áriřoca. Eropirã irisubuguere õari dihtare iirãcoma áripehrerã. Irire ta cohrea mari.

¹⁴Eropirã yũ mahirã, mari Opu ıgu dujariborore corerã Goãmũ ıgu ıarore ñeri marirã, ñerire iibirã áriřque mũa. Eropirã Goãmũre ıadiabirã áriřiricãque mũa. Eropirã Goãmũ mera õaro áriřque. ¹⁵Eropirã yoañariri boje ıgu deyobiricũ ıarã opa masique mũa. Masa erã ñerire bũjawerecũ coreniçu iimi dohpa Goãmũ erãre tauborore. Eropa ta arĩ mũare gojabeodigu áriři mari mahigu mari acaweregu Pablo. Goãmũ masiri mera irire gojabeodigu áriři ıgu. ¹⁶Eropa dilta arĩ gojabeodi áriři Pablo ıgu gojabeora nũcu. Cristo ıgu dujariborore, ñerire iibirã mari áriřoro sãre weregu opa dilta arĩ gojabeodigu áriři ıgu. Yujuyerisuburi diasarire were gojabeodigu áriři. Gajirã ne masibirã, pee masibirã guyari mera ıgu eropa arĩrare gohrotomũrima. Eropirã ıgu eropa werera áriřquerecũ ta gajiropa arĩ gohroto werecãma erã. Goãmũ yare erã gojarapũgue gaji sãre eropa ta iima erã. Erã eropiicũ ıagu Goãmũ erãre dipuwaja moagu peamegue cóãgucumi.

¹⁷Yũ acawererã, yũ mahirã, i árĩpehrerire i eropa waboro core weretuhabũ mũare. Eropirã ire masirã õaro iique mũa. Ñerã mũare erã gajiropa arĩ buhecũ, peeigũ árĩmi. Gajirã ne masibirã, pee masibirã gũyari mera ãgũ eropa arĩrare gohrotomũrbiricãque erãre Cristo yare duhuri arĩrã. ¹⁸Eropa duhubirã mari Opũre marire taudigũre Cristore õaro umupeonemoque mũarũ. ãgũre õaro masinemoque. Árĩpehrerinũri ãgũre õaro umupeorã mari. “Õagũ turagũ ãhrimi,” arĩrã mari ãgũre. Eropa ta arĩrã. Iripẽta ãhraa.

1 San Juan

Ñu Jesucristore were gojara áhrraa

1 ¹Dohpague ta gwa Jesucristo yare were gojarã iiaa mware. Mata negue ta áridigũ áhrimi ĩgu. ĩgu masare mari Pagũ mera eropa árniguicũ iigu áhrimi. ĩgure ĩabu gwa. ĩgu wereniguirire pee gwa ya cuiiri mera ĩabu gwa ĩgure. Eropirã ĩgure ĩarã, gwa ya mojotori mera mohmepibũ ĩgure. ²ĩgu masare mari Pagũ mera árniguicũ iibu árigũ ĩgu i yebague ĩgu dehyoami. ĩgu masa dehyoacũ gwa ĩabu ĩgure. Eropirã ĩgure werea gwa mware. ĩgu umuri nũcu mari Pagũ mera árniguicãdigũ mari pohro erami. Eropirã ĩgure gwa ĩarare werea mware. ³Mari Pagũ mera gwa ôaro áhrraa. ĩgu magu Jesucristo mera sãre gwa ôaro áhrraa. Eropirã mwa sã gwa mera, mari Pagũ mera, ĩgu magu mera mwa ôaro árĩburire gwa mwa sãre Jesucristore werea. Gwa ĩarare gwa peerare werea. ⁴Irire ta gwa gojaa mwa ôaro mucubiriburire.

Goãmu mera ôaro árĩburi áhrraa

⁵Dohpague ta Jesucristo wereniguirare werea gwa mware. Iri buherire Jesucristo gware buhecũ gwa peebũ. Ôpa áhrraa. Goãmu ôagu dihta áhrimi. Ñeripũ ne mara ĩgure. Irire werea mware. ⁶Eropirã mari ñeri iirire iiniguirã, “Goãmu mera ôaro áricãa yũhũ,” arĩquererã mari gwyarã iiaa. Eropirã diaye majare iibea. ⁷Eropirã mari Goãmu iidiro dopa ta mari ôarire iiniguirã tamera, Goãmu mera ôaro árĩrã iiaa. Mari basi sã ôaro árĩrã iiaa. Eropigu Jesucristo Goãmu magu mari ñeri iirire árĩpehrerire coegu áhrimi. ĩgu crusague sĩrigũ ĩgu dire cóãmi. ĩgu eropiigu mari ñeri iirire coeniguicãmi.

⁸Yujugu “Yũ tamera ne ñerire iibea,” eropa arĩgu ĩgu basi ta gwyami. Eropigu diaye majare pepibeami. ⁹Eropirã mari ñero iirare werero gahmea Goãmure. Eropa wererã mari ñero iira pũhrũ Goãmure mari weretaripehocãcũ, ĩgu mari ñero iirare cãdijipehocãgucumi. ĩgu arĩdiro dopa ta diaye ta iigu ôagu áhrimi. Eropigu daja mari ñeri árĩpehreri sãre coeweagucumi. ¹⁰“Árĩpehrerã ñerire iirã áhrima,” arĩtuhajapũ Goãmu. Eropirã “Ne ñerire iibea yũpũ,” mari arĩrã ôaro arĩbea mari. Mari eropa arĩrã “Goãmu gwyaricugũ áhrimi,” arĩdiarã iiaa. Ôpa arĩrã ĩgu ya buherire gamebirã áhrraa.

Jesucristo marire itamumi, arī wereñumi Ñu

2 ¹⁻²Yũ porã, mua ñerire iibiriboro dopa ire gojagu iaa. Yujugu ñero iirare iicũ Jesucristo itamumi marire mari Pagũ iri ñero iirare cãdijiboro dopa. Ñgu Jesucristo õagu Pagũ pohro árigũ ñgu Pagũre õpa arī serēbasacumi mari ñero iira puhũ: “Ihĩ ñero iira dipuwaja moabita ñgũre,” arĩrã “Goãmũ gũyaricũgũ áhrimi,” arĩdiarã iaa. Õpa arĩrã ñgu ya buhe arĩcumi mari Pagũre. Eropigu Jesucristo mari ñero iira dipuwaja wajayebasadi árimi. Mari ñero iira dihtare wajayebasabiridigu árimi. Áriphebrero majarãguere erã ñero iirare wajayebasadi árimi.

³Maripũ Goãmũ dorerire iirã árirã “Goãmũre diaye ta masia yũhũ,” arī masia mari. ⁴Yujugu Goãmũ dorerire iibigu, “Yũ sã Goãmũre diaye ta masia yũhũ,” arĩgũ gũyagũ áhrimi. Eropigu Cristo yare masibeami. iaa. Õpa arĩrã ñgu ya buhe ⁵Goãmũ dorerire iigũpũ ñgu Goãmũre õaro mahigu áhrimi. Eropa árigũ ta “Yũhũ Goãmũ mera õaro áricãgũ áhrra,” arī masimi ñgu. ⁶Mari “Goãmũ mera õaro áhrra,” arĩrã Jesucristo ñgu õaro áricũdiro dopa ta iiro gahmea.

Goãmũ doreriñe áhrra

⁷Yũ acawererã, yũhũ muare dohpaguere werebeoburi mama doreriñe áribeaa. I doreriñe mua negohraguere Jesu buherire peerañe ta áhrra. Eropirã iriñe doreriñere peetuhajabu mua. ⁸Iri doreriñe “Gajirãre mahi umupeoque,” arãa. Cristo iri doreriñere iigu masare umupeomi. Eropiro dohpaguere iri doreriñe mũrañe doreriñe áriquerero ta mama doreriñe sã áhrra. Dohpaguere mua pee masibirirañe pehre wahgãro iaa õaro. Jesucristo muare pee masicũ iigu eratuhajami. Eropirã mua sã masare umupeorã iaa.

⁹Eropigu yujugu gajigũre ñaturigu árigũ ñerire iigu áhrimi. Ñgu ta “Yũhũ õarire iigu áhrra,” arĩmasibeami ñgu gajigũre ñaturinijagu. ¹⁰Eropigu yujugu gajirãre mahi umupeogu tamera õarire iigu õaro áhrimi. Eropigu ñerire iibeami. ¹¹Gajirãre ñaturigũpũ ñerire iigu áhrimi. Eropigu ñgu õaro iiburire pee masibeami ñgu.

¹²Yũ porã, Goãmũ mua ñeri dipuwajare cãdijipehodi árimi Cristo ñgu sĩrirañe mera. Eropa mua ñerire cãdijisũrã áricũ muare wegũ árigũ ñerire iigu áhrimi. Ñgu ta “Yũhũ õarire iigu áhrra,” arĩmasibre gojagu iaa. ¹³Mua pagũ sũmarã sã, mua Cristore negohraguere áridigũre masirã áhrra pare. Mua eropa masicũ mua sãre were gojagu iaa. Mua mamarã, mua watĩre tarinũgabũ mua. Mua eropa tarinũgarã áricũ muare were gojagu iaa.

Yũ porã, mua mari Pagũre masia. Mua eropa masirã áricũ were gojagu iaa. ¹⁴Mua pagũ sũmarã, mua Cristore negohraguere áridigũre masia mua. Mua eropa masirã áricũ muare were gojagu iaa. Mua mamarã, mua Goãmũ yare umupeoturarã áhrra. Eropirã ñgu yare diaye majare iaa. Goãmũ wereniguirire masia. Mua eropiirã watĩre tarinũgabũ. Eropigu muare were gojagu iaa.

¹⁵I yebare, i yeba majare gamebircãque. I yeba majare gamerã maripũ mari Pagũre gamebeaa mari. ¹⁶I yeba maja áhrra: Masa erã ñerire uaribejari,

ñero ìha iidiari àhraa. Eropàricũ masa erã ya dihta guña mucubiriri àhraa. Iri Goãmũ mari Pagũ ya àrìbeaa. Iri àrìpehreri i yeba maja àhraa. ¹⁷Eropirà i yeba majare iirã erã ñero iidiari mera dederea wahama i yeba mera. Goãmũ yapũ pehresome. Eropirà Goãmũ yare iirãpũ Goãmũ mera àrìninguicãrãcoma.

Diaye maja àrìri, diaye maja àrìbiriri àhraa, arì gojañumi Ñu

¹⁸Yũ porã, i mũm pehrebro merogã dũhyaa. “Cristore ìhaturidigu gohra arigũcumì,” arì Jesu yarã mũare weretuhajama. Dohpaguere Cristore ìhaturirã bajarã àrìtuhajama. Eropirà dohpaguere i mũm pehburinũ merogã ero dũhyacũ mari masia. ¹⁹Oã Cristore ìhaturirãpũ mari mera àrìquererã mari yarã diaye àrìbeama. Eropirà marire cohã wiriama. Erã mari yarã àrìrã mari mera dujaboañuma. Eropirà marire cohã wiriama. Erã eropa wiriacũ mari mera majarã erã àrìbirirare masia mari.

²⁰Mũapũre Cristo Espiritu Santore mũare otuhajadi àrìmi. Eropigu Espìpehreri i yeba maja àhraa. írìtu Santo mũa mera àhrimi. Ìgũ àrìro mera mũa àrìpehreri diaye maja àrìrìre masia. ²¹Eropigu yũ mũare weregũ, “Diaye maja àrìrìre masibea mũa,” arìbeaa yũhũ. Mũa diaye maja àrìrìre masirã gũyacũ sãre masia. Eropigu mũare werea yũhũ.

²²Ihì diaye majare masibigu àhrimi gũyagũpũ. “Jesucristo Goãmũ magũ àrìbeami,” arìgũpũ gũyagu àhrimi. Ìgũ Cristore ìhaturigu àhrimi ìgũ. Eropigu mari Pagũre ìgũ magũ sãre “Erã diaye ta àrìbeama,” arìgũ Cristore ìhaturigu ta àhrimi. ²³Òpa àhraa: Jesure gamebigũpũ mari Pagũ sãre gamebeami. Jesure umupeogu mari Pagũ sãre umupeomi.

²⁴Negohraguere mũa Goãmũ yare peebũ. Irìre òaro guñaque. Irìre guñarã Jesucristo mera òaro àrìrãca. Eropirà mari Pagũ mera sãre òaro àrìrãca. ²⁵Jesucristo marire weremi: Òpa àhraa ìgũ werera: “Mũa mũmũri nũcũ Goãmũ mera àrìrãca,” arì werepimi Jesu marire.

²⁶Gajirã mũare gũyadìarima. Eropigu mũare were gojaa. ²⁷Mũapũre Cristo Espiritu Santore otuhajami. Espiritu Santo mũa mera àrìninguimi. Eropigu Espiritu Santo mũa mera àrìgũ diaye majare mũare masicũ iimi. Espiritu Santo mũare buhecũ ìha gajigu mũare buhegure amabeaa mũa. Àrìpehrerire diaye maja àrìrìre buhemi mũare Espiritu Santopũ. Gũyarire ne buhebeami ìgũ. Eropirà Espiritu Santo ìgũ mũare buhediro dopa ta Jesucristo yare peerã ìgũ mera òaro àrìque.

²⁸Eropirà, yũ porã, Jesucristo mera majarã àrìque. Mũa eropiirã Cristo ìgũ dujaririnũ àrìcũ ne gũisome ìgũre. Eropirà ìgũ dujaririnũ àrìcũ mũa gũhyasìriri mariro àrìrãca. ²⁹Cristo Goãmũ magũ ìgũ òari dihta iidigu àrìcũ mũa masia. Irìre masirã iri sãre masia mũa. “Àrìpehrerã diaye maja òarìre iirã Goãmũ porã ta àhrima,” arì masia mũa.

Mũa ta Goãmũ porã àhraa, arì werera àhraa

3 ¹Goãmũ mahitaricãmi marire. Eropigu ìgũ marire “Mũa yũ porã ta àhraa,” arìmi. Eropirà ìgũ porã ta àhraa mari. I yeba majarã ñerã Goãmũre

masibeama. Eropirã erã mari sãre masibeama Goãmũ porã mari áricũ. ²Yu mahirã, dohpague Goãmũ porã áhraa mari. Pũhrũgue mari dohpa áriburire mari ôaro masibeaa dohpa. Cristo dehyoacũ daja diaye ta irire masirãca. Ìgu áricurire ìha masirãca. Eropirã Cristo marire dehyoacũ daja ìgu iro dopa ta mari gohroto árirãca. Eropirã ìgu ôagu iiro dopa ta iirãca pare. Irire masia mari. ³Eropa masirã ñerire duhu Cristo ìgu áriro dopa ta ôarire iidiaa dohpague sãre.

⁴Áripheerã ñerire iirã Goãmũ dorerire tarinũgarã áhrima. Nero iiri Goãmũ dorerire tarinũgari áhraa. ⁵Cristo márĩburire mari ôaro masibeaa dohpa. Cristo dehyoacũ daja diaye ta irire masirãca. Ìgu áricurire ìha masirãca. Eropirã Cristo marire dehyoacũ daja ìgu iro dopa ta mari gohroto árirãca. Eropirã ìgu ôagu iiro dopa ta iirãca pare. Irire ari masa ñerire cóãbu erami. Ìgũpũre ñeri ne mara. Mũa irire masia. ⁶Eropirã áripheerã Cristo mera majarã árirã erã sã ñerire eropa iiniguicãbeama. Ñerire eropa iiniguicãrã Cristore ne masibeama. Eropa iirã Cristo yarã áribeama. ⁷Yu buherã, mũare gũyarãre peebiricãque. Áripheerã diaye majare iirã, Cristo iro dopa ôarã áhrima. ⁸Ñerire eropa iiniguicãgu watĩ yagu áhrimi. Watĩ tamera mata ñerire iinũgadigu áriĩnumi. Eropigu Goãmũ magũ Jesucristo watĩ dorerire cóãgu erami.

⁹Eropirã Goãmũ porã ìgu áririre opama. Eropirã erã ñerire eropa iiniguicãbeama. Goãmũ erã Pagũ áricũ erãpũ ñerire iiniguicãmasibeama. ¹⁰Ôpa Goãmũ porã árirãre, watĩ porã árirã sãre masirãca. Watĩ porã Goãmũ porã iro dopa ta áribeama. Diaye maja áririre iibirã, gajirãre umupeobirã Goãmũ porã áribeama.

Mũa mera majarãre mahi umupeoque, arĩ werera áhraa

¹¹“Mari mera majarãre mahi umupeoro gahmea,” ne arĩ buhecũ peeabu mũa. ¹²Eropirã mari Caĩn iribojegue majagu ìgu ñero iidiro dopa ta ñerire iibiricãrã. Ìgu Caĩn watĩ yagu áridi ìgu pagũ magũre wejẽcãĩnumi. Caĩn ñerire iimuriĩnumi. Ìgu pagũ magũpũ ôarire iimuriĩnumi. Ìgu eropa ôarire iira dipuwaja Caĩnpũ ìgũre ìhaturiĩnumi. Eropigu ìgũre wejẽcãĩnumi.

¹³Eropirã i mũmũ majarã ñero iiricũrã mari ôarire iicũ ìha ìhaturima marire. Eropirã “¿Duhpirã yũre ìhaturiri erã?” arĩrere masirãca. ¹⁴Negohrãre mari Goãmũ yare iibirã árinirã mari dederebonirã áribũ. Dohpaguere pare Goãmũ yare iirã árirã ìgu mera áriniguimorã áhraa. Eropirã ìgu itamuri mera Jesu yarãre mahi umupeorã áhraa. Eropa umupeorã árirã “Goãmũ yarã áhraa,” arĩ masia mari. Masare mahibirã peamegue wamorã áhrima. ¹⁵Eropirã erã erã mera majarãre ìhaturirãpũ masare wejẽrã iro dopa ta iima Goãmũ ìgu ìacũ. Masare wejẽrã mũmarogue árimorã áribeama. Irire ôaro masia mũa. ¹⁶Cristo ìgu sĩrirañere guñarã marire ìgu mahira gohrãre masia. Cristo mari masare mahitarigu mari dipuwajare aĩ mari Goãmũ mera áriniguiborore sĩrimi. Mari sã gajirãre itamugu sĩribũ ta áriquerẽgu mari acawererãre mahi itamuro gahmea. ¹⁷Yujugu baja opagu Jesucristo yagũre mojomorocũgũre ìaqueregu ta ìgũre mojomoro ìabigu

Goãmure mahibeami ïgu. ¹⁸Yũ porã, mari “Yũhu masare umupeoa,” mari arĩ wererã erãre itamuro gahmea. Erãre itamubirã erãre mahi umupeobirã iiaa.

Guïro mariro Goãmũ pohro árĩmasia mari

¹⁹Eropa gajirãre mahi umupeorã, “Mari diaye ta Goãmũ yarã àhraa,” arĩmasia. ²⁰Eropirã mari basi “Gajino yũ ñero iira dipuwaja árĩca yũre,” arĩ pepiquererã ta Goãmũ mera õaro siporãcũrã árĩmasia. Goãmũpũ árĩpehrerire masigu õaro masimi mari siporãrere. ²¹Eropirã mari “Ñeri dipuwaja marica yũre,” arĩ pepirã õarire iirã Goãmũ mera mari guïro mariro árĩmasia. ²²Goãmũ ïgu dorerire ïgu gamerire mari iicũ ïgure mari serẽri ñũcure ogũcumi marire. ²³Õpa doremi ïgu marire: “Goãmũ magũ Jesucristore umupeoque. Eropirã mũa mera majarãre mahi umupeoque Cristo marire ïgu doreldo dopa ta,” arĩ doremi marire. ²⁴Goãmũ dorerire iirã Goãmũ mera õaro árĩcãa mari. ïgu Goãmũ sã mari mera õaro àhrimi. Goãmũ ïgu Espĩritu Santore obeomi marire. Mari mera árĩgu “Goãmũ yũ mera àhrimi,” mari arĩ masiburire Espĩritu Santo marire masicũ iimi.

Goãmũ yarã gohrare masiro gahmea marire, arĩ werera àhraa

4 ¹Yũ mera majarã, dohpaguere i mũre bajarã gũyarã àhrima, “Goãmũ yare wererã àhraa,” arĩquererã. Eropirã gajirã mũa watopegue Goãmũ yare buherã aricũ õaro ïaque erãre. “¿Erã buheri noa buheri àhriri?” arĩ ïaque. “¿Erã Goãmũ yarã àhriri?” arĩ ïaque. ²Õpa masique erãre serẽpirã: “¿Jesucristo i yebague aridigu diaye ta masũ gohra árĩyuri?” arĩ serẽpiñaque erãre. Mũa eroparicũ pee erã Goãmũ yarã árĩrã “Masũ ta árĩñumi Jesu,” arĩ yũhrirãcoma. ³Erã Goãmũ yarã árĩbirãpũ “Jesucristo masũ gohra árĩbiriñumi,” arĩ yũhrirãcoma. Erã eropa arĩ yũhricũ “Erã ya pepiri Cristore ïhaturigu ya dorero dopa ta àhraa,” arĩ masirãca mũa. “Cristore ïhaturigu arigũcumi,” peetuhajabu mũa. Eropigu ïgu ya buheri i yebaguere arĩtuhajaa. ⁴Yũ porã, Goãmũ yarã àhraa mũapũ. Eropirã mũa Goãmũ yare were gũyarãre tarinũgatuhajabu. Mũa mera árĩgu Espĩritu Santopũ watĩ tauro àhrimi. Watĩ i mũmũ majarã yagu àhrimi. Eropirã mũare gũyarãre tarinũga, erãre peebirabu mũa. ⁵Gũyarãpũ i mũmũ majarã àhrima. Eropirã erã i mũmũ majare gũyarire buhecũ i mũmũ majarã dihta erãre peema. ⁶Maripũ Goãmũ yarã àhraa. Eropirã Goãmũre masirãpũ marire peema. Gajirãpũ Goãmũ yarã árĩbirãpũ marire peebeama. Eropirã õpa arĩ masia mari. “Erã Goãmũ yare peerã Goãmũ doreri diaye majare opama. Erã Goãmũ yare peebirãpũ watĩ doreri gũyari majare opama,” arĩ masia mari.

Goãmũ árĩpehrerãre burigã mahiniguigu àhrimi, arĩ werera àhraa

⁷Yũ mahirã, mari gajirãre mahicũ Goãmũ iigu àhrimi. ïgu eropãricũ ïarã mari mera majarãre mahirã. Masare õaro mahirãpũ Goãmũ porã àhrima. Eropirã erã Goãmũre õaro masima. ⁸Masare árĩpehrerãre Goãmũ burigã mahiniguigu àhrimi. ïgu eropa mahiniguigu árĩcũ masare mahibirãpũ

Goãmure masibeama. ⁹Goãmũ marire ïgu mahirare ïhmudi árĩmi ïgu magure obeogu. ïgu magure yujugu ta árĩgure marire taubu obeodi árĩmi i yebaguere. Eropa obeogu marire ïgu mahirire masicũ iidi árĩmi. ¹⁰ïgu magure obeora mahiri gohra ãhraa. Mari masa Goãmure mahibiriqerrecũ ïgu Goãmũpũ marire buriã mahidi árĩmi. Eropigu ïgu magure obeodi árĩmi mari ñerire cóãbure. ïgu magure obeora iri ta ãhraa marire ïgu mahiri gohra.

¹¹Eropirã, yũ mahirã, Goãmũ buriã marire mahicũ ïarã mari sã mari mera majarãre mahirã. ¹²Masapũ ne mari Pagure Goãmure ïabeama. ïgure ïabirã mari árĩqerrecũ ta mari mera majarãre mari mahicũ Goãmũpũ mari mera òaro eropa árĩnigicãmi. Eropigu ïgu mari mera árĩgu marire gajirãre òaro mahinemocũ iimi. ¹³Goãmũ marire ïgu Espĩrĩture ohami. Eropirã ïgu Espĩrĩture mari oparã “Goãmũ mari mera òaro ãhrimi,” arĩ masia mari. ¹⁴Mari Pagũ ïgu magure i yeba majarãre taubure ïgu obeocũ gua ïabu. Eropirã irire ïanirã gajirãguere irire werea gua. ¹⁵“Jesucristo Goãmũ magũ ta ãhrimi,” arĩgu ïgu ta Goãmũ mera òaro árĩgu iimi. Eropigu Goãmũ sã ïgu mera òaro árĩcãgu iimi.

¹⁶Eropirã Goãmũ marire mahirire masia mari. Eropirã marire diaye ta mahigu ïgu árĩcũ masia mari. Goãmũ masare árĩpehrerãre buriã mahinigicãgu ãhrimi. Eropirã masare mahiniguirãpũ Goãmũ mera òaro ãhrima. Goãmũ sã erã mera òaro ãhrimi. ¹⁷I yeba árĩdigũ Cristo Goãmure gajirã sãre ïgu mahidiro dopa ta mari sã Goãmure gajirã sãre mahia. Eropirã mari eropa mahirã mahinemoa, dipuwaja moarinũ árĩcũ mari guibiriboro dopa. ¹⁸Eropirã mari Goãmure mahirã guibeaa. “Goãmũ marire buriã mahimi,” arĩ òaro masirã guisome pare. “Mata Goãmũ yũre dipuwaja moagucumi,” arĩ pepirãpũ guia mari. Mari eropa pepirã Goãmũ marire ïgu mahirire òaro masibeaa.

¹⁹Marire Goãmũ mahimũhtami. Eropirã mari sã ïgure mahia. ²⁰Yujugu masũ gajigure ïhaturigu árĩqerregũ “Yũ sã Goãmure mahia,” arĩgu guyagu ãhrimi. Gajigure ïhaturigu Goãmure mahibeami ïgu. Gajigure ïgu masigu árĩqerregũ ta mahibigu Goãmũ sãre ïgu ne ïabigure mahimasibeami ïgu. ²¹Eropa ãhraa marire Cristo ïgu doreri: Goãmure mahirã árĩrã mũa pohro árĩrã sãre mahi umupeoque.

Goãmũ porã árĩrã Goãmũ dorerire iima, arĩ werera ãhraa

5 ¹Árĩpehrerã Jesupũre “Cristo ãhrimi. Goãmũ obeodigu ire buriã mahimi,” arĩãhrimi,” arĩrã Goãmũ porã ta ãhrima. Gajirã pagure mahirã ïgu porã sãre mahia mari. Eropa ta mari mari Pagure Goãmure mahirã, ïgu porã sãre mahia. ²Eropirã Goãmũ porãre mari mahirire mari òpa masirãca: Goãmure mahi, ïgu dorerire òaro ii, ïgu porã sãre mari mahirã iiaa. ³⁻⁴ïgu dorerire òaro iirã Goãmure mahirã iiaa mari. Marire Goãmũ ïgu dorerire iicũ teboricũstũya mara. Eropirã mari árĩpehrerã Goãmũ porã árĩrã, i mũa maja ñerire eropa iinigicãsome. Goãmure umupeorã ne ñerire gamebeaa. Eropirã ïgure mari umupeora pũhrũ ñerire iidiabeaa. ⁵Ñerire gamebirã òpa arĩrã ãhraa mari Jesucristore. “Jesu Goãmũ magũ ta ãhrimi,” arĩ umupeorã ta ãhraa. Eropa arĩrã árĩrã ñerire gamebirã ãhraa mari.

Goãmũ magũ árĩricũrire werera àhraa

⁶Jesucristo i yebague erami. I yebaguere árĩgũ deco mera waĩyesũmi. Deco dihta árĩbeaa. Pũhrũ sĩrĩgũ ĩgũ di cóãmi. Eropirã Jesucristore ĩgũ deco mera waĩyecũ ĩha ĩgũ ya di cóãcũ ĩha “Ĩgũ Goãmũ magũ ta àhrimi,” arĩ masia mari. Jesucristo árĩricũrire diaye ta marire árĩpehrerãre masicũ iimi Espĩritu Santo. Espĩritu Santo diaye majare marire masicũ iimi. ⁷⁻⁸Umarogue sãre irire “Jesucristo Goãmũ magũ ta àhrimi,” arĩ wererã Ƴrerã àhrima. Mari Pagũ, ĩgũ magũ, Espĩritu Santo erã ta àhrima. Erã Ƴrerã ta àhrima. Eropirã yujugũ iro dopa ta àhrima. I yebague sãre “Jesucristo Goãmũ magũ àhrimi,” arĩ masisũa. ĩgũ magũ ĩgũ árĩricũrire Espĩritu Santo marire masicũ iimi. Eropi Jesure deco mera ĩgũ waĩyerare masirã “Ĩgũ Goãmũ magũ àhrimi,” arĩ mari masia. Eropirã mari árĩburire Jesu sĩrĩgũ ĩgũ di cóãrañere ĩha masirã “Goãmũ magũ ta àhrimi,” arĩ masia mari. Iri mera marire masiro gahmea. ⁹Mari masa dihta wereniguicũ mari peea. Eropirã marire Goãmũrũ ĩgũ magũ árĩricũrire wereniguicũ òaro peero gahmea. ¹⁰Eropirã Goãmũ magũre umupeorã ĩgũ Jesure were buherire òaro peema. “Diaye ta àhraa,” arĩ pepĩma erã Jesu yare buherire. Goãmũ ĩgũ magũ yare “Diaye árĩbeaa,” arĩ pepirãpũ “Goãmũ gũyagũ àhrimi,” arĩrã àhrima erã. Goãmũ ĩgũ magũre arĩ wererire peebirã àhrima. ¹¹Goãmũ marire Ƴmũri nũcũ ĩgũ mera mari árĩniguicũ iigũcumi. Goãmũ magũre gamerã árĩrã mari árĩcũ ĩgũ mera eropa árĩniguicũ iigũcumi marire. I àhraa Goãmũ magũre ĩgũ wereri. ¹²Eropirã Goãmũ magũre umupeorã Goãmũ mera árĩniguicãrãca. Eropirã gajirã ĩgũre gamebirãpũ ĩgũ mera árisome.

Weretu ĩgũ gojara àhraa

¹³Mũa Goãmũ magũre umupeorã ĩgũre peerã mũa Goãmũ mera eropa árĩniguicãrãca. Mũa Goãmũ mera árĩburire òaro masicũ mũare were gojagũ iiaa.

¹⁴Mari, mari dohpã árĩrĩre Goãmũre sererã ĩgũ gamediro dopa ta mari sererã ĩgũ marire òaro peenũrugũcumi. Eropa mari sererã, “Diaye ta òaro peemi ĩgũ,” arĩ masia mari. ¹⁵Ĩgũre mari eropa sererã ĩgũ marire peemi. ĩgũ pee mari sereropẽ ta ogũcumi. ĩgũ eropa peecũ masirã ĩgũre mari sereropẽ ta ĩgũ obu árĩcũ sãre masia mari.

¹⁶Mari mera majagũ gajĩgũ Jesucristore umupeogũ ñerire ĩgũ iigũ árĩcũ ĩha ĩgũre Goãmũre sererbasaro gahmea. Eropa sererã Goãmũ ĩgũre taugũcumi ĩgũ dedereborãñere. Gaji ñero iiri àhraa. Iri ñero iirire gajĩgũ ĩgũ iigũ árĩcũ ĩha Goãmũ ĩgũre dedereburiñere taubeami. Eropĩgũ mũ acaweregũ iri ñerire iicũ Goãmũ taubiriburire iicũ “Ĩgũre Goãmũre sererbasaque,” arĩbeaa yũhũ mũare. ¹⁷Árĩpehreri ñero iiri ñetariari àhraa Goãmũ ĩgũ ĩacũ. Eropa árĩquerecũ gajĩ ñeri iiri peamegue wacũ iibea masare.

¹⁸Goãmũ magũ Jesucristo Goãmũ porãre òaro cãhmotami. Eropĩgũ watĩpũ Goãmũ porãre ñero iirire doremasibeami. Eropirã Jesucristo cãhmotari mera Goãmũ porã ñero iirire eropa iiniguicãbeama. Irire mari masia.

¹⁹Mari Goãmũ porã ãhraa. Watĩ i umũ majarã opũ ãhrimi. Iri sãre masia mari.

²⁰Goãmũ magũ i yebague aridi Goãmũre õaro masicũ iimi ãgũ marire. Eropirã Goãmũre “Diaye ta ãhrimi,” arĩ masia mari. Eropirã Goãmũ magũ Jesucristo yarã ãhraa mari. Eropirã Goãmũ mera mari õaro árĩniguicãrã iiaa. Ihĩ diaye ta Goãmũ gohra ta ãhrimi. Eropirã ãgũ mera árĩniguicãrãca.

²¹Yũ buherã, goãmarã wéanirãre “Goãmũ ãhrimi,” arĩ umupeobiricãque. Goãmũ dihtare umupeoque. Iripêta ãhraa.

2 San Juan

Gajiräre were gojañumi Ñu. Jesu yare, diaye mahiri säre wereñumi

¹⁻²Yũhũ buɣu mũre Goãmũ beyedigore mũ porã säre ipũre gojabeoa. Jesucristo yare diaye majare opaa mari. Iri mari mera árĩniguicãroca. Eropigu diaye ta mahia yũhũ mũare. Yũ dihta mahibea mũare. Gajirã Jesu yare masirã sã diaye ta mũare mahima. ³Goãmũ mari Pagu, Jesucristo igũ magu mera diaye igũ mahiri mera marire õaro iigucumi. Eropigu marire mojomoro iagucumi. Eropigu marire õaro árĩcũ iigucumi igũ.

⁴Mari Pagu marire igũ dorediro dopa ta mũ porã yujurãyeri igũ yare õaro yũhrirã árĩcũ peebu. Eropã peegu mucubiriabu. ⁵Eropigu, acawerego, mari mera majaräre mahi umupeodorea marire. Yũ doreri mama doreriñe árĩbeaa. Iri doreriñe marire mata árĩtuhaya. ⁶Eropirã Goãmũ dorerire iipehorã mari igũre mahia. Eropiro iri doreriñe ãhraa mũa negohrare peerañe. Gajiräre eropa mahiniguicãrã árĩque.

Bajarã ɣuyaricũrã árĩrãcoma, arĩ werera ãhraa

⁷Bajarã ɣuyarã i mũu majaräre buherã wahama. “Jesucristo i yebaguere aridigu masu dũpu gohra árĩgu aribiriñumi,” arĩma. Erã ɣuyarã Cristore ìhaturigũ iro dopa ta iima. ⁸Eropirã õaro pee masique mũa. Mũare ɣuyaräre peebiricãque Goãmũ mũare igũ õaro iiburire cóari arĩrã. Eräre peebiricũ Goãmũ mũa õari iira waja obeogucumi mũare.

⁹Árĩpehrerã Jesucristo buherire peenirã irire cóarã Goãmũ yarã árĩbeama pare. Jesucristo buherire õaro peenũrũrũpũ Goãmũ mari Pagu yarã ãhrima. Goãmũ magu Jesucristo yarã sã ãhrima. ¹⁰Eropirã mũa yujugu Jesucristo ya buherire gamebigũ gaji buherire buhegu mũa pohro eracũ igũre game bocatĩbiricãque. Mũa ya wirigue ñajadorebiricãque. ¹¹Gaji buherire buhegu Jesucristo yare umupeobigu ñero iigu ãhrimi. Eropirã mũa igũre bocatĩri sererã ñero iidigure itamurã iiaa. Eropirã igũre bocatĩri serẽbiricãque.

Were gojatura āhraa

¹²Baja yūhū mūare werediaqueregū ta irire paperapūgue gojabeodiabirica. Yū basi ta mūare īagū wadiaca. Mūare īagū weretamugūca mari ōaro mucubiriburire.

¹³Mū pagū mago Goāmū beyedigo igo porāpū mūare ōadorema. Iripēta āhraa.

3 San Juan

Gaji carta gojañumi daja Ñu. Gayo iğũ õaro iirare wereñumi

¹Yũhũ bũgũ mũre Gayore diaye ta yũ mahiğũre ipũre gojabeoa.

²Yũ mahiğũ, mũhũ Goãmũre õaro umupeocũ masia yũhũ. Mũhũ Goãmũ mera õaro árĩro dopa ta mũ dũpũ sã õaro árĩcũ serẽbasaa yũhũ Goãmũre. ³Gajirã Jesucristo yarã yũ pohro erarã mũ árĩricũre yũre wereama. Cristo gamerire diaye mũ iirare wereama erã yũre. Erã eropa werecũ peegũ bũrigã mucubiriabũ yũhũ. ⁴Jesucristo yarã yũ buhenirã Jesucristo yare diaye ta árĩre erã iicũ pee bũrigã mucubiria yũhũ.

⁵Yũ mahiğũ, mũhũ Jesucristo yarãre itamugũ õaro iiaa mũhũ. Jesucristo yarã mũ ĩha masibirã sãre itamugũ õatariaro iiaa. ⁶Erãpũ erãre mũ umupeorare wereama gũare Jesucristo yarã gamenererogue. Eropiğũ Goãmũ yare buhe curirãre mũ pohrogue erarã erã gajipũ wacũ itamuque erãre. Mũ eropa iigũ õaro iigũ árĩğũca mũhũ. Eropa ta marire itamuro gahmea Goãmũ yare buherãre. ⁷Erã Jesucristo ya árĩburire buhe curirã warã, Jesucristore umupeobirãpũre erã itamurire ne serẽbeama. ⁸Eropirã marire Jesucristo yare buhe curirãre itamuro gahmea. Erãre eropa itamurã erã iiro dopa ta mari sã Goãmũ yare buherire itamurã iiaa.

Diotrefe iğũ ñero iira àhraa

⁹Eoãmũ yare buhe curirãre mũ pohrogue erarã erã gajipũ wacũ itamuque erãre. Mũ eropa ro majarãre Jesucristo yarãre yũ gojarapũre gojabeorabũ. Diotrefepũ iğũ basi erã opũ árĩdiagũ yũ wererare peediabiripũ. ¹⁰Eropiğũ mũa pohro yũ ejara pũhrũ iğũ iirare werepehogũra. Gũare ñero wereniğũipũ. Eropiğũ Jesucristo yare buhe curirãre bocatĩribiripũ. Gajirã ero árĩrã erãre bocatĩriadiacũ gamebiripũ. Gajirãpũ erã buhe curirãre bocatĩricũ ĩha iğũ Diotrefe erã bocatĩrira waja erãre cohã wiupũ Jesucristo yarã gamenereri wihigue.

¹¹Yũ mahirã, ñero iirãre ĩhacũbircãque. Õaro iirãre ĩhacũque. Õarire iirã Goãmũ yarã àhrima. Ñerire iirã Goãmũre masibeama.

Demetrio ĩgu õari iira āhraa

¹²Árĩpehrerã “Demetrio õagu āhrimi,” arĩma. Eropirã ĩgu iirire ĩarã õaro ĩgu iira árĩcũ masima masa. Gũa sã ĩgu õaro iirare eropa ta werea. Gũa werenĩguiripũ diaye árĩcũ masia mũa.

Ñũ weretura āhraa

¹³Mũare baja werediarabũ. Irire gojasome. ¹⁴Merogã pũhrũ mũare ĩagũ wadiaca. Eropirã mari basi weretamurãca.

¹⁵Õaro árĩque mũhũ. Mari mera majarã Jesucristo yarã mũre õadorema. Ero majarã mari mera majarã sã õaporo. Iripẽta āhraa.

San Judas

Juda Jesu yaräre gojabeoñumi

¹ Yũhu Juda Santiago pagu magu Jesucristo pohro majagu mũare Jesu yaräre ipũre gojabeoa. Mũare mari Pagu Goãmũ igu beyenirã áhraa. Eropirã igu mahiri mera õaro áhraa mũa. Eropigu mũare Jesucristo ìhadibumi mũa ñerire iibiriborore. ² Õadorea mũare. Goãmũ itamuro mera õaro árĩque mũa. Eropigu Goãmũre mojomoro ìhadore, mũare mahidoregu serẽbasaa yũhu Goãmũre. Mũa gajirã mera õaro áhri erãre mahiborore serẽbasaa Goãmũre.

Gũyarã erã buherire werenũgañumi Juda

³ Goãmũ marire peamegue wabonirãre igu itamuripũre turaro gojabeodiarabu mũare, yũ mahirãre. Eropa gojadiaqueregu ta dohpaguere gũyari buherire gamedorebigu mũare gojabeoa. Gajirã mũa pohro ejanirã erã gũyari buherire mũa peebiriboro dopa mũare gojabeoa dohpaguere. Eropirã Jesucristo ya buheripũre buhe tarinũgaque. I buheripũre peerã, mari Goãmũre õaro umupeoa. I buheripũ Jesu igu apinirã igu yarãre erã buhera eropa árĩniguicãro iiaa gohroto mariro. ⁴ Bajamerãgã masa ñerã ìha masiya marirã mũa pohro ejanirã árĩma. Mũa mera árĩrã erã buherire buhe gũyama gũare ìha masiri arĩrã. Õpa arĩ buhema: “Goãmũ yarã mũa árĩcũ, igu mahimi mũare. Eropigu nome mera mũa ñero iicũ igu mũare ne dipuwaja moasome,” arĩ buherima erã. Eropirã mari Opũre yujugu ta árĩgure Jesucristore “Goãmũ magu árĩbeami,” arĩ buherima erã. Eropa arĩ buherãre Goãmũ igu dipuwaja moaborore werenũmi iribojeguere igu yare erã gojarapũgue.

⁵ Dohpaguere gajire guñacũ iidiaa mũare. Ire mũa masiquerecũ ta dipaturi mũare ire guñacũ iidiaa. Goãmũ igu yarãre Egipto árĩnirãre igu wiura pũhru erã mera majarã igũre umupeobirinirãre Goãmũ wejẽñumi. ⁶ Eropirã mũa gajirã sãre guñaque. Gajirã anyuapũ Goãmũ doreri iinirã, pũhru iidiabiriñuma. Eropirã erã igu árĩdore apidiro sãre erã árĩdiabiriñuma. Eropirã erã árĩdirore cóacãñuma erã. Erã eropa cóacũ ìagu Goãmũ erãre naitãarogue erãre peresu iĩñumi. Eropirã erã pehrerinũ core comedare dirinirã iro dopa árĩniguicãrãcoma. Eropigu pehrerinũ árĩcũ dipuwaja moagucumi Goãmũ erãre. ⁷ Eropa ta ñero iĩñuma gajirã sã. Erã sãre guñaque mũa. Erã Sodoma waicũri maca majarã, Gomorra waicũri maca majarã iri macari pohro árĩri macari majarã sã nome mera ñero iimũriñuma.

Eropirã gajiropa áríri sãre iĩnuma. Erã ɯmapu erã basi ta erã dɯpu mera ñero iĩnuma. Nome sã eropa ta iĩnuma erã seyaro. Erã eropa iira dipuwaja Goãmu erãre soepohocãñumi. Erãre soegu Goãmu árípehrerã ĩgure tarinũgarãre ĩgu dipuwaja moaburire ĩhmugũ iĩnumi. Erãre ĩgu dipuwaja moari peame ne yarisome.

⁸Erã Goãmure tarinũganirã iidiro dopa dohpague sã eropa ta iiniguicãma gɯyarire buherã. Erã pee masibirã iro dopa ta erã dɯpu mera ñero iima. Eropirã mari Opu dorerire gamebeama erã. Eropirã deyobirãre, ɯmaro oparãre, turarãre erãpu ñero werenigui corema. ⁹Ōagu anyua opɯpu Migue waĩcɯgu ĩgu turagu áríqueregu ta watĩpũre ñero werenigui corebirĩpu. ĩgu Moise dɯpu mɯrarore gamegu, watĩ mera game dɯyasopu. Turagu áríqueregu ta ĩgu watĩ tauro “Yũ tamera turaa,” arĩ pepibirĩpu. Eropigu ĩgu gamero watĩre “Peamegue waporu,” arĩ weresãbirĩpu Goãmure. Eropigu ōpa arĩpu watĩre. “Goãmugue mure turiporo,” arĩpu Migue watĩre. ¹⁰Oã gɯyarãpu erã masibirirare ñero werenigui corema. Eropirã waimurã pee masibirã erã gamero ñero iiro dopa ta erã gɯyari wererãpu eropa iimaacãma. Eropa iirã árirã peamegue warãcoma.

¹¹Erã ta ñero tarirãcoma. Cañ iribojegue majagu iidiro dopa ta ñero iima erã. Eropirã Balam sã ĩgu iidiro dopa ta erã niyerure mahi, aĩdiarã gɯyarire buhema. Eropirã niyeru aĩri dihtare pepima erã. Eropirã iribojegue majagu Coré waĩcɯgu ĩgu opũre Moisere ĩgu cóãdorediagũ ĩgu iidorediro dopa ta erã sã Jesure eropa ta cóãdorediama. Eropirã ĩgu iidiro dopa ta erã sã peamegue warãcoma. ¹²Erã mũare gɯya wererãpu mũa game mahi ii ĩhmuburi bosenuire barã, umupeori mariro erã erã gamero bira, erã seyaro ta barire bapehocãma gajirãre oro mariro. Eropirã ñerire iirã erã mũa bosenuire ōarinũri waboraãñere goroweoma. Deco mariri imica cururi iri mari otera itamubiro dopa ta erã gɯyarire buherã ne mũare itamubeama. Eropiro iri imica cururi mirũne weãcũ eropa gohrotoniguiro dopa ta erã gɯyarã sã erã wereniguirire gohrotoniguicãma. Yucu ducacũbiriri yucu duhpiburi áribiro dopa erã duhpimorã áribeamã. Erã buheri mera gajirãre Goãmure umupeocũ iibeama. Yucugu dũca maricũ ĩha mari duha peamegue soe cóãcãa irigure. Eropa ta Goãmũ erãre gɯyarãre peamegue cóãgucumi. ¹³Pãguri pumarare pamujupira iro dopa erã ñerire gũhyasiurire wereniguima. Necãmu yuridija ĩgu pehrero dopa ta erã sã pehrea warãcoma. Erã eropa ñero iira dipuwaja dederea warãcoma. Goãmũ erãre dipuwaja moacũ naitĩarogue áriniguicãrãcoma.

¹⁴⁻¹⁵Enoco iribojegue majagu Adán pũhrũ siete cururi pũhrũ majagu ōpa arĩmũriñumi. “Peeque yũre. Goãmũ bajarã ĩgu anyua ōarã mera árípehrerã ñerãre erã ñerire iira dipuwaja moagu arigucumi. Eropigu árípehrerã Goãmure ĩhaturirãre erã ñeri iira dipuwajare erãre masicũ iigu arigucumi Goãmũ. Eropigu Goãmure erã ñero wereniguira dipuwaja sãre erãre masicũ iigu arigucumi,” arĩmũriñumi Enoco mũrũ. ¹⁶Erã gɯyarã gajirãre dɯyaso ñero werenigui corerã, erã ñero ɯaribejari dihtare iirã ãhrima erã. Eropirã “Gajirãre masitarinũgaa gũa,” arĩrima erã. Eropirã erã gamero dopa iidiarã gajinore emadiarã, peemaja ōaro wereniguima masare.

Jesu yaräre werenemoñumi Juda

¹⁷Mari Opu Jesucristo buhedore ñgu apinirã erã buherare guñaque m̄ar̄u, yu mahirã. ¹⁸Ōpa arĩma erã m̄are. “I yeba pehrebro coregã Goãm̄ure ñero arĩ wereyarã árĩrãcoma. Eropirã erã Goãm̄ure gamebirã, ñerire erã ñaribejarire iirãcoma erã,” arĩ werema Jesu ñgu apinirã m̄are. ¹⁹Jesu yaräre erã basi erã game ñhaturicũ iima erã ḡuya wererãp̄u. Eropirã ñerã erã ñeri ñaribejarire iirã árĩrã, Espĩritu Santore ne opabeama erã.

²⁰M̄ar̄u yu mahirã, Jesucristo ya buherire ōaro peenemoque guñaturarã m̄a árĩboro dopa. Iri buherip̄u ōataria. Espĩritu Santo itamuri mera Goãm̄u mera wereniguique m̄a. ²¹Goãm̄u m̄are b̄urigã mahimi. Eropirã ñgu m̄are mahiniguiboro dopa ñeri mariro árĩniguiçaque Goãm̄u ñgu dorero dopa. Eropirã Jesucristo mera m̄a eropa árĩniguiburire coreque. Ñgu marire mojomoro ñagu ñmaroguere eropa árĩniguiçũ iiḡucumi.

²²Cristo yare peediabirĩñarĩrãre mojomoro ñaque. Eropirã erãre Jesucristo ya diaye árĩrere wereque. ²³Erãre peamegue wabonirãre Goãm̄ure itamucũ iique m̄a. Gajirã ñerire iirã wahama. Erã ñerire dooque. Erãp̄ure mojomoro ñaque m̄a. Erãre itamurã m̄a sã ōaro iique erã ñeri iirire ñhacũri arĩrã. Ḡuh̄raric̄uri suhrirore m̄a gamebiro dopa ta, gajirã erã ñeri iirire gamebircãque irire p̄hreri arĩrã.

Juda Goãm̄ure ñgu umupeori ãhr̄u ñmaroguere eropa árĩniguiçaa

²⁴⁻²⁵Goãm̄u mari Opu marire ñhadibumasimi ñerire mari iibiriboro dopa. Eropiḡu ñgu marire ñeri dipuwaja marirãre ñmarogue ñgu pohroque apimasimi. Eropa marire ñgu erogue apicũ mari mucubirĩrãca. Ñgu Goãm̄u yujugu ta ãhr̄imi. Eropiḡu peamegue wabonirãre tauḡu ãhr̄imi ñgu. Ñḡup̄u iribojegue dohpague sãre ōatariagu, mari tauro opu árĩgu, turatariagu, árĩpehrerãre doregu ãhr̄imi. Ñgu eropa árĩgu árĩcũ Jesucristo yarã árĩrã ñgure umupeorã. Eropa ta iirã. Irip̄eta ãhraa.

Apocalipsis

Pũhrũguere I umũ dohpa waborore marire masicũ iimi Jesucristo, arĩ gojañumi Ñũ

1 ¹ Ipũ mera Jesucristo ĩgu yarãre masicũ iirare were gojabeogu iiaa. Mari Pagũ Goãmũpũ irire weredoregu apipũ Jesucristore. ĩgu yarãre ĩgu pohro majarãre masicũ iidoregu apipũ. Eropigu pũhrũ waburire marire masicũ iidoregu apipũ Jesucristore. Eropigu Jesucristo marire eropa masicũ iibu ĩgu anyure obeodigu árími yure Ñure irire weredoregu. ² Eropigu yũhũ Ñũ baja ĩamũhtabũ Goãmũ ĩgu dohpa iiburire. Goãmũ ĩgu wereniguirĩ sãre peeabũ. Eropigu árípehreri yũ ĩarare yũ peerare were gojabeogu iiaa. Jesucristo ĩgu basi ta diaye arĩrare were gojabeogu iiaa. ³ Ipũ mera pũhrũgue dohpa waburire were gojagu iiaa. Merogã dũhyaro iiaa iri árípehrero eropa waboro. Eropirã árípehrerã ipũre buherã, yũ wererire õaro yũhrirã õaro mucubirirã árírãcoma.

Siete iglesia majarãre Jesu yarã gamenererãre gojabeopũ Ñũ

⁴ Yũhũ Ñũ mũare siete cururi majarãre Jesu yarãre Asia yeba majarãre gojabeoa. Goãmũ ĩgu mahiri mera mũare õadorea. Eropirã ĩgu itamuri mera õaro áríque mũa. ĩgu negohraguere eropa áriniguidigu áríñumi. Dohpague sãre eropa ta áriniguiimi. Pũhrũgue sãre eropa ta áriniguigũcumi. Goãmũ ĩgu opũ doaro core Espíritu Santo áhrimi. Siete suburi maja turari árípehreri opagu áhrimi. ĩgu mera sãre yũ mũare õadorea daja. ⁵ Cristo ĩgu mahiri mera mũare õadorea daja. ĩgu Cristo Goãmũ yare gũyaro mariro weregu áhrimi. Eropigu ĩgu sĩridigu ĩgu masa mũriadigu ne dipaturi sĩrisome ĩgu. ĩgu yarã waborore masa mũriamũhtadigu áhrimi. Eropigu i yeba majarã árípehrerã oparã tauro opũ áhrimi ĩgu. Marire mahigu ĩgu di cóara mera mari ñeri iirare cóadi árími ĩgu. ⁶ Eropa cóãgu marire oparã wamorãre wacũ iidigu árími ĩgu. Eropigu marire pahia masare Goãmũre serẽbasarã wamorã sãre wacũ iidigu árími. Eropigu Goãmũ mari Pagũ yare iimorãre wacũ iidigu árími ĩgu eropa sĩrigũ. ĩgu eropa iidigũre õaro werenigui umupeoro gahmea árípehrerinuri. Árípehrerã tauro opũ eropa áriniguiimi ĩgu. Eropa ta áríporo.

⁷Ōaro pee masi coreque m̄ua. Imica cururi weca dijarigucumi Cristo. Īgu eropa aricū ĩarācoma árĭpehererã. Īgure crusague pabia wejĕnirã m̄ura sã ĩarācoma. Eropirã ĩgu aricū ĩarã i yeba majarã árĭpehereri cururi majarã orerãcoma güirã. Eropa ta árĭporo.

⁸Ōpa arĭmi mari Op̄u Goãmu: “Yũhu árĭpehererire ĩhacũnugudigu ãhraa. Eropigu árĭpehererire pehrecũ iibu ãhraa, arĭmi. Iribojegue sãre eropa árĭnigum̄ribu. Dohpague sãre eropa ãhraa. Pũhrugue sãre árĭgura,” arĭmi Goãmu.

Jesucristore goesirigure yu ĩhabu, arĭ werepu Ñũ

⁹Yũhu Ñũ m̄ua acaweregu Jesu yagu ãhraa. Eropigu m̄ua iro dopa ta yu sã Jesu ya árĭburire yu iira dipuwaja ñero taribu. Eropigu m̄ua iro dopa ta yure erã ñero iiquerecũ ĩgu itamuri mera Jesure cóãbiribu. Mari yujuro mera ĩgu Op̄u árĭro majarã árĭmorã ãhraa. Yaha yeba majarã erã cóãdigu árĭgu Patmo waĩc̄uri nũgurogue ãhraa. Goãmu yare Jesucristo ĩgu werera sãre gajirãre yu wereri dipuwaja õgue erã cóãbeodigu ãhraa. ¹⁰Ohõ yujunũ soorinũ árĭcũ Espĩritu Santo yure quẽrogue ĩhmuami. Īgu eropa ĩhmucũ yu pũrũpũrũ bũrigã wereniguri busuro dopa carabu. Corneta turaro busuro dopa eropa ta busuro carabu ĩgu werenigucũ. ¹¹Ōpa arĭgu carami yu peecũ:

—Yũhu árĭpehererire ĩhacũnugudigu ãhraa. Eropigu yũhu árĭpehererire pehrecũ iibu ãhraa. Dohpague m̄u ĩaburire gojaripũgue goja aĩque. M̄u eropa goja aĩra pũhrũ siete cururi majarãre Goãmu yarãre obooque iripũre. Erã siete cururi majarã Asia yeba árĭri macari majarã ãhrima. Eropigu Efeso majarãre, Esmirna majarãre, Pérgamo majarãre, Tiatira majarãre, Sardis majarãre, Filadelfia majarãre, Laodicea majarãre m̄u ĩaburire gojabeoque, arĭgu carami yure.

¹²Īgu eroparĭcũ peegu majinũgajabu yure wereniguigure ĩabu. Eropa majinũgajagu siete sihãgori yucure erã duhpeora yucure oro mera erã iira yucure ĩhabu. ¹³Iri yucu watope masu iro dopa bejagure ĩhabu yũhu. Īgu yoari suhriro sañagu ãhrami. Īgu guburigue dijimerejabu ĩgu suhriro. Eropigu oro mera erã iira gasiro mera ĩgu coretihbire tuãdiudigu ãhrami. ¹⁴Eropiro ĩgu poari yaji poari iro dopa boreabu. Īgu cuipe peame porã iro dopa goseabu. ¹⁵Īgu guburi bronze waĩc̄uri come timura come iro dopa goesiriabu. Eropiro ĩgu wereniguiri baja utã dipabu iro dopa busuro carabu. ¹⁶Īgu mojoto diaye maja mojotopu siete necã opãmi. Eropiro ĩgu disirore ñoserimiji pep̄uri usirimiji cuũuami. Eropiro abe um̄u majagu ĩgu cuimijuro dopa ĩgu diapo turaro goesiriami.

¹⁷Eropigu ĩgure ĩagu uca waha ĩgu guburi pohro mehmerejabu sirigu iro dopa. Yu eropa mehmerejacũ ĩagu ĩgu, ĩgu mojoto diayepu mera yure duhpeo õpa arãmi:

—Ucabitã. Yu árĭpehererire ĩhacũnugudigu ãhraa. Eropigu árĭpehererire pehrecũ iibu ãhraa. ¹⁸Ojocarinigugu ãhraa yũhu. Sĩridigu árĭribu. Dohpaguere ĩaque. Árĭpehererinuri eropa ojocarinigucã yũhu. Sĩridi dipaturi masagu dipaturi masare sĩribiricũ iimasia yũhu. Eropigu masare peamegue wabiricũ iigu ãhraa yũhu. ¹⁹Eropigu dohpague m̄u ĩarare gojaque.

Puhrugue eropa waboro sãre ïagu gojaque. ²⁰Oã siete necãre yu mojoto diayeru oparãre weregura mure. Eropigu siete sihãgori yucure erã duhpeora yucu oro yucu sãre weregura. Yu òpa arĩ wererire iribojegue majarãre ne werebirimuribu. Òpa ãhraa iri: Siete necã siete cururi majarã yaharã oparã árirã iro dopa ãhrima. Eropiro siete sihãgori yucure erã duhpeora yucu siete cururi majarã yaharã iro dopa ãhrima, arãmi yure Jesucristo.

Efeso majarãre Jesu yarãre gojanugadoreñumi Ñure

2 ¹Eropa arituhaja òpa arinemoami yure gojadoregu: —Efeso majarã yaharãre, erã opu sãre òpa yu aririre arĩ gojabeoque mũhũ. Yũhũ mojoto diayeru siete necãre opagu ãhraa. Eropigu siete sihãgori yucu watope curigu ãhraa. Eropa curigu árigu mũare òpa arĩ werea: ²Árĩpehleri mũa iirare masipehoa. Yaha árĩburire turaro mohmeabu mũa. Yure mũa umupeo duhubirabu. Ñerire iirãre mũa ïadiabirabu. Eropirã “Jesu buhedoregu ïgu apinirã ãhraa,” arĩmaacãnrãre queoro erã buhebiricũ ïarã, guyarã erã áricũ masiabũ mũa. ³Yahare mũa iira dipuwaja mũa ñero tariquererã erã guyarãre tarinugabu mũa. Eropirã yure ne duhubirabu mũa. “Irire gariborea waca pare,” arĩbirabu mũa. ⁴Eropa mũa òarã árĩquererã ta yujuñere òaro iibea mũa. I ãhraa iri: Yure òaro mũa mahimũhtadiro dopa dohpaguere iibea mũa. ⁵Yure mũa umupeomũhtarare guñaque mũraro ta daja. Dohpaguere mũa yure umupeobiriqueyarire guñaque. Eropirã mũa irire mũa ñeri iirare bujawereque. Irire duhuque. Eropa duhurã yahare mũa iimũhtadiro dopa ta iique daja. Mũa ñeri iirare mũa duhubiricũ ïagu, yujugu mũa yagure sihãgodigure aĩ cóãgura. Eropa ïgu mũa yuju curu majarãre cóãgura. Mũa ñeri iirare duhubiricũ mũa yaha curu majarã arĩnrãre duhupehrecũ ïigura. ⁶Yure umupeobiriqueyarã árĩquererã ta ire òaro iibu mũa: Nicolaita yare buherãre ñerãre ïadiabeaa mũa. Yu sã erãre ïadiabeaa. ⁷Gamiricurã ãhraa mũa. Eropirã peeque. Mũare yaha curu majarãre Espiritu Santo ïgu wererare peeque mũa sã. Òpa arĩmi ïgu: “Árĩpehleri Jesure umupeo duhubirãre Goãmũ ya pohe majagu dũcare paraíso majagu dũcare badoregura. Irigu dũca ojocaririre odigu ãhraa,” arĩmi Espiritu Santo, arĩ were gojabeoque Efeso majarã yaharãre erã opu sãre, arãmi yure Jesucristo.

Esmirna majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

⁸—Esmirna majarã yaharãre erã opu sãre òpa yu aririre gojabeoque mũhũ, arãmi yure Jesucristo. Yũhũ árĩpehlerire ïhacũnugudigu ãhraa. Eropigu árĩpehleri pehrecũ iibu ãhraa. Síria wabu. Dipaturi ojocaria daja. Eropigu òpa arĩ werea mũare: ⁹Mũa ñero tarirare masia. Mojomorocurã mũa áricũ sãre masia. Eropa mojomorocurã árĩquererã ta ïgu wereniguirire peerã Goãmũ yare òarire wũaro opaa mũa. Gajirãpu mũare ïhaturirã mũare erã ñero quere moarare masia. Erã “Gũa judio masa Goãmũ yarã ãhraa,” arĩquererã guyarã iima. Erã Satanare umupeorã ãhrima. ¹⁰Dohpaguere mũa ñero tariburire guibiricãque. Peeque mũa. Watĩ mũare Goãmũre duhudoregu yujurãyeri mũa

mera majarãre peresu iidoregucumi. Diez nuri gohra ñero tarirãca mua. Erã eropa ñero iicũ muare erã wejẽdiaquerecũ ta yure yaha sãre ne cóãbircãque. Mua yure eropa cóãbircũ ïagu áripehrerinuri muare õaro áricũ iigura.

¹¹ Gamiricurã áhraa mua. Eropirã peeque. Muare yaha curu majarãre Espiritu Santo ïgu wererare peeque mua. Õpa arĩmi ïgu: “Áripehrerã Jesure umupeo duhubirã peameguere wasome,” arĩmi Espiritu Santo, arĩ gojabeoque Esmirna majarã yaharãre erã opu sãre, arãmi Jesucristo yure.

Pérgamo majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

¹²—Pérgamo majarã yaharã erã opu sãre õpa yu arĩrire gojabeoque mũhu, arãmi yure Jesucristo. Yũhu ñoserimijire pepuri usirimijire opagu áhraa. Muare õpa arĩ weregura: ¹³ Mua árirore masia. Eroque mua ya maca majarã opu Satana áhrimi. Erã Satanare umupeoquerecũ mũapu yure umupeoa. Erã mua mera majagu mũgure Antipa mũgure yahare õaro weredigũ mũgure wejẽma. ïgure erã wejẽcũ ïaquererã ta yure ne umupeo duhubirabu mua. ¹⁴ Mua eropa umupeo duhubiriquererã merogã yure tarinũgabũ mua. Yujurãyeri mua mera majarã Balaam ya buherire gahmema. Iribojegue majagu ïgu Balaam waicũgu õpa arĩmuriñumi Israe masare ïhaturirã erã opu: “Israe masare tarinũgadiagu õpa iique. Goãmarã wéanirãre mua orare barire badoreque erãre. Eropigu nome mera ñero iicũ iique erãre,” arĩ weremuriñumi Balaam gajirã opu Balaco waicũgure. Iribojegue ïgu eropa ñero iidoreldiro dopa ta dohpague sãre ñero iicũ iima yujurãyeri mua mera majarãre. ¹⁵ Eropirã erã iro dopa ta gajirã mua mera majarã Nicolaita buherire gahmema. Iri buheri sãre ïadiabeaa yũhu. ¹⁶ Eropirã mua iri ñeri iirire duhuque mua. Mua eropa duhubiricũ ïagu yojaro mera mua pohroque wagu, eropa ñero iirã mera gamequeãgũca. Yũhu disiroque cuñurimiji ñoserimiji mera gamequeãgũca erã mera. ¹⁷ Gamiricurã áhraa mua. Eropirã mua ya curu majarãre yaharãre Espiritu Santo ïgu wererare peeque mua. Õpa arĩmi ïgu: “Áripehrerã Jesure umupeo duhubirãre mana waicuri barire umaro maja barire ogura. Utã boreriyeri sãre ogura erãre. Iri utãyeri mama waire yu gojaturayeri áriroca. Gajirã iri waire ne masisome. Iri utãyerire airã dihta iri waire masirãcoma,” arĩmi Espiritu Santo, arĩ gojabeoque Pérgamo majarãre erã opu sãre, arãmi yure Jesucristo.

Tiatira majarã sãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

¹⁸—Tiatira majarã yaharã erã opu sãre õpa yu arĩrire gojabeoque mũhu, arãmi daja yure Jesucristo. Yũhu Goãmũ magũ yu cuiiri peame porã iro dopa gosesirigu áhraa. Eropiro yu guburi bronce waicuri come erã timura iro dopa gosesiria. Muare õpa arĩ werea: ¹⁹ Mua iirare masia yũhu. Goãmũre masa sãre mua umupeorare, yure mua cóãbirirare, gajirãre mua itamurare, ñero tariquererã mua yure duhubirirare masia. Negohraguere mua iidiro tauro dohpaguepũre õaro iinemorã iiaa mua. Iri sãre masia yũhu. ²⁰ Mua eropa õaro iirã áriquererã ta õpa yure tarinũgabũ mua: Jezabe waicũgo “Goãmũ yare werego áhraa,” arĩ

guyago mua watope ta áhrimo. Mũare igo ñero buhecũ peerã igore turibirabũ mua. Eropa gũya buhego yaharãre yu pohro majarãre nome mera ñero iicũ iimo. Eropigo goãmarã wéanirãre erã orare barire badoremo igo yaharãre. ²¹Igo ñerire igo bujawereborore coreniribu. Yu eropa corequerecũ igo ñero iirire duhudiabiramo. ²²Eropirã yure peeque mua. Iгоре dorecucũ iigũra. Igo mera ñero iinirã sãre dorecucũ iigũra. Eropirã erã burigã ñero tarirãcoma. Eropa ta iigũca erãre igo mera erã ñero iirare erã bujawerebircũ, irire erã duhubircũ. ²³Eropigu igo porãre wejẽgũra. Yu eropa iicũ iarã áripehrerã yaharã yu òaro masirire masirãcoma. Masa erã pepiri sãre erã ñaribejari sãre masia. Yu eropa masicũ masirãcoma erã igore yu eropa dipuwaja moacũ. Áripehrerã mua ñerire iira dipuwaja, dipuwaja moagũra mũare. Eropigu mua òarire iira wajarũre òaro iigũra mũare. ²⁴Mua Tiatira majarã gajirã mua mera majarã igo ya buherire gamebirabũ. Mũarũ Satana ya buherire “Wũaro igũ masiri áhrra,” erã arĩrare gamebirabũ mua. Eropigu mũarũre gajino mua iiburire dorenemosome yũhũ. ²⁵Dorenemobiriqueregũ iñe dihtare dorea mũare: Mũa pohrogue yu dujariboro core yu buherire mua masirare ne merogã mera cãdijibircãque. ²⁶⁻²⁷Áripehrerã ñerire tarinũganirãre, yu gamerire eropa iiniguirãre oparã árimorãre acugũra. Yu Pagũ igũ yure opu acudiro dopa ta mũare oparã acugũra yu sã. Áripehreri yeba majarã tauro árirã oparã árimorã acugũra mũare. Eropa oparã ñajarã, mua doca árirãre áripehreri yeba majarãre turaro dorerãca. Eropa turaro dorerã mũare tarinũganirã mata pehrea wacũ iirãca mua erãre. ²⁸Eropigu mũare yahare ne duhubirininirãre boyomuridirure ogũra. Eropigu mua mera árigũca yũhũ. ²⁹Gamiricũrã áhrra mua. Eropirã mua ya curu majarãre yaharãre Espĩritu Santo igũ wererare peeque mua, arĩ gojabeoque Tiatira majarãre, arãmi yure Jesucristo.

Sardis majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure Jesucristo

3 ¹—Sardis majarã yaharãre erã oparã sãre òpa yu arĩrere gojabeoque mũhũ, arãmi daja yure Jesucristo. Yũhũ igũ Espĩritu Santo siete suburi maja turarire opaa. Eropigu siete necãre opaa. Mũare òpa arĩ werea: Mũa iirare masia. Òpa arĩ pepirima mũare gajirã: “Erã Goãmũ yare òaro iipehorã áhrrima,” arĩ pepirima mũare. Erã eropa arĩ pepiquerecũ, Goãmũ yare òaro iibea mũarũ. ²Eropirã mua iirare òaro guñaque mua. Goãmũ yare mua masirare òaro guñaque daja cãdijiro mariro. Goãmũ igũ iacũ òaro iipehobirabũ mua. ³Eropirã yahare mua peemũhtarare mũraro ta òaro guñaque mua daja. Eropa guñarã yahare iique mua daja. Mũa ñeri iirare duhuque. Yu arĩro dopa mua iibircũ guñaña mariro mũare dipuwaja moagũra. Yajari masũ igũ guñaña mariro igũ yajagũ ñajaro dopa ta mũare guñaña mariro dipuwaja moagũ arigũca. ⁴Yujurãyeri mua mera majarã Sardis majarã ñero erã iirire ihacũbeama. Eropa òarã árirã, boreri suhriro sañarã yu mera curirãcoma. ⁵Áripehrerã yahare duhubirã eropa ta boreri suhri sañarã áriniguirãcoma. Eropirã yu mera eropa áriniguiomorã erã waĩre yu gojaturipũgue erã sã erã waĩre gojatunirã árirãcoma. Erã erã waĩre yu gojaturare coesome yũhũ. Yu Pagũ igũ ihabeorogue, anyua sã erã ihabeorogue, “Yaharã

âhrima,” arî weregûca erãre. ⁶Gamiricurã âhraa mua. Eropirã mua ya cururi majarãre yaharãre Espírítu Santo ígu wererare peeque mua, arî gojabeoque Sardis majarãre yaharãre erã opu sãre, arãmi yure Jesucristo.

Filadelfia majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

7—Filadelfia majarã yaharã erã opu sãre ôpa yu arîrîre arî gojabeoque mûhu, arãmi daja yure Jesucristo. Yûhu ñeri marigu âhraa. Diaye maja weregû âhraa. Davi muru iribojegue majagu opu masare ígu dorediro dopa ta turari mera doregura yu sã. Iri turari mera iidorecû ne gajirã irire cãhmotamasibeama. Yu iidorebircû ne gajirã irire iimasibeama. ⁸Árîpehreri mua iirire masia yûhu. Guñaturabirinãrãrã áríquererã ta yaha buherire ôaro peeabu mua. Yure waípeo duhubirabu mua erã muare ñero iidiaquerecû ta. Eropigu yahare iimorã apiabu muare. Eropirã yu dorerire mua iicû gajirã cãhmotamasibeama muare. ⁹Gajirã mua pohro árîrã “Gua judio masa Goãm yurã âhraa,” aríquererã ta gûyarã âhrima. Goãm yurã árîbeama. Satanare umupeorã âhrima. Eropigu erãpûre mua core mereja muare erã umupeocû iigura erãre. Yu eropiicû íarã yu muare mahirire masirãcoma erã. ¹⁰Muare yahare yu duhudorebircû peerã ôaro yûhriabu mua yure. Mua eropa iicû íagu i yeba majarã árîpehrerã erã ñero tariburisubu árîcû muare íhadibugura. Irisubu árîpehrerã erã ñero tariburisubu árîroca. ¹¹Merogã duhyaa i yebague yu dujariboro. Yahare mua masirare cãdijibircãque. Eropirã yure eropa yûhriniguicãque mua wajataborore dedeori arîrã. ¹²Eropigu yahare duhubirãre yu Pagu ya wihi majarã apigura erãre. Ígu ya wihi maja borari iro dopa árîcû apigura erãre. Eropirã Goãm mera majarã eropa árîniguirãcoma. Eropirã Goãm yu Pagu yarã waícûrã, ígu ya maca majarã waícûrã sã árîrãcoma. Ígu ya maca mama maca Jerusalén árîroca. Iri maca umarogue Goãm pohrogue dijariri maca árîroca. Yu waí sãre mama waí opaguca. Iri waí sãre waícûrãcoma yaharã. ¹³Gamiricurã âhraa mua. Eropirã mua ya cururi majarãre, yaharãre Espírítu Santo ígu wererare peeque mua, arî gojabeoque Filadelfia majarãre yaharãre erã opu sãre, arãmi yure Jesucristo.

Laodicea majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure Jesucristo

14—Laodicea majarãre yaharã erã opu sãre ôpa yu arîrîre gojabeoque mûhu, arãmi daja yure Jesucristo. Yu arîro dopa ta iigu âhraa yûhu. Eropigu gûyaro mariro yu íarare eropa wereniguigu âhraa. Árîpehrerire mari Pagu ígu íhacûnugurare iibasagu âhraa yûhu. ¹⁵Árîpehreri mua iirare masia yûhu. Mua “Jesu yarã âhraa gua,” aríquererã yure merogã umupeoa. Yure mua merogã umupeorã mua árîcû yûhu gamebeaa muare. Mua “Jesure umupeobea gua,” arîbeaa mua. “Jesure umupeorã âhraa gua,” aríquererã ta yure ôaro umupeobea. Mua yure umupeodiaro dopa ta yure wûaro umupeocû ôaboaya. ¹⁶Mua eropa yure ôaro umupeobircû íagu muare gamebirigohracãgura. ¹⁷Eropirã ôpa arî pepiraa mua: “Árîpehrerire opaa. Ne gajino duhyabeaa guare,” arî pepiraa mua. Eropa aríquererã mojomorocurã iro dopa ta âhraa mua yu íacû. Duhyataria

mũare. Eropirã ne moonijarã, suhri marirã, cuiiri ìhajibirã iro dopa ãhraa mua yu ìacũ. Mũare dũhyarire masibea mua. ¹⁸Mua eropa masibirã áricũ ìagu òpa arì weregura mũare: Mũare dũhyarire masique. Eropirã yure serẽque. Oro gohrare mua asũro dopa ta òarire yu oparire yũpũre aĩque mua. Mũare yure òaro umupeocũ ìigura. Eropirã diaye ta Goãmu ya mera wũaro oparãca mua. Eropirã yu sũrira mera mua ñero iirare cõanirã áricũque mua. Eropirã suhri sañarã erã gũhyasĩriero dopa ta mua ñeri iirare cõanirã òarire iimorã árirã gũhyasĩrisome mua. Eropirã mua cuiiri oocura pũhrũ òaro mũare deyoro dopa ta Goãmu yare òaro peeque mua òaro masiboro dopa. ¹⁹Árĩpehrerã yu mahirãre erã ñero iirare werea. Eropigu yu mahirãre dipuwaja moaa gajisubũ erãre itamubu. Eropirã yũpũre turaro gameque. Eropirã mua ñerire bũjawere duhuque. ²⁰Peeque yure. Mua wirire bihara wirire yu ejanugaja ñajadiabodiro dopa ta mua mera áridiagu coregu iiaa. Yu eropa áridiacũ peerã yure mua mera árdoreque. Yaharã áricũque. Mua eropa árdorecũ mua mera árigura. Eropigu mari sihu baro dopa ta mua mera òaro árigura. Eropirã yu mera òaro árirãca mua. ²¹Ñerire yu tarinugara pũhrũ yu Pagu opu ìgu doaro pohro doaa yu sã dorebu. Eropa ta mua sã ñerire mua tarinugara pũhrũ yu opu doaro pohro doarãca doremorã. Mũare yu pohro doacũ ìigura. ²²Gamiricurã ãhraa mua. Eropirã mua ya cururi majarãre yaharãre Espĩritu Santo ìgu wererare peeque mua, arì gojabeoque Laodicea majarãre yaharã erã opu sãre, arãmi Jesucristo yure.

Umarogue Goãmũre erã mereja umupeorare ìapu Ñu

4 ¹Yure ìgu eropa arì werera pũhrũ umũsiguere pãgũra disiporore ìhabũ. Dipaturi corneta turaro busũro watope turaro wereniguiiri busũro carabũ yu peecũ. Opa arũro carabũ yure:

—Ògue mũarĩrique. I yu wereburi pũhrũguere waroca. Eropa waborore mũre ìhmugura. Yu arĩdiro dopa ta eropa waroca, arũro carabũ umarogue.

²Ìgu eropa arì werecũ ta erogue mũrijagu Espĩritu Santo ìgu turari mera ìagu iiabũ. Eropigu opu doarore umarogue ìhabũ. Ero yujugu doãmi. ³Eropigu òaro gosesirigu doãmi. Jaspe waĩcũri utãye gosesiriro dopa ta, cornalina waĩcũri utãye gosesiriro dopa ta òaro gosesirigu doãmi ìgu. Eropigu òaro gosesiriri bero esmeralda iro dopa gosesiriri bero pohecague doãmi ìgu. ⁴Eropigu ìgu doaro tũrore yuju bero ìhabũ oparã doari berorire. Veinticuatro gohra ãhrabũ. Iri oparã doarire veinticuatro gohra Jesu yarã oparã doãma. Boreri suhricurã ãhrama. Eropirã oparã erã peyari berorire oro berorire peyanirã ãhrama erã. ⁵Doariñe yu ìamũhtarañegue miamaabũ. Eropiro gajiropa wereniguiiri busũro carabũ. Bupu sã busũgu carami. Iri doaro core siete sihãgori yucũ ãhrabũ. Iri siete sihãgori yucũ Espĩritu Santo ìgu siete suburi maja turari opari iro dopa ãhrabũ. ⁶Eropiro ìgu doaro core wũariya ãhrabũ. Vidrio iro dopa áriřiya ãhrabũ. Òaro deco sũriřiya ãhrabũ. Ìgu doaro pohro wapicũrã gajiropa bejarã ãhrama. Ojocarirã ãhrama. Erã diaporire erã pũrũpũrũre baja cuiricũrã ãhrama. ⁷Yu ìamũhtadigu

gajiropa bejagu yee diagu iro dopa bejagu aħrami. Īgu pħru arĭgu wecu iro dopa bejagu aħrami. Erã pħru arĭgu masu diapo iro dopa diapocugu aħrami. Erã urerã pħru arĭgu gaa ĩgu quẽ dũpũre sãegu iro dopa aħrami. ⁸Erã wapicurã nucũ seis quẽ dũpũricurã aħrama. Eropiro erã quẽ dũpũri pepũrigue ta baja cuiricuri quẽ dũpũri aħrabũ. Eropirã umũri nucũ, ñamiri nucũ eropa bayaniguirã iama. Ne baya duhubirama. Ōpa arĭ bayãma:

Ōagu, ōagu, ōagu Goãmũ mari Opũ turatariagu aħrimi. Īgu iribojegue eropa ta arĭniguiçãpũ. Dohpague sãre eropa ta arĭniguiumi.

Pħrũgue sãre eropa arĭniguiçãgũcumi, arĭ bayaniguirã iama.

⁹Eropa bayarã erã wapicurã gajiropa bejarã ĩgu turarire bayarã iama. Eropirã ĩgũre arĭpehrerĩnũri arĭniguiçũre “Ōhaa,” arĭrã umupearã iama. ¹⁰Erã eropa baya umupearã ĩarã veinticuatro Jesu yarã oparãpũ opũ doaro core mereja, ĩgũre umupearã. Īgu arĭpehrerĩnũri arĭniguiçũ aħrimi. Eropa umupearã erã oparã erã peyari berorire ĩgu doaro core mehpearã. Eropa mehpearã ōpa arãma erã:

¹¹Mũhũ Goãmũ gua opũ gohra aħraa. Turagu ōagu aħraa mũhũ. Mũhũ gua umupearã arĭgu ta iia. Mũre eropa umupearã gahmea gũare. Arĭpehrerire ĩhacũnugudigu aħraa mũhũ. Mũ gamediro dopa ta iri arĭpehrerire ĩhacũnuguyoro mũhũ, arãma erã Goãmũre ero doagũre.

Gojarapũ tũrara tũrũre cordero sãre werepũ Ñũ

5 ¹Pħru ero doadigu ĩgu mojoto diayerũ ĩgu oparĩpũre gojarapũre ĩhabũ. Iripũ pepũri ĩgu gojarapũ ĩgu tũrara tũru aħrabũ. Eropiro siete suburi pihañari mera ĩgu pihañara tũru aħrabũ. ²Eropigu turagu anyure ĩhabũ. Īgu turaro wereniguirĩ mera ōpa arĭ wereami:

—I tũrũre pihañarare ōagu dihta pãñamasimi. ¿Nihipũ aħriri iripũre pãbu? arãmi ĩgu anyu.

³Eropa arĩqueregũ ta iri tũrũre pãñabure bocabirami. Eropa ōagũre bocabirami. Ūmarogue i yebague ojocarĩrã watope, sĩrinĩrã watope ne iri tũrũre pãñabu marami. Eropigu iri tũru majare buhebu marami. ⁴Eropigu iripũre pãñabodigũre erã bocabiricũ ĩagu turaro oreabu yũpũ. ⁵Yũ eropa oreçũ ĩagu yujugũ erã Jesu yarã oparã mera majagu ōpa arãmi yũre:

—Orebiricãque. Iri tũrũre ñearire yujugũ pãñamasimi. Īgu Juda ya curu majagu turagu aħrimi. Īgu opũ Davi pãrami arĩturiagu aħrimi. Watũre tarinũgadigu aħrimi ĩgu. Eropigu ĩgu iri tũrũre siete ñearire pãmasigu aħrimi, arãmi ĩgu yũre.

⁶Īgu eroparicũ peegũ opũ ĩgu doaro core Cordero ĩgu niguiçũ ĩhabũ.

Wapicurã gajiropa bejarã, Jesu yarã oparã sã erã watope niguiami ĩgu Cordero. Īgu eropa niguiqueregũ ĩgu masa erã wejẽdigũ mũrũ dopa dehyoami. Siete cusaricũgũ, siete cuiricũgũ aħrami. Iri siete cuiri ĩgu Espĩritu Santo ĩgu siete suburi maja turari aħrabũ ĩgu arĭpehrero ĩhamasiburi. Espĩritu Santo arĭpehrero i yebaguere Goãmũ ĩgu obeodigu aħrimi. ⁷Eropigu Corderopũ opũ doaro pohrogue ejagu, ero doagũre ĩgũre ĩgu diayerũ opara tũrũre tũaweã aĩami. ⁸Īgu eropa tũaweã aĩçũ ĩarã wapicurã gajiropa bejarã, veinticuatro Jesu yarã oparã

sã Cordero core mereja ïgure umupeoama. Erã Jesu yarã oparã árípehrerã arpa waïcuri buamutêrire opáma. Oropari sãre opáma. Iripari incienso ujuturiripari dihta áhrabu. Iri incienso Goãmu yarã ïgure erã serêra áhrabu. ⁹⁻¹⁰Eropa ïgure umupeorã ôpa arí mama bayarire bayáma erã Corderore:

Erã wejêdigu muhu áhraa. Eropigu mu ya di mera masa ñeri iirare coeabu muhu Goãmu yarã erã áríboro dopa. Eropigu masare árípehreri cururi majarãre yujurãyerire, árípehrerã yare wereniguirãre, árípehreri yeba majarãre erã ñero iirare wajayebasabu. Eropa iigu erãre oparã árímorã, pahia masare Goãmure serêbasarã árímorã sã áricũ iibabu. Eropigu i yeba majarã weca oparã árímorã acubu muhu guare. Eropa iigu áridigu iri tũrure aĩ pãñamasibu áhraa muhu, arí bayáma erã Corderore.

¹¹Yu ïagu daja bajarãre millones anyua majarãre íhabu. Opu doarore, wapicurã gajiropa bejarãre, veinticuatro Jesu yarã oparãre anyuapu erãre gãhrisianugajáma. Erã anyua majarã turaro mera erã bayacũ íhabu. ¹²Ôpa arí turaro bayapeoama erã:

Cordero, muhu erã wejêdigu árigu árípehrerãre doremasibu, árípehrerire opamasibu áhraa. Eropigu masipehogu, turatariagu áhraa muhu. Mu eropa árigu áhraa masa erã ñerire erã iira dipuwaja erã wejêdigu. Eropirã guã mure umupeorãca. “Ôatariagu áhrimi,” arírãca mure. Mure ôaro wereniguirãca, arí bayáma anyua majarã.

¹³Eropigu gajirã erã bayacũ peeabu. Árípehrerã i yeba majarã, umaro majarã sã, ojocarirã, sirinirã, wãriya majarã sã, árípehrerogue árirã ôpa arí bayarã carama:

Goãmure igu doarogue doagure, Cordero sãre ôaro wereniguirãca.

Muare umupeorãca. “Ôatariarã áhrima. Turatariarã áhrima,” arírã árípehrerinuri eropa arínigucãrãca muare, arí bayapeorã carama.

¹⁴Eropirã erã wapicurã gajiropa bejarã erã eropa arí bayacũ peerã “Eropa ta arí bayaporo,” arãma. Eropirã Jesu yarã oparãpu mereja Goãmure, Cordero sãre umupeoama.

Papera tũrure ïgu aĩra tũrure pihañarare pãmi Cordero, arí werepu Ñu

6 ¹Puuru papera tũrure ïgu aĩgãra tũrure Cordero pihañamũhtarañere pãmi. ïgu eropa pãcũ íhabu. ïgu eropa pãra puuru yujugu gajiropa bejarã mera majagu “ïagu arique,” arãmi. Eropa arígu bupu busuro dopa ta wereniguiami. ²ïgu eropa aríra puuru íhabu yuhu. Boregu cabayure íhabu. ïgu weca peyagu buiri berore opámi. ïgure opu peyari berore ohami gajiguru. ïgu eropa ora puuru ïguru ïgure íhaturirãre tarinugagu wahámi.

³Puuru yujuñe pihañarañere pãtuhaja Cordero gajiñe pihañarañere pãmi daja. ïgu eropa pãra puuru gajigu gajiropa bejarã mera majagu “ïagu arique,” ïgu aricũ peeabu daja. ⁴Eropigu gajigu cabayure diagure íhabu daja. ïgu weca peyagure turarire ohami gajiguru. I yeba majarãre erã basi gamewejêcũ iibure apiami ïgure. Eropirã árípehrero majarã gamewejêrãcoma i yebague. Eropigu wuarimiji ñoserimijire ohami ïgure.

⁵Pũhrũ peñere pãtuhaja Cordero gajĩñere pãmi daja. Eropigu gajigu gajiropa bejarã mera majagu ïgu sã “Ïagu arique,” aricũ peeabu daja. Ïgu eropa arĩra pũhrũ cabayu ñigure ïhabũ. Ïgu weca peyagu nũcũri queoriñere opãmi. ⁶Ïgure yũ ïara pũhrũ gajiropa bejarã watope òpa busũro carabũ:

—Trigo cebada sã pehrea waroca. Eropiro iri waja pagari áriroca. Eropirã yujunũ mohmeri waja mera trigore yuju kilo ta asũrãcoma. Yujunũ mohmeri waja mera cebada yerire uñre kilo ta asũrãcoma. Bari moari uñũrũ, vino sã baja áricãniroca, arĩro carabũ.

⁷Pũhrũ uñreñere pãtuhaja Cordero gajĩñere pãmi daja. Ïgu eropa pãra pũhrũ gajigu gajiropa bejarã mera majagu áritugu ïgu sã “Ïagu arique,” ïgu aricũ peeabu daja. ⁸Ïgu eroparicũ peegu borewijigu cabayure ïhabũ. Ïgu weca peyagu sĩririñe waĩcũami. Eropigu ïgu pũhrũ arigu peame waĩcũami. Eropigu erãre cabayua weca peyarãre turarire ohami corderopũ. Wapicũrã masa áricũ yujugũ erã mera majagũre wejẽdoreami. Eropa ta áripehrero i yebagũre yujurãyeri masare wejẽdoreami. Gamewejeri mera, oaboari mera, dorecũri mera, waimurã nũgũri majarã guarã mera, yujurãyeri masare erã wejẽburire apiami erã perãre.

⁹Pũhrũ wapicũriñere pãtuhaja gajĩñere pãmi daja Cordero. Ïgu eropa pãcũ Goãmũre umupeoburi mesa doca Jesu yarãre erã wejẽnirãre erã siporãrĩre ïhabũ. Goãmũ yare erã werera dipuwaja, “Jesu yarã ãhraa,” arĩ erã werera dipuwaja gajirã erã wejẽnirã ãhrama. ¹⁰Erã gaguiniguirã òpa Goãmũre erã aricũ peeabu:

—Mũhũ gũa Opũ ñeri marigu, gũyaro mariro mũ arĩro dopa ta iigu ãhraa mũhũ. ¿Eropigu i yeba majarãre gũare wejẽnirãre dohpãricũ dipuwaja moagũcũri mũhũ erãre? arĩ gaguiniguiama erã.

¹¹Eropigu erãre boreri suhri yoari suhrire ohami. Erãre eropa ogũ òpa arãmi erãre:

—Soonique dohpa. Gajirã mũa acawererã Jesu yarã mũa iidiro dopa ta dohpague sãre òari buherire buhenirã iima masare. Mũare wejẽdiro dopa ta erã sãre erã wejẽpehoboro duhyaa dohpa. Eropirã erãre áripehrerãre erã wejẽboro core merogã corenique mũa, arãmi erãre.

¹²Pũhrũ cinco ñearire pãtuhaja Cordero gajĩñe ñeariñere pãcũ ïhabũ daja. Iriñere ïgu pãcũ ta, turaro yeba ñohmeabũ. Eropigu umũ majagu abe ñigu gũhyaro wahãmi. Ñiriñe suhriro iro dopa ta bejagu ïgu gũhyaro wahãmi. Eropigu abe ñami majagu di iro dopa ta diagu gũhyaro wahãmi. ¹³Eropirã necã yebague yuhridija wahãma. Yucũgu dũcare miruñe weãburiboro dopa ta necã yuhridija wahãma. ¹⁴Eropiro umũsi dederea wahabũ. Paperapũre mari tũrabeo dedeodiro dopa ta dederea wahabũ umũsi. Eropiro áripehreri utã yucũ sã áripehreri nũgũrori sã gajipũgue ejanũgaja waha wahabũ. ¹⁵Eropa wacũ ïarã i yeba majarã tauro oparã, utã yucũ maja wiri poheca maja goberigue duhrirã wahãma. Gajirã oparã, surara oparã, doberi oparã, turarã, áripehrerã erã pohro majarã, erã pohro majarã áribirã sã yujuro ta duhrirama. ¹⁶Eropirã duhrirã utã yucũre utã sãre òpa arĩrama:

—Gua weca yuhridijari wejêcãque. Sihîre opûre îgu doaro doagure güitaria. Cordero guare ñero dipuwaja moagucumi. ¹⁷Guare áripehrerãe turaro dipuwaja moaburinu árituhajaa. Eropirã îgu dipuwaja moaborore ne bocatiúsome gua. Eropa dipuwaja moari arĩrã gua weca yuhridijari wejêcãque, arĩrama utã yucure áripehrerã.

Israe masa diaporire Goãmũ îgu waĩ tuhaborore werepũ Ñu

7 ¹Pũhrũ wapicũrã anyuare îhabũ. Erã áripehrerogue waháma. Yujugũ nortepũ wagũ erogue arirañere miruñere aribiricũ iiami. Gajigũ surgue, gajigũ abe müririrogue, gajigũ abe ñajarogue waha îgu iro dopa ta miruñere aribiricũ iama erã sã. Eropiro i yebague, wũariyague sãre ne miruñe aribiricũ iama. Ne yujugũ yucũgure miruñe weã ñohmecũ iibirama. ²Eropigũ gajigũ anyure îhabũ daja. Abe müririrogue arigũ iiami îgu. Goãmũ ojocariniguiũ îgu waĩ aĩturiñere sello waicũriñere aĩgãrigũ iiami îgu. Eropa aĩgãrigũ gajirã anyua wapicũrãre îgu gaguiniguiami. Erã anyuapũ i yebare, wũariya sãre ñero wacũ Goãmũ îgu iidorenirã ährama erã. ³Erãre gaguinigũ õpa arãmi ihĩ anyu:

—Corenique. Goãmũ pohro majarãre erã diaporire îgu waĩ aĩturiñere tuhunimorã iiaa gua. Gua eropa tuhaboro core i yebare, wũariyare, yucũ sãre ñero wacũ iibiricãque mua dohpa, arãmi îgu gajirã wapicũrã anyuare.

⁴Eropigũ Goãmũ îgu waĩ mera erã diaporire erã tuhumorã “Oã nucũ ährima,” arĩ wereami yũre yujugũ. Israe masa doce cururi majarã ciento cuarenta y cuatro mil gohra masa erã tuhumorã áriñorã. ⁵Oã áriñorã erã tuhumorã: Doce mil masa Judã pãramerã árituriarã erã tuhumorã áriñorã. Doce mil masa Ruben pãramerã árituriarã áriñorã erã tuhumorã. Gajirã doce mil masa Gad pãramerã árituriarã áriñorã erã tuhumorã. ⁶Gajirã Aser pãramerã árituriarã doce mil gohra, gajirã doce mil gohra Neftalí pãramerã árituriarã, gajirã doce mil Manase pãramerã árituriarã erã tuhumorã áriñorã. ⁷Gajirã doce mil masa Simeo pãramerã árituriarã, gajirã doce mil masa Leví pãramerã árituriarã, gajirã doce mil masa Isaca pãramerã árituriarã áriñorã erã tuhumorã. ⁸Gajirã doce mil masa Zabulón pãramerã árituriarã, gajirã doce mil masa José pãramerã árituriarã, gajirã doce mil masa Benjami pãramerã árituriarã, erã tuhumorã áriñorã. Erã nucũ áripehrerã masa ciento cuarenta y cuatro mil gohra áriñorã erã tuhumorã.

Bajarã boreri suhricũrãre werepũ Ñu

⁹Pũhrũ masa bajarãre îhabũ. Áripehreri yeba majarãre, áripehreri cururi majarãre, áripehrerã yare wereniguirãre, áripehreri macari majarãre, yujurãyerire Cristo gamerã dihtare erã niguirãre îhabũ. Opũ îgu doaro pohro, Cordero core niguiama erã masa. Bajarã masa ährama. Eropirã erãre queorã bocatiũrã mejeta ährama. Boreri suhricũrã ährama erã. Eropirã mijipũrire opãma. ¹⁰Eropirã erã áripehrerã õpa arĩ gaguiniguiama:

Goãmũ ährimi marire taugũ. Îgu, îgu doaro doagũ ährimi. Cordero sã marire taugũ ährimi, arĩ gaguiniguiama erã.

¹¹Eropirã árípehrerã anyua, Jesu yarã oparã, gajiropa bejarã mera Opũ ñgu doaro tũrore yuju bero niguiama. Eropa niguirã ñgu doaro core mereja, Goãmũre umupeoama. ¹²Õpa arĩ umupeoama erã:

Eropa ta ãhraa. Goãmũ gua Opũre mũre ðaro wereniguia. Õatariagu ãhraa mũhu. Masipehogu ãhraa mũhu. Mũre “Õhaa,” arãa. Mũre umupeoa. Turatariagu ãhraa mũhu. Mũ turari mera ñgu ãhraa mũhu. Mũre eropa arĩrã árípehrerinũri eropa mũre ariniguirãca. Eropa ta iirã, arĩ umupeoama erã Goãmũre.

¹³Eropigu yujugu Jesu yarã oparã mera majagu yũre wereami:

—¿Oã boreri suhricũrãre masiri mũhu? ¿Erã aridirore masiri mũhu? arĩ serẽpiami yũre.

¹⁴Ñgu eroparĩcũ peegu,

—Masibea, arĩ yũhriabu yũru.

—¿Noa ãhriri erã? arĩ serẽpiabu ñgure.

Yũ eroparĩcũ peegu õpa arãmi yũre:

—Oã ñetariaro taririnũri áricũ yujuro bojerã ãhrima, arãmi ñgu yũre. Erã suhrire coewearo dopa ta Cordero ñgu di cóara mera erã ñerire coenirã ãhrima. Eropirã ðari boreri suhricũrã ãhrima. ¹⁵Eropa ñgu coenirã árirã Goãmũ ñgu doaro core ñgure eropa umupeoniguicãma. Õmuri ñamiri nucũ ñgure eropa umupeoniguicãma pahia Goãmũ wihigue erã iiro dopa ta. Eropigu erã mera eropa áriniguigu erãre itamugũcumi Goãmũ gajiropa wari arĩgu. ¹⁶Eropirã ne dipaturi oaboasome erã. Eropirã ne ñemesibusome. Ne abe mũmũ majagu asiriñere pabusive erã. Turaro asiri erã ñero taricũ iisome. ¹⁷Opũ doaro core niguiũ Cordero erãre ñhadibugũcumi. Ovejare ñhadibugũ iro dopa erãre ñhadibugũcumi. Eropigu maũrigã dipague ojocaricũ iiriyarigã dipague erãre mũhta wahgãgũcumi oveja ñhadibugũ iiro dopa ta. Eropigu eropa mucubiricũ ñgũcumi erãre. Eropirã ãmarogue árirã ne dipaturi oresome erã, arãmi Jesu yarã oparã mera majagu yũre.

Seis papera erã pihãnarare pãtuhaja gajĩñere pãpehopũ Cordero

8 ¹Seis papera erã pihãnarare pãtuhagu duhyarañere pãtuhami Cordero. Ñgu eropa pãtuhacũ yuju hora deco ãmarogue ne ejarimaria wahabu. ²Eropigu siete anyuare Goãmũ pohro niguirãre ñhabũ. Eropigu erãre siete cornetarire ohami gajigu. ³Gajigu anyu oropari incienso dicũburipari opadigu Goãmũre umupeori mesa pohrogue eja, niguiami. Ero ñgu niguicũ baja inciensore ñgure ohama. Árípehrerã Goãmũ yarã ñgure erã serẽra mera moreburi inciensore ohama. Eropigu oro mera iira mesague, Goãmũ ñgu doaro pohro árirã mesague iri incienso Goãmũre soe mujuburi ãhrabu. ⁴Eropigu anyu ñgu oparapari maja inciensore mesa weca pohsiri peo soeami. Ñgu eropa soera pũhrũ iri incienso maja imica Goãmũ yarã ñgure erã serẽra mera mũria wahabu Goãmũ pohrogue. ⁵Eropa wara pũhrũ ñgu anyu i mesa maja nitire iriparigue aĩ pohsãtuhaja, yebague pohmehdijucãmi. Ñgu eropa pohmehdijucũ miãmi. Turaro bupu paãmi. Eropiro gajiropa busũmaa, yeba ñohmemaabu.

Cornetarire werepũ Ñu

6 Pũhrũ siete anyua yujurãyeri erã cornetarire purimorã iiama.

7 Yujugũ anyu ñgũ yarure purimũhtami. Ñgũ eropa puricũ decoyeri yũsariyeri peame mera, di mera moreriyeri yebague yurimerejabũ. Iriyeri yurimerejacũ ta yeba ñjua wahabũ. Ipẽ ñjuabũ: I yeba deco ejaboro pohro gohra ñjua wahabũ. Eropiro iripẽta yucũ sã taa yahsari sã ñjua wahabũ.

8 Anyu yujugũ ñgũ eropa purimũhtara pũhrũ gajigũ anyu ñgũ yaru cornetare puriami daja. Ñgũ eropa puricũ wuadigũ utãgũ iro dopa bejadigũ õaro ñjuniguidigũ wũariyaguere mihrua dijabũ. Eropiro yeba ñjudiropẽ ta wũariya diya poya wahabũ. 9 Eropirã wũariya majarã wai sã deco mera ejarã gohra yujupũ majase majarã sãria wahãma. Eropiro iri nũcũ gasi ta dohori gasi miria wahabũ wũariyaguere.

10 Perã anyua erã purira pũhrũ gajigũ anyu sã ñgũ yaru cornetare puriami daja. Ñgũ eropa puricũ wuadiru necãru, sihãdiru dopa ta bejadiru yebaguere yurimerejabũ wahabũ. I yeba maja diarire maũ diparire yujupũ majase majare yurimerejabũ necãru. 11 Eropiro iri nũcũ maũri ta sũiriyari dujabũ. Eropa wacũ bajarã masa iri decore sũiri decore ihrinjarã sãria wahãma. Iri ru necãru sũidiru waicũabũ.

12 Urerã anyua erã purira pũhrũ gajigũ anyu sã ñgũ yaru cornetare puriami daja. Ñgũ eropa puricũ abe umũ majagũ, ñami majagũ sã deco erabonirã gohra poya wahãma. Necã majarã sã deco erabonirã dipuru ta poya wahãma. Eropiro umũgue wapicũri horari gohra abe ne boyobirami. Ñami sãre wapicũri horari gohra abe ñami majagũ, necã sã ne boyobirama.

13 Pũhrũ ñhamemujuabũ daja. Umarogue gaa wuwahgãgũre ñhabũ. Eropigũ ñgũ gaguinigũicũ peeabũ. Ñpa arãmi ñgũ:

—Ñetariaa. Ñetariaa. Urerã anyua purinibeama dohpa. Erã purira pũhrũ ñetariaro waroca. Eropa wacũ i yeba arãrã ñetariaro warãcoma, arĩ dijuami ñgũ.

9 1 Pũhrũ wapicũrã anyua erã purira pũhrũ gajigũ anyu ñgũ yaru cornetare puriami daja. Ñgũ eropa puricũ necãru iro dopa bejagũ arãgũ anyu umarogue arãdigũ yebague yuhridijaricũ ñhabũ. Eropigũ ñgũre peame gobe ñhcãri gobe maja sawire ohami gajigũ. 2 Eropigũ ñgũ iri gobere pãgũcũ peame imica wiriabũ. Wũari peame imica iro dopa ta wũaro imica wiriabũ iri gobere. Eropiro iri imica mata abe umũ majagũre, umaro sãre dederea wacũ iabũ. 3 Eropirã iri imica pohecague arãrã poreroa yebague wudijarama. Eropirã coreba erã bũrigã pũriro dopa ta erã bũrigã pũriama. 4 Eropigũ taare, yucũre, gajĩ taare ñero iidorebirami erãre. Masa dihtare ñero iidoreami erãre. Goãmũ ñgũ waĩ aũituriñere erã diaporire tuhuya marirã dihtare ñero iidoreami erãre poreroare. 5 Eropa ñero iidorequeregũ ta erãre wejẽdorebirami. Erãre wejẽdorebiriquiregũ ta cinco aberi gohra masare bũrigã pũricũ iidoreami. Coreba toarã erã pũriro dopa ta pũricũ iirã ñhrama poreroa sã.

6 Irinũrĩre erãre erã pũriro iicũ masa sãridiarãcoma. Erã eropa sãridiaquerecũ ta erãre sãridoresome Goãmũ.

7 Oã poreroapũ cabayua iro dopa dehyoama. Surara cabayuare erã come suhri cãhmotari suhri sãnirã dopa ta dehyoama erã poreroa. Erã dipu weca oparã erã peyari berori oro berori iro dopa peyãma. Erã diapori masa diapori iro dopa bejãma. 8 Erã poari nome poari iro dopa ãhrabũ. Eropirã erã gũcũri yeea gũcũri iro dopa ãhrabũ. 9 Sĩporã cãhmotari gasiro come gasiro iro dopa cãhmotama erã coretihbire. Eropiro erã wũucũ bajarã cabayua omarã erã omaro dopa erã wũuri dũpuri busuabũ. Cabayua tũruri gasire tararã erã gamewejẽrogue warã erã busũro dopa ta busuabũ poreroa wũuri dũpuri. 10 Eropirã coreba ĩgũ pĩgurucũro dopa ta toadiru ĩgũ oparo dopa ta ãhrabũ erã poreroa. Eropirã erã pore mera masare cinco aberi gohra pũricũ toãma. 11 Eropirã erã opũ ãhrami. Ũhcãri gobe opũ ãhrami erã opũ. ĩgũ anyu mũrũ ãhrami. Hebreo ya mera Abadón waĩcuami ĩgũ. Griego ya mera Apolión waĩcuami. Apolión, mari ya mera arĩrã, “Nero goroweogu” waĩcũgũ iimi.

12 Poreroa masare erã ñero pũricũ toara pũhrũ i ñero erã tarimũhtadiro pehrea wahabũ. Iri pũhrũ pesubu ñero tarinirãcoma daja masa.

13 Pũhrũ yuju mojotocũ majarã anyua erã purira pũhrũ gajĩgũ anyu ĩgũ yaru cornetare puriami daja. ĩgũ eropa puricũ Goãmũ core niguiiri mesague oro mera iira mesague wereniguiiri busũro carabũ. Iri mesa maja sari wapicũri sarogue wereniguiiri busũro carabũ. 14 Eropa wereniguiiro cornetare purĩgũre anyure õpa wereniguiiri mera busũro carabũ:

—Wuuriyague Eufrate waĩcũriyague peresu árĩnirãre anyuare wiuque. Erã wapicũrã anyua ãhrima, arĩro carabũ.

15 Eroparicũ peegũ anyupũ erãre wapicũrãre wiuami bajarã masare wejẽmorãre. I bojorire, inũre, i horare queoro corerã iiama erã wiumorã wapicũrã anyua. Erã corediro sihajaa. Eropirã wejẽnũgagãrĩrã iiama. Árĩpehrerã deco mera erabonirãre masare wejẽmorã ãhrama. 16 Eropigũ erã anyua yarã surara, “Oã nũcũ ãhrima,” erã aricũ peeabũ. Erã cabayua weca peyarã ãhrama. Doscientos millones surara ãhrama.

17 Eropigũ cabayua erã weca peyarã yũ ãnirã õpa dehyoama. Erã sĩporãrĩre cãhmotari suhri come suhri diari suhri, yahsari suhri, boreri suhri suhricũama. Eropirã cabayuapũ erã dipu yeea diarã iro dopa dehyoama. Erã disirogue peame, imica, azufre ũjũri imica sã wiriabũ. 18 Eropiro cabayua disiro wiriri mera masare wejẽabũ. Árĩpehrerã masa deco erabonirãre masa bajarãre wejẽama. Eropirã peame mera imica mera, azufre ũjũri imica mera bajarã masare wejẽama. 19 Erã cabayua erã disiro wiriri mera wejẽama. Eropirã erã pore mera sã wejẽama daja. Erã pore ojogorogue añaa dipu dopa bejabũ. Eropirã iri pore mera camicũcũ iiama erã masare.

20 Bajarã masa erã wejẽ duhanirãpũ erã mera majarãre wejẽcũ ĩaquererã erã ñeri iirare ne duhubirama. Watẽare umupeo duhubirama. Erã goãmarã wãnirãre umupeo duhubirama. Erã wãnirãpũ oro mera, plata mera, bronce mera, utã mera, yucũ mera erã wãnirã ãhrama. Erã wãnirã ojocaribirama. Peebirama. Ñohmebirama. Erã eropa árĩquerecũ ta erãre masa umupeoama.

²¹Eropirã erã wejê duhanirã gaji ñeri sãre ne bujawerebirama. Masare erã wejêrãre, erã nome mera erã ñero iirare, erã yajara sãre ne bujawere duhubirama erã.

Miri tûrugãre papera tûrugãre aĩgãrimi anyu

10 ¹Pũhrũ gajigu turagu anyu umarogue dijariçũ ñhabũ. Imica curu watope ahrami. Eropigu buibuğuda ñgu dipuru weca peyabũ. Ñgu diapo umũ majagu abe iro dopa gosesiriabũ. Ñgu ñigari peame iro dopa goseabũ. ²Eropigu miri tûrugãre papera tûrugãre ñgu pãra tûrugãre opãmi ñgu. Ñgu guburu diayerũ maja guburu mera wũariyague cãhrapi niguiami. Ñgu guburu copũ maja guburupũ yebague cãhrapi niguiami. ³Eropa niguiũ yeeã erã gaguinigiuro dopa ta ñgu turaro gaguinigiuiami. Ñgu eropa gaguinigiura pũhrũ siete bupua wereniguirã carirama. ⁴Erã eropa wereniguiçũ peegu gojanuğarabũ yũhũ. Yũ eropa gojanuğacũ ta umarogue yũre werenigiuro carabũ.

—Siete bupua erã arĩrãre gajirãre werebita. Eropigu irire goja aĩbita, arĩro carabũ yũre.

⁵Ñgu eropa arĩra pũhrũ wũariyague niguidigu, yeba niguidigu anyu ñgu mojoto diayerũ mera sĩme mujuami umarogue. ⁶Eropa sĩme mujugũ Goãmũ eropa ojocariniğuiũ waĩ mera waĩpeoami. Ñgu Goãmũpũ arĩpehrerire, umũsire, umũsi majarãre, i yebare, i yeba arĩrãre, pagayarire, pagayari majarãre iigu ahrimi. Eropigu òpa arãmi anyu:

—Goãmũ mera diaye arĩgu iiaa. Iripẽta corerãra. ⁷Seis anyua erã corneta dipurure erã purira pũhrũ gajigu anyu ñgu puritucũ Goãmũ iribojegue ñgu “Òpa iiguãra,” ñgu arĩdiro dopa ta iiguçumi. Iribojegue masare irire òaro werebiripũ. Pũhrũ ñgu pohro majarãre, ñgu yare weremuhtarãre òaro werepehorũ ñgu. Iri ñgu werepirare dohpaguere iiguçumi, arãmi anyu.

⁸Ñgu eropa arĩra pũhrũ umarogue yũre wereniguidiro dopa ta dipaturi werenigiũ carami daja. Òpa arĩgu carami yũre:

—Wũariyague niguiũ yebague niguiũ sihĩ anyu pohrogue waque. Eropa wagu papera tûrugãre ñgu opari tûrugãre aĩque, arĩgu carami yũre. ⁹Ñgu eropariçũ peegu anyu pohrogue wahabũ. Ñguere papera tûrugãre yũ serẽcũ peegu òpa arĩ yũhriami yũre:

—Aĩque. Eropigu i papera tûrugãre baque mũhũ. Mũ ne bacũ mome iro dopa òaro imisĩroca. Mũ parugue mũ acura pũhrũ sũia waroca, arãmi yũre.

¹⁰Ñgu eropariçũ peegu iri tûrugãre anyure yũ aĩra pũhrũ bahabũ. Yũ ne bacũ mome iro dopa imisĩabũ. Yũ ba acura pũhrũ yũ parugue sũiro carabũ yũre. ¹¹Yũ eropa bara pũhrũ òpa arãmi yũre:

—Dipaturi bajarã masare, macari majarãre, yebari majarãre, baja disirori wereniguirãre, erã tauro oparã sãre pũhrũ erã dohpa waborore wereyumuhtaque, arãmi yũre.

Perã Goãmũ yare weremorãre were gojapũ Ñu marire

11 ¹Pũhrũ yure queodigure odoreami Goãmũ. Tuadigupẽ yoadigu ãhrabũ irigu. Irigure odoregu õpa arãmi yure:

—Yaha wihire queogu waque. Iri wihi majañe yure umupeori mesa sãre queoque. Eropigu iri wihiguere masare yure umupeorã sãre queoque.

²Disiporo wirinũgaropũre queobita. Iripũ yure gamebirã erã cũhrapirapũ ãhraa. Erã cuarenta y dos aberi gohra Goãmũ ya macare iri maca majarã sãre ñero iirãcoma. Eropigu queobita iripũre. ³Eropigu yahare wererãre perãre obeogura. Mil doscientos sesenta nuri gohra yahare wererãcoma. Co suhri sañanirã árirãcoma erã yũ weredorenirã, arĩ wereami yure.

⁴—I yeba majarã tauro opũ pohro pegũ olivo waicũri yucũ niguiã. Pegũ sihãgori yucũ sã iri yucũ pohro niguiã. Iri yucũ oã perã yahare weremorã iro dopa ãhraa, arĩ wereami daja yure. ⁵Eropirã erãre ìhaturirã erãre erã ñero iidiaçũ erã disirogue pea porã wirimaaro soe wejẽpehocãroca erãre ìhaturirãre. Eropa ta erãre ñero iirãre wejẽrãcoma erã perã. ⁶Eropiro erã perã erã deco aridorebircũ deco arisome. Eropiro yahare erã wereropẽ deco arisome. Eropirã maurire diyari poyacũ iirãcoma erã. Eropirã i yebare ñero wacũ iirãcoma erã. Áripehreri dohpa árirore, dohpa árirãre, masare ñero wacũ iirãcoma erã. Erã noho gamero iidiaropẽ eropa ñero wacũ iirãcoma i yebare.

⁷Erã Goãmũ yare weretuhajacũ ùhcãri gobegue árigũ ñegu nũgu majagũ wirigũcumi. Eropigu Goãmũ yare wererã erã perã mera gamequeãgũcumi. Eropa gamequeãgu turatarinũgagũ erãre wejẽcãgũcumi. ⁸Ìgu eropa wejẽra pũhrũ erã ya dũpũri mũra wũari maca maja mague oyaroca. Mari Opũre Jesucristore erã pabia wejẽra maca ãhraa iri maca. Iri maca majarã ñerã árirã, Sodoma majarã mũra, Egipto majarã mũra iro dopa ãhrama. ⁹Erã dũpũri mũra oyaro ùhrenũ õaro oya, gajinũ deco erã ya dũpũri mũra iri mare oyaroca. Eropirã áripehreri yeba majarã yujurãyeri, áripehreri cururi majarã yujurãyeri, áripehrerã yare wereniguirã yujurãyeri iri nũcũ nũri gohra erã ya dũpũri mũrare ìarãcoma. Eropirã iri nũcũ nũri gohra erãre yaadoresome. ¹⁰Erã perã Goãmũ yare weremũhtanirã i yeba majarãre erã ñero iira dipuwaja moanirã árirãcoma. Eropirã erã eropa sirinirã áricũ ìarã áripehrero majarã mucubirãrãcoma. Eropa mucubirãrã bosenu ii, erã basi gajinore eropa ocãrãcoma.

¹¹Erã eropa iiquerecũ ùhrenũ pũhrũ gajinũ deco gohra Goãmũ erãre masugũcumi daja. Ìgu eropa masucũ erã dipaturi wahgãnũgajarãcoma. Erã eropa wahgãnũgajacũ ìarã áripehrerã bũrigã güirãcoma erãre. ¹²Pũhrũ ùmarogue bũrigã erãre perãre wereniguicũ peerãcoma masa. Òpa arĩri busũroca erãre: —Ógue mũririque mũa, arĩri busũroca.

Erãre eropa arĩ wereniguirire busucũ peerã imica cururi watope mũria warãcoma. Erãre doonirã mũra erã mũriacũ ìarãcoma. ¹³Erã eropa mũriarisubu yeba turaro ñohmeroca. Eropa ñohmecũ ta iri maca maja wiri baja wiri mihrua dija waroca. Eropirã yeba ñohmero mera siete

mil masa sīria warācoma. Gajirā dūhyarāpū ɯca wa, Goāmure ɯmaro majagure “Turagu āhrimi,” arī umupeorācoma pare īgure.

¹⁴I arīpehleri eropa wara pūhrū pesubu masa erā ñero tarituhajanirā arīrācoma. Eropa tarira pūhrugā ta dipaturi masa mata daja ñero tarirācoma.

Seis corneta dipurure erā purira pūhrū gajigu puripu

¹⁵Pūhrū seis corneta dipurure erā purira pūhrū gajigu anyu īgu yarure puriami. Īgu eropa puricū ɯmarogue turaro wereniguiro carabū. Ōpa arīro carabū:

Dohpague mari Pagū, Cristo mera i yeba majarā tauro opū arīgucumi.

Eropigu eropa opū arīniguigucumi Goāmū, arīro carabū.

¹⁶Eropirā Goāmū core oparā doarigue doarā veinticuatro Jesu yarā oparā Goāmū core mereja, īgure umupeoama. ¹⁷Eropa umupeorā ōpa arāma:

Gua opū Goāmū, turatariagu āhraa mūhū. Mūhū negohraguere eropa arīmariyoro. Eropigu dohpague sāre eropa arīniguia. Pūhrugue arīgūca mūhū. Mū turari mera masa erā opū mū arīnūgacū, “Ōhaa,” arāa gua mūre. ¹⁸Arīpeherā i yeba majarā mūre gamebirā mū mera guarima. Dohpaguere erāre mū dipuwaja moaburibusu āhraa. Sirinirā sāre mū dipuwaja moaburibusu āhraa. Eropiro mū yarāpūre ōarire erā iira wajare mū oburinosubu āhraa. Yujurāyeri erā mū yare weremūhtanirā arīma. Eropirā erā gajirā mū yarā mera arīpeherā mūre ōaro umupeonirā arīma. Eropigu oparāre, bu arīrā sāre mū yarā erā arīcū īha ōaro iigūca mūhū erāre. Eropiro i yeba majarāre gorowecorerāre mū cōāburibusuno arīro iiaa dohpaguere, arī umupeoama Jesu yarā oparā Goāmure.

¹⁹Erā eropa arī umupeora pūhrū ɯmaro maja wihi Goāmū ya wihi īgu pāgūra wihi īhabū. Eropirā iri wihi arīri comorore īhabū gua. Iri comoro pohecague Goāmū “Masare itamugūra,” īgu arī werepirapū sañabū. Gua eropa īacū ta miamaa, bupu paamaa, gajiropa busūmaa, i yeba ñohmema wahabū. Deco yūsariyeri deco būrigā ɯmarogue dijaribū.

Nomeore, pīru sāre werepū Ñū

12 ¹Pūhrū i yeba dohpa waborore ɯmarogue dehyoabū yūre. Eropa dehyoari guhyadiaro maja āhrabū. Ōpa iamūhtabū: ɯmarogue nomeore īhabū. Igo suhriro abe ɯmū majagu iro dopa gosesiriabū. Eropigo abe ñami majagu weca niguiamo. Opū īgu peyarino berore doce necā opari berore peyadigo niguiamo. ²Eropiro igo porācūboro merogā dūhyabū. Eropigo igo niji wahgūgo pūriro mera gaguiniguamo. ³Pūhrū dipaturi īhabū daja ɯmarogue: Wūagu pīrure diagure īhabū. Siete dipu dipucūgu āhrami. Arīpehleri īgu dipu oparā erā peyarino berorire peyara dipu dihta āhrabū. Eropigu diez cusaricūgu āhrami īgu. ⁴Īgu pīguru mera necā dipurure wejēsiri medijuami. Arīpeherā necāre deco gohra wejēsiri medijuami. Eropigu nomeo porācūgo pohro niguiami pīru. Igo magugā dehyoacū babu iirami. ⁵Merogā pūhrugā ta masa dehyoatuhami majigugā.

Árīpehreri yeba majarā opu árību āhrami ĩgugā. ĩgu eropa opu turagu árīcū masa ĩgure tarinugará yujuro bojesome. ĩgu eropa masa dehyoacū ta Goāmũ ĩgu doaro pohrogue ĩgugāre aībeocāmi. ⁶ĩgu eropa iicū nomeopu masa marirogue pīrure duhrigā wahámo. Goāmũ ĩgu amuyudirogue duhrigā wahámo igo. Eroguere mil doscientos sesenta nuri gohra Goāmũ igore ĩhadibumi.

⁷Eropirā umarogue gamewejēnugáma. Migue waicugũ anyu ĩgu yarā anyua sã pīru mera gamequeāma. Erā eropa gamequeacū pīru ĩgu yarā anyua mera Miguere gamequeāmi. ⁸Eropirā Migue sã pīrure tarinugáma. Eropigũ pīrure ĩgu yarāre anyuare umaroguere árīnemodorebirami. ⁹Eropigũ wuagu pīrure cóacāmi Goāmũ. ĩgu pīru watī ta árīgũ iiami. Satana waicugũ āhrimi. Iribojeguere ĩgu pīru dupu dopa deyogu árīñumi. Eropigũ árīpehreri yeba majarāre guyagu āhrimi. Goāmũ ĩgure cóagu ĩgu yarā anyua mera yebague cohā dijuami.

¹⁰Puhrũ umarogue turaro wereniguicū peeabũ:

—Dohpague mari Pagũ masare taumi pare. Dohpague tamerare mari Pagũ mari Opu árīgũ āhrimi ĩgu turarire ĩhmubu. Eropigũ ĩgu obeodigũ Cristo sã ĩgu opu árīrīre ĩgu turarire ĩhmumi árīpehrerāre. Watire umarogue aridigure cohā dijuami i yebague. Eropigũ ĩgu turarire ĩhmumi mari Pagũ. ĩgu watīpu umuri nucũ, ñamiri nucũ Jesu yarāre, “Oā ñerā āhrima,” arī weresāgu iimi mari Pagure. Eropigũ mari acawererāre Jesu yarāre weresāgu árīmi. ¹¹Cristo Cordero waicugũ ĩgu di cóaro mera mari acawererā ĩgure umupeorā erā ñeri iirare cóasūnirā árīma. Eropā árīrā watire tarinugáma. Eropirā ōari buherire wererā, watire tarinugáma. ĩgu yare werera dipuwaja gajirā erāre wejēdiaquerecū ta, Cristo yare duhubirā árīrā ĩgure tarinugama. ¹²Eropirā mũa umaro majarā mucubirique. Watire ĩgu yebague cohā dijucū ĩarā mucubirique. Mũa yeba majarāpu, wuariya majarā sã mojomorocurā warāca mũa. Mũa pohrogue dijami watī. ĩgure dipuwaja moaboro merogā duhyaa. Eropigũ guataricāmi ĩgu. Mũa pohrogue ĩgu ejacū mojomorocuro dujacū iigucumi ĩgu mũare, arī gaguiniguero caricū peeabũ.

¹³Eropigũ pīrupũ cohā dijudigũ nomeore, majigugā pagore nurusia wahgāmi.

¹⁴Eropigũ Goāmũ gaa wuagu quē dupure ohami igore masa marirogue igo wũũ duhri wahgāboro dopa. Eroque igo ejara puhrũ uhre bojori ōaro gajī bojori deco gohra ōaro ĩhadibuami Goāmũ igore. ĩgu eropa ĩhadibucū pīru igore ñero iimasibirami. ¹⁵Ero igo árīcū ĩagu pīru igore miudiagu wuaro decore etocabeocāmi. ¹⁶ĩgu eropa iiquerecū yebapu igore itamuabũ. Pīru ĩgu disiro wiriri decore yebapu yehrimaa wa uju aībeocābũ. ¹⁷Eropa wacū ĩagu pīru guatariami. Eropa guagu yujurāyeri igo pāramerā árīturiarā mera gamewejēgu wahámi. Erāpu Goāmũ dorerire iirā āhrama. Jesu yare ōari buherire ne duhubirā āhrama. Erā mera gamewejēgu wahámi. Eropigũ pīru wuariya turo pohro niguiami.

Perā nugũ majarāre werepu Ñu

13 ¹Wuariya turo niguiũ, nugũ majagu iriya árīgure ĩgu wahgāpacū ĩhabũ. ĩgu siete dipu, diez gohra cusaricugũ āhrami. ĩgu cusari oparā erā

peyarino berori peyámi. Eropiro ïgu dipure ïgu waïre ïgu gojatura ãhrabu. ïgu waï iri ñeri waï áriro Goãmure ïhaturiri waï ãhrabu. ²Eropigu ïgu nuçu majagu yee dorogu guagu iro dopa bejámi. Eropigu bugu iro dopa guburicugu ãhrami. Eropigu yee wuaguro iro dopa disirocugu ãhrami. Eropigu pïrupu ïgu turarire ohami nuçu majagure. Eropa ogu ïgure ïgu opu doaro apigu ïgu iro dopa ta masa bajarãre dorecũ iiami pïru nuçu majagure. ³Ïgu nuçu majagu dipuru yuju dipuru camirocũri dipuru dopa bejabu. Iri camiro ïgure wejebocurira camiro áriquerero yarira camiro ãhrabu. Iri dipuru ojocaricũ ïarã, uca waháma i yeba majarã áripehrerã. Eropa ïha ucarã, nuçu majagure “Turagu ãhrimi,” arí umupeoama. Eropirã ïgu yarã waháma masa. ⁴Eropirã nuçu majagure pïru ïgu turarire ocũ ïarã masapu ïgure pïrure mereja umupeoama. Eropirã nuçu majagu sãre mereja ïgure umupeoama. Eropa umupeorã õpa arãma:

—Ne gajigu ma iro dopa turagu marimi. Gajigu mre ne tarinugamasibeami, arí umupeoama masa nuçu majagure.

⁵Eropigu ïgu nuçu majagu “Turatariagu ãhrimi,” erã ïgure ariquerecũ ta, ïgu Goãmure ñero wereniguiquerecũ ta eropa pepicãnimi Goãmuru. Eropigu cuarenta y dos aberi gohra ïgu nuçu majagu masare dorenigucumi. Iripeta ïgu opu áricũ gahmemi Goãmũ. ⁶Eropigu Goãmure ñero wereniguiami ïgu. ïgu waïre, ïgu wihire, umarogue ïgu áriro, ïgu pohro majarã sãre ñero wereniguiami nuçu majagu. ⁷Eropigu Goãmũ yarãre gamewejegu erãre tarinugami. ïgu eropa tarinugaquerecũ ta eropa ïacãniami Goãmũ. Goãmũ ïgu eropa iidorebiricũre iisome ïgu. Eropigu áripehrerã i yeba majarã tauro opu árinirami nuçu majagu. Áripehreri cururi majarã, áripehreri yebari majarã tauro, áripehreri macari majarã tauro, áripehrerã yare wereniguirã tauro opu árinirami ïgu. ⁸Eropirã áripehrerã i yeba majarã ïgu nuçu majagu pohro mereja ïgure umupeorãcoma Goãmũ yarã áribirãpu. I yebare Goãmũ ïgu ïhacũnuguboro core ïgu yarã árimorãre ïgu mera áriniguimorãre erã waïre gojatutuhanumi. Iripũ ïgu eropa gojaturapũ Cordero erã wejedigũ yapũ ãhraa. Iripũ erã waïre gojatubirã dihta Goãmũ yarã áribirã nuçu majagure umupeorãcoma.

⁹Gamiricurã ãhraa mũa. Eropirã peeque mũa Jesu yarã árirã. ¹⁰Áripehrerã mreare peresu iinirãre erã sãre peresu iigucumi puhru. Áripehrerã masare ñose wejẽnirãre erã sãre ñose wejẽgucumi puhru. Irire masirã mari Goãmũ yarã ñero tariquererã ta ïgure cóabiricãrã. Eropirã yujuro boje ïgure guñaturarã.

¹¹Puhru gajigu nuçu majagure ïhabu daja. Yeba pohecague ïgu áridigu ïgu wiriricũ ïhabu. Pecusaro oveja cusaro iro dopa bejari cusaro cusarocugu ãhrami. Eropa áriqueregu pïru iro dopa wereniguiami. ¹²Eropigu nuçu majagu árimũhtadiguru puhru áridigure opu acuami. ïgu eropa opu acuguru áripehreri yeba majarãre árimũhtadire umupeodoreami. Árimũhtadi nuçu majagu erã wejebocuridi camiro yaridigu ãhrami. ¹³Eropigu puhru áridigu deyoro moarire ii ïhmuami masa erã ïha ucaboro dopa. Eropa iigu masa erã ïaro peame wũari peame umarogue dijaricũ iiami. ¹⁴Eropigu árimũhtadigu ïgu ïhuro gajigu nuçu majaguru deyoro moari mera masare guyámi, “Ihĩ mũa umupeobu ãhrimi,”

arĩgu. Eropigu ĩgu gajigu nugu majagu árĩmuhtadigũre wéadoreami masare. ĩgu árĩmuhtadigu ñoserimiji mera erã ñosedigu árĩqueregu ta ojocarigu àhrami. ĩgu iro dopa bejagũre ta wéadoreami gajigu nugu majagu masare. Erã eropa iicũ ĩagu Goãmu dooqueregu ta eropa ĩacãniami. ¹⁵Eropigu pũhru árĩdigu nugu majagũru árĩmuhtadire wéadigũre ojocaricũ iiami masare ĩgu doreboro dopa. Eropigu wéadigũru erã ĩgũre umupeobirãre wejẽdoreami. ¹⁶Eropigu árĩpehrerãre erã mojotori diayerũ sãre ĩgu waĩre gojatudoreami nugu majagu pũhru árĩdigu. Erã mojotorire gojatubirininãre erã diaporire gojatudoreami ĩgu waĩre. Bu árĩrãre, oparãre, doberi oparãre, mojomorocũrãre, erã pohro majarãre, erã pohro majarã árĩbirãre, árĩpehrerãre ĩgu waĩre gojatudoreami. ¹⁷ĩgu árĩmuhtadigu nugu majagu ĩgu waĩre, ĩgu numerore gojatubirãre ne asĩdorebirami. Eropigu erãre duadorebirami.

¹⁸Irire õaro masique mũa. Pee masirã árĩrã nugu majagu ĩgu numerore õaro ĩha masique. Iri numero ũa waĩ iro dopa àhraa. Iri numero seiscientos sesenta y seis gohra àhraa.

Goãmu ĩgu taunirã mama bayariĩnere bayañorã

14 ¹Pũhru Siõn waĩcũdigu utãgu weca niguigure Corderore ĩhabũ. ĩgu mera ciento cuarenta y cuatro mil masa àhrama. Erã ĩgu ya waĩre ĩgu Pagũ ya waĩ sãre erã diaporire erã gojatunirã àhrama. ²Erãre yũ ĩacũ ta ũamarogue busũro carabũ. Wũari utãmu busũro dopa ta, bupu ĩgu wũaro busũro dopa ta busũro carabũ. Eropigu arpa waĩcũrĩre erã buamũtẽro dopa ta busũro carabũ. ³Erã ciento cuarenta y cuatro mil masa bayarã àhrama. Ero opu ĩgu doaro pohro wapicũrã gajiropa bejarã, Jesu yarã oparã sã core bayarã àhrama erã. Erã bayariĩne mama bayariĩne àhrabũ. Iri bayarire erã dihta masiama. Cristo ĩgu taunirã dihta iri bayarire masiama. Erã i yeba árĩnirã mura ĩgu aĩ mujunirã àhrama. ⁴“Ne ñerire iisome,” arĩnirã ñerire iibirinirã àhrama. Ne erã yujusubugã nome mera ñero iibirinirã àhrama. Eropirã Corderore ĩhacũnirã árĩrã, ĩgu yare eropa iiniguimũrama. Eropigu erãre ñerã watope árĩnirãre ĩgu taumorãre aĩami Goãmũru. Eropa ĩgu taunirã árĩrã, Goãmũ yarã árĩmorã, Cordero yarã sã árĩmuhtanirã àhrama. ⁵Eropirã erã mera majarã ne yujugu guyagu marami. Eropirã Goãmũ ĩgu pepicũ ñeri iira dipuwaja marirã àhrama erã.

Ûrerã anyua weremedijuñorã

⁶Pũhru ũamarogue wũũgũre anyure ĩhabũ. ĩgu i yeba majarãre árĩpehreri cururi majarãre, árĩpehrerã yare wereniguirãre, árĩpehreri yebari majarãre õari buherire werebu àhrami. Iri buheri ne gohrotobea. Eropa árĩniguicãa. ⁷Eropigu anyu gaguinigũ õpa arĩ medijuami:

—Goãmũre gũique. “Turatariagu, õatariagu àhrimi,” arĩ umupeoque ĩgũre. Dohpaguere masare ĩgu dipuwaja moaburĩsubu árĩro iiaa. ĩgu ũamũsire, yebare, pagayarire, mũtayarigã sãre iidigu àhrimi. Eropirã ĩgũre mereja umupeoque, arĩ gaguinigui dijuami anyu.

⁸Īḡu eropa arīra pūhrū gajigū anyu ũmaro wūḡu ḡpa arī medijuami: —Erāre cóācāmi. Wūari maca Babilonia waīcūri maca majarāre cóācāmi Goāmū. Erā ġu cōānirāpū árīpehrerā gajirāre ñero iicū iima. Masa erāre ĩhacūrā, ñerire ũaribejarā, goāmarā wéanirāre umupeoma. Merericūrā vinore erā turaro ũaribejaro dopa ta erā ñerire turaro ũaribejama Babilonia majarāre ĩhacūrā, arī were medijuami gajigū anyu.

⁹⁻¹⁰Erā perā anyua eropa arīra pūhrū gajigū anyu erā pūhrū wūḡu gaguinigui ḡpa arī medijuami ġu sā:

—Árīpehrerā ḡḡu majagūre umupeorāre, ġḡu wéadigūre umupeorāre erā diaporire, erā mojotorire ġu waīre gojatunirāre dipuwaja moagūcumi Goāmū. Erā mera guagū erā tamerare turaro dipuwaja moagūcumi Goāmū. Eropigū Goāmū erāre būrigā dipuwaja moaniguigūcumi cādijiro mariro. ḡḡu majagūre umupeorā árīpehrerā peamegue warācoma. Eroque būrigā pūriroca erāre. Azufre waīcūri mera erā dihura peame árīroca. Goāmū yarā anyua, Cordero sā erā ĩhuro ñero tarirācoma erā. ¹¹Iri peame eropa imicacūniguicāroca. Ne yarisome. Erāre eropa pūriniguicū iiroca. Árīpehrerā ḡḡu majagūre mereja umupeorāre eropa pūriniguicroca. Ũmūri sāre, ñamiri sāre eropa pūriniguicāroca sooro mariro erāre. Īḡu ḡḡu majagūre ġu wéadigūre umupeorā, ġu waīre erā gojatunirā sā, eropa ta ñero tarirācoma, arī medijuami anyu.

¹²Eropigū ḡpa arī werea mūare ire: Mūa erā eropa ñero tariborore masirā, Goāmū yarā ġu dorerire iirā, Jesure cóābirā árīrā, ġu yare duhubiricāque. Ñero tarirā árīquererā ta Goāmū yare duhubiricāque, arāa yūhū mūare.

¹³Pūhrū ũmarogue yāre wereniguicro cacā peebū daja. ḡpa arāmi yūre: —Ire gojaque mūhū. Goāmū yarā ġu cóābirā árīnirā dohpaguere mūa šīrira pūhrū sāre ḡaro mucubirirā árīrāca mūa, arī medijugū carami yūre. Īḡu eropa arīra pūhrū Espīritu Santopū ḡpa arīnemoami daja:

—Eropa ta āhraa. Diaye ta āhraa. Erā turaro erā mohmerire duhpicā soorācoma. Ũmarogue erā wacū ḡaro erā iirare guñagūcumi Goāmū. Eropigū erāre ḡaro iigūcumi. Eropirā erā mucubirirā árīrācoma, arīnemoami Espīritu Santo.

Pohe maja oteri dūcare mari beye aīro dopa ta Goāmū ġu yarāre beye aīḡūcumi. Ñerāpūre boje beye dobogūcumi, arī gojañumi Ñu

¹⁴Pūhrū imica curu boreri curure ĩhabū. Iri curu weca masū dopa bejagū doāmi. Īḡu oro bero opū ġu peyarino berore peyāmi. Eropigū matamiji usiri mijire opāmi ġu. ¹⁵Pūhrū gajigū anyu Goāmū wihigue árīdigū wirirami. Eropa wiririgū turaro gaguiniami imica curu weca doagūre:

—Mūhū matamiji mera pohe maja dūcare i yeba maja dūcare tabe aīphecāque. Dohpaguere mū queodiro ejaa. Dūca boretuhabū, arāmi anyu.

¹⁶Īḡu eroparicū peegū ġu matamiji mera i yebare tāranḡgami ġu imica curu weca doagū. Eropa tāranḡgagū i yeba maja dūcare aīro dopa iiami.

¹⁷Pũhrũ gajigũ anyu sã Goãmũ wihigue árdidigũ wirirami. Īgũ sã matamiji usirimijire opámi. ¹⁸Eropigũ gajigũ anyu Goãmũre umupeori mesa pohrogue árdidigũ wirirami. Īgũpũ mesa maja peamere ĩhadibugũ áhrami. Eropa wiririgũ matamiji usirimiji opagũre gaguiniguiami:

—Mũhũ matamiji mera i yeba árii pohere, igui pohe maja dũcare aĩque. Iguipũ ñiituhabũ, arĩ gaguiniguiami.

¹⁹Īgũ eroparĩcũ peegũ anyu ĩgũ matamiji mera i yebare tãragũ, iguitõrĩre wĩrita aĩami. Īgũ eropa iira pũhrũ iritõrĩre iguitõrĩre ĩgũ ñatĩarogue cõhãmi. Īgũ eropa ñatĩaro dopa ta Goãmũ ĩgũre gamebirãre turaro guagũ, dipuwaja moagũcumi.

²⁰Iri maca tũro pohro erã ñatĩaro iri iguitõrĩre ñatĩama. Ero erã ñatĩacũ igui deco wiriro dopa di wiriabu. Trescientos kilõmetros yoariya, yuju metro õaro gaji metro deco ũhcãriya áhrabu di mera. Irire ĩha masiabu. Yujunũ anyu Goãmũre gamebirãre ñerire iinirãre gameneo erã ñeri iira dipuwaja moagũcumi. Īgũ eropĩcũ masa bajarã sĩrirãcoma. Eropa sĩrirã di pagari cõarãcoma, arĩ masiabu yũhũ.

Masa erã ñero tariborore anyua apituñorã masare

15 ¹Pũhrũ ũmarogue gajiropa áriĩore ĩhabũ. Gũhyadiaro áriĩo i yebague dohpa waborore ĩhmuriĩne áhrabu. Őpa ĩhabũ: Siete anyua áhrama. Goãmũ guagũ siete suburi masare dipuwaja moatubu iiami. Eropirã erã siete anyuapũ dipuwaja moadore ĩgũ apimorã áhrama.

²Anyuare yũ ĩara pũhrũ wũariyare õaro deco suririya dopa áriĩiyare ĩhabũ. Iriya peame mera áriĩiya áhrabu. Eropigũ iriya pohro niguirãre nũgũ majagũre ĩgũre wéadigũ sãre tarinũganirãre ĩhabũ. Erã nũgũ majagũ numerore ĩgũ ya waĩ maja numerore gojatudorebirinirã áhrama. Ero niguirã arpa waĩcũri buamutẽrĩre opáma. Iri buamutẽri Goãmũ ĩgũ ora áhrabu. ³Eropirã Goãmũ pohro majagũ Moise ya bayarĩre bayarã iiaama. Cordero ya bayariĩne sãre bayarã iiaama. Őpa arĩ bayãma:

Gua opu mũhũ Goãmũ turatariagu áhraa. Mũ iirare ĩarã ĩha ũca wahaa gua. Mũ iira õataria. Mũhũ áriĩpehreri yeba majarã tauro opu áhraa. Őaro gũyaro mariro diaye iiaa mũhũ. ⁴Áriĩpehrerã mũre gũima. Áriĩpehrerã mũre “Turagu áhrimi,” arĩrãcoma. Mũ dihta ñeri marĩgũ áhraa.

Áriĩpehrerã i yeba majarã mũ pohrogue ejarã mereja mũre umupeorãcoma.

Eropa ta iirãcoma erã áriĩpehrerã õaro mũ iirare ĩarã, arĩ bayarã iiaama erã.

⁵Pũhrũ ũmarogue ĩhamemujugũ, Goãmũ ya wihire pãgũra wihire ĩhabũ. Iri wihigue Goãmũ ĩgũ doreri ĩgũ gojara mijiri ũtã mijiri erã dibura mijiri áhrabu. ⁶Iri wihire yũ ĩacũ ta siete anyua iri wihi pohecague árinirã wirirama. Erã Goãmũ ĩgũ dipuwaja moadoregũ ĩgũ apimorã áhrama. Erã nũcũ erã dipuwaja moaburire opáma erã anyua. Őari suhri, boreri suhricũrã áhrama. Eropiro erã coretilhbi weca oro gasiro mera tuãdiunirã áhrama. ⁷Iri wihigue árinirã erã wiriricũ wapicũrã gajiropa bejarã mera majagũ erãre siete anyuare oroparire ohami. Iripari Goãmũ gua ĩgũ dipuwaja moadoreburi mera õaro ũjutũriabu iripari. Īgũ Goãmũ eropa árinigũgũ áhrimi. ⁸Īgũ iriparire erãre ocũ ta Goãmũ wihi pohecague ĩgũ

gosesiriri mera ïgu turari mera imicacü sehya wahabü. Iri wihi eropa imicacü sehya wacü iri wihire ne yujugu ñaja masiya marabü. Siete anyua Goãmü dipuwaja moadoregü ïgu apidiro dopa ta erã masare dipuwaja moatura pũhrü dipaturi iri wihigue ñajamasirãcoma daja. ïgu dipuwaja moaboro core ñaja masiya mara. apidiro dopa ta erã masare dipuwaja moatura pũhrü dipaturi iri wihigue ñajamasirãcoma daja. ïgu dipuwaja moaboro core ñaja masiya mara.

Goãmü masare ïgu dipuwaja moaborore werepü

16 ¹Pũhrü Goãmü wihigue turaro wereniguiro carabü. Siete anyuare weregü iigu carami:

—Goãmü ïgure tarinũganirã mera guami. Eropirã ïgu dipuwaja moadorerare iique. Eropirã dohpaguere siete pari dicũrire yebague pisiri medijurã waque i yeba majarãre, arĩ wereniguigu carami.

²Eroparicũ peegü árĩmũhtadigü anyu ïgu oparipa dicũrire yebague pisiri medijuami. ïgu eropa pisiri medijucũ nũgü majagü waĩre gojatunirã ïgure wéadigũre umupeonirã ñero camicũama. Iri cami turaro pũriyoro erãre.

³ïgu eropa pisirira pũhrü gajigü anyu daja ïgu oparipa dicũrire pisiri medijuami daja wũariyague. ïgu eropa pisiricũ iriya diya wahabü. Sĩridigü di iro dopa áhrabü iri di. Eropa wacü iriya pohecague árĩnirã siripehrea wahãma.

⁴Perã eropa pisiri dijura pũhrü gajigü anyu ïgu oparipa dicũrire pisiri medijuami daja maũrigue, iri maũri diparigue sãre. ïgu eropa pisiricũ maũri diyari dihta wahabü. ⁵Eropa wacü ïagu gajigü anyu maũrire coregü õpa arĩgu carami:

—Goãmü, mũhü ñeri marigü áhrra. Dohpague sãre eropa árĩniguiçãgü áhrra mũhü. Iribojegue sãre eropa árĩniguiçãmũribü mũhü. Eropigü dipuwaja moagu diyarire iigu diaye iiabü mũhü. ⁶Nũgü majagü yarãpü mü yarãre wejërã di cóãcũ iima. Mü yare wererã sãre wejërã di cóãcũ iima erã. Erã eropa wejëra dipuwaja iriyari diyari wahabü erã ihriburi. Õpa ta mü iicũ gahmeama erã, arĩgu carami maũrire coregü anyu.

⁷ïgu eropa arĩra pũhrü Goãmũre umupeori mesague wereniguiro carabü daja: —Eropa ta áhrra. Goãmü gũa opu turatariagu áhrra mũhü. Gũyaro mariro, queoro masare beye, dipuwaja moaa mũhü, arĩ wereniguiro carabü.

⁸Ûrerã anyua erã pisirira pũhrü gajigü anyu ïgu oparipa dicũrire pisiri medijuami daja. Abe mũmũ majagü weca pisiri medijuami. ïgu eropa pisiricũ abere masare turaro asicũ iiami Goãmü. ⁹Eropigü abe mũmũ majagü masare turaro asiami. Erãre eropa asicũ erã Goãmü erãre ïgu dipuwaja moadorecũ masirã, ïgure ñero wereniguiama masa. Eropa ñero tariquererã ta erã ñero iirare ne bujawerebirama. Eropirã duhubirama. Goãmũre “Turagü áhrimi,” arĩ umupeodiabirama.

¹⁰Wapicũrã anyua erã pisirira pũhrü gajigü anyu daja ïgu oparipa dicũrire pisiri medijuami daja. Nũgü majagü ïgu doaro weca pisiri medijuami. Opu doaro áhrabü ïgu doaro. ïgu eropa pisirira pũhrü ïgu yarã árĩri yebague naitiãro wahabü. Eropirã ïgu yarã masa ñero pũricũ gũcũrire cũridihuama.

¹¹ Eräre ñero pūricū ta, erā ñero camicurā ta Goāmure umaro majagure ñero wereniguiama. Erā ñero iirapure bujawerebirama. Eropirā irire duhubirama.

¹² Yuju mojtocu majarā anyua erā pisirira pūhrū gajigū anyu daja igū oparipa dicurire pisiri medijuami daja. Eufrate waicuriya wuariyague pisiri medijuami. Igū eropa pisiricū iriya bojomerea waha. Abe muririro majarā oparā erā gamewejērā warā erā iriya taribujariboro dopa eropa iiami.

¹³ Pūhrū urerā watēare tarumūrā iro dopa bejarāre ihabu. Yujugū tarubugū pīru pohecague árīdigū igū disirogue wirirami. Gajigū tarubugū watī nūgū majagū disirogue wirirami. Gajigū tarubugū watī daja “Goāmū yare weregū āhrra,” arī gūyadigū ya disirogue wirirami. ¹⁴ Eropirā erā urerā watēa tarumūrā iro dopa bejarā deyro moarire ii iħmurā āhrrama. Eropirā árīpehrero majarā oparāre gamenerecū iama erā basi Goāmū mera gamewejēdorērā. Erā eropa gamewejēburinū Goāmū turatariagu árīpehrerāre igū dipuwaja moaburinū, pehreburinū árīroca.

¹⁵ Ero coregue ōpa arīmi Jesu gūare: Īaque mūa. Yajari masū igū yajagū ariro dopa ta yū sā guñaña mariro arigūca. Yū ariborore ōaro coredigū mucubirigū árīgūcumī. Igū yaha árīburire iinigidigū ñeri marigū mucubirigūcumī. Yū mera árīgūcumī. Eropa iidigū árīgū yū dujaricū gūhyasīrisome igū, arīmi Jesu gūare.

¹⁶ Eropirā urerā watēa i yeba majarā tauro oparāre gamewejēcū iituhāma. Erā gamewejēro Hebreo ya disiro mera Armagedón waicūa.

¹⁷ Seis anyua erā pisirira pūhrū daja gajigū anyu igū oparipa dicurire imica cururi weca pisiri medijuami daja. Igū eropa pisirira pūhrū Goāmū wihigue igū opu doarogue turaro wereniguiro carabū:

—Iripēta árīroca, arīro carabū.

¹⁸ Igū eroparicū ta miamaa, bupu pamaa, gajiropa busūmaa, gūhyaro yeba ñohmeabū. I yeba masa erā árīnūgara pūhrū eropa siari ñohmebirabū i yeba. Gajisubū ñohmediro tauro gūhyaro yeba ñohmemaabū. ¹⁹ Eropa ñohmecū wūari macare Babilonia waicuri macare uħrema yehremaa waha. Eropiro paga macari i yeba árīri macari dija waha. Eropigu Babilonia waicuri maca majarāre wūari maca majarāre guñāmi Goāmū erāre dipuwaja moabu. Erā ñerire iiri dipuwaja erā mera turaro guāmi. Eropa guagu erāre burigā dipuwaja moāmi. ²⁰ Igū eropa iicū árīpehreri nūgūri, utā yucū sā pehrea waha. Eropiro ne marabū. ²¹ Eropiro decoyeri pagayeri yūsariyeri yebague masa weca dijarabū. Árīpehreri decoyeri cuarenta kilo nūcūriyeri āhrrabū. Erā weca iri eropa dijaricū Goāmū erāre igū turaro dipuwaja moacū masirā ñero wereniguiama masa Goāmure.

Ñerire iigore dipuwaja moadoregūcumī, arī werepū Ñu

17 ¹ Pūhrū siete parire oparā anyua mera majagū yū pohroque eragu ōpa arāmi yūre:

—Īagu arique. Diari bajayari weca doagore ūma mera ñero iiricūdigore Goāmū igū dipuwaja moaborore ĩagu arique mūhū. ² I yeba majarā oparā

igo mera ñero iiro dopa ta igo yapure gamema. Goãmupure gamebirama. I yeba majaräre igo sihu merecũ iiro dopa ta, erã mera igo ñero iiro dopa ta igo masare ñero iirire ɯaribejacũ iimo igo. Eropa iigo árípehreri ñerire erã iicũ iimurimo igo masare, arĩ wereami anyu yure.

³Ígu eropa arĩra pũhrũ Espírиту Santo yure deyoro moarire ïacũ iiami. Eropigu anyu masa mariogue aĩ wahgãmi yure. Ero igo nomeore ïhabũ. Igo nũgu majagu diagu weca peyago ãhramo. Nũgu majagupũ ígu dupũ baja waĩ erã gojatudigu ãhrami. Iri waĩ ñeri waĩ Goãmure ñeri wereniguiuri waĩ ãhrabũ. Eropigu siete dipucũgu, diez gohra cusaricũgu ãhrami nũgu majagu. ⁴Eropigo nomeopũ òaro yahsari suhri oparã erã sañarino suhrire sañadigo ãhramo. Diari suhri sãre sañadigo ãhramo. Baja orore, wajacuri ɯtãre, perlayeri sãre tuhura suhrirore sañadigo ãhramo igo. Eropigo oropare opámo igo. Iripare dicuri ñeri igo iira ãhrabũ. Ñero iigo buriã ñero iidigo árímo igo. Iri ñeri Goãmũ ígu ïadiabirira ãhrabũ. ⁵Igo diapo igo waĩ erã gojatudigo ãhramo. Iri waĩre òaro masibea mari. Ópa arĩ gojatura ãhrabũ igo diapogue: “Wũari maca Babilonia ãhrimo. Igo árípehreri ñeri iinũgadigo ãhrimo. Árípehrero majarã erã ñerire, Goãmure erã gamebiririre iinũgadigo ãhrimo. Eropirã erã igore ïhacurã ñetariaro iirã iima,” arĩ, igo diapore erã gojatudigo ãhramo. ⁶Eropa igore ïagu igo bajarã Goãmũ yaräre igo wejẽdigo áricũ masiabũ yũhũ. Mererã erã mucubiriro dopa ta igo erãre wejẽgo erã di cóacũ ïago mucubiridigo ãhramo igo. Jesure erã cóãbiriri dipuwaja erãre wejẽdigo ãhramo igo.

Igore ïagu, ïha ɯca wahaũ. ⁷Eropigu ígu anyu arãmi yure:

—¿Duhpigu ïha ɯca wahari mũhũ? arãmi yure. —Mũ masibirirare mũre ïhmugũra. Igo nomeore mũre weregũra. Igo peyagu sãre weregũra. Ígu nũgu majagu ãhrimi. Eropigu siete dipucũgu, diez cusaricũgu ãhrimi. ⁸Ígu mũ ïadigu iribojegue áridigu árimi. Dohpague marimi ígu. Pũhrũ ígu ɯhcãri gobegue áridigu wiriri dehyoagucumi daja. Ígu eropa wiririra pũhrũ dederebu peamegue wagucumi. I yeba majarã ígu dehyoacũ ïha ɯca wa, ïgure umupeorãcoma. I yeba áriboro core Goãmũ ígu yarã árimorãre erã waĩre gojatudigu árimi. Ígu gojatubirinirã ãhrima nũgu majagure umupeorã. Ígupũ iribojegue áridi árimi. Dohpaguepũre marimi. Pũhrũ dipaturi dehyoagucumi daja. Eropirã masa ígu dehyoacũ ïarã, ïha ɯca warãcoma.

⁹“Dohpague yũ wereburire òaro masidiarã, òaro peerãca mũa, arĩnemoami yure daja. Eropirã pee masirã árique mũa. Nũgu majagu dipu, siete dipu siete ɯtã yucũ iro dopa ãhraa. Iri ɯtã yucũ weca peyamo igo ñero iiricũgo. ¹⁰Iri dipu siete oparã sã iro dopa ãhraa. Bajarã masa tauro oparã ãhrima. Cinco oparãre cóãtuhama. Gajigu erã pũhrũ árigũ opũ ãhrimi dohpague. Gajigupũ pũhrũ opũ ñajagucumi. Eropa ñajagu merogã opũ árigucumi ígu. ¹¹Eropigu nũgu majagu diagu core áridigu, dohpague marigu erã siete oparã pũhrũ opũ árigucumi. Siete oparã mera majagu ãhrimi. Pũhrũ peamegue dederea wagucumi.

¹²“Nũgu majagu cusari diez cusari diez oparã iro dopa ãhraa. Bajarã masa tauro oparã ãhrima. Erã oparã ñajanibeama dohpa. Pũhrũgue oparã ñajarã merogã

opará árirãcoma. Yoari boje opará áridoresome erãre. Eropa opará árirã nugu majagu mera opará árirãcoma. ¹³Erã diez opará yujuro mera pepirã árirãcoma. Eropirã erã nugu majagure erã ya yebari majarã tauro opu acurãcoma. ¹⁴Eropirã Cordero mera gamewejẽ warãcoma erã. Erã eropa gamewejẽquerecũ ta Cordero ïgu beyenirã mera ïgure ne cóabirinirã mera erãre tarinugarácoma. ïgu áripehrerã gajirã tauro opu áhrimi. Eropigu erãre tarinugagucumi,” arãmi anyu yure.

¹⁵Ire yure werenemoami anyu:

—Ñero iiricũgo maũri weca doago iimo. Iri maũri õpa iro dopa áhraa: Baja yebari majarã, baja cururi majarã, baja disiri wereniguirã iro dopa áhraa iri maũri. Erã bajarã weca áhrimo ïgo. ¹⁶Nugu majagu, diez opará mera ñero iiricũgore ïhaturirãcoma. Erã diez opará nugu majagu mera ïgore goroweopeho ïgo yare emapehocã, suhri marigo cóarãcoma ïgore. Eropa iirã ïgo dũpũre barãcoma. Erã eropa iira pũhrũ ïgore soepéhocãrãcoma. ¹⁷Erã diez opará yujuro mera pepirã nugu majagure erã ya yebari majarã tauro opũre acurãcoma. Erã eropa iicũ apimi Goãmũ ïgu gamediro dopa ta iibure. Eropigu nugu majaguru opu árigucumi. Áripehreri Goãmũ ïgu iribojegue ïgu werediro dopa ta ïgu iira pũhrũ nugu majagure cóagucumi. ¹⁸Ïgo mũ ïadigo mera õpa arĩ buhema: Ïgo wũari maca Babilonia waicũri maca iro dopa áhrimo. Áripehrerã gaji macari majarã tauro áhrima iri maca majarã, arãmi anyu yure.

Babilonia waicũri maca cohmyoro

18 ¹Pũhrũ gajigu anyure umarogue dijarigũre ïhabũ. ïgu opu gohra áhrami. Eropigu ïgu gosesiriri áripehrerogũre õaro boyoro wahabũ. ²Ïgu eropa dijara pũhrũ turaro gaguinigu wereami:

—Cócãmi. Babilonia waicũri macare wũari macare iri maca majarã sãre cócãmi. Dohpagũre watẽa bajarã ñerã dũpũ deyobirã sã iri maca mũraro árirã iima. Ñerã mirimagũ porã majarã sã masa erã ïha doorã iri maca mũraro árirã iima. ³Iri maca majarã mũra áripehreri yebari majarãre goroweonirã árima. Eropirã baja yebari majarã tauro opará iri maca majarãre pee Goãmũre cóãnirã árima. Erã ñeri uaribejarire iidiarã cóãnirã árima Goãmũre. Iri maca majarã baja gajinore wajapagari duarire gamenirã árima. Eropirã gaji macari majarã erãre duarã pagari dihta wajatanirã árima, arĩ wereami anyu.

⁴Pũhrũ dipaturi umarogue wereniguicũ peeabũ. Õpa arĩro carabũ iri macare cóãboro core ïgu wereniguirire:

—Mũa yaharã, iri maca majarã mera áribiricãque mũa. Iri maca majarã mera mũa áricũ mũa sãre dipuwaja moagucumi. Eropirã iri macague ñero iirire ïhacũbiricãque. ⁵Ero ñero iira baja áricã. Iri maca majarã yoari boje bũrigã ñerire iituhajama. Eropigu yũhũ Goãmũ iripẽta erã ñero iicũ gahmea. Eropigu erãre dipuwaja moagũca. ⁶Iri maca turaro dipuwajacũporo. Ero majarã masare erã ñero iidiro dopa ta erã sãre ñero taricũ iiporo. Masare erã ñero iidiro dopa ta erã tauro erãre ñero dipuwaja moaporo, arĩro carabũ. ⁷Iri maca majarã “Õarã áhraa gũa,” arĩ pepirima. Eropa arĩ pepirã, wajapagarire wũaro opãma

erã. Erã wajapagarire wuaro erã oparopẽ ta turaro ñero taricũ iiporo. Eropirã erãre bujawerecũ iiporo. Erã basi õpa arĩ pepirima erã: “Gua i yeba majarã oparã árirã iiaa. Mojomorocurã áribeaa. Eropirã ne ñero tarisome gua,” arĩ pepirima erã. ⁸Eropa arĩ erã pepirã áricũ yujunũ erãre guñaña mariro dipuwaja moaburinũ áriroca, arĩro carabũ. Irinũ siriri, dorecũri, co oleri, oaboari áriroca. Eropigũ iri macare soepehocãgucumi, arĩro carabũ. Mũa opu Goãmũ iri macare dipuwaja moadoregu turatariagu áhrimi. Eropigũ eropa ta igũ arĩdiro dopa ta iri macare dipuwaja moadoregucumi, arĩro carabũ umarogue.

⁹Eropirã Goãmũ iri macare igũ dipuwaja moacũ iha i yeba majarã oparã burigã bujawere orerãcoma. Erã iri maca majarã mera ñerire iirã õaro mucubirirã árimurininã árima. Eropirã iri maca ñjucũ iarã orerãcoma erã. ¹⁰Igũ iri macare eropa soecũ iarã oparã gaji yeba majarã yoarogue ñhabeoniguirãcoma gua sãre dipuwaja moari arĩrã. Ero ñhabeoniguirã õpa arĩrãcoma:

—Ade. Mojomorocuri maca áhraa Babilonia. Si maca wuaro maca turari maca árirabũ. Mata yojaro mera si macare dipuwaja moami, arĩrãcoma erã.

¹¹I yeba majarã doberi duarã iri maca ñjucũ iarã burigã bujawere orerãcoma erã sã. Iri maca pehrecũ iarã, erã ya doberire asũrã maricũ iarã bujawere orerãcoma. Eropirã orerãcoma. ¹²Erã aigãrirare, orore, platare, wajacuri utãre, perla waicuri dipu sãre asũrã marirãcoma. Eropi gaji erã aigãrirare suhri õarire wajapagarire, yahsari suhrire, oparã erã sañari suhri dopa bejarire, seda waicuri suhrire, diari suhrire asũrã marirãcoma. Eropi gaji erã aigãrirare yucu poresuri yucũre asũrã marirãcoma. Eropi gajire erã aigãrirare marfil waicuri mera erã iirare, wajacuri yucu mera erã iirare, bronce mera erã iirare, come mera erã iirare, marmol mera erã iirare asũrã marirãcoma. ¹³Eropi erã aigãrirare canela waicũrre, gaji bari usuricũ iirire, inciensore, mirra waicuri poresurire, gaji poresurire asũrã marirãcoma. Eropi gaji erã aigãrirare vinore, uyuere, trigo pogare, trigore, wecuare, ovejare, cabayuare, tũruri gasire, pohro majarãre asũrã marirãcoma. Eropirã bujawererãcoma doberi duari masa.

¹⁴Eropirã õpa arĩrãcoma erã iri maca majarã murare:

—Ade. Ñetariaro wahari erã. Áripehreri erã mahira mura pehrea wahaa. Eropiro áripehreri erã õarire erã wajapagari opara pehrea wahaa. Eropirã iri dipaturi bocasome mari, arĩrãcoma doberi duari masa.

¹⁵Erã iri macare doberi duarã wuaro wajatamurininã árima. Eropirã erã iri macare yoarogue ñhu niguirãcoma gua sãre dipuwaja moari arĩrã ucarã. Eropa ñhabeorã iri macare burigã bujawere orerãcoma. ¹⁶Õpa arĩrãcoma iri macare:

—Ade. Ñetariaro wahaa iri maca wuaro maca. Si maca majarã õarire opamuririma. Nomeo õari suhrire, wajapagari suhrire, yahsari suhrire, diari suhri sãre sañago dopa õarire opamuririma. Eropirã oro wajapagari utã, perla dipu waicuri tuhura suhriro sañamuririma. Wuaro opamuririma si maca majarã. ¹⁷Eropiro mata si maca wuaro dobericuri maca dederea wahaa, arĩrãcoma iri macare.

Eropirã árîpehrerã dohori gasi mera curirã, iri gasi oparã, erã ũma, gajirã wuariyague mohme wajatarã sã iri macare yoarogue İhu niguirãcoma erã sã. ¹⁸Ero İhabeorã iri macare ũjucũ İarã ōpa arı gaguiniguirãcoma:

—Paga macari si maca iro dopa árîri macari ne gajî maca mara, arı gaguiniguirãcoma erã. ¹⁹Eropa bujawererã árîrã erã dipu weca nicure ñaji peorãcoma. Eropirã co orerã ōpa arîrãcoma:

—Ade. Ñetariaro wahaa si maca muraro. Ōari maca árîribũ. Árîpehrerã dohori gasi oparã wuariyague curirã si maca maja doberi mera ōaro wajataribũ mari. Eropiro mata si maca dederephelea wahaa, arîrãcoma gasi majarã, arı werero carabũ yũre ũmarogue.

²⁰—Iri macare İgu cõacũ İarã mucubirique mũa, ũmaro majarãpũ, arıro carabũ. —Goãmũ yarã, Jesu İgu apinirã, İgu yare weremuhtanirã árîpehrerã mũa mucubirique. Iri maca majarã mũare ñero taricũ iima. Erã eropa iira dipuwaja, dipuwaja moami Goãmũ. Eropirã mucubirique mũa, arıro carabũ.

²¹Eropa arı wereniguirare peera pũhrũ ōpa İhabũ yũhu. Turagu anyu wuariye utãyere aĩ wahgũ, wuariyague mehyuami. Eropa mehyugũ ōpa arãmi: —İye utãye yuriñajadiro dopa ta wuari maca Babilonia waĩcũri maca turaro yuhridijaro busuroca. Eropa yuhridijara pũhrũ iri macare dipaturi İasome mũa. ²²Iri macare dederea wacũ iigucumi. Eropiro ne iri macare bayarire mũa peediro dopa árîsome. Arpa buamutãri, flauta dipurure, corneta sãre ne dipaturi peeya mariroca. Eropirã iri maca maricũ ero mohmenirã dipaturi erore mohmesome. Eropiro trigo yeri utã mera erã oera sã ne peeya mariroca. ²³Iri maca boyo oyadiro dopa ne árîsome. Eropirã mojoto dirinirã erã mucubiri wereniguidiro dopa ne dipaturi árîsome. Iri maca majarã doberi duarã asũrã mera gajirã tauro opamũrima erã. Eropirã iri maca majarã yeea erã purisiriri mera árîpehrero majarãre gũyamũrima. Eropirã ñerire uaribeja, Goãmũpũre gamebirimũrima masa, arãmi yũre turagu anyu.

²⁴Iri maca majarã Goãmũ yare weremuhtanirãre gajirã İgu yarã sãre árîpehrero majarãre wejẽmurinirã árîma. Erã eropa wejẽra dipuwaja, gajî ñero iira dipuwaja sãre dipuwaja moãmi Goãmũ iri macare.

19 ¹Babilonia macare İgu cõãrare yũ İara pũhrũ ũmarogue bajarã gaguiniguirã carama yũ peecũ. Ōpa arı gaguiniguirã carama: Aleluya. Goãmũre ōaro wereniguirã. Goãmũ marire taugu åhrimi. İgure ōaro umupeorã. Turatariagu åhrimi İgu. ²Gũyaro mariro queoro iigu masare dipuwaja moami İgu. Ñeri dipuwaja moorãre erãre dipuwaja moabeami. Igo nomeo ñerire iiricũgo Babilonia waĩcũri maca åhrimo. Iri maca majarãre İhacũrã i yeba majarã ñero iimũrima. Eropigu iri maca majarãre dipuwaja moami Goãmũ. Eropigu İgu dorerire iinirãre İgu pohro majarãre erã wejẽra dipuwaja dipuwaja moami İgu, arı gaguiniguirã carama.

³Dipaturi gaguiniguirã carama daja:

—Aleluya. Goãmure òaro wereniguirã. Iri maca ñero iira maca ïgu soera maca eropa imicacuniguicãroca, arĩ gaguiniguirã carama.

⁴Eropirã veinticuatro Jesu yarã oparã, wapicurã gajiropa bejarã mera mereja, Goãmure mari Pagure ïgu doaro doagure umupeoama. Òpa arĩ umupeoama erã: —Amén. Aleluya. Eropa àhraa. Mari Pagure òaro wereniguirã, arãma erã.

⁵Pũhrũ opu doarogue òpa arĩro carabu:

Mari Opu Goãmure umupeoque. Mũa ïgu pohro majarã, ïgure umupeorã bu árĩrã, oparã sã árĩpehrerã mũa ïgure òaro wereniguique, arĩro carabu.

Cordero ïgu mojoto diriburinu bosenure werepu Ñu

⁶Pũhrũ bajarã masa erã wereniguirã cacacũ peeabu. Erã utãmu iro dopa bupu iro dopa busurã carama yũ peecũ. Òpa arĩ gaguiniguirã carama:

Aleluya. Goãmure òaro wereniguirã. ïgu mari Opu opu ñajatuhami.

Turatariagu àhrimi ïgu. ⁷⁻⁸Cordero ïgu mojoto diriburi bosenu àhraa dohpaguere. ïgu mojoto diribo òaro amudigogue àhrimo. Igo òari suhrirore guhrari mariri suhrirore sañatuhamo. Iri suhriro Goãmũ yarã òarire erã iira iro dopa àhraa. Eropirã mucubirirã mari. Goãmure “Òatariagu àhrimi,” arĩ umupeorã mari ïgure, arĩ wereniguirã carama.

⁹Erã eropa arĩra pũhrũ anyupu arãmi yũre:

—Ire goja aĩque. “Cordero ïgu mojoto diriri bosenure ïgu sihubeonirã mucubirirã àhrima,” arĩ goja aĩque, arãmi yũre anyu.

Eropa arĩgu ta òpa arĩnemoami:

—Diaye ta àhraa i yũ werera. Goãmũ ya wereniguirã àhraa, arĩnemoami yũre.

¹⁰ïgu eroparicũ peegu ïgure mereja umupeobu iirabu. Yũ merejacũ gohra òpa arãmi yũre:

—Yũre mereja umupeobita. Mũ árĩro dopa ta Goãmũ pohro majagu ta àhraa yũ sã. Mũ acawererã Jesu yarã árĩpehrerã ïgu ya buherire werenirã iro dopa yũ sã Goãmũ pohro majagu àhraa. Eropigu Goãmũpũre mereja ïgũpũre umupeoque, arãmi yũre anyu.

Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã Espĩritu Santo ïgu itamuro mera Jesu ya buherire ta wereyuñuma.

Cabayu boregu weca peyagure werepu Ñu

¹¹Pũhrũ umaro pãrimaacũ ìhabũ. Ero cabayu boregu àhrami. ïgu weca peyagu òpa waĩcũami: ïgu arĩro dopa ta iigu diaye iigu waĩcũami ïgu. Eropigu masare dipuwajare moagu ïgu ìhaturirã mera gamewejegu òaro guyarõ mariro iiami. ¹²ïgu cuiiri peame porã iro dopa àhrabu. Eropiro ïgu dipuru weca baja oparã peyari berori àhrabu. Eropigu ïgu dupure ïgu waĩre gojatudigu àhrami. Iri waĩre ïgu dihta masiami. Gajirã masibirama. ¹³ïgu sañariñe yoariñe di tuyariñe àhrabu. ïgu òpa waĩcũami: Goãmũ ya wereniguirã weregu waĩcũami ïgu.

¹⁴Eropirã ïgu yarã surara umarogue majarã ïgure nũrusiãma. Borerã cabayua weca peyarã àhrama. Òari suhriro berori suhriro, guhrari mariri suhriro sañanirã

ãhrama. ¹⁵ Ìgũ erã opu wamũhtadigũ ìgũ disiro ñoserimiji usirimiji cuñuami. Irimiji i yeba majarãre ìgũ tarinũgaburimiji ãhrabu. Eropigũ ìgũ turari mera ìgũ dorecũ ne yujugũ ìgũre tarinũgagu ìgũre bocatiusome. Igui dipurure erã ñatiacũ igui deco wiriro dopa ta i yeba majarã ñerãre di wiriroca ìgũ erãre dipuwaja moacũ. Goãmũ erã mera guami. Ìgũ eropa guagu áricũ cabayua weca peyagu dipuwaja burigã moagucumi. ¹⁶ Ìgũ suhriro, ìgũ ñigagu sãre iri waĩre gojatudigũ ãhrami: “Árĩpehrerã gajirã tauro opu waĩcumi,” arĩ gojatudigũ ãhrami.

¹⁷ Pũhrũ abegue niguigũre anyu niguigũre ìhabũ. Árĩpehrerã umarogue wũnrãre goro porã majarãre gaguiniguibeoami ìgũ. Òpa arĩ turaro gaguiniguibeoami erãre:

—Gamenererã arique. Goãmũ ìgũ bosenu wũari bosenu barã arique. ¹⁸ Baja yebari majarã tauro oparã mũrare, surara oparã mũrare, surara bajarã mũrare, cabayua mũrare, erã weca peyarã mũrare, árĩpehrerã gajirã masa mũrare, pohro majarã mũrare, pohro majarã árĩbirã mũrare, gajirã oparã mũrare, bu árĩrã mũrare barã arique. Erã árĩpehrerã dũpũ mũrare barã arique, arĩ gaguiniguibeoami anyu goro porã majarãre.

¹⁹ Eropigũ nũgũ majagure, i yeba majarã tauro oparã erã surara bajarã sãre ìhabũ. Erã gamenerenirã ãhrama cabayu weca peyagu mera ìgũ surara bajarã mera gamewejẽmorã. ²⁰ Erã eropa gamewejẽcũ cabayu weca peyagu nũgũ majagure peresu iiami. Gajigũ “Goãmũ yare wereniguigu ãhrea,” arĩ gũyadigũ sãre peresu iiami. Ìgũ gũyadigũpũ nũgũ majagu ìgũ ìhuro deyoro moarire iibasadigũ ãhrami. Ìgũ deyoro moari mera nũgũ majagu ìgũ waĩre tuyanirãre, ìgũ masũ wéadigũre umupeorãre gũyadigũ ãhrami. “I Goãmũ ya ãhrea,” arĩgũ gũyamuridigũ ãhrami. Erãre perãre ìgũ peresu iira pũhrũ erãre ojocarirãre ta peamegue cõhãmi. Iri peame wũariya iro dopa wũari peame azufre mera ùjũri peame ãhrabu. ²¹ Eropigũ duhyarãre erã surara árĩnirãre ñoserimiji mera ìgũ disiro cuñurimiji mera wejẽami cabayua weca peyagũpũ. Eropa ìgũ wejẽra pũhrũ goro porã majarã erã dũpũ mũrare barã yapitaria wahãma.

Mil bojori gohra Cristo ìgũ yarã mera masare doregucumi, arĩ gojañumi Ñu

20 ¹ Pũhrũ gajigũ anyu umarogue ìgũ dijariçũ ìhabũ. Ûhcãri gobe maja sawire, wũarida comeda sãre opãmi ìgũ. ² Eropa dijariçũ pĩrũre ñeãmi ìgũ. Ìgũ pĩru iribojegue pĩru dũpũcũgũ árĩgũ, watĩ Satana waĩcũgũ ãhrami. Ìgũre ñeagu dihriami mil bojori gohra peresu iibu. ³ Eropa dirituha ùhcãri gobegue cohã dijuami ìgũ i yeba majarãre mil bojori gohra ìgũ gũyamasibiriborore. Eropa cóãtuhagũ iri gobere biha, sawi biacãmi. Eropigũ mil bojori pũhrũ dipaturi ìgũre bajamenurigã wiunigucumi daja.

⁴ Pũhrũ oparã doarire ìhabũ. Iri doarire doarã sãre ìhabũ. Erãre masare erã beyedoborore apiami Cristo. Gajirã sãre ìhabũ. Erãpũ Jesu yare Goãmũ yare erã werera dipuwaja erãre dipure tabe cóãnirã ãhrama. Nũgũ majagure, ìgũ wéadigũ sãre ne umupeobirirã ãhrama. Eropirã erã diaporire erã mojotori sãre ìgũ waĩre gojatudorebirirã ãhrama erã. Eropirã gajirã erãre wejẽnirã

áríma. Eräre wejëra pũhrũ masa mũria wanirã áríma. Masa mũriarã erã mil bojori gohra Cristo mera oparã árírãcoma. ⁵Gajirã Cristo yarã sîrinirã mũra masa mũrianibirama dohpa. Erã wejenirã erã masa mũriara pũhrũ mil bojori oparã erã áríra pũhrũ gajirã sã masa mũriarãcoma. Eropirã erã wejënerã mũra Cristo pũhrũ masa mũriamũhtarã árírãcoma. ⁶Ïgũ masumũhtanirãpũ turaro mucubirirã árírãcoma. Ñeri marirã árírãcoma erã. Eropirã peamegue wasome erã. Eropirã Goãmũ yare Cristo yare erã sã serẽbasarã pahia árírãcoma erã. Eropirã erã masa mũriamũhtarã mil bojori gohra Cristo mera masa tauro oparã árírãcoma.

Satana dederea wagũcumi, arĩ gojañumi Ñu

⁷Mil bojori pũhrũ Satanare peresu árĩgũre wiugũcumi. ⁸Ïgũ eropa wirira pũhrũ árĩpehrero i yeba majarãre gũyagũ wagũcumi ïgũ, “Ina gamewejërã warã,” arĩgũ. Gog waĩcũrãre, Magog waĩcũrã sãre gũyagũ wagũcumi. Eropirã erã ïgũ gũyarire peerã, erã surara majarãre gameneorãcoma gamewejẽmorã. Erã surara majarã bajarã gohra árírãcoma. Wũariya maja imipa árĩro ıtãburuyeri nũcu dopa erã surara bajarã árírãcoma

⁹Eropirã i yebaguere wasirirã, Goãmũ yarã erã árĩri macare Goãmũ ïgũ mahiri macare cãhmotanũgajarãcoma. Erã eropa cãhmotanũgajara pũhrũ Goãmũ erãre ımaro maja peame mera soe mehdijucãgũcumi.

¹⁰Eropa wara pũhrũ watĩre erãre gũyagũre peamegue cõãgũcumi. Iri peame wũariya iro dopa árĩri peame azufre mera ıjũri peame ãhrabũ. Eroque nũgũ majagũre “Goãmũ yare weregũ ãhraa,” arĩ gũyagũre cõãtuhajami. Ero erã árĩcũ ımũri nũcu pũriroca erãre.

Masare Goãmũ dipuwaja moatugũcumi, arĩ gojañumi Ñu

¹¹Pũhrũ wũaro opũ ïgũ doarore õaro borero ïhabũ. Iri doaro weca doagũ sãre ïhabũ. Eropiro ïgũ árĩrogue mata i yeba ımaro sã dederea wahabũ. Ne deyobirabũ pare. ¹²Eropigũ opũ pohro sîrinirã mũra erã niguicũ ïhabũ. Erã bu árĩrã, oparã mũra sã ãhrama. Ero erã niguicũ ïgũ gojaturapũrire pãgũami. Iripũri masa erã iirare ïgũ gojaturapũri ãhrabũ.

Eropigũ ïgũ opũ beyegũ iripũre ïatuha erã iirare masiami. Irire masigũ sîrinirãre beyeami ñerã, õarã. Pũhrũ gajipũ sãre pãgũami. Iripũ Goãmũ mera eropa árĩniguimorãre erã waĩre erã gojaturapũ ãhrabũ.

¹³Wũariyague miri sîrinirã mũra, diague erã cõãnirã mũra sã masa mũria wahãma. Eropirã yeba pohecague árĩnirã mũra, sîrinirã erã árĩrogue árĩnirã mũra sã masa mũria wahãma. Erã eropa mũrijacũ ero doagũ erã iirare masigũ erãre beyeami. Óarãre, ñerãre beyeami. ¹⁴Pũhrũ sîririñere, sîrinirã erã árĩro sãre cõãcãmi Goãmũ dipaturi mari sîribiriboro dopa. Peamegue irire cõãcãmi. Iri peame wũariya iro dopa árĩri peame ãhrabũ. Goãmũre gamebirãpũ peamegue warã dipaturi sîrirã dopa wahama.

¹⁵Eropigũ ïgũ mera árĩniguimorã erã waĩre Goãmũ ïgũ gojaturapũ árĩpehrerã gojatusũya marirãpũre peamegue cõhãmi ïgũ.

Umáro, yeba sãre mamare gohrotogucumi Goãmũ, arĩ gojañumi Ñũ

21 ¹Pũhrũ umáro, yeba sãre mamare ïgu gohrotorare ïhabũ. Árimũntara mũra umáro, yeba, pagayari sã pehrea wahabũ. Marabũ. ²Eropigũ yũhũ Ñũ òari macare, mama macare Jerusalén waĩcũri macare ïhabũ. Iri maca umarogue Goãmũ pohrogue dijaricũ ïhabũ. Òaro dehyoabũ iri maca. Mojoto diribo ïgo marapũre mucubiriborore òari suhri sã ïgore òaro amuro dopa àhrabũ iri maca. Òpa iro dopa ta iri macare amuyudi árimĩ Goãmũ ïgu yarãre mucubiricũ iibu. ³Irire yũ ïara pũhrũ opũ doarogue gaguiniguicũ peeabũ:

— Ìaque. Dohpaguere masa watope árigũ iimi Goãmũ. Erã mera árigucumi ïgu. Eropirã ïgu yarã árirãcoma erã. Eropigũ Goãmũ ïgu basi erã mera majagũ árigũ, erã yagũ Goãmũ árigucumi. ⁴Eropigũ eropa mucubiriniguicũ iigucumi ïgu erãre. Eropirã dipaturi bujaweresome erã. Eropirã ne dipaturi sírisome erã. Ne ñero síporãcũri, co oreri, pũriri sã mariroca erãre. I áripehreri iribojegue maja pehrea waroca erãre, arĩ gaguiniguigũ carami.

⁵Pũhrũ opũ doarogue doagũ òpa arãmi:

— Ìaque. Áripehrerire mama gohrotocũ iigũca, arãmi.

Ìgu eropa arĩra pũhrũ yũre òpa arãmi daja:

— Yũ arĩrire goja aĩque. Yũ arĩri diaye ta àhraa. Eropiro yũ arĩdiro dopa ta eropa waroca. Eropigũ yũ arĩrire goja aĩque, arãmi yũre.

⁶Pũhrũ òpa arãmi daja yũre:

— Iripẽta árica. Yũ áripehrerire ïhacũnugudigũ àhraa. Eropigũ áripehrerire pehrecũ iibu àhraa daja. Ñemesiburã erã turaro ihridiario dopa ta yũ pohrogue wadiarã Jesure gamerãcoma. Eropirã Jesure yũhrirãcoma. Ìgu ojocaririre oro deco iro dopa àhrimi. Ìgure gamerãre waja gamero mariro yũ mera eropa áriniguiborore ogũra erãre. ⁷Áripehrerã ñero tariquererã yũre umupeoduhubirãre òpa iigura: Erã Goãmũ árigũra. Eropirã erãpũ yũ porã árirãcoma. ⁸Erã eropa áriquererã masare güi yaharare duhurã, yahare gamebirã, ñetariarire iirã, masare wejẽrã, nome mera ñero iirã, ũama mera ñero iirã nome, yeea, goãmarã wéanirãre umupeorã, áripehrerã gũyarã peamegue warãcoma. Ero wũariya iro dopa áriiri peame azufre mera ùjuri peame àhraa. Eroque warã dipaturi erã síriro dopa ta warã iirãcoma, arãmi yũre.

Mama maca Jerusalénre werepũ

⁹Pũhrũ yujugũ anyu yũ pohrogue erãmi. Ìgu siete pari opanirã mera majagũ àhrami. Ìgu dipuwaja moadoregũ Ìgu apinirã mera majagũ sã Ìgu anyua mera majagũ àhrami. Eropa eragũ òpa arãmi yũre:

— Ìagũ arique. Cordero Ìgu mojoto diribore ïhmugũca mũre, arãmi anyu yũre.

¹⁰Eropigũ Espĩritu Santo yũre Goãmũ ya macare ïacũ iiami. Eropigũ ւmadigũ ւtãgũ wecague yũre aĩ mũriãmi. Eroque Goãmũ ya macare Jerusalénre òari macare ïhmuami yũre. Iri maca Ìgu mojoto diribo iro dopa àhrabũ. Goãmũ pohrogue umarogue dijariro iiabũ iri maca. ¹¹Goãmũ Ìgu gosesiriri mera

gosesiriabũ iri maca. Wajacũri utã iro dopa gosesiriabũ. Jaspe waĩcũri utã gosesiuro dopa gosesiriabũ. Eropiro vidrio iro dopa õaro deco sũriabũ iri maca. ¹²Eropiro wũari sãiro umari sãiro erã sãri sãra maca ahrabũ. Doce gohra disiporicuabũ iri sãiro. Iri disiporore cohreama anyua. Iri maca disiporori bihariserigue Israe masa cururi doce cururi nũcu erã waĩ tuhyabũ. ¹³Abe mũriroropũ iri sãiro opabũ uhre disiporo. Surpũ uhre disiporo opabũ. Nortepũre uhre disiporo opabũ. Abe ñajaropũ sãre uhre disiporo opabũ. Áripehrero doce disiporori gohra opabũ iri sãiro. ¹⁴Iri sãiro doce utã weca peyabũ. Iri utã nũcu Cordero igũ apinirã doce igũ apinirã gua yujurãyeri waĩ tuhyabũ.

¹⁵Eropigũ anyu yũre weregũ queodigũ oro mera erã iidigũre opãmi. Iri macare, iri maca maja disiporori sãre, iri sãiro sãre queobu iiami. ¹⁶“Iri maca yoaropẽ ta ehya,” arãmi queotuhagũ. “Umaro sã iripẽta umaa,” arãmi. Eropigũ anyu igũ queodigũ mera iri macare queoami. Iri maca dos mil doscientos kilómetros yoari maca ahrabũ. Iripẽta ehvari maca ahrabũ. Iripẽta umaro ahrabũ. ¹⁷Eropigũ iri maca maja sãirore queoami anyu. “Sesenta y cuatro metros umaa,” arãmi. Mari masa queoro dopa ta queogũ iiami igũ.

¹⁸Iri sãiro jaspe waĩcũri utã mera igũ iira sãiro ahrabũ. Eropiro iri macapũ oro mera igũ iira maca ahrabũ. Iri oro gũhrari mariri áriro õaro deco sũriabũ. ¹⁹Iri sãiro doca áriri utãre baja gajiropa áririyeri tuhyabũ õaro deyoboro dopa. Iriyeri wajapagariyeri ahrabũ. Iriyeri tuyara utã sãiro doca oyari utã doce utã ahrabũ. Árimũhtari yegue jaspe waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Iriye pũhrũ maja yeguere safiro waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Peye pũhrũ maja yeguere ágata waĩcũri tuhyabũ. Uhreye pũhrũ yeguere esmeralda waĩcũri utãyeri tuhyabũ. ²⁰Wapicũriye utãye pũhrũ maja yeguere ónice waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Yuju mojutocu maja pehreri utã pũhrũ maja yeguere cornalina waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Seis pũhrũ majaye utãyeguere crisólito waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Siete pũhrũ áririye utãyeguere berilo waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Ocho pũhrũ áririyeguere topacio waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Nueve pũhrũ áririyeguere crisoprasa waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Diez pũhrũ áririyeguere jacinto waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Once pũhrũ áririyeguere amatista waĩcũri utãyeri ujutuyabũ. ²¹Eropiro doce disiporori doce perla mera igũ iiraseri ahrabũ. Iriseri nũcu yujuye perlaye mera igũ iira dihta ahrabũ. Eropiro iri maca wari maha oro mera igũ iira maha ahrabũ. Iri oro gũhrari mariri oro ahrabũ. Eropiro õaro deco sũriri maha ahrabũ iri maha.

²²Iri macare Goãmũ wihire ñabirabũ. Marabũ. Iri maca áripehrerogue mari Opũre Goãmũ turatariagũre, Cordero sãre umupeoama masa. Eropiro iri maca áripehrero Goãmũ ya wihi iro dopa ahrabũ. ²³Eropigũ iri maca Goãmũ igũ gosesiriri mera õaro boyoabũ. Cordero sã sihãgodiru iro dopa boyoami. Eropirã abe umũ majagũ sãre ñami majagũ sãre ero boyocũ gamebirama. ²⁴Eropirã i yeba majarã Goãmũ Cordero sã boyori mera áriřãcoma Goãmũ igũ taunirã. Eropirã áripehreri yeba majarã oparã iri macague õatariari erã oparire airã erarãcoma. ²⁵Eropiro umũre iri maca maja disiporori pãgũra disiporori áriroca. Eroguere ne ñami mariroca. Eropirã iri disiporore ne bilhasome. Eropiro toyoniguia. ²⁶Eropirã

baja yebari majarā ōarire erā oparire iri macague aĩrā erarācoma. ²⁷Neripure iri macaguere ne aĩsome. Guhyasĩricũ iirā, ñerire iirā, ne iri macaguere wasome. Guyarā sã wasome. Cordero ĩgu gojarapũ erā wai gojatusũnirā dihta iri macaguere warācoma. Iripũ ĩgu taurā erā waĩre ĩgu gojaturapũ āhraa. Iripũgue erā wai gojatusũnirā eropa árĩnigucārācoma ĩgu mera.

22 ¹Pũhrũ ōariyare ojocaricũ iiriyare ĩhmuami yũre anyu. Iriya deco sũririya Goãmũ, Cordero sã erā doarogue aririya āhrabũ. ²Eropiro iri maca deco yuriabũ iriya. Iriya pepũri masegue ojocaricũ iiri yucũ niguiabũ. Iri yucũ aberi nũcũ dũcacũa. Yuju bojorire doce suburi dũcacũa. Eropirā iri yucũ maja pũri mera ōaro oocũrācoma masa i yeba majarā. ³Iri macare ne pũriri mariroca. Iri maca Goãmũ ĩgu opũ árĩro árĩroca. Cordero ĩgu opũ árĩro sã árĩroca iri maca. Eropirā ĩgu pohro majarā árĩrā ĩgu pohro mereja ĩgũre umupeorācoma. ⁴Erā Goãmũre ōaro ĩanigucārācoma. Eropirā erā diaporire erā ĩgu waĩre tuyasũrā árĩrācoma. ⁵Eroguere ñami ne mariroca. Eropirā sihãgori dipurure gamesome ero árĩrā. Abe ĩgu boyocũ sãre gamesome. Mari Opũ Goãmũ ĩgu boyoro árĩroca. Eropirā iri maca árĩrā gajirā tauro oparā eropa árĩniguirācoma.

Jesucristo i yebague ĩgu dujariboro merogã dũhyaa, arĩ gojañumi Ñu

⁶Pũhrũ anyu yũre ōpa arãmi:

—Árĩpehrerire mũ ĩha gojara diaye āhraa. Eropiro gũa mũre eropa arĩdiro dopa ta eropa waroca. Mari Opũ Goãmũ ĩgu yare weremũhtarãre masicũ iigu āhrimi. ĩgũpũ dohpaguere yũre ĩgu yagũ anyure obeomi ĩgu pohro majarãre masicũ iibu. Pũhrũ maja dohpa waborore masicũ iibu, ĩgu yũre ĩgu yagũ anyure obeomi, arãmi anyu yũre.

⁷Jesupũ ōpa arãmi:

—Peeque mũa. Merogã dũhyaa yũ dujariboro. Ipũ maja weremũhtarire tarĩnũgabirĩnirā mucubirĩrā árĩrācoma, arãmi Jesu.

⁸Yũhũ Ñu i árĩpehrerire yũ goja aĩrare peeabũ. Eropigu irire ĩhabũ. Eropigu yũ peera pũhrũ, yũ ĩara pũhrũ yũre ĩhmudigu anyu pohro merejarabũ umupeobu. ⁹Yũ eropa iicũ ĩagũ ōpa arãmi yũre:

—Yũre mereja umupeobita. Mũ iro dopa ta yũ sã Goãmũ pohro majagũ ta āhraa. Mũ acawererã Goãmũ yare weremũhtarã, árĩpehrerã ipũ maja dorerire iirã sã erā árĩro dopa ta yũ sã Goãmũ pohro majagũ ta āhraa. Eropigu Goãmũpũre mereja ĩgũre umupeoque, arãmi anyu yũre.

¹⁰Eropigu ōpa arĩ werenemoami yũre:

—Ipũ mũ goja aĩrapũ pũhrũ maja dohpa waborore werea. Eropa waboro merogã dũhyaa. Eropa árĩcũ ipũ wererare dibubita mũhũ. ¹¹Irisubu yũ wererisubure ñerãpũ eropa iiniguicoma ñerire. Ōarãpũ ōaro iiniguima. Eropirā erãpũ ñeri marirã árĩrācoma, arãmi yũre anyu.

¹²Ōpa arãmi Jesu:

—Peeque m̄ua. Merogã duhyaa yu dujariboro. M̄uare yaharãre yu wajayeborore aĩgãribu iiaa. Eropigu òarire m̄ua iira waja m̄uare òaro iigura. ¹³Yũhu áripehrerire ìhacũnugudigu àhraa. Eropigu áripehrerire pehrecũ iibu àhraa.

¹⁴“Áripehrerã guhrari mariri suhrire sañanirã áriro dopa ta erã ñeri iirare coenirã iri macaguere ejarãcoma. Eropirã iri maca maja yucu ojocaricũ iiri yucu ðucare barãcoma. Eropirã mucubirirã áriãcoma erã. ¹⁵Iri macague ejabirãpũ òpa àhrima: Ñetariarã, yeea sã, nome mera ñero iirã, ñma mera ñero iirã nome, masare wejẽrã, goãmarã wéanirãre umupeorã, guyaricurã sã àhrima iri macague ejabirã, arãmi Jesu.

¹⁶Eropigu òpa arĩnemoami Jesu yũre:

—Yũhu Jesu yahagu anyure obeobũ m̄uare yaharãre ipũ majare werebure. Opũ Davi árituriagu pãrami àhraa yũhu. Yũhu boyomuririduru iro dopa áriũ m̄uare òaro áricũ iigu àhraa, arĩ werenemoami Jesu.

¹⁷Espĩritu Santo Jesure “Dujarique,” arĩmi. Jesu yarã sã iũ mojoto diribo dopa áriã, “Dujarique,” arĩma. Áripehrerã erã “Dujarique,” erã aricũ peerã sã, “Dujarique,” arĩporo Jesure. Ñemesiburã decore erã turaro gamero dopa ta Goãmũ pohrogue wadiarã Jesure turaro gameporo. Iũ ojocaricũ iiri deco iro dopa àhrimi. Iũ gamerãre waja gamero marĩro ñmarogue erã eropa árinigucãborore ogucumi Goãmũ.

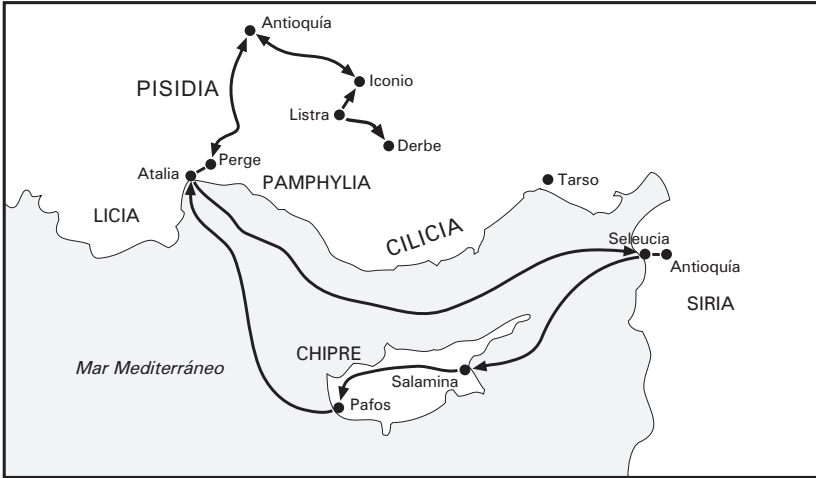
¹⁸Yũhu Ñũ áripehrerã ipũ maja wererire, Goãmũ yare weremũhtarare peenirãre òpa arĩ m̄uare guhyadiaro mera weregũra. I buheri mera gaji buheri mera moresũ werenemorã Goãmũre tarinũgarã iima. Erã eropa tarinũgacũ ìagu áripehreri ipũ iũ dipuwaja moaburire iũ werero dopa ta apigucumi erã sãre. Eropigu eropa erã sãre dipuwaja moagucumi. ¹⁹Eropirã ipũ maja wererire i Goãmũ yare weremũhtarare goroweorã Goãmũre tarinũgarã áriãcoma. Erã eropa tarinũgacũ ìagu ojocaricũ iiri yucu ðucare erãre badoresome. Eropirã Goãmũ mera áriniguisome erã. Eropirã iũ ya macague òari macague wasome erã. Iri yucũre, iri maca sãre ipũ mera erã wererague àhraa.

²⁰Áripehreri ipũ majare weregũ Jesucristo òpa arĩmi.

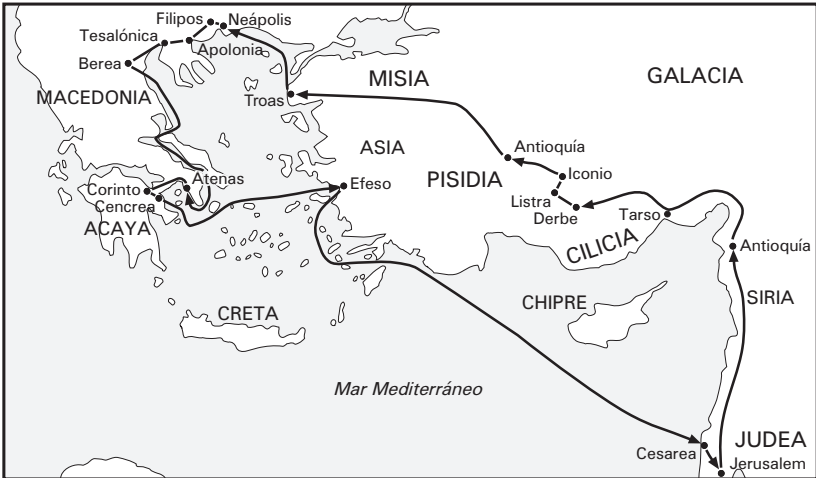
—Eropa ta àhraa. Merogã duhyaa yu i yebague dujariboro, arĩmi iũ. Eropigu yũpũ òpa arĩtugũ iiaa.

—Eropa ta iique. Gũa Opũ Jesu dujarique, arãa yũhu.

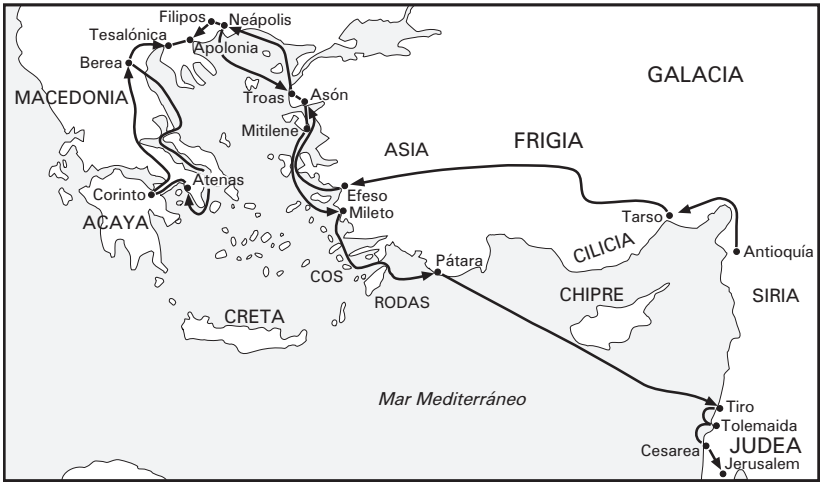
²¹Mari Opũ Jesu iũ itamuro mera áripehrerã m̄ua Goãmũ yarã òaro árique. Eropa ta áriã. Iripẽta àhraa.

PRIMER VIAJE MISIONERO DE PABLO

SEGUNDO VIAJE MISIONERO DE PABLO

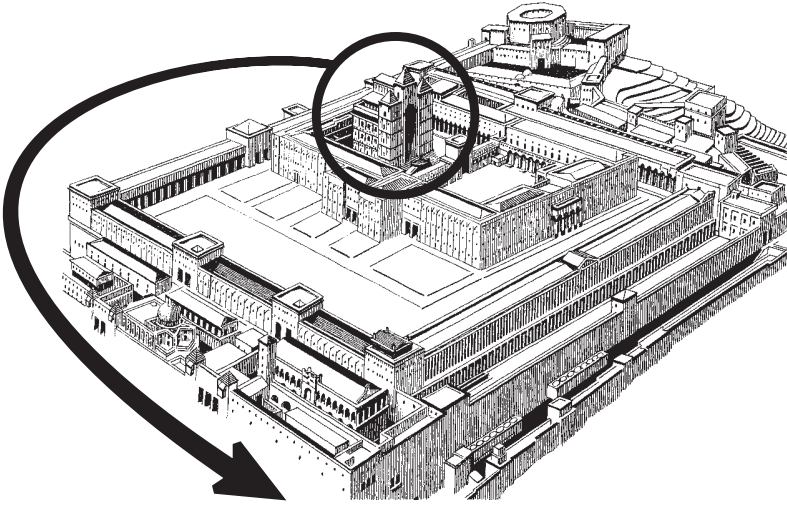

TERCER VIAJE MISIONERO DE PABLO

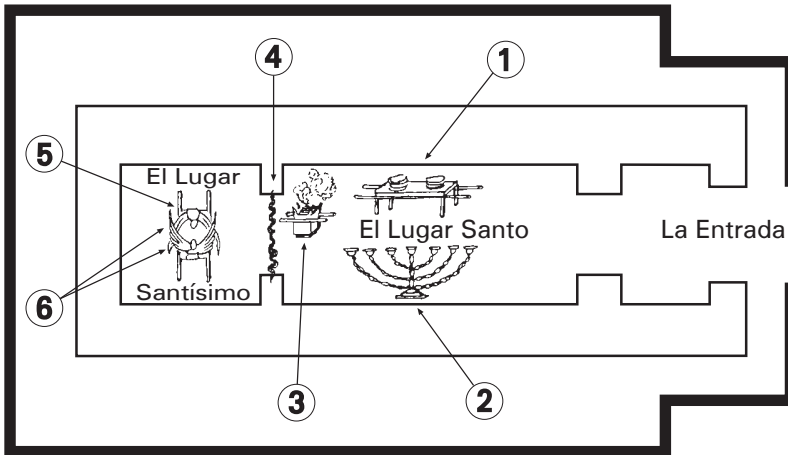

VIAJE DE PABLO A ROMA

El Templo en el tiempo de Jesucristo

Plano del Interior del Templo

1. La Mesa y los Panes de la Proposición
2. El Candelabro
3. El Altar del Incienso
4. El Velo
5. El Arca del Pacto
6. Los Querubines

